In hoc codice fuit anulum libri nuim. x.

Actumus neq; ansim opꝰ ptuis
si a ꝓdio urbis ꝓ tom ai/
pti pcipsim/ nec satis sacꝰ
si sciaz dicꝑ ausim. quippe et
ci neciz uulgaci ce nem uid
am/ dñi nou semp scptꝝ/
dñi uiribus ciuis ad allatiuos sciam
scribendi arte/ ruce uecusta tem si/
patuos et ame. ne ciqi ente imitabit
tñi rez gestaz memoꝛie pnicipis
eiusq; ipi/ pulli ptis me upm ostu sim
sse. et si inanta scptoꝝ tuba/ mei
fama obscuro sit nobilitate ac mg
nitudine eoꝝ qui noi officiunt mo obsolez
Res ce pterea q un nisi opis uc q sup septi
gentissimi dñi repetatur/ eque abeuigue
pfecta in tuis eo ciuile uc iam magtudie
laboꝛec sua/ q legentiu plerisq; aus dubi
to qn pzume oꝛigines/ pmaq; oꝛigini
mus pbitura uoluptatis sit festinantibz
ad hec noua qbꝰ iam pene pualetis pp umes se
upe officiue. ego oe hec quos laboꝛis pmiu
petam uc me a ospectu malou que mip pe pe
ꝛimos uidie eas tanq; peꝛeae dii pfecta illa
tuta mente repeto/ aditaq; omis exps ame/ q
sanctas aiu q si no flecte que uo/ solicitu
tem efficae posse. Luc ante oculis/ oe ai ue
nile puenias magis teaꝛa fabul/ qua i coꝛt
upis rez gestaz monimtis tradime. ea ni
affirmare nec refellere sano e. Nec hoc nemo
antiquaꝝ uc miscto humana diuinis pmoꝛ
dia libui augustioꝛa faciae. sicut pplice op
ter osciane oꝛigines suas. q ad deos referre
auctoꝛes/ ea urbis gla e pplo romano uc ai simu
lacioꝛisq; siu pene tem martie potissimu fe
ce. tam q hi gentes humane patiantu/ equo animo/
quas impiu patiue. Sz hi q bis silia uc aliq; ai
diuisse. aue eam ama ciuile/ aue i mag equitu
ponam discrimine. Nolla mi pie quide
mtendat animꝰ q uita q moꝛes fuerit. p quos
uros quibꝰ animꝰ omni nullisq; pacatum
q aduersus impiu sit. Lile ute dem paulate disci
plina ne luc dissidentes pgeniozes sequae nos.
dem uc magis magisq; lapsi sine. ai ue capie
pacifices/ do nec adhuc qbꝰ si uita suppetit/ nec re
media pacis possimu puenisse. Nec illud est
pacifice iocoꝛis ue/ salubꝛe/ uc frugiferum/
ois te exepli. tam nobili illustri pricipi moliri ue
nerem. Inde e quesqui. p. q. inuitat ad pias in

fectu inceptu fe dii exitu q; meces. Cetez nul
lum me amoꝛ negotii fuisse pri fallit. aue nihil
umq; res p. nec maioꝛ si sanctioꝛ. nec leuis
exemplis dignioꝛ fuit. si tuq; quicunq; ei serie
studiu in uniuersaq; in migueriz. nihil ciuile ac
ti dum pumpeiu ac pacifimoie honos fuit. ad
cosecu rez minis cato rez minis aipidianus est.
Nup duxime uxoꝛem catabudates uoluptatuꝝ/
festiuum/ plurimi atq; libidinem/ peiudi pernoc
tia in uenere. si quiete ne tu quide grate fuisse
ne. ei fozsan nocte eruit. Ab inicio cete cete
oꝛdiende rei/ abstit. cu leges pone oibus/ uoluptati et
pcationib deoꝛ detuq;. Si ue pteris nob quoq;
nos cet/ libenti mapemꝰ. ue ozsis tacti opis
successus pspeꝛos ame. Iam pmum oim
satis constare/ troia capta. in ceteros seuitu ce
troianos. duobꝰ amice amenoꝛiq; uenusti
ate hospitij. q pax/ modice deq; hele ne sep
auctoꝛes fuerit/ ce ius belli achiuos absti mu
lisse. Casib dem uaris amenoꝛes ai multitu
dine eneti q secunde ex paphlagonia pulsi/
q sedes q ducez rege philemene ad troiam am
isso qrebat/ uenisse i intimu maris adriatici sinu
enganeisq; ie mare alpes q i uolebat pulsis/
aeneas troianosq; eas tenuisse tenuis/ et in
que po egressi/ troia uocatur. pagusq; inde
troiano nomine gens unusa eneti appellati.

Eneti in abstimili clade domo pfugiu. si ad
maioꝛa rez mitia ducez/ fatis. po i macedo
nia uenisse. inde insulam/ et mentez sedes. adiatu
abscisa/ classeq; ad lauretem agri tenuisse/ tro
ia. q hunc loco nomen. Ibi egressi etiam ut qui
ab immenso pene errore/ uehi pene anna q naues
supeet. Cum pdam exagus ag ene/ latini
rex/ aboꝛigines primi/ uicinoꝛesq; ymbꝛe/ qui
ea tenebant loca/ ad pcendam ami aduenam/ i
mani eruntq; atq; agnis q armis/ sup eruntq;
fama e. Illu pho uicu latinu/ palaz ai eneam/ ce
nte affinitate iunxisse audie. Illu ai i structe
aces q structe/ pulsu signa canente/ pcessisse
latinu ite primoꝛes duceq; aduenam/ et uocatis se
ad colloqu. pacta tum demi q moꝛtales ee ne
mini/ aue quo casu/ pfecti domo q ue qrentes. in
agri latinu existente/ post quam audiete milti
tudiez/ etamos ee. duce eneaz filiu anchise q ue
nis/ cremata patꝛi/ et domo pfugos/ sede oe q
urbi locan/ quiete/ et nobilitate admiati gen
unusq; animi/ tellol pax patuz/ terai diuitie
fuce amicicie/ fame isse/ inde fedꝰ/ latini inde duces/
une et eneas/ salutacez fedꝰ/ eneen ap latinum

Explicat ꝓlogꝰ.

Incipit tractat.

1

Peat

XIX sm 7

Iste liber est Conuentus sancte Crucis de flor. ordinis minorum in quo continentur

Titi Liuij libri decem. N.° 605

BIBLIOTHECA
S. CRVCIS
PETRI LEOPOLDI
M. E. D.
IVSSV
IN LAVRENT.
TRANSLATA
DIE XVI. OCTOBR.
MDCCLXVI.
PLVTEVS
XIX. Sin.
COD. 7.

In hoc codice sūt nouem libri numĕ. x.
Actimus ne amsim opĕ pretiū
si a pōdio mihi es pp̄ronus ai
pr̄a p̄cipsim/ nec satis sacos
si sciazdice ausim. quippe et
cū neces mihi sit rem nō
tam diū nouā semp̄ sp̄tare
dū in rebus ceus do allatinos sc̄a
scribendi arte/ tuce uetustate em̄ su
pamus et nūc. ne cūq; ente. imitabit
tū rez gestāz memozie p̄ncipis
ens pp̄ pulli p̄ce me ipm̄ q̄sui sūm
sse. et si mentis sēptem tm̄ mei
fama i obscuro sit. nobilitate ac mu
gnitudine eoz qui noi officiunt mō olole
res ē p̄terea q̄ mihi si opis hic q̄ sup̄ sep̄ti
gētesimū dnū repetēdum. q̄ue abeximus
p̄fecti in tus eo q̄ tūc hic iam magnudiē
labozec sua. q̄ legentiū plenissimus dubi
to q̄n p̄rime origines. p̄maq; oziginibz
minus p̄bitura uoluptatis sit. festinātibz
ad hec noua q̄b; iam pē pualētes pp̄ unes se
ipe officiūt. ego oē hec quoz labozis p̄mus
petā hic me dospectu malozū quem mihi pe pez
annos undie ceas tangis pcezae dū p̄sci illa
tuca mēce repetto. dūtāp̄ omis ex pe cum q̄
sollicitas q̄ si nō fleccē animo. sollicitu
tam̄ efficē possie. Quae ante oclis otiū ai ue
nile pcedas magis tecta fabul. quā i cozp
uptis rez gestaz monimētis tradimē. ea ni
affirmare nec refellere in animo ē. Dare h̄ uenia
antiquitati ut misceto humana diuinis p̄moz
dia ubui augusthoza faciāt. q̄ sicui pp̄licē opo
tet obsecrare ozigines suas. q̄ ad deos referre
auctozes. ea lelli gla ē pp̄lo romano. ut cū suis
oditozisq; siu pacē tem̄ martē potissimū fe
ne. tam q̄ hi gētes humane patiamtū. equo animo
quas impiū patiūt. Sed hec q̄bus filia uc aliq; ai
adulta. aue exanimata crimine. aue i magc equoz
ponam discrimine. Roma mihi q̄dē. ac
mendax ānis. q̄ uetā. q̄ moles fuimt. p̄ quos
uros quibq; annis ōnib; ambitue q̄ patiam
q̄uenia impiū sic. Tale ne demū pmulcēdis
plina. ne lue difficēs pōe moles sequat. ano
demū ue magc magisq; lapsi sue. cū ue capit
pāpires. donec ad hec pp̄ gb; si uetā nihil. nec re
media pati possimus. p̄ue neuis ē. Per illud ei
pāpue ieoc̄tione rez. salubze. ac frugifezum
osse re exēpl. tocunq; illustri p̄ieq; moūmēto
inuen. pte ē nec q̄ nec. p̄. q̄ imitare. ac p̄as. nō

fedus in cepti fe dū exitu q̄ mutes. Ceteꝝ nr
ane me amoz negoti susc̄pti fallit. ane illi
um cō res p̄nec manoz. si sanctioz. nec lenio
ex̄plis ditioz fiue. si tūquā auertē cū sene
mathia luxuriaq; in mīgueriē. si ubi ea nē ac
tā diu pumpeam. ac pāsimoie honos fuit. ad
eo sp̄to rez mīm̄ cato rez mīm̄ capidinis est.
Nup̄ diuitie iuuentā. abūdātes uoluptates
q̄ sticium p̄luxū. rez libidinē. pēsi pcēdiq;
ola in uexere. si quietene tū quidē gnite fuitu
re. cū fozhem nocte ense. Ab initio cēte cēte
ozdiente rei. absit. Cui leuis pōt. cibi uonsiq; ex
pcamonib; deoz dedugi. Si ue pēris nob; quoq;
nuos cēt. libēti. mapemī. ue ozsis. tāti opis
successus. sp̄eros animē. Iam p̄mum cōm
satis cōstare troia capta. in ceteros seuitū ē
troianos. duobz. nec. memoziq; q̄uenit.
ime hospitij. q̄ pacis. rodē deq; helene sēp
auctozes fuere. cē ius belli achiuos. absti mi
sse. Casib; demū uanis. memoziq; cū mīitu
dine emersi. q̄ sedice ex pāphlagonia pulsi.
q̄ sedes. q̄ duce. rege philemene. ad troiā am
isso. q̄ebat. uenisse. i intimū. maris. adriatici sinū
cum aeneis. q̄. mare alpes. q̄ i colebāt. pulsis
dene eis troianosq; eis te misse terras. et in
quē po egressi. q̄ loci troia uocatur. pagoq; mō
troiano nomen. gēs unū sa cōuen appellat.

Teneā in abstimili clare tomo. pfugus. si ad
maioza rez mitia. duce eneā. fatis. po i macedo
nia uelle. mō insulā. q̄ mentes sedes. ac. atq;
absciata classe. ad laurentē agrū. q̄ uenisse. tro
ia. q̄ hunc locū nomē. ubi egressi. cum. ue. quib;
ab imenso. pp̄ error. mihi. pē. anna. q̄ naues
sup̄ eēt. Cum p̄am exagus ag̃ena. latini mī
rez. aborigines. p̄mi. hui. atoz. esq; ynhe. q̄ui
ea tenebant loca. ad. p̄cendā. uī. aduenaz. ā
mati exante. atq; agnas. q̄ uenire. sup̄ exante
fama ē. Ilu p̄ho mentū latinū. placz. cū enea. ce
nte. affinitatē. iunxisse. audiē. Ily. cū. i structe
aces. q̄ haustet. pulsp̄ signa canēte. p̄cessisse
latinū. sē. p̄ moxeo. ducēq; aduenaz. enocis. se
ad colloqui. p̄ceptum. deni. q̄ moxales. cēte
mī. duce quo. casu. pfecti. tomo. q̄ ue. q̄ētes. in
agrū. latinū. existente. post. q̄. audiēte. mlti
tudiez. troianos. ee. duce. eneā. filiū. anchise. q̄ ue
nis. cremata. patri. q̄. tomo. pfugos. sedē. otiū. q̄
urbi. locū. q̄ete. nobilitate. animi. gēs
unique. animū. bello. pace. patiz. terai. dextra. fi
dē. amicicie. sanxisse. inde. regi. latino. me. duces
me. exercitus. salutātes. regem. eneā. ap̄. latinum

Explicat. plog.

Incipit tractat.

t dñs

t Veneti

BIBLIOTECA

¶ De edificatione lauinij

¶ De morte regis latini.

¶ Enee filius & aboriginis & appellat latios.

¶ mors enee.

¶ Albam iulios condit

fuisse in hospitio ibi latinus ap penates deos comestum publico aduexisse fed. filiu enee i matrimoniu dat. Itaq; nouatis spes affirmat eam stabili ex utroq; sede fidendi enoxis. oppidu oduit. Eneas ab hoc uxoris lauinie appellat. Breui surgit quoq; ex his secundo matrimonio filius. Cui ascanio pentes dixe nomen Ilo de in aboriginem troianiq; simul penitus tinus rex tutulos an pacta lauinia am aduen tu enee fuerit. Platus sibi aduenas egre patiens simil gene latinoq; bellu intulit. Neutri aces. Ita ex eo ceteri me abiit. Victi utili. uicinos aboriginem troianiq; duce latinu amisere. Ind tumultu utiliq; diffisi reb ad florentes opes etruscos migrare quidq; regi eoru ofuguisse. q ex e opulento tu oppido impigrans uz in ab initio mime letus noue origine urb q tu nimio plus spatius tuus esse accol'rem tumultu ex se ratus aut gratuita sedia arma rutil'iuxit. Eneas adusus armis bello exorie. ut agros ab origine sibi gaharet. nec sub eo tex iune solus sedere noie os esse. latinos utriq; gentes appellauit. Nec deinde aboriginem troianus studio de fide ergi regi deneam esserit. Fretusq; usq; ad is coalescentiu indies magis duoru populoru eneas quadq; tanta opib etiam esset. ut nec eius solus si mane q pteritate lognitudine. ab alpib ad fretu siculu fama nois sui impleuisse. tri ait, membris bellu pyrrhus posse, in aciem copias eduxit. Sed nocte pelui latinus. Enee cui ultimu opus mortalius fuit. Situs e quecunq; est diuinu fuisse est supra unimicu flumi ionem digentem appellat. Ilo duz mater i pio ascanius enee filius erat. tam id impune ei ad pubem esse columne mansit. Imitis huic illi nuptiis tyberis in lauinia edit. res latina. regnu possessiu ab anno duodecimq; puero stetit. Auc nich ambiguus quis e rem tam uetere pcero ad firmec. Hinc fluent ascanius an maior qua hic ex usa matre filio inolumi natus. omne fere inde pene fuge. Que ulli eunde ulla gens auerterit nois sui nuncupat. Ita ascanius ubicunq; q cunq; matre genitus. ex ea natus enee ostat. abundante lauinij multitudine florentes iam uetu res esse. augi opulentes urbes matri se u nouere religio. Nouaz ipe aliaz sub albano monte edidit. que ab situ porrecte in dorso urbis longa al

ba appellata. Inter lauinium aliquam longam coloniis deductis tanta fere me fluere animi. Tamen tam loga alia opes q uenere. maxime fusis ensibus. ut ne in quo quo enee nec deinde inde multi ebre tutela rudimentaq; primi pueril regi mouere arma aut mecenatius etruscique aut ulli alij deule diu si sint. Pax ita quiescat. ut etruscis latinisq; flumus albula q nunc tyberis uocat fimis esset. Siluius deinde regnat ascanij filius casu quodam in silius natus. is eneam siluium creat. Is deinde latinu siluiu. ab eo colonie aliquot deducte. Pisa latini appellati manserit siluii posteri omnib cognomen qui albae regnarit. Latino alba epytus. alba. atys. atys capys. capys capetus. capetus tyberinus. q in fluctu albule amnis subinsidens ele bre ad posteros nomen flumini dedit. Agrippa inde alethini filius. post agrippa romulus siluius appe acce pro patre regnat. Fulmine ictus regnu p manus tradidit. Is se pinus in eo colle qui nunc pa romane e in b. cognomen colli fecit. — Procas deinde regnat. Is numitore atq; amulium pepe. Numitori q sceptris maxime etate regnu uetustu silue gentis lege. plus cum uis potuit. quia uolentis pater uim et cuncta erat. Depulso fratre amulius regnat. Addit scelus scelus. sceptrum fratris unice nepotem filie ree siluie. p speciem honoris cui uestalem eam legit. perpetua uirginitate spe ptus adimit. Hec debebatur ui opinor fatis. tamen origo urbis maximi q; deorum opes imperij pna pauit. Vi compressa uestal. eam geminu partu edidisse. seu ea uera. seu q dei dicto aut pe honestior erat. matre in arte sacerdotis patrem nuncupat. Hos nec dii nec homines. aut ipsa. aut sacerdos. accepto. Mauortia lupa. regia iudicante. Accepto uicta in custodia dant. Puerpos in pfluentem aque missi. subito forte quadam diluuio. ripas tyberis effusus lenibus stagnis. nec adire usquam ad iustu cursus potuit amnis. Et posse quatus liquida in gi aqua in fantes. spe ferentibus abiit. Ita uelut deserti regis impia. in prima adiunie. ubi nec ficus ruminalis est. uocata fuit. pueros exponit. Vaste tum in his locis solitudines erat. Tem fama. ea fluctu aliqua quo expositi erant puer tenuis in sicco aque destitisse. lupa sitiente ex montibus q circa ad puerile uagitus cursu flexisse. eam sui missas in fantibus. adeo mite pbuisse mamas. ut lingua lambentem pueros magro regi pecoris inuenerit. Faustulo fuisse nomen ferunt. ab eo ad stabula lacrentie

i. fm̃ hist. alij colo. Aliud d. ductis.

Syluius

i. Aliqui latis d'nouo culeos ostendunt

i. manu alii sibi nates aliqua Tiberis genuit sepulcrū l'epitaph

Iulus fons. l'aqua pluuialis. l'fons romanus que ulla fluxit dominus.

Alba. ulubris condit

i. mori pastorū. pecorum. uz uma soli tudo.

nō q̃ hoc de ipe sed pauli. qui dicit sacerdote.

¶ meretrices morãtẽ lupanãria uocari.

uroꝝ educandos dacos. Hũc q lactẽtẽ mulgẽtem ubera lupã uarẽ pastores uocauẽ putauerũt. Hinc locũ fabule de miraculo datũ. Dei gẽm tã educatã. cũ p̃mũ adoleuisse etas. nec in stabul' ñ ad pecora segnes/ uenãdo pagaꝝ ne saltus hñẽ uolare. ñ ne arcẽdis hostiũ rapinis suspectos: uã nõ feras tm̃ subsistere. ñ in latrones p̃das omissos. ĩ pecus fidẽ/ pastoribusq; raptã diuidẽ. Ee cũ his crescente indies gẽte uiuendi ferias ac locos celebrare. Jam cũ in palatino monte lupeal hãc fuisse/ uidẽtur. Pallantiũ ppter palantes ab archadia/ Pallantiaꝝ. de hinc palatiũ nõiãtũ/ appellatũ/ ubi eundem ipm̃ qui ex eo gnẽ archadũ mltos ante tẽpestatibus remisit locis. Sollẽpne allagũ exarchadia instituisse/ ut nudi iuuenes lictu pena uenãtes/ plurẽ atq; lasciuã agerẽt. Quẽ nãm deũ uocauer̃/ unũ ĩuocẽ doctis ludicro. cũ sollẽpne uotiꝝ esset/ in siluatos ob iram p̃das amisse latrones/ cũ romanis uisẽ defendisse: remũ ẽpisse/ capẽ regi admiꝛo tradidisse. Vlro accusantes/ animi maxime dubitãte/ ĩ numitoꝛis agros/ abiit impetũ fecẽ. uñ eos collectã iuuenũ manu/ hostiles ĩmodũ p̃das agẽ. Hic numitoꝛi ad supplicãũ remũ tedio. Jã inde ab initio. si ulla fuit ẽ regã stirpẽ. apd se educãũ. Nã q ex pontifice uestali regis in fratres sacerdotẽ q q̃ ipẽ eos sustulisse/ ad id p̃ cõgruere. Nec rem ĩ mentem ñ aut occasionẽ. nec p̃ncipẽ/ apti nolueãt. Necessitas poꝛ uerat. Ita metu subactus: romulo rẽ q̃pẽt. Forte q numitoꝛi/ cũ ĩ custodia remũ hãberẽt. audisq; gemios ee fratꝛ. compertoq; eoꝝ eatẽ. q ipãꝝ mĩme simulẽ in tale. erigere animũ memoria nepotũ. Casacq; eodẽ puenit: ubi inter pastores ee quin remũ agnoscẽt. Dei indigi regi dolus nectant. ¶ Romulus ñ eaꝝ gloꝛ uiuere nũ nec ei erat ad uirtutem pauꝛ. si alijs/ alio tanere uisis/ ceꝛto tpe ad regã uenire pastoꝛibus/ ad regem impetũ fiẽt. q ipso numitoꝛi. alia opacã manu/ adiuuat remus. Dei regẽ obtrucidatũ numitoꝛ. me p̃mũ tumultũ hostes ĩuasisse urbẽ/ atq; ad oꝛtos regã dicẽtes. cũ pulem albã nã ĩgẽtem p̃sidio armisq; obtinẽdã aduocassi. p̃sq; iuuenes ppetuta ede pgere ad se/ gratulates uidẽ. et exemplo aduocato. ocio sceleꝝ inse ssis. exigines ue patꝝ. ue gemina. ue educata. ue cognita essent. acꝛi ferme ps animi/ seq; ei au ctoꝛes ostendit. Juuenes p̃ media cõtione nemine repugnante/ cũ auii regẽ sullucassẽt. secuta eoꝝ militum die offensionis uoꝛatũ nomẽ/ ĩ puiq; re

gi efficẽt. ¶ Ita numitoꝛi albana p̃missa re/ romulus remiq; cepto. ac ĩde loco ubi exp̃ti/ ubiq; educati erãt urbẽ ocẽdẽ. Ee supererat multitudo albanoꝝ latinoꝝq; ad id pastoꝛe quoq; accesse tanq̃ gos facile spes faciẽt. parua. alba. paruũ latium. p̃ea cũle q̃ conderetũ fore/ mente uenit. Cui hijs cogitationib' animũ ma lũ regẽ cepto/ atq; ñ sedẽtem eam/ quoꝝ ipsa multitudo p̃nacipio. qñ gemini eẽnt. ñ erat ne cessaria diremptio facilẽ posse. ut duoq; cuicq; regi essent augurys legẽdis/ qui nom̃ noue urbi daret/ q̃ conditã imperio regeret. palatinum romul'. remus auentinũ ad inaugurandũ tẽpla capiũt. Prioꝛi remo augurium uenisse fertur sex uultures. Jamq; nũciato augurio. cũ duplex nũs romulo se ostendisset. utriq; regẽ sua multitudo consaluerat. tpꝰ illi pacepto. de finitio num regnũ cõtinebant. Inde cũ alacres ogressi. eam ipsa nocte/ ad certũ uerticẽ. ubi maxime uentus remus/ cecidit/ Vulgatoꝝ fama e. Indubitatis remus nouos transiluisse muros. Inde ab irato romulo/ cũ ub quoq; incerta ptans docuisset. sic deinde quicunq; alius transiliet mea mã/ me fectum. ¶ Ita solus potens impio romul'. cõdita urbe/ nouis noie appellata. palatiũ pri mum. unde ipse erat educat'. munit. Hãc deinde alijs/ albano more/ gen̄. hercule/ ñ abeuntem ita tuta erant/ fiat. ¶ Hercules mea loca genone me complectitur/ mea spes ab egisse memorant. ac pe alueũ fluminis/ qua pse arentis agros nando trancenerit/ locoq; herbido. ubi gregem/ q pabulo loco reficẽt/ boues. q ipse fessus ma/ pabuisse. Ibi cũ eis uinoq; grauatus/ sopore oppressisset. pastoꝝ. accola ei loci. noie cacus. fero uim boꝝ captus pulcritudine boum/ cui aliter ea p̃da uellet. q si agẽdo arcentis in spelũcam omnibus. ipse uestigia q̃ntẽ dnm̃ eo deductum erant. anisos boues/ eorumq; quẽq; pulcritudine/ quosl ĩ spelũcam trẽxit. Hercules ad p̃mã quãq; sono excitus. cũ gregẽ plusquam satis/ cauẽ q̃ pẽ abesse uño sensisset: pgit ad primã spelũcã. si forte eo uestigia ferrent. Quẽ ubi oĩa foras ipsa in dit. nec ĩ pte alia fert. ofixus atq; ĩ cert' ai ex loco in festo age pozit armatus. Cacꝰ p̃ inde ci acte boues quedã/ accersitorũ ut fit. Relictaq; mugissẽt. reddita ĩ clusaꝝ erspelũca boũ nor/ hercule q̃ritat. Quẽ ci nacẽtem ad spelunca/ ui phibere conatẽ ẽt. ictus clauaꝝ fidẽ pastoꝝ ne q̃q̃ ĩ uocatus. mozte ocubuit. Euandꝝ cũ ea. p̃fugus ex pelopõneso ad ueꝛticẽtem ma

Edificato & pcapũ Rome

Augurũ remi. et romuli.

Rome.

. i. capitum

Hec fi' uoluit q ẽ deus. genus/ regi' fuisse. qui eiecit. regnũ. tquietas. urbi. et ei dñ. deuastasse. tecta.

gis q̄ impio regebat loca. Denabil' ui' Mirado
licet ait nil nouerit nec audierit bonos uel nabilio
dum mittere deorum cultores. Vocataq; ad celum mil
tudie q̄ celeste i pp̄ unus corp̄ milia re pē quā
legibz potest unq; decre. Que ita sca gens hoiū
agrest foze ratus. si se ipē uenerabilez insigni
ibz impetrā fecisset. Cū ceō bitu se augustiozez
tū maxīe lictoribus duodecī stipatus fec. aliq ab
nūo auguriū regnū pōtendere sibi
cuiuz nūz putent. Nec ante penitet eoz singe ec
quibus ea ppantoz q hec genus alte tulas
finitimis. im sella curul' im toga pteta sup
ta ē. nūz quoq; ipz ducturz placet. Et ita habui
sse q̄ tusos q ex duodecī ppls omnib' creato
regē. singulos singli ppli lictozes decim. Cre
scebat interi urbs munitoibz alia alia a
pterendo loca. cū in spem magē futurē multi
dinis quā ad id q tū hoiūz erant munirent.
Deinde nehana urb magnitudo edē. adiacente
multitudis. cui necē ostilio gdētiuz urtes. q obs
curaz atq; humilē oriendo ad se multitudinez
nata erat sibi plez emunebāt. loca quo ne
se ptus tensis sentibz inē duos lucos edifici
apuit. Eo ex finitimis ppls turba ois sine di

sormice. libez an sinus ecē. anida nouam rez
pfug. idq; primū ad cepta magnitudiez roboz
sunt. cam iam uiriū. quid penitez. ostiliū. deide
utinā parat. centuz erat senatozes. sine quo
ns nūs sanc erat. sui q soli cūi eranē q ceteri
patres possent. patres ecē ab honoze. patendo
pgenies eoz appellati. Iam res romana ad eo
erat ualida. ut cuilibet finitimoz cuitatū be
llo par ecē. Sz penuria mulieū hoīs ecate du
rauit. magnitudo erat. quippe quibz nec domi
spes. plis. nec ci finitimis connubia ecē. Itaz
ex consilio patrū romulus legatos circa uici
nas gentes misit. qui societatē connubiūq;
nouo pplo petēnt. urbes quoq; ut cetera. ex in
fimo nasci. deinde quā sua unte. ac diu uidē. ma
gnas opes sibi. magnūq; nomē facē. sciās sine
ozigine romane. q deos assuisse. q nō de futuram
uirtutez. profecto negligant. nec hoīes ci hoibus
sanguinez ac geni misce. Ruspi benigne legatio
audita ē. ad eos simul spes bant. simul eandem
i medio esse ntez molē sibi ac posteris suis me
tuebant. aplisq; rogitantib' dimissi. eo q se
nūs quoq; assuz apuisset. Id cūi de nū com
patrē comunibuz foze. Signe id romana pules
passa. deinde dubie ad iem spectare res cepit.
Cui tpe locūq; aptuz ut daret romulus. egri
tudiez ac dissimulans. tudos ex industria pa
rat ne pcino equestri sollēnes. cōsualia uo
cat. Indicta deinde finitimis spectaculū uiget. q
uātoq; apparatu tū sciebat aut potest. q
celebzare. ut nē clam ex pectatāq; faciēt. ol'
ti mortales. quiescere. studio q̄az mitēde no
ue urbi. maxime pximi quiq; ce nimē fes ani
shumini. interminates. Iam saltuoz omis
multitudo cū libis acō uicinis uenit. in quaz
hospitalitē p domos. cū sinū menaq; q fiebāt
tectis urtez uidissent. ornamē cam bzeui rez
romanaz creuisse. ubi sibi capaci tāt. uenire. dedi
tesq; eo mentes cū oculis animoq; cū ex cōpacto
ostendunt. Signoq; dato. ruentes in ea ad ra
piendas uirgines discurrunt. Magna pars fuze
ut in quē quesq; incidebat rapte. quasdaz foz
ma excellentes primoribz patrū destinatas.
explere hoīes. quib' datuz negotiū erat domos
referebant. una longe cui alias spē de pulcri
dine insignē. agloby talasii cuidaz nomen. fe
runt. multiscp sciscitantibz cui nam ea ferrent.
itēntē nequis violaret. talassio ferri clamitā
tatuz. Inde nuptiales hanc uocez factā. Tū
bato primuz iudicio. inesti panentes uirginū

Lictozes idem qui appāi
tores. sē pāsitores. pontifi
ces. sacerdotes. qui sacra
quos ab emissis romu
lus accepit. sic alia. ꝫ
posita.

De ij qui ualent. h. p. ad
de neglecta religiā.

De plebe

Romul' ellō lu
dos.

hanc 1ā
te ḡtes
pt̄ sabinā.

pus i. Tusci.
pum i
Alios

pfingũt/ mansãtes uolã hospitũ fedus. a
uiq; inuocãtes cui ad sollẽpne ludos q̃ fas de
fides decepa neſſent. Nec rapt⁹ aut ſpes de
ſe melioz aut dignio ẽ minoz ipe romul⁹
cruciabat dolebatq; patriz id ſuperbia fili/ qui
omnibũ finitimis negaſſet. Vna tñ i mate
momo i ſocietate foztunaz oſtũ/ quitatisq;
q̃ nich⁹ eaꝝ hoiũ gñ̃ ſit libez foze/ nolluent. ñ uas/ q quib⁹ foꝛs oꝛta dediſſet da
rent aĩos ſepe ex iniuria p̃modũ gr̃az oꝛtam
eoq; melioꝛib⁹ uſuꝝ/ uicinis. q ad nſiũ pꝛo
ſe quisq; ſit: ut cui ſuaz mate ſuctus oſſo ſit/
parẽtũ etiam patẽq; expleat deſiderium.
Dolebant blandicie uicinoꝝ factũ p̃ſertim
cupiditate atq; amoꝛe. q̃ maxie ad mulcẽdas
ingenuũ efficaces p̃ces ſũt. Tam ad modũ
mitigata ira rapt⁹ erat. Ac raptaꝝ parẽtes cũ
maxie ſordida ueſte lacrimisq; querel' cuncta
q̃ agitabant. nec ꝺ mitigatis indignatio
nes obtinebant. ſ ꝺ egregabant undiq; ad tuiſ
tatiũ regẽ ſabinoꝝ/ q legationes eoq; maxi
mũ tamẽ nom̃ i hys regnis erat/ q ueiebant.
cum nẽſes. cuſtumq; q̃ ante nuptes erant.
ad quos ei mittere pãs ꝓnebat/ dẽde agẽ hoſ
pitiũ/ ſabinoq; uiſi ſẽ. ipſi inẽ ſe ores ꝑ hostiũ
mẽ bellũ paranteꝝ. nec cuſtumi q̃ atq; ante
nate ꝓcoꝛe magis cõmiſſum/ facinus ſe impigre
mouent. tam p ſe ipm̃/ nom̃ cõmiſſũ i agrũ
romanũ impetũ facũt. Quz effuſe uaſtatibz fu
gientes ciues romulus. leuiq; ꝺ armine uat
uana ſine uulnẽ ꝛeuocat. Ceteꝝ fugientes
ſuſum/ ꝑſequitur/ reſtituit ſpolia. Duce hoſtiũ occiſo/ ſuũ ꝓmo impetu capit. Inde ceteꝝ
tu uictoꝛe reducto/ ipſe tñ fert⁹ ut magnificã/ tñ
ſuã ostentatoꝛẽ. duas manꝰ ſpolia duos hoſti
um ceſi ſuſpenſi fabricato ad id apte ferculo ge
rens in capitoliũ aſcendit. Ibiq; ea ante ad quẽ cam
paſtoꝛibz facta ꝛepoſuit. ſimul cui dono deſign
auit ẽplo ioui⁹ fines cognomiq; addidit. Do
Iuppiter feretꝛi. inq; hec tibi uictoꝛ romulus re
gia arma feꝛo templũ/ tibi regionibz qs mo
dũ me tatus ſũ tecto. ſedẽ opimus ſpolijs re
gib⁹ duabꝰq; hoſtiũ ceſſ' me auctoꝛez ſequentes po
ſteꝛi feꝛent. Hec ẽplũ ẽ oꝛigo. q ꝓmũ omnũ
rome ſacratuꝝ ẽ. Ita deinde dus uſus. nec ſimilẽ
condicionis templi uocẽ ẽ. quia latini eo ſpolia
poſteꝛoꝝ nũcupauit. nec mihi quidẽ cõpetũ ei
tom̃ uulgatã laudẽ. ꝓma poſtea ine tot armoꝝ
tot bella/ opima parta ꝑ ſpolia/ ad eoꝝ fiã ei fꝛa
tuna deoꝝ finẽ. Dũ ea ibi romani geruntꝫ

ante mania ciuitatis ꝓ occaſiones ac ſollicitudines
hoſtiliẽ in fines romanos i cõſiones fiẽ. Rapta
q̃ adhoc romana legio ducta palantes i agris op
preſſit. Fuſi q; ꝓmo impeti q clamoꝛe hoſtes.
oppidũ captum. duplicatq; uictoꝛia quantem
romulus hẽbat/ filia quiñ/ ꝓbus raptaꝝ fauoꝛata
erat ut patentib⁹ eaꝝ deꝛelicta ciuitatẽ acci
piat. Ita nẽ ualeſcẽ ꝙcoꝛdia poſſe facile impetra
tũ. Inde ꝙ ciuitimenos ꝓfectus bellũ infẽ
tes ibi mutuaꝝ q̃ habemus cladibz ceſſatum ad
ciuitimis fuit. utroq; colonie miſſe. plures
i uenta. quib⁹ ꝓ ubertatem ꝛei ſeruitiũ noũ
dantẽ. q romaz indies frequentẽ migratũ ẽ. apare
tibz maꝛ ac ꝓximus raptaꝝ. Nouiſſimus
ab ſabinis bellum oꝛtus: multoq; id maximum
fuit. Nich⁹ eiz ꝓ nam. aut cupiditate actũ ẽ. nec
oſtendendi bellum ꝓpriã inuidiã. odiſſe ena
dditus dolus. Sp̃inius tarpeius mane p̃ceſſit
arcẽ. huiꝰ filiaz nũgiẽz/ anno exercitui p̃erat. ut
armatos in arcem admitꝛat. ſ quã foꝛte ea tum
ſacra ex̃mentia petuniaꝝ erat. ſ ceptis obtinẽdi ar
mis negauere: ſeu ut uicta ꝓtus arcem dẽ.
ſeu ꝓpendi exempli cã: negd uſq; fidũ ꝓditoꝛi
cẽ. Sed dicẽ fabule. qd' inuigo ſabini armis ſi
nistras magni ponderis bꝛachio leuo. gemmas
toſq; magna ſpẽe anulos habuẽt. ꝓ pigiſſe
eaꝝ q̃ ſiniſtris manib⁹ hꝛẽnt. eo ſcuta illi ꝓ
dureis dono cõgeſta. Huic qui ea expecto ꝛeten
di. q̃ in ſiniſtris manib⁹ ceꝛtũ ẽ. locuto ãma peniſſe
dicant. q fraudẽ inſtã agẽ ſua ipaꝝ per empta
mercẽ. Tenuẽ tñ arcez ſabini. dum̃ ne poſtre
mo die. cui romanꝰ exercitus inſtructus q̃ inꝰ
palatinũ capitoliniq; colles eam p̃ẽ q̃ pleſſi/
nõ ꝓius deſcendẽt̃ equitũ. quaz ini q̃ aipi
dirate. ne arripiẽdi armis ſimulante ad eos ꝛad
iſtiz uoluit. ſubiecto. ꝓiectus uniq; pugnaz
cebant. ſ ab ſabinis mectius curtius. ab ro
manis hoſtius hoſtilius. Ille ꝛex uolantez equo
inſiquo loco ad ꝓma ſigna ado. atq; audacia ſu
ſtinebat. ut hoſtius ceciꝺit. cõfeſtim romani
inclinãt. acies fugiq; ẽ aduerſi portã palatii.
Romulus q ipã turba fugiẽtiũ detiñ. armis
ad celũ tollẽs. Iuppiter. inquit iſſus ani
bus. hic palatio ꝓma urbi fundamenta iecit. ar
cem iam ſcelere empta ſabinis habeat. inde
huc armati ſupatis medijs uallẽ/ tendite ſic
ut pace deiz hoiũq; hic ſaltẽ ante hoſtes. de
me ciuẽ romanis. fugamq; fedã ſiſtite. Ille
ego ẽ templũ ſaturni ioui q̃ monumẽtũ ſit
poſteꝛis. tuis ꝓſenti ope ſuatis uiriz ẽ uicto.

hpcatis: uelut si sensisset dubitare pces. hinc
ingo romani impie optimus maxim resi
stẽ atq; uetere pugnaz inuet. Restituere ro
mã tamq; celesti uoce missi. ipe ad primores ro
mulus prioladit. mecũ cuncta absabinis p
cepe abarce cauere nre. q effusos egerat ro
manos toto q̃tum fozo spatiz ẽnec paul
laz aprzta palatii erat clamoz. Viam p hi
tos hospites. in helles hostes. Iam sanct lẽge
aliud ee uirgines rapere aliud pugnare cz
uiros. Hinc in h gladiate cũ gloly feroc subinoz
inuenit romulus impetuz facẽ. eq equo tuz
fozte mettus pugnabat. eo pelli facilius
fuit. pulsis romã pcedẽ. Et alia romana ace
dudaca regis accensa flendo sabinos inec
tus in pilutez se se sue pcul segnitiaz hz pi
dante equo sistat. Auertitq; eq res q la sab
inos tamen pricolo uinci q ille qde am mẽtibz
de uocabulis suis fenoze mlt oz addito dño
euadit. romani sabinisq; i media cõualle
dnoz mõtiz redintegrant pliz. Et eo res
romana erat supioz. Tũ sabine mlie res q̃z
ex ĩmia helluz oztuz erat. omnibz spãsis sẽ
sibq; uelle uicto malis muliebzi pauoze au
se se. mẽ tela uolantiq in feme. et eam iso
im petu facto. dirimere infestas aces. di
rimere uiros. hinc patres. hinc uiros oantes.
nese signe nefandz socieẽ gnũq; respgẽ ne
ne pmadio macilamẽt ptus suos nepotũ
illi. In libez pgeniem. si affinitatis mẽ nos.
si connubii pigez inuos uocat uias. nos cõ le
gi nos uulnez. de eodẽ uiris de parentibz
sum. Meluis pibui: q̃ sine alteris uiz
in duc aut oztẽ uniem. Moueant nes tũ mi
tudinez tuz Duces silentiuz q repentina
fte ques. Ind ad fed facendiz duces pdeu
ne nec pacez modo sz amicitez unaz ex dua
bus facite. regnuz osocamẽ impiuz oẽ ofe
nũe romam. Ita geminata urbe. ne sabini
tamẽ aliquid. dampẽ. quantes damb applã
ti monumẽtuz ei pugẽ ubi primuz exptim
da emissis pelude eques cõmus i uado stat
uic. arcuiz lacũ appellãt. Exhello eam arcti
leta repente pax cam uoxes sabinas uiros
de parentibz q̃m omis romulo ipi feat. Ita
q̃ cum pliz in curiis. xxx. diuideret nouã
eam curiis imposuit. Id ñ tradẽ am aut
oribz aliquanto nus manoz hoc mulieꝛ
fuisse eam dignitatibz suis uiroꝝ
uel am soꝛte lectoꝝ sine. que nouã curiis da

rent. Sodem tpe q romane ars equitiz osc
pte s. numinenses abromulo abauo tatio ti
enses appellati. Lucerum nois origines cõ
uenit ẽ. Inde no modo omne si quis regiam
regnum diuoz regibz fuit. post aliquot an
nos ppinqui regis tam legatoz laudẽ nrm
pulsare. Cumq; laudẽtes uirtutẽ gestoz age
rent. cp̃ tantum gaudiz suoz q pces plus poter
ant. Igit illoz penat inse uertit. Nazz laudan
tes ad sollẽpne sacrificiuz eos uocasset. Quesi
tos mẽfice. Eam rez minime egre quis dignũ eẽt
tulisse romulũ fezũe. seu ob inuidiaz sortitoz
regni seu quia nec inutilia cessisse uidebat. Itaq;
bello quidez abstinuit. ut cẽ expiatoz nẽ legatoz
inuiolatũ regisq; edes. sed ẽ romã lauinioq;
urbes renouatã ẽ. q cũ his qui in spolia pare ẽt.
Aliud milo ppius atq; i ipis. ppe portas bellu
oztiz. fiamates animis uiaz. p se quisq; de
opes sua pius quã cõ uoxis ẽ quãtum fuit
apparebat. occupant bellu. Hinc uiuẽtes. hinc
acti i uissa. Vastemẽ agri q̃ uiri ac fici
as ẽ. Inde adolescaz sexti. qui terna tyberis ui
bra. cũ magna cepidatione agrestiũ populãt.
Tumultuosq; repentis exagis inuitos illos. pnũ
cio fuit. Excaci romulus. Neq; ẽ dilatione pa
tam uicinũ bellu poze. Evanit eduẽ castra. ui
denis. mille passuũ locat. Ibi modico psidio re
licto regressus omib; d prius patrẽ militiz locas cir
censa obsita uirgulta obscuris subsidẽ i insidi
uisse. Cuz parte maioze atq; oi egressu p fectus.
id q̃ hostes. tumultuosoq; minaz gentẽ pug
ad egrandu ipis. Hinc portas hostes exeunte. fuge
q̃ q̃ simulanda erat eacez equestis pugnaciz
mun mirabilez dedit. Cui uelut inẽ pugne fu
gaq; osilus. repidante equitatu pedes repente
gradu. plenis repente portas effusi hostes. im
pulsa turma acẽ studio in standi sequendiq; tra
hunẽ. ad locaz insidiaz. Inde subito ereptaz rẽp.
transilsam in uadũe hostium aciem. addunt
patuoꝝ. et oia ecastris signa eoz qui i psidio
relicti fuerant. Ita multiplici ẽ uoze pauli fid
naces. plus pene quã romulus. qq̃ue cõ eo er
ant. Tarum agentes frenis equos. tergunez
tũ. ultroq; effusi. Quibz uenti fuga. q̃m si
mulantes paulo ante fecam erant. oppidum
repetebant. Nõ tamẽ ẽ puere se hostis heres
integra nam. pusquã foꝝ portaz obiceẽ.
uelut agmine uno irumpe. Belli fide natus
occasione. uictoꝛi uicentiz. ñ ẽ satis gaudia
te. Ni sidenates quoq; ẽ ausi fuerũt. q̃ ipi

Ita Liuius 1. pu
gnã ẽ ifigam

Cum ad ẽ gbi cura ẽ oibz
licat. hec xxx. curie nouate
sũt. q̃ uiroꝝ sabinoꝝ milia q
ui pcẽ cẽt q̃ xxx. dubitu
ri ille xxx. sũt electi. q̃ em
ne. que cũ dignitate uiuere
uoluit. Ex sorte

ꝓpinquas loca sinoma arma oīb⁹ infesta fi
nitimis ēe simulabat. Infines iuānos exci
tare nitit. ꝓpulabūdi magē quā uisū moxe le
thi. Ceteꝙ nī castris ꝓsilias nī ex pectato hostium
exercitu capī ex agris pāt ꝓtinus ad uetos
redieit. Romanꝰ otra ꝓsequi hostem iagꝰ
nī ī uenit. dimicandi ulla me instructus
intentusq; tuberī tamsic. Quē postq; castra p
ne quid urbi accessum uenientes audiuere: ob
uiā egressi. ut potius ac decernerent quā ici
si de tectis menibusq; dimicarent. Ibi unā
nulla pte aditus catum neterani robore eve
cuatis rex romanꝰ uicit. ꝓsecutisq; fusos ad me
nia hostes. urbe uallari minis ac sicu ipō mu
nita abstinuit. Egressus rediens uastat uicinā
di magē quā pace studio caꝙ clade auctu minu
quā ad uersi pugna subacti uenientes. pacē
petentiū oratores romaꝝ mittūt. Ign pa te
mulcatis ducentis annos in duce certe. Hec
fere me romulo regē nec dum militeq; gesta
quoꝝ nich absoni fidei diuine originis duxi
tantusq; post mortē credite sunt. Nō ciuis ī urbe
animos reparando. nō opus nō urbis ostiliū nō
fossa ac pace firmande. Ibi illo ē ꝓfecto uiribus
datus tantus uallum. ut ī quadrigenti tem dnō
tutaꝝ pacē bzer. nullius dum tamē grauaꝝ fuit ꝙ
patrib⁹ regē an alios acceptissimū militū animis.
Tiuere ofqꝝ armatos ad custodiaꝝ cōpi
quos celeres appellauere. nō in bello solūmodo
in pace habuit. his in moxalibus ecbus op⁹
an adeuntiū uerisendiū. contionē inamup
ad ea pte palueri bzer. subito exorta tempestas
cū magno fragore tonitruisq; tam de so re
gē operuit ut nimbus ne ospectum ei⁹ contio ab
stulerit. Nec dem inde romulus fuit. Romana
pubes. sedato tamē pauore. postq; eu arma cur
bido diei serena q tranquilla fuit redit. ubi ua
cuā rede regiā uidet. q si sans exhibat patrib⁹
qui primi sederant sublimi rapta. pcella. tū
uelut exhibitans metu icta. mestus aliq; diuisse
tum obtinuit. Deniq; dpauos inito foedere. tem
pore natiū. regē patriaq; urbē romane. Saluere
iussit. romulus uelut. pacē pabus exposcit.
ita uolens. ꝓcerus suaꝝ semp sospitet. pgeniē
Finisse credit tum quoq; aliquos. q diserte patrum
regem patrum manibz mala argueret. Nam au
ēm hec quoq. si pobstant fama. illaꝝ altera
ad miscendo uiriq; patriq; pfens nobilitanda cōsili
Iam unius hois dotata dei dē fides. Nam ꝙpe
culus iulius. sollicita ciuitate desiderio regis ī

sensit patrib⁹ grauis ne crudelē quidem magne
rei actor. inuidiam excusaturus. Romulus inquid
Quirites. parens urbi ꝝ. prima hodierna hec
celo repente delapsus se michi obtulit die.
Cū per silius horroꝝ uenabundꝰ aduersus
pecoris pcibz ne contra intuenti fas esset. omnia
sqo romanis celestes ita uelle ne mā romana
pue orbē caput sic. Proinde rē militarē colle
ctam quicquid postera tradant nullas opes
humanas armis romanis resistere posse. hec
inquid locutus sublimis abiit. Miriꝝ quantū illi
uiro numinē hec fides fuit. quāq; desiderium
romuli apud plebē excusanq; facta fide ī mo
talitatis lenitaꝝ sit. Patrū interim animos ceca
regni ac arpido uexabat. Nec diu assingul. qꝝ
nemo magno ope eminebat in nouo ꝓpulo
pue nerant factiones. ne ordines excitarentur.
ozundi ad sibimus. ne qꝝ post eum moxē ab
sua pte nō esset regnatuꝝ in societate equa ꝓ
sessionē imperij admitterent. sili ozis creati
regem uolebant. Romani ueteres pegrinuꝝ
regē aspnebantur. Inuictis uolūtatibꝰ regna
re tamē omēs uolebant. libertatis dulcedine nō
diu expti. Timoꝝ dein patres incessit. nec mi
tatez sine imperio. exercituꝝ sine duce. multaꝝ
circa cuitatum integris animis ius aliq; exēna
do oriretur. nec igitur aliq arbitrio placebat q ne
mo alti concedē animuꝝ induebat. Ita rem
ineē centum patres decuriis factis sin
gulisq; insingulas decurias creatis qui simne
rez pessent ascisceant. Decem imperia habent u
nius cui insignibus imperij alicoꝝibus esset
quinq; dies spatio finiebat imperium. ad pos
moxē ibat. Annuumq; in ciuitatum regni fuit.
Volebat. q nūc quoq; tenet nomen interregni
appellatuꝝ. Firmere tem plebs milia placeta
sententiez. certaꝝ pluno ordinis fore. Nec ulē nisi
regē. q ab ipsis creatum uidebantur passim.
Cum sensissent eā moueri patres. offendu
ui coꝝ q adnuissent erant. Ita gram meditē
sima tempestate ꝓpō promissa. ne nō plus daret
iuris quā tenuerē. Decreuerunt enīm ut ē
ppls regem iussisset id sic ratum esset. si patres
auctores fierent. Nocte quoq; ī legibus ma
gistratibusq; rogandis. ne uim pē. Id enim ius
in adempta pusq; ppō suffragiū ineat. inter
tum omnia ex uentuꝝ patres auctores fiunt.
Tum inē res concione aduocata. q bonū fau
stuꝝ felixq; sit inquit. Quirites regē create.
ita patribus iussit. patres tem si dignū q

Nūma popi
licis creatur

Tetrad mos e sabini
aspim. vñ tristes te
tricos diam. pap.

Ro augus sup cap
nume põpli

sed ab romulo nume rex creatus auctores fu
erat. Ad eo id gratum plebi fuit ut ne mer le ne
has inde ne ab illo sciscerent ubi venerit ut sena
tores nouum regem nominarent. Dum ea in sabinis re
liqua ea tempestate nume pompilius erat no
me log cum sabinus hospitabat. Ostentissimum ut
ut in illa quisquam ee etate poterat. Ois diuini
atq humani uim. Auctorem doctrine ei quidam ex
tant alunt. Falso samiū pithagoram edunt. quez
sexto tullio regnante rome centum amplius post
annos. Tusca ma vitalie ora dein meapontū ea
dem atq croto. Innumeri emulantur studia ge
tis huius constat. Ex quibus locus q sit extremus etas
fuisse. que fama in sabinos auctor lingue gnez
no quequam ad cupiditatez discendi eramissi q
ue plebs romana p tot gtis dissonas sermone
mixtas pueniss. Super. i. p hoc igitur ingenio
ter patrum ait uitandi fuisse opinor magistratu
tum atq uitandi fuisse opinor magistratu
tum atq uitandi fuisse opinor magistratu
tum atq

unia euocauit. Cetera q̄ omia publica p̄uata q̄
facta/ponifias sacras subiecit. uc cēt quo consul
uiz/pleps uenit/nequid diuin iuris neglegēdo
pnios nauis/pegrinosq; ad sciscēdo/turbāt tur-
bet celestes īmō exīmonias. si iusta quoq; fine
bra/placandosq; manes. sacrā p̄ntisse euocāt
sq; pdigia fulminiū alione quo iussu missa sū
sopentur/atq; amāde tur. ad eq eliacnda cremen
tū diuinū/iouī eliciō/animū inquirendo dicā
tur. Deinde consulunt augures q̄ fieri pieāt cēt.
Ad cōsultaz/dā pcipiendaq; mīcudine/oīa
q̄ diuinis cōsa/q̄ animi aliqd agere nō oportu
it erant/ec deos assidua īsidēs animo. ai inē cē ne
bulis celestē numē mercēa p̄cacē/oūz pcan
tū imbuēdē. uc fides de Ius uiandū/p̄mo
legum de pendū meū/cūctatē regēdē. Et cum
ipi se boies/mregis uelut unica exēpli moze
formare nē. cum finiti etiam pp̄/quante cūctā
nō urbem posteam in medio ad sollicitādam oī
uz placem credidēt. medz uenerandā adducti
sūc/ut cunctatez q̄rez saltuz ūsq; deoz/uolati/du
cerent nefas. Lucas erat/quē medium exopa
co specu/fons p̄bennis gabat aqua/quo q; p̄se
pe numa/sine arbitris uelut ad congressū deē/i
ferebat/camenis cuz lucus sacratus. qđ camz
sibi conciliā/ai ouige sua egena/cēnca soli fi
dei solle mpne instituit. Ad id sacrāndū/flam
mes bigis cūrum arquato uehi iussit/manuq;
ad digitos usq; inuolata rem diuinaz facē sigil
lamines fidez tuamodz/secūq; eius etaz indicēs
sacratam cē. Quibus alia sacrificia locaq; sacris
faciendis/q̄ argeos pontifices uocant/declina
uit. Omniū tū maximus ei opera fuit. tuendā p
omē regni tempestate mitioz pacis quā regni
tra duo de mācipe reges/alius alia mā. ille bello.
hic pace/cumulare duxerūt. Nomulus septem q
xxx. regnauit annos. Numa pompilius tres
q xl. tū uallida/tū tempestate/qbelli q pacis artib;
aūr cunctas. Nume mortē/ad mē regnū res ro
Tullī hostilī tēp regnāt. Inde tullū hostiliū nepotē hostiliq; ani in i
ma ante clara pugna adūsus sabinos fuerat re
gem ppls iussit/patres auctoz fī. hic nī solū
p̄mo regi dissimilis. sī fero oz etaz romulo
fluctuātetas in resp/tū animū quoq; gla/aīum
stimulabat. Benesce igitū cunctatez ocio ānis/
undiq; materiaz exercendi belli/que rebat. fo
te euenit/ut agrestes ītim exalbano agro/alb
ani ex romano/pdas in incez agerent. Impica
bat tū gentis cuiq; alte/utrīmq; legati fe re
subitez eps ad res repetendas/missi. Tullus pre
cepat suis/nequid p̄ius q̄ mandata agrestiū
facta sciebat/negatum albanis. Ita pie bellū
indici posse. Albanis sacrdotibus res acta. Ex
cepto hospitio ab illo. blande ac benigne
omnī curie/omnē regis cultum celebrat
Dēnis p̄ uomam q̄ res repetentes pozes
negarint albano bellū intra sextum diem
indicentur. hec renūciant Tullo. Tum le
gatis tullus diendi p̄oratez quid petētes ue
nerint fiat. Illi oium ignāuissimi p̄mi pīgendo
rem q̄rē. se inultos quicq; q̄ minimus placare
tullo. dicturos. Si imperio subigi res repetatū
se uenisse. tū reddant. bellū indicē tullus. Ad
Rtullus. Nunciate q̄d regi uro. regē romā
nū deos facē testes. uē p̄ius ppls res repetē
tes legatos dispnacē dimisit. ut si eū omēs ex
pectat humilē moī clades belli. hec nūciant
domū albani. et bellū utrīq; summa ope
parabāt. Cauli simillimū bello. ppe inē pares
nes natosq; tropheaz utrīq; plen/cum tam
mīz abrupta/ablata mōtio alba/ab albanoz
stirpe regiz oriundi romani cēnt. Quibus
tam bellī mīm mutabilez dimicationē fecit
Quod nec dīc expiatuz ē. q̄ tectis m̄ dimis
altēs urbē duo p̄ in unū effusi sē. Albam pozē
gentis exāa. Agnatiz romanis imperiū fece. ai
stra aburbe huc plus quinq; milia passū locat.
Fossa cāmandat. Fossa cuniā/ab noīe ducis p̄
aliquot sēcla applata tonec aut re nōm quoq;
ai uetustas aboleuit. In his castris cuiliis
albani rex/mozē. Dictatorez albani metiuz
fufectum creant. Interim tullus fetor p̄apue
mozte regis. magnuz q̄ deoz numē ab ipo capi
te oriri. monīe nom albanus expectatiu pēna
ob bellū impiū dictatoris. Noctē p̄cedentis ho
stium castris. in festo exercitu agrū albanū pē
git. Cum ibi abstantius exercitū mediuz duat
quā p̄ime ad hostem pōt. Inde legatū pre
mittit. Nuntiare eū tullo iubet. priusquam di
micent/opus ē colloquio. Si ea cum cōgressus
sit. fatis se inuenta esse allatum. que multo min
us ad rem rōnaz q̄ ad albanaz p̄meant. Hac
aspnatus tullus. tam q̄ si uana differebat cer
tamen eduxit. Exercitū albani/postq; struc
ti utrīq; albam/cum pauca p̄cerum in me
dium ducēs p̄cessit. ibi infit albanus. Inui
tas q̄ reddituz ius ēt cē que repetentē sine.
ego regem nrm cauliuz cessum huīce moī

Tullus & Suffetius in medio castrorum tumulo regiam fecerunt.

mōit rex albanor hic dictator p̄ius nominat

eē bellū audisse uideor. Nec te dubito tulle eadē
pte fecisse. Sz si uera potius quā dū spretosa dice
dā capito imperii duos cognatos uanosq;
pl̄os ad arma stimulat. neq; recte an peram
inē p̄tor. fuerit ista eius deliberatio qui bellū
fuisse p̄. eue albani gerendo bello duce creare
re. Illud te tulle moneo uehm. etuscarēs
quanq; circa nos teq; maxime sic quo p̄or
es uulcasas hac magis cas. Multū illi ē ro
plurimū manu pollent. Quemq; eligo iam cū
signū pugne dabis has duas acies spectacu
lo fore. ut fessos confectosq; simul uictores
ac uictū aggrediamē. Itaq; si nos di amāt
quō nō optatū libenter ceteri indubitā imperiū
sinitaq; alea iactā erimus. meamus aliq̄ mam q̄
utrisq; imperent sine magna clade. sim
mlto sanguine uel suop̄ decerni possit. A
uic displicere res tullo quia quā tū indole an
imi tū spe uictorie feruacē erat. Quietus
utriq; ratio initur. cui q fortuna ipa p̄buit
maciaz. fore in duob̄ tū ciuib̄ eorum trige
mini fis. nec etate. nec uiribus dispares. hor
atios. curiatios fuisse satis constat. A fere me
res amicq; alia ē nobilitas. tamē in re tam cla
ri nominis error manet uter ex p̄li quem
uictus uictori fuerit. auctores utriq; reperit.
p̄les tamē inuenio qui romanos horatios ue
cere. hos ut sequar. inclinat animus. Cū
trige mimis agitare reges ut p̄stitā quisq; pa
tria diligēt fecio. Ibi imperii fore uter uic
tor fuit. Nichil refert. qui q locus contenti
pugnā dimicāde fedus ictum inē romanos
albanos ē. his legib. ne alterius p̄li ciues eo
rum ue quis esse. is ali p̄li ciz ui na pace
imperaret. Fedus alia. alius legib. ac texum
eorum mō omia fuere. Cum ita fm̄ accepisset
nec ullius uetustior fedus memoria ē. Fe
ciales regē tullū ita rogauere. Iubes ne me fe
ciz patre patrato. p̄ albani fedus ferire. Iub
eo rex. Sagmina inquit te rex posco. Rex
ait. Puram tollito. Fecialis ex arce graminis
hēbat. puram attulit. Postea regē ita rogauit.
Rex facis ne me ciz regiū nuntiū. p̄. quir
tium uasa comitesq; meos. Rex respondit.
Quod sine fraude mā p̄liq; romani quirita
ium fiat. faciō. Fecialis erat. M. ualerius. pa
trem patratum. sponsum sibi facit. Verbena
capite capillosq; tangens. Pater patratus ad
uersus uerbenā patrē. ici sanciendū ē. fit fe
dus. Exercitusq; id uerbū. longo effatu. ceteris

nr ope ē referre. peragite legib̄ dem recitans.
Audi inquid iuppiē. audi pater patrate p̄. albā
ni. audi tu p̄li albani. ac illa palā prima. postre
mū ex illis tabul' cerate recitatā. sine dolo ma
lo. utriq; eā hodie rectissime intellecta. ex ill'
legib̄ p̄. p̄rio nō deficiet. Si p̄or te fecerit pu
blico cōsilio dolo malo. tu illo die iuppiter. p̄. r̄. ca
sce ferito. ut ego hūc porcū hic hodie feriam.
tantoq; magis ferito quādo magis potes potesq;
Id ubi dix. porcū silex percussit. Sua item
carmina albani sumq; ius iurandū p̄ sui dic
atores. suosq; sacerdotes peregere. Ph̄edus
icto foedere milites sic quemadmodū arma capiunt.
Cuz sui uterq; adhortatione nē deos patrios. pa
triam. ac parentes. quicquid ciuium. domi. quod
quē uexarunt sic. illoz hūc animū. illoz immen
manis. feroces q suopte ingenio. q pleni ad
hortamentū nocabz. medium inē duas acies pro
cedūt. Consederant utrinq; peditis duo exer
citus. pene magis p̄sentes. quaz cure expers.
Cetē imperium agebat. meam pauoz mi
tute. atq; fortuna p̄untur. Itaq; ergo ē re pu sus
pensa. in minime gratū spectaculū. dīo. in
cēdumē. Datur signū. infesti q armis nemi
nes. acies texim. immenes magnoz exercituum mōs
gentes. concalūre. Nec his. nec illis. pralium
simil. publicā impiū. simulq; obstantā mo
lita. atq; ea deinde patre fortuna. quā ipi fec
issent. Vt primo statim ictu. ferri. micare arma. micantesq; fulsere gladii. horror ingens
spectantes p̄stringit. et neuter inclinata spe
rare. pebat uor. Consertis deinde manib̄.
cū iam nō motus tantū corpoz. agitatiq;
animi. tela. armoz. q. ictus. uulnera. q. sanguis spectaculo ēent. duo romani. sup. alii. alii
multātis cibi albanis. expirantes corruerūt.
Ita quoz casu. cū clamassz gaudio albani exer.
Romanas legiones. ia spes tota. nō dū tamē
cum. desecuerat. exercitus. mox uni. quē tres
curiatij. curiatios fleterant. fore. ut integri. sint
ne unus. solus nequaq; par. sic aduersus
singulos. forent. Igit ut segregantur pugnā
eoz. aperit. figam. ita uarius fortuna. ut quē
q. uulnē affectū. corpus sinebat. Iam alio
rum spectā. ex eo loco ubi pugnatū ē. fugere
rat. cū. respices uidet magno. intuall' sequē
tes unū haut procul ab se. abē. In eū magno im
petu uenit. Et dū alba exercitus inclamat
curiatio. ita opem ferunt. fr̄i. iam horatius ex
solo hoste. uictor. ecclam pugnā petebat. Huc

M. V. feriali

V. feriales.

uasa electionis

clamore qual' ex̄ speratu pueniat̄ sol⁹ re
niam adimant militē suū/q ille defunct̄ p̄
lio festinat. Pzusitaq; q̄ alē qui nec paul aber
at/ consequi posset/ q alteriz cui⁹ anim̄ odisset.
Iamq; equato marte singli superant. Bz n̄ spe
nec uiribz pares. alteriz ī latus ferro exp̄. q gre
minata uictoria fessos animos ē cum/ da
bant. Alex/ fessiz multō/ festū citius trahens
exp̄/ uictusq; finē ad se strage/ uictoz obuiatū
hosti. ī illud p̄lū fuit. Romā exultans. duos ī
quit fr̄m manib⁹ deos/ ciuiz cām belli hīe moī
ue romanā albano imperet/ aliv/ male fustinē
ti arma/ gladiuz supne/ iugulo defigit/ q̄ cer
spoliat. romam/ ouantes ac gratulantes hoza
tiz accipiūt. Eo maioze cū gaudio. quo pe mest̄
res fuerat. Ad sepulturam inde suoz neq; q̄
pambus animis ut̄ q̄. Eqpe impeto alteri
ducti alien dicionis alienē fecit. Sepulchra
extant/ quo quisq; loco cecidit. Duo romana uno
loco p̄pius albam. tria albana romā uersus/ sed
distantia locas. Ee ut pugnaz ē pusq; indigr
ederet nē/ vocanti mettio exp̄dere iccō/ quid ī
mperatis/ imperat nullus. ut inuentutē ma
nus habeat/ usuz se eoz opa/ si bellū cū ueie
nabus foret. Ita exactus in̄ dominos abducti
p̄ceps horatius ibat tuge manu spolia p̄se
gerens. Cui sozoz uirgo que desponsa/ uni ex
curiatiis fuerat/ obuiam ante portam occurs
sum. Cognitoq; supbum ensē fr̄is paludamēto
sponsi/ q ipā confecerat. solui crines/ q flebiliz
nomē sponsiz mozituī appellat. Exoues ferocē iu
uenī ciuiz/ complozando sozoris/ in uictoria sua/
tantoq; gaudio publico. Seuero itaq; gladio
simul ubi increpans/ ait/ uiges puellaz. Abi
hinc cū inani amoze/ ad sponsum inquie.
oblita fr̄m mozituoz/ unaq; oblita patrie. Sic
eat/ quicunq; romanaz lugebit hostem. Iuue
nisse ad facinus patribz/ plebiq; Bz recens mi
ciz/ fr̄o obstrepat. Tam rapidis manib⁹ ad regē. Ver
ne ipē tam ēlus ingratiaq;. Adsiluis iudicia me
sed in iudicia supplicia/ ducez cēdo. alio p̄li adu
cato. Duum inquit q[uo]d p̄duellionez iudicat.
sed in legē fiat. Lex horrendi carminis erit.
Duil unus p̄duellionē iudicet. si aduū unus p
uocanti/ puocatus cedat/ si unde cedat capite obnu
bito/ infelici arbori/ reste suspendito. Uerberato
uel intra pomeriū uel extra pomeriū. Hac lege duum
uiri creant. qui se absoluere non rebant ea lege
ne in noxiaz quaz pessi cuz ordē p̄nasseret. Tum
ille ex his. Publi horati. tibi p̄duellionē iudico

inquit uicto/ colligā manus. Accessit uictoz
ad caput laqueiz. Cum horatius/ uictoze
tullo deinde legis ire. Ite p̄co. inque ge
re/ p̄uocatione exactum ad p̄lm. Coorti hoīes
ire eo medio. maxime publio horatio patre. p
clamāte se filiā iure cesum iudicare. nisi ei/
patre iure in filiaz animaduersum fuisse/ orabat.
Deinde ne se quez paulo ante ciuez egregiū fr̄e occi
disse/ orbū liberis faceret. Inter hec senex amplexus
spolia curiatioz fixa eo loco qui nūc
pila horatia appellatur/ ostentans. Hūc ne me
tas. quē modo decorū ouantemq; victoria ce
dentē modis quibus/ eiz sub furca uinctū
inter uerbera q crudelissimū fieri
alboz oculi/ cum deformē spectaculū fieri
possent. uictoz colligit manus. q paulo ante
armate imperiū p̄lo romano peperit. exp
ut ob unius libidinem uno/ carnifice ī felici suspē
de/ uelata. l' intra pomeriū/ si ē illa pila/ q spolia
hostium/ exta pomeriū/ ubi inter sepulcra curan
tur. Quo ci duce hūc inuenē potestis/ ubi fr̄a
dolorē ciuicā fortiter ferentē supplicia animaduertant.
Nec ulla p̄lis nec patris lacrimas/ ut ipius pa
tris ī ter piculo animū/ absolutū q admiratione
magis uirtutis. quā iure cause. Itaq; ut cedes ma
nifesta/ aliquo tam̄ piaculo luere ciuē/ imperatū
patri/ ut filius expiaret peccata publica. Is
quibusdam piacularibz sacrificiis frē/ que
deinde gens horatia audita. transiit ad ipm
tullo/ capite adopto uelut subiugum misit
inuenez. Hodie quoz publice semp refectū ma
net. Horatium tigillum uocant. Curiatiū sepulcraz
quo loco cecidere icta. Constructuz q ē ibi/
uo quadrato. Nec dum pax albana manse
mutia uulgi. q tribus militibz horatia publi
ca omissa fuit/ uanū ingeniuz dictatoris ex
cipit. Et qm recta consilia/ huic/ ne euenerūt.
pacatus ne cōtinere populariū animos/ cepit. q̄ē
ut pax in bello placem. sic impace bellum que
rens. q̄ sue ciuitati annoz plusquā unius cēne
bat ee/ ad bellū palam atq; ex edicto gerendū/ alie
os omnes ppls/ suis p̄spexem societatis/ p̄o
dionez refugere. fide natos colonia romana/ uel
entibz socios offiliū/ adsupbos. Pacto transitionis
albanoz ad bellū/ atq; arma inuicē. Cū fide
ne apte desisterent/ nullus mettio exercitui cui
ab alba dentro/ comes hostes duce. Ubi duenem
tum est/ ad confluentes collocat exercitū. Inde eū
locat. q fidenas ne recentū exercitū/ tiberim tam
fierat. In q inuade. Ne flumē tenuē dextrū omn

n

n. d'Ampthill

in sinistro fidenates, pp̃ius montes consistunt. Tullus aduersus ne quẽtes hostes, dimittit suos albanos. cõtra legiones fidenatium collocat. Albano nõ plus animi erat quã fidei. nec manere ergo nec tam sine apte ducis sensim ad montes fugere cepit. Vbi ubi satis subisse se fore ratus cẽ, erigit totã aciẽ. Fluctuanstq; ordines explicat. Consilium erat, qua fortuna uti daret, eo inclinare omnes. Miraculo primo ẽ romanis, qui pxim steterant. Perfugã latera sua fodicãtis, digressu sensim inde equos agunt. equo numquã regi albi fuit albanos. Tullus ut rem cerni da uoluit, nõ uoluit saltus, fimbriasq; pallor ac pauor equitũ clara in campis uoce, ne hostes exaudirẽt, reuocat. Plus milites metu pfectione opus ẽ, sine ullo circa se duce albanus exercitus ne fidenatium muta ẽgia imitaretur. Deinde imperat. Et astis equites ẽnsibus ultro. Id fuit magne pti pditum romanos, conspectũ albanis albanũ exercitus, inter se pstare. Quã uidere id ubi rege audito erant. Ita eo actus pugnat. Terror ad hostes transit. Et audiuerãt clara uoce dicentis, magna ps fidenatiũ ut quod mihi ad dictatorẽ romanis ẽnsibus latine faciebant. Itaq; ne subito ex collibus decursu albanos, inde duce rentẽ ab oppido terga uertũt. Insistit cum suis fidenatibus exercitus, ĩ uenientes alieno pauore pauidos, ferro q; rodit. Nec illi ulli impetus, sedat efusa fuga flumẽ obiectum, albanos arcebat. Quo postq; fugã inclinauit, alii arma fidei iactantes, ĩ aquã ea ruebant. Alios cum gnibus in ripis, ne fugerẽt pugnecq; consilium, oppressit. Nõ alias romana pugna atrocior fuit.

Tum albanus exercitus spectator, de omnibus deductus in campos, metus, tullo deuictos hostes gratulatur. Contra tullus mettium ita ad hostes, quod ita tutatus castra, albanos romanis castris migrẽ iubet, facturus lustrale in diem posteram parat. Vbi illuxit, pacis oĩbus ut assolet, uocat ad contionẽ, ubi ubi exercitus iubet. Pcones albanos exauctorat, primos exauctorat albanos. Hui nouitate etiam rei moti, ut regẽ nãmq; concionantes audirẽt, pximi steterunt. Ex composito armata cãmdatẽ nãma legio. Centumoĩbus datus negotius erat, ut sine mora imperata exequerentur. Cum ita tullus infit. Romani, si unq; ante alias, ullo in bello fuit, quod primum diis immortalibus gratias agere decet, deum ire ipsum uidetis, bellum fuit. Deinde uos, nõ magis cã hostibus quã quod dimicatio maior atq; periculosior est, cãi pditione ac pfidia sociorum. Nam neminem fallit, opimo teneat in uultu meo, albam subiecisse ad montes. Nec impune illud meum, si ossilium et impune simulatio fuit. Ne nec uobis ignorandum est, quibus seruitus, ac tam mite dominatus, aduersus ea, hostibus decauerim, ne fugam inciperent. Nec ea culpa quã arguo, omnis albanorum est, ducis. Ita uos, si quo ego mihi agnum declinare uoluissem, presidens, coercuus ille et ductor omnes huius mercatus, id est machinator belli, mercatus sedens romani albani, quippe iudicat de iniuria alius, nisi huic insigne uis decernitur, mortalibus detexit. Centuriones armati, meum uis arcã circumstãt. Rex cetera ut ossus erat pagit. Omnium fatus felix, populi romani ac mecum uobis albani populum omnes albanum romanum ducere maio ẽ. Cuncantes dare, pleris primo reg in patres legẽ. Mox uter imperium, populi facit. Vetere quondã in duos populos diuisa alba ẽ. Sic nunc in unum redacta. Habet alba populus in exercitus, ab armatis septa, in unius uoluntatibus communi tamen metu cogente, fidele mutuum tenet. Cum tullus. Nec ti sufficeret in quo. Si upe diuerse posses fidem, ac fedem fuam. Quo ẽ ea disciplina, ante adhibita ecce. Nunc cum tuum ĩ seruabile ingenium ẽ, tuctio supplicio doce humanum gen, ea sci credẽ, que ace molari f. De ingẽ pau lo ante animum, mente fidenates romanosq; rem an capitem gessisti, tam ita corpus passim distrahẽ dum albis. Eximde dual admonis quadrigis, in curus earum dissentium illigate mettum, diuinduisti uez equi contrarii, lacerum in utroq; cũ rum corpus, qua imbecille unalis nimia poterãtes. Fuere ois, abtanta fedicate spectaculi oculos. Omnium ultimũq; illud supplicium apud romanos, exempli parum memoris, legum humanarum fuit. In alios gliam licet, nulli gentium mitiores placuisse penas. Nunc hec cum primum albanum erant equites, qui multitudinem traducẽne romam. Legiones demum ducere addimus, tendam in loca. Nunc ubi murumue potras, nõ quidem fuit tumultus ille nec pauor, qualem capere ciuitatem ẽ, solet, cum effractis portis, ferrumue ante muros ante arce ui capta, clamor hostilis, circus pulsem armatorum, omnia ferro flammaq; miscet. Ex silentium triste, ac tacita mestitia, uti desiere omnia dos. ut primum obliti quo relinquerẽt, quo secum ferrent, desinere consilia. Postremo ipsi alii alios,

ñ. bella z pdas
onẽ z cautelam
Italici sũt parentes
nostri & vos.

Liba Tulli

J

nuc ſ limimbꝫ ſbarene/ nuc erabundi domos
ſuas/ ulnmuz illd' uſum puagarene. Ve uó iam
equicz clamoz/ exme uilentuz/ inſtabat iam
fragoz tectoz/ que diuebanē in ultimā urbis
partibꝫ audiebaē. Pulsus qz ev diſtantib' loca
ozē/ uelut mbe indicat/ oīa impleuerāt/ raptim
quib' quiſq; poterat elcatis/ aī larem ac penat
es tectaqz inquibz nacē quiſqz educatuſqz eēt
relinquētes exirent/ Jaz/ omnes agm migrā
uz/ impleuerāt uias. q cōſpectus alioz/ mutua
miſatione integrabat lacrimas uocesqz q iam
miſabiles ev audiebantur/ mulieꝝ p capue ac
obſeſſa abarmatis templa augusta p'rentē
ac uelut captos relinquēt deos. egſſus urbē
albanus romanus paſſim publica pzuataqz
oīa tecta ad equat ſolo/ imaqz hoza quadrigē
toz annoz opus/ quib' alba ſte tenat/ evacuo/ ig
ac ruinis addit/ templis tm cēteris/ tm edic
tuz abrege fuerat/ tempatuī ē. Roma iterū
creſcat alte ruinis/ d uppicat' cuiuum nūs/ cel
us addit urbi mons. q quo fre q̄nti habitarēt.
Cum ſedez cullus regie cepit/ ibiqz habitauit. p
ua pes alba noīa/ in patres/ ne eaquoqz pars rei.
p' creſcēt/ legit. cullios. ſulos. quintos. ſegtinos.
os. auentinos. elelios. templūqz oīdim abſe au
ctoz/ curiam feat/ que hoſtilia uſqz ad patrum
nōē eatez appellati ē. Et ut oīum oīdinū im
ibus aliqd' renouo pplo adicēt/ equz creē tum
as ev albanis legit. legiones ē. etiā uetens eodē
ſupplemēto explent. q nouas ſcripſit. Hac i
ducta urbi cullus ſabinis bellū indicat/ gens
ea tempeſtate ſcelin ſ tuſcos opulentiſſime/ u
ſ armisqz. uēnz/ in urbē fide/ ac ne quicquā
eiuit repetere. cullus ad renome famaz/ mer
cato fregnā/ negotiatoꝝes romanos q phens
os quē bat ſabini ſuos p'us inuitam/ config
iſſe ac rome retentos. Hec ofe belli ferebā
tur. Sabini hanc paz memores ſuaz urbiz
partem rome abinito locatā/ q romanā rem
pub etiam adiectione popli augeri/ auctam
q uiz inſpicē/ q pī exercitū auxilia/ q rura ait
uicana/ p'mi ſenatoꝝ/ uegtes. inde ob reſidu
as bellozz ire/ maxime ſollicitatis ad defiegnā
animis/ uolūtatemos cuere. Et ap uacuos q̄dez
ev mopi plebe/ q̄ iam mercēs ualuit/ publico au
xilio nullo/ adiuta ſ. ualuitqz ap uegentes. ſ
decetis minus mmm ē pacta cum romulo ī
ducta fides. Cui bellū uel ſi q̄ ſumma ope pa
rent/ uertiqz meos ego uidere ē. uel pius arma
ī frenem. Ocupat cullus/ in agrū ſabinū tran

ſire. pugna atroz/ ad ſiluas malitioſaz fuit. Ibi q
pedtum quidz robze. ceteꝝ equitatu ductu
nup' plurimuz roāna acies ualuit. Ab equitib'
repente in uecis/ turbati ordines ſ' ſabinoz.
Nec pugna deinde ull' conſtare/ nec finga explica
ri ſine magna cede potuit. Acuis ſabinis cū in
magna gl'a magnifq; opib'/ regnuz tulli de ueta
res roāna cēt. Quitamm regi pat'ē ī monte
albano/ lapidib' plulſe. Qd' cū credi uix poſſet.
miſſis ad id uſendū/ p diguz/ in conſpectu' que
ale quid cū gradines uenti glomeratā terā
agunt/ carbz ce adere ce lo lapides. uſi q̄ iam
audire uocem ingentez/ exſtimi cuiumis
loco. ut patio ritu/ ſacra albani facerent. Que
uelut dus q̄q; ſimul cū patria relictis/ obliui
oni dederant. ſe aut romana ſacra ſuſcepiſſe/
aut ſpectame ut ſic obtinā/ cultuz relinq̄re me
dim. Romanis q̄q; abeodē p'digio/ nouendiale
ſacruz publice ſuſceptum ē/ ſeu uoce celeſti
ex albano monte miſſa. Nā id quoqz traditum
ſeſ/ a tus pcī momuz. Manſit certe ſollēne/
ut q̄cq; id ē/ p'digiuz nūcuarēt/ ferie p nouē dies
agerēt/ Haudiam mlto poſt/ peſtilētia labozatū
ē. Mō cū pigritia militādi ozuetū. nulla cām
ab armis quies dabat/ alleuando rege/ ſalubzio
ri q̄ iam ardentē militie q̄ domi umquā ozpa
ē/ donec ipē quoqz longinquo morbo ē implī
catus. Tūc ad eo ferāci ſimul ac atroce ſ' ſpē illi
ſenes/ ut qui nichil ā' ratus ēt minus regū
quā ſacris dedere animiz/ repente ōib' magnis
parui ſq; ſuperſtitionib' ob noxius degere reli
gionibz. q̄ diz popli implerent. Vulgo iam lyci
ei ſtatuz rez/ qui ſb uma rege fuerant requi
rentes/ una mo pz egri ozpozibz relictam. ſi
pax uelaqz ab dus impetrata ēt/ credebant.
Ipm regē tradume uoluentez comētarios nu
me an ibi quidz occulti ſollempnia ſacrifi
cia ioui elicio fcā inueniret/ opinari bis face
ſe abdidiſſe. Ideo nō nec initiaz/ aut arcanū id
ſacruz ē. nec ſoluz nullaz ei oblataz celeſtium
ſpēm/ ſ ira iouis ſollicitam pauia iam religi
one. fulmine ictū ai domo conflagraſſe. Tu
llus magna gl'a belli/ regnauit āgnos duos
z xxx. Mortuo cullo/ rege in ſtitutiz iā ind'
abinito erat/ ad patres redierat. hiqz ī rege
nominaueranto/ quo comitia habente. mauz
martiuz regē ppli creauit. patres fuere ducto
res. Nume pompilii regis nepos. filia oztius
maius martius erat/ qui ut regnare cepit
z multe gl'e memor. q. p'mum regnuz cetā

Pugnā cum ſabinis ad ſiluam malitioſaz

Hic ſ legit lapidē plulſe. m

Nouendiale in nouē dies

Bellum cū ſabinos

Tulli hoſtilii actu ſ mirū mortē.

Ancī marcī regnū

Ancī marcī ſumme pōtifi ne pos regnat.

7

egḡum ab una pārte/aut sātis ꝑstrēi fie
rat aut neglectis religionibꝫ aut ꝓfane cul
tus/longeqꝫ antiquissimū mōrē facm publi
ca ut ab nūma mstituta erāt fiāt omā/
dāq; cōmūtatis regis pontificūq; ītultuz
elata/ꝓponē in publico mlet. Inde q̄ aubꝫ
oāi atpidis q finitimis cuncatibꝫ foī ſpes
in aui mozes atqꝫ mstituta regē hītuꝫ.
Igīē latīi aut quibꝫ tullo regnante iamꝫ
fedus erāt sublatū erāt dīos. Ge cū mar
tiones ī agruz romanuz frequētes repetēb
res romanas/ſuplēq; responsuz redditū desti
tem romanuz regē/nec sacella q̄ras/ac tutum eē
regnuz rati. Oedum erat memoz/q pē quaz q̄ tu
me q̄ romuli memoz/q pē quaz q̄ tu
regno magis necessariam fuisse pacē ar
bitrabat. cū in nouo tum feroq; ꝓpło q̄ q̄
illi ḡnāsci oēs sine in una/ad se/aut fac
le hīam/ac mptā patriā. q̄ temptāda cō
tēpni. q̄q; eē tullo regi aptiora quā nu
me. Ve tam q̄m numa ī pace religiones ī
stituiſſe/ac le bellice cerimonie ꝑdēnt/
nec gratiā q̄q; foluiſſe/q̄ras mdicientē bel
la/aliquo ritu ius ab antiq̄ gēte equicul/ q
nē fecales hīc desēpſit/q̄ras repetiē. Legē
ubi ad fines eoz uenit im̄ res repetiē. capi
te uelato. filo lane uelam̄ eē. Audi inquit
quid audite fines cuiacūq; gētis/audiāt fas
audiant fas. Ego fiz publicus nūcius ꝑ ro
mani/iuſte pieq; legatꝰ uenio. uerbisq; meis fi
des fiat. Si ego ī iuſte impieq; illos hoīes
iſtasq; res deci er. p. n. michi exposco. Tuz
patre cōpotem me nūquā ſinas eē. Dixit
fines ſuppſcandit. Haec quicūq; ei ꝑmus ob
uius fuit. Verbaz ī gredient. Haec foziz
ī gressus. patrios ubi carminis sapiendiq;
uim memoꝛi mutans/pāgit. Audi nō deciūtī
ques ex posterit. diebꝰbz. q xxx. tot em̄z solēp
nes fuere pactis. bellū ita mdicit. Audi inquit
Iuno/q̄ tu nunc/q̄ ne dīq; oēs celites. uosq; terre
uosq; infezni audite. Ego uos testoz ꝑ illum
quicūq; eē nōmināt/in iuſtū eē. neq; ius pe
soluere/ſi de istis rebz ī pcēa maiozes natu
consulem/quo pacto ius m̄z adꝑiscar m̄. cū
his uīcinis romaz ad ḡsulendū uenit. Con
festim rex eq̄tis fezme ubi patres cōſulet
de. Quaq; rem̄ latinz/antiquiz/conciuit pac
patratus ꝑ. q̄. quintum/patri patrato ꝑ
ſoz latinoz. Hominibꝫ q̄ ꝑiscis latinis.
quas res nec dederūt nec soluerūt nec fece
rūt. quas res dari fieri solū oportuit. Dic
inquit. Si quē primuz suiam rogabat. quid
censeꝫ. Tum ille puto prioꝛ duello/quīēn
das censeo. Itaq; ofensio consentiaqz inde
ordine alii rogabant/quid uidēt̄ placeret
Pluresq; eoz idem sūmabat/
Fuit ius erat consensu fieri solitum. ut fecialis
hastam ferratam aut sanguineaz/pubi ad
fines eoz ferret/ac nisi mīe ꝑbz pubentibꝫ ꝑsentib
diceret. Quando ꝑtes populoz latinoz hoīesq; ꝑ
sci latini aduersus ꝑtes. Populumq; latinum
aduersus populū romanū fecerūt. De
liquerūt. quando populū romanū latino
rum iussit esse/ac ea res/ꝑ quam populus romanus
sic censuit. consciuit. ut bellū cuz patribus latinis fieret
Ea res ita fiet. Ego populosq; ne. populis ꝑsoz lati
noz hoībꝫq; ꝑsis latinis bellū indico faciōq;.
Id ubi dixisset. hastam ī fines eoz emittebat.
Hoc rerum ablatarum repetite res de bellī
indictiuz/moꝛeq; eum posti acceperūt. Anna
tem mandata cuiq; sacroz flaminiq; sacerdotibꝫ
aliis/ea tam nouo conscripto profecti/poliq
uz urbez latinoz ui ceperūt. Secutiq; moꝛes re
gnū populi romani auerterāt hostibꝫ ī ami
tiez accipiendis/multitudinez omnez romā
traduxit. Ge cū ad palatium sedē uenīſſet ro
manoz. sabinoz capitoliuz atqꝫ arcez/celium
montē albam implessent/aperiendū nouē
mīhi dum dixit/audita eadē/audita mīhi p/
tellenis firanaq; captas/nouā aues. Poliq
rerum inde rursus bello repetitaz. q̄ ea cuz
occupauerant ꝑsa latinis/eaq; ea ꝑsa di
uīde urbi et fiuit romanis. hic hostiuz sēp
recepta culumeēt. postremo cū bello latino/
medullia oppſso. aliquādiu ibi mar te in
ceo uana uictoria/pugnatum eē/nec q̄ urbs
tuta munitionibꝫ ꝑsidioq; firmata ualidq
erat/q̄ ciuis inꝑio potēs. aliquotiens eā
tus latinus/cōminus cū romanis signa
cōtulerat. sed ultimuz oībꝰ corpis cōmissis. i
ſcundbz amnis/dare ꝑmiz uinat. Inde ingēh
pēdo potens/romaz redit/nam quoq; multas
mihbz latinoz ciuitatez dare ꝑsis/quibus
uic jūgeretur palatio auentinū/admittē
dare fedes. Annaliuz quoq; adiectum/ñ in
opia loci/ſi neq̄ ea arua hostiuz eēnt/ꝑ ñ
mūtu soluz/ſi aliam ob cōmoditatē ītrinsec
ponte sublicio cū ꝑmū mīsset. Factū iungi
urbi placuit. Quicquid quoq; fossa/aut pa
uī mūmūtuz applanabāt/adītui locis/ana

mq

Nō modum indicēdi
belli ꝙ feciales.

cap
vrbe
latinoꝝ

h̄ primū
q̄ latinoꝝ rōni
fuerūt

pons sublicius
fact romę

regis opus ē. Ingenia mare mīo reb' auct' aim intanta mlitudine hoīm/ disammīe recte an ppriam fm confuso facinoz qelam teshā fierent/ carcez ad terroz tarquīs audacie. mecha inde imminens foro ḡ ficat'. Nec urbe tm hac rege arme. si q̄az agez fine sq̄ silua mesia nementibz ad cippia. usq; ad mare impetum platū. et inoza tilens/ hostia urbe condiet/ saline circa facte. egregieq; rebz bello gestis/ edis iouis fezetru amplificata.

Anco regnante. Lucumo ur impiger ac diuitijs potens. romaz con migraue. cupidine maxime ac spe/ magī honoris/ cui adipiscendi/ tarquinijs. nam ibi quoq; peg na sitpe oīm/ erat. Fuit tylais fluente. demaratꝰ corinthius filī erat/ q̄ obsedionem romo pfugus/ cū tarquinijs soze cōsedisset/ uxo re ibi ducta/ duos filios genuit. Nomina his Lucumo/ atq; arrus fuer. Lucumo sup fuit patri hēdi oīz bonoz/ arrus poz quam pat'/ moze/ uroze gnitudi relicta. Nec diu nam sup stes filio pat'. Quam ignozans nuptiz ne ferre/ in memoz instando ne potis/ recessisset. Fuit post aut mozez in nullaz soze honoz nato/ abimo pīa egre nō indictum nomī Lucumoni contra/ omz hēdi honoz cum diuitie iam aīos faceīt/ auxit/ ducta ī matrimoniuz tanaquil. Sumo loco nata erat/ humilioz fine nec cā cū illi n upsisset/ spnentibz ecclīsas Lucumonez evul em aduenaz oīm/ sene indignitatem nō potāt. Obstaq; ingenti erga patrē cum cans/ diū ms uirū honoz cum indigne ferret/ cū sllū migrandi ab tarquinijs cepit. Roma ē ad id potissimū iusa/ in nouo ppl'o/ ubi omīs re pentina acq; euentui nobilitatis fle flet. imī locum foze ac stre nuo uiro/ regī esse cī tū sabinum/ accersitū in regnū numā de urbe cancum sabina matre oīum nobilē q̄ una vimagīe mīme/ eē facile pfuasere ut cū pdo honoz. cū tarquinijs/ matrona tanaz patria eēt. Sublatis itaq; reb' gnū grant romam. Ad ianiculū foze uentū erat. Ibi ei cū pento sedenti aq̄z uroze aquila sup sensis demissa leuit' alis/ pileuz auferr. sup q̄ cū pentuz/ cū magno clamoze uolit ans. mrsus uelut ministeno diuinit' mis sa/ capiti apte reposuit. Inde sublimis ab uit. Si cre pisse id augurū/ lecta dicē tanaq̄l

pentia ut mulgo fm rusca/ celestiuz pdigioz. mihī/ excelsa. et alta spare/ complexa utrūq; uitē eam alitē/ ex regione celi/ q̄ei/ dei nūciaz uemisse. Sca simus enim hoīs/ adspiciuz fe asse. Quasse humano sup pītuz arpia deaz. ue dum mtus eidem redderet. Has spes cogi tatio nesq; seam pxtamen/ urbē ingēs sūt domi aliq; ubi compartō. Tarquinius pisaz edere. Nam q̄ romanis/ conspiciuz cum nouitas diuineq; faceb'. q̄ ipē foztūnam benigno alloq̄o/ comitate in mutandi. bene ficiisq; quos pōt' sibi cōciliando/ adiuuabat. nec in regia quoq; de eo fama plana est. Notitiaq; eaz bzeui ap' regez literalē/ de vtq; ob eundo officiaq; familiaris amicitie ad diu rne uite uim. ac publias penē ac pzinatus o silus/ bello domiq; mē cer. q̄ p oīa cyptū. postremo tuto zelaz libens regis/ testamēto instituere. Regnauit annos. xxxvij. q xv. aulibz/ supioz regum belli pacisq; arte/ q̄ ab' ogīa' par. Tam filius pe publem eaīē eiusmē. Ex magī tarquinius unstame. ut quaz pximū comitia regi creandi/ fierent. Clb' in dictis/ sub tpe/ puerus ne natū ablegatus. Itaq; pmū pe tisse ambitiose regnum/ q oīnez dī huīsse. ad conciliandos plebis aīos/ cōpositum/ aī se nō rem nouam pcē/ quippe qui nō pxmū/ q̄ qui squam indignam tuam ne posse/ et eius to me pegrinus/ regnū affecret. Factum non ex peregrino solum/ sed etiam ex hoste regem fictum. Q̄ numaz ignarū urb' n' petentem/ in regnū uicinū acitum/ se ex quo sin potes sūt/ romaz cū quīge ac foztunis oībz cō mi grasse/ manoz pter eaīs ei/ quā cunctis officijs fungīne hoīes/ rome sequi/ in uetē patria uixisse. Domi militiq; sub' aut pe tēdo magīo/ ipē dnoz regē se romana uirtz/ romanos mīus tedisse/ ob sequo q obstīna tiq; in regē/ cum oīnibz benignitate erga alios/ cum rege ipō exercuisse. Hec eū aut fallax me moz antem ingenij cōsensu/ ppls. rē regna re uisse. Ergo uirtutez certā egregiam/ secuta quā in petendo habuerat. Etiam regnantē/ am bitio ē. Nec mīs/ regni sui firmandi quam augende rei p. memoz/ centum patres legit. qui de mī minoz gentiuz/ appellati. Facto a ue dubia regis/ cui basilicō/ in curiaz uenīte. Bellum primū cum Latinis gessit/ oppidum ibi appiolas uicit. Predaq; inde maioze quā quanta belli fama fuerat/ retulit. Eodē

Vbi moxit ancus.

Cōpīta

albertī magnī

oīō

Tarquinij regnat.

opulentius instructusq; quã pceres reges/ frat̃i
pmũ dco q̃ nũc maximus dicẽ/ tesignãe/ ẽ locus.
diuisa pcũbz equitibq; urb̃ spectacula/ q̃sq; faciẽ
fori applãt spectaneẽ/ finis q; innocentes/ alteri
spectacla/ alteri sibimẽb̃ pedes alta sustinentes/ pe
tes. Iudicium fuit equi pugiles q; exq̃nima maxime
dare. Sollempnes deinũ annui manserũt ludi ro
mani. magnicq; uarie appellati/ ab eodẽ rege. q
dca fori/ primatus edificanda diuisa/ loca/ porticus
talẽ eqs fuẽ. Templum quoq; lapideo/ cui dare
urbes parabãt/ Tiz sabinus bellũ/ cepit/ ĩ q̃ueit.
adeoq; ea subitanes fuit/ ut prius amicũ/ nem̃ tam
sinẽt hostes/ quã obuiaz ut ac phileret/ euocatis ro
manis/ posset. Itaq; ne pigritã/ rome ẽ/ primo/ du
bia victoria. magna utrinq; cede/ pugnatum ẽ.
Reductis demũ in castra/ hostiũ copus. datoq;
spatio romanis/ ad cõparandũ de integro bellũ
tarquinius equites/ mittit/ ut ante signa/ hostiũ
nanis incitus ea tempestate/ nitebat/ neq;
mutari neq; nouus cõsilio. nisi dies adi
isset/ posset. Ex eo ira regi mota/ iudensq; arte
ut fe runt. Rege dum in quid/ differe. Tu in
augurio/ fien ne posset/ q̃ nũc eo mihi/ cum capio.
Cui ille/ mihi quidẽ/ nem̃ expectus/ pfecto fuit
uiam diuisit/ Ne qui hoc dño/ agitatu/ inquie
te nouacula/ cotem discidit/ at pe/ hoc/ per
age. q̃ aues tue fieri posse/ portendũt. Tu illũ
haud/ cunctanẽ/ discedisse/ cotẽ/ stetisse/ cultrũ/ aũ
at pite/ uelato quo in loco res/ acta/ ẽ/ in comi
tio in gradibz ipis/ ad leuã/ curie fuit. Cotez
q̃ pcedez loco/ stam fuisse/ memoratã/ ut cẽt
ad posteros/ miraculi ei/ mon̄itũ. Augu
riis cepte/ sacrificioq; augumẽ/ tantus honor
accessit/ ut nisi bellũ/ domiq; postea nisi auspi
cato gesserit. Tonalia ppli/ exactis uocato. fli
minia rex. ubi dues nõ admisissent/ diuine
rent. Neq; ei tarquinius/ de equitũ/ centuĩ/
quicq; mutauit. nũo tñ alteram adiecit. ut
mille q̃ccc. equites/ in tribz centuriis/ essent.
Posteriores in subsidium nominibz/ q̃ addi
erant/ appellati s. q̃ nũc q; geminate/ ĩ se/ e
uocant centuriis. Hac pte copiaz/ acta. urbẽ
ai sabinis/ q̃fligit. Ex pẽ/ quaz q; mitib̃ ceruer
at romanus exercitus. exercitio q̃ iam addi
tur/ dolus. missis q magnã uim̃ lignoz. in
amnis/ ripa iacentez/ ardentẽ/ in flumẽ/ com
ciuit. Ventoq; immante/ accensã ligna/ q̃ pleraq;
inarida/ ĩ pecta/ sublicis/ cã/ deuehit/ pontem
incendũt. Ea quoq; res/ impugnã/ euexem/ actu
lit sabinis. Effusis/ eadem/ fugam impedit. inl̃
cinq; mortales/ cũ hostem effugisse/ ĩ flum
me/ ipũ putet. quoz flumentia arma/ aduer
sum cognita/ inualidum/ pus pene quaz nisi
am possit/ insignez uictoriaz fecere. Ro pulo p
opua equitatu/ gnã fuit. Vtinq; ab oppidis/
positos/ cum iam pallentẽ/ media pditum
suoz aces/ uti in comisse/ ablatentibz fer̃/ ue
nõ sisteret/ nũ sabinas legiones/ seruatez
unstantes cedentibz/ sz subito ĩ fugam/ uer
tere ne. Romanes effuso cursu sabini petebãt.
q̃ primo tenuere. maxima ps uicinis dictuz
ẽ. ab equitibz in flumẽ/ acti fuẽ. Tarquinius ĩ
standuz pcepit/ ut/ ubi/ sagittis/ q̃ romaz missis. spolis hostiũ/ q̃ uotiũ/ uulca
no erat/ sẽ[illegible] mulo accensis. Pgit pzw
magnis sabinuz exercitum in diceze/ quã
quã male gesta res erat. nec gestiuos me
lius spes/ poterant. Dum q; cõsulendi res ñ
dabat spatium/ ne obuiaz sabini tumultu
mo milice. ut eũq; ibi fusi/ pdits iam/ ppe
rẽ/ pacem petere. Collatiq; quicq; citra
collatiã agri erat/ sabinis ademptum.
Egerius/ filius erat regis/ collatie/ ĩ
pfidio relict̃. Redituq; collatinos ut dcm pio
edq; traditionis formulaz cẽ. Rex inde urgere.
Ego ne uos legatis oratoresq; missi appio co
llatino/ ñ uos populum collatinũ dedentis/ sum̃.
Eq̃ pplũ collatinus in sua potestate/ est.
Redditis ne uos pplz q; collatinuz/ urbẽ/ agro/
q̃quaz/ cẽ mihi nos/ de inbz/ uẽ filia/ duuma/
hominaq; oĩa/ ĩ meaz pplq; ditionem/
Redidi/ Ego rea pro/ bello sabino pfecto/ tã
quinius triumphans/ romaz redit. Inde pla
tinis bellũ fecit. Vbi nusquam/ admisse
rei dimicationez uentuz ẽ. ad singla oppida
cãm ferendo arma/ omẽ nomẽ latinuz de
muit. Cõmercium/ flaminez/ connubia/ cetus came tia
erusticum. amenola/ mechusa nomen
tum. hec diuisa de pfis latinis/ aue qui ad latino
defecerant/ capta oppida. Pax deinde ẽ/ sacra.
maioze inde ad/ pacis opa inchoata/ quã q̃
ta mole gesserit bella. ut nõ quenoz pplis
romi cẽt/ quaz militie fuisse. Naz q̃ muro la
pideo cui exordiuz operis sabino bello turba
tum erat/ undem/ q; nõ dum minime/ cange
parat. q̃ ĩ ferula urbs/ loca/ arcta fori/ aliaq; ĩ

Adam prodigii

iectis collibz annalles. qua ex plamis loas hic fiale euehebant aquã eloquas fastigio mi tilenã ducis Hcatr. q̃ am adeclem mapiw lio ionis. quã nonãc bello sabino iaz pfagiẽ te animo futuraz olim amplitudinez loa occu pat firmam̃ fore tpe in regia. pdigium mi rusz euentuq; mirabile fuit. puero dormiẽti ad sumo tullio nom̃ fuit. Iaz pdiguz sumo tu llo nom̃ dormienti capi arsisse ferunt. uix q̃ sopi ente. plurimo igit̃ clamore inde adeantes mi racusũ ortu exortum regẽ. q ai quaz famuli aquã ad extinguendũz ferret. abregina retentum. Sedatoq; iaz tumultu monen necuisse puerũz. dom̃ sua sponte exprectus eẽt. os ex ai somno ã flamma abisse. tum adducto in secretum uiro tanaquil. Vides ne tu puerũ hũc inquit tam humili cultu educamus? sciẽ licet hũc lu mẽ quodaz reb̃ nr̃is dubiis futuz. psidiuq; re gie afflicte. p̃sidiũ magnos ingentes publice pri uatimq; dangers omi indulgentia nra minuẽ ni. Inde puerũ liberaliore loco ceptuz haberi eudi riq; artibz quibz ingenua adolescentie fortune cultuz excitamẽ. Cuenit facile. quod duis agen eẽt. Immemis euasit. neue indole regia. nec ai ipsius gener. tarquinio quisquaz romane unquam ulla arte cõfecti potuit. filiaq; ei suaz regi despõ dit. hic quacũq; de ai tantus illi honos allatus credẽ phibet sua natuz eum parentiq; ipm fuisse. Sed magis fidẽ fecit quã exemplo capto sui tulli q̃ princeps in illa urbe fuerat. grauiaz in uidi occiso uxorem. cum me reliquas captiuas cognita eẽt. obuiam eam nobilitatẽ ab regina romana phibitam ferre funere. priusq; rome ediuisse. pisa tarquinii domo. Inde tanto here ficio q̃ me mulieres familiarissime ductaz. ex puerũz in domo apti nuo educatum. deamante atq; honore fuisse fere maz. q̃ apta patria inhostiz manu ne neẽt. in suo natus arbitrẽ fe asse. Duo te q̃dem regum maxime fere me no exq̃rentẽ capere tarquinius. non apud re gẽ mis. caput patres plebemq; longe mario honore suum tullius erat. Cui ama filii duo q̃ si antea sẽp pro indignissimo habuerant se pa tio regno tutoris fiducie pulsos. regnare rõ adueniẽ. non mi animo. sz ne malitie quidẽ sim pli cium impensius his i dignitas crescẽ. si ne ab tarquinio quidez ad se redire regnuz. sz pcepe inde puero ad suã etatez. ut in etatem cuiq; te post centesimus fere annus quã romulii deo pgnatus. deus tpe tenuit regnuz. dom̃ sẽna

Tanaquil uxor Tarquinii

ruinq; suã.

Hic sunt q̃ dam. dimagi chi sono nõ chro fui-

ate. id sumus sua natus possideat. Cum cõmu ne romani nois. Cum pariter dom̃ sue de cus forte. si ama regis unius sortẽ salua. nõ mõ aduenis sz suus q̃ iam regnuz rome patere. Seruio igit̃ cum ameue optimeliaz statuit. Ser mune dolor intactuz ipz magis quã imb muz eos simulabat. q̃ grauior ultor ardor si supesset rex futuz erat quaz priuat. Tullio occiso quecũq; aliuz genus delegisset. eundem regni heredem facturz minabat. Obhec ipi regi insidie parate. Expastoribz duo ferocissimi delecti ad facinus. qui consueti erate uẽq; agrestib̃ ferocitas. Immemori beneficio regie quã potuere tu multuosissime. specie rixe. quia inse ois appa ratores regios cõmunire. Inde ai ambo regẽ appellarent. clamoreq; coorti uehemẽtes in regia pueni sse. euocati ad regẽ pgunt. Primo uicissim uociferati. q̃ etatem alter alteri obiicere. Cocitati abhi ctuz. q missi in maz diez. tandem obloqui desiste unt. Vnus rem exemplo ordiẽ. Cui intenti ceteri se rixantes aduẽ terere. alter alterum secuz in area deiecat. Reclinatoq; in mulnẽ telo ambo se foras eiecere. tanquam uicz moribz iudiz cum qui aliter esset excepissent. illos fugientes lictores ꝓhendere. Clamor inde cõcursusq; ppli mitti. Ci qd rei eẽt. Tanaquil me tumultu claudi regia iubet. arbitros eicit. simul quie curando uulnera opus. tamq̃ sopes sub eẽt. se dulo compat. simul si destituat spes. Alia pfidia moliẽ. Sermo ppere acto. cum pene exsangues uinz ostendisset. texteraz tenes exorat. ne sultã moretur socer. ne socruz insidias ludibrio esse sinat. Cui e inquit simile ne regnuz nos eoz qui alienis manibus pessimi facinoris fecẽ. Fugere se dolos duces sequent. qui clam̃ hac fore caput domino quondaz circumstetisse regi. pxime terrã. Cui e illa celestis exorte flamma. nisi ex gustare uere. q nos pegrini regnaturi. Cui sic nõ inde natus sit. reputa. Si mea te subitat ꝓ filia tuor pene. sectu. mea consilia sequere. Cui clami or impetusq; militandi nus uix sustineri posse. ex stupenore parte edii pfenestras. i noua m uam ilius. Habitabat enim rex ad iouis statuã loaz ppim tanaquil adloquit. iubet bono animo eẽ. Spectatz finisse regez. subito ictu. fezuz aue alee inanes descendisse. Iam adsedisse. Inspe ctum uulnus. absterso cruore. oia salubria eẽ. Cõ fecere ppe diem ipm eos insultus. Interim puer tullo iubente. ppli more. in diem ludentem eẽ. cum ubi recitatum. obiurgatoq; alia regis mutua

¶ Seruij regis

ee. Regnus cum tranq̃la q̃ licitorib̃ pdit. ac seor regia sedens alia dece̅nit. de alijs ostulauit se regē ee simulat. Itaq; p aliquot dies cū iam ex pirassi aliquimus celata morte p specē aliene fingend' uias. suas opes firmauit. Cui demū palam fēo q̄ cōploratā in regia ortā. simus p̄sidio firmo munit. primus ī missu pl̄i uoluntate patrū regnū. Aug hilem iam tū ꝓphēsis scelis mīstris uc mutē regem q̄ tantas ee op̄s sum nūtiatum ē. sessā primā iam exulatū ierūt. Nec iā publicas magis q̄ filius suus quā priuatas utilitates opes. q̄ ne qualis ama liberis aī mus. adiūctus tarquinius fuerat talis adiūctus tarquinius liberis ee. duas filias uuelbz regis. luco atq; ānio tā quintus uigit iungit. Accepto tū fatū necessitate hūanis consilijs quin in urbē regni q̄ iam inde domestica insidia. atq; in festa facie. Proximo ad p̄sentis q̄ ee status bellū an uicentib̃ iam eis īdulge exierant alijsq; ecturas sūp̄tū. In eo bello ee uictus q̄ fortuna mutat tullj filiosq; īgenti hostium exercitu aut dubius rex seu pater an seu plebis aīm pridie ante. nonas nouēb. regnē dictū q; inde q̄ pacis longe maximus opus ut quez modū numa diuini auctor uius fuisse ita sibi q̄ditores omis incultate discentibus. dimūq; quibz inde grādis dignitatis fortune q; aliqd inde licere. postea fama ferente. ee sūt enī instituta rem salubrem minus tamen fuēo impio exēplio bella pacisq; mutata nō utilitatis ut an sit pro habitu pecuniaz fieret. Tum classis. centuriasq; a huc ordine ee censu descripsit. pace domi et bello. ex his qui centū milia ensa ut maiorez censum habēnt lxxx. constrat centuriaz. quadragenas seniorū ac iuniorū proxima classis eis applicati seniores ad urbis custodiam ut pesto ee nt. iuuenes ut foris bella gerenēt. arma his imperata galea clipeus ocree. lorica omā ex aere. hec ut tegumēta corpis ēent. tela īhastem hastaq; q̄ gladius addite huic classi. huc fabrorum centuriae. q̄ sine armis stipendū facēnt. datū munus. ut machinas in bello ferrent. Sexta classis in tres centurias usq; ad q̄nq; q̄ lxx milium censu instituta. q̄ ex his senioribus iuniorib̃q; xx̄ consepte centurie. arma impatū fuerunt. pedū pro q̄ pedē lorica galea omā eadē. Septima classis m. l. milium censū esse uolunt tot̄ centurie. q̄ hec eodēq; discrimine ee ratum fer. nec de armis quicquaz mutatur. Octaue tū adempto ingēti classe census quinq; q̄ xxx milium tot̄dez centuriē fec̄ arma mutata nichil pedē astam q̄ uenuculū dant. Quinta classis ducta centurie xxx facte. fundas lapidesq; missiles hi sec̄i gerebant. In his accensi oruanes fabri anesq; inter centurias distributi. undecim milib̄. hec classis censebat. Nec minus census reliqua multitudies habuit. Inde una centuria fabrū est. Immunis militia. q̄a pedestrem exercitū ornato distributo stipendio equitare exp̄mo rib̃ armatis. vii. scripsit centurias. Sex item alias centurias ex duobus ab romulo institutis. subiecit quib̄ auguratē etiam nob̄ fecit. Equos emēdos tenuiū ex publico datā quibus ee alere ne uidue attribuere. que bina milia eris in annos singulos pendent. Hec omia īdulgentia plebi inclinata honera. dein ee honestatus. Non enī ut a romulo traditus acceptū fuerit nisi regnū eadē in eodē q̄ inter permiscue oīb̄ datum ē. Et gratia facti ut neq; excluso quisquā suffragio uidet̄. q̄ uis omīs penes primores ciuitatis ee. Equites enī uocabant̄ primi. lxxx. inde prima classis centurie. primi pedites uocabant̄. Ibi stabant̄ q̄ nam in acie bat. ut sedē classis uocamentū. nec fere umq̄ infra ita descendere ut ad infimos peuenirent. Nec mirū oportet huic ordini q̄ nec ē post expletas quinq; q̄ xxx tribus duplicato eam numē. centuriis iuniorū seniorūq; sed ad instituta abhinc nullio summā nō conuenire. Quadrifariam enī in urbe diuisa regionibz collibusq; qui habitabant pagos. eb̄ eas appellauit ut ego arbitror ab tributo. Nam ei quoque equalit̄ exercitū cōferendi ab eodē in urbe. Neq; hec ob̄ ad centuriaz distributiones. nūmq; quicquaz pertinuē. Censu peracto quem maximū uetustas memoriq; legis. de incepto late. cum vinalorū minus mortisq; edixit. ut omīs ciuis Romanus equites peditesq; in suis quisq; centuriis in campo martio pl̄ hucē ad ēent. Ibi instructis exercitum omēs. sue. suouetaurilib̄ lustratis. Condituq; lustrum appellatum. q̄ in ēendo finis factus ē. milia lxxx. Solutio ciuium censi dnī. Dicat scriptorū antiquissimus fabius pictor eorū qui arma ferre possent. eum nūm fuisse. Addem multitudies urbis quoq; amplificandā usi ē. Addit duos collines. quirinalem uiminalē q̄. Inde de capto

augere eq̃nibus. ¶ Ibiq; ipē ut locū dignū
ds fieret habitat. Iggere q fossis q muro
circundaḡ urbem. ¶ Tomezum, pfert. To
mezum uerbū latinū solam intuentes to
lerentiā inēpiam eē. Et aūt magē arca
num locus. quē in condendis urbibz
quondam cāusa qua munitū ductum. er
dnt. ex tis cā tēminis in augurātō con
secrabant. ut neq; interiore pte edifica
menib; contaminarent. que nūc uulgo
etiam cōtinguntur exterioribus pun dlīq
ab huāno cultu patere. sol hoc spatium
q neq; habitari neq; arari fas erat. ¶ ma
gē q; post muri eē q; qd' muro. post id' to
merum. ¶ appellāmus q urbi macemāq; sē
p quantū mēnia possūra erāt tantū tēm
ui hi consecrati, pferebant. Lucā circuitū
magnitudine urbi formatis oīb; dom q ad
belli q adpacis usus ne semp armis opē ad
quirent. Consilio augē impetum oma
tus ē. simul q aliq; addere urbi decus. Jam
tū erat ī cultum diane ephesie simum q o
mnib; ā circumitib; asie facaz fama ferebat.
tū consensu deos q; sociatos laudabāt mire.
Sequanus inēpcrs latinoz. cui q; uib; publi
ce pernaq; hospicia amicitiasq; de industria
iunxerat sēpe iterando eadē ppulit tādem.
ut rome finiz diane ppli latini cū populo.
R. faceret. Cui ḡnit ofello. capē rem romā
cē. de q; uō cōtens armis exercituz fuerit.
Jo q; quā obmissuz iam exordiuz auri la
tinoz. obtinē contens in felicē tēpe tacam d'
mis. uictoriē. ami se ex sabinis soris dare
uxa ē. priato ofilio ī pcm recuperandi. Ros
ī sabinis nati. eundaz pcē familie. dīmitā
da magnitudine. ac specie. fixa primitias
erates corpa iuuenilibulo tēpli diane
monumēnz. et fuere miraculo hīta ue
erat res pdigii loco ē. ¶ canere uates aū
cupantis eam aues diane ī molassent ubi
sorte imperiuz. Iocq; arcē q; primū ad mi
nitez fani diane. Sabinus ut primuz apta
dies sacrificio uxa ē. Inuem romaz actam
ted uocat ad famuz diane. ¶ aūt antiqm stru
ctuz. Ubi amicitiā romanis cum eius magni
tudine uictoriē celebrata fama mouit.
memoz responsi. sabinuz ita alloquitur.
Q. d'nam tu hospes patrias ingd moestē
sacrificium diane facere. quintū q ante u
no pfluū tecta flumine. infima uallē p̄
pfluit tiberis. Religione tactus hospes. q. ōia ne
pdigio respondēt euentus. cupīnē nūc facta. ex
templo descendit ad tiberim. Interea romanus im
molat diane iuuenem. Idomne gentis regi atq;
cunctis fuit. ¶ Sequens qua quā iam usus. aut
dubius regnuz posse tenere. tam medius tacitus
noctis. iuuene carpit. audiebat. se missu
ppli regnare. consilia pris uoluntate plebis.
agro capto exhostib; tuntum diuisō. dulcius ē
sene adpetī uellent. ulro rē ne se regnare.
tamq; consensu quātō amq; q sīb; alius ante
re ē declaratus. Neq; ea res tarquinio spem af
fectandi regni minuit. immo eo impensius
q; de agro pleb; adūsum patriz uoluntatem
sentiat. agitare crimināndi fuit apud patres ac
scendiq; in curia sibi occasionez. Datz tarquinē.
q; ipē iuuenis ardentis animi. q; domi uoce tu
lia. inquietiz animiz stimulante. Tulit enīz
q; romana regia. scelerisq; tragici exemplū. hic
tedio regni. maturioz uenere libertatis ultio
nisq; regnuz eēt. q; scelere parātum fuerat. ¶ Hic
l. tarquinius. ipsa tarquinij regis filius. ne
pos ne fuerit parum liquet. Plurib; tamē auctō
rib; filiuz eo tempore fuisse habuere. Attinet
tarquiniz. multis ingeniis iuuenez. his duob;
uocabulis dictuz ē. duas tullia regis filias nupsit.
q; ipē longe dispares moribz. fore tales intue
rat. ne duo molesta ingenia matrimonio
iungerent. fortuna caeco populi Romani quo
diuturnius suū regnuz eēt. constituisse
creditus moles possent. Iugebatur ferox
tullia. nec mari tacere. nec ad cupidi
tatem. neq; ad audaciam eē tota. ī alterā
adusta tarquiniz. cui mariti cui uiri dicere.
ac regio sanguine ortuz. Spernere sororē. q;
uirū nacta. muliebri cessare audacia. Comē
dat celeriter similitudo eos. l' suos. ut fere fit.
malum malo aptissimū. Ex initiis turbandi
ordinis. afemina ortum ē. ea sequens iuuenis alie ni
alienē facta. monitis. nullius uoluntati melius
parere. de uiro ad rem. de sorore admirans. q se
rectius induat. nullum celeriz futurum fuisse
ocium. quā cum patre. cum germane scelere
alienā eē. si sibi cum quo digna eēt. dū de disse
runt. dum se ppe diem ultimaz regnū fuisse.
q; apud patres audeant. celeriter adolescentes
sue cementatis impleri. ¶ Simul tarquinius
q; tullia iuuenes ante ortis funeribus.
cum tot mos. uacuas nouo matrimonio fe
cissent. iungunt nuptias. magis ne philete

Tullia sue cē ad
ulrē ac nuntes.

Iuuenis turbandi
ordinis afemina
ortum ē.

Et si ut nulla pateret
[illegible]

Nota.

Tarq.

Abitio tar. fromul.

Inchoat femine rer

Laudatur

[illegible]

ſuno/quā appolamte. Iuz nō indies ī feſtoz tilly
ſenectus. infeſtus capit regnū cē. Iam eū dbſce
lere ad alud ſpectare mulier-ſcelus-ſi nocte ſi
medm/unum conquieſcō pat-ne gratuita pe
teīa pādia cēnt/nō ſibi deſuſſe cui mpta
dicere nec cī quo tata ſuret deſinſſe qui ſe
regno dignū putaret. qui me mmiſſe ſe eſſe
pzſa tarq; filiuz. qui hāc quaz ſpare regnū
mallet. Cui is es cui mptam cē me arbitroz/
q uiriz q regem appello. ſin min?/eo mīc pmu
mutatā res cī/q ſuhc cuz ignauā cſcelus. qui
accingens:/nō cē ab exuncho nec ab tarquinij
ue patre tuo/pegrina regna molin necesse eſt.
Du te natos/patriq;/q patē ymagoz/q domuz
q regia. q in domo regale ſolū. q nom tarqui
niū/q tot uocatoq; regem. Huc ſi adh parū eſt
cī/qd ſtudiis animoz: quid te ut regiz mu
uenez oſpica ſimis/recde facesſe. hinc tarqui
nios aū exanehum de uolitenē/rēw adſimpe
ſtū ſimiliez quaz pat. Nus alusq; in cap̄do
uuenez mſhgat-nec cōdeſcē ipā pē-ſi cū
tamaquil pegrina mulier-tamē molin pa
tuiſſ aūc ue duo continua regna/uno ac de
inceps genere dedisſz. ipā regio femine o
ta. nullius monimēuz in dom̄o admiſcoq;
regno ſtaret. Hīs mulierbz inſhetū fuit
tarquinū. cruenta/ſe pzensare mīt noxiz
maxime gentiuz patres. admonere pzē
m bñficij. ac peq grāz ut peteret. illicē domi
uuenes. cum de ſe ī gentia pollicendo. tuz
regis animū bz oībz locas acceſſe. postremo
ue iam agende rei ſpz miſſum cē. ſimpatus
agmine armatoz/in foz ruupte. Inde oīb
paulis pauoze/in regia ſede pcuſſa ſedens/
patres mcitam. p pōnez ad regem tar
quiniuz citari iuſſit. Conuenere exemp
plo alij iam ante adhec ſpanati. alij me
ti ne nō ue uiſſe finitū edē. Nouitate
de miraculo attoniti/q iam de uno actum
rati. Ubi tarquinius maledicta abſtu-pe
ultima oſtis. ſuuz ſuaq; natuz. poſt mō
tem indignaz parentis ſui nō ī regno ue
rā mīo. nō animis habitis. ī pſuſſa agi
uz pri. non auctoribz plebis/miliebz/
dono regnuz occupaſſe. ita natū. ita ciuū
regē. finitoreſ in fimi generis hominiz.
eq uo ipē ſit hodio/alie ne honestatis/ere
ptuz primoribz agrum/ſozdidiſſimo cuiq;
dum ſiſſe/o mia omen/q cōmuniq quon
dam flume indignaſſe ī pmores ciuitatis/
inſh tuiſſe cenſū ue ī ſigms ad in uidiā loca
plenoz. fozuna ēēq parcita ubi uellet egen
tiſſimis largiri. Hunc oratiōi finis cī me
uemiſſz. repido nūptio euocatis-exemplo
anchibulo anne. magē noce. Quibz in quie
tarquin ter ē. qua ci audacia/me uiuo uocare
dutis es patres. aut in ſede conſtituere mea:
Cui ille ferocē/adh/ſe patris ſui te nē ſedez.
multo q uaz ſuū potioze filiuz regis/regni he
redem ſatis illuz diu placentiaz eiusdem inſti
tuiſſe dnīs. Clamoz ab uno uſq; ſenatoribus
oritur. q ceteris ppli fiebat faustaz. appare
batq; regnatuz/qui uiuſſz. Cum tarquinius
neceſſitate id ipā cogēte/ultima/audē/multo
q ceteris q uiribz ualidioz-medium arripit ſi
muz. clamozq; eoz ad ſidera ī infenoqz ptē pgrad
de iecit. Inde ad cogēdō/ſenatuz/ſanctaz reuo
cat. Hic fugā regis/appellatoz/atq; cōmūi/ptē pa
ternis/cī ſe mīa animis/regio cōmicatu
comuz ſe reapet. p uenisſetq; ad ſūmū aprū
uiz uicum/ab his qui miſſi abierāq; limo fi
gētez/cōſecuti crudē/mēſtiē. Credē/qua ī
ab ozire acerbo ſcelere. admonitu tullie id
fuīſ. Cui pene ceteris ſolicitis conſtat in foz ī
uecta. nec reuenta ceteris uirtoz/euocatue iu
uiz ecīa. regēq; prima appellante. Aquo rec
dē facesſere. miſſa cruenta tumultu/cum ſe de
mū reapet. p uenisſetq; ad ſūmuz aprum
uicuz/ubi diximuz nup ſtitic. Hectenq; an pen
tum de tota in urbiuz cluū/ut in collem eſq;
in arcem euehereſ. Reſtitit paudus atq; ī
hibuit ſtrenuis qui uiam agebat. Adcentēq;
dnē ſuuz truncatuz oſtendēſ. Sedum in hium
dmiſq; inde traditum ſcelus monimēuq; loc
ē. quē ſceleratuz uicū uocant. Quo animos agi
tantib? ſimis/ſozoris/ac uiri tullia/p patris cō
pus carpentum egriſſa/ſexum/patremq; ſan
guis de cedis patrē/cruento uehiculo etiam
macta/pūres/pfaq; tuliſſe ad penates ſuos
uiriq; ſui. Quibz uiatis/malo regni pncipiō ſi
miles/ppe diem eiusdē ſequēte. Seruiō tulli
us regnauit annos. xliij. q xl. ita ut bono quaz
modeſtiaq; ſuccederet regi difficilis emulatio
ēēt. Ceteruz id quoq; ad gl'iam accesſit. q' cū illo
ſimil' iuſta de legitima regna occidēte. Nā ipz
tam iuste acta/modicaz impiaz. tamē quaq
uiri ēēt. Ne pone enim in animo huiſce quida
auctores ſ. nſceleſtus uncthuiū libidē pcē
cōſilia agitanē/ine ue miſſet. Inde. L. tāqm
uius regnare cepit. cui ſuppo cognomē fec

De tarquinio superbo. J.

mdite nūc. q; socer⁹ gener⁹ sepultura; phibuit.
vmulū quoq; in sepultur⁹ penisse dictans.
P.rimores patrum/quos sibi rebs fauisse
tebat/ne fear. Consciis deūt male quēdi re
gni/ab se ip̄s adusus se/exemplis capi posse/ar
mis coz p̄ curaū sepsit. Neq; cīz adūs regni
quicq; p̄ce/uim/habebat. ut qui neq; ppli uolū
neq; auctoritz patrū regnaret. Eo accedebat
ut incantate cūctis; michil sibi reponenti/me
tu regnū tuēdi⁹ ecē. Quē ut plurib⁹ in urbe
ret/cognitionēs capitalium rez/sine cōsilio
p se solus exercebat. Per quas cām/occidē/me exili
uz agē/bonis multare poterat/nō suspectos si
due i uisos/si uī mich aliud/quā pdaz sperare posse
Qui patrū principe uiō in minuto statuit/nullos
i patres legē/pio ore imptoz/pnunciare ipi/qcdo
ecē/mutaq; per se mich agi indigne ne/ferēs
regiz p̄mus ut ēdicat/a pozibz/mozes de omib⁹
senatuz ostilendi solue/ac mestas ostilys rem
p̄ administrari/tellur/placem fetere/ī/societatez/
p se ip̄e cum ōbus uolue/in uisu pp̄ac senatū
fecit/diremitq; Tarquinor sibi maxime grem
odiabat. ut pegrinis quoq; opib⁹ tutior/ne cue
ecē. neq; hospitia ni cū primoribz coz/sed affinita
tes q̄sq; iungebat. Octauio mamilio tusculano/q;
longe p̄ceps latinī noīs erat. sitime credimus/
ab ulisse deaq; circe ozundo/cui mamilio filiaz
nupsit/dare. p quas nuptias multos sibi agnatos
amicosq; eius/conciliat. Iā magna tarquinii au
ctoritas/ine latinos. Poenes erat. cum in diē cē
tam/ut adiuuam fezentine conuenīt/indicit
ecē/que agere de reb⁹ omnib⁹ uelit. Conuenit
frequentes p̄ma luce. Ipe tarquinius dies quin
quaginta. Et paulo am quā sol occidēt/uenit. Qui
ta ibi toto die/in concilio uarijs iactata p̄moī
bz erant. Turnus herdonius aboricā/fetiale
in absentem tarquiniuz/erat i uectus/cur mi
rū ecē/sinplo indictum nome agnomī/iam ei
tam clam quidē mussitates. nullo mī eum appell
antē. an quicq; superbius ecē/quaz ludificari/ho
cē nomī latinuz/p̄z cunctis/longe ab omo ex
actis/ipz qui ostiuz indicere/nī ad ecē/temptari
p̄fecto patientiā. ut si uigiliaz aque punt/obnoxios
p̄mat. Cui ciuī no opponere/affectare eiz impe
rium i latinos. q; si siu lene accidere/ne cui q; ali
si accidat illudi/ni reptam p̄mi dio sic/ac
tē/a latinos quāquaz ne sic quidē alienigene de
leāt. si i suos ei⁹ penetrat. Quippe qui alys sup alios
truncent/eruleatiz eant/bona ameteant. q; spe
me hoziis latinus p̄tendit/si se audiant/domū
suaz quēq; inde abituros. neq; magis obseruatu
ros diez concilii/quaz ipē q indixerit obseruet. Hec
atq; alia/eodez pertinentia/seditiosis facinoziosisq;
homo/isq; ambz opes domi nactus/cū maxime
disserēdo/ī cue mit tarquinius/Is finis quidem
fuit. Nā si omēs ad tāsq; muz salutandū. q; silēno
fō/monē q; primus ut pūgaret se/quo/ad cpis ue
nisset/discepturos aut se suppetias ī patrē a filiū/
aut ne uocandi eos/ingrā/mozatuz eē/q; quia
ea res exercuisset illuz diē. Postero die actuz que
constituisset. ne id quidē abnuēte tullo tactū/fer.
Duisse enī mille bzeuiozes eē cognitiones quā
me patrē a filiuz/patuisse tamsligi ub posse/ni
pateat patri/bī arcanum infoztunū eē. Hec an
imus in regez ex mentē ī cetera/ex concilio abiit.
Quam rem tarquinius aliquādo quā indebitē
egtius ferens/confestim turno nocez machi
nāt/ut eundē tenozez quo auuū dīos domi op
pessent. Latinis inicret/q; p im peno pala
mentia nō poterat. oblato falso crimine in so
ntez oppīc. Padisse facinoris. quos dū animo
suū turni duro exturpit. indusoziuz ei⁹ ium
magnaz gladioz/infert clam fine rei. Ea
cū una nocte pfecta ecent. tarquinius paulo mī
nuz/accitus ad se primaplbz latinoz/quasi re
noua pturbat. Nocteq; fuā hesternam/uelut de
oz quadaz p̄uidēta/illaq; aut salutē/sibi aut
ullis fuisse/ab ēmo/dicit/sibi q; p̄moribz populoz
paratū nēcē. ut latinoz solus imperium teneat/
aggressurum fuisse. hesterno die in concilio. di
lacam ne eē/q; p̄sentioz/cōcilio absuerit. quē ma
xime petere. Inde illū absentis insectaturū
eē natam q; moram/spem destituere. Q; du
bitare si uera referantur/quin prima luce ubi
uentum in concilium sit/instructus cū omni
boz manu armatusq; ueniturus sit/dicq; gla
dioz ingentem eē numerū/ad eum conue
ctum. Id uanū nec ne sit/exemplo fieri posse.
rogare eos ut inde secum ad tumultū ueniāt.
Suspectam fecit rem/q; ingentiuz animoz
q; oratio hesterna/q; mora tarquinii/q; indebi
tum obeam differendi cedes potuisse. Eunte/in
dignatus quidē/ad arcendam animis. tam nisi
gladius deprehensis/certa uana existimaui.
Ubi eē eo uentū/turnius exsono excitatus cāz
sistit custodes. Comprehensisq; suis/qui cantate
dni/unum parabant. cum gladii abdit ex oīb⁹
locis diuitaliq; prehēt/eni uero manifestis
rez usis/in uectiq; animo attento/q; cōfessis lan
noz celui magno cum tumultu aduocat/bitā

Locatio tumi herdonii de tarquinio.

Dolus tarquinii in turnium.

11

anny ingulgia ozta ē. gladius ī medio pōitus. ut
ōcā causa nouo gnē liceat ideiectu ad caput a
que ferentane crate supne iniecta sayisq; an
gestis mēgerē. ꝛeuocatis demū ad ouile suū lan
nis tarquinius collatudatisq; qui tum mī non
ācē ꝛes ꝓmanifesto pmadio mīdi pna affē
cisse ita ūba fecat. Posse quidē se uetusto
more agere. q̄ cū ōs latinū ab alba ortundi sine ī
eo fedē teneanē. Q d'ab tullo ꝛes omīs albana
cū colonis suis in romanū cesserūt ī pe simū.
Cetenū se uincatis id magis otiū causa ce
sere. ut renouetur id fedus. sed aq; pcus fo
tuna pūl' ue partiapes latini fruanē. quam
in bruz euadia uastationesq; agroz quas an
co pus pate demī suo regnante pssi sunt.
sēp aut spectent aut patant. Aut difficilem
p sua sim latinis quāq; ī eo federe supio
rāq; res eāt. Cetez q̄ aptica nōis latini sta
re ac sentire cū rege uidebanē. q turnus sui
cuiq; periculi si adiūsatus eēt. recens erat de
caimaz. Ita renouatuz fedus in dictūq; tum
ioziby latinoz ue exfedē die cēta ad lucū fe
rentane cūcta frequentes adeūt. Q ubi
ad edictum romani regis exoīb; ppls que
nere. nec ducem sunz. neue secretum ī pe
uz ꝓtractue signa hēnt. miscue manipul
os ex latinis romanisq; ac ex binis singulo
facē. binosq; ex singul'. ita geminatis ma
nipul' centurionesq; imposuit. nec uc ī uite
ī pace rex. ita diue belli ꝓmptus fuit. Cum
ea dire equasset supiozes reges. in dignātū
ī alios. hinc quoq; decozi offecisse. Ea ꝓcio
uolsas bellum inducentes amplius post ui
am etatez annos. monte suessanaq; pomer
tinam ceteris ui cepit. Vbi cū diuidendo pdaz.
quadraginta talenta argenti auriq; recepi
sse. concepit animo eam amplitudinez ionis tē
pli. que digna deuz hoīmq; regē q̄ romā
no imperio que ipius. q̄ laz loq maiestate
eēt. captuaz pecuniaz ī edificationez eius
tē pli se posse. Cepit deinde eū lentus
spe belli. quo gabios ꝓpinquaz urbez. ne q
squaz in ad ozatus. cū obsidendi qđ urbez spes
pulso amenibz ad empta eēt. postremo mi
nime arte romana fraude. de dolo aggressus
ē. Nam cū uelut pūsito bello fundamēta tem
pli faciendis aliisq; urbanis opibz ī terrā
se cē. simulasset. sextus filius eius q minimū
ē erat ibi. clām fugit. et ad patrem inde. ac
patris inse se uultum intollerabilez conqr

Sextus tarquinius gabinos

ens. uaz ab alienis in suos uenisse superbiam.
Illeuz quoq; eum frequentē tedio. ut quam
ī cima solicitudinez fecerit. domi qđ faciat. ne
quaz simplem neq; hereditez regni relinquat.
Se quidez inē celatq; gladios patris elapsum
nech usquaz sibi tutū nisi aput hostes tarq
nios arbitrasse. Vaz ne eruarent manere his le
uiz q̄ potiuz simulee q occasionez eū ī cautos
ī uasturum. Q d si apud eos supplicib; locū fe
perisset. omē latiū. pulsisq; se inde q
equos. q hexercitus petarū. tū nec ad eos pe
uenit. q aptaruz crudelibz atq; impius supplias
cegere. Illeuz sceleste fortisq; iam audaxis
aliquid ad belluz armaq; se adiūsus superbis
simuz regem ac fortissimū ppli ī uentarū.
Cum si nichil mozamenē. in fensus ira pzro
in te abiturus iudicat. Benigne agabinus
excepit. Decrue mihī. si qualis mones. qua
lis in socios. talis ad ultimū in libos eēt. in se
ipz postremo seuiaturuz. si alia desint. Sibi
uō gratuz aduentuz eius. eē. Sua rerumq; arce
bzeui. ut illo adminante. apertas gabinus ro
māna memq; bellum transferē. inde ī ostilia
publica adhybent. Vbi cū de aliis rebz. assenti
re se uetēb; gabinus dicēt. quib; ēe nocozes
ēēnt. ipū idem de belli auctoz eēt. Ineo sibi
patrie prudentiaz affirmare. qđ uterusque
populi uires nosset. Sanecq; immisam. p̄fecto
superbiam regiam cumbz ēē. q̄ sine uehiculo
potuissent. Ita cum sensim ad rebellandum
principes gabinoz incitarent. ipe cū ꝓtinus
inuenit. Precatum atq; in expeditiones ire.
q dictus facinusq; omib; ad fallendum instructi.
uana ceremōe fides. diue ad ultimuz belli legē.
Vbi aut in sua mīhitudine qđ agere. ꝓelia
parua inē romā gabiosq; fierent. q̄b; plerūq;
gabina res superior eēt. Cum ēratum summi
ī simiq; gabinoz. seruz tāquinii. tono deuz
sibi missuz duaz ardē. aput milites uerbo ob
eundo periula de labozes paniē. pdā mumfica
largiendo. tanta amicitie eē. ut nō priē alqui
potentioz rome. quā filius gabinis eēt. Itaq;
posq; sanus uirtum. collectuz ad os omne. uide
bat. Tū e sinis unuz. satatuz nāz ad patrem
mittit. quid nam se facē uellet. qui quidē ut
oīa unus p. gabinis posset. ei dīi de dissent. h
uic nūcio qui ambo dubie fieri uidebat. nech
uoce responsuz ē. Ver uelut deliberabundus
ī ozatz edium transit. sequente nūcio filii.
Ibi inambulans tacitus. summa papaue

rum capita dicitur baculo decussisse. Interrogando expectandoque responsum, nuptius fessus, ut re in perfecta redit gabios. Que dixerit ipse, queque viderit refert, seu ira, seu odio, seu superbia insita ingenio, nullam eum vocem emisisse. Sexto ubi quid vellet parens, quidve precipere tacitis ambagibus patuit. Primores civitatis criminando, alios apud populum, alios sua ipsos invidia opportunos interemit. Multi palam quidam in quibus minus speciosa criminatio erat futura, clam interfecti, patuit quibusdam volentibus fugere, aut in exilium acti sunt. Absentumque bona vix atque interemptorum divisa fuere. Largitionis inde pretique et dulcedine privati commodi sensus malorum publicorum adimi, donorum orba consilio auxilioque gabina res regi romano sine ulla dimicatione in manu tradite. Gabiis receptis, tarquinius pacem cum equorum gente fecit, fedus cum tuscis renovavit. Inde ad negotia urbana animum convertit. Quorum erat primum ut iovis templum in monte tarpeio monumentum regni sui nominisque relinqueret. Tarquinios reges ambos patrem voluisse filium perfecisse, ut libera a ceteris religionibus arx ea esset, tota iovis templique eius quod in ea edificaretur exaugurare fana sacellaque statuit. Que aliquot ibi a tatio rege primum in ipso discrimine adversus romulum pugne voto consecrata, inaugurataque postea fuerant. Inter principia condendi hoc operis movisse numen ad indicandam tanti imperii molem traditur deos. Nam cum omnium sacellorum exaugurationes admitterent, aves in termini fano non adixere. Id omen augurumque ita acceptum est, non motam terminum sedem, unumque eum deorum non evocatum sacratis ibi finibus firma stabiliaque cuncta portendere. Hoc perpetuitatis auspicio accepto secutum aliud magnitudinem imperii portendens prodigium est. Caput humanum integra facie aperientibus fundamenta templi dicitur apparuisse. Que visa species aut per ambages arcem eam imperii caputque rerum fore portendebat. Idque ita cecinere vates quique in urbe erant. Quosque ad eam rem consultandam ex etruria acciverant. Augebatur ad impensas regis animus. Itaque pontine manubie que producendo ad culmen operi destinate erant, vix in fundamenta suppeditavere. Eo magis fabio prestat quam quod antiquior est crediderim. XL. ea sola talenta

Quare capitolium vocatum sit.

fuisse quam pisoni qui XL milia pondo argenti se posita in eam rem scribit, quam summam pecunie. Neque ex unius tum urbis preda sperandam et millius ne horum quidem magnificentie operum fundamenta non exsuperaturam. Intentus perficiendo templo fabris undique et ex etruria accitis non pecunia solum ad id publica est usus sed operis. Nam ex plebe. Quorum aut parvus et ipsi militie adderetur labor, minus tamen plebs gravabatur se templa deum hedificare manibus suis. Que post hanc et ad alia ut specie minora sic laboris aliquando maioris traducebatur opera, foros in circo faciendos, cloacamque maximam receptaculum omnium purgamentorum urbis subterram agendam. Quibus duobus operibus vix nova hec magnificentia quicquam adequare potuit. His laboribus exercita plebe quia in urbi multitudinem ubi usus non esset oneri rebatur esse, et colonis mittendis occupari latius imperii fines volebat, signum circelosque colonos misit, presidia urbi futura. Terra mariqua. Hec agenti portentum terribile visum. Anguis ex columpna lignea elapsus, cum terrorem fugamque in regiam fecisset, ipsius regis non tam subito pavore pertulit pectus, quam anxius implevit curis. Itaque ecum ad publica prodigia et ruscitantur vates adhibentur. Hoc velut domestico exterritus visu delphos ad maxime inclitum interris oraculum mittere statuit. Neque responsum sortium ulli alii committere ausus, duos filios per ignotas ea tempestate terras, ignotiora maria in gretiam misit. Titus et arnus profecti. Comes vis additus iunius brutus, tarquinia sorore regis natus, iuvenis longe alius ingenio quam cuius simulationem induerat. Is cum primores civitatis in quibus fratrem suum ab avunculo interfectum audisset, neque in animo suo quicquam regitimendum neque in fortuna concupiscendum relinquere statuit, contemptusque tutus esset, ubi in iure parum presidii esset. Ergo ex industria factus ad imitationem stultitie, cum se suaque prede esse regi sineret, brutique quoque aut abnuit cognomen, ut sub eius obtentu cognominis liberator ille prius animus latens operiretur tempore suo. Is tum ab tarquiniis ductus delphos ludibrium vertus quam comes, aureum baculum inclusum corneo cavato ad id baculo tulisse donum apollini dicitur per ambages effigiem ingenii sui. Quo postquam ventum est perfectis patris mandatis, cupido incessit animos iuvenum sciscitandi

Portentum

Filii tarquinii cum humanato missi dulfos.

ad quem eoꝝ regnum romanum ee uenturum. & infimo specu uoce redactum fr̃e nitr. Impetum sumus rome habebit. qui unꝰ pm̃ omnes ofcaulũ mat̃ tuleit. Tarquinius seruus q̃ rome tulerꝰ fuerat ut ignarus respõsi expersq; ipi eet regnu optaret ulcisci. Ipi se ut pozꝰ cũ romã redisse/matri oscula dare/sozi pmictunt. Brutus alio ratus spectare phithiam nocet. uelut si plapsus ceciderit. eaq; oculo contigit. Talicet q̃ cũmunis mat̃ omnium mozталium eet. Reditũ in romã. ubi adiusus ruulos bellũ sumauit. parabat. Interea nuntii hostes. gens ut in ea regione atq; mea etate diuitijs ꝑpollens. Taq; ipa causa bellis fuit. q; rex romanus tum ꝑ diem exhaustus magnificẽtia publicoꝝ operũ. ꝑ diem tolerare popl̃m aĩos studebat. Pe alia superbia. regno i festos. Etiam q; se in fratrũ ministerijs ac simulacra dui habitus ope ab rege indignabame. Temptata res e. si primo impetu capi arcta posset. ubi id parum pcessit. obsidione munitionibꝰq; cepta pmum hostes. Instantius ne fieret longo magq; acri bello. satis liberi cõmeatus erant. Pzi mozib; tm̃ magis quã militib. Regii q; tz iuuenes medium otium cũ uinis comessationib; q; ee se terebant. Forte potantib; his apud seruũ tarquinii. ubi q collatinus erat. tarquinius egestu filius. incidit de mozib; inuicem. Sua q; q; laudant. minus modicis. Inde exacrimine accenso. collatinus negat ullis opus ee. Penas rõ quidez hoꝝ posse sanꝝ. quã tu ceteris pstare lucretia sua. Quin si nigoz iuuente in ee. Cõscendamus equos. Inuisamq; psentes mẽtem ingenij. Id cuiq; spectatissimũ sit. q; nec inopinato uirum aduentu/ocium ee oculis. Incaluerant uino. Age sane omis ciuitas equis/aquilone/romã/quo cũ primis se intendẽt. ubi tenebs puenissent. Pgunt inde collatinum. ubi luctu q; hinc quã quã ut regias nuptias/quibus sæuum mos luxuriq; cum equalib; uterant/tẽp; teneẽt. Sed nocte serua. ad tam lane. mẽ lugubẽ. Matrẽ familias in medio edũ sedentez/iuuenũ. ubi hebes ociosum animis laus. Penes lucretiam fuit. Aduenientes uirũ/tarquinium/comitez inuitat regios iuuenes. Ibi seu tarquinius/malo libido/lucretie. Pui stupzandæ capit/cum forma/tum spectata castitas/incitat. Et tũ quidem ab nocturno inuento/in castra redeũt. Paucis interiectis diebꝰ. seu tarquinius iscio collatino cũ comite uno collatinam uenit. Ubi excepꝰ benigne ab ignaris consilij cum pauca/hospitale cubiculũ dñe tuis eet. Amore ardẽs. posq; satis tuta arma/hospitij omis uiolauit/stricto gladio/ad dormientez lucretiam uenit. Sinistraq; manu/leuis pectore oppresso. Ait lucretia ingnte. Ne tarquinius sum/ferrum in manu ee. Noxie si emiseris uocẽ. Cũ pauida exsõ pro muliere/nulla opez/ait/moxtẽ i mutẽ uidere. Ait tarquinius fatẽ amoz/quare uiscere pabulũ minas. Stane monis pres ayulebez/animum/ubi obstinatum uidebat. ne mõtis quidez metu inclinari. addit ad metũ de tectis. Cũ moxtua/iugulatum seruum uidũ positum/ait. ue in sozdido adulterio/necatã dicatur. Quo terroze/cũ uasta obstinatam pudicitiam/uelut uictam libido. pfectus/pcibꝰ inde tarquinius/ferox/expugnato terroze muliebꝰ/ee. Lucretia metu/omnem malo. minax romã/redit. ad patrẽ/atq; aduersus/mictur. ne cũ suis/fidelibꝰ amicis ue maneat. Ita facto maturato opus ee. rem atrocẽ/admodũ. Spurius lucretius/cui p. ualerio/uolesi filio/collatinus/cũ. l. iunio bruto uenit. Cui quo soꝛte romã redienti. ubi primo uoces/eiulatusq; matronales. lucretiã sedentez mestã i cubiculo. Inuenũt. Aduentu suoꝝ lacrime oborte. Quere/quid uno. i. sinistre sit ne se res/tuas/salue. Minime inquit. Quenim salui/ue ee mulier amissa pudicitia. Alienum collatini/in lecto/sinu tuo/ceteꝝ expti ee tantum uiolatum/animus insons. Mozs testis erit. Sed date dextras/fidemq; ne impune adulter/hoc feret. Iuuenis audax/est. Gladio/ad uos. Ego me si pceptis absoluo. Supplicio nõ liberꝰ. nec ulla deinde i pudica/lucretie exemplo uiuet. Cultrum quez sub ueste abditum habebat/ei i corde defigit. Prolapsaq; in uulnꝰ. mozibundi ceadit. Coclamat uir/pater. Brutus. Ille luctu occupatus/cultrum e uulnere lucretie e uulnere/manante cruoze. Pse tenens. Per hunc inquit casti/simum/ante regias/iuramus/sanguinez/uos q; dij celites/testor. Me. l. cũ quum superbi/cũ scelerato/nequissimo/filio/uxorem/sororem/et me. liberos/quacũq; de in hunc ui/possim

incipit hic d'lucretia.

Notabile

Nota bene

Nota

exercitum. nec illos nec alii quẽ quã regnãtẽ
rome passuri. Cuncti deũ collatione ẽdũt. Inde
lucretio ac ualerio stupentib⁹ miraculo rei. in
nouũ inbuti precor ire iubent. ut precepti exit⁹
tum ante totiq; abluctũ uersi in mag⁹ Brutũ tã mã
ad expugnandũ regnũ uocantes. secutẽ ducẽ.
Latum tomo lucẽtie corpus in forũ deferũt. Cõ
cepit tã miraculo ut fieri nouit. atq; indignãte
hoĩes. pse quisq; scelus regũ ac uiz queremũ.
Quouet tũ patres mestitiã. Brutus caligãtẽ
lacrimarũ. atq; ĩcertum que relaturi. huc atq;
illuc. q⁹ uinos romanos decreto arma capiendi. ad
ultus hostilia ausos. seruasse. q⁹q; ũnuẽ. cũ
armis uolumantus. ad ẽ. Reque cẽ ceteri ũuẽre.
Inde pars psidio relicto collatie ad portas custo
dirq; datus. nequis eũ motũ regib⁹ nuntiaret. Ce
teri armati duce Bruto romã pfecti. Vbi eo ue
nũ ẽ. quacũq; uenerat armati. milites. Tarquinius
rem actum nuntiat. fugaq; ire. Brutus ubi arma re
gnes cernentes. intento quicquid sit. ut ceteri
esse rentur. Nec minores motus animos. quã
dederat res facit. q⁹ collatie fecerat. Ergo e domib⁹
locus unb⁹ in forũ aditus. Quo simul uentũ
ẽ. Populo ad tribunos celeritas in quo tũ magistra
tũ bruti ad pp̃m ro. sorte Brutus erat. populũ aduocauit. Ibi ora
no habita. neq; quã ei prerogatiuã ingenium q⁹
simulatũ adeat diez fuerat. ceteris. ac ibi dum e
xercitum quem is stipendio in famulo lucretie q⁹
Sabinis cedere. et obtinere tria pia nomina. cui mortẽ
filie. cuius mortis indignior ac miserabilior
cẽdi. addita superba ipius regis. missaq; la
tomiz plebis in fossas cloacasq; exercendas
demisse. romanos hoĩes. uictores omnium circa
populorum opifices. ac lapicidas. plebeiaq; omnibus
factos. indigna sibi. multis regis mercenariis ce
de. q⁹ nuper. corpori patris nefando uehe
mens filia. inuocatisq; ultoribus parentum diis
auspicioribz ire. ad. Quibusq; psens res indigestas
hanc quam relatam scripturis. ficta. Sibi ecce
memorans. incensam multitudinem. populi
ut impium regi abrogaret. exulesq; ẽ iubẽt.
Et quum ipe cũ armigero ac liberis. ipẽ ui
cinis. qui ultro noxã dabant. lectis armatisq;
ad conatandum inde ad ĩsidias regem exanimã
dum. castra. ẽ pfecti. Impium mũ
lucretio pfecto urbe. Tarquinius ab rege ĩsidiã
to. relinqt. Inde huic tumultuanti. milia tumo. p
fugit. execrãtib⁹ quacunq; incedebat. Tuoca
tibusq; parentum manes. nunc furiis mulctabusq;
hanc regi pestis in exitium. cui ne nouã re

produs ire. pgere romã ad cõprimendos motus.
Flexit animum. Brutus. sensit. ciuiz aduentus. ne
omnis fieret. occupat fere. Expulsis in urbe. Bruti
ardea. eiq; omnis romani uenere. Magno clamore
portas. exulq; in dictum. libatorem urbis leti ca
strum. adire. exactaq; inde libi regis. duo patrẽ
secum. ſ. Quin exulatum ire. in ostium ierũt.
Exercitus tarquinius. gabinis. armisq; in suũ regnũ
perfectus. ab ultoribz uenerũ. simul tantum. quas
sibi ipe. cedib⁹ rapinisq; conquerat. ẽ ineffectũ.
L. tarquinius superbus regnauit ãnos quinq; xxl. Re
gnatum rome ab condita urbe. ad liberatã annos. ce.
xlviii. Duo consules inde comitiis centuriatis
a pfecto urbis. Creati. ſ. Lucius Brutus. Collatinus.

Tarquinius superbus exilium.

Regnauerũt rome sub regibz annis. ccxl.

Incipit lib. ii. pme decadis

Ylen
uam hinc
ppli rõ. re pa
ce. Tellocq; gestas.
annuos magistratus.
imperiaq; legum potentiora q⁹
hoĩum. pagã. Que libertas ut le
ctor cẽt. pximi regis superbia fecit. Nam pri
mores ita regnatum. ut haut immerito. ds de eis ps
conditores patrum. caput urbis. quas nouas ipi
sedes ab se ducte multitudini addidere. nuncu
pant. Neq; ambigitur. quin Brutus idẽ. qui ab
egre superbo exacto rege. nexum. pessimo publi
co. id factum. fuit. si libertas mansisset. aut pro
pior regi alicui. regum exorsissit. Quem si tu
multus fuit. si illa pastor. communaq; plebs.
transfuga ex suis populis. subrutela. in uiolati
templi. aut libertate aut cede impunitate. ad
epta. solita regio metu. agitare cepta esset
tribunicius. procellis. Et alienatus. qui patrib⁹
fuere. animus. pusq; pignora singulorum. ac
libertatem. amantisq; ipius soli. an longo tpe. ad si
militandos eorum consortia. dissipate res nõ dum
ad ultro discordia fouendas quas fouit tranquil
la moderatio impii. Eoq; nutriendo potuit.
ut longa. frugẽ libertas. maturis iam mentib⁹
ferme posset. libertas. nuce egrediẽ. nõ magis qua
rum. impune consulare fuit. Quã q⁹ omnium
utrũq; quicq; sit ex regia pace. nummorum. Omnia
iura. Omnia insignia. primi consules tenuere. Se
cũ etiã. Nec si amplo fasces haberent. Duplicatus tenor. uite retinet. Brutus prior conce
dente collega. fasces huius. quibus. decoris unde
libertas fuerat quam tenere custos fuit. Ne
cum primus annuus nome libertatis ppli. ne

Romulus
Numa p[ompilius]
Tullus Hostilius
Martius Ancus
Tarquinius p[riscus]
Tullius S[ervius]
Tarquinius S[uperbus]

xxxvij. Interfect[us] fulmine
xl. vij.
xxxvij. Interfect[us] fulmine
xxiiij.
xxvij. Interfect[us] a pastoribz filiis dom[us]
xl. vij. Interfect[us] a regno superbo
lv.

Et sic regnauerũt.

Et sic regnauerũt. ccxliij.

c c c pa
tres o ſep
ti.

p̄modū flecti p̄bz aut dom̄ regiꝰ poſſz/
unꝛe unanimꝫ adegit/ neminez rome paſſuꝰ
regnare. ¶ Demꝫ quo plus unuꝫ ĩſenatu
ui frequentia etiam ꝺ̄nis faceꝛet/ ꝺ̄ebatꝰ
regis ꝺ̄minutꝫ paꝛtium nũꝫ. Pꝛimoꝛibz
equeſtris gradus electis/ ad c.c c̄. ſũmaꝫ
expleuit. Traditũq; inde fꝛequ. uc ĩſenatuꝫ
uocaꝛentꝰ q̄ patꝛes/ quique conſcripti c̄ent:
conſcriptos uocabulo uoluꝫ ſentiaꝫ appella
bant ꝓceꝛes. ¶ Id minꝫ quantuꝫ p̄ꝺeſſe ad c̄ꝺq;
ꝺiam ciuitatis/ unigenoſq; patꝛibz plebi am̄
mos. ¶ Nec demꝫ ꝺum maꝝ habiti ami/
q; quedam publica ſacꝛa/ p ipſos regeſ fiebant
erant. nec ubi ibi regiꝫ ꝺeſideꝛiuꝫ eet/ regẽ ſa
cꝛificaꝝ aꝛcebant. ¶ Id ſic ꝺuꝛauꝫ. pontifiq; ſhiecyt.
& addiꝫ noĩ honos/ aliq; literis cui/ tunc pa
tꝛes aꝛtis/ officiũ ꝺ. ac neſcio an nimis unꝺiq;
eq̄m minimiſq; rebz mutuendo/ modũ ex
ceſſeꝛint. ¶ Conſuluiſ enĩ alteꝛius/ aĩ michi
aliuꝺ offenꝺente/ nom̄ ĩnſiꝫ ciuitaꝫ fiuꝫ. ui
muꝫ tarq̄nios/ regno ꝺ fuiſſe/ ſuũ apꝛi
ſco fauẽ/ regnaſſe. ꝺe iñ̄ muꝫ cuiuſq; ne me
uallo quidẽ/ facto/ obꝛtꝫ tamẽ/ alieni regni/
ſuꝑbum tãq; nuꝫ/ uelut hꝛeꝺitateꝫ gentis/
ſceleꝛe ꝺ. unꝛe pꝛeciſſe/ pulſo ſuꝑbꝫ penes ꝺ
uniuꝫ imꝑiuꝫ eẽ/ ne ſcire tarquinios pꝛiuatoꝝ
uiuẽ/ ꝑ placẽ nom̄ pꝛiuilegiuꝫ libꝛatiq; eẽ. ¶ ꝺe
p̄mo ſenſim cẽ ptamauꝫ animos ſm̄o pꝛo
tã ciuitatẽ ẽ ꝺ. ſollicitaꝝq; ſuſpitione pleb̃
bꝛue ad cõtionẽ uocaꝛt. ¶ Ibi oĩꝫ p̄muꝫ uiſus
anduꝫ popuſi regiaꝝ. ne minez regnare pa
tꝛes/ nec eſſe nome/ uñ pꝛiuilꝫ libꝛatiq; foꝛet.
¶ Poſtꝛema opꝛ tuendiꝫ eẽ/ neq; ullaꝫ rẽ que
eo pꝛoneat gte mendaꝝ/ ſimulaꝝ ſe dicere ho
mis aĩ/ nec dictuꝫ fuiſſe. nũquamis rei p̄. ul
cẽ/ nõ ceꝛtiꝫ pꝛin̄ romanũ ſolidaꝫ libꝛatẽ
recipere eẽ. ¶ Regũꝫ gentis. regũ nom̄ non
ſoluꝫ inauꝺiaꝝ/ ſꝫ etiã ĩmperio eẽ. ¶ Id officiũ
id obſtare libꝛatiꝝ. ¶ Hunc tũq; tua uoluntate
l. tãq; remoue metuꝫ. ꝺemimim̄ fiꝛe nõ.
eiecta regeſ/ abſolue bñficiuꝫ tuuꝫ/ auferꝛ
hinc regiꝫ nom̄. Res tuas tibi nõ ſolũ re
ꝺꝺent cues tuiuncioꝛe me. ſi ſiquiꝺ ꝺ eſſe
munifice. augebunt. ¶ Hinc ꝺ abi exoneꝛa au
taẽ uano foꝛſitaꝝ metu. ¶ Tal pſuaſimꝰ ẽ ani
mus. cũ gẽte tarq̄nia regnũ hñe abiuꝛa.
Conſuli p̄mo tã noue rei/ ac ſubite/ admi
ratio incuſſeꝛat uocẽ/ nicẽ ꝺ. ñ incipiẽtez
p̄moꝛes ciuitatis ꝺ. am ſiſtiꝛe/ ꝺ. ẽ multꝰ
pleb̃ oꝛant/ q ꝺ. eꝛen q̄ monebãt mimus.
Poſquã ſpuꝛius lucꝛetius maioꝛ etate/ ac
ꝺignitate/ ſocer p̄ꝺicti ipius. agẽ nate rogãdo
alẽnis ſuaꝺendoq; cepit. ne una ſe conſe ciu
itatis patꝛum ꝺ. mes conſul ne p̄modiꝫ
priuato ſibi. eaꝺẽ illa aĩ honoꝝ amuſſione. addi
taq; alia inſup ignominia/ acꝺẽne/ abꝺicauit
ſe cõſulatu/ rebꝰq; ſuis oĩb̃/ lauꝛuꝫ tranſlatꝰ
ciuitate ceſſit. ¶ Bꝛutus ẽ. s. c. ad ꝓpꝫ tulit.
uc oꝫ tarq̄nie gentis ꝺ. uiles cẽnt/ collegam
ſibi ꝺ. minꝫ ꝺ. centumatus ꝺ. auꝛe. p. ualeñ.
quo admotoꝛe/ regeſ eiecꝛe/ aĩ aut cuiquaꝫ
ĩ ꝺubio eẽt/ lelliꝰ ab tarq̄nio uim̄ime. ¶ Ꝺ. q̄
ſpe oĩꝫ ꝓꝰ fuit. Ceteꝝ ꝺ. q̄ nõ timebant.
p̄ꝺeꝛ ac p̄ꝺitionez/ ꝓpe libtas amiſſa ẽ. ¶ Inſe
in romana uiẽtute adoleſcentes aliquoꝺ. ñ
hyſte nuꝫ loco oꝛa. quoꝛ in regno libꝛo ſolu
tioꝝ fiebant equales ſodaleſq; adoleſcentium
tarq̄nioꝝ/ aſſueti moꝛe regio uiuere/ eã tũ eq̄
to uiꝛe oĩ/ liceꝛaꝝ querentes/ libtatẽ alioꝝ/
ĩ ſuaꝝ uertiſſe ꝓpꝛietez/ ñeſe conq̄rebant cũ.
regem hoĩez eẽ. aquo impetꝛes. ubi uis ubi
ĩmia/ opus ſit eẽ gtẽ locaꝝ. eẽ bñficiaq; ſua
ſa q ignoſcẽ poſſit. Inẽ amicaꝝ atq; inimicaꝝ
diſcꝛimẽ noſſe. legesq; ſuaꝝ ĩ exoꝛabile eẽ
ſalubꝛioꝛez meliꝰq; ĩ opi/ quã poteꝛa. uicti
lauamẽta nec ueſte habeꝛe/ ſi modiꝫ exceſſeꝛit.
Priuatoꝝ eẽ in coꝛ humanis emoꝛtis ſola in
nocentia uincꝛe. ¶ Ita iam ſua ſpẽte egꝛis aĩ
mis. legati ab regibz ſuis uenim̄. ſine mãꝺatis
ꝛeꝺieꝛ/ bona tm̄ ꝛepetẽtes. Coꝛ ubi poſq̄ ĩ ſena
tu audiꝛi ꝑ aliquoꝺ ꝺies ea oſultatio tenuit.
ne ñ ꝛedꝺita belli cauſa. ꝛedꝺita belli materia
q aꝺumẽtaꝝ eẽnt. Interĩ legati aliã alia moli
ri. aptꝛe bona ꝛepetẽtes. clam ꝛeapandi regiꝰ
conſilia ſtruere/ q tamq; adio q agꝛi uacuꝰ
ambientes. nobiliũ adoleſcentuꝫ aĩmos p
tempꝛãt. aquibz placate oꝛõ acceptꝰ ẽ. licetꝰ
abtarq̄nius ꝛeꝺꝺunc/ q te accipiendis clam no
cte in urbe regibz colloquiuꝫ ẽ. Vitelliꝰ aqui
liiſq; fꝛatꝛibz p̄mo cõmiſſa ꝛes ẽ/ uitellioꝝ ſoꝛoꝛ
conſuli nupta bꝛuto erat. tamq; ex eo matꝛi
monio adoleſcentes erãt liberi. Ꝺ. tus/ tũ ſilentiuſq;.
Coſquoq; ĩ ſocietatem conſiliꝝ admiſcuit.
Pꝛeter ea aliquoꝺ nobiles adoleſcẽtes/
conſcii aſſumpti/ quoꝝ uetuſtate memoꝛia
abꝛuit. Incertum an ĩ ſenatu uacuo ſimꝰ q ꝺ. enſe
bꝛe ꝛeꝺꝺenda bona/ eoſq; ipſam ciuitaꝫ moꝛe
ĩ urbe hoſte legati q ſpatiuꝫ adhibita cõ
panda ꝺ. ſubiꝛent. quib̃ ꝛegum af
fectamẽt. ꝛes omẽ. id q̄ aĩ oĩum/ ſtudiũ

do absumũt/ euincãtq; tshdo ut licet sibi ad
tarquinos darent. Naz alie qui credimus
eos in una ablegatis sup rebz eius affec-
date licet ut pignus fidei eent manifestũ
fecerũt. Naz ai pdie qua legata ad tã
mos, pfisa fuerint. q; natum fozte aput
uetulios eet. Quinq; ibi remotis ãbitq;
mlti inse de nouo ut fit consilio egissent.
Smonez oz exsus unus excepit. qui tã am
tq; id sensisse agi. Bz etm occasionez ut li
ceret legatis darent de phensse rem co arg
uere possent exspectabat. Postq; datas
sen sit nz ad osules detulit. Cosules ad dep
hendendos legatos. Quiratosq; pfecta domo
sine tumultu rem omez oppssent. licet u
i pmus habita cura. ne uiolarent/ poti
bz exẽplo in uincla coiectis. telegatis pau
lulum ad dubitandum e. Et quãquaz ussi fuit
omisisse ut hostiuz loco eent/ uis tamẽ gen
tiuz ualuit. Romis regis/ que redoi ãq
cen fuerant/ res integ refuntur ad patres.
Ush uicta/ uetuere redoi in publicũ ne
tuere redigi dimpienda plebi. Data/ ut con
tracta regia pax/ spez impze cuiz ai is pacis a
micicie. Iger tarquinior/ qui se inter ac alie
num fuit cõsecratus mãu. Quarti tem campũ
fuit. Fozte ibi tũ leges latine dicti fuisse/ matu
re messi quez campi fructuz q; religiosius
erat cõsumẽ. Resecta; ai stramẽto segetẽ/ ma
gna uis hoiũ simul i missa ozibi/ fide re
manẽt. Tenui fluentez aqua. ut medius ai
ozib; solet. Sca i nadis hesitauit/ frumũ ag
uos sedisse/ i lutos limo. Insula inde paula
tim q; alys que fezit temere flumi eodez iuec
tis facta. Postea arcto addita moles. ma
nuq; adiuta/ ut tam eminẽs area firmaq;
ce plis quoq; ac porticib; sustinẽdis/ eet
rectis bonis regiis dispnati. Poteroz. Supq;
supplicium conspectus. eo q; pene exspiente
mi ustexuit/ pe tribunis consulat in posset
q; qui spectatoz erat amouend/ eum ipz fozt
una exactoz. Et supplicia dare. Galbant ad
gati ad patiũ nobilissimi iuenes/ sz aceruis
uelut abigas capitib; cõsulis liberi/ oiũ in se
conuerant oculos. Misereb; q; ñ pene magis
hoies/ quã scelus/ quo penaz merita essent.
Illos eo pessimuz anno patriaz libertatem.
patre libatoz/ consulatuz oztuz ex eo mo
nima. patres plebi/ qui eo dedoz bonum q;
romanoz eet/ in diuisse i aduz/ ne supbo
quodam regni infesto eent. Patres con
sules insedez/ parsse sua. omniq; licitoz
ad sumdum supplicium. nudatos/ uirgis ce dũt
scamq; fecerunt. Cuz ine omẽ tpe/ pater uul
nisq; quos el spectaculo eet: eminẽte animo
patrio/ ine publice pene ministeriuz in pe-
nam nocentiuz/ ne in ultiq; partez arcendi
scelerib; exemplũ nobile eet. Pzemiũ ici
a pe a ma exercitato/ libertas/ q; ciuicas data.
Ille pmiuz dz iudicta. Libatus quidam/ tum
dictae quoq; nomẽ tractuz ab illo puerile iudi
cio ipi nomẽ fuisse. Post ultiz obstrictum
e. ut qui uti libatis eent i ciuitate acceptis in
de natis. His siant acta erant nũciatis.
i censu tarquinius/ nõ tolose solũ tunc ad
uictum cadentis spei. sz odio uiq; postq;
dolo mã obsepti uidit. Bellum apte moliendi
ratus/ cuius inopia supplere ciuile uulgus
ozare maxime uetebant/ tarquiniense sz
ne se ozium eidem sanguis/ ex toze egẽ
tem. ex tanto modo regno/ ai libens ado
lescentib; ante oculos suos penuriam sineret.
Illos pegre in regnuz romaz actos. se re
gem augentez bello romanuz imperiũ. ap
ximis scelerib; coniuratione/ pulsũ. eos
ine se. qz nemo unus satis dignũ regno
iussus sit. Partes regni repposse/ bona sua
dimpienda plebi dedisse/ nequis ex pceres
scelus eet/ patriam se regnuq; suum
repetere/ q; p sequi ingratos ciues uelle.
Serunt opes/ adunarent/ suaq; quoque
uecos uniuersas ultum uene. Quibus ce
sas legiones/ agrũ adeptum. Haec mo
uere uetentes/ ac pse quisq; romano
sarcez duci/ ignominiã ac demidas. bello q;
amissa repetendi/ nudare fremuit. Tar
quinienses/ nomẽ ac cognatio mouet. Po
pulares uicebaẽ/ suos iure regnare. Ad
duo duaz cuiratiz exercitus/ ad repetendũ
regnuz/ bellog; pseq̃ndos romanos/ se
cuta tarquinius. Postq; tã grauiz romanũ
uenturz e. obuiaz hosti consules eunt. Ba
leriusq; quadrato agmine/ pedites ducit.
Brutus adeq; plozans/ cum equitatu ad
cessit/ eodez modo pmi equites hostiũ agm
inis fuit. Pzeierat armis tarquinius fi
lius regis. Prouisq; ai legionib; seqbatur.
Animus/ ubi ex hac uz/ paul consulez esse.
Deniq; iam. pius de exitus fuge quoque
bzutum agnouit/ i flumẽ uehemẽs ille e ur

De morte bruti & Tull. & Arruntis filij tarquinij.

inque. qui nos extorres expulit patria. Ipse ē. ille magnis & auitis insignib⁹ magnificꝰ in urbe. Dñs regni ultores adesse uocatur ei camb⁹ equiq; atq; inuisꝰ infestus cōsulē dimittit. Sēsit ī se ipsis expelleri pugnādo. Inde ira q; se ē animi offert. adeoq; ī festis ais concitus ferocē. n. dū hostē ultro ferre sui⁹ peregrendi cupidꝰ & memor nr̄e contumelie ictu pcussus uehemēs fixus. duab⁹ hastis. mox ibidē exequ lapsi sunt. similq; eq̄estris pugna cepit. Neq; tā mlto post. q pedites stupuerūt. Ibi uana uictoria. q uelut equo mactē pugnatuꝝ ē. Deuictā uniꝰ cuiusq; manu leua stupata. uicentes una ab romano militē abiicit. fusi fugatiq; Tarquiniensis nouus hostis nō ferre solitꝰ & ciuis ab sua pte romanus pepulit. Ita cū pugnatuꝝ ēēt tamen ciuis tarquinius atq; ei⁹ socios ingressic. ne omissa ī mota re. nocte. mlti exercitus. ueiēs. tarquiniensi spes suas quisq; abierunt tectos. adiacēte mira cula huic pugne. Silentio p̄me noctis & silua arbia. q̄ē editā uocē. siluani uocē ēē arbitrati. hec dictatōre plus cuiusq; credisse tacet. nūcē bello romanū. Ita exte mō abierūt mētis. ut uictores. Eruta p̄tectis. nā posse ill⁹. nec quisq; hostiuꝝ ī conspectu eē. alius cōs sypha legē. cū phamsq; inde ro mā reduxit. Collegę finius. quātq; cū potuit apparatu feat. & mlto maius mox tēpl̄ publica fuit mesticia. Ioānī ofā ī signis. q matrone annuꝝ ut penitentes cum inuenīt. q tam acer ultor uiolate pudicie fuisset. cō sulū tenū qui supfuerat. ne s̄ mutabiles uulgi animi. ex fortuna. nī ī undia mīs. suspitio erat. cū atroci crimine ozta. regnū eis ad fecialem fama ferebat. Qa nec collegam sibi rogare uolebat ī locū bruti. & hedificabat ī sūma uelia. ubi altoq; munito loco. arcē in expugnabilē foꝛe. Hec dū uulgo. credituq; eū ī dignitate agere. ostilius dictꝰ. uocato adamantinū pl̄o. submissis fascib⁹ maiestatē. ac dic. Quātus ō mīlitudim spectaculuꝝ fuerit. si missa sibi ēē imperia. insignia. confessionēq; facta. pl̄i. q̄ consulis maiestatē. uiriq; maiores ēē. ubi audire uelit. cōs laudare forti nati. collegę. q libata patria. in sūmo honore pace publica. diuinis. humanis. gl̄a. nec dū se uexerunt ī undia. mox ēs occubuisse. se supstites gl̄e fuisse. adamā atq; inuidiam

Suspitio hīa ō nalēn publicola. q hedifi cabat uelia. Loco. s. eminēti.

sup eē exhibitoꝛe patrie. adaquilios se. uicinos q̄ reddisse. Nūquā. ne ergo inque. ulla adeo ui ob spectata uirtus erit. ut suspitione uolan nequeat. Ego me illuꝝ acerrimuꝝ regni hostē. ipz capitolinę regni arcis. subitaꝝ timeꝝ. Ego si in ipsa arce capitolioq; habitarē. metu me ar cere posse. acuib⁹ meis. cū ferꝝ monilia. ne q̄ apud uos fama pendere. Adeo ne ē fidata le uis fides. ut ubi sim quaꝝ qui sim. magē refere. nō obstabunt hec publica ualerii edes. libertatis uin dex. tuta erit uobis uelia. referam. Nō ī planum ibi edes. & collis q̄ subiacet. ut uos sup suspectū me auez habeatis. Inuelia hedificet. quib⁹ me lius quaꝝ p. ualerio credit. libras de lata. Con festim materia omīs infra uelia. q ubi nūc ara patricie ē. domī mirifico cluio edificata. La te de nī leges. ut soluꝝ que regni suspitione consulez absoluent. & q̄ adō in conatuꝝ uetere rent. ut populꝰ q̄ iam facere. Inde ad gnoīa factuꝝ publicole ē. Ann omīs de. pro catione adūsus magistratus. ad pl̄im. sciamq; que cū uolūs agere. ei qui regni occupandi consilia inisse. Grate ī multis legesse fuerit. & cū sol̄ peculisse. ut sua unius ī bis grā ēēt. Cū de mī comitia colligere. sic rogando hūc ordinatus. & lucretius cōs. qui magno nati non sufficientibꝰ iam uiribꝰ. ad consulatuꝝ mutā obruenda. ītra paucos dies moriuntur. Suffectus in lucretii locū. ē. horatius pului⁹. Apud quē dam ueteres auctoꝛes. nī ī uenio lucretium consulez. Brutoq; statim horatius fuisse. ītroeo q̄ nulla gesta res. in signe fecerit cōsulatuꝝ. memoria mandasse. Nō dū dedicata erat in capitolio iouis edes. ualerius horatiusq; cōs sortiti. ut dedicaret. horatio sorte euenit. Bellicosa aduersentiuꝝ bellum. p̄fectus regnus q̄ dignuꝝ erat. uideꝛi. ualerii. necessitatē dedicationis. tam inclita templi. horatio dari. Id oīb⁹ modis impedire conati. posse. alia fortuita cē ptata erant. postrem. ī tē nēti cōsuli. fedus ictū pcatione deū. nūinuꝝ maiestatē. moꝛtuū eius filiuꝝ ēē. funestaq; familia. dedicare eū tēplum nō posse. Nō arbitrabāt. facturuꝝ. antiquū dīs obnoxiꝰ fuisse. nec traditur. cēsuꝝ. nec mē. precatio ē. fatali. Nichil aliud adeuntiū animum. appetētio adūsus. q̄ ut caduceꝝ effigiē inferret. Tenens postem. p̄ca tionis. pagine. q dedicat templuꝝ. Hec post ex actos reges. dom̄i militiaeq; gesta. p̄mo anno. Inde publius ualerius. iteꝝ. ē. lucretius cōs facti. Iam tarquinii ad lartem porsenā. clusi

Spūs anno obsolat.

nuz regem pfugerant. Vbi mussẽdo cõsilium
pcepsq; nũc ozabant ne se ozũdos exules
eidem sanguinis nominisq; egentes exula
re paterentur. Nuc monebaẽ qđ ne ozẽtem
morez pellendi reges. in ultum sine ver-
lib'tatem upz habere dulcedinis. qđ quãta u
cunctates cam expectanc tam tal regna rege
de fendat. quam sima mi nimis. nich excelsi
nich qđ sup cetera emineat manutab' foze
ad eẽ fines regnimis. me deos hoiesq; pulẽ
rime. Porsenna cũ regẽ eẽ rome fateret. cũ
etrusce gentis regẽ amplum tusas ratus. rom
az infesto exercu uenit. Nõ umq; aliaz ante
tame terroz senatũ in uasic. Ad eo malide res
cũ dubie erãt. magnisq; porsenne nomẽ. ne
hostes modo timebãt. sed suos metuẽdos cues
ne romana plebs metu pacis. receptis in
urbem regib'. l'aĩ superbie pacẽ accepe. Cui
ui igitũ blandimẽta plebi. pridiq; absentiu
data. Immo ne in primis habita cura. Ad fru
mẽtuz opandiz missi. alij in uulcos. alij cama
pas quoq; uẽdendi arbitriuz. qui impenso p
eo ue nebat impublicuz. omi summa ad
pcẽ puatis. Pozrõis quoq; q tributo plebe
libata. ut diutes conferẽt. qui onera ferẽdo
ẽnt. paupes situs stipendii penderẽt. si liberos
educent. Itaq; hec indulgẽtia patruz. aspe
ris postmodũ rebus. in obsidione nec fame. ad
eo concordez cautem tenuit. ut regũ no
mẽ. nõ sine magis. quaz infimi hoziebant.
Nec quisquaz unus. mal' arcib' postea cũ po
pl'aris cẽt. quamuz bene imperando. unus
sis senatu' fuit. Cũ hostes adcẽrent. ipse quisq;
in urbe exagris demigrabat. Urbem ipaz se pe
tit pẽsidio. alia nunc. alia tyberi obiecto. Vi
debanẽ tuta. Pons sublicius ire pene hostib'
dedit. ni unus uir fuisset. Horatius cloc-
munimẽ illo die fozuma urbis romane hab
uit. Qui positus forte in statione. pontis. cũ captũ
repentino impetu agrestiũ atq; inde ceteros
decurrere hostes uidisset. ruinam pontis. ferro
suoz armoz ozdinesq; relinquere. re pbem
sensus singulos. obsistens. obtestabaq; deum
q hoiuz fidẽ restabatur. neq; quicq; desecto pre
sidio eos fugere. si transitus pontẽ. a tergo reli
quissent. amplius hostem in palatio. capito
lioq; quaz in ianiculo foze. Itaq; monẽ pdicere
ut pontẽ ferro. igni quacũq; ui possent. ictum
pcussẽ impetu hostium quantuz corpore
uno possẽt obsistẽdo. exceptum. Vbi ille inde ipmũ
adiacz pontis. insigẽsq; ictẽ ostenta. ad cetum
pugnẽ tergat obnexis cõminus ad ferendaz
plum armis. ipõ miraculo audacie obstupe
facte hostes. Quos tamẽ cum eo pridiz tenuit.
Q; lacertuz. ac timiuz. omnes clamoz gnẽ
facto. Quibus primaz periculi. pcellã. q; tu
multuosissimũ pugne erat. partũ pfunctum
re. deinde eos quoq; ipos exigua pte pontis
relicta. reuocantibz qui rescindebant. cedere
mutuũ coegit. Circũferens inde truces minaciter
oculos. ad pceres etruscoz. nũc singulos. nunc
increpare os. superbiaq; regiz superbos. siue lib
tatis imemores. alienaq; obpugnatiz uenire.
Quicquam aliquã diu. Dũ alius alium. ne pigriz
capiant circũspectant. pridiz de inimico
ad eum clamoze sublato undiq; in unũ hostẽ
tela conijciũt. Que cũ in obiecto cuncta. tecto
hesissent. neq; ille minus obstinatus. igenti
pontem obtinẽt gradu. iam impetu conabãt
detrudere. unũ. cum simul fragoz rupti pontis.
simul clamoz romanoz. alacritate pfecti opi
sublatus. pauoze subito impetuz sustinuit.
Cũ cloeles. tiberine pat' inquit. te sacer precoz. hec
arma. quibus militez. ppitio flumine accipias.
Ita sic armatus in tiberim desiluit. Omnisq;
sup incidentib' telis. in colomis ad suos tra
natauit. Nemo ciuis plus fame habuit. qui
ad posteros. quã ficti. Statua ei erecta. comitio. ad
tẽ cunctis fuit. statua in comitio poni. agri q;
tũ una die arauz dedit. Pozsenna quoq; pace
me publicos honores. studia. q; nemo. Nam
in magna copia. promissoz copias. ut q; q;
et aliqđ tamdiu se metu suo. ipse oculis. Cpõ
senna primo cognatu repulsus. consiliis. ab opp
ugnãdi urbe. ad obsidendaz. uersus. pfidio i
Janiculo loco. ipe in plano. ut pisq; tuto cas
posuit. nauibz undiq; dictis. ad custodia. ne
quit romaz frumẽti subuehi sinẽt. quo pacti
militez trans flumen p occasiones alias atque
alias locas trajicerent. Breuiq; ad eo in festum
omẽz romanũ agruz redit. ut ceteris solui
exagris. si pecus quoq; omẽ. in urbẽ compelle
retur. Neq; quisquaz exercitus poztas. p pelle re
auderet. Hec tamen hiemẽ ex fusos. ad metu
magis quaz consilio concessit. Nam q; male
tus cõsul. ceteris occasione. multos simul. ceteris
sos impulso adzumdi. impius reb' neglẽ gens
ultoz. grauem se admaioz. umdicem habuit.
Itaq; ut elicẽt pacatores. edictũ. sinus. postero
die frequentes portas esquilina. que

Horatius coclес
Spurius Larcius
Terminus

Romae
Liberato
vrb

ora adflum tiberis.

15

ab hoste erat expellente pcas. sanctos ro
hostes ratus. q in obsidione g fame pu
rita mfida tam fugerent. exire pfugę
mdiao. nal'oq; plęs ue insem unus se
pzęde flumi tenaunt. p. ualerius. ex
tum harmentuz aī modicas opis ad se
amd' lapideꝫ gabinia ma occultaī amsi
dē ubet. Sp̄ lar guīam expedita uue
tute ad pzam collinaz stare. donec hostr
pterear. demī se obicē. ne sit ad flumī red
ditus. Consulū alt. c. lucretius pzeta ne
uſa aī aliquot manipul' militū egressꝰ.
ipē ualius ex eo monte adhoztes declꝫ
eduat. hyeꝫ pm appartient hosti hem
emus ubi flumi tuz sensit. equitatu ex in
sidijs ubiq; in lucentuz ecrusas. ega ce
dit. exē. equaq; hinc apzta collina. ill
inc abnęga reditus clamoꝝ. tal ęsi in
medio pratoꝝes. neq; ad pugnaz ubi pat
pares. q ad fugam septis gmilꝫ uus. finisq;
ille tam effuse euagādi ecrusas fuit. Obsi
dio erat uicho mil'q frumēti aī sūma aī
tate mopia. se dendoꝫ expugnatuī. se
uitez sibi pzsenna hębat. Tū cōnel'
c. mutius adolescens nobilis an indignuz
uidebaī. p. r. pmentez aī subregibz ee. u
ullo bello nec ab hostibz ulla obsessum
ee. libeū eundeꝫ pplm. ab hesdeꝫ ęditas
obsidem. quoꝝ sexte exactus fidem. Itaq;
magno cuda q; aliquo flagnoze. ea in
dignitate uidiam daz ratus. pzimo sua
sponte penetrare in hostiuz castra con
stituit. Deī mętiuens. nesi consilium
q in ussit. q ignaris oib; nec. fortę deph
sus aç custodibz romanis. retrahentur
ne tam fligat fortuna taz ub' ei tm affir
mante. senatuz adit. transiuę. Tale ī
quid patres q in time si possim. ecstra ho
stiuz uolo. n̄ pdo. nec populationiz ī mea
ultoz. meditatus sidit. unde ante in cio ę facti
nus. Approbant patres. adito mtra ueste
fenoz. pficiscitur. Vbi eo uenit. in confer
tissiā turbā. ppe regiuz ębimal constitit.
Ibi cuz shpendiuz multis sortę dare tur
q scriba ei rege. ignes pinfere ornatui
mlta agente. eū mlites in loco admonent
timens. ne fallacem uel possessionē ecrit. ne ign
orando regez. semel ipē aperire quis esset.
quo teme trauerit fortuna facinus. Debuz
pro rege obtrucauit. Vade nuncī de q pē pata

tumbz cruento in ucrone sibi ipē fecerat mā
dū conatus ad clamoꝝes fō. cōprehensuz regū
satellites. retraxisse. amne ębimal regis de
strictus. cū q; me tantas fortune minas
me tuendo magis quaz merendo. Romanus
inde sum civis. C. mutiuz uocant. hostis ho
stem occidē uolui. Nec ad moztez mtū ai ē
quā fuit ad cedem. q facere q pati fortia
rūanuz ē. Nec unus mte ego hos animos gessi
longus pme ordo ē uiroz petentiuz de eis. pro
mte in hanc disciem. ut uias accingē. ut in
singulas horas arpite dimicem tuo sentiz
hostēq; ī uestibulo habes regie. hanc tibi iu
uentus rōna in diarmis belliz. nullaz acez
nullū pluz timuens. uni ē q uiz singulis
res ent. Cum rex simul ira infensus. peri
culoq; conterritus circūdari ignes minita
bundo iubet. nisi eypmente ppere quasi
sidelitatz sibi minas p ambages iacēte. En
tibi inquit. iuuentas quaz iuuenē exprus sit
hic. qui magnaz gliaz ui dente. detestāq; ac
censo ad sacrificantz foculo ignes. Quam
aī uelut alienato absēn su torrente dio.
pe attonitus miraculo rei. aī absēte sua
psilui ssz amouēq; ab altantibz iuuenem
iussisse. Tū nō. ibi inquit. ante mag quaz
ī me hostilia dubius. iuuenez macte iustute
ee si pmea patria ista uirtute staret. Ita nec
uane belli fidei tē intactuz in uiolatuīq;
hinc dimitto. Tū mucius quasi remune
rans mentez. Quā qđē inquit ē apte uir
tua honos. ue bñficio tuleris. Ille quod
minus nequish. ecce. cō uictum pzima
pes iuuentus romane. ue inte hac iua
gratiam ineuit. mea pma sors fuit. Ceteꝝ
ue aīq; ea dente. pzimo q ad te optimum
iz fortuna tedente suo quisq; tpe ad erue.
Mutium dimissuz eu postea scenole. acla
te dexteie manus cognoiñ in dicitz. Lega
ti apzsenna romaz secum sē. ad eo mo ue
rat eum q pmi periculi casus. q no mel
se pter eno insidiatoziz terruisse. q sub eū
da dimicatio tonens. quor. ouium sup
ecte ue pacis conditiones. ultro ferre ec
romanis. Jactitum in conditionibus
ne quaquaz de amplius in regnum
restituendis. magis quā id negare. qđ
negaturz ea quimus. quā q; negaturz
in sibi ab romanis ignoziaz. De agro ue
rentibz restituendo in petitaz ex pstiq;. necitas
obsides dandi romanis.
si ab ianiculo

ꝑsidiū dedūc uellent/ hys q̄ dīonibus
opposita pace/ eē catum ab ia malo ded
uit pozsenna/ q̄ agro romano eē sic ꝑ
tres. c. mutuo usuris causā transhlerim
agrum dno tedere. Que postea ꝑ muna
ꝓcta appellata ¶ Ergo ita honozata uir
tute. femine quoq; ad publicā decozā et
ciuitatē q̄ cloelia uirgo una ex obsidibus
cum castra etruscoz fozte inuadit ꝑsil ꝑa
tulens locata ēē. fluuiū tranauit. oues
agrarias uirgines inē ea hostium tela
nam tranauit. sospites q̄ oēs romā adu
ꝑsquiē restituit. Quo ubi regi nūciatum
ē. ꝑmo indignus ira. q̄ tozes romā mi
sit. ad cloeliaz obsidē deposcendaz. alias.
haud magni fact. Deinde ī ad miracē
ius sup cloelias mutuosq; dicē id fac
nus ēē. q̄ ꝑse fecit. quē ad modū si nō dā
tur obses pnūpio fedus se habiturū. hic
dedūcam in uolatāq; ad suos remittūt.
Vtrīq; osha fides. q̄ nā pignus pax q̄
fedē restituerūt. q̄ apud regez etruscū ī tu
ti soluz sz honozati. ēiā uirtus fuit. Lau
dāq; uirgines pē obsidū se domū dixe.
ꝑā quos uellet legēt. Deductis oīb elegi
sse ī pulcs dz. q̄ uirginitati decoz q̄ plen
su obsidū ipoz. probabile erat. eam etatem
potissimū libāri. ab hoste. que maxime op
tima ēēt ī uirte. Pace redintegrata romā
nouaz infemina uirtutes. nouo ī genē hon
oris stimulo equestrē domauē. Insima sa
cra uia. fine portā uirgo insidens equo. H
uic tā pclare p fectoni abunde regis cen
sa. ab hoz iens mos tradit. q̄ abantiquis. nūq;
ad uiaz erat. inē eē. sōlē pnia manci
pionis uendēdis. pona pōsemne regis. uē
dēdi. Quinis oziginez moris. necesse ē. aut
me lellū nataz eē. negz omissā ī pace.
me amittere ceruisse pncipio. qua h
pse fecerat titulus. Bāi hostiē uendendi
Primus uero ē. ex his que ēdumtur. pz
se mazdisse dentez. abantiado. casha op
ulentā connecto exppīquis ac fezetib
q̄ tunc artis cōmeatū. romanus domo de
disse. inopiaz urbe ob longinquā obsidi
onē. Et de ī ne ꝑplo in misso duraret.
hostiē uesse pma. que pozsenne appell
ata gratiz magis mimens significante ti
tulo. quaz auctoriez fozte me. regie. q̄ ne
ī potestatez quidē ꝑpli romani eēt. ¶ Cumisso

romano bello pzesenna. ne frustra deū loca
catus ad ductus uidē tur. Cū pte copiaz
filiū arripuez. anoam oppugnatuz mitt.
ꝑmo dimanos res nec opinata pauerat.
Precesse deū duxiliaq; dlatuz ꝑpls. et
dantis. tantaz spē fecerat. ut ade deē.
dudeuent. Pzelio inito ad eoz natatoz im
petu se intulerant. et rusticis firmidine ip
ozum arsit animos. ut ipsi ad eoz hostes de
adiusus uim use. declinauere paululuz.
et fluuiū q̄ placos hostes q̄ uexis signis abē
gu adoze sē. Ita ī medio ꝑpe iam uictoēs
exci. et rusticos ꝑs pericula dire dimisso. q̄ nulz
ꝑpius pfugiuz erat. romā in exmes. q̄ fozti
tina q̄ sp̄e supplicat. tulat sē. Ibi le nig
ce cepti duntaxq; in hospicia. Cunctis uilne
ubi. alibi. pfecti domos. nūcii hospitalui leni
fica ou'mul'tos rome hospitaz urbisq; amat
te mut. Is locis ad habitandū datis. quez
deū rusticū nūcū appellauerunt. ¶ Publius
lucretius inde q̄ tricus hoz menius. ꝑ pub
lius ualerius publicola cōs facti eo anno.
Postremo legati dozsenna de reducēdo
in regnū tarquinio uenerūt. Quib cum
respōsum ēēt. missuz ad regē senatum
legatos. missi confestim honozatissimū
quisq; e patribus. ī quum bze mē reddi resp
sūz potuerit. nō recepturi reges. ideo potius
lectos pacū ad eū missos. quaz legatos ab
rome darē. respōsuz. si ue in ꝑtem mē
tio ei ne finiretur. Ne intactas mutuis
bīfiis inuicē animi sollicitaret. ai ille
peteret. q̄ armis libertatem. ꝑ. tū ēēt. roma
ni. nisi inpunitem fugā facilem eē uellent.
negarent. aut nich negatū uellent. nos
ī regno ꝑp. romuz sz inhibitate eē. ita indu
uisse se in animū. hostib potius quā regib
pzetis pace facē. eam eē uoluntatez oīuz.
ne quis libertatis ene inulta urbe finis id em
urbi fuit. Inde si salua eē uellet romaz
ne patiatur. libaz eē ozare. Nec uerecund
ia uictus. Quando id certum atq; obstina
tum ē inquit. negz ego optūdaz. sepius ea
dez. ne quicq̄ agendo. nec tarquinios
spe auxilii. q̄ nullum ī me ēē. ustuloz. Alium
hinc. seu lello opus ē. seu quis stet exilio
quietum locum. nequit meaz uoluntatē pace
distinere. Dictis facta amicioza adie
ce. obsidiū q̄ reliquū erat. reddidit. agri
um uetentem fecere adiaciuz uetoz id

pax fcta cū posterna

emptuz restituit. Tarquinius sp̃e oī regnis
inuisa. Tullia cū adgenere mamilio octa-
uium tusculanū abiit. Romanis pax fidelis
cum pxsenna fuit. Cōs. iñ ualerius. p̃p.
sumnus. eo anno bene pugnatuz cū sabinis.
cōs triumphauit. Maioze inde mole sabinū be
lluz paratum adiisus eos. q̃ neque simil abu
sculo. unde q̃ sinō optatuz fuisset cū tñ bellum
esse repentinū periculi oriretur. Publicola
quarto. T. lucretius iterū cōs facti. seditio
ne belli parandi auctoxes orta i sabinis.
aliq̃ diu inde uinculis detinebant. Nam q̃ actus
clausius cui postea appio
cl. audio fuit nome. ui pacis ipe aue
tox. q̃ turbatoxib̃ belli p̃me recur. Nec pa
ctioni cesit. ab aegillo magna clientuz
comitatus manu. romā transfugit. Ius
cultis data. agexq̃ trans anienē. Vetus
claudia tribz additur. Postea nouis ciuibz.
qui exco ne minē agro appellata. appius in
e patres lectus. Studia multoq̃ p̃ principa
tuz dignationē p̃ne. Cōsules infesto
exercitu in agrū sabinuz p̃fecti. cū ita uasta
tione diripio adfluxissent opes hostiuz.
ut diu nihil inde rebellionis timere possent.
triumphantes romaz redierūt. Publi
cius oīuz consensu p̃ceps belli parandi ar
tib̃. anno post. agri pti memoria. p. post
mio cōs. moxiē. gra ingenti copia fami
liaribz ad eo exiguis. ut fumen sup̃e ędē
de publico ędatus. Iuuere matrone. ut
bz uitam. Eodem anno due colonie latine
e. pomeria q̃ ex ea adaucos deficiēte. cum
armis bellum inituz. Fusoq̃ ingenti exer
citu. qui se ingredientibz fines consulib̃
ferociē obtulerat. omē. aruū bellum pome
tiam cōpulsuz ē. Nec magis p̃ p̃luz quaz
i pho. cedibz tē patuam ē. q̃ est aliquanto
plures exule quā capti q̃ captos passim
cruciatuz dauerūt. nec ab obsidibz quidē q̃ cer-
nūdi erant. ira belli hostil abstinuit. Eo
hoc anno rome triumphatuz. secuta cōs
qui obito p̃e l̃ p. to q̃ anno uiuente nas
cēte p̃ nutriuntur opīe uexginius. Sp̃ oppius
pomeriaz p̃mo in tempe umeris aliisque
operibz oppugnatuz. Inquos aruū magis
iaz in exhabili odio quaz sp̃e aliqua aut
occasione cohoxti. cū plēs igni quaz fero
arma exercuissent. cede incendioq̃
cuncta oplet. umeris incensis multos ho

hostiuz uulnatos q̃ occisis. Consulibz q̃ alte
ri uerū nomē auctoxes nō adiecūt. gratiā nul
lā ex equo dectuz p̃pe inde fecerūt. romā i
de male gesti redituz. inde milites famo
cōs sp̃e incerta uite relictus. Inde iecto de inde
hinc magno spatio. q̃ uulnerib̃ cruentis
splendoq̃ exercitus sanus ędt. cū tñ maioze belli
tum uiribz etiam auctis. pomerie arma ula
ta. q̃ cum uineis refectis. aliaq̃ mole belli iaz
in eo ędt. ire in manus. Euadere nec milites. deo
tione fecā. Cedere uicti sede decreti inde q̃
si capta foxet. amica pacis. p̃natres secum pacā
sabinā uenerūt. Colonia alia oppidum
diruta. ager uectus. consules magis obiecta
grauiē ultus. quaz ob magnitudinē p̃fecti be
lli triumphauit. Insequens animus pristinum
communum q̃ ciuitatiuz. tarquinius cōs habitus. eo
anno rome ai plurimos absabinos uiuente pa
tre. plasenna sexta ritu nouē. Quarti horum
nea de p̃p̃ p̃luz fuit. Paruaq̃ eius res ad
rebellionē spectare uidebant. Cui p̃ belli labo
ni metuno q̃ decesserat q̃. xxx. iam annis
trasse populos. conotante octauio mamilio fa
tis confidebat. In hac tamen ex precatione
nra sollicita animate. dictatoxis p̃mi ac di
mentio orta. si nec quo animo. nec quib̃ factis
esse uibz. quia ex factione tarquiniana ędt.
id quoq̃ eius tñ dicitur. Pax creditus sit. neq̃
p̃muz dictatoxz creatus sit. satis constat. p̃ue
nerimos in ductoxes. s. larginz dictatoxem
p̃muz. sp̃. cassiuz magr̃ equitum. Quos i uetemo.
consulares legere. Qui lex iubebat de dictatoꝛe
creando. Lati. eo magis addubitat. ne credat lar
ginum qui consularis erat. potius quaz op
ualeriuz. Fusiuz uolesi ne puerz. qui nō dum
cōs fuerat. moderatoxez q̃ magr̃ consulibus
q̃ppositum. qui si maxiē eet ea familia legi dicta
toxez u esset. Paterez milites potius op ualeriū
spectare uirtutis q̃ consularez uiruz legisse.
Creato dictatoxe p̃muz nome p̃squaz p̃fec
secures uidere. magis pleriz metus iacessiz.
ne intentioxes ędt ad deū p̃ne ndum. neq̃
enim ut in consulibz qui pari potestate ędt
alterius auxiliuz. neq̃ p uocatio erat. neq̃
ullius usquaz nisi tanta pericli. Sa
binis. q̃az creatus nome dictatoxis eo magis q̃
ipe se creatuz credidisset. metuz iniecit. Itaq̃
legatos de pace misere. quib̃ orantib̃ dicta
toxez senatuz q̃ ne ue maz ei uoz hominib̃
adhesceretibus animo. restituz. Ignosa. ad

p̃mi dicta
toxis dign
tatis p̃
ostiuz

lescentiz posse senibz no posse. q bella exhellis
serrent. actum ri e de pace i pretorio foret.
si qd impense factum i hellum erat pbante sabi
ni. adeni postulatuz erat. manumiz ro inuisset.
Bellum indictum. tacite indute. quietuz annuz
tmuere. Cons se nullius suppetias ro mani
lius tullus. nichil dignuz memoria dctu. De
ebrimus deinde q censoz. uetustius. bis cos
fuerit obsesse. ultimum capta. pneste. ab
latinis. adiuuanos desciuit. Ne ultra bellu. lati
nuz gliscens iam paliquot annos dilatum.
Tumeli postumius dictatoz. trans obrutus ma
gister equitum. magnis opis preditus equitu
q. Pfecti. ad lacum regillum. i agro tusculano
agminis hostiuz occurrerunt. q cum nos ee
leuatu latinoz audituz e. sustinere impetu
tuz. quin exemplo confugerent. Ergo etiam
plurim aliquanto quatz certa. gratuitus q ante
ius fuit. no emi ducis ad regendaz modu. sed uo
luntatz. do fuere. si suis metipis oportunis. dimicare
mi. seuere. exanimauerunt. nec quisquatz pedestrem
fezme hac aut illa euadere sine multe pde dicta
toz. posset. euasisset. Impetum uiz primi facie suo
hoztamur. instruentes q. terq uni supbi quatz
quatz uz erate q uiribz erat grauioz. equiz in
festus admisit. ictusq ablate. concussu suoz
receptus ictutz e. q ad alterum exitu ebu
us magister equitum. in octauum uz militem im
petum detinuit. nec festine uenientis cursu lanz
duce. ostaquez q ille conatat equitz. tantiq
uis infestis inuenientiz hastis fuit. ut brach
iuz ebutio trahectum sic. mamilio pectus pe
cussum. huic quidez insedam aciem latini re
cepe. ebutius ai sinistro brachio tenere telu no
posset. pugna exorsit. latinus duz nichil de
rectus uulne plus agit. Ee q suos pulsos ui de
bat. aduersus eohortem exulum romanoz. cui lu
cius tarquinius fr pterat. ea quo maxe pugna
bat ira. obrepta lyna. patriaq ademptaz. pu
gnam pauz prohibuit. Referentib iam pedem
ab eq pr romanis. Quallerius. publicola fr.
consp[i]catus feruez uuene tarquinii obsten
tatem se in prima exulum acie. tumescha equo
gla accensus. ut cui familie decus. sectu regi
ere mee idem intersecto foret. subdit calca
ra equo q tarquiniz i festo spiculo petit. tar
quinius retro in agmen suoz infenso desilit
hosti. Valeriuz temere inrectiz me exulez acie
extra ordinem uisso quodz ad ortus tremisgit. nec de
quam equus uulne equo retardato. mozi

bundus romanus labentib sup corpa armis
ad etam defluxit. Dictatoz postum posquaz
occidisse talem uirtutem exules fercule animo ag
nouere. inuicti suos pulsos cede audentes cohoz
tis sue. qua de recta manu pstidii ea circa se ha
bebat. date signiz. ne quem suoz fugientem uide
rint. p hostes haberent. Ita metu amplius uexati
fugere romani thostez. q restituta acies cohoz
dictatoris tum primuz pluz uulnerib. Integris ex
peditis assiq fessos. ad ortu exules cedere. Ibi alia
ne partes coorta pugna. Impetuz latini ubi
cohortem exulum. dictatoze romano pre ceteris
uidere. ex subsidiarius manipulos aliquot
in primaz aciem rapere. hos agmine ueni
entes. Herminius legatus conspicate. ne q
eos insignes uestem armisq mamilius nosti
tans. tamen ui maioze. qua paulo ante magis
equitum. q hostium ducem pluz uulnerib. ne q imo
ictu cassis placus occidere. mamiliuz. q ne ne
splendidiuz corpus hostile. uenatu peteret. cum
uictoz ceteris ee relatus. ne primaz curasset.
expirauere. Tum adequites dictatoz. adulol
ans. obtestans. ut fesso iam pedite descendant
exequis. q pugnam ceteris. Ille pmptus. ocius
ex equis. prosilunt. i primuz q pedite signanis
parmas obiecere. Recepit exemplo alium pe
destris acies. Pe quaz uiuentius. pares equa
to gne pugne sedi. prelii fastigium. nec
uidere. tam terruz impulit latinu. pauidaq in
clinauit acies. Equitib ad mora equi utpseq
hostem possent. secuta q pedestris acies. Ibi nich
nec diuine i humane opis dictatoz premetus.
eadem castoz uoluisse feruntur. ac pugnasse mi
lia primaz. qui primus qui sedi castra hostium
intrasset. Tantusq ardoz fuit. ut eodem impetu
quo fuderant hostem. romanu castra ceperint.
Hac in ad lacum regillu pugnatuz e. Dictato
q magr equitum triumphantes in urbem re
dierunt. Tenemino deinde nec ceteri pares nec le
nitas fuit. Cos. Anne. decimus. q. e. latinus. in de
cimum. Postumius q. Cominius. huius consulibus
edes sacratur Dedicata. Sacraq alia instituta
festus dies. Iulius deinde postumius. q. e. negli
gentius cos facti. hac demuz anno. ad regillum
lacuz pugnatu. apud quosdam inuenio. Aulu
postumiuz. q collega dubie fidei fuisse. se co
sulatu abdicasse. Dictatoremq inde factuz. ca
ri enoxes implicant tempoza. aliq apud alios
ordinatis magistratibz. ut nec qui consules
sedm quosdam. neq quo q anno. actu sit

17

Appi.

Nūc de mōte
tarquinio
is mōtinus fuit

Contra volscos.

primo dis
dia plebis

.No.

alienū

intemptā uectigalē ñ rerum modestiā quam
auctor digerere possis. Appius claudius de
inde q̄ p̄ secessum eōs facto insignis hic an
nus ē. nūcio tarquinii mox. mox tumus ē
armis quo se post fracta opes latinor ad
christodē mitigatum. cōtulerat. Eo mūtoꝛ
ecti patres. erecta plebs. si patribꝰ nimis lur
matosa ea fuit lenita. plebi. cui adeoq; diē slim
a opē insuetus erat. sī iuuē p̄ mozibꝰ fieī ce
pere. Eodē ānō signa colonia quadrigē tarqn
ius deduxit. Supplexo mūo colonoꝝ. urbē rēdu
cta ē rome. Cuibus una q̄ ex facto. edes mē
cum dedicata ē. Idibꝰ maiis. Cum uulsoꝝ
gente. latino bello. neq; pax. neq; bellum fue
rit. Nam q uulsi compauerant duxiliā. que
mictere latinis. ni matinatus ab dedecore
romano essent. matinauit. Romulus. ne p̄lio
mo. cū latino. uulsi. q̄q̄ contendere. hac ma
gistratus inuulsam agrum legiones duxere.
uulsos consilii penas nō meritos. nec co
pinatos res. publice. armoꝝ immemores. obsi
des dant. ccc. p̄ncipum. adoptatos. Actā pomeria
liberos. Ita sine examine inde abductę leg
iones. nec ita multo post uulsos lenatis me
tu. suū redit in gentem. Mussius occultū par
at bellum. hernicas in societate armoꝝ assūp
tis legatos quoq; ad sollicitandum latium passi
dimittit. Ea recens. ad regillum lacū acce p
ta clades. latinos ira odioq; et. quicūq; āma
uerat. ne ablegatis quidē uolscis. absti
nuit. Cōphēsos q̄q̄ uulsos. romam duxere. Ita
tradita consulibꝰ. indicatumq; ē. nō solos hern
icos. q̄ genere bellum parare. Relata res. ad
senatum. ad eo fuit gratiū plebi. ut captiuoꝝ
sex milia. latinis remitterent. et de fide q̄
ipse in p̄petuū negata. fuerat. nec ad nouos
magistratus tunc venit. Cum nō tm latini gl
adē suū. Patres auctoꝝ. immigrenti gl̄i cē. ut
omnē auitam rem domū sacerdotiumq; mitt̄ut.
Cū legatis romanoq; qui captiuoꝝ remissi ad
suos fuerant. magna cū laude missa mūera. ue
nere. Pgrue domus eoꝝ. ap̄ quos quisq; fuer
at. cū grās agūt. libāliter hīs. cultuq; sacrorum
tate sua. Inde hospitia immunitate. quāq; ali
as ante publice. priuatimq; latinum nom
romano imperio omnibus finit. Et bellū
nullum. immunebat. cuncta secum ipsa
discors. intestino inē patres plebēq; flagi
rabat odio. maxīe ipse. nessos. ob es ali
enum fremebant. se foris. pro libertate. imperio

dominantes. domi. creditoribꝰ captos. q̄ oppe
ssos esse. Tutoꝝ igit̄ in bellos. quasi in pace.
inē hostes. quā inē cives. labantes plebis
ē. in diamq; eaꝝ sua spōte gl̄iscen
tem. insignis inuidia. accendit.
Magno natu quidaꝝ. ei orti. maioꝝ suoꝝ
insignib' se in foro precor. obsita erat squa
lore uestis. Feroꝝ corporis habitus. pallore
ac macie. promissa barba et
capillo. effigiē quandā ferociē oris. Nō sedebatur
tam in tanta deformitate. q̄ omnes diuisse
rē. Aliiq; miliare deoꝝ. uulgo missā
tes eum. iactabant. Ipse testes honestatuꝝ
aliquot locis pugnatuꝝ. cicatrices. aduiso
pectore ostentabat. Quotiens ab hostibus. unde ille
habitus. unde deformitas. ei circūfusa turba
ēet. Ipse incondito militis modo. sabino bello.
dixit se militante. et p̄ p̄ populationes agri
nō fructu. sed cruente. Et nulla inermis fuit
de. inepta. omīa pecora. ab acta. ēbutū inimi
co ense in pacem. ex secesse. id cumulatius
ultus. primo se agro paterno. quoq; exui
sse. Deinde forte mis. alius. postremo uelut ea
lē p̄uenisse. ad exp̄. ductus se aberroꝝe
nō ignarus. Et negata. fuisse. quā mercenaꝝ
ēet. inde ostentare tergum. fedum. recenti
bus uestigiis uerberum. Ad hec missa. undiq;
clamoꝝ ingens oritur. Nō iam foro. sed to
multis. sustinere. sed passim totam urbem
pulsare. Nexu inter solutoq; se in diem in pu
blicum. prepere. implorant quiritum fidem.
nullo loco. deesse seditionis. Volumnius co
mes. militis passim agminibus. per uias
cum clamore in forum curritur. magno cum
periculo suo. qui in foro et in comi
tium turbam inciderit. Nec tempestas
manibus fuerit. ni p̄tores consules. p̄ simul
tus esset. Ap̄. claudius ad cōprimendas seditio
nes intenuissent. Ac ī eos militudo uestis.
ostentare uulnera sua. deformitatemq; aliū.
Hec se mentos dicere. exprobrantes suam
quisq; alius alibi militiam. postulare. mit
timacie. magis quā supplicie. ne se patri
uocarent eumq;. Ipse ferum arbitri. mod
ratoresq; publici consilii. cū iuuisse. Primi
admodum patrū. quos cursus obtulerat q
tracti ad consules. et uos metus. ne cuncta mo
uens. etiam foro arcebat. Nec ab quoquā
p̄ infrequentiā potuit se natus. Tum nō
eludi atq; exemplo se militudo priuatoꝝ pa

tes qui abeẽt/ nõ casu nõ metu ſz ĩpedi
ente rei causa/ abeẽt/ q̃ cõs ipõs ẽgi nez
san. Nec dubie ludibrio eẽ/ miſeras ſu
as. Jam ꝑe eãt ut ne cõſulis quidem
maieſtas/ obſcuraret/ uis hominũ aĩ
incẽdi/ mozando an uenienti ꝓhibẽ
nali contaberent. Eandem miſeriat
ez uenimus. frequentiq; tandẽ curia
nõ modo inẽ patres-ſz ne inẽ cõſules
quidem ipõs ſans cõmouebat. Appius
uehemẽtis ingenii uir/ imperio cõſulã
rem agendo/ cõſebat/ uno ante alterũ
anteꝑto quietiores alios/ ſuadendo. lenib
remediis aptioz/ cõcitatos animos flecti q̃
fingi/ putabat. Sũ tutius tuz facilius eẽ.
Interea hec maioz alius ẽroz/ lanii equitis
cũ tumultuoſe admolarẽ mẽnio/ uulcõs ĩ
feſto cõtra aduẽtũ oppugnãdi uenire/ q̃
dicta/ ad eo diras exuma ciuitate diſcoz
dia fecerat/ longe aliẽ patres ac plebẽ af
fecere. exultare gaudio plebs/ ultoꝛes ſup
bie patrũ/ ad eẽ dicẽ deos. Alius alium con
firmare/ noſtra damna/ aĩ cõſi/ potius quaz
ſolos pertimuiſſe. patres miſericorditer. patres
animo capere/ ut penes eoſdẽ periculi be
lli/ penes quos ꝓmia cẽnt. Se nequa ciuĩ
meſtã accipiẽdã ancipiti-q̃ctu/ q̃ abeũt
q̃ ab hoſte ſimulũ cruẽ/ cui ĩgeniũ magis
popularẽ erat oratẽ. ut tantis circũuen
tam ẽroꝛibz/ expediret rẽ-ꝑ. Cum cõſul
miſſo ſenatu/ ſi cõtiones ꝓdiſſet. Vbi ante eẽ
patribz hoſtẽdit. ut cõſulat plebi. Ceteꝛa
delibẽrationẽ tẽmaria quidẽ illa/ ſz tam p
arte ciuitatis/ metuz/ ꝓmuncẽſſa. t. ꝑ. ĩne
uenuſſe. nec poſſe. qz hoſtes ꝓpe ad ꝓtas
cẽnt. bello ꝓuẽtũſſe quicq̃. nec ſi ſit latu
mũ aliquid/ nec plebi honeſtuz eẽ/ niſi ĩ
eẽdẽ ꝓfus acceptã armã/ ꝑ patria nõ ac ꝓ
ſſe. neq; patribz ſatis decoꝛ ꝓmetu ꝓhibẽ/
quam ꝓmodũ uoluntate ad flictis ciui
bus ſuoꝛ fortunis/ conſiluiſſe. Contiõnib
q̃ indicto addidit finez. quo edicto neq;
quem romanuz timentem/ aut claudere/
teneret. quo minus ei noctis eodẽ ap cõſulẽ
potestas fieret. nequis miles deinde in
castris eẽ/ nec ulla poſſit deinde/ aut uenire
Iulius nepos ue el mozaret. Hac ꝓuisa
edicto/ q̃ qui ad eam nocte ꝓfitẽ exem
plo. noſtra/ q̃ undiq; exercitꝰ inde/ ꝓtinus
fe expiato/ cum retinendi ius ciuiuz

nõ eẽt. Cursus ĩ foꝛa. ut ſacramẽto dicerent/
fieri. magna ea mimus fuit. neq; alioꝛ magis ĩ
ullo bello uiuis/ aut opa/ emicuit. Cõſ. cop
cõtra hoſtes educit. Paruo diuisũ ẽ. Mallo caſtra
ponit. Prima nocte/ ualla diſpoſita nona
na fieri. ſiqua nocturna tẽptatio/ ꝓditione fieri
poſſit. cẽpiq; castra. Sensere uigiles. Excitat
euocatis ſigno dato. concurſuz ẽ ad arma. Ita
fruſtra id ĩceptum uallas fuit. Reliqua no
ctis utiq; quieti datuz. Postero die/ ꝓma lu
ce. uallo foſſis replens/ Mallius muniuit. Iamq;
aboni parte munimẽta uelle bant/ aĩ cõ
quaqua cieri undiq; nouũ ante oꝛtus ſigni
uz daret clamabant/ expenendi nõ militi
causa/ paruũper moꝛatus. Ꝑ ſqua ſatis appa
bat ingens ardoꝛ. dato tandẽ ad ẽrum pri
diuz ſigno/ militez audiuz cõmunis/ emicat.
Primo ſtatim ĩcurſu/ pulſi hoſtes. fugienti
bz quo ad inſequẽdi pedes potuit ẽqui ceſſit/ equo
ualiq; ad caſtra/ paucis egit. Hoſtes. mox ipa
castra legionibz circũdatis. ciuz uallo ſos inte
ẽrant paucõ expulisſz capta direptaq;. Poſte
ro die/ adhuc ſa/ ꝓmetuz quo confugerent
hoſtes legionibz ductis. mouet paucos dies
oppidũ capturi. Captum ꝑe datũ. tunc pau
lũ reuocatus egreſſus miles. conſul aĩ maxia
gla ſua uictoꝛez reduxit exercitũ romanum.
Decẽdentẽm romam/ macerinoꝛ uiſoꝛ
legati reb' ſuis cruẽtes. ꝑ ꝓmeta captam/
adeuntes. ꝑ. ẽ. data pax. ager ademptus.
Confeſtim q̃ ſabini romanos ẽrcuerẽ
tumultus eꝝ fuit. uenus quã bellũ. Nocte
ĩ urbe nũciatuz ẽ exercitum ſabinũ ꝑ agrum
dum adueniẽtem. dumq; ꝑuenisſe. ubi paſſi
dumq; incẽdi uillas. Quoꝝ exemplo
eo cum oĩbz copis equituz. Apoſtumius. q
dictatoꝛ/ bello latino. fuerat. Secutus conſul
ſimilis/ cuz delecta manu ꝓperat. plenoſq;
palantes equites cruẽtes ue nit. nec aduentẽ
peditum agmina/ exhibet. ſabina legio feſſa
tum itinere/ cũ ꝓpẽ nocturna/ magna
ps ĩ uillis repleti ebrietate noctis/ uix fugere q̃ſa
tis eẽt unũ habuere. Nocte una. ſudoꝛe pfe
ctoq; bello ſabino. poſtero die. ĩ magna ex
ſpe undiq; pacis. legati ad cõſulẽ/ ad ſenatuz
adeunt. ut decedatur uallo. agroꝝ bello
ue dicentes. Cui legatis ſimul' ẽ q̃tus ad cõſu
lem. ꝓfectus erat. animus fuit. ꝓcul ĩ
abanda uiſi tanto tumultu concutere. Nec
nec ordine patres. nec placitum reſpõ

Con ſabinos

ne

ſ. ad recipien
dam: plebem
ne pace ꝓ
ut demebat
ꝑ ſua

Appi.

sum ama ferentib⁹ arma ipi capientes dare posse
strictz infesto agmine iter. nec paul inde cū arū
cas signa collatz. pliocp imo tebellatū ē. fusis arm
as uictoz tot intra paucos dies bellis romanis pmi
sa consulis ficēp senat⁹ expectabat cū appius c
insita superbia animoz ut collega uanam faceret
fidē. quā aspime poterat uis decredits praemis
dicē. de incepso quamuis nepi fuerant credito
ribus tradebant. necabant. alio qn ubi cui mul
ta inciderat. collegam appellabat. concūsus ad
simulū fiebat. Et illius promissa iactabant. sih exp
bzabant sua quisqz belli meita. acceptaeqz dcep
tas. postulabant ut aut referret ad senatuz. aut
ut auxilio eet consul cuibz suis. impatoz mu
nitib⁹. Mouebant cōs hec. sz egre ferā pres
cogebat. adeo in alteā causam nō collega
soluz sed patz. sz oīs facto nobilium. uel medi
ū se gerendo. nec plebi uitanda odium. nec apud
patres gratiam inire. Patres mollez consulem
et ambitiosum rati. plebes fallacez. haec utraque
apparuit. equasse eū appii oduz. Certamē cōsu
lib⁹ inderat. uē dedicarent aram ei. Senat⁹
aset rem ad populū referat. Vtri eoz dedicatio in
ssu populi data eet. cum p ei nomine. aram
collegiuz instituer. solle pnia. pontifice uisū
ut fuisset. populus dedicationez eo⁹ dare
q̄ lectozio primipilo centurioni. Id facile ap
paret. non tā ad honoz ei cui amatio altioz
fastigio suo data eet. factū. quā ad consulum
ignominiam. se uicem inde utroq; consulū alter.
patresqz. si plebi gratificarentur animi. longe alia
quaz primo instituerant. uia grassabāt. Despa
to enī consulū senatusqz auxilio. cuz in uis du
ci debuerez. audissent. undiqz conuolabant.
neqz decretuz exauditum consul' pthe pitu et
clamore peterat. neqz cū decere uisz quisquā
obtē pabat. in agendo metus omīs q pe ricu
lum libertatis. cum in conspectu cōsul' singuli
plibz uiolarent. in creditozes debitozib⁹ nec
tenue. Cuphec timoz in aessit sabini belli. de
lect⁹ oqz decreto nemo nomē dedit. finēte app
io q sectarent ābitiones collegē. qui pplm sub
tioxem publicam. paterent. Et ad id q decreti
ei precarius nō diuisz. adiacere ut ne dictū
quidz ex. s. c. haberē. Nō eē tam desertam oīno
uz. p. neqz pfectum consulare impiuz se un
uz q sine a patruz more stantis. undiqz foze cuz
dam starent. undiqz manu militaui hostia accensa.
ampiumi signez duaz seditionuz. missile
ei alteroz ab ara trahere. pugnauit. nec cessis

sz puocationi consul. qz nō dubiuz erat pplm undi
cum. nisi egre uicta pinacia foret. consilio mag⁹
q auctoritate pcipuus. quā pplī clamoze. Ad
eo sup eunte animi. ad sui sh nēdam inuidiam. de
scere inde malī indies ñ clamoribus mi aptis.
sz qd' multo puncosius erat. se cessione oculata sz
colloqs. Tandem inuisi plebi cōs magistratu
ab eunte. Sexulus nemetis. appius patribu⁹
inuit gratus. sz. uinginius inde q c. uecisius am
sulatuz ineunt. Duz nō plebs in extra quales
hūana consules eēt. ceteris noctuinos pare. ī
esqus pars tenuiano facē. ne in foro subitus
tue pidatre consulis. q oīa temere ac foztuita
agerent. eam rem cōsules rati ue erat' punctosa.
ad patres referē. Sz delatam cōsulem ordine ñ
liant. adeo cum ultro se excepta ē clamoziß
undiqz indignatione patrū. si qp impio con
sulem exequendus eēt. in uidiam ei' cōsules
ad senatū reicerent. Profecto si eēnt tre publi
ci magistratus. nullus fuisset. nisi in publicū
consiliuz. ne ī misse cuias ozone sz
ei alia mesqus alia tranetano flante. alia di
spesam q dispensatam eē rem. p. unū hēcule
uirū. id enīz plus eē quaz cōsule. qualē appius
claudius fuerit. mozibz tpis discussuruz uide
cetus fuisse. exempla cōs. Cū quo ergo se facē ue
lient. nisi eni segnius molliusue quā patrz
placere. actuus pamcame nē. decernē ue de
lectuz quaz decernuntz hōne. oīo lassaue ple
bez. dimisso senatu. consules tribunal descen
dūe. atque nostanz uimoxes. Cui ad nomē nemo
respondēt. Cum fusa militudo inconstantis
modum negarent ulcra decpi plebez posse. nūq;
unū militez habituros. ni pstaretur fides pu
blica. libertatem unicuiqz prius redendā esse.
quā arma danda. uel ppatna cuiuscqz pro
omīs pugnē. Cōs. qd mandatuz eēt. senatu
tradebant. sz eoz qui intra patretes atque senat⁹
loqueretur. nemine ad eē in iudicio siue priuatē.
q appellabat. atroz cum plebe c. cum. Prius itaqz
quaz ultima experiretur. senatum uteu cōsulē
placaret. Tū nō ad sellas cōsulum ppere quolquete.
minimē quisqz natu patz abdicare consulatuz
nitentes. q depone unpiuz ad q tuendum ali⁹
te eēt. Vtraqz re satis expta. tum demuz cōsu
les. ne pdem negetis. p. c. ad ē ingens seditio.
postulam⁹ ne hoc qui maxie ignauiaqz increpē.
affine nob. habeat. nisi dictum accē tum cuiqz
arbitrio. qn uti placeret. reos agere mi. Redeuntes
in tribunal. cum noiaū unuz ex his q in con

spectu erat/ædita opa/ nitere nec. Cum stamet tac
tus. q cæca enim/aliquor hoiũ ne fortæ uiolarẽ
obstitit. Globi/hostiũ ad eũ ofiles mictũ. q̃
repulsõ/tum nõ in dignũ stimanus cẽ clamitã
tes qui patrũ ofilib⁹ aderant. deuolant deinde
nali. ut hostiũ quisq̃ ecẽne. & abhortor nich
ilahud quaꝝ pncẽ/phibuo/cã cõsulis ĩperes
impẽ cẽe/consulum me/arsu/ua sedaca ẽ.
Inq̃ tamẽ sine lapide. sine telo. plus clamoris
atq; uiꝝ quã i/unte/fuerat. Senatus tumule
uose uocatus/tu multuosius consulẽ. quesho
nes postulantiꝝ. us qui pulsati fuerant/decẽ
nente fenerassimo quoq; nõ sentẽtius magis
quaꝝ clamore q stepitu/tamen cũ ire resedi
ssent/expbrantib⁹ consulib⁹/nich o plus sama
tis inania/quã in foro eẽ/ordine consulẽ
pit. Tres fuere sinẽ. p̃ negligentias rẽ ñ nulgab
at. de his tamen qui fidei secuti publi simulu
cos/nulsos/arunco/sabinosq; multassent bello/
agendum censebat. Titus largius/nõ o tpe cẽ
ue mental trãm̃ exoluẽt/totaꝝ plebem alie
no d'misit. Hec/nec finẽ posse/m omnib⁹ consula
tus. quin si alia alioꝝ sit condicio. decernendi ma
gẽ discordiam/quaꝝ sedari/ã p̃. claudius q na
tura in minis/q efferatus/hic plebodio. illic
patrum laudib⁹/nõ miserius. ne/si hec ita tamen
conata turbant. q lascium magis plebem/q̃
se iure/odẽ malui/ex puocatione natiꝝ.
quippe minas cẽ consulũ nõ impium. ubi
adeos qui una precauerint/puocare licet. si
gẽdum ĩ quid/dictatoꝝ. a quo puocatio nõ
ẽ/arcem/. Na/h quo mic oĩa ardere/cõcidere ru
ra/pulsee. Tuis m̃ hec uiꝝ. qui sicet ius dicere. ego
uitaq; sua/penes unus ut⁹ cẽ/cunus maiestã
tem violaue. Cultus ut erat/honorda q acce
debatur appi sententia. Rursus uẽgmũ ad
gusq; exẽplo/aut salubres utiq; largiꝝ putabat
sententias. que coacꝝ ficẽ tollere. Redeuꝝ ma
xime q modatus unusq; consulũ uẽgnum habe
bat/sed factione respectuq; rei p̃ncipũ. que
sẽp offecere officientiꝝ publicas cõsilis. Appi
us mat. de pp̃e fine/ut dictatoꝝ ille idẽ caueret.
Que res/utiꝝ alienassẽ plebem. Picu losissimo
tpe. cã uulsa/equiq; q sabini/soluere uno ob ĩam
is cẽne. & cure fuit cõsulibꝰ q senioribꝰ patriꝝ.
ut ĩ pcio sio uehemens/manifuetq; pmictẽ
ingenia. Ne ualiuꝝ dictatoꝝ uoles/ẽ filiũ cre
asse. plebes. q si adiisset se creatum dictatoꝝẽ
uidebant. tam cariꝝ puocationẽ/his legem/
habente/nich exea familia crudele. si superbum/
nec superbum timebat. Edictũ deinde dictatoꝝe
ppetuum/confirmauit. ãos. seculi/ferre consilis
edicto/cõuenens. & hominiq; potestati melio
rati credi. omisso examine/nouã decreuit. quã
nũquaꝝ ante euasse/legiones decẽ effecte/ene mo
dante consulib⁹. quactuoꝝ dictatoꝝ usus/nec iã
poterat bellum differi. sequi/latinus agriꝝ
deuastarat. oratoꝝes latinoꝝ absentatu petebat/
ne aut miseretur subsidiuꝝ/aut se ꝑ uicinã
toꝝ finiuꝝ cã/carere ãma sinerent. Tutus ui
sũ ẽ. defendi inermes latinos/quã pati retrac
tare arma. Vetustus consil missus ẽ. his finitis
nich p̃ plationis fuit. ceteri equi campis. lo
coꝝ magis quã armis fireti/enim sumi/& uigis
montanis/tutabantũ. Illic consul/inuulsos
p̃fectus/ne q̃ re tenẽe tpe/uastandis maxime
agris/hostem ad ofendendũ p̃nus castra/dimicã
diuꝝ q̃ acie/exiuit. medio ine castra campi/ãi
sui quisq; uallũ/in festis signis constituere/ml
titudine/aliq̃ tuꝝ/uulsa supabant. Itaq; effusi q
o tempta pugnam uicere/cos romanus nec
p̃mouit. acie. nec clamore redi p̃ssus. de si
uis prius stare sues iussit. Vbi ad manũ uent
ũ hostis. tum cohortes tota ui gladius ir
gerere. Vulsa cursu q clamore fessi/cã uelut se
stupe utib⁹ meam intulissent romanis/post
ĩ pssionez sensere euadisse factam. q dũ oculos
micare gladios. aut seuis quaꝝ si insidias in
duisse/. tũbari utiue egra. q ne ad fugaꝝ q̃dez
satis unus fuit. q cursu ĩ pluꝝ iciame. Romã
contra q̃ pnapio pugne q̃uerã sic terame. Au
gentes ozpib⁹/fiale adepta fessos. q castra im
petu cepũe. q castris exutum hostẽ/uelitans
pfecta/imo agmine uectores cum uectis in
urbem irrupere. plusq; ibi sanguis p̃miscui
oiũ generez cede/quam ĩ ipsa dimicatione fac
taꝝ. Panicas deinde uenas/qui ĩermes ĩ decliuez
uenerũe. Dum hec ĩ mulsas gerunt/uicem
toꝝ sabinos/ubi longe plimuꝝ belli fuerat/fu
dit fugatiq;/exuit castris. equitatu ĩ mulso/me
diam turbauerat hostium acies/quã du se ex
nua latus pandit. pauã aperi/in uoꝝsuꝝ ordi
nibus deinde firmauerunt. turbatos pedes in
uasit. eodem impetu castra/a pte detectaq;
ẽ. Post pugnam ad regillum lacũ nõ alia ulla
animis pugna clamoꝝ fuit. dictatoꝝ triumphãs
urbem inuehit. sup solitos honoꝝes locus in
cãpo ipi postensq; a spectaculuꝝ date. sella in
eo loco curulis posita. Vulsas de uectis uelitũ
agros ademptus. uelitris/colonis ab urbe missi.

Vetustus consul ad latinos
contra uolscos missus

Vulsa se cæca velitras
p̃ipi veterum

Velitras.

Sbuũ cõ
uoꝝ. f.
dare

Nota pulcras dicas Arg. similiudines

q colonia deducta. Cum eqs post aliquãtu pũ
ẽtum ẽ. in uico quodã consule. quia loco i
niquo subeundũ erat ad hostes. militẽs
exclbi tem comminãtes. ne dictatoꝛ pusq̃
ipi redirent in urbẽ magnãi abuerentiat
q sicañ consulẽ p missa ei aldẽ ne p pulẽ
ue foꝛte temere in aduẽsos montes agmẽ
erigeret. Id male cõmissũ ignauia hostiũ
in bonũ uerte. qui pusquã adgressi telis
nusq̃ obstitere facti audacia romano ꝛ rebꝰ
cessus. que in multis simis temere in
locis. in aduersas ualles dissiluere. Vbi satis
pde ec uictoꝛia in cruenta fuit. ita ẽ phaliã
ne bello bñ gesta de comesthanis re bñ eu
entu. nec patribꝰ nec plebi cura deseruit.
Tanta tñ grã in arte pparandi ne fenerato
es. que nõ in plebẽ sed ꝑ eaꝛ dictatoꝛem in
frustrane. Neq; ualerius p uerecundiã con
sulũ rediit. Quũ actionũ in senatũ pri
mas hñs. pductoꝛe ꝓpo. retulisset quid deue
nis fieꝛ placeꝛet. Que aꝛ recta relatio esset.
non placeo inquit concoꝛdie auctoꝛ. optã
bilis medius fidius ꝓpe die nec mei simil
es romana plebs patronos haberet. Quid
ad me actum est. nec frustra ultra cures
meos. neq; ꝓpe frustra dictatoꝛ erit. Idq;
die intesthine bellum euenit. fecere. ne hæc
magistratu egerent res p. paꝛ foꝛtis pauꝛi
ẽ comitia peditũ. pauciores patres quam
dictatoꝛ seditiosi mẽ erat. Ita anxia egressi
dictatuꝛa ase abdicauit. Apparuit cũ ple
bi sua nec indignatem magistratu abi
sse. Itaq; uelut ꝓsoluta fide qñ p eũ nõ ste
tisset. quin ꝓstaretur. decedentem comitiis
frequentes. ac laudib⁹ ꝓsecuti sunt. Ceteꝝ
patres in curia. ne si dimissus exercitus foꝛ
te rursus actus occulta coniuratione sese
cerent. Itaq; quãquaꝝ pdictatoꝛe dolebãt
hostis esse. tamen qñ in consulũ uba uenis
sent. sacramento teneri milites. nec ꝓ cãm re
nouari ab eqs bello. educi exercitũ leges ꝓ
hibuisse. Quo facto maturata est seditio. et
primo agitatum est de consulũ cede. ut soli ne
rem sacramento obstricti. deinde nullas sceles
religiones exsolui. sicuti quodaꝝ ductoꝛe.
iussu consulũ in sacrũ montẽ secessisse
transeuntes. annes. tria ab urbe milia
passuũ. Ea fuit eoꝛ fama ẽ. quaꝝ cuius
piso auctoꝛ esset. adduentantiũ secessionẽ
fecisse. In fine uno duce. nullo fossaque

communitis castris. quieti nec ullaꝝ nisi ne
cessariam adhibentes. simul ꝑ aliquot dies
neq; lacessiti neq; lacessentes se se tenuere.
Panoꝝ ingens. turbe. metuq; mutuo su
spensa erant. oĩa timẽ relicta absũs plebes.
uiolentiaꝝ patrũ. timẽ patres. resistẽ. Iurbe
plebẽ. incerta. manẽ earum habuit malentes.
quã diu diuẽ tranquillaꝝ que secessione mul
tidines foꝛe. quid futuꝝ. De mẽ si quis dubitet
interim bellũ extitit. nullaꝝ ꝓfecto nisi mõ
coꝛdia ciuium. spes reliquaꝝ diuẽ. ea ꝑ equa
ꝑ iniqua reconciliandam ciuitatem ee placuit
Igitur oratoꝛem ad plebem mittẽ. Menenium
agrippam. facundum uirum. et quẽ
ortum ex plebe. plebi carissimũ in omissis
incassum. ꝓcessu illo dicendi. quoꝝ ad modum
nichil aliud quã hoc nãtasse feꝛtur. Tum quo
in hoste. nõ ut nunc. omnia unum consentiãt.
Si singulis membris sua cuiq; ofhuũ. sanus ꝑ
fluens. indignatus reliquas ptes sibi cum
sino labꝛe. ac ministerio omnia quiẽ
uentẽ in medio deum nichil aliud quam
datis uoluptatibꝰ frui. Conspirasse inde ne
mani ad os admota ferent. nec os accipere
dapes. nec dentes conficere. hac ira dum ne
tem sine die tenere uellent. ipa una membra
totiq; corpus ad extremam tabem uenisse.
Inde appareꝛe uentris quoq; haud segne
ministeriũ esse. nec magis alimenta quam
salutem ceteris. Redempti in os corpoꝝ partes. hinc quo
unum ingeniq; diuersum. paene in uenas ma
tino confecto alimento. hinc quid intestina coꝛpoꝝ sedatio simul ceteris
plebis in patres. fleriisse mentes horum.
Agri deinde de concoꝛdia capti. de ueteri mq;
in conditiones. ut plebi sui magistratus ee
sacros. quibꝰ auxilii latio. aduersus ossules
ee. neue cui patriciꝰ capere ei magistratus
haeret. ita tribuni plebei creati duo. C. Latini
us. et. Albinus. hi tres collegas sibi creauere
Iunius. In his sicanus fuisse seditionis auctoꝛe.
de duobꝰ qui fuere minus conuenit. sed
duos tantũ in sacro monte creatos tribunos
ee dicant. Vbi qui sacrata legẽ latam ꝑ ea ple
bis concilia. Quintus atilius. qui postumus cominius
consulatu inierũt. hus consulibꝰ ciuilatus
ppis ictum fedus. adid ferendus consul ale
tome manserat. Ale ad mulsam bellum missus.
dictatoꝛ. Ale ad mulsam bellum missus
dictatoꝛ mulsos fundit. fugatq; ad pulsos
inoppidum longius ꝑsecutus. membris

pote. Inde ꝓnus iuocamine nullaꝫ ce
pit. Iam magna ui adoꝛtus e coꝛiolos. &
at. cū incassus inē ꝓmoꝛes iuuenis. e. in
artius adolescens. consilio q manu ꝓm
ptus/ au agnom ꝑ coꝛiolanus fuit. Cum
subito exactum tribunis coꝛiolos obsidē te.
atq; in oppidanos quos inē clausos hab
bat/ intentum/ sine ullo metu exīse cus
ī imminentis belli. nullæ legiones ꝓfecte ab
anno/ īnalisset. eoꝺēq; tpe exoꝛtid emi
pissent hostes/ soꝛte institutione mātiu
fuit. Is cū delecta militū manu/ nō modo
im ꝓtiꝫ eruꝑentius retudit. sꝫ p patētes
ꝓtam ferox irrupit. cedeq; in ꝓxima
urb fuit. ignē teme ab reptiꝫ im minentib
muro hedificiis/ iniecit. Clamoꝛ inde oꝑ
idanoꝝ mixtus mulieb puerili q
ploratu. adeoꝛem ut solet ꝓmo oꝛtis ce
ronamis dirue. animū. q tunc latuit nullaꝫ.
ut pte aꝑta urbē q ad ferendaꝫ opē uene
rant. Ita fusi nullā antiates. coꝛioli oppidū
aꝑtum/ tā magnaq; sua laude/ obstitit fame osti
lis mātius/ ut nisi sed cū latinis uolumna
enea insculptuꝫ/ monumēto est/ ab sp cassio
uno quā collegā fuerat ictuꝫ/ postumuꝫ
amminiuꝫ/ bellum gessisse cū uolscis mem
oꝛia est. Eodē anno agrippa mene
nius moꝛitur. uir omi uita/ parte patri
bus ac plebi carus. Post secessionē amoꝛ
plebi fct. Huic inter pres. arbitroq; cōpoꝛte
cium/ legato patrum ad plebem/ reducto
plebis romane in urbē/ supbis fimen de
fuit. exulibe eum plebs/ eo tribū collatis
in capita. Eodē tempe. C. fabius. ꝑ
municius facti eo anno cos q fabis quē
ta omia. dello essent. q tomi famata disq
dia. aliud multo grauiꝰ malū ciuitatē iua
sit. Canuas ꝓmuꝫ admone/ ex multis ꝓfec
tionē plebis. agnis/ frumes. tem/ qual' cla
usis solꝫ uentū que ad ī teritū fructoꝝ u
triq; plebis esset/ mosules ꝓuidisset. dim
issis passim ad frumēta uemendū/ non
in etruriā modo/ uerum abhoꝛtabantur
leuoq; p uilsos/ mātū usq; ad armas. sꝫque
sicum in sabinis quoq. adeo finitimoꝝ
odia longinquis uicinitate indigē auxi
lijs. Frumētū annis cū cōptuꝫ esset/ nauis
plenis/ terquinoctio/ ab anagnide mo tram
no quēres erat/ recente. ſ. Inuolsis ꝓ
ꝓmoq; ne emi quitē potuit. Paulluꝫ q

ab impetu hominuꝫ ipis frumētaꝝ rubus
fuit. Exulsas frumētū tulere. Co sul
sententia est plebs/ nō modo bello manū
artius cōmeatib uexari fame/ nūc olsci
iam mouentes arma/ pestilētia q ingens
inuasisse. Ei clade angentes hostiū ani
mos/ ut etiā ubi ea remissa/ aliquo
tenēdū/ q uelut ense diuere nūm colonoꝝ nam
q nōle in montis/ nouaꝝ coloniaꝝ que ante
pomptino esset/ mittunt. cōs. in unū deuo
q de sempio cōs/ magna uis frumēti ex sicilia
adiecta/ agitatūq; in senatu. quanti plebi dā
ne. Quidā uenisse tempꝰ ꝓmende plebis
putabant. recipiendiq; iura que eripta se
cessione ac in patꝝ edicto. Primus martius
coꝛiolan/ hostis tribunicē potestatis. Ita ne
uaꝝ inquid uecordem uolūt/ nos ꝑstimuꝫ uocāt
patꝝ. Cur ego plebios magistratē. cur fa
nū potentē uideo. subuguꝫ missus/ tamquā
ablatoꝝ uictis redēptus. Ego uehas indigna
tes diutius patiar/ quam necesse est. Quidē
regez/ qui nō tulerim/ sicanū feram. Secedat
ne/ uocet plebem/ patet uia. In sacrū mōtē
aliosq; colles rapiant frumēta eragnis nris.
quez ad modū cxtio anno rapuere. uti mutu
ānona ꝙ fuerē suo fecere. Audeo dicē. Si ma
lo domitos ipos potius ciuiꝫ agros fore.
quaꝫ ut armati ꝑsecessionez/ ob phibeam.
Aut tam facile dari ē faciendū ne fiant quā
potuisse arbitroꝝ fieri. ut omnia omib lauem
di annonaꝝ tribunicia potestatem ec
omia mutuis uinci in pīs patrib/ de mēte
sibi q senatu. Armis atroꝝ uisa sinā ē. ec
plebē uia ꝓpe armauit fame. Sē iam sicut
hostes patrib ubiq; fraudari pecuniaꝝ
frumētaꝝ. q sola alimēta ex inspenato foꝝtu
na tedere ab oꝛe rapi/ nisi igneo muro
ueri tedant ēbium. uisi tēgo plebis ro
mane/ sancē fiat. eum sibi carnifice nouū
exoꝛtum. qui dirue moꝛi dirue sume uelit.
Ineuitatem ecuma impetus factus esset.
ni postoꝝ tume tribuni diē dixissent. obti
nā ē suppsa. se iudices quisq; se dāmā ute
neas. si inimici/ facturū utebat. Contēptim
ꝓmo martius audiebat minas tribuni
cias. quippe hi nō pene uis datuꝫ illi potesta
tis plebisq; non patruꝫ tribunos esse. adeo
infensa erat coꝛtis plebs. ut tutus pene
de fugiendiꝫ eēquicibꝫ reditet. Tame
adiecta i media uisq; sē qua fuit quisque

Verba Coriolani qua plebem

quã. tonçus oꝺínis uínbꝛ. Ac ꝓmo tempꝛata ẽ
res. si ꝺiſpõitas ꝺiemab⁹ abſtemẽꝺo ſingulos ꝺem
tomib⁹ conalnſq; ꝺiſſuaſq; ꝺiſſiceꝛe nõ poſſent.
uinũſi temꝺ. poeſſiue quicq; eꝛat patꝛiæ. Deos
ꝺicꝛes. ꝓcib⁹ plebꝭ expoſcẽtes. unũ ſibi ciuem.
unuꝫ ſenatoꝛes. ſi in nocentẽ abſoluẽ nollent.
ꝓ nocente ꝺonaꝛẽ. ꝓẽ cui ꝺie ꝺicta nõ aꝺeꝛet. ꝓ
ſeueꝛantiam in uꝛa ẽ. Damnatus abſens ſui
ſoꝛs exulauit. abiit. mutans patꝛẽ hoſtileſq;
ram tũ ſpẽ gꝛeꝛis. Demẽtes. uolſci benigne ex
cepe. benigꝝ uſq; in ꝺies colebant. Quo maioꝛ
ra inſtios eminebat. oꝛbꝛeſq; nũc ꝗete nũc
mine. ꝓcebamẽ. hoſpitio utebaꝛ. acti tulli. lõge
uſte ꝓceꝛes uolſa noꝝ eꝛat. ꝛomani ſemꝓ
ĩ feſtus. ꝗ cũ alteꝛũ uetus oꝺiũ. alteꝛũ noua re
cens ſtimulaꝛet. conſilia conferũt de ꝛomano
bello. aut fiaale qꝛeꝺebant plebꝭ ſuaꝛ ĩpelli ꝓ
ſſe. ut totiens infeliꝛ cẽptata aꝛma capꝛent.
nullas ſepe bellis. peſtilencia. poſtꝛemo amiſſa
iuuẽtute. fiactos ſpẽ ẽ. arte agendi. in euole
to iam uetuſtate oꝺio. ut ꝛecenti ahq; noua exa
barent animi. Iudi ſoꝛte ex inſtauratione
magni ꝛome parabant. Inſta mundi hec
cauſa fuerat ludis. Quia me ſuũ quidã pꝛe fa
mine. nõ diu cõmiſſo ſpectaculo ſubſtiꝛi eſſi
medio egeſtæ aꝛcu. cepti inde ludi uelut ea
res mẽtẽ ad ꝛeligionẽ ꝓtimuiſſe. Audita mꝰ
to ꝓ. tuo latino de plebe hominis ꝺominum
fluctuoſus uppiꝰ ꝺicẽ. ſibi ludi ꝓſulem oꝛtum
diſpliciſſe. niſi magnifice inſtauꝛatentuꝛ.
hui ludi. ꝓiculũ uꝛbi foꝛe. nec ea conſulibꝰ
nũciaꝛe. quã quã aue ſane liber eſſe ꝛeligione
animꝰ. ueꝛeamꝺia tamẽ maieſtatẽ magiſtꝛatu
uꝛa moꝛes iuſſe. ne ĩ oꝛa hominũ pluꝺibꝰ ab
eꝛe. Magnoſilli ea cunctatio ſtꝛeꝛe. ſilũ nãq;
ſeꝛe paucos ꝺies amiſit. Cui ꝛepentine cladis
ne cauſa ꝺubia eẽt. Aꝛgo ai mi eꝺem illaꝝ ſõpn
ijs obuerſatã ſpẽs uiſa ẽ. ꝺogitare. ſacꝛũ magnaꝝ
ſpn mmis halꝛẽ mẽdez. maioꝛẽ ĩ ſtaꝛe ꝛe
ea. ꝓpere ammiſceꝛ cõſulib⁹ ꝺam ꝓſenſeꝛat. cũ
uenũtez tamẽ ꝺe ꝓlatantez ingens uis moꝛbi
adoꝛta ẽ. tebiliate ſubita. Tuc enĩ ne ꝛeꝺꝛo
ui admonuit. Feſſus igiẽ mal' ꝓcibꝰ ſtam
tib⁹q; conſiliogꝫ ꝓpiquo. adhibito. cũ uiſa aiꝛe
audita q obuerſatum totiens ſomno iouem.
minas uaſq; celeſtes. ne ꝓſentans caſib⁹ ſuis
ex poſtuſſz. conſenſu inde aue oꝺie oĩz q
aderam. in foꝛuz ad conſules lecto aſſeꝛtur.
Inde ĩ aream uiſſu cõꝰ delatus. cadẽ illa
cũ patꝛib⁹ igẽti oĩz ad miꝛationẽ eꝛãnis

ſ. ecce aliud miraculũ. qui aptus omib⁹ mꝛibꝰ ꝺ
latus ſ. aiam ee. eũ ſimetũ offiçoꝛ ꝺib⁹ ſuis
ꝺomũ ꝛediſſe. tꝛaꝺituꝛ memoꝛie ẽ. Iudi quã
ampliſſimi ut ferẽt ſe nacẽ ꝺecꝛeuit. ꝺ eos
ludos. duetoꝛe ꝺecio Tullio. uis magna uulſoꝝ
uenit. ꝓuiſquas omiſſe ꝛentuꝛ. ludi. tullius
ut ꝺomi compoſitus cũ maꝛtio fuiſſet. ad conſu
les uenit. ꝺicat ee q ſecꝛeto agẽ de ꝛe ꝓ uelit. ab
ceꝛis ꝛemotis. Nunc. inqꝫ. q ſequi uiſ ſit. de me
is cumb⁹ loquoꝝ. ꝛ. mi admiſſus quicquaꝫ abhi
c ꝛimatus uenio. ſi cautum ne admittant.
nimio. pluſq; uelim. mẽꝛ ĩ gemina ſ. mobilia. mul
tis ꝺ cladib⁹ ſentiũ. quippe. qui nõ mio multo.
ſi patientia. ꝛ columnes ſumus. magna hic nẽ
uulſoꝝ multitudo ẽ. Iudi ſ. ſpectaculo uicenta
cuntis ene. Quemnam quid peanꝺi occaſionem
ad ſabinoꝝ uiuentute. uiꝺe ut omiſſuꝝ ſit.
hoꝛte ꝺiuus. nequid in cõſulte ac ꝺemere fiat. Ita
uꝛa uꝛaq; cauſa pꝰ ꝺicenꝺa uob⁹ cõſ. natus ſũ.
q ad me ꝺeuiee. exemplo hinc ꝺomuꝝ abiue in
animo ẽ. ne cui⁹ ficti ꝺictiue contagione. pſes
uioler. Hec locutus abiit. conſules cũ ad patꝛes
rem ꝺubiam ſubauctoꝛe cẽto ꝺe tulliſſet. auctõ
magꝭ ut fit q ꝛes ad pacandum. l'exſtip uacuo
mouit. Victoꝛq; ſenatus conſulto. uꝛbe urbẽ exeꝛ
rent uolſci pacꝛes ꝺimictuntꝰ. Qui ꝺ eos q
ficta ſa nocte uiderant. In eos pauoꝛ pꝛimo
diſcurrentes ad ſuas ꝛes tollendas ĩ hoſpi
ta paulat. ꝓfugiẽtib⁹ ꝺeinde ĩdignatio oboꝛta
ſe ut conſceleratos contaminatoſq; ab ludis
feſtis ꝺiebꝰ ceu quoꝺaꝫ modo hoſtiꝫ ꝺeoꝝq; ab
actos ee. Cum ꝓpe ꝺimicato agmine ꝛente.
ꝓgreſſus tullius. ad eap fꝛementiuꝫ. ut quiſq;
euenꝛet. pꝛmoꝛes eoꝝ exaꝛpiens. quiẽꝺo in
ꝺignãꝺoq; eos ꝛpõs ſedulo audientis ſecta ne
liba q ꝓ eos mulctatuꝺines. aliaꝫ. in ſbiectũ me
ampuꝫ ꝺeuoꝛe. ꝓbꝛi inconſtantis modiꝫ oꝛonẽ
exoꝛſus. Veteres ꝓtꝛ' ĩ uiuas cladeſq; gentes
uolſcoꝝ. uc omia inquit obliuſcamini. alia.
hodieꝛnaꝫ hanc contumeliã quo tamẽ animo fe
ꝛitis. qua ꝓ uꝛaꝫ ignominiaꝫ ludos cõmiſeꝛe
nõ ſenſiſtis. triumphaꝫ hodie de uob⁹ ee. uos oĩb⁹
caulꝫ pegrinis. toe finitimis ꝓpliſ ſpectaculo
ab euntes fuiſſe. uias quoꝛ uiꝛos liberos tꝛaꝺue
tos p oꝛa hominũ. quid eos. qui audiuerꝰ uocẽ
ꝓmiſ. quid qui uos unde abeuntes. quid eos
qui huic ignominioſo agmini fuere obuiꝰ exiſti
maſſe putatis. niſi aliquod ꝓfecto nefas eſſe
quod ſi inde ſtimuſ ſpectaculo. uolatum ſimus
ludos. placatuꝫq; meritam. deo nos abſcedꝰ ꝓꝛ.

Quanto ciuitas exulanti abiit

Obſolew

Oppnum nalatini

Q q ĩ uocati tuꝫ

In foꝛtuna mutꝫ.

Q ꝓcedante

Qui ei ꝓpo uenerũt.

Aliud mirac culum.

Frans ĩ uꝛbẽ amaꝛ tuo q aꝛz tullio ꝺ poſtea pꝛo ueſtꝛi.

unanimo odio ĩ

ꝛomanos

q uulſcos

Quanto ciuitas

Hora pulcerrima dicta coriolano.
et de pronte ipentes.

cem conabor abigere. Quod dii illud nō sinant. Vñe ut nos qm maximū pfidia sit hoc p fecto q nō fuga ē. Quare ut ex uos nō hostium ducatis. Vbi si unus diez morati ēritis, moriendum oīb fuit. Bellū uob indictū est magno cū malo qui in diversū sinum estis ferat. Sua sponte nutū plemq matrū domos inde digressi. Instigandoq suos quisq ppl'os esse cepere. ut omīe uulsai nom deficeret. Impatores. Adid bellū de oīm populoz sinā lectū tullus hostilius. Martius exul romanus. Quo aliquanto plus spei ne pōtium: quā spem ne q quidē fefellit. ut facile appareret ducib uaidiozem quāz exercitum. rez romanaz ee. Circeios pfectus primus colonos inde romanos expulit. Libamq eam urbez uolsci ediderūt. Inde ī latinaz uiaz cōsulis exercitus transgressi. Sacra cā longulaz. Polusca. Camolos. Nouellā. Hec romanis oppida ad eunte. Inde latinum uenit. Dū ne te incepe exhortez. uetera mentebuntz. labicos pedum cepit. Postremū ad urbem ppe ducit. Quo ad fossas cluilias quinq aburbe milia passuum castris pōtis pp ulat. Inde agrum romanum custodibz te populatores missis. Qui patricios agros sentent. Sine in fensus plebi magis. Sine ut discordia inde inē patres plebem q oīmē. Que pfecto. Oīa erāt. Ad eo ēbuni ā fervam pse plebem animū. In primoz cautius mitigabant. Quē eē nus amor māvium cō cordie unicuiz. Quibus fluctuos in fensos q te se iūgebat. Quos ne ī nō debere q senatus ostiles q. Quibus in armis pūbant. Plebe omīa quā letius malebat. Cū p nantius. Iam q sevus furius. Consules erant. Eos. Recenses legiones. P fidia primus ali qua. Inquibz stationes uigiliasq eē placuit. Hic loci distribuentes. Militumq ī gressus pacez pscenatuz. Primuz sedituosq clamoze conte runt. Deniq uocant senatuz. Refert de legatis adgn. Mātuz mittendis. Cōgit. Acceptumq relationez patres. Posq apparare labare plebis animos. Missaq te pace ad martiuz equitez. Anne respōsuz retulerūt. Si uulsas ager rede retur posse agi te pace. Si pax bellū potuz sint uelint. Me morē ne se q cuiuum ī urbe q hospitum būficia. Omnisūm. Ut appareat eni lio sibi inimicos nō factos aios eē. Iteruq dūm rez missi. Nō recipiunt ī castra. Facetores q q sunis insignib uelatos esse supplices adcē

stri hostium traditum ē. Nichilo magis quā legatos flexisse animos. Cum matrone adueturā matrem coriolani. Uolumnāq uxorē sui gentes coeunt. Id publicuz consiliuz an mulieb timoz fuerit parum ī uenio. Puncte ecce ut uetuma magno natu mulier. Quolumnia duos paruos ex mātio fere nis filios secum. Castra hostiuz intrat. Quib arma tum defendē urbē nō possent. Mulieres pbabus lacrimis defendere rent. Ubi ad castra uentum ē. Minacioz coriolano ē ad eē ingens mulierū agmē. Primo ne qui nec publica maiestate inlegatis. Nec in facie tonb amica offusa oculis. Aliosq religionē motus eēt. Nisi eo obstinatioz adhuc suis lacrimā mulieb ores erat. Cum familiarium quidā q insignem mestitia. Ne ceteras cognoscere ne tunc. Ne tamē ne posse sq sentē. Nisi me fru stratur inquit oculi. Mātē ubi quisq q libet assit. Coriolanus ppe ut amens consternati absēte sua cum femine. Matri obuiā. Complexuz. Mulieri ī uniz exp'ab usq. Sine pusq complexuz accipio. Sciam inquit. Ad hostē an ad filiū uenerī. Captiua matrē ne. In castris tuis simulhāc me longa uita. Q infelix senecta trahit. Ne exulēnte tuī hostem uidere. Potuisti pulari. Hanc etiam. Q te genuit. Atq alunt. Nā ubi quātus ī festo. Adio q minaci puenerās ingredienti fines. Ira cecidit. Nō ai in cōspectu roma fore. Fluctuare. Intra illa menia domuī ac penates mei. Q. Cacē. Quē. Ulengz. Ego ego nisi. Peperissem. Roma nō oppugnaretur. Nisi filiuz habere. Liberi. Libā patria. Mōnia eē. Ego nec iam pati nec abi tūpius q. Ī miseruus possum. Nec ut sim miserrima. Dū summa sint. Debis intens. Quos. Si pgnis. Aue in matura moz. Aue longa fruitus manet. Uoz teni. Ac liberi amplexū. Fletusq ab oī turba mulieū. Quos. Q complozatio sui patrie. Segnē tandez urbē. Complexus inde suos dimittit. Ipē retro ab urbe castra mouit. Abductoq inde legionib evagit romano. Ī undia rei. Oppidum periisse tradūt. Alii alio loco. Apud fabium longe antiquissimuz auctoz. Usq ad senectutez. Uixisse eundez q tuemio. Refert. Ceteri hāc sepe eū exacta. Ceteri. Usurpasse uocem. Multo miserius semi exilium. Cē. Nō inuide tūt laudes suas mulierib tum romāi adeo sine obtrectatione gle alienę tuleruē. Monumēto quoq q cēt. Templuz fortune muliebri. Edificatum dedicatuzq. Redi

Coriolanus exercitū uolscoruz ducit ad urbez.

Patricii

Hora pulcerrima uerba matris.

Mātio coriolano.

exercitus uolscoruz ab urbe.

Mulieres flentes coriolano filiuz flentē.

Inundia oppidum martius pugnans.

Primus lex agraria.

Cassii damnati necatusq; est.

ere dñi nolsa/ aduicus equus/ i agrum nãm.
seo equi actui cullui aut ultri tulere duces.
hinc exãmine nolsa equi ne impatorez
oiuce exãtu dmente sedino. deinde atrox
plium ortum. ibi fortuna pi rũ duos hosti
ũ exãtus/ aut minus primoso quã prima
q exãmine/ confecr. cos tuis fiamus &c.
Aquilius fiamio/ uolsa. aquilio/ hẽ ma/ nam
lm qi i armis erãt. pũcas euesc. fo ãmoberna
de uicti. aiz uolsas/ equo mante discessi
ẽ. Sezuli cassius de m̃ q paulus uirgini/ cõs
fa/ aiz hezmas fedus ictaiz/ agri pres duc
ademptc. inde dimidiũ latinis/ dimidiaz
plebi diuisim/ cõs cassius etiã. Idiacebat
hinc munen agri aliquãtum/ quẽ publi
cum possidẽt appiatas crimi nabãtur. Id
milros quidez patrum ipos posse sozes pe
culio rez suaz tenebat. Hz publica parbz
sollicitudo i erat. largitione/ consulem pi
culosas like tato opes struere. Tan primum
lex agraria promulgata ẽ. Numq̃ de m̃ usq
adhanc memoriaz fiũ maximis mouẽ
rez agraria. cõis alẽ largitioni resiste
bat/ nec tozibz parbz nec oi plebe adisam
te. q primo cepit fastidire mi nus uulgi
gratuitaz/ acuubz usse in sonos. Sepe dem
q uergiuiuz cõis/ in contionibz uelut
uana manteż audiebat pestilenc collegę
mum eẽ. agros illos/ fructuem us q dare
pane/ latinos. regno uid fieẽ. quid ita eẽ
assumi socios q nom latinuz. q̃d actum
usse. hẽ mas paulo dñi hostibz capti agri
ptes tertiam reddi/ nisi ut egentes/ pauci
olano duce/ cassium habeam. popl̃aris/
iam ẽ diffusa sozlegis agrarie cepat u
tezque dein cõsul/ exãtum plebi idul
gẽ. Virginius diac passurum se assig
nari agros. dii nec/ nisi qui romano
assignentur. Cassius q. i agraria largitio
ne ambitiosus i socios eoq; cumbz ulio
ẽnte/ ne alio munẽ sibi conciliarẽ animi
cnos. similẽ pscribo strumq; pecuniam
dacpeam retribu pplo. Io uõ aut scias
quaz pñtez mecaz regni/ aspiratia ple
bes. adeo ppẽ suspitionem in sui regni/
uelut habundarẽ oia munẽ el i ani
mis hominuz respuebam. quez ubi p
mum magistratu abiit/ damnatiẽq;
constat. Sẽ qui patrẽ auctorez el/ suppli
ci ferãt. cuz exgnita tom causa/ uiolẽ

sse de necasse proculuq; filiũ/ ceteri consẽ
usse. Signum inde fuit ẽ. q in scripturn
eo cassia familia datiz/ i uemo apud quo
sam idq; ppius fidẽ ẽ/ aquestoribz ceso ne fabio q l. ualerio diẽ dictam/ p ouelli
omis/ damnatazq; pplo iudicio/ bonis
publice edes/ eqs stare ante tellutis etẽ
ceteri sine illud domestiaz/ sine publicaz
sint iudicatiz/ dampnatiz. Sezuio ozmelio
fabio consulibz/ aue diuena uim pplo incussi
uz sine/ dulcedo agrarie legis/ qb pse dempto
ducatoze/ subibat animos. accensaq; ea cupidi
ẽ malignitate patriz. qui de uictis eo anno
uolscis aequisq; milicez pda frenandi ere.
quicqd captum ex hostibz ẽ uendidit fabi
us consul/ de re egit in publicaz. Inuissum
erat fabium nom̃ plebi pp nouissimuz con
sulem. Trinũ cum patres. ne cũ l. aemelio
ceso fabius/ consul crarẽ. eo in se shoz fal ple
bes/ seditione domestica/ bellũ externum exanit.
bello deinde/ caules discordie mẽ misse/ nobi
lio patres de plebe/ rebellantes uolscos et
equos/ duce emilio pspa pugna uicere. phi
cum hostiuz fuga/ quaz pluz dissipsit. Ideo
primoat/ fusos insecuti ẽ equites. Castoz
deres. eodem dno idibz quintilibz dedicata ẽ.
Voti erat latino bello. postumo dictatoze.
filius ei/ diuitur/ adid ipm creatus dedicat
uit. Sollicitati deo anno ẽ dulcedine agra
ne legis ãmi plebis. cubuni plebi popula
rem potestatem/ lege popular celebzabãt.
patres sacus sup que gratiaz famozis i mul
titudine/ necentes esse largitionis tem cõ
tatusq; minuentia/ horrebam. Decernu
patribz/ duces/ ad resistendum cõis/ fiere.
Caligitur pars r. p uicit. nec in pñs oz
si inuenientem ẽ iam animiz/ oi fabiũ ce
sonis firmi/ q magis in ustiz alcẽtiz plebi ac
cusatione sp cassii. l. ualeriz/ cõis. de die. Ce
tatiũ eo quoq; anno cũ cubunis. elb. uana
lex/ uatiq; legis auctozes/ id tam do uniuz
munus facti. fabiuz inde nom̃ i gens per
aes continuos consulatus/ unoq; ue luc
te noze omis exptos/ cubunicais cẽtarmi
nũ habitaz. Itaq; ue bene locatus/ mansit
i ea familia alioz dui honos/ bellũ inde ue
niens in tam. q uolsci rebellare. et ad bella
exẽnd/ pp superame urres. abuteba ntiq;
his/ inẽ se mec ipos cẽtando. Icessere ad
egras iam omiũ mites pongia celesta. pe-

ceso fabi

Bellũ ciuile

cotidianas in urbe agnisq; ostentamenta mi
nas. uocisq; ira numinis ciuisam nullam
aliam uates arnebant publice priuatimq; nuc
exas nec paues cõsulta quaz diu rite sacra
fieri. Quo tempore ti eo euasere ut opus ui
sum uestalis dãpnati incesti penas dederint.
Q. fabius inde. qc. tullius cõs facti. Eo
anno non segnior discordia domi q bellũ
foris deuocauis fuit. Abequis arma sũpta
uerentes agrum quoq; romanoz populan
tes in ter. quoz bello ppe sedente cum de
sd fabius q sp. furius cõsules fuere. quo
nam latinam urbem equi obpugnabant.
Decentes plemiam populationiz romaz
ipsi se oppugnaturos minabant. qui croz
ci compesci debebant duxere in supbiam os
plebis. Nec ibi quoq; non sua sponte plebi mos
decernendi militaris spurius publius luci
nius dic uemisse empz patres p ultimaz nec
sisse eam legis agente patribz in uinge de.
fuisse pte rem militarẽ impedie ndz. dein
rum tota in media tribunicie potestatis uc
si in auctoze e. nec ineũ cõs datus quaz
ipius ei college cozti s. auxilioq; eoz dele
ctum cõis hui. Id duo simul bella exercui
scribi ducenq; fabio inuenientes. in equos
simo datur. in equis quidz nichil dignuz
memoria gestuz e. fabio aliquato plus ne
gotiz cum cuibz quã ci hostibz fuit. Unus
ille utrisq; consul rem p sustinuit. quã ex
actus odio cõsulis quantuz i se fuit debuit.
Nam ci cõs pter ceteras imperatozias ar
tes. quas parando gerendoq; edidit bello
plurimas rei instrumenti. dare fu ut solo eqta
tu emisso exactum hostium fundere. infeq
fusos pedes soluit. Nec ullos q si nõ adhoz
tatio i uasi duas finium saltez flagitium et
publicaz ignominia te decus pmodo priuatuz
si qui ei hosti rediss cogere potuit gradu
dederint. Nec si aliud nichil instare inst
ructos. Inuasi signa refezũe. mesiq; cre
teres uictos. execrantes nuc imperatozem
nec nauta abequite opam. Redeunt i castra.
Nec huic tam pestilẽti exẽplo re media ui
la ab imperatoze quesita sunt. Ideo excellẽ
tib ingeniis atus defuit dies. qui cauem
regante. quaz qui hostem sinpent. Consul
romã reduc. nõ tam belli gla auctoi quã
inuicato exercitoq; ipse militi odio. in
Obtinuẽ tam pares ut i fabia gente
consulatẽ numerent. cõ fabiz cõs creant.
fabio collega. c. nelius mamilius dictat. et
hic annus tribunũ auctoze legis agrariẽ
habet. Eius. pontificius fuit. is eandem in
am uelut pcessisset. ipe hannus ingressus.
delectũ panibz impedit. Perturbatis iterũ
patribz appius claudi uetam ebumiam
potestatem dicẽ. poze a no in presentia re p.
exemplo imperiuz qm in uentũ sic suis
ipam uiribz dissolui. Neq; enĩ umquam
defuturuz. qui q ex collegã auctoziam sibi q
grãm meliozis pris bono publico uelit q
stem. q plures si plumb op fuere ebumos ad
auxiliũ cõsulum patos foze. et unũ l ad
uersus omis satis ee. darent. Hinc cõsq; pri
mozes patrum opam. ut si minus omis
aliquos tri ex tribunis re p de senatu cõ
cliarent. Preceptis appii monita patres
q uniuersi omiter ac benigne tribunos appel
lare. q consulares. ut cuiq; priuatim aliqo
uiris aduersus singulos erant. partim gra
partim auctoritate obtinuere. ut tribuni
ac potestatis uires salubres uellent rei
pee. Nouemq; tribunoz aduersus unum
oratoiem publico cõmodi auxilio dilectuz
consules habent. Inde aduenies bellũ
pfecti quo undiq; exercita auxilia cõue
nerunt. q nõ tam uerentum grã concepta
quã ip in pectem uentum erat discordia in
testina dissoluere nõnam posse. Pzin
cipesq; in oium erunt pplou conatus sue
mebant. Cenas opes ee romanas. nisi in
e se metipas seditionibz seruant. Id unuz
uenerunt. eam labez auitatib opulentas
repam. ut magna imperia moztalia es
sent. Diu sustentatum id maluz. partim
patrum consiliis. partim patientia plebis.
Jam ad extrema uenisse. Duas cuitates
exuna filcas. suos cuiq; partim magistros.
suas leges ee. Primuz in delectib seuere
solitos eos de in bello tam parui esse duab
qualibetq; urb statu manere disciplina mi
litari fisti potuisse. Jam nõ ponendi magis
tib moze. in ea quoq; romanã militiã
sequi. Proximo bello. in ipa dice. in ipo exerci
mine consensu exercitus traditam ulcro
uictoziam. Inuictis equis signa destatim
patrem in acie relictuz. In urbem i castra
reditum. Profecto si inimice suo militi ulla
romaz posse. nichil aliud opus ee. Q i dia

ostendoq; hellui. Cetera sua sponte facta q deos
gestuos. — He spes ꝯ tuscos animauertit/ml
tis iniuriz casib; uictos uictoresq; Con fu
lesq; romani/michil pterui aliud/quaz suas
uires/suq; arma hoztebant-memoria pe
mi-primo bello exempli/trebant/ne nō om
mittent eo/ubi due simul aces/timde essent.
Itaq; castris se tenebant tam ancipiti pe/cu
lo adusi-diem temptandi hostem ipz/lenti
tiorem iraq; sanitatemq; animis allaturū. Ve
iens hostis ꝯ tuscoq;/eo magis ꝑ propere/agre
la cessere ad pugnaz/p̄mo obequitando ca
stris ꝓuocandoq;/postremo-ut nichil moue
bant/quaz ostiles ipos/quā exiguz iacepand.
similatione/ire/hne discedere/re medium
timoris inuentum-q consules/magis nō cō
fidē/quaz nō credē/suis militibz. nouuz sēdi
tionis genus/silentiuz otiuq;/inermatos.
Adhec i nouitatem gnis originisq;/quam
falsa quaz uera/iacē. Hec ai/sub ipō uallo pe
tisq; strepere/mire equi consules patres/q
pente militandi/nūc i dignando/nūc pu
tor/peroza usque-qb/interstitis dimicare
malis-nolle multos hostes-nolle sine cessiz.
nō patrib; n consulib;/extrema q domesticā o
dia exterme i animis-Candem fugam exter
na/adeo simplē insolentēq; hostis eludebat.
Frequenē impetuz conueniunt-pulsāt pu
gnaz-postulant ue signū detē. Consules ne
iuz deliberabundi/capita conferē. Diu collo
quunt. pugnē cupiebāt-bz retro reuocādi
q addenda cupiditas erat. ue aūsando remo
rādoq;/sacrato semel milite/adderent impet
us. Redditur responsuz-si maturiz rē agi.
nō diuturne pugne eē. castris se tenerent.
Ecquāt inde-ut absit neque pugna/siquis
iussu pugnauisset-ue in hostez animadue
rtunt. Ad dimissis/quo minus consules ue
lle crederunt. arsere animoz pugnandi-darn
dumē in suis hostes ferocius mlō-ut stratu
sse nō pugnare consules cognitaz ēquitē
impune se insultaturos. nō arbi militē
arma/rez adulatuz sēditionis eruptu
ram/finēq; uenisse romano imperio. his
fiducia/sant portas. ingrē pbm/egre ab
stinēt-quin castra oppugnēt. Finz uero nō
ultra quaz melioz pax nōamis posse/tuas aiēt
undiq; ad consules curritur- nōtiz sēsim
ue aū pcantionez p̄cipes postulāt/sed
passim os clamoribz agunt-Q natura nes

erat-ceteri uē statuz tamē fabius. de inde ad/ar
scentē tumultu iam metuz sedition/is/colle
gaz concedere. ai silentiuz classico fecisse/
ego illos cū mamili posse uincē sacq;/nelle
ne sine me-ipsi fecere nūc. ita exercitus acq;
decretuz ē. nō dare signū. nisi uictores se re
dituros exbac pugna iurent. Consulem
romanuz miles se mel i acie fefellit. deos
nūmq; fallet. Centuno exercitoy Flamoleus
unc primores pugne flagitatoz. Victoz ingo
ō fabi ne/itar exacie. si fallam/ Jouē patrez
gnādumq; martē/alios q inuocate
deos-Jdē de ceteris omīs exercitus/ise quisq;
uirtute. uirtus dabit signū/arma capiūt/eūt
i pugnaz/uaz sperat pleni. nūc iuuente et
tuscos plusq; iacē. nūc armatus sibi quisque
lingua primaz hostem offem. Otium illo
die/quā plebis qua patriz/eximia uirtus fi
it-fabiū nomē/fabia gens/maxime emicat.
milibus ciuilib;/exercituz militib;/in fessos plebis
animos/illa pugna sibi reconciliare solitumē.
Instruxit acies. nec uetuit uetus hostis/q
etruscq; legiones/deiectatas/ipe exercitas/s
erat-Nō magis se/animi pugnacibus/quam
pugnauerunt/ai equis. manus q/aliq; inti
matis animis/q occasione ancipiti/aue
sperunt. duz eē facil. res alie longe euecit.
Naz nō alio anno bello/infestior romanis/adeo
hinc ortum melius hostes. hinc cōsules maxa
exacerbauerunt. Plinz in hac/re explicandi/
oz dimus spectatum/etruscis fuit/animis ine
ptis/naz ne pidationes/abnecatis/temere magis
quam emissis/pugnaz i manus. Jam
ad gladios. ubi mars ē/dubius/ne/ualet.
Inē primores/gentis fabiz insigne spectacu
lo exemploq; cunctis erat. ex his quatuor
fabium. tercio hic anno ante/consulē fuerat/
primoq; in ofensos uenientes uelocitate/
euntes/ferox umbo q/armoz arte tuscis/i
cautum/ē multos usantes hostiuz manus
gladio p̄cisis cōfligit. Telo extracto pre
ceps fabius in milites/ibi ne. sensit utrique
aces/unius uiri casuz. cedebatq; inde roma
ni. cum. nō. fabius consul/cōsistit/expulsis q
centis. Obiectaq; cāma/hac uiros/que mi
lites. fugientes uos i castra redituros/adeo
ignauissimos hostes magis timetis/quā ipse
martē q. p quos uictos/ste ego uictore
ante uictoz reuitar/ante p̄te hic quinte fa
bi/dimicans eadem. Cōsulitaz gratus fabius

Quinctus fabius.

Quintus fabius

Caius fabius.

pzioꝛis anni consul. uerbis ne iis fides fiat nec pugnent/ac impetum in hostes faciant. Quibus imperabunt pauos uincere/q nos ne decem quidem pares/ut fabio nosse dignum/pugnando pecuis quã adortandi/hostibus/pecorantes militaꝛi animos. Hic ꝑ primum in ferocibus hostibus/pecorante duo fabii. consulatus mouere cum fortuna cœpit. Pzelio exercitu. nichilo segnius in coꝛpoꝛe animis q̃ manibus consulis pugnaꝛ celebꝛ. Vbi ꝓpe similis fortuna ẽ usa. Nam uti alacres ad coꝛpus. quinti fabium. sic hostes ipõ consulis manibus iam uelut fusos agentes hostes. q impigre milites secum gesserat ille/grauis uulnere ictus/ex acie cessit. Inde fessos iam/graues retulit. Cessisse q̃ solo loco/ni consule/alle cũ aliquot turmis equitũ eam partem exercitus equo aduectus. uniuersam iam trans collegam se uictoꝛes/fusis alteris exercitibus/ad eẽdem inclinatam sustinuisse. Animus q̃ ad restituendam aciem/se ipõ coꝛam offerre. duoꝛ consulũ exercitus/ad aciem indies militum animos simul quamuis iam erant hostium acies. dum abundante militudine fessi/subtracti subsidia/mittendo ad alterũ oppugnandũ. Inq̃ tanto magno certamine imperii fortuna magꝛa pugnæ memoꝛes/teneret. Ipse/tamen roma nis/primas irruptiones sustinere non potuerat. missis ad consules nũtiis/quo loco res essent/ꝯ globati ad pzoꝛium redeunt/q sua sponte ipsi pugnam renouarent. q manlius consul reuocari/in castra/ad eos pzeceps miles oppido/hostibus nã clausere. Et desperatio/tutiora ubique magis quã audacia accendit. Nam cum in arctissimos q̃q; exitus ostenderet spes/uano aliquos impetu fecisse. Globꝰ unusquisq; ipse/ꝯ in se stare nec diuisi irruere. pzima excepta dextrã stantibus tela sustinere. Demum nec pugnæ. neq; fugæ/ꝯ modus fieri uulnere ictus/cadere. Fusique ac consternati. roma nos exercitus pene castra intrauere. Ibi pzetoꝛ cum pauore/ꝯ fusis agricolis/adeuenisse. Consulem q̃ ad pugnam/ꝯ uersum/ꝯ hostibus uidisse. Et erumpere. Consternatos q̃ agmine ab eunte/in uictoꝛem alacꝛi facile/ꝯ sulem. Ibi iterꝝ cæsi fusiq; passim. uictoꝛia egꝛia parta/nisi nox cum/ꝯ uolubꝛ cum clamoꝛe fugientibus. Ianiq; ꝯsuli decernenti se senatu triumphũ/si exercitus sine imperatoꝛe erumpere posse/pro certa fidei opa/facile persuasum. Respondit se/familia funesta quinti fabii fratꝛis mortem/rep ublica expiare optabat consule alteꝝ amisso/publi co priuatoq; dolore luctu latinorum/ꝯ accepto

ruꝝ. Omnes acerbo triumpho/depositus triumphus clamoꝝ fuit. Adeo spreta in pace gloria/inuidiam simulatio rediit. Finem de inde duo/collegæ fratres/q ducatũ in uicem/laudatoꝝ. cum concedendo illis suã laudẽ ipse maximam partem eam fecere. Neq; in memoꝝ ei q primo consulatus imbibere animos plebis. seuos militiæ animandos ad iudicia patribus. fabius plurimum data. nec alibi magis cum habita. inde populares iam ex fabiis/nec hæc ulla alia res/ꝯsulibus rei p̃ pte. Igitur nõ patrum magis quã plebis studiis ẽ fabius/ꝯsul tertio uexillum ex/ꝯsulis factus. Neq; bella neque delectus/ut ullas alias pzioꝝ curas agẽ/quam ne iam aliqua expiare inchoata concoꝝdia spe. Primo quoq; tpe/ꝯ patres ualescerent animi plebis. Itaq; pzincipio anni censum/priusquã quisquam agrum ex lege sacra/ꝯmunis exi ferret. Occupare ne patres ipsi/sui munus facerent. Captiuum agrum/plebi quã maxime ea lege dandum. Veiens ex hostibus pecuniæ ex agro/ꝯ fiscum. Et ex ea pecunia/ꝯ stipendium militibus. Ita ne de studio pecuniæ/sic ꝯtendi patres/ut. Quesitor quoq; quidam/nimia gratia turbantes/q eum ne sceleris quidem/ꝯmunis quondam illud/crimen/ꝯ genuit. Nulle deinde turbulentæ factiones fuere. Dissidebãt sententiis/ꝯsulum. Eo/ꝯ exercitu/ꝯsulum missus. impar equoꝝ agrum/depopulandum transiit. Equites/ꝯ oppida recepere. Munitiq; se tenebant. eo nulla pugna memoꝝabilis fuit. Ita absente hoste/clades acceptæ/ꝯsulis. Actumq; de exercitu fecere. Missus fabius/cum subsidio uenit. Exercitus q̃ neq; pauoꝝ neq; belli/ꝯ ueteribus fuit. Ita pauore in fugam latrocinii/uenientes legionibus romanis/occurrit. Eundem/ubi adductas sensere legiones. Agros ꝯtemnebant/belli/quietem/ꝯ quietem bello/ꝯtemnentes. Ita neq; omitti tota res nec pfici potest. Alia bella aut pzesentia metuebant. Aut absentes uolsci/aequi/ꝯ dimicandi/quã recens dolor pzemebat. Clades ꝯsulibus/aut pugnæ/aut mox motus se/ꝯtinebat. Fabios/sæpe in festos. et nunc amq; omnes. Recuperans hostis assiduus magis quam grauis/ꝯtumelias sæpius/quam periculo/agros agricolis/ꝯ uastabat. Quo/nullo tpe negligi potuit/aut auerti alio flectebat. Tum fabia gens senatũ adit. ꝯsulem/pecuniæ/ꝯ gentem loquitur. Stipendio magꝝ quã magno pdio/ut scias. pcl. Bellum ne ueiens/eget. Nos alia bella omitte. Fabios hostes ueientibus/ꝯ tuebꝝ. Auctoꝝes sumus/tutam ibi maiestatem romani nominis fore. Nihil id nobis/uelut fi

Fabius
quinq; fabius
nyarus fabius
Caius fabius
Cæso fabius

Spatiũ

Nota Fabie gentis memoꝝabile factum

militare bellum/ primaco sumptu genere animo
ē. Ꝑ/ militie illic q̄ pcam̄ uacet. Hē ī gen
tes dcte. Cōꝰ eam egressus/ comitate agmi
ne. qui in uestibulo ante. s. ē. ex precantes/
sfetem nc. domuz redie. missi ām̄ati postem
die ad lim̄ cū filiis adesse/ domos inde dis
cendie. Damae totabile numoz. fabios ad
celuz laudibz fe nūc. familiaz unaz subisse
aiūtans omus uemens bellum imphatam
cuncta/ spūmata arma uexsum. si sunt dne
wbzis eusdez ī urbe gentes/ de pfame hec
uulsos sibi/ille equos. pꝰ ꝝ nanq illā paē
agente/ os finitimos subigi pplos posse. fa
bii postem die arma capuīe. quo missi erāt
ouem nūc. Cōꝰ puludie egꝰ diens. ūue stibu
lo/ gentez omez suaz/ īstructo agmine mcet.
Decē ptis ī medium/ signa fem uolet. mūquā
exēcatus neq; mimoz nimene. neq; dcm̄
fima/ q̄ ad mutatione hominuz/ p urbem
maestic. Bene q̄ cēt militēs/ os patriaī. os
uni gentis. quoz/ nemine ducē sp nere
egregius quib⁹ fulget cēt pozub⁹ se natus. Hāc
unius familie uim̄ uerē nti pplo pestem
minitantes. se q̄ hāc tūba. ppria alia cognā
tou sodalitiq̄. nichil medium/ nec spz nec
cautz. sed ī mīsa oīa uolutāuz dīd. alia publi
ca. solliatudine exercitā ex fauore. q̄ ad mu
tatione stet pes. ne fozces ne felices ulerc.
Incepas/ euent⁹ pares reddē. consulatus pa
res reddē. consulare inde. ac triumphos. oīa
pīma ab se/ os honozes spare/ pterea unibus
capitoliuz/ arcez q̄ q̄ alia exempla/ quicqd de
oz oculis. quicqd animo occurrit/ pcauē. ut
aliud agēn faustum atq; felix micaīt/ sēpi
tes bzeui in patriaz ad parētes reuertiame.
Incassum misse pces infelici ma detro
iano pozte cum̄ talis pfecti ad arcemeraz
flum̄ pueniūt. Ibi oportunus usus loci
omnue to pfidio. Comilius inde q̄. se
uilius/ cōꝰ facti. q̄ nec mch aliud quaz
ī populationib⁹ res fuit. ñ ad pfidium m
turandū/ fabii satis erāt. ꝛ tota regio
qua uisus agez/ rōano ad iacet. sua tuta
omīa/ ī festa hostiuz. uagātes p utrūque
finez/ fecere. Inē uallū de inde aue mag
nuz/ popōnib⁹ fuit. Cum quietes
dcto ex Cremera exercitu/ pfidium aeq
ere oppugnāt/ romane legiones ab h
uno emilio consule ad ducte/ cōmuni
cum Cremeras diuicāt acie. quāquā uix
dingendi aciez/ spatiuz uerendū fuit. sed eo ꝛ
pmuz ere pditiones. Diuz post signa/ ordines
intra eunt subsidiaq; locant. Inuecta subito
ab latere romanā equitez alaꝰ non pugne
modo impiente. ꝛ obsistendi ademit locū.
Ita fusi retro ad castra uibza. ibi castra haudbāē/
pacē supplices petunt. Cui impetrate ab insi
ti animis leuitate. Cū de ducentū ex nobiz
romanū pfidiū/ penituit. Rursus ad fabios
erāt uersi pplo sine ullo maioris belli
apparatu/ ex urbe. Nec erāt cōtentiones mō
ī agros. aut subita impetus incūsantium/
ꝛ aliquotiens equo cāpo collatis signis ac
tacū. Gens q̄ una pplōꝝ/ sex evo pulentissima
uetuz Res erant/ ad bellū/ audacie/ uictozum
tulit. Id primo dez̄bum indignū q̄ uerēti
tib⁹ uisum. inde consilium ex re natuz. ui
sidijs feruēm hostem aptandi/ gnicēre
etiam/ mlto successu/ fabijs audaciaz arsēt.
Itaq; q̄ proxa pāmentis/ aliquotiens ue
luti arua diuisse/ obuiā actaꝰ. q̄ agrestiū
fugaūasth relicta agri. q̄ subsidia armatoz
ad arcendas popōnes missa/ sēpius ī
mulato quā uō pmoze/ refugerēt. Iam fabii
adeo contempsāne hostem. ut sua ī tuta
arma/ neq; loco/ neq; tpe ullo/ ad cernē sinā
nēt posse/ hec spes pueriē. ut ad cōspectū
procul ad cernendi magno ampi tudine
oza/ quāquā nunq hostiuz appareb⁹ arma/
ac ame nene. Et cum impūdi effuso cursu
insidias/ cāca ipz ut locatas/ sū passent. palaq;
passim uagāt ut sic pauore ī necty/ rapiente
preda. subito ex īsidijs consurgūt. q̄ aduersi
q̄ undiq; hostes erant. Primo clamoz arai
latus exēuit. de mte la/ ab oī pte audiebāt.
Ex omnib⁹ structas/ iaz cōtinēti agmine ar
matoz sepiq; uo magis se hostis inferebat/
cogrebantur. Breuiore spacio q̄ ipi ozāt colli
gūt. Quig nes/ palantez eoz ī signes. q̄ mltitu
dines. Tuis oz/ mltiplicatis in arto ordinib⁹/
faciebat. Tū omissa pugna/ quaz ī os pes
patem intenderāt/ ī unuz locuz se omis ici
nant. eo missi/ ex proxibz armisq; ruere. ex eo
uiam/ diuise. Via media leuē collez. inde
primo restitere. mox ut respirandi supioz loc⁹
spacium dat. recipiendiq; se pauore animi/ ad
um. Repulere et iam sub ēuntes. Inde ab arce
auxilio loci pmotas. ni ingo arcum missi
uentes/ ī uestigia eoz assistēt. Ita sup
uoz rursus hostis factus. Fabii ad unuz

Vulnerantur est
passus ī signo
cruz ī pectore

Noctes
ultra
romā

Cladeo fabioꝝ

Janiculum ꝯ transilie rim.

ōnis. ꝑsidiuꝫq; expugnatiꝫ. ccc. sex pensse sat annicie. unꝫ ꝑe puberē etate rebatū. sb̄ ꝓgenti fabie. dubiusq; rebꝫ p. ñ. sepe tomi lesiq; l' maximū futuꝝ duellum. Cū ꝟ acceptā clades ēet/ iaꝫ. c. oratus q l. menenius cōs etāt/ menenius adūsus tuscos metoza claꝰ/ confeſi missis. cū quoq; male pugnā ēet/ ianiculū hostes occupauere/ obsessaq; urbs fo ret. sine bellum annona ꝓmente/ transieraē ēnī etrusci tiberim. ni horatius cōs/ exercitꝰ ēet reuocatus. sdeoq; idbellū ipis insidie menib⁹ ne ꝓximo pugnatum ad sferi sit equo mane. iterum ad portam collinaz/ ubi quāq; paruo moūo sipioz urbana ruina fuit. melioꝝ em tamē militem/ exacto ꝓsidio ad mōtē sibi gura ꝑsia id exercitū fecit. sbiegrinꝰ q ꝑsidi cōs/ pelb. acceptaꝫ ꝓxime pugne cladē/ ne gentes/ absumpte ācie/ populationes etiam q uelut abarce ianiculi passim in urbē agri uꝫ impetus dabāt. non usq; ꝓcoza tuta. non agreſtes etiam. capti de inde ēdem d te ē qua expulse fabios. secuta dēnde opa/ pa ssim ad ille cohoꝝ ꝑpulsa ꝓcoza ꝑ papiane re in insidias. quo ples cidit. maioꝝ cedes fuit. Exhac clade atq; ira/ maioꝝ cladis causa/ atq; initiuꝫ fuit. Traiecto enī nocte tiberi/ sbi simili ostilis adoꝝ sē oppugnare. unde fusi magna cede in ianiculuꝫ se egere recepe. Confestim cōs q ipē transire tiberiꝫ. castra sub ianiculo ꝯlocauit. sic omnē. postero die luce exci/ ñ nichil q hesterna felicitate pugne ferox. magis tamē. q inopia frumēti/ quāmis ꝑsidia dil celeroza ēent/ agebant consilia/ temere ad usū ianiculo/ ad castra hostiuꝫ duce erupit. fedo usq; inde pulsus/ quā ꝓxime pestilente/ intercurrentiꝫ collegę/ ipē ex ercitusq; ē fugatus. Inter duas acies ercitꝰ cum in uicē his atq; illis ēgi/ ante nē/ occasionē occisi. Dei oppidum te memorate fe lix uetus lesiuꝫ. urbi aut pace/ laxioꝝ ꝙ iaꝫ sdiona reddite. q adiecto ex ꝑpania frumē to. q post quā timoꝝ sibi quoq; futurū ī copie abunt/ eo q aditum fuerat prohibet. Exopia de inde orto/ lasciuire rursus animi. q pti sima mala post quā foris te erat/ domi que re tribuni/ plebem agitare. sine ue ne no. ag ra lege. in resistentes minitare patres. nec ī uni uersos modo/ sed insingulos. Quine consulimus q. ge minus ducenos agrū te legis. ē. menenio diem dicit. In uadie ēat

amissuꝫ cremere ꝑsidiuꝫ. aut aut paul inde/ statua cōs habuisse. ea ꝟ oppressere. cum q patres aut minus quaꝫ paterolano anni si ēent. q patres agruꝫ sibi/ aut dudum exolemisse. Immissa temperāter tribuni. aut capias an quis sisse ne duo milia eris dapna ꝟ multaꝫ echyare uic. ea incapue utut. negaꝝ tulisse ignominiaꝫ egritudinēq;. inde moꝛtu absūpaꝫ ēē. sibus de mī ueis sp. sexulius ue consulatu abue. ē. nautio q p. ualerio cōs. initio statim anni. ab. l. ēditio ne. sextio tribunis die dicta/ nō ut meneniꝰ patruus/ sibi aut patrum/ si cī mīta fiducia innocē ne grēq;/ tribunos impere tulit. q huic p liuꝫ cum tuscis adianiculum/ erat cum missi ferundi animi uim/ue ī publicū periculo ante/ se tum unsuo. nō tribunos mō sed plebem oratione feroa reflicando expro brando q ē. meneni dēpnationez moꝛtēq; cui patris minere/ resistentiq; quo nōs plebi. eos ipos/ quibꝰ tū ꝑniere/ magistratus eos legesq; helvie. pecuniam audacia disiecit. Iuuit q uergilius collega tesis. ꝓuocti. precando laudes. magis tū meneniam adeo mutauerant animum/ ꝑsint modicum. exactā minā tomi finiaꝫ. Veiens bellum exoꝛtuꝫ. quib⁹ sabini/ ama connubio ē. p ualeius cōs/ actus latinoꝝ hexmioꝝq; auxilijs/ cī exercitu ueios misit. castra sab ina que ꝓximis locaꝫ erant/ confestim aggredie. Dantaq; tue pidationem in iecit. ut duꝫ dispsi alij alia manipulatī exanime ad arcendam hostiuꝫ uim ea ꝑta cui signiuꝫ ꝑmuꝫ ī tuleraꝫ capetur. ī trauall luꝫ de mī ueis magis quā ꝑlio ē/ tumultu e castris. Inuadem penetrat tenq; ueios capis/ ita paudi uicientes ad arma cōrue. Pars sabinis erat subsidio. pars romanoꝝ toto impetu intentos/ castra ad oppugnant. Paulisp a uisi turbatiq; sē. dein q ipi utroque uexis signis resistit/ q eques ab cōs ī missis tuscos fundit fugatiq;. Eadem hoza duo exer cituꝫ due potentissime q maxime finitimę gentes/ superate sē. Dum hi/ ad ueios gerē. uolsci equiq; ī latino agro ꝓsilierant castra ꝓpulatiq; fines erant. eos ꝑse ipi latini ad supbis hēnicis sine romano duce duce auxilio/ castris exuere. ingēs ꝓdam ꝑcer suas recipiuꝫ ne/ ꝓuinciā sē. Nullus tamē ab roma cōs in mulos ē. nauticus mō ceto

2h

nō placabat. sine romano duce exercitu/ soa
os ꝑpias urbibus cōfiliisq; bella gerere/ null
um genus calamitatis contumelieq; nō edur
i uolscos ē. nec tam ꝑcul potuere/ ut acie dim
icarent. ſl. finius inde qc. manlius cōſ. mal
lio/ uelentes/ puncq; euenit. nō tam bella
tū/ in duos ſ. annos xl. peremtis/ adeo firme
to ſtipendio q; impatiū/ pax exercitui confeſtim
continuatur diſcordia domi. agrarie legis
tribunicius ſtimulis/ plebs furebat. / conſules
nichil meuenti dānatione/ nichil periculo
de cōtumacia ſeruili/ ſuma ui reſiſtit. Abeuntes ci
uitate/ cōſ. genitus dir pl'. amputat. em
ilius q; oppidū uegientium/ conſulatū meminit. o
piſcū tullius/ puergimio/ inquibusdam annali
bz/ cōſ. inuenio. hac anno quoſcūq; cōſ.
habuit. reiad ꝑplm/ furius q manlius/ dictam
ere. foroditaq; nō plebi magis quā uni
uerſi patricii ſtudent. monent honoribus q ad
miniſtratione reip/ abſtinendum. Cōſulares
uero faſces/ prevalam. cumule q; ſellaz/ nichil
aliud quaz potestatis timens putent. claris
inſignibz/ uelut i ſullis uelatos/ ad mortem
eſtimari. Q. Si conſulatus tanta dulcedo ſit.
iam nūc ira animuz i duxerit. cōſulatū
captum q optimum attribuendaq; potestate
ē/ conſuli uelut apparitoz tribunitio/ dia
dictum imperiuq; tribuī agendi ē.
ſi ſe cōmouerit. ſi neſpexerit patres/ ſi alu
ud quā plebē ē in re p. arbitrabit. exiliū.
cōſ. marci menenii/ dam nationem et
mortes/ ſibi ꝓponant ante oculos. His acce
ſi uocabz patres/ conſilia inde nō publica
q; ī ꝓuinciaq; ſeductaq; aplurimz conſcien
tia balere/ ubi cum id mō conſtabit/ inte
animum erpiendos ē uos/ atrocitāq;
quecq; maxime placebat ſtīa. nec quicq;
quāmis audax fiducioz/ derat. Igit̄ ubi
ieī die cum plebs in foro erecta expecta
tione ſtaret. minari primo q; nō deſcen
dēt tribunis/ de in cī iam moza ſuſpec
tioz fieret. deinde cum ꝓmoribus arcē/
q; deſertam ac ꝓditam ciuitatem publicaz/
que ri. Tandez qui obuerſati ueſtibulo/
tribuno ſuggerunt/ mutante domi mor
tuuz ē inuentuz. q; ubi intotam con
tionem ptulit rumoz/ ſicut ceteris fu
dicium diuo. occaſio/ ita dilapſi paſſim.
alii alio/ patrius ſenioz tribunos ſua
alii alio papirius ſenioz tribunos mua

ſerat quā nichil auxilii ſacrate leges hīe
nt. moze collegę monitos. nec patres ſa
tis moderate ſente lentiaz. ad eoq; ne mīe
nouę ꝓmittebat. ut q̄ iam inſontes feciſſe
uideri uellent. palamq; ferre/ malo dom
andi tribunitiam potestatem. Subhac
peſſimi exempli memoriā/ delectus edicit/ pa
rentibusq; ebumis/ ſine mēceſſione ulla/ cōſ. ī
pagunt. Duz nō inuicti plebis tribunoz ma
gis ſilentio/ quā cōſulū imperio. q; dicē. acuz
ē deliberate ſua. rurſus ad animiq; reditum.
cū grenutio/ ima moztuā de ſe pulsi ebum
iam potestatez. aliud agendiz de cognitiō
quoī reſiſtere patrib. Iodnīt unū ofilium
ē. ut ſe ipa plēs quanto aliud nichil auxilii
haberet/ defendat/ mīl. q xx. lictoꝛes apparere
ofules. a eos ipis plebis homines. nichil
deterritus neq; ī firmius ſi ſinet q cōcepti
ant. ſibi quēq; ea magna dignoza fiere.
Ebus uocabi alii alios cī moraſſent/ adno
lentes publium de plebe hoiez. q; q; ordi
es duci. ſi negare ſe militez ſuī delē. lictoꝛ
miſſus ē ad ſtribz. volero appellat ebumos.
cuz auxilio nemo eēt/ conſules ſplium hoī
nem q; uirgis expedīi iuſſere. Ꝓuocato in
quit ad ꝓplm uolero/ qui tribuni cauez rē
ī ſpectu ſuo uirgis cedi malīt/ quā ipi ī lecto
ſuo alios truncadam. Quo ferocius clamitabā
te/ eo infeſtius arcium ſandē q; ſoluere licē.
Duz uolero q; ualens nē q; adminantib; adu
ocatis. repulſo lictoꝛe. ubi indignitum ꝓſe
acceptum erat clamoz. eo ſe inturbaz confe
ſtimaz recep. clamitans; ꝓuocoq; fidē ple
bis implozo/ ad eſſe auxi. ad eſſe comilitones. nichil ē q; expectetis tribunos. quibus
ipis/ nō auxilio opus ē. Concitati hoies ne
luti ad ꝓlium ſe expediūt. apparebatq; omē di
ſcremen ad ē. nichil an quaz ſanctum. nō pub
lico foze. nō ꝓuinciam imis. huic tante cōteſta
ti/ cū ſe conſules obtuliſſent. facile expti ſūt/
patrum tuam maieſtatem ſui imbz eſſe.
violatis lictoꝛibus. falſibus fractis. e foro/
ſcamiam compellunt. Incepti quatenꝰ uole
ro exigere lictoꝛiam. Conuocatōe de nō tum
ultu/ am ſenatum uocāt uiſſent. que
runtur minimas ſuas. uim plebis. uolero
mis audaciam. Nullas ferocie dictis ſēten
tijs uicere ſenioꝛes. Quibꝰ ira patrū/ adue
ſus temeritatem plebis certam nō placuit.
volerones amplexa ſenioꝛe plebē ꝓmiſis

ello.

volero p
conſulib
ꝓuocan
nē. ad ꝓ
uocans
audacia
ſuā ī
ſenioꝛe
ſenetu

comitijs tribuni

comitijs tribunijs plebis creat. In eum ānum
qui lucium pinarium publium furium cōsul
bilie. cōtraq; oīa oppimonē q; eū uexandis p
oris ām cōsulē primissimi ebunatū exercebant
p̄ publicā causā p̄uato colore habito ne ul lo
quidē molens consulib⁹ vocatione tulit adp
pulit ut plebi magistratus tribunos cōmu
nirent. Haud parua res subtegulo prima spec
minime atroci ferebatur. si quis pauciis q;
potestatē p̄henta in suffragia crandi quo
uellent tribunos rulisset. Nunc actionē g
tissime plebi cui summa ui resisterent patres.
neq; una uis adresistendū erat. si intercedēt alī
qs ex collegio auctoritate aut cōsulū aut p̄
torum addūci posset. res tamē suo ipa molimi
ne grauis. certaminibus in annuis extrahē.
¶ plebs uolet tones tribunis reficē. patres
ad ultimus dimicationis rationē uenturos/
appius claudius p̄ſ. iam inde a principijs
certaminibus insurgē festinaq; plebi cōsules faci
unt. collegā ei titus quintius datum: p̄ter capi
tolinū annū nichil p̄usq; de lege agebatur. Ne
ut in uentor legis uolen sic lectorius collega
ei quictor tū recentiorib⁹ actoribus erat. Fervere
faciebat bellū gliā ingens. quo etatis ei aut qui
sq; manu promptior erat. Is tū uolen michil
p̄ter quā de lege loqueretur. insectatione ab
sentis consulis. ipe in accusationes appii ingen
hoq; superbissime ac crudelissime in plebē p̄ter
ortus. an apatibus si consules si cum illic ad
uexandā plebē. tacitum eē ac de
terrendis in multam homine lingua. ni supe
resse libitū arbitrio. tribuni reficiente oratione. q̄
uno quidē ni facile loquor in quic quinces.
quin q; locutus sum. peto crastino die. ad esse.
ego hic ante meo spectu nō monar. aut pe
nam legem. Dein pone tribuni templum. po
stero die. consules nobilitas q; adimpediēdā
legis lationē consistunt. Cui mouen leges
nus uter p̄ter quam qui suffragium ferant. ad
lescentes nobiles stulte. nichil cedentes uiolen.
Tū ei bus prendi quosdā letorius iubet. con
sul appius negare uis eē tribuno in quēquā
nisi impleto. Nō enim ppli sed plebis cui magā
tui eē. nec illū ipe sibi nōnere primperio posse
more maiorū. qua re dicatur. si nob uidetur
discedite. quinces facile q cōcēptum de uno di
sse re nolo. prohibere letorius poterat. Videns
igit uti ebunus. uadores mittit ad consules.
Consul lictorem ad tribunos. primatū eē cla

primans. sine imperio. sine magistratu. Violā
tasq; eē tribuni. nisi q uno omnes atroc uocā
patribus in consules eē. Concursus homi
nū. in foro exortus urbe conuocata multa die
rez facere. Sustinebat tamē appius primo
tamen tempestate. Sed tandē aut ipe mouēto
plio fore. ut quintius consul ale. consulatū
negotio data. ut collegam nisi alie nō posse
te foro abducerent. Ipe nūc plebē sementē
pal le misse. nūc oratisse ebrios. ut cōtinuo
dimicarent. Patent ite spatium. ad ui suā
ilius tempus ad emptandū. si cōsulā uinū. addu
rum. q patres impo pul. q consules in pat foro
potestate. ¶ Exire senatu ab quinto plebs.
multo egrius consul ale. a patribus. dimittē
tes concilio plebis. senatus consules habent.
Vbi aut timor atq; ira in mentes senēcas iam
assent. quo magis spatio inter patres. ab impera
ad consulendum. adnocabant. eo plus abhor
rebant de rogatione animi. adeo ut quintio
gratias agerent. q ei ortā murgata discordia
sit. Ab appio petunt. ut tandē consulatē ma
gestatem sē uellet. quātā sē in omnia ciuitate
posse. dum ebrius ciuis q; ad se quisque
omnia trahant. nichil relictū sē unius in medio
discordiam. Hac ratione reuocat patres. magis quor
in manu sit. q ut moleamus sit. quem. Appius
contra celsum deos atq; homines. rem publicā
primeuo ac de senatu non consules senatui. q
senatū consuli de esse. Quamquam accepta le
ges quā insacra more accepte sint. victus ci
uitas patrum consensu. queunt. Lex silēcio
perficitur. Tum primus tribunus comitijs tri
atis tribuni sic. nundinas. Quam adhuc tres. primo
ac duo antea fuerunt. piso auctor est. Nomi
nat quoq; tribunos. cui. sicinius. Numitorius
rium. Quicquid sit illicui. mehercule uolsam.
Nō uideō. Omnia. Creat. Tribi. Cē equum.
quicquid inter seditiones romana. q bellum
coortum. Habuerunt agros. ne siquis se ce
sso plebis fieret. ad se recipiat. Cōpo
sitis rem. nec castra rem mouere. appius claudius
tus. Imissos missus. quinto equi pugna. A
uenit. Inde. Imitata sententia appii. quae domi
ce. Libertas. q sine tribunitijs uinculis erat.
odisse plebem plusquam patrio odio. q se ui
cum habea. se unico consule electo. adiecturus
ebrio. potestatem. placam legem esse.
quas minore conatu nequaquam tam capa
tur. spe. potes impedierunt consules. Nec

popli q plebis.

na indignatioq; feruorem animi aduersus
seuo imperio exactus; stimulabat. nec ulla re
ui coman poterat. Tamen etiam animi mis ibi
le erat. segnitie otioseq; neglegentie. contuma
cie, omia agere. nec pudor nec metus cohi
cebat. si tacitus agri uellet. aginari tandus sed
ulo incendi. si adhortator opis adesset. omnes
sua sponte moturi remictere in dubiu. pre
sentis uulnis dimicem. tacite precantes exec
cari. ut in uictus ille odio plebis animi
sedis mouetur. omnine quicquam acerbita
te pristina. nichil uasti cadi multibus agere uet
tumoniis corruptum exercitu dicit. abnuos
plebei cannullanus inedia q uolentes uocari
re. Nichil eorum uolsci nescibat. instabatq;
eo magis. spantes idem exercitum animos ad
ipsius appium habitum iuuenum exercitum romanum
q; ad ipsius fabium consulem huiusce. Cete
rum milto appio quam fabio uolentior fuit. si
quis uincere tantum uoluit. ut fabium exer
citus. sed uincere uoluit. productus itaque in
fugam pene castra. nec ante reflexit. quam
signa in sede ipsa multorum minis uidit.
sedatoq; exercitu agminis ordo. Cui expe
sita uis ad pugnandum. ut uictor. iam ua
llo submouere recusabat hostis. Finis tamen appi
ii rei. quum tum castra romanum no
luisse aliquando sua clade acq; ignominia. quibus nichil in hostes fecisse uidebat. appius
an in supplemente uellet. contionem q aduo
care. concitum ire ad eum legatum tribuni
q; monentes ne utiq; experiri uellet ipsum
quid uis omnis in consensu obtemperaturi
essent. negare uulgo militem se ad contion
em iturum. passimq; exaudiri uoces posse
lantum ut castra exuulsa agro moueant.
hostem uicinum paulo ante. pro ipsis
ac uallo fuisse. ingentesq; mali no suspi
tiones modo si apertam sedem obuersari ante
oculos. Victus etiam quando quidem nichil
preter tempus noctis lucrarentur. remissa contio
ne. postero in insequentem diem protractum cum
uissent. prima luce classico signum profectionis
dedit. Cum maxime agmen castris explicaretur. nisi ne eodem signo exercitum. nouissi
mos adoriuntur. quibus flatus ad primos
tumultus. eo paulo. signaq; ordines
turbauit. ut neq; ullum pena exaudiri. ne
q; instrui acies posset. nemo nisi fugere memor. ita effuso agmine. pri
mum expauit. deinde fugere. nec ullus ni
si fugere memor. ita effuso agmine. pri
mum expauit. deinde fugere. nec primus ho
stis destitit sequi. quia nemus fugere. Tan
dem colligens exercitum parce militibus.
consul cum reuocando nequicquam suos
persecutus esset. in proximo agro castra po
suit. Conuocataq; contione. in rectus fuit
falso uniuersum exercitum militaris disci
pline. desertores signorum. ubi signa ubi ar
ma essent singulos rogitans. Cetera mili
tes signo amisso. Quibus hec ne tanta
ones duplicamosq; quia relinquere nec quis
nes. uirgis cesos scamnum posuisse. Cetera mili
tum sedate accepimus quisq; ad supplicium le
cti. Contra ea. inequius. inde consulem de mi
litem. comitate. de beneficiis exercitum esse.
natura quintus erat lenior. quia se uirtus in
felix collega quo is magis grauiore ingenio
suo efficeret. Nunc tantum concordie duas
exercitus. quia non ausi esse resequi. agrum popu
labundi hostem per agros passim. nec ullo
ante bello lactus. inde pax. omissa mili
tia data est. adorabamus. quibus ante om
nibus quia primo genuere patres. militum
animi. Tum duas pro una deum pacibus quo
que placatior exercitus redit sibi parenti. al
tera exercitui dominum datus absentatus mon
strans. Vana fortuna belli. atque discordia
domi fortisq; armum exactum. Augeri mani
me comitia tributa efficiebat. res maior me
moria suscepta exercitumus quia usu. Plus
enim dignitatis comitiis ipsis detractum est
patribus. ex consulio sumouendo. quia u
trum. nunc plebi additum est. nunc demptum
patribus. Turbulentior inde annus ex
cepit. Publicio. T. emilio cos. cum preter
uidicium appii claudii. Cui acerrimo aduer
sanno legis. causamq; possessorum publica
ager. tamen eius consuli sustinenti. non diuli
que Nisi cum diem dixere. nisi ante tamen iussu
plebi reus aduocatus pleni est. plenus
suarum plenus poenarum irarum. patres quia non
re. pullo equo amissi. pugnatores senatus
manifestatisq; iudicium sine. ad omissa tribunicia
plebeiosq; oppositus tumultus modum. cum ex
incerta mine egressum. iratos obuia plebi.
unus expectabat ipse. appius claudius. tribunos
plebem. suum iudicium. pro nichilo habebat
illum nomine plebis. non senatus patres. propellere
unquam potuere. non modo ut uestem mutare
aut supplex precari homines. sed ne ut ex con

sueta quaꝛ aspicate oꝛationis/cãi ad ꝓpłz agẽ
da causa eẽ/aliqđ leuiꝰ atq; fiꝛmi teꝛet.
Item hinus oꝛigis/eadem cõtumacia in
multa/ide in oꝛone spẽ eꝛat. ad eo ut maꝝ
pte plebis/appũi non minus ꝛ̃ cõmẽ/
dã consules timueꝛat. Semel causã oiẽ.
quo sẽp agẽ oĩa solutꝰ eꝛat/accusatoꝛio spi
ritu. adeoq; constantia sua/q tribunos obst
upefecit q plebem/ut diez ꝓpꝛia uolũtate
pꝛodiceꝛent. Tribꝰ deinde nẽ sine uenie/a
ut ita multa interim tempoꝛis fiꝛent. Inte
tamẽ quaꝛ pꝛodẽt dies ueniebat/mozq mo
ꝛiꝛ. Cui/collaudationez cũ tr. pl' impediẽ
conaꝛetũ·plebs fiꝛmata/ sollẽpni honoꝛe
supinuz diez tanti uiꝛi noluit. q laudatoꝛez
tam equis animis/mozteꝰ audiuit. quam
uiuu accusatoꝛes audieꝛat. q exequias
frequens celebꝛauit. Eodẽ anno/ualeꝛi
us cõsul/ai exeꝛcitu in equos ꝓfectus/cãi ho
stem ad pꝛiuz eliã nõ ꝓssit. castꝛa oppugnẽ
t/ad oꝛtus. Phibuit fœda tempestas/cum
gꝛãdine ac tonitꝛibꝰ celo deiecta. admiꝛa
tionez deinde/signo ꝛeceptu datoꝛ/tanq
lla seꝛenitas ꝛeddita. ut uelut munitẽ aliq
defensa castꝛa/oppugnare ꝛeuꝛ religio fuit.
Eis ualli/ad populandez agꝝ uexat. Aleꝛ
consul emilius/i sabinis bellũ gessit. ubiq;
hostil mentiꝰ se ꝛebat/uastatõe agꝝ. In
cendiis deinde/nõ inflammz mõ fiebaz uicoꝝ/q
fꝛequẽ habitabaẽ sabinoꝝ eꝛat. cãi pdatoꝛibꝰ
occumbeꝛent. incipit/pio digressi. Postꝛo
die/ꝛeuiꝛe castꝛa munitioꝛa loca. id sanis cõ
silii iussit. cui/paucoꝝ relinquẽt hostẽ. ipse ꝑ
inde deuocans bello. Inẽ hec bella manẽte
pꝛsente/uel grauiꝰ. sicut. Nõ ultra uidebaẽ latu
ra plebis/dilationez agꝝ lex. ulta magꝝ
dus tullaꝝ/fugaq; agꝛestiuz/ꝛepulsoꝝ ẽ. ea nẽ
mentiaz iaz/seditionez de/ꝛe ꝛetulisse/
ꝛep/sic Consules coacti exemplo/absentiu
dã bellũ/educta ex urbe/uiuẽtiuz. tamq
tiloꝛem ꝛeꝛeꝛã plebẽ/fecẽ. q hostes quidẽ
nichil/quaꝝ pꝛisus uano timoꝛe romanus/
citato agmine/abierit. Numicius tamen
aduisus uolsco/ꝛũ/ꝛegiones/ equos pꝛo
fectus. Ubi ex insidiis/de magna declꝛa
clade. uictus militẽ/rem/plapsaz neglẽ
gentia consulis/restituit. Bellus i uolsco
uictoꝛi ẽ. Fusi pmo pelio hostes. fugaq; in

urbem/ꝛeuenim/ut ei tres eãr/opulentissi
maꝝ dei/quaꝝ uix oppugnare ꝛ̃ ausus. Aenon
ẽ aliud oppidũ/nequaquaꝝ tã opulentum.
ab/aliis capit. Duz equi uolsci/q ꝛo
manos exactus tenent. sabini/usq; ad pꝛeꝛ
uiis populantes/ꝛeꝛeꝛent. de in ipi/pꝛa
cas posse diebꝰ/ab duobꝰ exactis uiꝛoq; p uices
consule ingꝛesso finis/plus claudii quã
intulerant/accepiunt. Eodẽ anno/pa
cas aliquod fiunt. si uti semp alias sollicite pa
cis actoꝛes patꝛuz q plebis. Inter plebẽ
inẽ esse q/siluanis comitiis uoluit. p quaꝛ
clientes/q pacti/uiꝛ/ꝛeuocati. Ex/p quinq
uus ac/finitus. similez annuz poꝛi consulẽ.
Seditiosa initia. Bello deinde exorto/nouo
quilla. Sabini/cultiuos campos atqꝛ
agmine tumultuosi. ai edes q incendia ci
uiu amicẽ flumi/ꝛeassent. Uꝛbem/ipe ui
lina menibꝰq; pulsi/ingentes animi pꝛe
das hoꝛtiz pꝛouocati/egeꝛe. Quos similis
uoluntas in/festo exercitu in se ciuis/ipm quid
agit/ad ipsa equis locis nõ potuit. popu
lationes adeo effuse feꝛat. ut michil bello
intactuz relinqueꝛet/nil/ꝛapiqꝛ capeꝛi
pꝛohibeꝛet. Et in uolscis ꝛ̃ pꝛ. egꝛe
gie gesta. tum duas cum militiz opera.
primuz equo/campo signis collatis/pug
nã ingenti cede. utriq; plurimo sangui
ne/q romani q pauciꝰ dispio sentẽ
tio pꝛioꝛ eꝛat gradum ꝛeculisse. nisi fa
lubꝛi mendacio/cõsul fugẽ hostes/aduer
nu alteꝛo clamitans/conatibꝰ/aciem.
impetu ftõ oiũ se putame uicisse/uicere. Cons
mouens ne nimis instando ꝛe nouarent
certam signiz ꝛeceptu ꝛedit. Inẽ ex se
re pauca dies/ꝛe hiꝛ/ꝛapaces induciis/uiꝛ
quietꝛ sumpta. p quos/ingens uis hoꝛtiu
ex oĩbꝰ uolscis equisq; pꝛpꝛis/in aliena ue
nit/ãue dubitans/si sensim/ꝛomanos
nocte abiꝛent. Ita q/ꝛeꝛa fere uigilia ad
castꝛa oppugnanda uenit. Exercitus fœda
to tumultu/quẽ ex uoꝛ subitꝰ exoꝛiens cũ
manere in cõtoꝛiis quieti militẽ uisisset/
hernicoꝝ cohoꝛtes/instructiones educe.
Cohortes albanes/p inermes impetus/
eaꝛẽ cũ uallum uiꝛ/foliatiq; hostem ad
lucẽ tenẽ. Reliquum noctis ad eo tranqll
a omia i castꝛis fuere. ut somni quoq; om
nis copia eẽt. uolscos speies diuinandi cu
pidum/quos q plẽs eẽ q romanũ putabat.

fremuẽ hinnitusq; equoꝝ qui q uisuero se tenere equite/q; ĩsup armis agrestes semiui/se iuebãt/ ĩtentos uelut ad impetũ hostiũ tenuit. ubi uisuere/romanus integer silentiusq; solito ꝓductus ĩ aciẽ/sessũq; stando q ingentes uolse uz. primo impetu peculit. quãquaz cessere magis quã pulsi hostes ꝙ qua abẽgo erãt clãu inquos/post ꝓcapia/integris oꝺnib; nec receptus fuit. ¶ Consul ubi ad inquiñ locaz uentum ẽ. sistit. acez miles egre tenẽ clamare apposcẽ. ut pilis mitti liceat. sẽwauĩ agũt equites arrepsi. duo nec ferrameñ seã signa uos. Dñi amentaẽ cõsulis uisuiu militũ fretus. loco pauz fidens/exclamant se inuos/clamoremq; nec secuta fuga ĩ eam pilis quo le uiores ordia euaderent/cãsu sub eunt. Vulsus/effusis ad ꝓmuz ĩpetuz missilib; telis/saxa abiacentia pedib; ingerẽt. in subeuntes. Turbatosq; uocibz crebris/ũgere ex suprore loco. Hic ꝓpe oppressum ẽ simul num romanus exercitus/ut referentib; iam gradum/cõsul incepando-simul temeritatẽ. simul ignauiam/pudorẽ. metũ exanimũ/ Resistere primo obstinatis animis. Deñ ut obtinentes locaz/mures frebam. Tuadẽ ultro gradum infremẽ. & clamore renouato/cõmouent aciem. Diz nisus impetu ea pto/emittunt. atq; exupant inigtatez loca. Hic erat ut ĩsimuz clim uigum euadẽt. cum texti hostes. dederẽt. effusosq; cãsu. pene agmine imo fugientes sequentes q; ca stris incidere. Ita eo pauore castra capiũtur. Qui multoꝝ effugiẽ ꝓcuerũt/ancum petiẽ. ancum q romanus exactis ductus/paucos ã cãsellũ dies/tenuit. nulla oppugnãtum noua ui. ß quam inde abiecta pugna cast; qz amissis/coactiant alm.

Victoziam nũc emendabam dominus ꝟbum christi. Dum lumi abũle condita lucz. secundus explicat. Inapit liber tertius.

Anno capto. ctus ẽ melius q fabius cõs fuit. hic erat fabius qntus. qui unus extinctæ ad cremeram gẽti/sup fluerat. iam ꝓxe cõsulatu/eiusdem dandi ag pleb fuerat auctoz. Ita sed quoq; consulatu eius agrauti se in spe legis eruẽt. q tribuni rem contra cõs ꝓpe temptatam/adiuctoꝛe utiq; consule obtinere posse nati/Tus caput. q consul manebat in fida sua. Possessoꝛes q magna ps patrũ/tribuniciis se iactare actionib; pdam pecuniã tanq; largiendo de alieno/populariem fieꝛ qui erãtes. cotus ĩ iudiam rei/tribunis ĩconsulem mitteret. Actoꝛ exitũ audeat. nullus/consilio/neuter pecuniã exhoꝛtem expediꝛ. L. quinctio ductu q duas prãtoꝛ/agri capti proꝛe anno aliquãtum auolsas ẽe. antiuz primquaz opẽ tuam q mantimaz urbẽ colonia deduca posse. ita sine quenel posse sedꝛ/ plebez ĩ agros iuniã/ciuitatẽ in cõcoꝛdia foꝛe. Hec sẽtẽtia/accepta ẽ ciuium animos/agro dando ciuez. T. quinctium. Q. uigininz ꝓsimum. nulli nomina dare/qui agrum accipere uellent. fecit statim. ut sic fastidiuz copia. ad eoq; pauca noia dederẽt. ut ad explendũ numeꝝ coloni nulla/adderentur. Ceteꝝ multitudo poscere nome agroꝝ malle/quã alibi accipe. Equi d. q fabnis eo ad exactu uenãt. pacem petere. inimicaz q eam/ipi subacta in ditionẽ ĩ agroꝝ latinoꝝ/fecere. ¶ Quinctio sextulus/insequenti anno is enim cõsp to primo consul fuit/ĩ equos missus. ĩ latino agro statiua huic castra. quies necessaria moꝛbo/implicatum exactum tenuit. extracta inctiuz annũ/bellũ ẽ. Q. fabio q c. quinctio cõs. fabio exacti ordinez. quia is uictoꝝ pacem equis declarat/ea pũcta data. q; aut dubia spe ꝓfectus/famaz noĩs sui pacatiuz equos. legatos ĩ omnium gentes missos/mitiare uisse. Q. fabiũ cõs dicã/se exequis pacat roma tribus ab roma equis bellũz affereꝛe. dẽ terere. armata/quã pacatam/illis antea dederat. Quoꝝ id ꝓdita q primo. fiat deos nũc testes ẽ. moꝛ foꝛe ultoꝛes/si tamen ut ei q; hostiam nũc permittere sua sponte equos/quaz pati hostilia malle. si peniteat/tutam recepturã/ad expti clementiaz foꝛe. si nõ primo genitore/ diis magis iratis/quaz hostibz/ gentibus bellũz. Hec dicta ad eo nichil moꝛ nel quicquaz. ut legati ꝓpe violati sint. exercitusq; inalgdiuz adiisus romanos/missus. Quo ubi romaz se nũciatũ/indignitas rei magis quaz priculũ/cõsulem. alterum abire exercitu. Ita duo consulares exactis/ad hostem accessere/ac instructis. ut cõfestim dimicarent. Et cũ forte/aut multuz diei sup eet. unus abstinentiõe hostiũ exclamat. ostẽtare hãc ẽ nãtiõ nõ genere bellũz. In noctez

īmunentes/ aces mstrnus/ legioze luce/ ad id
exercitmen quod instat nob/ opus. ē. Cū hmo
die oriente sole redire īaces/ erit opia pu
gnandi/ ne temere hys nocb' miscar' miles/
īdirez posse/ castra reducē. longam nem
ne nocte ratus/ que moras exercitamintis fa
ceret. Dī quidē oza alys sēpnoz amant.
Vbi illuxit posterus die. poz aliquanto/ cōsti
tit romana aces. tamdē equi pcessē. pū
mus fuit utrīq; uehemens. q romanī ira
odioq; pugnabat. equos cōsaeuia cōna
ti cuīpz priculi/ q desperato fugame sibi posse
ferē/ ulcīa audere/ q expenti cogebat. Nō ta
mē sustinuē aces romanas equi/ pulsiq; ē
fines suos se recepisset/ nichilo īcitatos
oīb' ad pcē animis/ sentēs mīatum īcepa
re duces. q īacē/ qua pugnandi arte/ rom
anus excellat cōmissa res/ fit/ equos popli
tionibz īcursionibzq; meliozes ee. q milia
passim manus/ quas magnas molez unius
exercitus/ rectus bella gerere. Relictoq; itaq;
castris pīdio. egressi cāto cū tm multa mua
se re fines romanos/ uc admlem q; exozem
pcule mit. Nec opinata q; iam nē plus erepi
dationis fecit. q nichil mīs/ quā ne metus
ac pīo īcastris obsessus hostis/ memo ppla
tionis eet. timeī potat. agresteq; paudo/
rū cadentes pozas/ nō poplationē nec pdam
parcas manus. q omia uano augentes ti
moze/ exactis. q legiones ad ee hostiz. et
festo agmine/ uiere ad urbez/ clamabant.
Sibms prime audita incerta. eoq; uanioza
ferme ad alios/ cursus clamoz; uocātū ad
arma/ haue mīaz aptioze capte urbis ab
ee. soze ab algido quinctius cōs redieraē
romā/ id ne medium timoz fuit. tū multoq;
sē dato/ uictos timen icepims hostes/ pīdio
pozas impune. Vocato de senatu cū eam
ciuitate patrū/ uisthio indicto pfectus ad
tuendos fines eet/ quinto fere mlio pfecto inb'
relicto/ hostem īagris ñ uiuere/ ab altero cō
sule res gestas egisse ē/ qui qua uenturū ho
stem sciebat/ grauez predaq; impedimoze
agmine īcitē/ aggressus/ simestri expopla
tione ees fecit. Pauca hostiz/ euasere ex īsidi/
pda omis recepta ē/ sic fmē uisthio q qua
dzidum fuit/ reditus quinti cōs in urbem
fecit. Census deī fectus. q conditoz urbm
nro lustrū/ censa ciuiz capita ē. ccc. lxxx
iii. omī pter. xxx. oz. xxxiiq; Inequis. Nichil

deinde memozabile actū/ in oppida sua se
recepere sua populatiq; passi/ cōs cū alio
tiens pomeq; hostiz agrū/ infesto agmine/
popl'abundus ingressus/ cū ingenti laude pdaq; re
mos reduxit. Consulens in posterum mus dilb'
ss simus fusios/ furios fulios/ fabios sepse
re quodā/ id admodū eo/ ne quis īmutatio
nez uerbo. uel poz ee que nominiz ē puter. si
ne dubiū erat/ quin cū equis/ sic consulum
bellū gereret. Itaq; equi ab acerbis mul
sis pīdiū petere/ quo capte oblato ad eo
ciuitates hec ppetuo in romanos odio ex
arsere/ bellū sīma in pabatū. Sentiamē
hec mea/ q pdicame romanis/ acceptum
ad equos defasse. fusp ecta q colonia antiū
fuit. Qd magna uis hoīz inde cū oppidū
captum eet. confugiū ad equos/ usque
miles plebeius equi cū/ accensus fuit. cōpu
lsis deinde in oppida equis/ ea mīatim dila
psa cū animum redisse/ sua sponte uel ī fides
colonos/ romanis/ ab alienauit. Nec dū ma
turā rem/ cū refectionē parī delatū ad se
natum ee. Datum negotiū ē cōsulib'/ ut
principib' colonie/ romaz exactis q uēient
qd ita ee/ qui cā ame gessat uenissent/ re
ducti ad consulibus ad senatū/ ita respondē
ad interrogata/ ut magē suspecta quā ue nēit/
dimicte iret. Bellū indē aue dubiū habe
ssp finitus consulum ale/ cui ea pūicia euen
erat pfectus īequos hernicoz. in agro/ pop
ulabundus hostem/ in uenit. Ignarus q;
in circūdatus/ q; nusquā unusa conspecta
fuerat/ in parē copus exactus/ temere pugne
q; misit/ primo concursu pulsus/ se īcastra re
cepit. neq; is finis pricli fuit. Nāq; q pxīa
nocte. q posterō die/ tanta ui castra/ q aras
sessa atq; oppugnata/ ut ne unus quidē
inde mitti romaz posset. Hernici/ q male pu
gnatuz/ q consules exactumq; obsidem/ nūq
aduersū/ tantiq; ē orem incassem patiz/
ut que forma senatus consulti/ ultro me semp
necessitatis hīa ē. Postumio alieno cōsulū
negō datur. uidē nequid res p. detrimē
ti ea caperet. Ipsum cōsulem/ tome ma
nere ad sententes omīs/ qui arma ferre
possent/ opidū usuz ē. pro cōs. t. quinc
tuz/ subsidio castris/ cum socialī exactu. mi
tti. ad eum explendum latinū/ hernicaq;
q colonia antiū/ ante quintō sublatamos m
sures/ ea cū repentina auxilia/ appellabant

uissi. qñ pcos dies moe/ multaq; impetu
hinc atq; illinc facien. quia supante mlt̃
tudine hostes aspe multiplicatam uires
romanas. ut nō sufficeturas ad oia/ adeg-
ssi sr. Cimul castra oppugnabant. sim
ul pars exercitus/ ad popland agrū rom
anū missa/ in lemaq; ipām/ siqua fortu
na daret/ cēperam dat/ Valertius/ adpsi
dium urbis relictus/ cōs postumus ad
ducēnas populationes finiū missas/ ni
chil remissū ab ulla pte/ ante aut labat.
vigiliē in urbe/ stationes ante portas/ pre
sidiaq; ī muris disposita/ q̄ ne cesse erat
ī tanto tumultu/ iusticiū p aliquot dies
seruatū. Interim castris finitimis cōs cam
pmo quietis obsidionez passis eē/ ī mai
orem hostem/ de amana porta erupit. Et
cū psequi posset/ metu subsistit/ ne qua ex
pte alia/ ī castra ei⁹ fieret. Finitis legitimis
fēriis cōsulis erat longius extulit cāsus/
nec suos redeuntes psequendi studio/ ne
q; hostium abstrāctos ī cassum/ indicta ei exclusi
multis sepe frustra conatibz captis/ ut maz
sibi ad castra faceret/ acie dimicans/ deadit.
Et consul nuntio clāmenti suis/ quibus
ad pugnandū se temere magis quā satis
cauto/ dimicationi ī fert. Vulnere accepto
egre ab aciem stantibz erectus/ q suorū cōs
tinebatur q feruentes hostes/ frenat. Qui dede
legati q consulis uulnē acceperi/ nullā dubi
tauit sustinen potuere. Cum oppidi ī castra
romana irruptus obsiderentur/ nec spe nec
uiribz pares. uenissēq; ī periculū summa re
rū ni. ē. quintus pegnus cognōiō/ cāi latō
bēficioq; ei⁹ tu/ subuenissz. Is ducentos in
castra romana equos/ legatiq; capite ferue
cer ostentantes. abegō ad extus simul ad
signum ase procul equitum/ exercitus erupti
one facta/ magnaz iam hostium cādidit.
Omnes deides/ fuga effusiōz equoz ī agro si
re romano/ in quos palatos pdā agentes/
postremus aliquot loas/ quib⁹ opportuna
impsuerat pdia/ ī petum dedit. Inua
gi dissipatos agmine fugientes ī quietiz
uicinorem cāi castra cōs nō intentē in aciem
tum consulatus exactis eggia pugna ostili/
uulnus legati/ q cohortium/ ultus ē eadem.
Magne clades ultro atroq; illis diebz q illate
q acceptē. difficile ad fidem ē in tam amaq̄
re/ quos pugnantes nec cedentes nec exactos

affirmare nuō/ audeō cōi dubitas ualerius
concepit summas romanos cecidisse ī hē
nico agro ū. q c cc. expōdatoribz equoz qui
populabundi in finibz romanis uagabāt/
ab a postumio cōs. ccc. q c cc. ce sas.
ceteram multitudinez pdam agentem/ q
ī latente inquietiz/ nequaquā pari deflectū
ē cede. nec fecta inde uis nullaq exequendo
subalie nūm c c. aut q xxx. de romanis re ditū
ē. usitatum remissiz ē. Celiz uisiz ē ar-
dē plumbo igni. portentaq; alia/ aut obuē
sata oculis/ aut uanas exterrēs/ ostenta nē
species. Vbi audiendis de rebz/ in triduum
fere indicto. p quas omīa delubra/ placem
de ire/ expiandum uirgo inuehēdaq; tuba
impleba mē. Cohortes inde latine hēnicēq;
absentatu gratis obumpignat militiq; dcis
remisse comitis. Intactes mille milites/ q
senum auxilium post pacē uenerāt/ ppe ē
ignominia dimissi. Comitia inde habi
ta/ creati cōs l. ebutius/ pub. Philo/ Kal sex
tilib⁹ ue tūc principium anni agebāt/ cōsul
datum ī eunt. Hanc tempestate annis pe
stilens erat urbi agriq; nec hominibus
magis quā pecori/ q aduexere ium morbi/ cū
re populationis pecoribz agrestibz q muris
acceptis. ea colluuione imbrez oīs grauis q
ui mātū. q odore insolito/ inhanos q agre
stem cōfertū ī arta tecta. estu de ingruit
gebat. minus tenaq; in tuscem hās contagio
ipa. uulgabatur morbos. Quo in instantes
sustinendis clades. repente legati hēnica mi
tiant/ ī agro suo equos uulsos q/ omnibus
oppis/ castra posuisse. Inde exercitu ī gēa/ fi
nes suos depopulati. pax quā qui frequēs
senatus/ indicio erat socios/ ad flectam a
ultates/ silentia cē. odiosius q iam re sp̄
sin tulere. ut p se ipi hernici cum latinis
res suas tutarentur. Urbem romanā su
bita dēū ira/ in oīm populum. si quis ei mali
ques ueiat/ ut anno ante/ ut sēp alias/ soci
is opem latinos/ discessere. Socii pacis nū
tio/ trepidum domum referentes. quippe
quib⁹ p se sustinendi belli animus erat. q nec rom
anus fulti uiribz sustinuissent. Nondum se
ī hernico hostis oranit. Pgit in infestis ī
agros romanos/ quam sine bello in urbem
uastatos. Vbi cāi obuius nemo ne ī hēnis
quidez fierent. pax omīa ī pfidiosa mō de
si q iam cultu agresti/ transirent. pue nē

Vltro q
troq;

Cōmilla

Celiū uisiū
ē arde⁹ cū
mani palla
portenta.

Annus
pestilens.

ad ētum lapidē galbina una. Oportunus
ebutius erat tum anī cōs collega ei se-
nulus exigua i spē trahebat ānā. Affec
plenq; p̄cipuū maior ps militū fe
re etas ois ut nō m̄ ad expeditiones qui
ī tanto tumultu res poscebat. sī uix adqe
tas stationes urbis sufficere minus
uigiliaq; senatores qui petates de ualitu
dines poterant p se ipi obibant cāmu
nio de aurā edilium plebi erat. ad eos su
ma rerum de maiestas consulatus im
peni uenerat/ desertā omīa sine capite sī
urbē. Dū p̄fectus de fortuna urbis tuta est
que nullas equisq; p̄donū potius mentē
quā hostiū tedit. Ideo enī nullaz spem ī
petundi modū sedne ad eundi quid rei
ama mea. Ad eos exq; cepit tectaq; patu
lusq; atq; imminentes tumultu auertere
mentes exq; ut eos possim cassus fremitu
exq quid ī uasto ac deserto agro inter gallen
pecudum hominūq; desides. sīl p̄da tē
pus terrerent. aut integra loca tui saltan
ut agrū opimū exp̄ss p̄ē possent. signa
repente conmellere. Tam sueziliq; ī ei
bus planicanos agros in tui saltanos colles
transirent. eo mīs ois tempestasq; belli con
uisa ē. Interim hēnia latinaq; prudē
tiam nō misericordia solius mouit qd nec
obstitissent animis hostiū infesto agmi
ne romanaz urbez p̄cēbus nec opē ullā
obsessis socīs ferente/ conuicto exercitu ro
manz p̄gunt. Vbi aut hostes nō inuenissent
seuiri famaz de uestigia. obuiū. flumē desē
dentib' ab tusculano in albanaz uallem.
Vbi hic quadraz equo p̄lio pugnanz est
fides sua' socīs pax felix fuit. Inde minoz
rome fit motus strages. q̄ quādā ferno so
tior facta erat. consul qui unus sup erat
mouetur. exercitu galli clam unū ō. uale
ns. T. uexginius tutulus augures ser. fu
picius camo maeum. q pigra capita late
euagata ē uis morbi. mopsi senae auer
si hominami ad deos p̄cm de uota uēre
uilli aut cōmunibz de libens supplicatum
ire. placemq; exposcere. deūm. Id ita q̄ sua
quiēq; mala cognebant auctoritate pub
euocati. omīa templa implent. sinite p
simum matres. ait. nibz templa uētes. ue
niam uana celestiuz. finemq; festi exp
cāt. Inde paulatim seu pace deuz ī pectā.
seu grauiore q̄ dimi iam aram actū desi
nera morbis expa salubria ē magē usisq;
animis iam ad publicam curaz aī aliquoē
me regna exissent. p̄ualentius pbliccola. ē
tio die quaz me regnū in erat. cōs erat.
L. lucretium tricipitinū q. uetutium gem
inū. sine ulle retusus fuit ante diē idus
sextiles consulatum ī erunt. Jam sanus ua
lida ciuitate ut nō solū arcem tellus. sed ul
tro etiam infense posset. Quippe nūciantī
bus hēnias in fines suos. trāscendisse ho
stes. impigre p̄missus auxiliuz duo con
sulares exercitus scripti uetanius missus ī
uolscos. ad bellū ultro inferendū. Tricipi
tinus populationib' arcendis socioq; agro
oppidus. nō ultra quaz ī hernicos p̄cedit.
Vetutius p̄mo p̄lio hostes fundit fugatq;.
lucretium diu inhernicis sed a p̄cedenti
agmen refellit. sup montes p̄nestinoq; du
ctum. inde dimissum in campos. uastatio
ne agros p̄nestinus galbinusq;. Ex galbino
in tusculanos flexere colles. urbi quoq;
nome ingens p̄cedentis terroz magē ī re su
bita. quā qd ad arcendam uim pars unius
eēt. Quintus fabius p̄erat urbi. Is armata
iuuentute dispositaq; p̄sidiis tuta oīa de
tranquilla fecit. Itaq; hostes p̄da exercitus
is locis rapta. a p̄xio pinquare urbi nō au
si. cū cāmam acto agmine redirent. quāto
loginus aburle hostiū abscederent. eo solu
tiore cura ī lucretiū incidit consulez. iaz
ante exploratis tamen hostis ī structum
q ad certamē intentuz. Igitur p̄ratus animi
repentino pauore p̄culsos. adorti aliquanto
pauciores inscitudiez ī gentē fundunt. fu
gatq; q compulsos in cauas ualles cū eric
haut in facili ceptē circumuenit. Ibi mil
sann nouē p̄ce delectum ē. xiii. c c c. lxx
ceadisse in acie fugā. o. ccl. unos capt cor
signa xxvii militaria relata. inquibdam
annalibus ī uenio. Vbi aliquanto numero
sit magna cedes ceptē fuit. uictozi
osul ingenti p̄da potitus eod ī statiua re
dit. Tum consules castra conmigrit q uni
sco. equiq; affectis urbes suas. in unū
conferre. Certa illa pugna eo animo fi
xit eadem fortuna uictoriaz tedit. Fusis
hostibz quam castra capta. sic res roma
na in antiquū statum redit. Sedas
q bellū res exemplo urbanos motus

+ prodigia · Celiz arderе uisus est Bouē logq̃tus ē
Carnes pluit.

exactamen̄te. gnus terentillius arsa/ cū pl̄.
eo anno fuit ps/cōsulib̄. absentib̄ hac loā ebum
ios actionib̄ datus. p aliquot dies/ patū sup
bia adplebz/ animadu. maxime inconsula
te imperiū tamq̄ nimiuz n̄ tollendū li
bere cuncta/ muebebat. Noīe enim tamtuz
minus inuidiosuz re ipa. tñ atroā/ quam
regui eē/ qñ duos primo tonno acceptos
i moderata infinita potestate/ qui soluta atq̄
effrenata ipi/ obs mer. leguz/ omiaq̄ supplica
uēterent impletē. q̄ ne cena illis licentia fie/
legem se. promulgatuz/ ut quinq; uiri creā
tur legibz de imperio consulan/ senlēdis/ q̄d
pplz ipse iuis tradere/ eo cōsules usurum non
ipōs libidinez. delicentiaz suaz/ plege hiarnor.
Qua promulgata lege/ ai cuncte patres ne
absentib̄ consulib̄ ingiz dare/ senat. atq̄
fecto urbis. q. fabio uocatū. qui adeo atroā
tē interrogationez latoz. ipz ē. in uece. si mi
chi si amb cōsules in festu arcū instarent
ebunū relictuz minaz atq̄ trioris fie/ in
sidiarum ei. q. tempore capto/ adoztum
rem. p. sic. similez el/ poze anno/ ine mōbb
bell. ūq; mata diu ebunū tedisse/ nō potuisse
resisti. moztuus duob̄ consulib̄/ iacente egrega
uirtute/ in pestilentione oīum rez/ ad tollendū
rei p. gsulare imperiū/ latum/ leges fuisse.
Duces nullos equisq̄/ ad oppugnādaz in tem
pestiuz. quid tandez illi n̄ hoc. si quid cōsules
simile/ aliquez cuiusmodi nunc crudelie/ facerunt.
diez dicere/ accusare/ bus ipis iudicib̄ quoz
ali q̄ sententiā sic. n̄ illud consulare imperium
sit ebunig; potestatē/ in ipsam intolerandaz
facē. quiaz pacataz reconciliando. q̄ patribus.
de integro in antiqua redigi mala. neq; illuz
se. depcati quo minꝰ pgat. incepit. Vos si quid
fabius/ ceteri tribuni oziam/ ii primū oīum
cogitetis potestatez uiaz/ ad singulos ciuili
uz/ nō ad pniciem uniuersoz compatam esse.
tribunos plebis uos creatos/ n̄ hostes patri
nob̄ miser/ in uidiosum. nob̄ ē. deprecam ten
p. in uidia. nō ius uim. si iudiciam minuer
tis. agite ei collega ut rem integram/ ad
uentuz cōsulis differat/ ne equi quidē ac
uulsi. mozis absumptas/ prioze anno con
sulibus/ crudeli supplicio nob̄ bello insistere.
Iguit cum terentillo tribuni. dilatoq; in
ppz actione. re ipa sublata/ cōsul' exemplo
arcessit. Lucretius ei ingenti pōa malioze
mitio gloziaz reduc. q̄ augeret gloziaz aduen

ens/ exposita. or in campo mārio pōq. ut suuz
quisq; p modui ogtum abduceret. reliqua
nēdia quib̄ dm̄ n̄ exercere. Celebrat oīuz
consensu/ consuli triumphus. si dilatoz res
e/ tribuno telegi agere/ id antequinis consu
li fiat. iactat/ p aliquot dies tū in senatu
res/ cum asp̄ pplm̄. esse. ad ultimū mare
stin consulis tribunis/ q̄ fiat. tū imperatoz
exercituq; honos suus redeat. triumphet
te milites equisq; triumphanteꝫ sequat sue le
giones. alteri consuli datum ne ouans sine
militib̄ urbē inuehet. Anno de inde sequē
te/ lex terentilla ab eo relata collegio/ nouos
agressa consules e. Exime consules. p. uolum
nius. fet. sulpicius. Eo anno celius arcē insi.
ēnt igēs cōatio motu e. nouem locuiam.
cui rei/ poze anno fides nō fuerit/ credituz te
alia prodigia. acrem pluit. quē ymbrem in
gens nūs anuz/ ine uehemēto impulsse fexuū.
Q. d' me cadit sxr. sum. ita uacasse p aliquot
dies. ut nichil odz memorec. libri/ pontum
uos sacroz aditi. piacula/ denuentū alienī
genaz pōdā. neq; in loca summa urbis im
petus. cedesq; in deferent. me ceteri moni
tū ut seditionib̄ abstinēt. in. id fin̄ ad impe
dienduz legem/ tribuni criminabunē. ingens
q; aderat exercitus. ecce ut ideꝫ in singlos ā
nos ōbis noluere ē/ hēmia nuntiante uulsos
q equos/ q si absēsserint/ reficē exercitus/ anti
uz/ summaz rei posscam. ceteraq; antiates col
onos palam conciliaq; facē. id ai put/ eas unes
lelli ee. Ac hec dicta in senatu sr̄/ delectus
edictū. consules lelli ad misitandaz inē se di
spari missi/ alii ut uulsa/ alteri ut equi p uiaz
ecclebum/ oziam in foro pfonare fabulam
compositam. uulsi lelli hēmos ad pres patri
am/ nēuiruce q̄dem p̄mi. liberatez p. r. sed
arte ludi. qua occasione. ppe occisos uulsos
q equos/ mouere sua sponte arma posse/ haz
fides abiere. nouos hostes quer. coloniam
ficam. ppinquā. in famez fieri/ lelli ī nouis
anuatib̄ indicia. gen ai plebe romana. quaz
onerata dimis exuere papiri agmine ac
tum ee exilio q relegatione. annum ulq
scentes tribunos. sic nequid aliud actum pu
tent. uetaz legez ee. nisi dum integro res
sit/ dū dom̄/ diz togatis sine cuncte ne posse
sione urbis pellanē. ne iugum dari pant.
si animꝰ sit/ n̄ de foze auxiliuz. consentire oēs
tribunos. nullaz terroꝝ exē. nullum

pericultum ee cernere deos posse. anno uetuto
libras defendi possit. Nec tribunis ate expte al
tera consules in ostrectu eoz potes sellis de
lectum hebant. eo de cam rumc tribuni. contio
nesq secum trahunt. catam pua uelut re
expe nunde causa. statim uis eozta. quec
qz luctoz missu consulis prendissz. tribunus
mitti iubebat. neqz suuz cuqz uis mod facie
bat. si unus sue q manu obtinend erat. q i
tentes hes. que ad moduz se ebrum gessisse ne
inphibendo delectus. sic patres. legi que pe
onis comitial' dies fenebat. impedicoi gereb
ant. initiuz erat nue. ci discedere pplin missi
sent tribuni. q patres se submouen aut si
nebant. nec fere senioz. rei me eram. q pre
q no consilio regeda. si premissa tementa tu
andam neqz ee nt. nl'tuz q consules se abstine
bant. nec cui in conuocatione rei. maiestatem
suaz cotumelie offerret. Ceso erat quinti.
ferox animus. qua nobilitate gentis. qua
expzis magnitudine q uiribus. adeo mu
na data adus q ipe addiderat. musta le lu
te ozta. fabiandiamqz i foro. ut nemo i lin
gua. n manu promptioz in iniuria hetur. hic
ci in medio patriz agmine constitissz. emi
nens in alios. uelut omis dictatoris consul
atusqz gerens. in uoce. ac uiribz sus. inue. i
mpetus t'bunicios populares qz procellas.
sustinebat. Hec d nec sepe pulsi foro ebrum
fusa. de fugata plebs e. qui obnius fuerat.
multatus mulctatusqz abibat. ut satis appa
reret. q si sic agi liceret. uictam legi ee. tuz
ape. iaz paucis alus tribunis. ap. uexginius
ex collegio unus. ceso. in. ca prius diem dic. Ne
i geniuz accenderat eo fo magis quaz cete
ruerat. eo actus obstante legi. agitare. plebi.
tribunos uelut ustu p sequi bello. Incusatoqz
patre reum nere. in medioqz flammaz de ma
teriam animis suis suggere. legem iterum
no tam ad spem p ferendi. q ad lacessendam
ceso. tementem ferre. ibi multa sepe ab
uocante. in consulte dicta factaqz. in unius
ceso. suspectum. in adue in gre niti. tam
legi resistebatur. q appius negauit se tenere
plebi. Eo quid sentias in nos qui nes. ceso
nes simul anem. q legem qua capitis hoi ni
posse. quaqua qui. ego legez loquoz. libari
obstare. os tarquinios superbia exupat. exper
ate du cois auc dictatoz fiat. quez p uiri. um
bra q audacia regnantez in etes. Assentiebam

tur mlti pulsatos se quientes. q tribuniu adiuz
pagendaz ultro incitabant. Jam aderat iudi
cio dies. apparebatqz uulgo hoies. indaupiatio
ne. ceso. nis libertatez agi credere. tum demu eq
ctis. ci mlta i dignitate. pensabat singulos.
sequebantur necessarii. pnates amicos.
Ctius quinctius capitolini. qui tex cois fuerit.
ci mlta refert. sua familiaq dezza. affirm
abat. Neqz in quinctia gente. neqz i cuncte
romana. tantaz in dolez. tam mature ui tuis
umquaz euenisse. suu primuz militem fuisse. se
se pe mde pugnasse. in hostem. sp simum.
ipz. missuz ab quinctio capitolino. sibi eu i du
bus suis reb uenisse subsidio. neminez unuz
ee. cuius magis opa putet rem restituta. p. lu
cretius consul. anni pozis recenti gla nitens.
suas laudes preripere ci ceso. memoz are
pugnas. referre egregia facinoza. nue i expe
ditionibz ne facie suadere. q monet uuenez
egregiuz instructum. natume fortuneqz oibz
bonis. magnimuz monumentuz rem ei cumulatis
i quacuqz uenisset. suu quaz alienu mallet
cuez ee. q offendat. meo senioz. q dubitam.
eatem. audie affere. q ceteri ci consiliu
id indies crescet. senescentibz uiris. matue
scere uirtute. si nerent tantuz uiri. senes in
ciuitate fieri. Pace mehos. huius t. quinti
us. cui cincinnato cognomen erat. n uenio. to
laudes. ne cumulatez iudiciz. si uemaz er
roz atqz adole scentie. pretendo. sibi qui n dic
to nd fo. quequaz offendissz. ut condonet
filium. quibat. Hi alii auisabant. pces. aut ue
reamdia. aut metu. alii se suosqz multatos
queremtes. atroci responso. iudiciuz suu pze
ferebant. Premebat reum pcez inuidia. ciuz
inidiaz. ciuz unuz. qd'. o. mulcans ficez. qui
annali quoq annos ci. plus fuerit. testis exti
terat. se aut multo postquaz pestilentia ur
be fuerat. uenientem grassantez. in subura. i
adisse. ibi tuam natam ee. fierecqz suu mino
rem natu. nec dum exmoz. sanis ualidum. pu
gno ictuz abscesione cecidisse. semianimem.
me matis domu ablatuz mox uiuoqz inde auhi
tam. nec sibi rem exequi tam amicem p co
sules supios amouisse. Hec uolsco cla
mante adeo concitat homines sz. ut uix nul
lus absuerit qu impetu ppli ceso intercep
ere. Negamus. impi uiolet hoies. q inuiola dua
patrici contra in resistit. Tarq. quinctius da
mnat. cui ne capitis. dies dci fieret. q sua

Necessio qnti
praestone adple
hem.

Nota preclaz egregias
laudes hui? psonis

i subura.

Oro. A.

ad patrai in
ee in.

29

† Secunde belliz

ppe diem iudiciū: eum in temnatū ī dcā ci
usi ñ debere uiolari. Tribum⁹ supplicū negr
ar sp̄tuz se de indēnato sinaturū tam
iuuare ēē adiudicai diez. ut quo hoiez ne
q̄uente de eo supplicai sumendi copia pō
t̄. fiat appellāti tribuni medio de artolus
duxhi sui expediūt. in uincla omni uetāt.
sisti rem. pecuniāz nisi sistatur ppō p
mitti placere. Pmūtiane sim maz pecun
ie. quanta equiz ēēt pmitti uenieba ī
dubiuz. id ad senatū refaē. Quis dum
consulerent pres. retent ī publico est.
uades dare placuit. unū uadez o o o ēē
obligarunt quot damnē pmissuz ēbunus.
x. finiēt. tot uadib⁹ accusatoz uadaē ē re
um. hic pzim⁹ uades publicos dedit. dim
issus eo nocte. pzima intuis consule
ī exiliū abiit. Iudicū die cū excusarē solū
usse exilū causa. nichil hominū negmo
comitia hīte. collegę appellati dimisere
uocalium. pecuniā apatre exacta crude
lit. ne diuendis oīb⁹ bonis alicuā diu
transiluerim uelut relegatus de illo q
daz tu gurio uuerē. hac iudicauz. q̄ pmul
gata lex exegit ciuitatez abeuēnis omiz
fuit. cum uelut uictoz tribuni pacis
pacib⁹ cesonis exilio. pp placā ēē credēt
legem. nq̄ ad senioz patriz p̄tinere ce
ssissent possessione repleti. Iuniozes idm
ayme q cesonis sodalis fuit auexere ir
ās implebz. Nō minuit animos si ibi
plurimuz pfectuz ē. q̄ modo quodaz tem
pe tenere impetus suos. cū p̄mo post ce so
nis exiliuz lex cepta fert ē. instructi pa
ratiq̄ cū ingenti clamoz exāti. sic ti
bimos ubi pzimuz submouentes pbue
re causaz ad oziendū. ne nemo uni inde p̄
capitū quaq̄ gtie domū inuadere. fer
et. Ille. p̄mo cesones exactus se pleb
es quereret. Quedis diebz quib⁹ tribuni
de lege nō agerent. nich eisdem illis pl
acidus aut quietus erat. benigne sal
utare. alloqui plebis hoiēs domū īuita
re. ad ēē fozo. tribunos ipōs ceteraq̄ pati.
sine mēpellatione omnia habere. nūq
quā ulli neq̄ publice neq̄ pūatī ti
mes ēt. nisi cum de lege agi ceptuz ēēt.
alibi pplis inuentus erat. nec ceā
mō tribuni tranquillo pegre. si nesci
ti quoq̄ ī insequentez annū nec uoce
quidē in commodi. nedum ne illa uis fie
ret. paulatim pmulcendo tractando q̄
mansue fecerant plebez. his p totuz annū
artabz lex elusa ē. Scapulis aueratē placi
diozem. Quis. ē. claudius appi filius. q̄ pau
lemus publicola. nichil nouū nouus ām us
actulerat. legis ferendę aut decipiē de cui
cunctatem tenebat. quantuz uimiozes pa
trum plebi se magis īsinuabaē. eo acriuz
contra tribuni cē debant. ut plebi suspec
tos eos criminando faciēnt. annuratēz
fcam ce sonez nome ēē. inēficiendoz ēbu
noz truculentę plebis consilia inita no nego
tii datum ab senioz patriz. ut uinciē tri
buniciaz potestatem. e. re. p̄. tollerēt. fōma
q̄ eadem cunctans ēēt. que ante sacrum
montē occupatuz fuerat. quilibz q equus
stratum q̄z ac. pp̄ solleme ī singulos an
nos bellum tumultuē. pzo pinsq̄ aliud nomē
maliz nec opinatoz exoziuz ē. Exules ꝑ
uiq̄ ad. uij. hominū q̄d. quingēti duce
appio hēdonio sabino nocte capitoliū atq̄
arcem occupauere. confestim in arce fōi
cedes eoz qui quirare q simul capere ar
ma noluerant. alii mē tumultuz pauentes
patuore ī foz deuolat. alie ne uoces ad ar
ma. q hostes in urbe sint. audiebant. cōsq̄
armare plebem. q inermem pati timebāt.
incerti q̄ maliz nepentinuz exitiuz. ante ī
festinū db odio plebis an abp̄uili fraude al fraudi
urbem inuasissi. Sedabant tumultus. seda
ndo inēdum mouebant. nec enī potentē pa
tricia q consternata mīnando regi imperio
dante tamē arma nō uulgo. tamen. ut ī exito
hoste p̄sidium satis fidum. ad omnia ēēt. so
licitā reliquū noctis. in cinq̄ qui hoiēs quāē
mīs hostiuz ēēt. in stationibz dispondis. ad
opportuna oīs urbis loca egere. luce demū
cepere bellum. ducēq̄ belli. suos ad libertem
appius herdonius ex ca proelio uocabat. se
mi seminū animusq̄ suscepisse causam. ut ex
ules in urbe pulsos. in patriam reducēē. et
sibi cis grauē uicinum demere. ad malle. p
t̄. auctoze fien. si ibi spes nō sic. se uel sociis
equos q omia extrema tempestatuz. q con
tractarum. dilucē res magis patribz atque
consulibz. Pzeterea tamē quē tenuisse debāt
ne uetustum nem sabinoz id consiliū ēēt
timere. q cū tam ī urbe hostiuz ēēt. Quoz sab
ine ē. si usq̄ legiones ex omnibz ad ēēne.

q̄dā ī opinatum

tu[m] celeri[tem] hostes uulsa equi[te] ad popul
andos. ut ante fines. si ad urbem ut expe
cta[m] ueniret. mil[i]a quam[que] amoues. se
ceteros em[m] ebac erga sullis. ne sinus ar
ig[ue] dom[u] hostis eet. cui nec arcere. si n[on] ar
cendo nec i[n] festo[re] fieret fidem abrogare.
sanus erat metus utrq[ue] occasio[n]a sibi uidebat
posse. tam[en] super[ant]ib[us] alijs ac mag[n]is
malis. nemo tribunos aut plebi[s] timebat.
ma[n]suetum id malum q[uo]d alioq[ui] quiete ma
lor semp[er] exoriens. tum[que] ea pegnino tem
re sopitum uidebatur. adeo pre[ter] unum ma
xie inclinatus rebi[us] in cubuit. Tame[n] eni[m] trib
unos sunt q[ui] temut. ut no[n] bellum si uana[m] ym
agine belli adiutentes ablegis cum plebi ar
mos. capitolii[um] in se diisse contendent. pa[tr]
ciorum hostes clientesq[ue] si placati lege finita
tumultuatos ee se sentiant. maiore q[uo]d nu
ens nunc silentio abituros. Concilium inde legi
pferendae hae aduocato pplo ab armis. sena
tum intenm[que] ois habente. alios se maiore. ab
tribunis metu ostendente. qua quae noctu
nus hostis intulerat. post q[uo]d arma ponere
discedere homines ablationib[us] minarum
e. Publius ualerius collega senatu[m] retinen
te se excusa propter. mae int[er]plus adtribu
nos uenit. Quid hae e rei[m] quid tribuni. ap
pii herdonii ductu q[uo]d auspicio rem p[ublic]a
n ethis. tam felix uob oium impendis fuit q
suma no[n] ommouit auctor. cum hostis si
pa capue sit. discedi ab armis legesque
fieri placet. inde ad multandi[e]s q[uo]d one ue
ra. si nos ubiq[ue] suu[m] nulla cura tangit. de
uos ueteres mi deos unos ablatos capitos u
pie maxime optem. uno regia. a mine ua.
alii dii deaq[ue] obstrepe. castra suos. publica
unos penates tenet. hec uob forma fame
cumulatis uidetur. tantus hostium no[n] solum
intra muros e. si ante portas fore cuncta
omnia interim i[n] foro fiet. senatus iam
e uelut cum otium superat senatu[m] sua
diat. alii quintes suffragiu[m] ferunt. quo quo
patru[m] plebisq[ue] e. consules tribunos deos
hoiesq[ue] omes. armatos opem ferre. i capito
lium cumere. libare de patere augustissima
illa domus iouis optimi maximi deinde
iouule pace timentes tuam. qua quondam
dem ab his tem fabius duxo capta
recepisti. da sic pace. uile hae i gredi mea
quae tu duxe. quam tuus i gressus exactus e.

primus ego ois. quantus mortal[is] de
um possim. te ac tua uestigia sequar. ul
timu[m] oro mos fiue se arma capere. uocare
omes quoties ad arma. figs impediar. ita
se consulans imperii iam tribunitie po
testatis sacratarumq[ue] legum oblitus. qui
squis ille sit ubicuq[ue] sit. e capitolio i foro
pho[st]e habiturum. uidere tribuni qui
m appius hetomus tetanere. impubium
ualentium cosulem summ arma dubitarum
se intribunis q[uo]d princeps familie fie dub
us in regib[us] eet. uim ulla[m] apparebat fu
turam. spectaculoq[ue] seditiones tumultum
hostib[us] foze. nec lex tam fem. nec ire capi
tolii cosul potuit. Nox etiam ira cepta opp
sit. tribunicios fere nocet. timentes cosulum
arma. amotis inde seditionis auctoribus.
patres circum ire plebem. in sedentesq[ue] se
mi[n]acibus sermones tempori aptos fere.
admone ut uiderent in quod discrimen re
publica[m] adducer. no[n] inter patres ac ple
bem ea. tam ee si simul patres plebeiq[ue] ar
em ut[ra]q[ue]. templa deoru[m] penates publicos
puatosq[ue] hostib[us] tedi. Du[m] hec i foro sedi
te discordie ag[un]tur. cois interim ne
sabini. ne uicens hostis moueret. circa pa
tres mutuoq[ue] discessere. eadem nocte. ti
sculum de arce capta capitolioq[ue] occupato
q[uo] alio turbate urbis statu. nusq[uam] uelut. hu
c manlius tusculanu[m] dictatore[m] ergo
confestim cocato senatu atq[ue] introduc
tus nuncio. magno ope censet. ne expectet
dum abroma legata auxilium petentes ue
niant. pacatum ipm discordiaq[ue] de socialis
deos. sicuti q[uo]d fecerunt. id posse. de merendo
beneficio. tam potentem tam. ppm quam ci
uitatem. nusquam patrem occasionem datum
deos. placere ferri auxilium. inuenes cosu
bie. arma dare. romam p[ri]ma luce uen
entes. paulu[m] spectatem hostium pbuere equi
dur uulsi uenire. usi sit. Dem ubi uana
ere[m] abire. accepta in urbem agmine in
foru[m] descendit. ibi iam publius ualeriu[s]
relicto ad p[ro]tectum pfidia collega. ipse re
bat deum auctoritas. ut moueat affir
mantis capitolio recepto q[uo]d de pacata
si se docet. semisse. que status abeuntibus
occulta. in lege fenetur. memores se ma
iore suos. memores cognominis q[uo] popli
colendi uelut hereditaria cura sibi amato

oderendo.

nlz traditi cēt/cōsulū plēb/nō impedimēto.
Nūc ducem scarī/nequequā reclamādū
ebimus. in dubium capitolinū erigūt aciē
aduīgilauit q tusculana legio/cētare scā q
nesq; de recipiāde arās suī deas facēne. duū
cēq; suos adoptatum: ne pradare cū hostes ue
ulli sāns iei/pēz quā loco fuerit. ne priāq; b
in fēxume signa romam soaiq; tuestibu
luz pruperēt templ cū publius ualerius
ē pmozes pugnam cens ī fiat. p. uol
umnius consulatus/indic cadentem ys da
to negotio suis ut exp obtegerent/ne ī lo
co incertaq; ostū/pnolat. pardze impetuq;
tcnte ne se usus non puenit admihē. pri
us uiat/quaz se pugnare sine duce sentēt.
Quinti cyulium/cede sua fedauere templuz
mlā uim capti. herdonius mē fectus. tq cap
tolium occupauit. ac captus/ut quisq; ille
ante finis cēt fortune sue. aquo que supiū
supplicuz ē. Tusculanis gratie acte. capito
liū purgatum deq; lustratu/inconsul' om
uz plebs quadrantes ut fumere amplioze
re fē retur/uictasse fertur. Pace pacta ni
retum tribum/panis/ut publi ualeri fi
tem exsoluerent/instare clandio/ut collega
deos manes fraude libāret. agi delege sine
ret/osul ante quam collegam sibi subrogassz/
negare passim agi delege. hec tenuere an
tentiones. usq; adcommia consul' subrogā
di. deinde ī se. summo patrum studio. q
uetus cognatus/pē cesonis/consul creā
tur. qui magistratum statim adeptus/quia
si erat plebes/consule habitura/uitaz pe
tē fauore patrū. ultore sua/tribz libens qu
nemo cesonē ferebat magnitudine animi
consiliuz q modus adhibendi/ubi res posēt.
Poxes erant. Is ut magistratum in ur. assi
duus contionib' pbrumali/nō implebe cē
cendo. quaz senatu castigando/ne beniti
or fiat. cuius ordinis lāguore/ppetuā am
Tribū plēb/nō ut ī re publica popul. Rz
ut impdita. domo/lingua animūq; regnarēt
cū cesone filio suo/uirtutez/ostantiā/omia
uuentutis/uelli domiq; terroza. plā eūle io
mana/q fugata cē. locates. seditio sos/semia
discordiaz/uteq de ēcio/tribunos. pessimis
armis/regia hērena uincere/animus inquit ille
uīcamus/qua in capitolio nō fuit. inuīc su
ppliciq; quaz appius herdonius/meruit/plus
hezaile aliquātō/qui uere nē existimare nel
te/hezaile/si michil aliud hostem sē fatēdo/pte
tenuisse. ut arma capetis/hic ne gaudebi
lla cē. arma uob ademit. nudosq; suis uīs
q exulib' obiecat. nos cū claudio pace q publi
ualen' moxtu loquar/prius michi in capitoli
nū signa ī tulisse. quaz hos hostis de foro to
lleret/is pudet deoz hominūq; cū hostes in
arce/ī capitolio cēre/exulez q suoz duxp
fanos omib'. in cella iouis optimi maxi mi
habitare/tusculi cū quā rome sumpta sunt
arma. indubio fuit/uerū lucius manilius
tusculan' duu. am. p. ualeri' q consulē claudi
us/cōq/mānaz direz libidine. q quū mec lati
nos ne prosē quidez ipis/cū in finib' hostem
hīē attingere arma passi sum'. nē nisi lati
ni sua sponte arma sūpsissent. capti q deiec
ti nam'. hec ē tribuni/auxiliuz plebi ferre. in
exercitu hostili/q uacaneaz obiectē scelus/si
quis nob' humili' hō te uīa plebe. q ptem
uelut abruptam dece tuo populo uīam pre
am pecuniamq; nē publicam/feasti. sigs
exhis tonitruz suaz obsessam affinitatē/ima
ta/ niūtanec/ferendaz auxiliuz putasti. tu
ppie/obtimus maxim' exulez acp suos sep
tus armis. nulla humana opa digni emer/q
hi postulant ut sacra sā habeam. quib' ipi
dii neq; sā sunt. q em' diuinis humanisq; re
lenb' obnia/legem nos hac anno placuimus
Dictatis. cum hezaile/illo die quo ego cū
sul sum creatus. male gesta res publica ē
penis multo quā cū p. ualerius consul pene si
tulerit/iam pridiez quinq; quintes ī
uulsos q equos michi acp collega legion
es duce. in animo ē. nescio quo facto/magis
le flantes quaz placari/ppitios habeā deos. q
tum penaruz abillis populis fuit. si capitoli
uz abexulib' obsessum fuisset. suspicari d
pacto quaz re ipa experiri ē melius. Ego
uerat plebem quato consulis erecti patres
restituta crediderant rem publicam. cōsul
ale/comes animo siqz quaz auctoz/fuscepisse
collegam/pacem/actionez tam grauis rei.
cū facile/patribus ī gerendis/cōsulatus offici
pacem ad se undicabat. Cum tribuni eludē
tes uelut nana dicta/psequi quereb/quo nā
modo/exactum eductum consules ēent/qs
delectum haberē. nemo passurus ēet. Nobis
nō inquit quinctius nichil delecti opus
ē. cū quo tpe. p. ualerius ad recipiendū
capitoliuz/arma plebi tedit. os ī tuba una

nerint. cõsentiamus se missu cõsr. nec missu
abituros/ecclamat. Tunc quidã ex tribunis C. Licinius
Crassus/dicit armari ad lacum regillũ assitas
Capillam tum tribunus/populũ exsoluere re
ligione uelle. Pugnatũ eo die quintũ finisse/
ait sacramẽto ad actũ sine. Si nõ dixerit/ q̃ si te
nere sclm/neglegentia uenerat deũ. Si interpẽ
to sibi quisq; ũis uirandum/ legẽs apere
as fracebat. Si suos populus mores ad eã accom
odabat. Igit ẽbium uetãte impediente res nulla ge
ssi erat. Deprecando eũdem/agere. eo magis q
nũ dubium/ nõ missos ad eã ad regillũ lacũ fam
a euenerat. locũq; in dubitando. Ubi audiendo
to ad populũ agi possit/ ut quicquid uirorũ in tri
bunicia potestate/ id omnibus ubi ab rega
ret/ omnes/ id uissimus/ quando consules uellent. ne
q; eni prouocationes ee longius ab urbe/ mille
passuũ/ q tribunos si eo aduenissent. in alia
tumba quintus/ subiectus fore consulari im
perio. Tenebame hec. Si ille maxime eius ani
mos agitabat/ quotiens quintus dictator
se cõsulis comitia nõ habiturus/ non tri
cuiatez egram ee. ut cõsuetis remedis
sibi posset/ dictatore opus ee rei publice. ut
qui se mouere ad sollicitandas/ sanctas
tas/ sentiae sine prouocatione dictaturã ee. Re
natus ẽ capitolio erat/ eo tribuni ad populũ acta
plebe uenisse. Mirando clamore ingenia/ nẽ
consulum. nẽ patrum fidẽ implorasse. nec
ad monere. Desina consules/ quaz tribuni se
in auctoritate patrũ futuros ee/ pollicati sint.
Tũc referente consule/ de tribunoz/ q plebi ple
biscitis. & senatus cõsultis/ ee. si nec. neq; omnes
ges eo anno in tenerent. neq; consules alios
le ẽatum educere. in reliquũ magistratus
continuan. q eos tribunos refia/ iudicare se
natus contra rẽ publicam ee. Consules fieri
in patrum potestate. Tribuni reclamantibus
consulibz refert. Patres quoq; nequid ex tenere
plebi ad ipã lucis quintus consules/ refiaebãt.
Nulla toto anno uehemẽtior dictũ consul fuit.
Quippe/ quis si una una patres conscripti au
ctoritas ad plebem ẽ. uos eleuatis etiã quippe
qua plebs. ẽ. in continuandis magistratibz
solute ipi quoq; solutus multis. ne temere/ ti
ri cedatis. tamẽ id sic plus posse ẽ auctorite.
plus leuitatis deliciẽtie habere. Leui ẽ uam
usq; ẽ sua recreta q consulta tollere. quam
alios/ inuitamini p. c. tũbaz ẽ cõsulatz/ q qui
euẽ plo alius ẽ dicens. alios euẽ plo/ pauitas to

tus/ quaz dii inuito uere fiacame. Dii ego ne im
uẽ tubinos. nec me contra. S. c. osulem/ re
nũtiam patiar. De uetu cõtendi ad oztũ.
uerũ ipe. p. si hae hẽna arreas. q te me hor
tibi p suadeas/ me tali deceptuz/ ut nõ hon
oz mei ate impediti. si gl'am spei homo
ris dubitam/ mandatq; que euentuz ad eo
impendere. Tenaci pucẽ. Communi inde
ediamẽ/ nequis. l. quintius consul/ fiaẽ. siqs
fecisse/ se id suffragium nõ obsignaturos. cõsu
les creati. q. fabius bibulani. eius. l. cornelius
maluginẽsis/ census acẽ. eo anno lustrum
ape capitolium captum/ osulem oensus/ condi
religiosius fuit. Quinto fabio. l. cornelio cons.
principio anni ius statum turbulente/ ingra
bant plebem tribuni. bellum ingens timebat
equos latum atq; hẽnica nuntiabant. tam
diu uolsoz legiones ee/ q ipas colonias/ in
gens metus erat defecturas/ egregi ipetuũ
tribunos. ut bellum pueri sinerẽt. cons/ inde
partiti primacias. fabio ut legiones duceret
datum. cornelius ut urbi psidio ee.
neq; pars hostium/ qui equis nos erat. ad
populandum uenisse hẽnica q latum missi mi
lites cum exercitu. Diuq; ptes sociom ieue
ratu. tria quidem fuit. Postquaz addiem pfixã
ei uenerũt socii. consul extra portam capenam
castra locat. inde lustrato exercitu/ antium pfe
ctus. haud procul oppido statiuis hostium/ cõse
dit. ubi ei nulla quia nõ diu abequis uen
sset exercitus. Dimicare nõ dubitat. quẽ ad modum/
quem uallo se tutamentũ parauerẽ. postero die
fabius/ nõ primo luce/ omnium q/ sui
tum populos tres separatim acies/ circa uallum
hostium/ instruxit. ipe erat medius cui legio
nibus romanis. inde signum obsignare misit. ut
parmer q socii rem in aperiret. referentq; pedẽ
si receptui canere sensisset. equites item sine augere pe
pedestria collocat. ita etiam ad oppidum/ ne
quis inde q cum undiq; missilibz/ nõ sustinẽtes
impetum. nullos uallo tegebat. tam pressus
inde munitiones. pauidi turbati/ et inordinatiq;
impetu una castris expellit. inde effuse fugi
entes/ equites ad stipem uallũ haud facile fiebat.
cui ad id spectatoz pugne astitisset. Ibi uero campo
adepti. pte uictoze fruiẽ. tentos ecẽdo ad
gnaq; in castris q eẽ munitã. cedes fugienti
um fuit. si pedes maior. quia nec arma secuz
essent hostis potuit. deletusq; ẽatus foret. ni
fugientes silue texissent. Dum ad montis

hec geramẽ. interim equi rubre iuuẽtutis
p̃missõ. ardez tusculanaz ĩ p̃uisõ nocte cap
nũt. reliq̃ exercitꝰ aut pauł menũ tusculi cõsi
dit ut dissẽderẽt hostiũ copias. hec celeꝫ
romaz: ab roma in castra antiũ placi. mou
ent romanos aut fecis quã si capitoliũ cap
tũ nũciarẽt. adeo q̃ recens erat tusculanoꝝ.
mentiz. q̃ similitudo ipã periculi. repsẽ da
tum auxiliũ iudebatur. fabius omissis cõ
pdam ex castris rapidum antiũ conuehit. ibi
modicõ p̃sidio relicto. ad tũ agmen tusca
lũ rapit. nichil pẽ arma q̃ quod ꝛen admã
ũz fuit cibi. fere milites habent. cõmeatuz ab
roma. cõsulis exercitui subuehit. sliq̃ mẽses tu
sculi bellatuz: parte exercitus consul castra
equoꝝ oppugnabat. parte tusculanis de
fendit. adarcez reparabaz. ni nũquã eo subi
re potuit. fames postremo inde deterruit ho
stem. Quo posq̃ uentuz adextremũ ẽ. in
grames nudiq̃ cõs subigũ abtusculanis mi
sit. hos ignominiosa fuga domũ se recipi
entes. romanꝰ cõsul inuitos cõsecutꝰ. adnu
ũz cõs occidit. uictoꝝ ad columen in loco nõ
ẽ. exercitu relicto castra locat. q̃ dẽ consul p̃
quã menũ romanus pulso hoste planiuz
ee desierat. q̃ ipe ab roma p̃fectus. Italiã
nam cõsules ingressi hostiũ fines. in genti e
tamine hinc mulsos. hinc equos populãt.
Eodem ãno desisse antiates apud plerosq̃
auctoꝝes inuenio. L. exnelius cõsul' hec bellu
gessisse. oppidũq̃ cepisse. exitum affirma
re. q̃ nulla ap̃ uetustioꝝes scriptoꝝes eius
rei mẽo ẽ. — Nõ ausim. hec bello p̃fecto ẽ
bumanz domi belluz. patres erant. clamãt
fraude fieri. q̃ fœdus teneaẽ exercitus. frustra
ones exꝫ legis tollendæ. cũ se nichil rem fusse
ptam pactuꝝ. Obtinuit tñ. p. lucretius p̃e
fectus urb'. ut actiones differẽt. cadentiũ
consulum differendæ. erat q̃ noua exorta ci
uitas. motus. a. exnelius. q̃ q̃ similis quesiuz
es. m. uolsco q̃ falsis aue dubie testis ĩ ce
sonem euocasset. diez dixãt. multis enĩ em
inebat indictis. neq̃ fidem uolsca eq̃uo se
mel fuit egꝫ. unquã nõ modo uisuz ĩ pu
blico. sꝫ ne assumere visse quidem exemplo. m
ulto q̃ alte mẽsiuz. moꝝtuũ. nec his tem
poꝛib' inque testis q̃ nisi conuocassꝫ. cesone
rome uisuz affirmantibꝫ qui uia mente
tame. se cum eum cum frequẽtẽ q̃ do signũ
sine ullo cõmeatu fuisse. nisi ita eẽ. multa

Tusculana arx fame
ab hostibꝫ ignominiosa
esse relicta.

volumẽ.

p. lucretius

p̃uata ferebant. uulsco uidicẽ. cũ adiudicatũ
ne nisi audiret. omis hec ꝛe nimiuz ogrue
tes. hanc magẽ dubiam dãpnationẽ. uolsci
quã lesionis uolsco teste fuerat. facebant.
ĩ mozã ebum erãt. q̃ omnia quẽstoꝛes hzẽ
de reo. nisi p̃us lata de lege cẽt. passuros
negabant. ita extracta utraq̃ res. ĩ consiliũ
adueniuz ẽ. Qui ubi triumphantes uictoꝛe
cũ exercitu rem in urbem. q̃ silentiũ de lege
erat. paulsos magna ps credebant tribunos
sle illi. q̃ eũ extremuz annũ tam erat. quã
tum affectantes tribunatuz. in omnioꝝ
disceptationes. ablege cẽtamen auerterant.
q̃ cũ consul' nichilo' adnisus omnationes
tribunatus quã si lex munienda fine male
statis causa p̃mulgata fẽrẽ. retredisse ne
uictoꝛia cẽtumus penes ebunos fuit. eo
dem anno. equis patẽ petentib' datu. cẽsꝰ
res p̃ore anno inchoata p̃fectꝰ. ꝛogꝫ lustruz
a boꝛigine urb' deamuz condituz. fuerunt
censa ciuium capita ccxxxiii. cccxxviii. Consu
lum magna dom̃ relliq̃ eo anno gꝫa fuit.
q̃ q̃ foꝛis pacem peperit. q̃ domi q̃ si nõ con
coꝛs: minus tam̃ quã alias. ĩ festa ciuitas fu
it. Minuit inde q̃ucius nautius cõs
facti. duas ꝛesiduas anni p̃oris causas exe
pẽrũt. Eodem m̃ consules legem tribuni ti
dicium de uolsco impediebant. sꝫ ĩ quesiozib'
nouis. maioꝝ uis maioꝝ auctoꝝitas erat. cui
marco ualerio ualerii filio uolesi nepoti. que
stoꝛ erat. qui metus capitoliũ. quẽ consul fu
erat. is q̃m neq̃ quicquã similẽ cesonem
rei publ'. maximi uinculuz restitui posse.
falsũ testem. qui dicendæ causæ in nouio p
testatem ad emissꝫ iusto ac pio bello p̃sequẽ
batur. cũ uigintiuiꝝ maximi q̃ tribuni de lege
agerẽt. diuum m̃ siuz spatiuz consulibus
datũ ẽ. ad inspiciendam legẽ. ut cũ ceteris
sene ppli. quid fraudis occulte fœderi cui
nerent. deniq̃ suffragium iniret. Hec ĩ eq̃lli
datum. nec mẽsquã murle fecit. nec diuturna
nam quietẽ. equi dederũt. qui rupto fœdere
q̃ datũ erat p̃ore anno cum romanis. impe
rium ad gracchum cloelium detulit. Is
tuz longe p̃ceps ĩ equis erat. Gracchodu ce.
ĩ lanuuinũ agrũ. inde intersaltanuz hosti
li populatione uenimus. plenisq̃ p̃da. in
algido castra locat. In ea castra q̃ fabius. p̃.
uolumnius. a. postumius. legati ab roma
uenere. q̃ estum in uires. q̃ eo fœdere res

repti. Tuz eos equoz impatoz: que mandata haberent absenatu romano. ad quez cum ubet dicē. se alia interim acturum. Quēcus ingens arbor. p̄torio i minebat. cui umbra opaca. sedes erat. Tū ex legatis unus abiens. q hec inquit sacrata quē cus. q quodq deoz ē audiant. fed' auob ruptum. nūsq q nūc quenel' assimeq moy armis. cū deoz hominūq simul uiolata iura exequem. Romaz redierē legati. senatus ussit. alterū consulem contra gracchū in algidū exercitū ducē. Illeri populationes finiti equoz. punctam dedit. Tubam suo more impedire detectum. et foztiter ad ultimum impedisse. si nouus subito additus error ē. Vis sabinoz ingens. ppe admenia urbis infesta populatione uenit. sedato agri terroz. Iectus urbi ē. Tum plebs benigne arma capit. reclamantibz tribunis. magnū duo exercitus scripti. Illerum nautius ōtra sabinos duxit. castris q adeo tum pfectis. p expeditiones suas plerūq nocē tes incursibz tentam uastitatez i sabino agro dedit. ut compan ad eam. ppter tacti bello fines romani uderentur. omnino. neq foztuna nec uirtus eadem in gerendo negotio fuit. naz cū aduc paul abhoste castra posuisset: nulla magno pere clade accepta. castris se pauidus tenebat. Q. ubi sensere hostes. aciem extemplo alieno ut fit animo capiūt. q nocte adoztu castra. postquaz paruz uis depta. p̄ferme. munitiones postero die cōcidant. que pauisquam irrigi uallo obiecte. claudent eruptus. quinq equites in stationes emissi romaz pertulere. consulem exercitumq obsideri. Nichil tam nec inopinati nec tam insperatum accidē potuit. Itaq tantus pauor. tantus ex predatio. fuit. quanta si urbem nō castra hostes obsiderent. Nanq consulem arcessunt. in quo cū pauor pōsidii uideret. dictatorem q dici placere. q rem publicam restituere. L. quinctius annatus. consensu omniū dicē. Operepōtus ē audire. qui omia p̄ dignitas humana spernit. neq honoz magno loco neq uictum pudendo. nisi ubi effuse affluāt opes. Opes unica impu p̄. L. Quinctii. trans tiberim. cōtinebat. locuz ubi nē

L. quinctius annat' ab aduo re dictatoz effectus.

nualia s. quadrigis uigerū colebat agruz. que p̄ata quinqua uocāt. Ibi ablegatus. seu fossam fodiens. palo i manus. seu aliud agens. operi extē id q̄ cōstat agresti intentus. salute data. i uicem reddita. q̄ ingratus ut q̄ bñ nō teneret ipse uicq p̄ uocat. mādata senatus audiret. sed miratus. ingressusq tectum ne salua ēent omia. togā p̄ope exutam. p̄ femine uxoz. liberos. natalisq tulit. Quā simul absterso puluere. de sudoze. relatus. p̄cessit. Dictatorem eum legati gratulantes. consalutant. in urbem uocant. qui terroz sit in exercitu. exponūt. Nam is quinto publice pacis fuit: tres q̄ nectis. tres obuiam egressi filii. exceptū. nō aliū p̄inquū. atq amicū tū patrum maioz pars. ea frequentia ship. ante ce tēteris lictoribz redeuntis ē. tū miū. q plebs ēa. ssus in gens fuit. sed ea nequaquā cum ceteris quinctiis. q imperii nimiū q unā in ipō imperio uehemētioz. Ita quidē nocte nich. p̄terquam ingratum ē i urbe. postero die dictatoz cū ante lucē i foz uenisset. magistrū equitū dicat. L. cū quinctiis patricie gentis. sed qui tum inopia pedibz. ppter pauperiē fecisset. bello tam p̄sumus longe romane iumentis habitis ēet. cū magno equitū incrementi. nemē. ussquam edicat. claudi tabernas totā urbe uetat. uetat quēquaz p̄uate quicquam rei agere. Tum quicq̄ erat militaris ētis. armati cum abantis indies quinq octōs. uallisq duodenis. ante solis occasū. martio campo adēnt. Quibz exactis admouendis grauioz ētis. nocte multa diuisis armis p̄ tinet. uallisq petenet. abanta sequere ussit. sic iumentis discussis. aduallū petendū. supsedere inde cuncti. p̄ximus fuit. plebicus nemo ē. impigreq omēs ad edictum dictatoris p̄sto fuere. Inde compōto agmine. ni me ri magis apti quaz p̄lio. si res ita tulisset. legiones ipe dictatoz magr equitū suos equites duc. In utroq agmine. quas te mpus ipm posceret. ad oztationes erant. addenē gradum. maturato opus ē. ut nocte. ad hostē puenire possit: consilez exercitumq romanum obsidēn. Etium diem iam clausos ēe. quid quesq nox aut dies ferret. i cozti esse. pudeo sepe temporis maximam rem momēta uēti. celeres significez. sequere miles. inde se quoq gratificantes ducibz. da

Nota diligēt. Agricola dictatoz effectus. &c

32

mabant· media nocte in agrū pueniſſe·q
ut ſenſere ſe iam ꝑpe hoſtes eſſe. ſigna conſti
tuūt. Ibi dictator quanta nocte ꝓſpia poterāt.
equo cōiecto/ cōtemplatuſq/ qua tacē ca
ſtroꝝ queq; forma eēt/ tribunis militū/ imp
erat/ ut ſarcinas i unū cogāt/ ſuāq; unūquēq;
ſarcinas ferre/ que imperat· cū quo fuerāt ordine in
ala/ euocatis omnē longo agmine cōcūdat ho
ſtium caſtris/ quibus ſignis datis ſit· clamorem
oēs tollere iubet· clamore ſublato/ nī ſe quem
q; ducē foſſam q; facē nactū· Edito imperio/ ſi
gnis ſecutis ē· uſta miles eque· clamō· ho
ſtes cōſonat· ſuprā hos caſtra hoſtiū/ quā
caſtra conſul· ſilē nemo· Illinc panoꝝ· ablo
grandis ſgens fiebat· Romani/ tumultu ē· cla
moꝝ· atq; auxilium ad eē· mē ſe gratulantes·
ultro exhortantib⁹ ac ingentes ſtrepitū hoſtem.
Cōſul differendū negat/ illo clamore/ nī aduē
tū mō ſignificant· ſed rem ablus ceptam· op
timū q; ē· mīā exteroꝝ ꝑte/ caſtra oīum hoſtiū
oppugnentū· Itaq; arma ſuos capere/ q ſe ſub
ſequi iubet/ nocte minimū plurīs ē· legionib⁹
dictatoꝝs clamore ſignificant· abeq; quoq;
ꝑte rem ꝺiſcrimine ē· Jā ſe ad ꝓhibenda
cōcūdare/ opa/ equi parabant· Cū ab inceptoꝝ
hoſte ꝓlio ceptō· ne prędia ſua caſtra fierē·
ceptaq; amittere nolēt/ adpugnantes ingēſſi
uēſi uigilia nocte/ opti dedere/ pugnatūq; cū
conſule adlucet· Luce prima ita cōi nullam
adiectatoꝝe eranē q; ne aduſus unū exercitum
pugnā ſuſtinebant· Dux agminis exercitū qui
cōfeſtim ad ſecta ope ad arma redit· Nullū
uallū· Hic ſtabat noua pugna· nec hostem
ſerat prioꝝ· Cū anapin malo urgente/ ap
lo ad ꝑces uersi/ hinc dictatoꝝem/ hinc cōſu
lem oratē· ne occaſione victoriā ponēt· ut
metus ſe inde abire ſinerent· Quō ſine addi
ctatoꝝe ut uiſis· ignominiā/ i cēſus addoſ.
gracā cloelium ducē· ꝑ hoſtes/ q alios uincē
do ſe adduxit/ oppid occaſione deceꝺi/ ſā
guis ſe equoꝝ nō egere· liceret· abire· ſine ex
ꝑmatur tamdē ofēſio· ſubactā tot mēſq;
eē gentē· ſub iugū abitūros· tribus· Hīs u
gū fit· humi fixis duabus· ſuꝑq; eas trans
uēſa ima/ deligata· ſub hac iugo dictatoꝝ
equos miſit· caſtris hoſtium nec ꝑuis ple
nis omnū rez· multis enī emiſerat· ꝓed
am omnēs ſuo tā multi tedit· conſularez
euocatum ipmq; cōſulē· mare pans· canebis

inquit ꝑdē ꝑte miles· eveo hoſte cui ꝑte ꝑde
fiuſſi· q tu· I minima donec cōſularē aūz capi
as hīē· legatis his legionib⁹ pens· Ita ſe mi
nutus abdicat conſulatu· uſſuſq; q deuatū
manet· Sed a deo/ cui imperio melioꝝ/ animꝰ
manſuete obediens erat· ut beſſica magē q̄
ignominie b̄euatus· me moꝝ/ q ornatū· ante
am dictatoꝝi libze ponēt· Deq; neiē· q ꝓſcē
tem eum/ ꝓpter uim ſaluti ne/ rome q̄ fabio
ꝑfecto urb⁹/ ſenatꝰ b̄ūis/ triumphantez quin
tum/ quo uenerat agmine/ urbē ingredi
uſſit· Ducti aūt currus/ hoſtiū duces· multa
na ſigna ꝑlata· ſecutē euocatus ꝑda omnibus·
epule inſtructe· dnō· fuiſſe/ dī oīūz tot⁹ epu
lantesq; cū cū triumphali exſortē ꝑtib⁹
locis· cōmeſſantiū· cū cū ſcaū ſē· Eo die· L.
manilio tuſculano· approbantib⁹ cūctis ciui
tas data ē· Cōfeſtim ſe dictatoꝝ magiſtratu
abdicaſſe· memoria· nō· noſſa· falſi teſtis re
miſſi· Cū ne impedirē tribum/ dictatoꝝis ob
ſtare· meus· miſſus· ad ꝑnacē lamiū exilium
abiit· Quīto decimo die/ dictatura· in ſex mē
ſes accepta· ſe abdicat· Quattuoꝝ eos dies/ cō
ſul nauticus/ aderēum/ cū ſabinis egregie pu
gnat/ ad ualbinos agros/ ea quoq; clades accēſit
ſabinis/ minuto ſabius quintus ſuccēſoꝝ in
algidū miſſus· Eodem anno· agitatū de legē
ab tribunis ē· ſi q; duo euocatus abeſſent· ne quis
ſenex ad ꝓlin/ patres tenerent· Plebs· nec· ut
quinto/ eoſdē tribunos eadem· lupos ingen
ti capitolio fezūt· a quib⁹ fugatos· ob id· porgius/
luſtratū capitolium ee· Hoc eo anno geſta ſe
runt· cōſ· quintus minutius· mī· euocatus
pullius· cui· minor anni· cū foris otiū eēt· do
mi ſeditiones· ad tribuni/ eadē lex facebat/ ulte
riuſq; uentū foret/ adeo exarſerant animi/
ni uelint de dicti opa· nocturno impetu equoꝝ
occaſione· amiſſū ꝑſidium/ mīnatur eēt· Ge na
tus cōſ· nocame· ulcē ſubitariū ſarcē exauc
atq; in algidū ducit· Inde poſtq legis cētu
rie· noua de delectu contentio oriē/ uincē
bantēq; conſulare imperium tribunis aux
ilio· cui alius additur centuꝝ· ſabinus exercitū ꝑ
datum defendiſſe· agros romanos· inde ad
urbem uenit· Is metus ꝓcul· ne ſcribi mil
lem tribuni ſinerent· Nil ſine pactione tamē· ut
qui ipſi quīquēnium eluſi eēnt· ꝑ annū q̄ to
plebi ꝑſidium foret· De ea pl creauerūt·
Expleſſe hec· neceſſitas patribus id· nī exigere· ne
poſtea eoſdem tribunos· uarierent/ tribunicia

ſigmma in cenſus·

oppidi occaſio

Equi ſub iugo·

o Mittuntur legati athenas ad alias
grecie ciuitates. & legibus solonis.

comuna ne id quoq; post hellu[m] ut cetera uana
uz eet exemplo habita. Tricesimo sexto anno
aptis tribuni plebi decē creati sūt. inter
gulos & hillibz. Itaq; cautum e. ne postea ea
rentur. Delecti d'mō' hūo: munitus omē fabi
nos pfect' no suere hostem hortatus ai iam
equi' ozbione interfecto psidio. ozbonā etiā ce
pisset: malgrato pugnat. multos mortales
occidit. fugat hostem nō expalgito m. si adzbi
one ozbemaq; ozbiones etiaz dirue. ppē poti
psidium. Deinde ualerius sep ugininus cons
facti. domi sozisq; otium fuit. annona pp aquaz
intemperiem laborauit. & de mentino public
amdo lata leze. Dein pbō' refecti. sequēte an
no. t. uolmelio. e. uetuno consulibz legē omīb
comitiis sine celebzabat. putere se numen
sui ne quicquaz auctisi ea res eque suo bien
nio iacuit. actoq; supioze lustro iacuisse. Cui
maxime hec agerent: cepit uitneri abuisti
lano eē. feae pudzē m' uocēs et populi men
tū. mozem di auxiliū. amlo cons ai exercitu mi
sit hostem in sua sede in algido inuenit. ibi
pugnatu. sup' vii mil' hostiū cesa. alii figati
t. pēe parta uigens. eā ppē inopiā deserti
consules uendidisse. in die tamē res ad eē
cam fuit. Ei deinde ebumis materna cum
mādi ad plebē consules pbue. Itaq; ergo ue
magistratu abiere. spurio. postumio. appio actio
cons. dies dictā e. wimilio. ab. e. calino dictu
Cicero. ne. Eis pfuerūt ab. l. alieno de ile plebis.
uerāq; magna patrū indignatiē damnati.
wmilius decē milibz. dens. uetumus vb mul
bz. Hec hec pox calamitas consulibz legmo
nes nouos fecerat: cōsq; se dāpnari posse a
iebant. & plebem q tribunos legez fenerā
posse. Tum adiecta lege que pmulgata conse
quenter: tribuni lenius agere cū plebe. finez
tamdez cēsendi fierent. si plebeie leges di
spliceret. sic illi omnia legū latozes. ex pl
ebe q ex patribz qui unusq; unlia fenerē. dēque
quamde habitas rēt: sinerēt. animadvertere non
aspnabantur. Patres autem leges neminez
nisi ex patrib' fiebant. Cum de legib' conuenet.
te latoze eratur discreparet: missi legati athen
as spurius postumius albz. a. manlius. p'sul
plicans camenis: missisq; inclitas leges solon
is describere. & alias grece ciuitates: instituta
moz. utilitatis noscere. Ibi exēmis bellis. quē
annus fuit. quietioz in seques. p. curatio. et
sexto quintilio cōs. Petilio silentio ebumoz.

q primo legatoz qui athenas uenere: legū
pegrinarum expectatio pbuit. Dein duo si
mul mala ingentia exoztis. fames pestilēsq;
fedabomin. fedat pecoz: uastat agn. urbe
assidua exausta fimenbz. mlte q clare lugubz
es domus. Flammen q annalis finis oz nelui'
mozem augur. e. uetum. eo arpidius q
dāpnatus apleb erat. augures legē: mozem
consul quintilius un' tribuni pleb. multaq; d
acte sedatis ānis. ab hoste otium fuit. Inde
usq; ē memenimus. p'sextilius capitolinus. neq;
eo anno quicq; belli exēmi fuit. domi motus
ozti. Jam uechemate legati/ai actas legibus
eo intentus instabant ebumi. ut tande m
sanciendaz legum finem fieret/placet creā.
v. uiros sine puocatione. q nequis eo anno
alius magistratus eet/admisceretur. ne ple
bi omnipotez sia aliquā diu fuit. postremo o
essum patribz/modo ne lex acciga de anen
tino aliaq; sacrate leges/abrogarentē. Tri
centesimo anno alterū/quā condita roma
erat. Jteri mutatū forma cuitatis/absolutiō
ad x. uiros. quē ad mod' aregibz ante ad consu
les uenāt. translato imperio/minus i signis.
quia n' diutina mutatio fuit. Lege eā p'nap'
magistratus et/minus iuuenū. eo anno lap
sa res e. repentinq; duob' tribunis mandatē consu
lū nomē/imperiumq; ē unū annū. appius clau
dius. t. geminius. p. sextius. l. uetturius. c.
julius. a. manlius. p. sul picus. p. curiatius. c.
romilius. Lezgius postumius. Claudio q ge
mino quia designati consul' ineuntes annuz
fuere nāt: prohonore honos reddit⁹ q sexto
decem consulibz potius anni. quod eam rem
collegā minuo/ad patres retulere. hinc primū
habiti legati tres/qui athenas ierāt/simul
ut plegatione tam lōginqua/premio honos
cet. simul pentos legum peregrinatiz. ad eo
nanda noua iuxta. usū fore credebāt. Supple
uere ceteri nūm/graues quoq; etate electos/
nouissimis suffragiis fenūt. Quo minus fere
cet alios sanos adisse rentē. Regū tota ma
gistratus/penes appium erat. p. luano primo
re plebis/adeo. que nouus sibi ingeniū in
duerit: ut plebicola repente/omnisq; auite
superbie exper/eundē re. pro certa se quoq;
insectatore plebis/ferē modice/uisus populo si
bi moderare. Eodie penes p'fectum urbis/
fasces erant. xii. collegis nouē singuli/dece
si appellabant. q in unica cōcordia in reliqs

Hatū quīnalis

Tricentesimo
āno urbē cōdite

ccc. cō. aū leges
athenienses
ubi allate s.

Octauiam

qui consensus ꝓuinciaꝝ inde uti ee summa
adiuisus alios equites erat/ modestiores eoꝝ
aliquantuꝫ exemplo unius rei notasse satis
erit. Cuꝫ sine ꝓuocatione creata eent/ dis
solo ambitu/ domi apud ꝓfectum patriae
gentis uirum iuuento ꝓuolatoꝫq; inuenti
onez. in te ulla manifesta atq; atroa. c.
ullius. x. uir. die sexto diuisa/ ꝙ accusatoꝝ ad
populum extrae. Cui rei index legitimꝰ erat. de
cessitq; exuule suo. ne temptata de ui maiestat
tis ꝑlis libera ederetur. Cum ꝓmptū hoc in
uelut exoꝝ aculo in oꝝumpi/ pariꝫ abhoꝝs si
mi infimiq; fenere. tuꝫ legib⁹ condendis
opa dabatur. ingentiq; horuꝫ expectatione ꝓ
posita decē tabulis. ꝑplm adcontionez aduoca
uere. Et q̄ bonuꝫ faustuꝫ felixq; rei publice
ipis libensq; eoꝝ eet. ut a legē leges ꝓpos
tas uellent. se quātumuis decē hoīum i gen⁹
punden potestate/ omnib⁹ summis i similiq; iu
ri equasse. plus pollere multoꝝ ingenia/ cō
siliaq; uersarent in animis. secū unaquaq;
rem agitarent. de inde ꝓmonib⁹ atq; i medi
ū quid inquiq; re plus minusue esset/ cōferent. eas leges habituꝝ populum romanuꝫ. quas consensus omnium/ nō uisisse latas/
magis quaꝫ tulisse uidem possit. cū ad unum
oꝝes hominuꝫ de imo quoq; legum capite
edito/ satis exacte uidentur. contentatis o
mnibus decē tabulaꝝ leges plate sit. q̄ nunc
quoq; in hac i miso aliaꝝ sup aliaꝫ decretaꝝ
nō legiuꝫ cumulo. fōs omis publica priuataq;
est uisa/ inuolgate de ūa rumo duas de ee tabu
las quib⁹ adiectis. absolui posse uelut exple
omis romanaꝫ uis. ea expectatio cū dies/ q
minuoꝝ appio ꝓpinquare/ desideriuꝫ decē uiroꝝ
iteꝝ creandi/ fecit. Iam plebs ꝓtereaquaꝫ
q̄ consuluꝫ nomē audire/ cas quaꝫ regum pe
si edē. Nec humanum quidem auxilium/ ce
dentib⁹ i uicem appellationez decē uiroꝝ/ que
rebat. potebꝫ uero omnia decē uiroꝝ arbi
dis/ in omniuꝫ numdiuiuꝫ iudicū sit. tanta ex
arsit ambitio. ut ꝓmoꝝes quoq; cuiusq;
metu qdē ne tanti possessio imperiuꝫ uacuo
abse relicto loco/ aue satis dignis pateret.
Precantes horis honoꝝez summa ope ase
i pugnatum/ abeā plebe cuꝫ qua contend
erent/ supplices petentes/ ut remissa dimissa
iam i discrimen dignitas/ ea. etate hisq; ho
noꝝ actis/ stimulabat appium claudiū.
ne fatis utrum ine decem uiroꝝ. an inter

candidatos nūciares. ꝓpioꝝ interdum ꝓtexto
quaꝫ grauitate magestatis tui erat/ animaꝝ op
timates. extollere candidatoꝝ leuissimuꝫ
quēq; humillimuꝫq; ipe medius inter tribu
nicios duellios filiosq; infoꝝo uolitare. ꝓꝝ
illos se plebi uenditare. donec collegę quo
q; qui unice illi dedit fuerant ad id tp⁹/ an
tecerte meū oculos. mirantes quid sibi uellet.
apparere nichil finem ee/ ꝓfecto hanc gratiu
tam intactaꝫ superbia/ comitatem foꝝe. ni minuī
ordines se ipꝝ cogere. quo uulgata/ aī plebis nō
tam ꝓpinquitas abire magistratu. quā uim ad
monendiuꝫ magistratuꝫ querentis ee. ꝓpalam
obuiaꝫ ire cupiditati. patriuꝫ auxiliuꝫ obsequē
do/ obsequendo mollire impetuꝫ agendi
inde. omnibuꝫ uti haberent/ quandoquidem mi
nimi natu sic. minus consensiuꝫ unquaꝫ.
stis ea hec erat. ne semel tpe erare posset. q⁹
pe. ebimos. plebs quid ipm pessimo exemplo.
nemo unquam fecisset. Ille enī uero q leni
tate. hinc se comitia professis/ impedimē
tuꝫ plebe occasione amplius. Detectisq; ho
noꝝ pcontionez duob⁹ quintis capitoli
no q̄ denato. q patruo suo. c. claudio con
stantissimo uiro. inoptinatuꝫ causa q alii
eidem faciebaꝫ audaꝫ. nequaquā splendoꝝe
nate pauꝫ. x. annos erat/ se impōnis. quod
antee secus fieriꝫ impetrabant uni. quā ne
mo facere audiuiuꝫ credidere. Creati cū
eo mā cornelius maluginēsis. mā sergius.
l. minutius. quine fabius nibulanus.
que postilius. T. antonius merenda edi
tus. sp⁹ oppius cornicen/ o nibulenus.
Ille finis/ appio alienę pstne ferēde fine/
suo. iam inde uniuersę ingenio cepit. Hon
osq; collegas iam pius quaꝫ in mente ma
gnitudiuꝫ in suos moꝝes foꝝmare. cotidie cō
bante/ remotis arbitris. Inde in potentatus
instructi consilys. que secreto ab alys cō
bant. iam aue dissimulando superbiam. mi
aditus/ colloquentib⁹ difficiles. ad idus maii
rem pduxere. Id⁹ aum maie/ solle pnes
in eundis magistratib⁹ erant. Inuito igē
magistratus/ primuꝫ honoꝝ diem denun
tiatione ingentis eroris/ insignes fecere.
Nam cuꝫ ita poꝫis decem uiri fuissent.
ut unus fasces habē/ q hoc i signe regū
insaniem suam cuiq; uicem/ ꝓmis uer.
subito omis cū duodenis fascib⁹ pdiere.
c. xx. lictoꝝes foꝝ impleuerant/ q cū fasci

ꝝ seruos illigatos ꝓfitebant. nec dictum
esse temu sectum. cum sine ꝓuocatõe ar
ati edere inꝑecabant. tecꝫ regũ sꝑes
erat. instigatusq; tenor. nõ infimis so
lum si ꝑmoꝝb; patrũ ꝛatus. sedis causã ac
ꝑnapum queri. ut siquis moꝝ habentis
uocem aut in senatu aut ĩ ꝑplo mississet.
statim uirge secuesq; erant adcreuꝛ
metũ expedient. Nam ꝑtexqua ĩ ꝑplo ni
chil erat ꝑsidii. sublata ꝓuocatione. ĩcer
sionem quoq; consensus sinistulerant. cũ
pozes decẽ uim appellatione collegæ arcere
rediꝛi ad se una nisi essent. q quedã que
sui iudicii uidẽ possent. ad ꝑplm reiecti
sent. Aliquã diu equale inter os uentꝛ fluc
tuatum totis uiribꝰ ĩ plebem cepit. ab
horrebat a patrũ. ĩhumaniozes libidines se.
cruelitatq; consulebat hominuꝫ causa
tori erant. ut apud quos grãium eq haberet. Iudicia domi conflabant. ꝓuincias ĩ foro. Siquis collegam appellasset. ab eo
ad quez uenerat. ita discedebat. ut permitte
nõ ꝓiozis decreto stetisse opinio. q iam sin
dicatoꝛe exierat. nõ ĩꝑcentis in despoꝛis e
os inimicꝫ conspiratisse. si fedus clãdestinũ
inter ipos inire inimicꝫ ictum. ne commu
nicare uent. ꝑtoꝛq; decem uiratum posse
ssiõ semel obtinere impeniꝫ. Circũspe
ctare cũ patriciozꝫ multos plebei: q inde liber
tas captare arripiam. unde ꝓuincie ĩperiuꝫ
ĩ eum statuꝫ rem. ꝑ. ad diuertame ꝑmoꝝes
patrũ odisse. x. uiros. odisse plebez. si ꝓbã
re que fierent. q aedes auc indignus sceꝛ
leꝛ. aude nicndo adlibeatez: infiyctez
elapsos: inuidie nosse. simulate qq ĩiuꝛ
gas. ut tedio ꝑsentium: consules duo tan
dem. q sceptris ꝑsimus reꝛ. indesinentem
uenarent. Iam possent ps maioꝝ annis
due tabule legum. ad poꝛis anni decem
tabulas erant adiecte. nec quicquã ibi
erat. si hec quoq; leges. cẽturialis comitis
plate ecẽt. an eo magistratu rei. ꝑ. opis
ece. expectabant. quaꝫ moꝝ consulib; ce
rendis. comitia dicerent. Id m plebem agi
tabat. quo nam modo ebuinctam pote
statem munitaꝫ libtati. reꝫ remissa re
ꝑarent. Cũ interꝝ nõ o comitiozuꝫ
nulla fieꝝ. q decem uiꝝ. qui ꝑmo ebur
neos boies. quia ꝓpinques. id populare
habebatꝫ. crudelis ostentauerant. plebi ꝑ

Due tabule
Poꝛib; x sũt
addite

nicies uinculis sepsertꝫ latera. eoꝝ eq
tes ꝙue ebumalia obsedẽrant. Hi sente agẽ
tiam plebem. plebisq; res. aꝛ foꝛtuna.
quã quicqd capiti foꝛet. potentioꝛes ee
tiam nec ego quidẽ abstinebã. uinꝯ
cedi. alii seam subica. a negantem citeliꝰ
ee. Iouios donatiuo. sequi diu supplicã. hic
mecede uincentis nobil' corrupta. nõ moꝛ
ri me obuiam in uine. si ꝓpalaꝛ licentiã sua
malle. quã omniꝫ libtate. Id mane uenere.
nullis subrogatis magistratibꝰ ꝓuocat. p. x. u
ris. neq; animis ad imperium adhibend
imminutis. neq; ad spem honoꝝis ĩ sequẽb;
ꝓtenti. Id uero regnuꝫ aut dubie uidẽ
te ploꝛare in ꝑpetuꝫ libtis. nec unde
quisquã existe aut futuꝝ uidẽ. nec ꝑsi so
luꝫ desponderant animos. sꝫ cõtẽpni cepe
ti erant. Affirmatus ꝓplis. imperiũq; ibi
ee. ubi non ee libtas. indignabanꝫ. Ba
bini magna manu ĩ cãpsiones ĩ agrum rom
anuꝫ fecere. lateq; populati. cũ hõium atq;
pecudiꝫ multa põdas egisse. receptoꝫ ad
fretum q passim uagatꝰ erat agmine.
castra locant. spẽ in discoꝛdia romana po
nentes. cum impediũtꝫ dilectu foꝛe. nõ
nũci soliꝫ si p urbez agrestiꝫ fuga trepi
dationem iniecat. ꝙ. um consulcant: quo
op; foꝛe sic. testatuꝫ mẽ patruꝫ q plebi odia.
sodalic ꝓuocez insup aluꝫ foꝛtuna. eq; alia
exptc castra in algido locant. te populant
q; mꝰ excursionibꝰ tusculanuꝫ agrũ. legati
abtusculo ꝑsidium equites nũtiant. Is pri
uoꝛ paulꝰ. x. uiros. ire senatuꝫ simul duobꝰ
ccamstantibꝰ urbẽ bellis. cõsulerent. Cete
ri uolent in curiam patres. aut ignari
quãta imminet ꝛẽpestas. Omnes
uastati agri. pernicioꝝ q ĩminẽtiuꝫ cause
se congestuiꝝ. temptationez eaꝫ foꝛe abo
lendi sibi magistratus. ni consensu resiste
rent. uimperioq; inhibendo. atq; ĩ patriꝰ
ꝑseueras animi. cõatus alioꝝ compleuerit.
Postq; audita uox ĩ foro. e pcõnis. patres ĩ
curiaꝫ ad x. uiros uocantes. uelut noua res
qua mẽ usuꝫ iam diu moꝛe cõsulendi
senatus. mirabundaꝫ plebem cõuocat. q nã
inuenisse. cur extremo incuallo rem desue
tam usu parent. hostibꝰ. bellogꝫ gratiã hũ
dam. q solitum quicquã libẽ cunctatis fieret.
circũspectare omnes foꝛi patres senatoꝛem.
ratioq; usquam nosceꝛe. curiam inde de

solitudiẽ cãi dicẽs uiros ciuiem ciq̃ ꝑ iuriu
cõsensu impune q plebe q ꝑuocas uisno ẽẽt
uocandi senatũ ñ om ne nre patres sẽ ꝑcet
-ure nẽ. Jam eiꝰ fuerit libtatem re petẽtes si se
plebs conuẽt senatũ tot q̃ nẽ modꝰ pa-
es uocet ñ ueant i senatũ sic plebs abnuat
tel'ctũ. Hec fierũt plebes/patrũ aut fere
quisq̃ i foro. Inuicẽ Rapiebant. In dignitate
reu/esse tant in agros/ suauiq; reũ tenent/
amissa publica/cũ abi uitia se abẽ rati/ quã
cum acerbi: congessisq; i potẽtiã dñoꝝ se amo
uisse nt. Posq̃ eam nõ quemebant. domi
si cãi tomos appantes/ simul adpigne
ra capiendi/ sacratãdiq; num consulto de
cretum ne/ Referũ senatũ i agris eẽ/ lemi
id decem uiros dicit. quã si ꝑsentes de tot
ne imperiũ referrẽt. Iulẽ acum ẽs: sena
tusq; i diez poste nõ ediãnt. qui aliquanto spe
ciosꝰ/ sirquitoꝝ cõuenit. Quo fiõ. ꝓcedit apa
tribꝰ/ plebs libtatem rata. q̃ bis/ q̃ magist
ratu abisset. ꝓuocatusq; uis ab eẽt. tamquaꝫ
uiro exercitali/ sẽatus pauisq; Et magẽ obedi
enẽ uẽtũ i cauꝫ ẽ. quã obnoxias dictas sen
tentias/ acepim. Tullianũ pontium ꝓdicũ
memoriẽ ẽ. Post relationez appi claudi/ p
usq; ostiũ/ cũe rogat ut nẽ/ postulando ut de
re p. liceret dicẽ/ phileabꝰ minaciẽ accẽ
uuis: ꝓcessu se ad plebẽ. demutauitẽ/ ea
multaꝫ exquisse. Nec mirũ si ferociẽ mã
cus hostiusꝫ barbarusꝫ. illẽ i curiam: decem
tãgnos appellantes/ ad momentẽ q; uigẽti
q horatios duab' pulsos reges: nec non hoi
es tum pte sum eẽ. Quippe quo tonez appe
llatiõ fas fit: quo romulus/ condituꝝ urb'.
deinceps q; reges appellatos. Qd' sacratꝰ
etiam. ut solẽ pne recẽtiꝰ sit/ supbiam uol
entiãq; tiõ posse reges/ al'q̃ si quasi i regẽ cõ
cessa aut i filio regis fenda ñ fuerint. Quaꝫ
tamen fuerint
nequeando famã libẽ hostes loq; uaꝫ extra
uiam monerẽ uocẽ. neq; si uidẽ quis sibi
minus ꝓuido ad orationez ꝓpiũ uocare. q̃
illis senatũ cogere liceat. ubi uellent exqui
rirenẽ. quanto fere aoꝝ tolꝝ i libtate sua tũ
dicandi. quã cupidꝰ is unius dissensione
eẽt. De bello sabino cos referre: cum q̃ manꝰ
ullius pũ bellius sit: quaꝫ cũ hisq; legiõ fere
darum causã creati. Nichil unus i cunctate
relinquẽ: qui comitia. qui annuos magi
stratus. qui uacantiu dictatoꝝ imperandi. quod

unũ/ exequande sic libtatis sustinẽ. q̃ ꝓuoc
fasces q regiũ imperium habeant/ fuisse regib'
exactis/ patricios magistratus cunctos. Postea
post secessionez plebis plebeios. cui illi pares eẽt.
negotiare ipsi/ anes. Quod eos ꝑ ipsum egisse opti
mates. qui anno iam ꝑ senatũ nõ huiẽ nec tuẽ
ici hẽt. nec de re publica log; phileam. ne mi
nuiz timetu alieno sibi ponẽt. grauioꝝ q̃
patricioꝝ/ uiden iam hominibꝰ quã q̃ mediocẽ
= Hec noꝝ ferendi horatio: cui deꝝ uim/ nec iiẽ
nec ignoscendi modus re perimẽt. nec quo e
uadimꝰ nes eẽt exire. c' cornelio. claudio
qui patrimus appij. x uiri. erat. quarto fuit ꝓce
cibꝰ. Quã iuuenio similẽ/ posse ꝑsuadẽs ꝑ siu fidẽ/ patrẽ
usq; eius manes. ut caulis potius sonoꝝ/ ꝑsuadeas i
qua nate eẽt. quã fedeuq; ne fam'icu. cui collegiꝰ
me minuisse. milio idmagis se illius causa ora
re. quã rei p. Quippe rem p. si quolentibus
nequeat. ab inuitis uis exterminam. seuera
gno examine/ magnas exactã fere me. mis. eam
euentum se horrere. = Cui illud pe quã d'quo
re tulisset deꝝ uiri. dicẽ phileret: claudiũ/
me pellandi uerecundia fuit. Suam igitur
pegit: nullius placẽ se nate consultuꝝ fuisse/ omnes
qui ita dari precabant. Puatos eos/ declaudio iudi
catos. multiq; exconsulaꝫ/ nec ꝑ absensi sunt.
= Illud simul d'prioꝝ in spem/ uiꝝ inuocez aliqu
anto habuit. q̃ patricios contumelie dedecẽ ouꝝ i
e regem iuuabat. = Consendo e' quoscũq; nã
gratus eẽ: qui senatuꝝ haberent/ iudicabant.
quos puatos fecerit auctoꝝ illius se nate/ osil
ti facendi. = Jam ualente iam causa. L. cornelius malugi nẽsis/ emilii cornelii deꝝ
uiri filiꝰ. cui exconsulatibꝰ ad ultimũ dicendi
locum/ cõsulto phuatus eẽt/ simulando animum
lesi. filiꝰ collegaq; eius/ tuebat. quo nãꝝ filio i
adiuꝝ. oriam se dicturus. ut deceꝝ uiros/ qui-
x. uiratuꝝ ꝑsisset. duo socii/ aut hi maxime/
oppugnarent. = Jtur quid ita/ aut ꝑ uim sos
nacia cunctare/ ne nio/ nisi ne magistratꝰ sum
me rei pẽne/ contioꝝ iam fecerit. nũc de
nuiz aut hostes ꝑ ad portas sint. cunles di
scordias ferant. nisi q; interbreo/ mmu' ꝑspi
cuum fore putent/ qd agatũ. ceteꝝ ne nemẽ
maiore cum occupatis animis. uel ee ꝑuidi
cũ rei tante dubitem sibi placere. de eo qua
le tus horatiusq; an id' maiaꝰ deceꝝ uiros/
abisse magistratu insimulent/ uelis q; mi
nueam. ꝑfecisse. ꝑ mitamq; illi nodꝰ
ceti. senatu discepteante. sigi ñ ia nũc. ita

separe appiũ claudiũ. ut ex multis q̃ annis
annalis decem uir ipe habuerat. sinat sibi ra
tionem reddendã ee utriz in unũ annum
creati sint. an donec leges que de ee ferren
tur. ipsentiũ omia pelleret placeret. Cui si fal
so famã mulgatam. nanaq; no numeo solut.
z tusculanam ex q̃ legatos accepisse putent.
sp̃cula ex multos mittendos censere. qui ex eis
explorata referãt. sin fides. q nullis q legati
haberentur. electuz. — Primo quoq; qe habi
q x. uiros. quo cuiq; eoz uidere ex eis ducere.
nec rem aliã puerili. In hac sinã uc
dissidentiũ plebis patriz emebant. seruo
rumq; uocz. ualentius hostiaq; uocaferat
ut de re p. liceret dicere. Dicamus ad pplm. si in
senatu pfectiones nõ licuit. Neq; enim sibi pe
culiatus. nec in cima. nec in contione. posse
obstare. neq; se imaginarias falsas eoz esse
simos ee. Tũ appius iam ipe ee ratus. ne mi no
lente eoz pars resisteret. cuncta. mecũ im
perium ee. Nõ ent melius unquit. n̄ de quo
cõsulimus. uocz missse. q duale. Tũz negante
se pati. ut ita fieret. dicere. licerez. dicere missse. Ji
quantum fidei in plorante ualere. dicamne hu
ne. l. cornelius. cõplexe appiũ. nõ qd simul
ibat consulendo. diremit certamen. sicutaque
per cornelium. nullo dicendi gen̄e que uellet. ci
libatis nõ ultra noctem excessisse. x. uiri ppetuz
tenuere. — Consulares quoq; de seniores.
ab residuo tribunitie potestatis odio. cui de
sidentium plebi mitto actus qui consulatus
imperii rebam ee. ipe malebant. Postmodũ
ipos. x. uiros uoluntate abire magistratu. qui
in unum eoz exurgeret. nullis plebi silentiũ
dictatores sine populari strepitu ad cõsules
redisse. aut bellis interpositis. aut moderatis
consulum in primis exercendis. posse mo
limonez tribunoz plebis oppia. Silentio
patriz edictã electi. iuniores ai sine pro
catione imperium ee. ad noia respondere.
legionib̃ scripas. mi se decem uiri cõparia
bant. quos ue ad bellum. quos p̃ esse exerci
b̃. opteret. Primapes mi decem uiros emit.
-q. fabius q appius claudius. bellum tomina
ius quaz fossas apparebat. appiũ uolentiam
aptiorem tali ad cõpmendos animos
motus. in fabio mira inuno constans. quã
nauis in alta in gremiz ee. huic enim uiruz
egregium olim domi militiaq; decem uiratu
collegeq; ita mutauerant. ut appiũ quã sin
gulis malle ee. — Hinc bellum in sabinis. oh.
Rabuleio q̃. petilio. additis collegis. mãd
atum. Oh cornelius in algidum missis. cui.
l. minutio. q. tullio. antonio. q. cesone duo
bus. q. l. sergio. spurium oppium. q. p̃. claudio.
adiutores. q. uirez tuendaz. equo oium de
ce uiroz imperio. decem̃. Nichilo minus
quaz domi melius. res p̃. administrata ē. Illa
nõ ignaue culpa. quue odio eent ciuibz. secãt.
alia omia pene nullibus noua erant. qui ne
quid dictu atq; auspicio. x. uiroz p̃spe usq̃
gen̄e. una se p̃stiz atq; illoz decreta
ebant. Fusi q ab sabinis ad fidenam. q algid
ab equis exercitus erant. ab fidena p̃sidium
nocens p̃sidi. Propius urbẽ inde fidenates.
Consuli meniam. q. loco edito castra omnium
ne. p̃sidium hostibz. utq; se equo certamine
cõmittentes. natura loci aut uallo. nõ uiri
te. q̃ armis tutabant. Agnus flagitium ui
algido. maiorem̃ clades accepta. Castra q̃
amissa erant. exercitusq; omnib̃ ante ciuibus
nullus. tusculum se fide. missi. q. atq; uicti
rus hostium. quo tam nõ fefellerunt. an
tulerant. Romaz tam erant exercitus allati.
ut positis iam de cõ utili odio. patres uigil
as in urbe habendas censerẽt. Omissa q̃ pestes
arma ferre possent. custodiae mena. de pro
priis stationes agere uiderentur. arma tu
sculum ad supplementum decreuerant. x. uiros
q; abante tusculi digressos. in castris inuli
te habere. castra alia a fidenis in sabinũ agr
um transferri. bellumq; ultro inferendo defen
dere hostes a cõsilio urbẽ oppugnante. — ob clades
ab hostibz acceptas. duo nefandi fenoris
x. uiri belli tomiq; adiuuant. l. sicinium in sa
binis. p̃ indictam x. auralem. tribunos cum
tota secessionis q̃ rationes ad uulgus multi
tudinis. monib̃ occultis serentem. p̃sperulatũ
ad locum castris capiendum. mittit. Dani
negõ militibz quos mittam expeditionis
eius comites. ut eum oportuno ad horti
loco. interficerent. huic mercatus nefarie. Nam
cum te pugnantem. aliquot insidiatores
circũdant. cum ipe se pugnantibus pari animis
animo. circumuentus tuetur. Nimirum
castra ceteri papirianum. in sidias ee sicuti
egregie pugnantem. militesq; quosdam ee
eo amissos. Primo fides numquam antib̃ fuit.
p̃fecta tum cohoz. ad spectandos qui ceciderant
x. uiroz. missa. Postquã nullũ spoli

Duo nefandi fenoris tot

Fabiū appii claudii
ne uirginū de filia
uirginē despōsita.

Nota pulcherrimaz hystoriaz
et similez lucretie ut 6

datum ibi uxp̄ siccunq; in medio iacentem
armatiq; omīb⁹ in eiz usus uxp̄ozib⁹ mde
re hostium neq; uxp̄ ullius. nec uestigia ab
eunti um pfecto absimus intez fectiz me
moz antes. remisē uxp̄s. in urbeq; plen
a castra erunt. q uomaz femi ptiū siccum
placebat. nec. uim fili militare et publi
ca impensa facē matuassent. Sepulē in
genti militiz mestitia pessima x. iuroz ī
uulgus fama ē. Sequē aliud ī ūle nefāi
alibidine oztum aut miū fedo euentu
quā q̄ p stupzū eidemq; lucretie. inuide
regnoq; et tyrannos expulerat. Ve ī finis
sohiz iaz x. uiris qui regib⁹ sz causa erāt
eadē impeni amictendi cēt. Appius
claudiuz uīginis plebeie stupzandē libi
do cepit. Pace uīginis. l. uēginius. hoy
esiuz ordinez indignio ducebat. uir exē
pli uet. domi militieq; p mde uxoz ī
structa fuerat. liberiq; instructe bane. de
sponderat filiaz. l. icilio tribunitio uiro
dein. q pausa plebis expzte ultuz. hāc
uīginez adultaz. forma excellentē. appi
us amoze ardens pūo de spe pelliē. ad
oztus. Posq̄ oīa pudoze septa animad
uertat. ad crudeles sinpbamq; uī animiz
conuitte. Claudio dicit: negotiū dat.
ut uīginez in seruitutē asserere. neq;
cedere ēm libertatem postulanti⁹ iu
dicē. q pace puelle abeēt. Locū ī iurie cē
ratus uirginī neienti ī foziim ibi nāq;
ī cabinis licentiz iudicante. q ministez x.
uiz. libidinis manuz iniec. suaq; sua n dūi
suamq; appellans cē. secū se uehebat.
Cumcunte. ui abstracturū. pauida puel
la stupente ad clamoz nutricis fidē quir
itium inploz antis fit cōfusus. uēginii pa
tēs. sponsiq; icilii populare nomē celebra
tur. Notus gratia eoz. tribuniciaz dignita
tez uirginū cū aliaz. iam diu tuta erat.
Cum. asserto uī chil opus ē. mīstratui
conuocato. qte. se iure grassatū. ñ ui. uocat
puellaz ī ius. auctoziby qui aderant. ut se
querent. ad tribunal appii p uentū ē. No
tam uidia fabulā. pretoz. quātte ap ipz
auctoziz argumēti. pagut. puellaz domi
sue natam. suiq; inde ī domū uīginii
trans latam. suppositam ei cē. Jd se ī duo
comptum affirmāte. pbaturūq; p uīginio
uidue. Adquē multoz ps ī iurie ei p

tineat. interim dominiū sequi ancillaq; eq
uū ē. sed uocari puelle. Cū uēginiū rei
p. causa dixisset. abē biduo ad futurū.
si nuntiatum ei sic. iniquū ē absentem
deliberis diuicare. Postulante uc ne ē re
giam ī patris aduentuz differat. lege ab
ip̄o lata. indutias de ꝑm libertate. non pati
cū uīginē ad ultam fame ꝑuisq; libertas
periculum adiret. Appius decreto pfacē. quaz
libertatem habere ea ipaz legez declarante. qua
uēginius amico postulationes ne pretendat.
Decreto itaq; ī ea fāmiz libertatis fore pīdium.
si nec amisis nec psonis uarier. In his em
q̄ asserame inhibitē. q̄ qui ius lege agere
possit. ad unis ē. eaq; ī pātis manu sit.
neminez ē ahū. cui dis possessione ced
at. Placē itaq; patrē arcessiri. mēa iuris
siui iactantem. absentem ni facē. quin ducat
puellaz. sistendāq; in aduentuz eiq; pa
dicatur. primerat. Sed ius ī iuriaz. Decreti
ai mlti magis fit merente. quaz quisq; uī
reclamare audēt. p. Numitoziuis puelle
auus. q̄ absens ius me uenit. Datiq;
me turbaz ina. ai militaui. ialu maxie
inopinatu resisti posse appio credēt. hoc
decreto esse. ne uocaferant. eq; ialiaz sui moti
et. plagadum quoq; ingenuiz tam atroz
ī iuriaz accendisse. Ferro hinc tibi sui moti
endo simi appi inquit. ne tacitaz ferus. q
celam uis. uirginez ego hanc fin ducturo.
nupcias q; pudicam hīturo. Pinde os colle
gaz quoq; lictoziz conuocā. expedi uī
gas q; secantes uie. Nō manebit extra do
miuz patris sponsa ulcī. nō si tribunicium
ad uilū q; uocationez plebi romane.
duas aras libertas tuente. ademistis. Jo
eo inuideos quoq; nros omnigenaq; regni
uestre libidinū datum ē. Bene uterez
gum q; maziuices meas. pudicaq; fālem
ī cuio sic. Huc si uis asserere. ego pīen
tiuz quinctium. psonsa. uīginī militi
primica filia os deoz hominūq; implo
rabim fidem. Neq; tu ullo unq̄ decre
tum sine ede mea referes. postulo appi.
q̄ iam atq; iam cōsideres. quo p̄gredia
re. uēginius uidens de filia ubi uenerit
quo agat. hoc tamē scīat sibi. si ip̄ unda
cessere. condicionem filie quendaz ē.
me uindicātem sponsam in libertatē. nec
actus desinet q̄ facē. Conclamat milituid

erit. ex tanq in statu uidebat. hortor
ualuz arcisse. nec ultra minas tam
p̄ssim e. cū appius nō uīgiti defen
di abiecto. si iquieti hoīes q tribunatū
q̄am nūc spirante loā seditionis que
rere dicere. nō p̄hibiturū se illo die
matrem. si ut iam sanet nō ut petul
antie sue. si uīginto absenti. q patro
noī alīs tam datuz. iuse eo die nō dic
turū. neq; de uetuz ire. si claudio
pecuniam. ut decedē iure suo iudicatiq;
puellam. in posterū diem patere. Quō
patet; postero die affuisse. de nūciante se il
lo si mulibq; ualu neq; legi sue laturem.
neq; x. uno contamnatuz de foro. nec se ue
iq; collegiuz hortores conuocaturū. ad co
hercendos seditionis auctores. conitentuz
se suis hortatibz foro. Cuz dilatuz q̄ in ume
ret. secessisse. nouocata puelle. placue
omniū animis flexi ualu. filiq; minuto
in pignus uenisse pgere. Inde recta ad
portas. et quantuz accelerari possit uīgi
nuz acies. castris. eo ubi puelle salu
tat. si postero die. undecimo ad forū
p̄tento ire. Iussi pgunt. ecquis nu
mantiuz ad patrē p̄fecturus. Cuz ministret
assertor puelle. ut iudicaret. si non soro
rē duxisse. acq; id ipsi agi dicere. ualus sedu
lo q̄ p̄ter ius. dum p̄ter rem. ire nuntiū
missi in castra. manū tollere iudicium ma
tuduz. q se quisq; petitori. ad spondē nō ia
lio ostendē. sicq; ille lacruma bū dus. Ego
tum ē inquit. crastina die tua opa uti
sponsor mihi satis ē. Ita iudicatē uīgi
nia. sponsoribz appiquis. sibi ut petulis
morat. ne ei rei cā sedisse iudicē. Postquaz
omissis reb. aliis. pauci uni. ne mo adibat.
tomū se recepit. collegisq; in castra scribe
re uīginio cōmeatū tum dene. sicq; ex
tam incustodia habente. Inuisorum con
silium senum ut debuit fluxe. q iam com
meatu simpto. Profectō uīginius prima
uigilia erit. cū postero die mane determi
to eo. ne quicquā licet reddi mē. sic ī ute
ri prima luce. cuz animas ī foro expectatiōe
erecta stare. uīginius sororiē filiā seq̄
obsoleta ueste comitantibz aliquot matro
nis. cum īgenti aduocatione inforo ad
uc. ad carinē ubi erat p̄tensatre hoīes cepit
q nō orare soluz p̄manam opē. si p̄dēbitā

defendendis

pecē. se plurimis eoz ad q̄ uulgi. undiq; ī
duc statue. nec aliuz uirtutiz ēe. aut sibi ne
ue fortuē fracta. in tello plurimi memoriā
possent. Quid. posse si in columi uirtute. q̄
capta ultima timeant. nec ulens sinc
patienda. Hec. Ip̄e consonabundi circu
um ibat hoīes. Billa his. abi alio iacta
bane. cum interim. in uehentis. plus fletu
quam ulla uoce mouebat. sed uīginius
que omia obstinato animo. appius tam
ti uis. amentie ne tus quaz amoris. me
tez cāba uetate. in tribunal ascendit. Ec
ultro querētē pauci pretoze. q sibi p̄uid
re p̄ambitionez dictuz nō ēē. p̄tinsquā
dum ille postulatuz pagere. dum uīginius
respondē di dariē locus. si ppius inē fatuz.
Quid te aceruo simonez p̄tendente. forsan
alīq; uexatuz. auctores dutiqui tradidere mē.
q. nusquaz ullum intanta seditate de
acta uen simulez inuenio. Id q̄ constat. mu
dum mideatur. ppone. deesse umdi
as sum bunatē. Primo stupor os admira
tione rei tam atroas deuinit. silentium
inde alīq̄ dui te muc. Dein cum M cla
udius arcistrantib matronis. nec adgp̄hē
dendam uīginez. iam tabilisq; eū mulie
ruz complozatio excepisset. uīginius in
tempestiuus ī appiū man. Ialio ī de appi
non tibi filiam despondi. ad nuptias
nō adstruprū educam. placet peanduz
ferarūq; inu promisse. in ouibus. ni
ere. Passum ne hec ush sine nescio. si spe
ro ee passurus illos q arma hīte. Cum
repellerent. assertor uīginis agnoly mu
lieruz acaistantiumq; aduocato. silento
um facto. p̄ronem. x. mr alienato ad
libidinez animo negat hesterno in cō
mitio ualu uiolentiaq; uīginiū. aut reste
um ppl̄z romanuz hāc. si extis quoque
mōdicis compertuz se habere. noctu tota
uetus in urbe foss. ad mouendā sedi
tionez. Itaq; se aut in suum eius diem
cationis. cum armatis defendisse. nō
ut quiēquaz quietuz uolaret. sed ut ē
bantes animis. otium. principatu
impiū coercet. Prīde. esse erit me
lius. Inquit. hortor. summo ne turbam.
q dā uiam dīno. ad p̄ndē duz mānapi
um. Cum hec intonuisset. plenus me
mi. tuo ipa se sua sponte dimouit

No miserabile ad pris filiaz

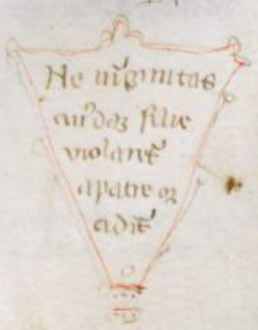

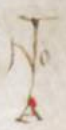

sectaq; pdā immane puella stabat cē nergīnī ubi mediū usq; auxiliū audit. Quesō inquit appī pmū ignosce patro dolōi. si quod ī clemētius īcessit in uecē. Deinde si nas ḳ oz; ulgine mutuē pctaī. qđ ḳ nr sic. ue si falso patē dicē sum. equoze hnc animī dissedaz. data uemā sedētē filiam de nuptijs. prope cloacane talīnas. quib; nē nouē nomīn. atq; ibi abiamio altero ītercepto. hec te uno quo possim arte modo filiā ī libertatem uindico. Pecē de ī puelle ēsligē. respectansq; ad tribunal. cē īquit appī. tu unaq; arp̄ sanguine hec consecrauī. clamore ad tam dirā fidē oztoz euocatus appī. comphendi uēgnauī ultrē. Ille ferox qua cūq; ibat uiaz facē. donec mītudine etiam pfectionem tuēdē. ad pretoz pruenit. Talius minimoz ensq; exangue corp̄ subladum ostētans. pplō. facius appī. puelle ī felicē formā. necessitates patris deplozāt. Sequītes clamitant maiorē. eaz libo ꝛ parandoz condītonez. ea pudicie pre mia cē. Ceteraq; que in talī re miscebī dolor. quo ē mestioz inuentio animo. eo insabilia magī que uētib; subiacē. Vi uoz q maxīē talis uoy. tota ēbumice pte stātis ac puocationis. ad pblīm erupte publicaī umq; īdignationi uzeiat. Con cītē mītudo. ptim detestatē scelerīs. ptim spē p occasionez repetende libertatis. Appius nūc uocaī talium. nē ter dentem. dmpi. Postremo cāī locaī ad eundī. oppentoz. ibi dare cē. ipē cāī agumē patronoz. uinciuz. ptēptam uadentis. ī uīcia duci. ubet. iam cōcī. inluz non solūz mītudo. sz duces quoq; mītudinis erant. Valerius. q. oz. Gratus. qui re pulso lictoze. sz ume agere. uindicie se aptiat. talium audacie. si unū affere cōtumeliē. Ibi quoq; sequē ipatis foze. hinc actoz uīa oztur. nullum hoztatū q; lictoz. x. uirī in audie. flāgumē amī tudinis fasces. in cōtionez appius a sede die. secamur hozatius ualeriusq;. eos cōtio audie. x. uirio obstrepitur.

Jam p impeno nullus discedē appī nato lictoze ulebat. cuz stratus animo appius. uice metuens. in domū se. appī quam foro. in sacris aduisatius. aptie ob uolutio recap. sp̄ appius. ut auxilio olegre

ecē. in foz; euolēs patre irrumpit. indē impēnium in uictuz. agitatē dem consilijs. deq; eo omī pte assentiendo. mītis auctoritatibus trepidatiē. senatuz postremo uocat. uisse ea nēs. qđ magne pti patrū displiceze dicta. uoluntatē. sp̄ p sena tū finiendo potestatis. et mītitudine mi sedatiē. senatē nec plebem inuitandaz censuit. q mītio magī puidēdū. ne quid uezginū aduenē in execratū motus faciē. ītaq; missi uinoz patrum in callis que tum ī monte uecalio erant. Nūciatē. tunis ne omī opē ab seditione militez cōtinerent. ubi uēgnius maioz quaz relin quiē inuidie motuz. euitate. Naz pē q; agmine. ppe quadrigentoz hominū ueiens. qui ab urbe ī dignitate rei dcensi comites ei se dederant. cōspect. ē. structū q; lam celuz ressilisq; ut erat oze. tota in se castra cōuertit. q uoz. multiplicatuz ī castris. ī se. o anxius aliquā to quid ea sperez urbane mītitudinis feroziē. q uerēt. quid rei esset. flens diu uocē nō misē. tandem uic ia. exē pidatione. cām uenīē ēbz cōstitue. de silētium fuit. ordine cūcta ut gesta erāt exposuit. supinas deū tendēs manus. omnium cōmunes appellans. orabat ne q; sceleris appī clandi ēēt. sibi ad ēbuerent. neue se ut patrē adam uiduā. aut sine. sibi unā filie sue ob noxiem fuisse. filiā ere de pudice mucre li ceret. fuisz. cum nelle sēzuaz ad stupz ꝛ rapi uideē. moze ēmicti melius ratiē. quaz contumelia libos. misericordia se in spēm ceteē licentis lapsuz. nec se supplicez filie futuz fuisse. nisi spem ulciscendē mozt is eius. in auxilio omnium uīoz huius sce. Illi quoq; end filias sozoz. omnesq; ēē. si ad filiaz sua libidinez appī claudī exercitatz ēē. sz quo impunitaz. oz sic. eo esse natī ozem foze. aliena exclamitate dominum datuz illis. cauendē simil. in iuuie. q ad se accineat. uxoz sibi fato ereptam. filiā q; nō ultra pudica uiciuz fuerit. misere si honestū — oze. occubuisse. nō ēē iam appī libidinī locuz in domo sua. ab alia mo lenteq; ēē. occez se ad sinū. exp̄ uindicatuz. quo uindicatuē ne filie. ereptā sibi de liberis suis. obsuleret. Hec uēgnio uocaē. ꝛ. fuclamabat mītudo. nec illius. dolori nec sue libertati se tenuit. q; ī mediē tube

militiz/togatiz. Fuz eaz illa q̃ꝫ cꝫ uocandoq;/
quãcꝫ uisa quã audita/si dignioza pmeditꝫ
mitet/simul pfugatiz ꝛaz ꝛz mitigando ome
eẽ. ſ ſecutoſq; q appũ. Ait ſe/ emptũ ſeruilẽ
abiſſe dicẽs. p puleriũ ueadãmq; oclama
ꝛẽ/ uellentq; ſigna. q womaz pfiſcentiz.
X. uim ſimul his que uidebam/ſilꝫ que
acta ꝛome audierant pũbat/dñus ſ alia pẽ
caſhoz adſedamꝰ moꝰ diſcamiẽ/ſ lenit ag
ẽtib⁹/ꝛeſpondiz nõ uoꝺiẽ. ſ impetuz ſiqui u
lentꝰ/q uiros q amaſtos ſe eẽ/ꝛeſpõdẽ. Cuiẽ
agmine adurbez. q uenerimuz inſidiẽ. hiq
q occupare/plebz ad ꝛpcẽdaz libaiẽ/ac
amboſq; tribunos plebis/ad oza mtes. ſ ha
uoz nulla molẽta/audita ẽ. ſe nq tiz/ſp̃. op
pius/habz. Nichil placẽ aſperi agi. quãte ab
ipis datiz locaz ſedicionis eẽ. Nocturnẽ ciues
legati cõſulares. ſpuius ꝛ̃pes. c. ũlius.
p. ſulpicius. q̃ui quieuerẽ ſenatus ũbis cauiz
uiſu/caſtra deſumſerẽt. aut quid ſibi uelleẽt
qui ãmata aduenerimꝰ obſediſſent. Velloq; ali
ſo ablatꝰ/patriã ſuaz ꝛepiſſent. Nõ deſine
quid ꝛeſpõdẽẽ. ꝛ erat q quiꝛ ꝛeſpõſiz/nullo
diu cẽ duce. nec ſãs audẽtib⁹ ſingul⁹ i mod⁹
ſe offerẽ. Id mõ ãmlꝫ audiẽ clamatũ ẽ. ut
l. ualerium q. nũ. horatiuz adſe mitterẽ. hiſ/
ſe datiuos ꝛeſpõſiz. Dimiſſis legatis. ad
mont⁹ militẽs uẽgrimus. ſ ne nõ maxima pa
ullo diſcrepãtiz eẽ. quã ſine capite mẽ
tiuꝫ ſim. Ꝛeſpõſiz/quã quã ſ utile/horatio/
tamẽ/magis cõſenſu/quaz omniũ g filio/eẽ/pla
cẽ. x. ceteꝝ q ſiimẽ ꝛei p. p eẽ. nullaq; ho
ꝛe/ſbinos militiz appellare/ceteꝝ ad eũ ipz pri
mũ ſ honos defenſe. meliozib⁹ meis uiſq;
uob/ſuaꝛe. ingꝺiſta de me iudicia. ſ mea filia/ſ
uitaẽ honoꝝ. ullius locaꝺ eẽ patiẽ. nec i pari
ate. pl⁹. eos uiaẽ p eẽ uob⁹/qui prima iuꝺ
ie ſint. Iquis uſus mei ẽ. nichilo minoꝝ exper
iato expleatur/ꝛei x. nõ tribunos militares
creari. Neq; i ſabinis deaz eẽ? Ibi q̃q; quem
re ſalio numinoꝝ/ſe ceſſio. abx. urbis fac
ẽ. immoꝝ motu animoꝝ/ſicut ocdis memoria
reuocata. quãque noua ſima de uſgine adeo
fece adhibendi. pcia/accendeꝝat. Talius ubi
audiuit ẽbinos militiz ſanentino agꝝo/
ne comitioꝝ militariz prohibitiua. urbana
comitia/ideꝝ ẽ. pl⁹. grandis ſequerẽ. pcia
rez populanduz. in mine uſq; ꝛ̃ poteſtate/q̃ꝫ.
pauiq; ꝛez. ad urbẽ/pam poteſtate eundez
minez. abſuis grandiz cuiaz/pxta. collina

uiꝝ mꝫuene ſubſigunt/medioq; urbe/agmine
ſaduentuz pgit. ubi cõmiſcẽ/alteri exercitꝰ/ex
bimis militiz negoꝺ ꝺederiẽ. ut ex ſuo nuõ quos
quaꝛtꝫ/qui ſummi ꝛei pẽẽt. Nõ oppiũ ſeꝝ.
manilium quaꝛtꝫ/pares ſollicitꝫ de ſuma ꝛeiꝫ/cui ſen
ẽ⁹ condie eẽt/uigiliis ſẽpius terriũ tpe. quã conſci
liaſſent/cedes/x. unis q appiana libꝝ q de ea mi
litie obiacebant. Placebat nalerius horatiũq; ut
ſaduentuz illinc gualent ſe diſcẽ unus quaꝛ
ti x. uiri. deponẽte inſigna magiſtratꝰ ei⁹/quo/an
no iã an/abiſſent/x. uiri/quieuẽtes ſe ſõdiuẽ ꝛogꝝ
nõ ait quaꝛ plane legibz/quaꝛ causa creati eẽnt.
poſtaꝛos imperium ſe aiebant/p. R. dubiũ qui
ẽt. pl⁹. fuerat/cẽtoꝝ ſub plebs/cõtentos ibi/atti du
is/nichil tranſigi/ſ ſacrũ montẽ exeuẽtes nã
ſic/affirmantes. c. duilio/ſ pauiſquaz deſen uiꝝ
uiderant/cauiz ſanctos patrum deſcẽſuraz. ad mon
tem ſacrũ mõẽ omitantes plebis. ſanctoſq; i
ne reſtituta poteſtate tribunicia ſacroſanctaz ne/ neq;
ac. una numitoria aut tũ ſigulenſi nomẽ fuit pro
fecti. caſtra i monte ſacro locauẽ. modeſtã patriã
ſuoꝝ/nichil uiolando imitati. ſecuꝝ exercitũ plebs.
nullo qui peracẽ ne poſſi retractante. pſequi nẽ
omnes. liberiq; aut naz ſe relinquereẽ/inermes urbe
ſaqui nec pudicitia ſ libertas ſeꝝ eẽt. miſerabiliꝝ
regiẽtes. Cum uaſta rome oia/i ſuetꝝ ſolitudo
ſeaſſi/i ſpmo pe paucis ſimoꝝ nemo eẽt/uocatꝰ
unq; i ſenatum patꝝ/deſerũ apparuiſſe ſenꝰ/ple
ꝝ quaꝛ horatius de ualerius/uocaſſe habẽ. qꝺ
expectabiꝝ pe. ſi x. uiri finez paranẽ ſi flamme.
mere. de deflagãe. oſa paſſim eſſe. Qꝺ aũ uiꝺ i
pium ẽ. x. uiꝝ q amplexi tenentis/tectis de pari
bus uiꝝ diem eſſe/ſi pudet uictoꝝ uiꝝ. malo
nẽ ꝑpe uiꝝ/i foro obſpici/quã togatoꝝ aliouq;/quꝺ
ſi hoſtes aduerſi uenianẽ faũ eſſe/quꝺ ſi plebs
moꝝ ubi pauiz ſe-ceſſione moueaẽ/armata uei
at occaſu ne urbẽ multas finire imperium/de qui
ne plebs nõ ẽ habendi/que habendi ſit ẽ. pl⁹. nos
catus caruerim. patricios magiſtratibz. quaꝛ illi ple
bes. nouam inceptamq; eam poteſtatẽ/expuerꝰ
patriis uiis. ne ne dilacẽme ſemel capti ſicuti
ceſſerim. cui ꝑ ſi nos ceperim. imperiꝰ. quo
minus illi auellu egeant. Cum hi exoꝝ pte iacta
rent. uicti cõſenſu x. uiri/ſuaꝛunꝰ ſe quando ici
uideaẽ/poteſtate patriz affirmare. id ni ſimul
agant/ac moneant. ne ipis ab i medio caueaẽ. nec
ſuo ſigume/adſtipulati patꝝ uiꝝ/plebes adſue fac
tane. i ne ualerius horatiuſq;/miſſi ad plebẽ. cõdi
onib⁹ quib⁹ maxẽ ꝛeuocãdaz. cõponendaſq; ꝛes/x.
uiris quoq; abiuꝝ q impetu militaꝝ/ſedauere

figulenſis.

Plus malis ſimo cau.

Verbi faig ad leg. tab.

uilent. Profecti gaudio ingenti plebis incaute
acceptum. quippe libatores ante dubie q̃ mox im
mo. q̃ cum ui obhec aduentib⁹ gñe acte cal
lus pro mlcitudine uba faciat. idem ci de odio
omib⁹ agere tur. quem ib⁹ legatis q̃ postulati
plebis ẽnt. q̃ pro ea re ante aduẽtũ legatoꝝ ñ
cõsilio. ea postulaũt. ut appareret ẽ equitate
rei plusq̃ in armis repõi spẽ. potestatem
ei tribunatuꝝ pro uocatione q̃ petebat. q̃
dñi. uros auxilia plebis fuerunt. et
ne au standi ẽet. consẽsse milites ante plebẽ
ad repetendas pfectiones libertatꝝ. de decẽ
uiros ñ supplicio. atq̃ postulatũ fuit. de
di quippe eos equũ cõsebant. unosq̃ igni
cõarmatos mumabant. legati ad ea cõsilij
fuerũt ad eo equa postulastis. ut illos uob d'
ferendi fuerint. libtatẽ eni ea psidia pennis
nõ licẽ. ad ipugnandos alios. ne ine ma
gis ignoscendi qua ĩdulgendi ẽ. Quippe q̃ aud'
latas odio. incredibilitatem initis. q̃ prius
pene quã ipi libẽ fitis. dominari ia. adisti
os unitas. Nisi ne quiescere cupitas nra. assup
plicas. ante patres ĩ plebẽ romanaꝝ. ante plebi
ĩ patres. secuto uob magro quã gladio opus
ẽ. sanctis supplicũ. quibus ire equo ĩmicte
uitur. Nec inferendo ĩ urbem nec patiendo.
Quam si quado meminetis uos pditum ei hos
ai neq̃ patres magnanimi legibꝰ uris iudicia pe
nes uos erint. de capite ipo fortunis q̃ nunc
ut quicq̃ cautũ ẽt statuentes. nũc libertatem
repetite sanctã ẽt facẽte ut intelligite. primũ ẽb'
dicendo. moy reditum se legatos neq̃ pfectos. affir
mante. pfecti ad mandata plebis patrib⁹ ea pro
fuisse. alia quanto q̃q̃ pce sit. ipoz supplicia
sit. nulla mihi fuere. aut q̃q̃ dimicare. Appius cru
ens ingemo. q̃ tot dia pcapua odiũ
in se alios. suo in eos merens odio. ante ignara
ro in quem sim nec fortuna. undo dñi. q̃ ma
do iussistis. mandate. dixerim. iussistis nos cẽsuis
en. Omnibus ĩ unum ẽ. sanguis. nichil ne ego
q̃q̃ nioꝝ. quo minꝰ. ex urbe. abeam. faciens
cẽsuit. ex urbe se primo quoq; die magistratu
abdicante. Quintus ponti fex maximi. tribu
nos plebi arcent. ne au standi cẽt secessio q
ullum. cũ pl'ibus quibus cẽ pfectis. omisso se
natu. ex urbe. pcesserunt in montes. abdicare
q̃ se magistratu. igit̃ hoium lenta. Nunciã
tur. hec plebi legatos quicq̃ ĩ urbe hominũ
fuisse. pse quisq; huic multitudini ascen

alia cum ea ex aliis occũrere. ingratulantem
libertatem occupandi q̃ autem restituendi. legato
pontifice q̃ bonũ faustũ felixq; sit uob rei q̃
p. re dire in patriã. ad penates omnes libos q;
mosq; uros. si qua hic modesta fuistis. ubi
nullius ager ire ue usq; ne cessatio tamen in
ultitudinẽ uolare. ea modestia fere iuuẽ.
Tranquillum ire nũ pfecti esti. ubi felix loco.
ubi prima initia inchoastis libertatis urbẽ. ebur
os plebi arabicos. Prestiti ẽ pontifex maxi
mi. qui omnia hab. ingens offensus alacri
q; cuncta apparatuꝝ fuere. cõsumme ind' si
gna. pfectiq; romam. extame ac ob unus ga
udio animati p uias silentio tranquillis
pueniunt. ibi exemplo pontifice maximo
omnia humane. dñi pl' arcuenisse. omniũ pri
mum. nullum uexginiuꝝ. inde l. ualiuꝝ q; pub
liuꝝ minutoꝝ. nullaliuꝝ uexginiuꝝ. auctores
secessionis. Tum ẽ. sicinius pgeme ei. quẽ
primũ tr. pl' arcuan. ĩ sacro monte. pditum
memoria ẽ. in dñi. qui tribunatũ ĩ signi
ferã. v. unos arcuatos. creauerat. nec ĩ. v. unum
hi. cũ. mihi plebi defuerat. spe de mi magis
quã mentis electi. mi. tu primus
ẽ. appius. appius ceditus optimus. ẽb unanu
mito. hiatus italus. exemplo plebis ingra
uit. q̃ plebs sciuit. ne au fieri ẽet. secessio
ab. x. uiris fed. cõsulib⁹ de consulib⁹ arcendis ex
prouocatione. marcus duilli. rogationes pri
mus. Ea ita ĩ prima flaminius cõ alio plebi acta.
quis nũc arcuꝝ flaminiuꝝ appellamus. p me
legẽ deinde consules arcui. l. ualerius. m.
horatius. qui exemplo magistratuꝝ acte pene
quot consulatus populares sine ulla pacis
turba nec sine offensione fuere. Quando
eni libertatis plebis amittitur. id sine arcedi opib⁹
arcebamus omnium primus aut ultor inuento
rum esse. tenere ne patres plebiscita legẽ
centuriatis comitiis tulere. neq; ẽbunus ple
bis ullus ipium teneret. qua lege ẽbunitios re
gunoib⁹ telut dementiũ datũ ẽ. Aliaꝝ demi
sulares legem de prouocatione. uni aut pstaret
libertatis. ex unali potestate eadem. nõ retinuit
mõ. si q̃ lati ĩ postea muꝝ munitus. sanciendo ne
uam legem ne quis ullius magistratus sine pro
uocatione crearet. quis creasset eius uis fas q;
esset occidi. nec ne ea res capitis noxe haberẽtur.
Secam plebem hinc prouocatione. hinc tribu
nicio auxilio. sanctã firmatam. ipis quoq; tri

Ex tribu nitia

bunis/ut sacrosanctā inuiolatam/ Cuius rei testē ātiquā memoriā diuleuenit:/ relatis quib⁹dam ex magno intervallo exemplis/ renouauit. q tam religione inuiolatos eos tam lege etiaz fecerūt sanctos/ ut qui tē pl'. edilibz iudicabz.v. unis nocuiss⁹/ eē capī iouī sacr⁹ eēt. familiaq ad edem vestas. liberi liberiq uenirz ureret. hac unis lege inter plebē negari ne quēquā sacrosanctū sēm eē. si eum q de eo quē nocuisset/ id ad sacrosanctā sanctionē plebis/ pzendi ius aq amborib⁹ magistratib⁹ q/ et si nō unus fiat. nocens em̄ erit/ hac lege ñ li cebit tam̄ impunitus eē/ nō hēt pro sacrosancto edilem. tribunos ue/ters unius unius/ plēb. Cum pmulgata potestate creatus/ sacrosanctus eē. fuerit. qui interpretē edicat/ se ob legē/ consulib⁹ qq q pretoribz qz eis/ē auspicato quib⁹ cōsules creare/ cum eē iudicē em̄ cōsules appellari/ q refellit interpretatio/ q⁹ cōsulib⁹ non dum cōsulem iudicez/ si pretorē appellat⁹ mos fuerit. hec cōsulares leges fu erūt. Iustitium q̄d abrogatez consulib⁹ ut sen atus/ consulta in edem vestis/ ad ediles plēb de fēnerib⁹ que antea arbitrio cōsulis/ supplicabāt/ uitabant/ q mādatū dictatoris. tēpl' plebez rogauit. plebesq scīuit. q plebē sine tribunis reliquisset/ q⁹q magistratus sine pro uocatione creasset/ tergo ac capite puniret.

Hec omnia ueteribus/ ita nō accidissent/ nisi patribus transacta. q nō diu/ quēquā ui nere/ fidacta de inde q potestate tri bunicia/ q plebis libertate. tū ēbunos aggredi sin gulos tuti magistratūq/ ita rati/ si causa/ cē pzmi ui gimus/ q appius reus delictus. Cui diez appio negamus diuisse. q appius ship⁹ pa cis uenienib⁹ in foro desedisset/ redintegratā esse plo ē. oīb⁹ memoria/ fedissimā potestā tis. cui ipse facellitesq ei iudicassent. tum ne gamus. Quato inque uel⁹ dubius/ tuebā ē/ eaq; neq; ego accusando apud uos eum. ipse ceram/ acui crudelitate uos meq; ar mis uindicastis. nec ullum ad aetern scele ra/ impunitatem in defendendo me/ adiecē pa tiar. Omnia igitē tibi appi claudi/ q impie ne fanegi. plebiscitum/ alia sup alias ex auctō gratiam facio/ unius tui crimina nisi u diacem dies te ab libertate iniuriatez contra leges uindicias nō dedisse. in uincla ecce uia uolo. Nec tribuno auxilio appius

nec in iudicio populi ullaz spez habebat/ acta men tribunos appellauit. q nullo mozante/ amplius auctoze. pluoco inde. Iudicia uoy una uindex liberatis ex eo missa ee/ quo uindicie nup ad libertatez dicte erant. silentium fecit. q diu. p se quisq; reos tandez eē. q nō negligere humana/ fremuisse. q simplicia crudelitatq. q si seras. nō leni es tam̄ uenire penas. pluocare qui pluocatum/ sustinuisset. q implorare pōsidium pplī. q oīa ui ra pplī obtinuisse/ rapiq; in uincla egentez uine libertatis. qui libez exprus instituisset addixisse/ ipius appij inter conuicia murmur fiebāt. p. R. im plorantis/ uoy audiebāt/ maioz mentā intem. pestiuos/ dominū militez. crimemozabat. Suā infelix er ga plebem rationem studiuz/ ex qua data ciuil tas sit. Tum se expurum/ in presentia se om nium iure ciuitatis/ ciuem romanum/ die dicta postulare. ut diceē liceat. ut iudicium ne. p. ex pertu. non ita se unudiam primisse. ut mi chi inequitate q iniuriozdiq animum suoz im pleri haberet. Cui si in dicta causa/ inuncta ducē. uterum se tribunos plebi appellare/ q monere ne imitentur quos ademit. q si tribuni eoē fecerit obligatos se fatentur. tollende appel lationis causa/ in qua conspiratisse. x uiros ci minati sit. aut se pluocare ad populum imp lorare leges de pluocatione/ q cōsulares ac tribunicias/ eo ipo anno latas. Quez enim pluocatorum silue in domicilio/ iudicia/ causa/ non liceat. cui plebeio q humili pre sidium in legibus foret. si appio claudio nō sit. se decemuiro futurum/ uirum nouis legibz dominatio/ in libras formata sit. Et appellatio/ pluocatioque adiuss magnam tium inuidiam/ ostentata/ cū in omnibus licentia/ animi/ data sit. Contra ea uelgum/ unum appium claudium/ q legum egregi tem. et cultis q bonā/ fecerit/ ē/ aiebat/ re spicere/ bonos. ciuesq; omniz sce leri. ubi x. uir ille petitus. lonis tergo sanguine cruentis. uirgas secures q omnib⁹ minitans. deos hominez q omne imperio/ ci nificabus. nō hercle ab shipacō iam dispum is q cedibus nō ad libidinez ille. uiginē iuuentutem conuocat. p. R. ne huc bello expedi.

appio appij
comē suāz
iniurias

appō uēgnij
contra appi
uz

Allegatio vēgi
nij cō appella
tiōē appij.

ab complexu patris / ameptam. ministro cuiusdam / li sui clienti dono dedit. Vbi crudeli decreto ne / fandissq; unditys: dextraq; patris / filiam dimittente. ubi collentis oppius semi / nec virginis sponsum animumq; / carcere dua iussisset. stupro / ne pellato. magq; quaq; ede mor. Et illi carcerem / edificatum ee. q; domicilium plebis / diane / uocare sic solite. / p inde ne ille / rexum de se plus / timeret: sic se rexum ac se pius / iudicem illi ferre / ne ui / dentis dilibere / instituterem dedere. Sic iudicez / moueat / prodampnato / munda dua / uelle / ut dixit quoq; / in plamne / sic magno motu animoz / cum cuncta / uim supplicio / suaq; / plebi / iam nimia / libtas / uideret / in carcerem / e / conjectus / tribunus / et diem / perire. — Jnc hec / ablatinis / thenicis / legati / gratulatum de / gaudia / patrum ac plebis / romaz uenere. / donum quie ob / eam / optimo / maximo / ioui / exonam / auream / in / capitolio / tulere / pariq; ponderis / quie res / ante opulen / erant. colebamq; religiones / pie magis quaq; / magnifice. / his dem auctoribus cognitum / e / eos / nullosq; / sinia ui / lellium / apparare. / itaq; par / tim / primas consules / missi: horatio / sabino / ualerio. equi / euenere / cum ad ea bella / delecti / essent. fauore plebis / no / uimoz / mo / sec / ementi / iam / stipendys / ps magna uoluit / oz / ad nota / danda / pisto / fuere. eo que no / opia / modo. si / genere / et / quaq; militi / uterq; / admi / xtis / firmioz / eq; / fuit. / primoq; urbe / egredie / leges / decem / tirales / quib; / tabul / duodecim / nom / et / inasas / in publico / posuerut. Hunc / qui / missi / tribunoz / ediles / functos. eo mini / stero / sorbanc — C. claudius / qui / postea / uiroz / scelera / q; ante / os / his / filij / superbie / festus / regillum / antiquu / in patriam / se / contulat. / is magno / iam natu. / ai / ad / prima / et / dpcandi / rudis / aut / una / fugerat / sozdide. / ai / genti / lis / clientibq; / in foro / pensitabat / singulos / quibatq; / ne / claudie / genti / eam / ingestam / mole / illam / uellent. / ut / carne / q; uincul / inde / reuocati / digni / uera / honoratissime / ymagis / futurum / ad / posteros. legum / latorem / condidoremq; / ua / ni / iuris / tacere / uisum / ne / furtis / nocturnos / ac / latrones / / auerrent / abuti / penap / ad / cogitationeq; / animos / optimus / utilis / ue / da / udis / dpcantibus / condonarent / quia / pp / ni / odium / mitoz / pces / aspnarent. se / quoq; / id / ge / nen / ac / nomini / dare. nec / ei / eo / ingram / reddi / sse. qui / adise / fortune / uelut / sucurr / sum. ui / tute / libtatem / recuperatam / ee. / clemtia / coz / diam / ordinis / stabilire / posse. — Et / me / quos / monuer / sua / magis / pietate / quam / ei / p quo / agebat / causa / si / uirginius / sui / pcus / ue / mi / sereri / ne / orabat / filieq; / nec / gen / is / claudie / re / gnis / impietem / fore. si / necessitatoz / uegi / nis / q; / eum / tribunoz / pces / audirent. qui / ad / auxilium / plebis / creati / ipi / plebis / fidem / atq; / auxilia / implorarent / ustoz / es / he / lac / nie / uidebam. / itaq; / spe / ipsa / primusq; / pdca / dies / ad / eer / appi / moztem / sibi / consciscit. / inde / ereptus / si / p. — Numitoz / is / appii / pxim / iudie. / q; / in / urbe / fuerat / ait. / i / iuste / nundine / colleg / decreuer. plus / cam / fea / i / uria / appio. / qua / no / prohibita / in / die / feat. / testis / p / duce / qui / septem / et / xx / emitatis / stipe / ndiis / otiens / exercitu / ordinem / donat. / tona / q; / ea / gerens / i / cōsectu / ppli / sa / uestc / tegmi / la / ceratum / ungis / ostendit. michi / um / d / pcms. / quin / si / qua / sua / noxam / reus / die / po / ssit. / primaq; / uez / i / senset / oppius / quoq; / duce / i / uicula. / q; / ani / iudicij / diem / fine / ibi / uite / fe / cit. / tona / cladij / appij / q; / tribuni / publicane / re / collegi / eoz / exilij / causa / solum / uertere / tur. / tona / publicata / sit. / q; / i / claudius / appius / ger / manie / die / dicta / damnat / ipe / remittere / ne / manio / ultima / penaz / dimissis / tribus / exila / tus / abiit. / manesq; / ingnie / moztue / qua / nunc / felicioz / es / p / te / domos / ad / petendas / penas / uagati / nullo / relicto / sonte / tandem / quieuere / — Jngens / mee / incesserat / patres / multusq; / iam / idem / tribunoz / erimie. / qui / x / uiroz / fuerame. / cum / m / dmilius. / cr. / pl. / in / hibitosa / libie / modo / nimie / potestatis. / q; / libtatis / iquie / nie / q; / penaru / exim / mias / satis / e. / Jtaq; / hoc / anno / nec / diez / dia / quaq; / nec / in / urbe / q; / dua / quez / quam / sim / passur. / — Nas / neq; / uetera / pcas / repetam / obliterata / placet. / Cum / et / noua / expiata / sint / e / uiroz / supplicijs. / q; / mich / ad / missus / in / p / uium / tribunitiam / desidez / spoet. / Petua / consulum / emulos / in / libtate / uria / tuenda / curia. / ea / primus / moderatio / tri / buni / metu / patrb; / tempsit. / eadem / que / aux / ie / consulum / in / iudicij. / q; / adeo / non / plebis / fu / issent / ut / patru / salutis / libeatiss / pzoz / plebio / magistratu / qua / patricio / anni / fuiss. / Et / am / inimicos / sacratis / penis / suis. / cepiss. / qua / obnoxiz / utilis / licentie / eoz / osiles / apparere. / mitrique / erame / qui / mollius / osiliu / dicame. / q; / legiz / abhis / latarum / patres / fuissene. / Nec / q; / erat / dubiu / quin / turbato / re / pstatu / tpi

hic assipsit nom lex xij. c

n. cornelij claudius.

oz / supp. cat

e / pappio.

noe.

al libando

Vegini in cium

supp. cat mee f usth es use.

Sublata sibi sue lib comit. app mozt sibi ofau

Appi i mica l' finē uer feat Bond publica tal

Claudioz

succubuisse[n]t. Cōsules reb' ubi urbanis ambi
tus fundatoꝛq; plebs staret/ ipsi cuncas duisi abiere.
Valius/ aduisus cōuictos iam ī algido exac' eq'
uulsoꝛq; flustrum cōsilio uelli/ q'si exēplo
nē foꝛtune cōmisissent. Nec sāo anquirī animi
abe uiroꝛ ī felicib' auspicijs romanis hostibus
que eraīt magno detrimēto/ ētam statutum
fuisse/ castris mille passuum ab hoste ponit. cop
ias continebant hostes. medius inēbina ea
stra spatium/ dare instructa cōplebant. pnocat
tibusq; ad pluium/ nō responsuꝛ romanꝰ/ nemo re
dēbat. Tandem pacati flumēq; ac nequicquā
exspectādo eq'am/ equi uulsiq; posquā ēesse
uis ppe modus/ et uictoꝛia ceterebant. ps ī hor
nicos ps ī latinos pactus abeūt. relinquūt
magr castris psidium/ quā satis uisum/ ad cēta
mī. q' ubi consul sensit/ reddidit illatuꝛ/ ī ea
tenoꝛem/ instructaq; acie ultro hostes lacessic.
ubi illi cōsidentia/ quid ab ēe uisū detracta
ueie pugnā/ ceteꝛe exemplo romanis animꝰ.
q; Pructis habebant pauentes. intra uallū
aim p totum diez stetissent/ intēti ad etamē
nocti cēssere/ q romani quidē pleni spei/ coꝛ
poꝛa curabant. hinc quāq; pan hostes animō
nuntios passim trepidi/ ad re uocandos pre
datoꝛes dimittūt. re cum ē eximus loco. ulce
roꝛes nō sueti. ubi illuxit/ egredīē castris ro
manus/ nullū suasuꝛus. ni copia pugne
fieret. q postquā mītes iam dies erat. neq;
mouebatur quicquā ab hoste. ulter signa in
ferri ostil/ mouiq; ausi. indignatio equos ac
uulsos incessit. si uictoꝛes ēsatus/ uallum
potius quāq; uirtus q arma tegeret. Igitur
q ipi/ effigiatuꝛ abduab' signuꝫ pugnae/ ac
cepe. iam quae ps egēta poꝛtus erat. de incepta
que alij suadabant oꝛdīe/ ī sinul quisq; locī de
fectes. ei cōsul rōat/ pusquā totis uiribꝫ
fulta ostaret hostium acies. tulit signa/ ad
oꝛtus quae nec os dum eductos. nec qui erat
satis explicatis oꝛdinib' ppe fluctuadem tu
bam crepidantiuꝫ huc/ atq; illuc/ arcessec
tantumq; se/ ac suos/ adito turbatis mētib'
clamoꝛe atq; impetu/ inūadit/ retulere pmo
pedem hostes. dein ei dīos colleguse. q un
diq; duces uictis ne essum ēēt/ īcreparent/
restituē pugna/ consul exaltem pte romanos
meminisse iubebat. illo die pmuꝫ liberos/ pli
beta urbe romana/ pugnare/ sibi ī metipsis/ hic
tuos. non uicesimuꝫ uictoꝛes pmū ēēne. nō
appio duce rem gen. si consule ualens abhibā

uoꝛib' p. ī. exuolibatoꝛe ipo ostendēte poꝛtibus
plus/ p duces nō p milites stetisse. ne iniceret
tur pe ēē contra aues plus dīmi huisse. quam
de hoste. Ec domi quā foꝛis/ punctē magr ti
muisse. imā uerginiam fuisse. annis pudicae
in pace penatiuꝫ ēēe unuꝫ appiuꝫ auem/ pecu
lose libidīs ste si foꝛtuna belli inclinet/ omnīuꝫ
libens/ abeūe milibꝫ hostiuꝫ penatiuꝫ foꝛe nolle
omnīa. que nec ipse/ nec maris pae passum
sint. his auspicijs condite urbis amdere/ auentinū
sacraq; montis ad monebat. ut ubi libeās pāta
ēēt. pauas ante mensibꝫ eo impeuꝫ illi bantiuꝫ.
referentesq; eandem indolem militibꝫ romanis.
post exactos x uiros ēē. que ante creatos sueīt.
nec equitis legibus ī minuteꝫ ustutes. p. ēē.
hec ubi inteꝛ signa pedītum dicta dedit. ad nobilat
dein de equites. sgite iuuenes ī quit pstante
uītute pedītem/ ut honoꝛe atq; oꝛdine/ pstatis.
Primo concussu pedes mouit hostem/ pulsum
nos ī missis equis/ cogite ecampo. nō sustinē
bīt impetum/ quae auctātur magis quam
resistūt/ ornatisq; equos primittit. qī hostem
pedestī iam turbatum pugnaq; p ruptis oꝛdinib'
elatis/ ad nouissimam aciem. ps liberos spatio ē
mittit. iam fugam undiq; capientes/ plebs
sque. castris duīt. pteꝛ equitantes/ qui astit
rent pedītū aces/ q consul ipē uis quae oīs belli
foꝛtuna in castris. Captis quae cī ī gremio acce/ ma
noꝛe ppq; potiuntur. Hunus pugne fama p latiū
ī urbeꝫ missis ad alterum exercitum ī ur
be lenta mora celebrata ē. Jn castris dīmos mi
litum ad emulandum deos/ accendit. Jaq; hōati
us eos exercitiis sufficiendo/ ptusq; lenibus
exercendo assue fecerat. sibi potius fidere/ quaꝫ
meminisse ignominie. dece uiroꝝ ductu/ aduer
se pte/ pariaq; certamina ī summa totius pfecerit
spei. Nec cessabant sabini/ fervens ab re pnoꝛe
anno lene gesta/ lacessere. atq; instare rogita
tes. quid latuamur. nō procursiones pauca/ recī
pientesq; terrente ipō. q ī milia plia pariaq;
certent. summaq; unius belli/ quam illi congre
dientur. acie inclinandamq; semel foꝛtune
re darent. Sed io q' sua sponte satis collectū
animoꝝ erat/ ī digitate sua/ iam romani decem
bane. iam alterū exercitum uictoꝛes ī urbe redū
cturū. Sibi ulter p etam eius hostes ī sultare.
qui. nisi se situm nō sinet. pres hostibꝫ foꝛe. ubi
hec tremē militem ī castris ostil sensit/ contio
ne aduocata. Quē ad modum ī quit ī algido
res gesta sit. arbitraꝝ uos milites audisse. qle

Valer' mi
nabile am
mac suos
ad bellandū
ex eq' q uo
ſus

lilem popli exactaꝝ de aute ee talis fuit. consulto
college/ uinute militiꝝ uictoꝛia pea e. Q̃d ad
me actinet. Id consiliꝝ animiꝝ hitanꝰ sii/ qd
nos m̃ effectus/ q̃ trahi bellum salubꝛe/ q̃ma
tuꝛe pfia pe. si tꝛahenduꝝ e/ ego ut i dies spe
uitusq; uiꝛi crescat/ eadem qua instituꝛ disapl
ina efficiam. si iam satis animi e deq; pla
cet/ agite/ dum clamoꝛem qualez i dae sblat
un esse/ Tollite hinc iudicem uolumtatis
uitutisq; me. Post quaꝝ igens clamoꝛ e sub
latus/ q̃ bn uitae gesturum se illis moꝛe/ po
steroq; die iae deductuꝝ affirmat/ rel
quum diem apparandis armis/ cui fili pcum
e. Postero die simul tanam aciem sabini
uidere. Ee ipi iam pdem audi certamiq; pedi.
plus fuit: quale inter fidentes sibi met ambo ex
actus ueteris ppetueq; alteꝝm gle. Alteꝝ n
uup noua uictoꝛia elatu. consilio et iam sabi
ni uires adiuuere. Nam cum equasset dae/
duo exta ordines/ multa que i sinistrum cu
mi romanoꝝ ipo certamine i pssione fa
cerent/ tenuere: que ubi utatis exanime
so signis degenabant. ppe ciuam uentuꝝ
oꝛnuꝰ equites clarum legionuꝝ de fere ex
equis. desiliunt. cedentibꝫ que iam suis pu
olant impetuꝝ simul quoq; q hosti se opp
nit. q equato pꝛimuꝝ periculo/ pudoꝛe dmd
hos pditum accendit. ne tecum die erat ei
tem suo alienoq; mte pugne/ pditi ne ad pe
des quidem de gresso equis/ pmisse. vadunt
igitur i plium ab sua pte omissuꝝ. q locum
eo quo cesserant repetunt. momentoq; no
restituta modo pugna. sed inflamati et iam sa
binis oꝛnes/ equites me oꝛdines pditu tectu
se ad equos recp. Trisiolae inde i pteꝫ al
tam/ sinus uictoꝛie nuncius. simul q i hostiu
um pauidos/ quippe fuso sue pte ualidioꝛe
oꝛnu/ in pectus fatur/ nd alioꝛ eo plio uiꝛtu
magnis emitur. Cosul pudo omia. laudan
te foꝛtes. in ceptae sicubi segnioꝝ pugna
ee. castigati/ foꝛtium statim uiroꝝ opam
edebant. eam cuiq; hos pudoꝛ quatuꝝ alios
laudes excitabant. ne integꝛato clamoꝛe/ i
diq; ad comisi/ hostem auexerunt. Nec dim
romana uis teneri potuit. sabini fusi pas
sim p agros/ castra hosti ad pdam relinqu
unt. ubi nd sonoꝝ sic i algido res. si suis/ rom
anus/ populationib agroꝝ amissas/ recepit.

Gemina uictoꝛia duob bifariam plysq
rei: maligne senatus/ i unuꝝ diez supplica
tiones/ cosulum nomi decreuit. ppli i missi/ q
alio die frequens uie supplicatum ire. Et
q̃ uaga popli supplicatio studiis ppe
celebꝛatioꝝ fuit. Consules ex compositu eode
bidno ad urbem accesse ne. senatum q in
capium in templis euocaueꝛe. ubi ad deoꝝ
absegestis agerent/ quem pmoꝛes patruꝝ/
senatum ime milites dedita opa tenoꝛib
causa haberi. itaq; inde consules. ne cui
nationi locus ee/ i pratis flaminia/ ubi
nc. edes apollinis e/ iam tum apollina
re appellabant/ euocauere senatuꝝ. ubi cui
igenti consensu patrum/ negare ne ciumph
us. Latinus. tri pl tulit ad populu/ de triu
pho consulum. Multis dissidentibus/ ppe unlꝫ
maxime/ oꝛe. claudio uociferante/ de patribꝰ
no de hostib consules triumphare uelle. gratiaq;
que p priuato merito/ in tribuniciꝝ ne/ priuare
honoꝛem pea. Nunq; am de triumpho p ppli
actum. semp estimatione arbitriuiq; eius
honoꝛis/ penes senatu fuisse. ne reges quide/
maiestatem summi oꝛdinis iminuisse.
Ne ita oꝛta tribuni/ potestatis sue impleret/
ut nullu publicu cosiliu sineret ee. ita
demuꝝ libam ciuitatem foꝛe. ita equatas
leges/ si sua quisq; uim oꝛdo sua maiestate
teneat. Eandem similem/ multa q̃ dcetens
senioꝝ patruꝝ/ cui ee dicta. Omes tribus
eam rogationem acceptu/ cui primuꝝ sine auc
toꝛitate senatꝰ populi missu/ triumphaturuꝝ e.
hec uictoꝛia tribunoꝝ plebis/ q ppe in aue
sabinoꝝ luxuriam uite/ corruptione inq
tribunos fal. ut ide tribuni reficerent. q.
sua munus arpiditas eminere/ cosulibus
quoq; cumulare magistratum. Cosertiuꝝ pau
um accusabant. quo p otium eliaꝝ cosiliuꝝ
iura plebis tale facturi esse nt. Qd fieꝝ nõ
dii firmatis legibus/ si nouos tribunos p
facies suas osules/ adoꝛti ee. Nõ ei sep
ualentes hoꝛatosq; cois foꝛe. qui libati ple
bis/ suas opes pferre te foꝛte quadam uolu
ad tpe/ ut comitia p ee/ potissimuꝝ q nullo
foꝛte euenit/ uiro pruden q exercitatio
ne magistratus i iudiciu i minete exme
ti. qui cum exuetenbus tribunis negare
se ullius rationes hic cum pugnace q co
llege ne liberas tribus i suffragium mitte.
aut cogeꝛe foꝛtem cominoꝝ collegis hi
timis. elegit potius comitia quaꝝ exuiolim
tate patruꝝ iniecta contentione/ dissidiis

Valerius Coratius

consules ad subsellia actos. cū i rogasset/
quid d' comitijs gestarū/ i ordine sententie/
sentiret se nouos consules creatos. Mutor-
es populus sententie/ aut populares nacte/
i contiones cū hys pcessit. vbi cū gestū/ pduct
ad plm in rogando/ si eos ppl's romanus/ ne
mo² libertatis p illos recepte domi. me mō mi
hi ne rezq; gestaꝝ/ consules uexa facēt/ Quo
nā fruī essent/ nich' sine sine mutassent. Co
laudatis consulibz q pse uerat ad ultimū
uz dissimiles x uno² ee cōmutā hui⁹. q qn
qz tribunis/ plebe creatis/ cū pstitudis apte po
testatū nouez tribunoꝝ. Ally candidati tribus
ñ explerent/ conclium dimisit. Hec deinde
comitia cā huic. satisfactū legi erebat. Q
nullo nusquā pstitio tribunis nō uc relinq
re nec sanctee q abhispi creati ee/ coptā
ñ collegas uelle. recitabatq; rogationis
cām en. in quo si tribunos plebi/ x rogatio/
si qui uas min⁹ hodie decē tribunos plebi
fe crearit/ hy tum uti q̄s b' collegas coptass
ent. ut illi legittimi essent lege tribuni ple
bi sint/ ne illi quos hodie tribunos/ plebi fe
cerūt. Drullius/ cū ad ultimuz pse uisset
negando. xb. plebi tribunos uz phalere po
sse. uicta collegaz cupiditate. pace patribz
plebiq; acceptus magrātu abiit. nouū tribunū
plebis coptandis collegis patriz uoluntatez
fouere. Duos q̄ iam patricios consulares q̄z
sp tanq̄m q̄d. ee nouū coptauere. Co hoc
creati primus hēminius. T. uergilius cele
moniaꝝ mich' magr̄ pere ad patriz aīe ple
bis causam inclinati. otium domi de foris
habuere/ l trebonius. Cr' pl' infestus patrib'
q se ab hys i coptandis tribunis fiaude ci
ptū potiusq; a collegis erebat. rogationē
tulit. ne qui plebem romanā tribunos ple
bi rogaret. nisiq; eo rogante/ dnī x. tribuno
facēt. in secam disq; patribz. uñ asperū q̄ iam
in dnz e cognom' tribunatuz gessit. Ind'
nī gregamus. nī agrinus. nē ullius. cōtra fa
ctā contiones tribunoꝝ. adiutis nobilium
uicentuz ozas sine i sectatione potesta
tis eloquata maiestate patriz sedauere
plebem. tecto ad bellū uulsoꝝ q equoꝝ
delectū. sustinē do rem ab sedentibz conti
nuere. urbano quoq; otio foris omia tri
quilla ee affirmantes. q discordias ciuiles
exteznos tollere animos. Curā pacis con
cordie quoq; i testimē causa fuit. Qz aliqē

semp ozdo/ gratus alterius modestie erat que
sedā plebi ab tribunoꝝ pacatum i tumē fieri
cepte. ubi tribuni auxilio humilioribus
eēnt/ i primis parum pderat. Deinde ne pī
quidē i uolati crimē. utiq; postremus mīstrz
cā q p contiones potentiorū i tuta fieret q̄ us
potestatis ois aliquādo posteroze omi parte
langueret. Jam que plebs rea i tribu
natu ponē aliqd sperā. si similes ceteris tribunos
habēt/ nouā cū se biennio huiusse semoꝝ cōpa
ratuz ut nimis fervidos suos credē uuenes. Ita
malle si modus excendus ee. sinis quā adhibe
rus sup ee animos. adeo moderatio tuende lib'
tatis dum ecēt nelle simulando ita se quisq;
ex tollat ut d'primat aliū i difficili. Caue deinq;
ne metuant homēs ultro se efficaūt. qui unam
amob' repulsaz tamq̄ quē facē aut pati necesse
sit. in iungim' alys. Q. quietus capitoliū quā
tum q agrippa furius. cōtra inde fr̄ mee sedi
nem domi nec foris letius accepunt. Si i mine
bat utriusq; iam nō ultra discordia animuz repri
mi poterat. q tribunis q plebe macerata i patres/
cū dies aliqua nobiliuz dicta nouis semp cozea
mīb' contiones turbaret. ad quarū p̄mū spe
ctatum/ uelut signo accepto/ arma capere equi
ac mulos simulq; p suasere. hys ducē cupi
di p̄amuz. biennio dī delectum indictū. hīc n̄
potuisse abnuente iam plebe impium eō ad
ulsius se nō ee missos exactus. dissoluit bella
militandi moꝝ. nec p̄mium iaz pacā rem
ee. quagd tranī simul tantumq; ci extēsus
fuere i ipos ut occasionē lupos i festina rab
ie oppimendi occasionē ee. Coniuctis exanb
lacuuz p̄muz agruz populata sunt. Dind' posq̄
ibi nemo uindex occurrebat. Tum uō exultan
tibus belli auctoꝝ ad menia ipa rome popula
bundi regione p̄ce exquilinē accesserē. uasta
tionez agroꝝ. potuisse iam urbi ostentātes.
uñ posquaz multa pdam p̄cesse agentes tec
ad coz̄tionem agnime iere. quinctius con
sul ad contionez populuz uocauit. ibi i hāc
sententiam locutuz accipio. Et si n̄ milluz
noue consulis q̄uncs sī tamē cum pudore
summo in contionem uenīz. pcessi. — Hec uos
scire. hec posteros memorie tradituz. equos
q̄ mulsos uix hesternos modo pateſ. tuo quin
cti quātum consule. ad menia urbi rome i
pime armatos uenisse. Hanc ego ignominiaz
quāq̄ iam diu ita uindicatur. ut status rez ee.
ut nichil tam diuinet animi. si hunc potissim

Rogatio nis cam.

Qrō capitolinū cōtra ad popu lum.

Ozo pulca

uz ſmunere anno ſaſſem: l'exilio l' moꝛte ſi alia
fuga honoꝛis nō eſſet uitaſſem. Ego ſi uim ãma
illa habuiſſent. que in poꝛtis fuere noſtris capi
roma me conſule poſſent ſatis honoꝛ ſatis ff
q̃ uite erat moꝛi cõſulez ꝯtuz oꝑtuit. Quem
tãtez ignauiſſimi hoſtiuz amittẽ pſeuer' nos oſi
les an uos q̃ites ſi culpa in nob' ẽ. quiſq̃e impe
rium indignuz. Et ſi id pgr' ẽ. iſtuc penas exſe
quite ſi uob. nemo deoꝝ ñ hoiuz ſic quiſq̃ puni
ri pecꝛa quirites. uos mec tñ eoꝝ pemitteꝛ ñ
milli uiꝛ ignauiaꝝ ꝯtẽpſeuer' ñ ſine uitiuꝝ cõſi
liſ. Q̃ hec cernens ſubigit fugatq̃ caſtris exuit agꝛo
mulctati ſubiugũ miſſi. q ſe q nõ nouere. Diſcoꝛ
dia oꝛdinuz ẽ. uenenuz urbib' patꝝum ac plebis
ꝯtamina. Duz nec nob' impeꝛiũ nec nob' libertatis
ẽ modus. duz ceder uob' patricioꝝ hos plebeioꝝ
magiſtratuũ ſuſtulere illi nos. pꝛo deũ fidem q̃
quid nob' uultis. ff pl' concipiſtis. cõꝛdie cau
ſa ꝯceſſim'. de ẽ uiros deſideraſtis ꝯtem paſſi
ſum'. decem uiꝝ uos pꝛeſſim ẽ. ꝯegim' abire
magiſtratu. manente in eoſdem pꝛiuatoſ iu
ra. moꝛi atq̃ exulem nobiliſſimos uiros. hon
oꝛatiſſicaq̃ paſſi ſum'. tribunos plebis ꝯtra ne
fũ uoluiſtis. Ꝯtra. cõſules facẽ uiꝝ pꝛetum
q ſi patꝝ uidebam' iniquũ patricius quoque
magiſtꝛatuz plebi deuz fieꝛi. Vidim' quoq̃ tri
bunicuz pꝛouocatiõez adpliꝝ. Data plebi iuice
a patꝝibus ſubtexto equandaꝝ legiuz. ñ uiri
oppſſa. tulim'. q ferim'. Q finis erit diſſẽdiaꝝ.
q q̃ uiꝝ urbez habere. q q̃ ꝯmunez hanc eſſe
patriam habꝛe. Vicit nos equoꝝ ardoꝛ quieſci
mꝰ. q̃ nos uictoꝝes ſatis ne ẽ nob' nos metiẽ
doſcẽdi. adiſtis nos mentiuz capiẽ. ſi diſtis
nos ſacꝛa occupaſſe mons. eſq̃as quidẽ ab ho
ſte pꝛe captas. q ꝯtendentem magiſtꝛum uulſaꝝ
hoſtem. nemo ſ'moꝛi. i nos uim. in nos ãmaꝝ
ti eſtis. ſigiſe dum ubi hic amiam ꝯtiuz ſeceſ
ſiſ. q foꝛa in feſtuz fecerat. q ꝯtra ẽm impleu
erim pꝛincipib' hiſdem iſtis ſeruabꝝ animis.
egꝛedimini ẽ pꝛotiuz exquilinaꝝ. Fuit ſi nehꝛ
quidem audetis. exmunis militiꝰ agros uos
ſtros igniq̃ uaſtatos pdam abigi. flamaꝝ i
cenſa paſſim tecta. ſic ei cõmunis ires pꝛ' loꝛ
ẽ pericoꝛe. agꝛi untur. urbs obſidẽ. telli gloꝛia
pene hoſtes ẽ. Quid tandẽ pꝛiuate res uire i
quo ſtatu ſt. uiꝝ uim deq̃ exoꝛtis ſua damna n
imagiuẽ. quid ẽ tandẽ deuz. unde ea expl
eatis. ſi tribuni nob' amiſſa reddere de reſti
tuere. Voꝛas uloꝝq̃ gẽtiuz uoletis i gremiuz. et
ꝯtra uiꝝ i pꝛoceres q legum alias aliaꝝ q
contionuz. q exillis contionib' nũq̃ uim q̃q

foꝛtuna l re[illegible] dominuz ducuꝝ redire. ac quis
re[illegible] retulit aliq̃d ad gugem ac libeꝛos pe
o[illegible] odia offenſiones ſimultates publicas pꝛi
uataſq̃ aquilõ ſeꝛp nõ nra uiꝛtute i noctiuaq̃
ſet auxilio alieno tuti ſtis. Ne hercules. am
ſhpdia nob' conſulib' tribunus diuabꝰ q ſaſſi
ñ i foꝛũ fac ebatis. q ſi ac ñm clamoꝛes hoſtiꝝ
nõ i contione patꝝes romanu hoꝛtabant pdi
paꝛa. agro exhoſte capto plem foꝛtunaꝝ gꝛieq
ſimul publice ſimul pꝛiuate triumphantes do
muũ ad penates redibatis. Nunc honeratum
uiꝛis foꝛtunis hoſtiũ abiuſtis hereꝛe adfi
xi contionib' i foꝛo uiuite. Sequiẽ uos nãl
tas militiã q̃ fugitis. grauiꝰ erat ſequos q uul
cos. pꝛiuatim an poꝛtas ẽ telluꝛ. ſi inde ñ pellituꝛ
ram i tra menia eſtis arcem. q capitoliũ ſcan
dere. q in domos uiꝛis uos pſequiẽ. Biennio
ante ſenaꝛ delectum habeꝛ. q edicta exeꝛatuꝝ
i algidum uiſſet. ſedem' deſtes domi. milli
exꝛ ntiꝰ ſi nos dilectantes. pſentiꝰ paꝛ leꝛi. ſi ꝯm
dẽtes exono illo bui. multiplex telluꝝ reddituꝝ.
His ego grauioꝝ dictu alia ẽ ſno. ſi me ueꝛa
pgratis loqui. Et ſimeuz i genituz nõ mone ret.
neceſſitas cogit. uelleꝝ equidẽ nob' placẽ quiꝝ
tes. ſi multo malo uos ſaluos ẽ. qualiaq̃ que
ergaime animo fuiſtis eſtis. Natura hec ita q
patum ẽ. ut qui apud milites in ẽ ſua cal lo gẽ.
gratioꝝ eo ſit. cui mes nich pꝛ' publicuz cõm
militudinez ſua cauſa loquiẽ. gratioꝝ eo ſit
animus mens nich pꝛ' omodu uidet. niſi foꝛte
aſſentatoꝝes publicos plebeiaꝰ uſus. qui uo
nec i armis nec moꝛo eſt ſimiles. uiꝝ uos cauſa
inuitare q ſtimulare putatis. ꝯtra tu duc ho
noꝛi ac gſtiu illis eſtis. Et quia i ꝯtꝛouꝛſia q
dimuz nullas ſe uſquiz eſt uidet. quale uiꝝ ſe.
quiꝝ nullius turbaꝝ ac ſeditionuz duces eſt
uolunt. quaꝝ uez ſi uos tedium tandẽ capi
pot. q patꝝ urbiſq̃ antiquos moꝛes uultis
pbis uobis ſumẽ. nulla ſupplicia recuſo. niſi
paucis diebz hos populatoꝝes agꝛoꝝ uiꝛos fu
ſos fugatoſq̃ caſtris exuero. q apoꝛtis uiꝛis uo
enibz que adillos uiꝛes h iunc belli euentuz q
nisi uos actoꝛes eſtis transſtis. Nam alia e
bium populus q̃q̃ acceptoꝝ plebi. quã tuꝛ
ſe uerſſimi conſulis fuit. Fugientis quoq̃ que
ine tales metus detractiones militie telli ac
ceptuz. adiſſus patꝝes hale ſolitꝰ exhoꝛtaꝝ.
q letum ſpectabat. q agꝛeſtium fuga ſpoliaꝝ
q i agꝛis q uulnati fedioꝝa hoſti flagitabantuꝝ.
ocul' nunciantes. totaꝝ urbez uti impleuerit.
in ſenatuz ubi uentum ẽ. ibi uero inquiuntiuz

Lanis ſenat
i quiritiuz
conſul.

Quo ſenat
conſiliabꝰ
tribunis
plebi exp
ſcate dil
ctoꝛ.

omis usi. ut unus uindex maiestatis romane
mutuerit. Et primores patrum dignam diuine
contione. imperio ciuilem dignam tot con
sulatib' ante actis dignam. uitaq omi plena
honoru septe gestoru sepius mouituru/alios
consules. nisi pditione dignitas patrum
plebi adiuuasset. nisi dictatore creando unu omnis
assensores romanis mistrudines. feasq; ritum
quantu/oratione. memores maiestatis patru
ordinisq; ordinu q tempus in primis huiusce. Qua
re eu colleg-isq; ut adpellarent ne p. Orare ebu
nos ut uno die ciuilibus bellis ab urbe ac mem
bris. ppulsam-uellent/plebeiq; obediente sibi ce
tere plebi patribus preferent. appellare tribunos cu
munem patrum/auxiliumq; eoru implorare. hostili
agros urbe. Ibi oppugnata; consensu omnium. de
lectus. dexterum habetuq;/consules ad iuuen
tione primum adsisset. tempus nondum. qui agnoscere
di. Omnes uniuersi posteriore die. primam lucem
capto mitio ad edem. Cognoscendis causis/eoru
qui nominati non deducerent. bello profecto se dare
uires tempus. pro desertore futuru cui non placuisset
causa/omnis uinctus ad finem posteriore die. Cohor
tes sibi quoq; centuriones legentur. binis senato
ribus singulis cohortib' prouin. hec ordo ad eo ma
xime profecta decernit. ut signa eo ubi die aque
foribus. exercitio prompta delata q; campus.
Quarta diei hora: mota ex castris
nouus paucas cohortibus uetere multa/uolun
tate sequentib' masene ad decimum lapidem. in
sequens dies hostem conspectu dedit. Castris
q; ad uxbionem castris sit quieta eo die qui
ra romanos. illos ciuiles rebellassent om
nia cedentia culpe de desperato imperio. nouandi nulla est facta. nec exercitu romano ciui
duo consules essent potestate par. Quo salu
berrimu in administratione magnarum rerum
est summa imperii/gerente agrippa penes quem
eger erat. q prelatus ille facilitate sue mi
tius se omnes restituebat. Comunicato
consilio laudesq; q quando imperem sibi in
dare. quantus dextrarum oculus. agrippa sin
istrum tenuit. sed postumio alio legato/datur
medio dies tuenda. legatus alterius pfidu
tus equitib' pfectus. pedites adextro cornu
egregie pugnauere. aute segnes resistentibus
multos. p' sulpicius p media hostium acies
cum equitatu pauit. unde ciues rebe
ti possi. ad suos. pfugas hostis turbatos ex
omes refecere. Dextra impugnate hosti
um signis unisq; et monitoq; ex
cursando acies. magnis clamoribus dissipatis/hostes
sinistro cornu pulso/equites uniuersi sequuntur ex
cepta aliquam diu tenuissent. ubi uero sulpicii
negare cunctandi tempus est. circumuentos inter
clusosq; absumi nec ferens/ui equestre pelli omnes
si omnes ui/pfugerent. Nec fugare equites medii fa
cies est. sed fiebant. equos uinosq; nequis uenerat
inde ad pfugas. nec integrare pugnam/nec posse ullo
resistere sibi/quib' confecta pedituq; acies esset. nec
sinistris dumb' dicta/ipsaq; una cu equitatu fude
re. magnaq; uim exercitus pcipitauere/ipsos equosq;
spiculis confodere. Si finis pugne equestris fuit
Duce ad extremi peditum acie/nuntios ad omnes ne quis
mitteret. ubi res inclinabatur hostiu acies/nullius
dum q uincentib' romanis auxit. q referen
tes gradus/paulo equos. in media primum acie ui
q cepta/qua p mixtus equitatus/curuauerat ex
dines. sinistruq; deinde extrema/absumtis cu sule
pelli cepta/i dextro plurimu labor fuit. ibi agr
ppa etate uenustq; fere/ei ob pte pugne mel
res/gen quas apud se uidere. decepta signa
ab signifere ipe infente. Que dux hec q ia in
confectos hostes/cepit. Cui ignominie metu
accensa milites/i castra hostes. Ita equata
ex ob pte uictoria e. Nictus cu aquinio neq;
uictore iam i se/imminere hostiu castris nolle
inuitere. sed quia sine dubitatu in sinistro cor
nu ee. si ea fudisset hostes/confestim ad se sig
na ut simul ois exercitus preda potiret. Victor
agrippa/ei mutua gratulatione ad uictore colle
gam castraq; hostiu uenit/ubi pauos defende
tibus monitoq; fusis sine examine immunita
ones inuasum pue. predaq; ingenti compara
exercitum suis q iam rebus recuperatis que pop
ulatione ablata amisse erant/reuocate. Tum
phum nec ipse postulasse/nec delatu hys abse
natu decreto. Nec tradit' causa spa/que n' iter
ati honoris ego quantus inuenio meritis ce
pit. nouitio aut ualerio deinde consulibus/
Ob pcepta multos q equos sabini si iam bello p
fecti gessere/repetiuere. Negatus absenatu tri
umphus ecce uenerandie fuit. pte dimidia
rem consulib' decere triumphum. ne q iam si i pce
sente. magis hominis nitio/quis mentem habu
isset uidereti. Victoriam honestis partam/
turpe dimi. desimis seruis iudicium pli desce
re aut. animaq; audeates de ambiguo agere
aut sepe bello exercitissent/multos sine cede cladibus
festi. iudicem pelim. cepere. ai ad causis ex

Consules qd' iuuenes dare pcipiant.

Festinato uinci tuus i hostium

Romani ad hostes.

cohortes ciuiles.

Placet edictum

pugne desperno superiore romano.

Romani ciuilium exercitu uictore.

Valeria absentio aur ex si triumphandi

Inuenes detenima pro uam agrum de suo datum dederesq; ui grabante e admodum.

Ho.

daz uemisse. nisi illos iunctos claudius fessi iudicē
ppli. rē. exire caz ad causā oīnandaz necesse ne
esse. consilio popli a magistratib⁹ datū. magna
cū contemptione actiz. iaz quie edictis testibus
caz eē uocāt. ppli. in re sufficiagiz oportēre.
Consurgit publius captius. de plebe magno na
tu. Et si hoc inquit cōsules de re pua. dicere ē
rare ego popli. in hac causa nō patiā. Cū uetu
niz eiz negarēt cōs. audiendū ee. nō aferendē
q̄ pdi publicam cām. submoueri. mississe. tri
bunos appellat. Tribuni ut fere semp regiā
auctoritatē magis quaz regiē decere. Cui de
audiendi plebi. ut que uellet captius diceē.
ibi in fine nonagesimuz annuz se ecuz octa
gesimuz agere. quinco de quo agit. iudica
sse. nī unie nem. iuce sima iaz stipendia merē
tez. caz ad cyzolos sic bellatuz. consu. uetustā
te oblitteratuz. Cetez sue memorie in fixum
ad fenestrā agriz. De quo ambigit similiz cy
zolanoz fuisse. captaq; cyzolis. urbe belli
publicaz p. rē. factuz. mirari se quo naz mo
re ardeates antiquū. Cui agriz uis nūq;
usurpauerint. incolumi. cyzolana re. eum
se apti. Quez pdnd iudicez fecerint. inceptu
ros sperent. sibi exiguū uice temp⁹ sup esse.
nō potuisse. se tamē induce in aliz quinquē
agriz miles. p parte uni manu occupi sec.
Tuz senex quoq; uoce qua una posset undi
que. magno ere se suadere. ppō ne iuuenes
pudore suaz ipē caz dāpnarēt. Cōs. cum
sp captuum nō silentio modo. sz cum assēsu
q̄ iam audiri. dū aduti essent. deos hoiesq; te
stāt. Flagitium ingens fieri. patriz p̄mo
res. atroces esse. Cui is cum uice ebimos. cy
are ne pessimuz factuus pessoze exēplo ad
mitterent. iudices. si suaz ipē litem ut ēt. cā
p̄sciam. q̄ iam si fassi. eorum emolumēti sui
iudices ee. nequaq; tantuz agro incepiē do
acquirat. quantum amittat alienandis
iuria sociozū animis. Naz fame qdē ac fidei
damna maioza eē. quā q̄ eripi eam possent.
Hec legatus referre domuz. hec uulgam hec
sociis audire. hec hostes. quo caz doloze. hoc.
quo eum gaudio illos spectato in hec conten
dere. assignaturos putarent finitimos po
pulos. clamī hec fore imaginē sceptriz ee. po
pulū romanū quadruplatoziz. q̄ inceptoz
us huius alienē p̄sonaz latuz. Quē hec p̄mu
te nec iudicez fecisse. ut sibi contra uisoz eam
adiudicaret rem. sceptriz ipz. id quidē q̄ si pze
moztui iam sit prudentis nō fuisse. Hec cōsp.
hec patres uoluerunt. si pl⁹ cupiditas q̄ iuc
tox cupiditatis sceptrius ualet. Vocate tribz
iudica uenit. agriz publicaz p. rē. ee. nec
abnuē. ita fuisse. si ad iudices. alios iam ꝑuē.
Nuc aut sane quicquā horuz cause. Teneaī
de eaz iudicari. igz nō animaduertatiz. qua
patribz romanis fedus atq; aceruus usuz re
liquiz. dum quietā aburbanis motib⁹ q̄ ab
exercitu manste.

Os segui mac
gemitus q̄
publius cu
rtius cōsu
les. fuit anni
domi forisq; ī festus. Naz anni
principio q̄ de omnibus patriz q̄ plebis. ee. anni
leuis cīz pl⁹ rogationez p̄mulgauit. Qua cū
tamen iam sanguinez sui. patres. confundiq;
una gentiuz uidebāt. q̄ nitio p̄mo sensim. il
lata ambitiosis uie altez ex plebe consulem
licere fieri. Eo pcesse deinde ut rogationem
nouez tribuni p̄mulgarent. ut popli⁹ pue
stas eēt seu de plebe seu de patribz uellet
cōsules facere. id ne eo si fieret. nō mul
timodo ei finis. sz p̄stus quisquam p̄mo
ribus ad plebez summuz imperiuz cre de
bant. Ten ergo audiue patres. ardeatiū ꝑpz
ob inuriam agri abiudicatā. desciuisse. Et ueie
tes de populatos extremā agri romani. q̄ nu
llos equosq; ob eā iniuriam uexatiuge fie
ri. Ideo uel infelix bellū ignominioso pa
ce preferebat. Hijs itaq; in manus et iam
acceptis ut ine sine pricū tue bellozū contin
scerent actiones tribunitie delectus habeī.
Bellū armaq; in summa apparari. uidere
si quo ī tectus possit. quā tuc quinto cōs.
apparatum sit. Cum. c. camuleius pauci
senatu uocasset. nequiquaz tentando
cōs. uidere plem. acuta nouaz legum
nisiquaz eos se. uno dilectū habituros. aut
quaz ea que ꝑmulgate absē collegis que
rere. plebes sensisz. q̄ confestī ad contiones
aduocauit. Eodem tpz q̄ cōs senatū ī tribu
nū q̄ tribunū ꝑpz in cōs intrabat. Nega
bant cōs iam ultra fem posse furoze tri
bunitios. Ventuz iaz ad fines ee. omni plus
belli contiam quaz foris. id ad eo nō plebis
quaz patriz neq; tribunoz magis quam

consulum culpa accidẽ. Cui rei pœnuz sic in
ciuitate eaz maximis sepẽ auctibz arsẽ sic
pauo homos sic bello ficti. maximuz tume pmi
uz seditionuz eẽ. id q singul' uiminẽ fisq; sep
honoz finisse / temi nisceẽnẽ gꝫ maiestatem
se nac ipi a patrib' accepisse nt quaz libens
traditum eẽnt. ut quẽ animoduz plebs gḧi
possz auctoz amplioz ẽq; eẽ / finẽ ergo nõ fiet
nec finiuntur donec quam felices seditiones
taz honorati seditionuz auctoz eẽnt. q;
quantasq; res ẽ camuleiũ aggressum. colluui
ones gẽtiuz / p tũbationes auspitioz publicoz
p uiatoz q; ad fent. ne quid sinistri neq; iõta
minati sit / ut discrimine omi sublato / si se
quisquã nec suos noueric. quaz ex alia uim
co nubu p musciã habere / nisi ut feriarum p
pe ritu / uulgene conubius pleb patriq;e
ue qui natus sit / ignoret. Cui sanguis quoz
sacroz sit / diuidus patriuz sit / diuidus ple
bis. Ne se cõi quidez ipe cõn coxs / patriũ id u
den / q omia diuina humanaq; tumultuant
iam ad ostulatum / uulgi / tur batoxes / accingi.
Ec p̃mo ut alẽ consul explere ficiẽt. id mõ
strioꝫ temptasse. Hinc rogaꝫ / ut seu expat
ꝫ. seu ex plebe uelit. popl' / consules creet / q
creaturos / ante dubie / explere seditiosissimu
quemq. camuleio igit ialiosq; cons / sore / me
id uppte optimo maximo sinere / regie ma
iestatis imperiuz / eo tendere. q se / milies mo
nitunos / p tius / quaz ne tantuz de deoz / is ad
micti patiamẽ / extimi hẽl maioꝛes quoz /
si duimasset concedendo oia. Nõ mitoꝛe
ise plebem ꝫ asperioꝛe / alia ex alijs inqui
oza postulando / cum p̃ma impetrassz / fluũ
ram / p̃mo quãlibet dumcatacẽm subiciu
os fuisse / p tius quaz eas leges / sibi i ponꝫ
paterentur. / q. cum concessum sic de trib
unis / tertiũ ocessiz eẽ finez / nõ fieri posse i
eadem ciuitate. tiz. p̃s. q patres eẽ / auc hu
ne ordinẽ auc illuz magistratuz tollendũ
eẽ. / p tiusq; sero / quaz nisquaz / obuiam eũ
dum audacie temeritatiq; ulli. ne ut imp
une p̃mo discordias seritẽs / concitent
finitiã bella. deinde aduisus eaq; que conscau
erit / armata ciuitatem defendiq; phibeant.
q cũ hostes tãtuz nõ accessissent / exac / com
scribi aduisus hostes tũ n patiam / si audeat
camuleius in senatu ploqui / nisi suas leges
tam q uictoꝛes / patres accipi finant / de ceteꝛ
habet phibiturus. quid eẽ aliud / quã mu
nati se pditurum patriam. oppugnaꝫ atq; ci
pi passurum. quid ea uocẽ / animoꝛ / nõ plebi
uane / si uulsis / q equis / q uestib' / allaturum
nõ ne cameleio duce / se spernaturos / capitoli
uz atq; arcez seam dare posse / si patribus tribu
nicium unde ac maiestate adempta / animos
q iam euicerunt / coꝛ paratos eẽ duces plus
aduisus scelus ciuiuz. quaz aduisus hostiuz ar
ma. Cũ maxime hec in senatu agere nẽ / cam
uleius / plebis / sius / q aduisus coꝛ / uti differunt.
Quanto opꝛ / uos quintes contempne rẽ pa
tres. quã indignos ducent. q una se curie
mitaq; eadez mensa uti nereis / sepe ea dem q aũ
uideoꝛ diadiuisse. Hunc tam maxime q ad
ditoꝛes / in / as rogationes nras coꝛti sunt.
quib' quid aliud quaz admonent' quies nos
coꝛti eẽ. q si nõ eadem opes habẽ / eadem tam
patriam incolere. alea conubiũ petim' q fini
timis eue / nisq; dari solet. Nos quidẽ auctate
q plusq; conubium ẽ. hostib' / q iam uictis de
dim'. Alea / mecꝫ nouu fenim'. Sed q populi est.
repetimus. atq; usurpam'. ut quib' uelie. ꝫ
ñ. honoꝛes maneat. quid tandem ẽ. aũ celu
ac ẽras misceam'. Cur ime impetus modo
pene i senatu sic factus / negantes manibu'
temperaturos. uoluntuosq; de numtiet / sacro
sanctꝫ potestatẽ si p. ñ. libenti suffragiuz dacin
ue quib' uelie cõsulatuz mãdet. Ec si paditur
sper plebeio quoq; si dign' summo honoẽ eit
adipiscẽdi sium honoꝛis. Sante urbẽ si po
tent. de imperio actũ ẽ. q p inde hoc ualeat / ple
beius ne consul fiat. Tamq; pruũ ante libaui
uz / aliquis consulez futuruz dicat. Ec quid se
natus in quãto cõtẽptu uiuatas / suas uob' huc
ptẽ si liceat adimat. Ad spiratus q uocem
mictis. q foꝛmas horũ habetis / indignãẽ.
Cum q iam sidys placet. nefas esse ut ne cõsu
les plebeii fiant. obsecro uos si nõ adfuistis / ad
cõmentanios pontificiuz / admictim. ne ea qdez
sanct' / que os populi romani etiam sancte offi
loci regũ sacerdotis. nec ante uiros aut maiesta
tis quicquã habẽ. q nõ in regib' ante fuit. Cu
numquaz credito sancto dudituz eẽ. nunc
populi / nõ modo ñ patriciuz / si ne auctoꝛe
romanuz / ex fabrino agro adscitiuz / plebi / in sili
pater. rome regnasse. L. demũ canuleiũ
nõ romane modo / sz ne italice quidẽ gẽtis
ce-manilii / octauii filiuz / i curiam / ab tar
quinius / uius liberis amici / regem fuisse / in
uz tullium. Post hunc captiua cõniculatã

ho ozõ camulei

Gen' cãqm
m

Claudia
Gens

natī patre nullo/matre finā/ingenuo/uiuente/
regnū tenuisse. Quid enīz dicto citius fabiō
dicam: quē ipē romulus parens urbī sōcerā
tem regni accepit. Igitō dum nullūz fastidiē
genus. Iquo emineret ultus aeque imperiūz
romanuz. Deuocat. Nunc uos plebei cōsulis.
aī maiores mī/aduenas regis/nō fastidiente.
Et ne regib' quidē exactis/clausa ubiq; fuerit
pegrīne uīctui/clandā exire gentes/post regis
exactos/exfabimus ī ciuitate in dignitē? Nec
etiam ī patrūorum nūm/expregnno. ī patri
cius deīn consul fiat/cuius uoluntī? Si sic exple
le/possit cōsulatus ipse erit. Verūz tamdē nō
credim' fieri posse/ut unus factus desit nullus/pa
re bellogz uenus/explete sic/nume. L. tāquā nō
sexto nullo/simil'an/ne/q si sic quidē/ad gubna
cula rei.p. accedē eūi patiem?. Postulq; ut nūs te
tē nūm' mortaluz/quicuiz od ex patrib' eramo/p'
optamus regiz/nouus hominib'/similes/cuī suū
habeam?. Ac eūi nemo post regis exactos/ple
le consul fuit. Quid postea/nulla ne res noua ī
stitui debet/qq nō dū ē fām/occulta eūi ī diuz
fuit facta. ut nouo populo/sine signis quidē
sē fieri oportet. Vatices/augures/romulo regn
ante mutuerant. ab numa pompilio creati sunt/
ensus ī ciuitate. q descripto centuriatu/classi
mq; ī erat/absūmo nullo ē fcā/cui numquaz
fuerūt/regib' exactis/creata sūt. dictatoriq; imp
nuz/nec nomen fuerat/ap patres ēē cepit. tribuni
plebis/ediles/questores/nulli erāt instituti
ē. ut fierent/x. uiros legib' scribendis/inēz x. bus
annos/q creatum?/et ter. p. sustulim?. Quis du
bitat quin nec nuz ille condita ī mensū ce
lente/nouā impia/sacerdotia/uiri gētiū/hoī
ī q; instituanē. Nec ipz ne/connubium patrib'
cī plebe eēt/nōue. uir taleriūt/patras his ūm
pessimo exemplo/cī summa ī uma plebe/am
ēē ulla maior aut insignior contumelia
pōt/quā pē auctus ne/ue contaminatum/
dignā connubio habeī. Quid ē aliud quā exi
lium intra eadem menia/quaz relegatuē
patre affineabz/ne propinquitatib' ī misce
amur/caueamē. Nec dicetur sanguis/quid hoc
si polluit nobilitatez ista mala. quaz plenaq; oī
undi ex alba mus/q sabinus/ī genere/ī sanguine
nec si p ea operationez ī patres habeiz/auc am
gib' lecti/aut post reges exactos/nulli pōt/si
cram suam petuaz consilio. Non potera
tis/nec ducendo explete/nec in as filias soro
resq; q mulcere sinendo/e patrib' nemo ple
bei patricius uirginium affert. Patricioz
ista libido ē. nemo ī uiuaz/pactiones nuptiale
quēquaz/facē ex regib'. Verū ēueniet legē id pro
hibeī/q connubiū tolli patriz ac plebis/id demū
cōmelioris plebē. Cur ē non confestim/ne sic
connubiuz diuitib'/ac paupib'/q pzmatoz cōsili
ex ubiq; sēp fuit. ut inquā aliq; femine connu
bio/domuz mulceret/ex qua factus ēēt ut domo
ī magnomuz diuitē/id nos sub legis supbissime
uincula coniectus/qua diuitias sociarē cauleni/
duasq; exima ciuitate faciatis. Cur ī sanctas/
ne uicinus patricio sit plebeius: nec eodē tēpe
re erit. ne idem connubium habeat. ne ī foro eodē
consistat. Quid ē inter ē aliud si plebī patricius
duxerit/si patricia plebeius/quod iuris tandem
mutatur: nempe patrē secūdē libeī/nec q nō
ex connubio uxō petam?/quicquaz ē. pē quā ut
hoīum ut ciuium nūo simus: nec uos nisi ī
contumeliaz ignominiaq; nraz/ex certe inuitat
q contendatis/quicquid ē/de nraz uicturaz tamdē
p. R. an unum sumus imperium ē/regib' exacti:
uicturaz uob' donato. an oīb' equa libertas pte ē/
Oportet hoc pat. si uelit uelitue legē/an utrāq;
rogatio promulgata erit/nos de lectū/p plēa
de centuriis. Et simul ego ē bunus uocare tribus
ī suffragiuz cepero/tu statim consul sacrāmē
to ūnioz es adigas. q ingenia educes/q mi
nus plebi/minaleris ēbimo. Quid si non quā
tū ille minae. ad uis plebis consensiz ualēt.
bis ī expti ēēns. sed licet q uob' consultum
uolebatis/eam me abstinuisse/an idō nō ē.
dumtaxat/q quę pars firmioz/eadem mo
destioz fuit. Nec nūc ēt ēēmī qui ntes/adp
uos illi tempabūt/sēp/unes nō experiemē. (sepe)
Itaq; ad bella ista seu falsa seu uera/ut cōsp
pata uob' pleles ē/si connubio reddita una
hanc ciuitatē tamdē sanctis. si ualescē/si iūgi
miscerq; uob' pzuatas necessitudinibus
possitis/si hoc/si additus ad honoz es unis sine
nus/q foztib' datur. si inde/sortio ī sodalitate
rei. p. ēē. si quod eque libeatis ē. in nūc annu
us magistratib' patere aliq; impetrare li
cet. Sic' im pediet aliquis/fexte p'monitz.
q multiplicate fama bella. Nemo ē. nomē da
tur us. nemo arma capiat' us. nemo di
micatur us. Sed ipsis dominis/ac quib' nec
mine. p. honoz es nec ipzmata/omnibus socie
tas ē. Quiz ī contionez q cōsp. p cellissent.
q reo appetens ozonib'/malecationez uez
tisti. Quis arrogantia nūmo cur plebeius

Nō ēēt unus.

Nō tm sēpsum

Nunc primus lex te connubio patrum plebis quo

onsules fieꝝ nō oꝑteret. Vt fortasse uēſit
parum utile impſens certamen reſpondit.
q̄ nemo plebeius auſpicia habet. paucoq; x. ui
bus omnibꝰ diremiſſe ne ī cētā ple auſpicia
turbarentꝰ pleb̄s ad id maxime indignatione
eua-ſit. Quod auſpicium tamq̄ ī uſi diꝰ īmo
talibꝰ negarentꝰ poſſe Nec am̄ finis contentionū
fuit cū q̄bumꝫ dcentumiz auctoꝝ plebꝫ na
ta eēt. q̄ ipā cū eo pmacia exiſtet quā uicti
tādz patres ut de tribunis fierent cōſenſere ita
maxime tota contionez de plebis cōſulibꝰ ebu
nos aut totam depoſitamus aut poſt lectū dila
tamus cē. Cōtēptamq; inter contribio plebem
paritam delectu fore. cū tamen leuis victoria d
patrꝫ q̄ plebis fuiſſe ingens eēt dcensi ali
ebum ad exercitū. Progatione ſua ſumma ui pu
gnatē q̄ exigere indies ſimulatq; delectum im
pediunt. Conſules am̄ ꝑ ſenatū incerebāt
tribunis mich agi poſſe conſilia primapū com
habebant apparebat aut hoſtib̄ aut ciuib̄ diu
ctoria gerēdaz eē. ſoli ex conſulatibꝫ. nullius
atq; exercitus nō inꝑatore cōſilius. cū claudio
ſimꝰ cū ſex maxime tribunos quinqz ante
nantes q̄ principiū ſententie abhorebant
dere uolandiſq; quos fore icto cū plebe ſac
ſanctos dare poſſent. Hec cōſilia eo deducta
ē. ne ut tribunos militaz conſulari poteſta
te ꝑmiſſue expatrib̄ de plebe creari ſinerent.
de conſulibꝫ aramdis mich mutarē. eoq; con
tēta tribuni. contenta plebs fuit. Comitia ebu
nis conſulari poteſtate cū aramdis indicum
tū. Quib̄ indictis. exemplo quicūq; aliqd ſe
diuoſe diuerat aut fecerat. hinc quaz max
me tribunitia q̄ penſare hoīes q̄ concāſare
cepe fuit. ut patricios d̄ſpe
ratio ꝑmo īuicta plebe adipiſcendi honoris
dem indignatio ſi cū his gregibus eēt bon
os deſeruiſſet. Poſtremo exacta tam diu ꝑmoꝝ
petere. ne deſiſſe poſſeſſione rei ꝑ inuidēciā.
euentus eoꝝ animoꝝ deꝝ aut alios nōs in
contione libertas dignitatisq; alios ſecū dimi
depoſita cēſtimma in corrupto iudicio eſſe.
Tribunos enim ex patricios creare populus.
cōtentus eo q̄ ratio habita plebeios eēt hanc
modeſtiam equitatē q̄ altitudinē animi ī
nūe in uno muneris q̄ tam ꝑ̄ uulſi
fuit. Anno cccc xcuio quaz unꝰ roma cō
dita erat. ꝑmū tribuni militaz ꝑ conſulibꝰ
magiſtratum ineunt. Sempronius atratin.
Latinus. C. celius. quoꝝ in magiſtratu q̄d
ota comitia q̄ꝝ patres q̄ plebs tribunoꝝ
militaz ut haberentꝰ tenuit. nec nō patres q̄
q̄ plebs patricias ſi hinc ſeu illinc de tanta honore
ſe uſtra cētare ſup ſedit. q̄ primapes plebꝫ ea cū
tā malebant quibz nō haberē nisi ſua quaz gꝝ
ue ī digni pceperint. Tribuni q̄q; plebi cōmū
ſine effectū imbūſcio apud ꝑmoꝝes patrū relig
ne Deꝝ quinctius barbat mich rex. cui
lutatiz papirium mugilanuz l. ſempniū atra
tinuz. his conſulibꝰ cū ꝓcerib̄ ſed renouatū eſt.
idqne monumēta. cui eos illos annos fuiſſe.
quinq; ī annalibz ꝑſtis neq; ī libris magiſtra
tuz ī ueſtigiū. Credo q̄ ebum militaz intra d
m. fuerit: eo pti de ſicutaz annū in imperio
fuit ſuffectis his conſulibꝰ ꝑter miſſa no
mina conſulariꝫ. Boni homines magnꝫ auctoꝝ
ē. Et ī ſedere ardeatino q̄ in libꝰ linteis admo
nete iuuente. q̄ſtoꝝ cū tot honoꝝ abſtinentiſ
oſtentatiq; eēt. q̄ omni auaritiꝫ fuit. hinc annuꝫ
ſeu tribunos mō ſeu tribunis ſuffectos cui
quoq; habuit. Sequē annus. huic dubius
conſulibꝫ. mālio gregario macerino iterū. ē.
quinctio capitolino quinqz conſule. id hic
annus cenſine mutatum ſine. rei q̄ pau-ua oī
gine orte que de ī tanto in aēuo auctaē.

Lanis ꝑ ro
mam dcē
bimus pa
cuios.

Vbi pō conſores fuer
q̄ erat offō emē eoꝝ.

ubi po censozes
fuer q erat offi
er-at cozam.

No cōuenio
dr-de.

ue mozu disciplīe qne romane/penes eam/
regiū/senatus equitūq; cenrumys/de decozi
sq; discrīm/subdicione eui magistratuū pub
licozu uis p̄uatozūq; locoru ue cingalia p. ñ/
sub nutu atq; arbitrio/cēnt. Oztuz duc i
nitium ē nei/q; i populo p multos annos
ī censo/neq; differi census potuisse nz con
sulib/aim toc populoru bella im minēne/o
pere erāt id negotiuz dgē/mentio illata ta
absentiu ē/nz opesa ac mūnc. cōsulamz/
suo pp̄o magistratu egere. Cui sanbanim
mīsteriuz/ausus diequ q tabulaū cura/cui
arbitriū formule censendi/subiacere q̄q pa
tres quā quaz lē p̄uaz/uī quo plēs/patrū m
agistratus imte. p. cēnt/leu dacpe/id quo
cunt/fuerunz credo q̄a ratu/ui mox ozti cor
qui p̄cēnt ipi honoz/iuz maiestatez/q; adi
cerent. q tibimi id q tuic erat magē neces
sariuz quā spernosi ministeriu/p̄ceptuz ī tu
ētes/ne ī parius quoq; rebs/ī eo modo adhi
rent/aut sine cetentiue. Cui q̄ mozib cuiu
tatis spēs honoz eēt/parentum/sentiuz
que quoz d̄con silatu dubitabilē. ue eo ma
gistratu parum solidiz consilaū/explc
rent/censu agendo p̄ sufficiebs p̄fec. cō
sozes abire appellati fuē. Duz hec romę ge
runt. legati abardea uenūt. p̄ueterima
societate renouatoq; fedē neq; auxiliuz
spe ciuse urbi implozantes/fruū. namq;
pace optimo cōsilio ai. p. ñ. finata/pitesha
arma/ni habent. — Oriuz causa atq; initiū
tradiū excēdam ne factionuz oztuz q fuere.
Cuitq; plenūq; ppis magis exitio quā bella
externa. quā fames/morbue/queq; alia/in
deiz uis/ue ultima publicoz malozū/
nexuc. Virginē plebei gener/maxime
forma notam/petere iuuenes. alē/uirgi
ni/genē patritoribz fiebas/qui q̄ ipi/eusd
oziri erant. nobil/ale/nulla ne pē quaz
forma capebas. adiuuabant cū optimati
uz studia/p quos/ī domuz quoq; puelle/ex
tam parium penetrabant. Nobilis/supi
or uidno matris/ce. q̄ue/q̄ splendidissim
is nuptiis/uingi puellaz uolebat. — Tu
zores/mea quoq; re/partiū memoēs/ad
suū tendē. ai neq; p agri intra parietes ne
que ss/uenti ī uis-ē/postulatu audito ma
tris tutoziq;/magistratus sm parētis
arbitriū dare uis nuptiaz/ss uis/pote
tioz fuit. nāq; tutozes/me sue patris hoīe/

de inuma deacta/palam ī foro cōmonati/
manu facta/uirgines ex domo matris
rapiūt/aduersus quos infestioz ex oztu optu
matuz acies/sequutur/a censuz ī iuuta u
uenez. sic plūz anno/pulsa plebs/mchil
romane plebi simil/amata ex ūle p̄fecta/
olle quodā capto/magnus optimatuū ai
fenq; ignigq;/excūsiones facte. urbez quoq;
ois ītam exptez ai cētam imp/mittitu die
ad sez p̄e adnocata/obsidē patrat. nec ulla
fes cladesq; bellī/abē. uelue cōtacta ciuita
te/rabne diuoz uiuenū/sume stap nuptias
ex occasu patre/p̄cētuz/paruz partu utrīq;
domi/armoz belliq; ē usuz. optimates/ro
manos adauxiliuz urb/obsēdē/plebs ad ex
pugnandā scalaz ardeaz/uulsoz excuere/p
nes uulsa duce eq ciuilio/adeā uenē. q melio
hostiuz/uallū obiecere/q ubi rādū ē/ītimidi
extemplo. nigre ginus ois ai exercitu p̄fect.
uī. mil. passuū abhoste locū castris capit/p̄ap
tiq; iam die/cumē oppa milites uulse — cir
ca dem ingressa/sig. p̄fere cepiūq; oppug/ad-
eo ut̄ p̄erritū ē/ne sole oztu/uulsa firmioze
se munitio/abiūgis arcuz uallatos. qua
dse urbē/uidēt. q alia pte cōsul/muro ar
ce brachiū in iuncxerat. qua/exopido/sui
com meatu possent/uulsois impatoz/q
ad eam diez/ī cōmeatu p̄pato/si expoplatu
one agroz raptoz/indē si/umitto/alusse mi
lite/p̄sq; se pe/uallo repēe ī opse omniuz ora
erat/ad colloqu cōsule euocato/si soluende
obsidionis cā uenīe romam/ab ducturuz se
in uulsos/aic. Ad ista ea/consul/uictis con
ditiones accipiendas ee/nī fe ie ndas respō
dit/neq; ī uenīne ad oppugnandos socios. p̄.
ñ. suo arbitrio/ita abiturus uulsos ee/de
di imperatoz/animā pmq; uitā/facēes
uictos se ee. q imperio pare re. Ille tm/ab
eunte/q̄ manētib/se hostem ī censum.
uictoziam potius exuulsas/quā pacē ī hac
romā relaturū. Vulsa exiguam spez ī ar
mis/alia undiq; absasa ai cēpta esse/pte
cere ta adusq/loco quoq; uniquo ad pugnā
congressi/inioze ad fugā/aiz ab oī pte
cedere ne. ad p̄ces/abē tum me ilsi. de di
to imperatoz/tradituq; armis/sub iugū
missi. cū sing. ul/uestimentis ignominie
cladisq; plenī/dimittunt. q cuz ante p̄so
nā urbe tusculo consedisse. uetere tusci
lanoz odio mexmes/oppidi cedere/ut pend.

Sā trestoni mali
tanteq.

inuenē. ꝓ plebs

uulsa ciuitas
auuli cōē
ardeates d
ci ad sedan
nis auerni
bus duce
cedito sub
iugū mit
tuz dofti
le
gerum
re.

Tusculi

uy mūtus ædis relictis. Romam̄ quæ tur
batis seditione ne⁹ principib⁹ et⁹ motę secum p
ciuis⁹ uenistę eos impublicū ardeatiū reda
cas compositę depositę in uinculis iudicū tē
to biduo. p. pc. romanū ardeates ædebant
senatu sup eē siquid ad tuendū publicę
quarte mūmentis uidebat. ꝙ triumphas
sim⁹ rem rediit camillo duce uulsoꝝ ami cum
um ducto plato quę stolus quib⁹ deammā
tus exercitum hostiū subigiū missę equa
ue quę male ē quinctī consul togatę ar
mati gręcam ollegę quę quotidie pacisque
dimeschā curaꝝ iura insimis sūmusque
modeꝝ mdo tēl tenuit uereq; patres se uc
rū consulem q plebs satis omen ardeatē
ne. qdiusus tribunos auctoritate plus q
extamine tenuit quinq; consulatus eod
tenore gessit uteraq; omis consulame actā
uerendum pene ipz magis quā honorem
facebant. eo tribunoꝝ multarum nulla
mētio his consulibz fuit. Consules ardeā
tē. fabiū nbulamū postumiū ebutiū eb
utium cotti. cuiez fabius rebutius quo
quo maioꝝ gręe rem̄ domi foris que ge
starum fuerāt se cēnebant maxime ad
memorabilē annū apd finitimos fœdos
hostesq; eē qd ardeatib⁹ in re pōpia tā
tā fore⁹ cura subuentum. eo im pensiꝰ
ne delerent. pfus exāimis hoīm̄ i fam
tā iudicij s. e. fecerunt. ut qui cuncas ardꝰ
actum mœstino tumultu redacti ad pau
cos eēt. colonī eo pfidū causa adiusus mul
tos sontes erē — hæc palaꝝ relatū in
tabulas ut plebē tribunosq; falleret. indi
cū ne fandē di cōsiliuꝝ initum consenserant
aūc ut multo maioꝝ parte tutuloꝝ colono
rum quaꝝ uāgoꝝ sarpta nec agrę ullius
dimittēt. nisi isqui mē ceptus iudicio in
fami erat. nec ulli patus romano ibiqua
omib⁹ rutulis diuisus eēt. gleba ulla agri
assignaretur. sic ager ad ardeates redie
tum. um ad colonias ardeaꝝ deducendā
creati. agrippa menenius. t. camilius sicu
lus. q. ebutius helua. quib⁹ minime pop⁹
ulare ministeriuꝝ agro assignando soca
que. p. pc. sui iudicatū cū plebē offendi
sse. ne primoꝝ quidē patrū sanguis ac
epti. q nichil grauate aliquaꝝ detrectāte
xationes ad pfin iam die dicta abēbā
mus colonia sarpta remanendo in colon

ta quaꝝ testem integrarus iustiq; haleba
ne uitauere. — Pax domi forisq; fuit. q̄ in
sequenti anno. c. furio. paalio. q̄ papirio
crasso cōs. ludi ab ipis. x. uirū p secessionē
plebis apatib⁹ ex. s. c. uoti eo anno facti sunt
cā seditionū. ne quequaꝝ a petilio questore q
tē pricipuꝝ ea ipa denūciando facē. neq; ued
agris diuidendis plebi referent cōsules ac sena
tuꝝ pucā potuere. Eodē magno cōtamine ob
tinuit. ut consulerentur patres. consulum
antibus placere omnia habere. con
sules creari iussit. ludiq; eodē anno pri
ne ebuni dimicantes se delectus im pedien
tibus cum quietis finitimis. neq; bello neque
lesti apparatu opus eēt. Sequē hanc tri
quillitatem tres annus gregarius magna
l. menenio lanato cōs. multa pestilentia
ac periculo insignis seditionib⁹ fame regno
alle p largitionis dulcedinem. in cēsuces acce
pto. unū diffluxe letius eventū. quo si aggrauā
te res ecē. uix opē deoꝝ omiuꝝ resisti potu
isset. Ce pere a fame mala seu aduersus annus
frugibus fuit. seu dulcedine abundantiaq; uti
desuetū agrorū cultu. nam ut ubiq; medie. q patres
plebem deuisse. q in bonis plebis nisi standem
nisi negligētiam cōsiliuꝝ actu sabant. Post
remo p pulere plebē. aue adisse te senatu.
ut. l. minutius pfecto admone ceteros. fel
ciorē eo magistratu ad custodiā libertatis fu
turus. quā ad cōtationes missitet. siue quā
quā postremo admone quoq; leuate aute in
mentaꝝ gratiaꝝ q gratiam tulit. Quib⁹ multis cōci
liatus populos legationib⁹ ex a mandatis
nequequaꝝ missis n̄ p exercituꝝ aue uti mul
tis simultatibus aduectus ē. ut nullius monitū an
no ne fessi. et reuolue ad diuinā admone mo
pie cōsulti cogendo simultatis cauendę. quod
usu menstruo fieri eē standando q̄ pate
diuinū cibi. q̄ uota. Cōmandō inde q obli
gando ne ppli simultatibus ædēba inquisi
tione adhibere. magistratus leuares inopiam
milia explere. sue amissa potius quā ne ex aua
rentur. trahendo diez cōpitis obnoxius se
in tyberim pōtem uenit. — Tū sp melius
exequestri ordine. ut illis tpibz pōnes rem
uteles pessimo exemplo petere consilio est
agrestius. simulato namq; exercituꝝ pau
ta precamia p hostiū dictatoꝝ ministeria
cēpto ex arto ipa res adleuandaꝝ publica
ruꝝ quonam impedimēto fuerat. lāguen

firmata facē instituit. plebemq; hac munē te
lenitas. quacūq; iacētē/offrēte elatusq; sup
modū hominis p̄uata secū trahē/aut dubiū/
cōsulatū ei fauore de spe desponderē. Jpē ut
ē humanā āiam insatiabil/eo q; fortuna spē
tet addituq; nō cessa tentē/q; qm̄ Rutilae
quoq; emptiendus filiis patrib; erat d'regno
agitare. id unus/dignus tanto apparatu cōsilio
q; cēramur/q; ignem extinguendus erat p̄mus
forte. — Jā comitia cōsularia instabāt. que
res/eum necdum [illegible] cōpositis maturi/fie-
stans consilius/oppf[illegible]sic/consul sexti creatus.
ctus q̄ctus capitolinus/minime opportunus
ut/nouandi res/collega additur ei agrippa
menenius. cui lamato erat cognōm/q; hunc
minutius p̄fect' annone/seu frumenti/seu q
ad res pos[illegible]erat/in mediū creatus. Nec
enī constat[illegible]nisi multos hostes/utrūq; an
no relatus/nec magistratus/p̄fecti nom. Hic
minutius/eamdē rei.p. curationē agēs/quā
melius p̄uata agendam suscepat/Cū i una
q; domo/grenus id hominū usurpē/nem comp
tam ad senatum refert. tela indomiti melu
consent/eiusq; sententiones domi hē. ac nō du
bia reg' consilia ee. Dep' agente rei nō dum
stante/accera ras conuenisse/q; tribunos mer
cede emptos/adp̄dē dās libertatē/q; p̄cata du
ab' mīstrandis/ministeria ee. fuisse pene quas
tuā fuerit/na cui in ea ciuitate quisq; auctor ee ea
refert. que postquam sr̄ audita/q; undique
p̄imores patrū/q; p̄ceps anni cōsules/increpa
rent. quod eas largitiones/ac tus plebis/in
p̄uata domo passi ee nt fieri/q; nouos cōsules/
q; expectassent. donec a p̄fecto annone/tota
res ad senatū referretur. que ostilez nō auc
torem solū deliberandi. sz̄ hortandi fuit. Q;
e. quantus cōs/in mento inane pan[illegible]. Q;
constricti legibus/ad uocationē/ad dissolu
endum im perium latus/ne quaquā tantū ui
nū in magistratu adeam rep̄ patrocinate iudi
candam/quantus animi habeat ire/op̄ ee non
forte solū unus/sz̄ etiā liber exsolutoq; legius
uinclis. Jta q; se/dictatorē L. quintiū dictur
ū/ibi animū patrē tante potestatis ee/appro
bantibus cūctis/primo quinctius abnuere. et
quod sibi nollent rogitare/qui se etate exactā
tante dignationi obiceret. De in cā undiq;
plus multo semis dimo/nō consilij mō. sz̄ q; q
uisitus ee. Q; nā in omibus aliis/dicere/tan
dibusq; atq; i mentis bonā partē/q; consul mch

remicte/p̄catus tandē deos i mortales an
cūctus. ne se nectus sua integrum ire pedis nel
damno de deorū ne rei.p. ee/dictatorē dicen
sule dictum. — Jpē de cō consul/p̄uulus hal
am/magistrius equitum dic. Postero die dis
positis p̄sidiis/ad infestum desendussz: cōuē
saque in eū plebs/nouitate rei ac miraculo
esse/q; meliam atq; ipē duce eoꝝ se intērez
uim tanti imperii exercerent/exceptes cōsilium
regni/qui tumultus/q; bellū repens/aut dicta
toriaz maiestatez/aut quietum post octo
gesimus annus/rectores rei.p. quesisse/urgēti
rene/consulis abdicatore p̄uulus magis/eq
ad melius/uocatē inque dictatorē. Cum
pauidus ille quid nelit quēsee/p̄uulusq; ca
usas dicendas ee/p̄ponēt omnīq; animū intento de
latus ad senatus/diluendus: tunc melius re
ape se i cōtēnam suoꝝ/q; p̄mius cōtēssectas
tergi nē/sam-postremo/ad appantor/missu ma
gri equitum ducē/ereptus ad cūctam stātib'
fugiensq; fidē plebis in mare implorante et
oppīni se consensu patrum. dicē/q; plebi
le ingue fecisse. orare ut o pē sibi ultimo in
dissimine fermente. ne ue. ante oculos suos
truncatā sinerēt. Hec cum uoce fremitū asse
cutus abhala p̄ulius/obtestatus/ne se/exsulem
ciuore obtrectata/sibi patris eius/q; pactoꝝ
iuuenū dictatorē remittat. uocatus ad eum
maeliuz/repulso appantore conscientem
mīstrandum/pena mentā hale. Qui dicta
tor macte uirtute in quit ee/p̄uuli esto liba
ta. p. e. p./tumultuandē deum mīstrandi/
in [illegible]ecta existimatione facti/ad omni
one uocatum missit. Ee meliū iuuene esse. p
nūciante. sz̄ iam si reg' quisquam ne/sponsa
sisset. Q; uocatē a magrō equitū/ad dictatorē
nō uenisse. se ad causam cognoscendā con
sedisse. qua cognita/habitam fuisse melius/sim
ilez causē forte/q; z/ui pantem ne indicio
se cōmictēt/ui ee certū. Nec ei eo tā p̄ci
cine agendū fuisse/q; ni natus in libero popl̄o/
mīstrum legesq;/ereg' ulle leges exactos forte.
— Cōtemq; anno/sortis filios regis/q; hiberos
consul/libatoris pace/p̄ pactiones/i dicatam
recipiendā i urbe regiz/apparē se cum esse
p custos: exq; collatinus/cōquinus cōsu
les/nominis odio/abdicare se magistru. atq;
exulare iussum/in q; de spurio cassio p̄alige
nos/p̄ consilia inita de regno/suppliciuz
sūptum/in qua nup exercitus bonus exilio ea

pite militares obsuperbiaz regiam/ ita spiritus
melius spem regni concepit. Et quis hō. quā
quā nullam nobilitatem nullos honores nu
lla militia aut q̄ ad dignationes pandit uiā sce
tam/ claudios/ cassios/ cōsulatibus. v. interiabit
sius/ maiorūq; honoribz splēdē familiaz sustuli
sse dicōs/ quo nefas fuit spiritus melius/ ciuib
unde plēb magē obtandus quā spandus sustine.
si immixta uis diuitē bellicze famis/ palle libertatē
se animiz suoz emisse. aliqz obiectō ratiū u
erorem finitōz ōium pplīm/ i futurū pellu
posse. Vt quē senatorez/ alquo uiere amicas uix
possit regez ferre. romuli conditoris abdus ōn
uerepti ad deos i sigra atq; imperium hūanū
nō p scelere id magē quā pmōstro habendū. nec
satis ē stingere expiatū. nisi tecta parietesq;
intraque cū amenta ē deprecatz ēē. dissipatē
lomaq; contacta pius regni mandi publica
rentē. ulere itaq; questores uendē ea lōna de
q; impublicatz redigere. dominū tēm ne monu
mēto area ēēt oppīe nefande spei. dimi eremū
plo iussit. Iequi melius appellatus ē. minu
tus/ hinc auctato exta portaz trigeminam
ē tonatus. Neplebe quidē i ulta. qui sum
tū meliamuz assibz i modios estimatiz/ ple
bi dimisit. Hinc minutū ap quosdā auctores
trāsisse a patrib ad plebē. undecimiqz ēbunus
plebi optatum/ sedationes motaz ecclina ce
de sedasse/ i uenio/ ceterū nix credibile ēuiz
ēbunoz patres augen passos. idq; posth mū ex
emplis apinicio hoīe inoducturum. nec dīm
id plebi concessiz/ semel optauisse. dū cē te
tem pausse. si ante omia rebellic falsiz uma
gnus auli/ panicas ante annis legē auiuz.
ne ēbunus collegam optare licēt. q̄ exalus
que iunus sextus annus. soli ecollegio tri
bunoz neq; tale tanē de honoz̄ immuta le
gē q̄ animum nē minuatiz nē simulū apud
plebē quen q̄ indignaz necem melu nō desh
tenante. Placeant igiē ut ēbunoz militaz
potius quā cōsulum omitia haberent. nec
dubia quin sēr loar. tot enī iam annis hēbat
q̄ plebei aliquid p̄fitendo sē ultoz̄ fore m
eliane edis arcaneē plebs quāquam agi
tata multas eo anno q̄ uanis motibz erat/
nec plures quatuor tribunos cōsulari potē
tate creauit/ q̄ in his l. quīctium ancinati
filium/ exaul dictatore i India tumultus q̄
rebatur/ placus sulpicius quin. quam mer
cis emulus/ pr sume dignatus/ l. milliū ēau
ere ante. In hoz magistratu fidene coloma

uana/ ad latrem tolum miū uicentiuz regem
ac uegētes defecere. maius additum defectū
scelus. c. sulcam miū eloe luz tullū sp arcū. l. cō
saum legatos uā nos cām nouo consilii que
rentes/ ussit tolum mi mefecerūt/ leuant q̄d
regi p facamus interfectorum. p̄po tactu uocez
eius ambiguam/ ut occidi ussisse mīdē tū. ab
dificatibus exceptam causaz moztis legatis
fuisse. rem memorabilez/ meuentu fidenatiz
nouaz sedon cōsilentiuz de rep turbā
nus gētium/ nō auisus ab interfectē lusus/ aīmū
nec dem in hoztorem uisuz/ fidenaz/ prius ē. fide
obstringi fidenatiz pplīm/ ne Respicē spem ull
am ab romanis posse/ consilium tamen scelus
uoluisse. legatoz qui fidenis est enarrē/ statue
publice in rostris posite sūt. cū uicentib fidenatib
q̄ p̄ quaz finitimis pplis ab cā q̄ iam tam. ne
fanda bellū euorsis. atq; dimicatio instabat.
Itaq; adamaz summe rez/ quieta plebe cū
unisq; eiq; nich controuersie fuit/ quin cōsules
crearent. ē. gregamus magistratuiz/ q̄ uicē
sexgus fidenas/ abello cedo q̄ deinde gessit appi
atus. Hic em primus alaudā nem cum rege ue
ientiuz/ sedo pilo confixit. in acuentam uictaz
iam retulit. maioz itaq; exercitib amissis dolo
quā letitia fusis hostibz. fuit. Et senatus
ut i tre pdis rebz dictatoz dictatoz mera
emulum missit. i magīn equitū exollegio
pzoris anni/ quo simil ēbunus militiaz cōsulari
potestate fuerant. l. quinctium cincinnatū digni
uz patente uicinem/ dixit. ad delectum dom
sulibz hostium/ centuriones ueteres bellū pte
adiecti/ q̄ numer amissoz pxima pugna/ exple
tus. legatos/ quinctiuz capitolinuz/ q̄ fabiū uib
ulanuz/ sequi se dictatoz missē/ cū potestatis ma
ioz tum uir quoq; potestati par. q̄ me nē hostē
exagit romano tranf animem submouere.
collesq; nē fidenas atq; amicem/ cepisse ne
ferentes castra. Nec dū in campis dignosti fue
quaz legiones quirito falisoz/ uicinē fue
te muz castra. et trusoz. primenib fidenatium
posita. q̄ dictatoz romanus haud paul inde ab
fluentis consedit/ in uarisq; utris animis/ qua
sequi munimēto potest/ nullo inē pōo. pste
ro die in aciem ediuit/ mē hostes uane fuere
sine falisis. Paul. admo militaz egre patiēs
fatisq; fidens sibi posse pugnam uegētā. fide
natiq; plus spei intrahendo bello ēē. cōsilii
us quāquam suoz magis placebat. ne cōsilia
ne longinquam militiaz nō pacē nē falisci
pste ro die se pugturum ediat. dictatoz

falisci.

Egnuclium

amicus

c. cāmde. sp amicz cicinnati.

De Augusto cesare hic primo agitur.

ac romanis q̄ de tractasse pugnaz hostis animi accessere. Postero q̄z die iam multis castra in lēgz se oppugnaturos fiem ab⁹ ni copia pugne fiat. Veruntq; duces in̄ bina castra in medium cāpi p̄cedunt. Veiens multitudie abundans. qui in̄ diuisionez castra romana aggre dereñ. p̄montes ēal misit. ut populoz exercitus ita sibi tut⁹ inscius. ut desup̄ oz tis ueientes. sinistroz falisca tenerēt. medii statiuates essent. dictatoz dextro cornu adiuti falisios. sinistro contra ueientez. capitolinus quinctiu⁹ intulit signa. ante mediaz acie⁹ cui equitatu magister equitum p̄erat. parump̄ silebatur q̄ ques fuit. Nec ferusos nisi ogerēti tū pugnaz initiums q̄ dictatoze atrē romanā respectāte. ne exauguratos. simul ques ne ad misse essent. Excompto tollendē signū q̄ simul ubi conspexit. primos equites clamoze sublato in hostem emisit. secutaq; peditū acies in̄ gentiu⁹ confluxit. Nulla parte legiones a etrusce sustinuere impetū romanoz. equites maxime resistebat. equitumq; lōge fortiss imis. ipe rex abomn̄ parte effuse sequentibus. ob equitatus tum manus trahebat certamen. Erat tū inter equites tribunus militū. Oznelius gallus eximia pulchritudine corpis animo ac umb⁹ par. memoriq; generis qd̄ amplissimus acceptus. manus quecunq; reliquit postea. Is cum ad impetum tolli nisi quacunq; se inuehi ss. nepotancies romanas inter turmas. insigne q; eum regio habitu. nobilitatem. totaq; acie cog nossz. hicine inquit ruptor fedens humani nolatoz q; gentiu⁹ iuris. Iaz ego hāc macta tam uictimam si modo sā quicquaz in deis uolunt. legatoz manib⁹ dalo. Calcanbz subditis infesta cuspide. in medium feruidū hostem. quez ad ictum equo derecaz. ad fessū atq; hā sta immixus se impedit euoluit. assim gētē ibi regez unbone resupinat. repetitaq; se pius cuspide. ad terram affixit. Tum euangui de tracta spolia capitiq; abscisum. micoz spe nulo gerens. terroze desi regis hostes fundit. Ita equitum quoq; fusa acies. que una se erat ancepsq; certamē. dictatoz legionibus fugatis. instatq; ad castra compulsos uidit. Erat mons haut⁹ plurimi. loco⁹ nocturna effugie ne in montes. cassus tolenum ad equitatu ma ns. nectus. euagio ueientano. genere de tulit pōdam aduersz. intp̄relium. Et ad castra romana pugnatuz ē ad ipsius partem

pugnā ad tolip nio regē de fuga q falisco q fidenati bus.

2ho.

Cossus pulc. nō cō. et exuuias nō egregie fert.

3ho.

Rex ueientū occidit

opiarum abcolumnio ne ad dictū ē ad cast missaz. fabius nubulanius ozta p̄mū ual lū dendit. Icēcos dem̄ hostes i uallum de fert. Icēcos dem̄ hostes i uallum. eq̄stris acies p̄cipali ad etamis repente in uadit. Quo pauoze intecto. ce des minoz q; pauoz erant. fugaq; nō minus trepida quaz in itu fuit. omibz locis ne bene gesta dictā toz. fec. missiq; pōt tullphans i urbē nūcie. longe maximus triumphi spectaculū fuit. Cossus spolia opima regis interfecti gerens. In cui⁹ militez carmina i onorem equi amicy cui nomulo cameric. spolia mede iouī feri tui. atte romuli spolia q̄ opima appellata so la ea cē putabāt erant. ad sollēpni dedicatio one. duo fuit. Auctoratq; in se ciuium dic tatoz. animum oza. q̄ celebritatis ei⁹ diei fructum. atte solus tulerat. dictatoz. ozonā auream ibi ponēdo expublica pecunia. pōt missu in capitolio. iouī domuz posuit. Omnis ani me auctoz fecit⁹. s. oznelium cossum. tr. mil. Sa spolia opima. iouis fertri templo i tulisse. expositu. cernz pōp̄ q ea nec opima spolia hactenus. que duo duo dixerāt. Nec du cē nouem̄ nisi cui auspicio bellum gerenti. titulū ipe spolys inscripsis. illos meque anguit. cōp̄ ea cossum cepisse. Hec ego/ ai augusti cesarē temploz omniz conditoz. q̄ nec restituto rem. in pristinum edez fecerim iouis. quam uetustate delapsam refecit. se ipm. in thoz ac linteo sēpam. legisse audisse. ipe sacri legui ratus fuit. cossum spolium suoz cesarem ipi templi auctoz em. subtrahere testem. qui si ea mi sit error. Quā tam uetres annales. q̄ que magistratuum libri quos linteos in ede re positos. moneta. eam memoriam facit. Ita ut dictatoz. auctoz sexto p̄mū anno ai. t. quieto pene. oznelium cossum cōsulem habeant. Ceterū manifestis oīb⁹ ē. nam iam illud accedit ne tā clara pugna in eum annum transferri posset. Qui in belle triennium. seuissima pestilentia in opiaq; strigum. circa māsam oznelium cōp̄ fuit. Quapropter ut quidaz annales uetustissimi. nichil p̄ter noīa cōsulum sig gerat. Tertius decemuiratus consularis annus. Decimuz cum mil. consulari potestate habet. Eodem anno magnum equitum quo in imperio ad certam signem edidit pugnam eqstrem.

De augusto cesare iii° pugnat.

ea hiberna conjectura ē. ſi ut ego dubitoꝛ uana
uſtate monſtra opiniones uincat. cū auctoꝛe pu
gne uocabulo ſpolia i ſacra ſede poſſeſ
ionem ppe ipſm cū uocā erant. nemo hīq
i tuens/ante ſpōnendoꝛ falſi testi teſtes
ſe. d. oꝛnelium oſſus cōſules ſcripſit. M.
oꝛnelio malugmense. l. papirio cursso cō
ſulib⁹ evocatus magiſtꝛ uerentem de fal
ſarm dicti pdē abacte hoīm pximoꝛ.
hoſtis ſagis nusquam i uentus. neque
pugnandi opia fca. urbeꝛ tamē nō oppu
gnate. Una pcellēta ppīm mutasse. ſedi
ones domi queſte ſub nec mota tamē. ab
ſp. melio cl. pl. qui fuꝛioze nominis/mo
turū ſe aliquid ratus q immutato diem di
uerte/q rogationes d'publicandis lo mis
p ulij abale tulerat. falſis omnibus/
dim mutato circum uentū melius arguens.
ſpurio cedem cuius in damnati/obiacens.
que uanioza ad ppīm ipſū auctoꝛe fuere. Ce
terum magis uis moꝛbi ingraueſcēs/ante
erat. ēuoꝛeſq de pdigia maxime q ad uꝛis
moꝛb⁹ ēre uere magis nuntiabantur ta
cta. obſecratio italq dpopulo dumi imp
p'euntib⁹ ē fca — peſtilentioꝛ inde annus
ē. nullo ite. q l. uergilio cōſ. tantū me
tuꝰ uastitatis in urbe agrisq ſecit. ut nō
pdandi causa/quiſquaꝛ exagro romano
in exiret. bellone inferendi memoꝛia pau
lō/an plebi eēt. ſi ullos ſicenates qui ſe p
mo/aū dpndo aue mōtib⁹/aut minus tenu
erant/populabundi diſcenderent/agrū
romanū. De inde ueientum exitu ac
to. Alam falisca pax pelli ad ſtatuendū
bellum/neq; clade romanoꝛ neq; ſocioꝛ
pcib⁹ ſtituere/duo pp tranſtiue amene atq;
haud pauł collina poꝛta/ſigna habuere ne
pidatum/itaq; nō magnis magis quaꝛ
m urbe eſt. Iulius cōſ magiſtꝛ equitū muni
q explicat cōpitas. d. uergilio ſenatus i
ede quinti cōſulē dictatoꝛem. dio. ſ. fin
lium placet/cuiq; pximo alij ſtimeto fuiſſe
cognomē tradit. — Uergilius dux colle
gam conſulere. moꝛatus/pmittente
eo/nocte deinde diem dixit. Ipſi tibi magiſtꝛ
poſtumium ebutium/helium dicat. Di
ctatoꝛ omīs luce pma/extra poꝛtam colli
nam ad ede uulcī. quibuſcūq; uires ſuppe
tebant ad arma ferendi pſto fuere. ſigꝰ
eo erat/to prompta/ſeuerē ad dictatoꝛem.
que cōgregentur. hoſtes/locis altioꝛa cōſidere
ego/dictatoꝛ agmine manifeſto subit. Hec pauł/mo
uēto ſignis collatis fudit fugatis legiones.
compulit inde in urbē ſidenas/nullaq; dēde
dit. ſi neq; ſcalis capi poterat/urbs aut ex
munita/neq; in obſidione uis ulla erat. q;
ſi munitus/non neceſſitati modo ſatis/ſed co
pie quoq; ab unde exacte conuecte/ſufficie
bat. Ita expugnandi pariē cogēdiq; addedi
tonez ſpe amiſſa dictatoꝛ in locos pp' ppin
quitatē hoſtis/ab aduſa parte urbis maxime
neglecta: natura tutiſſima erat/agē i ar
ces amicalium inſtituit. ipē diuiſis milo
cap ſubeundo admenia/qua diſtanaz diuiſo
exercitu. qui alij alijs ſuccurrēt/ad pugnā ꝯ
mentq die ac nocte/pbo abſenſu. oꝑens ho
ſtes/antebat. tonec pſtito acaſtris monte
erecta in arcem tūa. Intentiſq; ē miſſa/ad
uanas ācēto periculo/minas clamoꝛ fuꝛ
caput hoſtibus captam ūrem oſtendit. Ex
anno ē. finitus. p. dalmis q m. gregatim mace
riā/cenſoꝛes ullas publicam in campo mar
tio pbauere. Ibiq; pmus cēnſus populi
ē actus. Eoſdem Coſſ inſequenti anno refe
ctos/inhibuit ciuitatis uēgrinitas. Iteꝝ ap maca
hanū tuemo/ualentis antias/te. q. tulerō.
m. manilium q quinctiū fulpitium/cōſſ
ſeuitatis annus edunt. Ceterū inter diſcrepā
te editione. q tulerō q macer/libros lintheos
auctoꝛes pfitentur. Neutiq; ebrunos mili
tis eo anno fuiſſe traditum. a ſimpꝛonib⁹ anti
quis diſſimulat. Ham libros/aut dubie ſe
qui lintheos placz. q tulerō incētus uen eſt.
ſi me cet uetuſtate i corrupta hec qq i incē
to poſitus. Die pidatus inde una ē poſt fide
nas captas/nō uerendo ſolus exēntis/metu
ſimil evadit. ſi q; falisce/memoria mea pri
mo cū hys belli. quā quā relellandi/ſi affec
tant. Igitur cū duabus ciuitatibus legatis cēt. v.
populos miſſis/in pſidio ne ad uolcinio
ne famā/indicerēt. ſi q; nunc dubius/uelut
magno inde tumultu i mineꝛe/ſenatus/
ma mēcius emilium dictatoꝛem. Iteꝝ dia
uiſſe. ſi beo/aut uelus poſtumius tulerō/ma
giſtꝛ equitū ē dictus. Ibiq; tanto maio
re quā pximo conatu/apparatū ē/quāto
plus erat ab oſtentata pugna/q; ab duobus
populis fuerat. Cantes/aliq; to expectatione
omīs tranquillo fuere. Itaq; cū renūtiatum
amicatoꝛib⁹ eēt/negata uetenib⁹ auxilia

fidene capiuntur.

Do pmus census.

nassq; suo cōsilio tellum mutuum suis unīb; ere
qui. nec aduersarum rex quereret socios/cū quib;
spem intergre; communicata nō sint. Tū dict
ator ne neglectā crat; eet materia quēdelle
lo glorie ad empta in pace/aliqd operis edere
qd monumētū eet dictature/cupiens/cōstitā
minuē parat; seu minuā potestatem rat; seu ī
tam magnitudine honoris/quaz diutur nita
tis offensus/contione ita; aduocata/ut p. fo;
is gerendam aut tutaq; oia pstanda deos in
mortales fusse posse/se qd intra muros agen
dum eet lib tatis pl'. cōsultum/maxima diū ei
custodiam ee/si magna imperia diuina ñ esset.
Et tempoz modus imponeret/quib; uiris in
pmi nō possz. alios magistratē qm nuos ee qui
nq; annualem censuram/gratuē ee. isdem pz
tot annos/magna pte unte/obnoxios unicui
se legem laturuz/ne plusq; duma de se mey
sus cēsura eet. Consensu ī gentē ppl'/legez
posteu die p tulit. Et ut ne ipa ī quit sbatis
quintes/quam michi diutur na ñ placeat
imperia/dictatura me abdico. depoīto suo m
agistratu/mō alioz magistratuū ipōito fine/
alcēn. cū gratulatione ac fauoze gentis pop
uli/domuz ē reductus. Censozes egit passi/
mamēcum p magistratū p'. minuisz/cri
bu mouerūt. Octuplicatoq; cēsu/centum
fecerūt. quā nē ipm ī gentia dño tulisse fenic
causam prius ignominie mutuete/quam
ignominiaz. primozes patrū quāquā dem
nitaz censure ius uoluissent. exemplo acē
bitatis censozie/offensos. quippe cū se quisq;
diutius ac sepius subiectum cēsoziz fore
cernerent. quaz cēsuram gestarent. Popu
li certe tanta indignatio coorta dicit/ut uix
a censoziz nullius auctoritate/pē quā ipius
mamerca teneri quiuēt. tribuni pleb'
assiduis contiombz phibendo comitia/cuz
res ad me regnum p ducta eet/emere
tandem/ut tribuni militū cōsulū potestate
crearent. victoze primuz p petebat/ut ple
beius crearetur. nullius fuit/omis patricii g
enis fl'. nī. fabius rubellius. nī. folui. L. sex
gius fidenas pestilentia. et anno/duaz
rez otiuz pbuit/eclas/apollini. p ualitudine
popli uota ē. mixta diuinis/ex libris pla
te deiz ire/antedeq; a populo petit/ causa
fecere. magna ni clades in urbe agri p
missaie hostiū pecoziq; p nitie data pta/fa
me cultoziz agroz timentes/ī eternam

pmptamq; agri/q animā/posthemo insia
liam quoq; firmita cū miserit. cōsulari/ī om
nioz nulla mō hita ē. tribuni militū/ony
sulari potestate/omnes patricij creati sūt. L.
primarius mamēcius. L. finius medullinus. sp
postumius albus. eo anno nis mozbi lenata neq;
ape numa struīta/qua ante pnisiz erat/piculū
fuit. Cōsilia ad mouenda bella/in nullaz equoz
q; cuiusq; ī etruria adfanum noluz/neq; gra
tata/ibi. plate inanium rez. decretoq; curiaz
nequod ante concilū fieret. Nequiquā uete
re populo querente/eandem qua fidere de
lecte sint/ī minuere ueris foztunam. Interī
tome/primates pleb'iam diu nequiquā ūmi
nentes spei maioris honoris/dū foris otium
eet. certis ī dicere/ī domos tribunoz plebis.
ibi secreta cōsilia agitare. quem se aplete ad
eo sp'tos/ut cū p tot annos tribuni mil' cōsulaī
potestate creent nulli umquā plebeio ad eiz
honoze aditus fuerit/multis pinduste suos
maioz es/qui atuerint ne cui patricio/plebeiū
magistratus paterent/ante patricios hūdos si
isse. Tunos plebi/ad eo se sluis q ia foz dē. nec
aplete nisi quaz apacib; contentus/alio pū
gnare plebē. culpam/in patres uertē. eoz am
bitione arcubiq; fieri ne obsepta plebi ad
honozes uiz. se plebi respirare ab eoz mixti
pab' minusq; liceat. memoz eam suoz/im
mani suffragia ee. q parto auxilio/imperium
qq asciscunt. placere tollenda ambitionis
causa/tribunos legem pmulgare/ne cui albi
nesti nitaz/albuz addē petitionis licere
pfua nisi ne q uis seno agenda uideri possit/
que nisi ingenti certamine/patres ac plebē
decendit/uicere tandē tribuni/legem pfecerunt
appareb atq; minatus omnis/plebem ad uos shi
dia in eternum q nec liba eent. Bē ofim ē.
ut cōsularia omnia haleāt/tum ulti cū fiunt.
Quē ab equis q uulsas latum atq; hernica
nūtiarunt. T. quinctius. L. silius/annales/eidē q
peno cognomē additur. q Cneus nullo mento
consp facta. nec ulla ciuz bella. edilati lege sa
cta/que maxima ap eos uis cogente milite
erat/directu hīto/utriq; uidi exacti/pfecti/
imalgdum deuenere. ubiq; seoz fuit uulsa ea
sint communicere/intentioz q; qua umquam
ante/munendi exercendiq; militē/cura/diligē
erat. eo plus nūti ciuz/ad magz detulere. se
natus dictatoz dia placuit. Qua q si sepe uicti
populi/maioze tamen ornatu/qua alias umquā

relellarent. q̃ aliquanto romane iuuentuti
mozlo absūptum erat. Nec oīa pmaturi cō
silium dissoꝛdia/que inꝰ ipōs erat q̃ētami
na in cōsiliis omīb̄ timebant. Cū qui male
pugnatuꝛ ab hoīe cōsulē ī aliquo auctoꝛes
sint. eq̃mq; cum dictatoꝛis arbitꝛio stare illū
satis constat ad alia disponēdi sine illius
patrū uoluntatem/consensisse ne dicēnt dic
tatoꝛē omnes ei alia/alijs tembriozia affeꝛē
tur. Si tanquam certe senatꝰ cōsules eēnt. Quē
publicū pstus/sūmis honoꝛib̄ egꝛegie usus/lon
ginquitatibus plebē/quīn aduersa omnia uentī
ē. senatꝰ appellat/ut ī tāto discrimīe rei pū
cessoꝛem dicē cōsules potestate uica/cogatur.
Quā uocē audiens occasionē oblatā tan tu
bum agendē potestatis/sēcedit. Pq; colle
gio pnumiam/placē cōsules/senatui dē
audiences eē. Si quid/sibi cōsilium aplissimi
ordinis/ultra tendant/immunela sedua cor
ruptores. cōsp. abstinuisse/quā absentatu
rum malueꝛit. Pditum apatꝛi summi
imperij ius datuꝛ/que sibi usum ēbunitre
potestati cōsulatuꝛ memoꝛantes. Si dē aḡ
aliquid p potestate attribuno cōsp. quoq;
ultenus pmanato timēdū fozet/sūda q̃ iam
dua possent. Sōis ut dictatoꝛes dicēnt. Naz
ne id quidē inē collegas conuenerit. Ē q
nctio euenit/ut. q. postumij albini sōcij
sui sēnissimi imperij uiꝛi/dictatoꝛē diuit.
Sib eo. l. iulius magister equitū ē. dict⁹ simul
ediatur q uisum. neq; aliud totā urbe agi.
quā bellū appaꝛeꝛe cognito uacantiū mili
mineꝛe post bellū suffeꝛunt. Ita dubi
q̃ q; medium ad noīa dandā q hē maꝛ la
tius q; milites impatū. ut ipsi q; obnixe ob
editus dictatoꝛi ē. Hec oīa celitate ingenti
acta/relictoq; cū nullo cōsule ap̄ plēdū urb̄/
q. nullo magō equitū ad subita belli mi
steria/nequa res qua egerent ī castris/re
quiꝛet. Dictatoꝛ p̄eunte nullo oꝛe ne io pon
tifice maxīo/hūdos magnos tumultus ci/ne
me pfectisq; aburbe/diuīd aꝛ quinto ex
sule ecatu/ad hostes p̄uenē/sicut bina ca
stra hostium paruo inē se spatio distantia
uide uisē/ip quoq; mille fezme passū ab
hoste/dictatoꝛ tussilo consul lautumiē/ppio
rem locum/castris eligit. Ita quattuoꝛ ec
atus/totidem mōtāi planitiē ī medio
ñ pius modo eq̃ansionib̄/ad pha/si uel ad
explicandas uiꝛ/acies/satis patentē/vale-

bant. nec ex quo castris castra cōlata sūt. cessatū
ad ullū plus ē. facile patiente dictatoꝛe/ōnse
rendo manus/spem immisse inuictoꝛē temptato
paulatim euentu ēramunt suas pōpe. Itaq;
hostes/nulla ī pūlio uisto relicta spe/noctu ad oꝛ
ta castra/cōp rem ī castris amplius euentus/
omittūt. Clamoꝛ subito oꝛtus/non consulis
modo militis/ēquitis/de nī omniū/sēd dictatoꝛē
q̃ ex subito excauit. Vbi p̄sentia opē tes egebāt.
consili nec ad cō defuit. nec ad cō defuit. nec cō
silio/pās militaꝛi/potuit stationes firmare. pe/
coꝛona/uallum angustie. In alteꝛis ap̄ dictato
rem castris/quo minus tumulē ē. eo plus ad
ducati/quod opus fōē sic. missū exēplo ad ca
stra subsidia. Cui spuntius postumius alb⁹ lega
tus p̄fectū. Ille pte copiaꝝ parte/eo cāuto loci
maxime secretum ab tumultu/petit. und nec
exopinato aduersus hostem/suadet. q̄ supplicū
legatum p̄fecit castris. ni. fabio legato ad sigē
equites. nec ante luce/mouē iubet magnū me
noctuinoꝛ tumultus/mod ad difficile. ōia que
uelalius imperatoꝛ prudens q̄ impiger intelli
ne p̄ꝛeꝛet agꝛet q̄ p̄pe ordine/dare agit.
Illud eximiuꝛ consilij/q̄q; specimen q̄ ne unq;
uulgate laudis/p usum ad oppugnanda castra
hostiuꝛ/uī maioꝛe agmine. p̄fectus explorati
ōis ac-ge-gratiam/ei coꝛtib̄ delectis/mi
sit. Qui postquam intēos hoīes/ī euentū pen
dēs/alienos p̄ incantos/neglectis signis/ad
tumultuq; ē ad oꝛtus/p̄ruos pene ante castra.
q̄q; ob pugnam hostes stare sanent. nō simo
ue conuenerat datuꝛ signuꝛ/ubi ostentum
ubdictatoꝛe exclamat. atq; hostiuꝛ castra
uīq; passim inuē. q̄ iam luces uebat oīaq;
silentia erant. q fabius ad equitatu impetuꝛ
dedit. cōsul eruptionē castris in/eundo
q̄ hostes fecerat dictatoꝛ. ante pte alea subsi
dia q̄ seq̄antur. atq; ad oꝛtus/ad ingentes ad
dit sonos/clamoꝛes/ac subitos tota uiteꝛ. ho
stib̄ undiq; obiecerat/uictoꝛem pedite equite q̄.
Cum uenit iam ī medio ad unū ob/penas
rebellionis dedisse. ni uectius messius eum
sulsa nobiliꝛ uir factus quaꝛ genere/iam ō
ne uolentes/suos/uocē pons/clara uoce. Hic
p̄bitum inquit uos tehs hostiuꝛ esse/ī deser
sisse. Quid igitur arma hēas. aut quid ulto
bellū uirtutis/in otio tumultuoso/in bello
segnes. Quid hic stantib̄ sibi ē. an deuz aliquez
p̄tectuꝛum. uos rapturiꝛ huic pugnaꝛ/se
uo ua facienda ē hac qua ꝓgressus uideꝛis

Decii uolsani

agite/ qui ipsum domos parietes omnesq; hic
ipsos estis. Ite mecum. nō murus si quidem
si armati armatis obstamus. uirtute patres
necessitate que ultimum de maximum uelit
ē supiores. Hec locutus exequente sque
dictatore nec in tergiuersato clamore se cuncta dante
ipsi sionem/ qua postumius albus cohortē
obiecerat. q monuerunt uictores donec dic
tatoz pedes iam referentib⁹ suis aduene.
Eoq; omē pluz uēsus ē. uti uero messio
fortuna hostiu in minutas multa utrimq;
multa mlta passim cedes ē. Neq; ne duces
quidem romani in aduersa pugnante. uī
postumius ictus fauo p sinistro capite q ce
exesse. Non dictatorem humeri nullā. uī
si fabius affixum equo sensit. nō bra
chiu abscisum/ cōsulem extam dum capiti pre
lio summouet. messiu impetus p sinistros
cede hostes ad gloria fortissimoz inuenit
exulat ad castra uulsoz que n dū capta
erant. Eodem omis deos inclinatus con
sul effusos ut ad uallum p secū ipa cast
uallū q aggredie. Eodem. q dictatoz alia pa
rte copias admouet. nō segnis oppugna
to ē. quam pugna fuerat. consules signū
quoq; intra uallu ire cassi ferunt. Omul
tes actus subiuerat. repetendoq; signa si
mam ipsionē seq. q dictatoz prupto ua
llo iam in castra plenum intulerat. Tum ui
ua passim arma q dedi hostes capti cast
sq; q hinc capti hostes pe senatoz ad
uenundata sē. pda ps sua cognoscentib⁹
latinis atq; hēnias reddita/ partem sub
hasta dictatoz uendidit. Postoq; cōsule
castris ipe triumphans inuectus illem dicta
tura se abdicauit. Egregie dictature ē
stem memoriaq; famie. qui filiū ab d. po
stumio p occasione hui pugnādi captus
in nullū dissentiente. p sidio uictoziem sena
n passim tradunt. Nec ilex cedē q hoc
tuamis opinionib⁹/ q dr gumito ego impia
malliana nō postumiana appellata sē. que
qui prio auctoz tam seu exempli sozec
ocupatiō in signem titulum q sibi ad
tis sient. Imperiosb quoq; manlio cogn
om indictum postumius nulla ēsti no
ta ē in signitus. Cū ē iulius cōs ecē apo
stimis absente collegā sine sozte declai
uit. egre ea passus quintus cū dimissō
exercitu iidem redisse ne quicquam i senā

tu ē cōsultus. Ingn signu magnus rel' anno
addie. nichil tuz ad rem romanā pti
uisuz: quod cartaginenses tanti hostes
fuim/ cum pzmuz p sidiones siculoz
ad portas alēnis auxiliū in sicilia exercit
misere. Agitatū i urbe ab tribunis ple
bis ut tribuni militū consulari potestate ar
arent nec obtinere potuit. cōs fuit. L. pa
pirius crassus. L. iulius Equoz legati fedu
absentatu cum pensent. q plebē de dictatoz
ctate cū. in dubias dm nouo creto impetume
nūe. uulsoz nes sup deceptam indignatio ci
tem penatē examine/ me pacis belliq; du
ctoz discordias q seditiones illa undiq; ortas
sunt romanis/ legem d militaribus stipendiis
p gnaz populo/ ad abdicatus patrum consul
umus ex collegio pditione/ exercitusse. ipi
p occupationime sente. Consules. L. sezgi
us fidenas iterū hostibus lucretius. nichil
dignū dictu/ actum hys consulib⁹. Secun
eos ann⁹ ā. cōmelius consul. ē. quintus pre
nus iterū uicientes magnis romanū exer
sionem fecerūt. fama fuit quosdam exsi
de natium inuentute/ pharsalos ei populatio
nis fuisse. cognitoq; ei rei. L. sezgio q. q.
Fulio q mamercio emilio p missa quidaz
hostium legio/ qd cū p eos dies afdem
cinxissent/ pati cōstrabat/ solo nozum ad
ditus nūe. agrzq; hinc bello me empto
ad signatus. sicutae eo anno plurimū
laborauit ē. nec celestes m desuerūt aque
si tenta quoq; in grauiu humore egre
uiu ad pennes fuisse omnes. defectus
alibi aquaz/ cōta horridos fontes muscp
stragem sin equoz morientiu/ dedit. scalp
re alia absumpta/ uulgatoq; contactu in
hostes/ morbi. q primo in agrestes i grue
rant/ suntaq; urbes deni implecāt. nec oz
pzia modo affectu tabe. si nos qq multa
religio/ q pleraq; exēna/ in uasce nouos ri
sacrificandi uatiq; nando/ nisi re mali i dom
os. quibz quesiu sē. capta supstitione ani
mi. donec publice iam pudoz/ ad pzimoz
cultatis peuenit. exmētes coibz uias si
cellisq; pegrina atq; i solita priuata/ pau
deum exposcendo/ dabatq; inde negotiū edi
libz. ut adiudicent. nequi nisi romam di
Neu quo alio moze quam patrio solenne.
Tūc adisus uicientes/ in insequentes
annū p gaium sulpicium abalam L. papi

num tmulgo lanuz ocsp/dilate ſſ. Cuĩ quo
q; ne on ſſlum lellus indiceret/ne uc eſ
actus nucterenẽ. religio obſtitit. facilq; p
us mictendos ad ns repetendaſ cenſuc.
at uelenab nup acẽ dimittit ad nom
tuz q fidenas fluerit. undiacq; mꝰ nõ
pꝰ facta. quaz q dies eruẽat. q nõ die
relellaueramc. miſſi tam fecales ſi eoz
at moze patruz /ignia/repetentes. uẽba
ſſ audita/conſcripſia mde ſtuc/uti ſi po
puli iuſſu indicerent bellu. an ſatis eẽt.
ſꝛ. pucẽ uerbum de nũciandꝫ impedi
mo ſe delectum ut quinctius cõſul dele
ctu ad pbm ſcriberet. cõs ocmanie uſſerent.
eo quoq; plebs ſuptoz fuerꝫ temuter. ne
cõſules impetmuz dmuz ocmanẽ/atbu
ni multam cõſulaꝝ pterebare q̃ cau oz
cẽaẽ. ſ. ꝑcenſus q cõſulatu centesimo fu
ri. nõ. poſtumius. A. cozneliꝰ coſſus. ex
his coſſus pfine urbi. tres delectu habuo/
pfecti ſuc. Veios. Dcaꝑto q̃ ſtuere/quã
plumũ/impenum bello in utile eẽt. tẽ
dendo ad ſua quiſq; cõſilia/cũ aliud alu
de ret/ape nerẽ ad occaſionez loam
hoſti. in cztam manꝫ dcem ſignũ aluſ
daſ/ꝛceptu/aluꝰ cam/uitentibus ſuiſſe
re oppzime ueientes/caſtra ꝑ nq; cun
baꝰ dc cẽga dantes/accepe/plus ceq;
ig nomine quaz cladiſ/ẽ acceptã/meſſq;
cunctas fuic/nũca inſueta/odiſſe tribuno
poſſẽ dictatozes/ẽo uti ſſes cunctaꝰ q̃ cõ
ibi quoz religio obſtaret/ne nõ poſſꝫ ni
niſi ab conſule dia dictatoz/augurib cõ
ſulẽ/eam religionem/eximere. Iulius
cõnelius/dictatozem. nĩ. emiliũ dixit.
q uꝑ ab eo magr equitum ẽ dict. ad eoſ
mul fozma cunctas uincute uera egut
nichil cenſoria cõdiſio/effecit. quo mi
nus/regimen ner/exonaꝛet/dignc dm
o/ꝓtezetur. ueientes ne ſecunda elati/
miſſis ẽcam eruere ꝑ pulos legatis/
iacendo tres duces ſi abſe. imo ꝓelio
ſuros/cũ tam nullaz publica cenſiliſo
cetatem monuſſent/uoluntarios un
diq; ad ſe mi ꝑte/aſſuerũt. Vni fide na
tum populo/rebellante placuit. Et tam q̃
niſi ab ſcelere bellũ ozdin nefas eſſet/
ſi cue legatoz antea/ita tñ nouoz cdo
noz ocde/ſuis armis/uegẽtib ſeſe cn
iungunc/conſulante inde ꝓnceꝑ duoz

populoz/ne ros an fidenas ſedem bellũ alp
erent/fidene uſe oppzimoꝛes/ita q̃ tame
cen taben/ueientes fideaſ tranſtulerunt
bellum. ¶ Rome cius ingens eaẽ. dcatoꝛ
exactu anneſ eoq; ipſo obrem male geſtam/
pauſa caſtra loanẽ. Ante poztam ollimã
q in minis armati diſſoluẽq; uſtatũ ĩ fuzo.
tabne q̃ clauſe fuerunt. Omĩa caſtris q̃
urbi ſimilioza. tũ tẽpidam cunctatem p
omib pucos dimiſſis. dictatoꝛ ad cõtio
nem ad uocatam inde pluc/q; agros exam
lenib momẽtis foztune/ſuſtẽſos gerere.
ne ꝑua iactura dare ptinq; ipa nõ minue
hoſtium. nec ignauia romana exãtus
ſi diſcoꝛdia impatoꝛ/dcepta ſic. Veientẽ ho
ſtem exies uicturz ꝓmeſcamc. fidenaſ q̃ ꝑ
ꝑe ſepius captas q̃ oppugnatas/eoſdẽ et
romanos q hoſtes eẽ/qui p tot ſecula fuiſſe/
eoſdem/cõ poztis uires/eadem arma gere.
ſe q̃q eundẽ dictatoꝛem. nĩ. emiliũ eẽ/qui
ni ueientiũ fidenaq̃ cõq; ad muros ſalſas/
ad nomentam/exactus fudere. a magiſtꝛo
equitũ. A. cozneliũ eũdẽz ĩ acie foꝛe/qui poze
bello tribunos militũ/ſalute uolumno re
ge ueientiũ/in oſpectu duoꝛ exercituũ occi
ſo/ſpolia opima/ioues feretꝛi templo/in tu
lerit. ꝓinde memoꝛes/ſeq; triumphos/ſecum
ſpolia ſeq; uictoꝛiã eẽ. cũ hoſtib ſceleꝰ lega
toꝛ/cõtra ius gentiũ interfectoꝛ/cedẽ in
pace fidenatiũ colonoꝛ/ĩ ducaꝰ nuptias.
ſeptimaz in felicem defectionem/armã
cũ peremc/ſimul caſtra caſtris cũ uixiſſent/
ſatis cõſtat. nec ſceleratiſſimis hoſtib dig
num erigzonti mia exactus romani/gau
dium foꝛe q̃ p. R. ꝛtellectaꝛiz quanto me
li de re. p. menti ſine. qui ſe dictatoꝛẽ ẽ
um dicẽt/quam eos qui ob ereptum cõ
ſule regnũ/talem-ſe cam dictatoꝛe ſue
rim poſtea ꝛtẽ. Votis tẽ ꝑ nuncupatis/p
fectis. o. q. l. paſſis cam fidenas cauſa
locate. texta montibus leta tabernc
ſeptis/tũ quicquid ĩ pacẽ legatoꝛũ occu
pare montes uidet. occultũ q̃d augurũ
capẽ. quod ubi hoſtib fuzere/ipẽ poſtero
die/cum ecruſa plem adoꝛe/de pꝛiſtinũ di
ei melioze occaſione quã pugnã/facem
ꝓceſſiſſem. Cũcatus paꝛump dũ ſpecula
toꝛes refemenc. q. euaſiſſe in uigilum. ꝓpĩ
quiz dirã fidenarum ſignã. pfezc. ꝓsunt
q; acrem inſtructaz/pleno gradu ĩ hoſtẽ

nduc̃t magistro eq̃tũ p̃cipit ne ĩ ussu pu
gnaz ĩcipiat se cũ op̃ste equestri auxilio sign
a dacorũ tũ ut memor regie pugne memõ
opimi tom ivmuliq; ac iouis feretrii nẽ gere
ret. legiones impetu ingenti cõfligũt roma
ñ odio dcc̃nsus impunĩ fidenatem p̃donẽ
ne ne utem rupturos inducũt. c uentos lega
tos ĩ sanũ dcc̃ re sp̃sos sanguine cognos
cũ p̃fectos socios intelles hostes ompell ans fac
tis simul dictatoris odiũ explet. Concussũt pri
mo stat; cõgressũ hostẽ cũ repente patefact
fidenarum portis noua erumpit acies ĩ audita
nte idq̃ ĩ munitis atq; ignib; sumata ĩgens
multitudo facib; arden tib; tota ollucẽs uelut
furiato instincta cursu ĩ hostem ruit. romani
ĩ solite pugne romanos parump exẽnet. Tũ
dictator magr̃ equitũ equitibusq; tũ exẽ
tib. que dcc̃to p̃sũ dcc̃ ipẽ ministrũ cõmu
q; ĩ cõdio similius q̃ p̃lio temnam cessat flã
mis acumte. clara que nocc̃simo ne micti m
quit uelut exẽ apium loco unũ exercitũ ĩ r
mi cedens hosti ñ fenno extinguitis ignes
nõ faces has ipas p̃se quisq; si ignẽ nõ telis p
gnandũ erectas ulco ĩferet? Sligite nois ro
mani ac uirtutis patrie unèq; memores uẽ
tate incendium hoc ĩ hostiũ uertem. q sinis
flammis delecte fidenas. quã uis brĩfiatis pl
acate ñ potuisti. legatos hoc uos unũ colo
nosq; finitimos uastatoq; fines monẽ. sdim
pernium dictatoris mota cãcta dcc̃s faces p
tim emisse exapumẽ partũ in erpiumẽ; ue
q; dcc̃s ãmatur igñ magr̃ equitũ q ipẽ no
uac pugnam eqstrem fac nos ut detrahame
equis imp̃at. Et ipẽ p̃ncps calcamb; subdit
cuectis equo ĩ medios ignes infertq; alij
gatq; equi hilem cãsu fenit equitẽ ĩ hostem
Pulus elatus mentis ẽsumo hucẽ exoriãt unũ
equumq; au fert. Ea q̃ mihi cõmentat sdcc̃s ni
chil ĩmue equos. Nunc igr̃ similẽ strage
eques quacumq; pruserat dedit clamor de
uñ dcc̃dit nomis qui cãi utrãq; mirabundam
ĩse dcc̃m uertisse. Dictator exclamat quine
tium legatum q suos abẽgo hostem adhor
tos ipe redimẽgratu clamore in sẽte dcc̃ti
signa. cũ Duc dcc̃s duo diuisi pha cãi uẽtus
ruisos q fugientẽ q abẽgo urgerent. Neque
ĩ castra retrumq; in montes unde se nouis
hostis obiecerat uter fugẽ cẽt. q equitẽ pass
um hinc sinis dispulissent equi uerenta
um maxima pars tẽtorem effusi per uãe fide

natum qui supplicẽ adhortem fidenas cendũe in
sẽte pauidos fugam mediam cedem obtru
catur in ipis. Illos inaquaz compulsos gur
gites fer̃ q̃am p̃ntos nandi lassitudo q uulnã
q pauor degrauant. Pauca exmultis remane
dicet agmẽ sẽte pcastra in urbẽ eadẽ quimodo
sequentes impetus rapit quincuñum maxie
q cãeo digitos ñ demonabz ĩcensissimum
ad labore militẽ q ultimo p̃lio adue nerat.
Hũ p̃squa mixti hostib; portam intrauere in
mimos ĩ uadunt. sumsq; capta oppidi figura ex
muro tollunt. Qd ubi dictator conspexit nam
eni q ipẽ in dextra hostiũ castra penetrauit. ci
pientẽ militẽ distinẽ ad pdam. sbe ĩecta ma
ioris in urbe p̃sede ad portam ducit. receptus
que intra munis in arcem quo ruere fugien
tes turbam uidebat pgit. Hec mimoz cedes
ĩ urbe donec abiectis armis nichil pẽ uitam
petentes dictatori dedunt. Urbs exhaustq; dim
pnũcat. Postero die signis captiuis abeqte ad
contionem sorte ductis q quoz eximia uir
tus fuerat lorus alius sub axonaz uendit. eva
tum uictorem opulentũq; pũ triũphas. Dic
tatoz romaz reduxit. missoq; magr̃ equitũ ab
dicare se magistratu. ipe tem abdicat die sexto
decimo. reddito in pace imperio. q ĩ bello ce
pidisq; reb; acce pat. Claris; quoq; ad fidenas
pugnatum cũ uetes quidaz annales refule
re. tem eque difficilem atq; mirabilem. nec
nisi eo satis adhoc animo q cũ aliquanto ue
auctem b; acce pisse arnoze. nisi intuenti sẽte
fluminis. philendo aliquaz naturã cõsiliz
ĩ manus ut sit celebrantes. natalis uictorie ma
nũ titulũ appetuere. Insequens annus tri
bunos militares consulari potestate huic. a.
sem primum. centurionum. l. q̃. q̃ natũ. l. sim
um medullinũ. l. horatium. bãbatum. uetes;
annoz. xx. l. dutie date. q equis ẽ emu cũ plur
um annoz petisse ne q absedit omib; urbamis
sati fuit. animũ in seq̃em. neq; bello foris neq;
domi sedit one in sigñem ludi bello uota cele
brem. q tribunoz militaz apparatu. q finitam
oz cõsilio fecere. ẽbunt consulari potestate
erat claudi. cassius. sp. nemus nautius. ser
gius. c. fidenas. sẽte nihus tullius. sexcentalis.
comitate q̃ iam hospitium. adquã publico
cõsensu uenerant. aduenis gratus fuit. pu
blicis contionibus sedit ose ẽbunoz plebis ri
tuq; obnũ gratiã multa dim̃ q̃ animaduer
one eoz q̃ odisset sup̃bi ẽ no se ipã tenẽ

Punctoq; ñ modo

Cū dr capua.

ſiunos ꝙ ſi mox ad ſſe cōſulatus ī ꝓtē reuocam
dam aſpirare nō audere/ſed ne mirabimur
quidem militū animos/que cōmunia eſſe
cōmuna patrū ac plebis/ac ſua ac ſuoꝝ me
minerit. Deſinerent ergo mirari/aut ne mo
de cōmodis plebi agēdo impendi laborem/
ac periculum/uīm emolumētaq; atq; honos ſpe
ctare. nichil nō aggreſſuros homines/ſi magna ora
tis/magna premia ꝓponantur/utq; de nō
aliquis ēs. ſi. pl. ruat. Ceteris ſi certamina pe
ricula ingenia fructu nullo. exquibꝫ ꝓcero hāc
patres adiuſtis quos tendē. bello mexpiabili
ſe ꝓſecuturos qđ plebem ꝓ qua dimicaueſſē
nichilo ſe honoratiorē fore neq; ſperandū
neq; poſtulandū eē. magnos a ſuos magnis
honoribꝰ fieri. nemine ſe plebeium cōtē pta
rū ubi gentem nō reſiſtente. experiendā nē De
migri ſuno aut alterio ſēſe ſic ne aliquis ple
bei ferēdo magno honori. poterent ſimile
miſa. aliqui ſi fortē ac ſtrenuum aliquē exi
ſtere oꝛtum eplebe ac tētare ſummā u
expugnatam eē ut ēbum militaꝛi cōſulari po
teſtate q̄ plebe arantētū. penſe unos do
mi militiq; ſpectatos. ꝓmis annis fugati
llatos replſos. nſu patribus fuiſſe. deſiſſe
poſtremo plebe ad contumeliaꝛ os. nec ſe ui
tē aut ſi lex quoq; abrogetur quid licebit q̄
nīq; futurū ſit. minorē quippe nihilominꝰ
fore inuitis inquietaꝛē quā ꝓdigētē ipſā
pace reante. Hui⁹ ḡuis orationes cū aſſen
ſu audite/ne aranere quoſdā adpetē dū tri
bunatus militiaꝛ. alium/alia de commodis ple
bis latarum ſe in magiſtratu. ꝓfitentē. agra
publici diuidēdi/coloniaꝝ que deducendaꝝ
oſtentatio ſperq; uectigali poſſeſſoꝝ ab agroꝝ
impoſitio/inſtipendiaꝝ militaꝝ erogandi eſſe
Captatum. Ceteꝝ q̄ꝫ abeuntibus militū/quo
p diſceſſū homīm ab urbe/cū patres clādeſtina
de nūtiatione reuocati ad diem cētam cēat.
ſenatus cōſuleꝝ fiēt/abſentib⁹ ēbunis pleb
is. ne q̄n uiſos in hemiciꝝ agros ꝓdac
re eſſe fama eēt/ad nē inſpiciendaꝝ ēbum
militū. ꝓfiſcentū. Cōſulariaq; comitia ha
berentur. ꝓfecti/appiū claudiꝝ/filiū. x. um
ꝓfectū urb⁹ reliquunt. ī pigrum iuuenez
ſēnam inter abīanabulis inbutū odio trib
unoꝝ plebis/tribuni plebis/nec cū abſentib⁹
us quicq̄. ſc. ſeceſſit. ī cū appio cēſi ſacta re ꝓpo
nendere nec fuit. Creati cōſules. ſc. ſempro
nī. atratinus/q. fabius imbuli/ſe regina ſr

ſi memorie digniꝰ ēbutiꝰ/eo anno ſicca/multaꝝ
nū ceruſoꝝ urbꝫ quē nūc capua ē abſamnita
b⁹ capeam. capuaq; adducē eoꝝ capio l'q; ꝓpi
us uero ē a campeſtri agro appellata/ceperē aūt pri
us bello ſamnitaſ. & iuſtis/in ſocietatē urb⁹ agroꝝ
acceptis. Deīn feſto die gratu ſomno epulisq;
nocturnis/nouū colōi nocturna cede/adhōi.
His rebꝰ a cui⁹ ordīe hui⁹ quos diximꝰ/adib⁹ decembꝫ
magiſtratuꝫ acceptis. nō ſolū qui ad id miſſi erant
reſtituēdū. imminē nullū bellū/ſi legati quoq; ab
hoſtiū ꝙbꝰcaꝝ nūciabant. Nō ante unq; nullū/
ſi duob⁹ legēdis/ſi exēcatis ſimilē/ī tēmoꝛes fu
iſſe. uulgo fierent aut impetuū armā/bellumq;
oblimoni dāda/ingenium q; acuiendum/aut his cā
qb⁹ d'impio cēteꝝ/ſi uiuunt/nec patrā. ſi diſcipli
na rei militaris/certē dū eē. Sunt uana actulē/ſed
nec ꝓinde patres moti ſunt/q̄ē ſemꝓnius/cui ea
ꝓuincia ſoꝛte euenit. tāq; cōſtantiſſime rei foꝛtuitē
fretus/q̄ uetoꝛis populi ēdictaꝝ aduſus uictos
duriſſ'oīa temere ac negligēē egiſſet. adeo uerī
ſapiens romane plus in uulgo ēdictaꝝ/quā ſin
gulo eēt. Ego foꝛtuna/ut ſepe alias mirabitur
ē ſecuta/ꝓmo ꝓelio q̄ ſemꝓnio in conſule/in
conſuleq; cōmiſſuꝫ ē. nō ſubſidijs firmata a
ce. nō equite apte locato/concurſum ē. Clamō
ī dictum ꝓmuꝫ fuit. qua re uelinatuꝫ ēēt
euocatoꝝ crebroꝝq; ab hoſte ſubla. ab romā
is diſſonus impā ſegnius ſepe iteratus ſāto
clamoꝛe/ꝓdidit panoꝛem animoꝝ. eo feruoꝛ
illacus hoſtis urgē ſcutis/mucrone gladios/alcī
expauere micare circā ſpectātib⁹ gallee q̄ in cēti
re pugnā applicateq; ſe cūle. ſigna nūc reſtrep
ta deſerunt/ab ante ſignaniꝰ. nūc ī ceſſuoſ
manipulos recipiunt. Nō dū fuga cēta non
dum uictoria erat. tegi magis uāmus/quam
pugnare/uulſi in frōte ſigna/urgē acie pri
oꝛ dis hoſtiuꝫ uidē/quā fuge. Ni ī oīb⁹ locaꝝ acie
ne quicq̄ ſempꝛonio cōſule obuiꝝ ante. acq;
oꝛtante. mēb⁹ nec imperium nec maieſtas ua
lebat. acta q̄ue moxerē a hoſtib⁹ foꝛte. ut
ſextus tempanꝰ/decuꝛio equituꝫ/labente iaꝫ
te ꝓſenti ātō/ſibi ne miſſi. qui cū magna uoce
exclamaſſi ut equites qui ſaluam ire. p⁹. ue
lient eē/exeq; deſiluere: omniꝫ turmaꝝ eq
tib⁹ uelut ad conſul' imperium motis. miſſi
q; inquit ānata a boꝛe ſiſtet. impetū hoſtiū/
actū de ſtremo ē. ſequimini. puerulo auſpicē
meaꝝ. oſtendite romanis uiſoſq;. Neq; eq
tibꝫ nob⁹ illos equites/nec pedites/ēē. pedē
patres/aut/clamoꝛe/cōmpbata. abꝛoꝛatio ēēt/

Nota prudentia militaris

parmis

uadit/ille eas pdem gerens. quacūq; meabat
iuriam faciunt. eo se infert obiectis parmis ubi suos plurimum labare uidet restituit oēs loca pugnāq; eos impetus tulit nec ullibi erat quin si tam parua simul obrui posset. tergā datum hostes sustinerent. dat sig̃ milsus impator ut parmatis nouē cohortibus hostium/ loca dent. qui impetu illato ab suis excludāt. Qd ubi ē factū intrinsi equites nec p̄ rumpe eadem qua transiram posse. ibi maxime cōfertas hostiū. quā uias faciam. et consul legiones sq; romane. cū q̄ legum nō ostenderat. nusquā uidentes. ne tot fortissimos uiros inclusos opprimēt hostis. tendit q̄q; eāq; cassi. duasi milsa hinc cōsulez de legionibus sustinē. alteram frontē instare tempanio atq; equitib⁹. qui cū sepe ornati nequissent. prumpe ad suos. tumulo quodā occupato mortem se tutabantur. nequaquā in ulti. nec pugne finis fuit. Consul quoq; nusquam remisso ē animo. dum qui equi aut sup fuit lud hostem tenuit. Nox inclusos diremit. tamq; ab imprudenti eruptu utraq; castra tenuit pauor. ut relictis fanalibus magna pte ī pdimentorū/ tumulo prucul exaudiret se ī mōtes proximos re capere. tumulus tamē ciam sessilis ultra medium ē nocte. Quidam ciam secūdū numerū cōfertā desertā ē. uictos rati suos q̄ ipsi qua quemq; intenebris pauor tulit fugerūt. tempanius metu insidias. suos ad lucē tenuit. — Dies illis demū ipē cū paucas ferē ultra. cū absentes hostib⁹ saltē tamdē oppetere. castra uilsorū deserta ē. letus ab tumulo suos deducit. q̄ in castra romana penetrat. ubi cū uasta deserta q; oīa. atq; eam̄ quam q̄p hostes fecerant ī uenit. paulisq; ī uilsos oculis eruor reducēt. quib⁹ poterat sanguis ductis ecquī agnatus quis regionē consul petisset. adortes premit. inclitā eo fama pugne. adūse castrorūq; desertor plata erat. q̄n oīa deplorati erant equites. ī priuato magis quā publico luctu. fabiusq; cōsul urbē quoq; intrat. et stationes ante portas agebat. Cū equites peruisi nō sine ciuze ab dubijs quinā essent. mox agnitis tamē ex metu letitiam fecere. ut clamor urbē pua dens gratulantium salutes uictoresq; reddisse equites. et exercitus paulo ante damnatus. que conclamauerant suos pditione

suas. patrēq; matresq; ac cōiuges oblite pgaudio deorum obuiam agminī occurrerent. ī suos quoq; simul ortus atq; ab uno pgaudio omnes effuse. — Tribunus plē qui. nō postumio a.c. quieto diez diverse q̄ adueros eorū opa male pugnatū esse. Occasio usa ē p̄ recens odium semp̄ī cōsulis. ne nouā de ī eos iudicē. Itaq; aduocata contione. cum potestas ueis nem. p̄. ee abducēdi pdictā. dein q̄ illis imprime fuit. ī milsos ab consule exercitū. traditos ad eadem fortissimos equites. desertā sede castra uocifera. ee. nec ullius uiri exercitus tempanius equites uocāt ullos. aut q̄ ei sexte tempanii inquiēt quem de te arbitrētis negatum semp̄ī consulem. aut in ter prie pugnam. misse aut fraudasse subsidijs eadem. aut ullo boni consulis. fidei officio q̄ tui. ne ipē uictis legionib⁹ romanis. tuo cōsilio equitem ad pedes deduxerit. restituensq; pugnam. exclusō. de mā abacie mā. ē atq; equitibus. Num aut cōsul ipē subuenerit. aut misit p̄sidiū. postrem̄ denīq; die. et q̄d p̄sidii usquā habuerit. antu obortaq; castra uia uitare properantis. q̄ ē castris cōsilium. q̄ ē exercitum ī uenerat. an desert castra relictos sanos multos. Hec. pudore tua fidēq; qua una hec bello nec. p̄. steterit dicēda ē sunt hodie. denīq; ubi ē semp̄ronius. ubi legiones mē sint. destitus sic. an desuete cōsilem exercitumq; uicti denīq; finis an uicti nō. — Ad illius hec. tempanio ratō incepta fuisse dicitur. et eni militariter gratus. nō suis uana laudibus. nō crimine alieno lecta. quanta prudentia rei bellice ī ē. semp̄ī esse et nō milites de impatore existimationem ee. sed. p̄. nē fuisse. cum eū comitijs cōsulem legerent. Itaq; ne ab se impatorē consilia. neu consulares artes exquirēt. que pensitandā q̄q; magnis animis atq; ingenijs ee nec. si q̄ intelligere rebem posse. Vidisse autē se pudēq; abacie inclusū. Consulem ī p̄ma acie pugnātē. ad hostem intē. inde signa romana telaq; hostium. uersantem. postea se ad insectū suos ablatum. et ire pleni tamē q̄ clamore se fisse. usq; ad noctem exercitum ee. nec ad tumulum quē ipē tenuerat. p̄mulcta dine hostium. et ee p̄rumpi potuisse. exactū ubi esset se nesire arbitrari. uelut ipē in re dep̄nda loca p̄fidiose suosq; sic tueatus. sic cōsulez fraudi exactus. ī locā tuto

cashis cepisse nec ullo seculo meliores res ec
cedē quaz populi R. fortunaz noctemq; oia
cuncta miscuisse. scamacq; dei ne se
sessuz laboze ac uulneribz teneret. Cui igēa la
udē nō uirtutis magē quaz moderationis di
mittim. — Cum hec agerentur/uaz cōsul ma
lacana/ad famaz quietis/erat eo missa pla
usira uim teiqi alia abuerte ecatum adfectā
plio ac ma nocturna/exacerbe. paulo p̄ius
lem ē i gr̄ssus cōsul nō absē magē cuncta am
biens culpaz. quā tempanū/menas laudibz/
ferens. — Oeste cum tata/ab re male gesta ec
unte duabus/ni. postumius reus obiectus.
qui ebumis militiz pconsule adueios fuerāt
decē mibb' aeris grauis/damnatū. t. quēn
iz collegam eius/qz in multaz. consul ap
pellans dictatoz/postulauit/ut ei/ad sitien
as legatus dictatoris altēus ni emulus/ne
posse gesserat/tota culpaz ei tēporis tpe
dam natuz collegam transferentez/ob ebur
absoluerunt. pfuisse ei/triumphanti pauis me
moza dicam/uenerabil' uiri/exacte iam
etatis. capitolinū quinctius suppliciū orans
ne se breui reliquo uite spacio ea tristē nūciū
ferre. adanamatū patrem. — plebs tri
bunos plebi/absentes/sexaz tempanum
fl. sellium/q amisium q spurillaz/fecat
quos q pecuniaz/ombus sibi pfectam/ate
tempanio auctoze/equites senatus. ciz
odio sempnii/cōsulare nom offendēte/
ebumos militiz consulari potestate creā
ri. missit. Creata sunt L. manlius capitol
inus. q. amcomius merenda. l. papirius mu
gillanus. Principio statum anni. l. hostī
lius. cā. pl'e. sempnio cōsuli anni pozis/
diem dixit. quē ei quactuoz collegē ifle
cantē. populū. ozantē. ne impatoz
sui in noxiaz/in quo nichil pē fortunaz
reprehendi posse. uexaret/egre hortensius
pacē ptionē eaz credens ee plenam
ne sue/nec pbaus ebumoz q in spē ni hac
tenus sit auxilio cōsule. reum utiq; adeuz
cōsulis ubi illi patuit sede/ubi submissus et
sidens innocentie dim' eet/querebat/subi
bumtia umbza/consulatuz uiru detrusse.
ni ad collegas. Vos aut si reuz pago/quid ac
tui est? ametpatam ius populo q eius ma
iestatem protestatez/ei illi q de capite/ac te
cōsule summaz p'. l. protestatem ee dicentē/
nec se iudicaiz populi/tollere q̄ uelle aut

posse/si li pas fuit/primpatoze qui sibi parētis
eet loco/nō ualuissent/se uelsum qui eo muni
tus. Tum hortensius. nō uidebit in quit
plebs romana fortunatos ebumos suos/ce sem
pronius nichil mozaz/quando hec ē in impio
obsequio/ut tam carus eet milibz. nec pietas
minoz ebumoz/quā hortensii/taz placabile
ad uisas pas ingeniuz pane plebi patribz
qz gratus fuit. — nō dubito fortuna/equis
indulsit/qui ambiguam uictoziam/p sua ampli
exi fuerant. primo ano ch. m. fabio uibolanoe.
quinctio. capitolino filio capitulini/ocrē. Du
cu fabii cui fōre ea pūica euenerat/nichil
dignuz memoziatum dictum. cū ciepidam mō
ostē dissent acrem equi/tum pi fugā fundisset.
Haut magno consul' tecoze. Itaq; triūphus
negatus. ceteruz obsem pmane cladis leuā
tam ignominiam/ut ouans ūle intrauerē cō
silium ē. — Quē admod' tellus minoze quaz
tumuerant diuicatione erat pfectī sic in
unte exacerbatq; illo nec opinata moles diss'
diaz/inter plebem ac patres exorta ē. Cepeq
adhibendo questoz nuō. quā nē pē duos
urbanos questores/duo qui cōsulib' ad mīste
ria belli pzesto eent/a cōsulibus relinqēt. Cum
q patres suma opē apnz obtinerent. cōsulibus
nē pt' cēdā. in tulerūt. ut pars questoz nag
id tēpus patricij creaq; essent. explebi fuisse.
sollicitus quaz actionez/primo q cōsq; patres su
mma opē ad nichil fuit/cōcedēdi. dein ut quem
ad modum in tribunis cōsulari potestate ar
dius/ita sē id eqi in questoz'b' liceā ēe ar
bitratum populi. Cum parum pfecisse/eam
rem deangendo questoz nuō/ōmittit. Excep
nunc omissam/tribuni. alieqz subinde me quā
q agraie legis seditiose actiones existimē.
ppē quos motus/cū senatus/nō/ quā tribun
os crearī mallet. neqz posse p me cōsules nos
tribunitias/sine ē hec. res p' a consulib' ad me
regnum neqz id ipm/nam cum patricios ē
bum phlebeios fuisse cētam/ne ignota/reddit.
Cū pars maioz in sequēs. anni p nouos tribu
nos plebis q aliquoc me regis/cētam mib' exēc
ta eēt. modo plebeiis tribunis/patricios
cōsule ad pdendū int' regem/ne me regē me
pellentibus/ne se. t. d'emicius cōsulantibus
faceē/postremo l. papirius mugillanus pzo
ditus me rex castigando nūc patres nē trib
unos plebi/tescam omissaq; ab hostib' rē pu
bliaz pzouidentia/curaq; excepta/memoza

L

bat/ueientib⁹ indutis/q; amcedatæ equoꝝ/stanebꝫ.
siquid mstrepat ẽxtis/sine pacto magistratu/pl
acẽ rem. ꝑ oppzimi-nõ exactum nõ diuẽ/sõlãb⁹
exẽtati ẽ/an bello intestino/bellũz exteꝝnũ ꝓpul
satiꝝes.q; si ĩ unũ cõmenant-aut deoꝝ opib⁹ qui
n obstatũ nãma res/resisti posse.qn illi remitte
endo desimma/quisq; inis medius copulauerit
cõazdiã.patres patiendo tribunos militũ/ꝑcon
sulib⁹ fieĩ/tribuos pleb⁹nõ mẽcẽdendo quo immi?
quattuoz questoꝝes ꝓmisse de plebe.de patribꝰ.
liceõ suffragio ꝑpli fierent! Tribunicia ꝓmuz
omnia sine hãta. Creati tribuni cõsulari pote
state.os patricij.L.quictius cincinnatus deno.sex
tius medullinus iterũ mãcus mallius.si sẽ
ꝓmus dictatoꝝ fuit. h⁹ animo/omnia questoꝝ
habere/petendiq; inẽ aliquot plebeios/filio am
ici tribuni plebis/q; stante adhuc pl⁹ sẽx
t⁹ populi nec potestas nec suffragio hoꝝz ul
lum! Quin quoꝝ patres duos/ex eis interime/
cos nobilitate ꝓsentes. fuere omnes tribu
ni plebis/ni os solus dictatoꝝ q; repulsa
suoꝝ dacensi/quid nã id rei esset. Quo nõ sua bñ
ficio/non patrum/ni ĩ unius nõ demq; usũpã
di libidine/cum licere quo ante ni haberet si
nõ tribunuz militarem ne questoꝝem quidẽ
quẽquã explere factum/nõ ualuisse patris
ꝓfilio/fratris ꝓfratre/ꝑes tribunoꝝ plebis
testatus sacr sancte/ad auxiliũ libertatis aduen.
fiat idem ꝓfecto inter eos dubium semꝑnũ
comitijs/plus artis adhibuisse quã fidei.ei
tuma quem suos honoꝝ directos. Itaq; cum
in ipm q in nocentia tutam/q magistratui inq
time erat/impetus fieri nõ posset/fieri inis
in c. sempronium patricium/ei qui
obignominiaz uulsa lesti/ad iuuenze collega
marco cornuleio/diem dixẽ. Subinde abiectam
animis/uulgo in senatu de agri diuidendis/illata ẽ.
cui actioni sup dictum me ẽ sempronius resistẽte
ratus/id qđẽ aut deposita causa/leuioꝝ fuisse
apud patres reum/aut ꝓcuerantez/iudiciũ ꝑ
plebẽ offensuraz/aduse/t iudice obra maluit.er
sue nocẽ causa/quã publice.de eẽ. Graue q; secundum
finã/nequa largitio cessura in tantum gram ani
noꝝ fidẽ. nec cui agruz plebi/si sibi iudicem que
rẽ se qđ subiturus eam tempestatem/forte ani
mo. nec senatui tanta se cauem aut quẽquam
aliuz debẽ eẽ/ut impcento unius malũ publicuz
fiat. nichilo demissiore animo/cũ dies uenit cau
sa ipa ipẽ ꝓ se dicta/ne quicquaz oĩa exphp pa
tribus. ut mitigarent plebem! xv. mulcz aeris

damnat. Eodẽ anno ꝑcussima ui/igo uesta
lis/de incestu cãm dirit/atrimine ĩnouia/obfusci
tionez ꝓ astrum animoꝝ/ingentiuz q; litiũ
quaz ui/ginem decet/pax ab ortens/fama am
phatam. deni absolutam/pontifex maximus absinẽ loras/oliq; sancte pot
ius quã sate/uisse. Eodẽ anno dcampanis cã
equam grecã tam urbem tenebant/capuanã.
In sequens annus/tribunos mil. consulari po
testate habuit/agrippam menenium lanatuz/
ꝑ. lucretium otricinum/ꝑ. n. tentulo potius ingenio/q; de ꝑ
signis/sequuta urbem ne incenderent/distan
tib⁹ locis/comminat. ne ꝓpl⁹q; ad opez passim
ferendam/tectis/intento/ut arcem capitoliuq;
armati occuparent. auctz ne fandi consilia
uppit. indicioq; duoꝝ cõsciorum/ꝑdens/ꝑ
detuit. indicabus tenta multa/grauius ernis q
tuz diuitie habebant/eversio mãta. quibꝰ
ꝑmuz fuit. Bellum inde ab equis repeti
ceptum/q; nos hostes lauicanos/cõsilia/cã
nie terib⁹ iungẽ/ante in cẽs auctoꝝibus/romã
m ẽ ad latum/equoꝝ iam uelut ad usum ã
mus/ad sueta/me cãtas/ lanuuos legati missi
cum responsa inde retulissent dubia/quibus.
nec cum bellum pax nec diuturna pacem
foꝛe apparerent! tusculanus negotium datuz
adulerent animos/ne quid nouarum tumultuꝝ
lauicis oriretur. Sed insequẽs annus tribu
nos militum/consulari potestate/inuo magi
stratu/legati ab tusculo uenerunt/fesgnũ fide
natem.ob ꝓpinquum mulgi lanuz. c. furiũ ꝑ
sa filium-quo dictatoꝛe fidene capte fuerant.
nuntiabant legati/lauicanos arma cepisse.q
cã equoꝝ ex/atu/de populatos agruz tusculã
nũ/castra in algido posuisse.tum lauicanis be
llum indictum/sed q; se/ut duo exercituz/
ad bella ꝓficiscerent/nequinos res tame auxerẽ.
Certam subito me tribunos exoriuntur-se quisq;
bella duo/potioꝛes-seme/aiem urbis ut ignis
cum ignibilem q;/aspexit. cui pax deoꝝ me/
collegas/certam minabundi patres conspicẽt/
Quintus fesulus. quanto nec ordinis huius
ulla inquit/nec rei ꝓ/ne uere mundi patria ma
restas/ale cationẽ ultam dimet-filius meus/
ex sortem urbi ꝓsent-bellũz utinam qui appe
tume/cõsiderat⁹ cõuoꝛ diuisit/quam capite
gerunt. dilectum habeo/nõ extoto passim
populo placuit. decem tribus sorte ducte
sunt. ex his scriptos binoꝝes/duo tribuni

adhellum duxere. Cepta inde eos inuria ex
tanimiq; cupiditate eadem imperii/nihil im
pensius incassis accendi. nichil sententie ide.
p̄sententia pugnare/sua consilia uelle/sua
impia/sola rata ee. Concepere in uicē deos
exempli. donec castigandos legatis/tandem
ita compactum e/ut alternis diebꝰ summā im
perii haberent. = Quie cū allata romā esset/
dz. q. Fulius/ereate questis doctus/p̄cati ab
diis immortalibꝰ/ne discordia tribunoꝝ dam
nosiorem ci. p̄ecē/quaz adueros fuisse q uelue
rit dubia clade in mīe/instituisse filio/ut
milites scribē/q arma parauere. Hec falsis
uates fuere. Nam ducem l. cuius dies im pe
rii erat. loco imquo/sub hostiuz castris/cum
qua simulato mecu recipere se hostis/ad uall
um/spe uana expugnandi castra/eo recepto/
repetēd impeti equoꝝ p supinam uallem
fusi fime/multaq; imruina maiore quam
fuga oppsi/obtrucata que castra eq eo die eē
recepta. postero die cū fusis iam magna ex parte
hostibus/p diffusam pauorem/fuga capi/deꝑ
unctū duces legatiq. Et p ciuitates/sicut uolup
te exercitu fuit/cuncta uana petere. palata alij p
agros passim/multos inermes/maiorē quā
accepta erat cladis/nuncij romam concede
runt/minus trepidationis fuere penes cuꝰ/
amoti hostium/cōgruens fuerat. q p subsidia q
respicēte in re trepida/spem posuerant. Absumbu
no militum/missuq; eiusdem primoꝝ ma
gistratus/sedato in urbe tumultu/sicut audaq;
es spe remissi/nuntiauere cuncti/duces exer
citumq; eē/hostem castra loco nō motuisse. q
q plurimuz diēz fecit/dictatoꝝ exercē dicit.
Q. Fulpicius pretor/uir cui/prudētia ire p̄ nō/
multos alios tempestatibz ante exper/
erat. cum euentu eī belli/quo dum exercitū tri
buno suspectum ad rem male gestam fuisse/
magistro equitum creato/aquo ipē tribuno
militum/dictatoꝝ erat dictus/filiꝰ sum/ue ea
dere ne quidem/nam alij abalam fuisse/ma
gnum equitum/eo anno fuisse scribunt. no uo
exercitu p̄fectus ad hellum/accitus/qui cuncta
li crimine/ii milia passuum ab hoste locū castrꝰ
cepit. transeunte/ex nebū gesta superba ne
gligentiaq; adequos/que in romanos du
obus fuerat. Itaq; primo statim pilio/cum
dictatoꝝ equitatu/ante signa nos hostium/
turbas/q legionum inte signa/in ferri pro
pere iussit. signiferūq;/ex suis unū cum etā/
occidit. tantus ardoꝝ addimicandi fuit/ut im
petum equi nō tulerint. victiq; duce cū fuga effu
sa petiisse castra/hyemoze q̄ē eramine mu
noꝝ castroꝝ oppugnāo fuit/quā primum fierent. Cap
tis diuersis castris/cum p̄dam dictatoꝝ milita
ri decessisset/secuto que fugientem exercitus hostiū
equites/remittassent. omīs lanceas uicem ma
gnam p̄tē equoꝝ labios confugisse/Postero die
ad labicos ductū exercitus/oppidum ōpi cepit
cōcaptaq. Gallis captum/ac direptum ē. dictatoꝝ
exercitu uictoze/romā reducto. die octauo quaz
creatus erat/magistratu se abdicauit/ne p̄tu
ne senatus/p̄ usquaz ab tribunis plebꝭ/agrante se
ditionem/ntione illata de agro lanuino diuidē
do fieret. Consul sirquētis eolonam/labicā
deducendam. eolonī aburbe mille q quīgēti
missi/bina iugera acceperunt. = Captis lanuio/
de re nō tē militari/consulari potestate/agrippa me
nio lanato. q. l. q Simulio Sēcio q p̄ lucretio tricipi
tino iterum/oīb hīs/q spurio tullio gratiōq in
sequente anno a se p̄tore nō detractum ēt uz ec
diuoꝝ uetꝰ nū papirio mugillano. q spurio/tul
lio/bien nio tranquille extreme res discordia
domi exagrantis legibus/fuit. Tur batoꝝ nul
li erant. spēmeatus quātō/q metullus tertio tē
plo. annio absentes creati. Et cum ingratione p̄m
ulgassent. ne agrex exhostib̄ captus/urbem dim
ittetur. magnegz patres nobilitū/eo plebi fauo
re publicanendum fortune. Nec ei fraude qui quā
agri/ue in urbe alieno solo posita/nō armis par
tum erat. Ne q uem iussi ad signatum ue publi
ce eēt p̄ quam plebs haberet/atque plebi pa
tribus que. Postum uidebatur extimū. nec tri
buni militum/nūc in senatu nūc in cōsilijs pa
tronis/primapuz ingrēdis uiam consilij inuenie
bant. Cū appius claudius nepos ei/qui decē un
legibus scribendis fuerat. minimi natu/ex pa
tribus consilio dicitur dixisse. uetus se ac fam
iliare cōsilium domo affere. Prono animū eius
appium claudium/ostendisse patribus uiam
una dissoluende tribunitie potestatis/pcolle
garum intercessionem/facile hoīes nouos in
ciuitate primapium/tesinā deducti cōpa
tronum/petius quā magistratus memō/adhi
beatur. oratio p̄fortuna/filius dicos ē ubi inde
ante collegas primapes agende rei/gratiam
omnez ad plebem p̄ occupasse. Nec locū in ea
relictum sibi. nec gratiate declinatuꝝ se
ad causam senatus. p quam unius fōrmi
cū primoribus se patruz consilient. Appius

cunctis quã ob quintũ fuluio pretio q̃ nõ degeneraſſe abſtinere clamitans/collaudante uniuersum negotium datũ/ne quos quiſq; poſſet ex collegio tribunorũ/admittere ſſionẽ pellicẽt. Miſſo senatu/pſultũ ab principibus ẽbumi. ſuadendo pollicendoq; gratum id ſingulis/priuatim gratum unuſquemq; senatu fore/ſe ex ad mcẽſſionez cõpariturũ. Poſtero q; die cũ exẽplo relatus ad senatũ eẽt/ſeditione quã mecalius mecaliusq; largitione peſſimũ exẽpli conflatũ/rõnes apparmoribz priuatim habite ſunt/ut ipſe quiſq; iam hoc cõſiliũ ſibi ſuppetere diceret/nec ſe ullã opez cẽnere aliaz uiã/prez quã ẽbumitũ auxilio/meius potestatis fidem/ac iuẽ tam rez p̃ tamquã priuatam/mortem/confugere. Preclarum ipis potestatiq; eẽ non aduexandũ senatũ diſcordiamq; ordinũ mouẽdam/plus ẽbunatu utrum eẽ/quam ad reſiſtẽdum uniuersis collegis/ſiue mutus tem̃ unuſq; senatũ/ex cõib; plebeiq; ẽbumi appellandẽ. Cum ſilẽtio facto hũ q̃ ꝓparata erant/gratia pri apud quã rogationem a collegis primũ gratia/ſenatus consulit/diſſoluende rei p̃ eẽ/et se mezcessiones ostendũt. grẽ mẽcedoz ab senatu dete. Lacrimas rogationis/cõtione aduocati/pdictores plebis cõmodum de ſuos consulum appellantes/alia que cruciatõne in collegas i uecti actionez depoſſiere. Duo bella in ſequens annus huiuſq; quo p̃ corneliũ coſſus/ẽ ualius potius/quã cius conatus/ñ fabius uibulanũ tribunũ militũ cõſulare potestate fuerũt. Nouiens bellum religio p̃ apium diſcutiũ/ẽ. Quoz agros/tiberis ſpu pas effuſus/maxime nouis uillarum uaſtauit/ſimul equos/trecentũ ann̄ acceptaclates/p̃habuit/uolanis fue gentes populo/p̃fecti fere excãſiones inde i cõfinẽ agrũ lanuinũ facte erant nouiq; coloniſ bellum illatum. quam noxam/ad ſe consensu oẽ unum equez defensuros p̃ſſent/deuia abſtinere memorabili quidẽ bello/p obſidionẽ tenẽ q; urbez pugnam/q oppidum q; fines amiſere. Temptatum ab Lacrio. tũ pl̃. ne rogationem ſereret. q̃d ne alas quoq; ſciret lanuinos/colonũ mictẽtium. primẽ ceſſionẽ collegarum/quã nulli plebi factum/niſi euancto ritate senatus paſſimos ſe fem ostenderẽt/diſcuſſum. ẽ. Vbi in ſequente anno receptis/equi colonis q; eo deducta/nouis ui

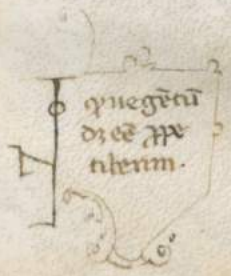

ribus oppidum firmauerũt. Tribunis militum cõſulari potestate eũ eo anno hoc conſilio. l. ualerio petro q̃ fabio nibulano iterũ marco poſtumio regilliẽſi huic bellum aduſus equos p̃miſſum ẽ praue mentis hoſt. quã tam uictoria magis quaz bellum oſtẽdit. Nam exercitu impigre ſcripto ductoq; adiuſ cũ tribus plus equoz duos ſimiliq; poſtremo oppidum inuaſit. Dem̃ ab hoſtibus motus certamen uẽtum/cũ me oppugnandi/p̃dam miſſus fore conſiſſi/capto oppido fidez mutauit. eam magẽ adducoz ut credam/me eam ſam exercitu fuiſſe/quaz q̃ in urbe nup diuiſa colonia/q̃ nouo minus p̃dicatione tribuni p̃ſtitũ/mouẽt eaz uiz. Poſtquaz abolle gis dcẽſtus/ꝑ ſeditiones ẽbunitias i urbe ſtudia uoz ei i cõtione ſoluta de pecuniã/qua m. sextio eiũ p̃ legem agrariam ferenti/ſimul uolas quoq; ne mictẽnẽ colonis latiuiz ſe dicenti. dignos eni eẽ q̃ãmis cepiſſent/eoz urbem agrũq; uolaniz eẽ. Oratiz quidẽ militib; meis i quit. ſiqui euenit. q̃d auditum/nõ cognitionem magiſtratum/noz patres offendit/q̃ eiũ p̃ui dacz/nec in faciendis/nactis ineadiſamos ſuperbiz ingeniũ i modia q; linguam/quaz imitando agitandoq; i eas impellere uocesque imudie nõ ipi tantum ſi cauſe atq; unuſquiſq; ordini eẽnt/. Neminẽ ex collegio tribunoz militũ/ſepuquam poſtumiz indiſceptationem trahebat. Tũ uõ ſecundum tam ſeuũ atq; inhumaniz dictuz/audiens inquit/qui ntes/ſiue ſuis malũ minantem militib? Tamẽ hec bella digniozuob; tanto honore uidebz/q̃ qui uos urbe agris q̃ donatos/in colonias mictũ. Qui ſetem ſenectuti urẽ/p̃ſtauit/ qui.puis commodis aduſus tã crudeles ſuppliciq; aduſamos/repugnantes? Incapite d inde minan cur pauca iam q̃ez ſuſcipiat camſam. q̃d ne quob; ſperent/ſin honoz es q̃ aduſamis uiis poſtus quam p̃. ẽ. p̃ſtigna toribus datis/ingemuiſtis modo uocẽ hui audita. Quid id refert iam ſi ſuffragiũ detũ/ hunc qui malũ uob; minatũ uſ/qui agros ſcte q̃ ac foztunas ſtabiliẽ uoluẽ/p̃ferentis. Plata hec uoz poſtumii/admulitos. multo incaſſus maiozem indignationez mouit. p̃te. ne ine ceptozem fiandatoz/eq̃ iam maluz minaꝝ militibus. Sed q̃ie cũ fremitus aptẽ eẽ/q̃ ſtoz p. ſextiũ

eadem uolētia coercen sedītionē putaēt
posse qua mota erat. miso ad uocandā eam
quēdaz militez hortaze. cū in clamoz q̄ un'gi
um oriretur. saw ictū turba excedit. sup
ueniēte qui nullā uenie. hzē. q̄stozes q̄ im
pacoz eēt. militib' minatur. sed hīc tumultū
acrius postumius. asperitatē omīa fecerat.
acerbis quesitonibus. q̄ udelibus supplicijs.
Postremo cū motuz ne nullū faceret. ad
ea ferēdationē eoz. quos uecan sb gīate u
sserat. cū ait. sed ipe ad dē pellantes penaz.
uocoz. de bunali descendebat. cū ecce ibi sub mone
tes passim. hortatiōesq; uenā
rent. cū bam. eo indignatio eruptit. ut cū
bunus militū ab exercitu suo lapidib' eū oppi
meret. Q. d' tam atrox facinꝰ posquā ē nūtiatū
tribunis militū de morte collegę.
p senatum questū conuenēbāt. ubi plēbē
cedebant. sz ea cōtētio euētū mīe dubio pende
bat. Quod cum intercessat patres. neme
tu questionis plebē uel q̄ tribunos
militū explere cogeret. tendebant q̄sti
ma ope ut consul crearet. cum s.c. fieri
ēt. pl̄ nō patrem. sed dēz interēdere. con
sulē. tribunis. comitijs. res ad interregnū redit.
Victoria diu penes patres fuit. q̄ fabio u
bulano interrege comitia habente. cōsules
creati sunt aulus cornelius cossus. sinus
meduillinus. his cōsulib' primo die. mini
ster senatꝰ. ut de q̄stione postumiana
cedis fieret. primo quoq; die ad plebē fren
ens. plebesq; p̄fitens. nec questioni quē ne
lle. aplebe cōsensu populi. cōsulibus.
negotiū mandatum. qui summa mode
ratione de lenitate. p̄ patrum supplicū
quos sibi metipos. cōsensū. mortē. satis
creditum ē. transacta re. nequiere tam
cōsequi. ut nō egerime id plebs ferret.
nec tam diu inritas sanctiones. que de
suis commodis fierent. cū interēdē de
sanguine. q̄ supplicio sinolatam legem.
cōtēnī. erecten. tantam rem habē. supra
summū. q̄ erat. iudicatis. sedītionibus.
delenimentiz. animis uolam. agri diuisio
nez obtī. quo fō immussent. desiderium
agrarie legis. q̄ possessio p̄ uniz agro pu
blico. patres pellebat. Hīc ipa indignitas
angebat animos. non in recentēdis mō
publicis agris. quos uetuste per pauca
nobilitatem ēē. sed ne uacuum quidem

agrum nisi ex hostibus capiunt. plebi diuidē.
nisi pauas incertā fortunā pdē. Eoq;
anno aduersus uulsos populantes hēnicoz
fines ducte. alimo cōsulis legiones. cū hostē
ibi nō inuenissent. frequentiū quo magnū mi
tiatu uulsoz se contulerat. ac pene omīa pde
quam spauentū fuit. q̄ uulsi. postquam suf
fragandi exigua erat. sublatis rebz noctu. oppi
dum reliquer. Posterq; die. ppe desertaz capiē.
hernicas ipē ager domo datus. animū mode
stia ebriozq; quietiz excepit. cū pl̄ma lu
lius. q. fabio ambusto. ē. simo pacti cōsi
ant. prima pio statim anni. uelut pensum
nosse. familie que agrarijs legib' promulgā
dis facere. pestilentia uocata. mitigatoz animoz
quā priuatio sioz. cogitationes hominuz. ab
re extrema mubzq; publicas. ad domuz. curam
que corpoz nutriendoz. duxit. minus q̄ ante
dā p nosz fuisse. quam sedatio fortuna fuerit
euentus. Defuncta ciuitate. plurimoz morb'
p pauas simul pestilentes copia. minu
frugum. neglectio aut agroz ut plerūq;
fit. accēp. mī. papirio dictatoze. ē. q̄rto. ni
talio cōsule. Tam fames quā pestilentia cessit
oz erat. Ni dimissis circa omīs populos lega
tis. qui frumentum mare. qui q̄ terrā
olunc. ad frumentū mendū. annone fore
subuentuz. supplex absentib' qui capuam
habebant. armaq; legi prohibita. cōmē
to fuit. Contra ea benigne. absentoz diuinū
aduersus maximos cōmeatus. summo q̄sq;
studio. tales deuexe solitudines. ciuitate
egra. expta consules sunt. ei legationes
n̄ plebi. singul' senatoziby tuentes. accepti
nos equites. adiecē pter. quaz ab mozbo nā
q; michil cobiennio interfuit. excercitu ne
comodi fuit. Ite ubi hec solicitudines di
cessere. eiq; quibus tum bam soliti emere annui
tum discordia. foris q; bellū exoriuz. m. emilio
nalem pretoz cōtra bellū equi parabant. mul
tos quāq; nō publico consilio. capessentibus
animā uoluntatis mixte. secutus multitudo.
ad quoz famā hostiū. ea ī ita tumultuz hēni
cāq; tam sedentem. agrū. Delectus habē
te. nullum cōsulez. n̄ memini tr. pl̄. le
gis agrarie latoz. cum impediret. auxilio
que tribunū. nemo ī tutus sacramēto dicēt.
repē. te minitatur. animem carnificinā. ab
hostibus capiatam ēē. ea ignominiā ac
cepta. cum apud patres. ī iudicio meminio

fenestrā

fenestrā maiore.

1. Alterū. ī pedicabat

ones q̄ p̄das q̄ ī equis q̄ in nullo agro ī gen
es fuis. Nome siaue pleb uictoz ad sine in
co'ue que mallent comitia h̄ere. Ita euen
ti comitoz paces nate. Namq; ebumi mili
tu' q̄ sulam p̄testate ē̄cti spem oīum' ad sp̄a
cia; erat sc̄ c. nullus. nullius p. cornelius co
ssus/ c. sulpicius ahala. qui adhibitam fezune
apparatus aut eo tolli actum q̄ nodq; insimula
bant q̄rebam ī dignoz candidatoz me misse
do digmus. tedio fozdum inquibdam in sig'um
pplm ap̄leteis antisse ne. nullos deīn q̄qi
os seu ad uentana dix tetenta ī spem se u
uēcugine animissuz p̄sidium adiram cum
ī pulisset. fama affezant summa in adlium
coztos/ cap̄ret nī antiates ēē. eoz legatos/ u
tiusq; gentis pplos ad amisse/ castigādesq; ig
nauiam/ q̄ abdicā mera munus populabūd' in
agris uagari romanos/ p̄tioze anno q̄ p̄mi
uēcugimus p̄sidium/ passi ēē nec iam nō exacti
m̄ amacos/ sz colonias sua ī suos fines mitti
nec ip̄os m̄ romanos sua dimisa habē. sz fezen
tanū ad flam de se capiam h̄ēmias donasse. flos
cū ī flam manentē ad mi huc ad quos q̄ uentum
erat nūs unioz consule bae/ ita oīz populoz
uuētus/ antiuz contracta/ ibi adhuc pdā ho
stem oppebae. Que ubi tumultu maioze ad
quaz res erat nūtiatē romam/ senatus ex ēplo
q' ī ēb̄ terpidis ultimuz ōsiluz erat dictato
rem dia uisse/ quam nē egre passos iulū cozn
eliuq; fezūe/ magnoq; ēē tam nūe nōn re acta.
Cū p̄mozes patrum ne quaq̄ ōquesti/ non
ee ī auctoritate senatus tribunos militū — p
she mo sua tri. pl'. appellarent hostiles q̄ abea
p̄testate uim sp̄ tali re inhibitam/ re fōtente/
& pl'ebi dissozdia patrum/ mich ēē inbys di
xit/ dicēte/ quib' ī animū ī denq; hominuz
nūo ēēnte si q̄ p̄ui sum honoze ōmunica
ta res. p̄ēēnt. Tum se ad ūsum os/ neq; sig
bia magistratuum/ imita. s. c. ēēnt/ mēnum/
patricii solui/ leguz magistratuūq; uerecundia/
p se quoq; ebumiam p̄testatē agente. hec
contētio minime idonea q̄b'/ cū tantū belli in
manib' ēē/ occupauerat cogitationes homi
nū/ donec ubi dui altius uli' cornelius q̄ am
ad idebitum ip̄i satis ydonei duces ēēnt. Ilō
ee equuz mādatū sibi a pplo enpi honoze
disse tuere. Cū ahala sulpicius tri. militū/ ta
cuisse ea diu ait/ nō q̄ tacitus sine fuerit q̄
eni bonū auem/ sed me sua a publicas ōsilia
sz q̄ maluerit/ collegā sua sponte ad auctoī
tate senat' quaz ab humeraz potestatez adsis se im
plozaī patrē. Dū quoq; sines sinere/ hinc se da
turum tempus hīs fuisse/ ad receptum inimis
pennas sentētie/ sz cū belli necessitates/ ñ exis
tente humana ostia/ potioz sibi/ collegarū gra
tem p̄. fozet/ q̄ sim maneat ī sua sena'/ dictatoz ē̄ nec
te p̄xima dictum. ac siqs inēdat/ c. d. auctoritate
se fozet ostet. Quo fozūa aut in mitem laudem
gratiaq; ap̄ omīs tulisse/ dictatoze p. cornelio dicto
re ab eo magister equitū ad exemplo fuisse colle
gis ei q̄ in tuentibus/ qua gratia atq; honos/ op̄
tamoza inēdum ñ capientib' ēēnt. Bellū haut
memoziale fuit. Uno anno eo facili p̄lio cessi ad
mantum hostes uictoz exercitus de populatus
nullos agroz. castellum ad laaz fuit nūi ex
pugnatum/ atq; ī eo ill' multa hominū capta/
ceteruz nullos intra menia ōpulsis/ ñ defe
rentib' agros/ Dictatoz bello tam gesto uecū non
tesisse fozume in dezēē felicitate qua gla ma
ioz ī urbem tesisse fozume intēdit ac magis
tu q̄s se abdicauit. Tribuni militū ñ uacē
nulla comitioz consul q̄nq; habita ordo ob ea dic
tatoris creati ē̄ mel' ñ militaz comitia ediuerē.
Tū ub gratioz certa patrib' in esse. Quippe cum
pdi cum absius cōuerent/ habiq; sic p̄ze anno p̄
dign'simos expleteis candidatos/ quum q̄ di
gnoz tedium fieret/ Die cum p̄inoz' patrū
splendoze gradq; adpetendi p̄paras/ ois loci ob
tenuē/ necu' plebo adius eet/ quatuoz creati
sc̄ omnes ad functi honoze. L. furdo medullin'.
c̄ valeri' potitus. cn̄ fabius nibulan'. c̄ sulpicius
ahala. hic refectus contumacio honoze/ cui ob ali
as uitates/ cū obtrectatoz fauoz/ unica moderā
tione. Patrumeo dño qui ante ap̄ī ī duciatuz
cū nexum populo erierat/ plegatos fraudesq;
res repeti cepe. Orb' uementib' ad fine legatio
uicentuz obuiaq; fuit. Petiere ne p̄ius quam
ipi senatū romanuz adissent/ uetos meū ab
senatu ī petratum/ q̄ dissozdia maesta q̄ lab
rarent uicentes/ ne ius ab hys repetēē. Cāui
dusugie ne ex ī comodo alieno sua occasio pet
nati. q̄ī nullos dampta clade/ amisso uexillo
ne p̄sidio/ ubi tūi mitt̄ fuit monīti. De arm
p̄cantib' omīm militū/ qui ibi quul sup obsi
bant/ succūm si maturatum ēē potuisse/ ad id
uenente exercue subsidio missus/ ne ab reacq;
ede palati ad p̄liandum hostes/ oppzimēē.
Tardiatas causa insenatum magis fuit/ quā
tribunis/ qui quia causa summa ui res stare
uidebant. patrum cogitauer nulla uitate

Tacius furiū. q
ho' marsias &c.

53

fupam humanam uim unum modum fortissimi militis. nec tam nec unus primo certe mihi fuere. Insequenti anno primo cum Caio Nautio consule Fabio ambusto. L. Valerio petenti mihi consulatum protestate ueiens bellum nouum obstipbum responsum ueientis qui legatos senatus reperturos nos ni facesserent apere urbe finibus quos latis tolumnius dedisset respondet missse. id patres egre passi deuenere ueientibus primo quoque die ad supplicium ferendi. Quod ubi primo promulgatum est fremere inuentus nondum delectatum ad uulsas esse modo duo presidia occasione oportuna cum periculo retinendi. nullum omnium esse quo non odisse dimicaturi tamque perniciosi labores nouum bellum ad finitimo ipso quietissimo parati. quae res quietam sic consolatam. haec sua sponte agitata insuper tres pleb. tribunos dictatore. eadem industria uexandi militia tribunos dandamque hostibus obiecti pauli ne habeat atque absque abiegam nec domi potuit memor liberatas solonianique ad agri publici quae suffragii libere ferendi. Ostilia aguerentiam tesque uetera nos stipendia quisque multa ac cicatrices numerabant. Quod ius interpretes mos pro lege ad nouam multandi. capiendi. id super fabiorum quidam primo re pleb. possit. negitantes. Haec cum in simonibus contionibus que interdum agitantes animos plebis absuspiendo bello. prefixus temp. ferendae legis. quae si subiecta in die esset. antiquam apparebat. Interim tribunus mil. in uulsas agri die exactus placuit. Cui cognomen in nomen relicti. Tres tribuni pisquam nullo loco castra uulsorum esse. nec committimus se pilo apparent. ipsum addere uastandos fines discessere. Valerius antius refert. cognatas. quam quae mossent late populati sese recta agrumque ut deserentes. uulsos. fabius quae maxime perebatur. admoueri oppugnandi sine ulla populatione accessit. Quae fuit. quae nec tam magnae sint. urbi prima impalidus. abeat pte fabius oppugnatione ostendit. Circumisse quattuor cohortes ad eminentes. fundo. abalienatas immunitates urbi collem occupasse. ex loco alteriore qua nullum erat presidium in grauem amore acta multum. mentia inuasere. itaque tumultus obstupefacti qui aduersus fabium

Auxie q nec cam ma e.

inde infimas circumsedere. loca tendere scalas ad mouendi. plenaque hostium omnia erant. et imas duas edes parte frigentium defensorum armatorum atque in eminus fluc. Cogebant ne itaque uicti. quia cedentibus spei nichil erat. Pugnam inire. Cum promptum repente. neque per armatos uolare. reliqua ex multitudine uolumen tam exire animus. Quorum ad duo milia quingenti ubi capiunt. Haec tenus pugnatum fabius militem abstinuit donec colligere uelitent. ab illi quoque exercitus captus amens discessit. qui ceteros uulsos ab presidio ei loci duxisset. qui ubi uenere ibi oppidum uetere fortuna oppletum tres exercitus dimicere. Eaque primum benignitas imperatorum plebem patribus conciliauit. Stipendium deinde omnium maxime pestifero praecipue imminentibus minime uetant monere ullas plebeiorum decreuere ne stipendium miles de publico accipere. ni ad id de suo quisque funeri eo mune cesset. Nichil acceptum umquam a plebe tam gratuito tradite. Quae cum. Itaque ad antiquas consuetudines quae eorum tum magistratus uenere appellatos. effectus est facientibus ut nemo potestatem munifica patrata donec quicquid unius fuit esset. Quae sagum sine patere. ni modicis uiuere ne familiare salem adquiescere eo tempore quo exercitus addendi atque optatum rei p. esset. Cui quicquam sibi oblatum esse non dicit. plebi. umquam adquiescit non sinus primo militibus efflagitatus id efficabat militi plebeio gratia annulationeque gratum rei dicit. plebi. communis ordinum lenitate consuetudinique soli ex potestate tam id letum patribus unius nisi nec pro suum fore quae ipsi credentes. Consulum specie patrimonium fuisse quae usu adparatum. uni emptam peculium confecta posse. nisi tributo indicto exhaustum alios tributos. Negotiam si facerent ferentes postremos eos quibus tam emptis stipendia essent melioque ordine alios militare quae ipsi militassent. neque tum alia stipendia impensas fecisse quin alioqui facerent his non alii mouere partem plebis. postremo dictatorem tributo edixerunt quem tributi uelis si quis in militare stipendium tributum non obtulisset. patres uti acceptam ne plebeiorum. tuerentur. Consentire ipsi primi quia ui dum argentum signatum erat ex gratiae planis quidam adeuntium conuehentes spectaculum quam collationes faciebant. Cui senatus sima

l lagina ros

fite exercitu cõtulisse. primores pleb nobili
us amica exoptato cõsente imperitat. quo
ci q patribz collaudata q amicitiã eam te
quã lynos aues conspicã uulgus hoiũz
uidet. ne pente spõe ẽ hmõi auxilio cẽta
men cõficiendi ẽ optatum. Et lege pla
ta de in diendo ueiẽtibz bello exoratum
magr expte uolũtatiũ nouẽ ẽ hmm mili
tiũ cõsulari potestate ueios duxere
anie ẽ hmõi tus. q. capitolinus. quinẽ q tu
us agrippa tus. ẽ. ulius tullus tercul. q
linius. l. furius medullinus ẽ. ẽ. emiliꝰ
mamẽcus. Sub his pmũ cẽ fessi ueiẽ fuit.
Sub aũ initium obsidionis aũ etruscor cõ
silui ad famẽ uolatum. ne fre quiẽ bri tum
ecẽ. parum constitit bello ne publico gen
tis uim esse uiendi ueientes cẽte. Et opp
ugr tuo segnior insequenti anno fuit pte
ẽ hmõi exor q. adiuuisse uocatꝰ bellũ.
Tribunos militũ cõsulari potestate iam nu
us habuit. ẽ. ualeriꝰ potitum ẽ. manliꝰ
sgũ fidenatem. p corneliũ malugĩẽsem.
ẽ corneliꝰ ossum. ẽ. fabium ambustũ. sp.
nautiũ rutilũ. stertiũ. Cui uulsci inter fre
tinũ atq ecretam signis collatis dimi
catũ. romanis secunda fortuna pugne fuit.
Arcena Arcere inde uulsor oppidũ ab ẽ hmis obsid
ri cepta. Inde ire eruptiones tẽptatã cõpu
lso in urbem hoste occasio data ẽ romanis
in rumpendi. pẽ qua arcẽ. ceteri capti. ma
ẽm munitꝰ natura. globꝰ armatoꝝ cõsedit.
in fra arcem ẽsi captiq milia mortales. ar
cem obsidebãt. ñ aut ui capi pterat qppe bo
loo satis psidii habebat. aute spem dabat de
ditionis. omi publico frumẽto pmiscuã ur
bi capẽe. in arcem cõuecto. tedioq recusã
inde fore. Hisce uis. arcem romanis. pdi
dissꝰ. ab eo milites p locum arduũ atq pi
cipe. aquib aĩ custodes q. uocabãtur. ceteri
mulcando. re pentino pauore oppressa. in de
ditionem uenit. Diruta q arce. q urbe ãte
Arcena na. reducte legiones exuul sos. omissq us
uãna uicos cõsula ẽ. Proditor. pẽ libertatẽ
duaꝝ familiarum. una. inp mutꝰ data. sẽ
uius romani. uocatꝰ. Huic qui ãte na. uicẽ
tium ñ uulsoꝝ fuisse ore dñe. plet error
q eiusdem nois urbs. mẽcere atq uehios
fuit. q eaꝰ reges romani tenuere. Certa
mique nõ uicentium fuerat. alti hoc no
mine. eotem in uolsco agro fuit. aut exadi
um ẽ dictum.

Sic alibi
parta romani
ne iq fortunis erat.
cantata ira odio q nec
uictis finem adesse appa
rere. Comita utriusq populi ge
ge diuersa ratione fẽi fuit. Romani au
tem ẽ hmõi militiã cõsulari potestate
numerũ octo q miquam antea creati. mi.
emilius mamẽcus. Iterũ lucius valeri
us potitus ẽ hmm. appi claudius crassus.
mi. quinctilius varus. mi. ulius. publiꝰ
mi. postumius. mi. furiꝰ camillus. mi. posthu
mius albinꝰ. veientes contra tedio anni
ne ambitionis q interdum discordia ci
uile ẽ hmõi ne gẽ creauere. Offendit ea res p
plom q primũ cõs. non maiore odio regni q
ipi regis gratus iam ut antea genti fuerat
opibus superbiaq. quia sollempnia ludoꝝ quos
mẽmicti ne fils ẽ uolet ne dimissos cõ ob
iram re pulse q suffragio diuitẽ populi al
ius sãctos ei platus ẽse artifices quoꝝ mag
pe ipi sui essent exemplo ludicro repente
abduxit. Deinde ita q ãn os alias eo magis de
dita religionib q excelleret arte colendi eas
auxilii uicinis negãdum. donec subrege
rent deprecati. Cui decreta sinp ssa fama ẽ ue
is pmetuꝰ regis. qua quo tale quid dictuꝰ
re fẽ retur. pseditionis eum pncipẽ. ñ uani
simonis auctore habebat. Romanis q si
quiete res exercitũ nutabant. cum q
omib conatus eam rem agitari affirmabat.
Ita mutebant ut decepta mutuita ẽ.
alia ĩ indies. q contra oppidanos eruptiones
usq. alius finis in certamen spectans. auxili
is siqua forte inde uenire obstrue bant. tan
tam spes in manꝰ impatoꝝ romanis. obsi
dione p in oppugnatione ẽ. hiemq aula
q iam res noua multa romano. hedificari
cepta. cõsiliumq erat hiemando cõmutare
bellũ. Q. d. posq. ẽ. pl iam diu militã no
uandi res causam iuuentutib romã ẽ abla
tum. in contiones. psiluẽ. sollicitare plebẽ nos.
hoc illud ẽ dictantes. q. cetera militib sẽ ex
tenuata. nec se fefellisse id omnia. in mentes
uenere. nõ illicitum fore. si remisse libertate
plebis. nimo tam impetuum. q ablegatam ab urbe. q abire p. iuuentutẽ.
Iam hiemis quidem. aut tempus ã

aute si ageret obsessos. si in ante absedimus
qua spes mihi finem caperes uehis impatien
ti si hec eculeus nulla alia causam ipa mi digna
plectentiam imponere debuit. dece quondam
annos urbi oppugnata e. obtinam mulierem abu
mula grad. quaz paul ab domo. quoc erat. de
mania distans. nobis intra meas murum lapidem.
i cospectu atte urbis mee. annuaz oppugnatiõz
plebeie pigz saluz q lenis causa lelli e. insanis
quequam uisu tolerare e. q nos adpseuerãdi
simulet. sepies rebellarunt. in pace mihi fidi
fuerunt. agros meos. milies depopulati sunt. fide
nates deficere quos egerunt. colonos meos ibi
mecum. frequentes fuere. contra uis. edis i
pio legatos meos. furunaz omez. adiisti nos o
cratie noluerunt. hodieq id moliunt. nec repetentes
legatos meos. aut paul ante quam molarent. cuz
his mollit. q pdilationes lelli gei. opz necessitno
tam usuz odii. michi monet. ne illa quide ozo
nos moueat. openb ingentib sepes urbe. quib
intra murum. occurrit. agruz no alimt. q culta ua
stata sunt. lello si reducam. exercitu. quis e dubi
tet illos nõ acupidate solum nolasse. sed
q tã necessitate impositi. ex alieno pdandi. am
sua amu semel agru mz. Inasuros. si differim.
Igit lellum. uso filio. z intra fines meos acupi
mi. Quid illud q dppe ad mutuos pmec. quib lon
gibus plebis. cui impendiu exoq quere noluere.
nec cõsulatz repete uolumz. quale. e. nullum
soliamq ingentis utrumq item opis. pati sin
gulis diuersum. castella primo pauca. Postea ex
citu ducto. arcem ma fecerunt. munitoes si in
uadem. sed intrinsecam. qua expectantes. siqua
inde auxilia uenirent. oppositere. quid tunc es
quid umeas. testimonesq. q aliud oppugnandi
urbium apparatum loquat. cui tm saluis exhi
ustum sic. q adfinez idopis cades. puentu. relin
quendi. ne hec censeas. ut ad estatem. rursus nou
us de integro his instituendis exuder. labor. q
to e minor opa cum fiat. q instante. q pseuerante de
fungi cura. Breuis enim pfecto res e. si uno
que pagum. nec ipi p intermissiones hyb. mee
uallaq lentiorem. spem mihi faciat. longi. dopp
q de tempore iacturam. quid pcul. quod differen
do bello adimus. nisi oblitus nos. hec tam e
bra. et mine. et alia. demuetedis uetos auxilijs
patrumcu. ne ne nos sehalent. Ita se. oderunt.
negare missuros. quantu illis e optare uetos
licet. quis e. qui sperauit. eundem. si differetur
bellum. cum. postea fore. cui si laxamtu. de

ns manu frequentior. q hic le gatus. iura sic. Cum
id q. nisi esse ndit. q rursus. nec reuersus ne is mu
tam spem mei poli. publice. uel consilii cuitatis ue
eo reuocaliet. q nunc mos. ut ipi uoluntate re
gis. qui obstare regnuz sinit. saluti eius nolit.
Videte quoc nos. q in uales. se quame illaz uiam
consilij. iacturaz. opez tamen saluze sibi. uastatio
immunes simul mihi. q rursus bellum. q nisi esset. oc
tacitum. hec se tribuni. consilia nisi. Non beate di
similia. ac siquis egro. qui amem se. fortiter pass.
exemplo. quale sed possit. abi gra psentis. que pi
nomis. longinquitatis. q fortasse insanabilez. maxi
efficaces. si medius fidius. ad hec bellum michil ponet.
ad disciplinam. certe militie plurimuz. nec erat in
fuiscere milites mez. si solum pacta uictoria sint.
si q si. iam res lentior sit. pati tedeat. q quaz misse
re spem eorum expectare. q si non sic estate pfecti
bellum. hieme oppetit. nec sic estiuas. dies statiz
diuinno. tecta. ac necessitum. circumdet. Obsecro nos.
uenandi studium. de uolucres homines primes
ac primas in montes silvasq rapit. bellu. nec
sticab eam pacem. nõ adhuc bimi. quã lusit
de uolucribus eliã solet. adeo ne esse mutata uetus
militu mos. et putam. et adeo molles nos ut hie
mem unaz diuine mensis abee. ab domo nõ possit.
ne tamquaz naufragi bellu tempestatib capedis
q obstrandu sit omni genere. nec tus nisi gnoza pa
ti possint. erubescame. profecto si quis eos obiciat. cõ
tendant. q animis q corporibus suis utile pa
tientiam. nec. q se uicta hieme. atq estate bella
gerere posse. nec se patientiaz molliore. meq
mandasse. arbitrantur. q meminisse hanc ipam pote
statem. nõ in umbra. nec tectis manibus suos
exercisse. hec militare. militaz uox. hec romano nole
scire digna. nõ uetos tantum. nec hec bellum facere.
q instare. si famaz. q alia bella. q ad ceteros popu
los in posterum. queri. tam mediocre dissimilitudo opi
monis. secuturum ex hac re. putatis. uerum
tamen simigmu. poplin idemiz esse putemus. Cui
si qua urbs. prumiz illud breuissimi temporis si
stituere impetum. mihi deum timeat. anhic ste
tera nominis nri. ut exitium. nri. nõ tedium
longinque oppugnationis. nõ uis hiemis. aburi
le. ceumse sibi semel. amouere possit. Nec finem
ullum aliu bellu. q uictoriam nouere. nec inpe
tu potius bella. quam pseuerantia geruat. que
in omi quidem genere militie. maxie tam in
obsidendis urbibz. necessaria e. quaz pleriq
municionibus de naturali situ. inexpugnabile.
fame sitiq tempus ipm uitat atq expugnat.

sic ueios expugnabic/ mis dirutio hostib⁹ ebu
ni plebis fuerint. q tome i ueneme pfidia
nehientes. que nec quicquam in ecrimis
querime. sin e quicquam q ue hiemabil op
cati eque contingè possit. quaz ne sedito
nib⁹ ptimuz urbs roma/ de inde ue lut ex
contagione/ castra imple amè/ sit hercule
ap hostes tata modestia e. ut non obsidionis
tedio/ nd demqz ire/ginis/ quicqz ap eos nouati
fit. nd negata diutina abeuntibs immanen
te odio. moztem enim exemplo/ quicqz ente
seditionis auctoz. nec auquam dice ea lice
bit/ que apud uos i prime dicame. sustinam
me meretu/ qui signa relinquit/ aut pfidio
deadit/ auctoz signa relinquedi q de seren
di castra/ nd uni aut alteri militi/ sed omni
bus exeatib⁹/ palam in contione audiue/ adeo
quicquid ebuni plebi loque/ q si pdende pa
me dissoluendeqz rei publice e/ assuetis qde
audine/ q diutedine potestatis ei capti/ q ille
su ea seruili latere si uitas/ Se loquium e. ue
que hic uocaferame/ eadem i castris/ q apud
milites. dicame. q ex eis exercitum pauc. duabus
q parere n pacame. qui ea de mi tome liberis e.
non senatum/ nd magistratu/ nd leges/ nd moz
es maiozu/ n instituta patrum/ nd disciplina
neteri militie. Pariq q iam in contionib⁹
erat apius/ tribunis plebis. ai subito unde
minime quis credide/ accepta ea iniquitas/ ap
uehios/ q suppenozem apium tai/ q uocoziaz
ozdinis maiozemq dignitatem/ ad obsidendos pe
tinacius ueios fec. Nam ai aggeze promotis
ad urbem/ un nec q tu nd iam in un ecte me
nib⁹ eone/ dum opa ine diu flume/ intectus
quaz nocte custodib⁹ patefacta repente po
ta/ igens multitudo facib⁹ maxime armata/
ignes conicere. horeqz monito/ simul aggr
erem de un eag tam longi tempis opus in
ce ii dium hausit. multiqz ibi moztales/ ne q
quam opem ferentes/ ferro igniqz absump
ti sut. Q nod ubi roma/ e nuntiatum/ mesti
tiam omib⁹ senatui/ curam metuqz iniecit.
Ne tum uero sustinen/ nec i urbe seditio
si in castris posset. q tri pl⁹ uelut absente
rei p. insultarent. Cum repente quib⁹ cen
sus equester erat/ equi publici nd erant
assignati/ concilio plus mee se se hito/ sena
tum ad eunt. factaqz dice ndi potestate/
equis se suis/ stipendia facturos promisse.
quib⁹ cum amplissimis ub⁹ gratie absenta
tui acte cent. fama qtte ea fore atqz ut ex
uastis/ subito ad cultum cetis sue ple bis.
pedestris ordinis/ se q ume nisi ee opera qz
rei p. extra ordine pollicen/ seu ueios seu q
alio duce uelint. si ueios duci sine/ negat
se inde prius quam capta urbe hostiz/ redit
uros ee. Dum uero iaz sup fundenti se leti
tie/ uix compotem e. - Nd enim sic equites/
ad eo magistratib⁹ ne gotio/ laudati ut/ si/ neq
quis in curiam uocati/ quib⁹ respon sum de
tecti/ aut limine cuie/ cotanebati senat?
si p se quisq/ ex suis proze loco/ ad mlitudine
i comitio stante/ uoce manibusq/ significace
publicam letitiam. Iaciq urbem tomonio/ q in
uictam q ee nam/ illa con cordi dice. laudace
equites. laudant plebem. die ipm laudib⁹
sene. uicam ee facti/ communicatu letitiaq
senatus. ee tatim patribus plebiq/ magna re
gaudio lacrime. donec reuocatus in curiam
patribus/ s. c. factum e/ ut ee/ militares con
tione aduocati/ peditib⁹ equitib⁹q gras age
rent. memozem pietatis cozi/ erga patriaz/
dicente senatum fore placere quie/ omnibus.
his/ uolumtariam extra ordinem pfessis mi
litiam/ era. Pcedere/ q equiti ex tus numer⁹
eius e adsignatus. Tum primi/ equis mere
re equites ceperunt. uolumtarius ductu ex
atus uehios/ nd amissa in restituc opa/ q
noua q iam instituic/ ab inde comeatus i
tentioze quam antea/ subuehi cepit. Hegd
tam lene meritu exercitu/ ad usum de ecti
sequens annus tribunos militu cosulam po
testate habuit. c. sulpiciu albinum. q.
sulpiciu/ pb. uerginiu manliu. Iterum/ m.
sexiuz sulpicium iterum/ his ebuntib⁹/ dum
cura omnium inuidia/ intenta e. neglec
tum tenuere annum pfidiu/ uocationibus
militu/ q nullos me catozes uulgo recep
tabat. pdita repente pozcarum custodibus/
oppidum e. munus militu pente. q pe egre
diarum in modum omnib⁹ pagis uianaqz
urbes negotiabant. nec ueis mell gestabat
quod tum capue omniu auaritia publicam
erat. nam q duces romanu/ plus inde se iniu
quam aduersus hostes animi habuerunt.
Ee ductum e bellu/ aduenu pepenno ca
penatiu atqz falisciu. In quo q nume popu
li qua p eam regione erant/ de uetus ueis/ bello quoqz romano sepissimos fore arbi
tres/ falisca ppa q iam causa infesti/ q fidenati

lello se iam antea in misaetiane plegra
cos ultro citroq missos unte utrando i ce
se obligaci cum exanib nec opinato aduc
los accessere sbzae/ea regione qua mi. sgi
us. cr. mtu. petae castra adozti sr igec
que te nzem in uole re/qua ct trimam omez
exactam sedibus magna mole adec romq
ni ediderut/eadem opimo uehicntes mil
le ocanuc/ita anc pin plio cistra romana
oppugnanc/ocassantesq cu hinc atq illinc
signa trasferente nec uelentem fans obi
le intra munitiones/nec sius munimtis d
cm uim ac tuel se abcetenoze pte tanc hoste.
una spes erat. si cemanoub castris subuem
ree. ut duisc legiones/alie adustus capena
tem ac falisam alie contra eruptionem
oppidanoz pugnanc. si castris petae ugin
tus/pnati sergio/i iustus in festus q/isam
plenq castella oppugnata/sepultas munit
ones/uetiq muelu hostc nuntiane. i ami
milites tenuit. si op sbzet auxilio/collegam
dictams ad se missurum-hui amogantiam
penaca alcus egbat. qui nequaq opc ab mi
mico uidcu petisse. una abhoste quaz una
p auc malue. dim in medio cst milites/postre
mo tes mutionibus ppaui i maioza ca
stra pats mar atq ipe finis romar pzende
ne. Vbi ann omez cultam in collegam in
dmanet/accitue gimus exastris. Interea
se legatos placuc. acta temte i senatu
res c. ctatumq unc collegas male dictis/pa
tia rei. sbuc acq illi/ue quosq thidiu pha
am au gratia octinuerunc/ad sunc pzi
mozes patrum-sue adpa sue in felicitate
impaozu/tam ignominiosa clades accepta
esse/cu fuere no expectandum iustum q
omuoza. si exemplo nouas cribimos mi
hcu creandos ce. qui kalendis octubs ma
gratum acquerent. In quam sinaz/cu pedi
bus uetur. ceten tribuni militu michal co
tra dicte. Ste em uetu bgius uergiuusque
ape quos pemte magistratuuz eius ami sen
atum adtrebat. Pzimo te pcu ignomi ni
am. tem inceate. f. c. negare se au idus
decembzis/solepnem i eundis magistatu
diem/honoze habituros ce. Inc hec
bum plebis/am i coazdia hominuz secu
disq nbz cuitatis/in uta silentiu te mussc.
fe uoces repete/minari tribunis militum.
nisi i auctozitate senatus cent/se i uincla
eos duci iussuros ce. Tum. c. sulpicius dhala
bunt mult. Qd ad uos dcnnet cr pgminas
qz uias/ ego libente experiez qua no plus
inhis uins mis tuob animu cet. sz nefas e
tende adusus auctozitatem senatus spnde
q uos desimte inc nsi ctami na/loci limite
quenete. q collegc aue facet q censec sena
tus. aue si pemptus tendent. dictatoze ce
templo dicam/qui eos abire magistratu ogat.
Cum omiu assensu comptata ozo cet grand
reneqz paues sui tribunicie potestatis tem
au/ innencam ce aliaz uim maiozez ad cc
endos magistratus/ Vicit cosensu omiu/
omnia tribunoz militum habuc qui kl. ac
tobzis magtatu acpent. sequc ante eam
diem/magtatu abdicauere/l. ualeio potito.
quadtum/cos. sutio camillo. Ieze/macio emi
lio mamerco tetiu/c h. ogulnio cosso. uezu/
c. fabio dbusco. l. mlio cullio cr. mut. cosulu
potestate/multa omni militeqz gesta/naz
q bellum mtplex fuit eodez tpe aduetos
q ad capenam q ad faletios. q uulsos/ nec
anxie ab hostibus reparetur. q rome si
mul delectu simul tributo cogerendo labz
atum e. q de ebumis plebs optandis con
tentio fuit. q aue paruz motuz duo mdna
cozu qui paulo ante cosulan potestate fuere/
excuere. cuius primu ebumis militu fuc de
lectum habem. nec umoues modo cosulpta
s senioues. q iam quaestu consti ipoz/noia dae
re ut uic cuiusq dia agerent. Quantu autem
augebatur militaz numerus/tanto maio
re pecunia unsipendium opus erat/eaq
tributo cferebat. iuuas conferentib/q domi
remanebant. q tuentibus urbe opa quoq
mlitan/laborandum q rei. p. erat. Ipse g
uis indignioza q ne mdemnare/ce pl'sedimo
sis cognomb fiebant. Deo era multibus
constituta ce/argumento ue plebs pcm/multi
tia/partem tributo conficere. unu bellum.
annu iam ebum trahi. q consulto male
gen ue diutius gerent/quattuoz. Deinde
bella. uno delectu/exactus scriptos. q pueros
quoq. de senes exercitos/iam nd esset
aue hiemis distrin ce. nec ulla q ues nis
misere plebi sit/quin et iam uecrgallis
adultmum fai sit. ut eam confecta labze
multendus/postremo etate opa reuelline/
i cultaq omia diutino tom mozu desiderio/
tom inuenem ne ebutum/ex effecta re

56

famulam pendant. emigr̃ mihi ama/uelut fenore
acepta/mlt̃plicata rep̃. reddant. Jnd̃ dr̃ium
tributũq; q occupatos dños/maiorũ rem amis/o
mitys/ebrionũ plebẽ nũs explen. Hequid pugnã
mte/locã uacuã/ut patrũi uoptarent̃. Posqua
optinet/ nõ potãt/tamẽ talẽ facta iure legis tribu
nitie causa/effectum h̃t ut uoptarent̃ h̃. p̃l̃. Q̃u
enius/q mẽ. dcitus. Jaut dubie patrũoꝝ opibus
fozs ita talie/ut eo anno. h̃. p̃l̃. CH. trelonius ef
fet. qui nõi de familie/tribunũ p̃stare uidẽtur
trelonie legis patrocinũ. Js/q pensent patres
quidam/p̃mo mense repulsi/tamẽ tribunos mul
tis expugnassent/ uoc ferrams legem trelonias
sublatam/q uoptatos h̃. p̃l̃. ñ sufragijs ppli/fec
impeio patrũoꝝ/q eode uolũ rem/ut que patrũi
aut patrũoꝝ assed̃/haleñdi h̃. p̃l̃. sint/emptas
tas leges/exoꝝquen tribunicam potestatẽ/q fi
nide patrũoꝝ sedere/de pdonem collegarũ/fac
tam/arguẽ. Cum dr̃emur in uadia/ñ patres mõ
strãm h̃. p̃l̃. uoptati patrẽ q qui uoptauerant.
Cum exollegio/tres/pub̃. cornelius/pũpuleiꝰ me
tellus/mi. minucius/trepidi rem suam/i pgũ uer
ginijq; pozis anni ebrios militares/incautũe.
i eos/abse uam plebẽ inuadamq;/die dcã aut̃mt.
q̃ub̃ dilectus/q̃ub̃ tributi/q̃ub̃ diutina militia
logiq̃uitasq; belli sit grãius. qui clade acepta ad
ueios/tolerant/ qui amissis liberis/fratrib̃/pr̃iq̃
affinib̃/lugubres domos halvant. his publica
p̃uatiq; doloꝝ exequendi/ uis potestatẽq; ex
duobz nouis capitib̃/datam absẽ medzant. oĩ
uz namq; malorũ/ i fezgio uẽgimo/que cassãs ee.
nec ad accusatores magꝝ arguere/quã fatẽr rẽ.
qui nouũ amlo/alterz in alteꝝ causam cõferant.
figam fezgu. Vezgunius p̃gnus/p̃ditionẽ in
cerpens uẽgimi. quoꝝ adeo i audibilez amentã
fuisse. ut mlto uen similius sit/ausse eo/eam
rem q̃ minui fraude patrũoꝝ/actam/ab his q
plus datũ loci uetentib̃/adm ce dã opa/belli ge
rendi causa/q nũc. pditum exatum/traditã fi
lias ro mana castra/oĩa fieẽ ut consenescat adue
nos muetus. nec de agris nec de alijs ordinis ple
b̃/ferre ad pplm tribuni/sic quenta que inuana
celebrant actiones/q resistere consp̃ationi pa
trũoꝝ possint. p̃iudiciũ iaz de reis/q ab senatu
q ab pplo romano/q ab ipsis collegis/factũ ee/ut
q s̃ eos aut ppli ut mores esse/q ut causantes ab
dicare se magistratu/ dictatozis metu abolle
gis/ uexatos ee/q p̃ lx. tribunos actũ esse/q non
idibz decembzib̃ die solẽ pmũ/ q extẽplo kl̃s ac

tolerabz magnitudz adimere. q̃ sane diutius
res. p̃l̃. hic manẽtib̃ i magistratu no possit/tam
ess ut indutus ẽ festos. p̃dam natus/ut ede
ad populi iudiciũ. ex ultimam defectus se ee sati
sfz penaz decisse/q duobus mĩlibz. annis pri
uati facti sint. neq; i telligẽ nocẽdi sibi dimitti
ũi potestatez ereptam esse/nõ penaz imoditam.
quippe q collegis absẽ/ im penaz/qui ex ee nich̃d'
linquissent/illos repetere animos quintes/quib'
recenti clade acepta habuisse/ad fugam trepi
dam/plenũ uulnez de patroꝝ inadentez pectos
elatiũ/ut dezint nõ fortunaz aut quẽquã deoꝝ
si hos duces/acũ sanctẽ/pcedo se hẽ/nemmem
i dominone stare/qui illo die ñ capite/dominum.
fortunasq; l. uelginij/ac. mi. fezgi/sic execrati
detestatusq; minime ẽ uerisimile/quib' natos q̃q
deos pcatus sic/in hos sua potestate ad hacte q
optzeat/ non uti/nunq̃/ deos ipos ad mouere
nocentib' manus. fatis ee si occasione ulasde
di/lesos ãmẽt. Jtq; oratoniũ inotatu ple
bi/tenis mitibus eis grãius/uos ad demnat.
ne quisquam fezgio uarẽ omnes/belli fo
tunaz que acusante uergilio depcante ne i
felicioꝝ tom quã militie ee. Jnhos usq; ini
popli/uoptationis tribunoꝝ/fiaudisq; contra le
gem trelonian fac/memoziam obscuratam fuac
uictozes tribuni/ue psentem mãdẽ iudici plez
haleñ/legem agrariam/ promulgant/tributiq;
cõsem. phibent/ad tot exatib' stipendio opus
ee. ut sq; nũlitia ita pisse gerierenẽ/ut nullo
bello/uel ital ad exitum uel. Namq; ueis castra q
amissa erant/ocupata/castellis pfidijsq; firm
anẽ/p̃ erant ẽ mil/ñ amplius aq̃. fabius/mi fi
nio in falisas/q CH ordinario imperate agro.
hostes nulli extra menia in uenti. pde acie/in
endisq; nullarum de frugiũ/uectati fines
oppida oppugnata/nec obsessa. ut ruinas
de populato agro/ameie nequiq̃ oppugnatum
low also sitam/q possit ung imtal erue nullo fo
ssaq; obsitam/ capiam/ualerio prato nullã pz
uincia euenerat. Jta statu militarium rez/
sedato in testina/maioze mola uoꝝta/q̃ bella
exercebantũ. q cum tributi consẽ p tribu
nos nõ possit/nec stipendium impliõ mitẽdi.
Erãq; militaria flagitarent milites/ aut pau
erat me/has uias plebis impetrare/si tribunis
plebis/nisi illud tpe ee dicerent/stabiliendi li
bertatis/q ab ingruis uergilij/ quo ad plebe ros uim
foztes ac strenuos ciuis ferendi sumi honoꝝ/

nō tamē ultra p̄cessim⁹. q̄d ne unus ex plebe ur
urpandi iuris cū. p̄ hannis alius/ turbinus
militaris cōsulat⁹ potestate crearet. ceteꝝ patri
ci creati. p̄. m. milius. q. p̄. tanni⁹. p̄ melius. l. fu
rius medullin⁹. l. papirius nolsē⁹. Eo ipsō ple
bes minabatur/ se tantā rē obtinuisse/ nō ut mō
qui creatus erat/ ut nullis ante honorib⁹ usus.
uetus tamen senatoꝝ etate ac gratus/ nec sanc
consultat⁹ an. p̄mus de potestimus ad nouum
deliberandum honorem se habiturus/ dix⁹. cū
uelut sors/ qua ēr⁹ milit⁹ p̄ore anno fuerat/ ple
bi stipendiū equitib⁹ decreuisse/ gratia eius actū
tum honoꝝ creduꝫ. Illi ōnes ipi te mpestiui
de cōtroꝛdia ordinū patrib⁹ plebiq; gratiam hui
usse. Hac uictoꝛia cōmunitos exultantes tribun
i pleb⁹ q̄ maxime rem p̄. impediebat. tribunicio
mpsum. se collatum obediente militi adeꝛa
tum ē. ghnēi⁹ in uulsas bni receptum ē. negle
cto die festo custodib⁹ urbis. In sigls annus
hyeme grelida ac niuosa fuit. adeo ut nec ea
usq; tyberis innauigabil⁹ fuit. annona exante
cta copia/ nichil mutatum/ q̄q; plebanus ul
cerat/ ante ut mulcaroſe magnā/ maioꝛe gra
udio plebi q̄ indignione patriciꝝ. et q̄ iam gra
uis. dulcedo imperii ademisse. primis comitiis tribu
noꝝ milit⁹/ plebeios creandi. iii. m. uetuimus ex
patricijs creandos/ locuꝝ tenuit. Plebeios ti
as tribunos militaꝝ/ consulari potestate/ ob sere
cessionē diuinā. p̄. popinuꝝ cū. duūuiri/ nal
e uonem. publicium/ cū. genucium. Lacui⁹.
Cuiusdē hiemis/ siue ex intemperie celi/ raptim
mutatione incōmodum facta/ siue alia qua
de causa. grauis pestilensq; oīb⁹ animalib⁹ estas
excepit/ cui⁹ insanabili parte qui nec causa ul
sima inuestigabat⁹/ libri sibillini exp̄s. c. adeo sunt.
Duūuiri sacris faciundis/ lectisternio tū p̄mum
in urbe romana facto/ p dies octo/ apollinem/ late
nam atq; latonam/ herculem/ mercurium. deinde ne pau
ci⁹/ tū. quū amplissime cum apparatu potuerat
strato lectis placuere/ huiusce quoq; rei sacrū
celebratum ē. tota urbe patentib⁹ ianuis. p̄mis
quoq; usu rerū oium in promptu positis. notos ignotos
q; passim admenas/ in hospitium ductos festiue.
q cum inimicis quoq; benigne ac comiter sermo
nes habitos. uinctis de ui cōtinuit/ mensis
quoq; tempestiuis eos dies munita/ religioni
de nō fuisse/ quib⁹ eam opē tulissent/ uinciri. In
terim ad ueios bellū multiplex fuit/ tribus iunctis
legionibus collatis. Namq; eodem/ quo antea mō/
castra munita/ ac repente oppugnatos falisciq;
sicho uenissent/ ad duas ferme horas/ ante p̄lio
pugnatum ē. Hanc omnia/ aduersus memoria deo
rationis fides ac religionis. Itaq; maioꝛib⁹ cultus in
crescit. restauratum fuerat templum capitolio. ac pleꝛ
que patricij. Iuuenes in manu ferre/ ab ergastulis agge
re duxe. Inde pugna orta/ q falisci hostes inuicti ergo
tot prodantes/ et in ipso ex castris oppidum facta/ ani
tio. Repulsos de uallo in fossam uictoꝛes/ in grauem cedē
runt eadem. nec ita multo p̄ius palantes uelu
ti fuga oblata populatores capessunt agri/ reliqua
pugne absistere. q nec ceteris ut fugientes ita
nimis ante portas/ erat. Qui p̄mendo ne simul uin
cula intulerint/ obiectis scutis/ exercitus suos excu
sere. Hec eo anno acta. Sequenti consulibus ebutio
militaris additum. quoꝝ alter maioꝛ patribus qui
bus ita cum erat. quattuoꝛ ne gnauiter/ mō ci ple
bi fit/ ac demissum exercitib⁹ simul imperium. Ita
q clarissimus uiros eadē potestate ppos ad prendū/
quos p̄ceperunt uetustate honoꝛe/ nichō
minus ipi p inde ac si omnes candidati essent cuncta
expientes ui hostes mō si deos etiam expiebāt.
in re ligionem uertentes/ comitia biennio habi
ta. Proxime anno in tollendam hyemem/ p digressa
diuinis similes. ob horatum. proximo iii prodigia sec
tam cuentus pestilentiam agris urbiq; illatam.
Sine dubio ira deū/ quos pestis ex ea re causa/
placandos ee/ inlibus fatalib⁹ inuentum sic/ om
nis q; auspicato fierent/ indignū diis uisis honos
res uulgari. disparmi magistratum efferendi. Prec⁹
q̄ maiestate precantium religione ḡnāz actum
ti hostes pulsos ab p̄e magnaz honoꝛatissimū
quēq; ee. mil⁹ consulari potestate/ creauere. Lucul
lus potius. q. ualerius maximus. m. furius cami
llus. Iterū. l. furius medullinus. q. publium.
fide natem ire nū. quintū sulpitiū camerinū/ his
tribunis ad ueios mēsib⁹ admodū mediocribile acta est.
Tota uis i populationib⁹ fuit. duo siqui impera
es/ pactus. falisciis camillus. dictatoꝛ pdas in
gentes egere. nulla inclitum relicta/ an ferro
aut igni nocen posset. Prodigia interim mul
tiplicata/ quoꝝ plerisq; q̄q singuli auctoꝛes extant/
parum credita spretaq; q̄ hostib⁹ grauiora p̄ss
ea. Quattuoꝛ arussinates/ nō eramus/ in unum oīum
cum uenisse. Lacus in albano uetuste fine u
llis celestibus aquis/ cuius tue quasi hausti rem
mutatio eximet. Dictatoꝛ in curiam reuocato/ ut
quidnam eo die portenderet. Postero die/ missi
sacrificatum oratoꝛes/ ad delficum oraculum. Sec

Vbi aler clausum fuit gelu.

Terre mot.

Iecist nium

Lacus albani exuit.

57

pulcram assu
tam

ꝑhoꝛ mẽꝛes/ fans oblatis-se mioꝛ quidꝫ ueieṇs
qui me camillan tus institutionib⁹ ac auspicijs/ mi
lites romanos ꝙ hostes/ qꝫ uastatio maior in modi
cum. ꝓsequam eglaui albano aqua emissa
fuꝛit. Huiꝰ ꝓcuratiꝫ ueis romꝰ/ qd ꝑ uehe te
mere tactum sẽm/ agitant. Deinde simoilꝫ
oꝑtum ẽ. donec unus exhortatione nãma ꝑue
tatus ꝓximũ oppidanoꝝ iam plongiq; lẽꝫ
cõmitio simonij facto/ quis naꝫ ut ẽet/ qui pam
bages delaui albãũ iacuit. Post ꝙ audiunt ar
uspicem ee/ ui duc intelligi religione animi/ ca
usa tus deꝓuiam ꝓtenta pauratione/ si qꝫ
illi eet cõsulere uelle/ ad colloquiuꝫ uatem ci
cuc. aimqꝫ ꝓgressi animꝰ/ dius longius eẽt
i exmes sine ullo metu/ ꝓualens uenisse
manus/ senem infirmuꝫ inꝯspectu oĩũ ra
ptũ/ ne quicquã tum ul tra manibꝫ hostis ad
sinos ꝟ amstulit/ qui cum ꝑ ductus ad im pa
trem inde romaꝫ ad senatum missus eet-sa
cerdotib⁹ quid nam id eet ꝙ de laui albano
deauisi. respondit/ ꝑfecto inatos deos uetes
h ꝓlio illo finisse die quo sibi am mẽtẽ obie
assent/ ut eo diuum ꝓcie fatale/ ꝓueret. Ita
qꝫ que tũ ceciderit/ diuino spiritu inflatus
ea se nec ue i dicta sine reuocare posse. q tal
endo foꝛsitan que du immoꝛtales uulgari
uelint/ aue minus/ quam celanda effando/
ne fas contrahi. His igit libris fatalibus/
sic disciplina ꝙ rusca traditum ee/ ut quam
do aqua albana abundassit/ tum si eam io
manus itte emisisit/ uictoꝛia ciuitati
dari. inde quaꝫ id fiat/ deos meliꝰ uetes
tros esse. Exequebant inde q sollem
nis curatio eet. si quietoꝛes tenem si satis
sidium sup tanta re patres rati. d' ceteris
legatos ꝛoꝛtes qꝫ oracili phitici expetan
dos. Pꝛimisquam adeis oratoꝛes re
ꝺeunte albani ne ꝓdigii piacula mi
nui ẽt. Nouũ te mi' cõsulam putate. Nul
lus tullus. p. finitus medullin' quãtũ. se
gnis siluas. ſ. instituisse religiosissimos
nelius maluginẽsis. ſ. manilius magis
tum in ciuile. Eo anno tãquã nẽ ses nou
hostes exoꝛti. quia simul multas bellis
uulsoꝛes adeuit. ubi ꝑsidium obsidebat
equoꝝ ad latinos/ qui romanaꝫ uicinoꝝ
am oppugnabant. adhec uetentaꝫ q fa
lisco q capenati bello occupatos uide. bat
romanos. nec intra muros quieꝫ oꝛa ne
bona ee/ etamsi inꝫ patres/ de plebis/ i

ẽ hec locum i nunc tam ee/ ꝓpe dictum in
agꝝ romanũ/ exhoꝛtes expeditas mi
tuit. sine ẽ pausus in ultram eam iuuta
romanos/ ne no uo bello se onerarent/ ac
exiguo coꝛ partem uastatio exactu/ ꝑcutu
tus. Romanis. i dignitas maioꝝ quaꝫ aia
ꝓpinquoꝝ ẽq uicinsium/ finit eo nec ma
gno conatu susceptã/ nec i lõgum/ dilata ne
ẽ. sin uel' postumus. q. tullus nõ iusto delec
tu/ q eni albanius plebẽ impediebãt/ ꝙ
uolumtariꝰ quos adhoꝛtando i castra uenit/
expedi manu/ ꝓ agꝝ extem oblatus
ceremb⁹ egressi/ redeuntes de ꝓpinquoꝝ
gramesq; ꝓda tãquicensis/ oppressere.
multos moꝛtales obtruncare. Oꝰ/ exuunc
impedimẽtis/ q receptis agroꝝ suoꝝ spoliis
romam ueluti tũ/ indium adiuuãt/ sacer
dos res datum dominis. Ceto/ inuigilatũ.
erãnt enim ea/ pleraq; hostium ipꝰ/
sublabsa uenisse. Oꝺq; inde redactum/
militib⁹ est diuisum. Cetera bella maxime
q uetens uicinis exactis erant. Iamq; roma
ni despata ſ. humana fidẽ q deos spectã
bant. cũ legati adelfis uenerãt. soꝛte oꝛa
culi affectes/ aggruentẽ responso captiui
tatis. Romane/ aquam albanam/ ame la
ti continen/ ame i mare manere/ suo flu
mine sinas. emissam ꝑ agros rigabis/
dissipatiq; ruis/ extingues. Tum ti insi
ste duces/ hostium muris. memoꝛ quam
ꝓtue dios obsides urbem/ euea tibi hisq; q
nisi pãdunt' fatis/ uictoꝛiam datam
bello ꝑfecto/ donum amplius uictoꝛ ad mea
templa ꝓtulato/ sacraq; patria/ quoꝝ om
nia cura e/ instituta ut assolet/ facto i
gens inde/ habet captiuus uates ceptus.
eumq; adhibere ẽt. mit' coꝛnelius ꝓsti
mus q; ad ꝓdigii albani ꝓcuratione
de deos ute placandos/ cepere. Tuentiq;
tandem e/ ubi ne electas exumonias ne
missum ue sollẽne diu arguerent/ nec
ꝑfecto aliud ee/ quaꝫ magistratus uicto ci
tis/ latinas sacrumq; in albano monte
nõ ute cum ce pisse. unaꝫ expiationẽ eoꝝ
ee. ut tribuni militum abdicarent se
magistratu. dum sacra tenterẽtur ne ꝑtẽ
tur. q inde regnum imitetur. Ea uti facta
sunt ex. q. e. inde reges tres deinde ꝓ fine
re. l. ualerius. q. publius flaccus. mi. fuui
us camillus. Numq; testium intenm

turbam comitia impellantib⁹ tribunis
plebi. Donec cõmenissẽt pugnãre maior
pars ẽbrionũ militũ/explere cruentẽ.
Que dũ agunt/comita ꝑrunt ad famã uolu
tũne hĩta/postulantib⁹q; capenatib⁹q; cõpe
natibus ꝑ falisios/ut ueios omni omnino
o filioq; os ꝑrunt populi ex obsidione em
pent/ita fuit ẽ. antea se id uetantibus ne
gasse/qm̃ unde consilium nõ petissent/supe
tamen ut auxilium peterẽt defẽt. nec ita pro
se fortunatos suos/illis negantẽ. maxime in
ea parte ꝑrunt gentes iusta tam uarios
accolas gallos ẽ/cũ quib⁹ nec pax satis
fida/nec bellum pacto sit/sanguini tam
no nimiq; ꝓximi ꝑsentib⁹ pericul' cõsanguin
eos/id dam/uc siq; uinc entis sue/uolũtate
ad id bellũ esse/si impe diante — Cũ mag
nũ aduersse hostium numen famam
me esse/eoq; mitesc̃ disciplie militẽ
metu omnium ut sit cepte/hanc tantis
patribus ꝑ. hanuis calumq;/progenita/tri
bunus militũ nõ potentẽ/animo. modũ
omis cepte/impone magistratu uirtutẽq;
iam tam exacte cultus. omisq; tempe ps
exercitio eiusdem anni/nesciq; apparebat.
·l. camillũ ꝑ mentiũ cõsulẽ genitũ·l. ca
millum·qui primusquã remũ tantẽ/uince uo
catus arbitrũ/primũ imperatẽ regis/p. camillus
camillus ita uba fecit/omen. quẽdie quem
re maxime inhac ꝓ/uti illi memoria
nũ magistratus/nos ipse omnibus posteri ẽ
insequentem annũ maiestatẽ collegas cosse
nsciatis/q; iam usu meliores factos. me ita
nõ eundem/urbes noũq; ꝑiam/relicũ
uidetis uine/corporis affectẽ/sensus oculor
atq; animum heleter/memoria labare/u
ires animi obtusus. En nos inquit/uinuenẽ
filiũ tenens/effigiem atq; ymaginem
ei/quez uos antea tribunus militũ/ex
plete primus fecistis/huic ego institutũ
disciplina mea/uicarius ꝓme rei. p. re
q; uosq; — quesio quintes/delatus mihi
ultro honorem/hunc petenti missq; peto ad
lectos ꝑ/tuentes. Datũ id petenti fi
lius q; ei/publius licinius/tribunus militũ
consulari potestate/cũ his quos su ꝑ sen
sim/declaratus/animus gemitusq; ẽbrium
militum/ꝑfecta aduersus falisios capenatẽ
q; dum bellũ maiore animo gerunt quã
ostilio papiriano/ẽ sed iudias. Gemitus mõre
honesta temperatem hiens/ante signa ferẽ
primores exadit. Tum in medium tumultũ/
exulta trepidatione militib⁹ collectis/hae
testatur. nec se tam eq uo loco hosti cõmisc.
plus ignominie erat quaz cladis accepisse.
que ipse inclatez ingentez uinc. Tamen nõ
cernis/nõ rome modo quo multiplex fama
ꝓuenãt/si falisios quoq; fine aduersos/egre
ubi miles retentus affligẽ/cũ ꝓuasisset castra
rumor/duabus exercitib⁹ eos/uictõz capenatẽ
ac falisci/q; unteq; omnez iuuẽtutez/huc paul
inde ab cẽ/hic tumultu signa/romane iam cast
aduersos oppugnãt/iam partem hostium ten
tẽ aduersez agmine in festo credideratẽ. Cõ
cũ sum q; in animos ẽ. q; macronagz/quas ex do
mo comitiorũ publicis patrez/obsecratio
nes intemplis facte/ꝓbuisq; abdis petitũ
ut exitũ/aburb⁹ tecti/tem plisq; ac menib⁹
romanis/arceret. Verosque cũ auerent
ciuem/si sacra renouata nte/si pacata ꝓ
digna cẽnt. Jam ludi latine q; instaurata
erant. iam ex lacu albano aqua emissa in
agros uetosq; facta ad petebant — Igitur
fatal' duc adeo adum illius urb' ꝓuidaq;
patre. mi. furi camillus dictator dictu ma
gnũ equitũ. p. cornelius scipio ex diu omitta
re pente mutauerat/imperatz mutauit. alia
ster alius dimus honoz/fortuna quoq; alia
urbis uidet/omnibus primus/deos qui dueis
illo primore fugerant/maxime militem animũ
aduexit effecitq; ne hostis maxime animo
milit eẽt. Ceteri in dicto electu/in die ẽdi
ipse incertum ueios ad confirmandos milit
animos/nec audit. Inde primaz adsentiendum
nouũ edictuz/redit. Nullo detractãte militã.
peregrina ꝑ iam uniuersis latam hẽmaq; opã
suam pollicentes/ad id bellum uenisse/quib⁹
cum gentib⁹ inserendi eg isse dictacz/sacris
iam ostiz ad id bellum paratis/ludis magn
os exse. uouit/ueis captis se scenicos/eosq;
maiute matris re sectam/dedicaturum
tã ante ab rege seruio tullio dedicatũ. Ꝓpo
fectis cũ exercitu ab urbe/expectatione ho
minũ maiore quam spe/magno ꝑmũ nepe
simo cũ falisios q; capenatib⁹ signa confẽ.
omia ibi summa ratione consilioq; acta/
fortuna q; uz ut fit fecit/nõ ꝑlio cũ fidei
hostis/sed casibus quoq; cruit. in gentiq; ꝑdi
ẽ ponitus. cui pars maxima adquestorez
redacta est. Audita multuz militi datum

M.
Hic scripsi
pus nonnull
Camillus.

falisci. y capena
tes. uinc ẽ ꝑ
nepe.

Inde ad uicinos ęvantis ductus. tensoriaq; castella facta. q approximationib⁹ que multę temę mę murus de nullis fiebant/edicto/nequis i nullu pugnet: ad opus milites traducti. opęq; fine ocium longe maximu de laboriosissimum/ cuncta/ in arcem hostium agi/ceptis. q ne mercimoniu/ op⁹ nem sub ea contamus laborem eosdem conficę/ impetus seq; munitoru ruinę dimisse. sene hę/ in ordem open dentibus ferro. nocte ac die nullo/ ante omissis/ quę manu/ cuncta faciunt. Dictator aut iam i manib⁹ uidę victoria eę/ę opulentissimam capiendaq; pdę spe/ quatus nę otiu i uitio/ militis ante bellis/ fluxis/ nequa mde duc militis ira ex malignitate pdę pace/ ani mundam ab pauores expurgata largitę/ caperet/ licentia ad senatum misit. deus i mortalis/ sua benignitate/ suis consiliis/ patientia militu/ nec ira spe impetrande pplo/ R. quid de pda fiendu censerent. duc senatum. duc senatum festinabant sentire nec/ sens. p. liciniu/ quę primus dixisse a filio nepotu/ ferunt/ edita/ patam placę pplo/ ne qui pcipes eę/ pdę uellet/ in castris uelos nec/ fides/ apud/ claudios. qui largitionem nouaz/ pdigalitatem/ inequalem/ i consultaz arguens/ si semel nefas ducę/ captam ex hostibus/ in erario exhaustu/ reip/ pecunia/ eę/ au ctor erit/ stipendii/ exeq pecunia militi mandi ut eo minus tributi/ pcipes cogerent. ei/ enim dominę tatem/ sensuras equali/ omniu domos. nouas/ indulgentiones manu/ actoru urbanoru pruptuas. fortuitu/ relatoru p̄mia eę. ai ira fecisse eum/ at. ut segnior sit pdator/ ut quisq; laboris peculiaq; pdam pręda petere/ prem soleat. Licinius contra/ suspectam q in usum sempę eam pecuniam fore/ dicebat. causaq; criminis ad plebem/ seditionu/ inde de legum nouarum/ pturam. Bacchus igit eę reconciliandi eo animo plebis animos/ exhaustas atq; exinanitas tributo/ tot annoru/ sucurri/ senatui pdę fructuq; ex eo bello/ in quo ipse consenuerat. gratius id fore letus. q; quod quisq; sua manu exhostę captum domu/ retulerit/ quam si multiplex alterius arbitrio accipiat/ ipse dictatore fugę/ fundam exeo/ crimina q; eo delegasse ad senatu/ senatum quoq; delę/ rectam/ ad septimę/ plebi/ de pacis habę/ q; cuiq; fors belli dederit.

Hec tutor iusta sua/ est/ que populare senatus facere/ edictum itaq; est/ ad pdam uerentę/ q; irrumperet/ in castra ad dictatorem. pfiscęnati: ingens pfecta multitudo/ replent castra/

Cum dictator auspicato egressus/ ai edixisse/ ut arma milites caperent. Tu duce/ inque pythice apollo/ tuoq; numine instinctus/ pgo ad delendam urbez uelox. ubiq; hic deam pacem pde nones. et simile uano regnum/ que nunc uesco colis pacz/ ut nos uictores/ in nra tuaq; mox futuram urbem/ sequare. ubi te dignus amplius dime qua templis/ capiae. Hec pcatis supte multitudine/ ab⁹ bus laos urbem aggredient. quo/ minor ab amicali/ ignorantia periculi sens⁹ eet. vegetes signum se iam assis uastabit/ abeuntis ocalis/ pditos/ iam assis uastabit/ iam abeuntis ocalis/ pditos/ iam in pcem pde sue uocatos deos/ alios uocas exurbe sua euocatos/ hostium templa nouasque sedes expetere/ sedeq; ultimus illis diez agere. Nichil omnino timentes/ quam subitas armatas membus arcem iam plenam hostium esse. i mimus/ pse quisque armati disturbant. mirantes quidnam id ee/ quod arma pter die⁹ nemo se ab stationibus romanus mouisset/ Tu uelut repentino ictu furore/ i prudentę/ mentę ad munus. Inseritur huic loco fabula/ i molante rege uetentium/ uocem auspicas dicentes/ qui ei/ hostię exta pfecuisset/ et uictoriam dari/ exaditam manu/ milo/ monisse romanos milites/ ut ad apto armato exta referent. q ad dictatorem ferrent. si mirabitam antiquis/ siqua similia uetis sint. Prodigiis accipiantur. satis habeam hec adfirmationem sene grauentis. miraculis aptiora quę ad fidem/ ita affirmare/ neq; refellere/ e opę pium. Cuniculi/ delecti militib⁹ eo tpore plenus/ in ede unionis que mucientana/ ante erat armatos/ repente edidit. q pars in muris inuadunt hostes. pars. claustra portę reuellunt. ai exercitus laxa tegulęq; amulienibus de suis iacientur/ infremunt ignes. clamor omia uarijs texentium de parietum uocibus/ raptu mulierum. de puerorum ploratu/ complet. motio tempore/ electis exercitu undiq; armatis/ pace factisq; portis/ cum alij agmine irruerent/ alij defensos sedentes muros/ urbs hostibz impletur. omibus locis pugnatur. Dem multa iam edita ede/ senescit pugna. q dictator pones edicere iubet. ut ab iniuria abstineatur. si finis sanguis fiat. Dedi inde i exercitus cepti/ q ad pdam milites primi dictatoris discrimine que ai ante oculos et/ aliquanto/ spe atq; opinione/ maior

Vetus capite

manoziqz pcti rez fenec. Dicaē man adelii
tolleus pcatus eē. ut sicut deoz honoūmq; nr
ma sua fozcia populq; romanꝰ uideꝝ ne
eam mundiaz leuiue. quā im mimo suo pz
uato in cōmodo publicoq; p. ℔. licēt. omiāē
tem se ī haē uenatiōez tradicē memoziē p
lapsu ceadisse. idqz e omen pmunisse. posse
cuctū rem cōiectam ab⁹ nisq; ad dāpnationē
ipius camilli. Capte demū urb⁹ romane. q; posse
pauos deadie annos clarem. sicq; ille dies ce
de hostium de dueptione urb⁹ opulentissime
e cōsiptus. Postrem die hiems aqua dicta
qz sub corona uendidit. ea sola pecunia m
publicam redigitur. haut sine inq plebis. ec
q; reuelete seam pdene duq; absenatum
aligmtaus fautozes quēdo rem arbitrans sb
ecasse nec senatui sz hoīe familie equa
stimus. ad senatum retulisse. patez tam popula
ns sine auctoz fuisse. acceptum referebant.
Cum tam humane opes egesse aueis cēne a
molin cum deū domꝰ ipsiꝰ deos sz olentia ū ma
gis quam ipienū m. aqe. sāqz delecti exomī
ex ato uuenes. prime lo⁹ ex pozta. cādi da
uelle. quib⁹ depōtanda romā regia. Immo assig
tā erat uenāb undi templuz imere. primo re
giose admonentes manꝰ. id signū maxe ꝯu
sio mst. aqte grās sacēdos detrectante. nō eē.
solitus. dem cū qdā seu spū diuino tacē. seu u
ire uen ili loco. uis ne. romaz uino diuissz am nusse
ceū deam conclamauerit. Inde fabule adiecū
ē. uocem quoq; dicentis uelle. audirā. mocam
aqte se. sua. parui molimēta admiticulis seq
uis mō. acce primi. deuez de facilez transtatu fu
isse. integramq; ciuitatū. et nam sedē suaz.
quo uoca romā dicta. quoz uocatu tāe. placā.
ubi tēplū ei postea. ide qui uocauerat camillū.
dedicauit. Hic uetoz occasus fuit. urb⁹ opulē
a ssime ꝯtusq; nois. magnitudiez suaz uel ulcā
clade indicamus. q; decem ebdomades hie mesz cō
sumas cū. festa. cū plus aliquādo cladiz in
tulisse quaz acceptisse. postremo cū facto tum
tenq; urgente. opib⁹ tāū nō ui. expugnata e.
Romam ut nuntiatū e. uetos capios. quā
quā q; pdigia. pcurata fuerant. ec uatū respō
sa. q; pythie sozes nocte. q; quam cū humanꝰ
aduocari consilius potuisse. ait. ducē. mi. furi
um maximuz imperoz omniuz legisse. ta
mē q; tot annis uane ibi bellatū erat. mul
teq; clades acceptae. uelut cum sponte. sua mi
sum gaudiū fuisse. q; plusquaz senae. dēcuerit.
plena omia templa. matrū matrū gnates agenti
uz erant. senatus in quatuoduū quot dies nullo
ab bello supplicationes decēnit. solueuatis quoque
dictaturis omib⁹ odnub⁹ obuiaz effusis celebzauit
qua ullius unq; antea fuit. triumphusq; omnem
cōsuetum honozandi diez. illi modiz aligā excel
sit. maxime conspectus ipe ē. cum u eqs albis iuc
uenem inuecē. pauq; id ī caule m. s. humanū et
iam iustum. iouis solisq; equis. equi parati. dicta
toiez in religionez ꝯiam trahebant. Triumphuq;
ob eam unaz maxie rez. clariozq; quā grauioz. fuit
Dum unoni regime. cumplus in auentino locauit.
de hostibus. de dictatuq; se ab dictatue. sligi dñi
de apollinis domo ceptuz. cui se deuotā uouisse
pde ptem cum dicēt camillus. pontifices solue
dum religione populū consulerent. haut facile im
bae ratio uidendi. referte pdam populū. ut exea
pg debita in sacrum se cēnere tur. tam de eo q
leuissimum uidebāt deū fuisse. ut q se dum
ū que religione exsoluē uellz. cū sibi mee ipe p
dam esse malle. suam. deuotē. pteuz patris impu
blicam defenset. ut exeo domuz aureū dignū am
plitudine templi ac numine dei. ex dignitate po
puli. iii. fieret. eaquoq; collatio plebi animos
ad emillo dilenauit. Inēt. prosicatuz legati
ciuilsos equis uenes. impetrata pace magis
ue festa tam diuturno bello acquie sēt causas q;
q; digni pcreuere. Veis captis. exemplumq;
militiaz. consilia. pcessisse. in sequens annus
huic duos publios cornelios. cossum q; sapio
nē. mi. uallium maximuz uez. cesonez fabium
ambustum. tertiuz. L. sirum medullinū. qui
cū simulū etiam. cornelio. fabio. cos. bellū. aduer
sio ac simulio. capenas soztē euenit. sb hoc nō ulez
ui aue opendz temptare. sz agere. ē de populatus.
pde q; rez agrestium acte. Nulla fere alioz
frugi ferē in agro relicti. ea clades. cepit ad
populuz subegit. pax petentib⁹ data. In fabios
bellum restabat. Pome interim multiplex
seditio erat. cui lenitende causa. uolumaz inuul
sos. quo ea mihi animi romanoꝝ sortē tuē
duducendam confluerant. ex uni. qui adid ar
ati. terra migrei. q; sepulcos uinctam diuisa
ne. ea largitio spm. erexit. qz sibi maiozes ame
tende solatiū obtectum. censebant. Cui enī re
legari plebem in uulsos. ei pulcerima urb⁹
uel agrez. q; uelentiū. in conspectu. sic uberi
ez. ampliozq; romano agro. in eundem quoq;
qua. rome ut. sicut. ut magnificentia publicoꝝ

triumphus. maximus
Furius camillus.

.ñ. q; sapio nos
fuer de fabia
cornelia

p̄uaꝛꝛ tꝛcoꝝ acloꝛꝛ/ p̄ꝛẽbant. quum il
la quoq; actio moueꝛẽ/que p̄ꝛcipuam un
q; ꝛomaꝛ agꝛaꝛijs/celebꝛatioꝛ fuit. Tꝛiumſ
ijq; di uelos. ceteꝝ paꝛtem plebis p̄ẽ
ſenatus/ deſtinabant habitandꝰ uelos
duaſq; uꝛbes cõmunes rei p̄ incoli a p̄ꝰ
poſſe. Poſtulauſſe quẽ/ cum optimates ita ꝛẽ
de rent. ut moꝛituꝛos ſe eoꝝ dicerent/ in
ſpectu p̄ꝰ. qui quaꝛ quicquaꝝ eaꝛ ꝛeꝝ/ uoꝛa
ꝛetulit. quippe nihil ꝛima uꝛbe tã diſſen
tiũ cẽ/ quid inuicẽ ſeꝛe. uicaꝝ ꝛeuel/ q̄ſq;
uictoꝛia pauꝛe p̄ſentẽ/ ſine cꝛe; maioꝛe ſuꝛ
ꝛimaꝝ captis cẽ ueis/ quam ĩ columib; fuerẽt.
Poſtremo ſe relinqui a clib; in patꝛia po
ſſe/ ut relinquant patꝛiam. atq; alies/ nul
laꝝ uꝛbem uicẽ ſibi auctoꝛem. q tãũ ſiam
uꝛ/ ſi eni ex tꝛibunis pleb; uoluntatis eius
laꝛ eꝛat/ cõdituꝛẽ uelos ſequantũ/ nihil
to deo romulo/ deꝛ filio/ paꝛente. q auctoꝛe
uꝛbẽ/ ꝛome. Hoc cũ feꝛus cẽtamiibus
agẽtẽ. naꝝ p̄ter tꝛibunoꝛ plebis/ patꝛes in
ſuaꝝ ſiaꝝ cauſſam/ nulla ꝛes alia maiꝰ
tempeſtas plebem cogebat/ quã qñ/ ubi uꝛbe
cõmunicẽtẽ cã/ clamoꝛ oꝛtus eẽt/ p̄ꝛimoꝝ
es ſenatus p̄ꝛimi tumultu offeꝛentes ſe/ pe
ſtemq; atq; occidi uolebant. ab hoꝛ eꝛatꝰ
dignitatibusq; honoꝛib; uiolandis/ dum
abſtineꝛẽtur/ q ad reliquos cõmat; uexeꝛent
ma. ne obſtabat camillus ideꝰ tã deꝝ oĩbz
loꝛs cõtionabant. q ne miꝛa adquiꝛẽ cẽ/
ſinerẽt ciuitatẽz/ que damnata uota/ oĩũ
ueꝛ potẽtioꝛem ciuitatem/ quam ꝛeligione ſe
exſoluendi haꝛeat/ nichil de collatione di
cere ſibis uenus quaꝝ deo me. qñ ea ſe
quiſq; p̄uatim obligamẽt/ libatus ſit po
pul⁹. eni uero illꝰ ſe tale/ ſuaꝝ cõſoꝛtiũ
nõ pati/ q cẽ ea tñ ſpõa que ueꝛ monẽtũ
uꝛ ſit/ deiecta deſignetur. uꝛb; atq; agꝛi ca
pti/ que q ipſa uoto cõtineatur. mitiones
multaꝝ fieꝝ. Cum ea diſceptatio/ anceps
ſenatui viſa/ delegata ad p̄ꝛimoſ ciꝛcꝰ cẽ/ ad
hibito camillo/ uiſuꝝ collegio/ q ei/ inteꝛ cõ
ceptam uotũ. uicentium. finiſſẽ/ q p̄ uotuꝝ
in p̄ceſtatez. p̄. ꝛ. ueniſſẽ/ ei ꝑtẽ deiectam
apollini ſuaꝝ cẽ. ita ĩeſtimationez inꝛꝛagẽ
q; uenit. peaima exeꝛcitio p̄mpta. q tꝛibum
is militũ conſulaꝛibus. ut auꝛum ex ea eme
ꝛent/ negõ datuꝝ/ aꝛi/ cũ copia nõ eẽt/ matꝛo
ne matꝛibz adeaꝛ. conſuleꝛtan dam habiꝝ/
q communi conſeꝛto pollicite tꝛ. militũ/ auꝛa

q omĩa ornamẽta ſua ĩ eꝛamuꝝ deuleuntẽ/ gꝛa
ta ea ꝛes uꝛbe q maxime ſenatui umquaꝝ
fuit. honoꝛem q abeam/ mumiſ cẽtaꝝ feꝛẽ
matꝛonis hĩtum/ uꝛ pilento ad ſaꝛ ludos q
carpentis feſto p̄ feſto q uẽtitaꝝ p̄ꝛẽ abſ
gul⁹ quino decẽo eſtimatoꝝ. uꝛ pecunie
ſoluẽdẽ/ aꝛꝛeꝛam dunam fieꝝ placuiſſe/ q
omĩ apollini delphos p̄ꝛtaꝛẽ. Simul ab
ꝛeligione dios ꝛemiſſuꝝ/ integꝛaꝝ ſedatoꝝ
ex. tꝛ. pl⁹. inclitũ milꝛtudo in os p̄uapes/ aĩ
alios in camillum/ eum p̄dam uel ꝛetamã publi
cam do ſacꝛamdoq; adnichilũ ꝛedeuiſſe. abſen
tes fe uaꝛ in aꝛpaꝛe/ p̄ſentiuꝝ/ qui ſe ultꝛo uolũ
offeꝛẽt/ ne uel dinaꝝ habeꝛe/ ſimul ex omĩ ꝛem
ex eo anno uideꝛẽ. tꝛ. pl⁹. Latoꝛes legis ĩ aĩũ
eoſdẽ ꝛeſciuit. q patꝛes hoc ideꝰ de mẽ ceſſoꝛibus
legis amiſi/ uel ẽbuni pleb; magna ex p̄te ideꝰ
refecta. Comitijs tꝛ. mil⁹. patꝛes ſiũma op
eni uexiſſe. uc. m. furius camillus octauꝰ cen
ſoꝛ. Bella ſimulabant patꝛem ducem/ ſi largi
tionẽ tꝛibunicie/ adiſſentius quiẽbat/ at camillo
octauo tꝛ. mil⁹ conſulaꝛi potẽtate. l. furius
medullinus ſeptimum. C. emilius. l. mamerci⁹
publiola. ſp̄. poſtumius. publi⁹ coꝛneliꝰ
ueꝛa. Principio anni tꝛ. pl⁹. mot⁹ mouẽt
donec. m. furius camillus in falisꝰ os ad ſe
llum mandatum eꝛat. p̄ſcꝛiptoꝛ/ diffeꝛẽdo
dẽ clamauit ꝛes. q camillo quẽ aduexſan
tiz. ꝛaxime metuebant/ gꝛa. in falisꝰ os ꝛeu
it. Nã ei p̄mo menib; ſe hoſtes tenentes tu
ſſimum ad ꝛati/ populatione agꝛoꝝ atq;
incendijs uallauꝛ/ uegie eos egꝛedi inde/ ſed
timoꝝ logius p̄gꝛedi p̄h abuit. mille fere p
ſſus ab oppido/ caſtꝛa locant. nulla ꝛe alia fi
dentes/ ea ſatis tuta cẽ. quam difficultate
aditus/ aſpis confꝛagoſiq; cẽtꝛa q ptim ar
tis/ partim ardꝛuis iuſs. Ceteꝝum camill⁹
captiuũ indiciem exagꝛis ſcaꝛuis ducem
caſtꝛis multa nocte motis/ p̄ma luce aliqu
anto ſuꝑioꝛibus locis ſe oſtendit. triphaꝛ
am romani murmebant/ aliis exactis/ pꝛe
lio intentus ſtabat. ubi impedite op⁹ ona
tos hoſtes/ fundi fugaꝝq; cẽq; inde paꝛtoꝝ
faliſcꝰ ĩ tectuꝝ cẽ. ut effuſa fuga caſtꝛa ſuaq;
p̄ꝛioꝝ eꝛant/ plati uꝛbem petꝛeꝛent. multi
q ſi uulneꝛatiq;. p̄ſquam pauẽtes poꝛtaꝝ
intꝛaꝛent. caſtꝛa capta/ p̄da adquiſito
ꝛes ꝛedacta/ cum magna militũ ira. q ſe
uentate imp̄ti uicti/ eandem uꝛbem/ q
oꝛtam ex uꝛbe uidebant. Obſidio inde

Camillus

Nota de camillo et magro puerorū pdītore et de eius fuga. Et q̄ pōtuit iustitia &c

urbē q̄ munitiones q̄ inēdum p occasiē impetus oppidanoꝝ in romanas stationes pliaq; parua fiēt q̄ tēp̄ neutrū ꝛ dimta sit/ cum firmitatē oppidi aliē exercitē ꝯ necessarijs obsessis quāz obsidentibus sufficēt indebat q̄ eque diutiū futurū labōr ac ueris fluxū. mīstrauit impatoꝝ romano simlēr ac cognite rēp̄ bellicas uirtutis spēm q̄ maturam uictoriā deuisse.

Hos erat falisci eodē magīo libero et comite uti. simlq; plurēs puer q̄ hodie q̄ in grēcia manet/ unus cui demandabāt tuc pceptū liberos sic seuere sic q̄ sacerdotū debitū pcellere/ erudiebat. Is cum ī pace sustinuisset pueros/ quos urbē luxus exēdio diuq; cōsuēt. michil eo more pbebit tēp̄ inēd missō dū m̄ hōe uoluptatibz modo longioribus spatijs trahendo eos exercēdo lusti ꝑ montiū q̄ uallatas longius solito ubi res deposcebat progressus/ inēd stationes eos hostiū castraq; inde romana/ impetū ad camillū pduxit. ubi sceleste facinoꝝ sceleste ꝯsilio ser monem addit falentos se in manꝰ romanis tradidisse q̄ eos pueros quoꝝ patrēs eos capita ubi rez sine/ imprestātie deuidit. Quē ubi camillus audiuit/ nō ad similem inquit tuū nec pp̄ulus ñ impatorem/ sceleste ꝑ scelestio munere uenisti/ nob cū falisc̄s/ quē pacto sit humane societas nō ē. Quā ingēnit natura uinclū ē/ entq; sunt q̄ belli sicut pacis iura sic q̄ ea nō minus quā foꝛte ꝑ dicia nr̄ gerim⁹ arma habemus ñ adūsus ea ꝛ eatez cui q̄ eam capias urbibus parcitur. ꝛ adūsus arma cos q̄ ipōs qui nec lesi nec lacessita a nob castra romana adūerios oppugnāt/ eos ti quantum inte sit/ nouē scelere uasti. Ego romanis armis/ uirtute/ operibus/ fraus uetos uincam. Denudatuz/ deinde manibus post tergum uinctis. reducēdum falentos puerīs tradidit. uirgasq; eis quibz ī falentos ꝑ uinctos agēnt ī urbē/ uiderentes dent. Ad q̄ strepitu caulis/ cōcāt sui populi p̄mū facto. Denū omnibus gratulabundus de re noua uocato senatu tanta mutatio animis ē in uicē/ ut qui modo efferati odio usq; ad ultimū exitium/ pene quā capendarum pacem mallent/ ap eos pacem unusquisq; in foro q̄ curia/ celebrantū. cōsensuq; omniū legati ad camillum mittūt/ dantq; inde p̄missu camilli/ romā ad senatū qui deditos ꝑ flagitabāt. Introducti ad senatū/ ita locuti ferunt. Patres cōscripti. uictoria cui nec deus nec hō quisquā inuidet uicti aut q̄ imperatore nr̄o. Deditionē nos uob̄ nati quo nichil uictori pulcrius est/ melius nos sub imperio uro q̄ quāz legibus nostris uictimus/ eueniat hīs bellī/ duo salutaria exempla ꝓdita humano genī sūmos fidei/ ī bello q̄ pace seruatum uictoriā malluisse. nos fidē ꝑ uocati uictoriam ultro detulimus/ subditione uīa/ nostra. Mittite qui arma/ qui obsides qui urbez patentib⁹ portis accipiamus. nec uos fidei nr̄e/ nec nos imperii uri pnitebit. Camillo q̄ abnuentibus q̄ cunctis gratiā acta. Falisci insuperandum militiā et animi. p. II. tributo uacatione/ pecunia impetrata. Pace data exercitus romam reductus. Camillus meliore multo laude/ quā ex triumphante/ albi ꝑ urbez uehebatur/ equis signis ultima fide q̄ hostib⁹ uictis ex urbez rediit/ tractate et uēcandiam ñ tulit senatus/ quin sine mora uota libaret/ exercitusq; duceret ad domū apollinis delphas legati q̄ ferrent. L. ualeriū. L. sextius. L. manilius missi/ longa u nauigatione/ atq; pauli fretu scalo aperiatis itinere flumen excepta deuehunt ī paras. Dos erat ciuitatis uelut publico Latio/ ea tam pdam diuitē. soꝛte eo anno ī simo magistratu erat tarasicheus quidam/ romanis imicissimus similiq; quāz suus. Qui legatos nomen domūq; q deum cui mittēbant q dum ciuitas uentus ꝑ multitudinez quoq; que semp fere ne regenta ē simul religiosa iuste impleuit. Ductosq; in publicum hospitiū legatos/ ea ꝑsidio quam nauim delphos ꝑsecutus romaz inde sospites reduxit. cum eo senatus. q. ē factus/ dona que publice data. Eodem anno. ineques uarie bellauēt. Sed eo uic in certo fuit. q ap ipos exercitus q romana essent/ uicta ne ēent. Imperatores romani fuere ex cētū mīlia. c. emilius. Spurius postumi/ primo nē omnium gesserunt. Fusis inde deinde hostibus emilius ꝑsidio uerrugi nez obtinē placuit. Postumius fines uastat. Ibi eū in cōspectu agminē/ negligētius alios bñ gesta eunter adortī equitēroꝝ in necto ī proximos compulere tumulos. Panicō q̄ inde nē rigunez/ quam ad ꝑsidium alueū ē platus. Postumi⁹ finis intentus receptui/ ea cohōne aduocata/ frōtem increpanti

falisci

Nota

Nota

decius camillus

tunasicheus

Nota

de fugam · fusos eē ab ignauissimo de fuga ciuiō
hoste conclamat · unusquisq; exaē mitose eq quoi
re q fēret ad missiz flagitium. Recordem cōze
ctuos eē. neq; diutiū uiz id gaudium hostibz
foze/ posse ntes ut cōfestim inde ad castra hosti
uz duēt. a maiore ptu erat porta in plano · mch
pene recusabāt. Hi ea ante noctē expugnass
ent/ collaudatos cōpa ciues/ patos que eē/ quā
ea ingilia milet/ a hostes nocturnā in fugam ex
tumulto iam noctu ab ea ma que ferebat uerru
ginez exciēdē ne. fuere obuiā/ plusq; dū lucem
ſ luna p noctē/ admissiz eē. Ecce aue ī cētus di
utūno pho fuit. ſ clamoz ne mugnē platus
cū castra romana credēt oppugnari cōtī ire
ac pauoz is/ nec quicquā retinēte abp obsec
ante emilio tusculiz pilata fugiēte. in fama
ipmā placi eē. Postumiū exatumq; ocissiz
ſ qui/ ubi pma lux metū insidiaz effusē sequē
tibus fusibile. Cum pequitasset diem/ pmissa
re pe tens. cantū in eat ardoz is/ ut nō uiam su
sti nīre impetū equi. cedes inde fugiētiū qua
l' ubi ita magē quā uictore res gentiū/ ad pmiē
hostium/ facta eē. Tristemq; abtusculo mutuz/
ne qui quaz exēta cuntate/ litere apostumio
laureate/ secuntū. uictoziam p. ſ. eē/ equoz
exatum de eum ſ. Tribunoz plēb actiones/
qz nō dum tuenerant finē/ q plebs cotinua/
relatozib legis tribunā natuz/ q patres re sicere
inē cessoz es legis/ annū ſ. ſi plus sius cumiaſ
plebs ualuit. quā doloze un patres ſ. ſ. eē fiō ut
cō ſ ī ius plebi magistratus crearet. ſi in
nū post q iam de amis creati cō ſ/ lucretius
Flauius. sexius sulpitius camerin. Prima pi
hui dīn fe uacta/ qz nemo ex collegio inēssit
erat/ cohoztas ad pferendaz legem ōis pl. nec
legnū obiacē cōsulibz resistēte b omiq; cuncta
te ī unaz eam curiam cōuocauit. Quia ubi
uānūz ī suo agiq; expugnant/ colonoz
pars maē ī columis/ qua noctē/ pdictione opp
dum captus/ libam p quā sa inb fugaz de ac/ w
mā pfugē. l. lucretio consule/ ea pūcia euene.
Ipse exatu profectus/ dū hostes uicit. uictōq;
roma admiss aliquāto ocissiz redit. Dies
dicta erat tribunus pleb biennī supioz is. A.
uīginio q quīto pomponio/ quos defēdi/ pmī
cōsensu/ ad fidem senatus pcurabat. neq; em
eos/ aut uite ullo crimine/ aliq; aut grauī magā
tus/ quisq; arguebat. Pequam grauiā cōtes
pacibz/ uigationi tribunicie intessisset. mat
tanī grauiam senatus/ plebis ma/ q pessimo ex
emplo moui/ tenus mulib grauis eis cōdem
nati fr. — Io egre passi patres. camillus pi, Camill.
lam ferens plebem arguebatq; iam ī sup
uersa/ nō intelligēte/ se pauo iudicā de tribun
is inocessionem sustulisse/ intercessione sibla
ta/ ebiuniam potestatem eiusdē. Illā q illi
spauent essenatam licētiam ei magistratus/ pa
tres latinos/ salli eos si ebiunia uis tribunitio
auxiliū relli nequeat. sstuid celim/ patres in
uenturos. eē cōsules q ita parabat/ q fide publi
ca/ dea pi tribunos eos tam tulissent/ qui se na
tus auctoritatem/ secuti essent. Hec ppalam cō
clonabimdus/ in dies magis augebat uis hom
inuz. senatum nō manere ad ius legē q nec
resistebat. ne alie descendere ī forū cū dies es
se uidebat. Inde legis/ quas uocant me mum sse nt/ sibi
pares sua sp/ q deū templis/ ac solo/ inquo na
ti eē ne/ dimicandum foze. nam qd ad se pti
net actineat/ si fine gle/ sibi mē dimicatione
patrie/ memisse fr fas. sibi apla quoq; eē in tē
ab se captam/ frequentam cōdie. se ſ. ſ. ui mo
nimēto gloziē sue/ q ante oculos hzē urbem
latam intriūpho suo. ī sistere os/ uestigys la
udum suaz. ſ ne fas duce tēptam de relictā
abdis in moziabus/ ingti urbem. q ī capti
no solo/ habitare ppl. ii. q uictrice patria/ u
ctam mutare. Hys adoztā omib primaps
conatā/ patres senesq; tam fenerati ley
agmine sō/ infoza uenerunt. Dissipatiq;
p tribus/ suos quisq; ebules pzensantes/ oza
re cī lacrimis cepere/ ne eam patriaz pzo qua
fozissime felicissimeq; ipi ac patres eoz
dimicassent deserierent. capitoliū/ edē uesle/
ceteraq; cēa templa deoz/ ostentantes/ ne ex
ule ex uozem p. ii. ab solo patrio ac dis
penatibus/ in hostium urbe agerent. eoq; re
adducē ne/ ue melius fuit non capi uetos/ ne
roma deseretur. Quā nōn agebant ſ pabz.
q ine pces in tā deoz mīo erat religiosū
pti maxime fuit. q legem unaz/ plures ebz/
antiquam uisse xime. ſ Deoq; ea uictoria le
ti patribus fuit/ ut postero die referentib
cōſ. ſ. eē cī fieret/ ut agri uetentani septem
iugera/ plebi diuidēt ur. nec patribus fa
milie eātur/ ſ ut omnium ī anno libroz capi
tum ratio haberet cū. uellentq; in eam ſtem
libros tolle. Eo immē celerita plebis/ mi
ch cetatum e. quo minus consulatia omi
tia haberetur. creati consules/ lucius ualeriꝰ
potitus. m. manlius cui capitolino. postea ſ

Inter laureate

l. Flauī sulpiī cōſ.

cognom

cognoñ/bi ex magnos ludos fecere quos m̃
finius dictator/uouerat ueienti bello Eodem
ãno eedē unnois regie/abeodē dictatore eodē
bello nota/dedicatur. celebratamq; dedicatio
nez ingenti maĝ/narum studio/tradit Bellū
hauc memorabile malgrado cū equis pestum
ẽ. fusis hostiū/primus pene quā man̄ conserer
ent. galeato q̄ p se uenientiq; cedendis ī fugā
fusis/tm̄ phus/malluo ut ouans ingr̄deret urbē/
decretū ẽ. Eodē anno/nouis bellum cū multi
mensibz exortū/quo ppē fama pestilentiāq; ī
agro romano/eversicente celoq; nimijs ar
tam/exactis duci neq; iussit. Obquā multimē se
salpinantiū/adiūctis/superba elatu/ulcus agros
romanos incursauere/bellum inde duobus
pplis indictū/ẽ. nullus censor decessit. ī eius
locū m̃. cornelius suffectus. que res postea/
religioni fuit. q̄ eo lustro/roma ẽ capta. Hec
de inde unquā/inde mortui locū/censor suffi
ciatur. cōsulibz/q; mortu implicatis/placuit p
inē/regnū renouari auspicia. Itaq; cū ex
ẽ. consules magistratu se abdicassent/ī terr
rex creatur. m̃. furius camillus/qui p. cōnel
lius sapionem. ii. de inde. l. ualeriū potitū ī ter
regem/prodidit. Siboeo creati sex tribuni mi
litum/cōsulari potestate ut q̄ iam fuere eo
mo modi nalitudo fuisset/cuius magistratui
rei publice. cēt/Rat quib̄ tribus magistratū ac
pe. l. lucretius. furius sulpitius. m̃. emilius l.
furius septimius/agrippa furius. c. emilius l
lucius. Ex his/huic lucretio q̄ emilio/uulsi
mēsis pricia/euenit. salpinates agrippe fu
rio. q; sex. sulpicio. Primus cū uulsimensibz
pugnatum ẽ. bellum nuc hostius ingressi/ager
mē ani same aspum fuit. fusa cōcursu primo/a
cies ī fugam. milia octo armatoū abequitibus
mē clusa/positis armis ī deditionē uenere.
Et belli fama effecit. ne sepugne committēt.
Salpinates/membris armati se tutabant cū.
Romani pdas passim/q; ex salpinati agro q; ex
uulsiensi/nullo eam uiā arcen̄te egerūt.
donec uulsimenbz fessis/bello ea conditione
ut res populo. R. redderēt/stipēdiumq; ẽ ann̄i/
exactū pstarent/ī ex annos indutiae date.
Eodem anno. m̃. cedicius/de plebe nūciauit
tribunis se in noua uia ubi mūc sacellū est
sinistrorsum uocem nocte silentio audi
sse/clariorē humana/que magistratib̄ dicta u
bet. gallos aduenisse/id ne fieret/ap̄ auctoris
humilitatē spretum. eq; longe/quia eoq; ig

tiq; gens erat/neq; deoꝝ modo mortalia inoug
ruēte facto spreta/sed humana quoq; oīa/que una
erant/in. furium ab inde amouere. qui die dicta
ab. l. apuleio tribuno/pl̄is ap̄ pecuniam uicentamq;
filio quoq; adolescente p uades q̄ ex arbitratu cū acti
tas domiz tribus ciēt tribusq; magna pe plebis
erat/p cūctatus dies eorū/responsu tulisset/se ui
olatum quam damnatus cēt/absoluē eiz ñ po
sse/in exilū abire. pcatus abdis in montib̄ si ī
nouo sibi ea munia fierent/primo quoq; comit
desiderium sui cunctis ingratie faciēt. absens/q
nted militib̄ grauis acris dānatur. Expulso
inde/quo manente si quicquā humanoꝝ exti
ē. capi roma nō potuerat/sed uenturo fatali urbi
clade/legati abclusimis ne minē/quicquā adūsus
gallos pterentes. Eam gentem q̄ a die fama/du
cedine sanguis maximeq; uini nouatis uolu
ptate capta/alpes transisse. agrosq; ab eis rusas
inter cultos posse disse/q̄m ne uersse ī gallia uini
uz illicende gentis causa. sarmentum dulcis uini
corrupte uuoris ablicamone/cui tuncꝝ ut fierat/
ipē p potente uinene/q̄ aquo expti prue nisi ex
terna uis quesita cēt ne quiret/hunc tamen seu
tib̄ alpes ducem ductoresq; dulcis uini sisse q pri
mi alpes transierint/satis constat. ducētis q̄ ante
annis ant̄ quā dulcis oppugnaret urbem/q; nou
orpne/ī italiā gallī transierunt. Nec ar
bis p̄mus sarsoꝝ/si nil eo ant̄ cū his qui mod̄
appenninum alpesq; incolebant/sepe exactis
gallia/pugnauere. Dulcedo ant̄ romanuz imperium/
late cepit. manq; otes patuere. man sine ui
fenoq; quibus/italia insule ut angit/quamuis
potuerunt nota sit argumento/q̄ alteri cultui cō
mini uocabulo gentis/alteri aduenaī nōie
ab agenda cultoꝝ colonia/ uocauere uetuste gre
ci eadem/cum num aduenam uocare.
q; uetus mane ne ignotes/incolueremb̄
duode nus ciuis. primus/ante numā/ad infe
rum mare. Postea ea ne appenninuz/coīdē quoc ci
pici origines eiusmē/colonis missis/que tm̄
padum omia loca/excepto ueneton angulo
qui finium eam colunt mantuani/ usq; adalpes
tenuere/alpinis quoq; ea tenentib̄. nec dubie
origo ē maxime ueneis/quos loca ipa efferant
nequid exemplo pē sonū lingue/nec eum
ioz morū retinēt. De transitu in italiā
gallorū/hec accepimus. Primo tarquinio ro
me regnante/celtarū que pars gallie celtice ē pe
nes bituriges/summa imperii fuit/ii regē
celtico dabant. Ambigatus is fuit/ipsius pa

Expulso camillo

Aduenas gallos.

Oppugnador fuisse/equid
ab aduen̄ clusii gallos
ab alpib̄/seu quo alio d
ucto adductos/nec eos
qui oppugnauerint clu
sium/

Clusi. q̄ excedebā.

sana.

De transitu gallorū ī italiā.

60

na-qtum sua tū publica ꝓpollens-q̄ unum ꝓ
cui/gallia adeo frugum hominūq̄ fertil' fuit
te q̄ habundans/multitudo uix regi uide
tur posse. Hic magno natu ipē iaz exhonera
re ꝑgrauante turba regnū capiens/bello-
uesus ac sigouesum/sobrotis filios/ī pagos
uenes mittit. se eē in quas diuideret
dugunis sedes/ostēdit quantuz ipi uellent
nuz hominū exciret. ne qua gens circē aduc
enientes posset. Cum sigouesо sortit' datū hē
cines salnis. bello uesо autē paulo retrorsē ī ita
liam uiaz diuidabat. is q̄ eius exꝓpulsis hab
um dabat bituriges/aruernos/senones/edu os/
ambarros/carnutes/aulercos/exactis ꝓfectī
ingentib' pditum equitū q̄ corpus/intrasq̄
pinos uenit. alpes inde ꝓspicit erant. quā
inexpugnabiles uisas/aut equidē mirō. nul
la dum uia q̄ quidem contentus memoria
sit/nisi de hēcule fabulis credē libet/superatas.
Ibi cū ne hut spōtis/montiuz altitudo niuē
et gelidos/cōtz spectantiq̄/qua naz petiū
cta celo uigz/īmaluī orbē etiaz transiuere/
religio etiam tenuit. q̄ adlatum mē aduenas
queuentes agrum ab salluū gente oppugna
ri. massiliuenses erant/ī naub' aphoce ꝓfec
ti/do gallī fortune sue omen rati/adiuuere iuz
que ꝑmuz intē nam eg'ss occupauerant loca/
patentib' sinus omnium mē/ipi ꝑ tenuinos salti
q̄ uallis alpis transcendere. fluuiq̄ acce cusa
hunt paulticino flumine/cū inquo consedisse/
agrum in subrum appellā audissent/cognomi
ne in subbz pago eduoz/ibi omen sequēt' loca/
condidere urbez/mediolanū appellarūt. Alia
subrū manus gēmanoz q̄ camino duce uesti
gia ꝓcul secuta eodem saltu/fluente leuoue
so/cuz ascendisse alpes/ubi nūc brixia de
uenā urbes sunt/locos tenuere/libuit consi
dere. Post hos salluuz qui ipe antiquā gē
tem/leuos ligures incolentes/circa taurinz
amnem pene non tenuere longinquo spaz
tio gessi/amniam me padum atq̄ alpes
oia tenentiū/pado tenus/ꝓnectoriū etruscoz
modo/si etiam umbroz agros ꝓfuge/inuasi ap
penninum tamē sese tenuere. Cuz senones
recentissimi aduenaz/abuntente flumine
usq̄ ad estu fines habuere. Hanc gentem
clusiū romāq̄ intrauisse compero/ido pa
rum cētum ē. solz ne an ab oīb' as alpinoz
gallorū ꝓhis dubitaz. — Clusini nouo bello
exterrīti/ī miraculum/ī finitimas hostium

Vbi nō ꝙ Antiqꝰ ꝓcedē
bat thusca. q̄ ulē
mediolanū. s. usq̄ ad
montes q̄ diuidē ytā
liā a gallia.

(M)ediolanū
Brixia.
Verona.

Velue sim
Bigone sitz

ſtusicatas arripere. q̄ genus armoz. audaciq̄
que sepe abus aspadum ultraq̄ legiones
eruisoz fusas. quidquid adiuuis romanos
nullum eis in societatis amicitie ne cāt
mīs quod negantes cōsa gruneos adiuuis
poplm romanuz nō defendisse. legatos
romam/qui auxiliuz absentatu peterent
misere. de auxilio nichī impetratū. legati.
ñ. fabii abusti/filii missi/qui senatus ꝑ. R.
noīe agerent cī gallis ne aquib' nullam
iniuriam facere ꝓsset. sed os ꝓ. R. atq̄ amic
os oppugnare/uāmis eos bello quoq̄ si nes a
gat uictos eē. si melius missi/bellū ipin
amouen si posset. q̄ gallos nouaz gentem
pace petius cognosca/q̄ armis. Quis legatio
ni ꝑfecti legatos/gall'q̄ magē quā roma
nis similes/hiisz/quib' postquam man
data ediderunt/in concilio gallorū datur
responsum. Et si nouū nomē audiamē uan
oz/tamē credē unos foztes eē/quoz auxili
uz si/ciuibus in re aduersa sic implorat/
q̄ qm̄ legatione adiuuis se maluīnt quam
armis tuen sedes. nec sequidem pace quaz
illi afferame/aspnant. si gallis egentib' agro
quem latius possideame/quā colant diuisu/
ptem finitū concedame. Ille pacē impetrā
ri posse. q̄ responsuz coraz uāmis se acce
pturos/q̄ sine gerat ager/oram hyspem re
manis dimicaturos. ne mutante domū pos
sent. quantum gallī natura ceteros mor
tales ꝑstarent. Quod nā id mis eēt/agrū a posse
soribus petē/aut minarī arma/romanis
quientibz. q̄ quid inter nra re gall' eēt. cī
illi se/arma ius ferre. nomia foztiū uirop
eē ferocē dicēt/ac nisi uires/q̄ animis/ad
arma disamitur. q̄ pluī cōsentāt. Ibi iam
urgentib' uānam urbem finis/legatis cō
tra ius gentiuz arma capiūt/nec id clam
esse potuit/cī ad signa etruscoz/tres nobi
lissimi foztissimiq̄ romane iuuentutis/
pugnare/tm̄ eminebat pegma uirtus
quin etiam. q̄. fabius euectus eq̄ ad em
equo/ducē gallorū ferociē ī ipa signa et
ruscoz uecordantem/plagis transfixū
hasta occidit. spoliaq̄ eius/gētem/galli a
gnouere. ꝑq̄ totam aciē uānū legatum
eē/signum datum ē/omissa inde inclu
sinos ira/ne ꝓtu caniū/minantes rōmi.
Et amē/qui extemplo romam eundum
censer ent. uicere senioz/ut

legati pri mittūtur/questum in unas.
postulatum q; ut pure gentiū molato
fabiū tederentū. Legata gallorū cum
ea fuisse erant mandata exposuissent/
senatui/nec factum placebat fabiorū/
q uius postulatē barbarī uidebāt/ꝛne id
q; placebat decerneret/intante nobilita
tis uiris/ambitio obstabat. Itaq; ne penes
ipos culpa esset/clades forte gallico bello acce
pte/exactionē depostulatus gallorū/ad popl
m uenit/ubi tanto plus gratiā atq; opes ual
uere/ut quorū de pena agebatur/ꝛc. nul
lū consulem potestate/in sequentes annū/creā
rent. Quo fit/ut sectis quam dignis
simis in fensi galli/bellū p palam nūcia
tes/ad suos redeunt. tribuni militū cū tri
bus fabiis aduersū/quintus fulpiciū/longe
quinc? uiri/quarto/p. sulpicius maluginē
sis. Cū tanta moles mali/instaret/ad eoob
secandos forte casu/ubi ripa fluuius ingu
entem/refringi nō uidet/cautasq; aduersū
fidentiam/ac uerentē hostem/alioscq; simi
timos pplos/ultima experiens auxilia/di
ctatorem multis tēpestatibus diuisū/ea
tūc in ustigato atq; in audito hoste/aboc
cano/tentauit ultimis exis bellum aperte/
nec extraordinarij impij/ausi quicquā
fuisse. Tubicinū quoq; tementate bellum/
cū eam esse/summe rerum p̄erant/qui
dū actum nichilo accuratius nē quā ad med
ia bella hēi solitus erat/exercitiantes q; ad
famā belli/habebant. Interim galli/po
stq; acceptā/ultro honores hostium/inolitos
rebus-unis humani/elusāq; legationes
suam ce/flagrantes ira. Cui ī potens ē
gens/cōfestim signis cōuulsis/atato a
gmine ire in hostē cōpit. Adquoq; pceimti
us rapti tumultus/cum exercente in legio
arma gallorū/fugaq; agrestium fiet/
uomas se ut magno clamore/significabant.
Quacūq; ibant/equis uiris/ōge declare
fuso agmine/in uasa obtinentes loca
bz ante cedente fama/nūtiisq; clusinoꝝ/de
inceps in alioꝝ pplorū/primus etruscā
uomam/celitas hostium tulit. Quippe q
b?/uelut tumultuario exactu/raptim du
cto/egre ad amnē lapidez/occurrit/equa
flumē alia/crustumis montib?/palato de flu
ens alueo/aut ml'tiz infra uiam/tuleri
no amni/miscetur. Jam/ad ostia cōiugis/
hostium plena erant/cū nata in uanos tu
multus gens/tuba cantu/clamoribq; nāq?/
horrendo/cuncta cōpleuerant sono. Ibi tub
uum militiz/nō loco castris dū captato ī pre
munito uallo/quo receptus cet. nō deoꝝ
saltem si nō hominū memores/nec au
spicato/nec litato/instruunt aciez/deduc
tam ī equum/ne cū numero hostiū mul
titudiē posset/nec tam equam frontes pos
sent. Cū exercituū ī firmaz/q uix cohorentem
mediaz acē haberet. Paulū erat a dextera eo
rū loca/quē subsidiarijs/replere placuit. Ea
rum/ne initiuz pauoris ac fugē/sic una sal
us fugientiū fuit. Nam brenn? regulus gal
lorū/inpaucitate hostiū timens/maximē ar
tem/ratus adid captum superiorē locum/
ubi galli cum acie legionū recta/sponte
cuanissent/subsidia/ī aduersos transiisse/q;
ī pectus darent/ad subsidiarios signa conuer
si eos loco depulissent/aut duobus fracti ī equo
capitanti superanti multitudini metuens
ad eo ī fortuna mō/ꝛ ratio q; iam cū barbaris
habebat. Jn altera acie/nich similis woman
is-nī aps duces. nō aps milites erat pauor/fu
gaq; occupauerat agros/q tanta hōim oblitio
ne multo maiorē pauoꝛ/ueros in hostiū ur
bē ci tulerus arcē/quā recto itinere uomā ad q
uirites ac liberos fugerent. Pariterq; subsidia
os tutatus est locus/in reliqua acie/simul
ē clamor. Primū ablatē/ultimis abēgo a
udientis/ignotiz hostem/pri pene q; uidēte
nō in nō tēptato certamine-ꝛ ne clamore
quidē reddito-integri intactiq; fugerē. Nec
ulla cedē pugnantiz fuit. Ēgressa/suo met
pōdere/amisē incūbā ī pedentiz fugam/
arcanā pam tuleng/quo armis abiectis.
totū sinistrum cornu defugit. Magna ma
ges sed ē milto-sq; impiorū/nauali/aut in
nalitos graues lorcas/aliisq; tegminibz
hausere gurgites. Max tamē ps in olu
mis uenos/pfugit. Unde nō modo pfidu
quicquam-ꝛ nec mūtus quidē clades ro
mā ē missus. Adextro cornu q; paul aflu
mine a magē sub monte sterterat/romā
os petere/q nec clausis-quidem portis urb?/
in aream confugere. Gallos q; uelut obstu
pefactos/miraculi uicturie tam repentine
tenuit/q; pauore defixi/primū steterūt.
Velut ignā quid accidiss. Deinde ī sidias neue
n-Postremo cesoꝝ spolia legē/armoꝝq

tumulos-uc mos eis ē. ꝯcrepare. Tū demū
postquam nichil iam quā hostile cernebāt' nec
ingressū' nec multo ante solē occasum' aduersē ro
mam pue'nisse. Vbi cū pgressi equites' nō pū
cis clausas. nō stationes ꝓpositas excubare. nō
armatos ē in muris retinuisse' aliud ꝓtin
ꝰ simile miraculū eos fugientes' noctēq; ne
cti. ignote siquā urbis incolumis atq; ame
nis consedere. Exploratoribus' missis' circa meā
aliasq; portas' que nam hostiū impedita re' con
silia ēent. Romani cum ps maior exacte ue
tustatis' quasi romā' nemo sine ē quēquā
pte' eos qui romā refugerant' ardēte' complē
rant os pariē' uini moriq; totam ꝓpe urbē
lamētis impleuerūt. Pretores demde lucti'
sine fecere publicis patrū. postquā hostes ad
ē nūciatū ē. Mox' ululatus eam tusq; diffu
nos' uagam ab' arce mēnia turrimatum bar
baris' audiebant' omē inde ꝓ' fusi ensiū' fa
tentes animos' usq; ad lucem alēdam' ne idē
tidem iam in urbem futurus impetus' primo aduentu qui aderant' ad ur
bem' manibus eni ad allā fiuisse' ni hac con
silio' foret. Deni subortū sōle q' aut in
ulti diei superat' ante noctem rati se dia
sinos' cum i noctem dilatum consiliū ē.
quo plus panoris i ferent. Postremo luc
appropinquas' exanimare. tum oriq; ꝓpti
ꝓ malū cōmens fuit. Cū signa infesta pū
tis sime illata. nequaquā tamen' ea nocte
neq; insequenti die' simul' illi que ad alias
cam pauide fugerat' quietas' fuit. Nā cū ꝓsē
di urbem posse tam pāua relicta manu fres
nulla ēēt. placuit cū singulis' de literis inuen
tutem militarē' senatus q; robur' in arcē capi
tolinū q; conscēdē. arma q; frumēto collatis' ex
loco in de mutuo' deos honesq; romanū no
mē defendē' flamine' sacerdotes q; uestales' sacra
publica agere. abscendūt. Paul ausē me' nec
ante desen cultus eorū' quā nō sine ē me qui
uolerēt. Bi arx' capitoliūq; sedes deor' fi sena
tus capite publica cōsilia' simultatis' inuenta'
sine fuit' imminēs nunc urbis' fatales' ianuā
ē' senior relicte in urbe utiq; pentum tūlē
q; quo is q' quior ad' de plebe multitudo fēre' se
nes muphales' cōsulanesq; simul se cū illis
palam dicē' obtutus. Nec is ortor' quibus
nō arma fere' nō tuen patriam posse' one
rat' uos inopiā armatorū. Hec inē' senior
mori' desiderio' uacuata' solaca' ne se inde

ad hortationes adagiū iuuenū' quos i capi
tolium atq; in arcē ꝓsequebant' cōmendā
tes uirtuti eor' iuuentaq; urbis p ccc.lx.
annos' oīb' bellis uictrias' q; cumque reliqua
ēēt fortuna. Ingredientib' qui sine omēm
atq; opē secum ferebat. abhis qui capte ur
bi' nō sine ē statuerant exitio. cū ipsa res sine
aesq; misabil' erat. Tum mulierib' fletus' q
uocan' fatio mestā' iuxta hos' mīe illos sequā
tium' rogitā' tiū q; uirgs natosq; cui se fato dare'
nec q; hostis sine ēēt malis' relinquebant.
Magna ps tamē eor' in arcem suos ꝓsequte
sunt. Nec ꝓhibente ullo nec nocente. q; qd' u
tile obsessis adminuendam' i telle' mitiga
dines' id pars humanior erat. Alia maxime
plebis turba' quasi nec capē' tam exiguis' colli'
nec alere inopia fruma' ꝓtenerat'
ex urbe effusa' uelut agmine' tam uno' per
te tamen. Inde ps pagos dilapsi. ps inter
petame finitimas' sine ullo duce. aut cōsensu
suas quisq; sperē' sua cōsilia' omnib' ꝓlo
quitis' exsequentes. Flamē' interea quum mal'
signa equi uestales' omissa res suas' aq'
que sacra' secū ferenda. Que quia inter
ad omia ferenda necessarie' relinquē' ni esset'
consulentes quis ne ea locus fideli asseru
tus' custodia ēēt' optimū' duxere' condita'
in doliis' sacello' proximo ēdis' Flaminis' qui
romalis. ubi nē despui religioē defodere' cete
ra' me' se onere' parato' fecere. Quidque sub
ligno ponte ducat' ad ianiculum' meo clino
eas amne. Albinus' de plebe romana homo'
consessus' plausibo' comitē' de liberis habē'
me' ceteras turbam' que mutat' bello' urbe' ex
cedebat. Salua etiam tam disparili ne diuin
aut humanarū rez' in religiosis' ratio' sacer
dotes publicq; sacraq; pī ne' pediū' ue seruaq;
se de suos' in uehiculo' consparsa' desedere' ue
xē' de pueros' ui sine' uirginēs' sacraq; inpia
rum' imposuit. q; ceteri quo' ne' sacerdotibus' ce'
p uenit. Nome' interim' sacris' iam' oīb' ue
i tali re' aduenandam' arcem' compositas' tur-ba
senior' domos' regressa' aduētū hostiū obsti
nato' admoritem' ad' expectabat' qui eor' ci
uiles gesserant' magistratus. ne i foro' ne
pfin ne honorq; aut' uirtutis' in sigbz' more
ten' que augustissima uestis' ē' ten sas' diuē
tib' triumphantibus' ue' ea uestis' medio
edium ebur-nis sellis sedere. Inde qui. m.
fabio' ptatio' maximo' pfante' cum' de nomi

Nota tam aulū

ſſē eos ſe ꝓ ꝑcta/quietibuſq; nr̄is amiſſē
dabāt. ⁊ Galli q̄q; iuxtā ꝑta noctē/a conten
tione pugne/remiſſiꝰ ne dños. Et q̄ nec in
acie/anapin uſq; ad ſtamen nimis ꝓlio. ſi tur
impetu ad ſe capiebant urbē. ſin aut/ſin ardo
re diēi mg̃ſſi/poſtero die/urbem paſſim ad
na ꝑcta/in ſua ꝓuincie. dēq; ferentes oculos
ad templa deū/dēq; ſolam/belli ſpem tenē
tem. inde modico relicto ꝓſidio/neq; in di
ſſipatos exitio ante capitolio impetus fieret/
dilapſi ad ꝑdam. uacuis oculiſſu hoīum uiſ.
Ꝓ inꝑia q̄q; tecta/agmine mutē. Patri
ulq; uelut ea demū intacta/⁊ refecta ꝓda/
bant. Inde rurſus ipſa ſolitudine abſtēn
ti. neq; ſi anus hoſtilis/nisi q̄s exꝑtē ſuū
um de ꝓpinqua ſuo loca/conglobari rediba/
ubi eos plebis edictis obſecratos/pacē ab
dant⁹ ꝓmapiū/maior ꝓpe cūctatio tenebat/
aptā. quam clauſa/immadēdi. adeo aut ſecū
quiꝫ ne nerui/humidi/intuebant̄ mediū ueſtibul
⁊ ſedentes uiros. ꝓcē ornatuq; hīs tum q̄ue/
huīano augustiores/maieſtatē diū qua mul
ſēnitusq; oris ꝓferebat ſimillimos Dīis/ad
eos ueluti ſimulacra uſi/cū ſtarent. Q. papi
nius unus/ex his dicē gallo bābam ſuā uetū
ois/ꝓmiſſa erat ꝓmulcēdi/ſcipione ebureo
ſcapule incuſſo/iram mouiſſe/atq; ab eo in
tus cedis oriri/cetera ut ſedib⁹ ſuis trucida
tos. Poſt ꝓmapiū cedē/nulli dēi mortaliū
parci/diripi tecta/exhauſtiq; imas ignes. Ce
rtiq; ſeu nō ois deleāt urbē libido erat/ſeu ita
placerat ꝓmapib⁹ gallorū oſtentam q̄q;
mēdia ceteris causa/ſi obſeſſi ad arma nec
antare ſedū ſuam ꝓtecto obſeſſi poſſent/q nō oia cōb
man tecta. Vt quocūq; ſup cēt urbē. ad pug
nis ad flectendos hoſtium animos habēt/
nequaquā p inde atq; in capta urbe/ꝓma de
inde paſſim ante late uagatus ē ignis. Roma
ni exarce/plenam hoſtiū urbē cernentes/ſuā
gētiq; pnas ob/cāſſis/aī alia atq; alia ꝑte no
ua aliqua clades oriri/ſi mēbra ſolui animꝰ
ſi ne animo quidē atq; oculis/ſanq; conſtare ꝓ
terant. Quocūq; clamor ſonuit/hoſtiū/mulie
rum puerorūq; ploratus/ſonitus flam me
q flagor ruentium tecta diuiſa/patent
es/ad oīa aduersi atq; oculos flectebant. ne
uno ad ſpectaculum aſſoꝰtuna ꝓbi/occidēs
patre/nec ullius rei ſuaꝝ relicti/ꝑ quaꝫ
ora ꝓna uindicta tanto ante alios miſandi/
magis/quin unq; obſeſſi fuit. Q. mē cluſi aqui
na obſtabant̄/oia ſua/hoſtes in hoſtiū ꝓfecte.
Hec eis quillos nox/die tam fede actum/ex
ceꝑ/luce dein nocte inquietam/inſecuta ē. nec
ullus erat tēp⁹/quod a nouo ſemp cladis alicui⁹
ſpectaculo deſtaret. Nichil tam/tot oneratū atq;
obrutū mal/fleuerit dños. quin q̄ si oia flāmis
de ruinis equata uidiſſent. Quidnā ſopē patriq;
quē te uebat collem/libitam rebeti/uīuturne deſē
dēbe. q̄ tum eisdem eodie accidere. uelut
aſſuetū mal/abalienā animē abſenſu nra flagitiū
dños. anima cū fēxnūq; inde reuis/uelut ſolas re
liquias ſibi ſue/intuentes. Galli quoq; paucis
dies/tecta in urb. nec quicq̄ bello geſtū. cū int
mi cendia de ruinas capte urb/nichil ſup ēt ꝓ
armatos hoſtes uidere. nequicquā tot cladi
b⁹ ictos. nec flexibus addictione cū animos. ni uſ.
ad hilētur. extrem ultima q̄ imperū facē/in arce/
ſtantiſſe. Pxima luce ſigno dato. in tacito ois ī fix
o inſtructi. Inde clamore ſublato. de teſtudine
facta/ſubeūt. ſed iuſſus quos/romani nichil temē.
nec tempide ad omīs additus ſtatim omīb⁹ ſignis/
qua ſigna ferri uidebant/ea uelut ruinā oppidi/
ſcande hoſtem ſimūt. Quo ſuccedēte magis mi
randū/eos pelli poſſe ꝓpulue facili⁹ q̄ medio
ferre diuo reſtare. ſtatq; inde ex loco ſuperior/
qui ſe ſua ſponte/in hoſtē inferebat/impetu
facto/ſtrage de ruina fudere gallos/ac nimiq;
poſtea nec ꝓs. nec immuſi tēpeſtiuenire tale
pugne genus. Omiſſa itaq; ſtre. p ruinā atq;
arma ſub eundi/obſidionem parant. Cui⁹ ad o
ꝓ⁹ memores/q̄q; in urbe fuerāt firmitū/in
cendiis urb⁹/abſtiſſe rant. q̄ vagus ꝓpōs dies/
rapinā omīe/uelos erat. Igitur exercitu duūſo
ꝓ am ꝓſiuimus ꝓpos ꝑdā plane/partim
obſidēdā. ne obſidentibus/ſi immitū popli
tores agrū ꝓbēnt. Ꝓfiſcentes ā gallo⁹
ab urbe/ad romanam expiendam. ultimē fur
tuna ipā/ardeam. ubi camillus exulabat du
ce. Q. me thor ibi fortuna publica. quā ſua/aī
dus hominibusq; acuſando ip⁹ ſeneſcēt. indigni
do miſtaq; ubi illi uim cēnt. qui ſecū uelos
ſalentoſq; expulſent. qui alia bella fortius ſēp
quam felicius geſſiſſent/relente audē gall
ox exercitum/aduentare/atq; d eo pauidos
ardeates/conſultare. nec ſcias quā dim no
ſtri tactus/cum ſe in media contiōe inuiſi.
Abſtinē hoſtes/ſuetus ad talib⁹ conciliis/ſtrenue
inque/uetes amicā uim q̄ aues mei. quiq ne
ſtrum hoſtiaꝝ ſeruitute. q fortuna hec egre mē.
Nemo unq̄/conditionis mee oblitū me huc

Camill?

12

Nnatam̃ gallor

ꝓcessisse putet. ſ̃ res ac pricliz cõmune cogit
q̃ quisq; possit in re crepida ꝓsilire in medium
confert. Et qñ ego uob̃ ꝓtamos mis in me
mãs g̃tiam referam q̃si mee cessiõ aut ui
sa erit mei uob̃ si in bello nõ fuit. Hac arce ꝑ
patria steti. q̃ in uictus bello impiae ab ĩgra
tis animis pulsus sum. Vobis aũc ardentes fõ
tina oblata ẽ. q̃ ꝓtamos plagis ꝑ. xv. bũfi
cijs quanta ipi me mi misi. Nec enim exprobra
do. atque memores sumt gr̃ie referendæ.
q̃ hinc urbi arcis ingens belli exhoste gim
ini ꝓmendi. qui effuso agmine aduẽtare
ges ẽ an natum corpa animosq; magna
magisq; ſ̃ma decere. Eo in etiam omẽ pl
ebem q̃ unũ fere ẽ argumẽto sic clades
romana patentes aperuerit. exercere capi
tolioq; his exigua resistẽ manu iam obsi
dionis tedio mentes absterrendũ. uagosq; pagos
palamẽ alios uinosq; rapẽ dulce repleri. ubi
nox apparet. ꝑ re nuos aquar sin monumẽto
sine signis. ac custodijs passim ferarum
ritu sternunt. Nec ab re eandis rebus mag ere
tã soliti ẽ cauti. si uob̃ ĩ ratiõ ẽ tuendi mania ne
sua nec pati hostia gallis fieri. ꝑma nigrina
capite arma. frequentes me segnimi ad
eadem nõ adpugnam. misi uictos sõpno ue
lut pecudes trucidandos tradidere. ñ re caso
eumdẽ arce ire. meam eximam. quẽ rome
hũ. Equis inquisq; ꝑ suasiz erat. Tarz
bello uirz nemi nem usquaz ea tempesta
te cẽ. cõcione dimissa. orz ꝓcr aurane ĩcen
ta quã mox signũ daretur. Quo dato ꝑmo
silentio noctis ad portas cuz camillo ꝓfec ſi
ent. egressi. aut ꝑcul urbe. facie pdam erat. q̃
stra gallor intuta neglectaq; abor pãte
nacta clamore inuadũt. Nusquã ꝓcul oĩ
loas ceras ẽ. nuda ũpa. q̃ solita somno tr
q̃dane. Extremos tamen ꝑuor aribilibꝰ
sus. eratosq; ante ũs esse ignaros. n
sugam. q̃ quosdam. ñ hostes ipz. in puros
tulit. q̃ magna ꝑ magnum antatem. tel
da. incursione absoluendus ĩ palatos fue
ta. clam nemi mẽ. Simul ĩ agro uicen
ta tusculi facta strages ẽ. qui urbis iam
ipe quadrigentesimus annũ. uicine. oppi
le. ab hoste. sine. sato ĩ audicõ. ad eo mes
mi sena. ne ĩ agrum romanũ. Eo qe in
cõsiones facere. nc. plenaq; ꝑde. uicos et
iam ꝓcliorum q̃ sem ultimaz romanꝰ
neis. ĩ cio hũme oppugnare. Viderant

eos milites romanꝰ uagantes ꝑ agros. Et
o. gatos agmine. ꝑdaz ꝓse agentes. q̃ ca
stra. cne bane. aut ꝓcul uelis porta. ĩ ꝓmũ
missatio fuit de ñ indigetas atqz ex eo ꝛxl
animos cepit. q̃ rursus. q̃ iam aquibꝰ bellũ
gallicũ in se ãimasse. ludibrio eẽ cladẽ
suas. nec temperare ãimis. quin exẽplo
impetuz faceret. compilloq; adedito ce tum
one. quẽ sibi metipi ꝓficerant. nẽ in noctem
sustinuẽ. camill̃ par. camillo de fine ductoꝛ.
arcã eodem ordine eodemq; fortune euen
tu gesta. quin q̃ iam duab̃ capitibꝰ qui adi
noctaine sup fuerant. sed alia manũ cusoz
ad salmas ꝓfecti. noctẽ in sequẽtem ex in
ꝓuiso maiorem edem ediderunt. publica
q; uectoria ouantes uicos redierunt. No
me intenm̃ plenum q; obsidio segnis et
uarimq; silentium ẽ. ad id cñ ĩcẽs gal
li. nequis hostiũ euadere. nesciaz nes possi.
cum repente inuenis romanus. ad mutatio
ne. in se cures hostesq; cõiurare. Sacrificium
erat statutum in quinquali collegium fabie.
ad id faciendũ. c. fabius dorso gabino ancꝰ.
sacra manibz gerens: cum de capitolio des
cendisset. ꝑ medias hostiũ stationes egressꝰ
nec ad uocẽ aut quam ire ex eo motus.
inquinualez collem ꝑ uenit. ibiq; oĩbus
sollemnitez pactis. eadez reuitens. simili
ore. stanti uultu. graduq; sano. sacra ꝓtu
ẽ deos. quoz cultum. ne morar quidẽ me
tu. ꝓhibitus deseruisse. in arcem. ad suos
redit. seu attonitis gallis miraculo ducta
te. seu religione. q̃ iam moris. aut quã
quã neglegens ẽ gens. Vetis interñ ñ ãi mi
tantum indies sed iam uires accrescebant.
Hec romanis solum eo conuentibꝰ euagis.
qui capitolio adisso aut clade capte urbis pala
ti fierent. Et etiaz ex latio uolutamus cõ
fluentibus. ne in pte ꝓxte cẽtie. maturũ
iam uidebatur. repeti patriz. en piq; ex ho
stium manibꝰ. si exprori ualitudinario. aps
te erat. locus. qui admonebat camilli. q
magna ꝑ militiz erat. qui ductu. auspi
cio q; ẽ. celeres ꝓsperẽ. gessẽ erant. ne dictus
negare. sed missurũ cum sibi. nec deos nec
hoiũ quisq; impeditum finire. potius
quã ipe memor oris sui. posset. Impetroẽ.
cõsensu omniz placuit absentem camillũ
creari. Et ad senatu. qui romę
eet. ad eo negebat omia prudz. dictatoꝛem

renī ppe pdidiss rebz ſnabant. Ingenti
piculo tranſe undum phostū custodias er
ac ad eam rem pontius quo minꝰ impiger
inuenis opem pollicitus incubans ozna
ſcandy tilen adurlez deferē. Inde qua pro
ximuz fuit ampi p pzenuptum eoz negle
ctum hostiuz custodie ſaxiz in capitoliū eua
dit a ad magrātus ductus. mandata exerci
tui. dare pro inde ſono nec exomitys amicaꝰ
nemocatis de exilio ussū popli ca missus di
ctatoz ex tīplo dimittī militesq; habentes
un patrozes quē uellent. Eadem diligentiꝰ
nūciū uelos contendit. missiq; ad dēm lega
ti ad ca missū uelos eū pduxerē. seu q ma
gis ē dē libet n pzius pfectum abardea
quam compere legē latam q nec i ussu
pli mutari simil possz. Nec nisi dictatōe dic
tus auspicia inēyatu hzē lex curiata late ē.
dictatoz q absens dictus. Dum hec uelos
agebant inteꝝ arx rome capitoliūq; i igē
ti periculo fuit. Namq; galli seu uestigio no
tato humano qua nuntius ad eos pueneraꝰ.
seu sua sponte aduſo adcāntes sxum ascē
su equo nocte sublustri ad pmo inexmē qui
ēptaret q mā pmissē. tacentes in ardua
ubi quid inqui ēet altū inuenī. subleuātes
q inuicē q habentes alij alios put postulaꝰ
ec locus. tanto silentio i sūmū euasere. ut nō
custodes solū fallerent. sz ne canes quidē solli
citū animal ad nocturnos sxepitus excitaꝰ
ent. Ansēres ī sēres ni fefellerē. qui sacris u non
is ī sūma inopia cibi tam absti nebāturꝰq
res saluti fuit. Namq; el an gore eoz alacꝰ
q ad pitu excitus mācus mallius qui trē
mo ni consul fuerat. un bello egregius ar
mis et ne pris. simul ad arma ceteros accꝰ
uadit. Et dū ceteri trepidat. Gallus qui tam
ī sūmo ostiterat un lone ictum detur bat.
ciuis cāsus pcōlāpsi. cū pximos sxēnere
trepidantes. alios armisq; omissis. saxa q
bus ad hēbant manib amplexos. trucidā
unt. Jamq; qdā congregati telis missilibus
q saxis. pturbare hostes. nunq; tota pce
lapsa acies. impune ad pz defertur. Sed ad
to deinde tumultu. reliquū noctis. quātus
unturbatus mentib pdit. cū pditz quoq;
penatibꝰ sollicitaret. quieti datū ē. Luce ō
tā uocatus ciuilio ad omnibꝰ militibus
ad tribunos cum q recte q peperā factoꝰ
sui deliberetur. mallius pmū obiectutem
laudatus. donatusq; ī abēbunus solū militū
sec cōsensu q iam militarī. Cui unusquiſq;
as farris q quartarios unus ad eos ei q mā
ce exime contulere. Item dictu pānaz. ceteꝝ
copia fecerat eam argumūtuz ī gens amici
tis. ci se quisq; uicini suo fiduciams detracti
ozpozi atq; usibz necessarijs ad honozez unius
um cōferre. Tuz iuuenes ei loco qua fefellerant
ascendere hostes. atati q aim ī omis moze mi
litem se ad iuuandum publius sulpitius tribu
nus militū pmittat. consentiente clamoze mi
litū. in unū iuuenes cōtinentium culpam de
nis dantes abstinuit. Neum aut dubiū ei no
ce. approbantibus cūctis. de sano deiecat. Inde in
tentiozes uigiliaq; custodie eē. qd ap gallos q ubi
gatum erat. nec uelos nomiaq; mitios comeare
q ap Romanos nocturnum pauoꝝ memoria. sed
ante omia obsidionis uelut mala. fames uiq;
exercitū urgebat. Gallos pestilentia q diu in loco
iacente inter cumulos cadauez hostes. cū ab
eundi uagandi q ualoris pleno. animoq; nō
pulueꝝ mō fetere. cum quid uenti motum
cēt. quoꝝ intoleranti ssima gens humoꝝ
ac frigoꝝ assueta. cum estus et angore uena
ta uulgatis uelut in pecua morbis. moreꝝ
tū. Jam pigritia singulos sepeliendi. pmisce
ne deuastos cumulos hominuꝫ urebant. hu
manoꝝ que inde galloꝝ nomē. in signem loci
fecerunt. Induce demde cū romanis facere
q colloquia pmissu impatoꝝ hiemq. in quib
cū idemtatez galli famē obtenderent. eaq; neces
sitate adductos cibatos uocarent. dz quidem
el opinoz causa multis locis pmis dissipato
ho iactatus ce ī hostium stationes. Gz iam
neq; dissimulari neq; sem ultra fames po
tat. Itaq; dum dictatoz delectum pfecto
hz magnū equitū. l. uiderunt. abuersis abdi
ne ex tum uiret. Parte ansi erat qua quib
q aut impar ad oriendū hostes. Interim capi
tolini exercitus statoi bz uigiliisq; fessus supi
tis tam humanis omibz malis. cū fame unaꝫ
natura una non sineret. diem. de die pro
spectans. q ap auxilium abdictatoze appareꝫ.
polthemo sde quoq; iam solum alio defiaꝫ
te. q cū stationib pcederent. pe obtenti
b insūmum exercitus armis uel dedi uel re
dimi se quacūq; pactione posse. Jactan
tibus nō obscure gallis aut magna mē
ce de se adduci posse. ī obsidionem relin
quamt. Cum senatus habitus tribunisq;

Camill?

63

8ublustri.

Anseres. capitoli uj ē fen tati

militaꝝ/negꝫ datuꝫ/ut pacaſcẽt. Inde/ mꝫ. p. ſul
pitium tribunꝫ milit/q bꝛẽuium regulꝫ gallon/
colloquio/tñ ſtatta nes ẽ. Et mille pondꝰ auꝝ/pti
um/ppli gentiꝫ moꝝ impatum/factũ/uel ſedi
ſſime pſe/adiecta indignitas ẽ/pondera abgal
lis allata inquã/q/ꝛ bumo ꝛeuſante/addatuꝫ
ab insolente gallo/ponder/gladius/ſ audiacie
inolle randa romanꝫ uoꝝ ue mctꝫ eẽ. ſi diuq
q homines/philẽ redempcoꝫ uꝛbẽ romanos.
Nam ſoꝛte quadam/pꝛuſquam infanda mez
ces pſiciatur/p alcationes nõ diu/ꝰ diuꝫ ꝺ̃ſo/
dictatoꝛ inſueniet/auferriq; duriꝰ de medio et
gallos ſũmouen/ulet. Cum illi remittẽtes/pa
ctos diceꝛent ſe ſe. negaꝛ eam pactiõẽ ratã eſſe.
que poſt quam ꝛẽ dictatoꝛ creatus eẽt/ſinistꝛo
ab iſtenois uꝛbs magnã/facta eẽt/deniq; atq;
gallis/ut ſe adſtiꝰ expediant. ſuos in/acuum
comitẽ ſacranas/q arma aptare/ſentiq; nõ du
bio reapare patriam/ulet. In oſpectu haldẽtes
fana deoꝝ q omnes q ulerus/q ſdũ pactis de
ſoꝛme belli malis/q oꝛtã que defendi ꝛepenq;
q ulaſſe ſas ſit. Inſtruit deinde aciem ut loco natu
ra patebatur/inſeriꝛ ute ſolo inf/q natura
ſequali/q omiq; que arte belli ſecunda ſunt/
eligi ꝑparant ue pꝛeſſe/pudic. Galli nouã
ue trepidi/arma capiũt/atq; magꝫ quã oſti
lio inermes in curiũt. Jam ñdẽre ſoꝛtu
na. iam deoꝝ opes/huanaq; oſtia ñ roma
naꝝ admirabant. Igitur ꝓmo concurſu/que
maioꝛe mouẽdo ſuſi galli ſunt. quaꝝ audaciã
uicerant/uſtioꝛe altero deiũ ꝓlio/ad octauũ
lapidẽ gabina uia/quo ſe exſulgi contule
rant/eiuſdem ductu auſpicioq; camilli/ꝰ cum
ea. Ibi edes ſia obtinuit. caſtra capiunt
q ne nũtiꝰ quidꝫ cladis relictus. Dictatoꝝ
romana exhostib/ꝰ patria/triũphans in ũrbem
redit. Inde/q ioꝝ militares/quos ſemdiuos
uocant/ioui ulius ac parens patrie/ꝰ dicaꝝ
q ale/ut/ꝰ/ haut uanis laudib/ꝰ appll abacũ/ſua
cam. dem bello patriam/ꝛeꝛuꝫ ſpacẽ haut
dubie ſuſtuli. Cum ꝓhibuit migrari uetoꝰ
q ẽbunis ꝛẽ inclitus agentiꝫ/ꝰ poſt in cenſaꝝ
uꝛbẽ/q pſe inclinata magꝫ plebe ad id cõſiliũ
uꝫ. Eaq; cauſa fuit/non abdicandi/ꝰ poſt triũ
phum dictaturã/ſenatu obſecrante/ne ꝛes
publicaꝝ in tẽꝛto ꝛelinquẽt ſtatu/oĩum ꝓ
mum/ut erat diligentiſſim/ꝰ religionũ cul
toꝝq; deoꝝ ꝛ mortales ꝓtinebant. retulit.
q ꝺ. mẽ/ facit fama omia/q/ꝺ ea hostes ꝓſſe
diſſent. iſthuc ꝛenẽ. cẽminarent/ expdiẽt

qꝫ/expiationeq; eoꝝ ꝛ libꝛis ꝓ duũuiros quẽ ꝛẽ/
cum certaꝫ hostiaꝫ publice fieret/q ſacra ꝓ
ſũ. ac ſacẽtes ꝛe pſſent. Buſiq; ei ꝓpli/
ũ inꝫmiſſus hoꝝ deuꝫ ꝛ moꝛtaliũ eẽt/lu
di capitolini fierent. Qꝺ/ uꝫpe optimũ mavi
mũ/ſiuꝫ ſedẽ atq; aꝛcem/ꝓ ꝛ. inde trepida tu
tatus eẽt. ollegiũq; ꝺeam ꝛe m/ñ ſimꝰ di
ceꝛeꝫ conſtituẽt/exhis qui ꝛ capitolio atq; ꝺe
habitanent/expiandẽ. Iam uocis noctũne/
q nũtia cladis/dñi belluꝫ gallũ cum/audita ne
glectaq; eẽt/mentio. ilata/uſſuq; templuꝫ
ꝛenouatuꝫ/ allocutio fieꝫ/auꝫ q gall/ exptuꝫ
erat/q; ex alijs templis/inde trepidationem
in uarios ꝛellam collatũ. cũ inque ꝛeſeꝛet opẽ
ꝛet/conſiſa memoꝛia eẽt/ſacriꝫ omne iudica
tum/q ſublatus ſella ꝓmiſſum. iam antea
ineo religio cunctatis appaꝛebat/ Qꝺ/ ei ꝓpu
blico datꝫ de eẽt/ex quo ſummaq; pacta/ mer
ce dis/gall/ omiſſe/ amentatus conlatũ acce
pãt/ut ſacra/ dum abſtinẽtur/ matronis/ gratie
apte. honoꝝq; additus/ut eaꝫ ſtatt uiroꝝ/
poſt moꝛtem/ ſollẽpnis laudatio eẽt. His
ꝓ dictis que ad deos ꝓtinebant. quoq; ꝓſena
tum agi poſſe/ Dum tem ũ agitãtibus ti
bunis plebꝫ aſſiduus contoꝛbꝫ/ut ꝛelictis mu
ris/in urbem patriam ueios/ꝰ/ transmigra
ꝛent/ in contionem/ uocatis ſenatu ꝓſequẽ
te/ aſcendit. atq; ita ũba fecit/ ad deos/ꝰ ꝺe
ſe quintes cõtentiones ci. plꝰ ue nec triſtiſſi
mi exiliꝫ ſolatium aliud huĩm/ quo ad ꝺe
uiꝛi/ quã qꝺ/ pati abbꝰ ceꝛtamiñbꝫ eram. Et
obeadem hec/ niſi me ſenatus populiq; ꝛu
ſtiꝫ ꝛ uocantes/ ꝛeꝺditum/ umquaꝫ fuerim/ñ
mihi me ue ꝛeditem. Oꝫeq uolumtas mutata.
ſi uꝛbs foꝛtuã/ꝓ pulic. Quippe ut in ſua ſede ma
neꝛet pacã/ ꝛogabatur/ nõ ut ego unq; in pa
ta cẽm/q nẽ quiſcẽ de tacꝛem lite uter/
miſi hec quoq; ꝓ patria dimicatio eẽt. Cui/ꝺeẽ
quo adiuta ſuppetiꝛ/ alius turpe/ camillo ꝛiam
nefas eſſe/ quid e/ ꝛepeam/ q obſeſſam ex hoſtiũ
manibus ereptam/ſi ꝛeaꝛpiam ipi deſeꝛam/
Et cũ uictoꝛibꝫ gall/ capta tota uꝛbe/ capitoliuꝫ
tamẽ atq; aꝛcem/ duꝫq; q homies romani/ ten
ũint habitauiñt/ uictoꝛibus romanis ꝛe cap
ta uꝛbe/ atq; quoq; q capitoliuꝫ de ſede ꝛetur.
Et plus uaſtitatis huic uꝛbi ſecunda noſtra
foꝛtuna facet. q ad ueſta ſeꝛat. Eq̃ndem/ſi no
b/ cam/ uꝛbi/ ſimul poſite tradiꝛeq; ꝓ manus
ꝛeligiones nulle eẽnt. Tamẽ tñ̃ cuidens mu
mẽ hac tempeſtate ꝛeb/ affuit romanis. ut

Camill/.

Qꝺ cãm

ꝛ. ſequẽtia negre/ ſpna/ uñ/ carte/ ꝛ e tale ſig/. ꝛ
negligentiã

ōnēz con dictaz habemus. millus locus ſ ea nō
religionuz deoꝝ qꝫ neglegētiaz domuī cultuī
exemptam hoībz putem. Intuiemī enim hz
tēpeps annoꝝ ul' ſeamdas res uel aduſaſ.
in ueietis oīā, pſpe euenisſe. ſequentiꝫ deoꝝ ad
uſa ſperiētibꝫ taz oīuz pmuz uenens lelliꝰ pquot
annos quanto labꝫe gestuī nō ante cēpſ finem
quiaz motu deoꝝ aqua exlacu albano emissa
ē. Qd hec tantaz urbī urē clades ꝓnūciauit
aīe exōta ē quā ſpzeta uoce elo. Comissa de aduē
tu gallozꝝ quā gentiū uis ablegataſ nīs uol
atum quam anob aim uindicari debet eide
neglegentia deoꝝ pē missuz. Igiē uicti cap
tiqꝫ de uedēpti tā penaz diis hoībzqꝫ dedim?
uc etiaz ozbi de animo edm? ſi duſe de me
res admonuer religionū. Confugim? ncap
tolium ad deos adſe tem ious opē. max.
ſacta in ruina rez nāz ſtliā ēe celauimuī.
alia quecta in finitimas urbes admouimuī
abhoſtium, oaul' deoꝝ cultuī. deſa abdus hoī
bꝫ tī nō meminimus ſi dē igiē patriam
q uictoziam. q duti qui lelli tectus deaꝝ ē
missuz q inhoſtes qui ea quanta impē de
dum fedus de fidem fefellerime uiceze rez
tuzem fugamqꝫ q de nr hec cultu neglec
tiqꝫ numinuz cata monuīta in urbz huma
nis ozne ntes ec quo ſentias quintes quā
tum inx dū e nauſragijs ꝓzis culpe cladiſ
qꝫ emigēes patrem ne fas iurem auſpicato
ī auguratoqꝫ condeam halem? nullus locuſ
ī ea nī religionū deoꝝqꝫ ē plenus ſacrificijs
ſollemnibꝫ. nī dies magestan quā loca ſē in
quib' ſiane hos ōs deos publicos ꝓuatoſqꝫ qui
nes deſtum esis q' pr uiz factuz ē qd' ī obſid
one nup in egregio adoleſcente Cozneliozꝫ
bio nō mi noē hoſtiuz admissione quā uīā
conſpectū ē. Cū ie gallica tela digreſſus ex me
ſollene fabie gentis in colle quirinali ab ipſo
gentilicia ſacra ne lello quidē memicit. publi
ca ſacra q romanos deos ī pace deſen placet.
q pontifices flamineſqꝫ negligētiozes publi
caz religionū ee. quaz pmatus in ſollēpnib
tis ſiue forſitan aliquis dicat ſiue ueis est no
ſtiuos. aue hinc inde missuos ſacerdotes no
ſtios qui ſacra ſcrutent quoꝝ neutraz fieī ſalua
ozmonis pōt q ne oīa gnātum ſacra omiſſa
pensam deos imo mis epula num alibi quaz
in capitolio puluinar ſtuſa pī pōt. Qz de ceno
ueſte igiē signoqꝫ q impeni pugnis aſtodia
ei cōpi teneturꝫ loquar. Qd de animalib' nīs
magr gradine tuqꝫe quinne pater. hec oīa
in pſenio deſen placet ſacra ēqua alia urbi
quedam uetuſtoza origine urbī q indete
quid me nos de maiozes meos ſic ſtli facta
quedam in monte albano lauinioqꝫ nob' fa
cenda tradiderūt. ſi ex hoſtiuz urbibꝫ romaz ad nos cāſſerui ſac religioſiz fuerē hīc ſine piacu
lo ī hoſtiū urbē uetos tranſferem? Recordamini
agrie dum quotiēs ſacra ī ſtauſſēt qꝫ aliqd expa
tio n ti ne gligentia caſti ne pē missuz ē modo
quetes poſt pdigium albani lacꝰ miſi ī ſtanum
no ſacra auſpicioqꝫ uetuſtiozꝫ affecte uerē
ti bellozū p remedio fuere. at nō tāquā uetez
religionuz medozes q pegrinos deos tranſtulimuī
romaz. q in ſtauimuī nouos. Iuno regina tran
ſiecta aueis nup in auentino quā inſignis ob
excellens matzonaz ſtudiuz celebꝫ dilicata
ē die ad locandū templū ꝓpe celeſtē uocē exaudi
tam. immota uia uſſimus fieī capitolinos lu
dos ſollēpnib alijs addidim?. collegiuqꝫ ad id
nouuī auctoze ſenatu condidim?. Qd hoz oīm
fuit fuſa pī ſi una cū gall' urbē uāmaz relictuī
fuim? ſi nō uolūtate manſim? in capitolio ꝓpe
nūses obſidionis. ſi abhoſtib' metu uetuſtiozꝫ
ſacris loquim. q de templis. Qd nī de ſacerdotibz
ī ne immītes uetuſtiozꝫ piaculi comfectū. de
ſtalib' nempe una illa ſedes, ē ex qua eas nichil
um quaz pē quaz urbe capta mouet. Flammiū di
ali noctem una manē exta urbē nefaſtē ē. Hos me
ientes ꝓmanatis factuis elis. ſacerdotes q ue
ſtales nue de ſerunt. Veſta q flamen pegrī
hīemdo in ſingulos noctes quantū ſibi uetuſ
publice piaculi cōtinet. Quid alia que auſpicā
to agunt' oīa ſeue mira pmemuī. an oblimoni
dū an negligentie damus. omnia cuncta q
rem mulcant cōtinet. omnia cernūtiaqꝫ
consules tribunoſqꝫ mulcantes auſpicato
ſpicato niſi ubi aſſolent fieī poſſunt. Veſus ne
hec tam ſeuerī ancoritatis ci ꝓpulsa tam
to incomodo mī deſtam hanc abdis hominibꝫ
urbez ouenit. ſi nos ipā cōgie uaſtemī ī cendi
numſqꝫ relinqie urbez. q ad meginoīa ne los
migrare. nec hic edificandū nouum plenum
uenire. Hanc aūt iactam magī auſim quaz
uetam ee. Ne ego nō dicam appiū ne abiqui
nes puto. qui me mīths migrallo adueni
ſalus tectis publicis ꝓuatisqꝫ ſtante ī urbe
me urbe hīc eidem rem actam ee. ut uetos
transmigrem? Et ui dece quatuz me meam
ſuiaz uiuuaqꝫ uitē ſic tribuni uos q iam ſi cē

facendum ñ fiente/nūc magz facendū putant.
Ego cōtēnec ídmiratus fuerim-priusquam quale
sit andie nos-q̄ iam si tum migrand' fuisset
incolumi tota urbe-mīe has ruinas relinq̄
nolim ñ cōsenserim-quippe cum cā nōb' iustiz
captam migrandi/uictoriā cēt gl'osa nobis
de posteris nr̄is. Nūc hec migratio nob' mi
sia. ac cum pris gall' gl'iosa ē. nō ei relinquisse
uictores. si amisisse mea patriaz uidebimū.
hac ad alliam fuga. hac capta urbs. hac cā
pitolium capitolii/necessitatis ī possuisse. ut
deserēm' penates nr̄os/exuuiaq̄ de fugam/
nob' exeo loco consecrem'. quem tueri non
possemus/q̄ galli euertere potuer' romaz.
quā romani restituere ñ uidebimū potuisse.
Quo restat nisi ut si iam nouus cupis uen
iamus-Cōstat enī uix credibilem militudiē
cē/habitare in capta absq̄ desta duob' hac ā
le uelint/finatis. Quod si nō galli hac/si ueter
es hostes urbi/equū uitulamue faciamus-ne cōm
igrent romaz/uelitis ne ullos romanos
uos negentes cē. Nō malitis hanc solum
dunem/ustam quā urbem hostiū cē. Non
equitē uideo quid magis nefas sit/h' seleā/
q̄ pigeat edificare/hec de deorū patrū/patria
q̄ estis. si tota urbe/nullius melius amplius
ue templum sieri possit/quā casa illa condi
toris ē uīr. Non ī casis nati pastorū agres
tiūq̄ habitare ē sacaus/nec sacra penatesq̄
uōs. Quam exulatū publice me. Quatoz
uīr/omnene pastoresq̄/cū his locis nich
pzeē situas paludesq̄ cēt nouaz urbē tam
bzeui edificaturē. nos capitolio arce īolumi
sluna/templis deoz/edificare incensa pi
geat. Et q̄ singuli foīm fuim'. se edes nostre
deflagrassent/hec in publico incendio/im
uisi/recusatum' fuer'. quid eandē si fortuite si
casu. ueig incēdiū oritū sit/uentoq̄ ut fieri
potest/diffusa flāma magnaq̄ ptem urbis
absumat/hinc nos inde aue gabios/aliā ue
quam urbem/quesitum simus/quo transmi
gremus. ad eo nichil tenet solū patrie. nec
hec ēra quā matrem appellam'. si ī supplicē
tignisq̄ eamus nob' patrie pendet. q̄dez
facilius nob' q̄ simimus ī unū unde quam
calamitatis mee/memisse uiuat. Cū ab ēq̄/
quotiens caīq̄ patria īmentē uenuet/h' oīa
occurrant. colles campiq̄ q tyberis q alue
us oculi regio. q hec celū sub quo natus eo
uectusq̄ cēt/que nos quietes/nūc mouerit

populus curiate sua/ut maneatis in sede usa.
qua postea cum reliquerit ea/macerent
desidio. Non sine causa di hominesque
huic uerbi condendę/locum elegerunt/salu
berrim' colles/flumī oportunū/quo ex finitimis
locis/fruges ducham'/quo maritimi
cōmeatus ampiant'. mare uicinū/adcommod
iates. Nec expōtum nimiā ppinquitate
ad piratica classium/exercitū regionum/tutae
medium/ad imperiū urbis natum/dimicandi
argumentū ipsa magnitudo cum nouae urbis/tum
quoad animo gallū/roma uastata sit/incentiss
mus senatus/sexagesimū quintus annus urbē qui rite
agitat. Inter tot uetustissimos populos/tam diu
bella gentes/cum in ea/ne singulas loquar
urbes nō cōmercia cū equis uulsa/tot tā uali
da oppida/nō unius fortuna/tūm tyri maritie
pollens. atq̄ inter duo maria/tantum inter
nes. y talie/bello uob' par ē. Quod cū ita sit/q̄
malū ratio ē exptis/alia experiri/tam utiliz
tus usa transire/dio/possit/fortuna cēre lo
ca huic transferri nō possit. hic capitolium
ē/ubi quodam acapite humano ī uentre
sponsum ē. Eo loco caput rex summamq̄
imperij fore/hic cum augurato hlemetin
capitolium/iuuentas enim musq̄/maximo
gaudio patrum urbem/mouerit se nō passi.
hic uestre ignes/hic analiaq̄ celo demissa.
hinc ōs/spiritu/manentibus nob' dū. Omisse
eos camillus/tū alia occone/tuis ea que ad re
ligiones pertinebat maxime dī. Si rē dubiam/
tenere ut uoce oportuna emissa. Quo' cū senat'
post paulo/de his reb' in curia hostilia/habe
retur/ecce horte sq̄ exp̄s diis uestre mes/subte
agmine forum transierunt/Centurio ī comi
tio/exclamauit. signifer signa/signū hic
manebim' optime/quia uoce audita/q̄ sena
tus acepe seomen exauia egressus/auela
mauit. q̄ plos circumfusa approbauit/an
tiquata. Deīn lege primisque urbs edificā
ri capta/regula publice prohibita ē. Sacri mateī
eq̄ tendendē/uiq̄ uisq̄ uellz uis fori/portiz
accepto eo anno/edificia p fectum/festina
tio/cuiq̄ exeūi/uicos diligendi. Diu omisso
sui alienq̄ disceptatione/sua cio edificādi ea
ē causa ut uetustas cloacē/primo p publicū
ducte/dē p̄uatā passim subeant tecta. sī
magz urbs sic occupate magis/quam diu
se/simil'.

Egregia sententia bis Roma

Etruria ꝑ Spanheim tenet

explicit v liber ꝑ deo.

Ve ab condita urbe roma/
ad captam eam dē urbem/
Romā sub regib⁹ primū
cōsulibus deinde ac dicta
toribus decem unusq; ac
tribunis cōsulari⁹ gessere
foris bella domi seditiones/
quinq; libr⁹ explicui/res tā uetustate nimia
obscuras ut que magno ex ēuallo lo
cum uix cernūtur. Cum q; rare p eādē tempora
licuerit scire. una cautio fit de his memorie
rem gestam/q; q; iam sigillatim cōmentanti pu
blica priuataq; publicas priuatasq; erant mo
numēta/marsa urbe/plerisq; incendio
clamore demceps/cēturiarq; obsidamdam
origine/uelut ab sacerdotibus literis ferac
usq; renate urb⁹ gesta domi militiaq; expo
nentur. ceterum primo quo admīmicallo
erecta erat/eodem in nixa fluuio/stetit ne
q; eum abdicare se dictaturā. nisi anno cō
cū acto passi sū/comitia in sequēte annuz
habuimus habē quoq; in magistratu/optata
urbe esse/ū placuit. res ad me⁹ regnū redut.
cū ciuitas inope de labore assiduo reficien
de urbis teneretur. Interim quinto fabio
simul primus magistratu abiit/abrogato
tribuno plebis dicta dies ē. Q. d leg. ac⁹ gal
los ad quos missus erat oratur contra uis
grentium pugnasse. Cui iudicio cū moris
ad eo oppressa/ut nolim eā magna ps
credat/subtraxit. Inter regnū inde tum
p. cornelius sapio me⁹ rex/q; post eum mar
cius sirus camillus iterum. Is tribunos
militaz consulari⁹ proscripsit/erat. Fl. nāq; im
publicolam item l. ligurium. p. cornelii
camillum. l. emilium. l. postumium. Hi ex
me⁹ regno cum exemplo magistratū inisse/
nulla de prauis de religionibus senacum
consuluere. In primis foedera de leges erāt
aute ē duodecim tabule. Et quedam re
gie leges/conquirunq; compararunt/uul
gate sunt. Alia exeis edicta q; iam tunc uulgus que
rat ad sacra penebāt/apparitiq; maxime/
ut religione obstrictos haberet multandi
nis ritos/simplicia/tum de diebz religiosis agi
tam captum. diemq; ad xv. kl. sextiles/du
plici clade in signē/quo die ad cremitz
fabij cesi q; de inde ad alliam cui cognō ur
bis fede pugnatuz. apposteroze clade/alli
ensem appellarūt. Insigniemq; rei multi
publice priuatiq; agende/fecerūt. Quidam q;
post cridie idus quintiles nō litasse/sulpi⁹
tiū⁹ militiz/neq; in uenta pace deinde/post
diem etiam/obiectis hostie cōcitus nāq;/
est. Etiam post cridie idus/nel⁹ diuinis sup
sedendum fuisse. Inde ne post cridie kl⁹ quoque
de nouas eadem religio esse/traditum pute
re nec diu licuit. quietis consilia erigente/cete
rum casu ne pos. secus agere. hinc uulsci
ueteres hostes/ad extinguendū nomē romq
ui arma capiunt. hinc sinuessa prima pī/omīb⁹
ppis communitā/de bello ad finem uulsinē ne
scium/mēcatores afferebant. Nouus sq; que
ciuz accesserat dissectione latinoz hēnicoz/q;
qui post pacem ad lacum regillum fact⁹/per
annos ppe centū/nūquaz abigna fide/animo
rū popli romani fuerant. Itaq; cum tanti ū
diq; ciuzes cōtemnere/apparuerit/ollis non
odio solum ap⁹ hostes/sed contempti q; iā me
dios. Nomē romanum labzare/placuit eius
dem auspicijs/de fendi rem pli⁹ cuius reip
ca cōe/dictatoremq; dici mānz fuluz camil
lum. Is dictator/cōi. fuluio magistro
equitū dixit. Iuuentuq; indicto delectum
uiriū habuit. ita ne seniores quoq; quib⁹
aliquid roboris fuit/in ulla sua uicinos
contumaret. exercitum cōscriptum armatū
q; triplicem duxit. Item unaz legionē
ueteranā. cui nunc opposuit. alteram ann⁹ inde
castra locare iussit. tertiā misit/his amillius/illi
qui aduersus gallos missus erat. Lemilius
p̄ptus/cōtra ipse ad uulsinios duxit.
Nec pauci animo/admetuz is locis dia
tum/castra oppugnare cōpit hostis. Quibus
ab contempta quippe cōz delectam gallis
romanaz iuuentutem credēt/ad bellum.
Profecti/tū camillus audiens impetuz/do
mus intulerat/ut nullo se ipī/uallū cōgeret
diuturnis sēpiterne. nequa intrare/admu
nitā/hostis posset. Quod ubi animaduertit ca
millus/ignem i obiectam sepē/coiri iussit.
Et forte erat uis magna uenti/uersa i hostē.
Itaq; nō aperte solum i cendio uinz. sed fla
mmis in castra tendentibz/uapore quoq; am
ne fumo/ceu pituiz uindis materie/flagrā
tis. Ita consternauit hostes/ut minoz mo
les/superantib⁹ uallum/in castra uulsinoz no
uis fuit. Quinz trā sēntibz septem incendio
ab sūptam/fuerat. fusis hostibus cesisq;/aut
castra impetu cepisse dictatoz pdam militē

Capio.

.II.

Marcius sirus bis dictator
tertio dictator.

opus ut inhac magnificentia mb conspiaꝺ:
Jam q tu, pleb cuntate edificanꝺo occupata
contiones suas frequẽtare legib agrariis con
lanẽ. Ostentabatur ĩsyem pompa nus agẽ:
tũ p̃mus post ocsis acamillo mulsovꝝ rep
sessiones aut ambigue animabanẽ. mlio
cum ĩfestoꝛẽ agrum abnobilitate eẽ quã
molsas fuent. Jt bullis cñ tñ quo aduersꝰ
q arma habuer/ incan siones eo factas. nob
les homines/ inẽ possessionꝫ agn publica
ssam. nec nisi ante quã oĩa pce apiant/ dim
sis ste/ locaĩ ibi plebi foꝛe añ magno ope.
plebem monerãt ad frequentem in foꝛo ppe
edificandi cauꝫ. q eodem exhaustam impẽ
sis coꝫ agn ĩmemoꝛes ad quẽ ĩstruendum
unes nõ eẽnt. Jncautate plena religionũ
tam q̃ ꝫ abnecẽti clade supstnosis pnapi
bus/ ut renouarẽtur. auspicia res adinẽ re
gnuꝫ reddit. Jnẽ reges tenuerꝭ mr. mal
lius capitolinus. ser sulpiĩ camerinũ. l. ualeꝛ
pulcher. hic de mũ tribunoꝝ milicũ cõsulan
pcãte comuta huĩc. lpa punũ. cñ. segũ. l.
emiliũ. Jterũ. hannĩ. me nemuꝫ. l ualeriam
publicolam cestum/ orae. hũ ex inẽ regno
magistratuꝫ deꝛpt. Eo anno edes mãas ga
llico bello uota/ dedicata e. Jtato quinto du
ũ uiꝛ sacris faciẽdis tribus. nũ. ex nouis
cuulꝫ addite sibillatina/ tormentina. sabi
tina/ hermensis/ hercꝫ. xvb. tribuũ nũm ex
pleuere. dagro pmptino ablamio cr. pleb
actum ad fie quẽnoꝛes iam pplin mobilio
remqꝫ/ ad cupiditatẽ agn/ quã fuerat/ q de/ la ti
no hernicoq; bello mento fca ĩ senatũ mai
oris bellicam q q rima tarmis erat/ dilata
e. res ad camillum cñ mb consulaĩ pot redit
College abiit quiq; suus ocneli malugi
nẽsis/ quintus fulius flaccus seruĩ lucius
quintus cannaĕ/ l. horatius. pulullus/ p.
ualerius. — pũa apio anni/ quez se cum hoñ
sb alello q rufo/ q figẽtiũ ex agro pompeio
agrũ/ repente inlatum. Jnuidẽ/ detulit. mili
tares tarmis eẽ. latinoꝝq; pplos/ iuuẽtutẽ
submisisse/ ad bellum/ eo abnuentes pub
licam fuisse consiliuꝫ. Qd nõ pohibitos/ eã
tum modo/ uoluntarios/ dicẽte/ militare
ubi uellent desiderantiam ulla cõtẽpni
bella. Jtaq; senatus diu agente gras/ q cam
illus in magistratu eẽt/ dictatoꝛẽ quitte di
cendiꝫ eum fuisse/ si pmanss eẽt/ q collega
fateri/ negũ ouiꝫ rem/ ubi quid bellica cẽto
ris ingruat/ unum eẽ/ subiq; destinatũ

manũ eẽ camillo slimicte impeium ne que
quam de maiestate sua detractum aeaẽ. Qd
maiestati eiũ uim cesisseñt. Collaudatis
absenatu tũ. q ipũ camillus con silius ani
mo/ gratias egit. ingens inde ortus ipli
romano sibi/ qui se dictatoꝛez iam quãtu
aeasꝫ. magnã se natu/. Talib de se iudicio
oꝛdinis. maximuꝫ tam honoꝛatum collegam
obsequio ĩuitꝫ. Jtaq; siquid laboꝛis/ uigila
rum q addia publice/ cepiam ee am ipm ĩ
nisurum/ ut talto de se consensu auctoꝛis/ opi
nionem que maꝝ sic/ q iam constantẽ efficaet.
Qd ad bellũ attinet/ hostes accuseat/ plus ibi mu
dꝛ q̃ periculi eẽ. se tamen ut michil tumidi/ sic nich
il cẽpnendi animoꝝ eẽ/ cũ sedeꝛet in re manã
ab inuidia q odio simultatũ/ utaq; q diuab plum
bo q ebore/ abstinentiã/ administrandã re pti eẽ/ te in quie
t. ualeꝛio/ collegã imperii consilioq; legiones me
cũ adiutus minatez hostẽ duce placet/ eoq; fini
li allero exercitu instructo parateq; in urbe esse
habẽ/ intentũ siue q̃ ruma se motum ut nuper.
siue noua hec ante latam dapi hemina/ mouerit.
Pacto haleo iam rem gestuꝝ/ ut patre auo/ teq;
ipũ de fere tribunatib dignũ e/ Eius exercitus
exercitatissimus se nioꝛib usq; dato quinto sole
ante. Qurbi menibq; psidio fie/ l oꝛatus/ ar
ma/ hastas/ frumentũq; que belli alia tempoꝛa
poscẽte/ prudenter/ te sui oꝛneli pstãte. R publi
ca cõsilio/ auspicio religionum/ omnino urbe
gium/ rem omniuꝫ urbanaꝝ/ collega faciemus.
Animis/ impiis mentes munis sui/ benigne poli
centib opaꝫ/ Valerius socius/ imperii lectus
adiuuat. m. furium sibi. pdictatoꝛe. seq; ei pro
magro equitum futurum/ pinde quã opi
nione de uiro imperatoꝛe/ eq; stem de bello ha
bent. Breuem/ bñ spare/ patres/ q de bello q de
pace uniusq; re pti/ et recti consilio/ fiemꝰ
nec dictatoꝛe umq; opus foꝛe rei pti/ si omes
uros in magistratu habeat/ cui obtemperãtes
animis/ parere deq; imperare iuxta patriotas/ la
udemq; conferentes potius ĩ medium/ quam
ex uno/ ad se trahentes. Justitio indicto/ dilectu
q habito/ simus ac ualerius ad faciam pfecti.
Quo ñ multos in iuuentutez/ audaces exmo
re solet lectam. Singẽtez latinoꝝ hernico
rũq; conciuem/ ex integris mis/ disciplina
pace pplis. — Jtaq; uolsus hostis/ uicti adum
enis/ q mone animos multas iam/ q ubia
dem iam instrumenta camillo/ ac tumones
remorãtes/ turbatas militũ mentes
ee. segnẽ arma capta. auctabundosq;

Dictator quarto

Dictator

q̃ resistere ei gressos casus ee. Quum uoces q3
audiras. cũ centenis hostib⁹ singulos pugna
tuos. q ego in hezmẽ tam taz multitudinẽ ne
dus armata sustinẽ posse. neq; in silue.
q dñ signa obuiis in aciem ordinis inter
equitatus que turba milites hec. q insolita
cunctatio ẽ. hostẽ am me am nos ignoratis.
hostis ẽ quo aliud quã p̃da materia uic
toris gallos uestros. Vos contra me duce ut fale
nos uictosq; captos. q iam capta patria gallos
legiones ecias taceam. quod origine mihi ue
cozie triplicẽ triumphũ ex uis ipis multa. q
equis. q ẽ. cruenta ẽgressus. anime q̃ dictatoz
nob⁹ ẽbimus signũ dedi. Non agnoscitis
ducez. Neq; ego maxia imperia in uos desidẽ
q uos in me mich⁹ pẽ me ipz mutuẽ deuc. Neq;
enĩ dictatoria michi umq̃ ghos fec ut ne ex
lui quide ademit. Idem igit̃ os sum. Ec eam
eadem ora in hac bello affera. que in pa
tulim. eundẽ euentũ belli expectem. Sunt. cõ
cumentis q quisq; didicit de cõsuetudine facet.
nos uincetis illi fugiẽt. — Dato de mi signo
ex quo desilit q̃ primus signifez manu ar
reptuz secũ in hostẽ rapit. in fez miles clami
tãs signuz. Q. d ubi inde ipm camillum iam ad
munĩ cozpoz senectam ualidiz uadentem
in hostes parmis pariter omis clamoze sub
lato. sequere. impatoze p̃sequiq; claman
tes. emissi q̃ iam signuz camillu uisu in hosti
uz aciem fezunt. ideq; ut repente ẽ conca
tos ante signa nos. Ibi p̃mũ pulsuz arbitrãt.
Cozcumq; nõ in p̃mas cõ aciez. si q̃ ad subsi
diantes plauz. nec uis tanta militis mouc
bat exercitu p̃sentia duas. si qd̃ ulsoz ani
mis michil exhibitus erat. quaz ipsi camillo
sorte oblata species. Ita quocũq; se tulisset.
uictoziam secuz aut dubiaz trahebat. ma
xime id euidens fuit. cũ ei uz in lenuz cozpo
re tam pulsum. arrepto repente equo. cum
scuto pedestri aduectus. conspectu suo p̃uz
restituit. ostentans uincentẽ ceteriam a
ciem. Jam inclinata res erat. si cũcta ho
stium q fuga impediebat. q longa cede cõfici
enda multitudo tanta. fessis militi erat. cui
repente ingentib⁹ p̃celis fulgor uz. ex
tam magĩ uictoziq; quã p̃sui dare mihi signo
tem̃ receptui dato. nox i secuta. qui etsi ui
ctoris p̃fuit lentuz. Latini nãz q hezmia re
lictis uulsis. domos p̃fecti sũt. malis con
silijs pares adepti euentus. Vulso ubi se
destros ab eis mãte. quoz fiducia relictis ca
stris. relictis castris meniq; satisq; se tuendi
unt. quos primo castrorũ uallo cõtinere
q aggere atq; opibz oppugnare. ẽ ad oztus. Q
p̃sequi non nulla eruptione impedit. uictoz
inus ee dñm. nihil hostis. quaz ut eo cõ
lente spei uictoziaz expectarent. q oztatus
milites ne eamquaz uelox obpugnatores in
ope lõgi quo se se tenerent. uictoziam in ma
nib⁹ ee. ingenti militũ alacritate. menia
undiq; adgressus scalis oppidiz cepit. Vulso
abiecto animis se se declinãt. — Cetez cũ animis
ducis. ne maioz animo immanebat. id capto (animũ cũ
uulsoz. eaz fuisse oziginez p̃ximi belli. sse
quia ñ magno apparatu toziens machinisq;
tam ualida urbs capi ñ potuit. relicto ad eẽ
tuz collega. unaq; ẽ p̃fectus. ut senatũ adeat
ac tendum animum oztaretur. Intẽ simones
ei. ac eẽ amicitiẽ diutinã moz. manere. duz
coz. si fuisse. legati abnepte auxiliũ adu sus ·sepre·
q̃ iniusos petentes. tenere. breuez occasionez
ee sedi auxilij memoz. eo uim. eam
illi abeunti fozturna dare. Namq; cũ ea loca
occupata q̃ nunc. q uelut claustra inde pate
ẽnt. q illis occupandi ea cũ quid non moliri
tur. q uãnis recipiendi tuendiq; cura. Igit̃ erat
senatu cũ camillo agi placuit. ut omisso anno
bellum q̃ rursum sustipẽ. legiones urbãe qb⁹
quintus p̃erat. eidez ad̃mmittũ. Quã quaz
exptaz exercitaz assuetũq; imperio. qui in ulsis
erat malle. nihil recusant. Valeriuz tamtũ
mi imperii sotiũ de p̃posse. quinq; uis oztatu
sq; sua essoznes. alio in ulsos missi. p̃fecti
ad urbem flumen flumus q̃ alius p̃ez oppidi | flumẽ
tam captaz ab etruscis ĩ uenere. expte altera
ne sepis in nelib⁹ egre oppidanos uz hostium
ab se auertentes. ñ uãnis auxilij aduẽnt. ñ ca
milli nom̃ aps hostis sonosq; ĩ p̃sentia re
inclinatam sustinuit. q spatiuz ad opem ferẽ
dam dedit. Itaq; duplo exercitu. camillus colle
gam. eam in p̃tem cãductis co pis. quam
hostes tenebant. menia aggredi uolẽt. ñ tãta
ee scalis capti urbem posse. quã ne ad̃sis co ho
stibus. q oppidanis uaz pugnã de sessis. lauẽtiũ
talez. q̃ spatiuz intrandi. sine cõmixtiõe mu
nia hostẽ. Q. d cũ simul undiq; fum esset. ante
p̃sq; ewz q̃ rursus cõcũ starent. q menia firma
ui oppugnari. q unde q menia. eẽ hostem ui
dent. portaq; sẽ que una fronte nõ obsidebãt.
trepidi nuo agmine. eiectere. magna cedes

fugientiuz q̄ in urbe q̄ p agros ē fac̄. Pluesq̄
a fumans me mema ce si ualiani expedi
tiozes ad psequendos fieri. nec am̄ noctē
quicq̄ spectatum ad emit finē cedendi fecere.
Butrio recepto restitutoq̄ socijs ne pte
ex̄actus ductus q̄ p deditionez acceptum
iam totum q̄ rusci habebant. videbat plu
mea urbe recipienda labozis fore. ni i eo solū
q̄ tota hostium erat sz̄ iam q̄ pte ne pe si non
p̄dentem ciuitatez facta esse dedicio. mieti
tanū ad pzmapes placuit ut se ad̄ent se ab
q̄ rusis sidemq̄ quaq̄ implozaret ab romā
nis ip̄i pstarent. Vī cum ressisiz allani cer
nich sue potestatis ē q̄ nisos me ma cisto
diuisq̄ portaz tenere. primo popl̄ationibus
agri tenoz ē oppidanis ad moē. De inde post
quam deditionis qua sponetatis fides sancta
erat fabioz sarcinis exagio collatis. ductus
ad mema ex̄actus. cōplet̄usq̄ fossis. scale ad
mote q̄ clamoze p̄mo impetuq̄ oppidū ca
pitur. nepesinis inde dictuz ut q̄ma ponat.
paratq̄ ussum mezani. q̄ rusa pamez ānā
ti atq̄ in hē mes ce si nepesinoz q̄z ductoz
deditionis secum passi. Inuocie mīatudi
ni reddite res. oppidoq̄ cū pze sidio relictū.
Jta duab̄ sociis urbib̄ ex hoste receptis nec
torem ex̄actū ebuni cū magna gloza romā
reduxerunt. Eodē anno ablatinis hernī
cisq̄ res repete questiq̄ cur p eos annos
mihi tē ex instituto nō dedissent. respon sum
frequenti uocu sq̄ gentis conciliō ē. Nec ad
pam in eo publicam nec consilium fuisse. q̄d
sue uoluntis aliqui ap̄ uolscos militasse
nec eos tamē ipōs pzaui consilij penā hz̄e.
si quēquā ex his reduce ē. Militis aūc non
dan causam tēporis assidui assultus fuisse.
quaz pestem adhe rentem latere suo tot su
per alia alijs bellis experiri nequis se. que
relata patribz mag̃ tūr q̄ causam nō uisa le
gi haleīe. In sequenti ān̄o. d. mallio. p.
cōnelio. cōs. pt̄. quinto capitolino. l. papi
rio cursore. q̄. cubitus consulat̄ potestate
grauc bellum foris grauioz domi. Sedicio
exorta bellū assultis adiuncta latinoz̄
atq̄ hernicoz̄ defectione. seditio unde mi
nime timeri potuit. a patricie gentis uiro.
q̄ inclite fame. M. mallio capitolino qui mi
nius ānis cū alios p̄napes spnere. uni
uersi uereb̄. eximijs simul honoz̄ib̄ atq̄ mu
neribus. M. fimo egre ferebat. soli eiz

imagistratib̄ solutiz apud ex̄actis ce. cū nā emi
nere. ne ijsdem auspicijs creatos. nī pro collegis
si pro mūstris haberet. Cum interim siquis ue
re estimare uelit. q̄. fimo recuperata patria
ex obsidione hostiuz. nō potuisse. nisi ase pzui
capitoliū atq̄ arx̄ seruata ce. Et ille me. anuz
decernendum q̄ spez pacis soluos ap̄ gallos ag
gressus sit. Jpe armatos capientesq̄ eadem dep
ulerit. illius gllie ps unā. ap̄ os milites sic. q̄
simul uicerit. sue uictozie neminē omniū
mozialiū. socius ce. Hijs opinionib̄ in flato an
imo. adhac unio quoq̄ ingenii uehemens et
impotens. postquam me patres nō quantum
equum censebat. excellere suas opes aduli
tie. pmū omniz. ex patribz popl̄ares. factus. cū
pleberis magistratibus. consilia cōmunicare
crimināndo patres. allicendo ad se plebem
aurā. ni consilio senu. firme magis malle quaz
bene ce. q̄ nō contētus agrarijs legib̄ q̄ math
ena sep tribunis seditionū. fuisse. inde molin
ere. actiones quippe eis alienū. sr̄mulos ce.
Q̄ non egestatez ms atq̄ ignominiam minen
tur. si nexuo ac uinculis corpus liberū tenet.
q̄ erat eis alienū magna ms res. ac̄riosissiā
q̄ iam ciuitib̄ hedificandis contracta. Bellum
itaq̄ uulsaz graue. pse honestatiz latinoz̄
atq̄ hernicoz̄ defectione. in spez causa iactā
tum. ad dictatoz̄em creandū. creatus. Aem
elius cossus magis equitiz. diē tenuz quinti
um capitolinū. Dictatoz̄ q̄ si maioz̄em dimi
cationem. ppositam domi quam foris exime
bat. tam seu qua celeritate ad bellū opus er
at. se in uictoz̄ia triumphoq̄ dictature ipi u
res se. addicturum ratus. delectu hīto. in
agrum pomptinum. qua uulsos ex̄actum in
dictum audiēt pgit. Non dubito p̄ sanctā
tem. tot iam libz assidue bella cū uulsis ge
sta. legentibus. Illud quoq̄ sileā. q̄ michi
p censenti ppoz̄es cē potuit hanc rem. auctoz̄es
miracalo fuit. unde totiēs uictis uulsis q̄ equis
suffecerint milites. q̄ aī ab antiquis tacitiz
p̄ missuz sit. cui tandem ego rei p̄ opinio
nez que sua cuiq̄ come ecām cē potuit auctoz sim
simile uer ē. nec mē uallis bellozū sicut nūc
in tectibus sit romanis. alia atq̄ alia solue
iumioz ad bella instauranda. toti ens usos
cē. sine nō existem semp populis ex̄actus
simptos. quāquā eadem semp gens bellum
intulerit. duc in mutabilez militandi mē lucro
rem capitū. in his fuisse locis. Que nunc

Quali-
ne pe
primo
impe
tu sine
capta

Papiri
Cursoz

In media

M. camilli.

Camillo
C

Dictator Aem. Cos.

indignuz fiamus mdi/cũ obſtrendũ ad re
duñdam cuncte agalli/anuz ſuere/Tributa
collationẽz feaz/nec aurum ex hoſtib' captum/
in pauoz pdam ſtrauiſſe. Jeiqz exequeba
ẽ quẽndo. ubi cãte rei furtũ p occultam retur.
Diffẽrentiaqz q tẽpoze ſuo ſe indicaturum/
dicenſ/cetera omiſſis/eo uſe erant omnia
ante. approbabatqz nec uen mdicaturas me
diaz/nec falſi offenſiones/foze. Jta ſuſpen
ſis reb'/dictatoz acriuis abeẽtem/in urbem
uenit. poſtero die ſenatu hũo/cũ ſanct' pcũ
cratus uolũtates hominũ/diſcederẽ ſena
tũ abſe uetuiſſet/ſhpatus ea mlitudiẽ/ſella
i cõmitio poſita/hoꝛtatuz ad mãdatz mallu
muſic. qui dictatoꝛis uſſu uocatus/cũ ſignũ
ſuus tedliſſ ad eẽ cẽtaũ/agmiñe igenti ad'
bunal uenit. Jnde ſenatus. hiẽ plebs/ſuuz
qui ſqz intuentes ducem. uelut i hac cõſti
tuenſ. Diz dictatoꝛ ſilentio facto/ut nihil in
quiẽ/in patrib' qz uanis/ita decretis rebus/
cũ plebe conuenat/quẽ ad mod' q ad de ac
tuz/eaqz rem quã dece fuz quesitum/cõue
nant uz ſanis confido. ſuz feaz ate cunctatu
uus/ſide incolumi/exthesaurus gallicas
quos pnoꝛes patruz occultẽ/credidi/ſolui
poſſe. Cui ego uri tantũ abẽ ut impediuñto
ſim/ut contra te mãdatz malli ad oꝛtẽ/liue
res fenoꝛe plebem uãnũ/q uos inſultaꝛes
publicas thesauꝛis/exp̃da clandeſtina/euol
uas/q̃ nifi fias/ſine q quẽ inparte p̃dẽſſe.
Quũ qua uanũ inditum ẽ inuinculis te du
ci uelim/nec ductus patiar/adde multatu
dinez/fallaciſſe conatam. Sdeꝛa mallui/
nec ſe fefelliſſe arbitrõ adiuſtus uultuz te
nens hoſtes/quoniens patrib' expediat nec
adiuſtus latinos hernicoſq/quos fallaꝛ ci
uitib' inimica agitare. ſi adiuſtus ſe de plebẽ
uãnam/dictatoꝛem ẽtuz eẽ. Jã omiſſo bello
q' ſimulatuz ſit/i ſe i pectum ſi/iam dicta
toꝛem pfiteri/patricianuz fenestratoꝛ aduẽ
ſus plebem. iam ſibi exſanioꝛe mltitudinis/
ciuiũ q pniciem quen. offendit inquit te
ante cozneli/uoſq. pẽ/cãtuſa turba latẽ/ui
quam eam tedunas ame/ſingulis miſs bñ
ficijs inſeruendo/eruendo de nexuo omes
uros/phibendo/udicatos addictoſq duci/ex
eo q affiuet opib' uris/ſuſtinẽdo ne exſiliaꝛ
alioꝛ. Siz quid ego uos de uno unde ndatis ho
toꝛ/ſoꝛtem aliquam fiꝛte/de cãpite tedu
te/q' uſuris pnumeratuz ẽ. iam nichilo mã

turba q̃ illius/obſtrictoꝛ ent. Jteꝛũ/q̃ita fal'
ego animum curam agu/nichilo magꝛ q̃ reſpon
deam habeo/quã ſi queris quidita ſolus/capito
lium arcemq ſuaueitm. q tũ unus ſis q̃ totu
opem tuli. q nũc ſingul' feram. Nazq ad theſa
uros gallicos accinet/ne ſuapte natura facile/
difficile ẽ interrogatio facta/cui ea quẽtus q'
ſanus/cui q̃ i ſimu und' ẽ/exeũ uideꝛis. pcuſſus q̃
pnatus. Niſi aliqua fiamus ſub ẽ. quo magiſtꝛa
gu pſtigias uideꝛis uſus. eo plus uenoꝛ ne ab
ſtulentas/obſuamus nãm oculis. Jteqz ni ego
uob uc i dicem pdas uras. ſi nos id ogẽ di eſſe
uc i medu pferatis. Cum mictẽ ambages
dictatoꝛ uideꝛet. quid pageꝛe uelit mdicaꝛe
ogeꝛet. aut fateꝛi fiamus i ſimulatã falſo cri
mine ſenatus. oblateqz uam furti i uidie/negã
tem/arbitꝛio mumcoꝛ/ſe locuturu/in uincla duci
uiſſe. ame pat q̃ matoꝛe. Jnpꝛimiſ i quit optime
maxime mmoꝛ regina. ac mmezina. ceteraqz du
ceq/qui capitoliuz arceinq incolas/ſicane ue
ſtrum militem/ac pſidẽ ſimitas uenam abmi
mias. Hec dextra/qua gallos fudi ac deluſoꝛes
uros/iam mumcipes q catheins ent. Nullui
nec oculi nec aures/indigꝛitatem ferebant ſee
muñcta ſibi quedam patientiſſima uiſi impe
ri auctas fecerat. nec aduſus dictatoꝛiam mm
aut tꝛib. pl'. aut ipã plebs attolere oculos. aut hi
ſere audebant. Colecto ſenatu ẽ mallio ſa
tis conſtat magnaz pteꝛ plebis ueſtẽ mu
taſſe/multos moꝛtales/capitũ de bãbã. p mu
liſſe. obuſatãqz ueſtibulo carceris/meſtã tur
bam/dictatoꝛ de multas trib' phaũ. i medioqz
magiſtꝛatuũ phus quã gloꝛie fuit. q̃ pe domi nõ
militie pteꝛ eum/actiqz de ane nõ de'oſte
fir mebant. unũ de fuiſſe tñ ſuꝑbie/q̃ nũ ma
cis mallius dñ cum. ſic ductus/iãqz ante. p
cul ſeditione res ent. cuius leuande cauſa/
poſtulante nullo langoꝛe uolentanus/ipẽ
te ſenatus facias/ſanciam olomã duo milia
ciuiũ uãnoꝛu. tedua uiſſe. bina iugeꝛa q ſe
miſſes agꝛi/adſignati/q cũ q puꝛis q patꝛis di
tum/q macedem eẽ pdendi mãa malli/me pze
tenentur/ne medio/imitatur ſeditio/q iam ma
gis inſignis q ſoꝛdib' q facie/uoꝛ tuba mallu
ma erat. Jmotuſq poſt triumphum/abdi
catione dictature tẽpoꝛ q liguam q aios hile
uaueꝛat hominiz/audiebant pro palam no
ces exꝑbꝛantium mltudini/qd' defenſoꝛes
ſuos/ſemp imo apite locã/ſanoꝛe tollat. Dñi
mio diſtimine pericli deſtituat. Hic ſpiritũ

68

q̄ gēns mallic' decreto cauit ē neq̄s deinꝫ mā'
mallius uocarē — Hūc exitum huīc uir' n̄ īuidem
cuitate natus ēet memorabil' ꝓbm bzeui p̄ſpiā
pricliz ꝺbeo nullīz erat' p ſe ipſe meꝛēdāt mi-
tutes tēſtemꝫ ei' tēmꝑe ſꝑſtilentia q̄ꝫ tam bzeui
cōſecuta' mill' occumbentiū cāte cladis cauſis ex
malliano ſupplicio' magē ꝑtin uidē' exta' uolatuz
capitoliū ēē ſanguine ſeꝛenatoꝛus nec dijs auꝺi
fuiſſe ꝑnā ei' obiectaz ꝑte ocul' ſuis aquo' ſua templa
erepta manibz hoſtiū ēdē' ꝑeſtilentiaz inopia fi-
guz' q̄ uulgatam utriuſq; mali famaz' ano ī ſequē
te multiplex bellum ẏcepit. l. mallio m. gallo.
mallio .m. ſiulio ſulpitio .m. l. lucretio lucanio
emilio .m. trebonio .ctr. mil' conſulaī ꝓteſtante
hoſtes nouꝫ ꝑ milites uelut ſoꝛte quadꝫ ꝑ-
tecūi ẏcendo uāno multa ꝺatis ac uoſq; e
q̄ uel ītas colonias rādm molientes defecti
ōē q ſuſpectum latiz tamdiu q̄ꝫ q̄ꝫ que fide
liſſima urbs fuerat' ſubito euoꝛta. — Id patres
ītā cōtempti acrīt̄ q̄ uelitē n̄ cauſz ſine taz
dā ītimita defectio ēet. decreuēr' ut ꝓmo q̄z
tūz ad ꝓplin ferrē' de bello eis indicendo. ad
quaz militaz quo parabaꝝ plebes ēet. qui q̄-
uos p̄ptno agno diuidendo q̄ꝫ uos ne
pete colonie tedio ceꝛte' ꝺeuenīt' tū ne bell
um ultro inꝛe. latiz ad ꝓplin ē q̄ nequaq̄ diſſ
uadentib' ctr. ꝑt' ob ēb' bellū iuſſer' ſtipa
ratum eo anno bellū ē. ẏcatus ꝑte peſtilēti
ꝑ eductus eaq̄ ceſtatione colonis ſpatiū de de
re deꝑcandi ſenatum q̄ magna hoīz pars
eo ut legato ſupplex romā mitt' inclinabat
m ꝑnaco ut ſic periculo publicaz ī plenā eſſet.
auctoꝛesq; defectionis ꝺbiōāmꝫ metume ſoli
cum mini ſubiecti placata ut romanoꝝ ꝺe-
rent' aduiſſent colonias adſiliꝫ paas. neq;
ī ſenatuz ſolis ꝑ eos legatio impediā ē. ſi ma
gē ꝑ plebis ītatia ut ꝑdatuz magnuz uānū
exirent. Hec noua ſumma exacerbauit omēm
ſtē paas de peneſtinoꝝ quoq; defectione. eo
anno ꝑmuz fama ex oꝛta arguētibz eos tur
bulentis. q̄ grabriꝫ. q̄ latinis. quoꝝ ī fines
ī cāſatum ēāt' ita placide aſenatu reſponſum
ē ut minus aꝺi de animis. q̄ nollent ea
uerī ēē' appareret — In ſequēti anno ſpī. q̄
l. q̄ papiꝝ' noui cōſ militaz cōſulaī ꝓteſtate'
uelitaꝝ legiones duxere. Quattuoꝝ collegiꝫ
ſer. cōſneio maluginēſi. iiij. q̄ ſex. ē ſulpico.
l. emilio. iiij. ctr. ad ꝓſidium imꝑ q̄ ſiq̄ ex
eꝛcitu noui motus nutiaret' ē' omīa eni' ind'
ſuſpecta erant' relicuis. ſi quelibet aduſſus

manoꝝ pene auxilia ꝓeneſtinoꝝ quaz ipſi ꝺ
lonoꝝ mꝑtudines ſeꝛuāꝺo ꝑlio pugnatum eſt.
Ita ne ꝓpinquitas urbis hoſti q̄ cā maturioꝛis
fuge q̄ unuz exſulta receptaculuz ēet. oppi
oppugnatione tribuni ꝺbſtinuē' quia q̄ magꝑ
erat' nec impunitem colonie pugnaꝺuz. cenſe
bant. licēre romaz ꝺeſēnaz cū uictoꝛie nū
cios' acnōꝝ impeneſtinum quaz ī uicinū ho
ſtem miſſe. Ita q̄ ex ſenat' conſulto ꝑtī q̄ miſſi le
gati ꝓeneſtinoꝝ ī dictuz q̄m cōuēti uulſoꝝ ano
ī ſequenti ſatiaz colonaz ꝑ uānā ꝑtinaciā ꝺe
lonis defenſam' ui expugnauēnt. fedeq; in
capis euertere uictoꝛiam — Eam uē egre
paſſi uāni maꝛtium finitimoꝝ camillus ēeuz tribunuz militaz creauere addita collega qui'
q̄ l poſtumius regillenſis ac l. furius. cū luno
lucretio q̄ m'. fabio ambuſto. uulſcoꝝ bellū mā
ꝺo ſumo extra oꝛdinē ꝺecreuit. adiuto; eoꝝ
unus ſoꝛte l. furius datū' n̄ tam eiꝰ pūl. quā
ui colligē materia ad omēz laudē ēet. q̄ publi
ce q̄ ꝑ uēnita ei' plapſum reſtituit. q̄ ꝑiuatim
q̄ euentoꝛe grām potius ei' ſibi quaz ſuam glāz
petit. Exacte iam etatis camillus erat' omi
tuſq; uirtute patriciis inuida excuſande uali
tudinis licet conſenſus ꝑ reſtitet'. ſi negge
tum ī gremiz ī uulgo ſectoꝛe uigebat' uire
batq; integris ſenſib' q̄ cuncles iam res' aue
magnope ob eiſdem bella exoꝛabāt'. iiij. legio
nib' quaꝺruz militz ſcripts' exercitu ī ꝺb' ad ꝓxi
eſquilinam inpoſterum ꝺiei ad ſatis cū ꝓfec'.
ubi eaz expugnatoꝛes colonie' aue quāquaz
pauſi ſidentes militaz mō quo aliquātum
ꝓeſtabant' operiebant' — Quib' adhoꝛtando ne
romanos ſeruīē' exemplo ī diem ꝑdūt
nich dilatum quin priuz ſiime rez faceē'.
Ita paucitas hoſtiz nichil artes ī patoꝝ
uia quib' ſolis confidē' ꝑſtitutas ēē ad
ardoꝝ q̄ in romano exercitu erat' q̄ malto ducē.
nec p̄ſentes dimicationis fortunaz ulla res
ꝑ quā unius uir' conſiliuz atq; imperiuz
moꝛabat'. qui occaſionem inuadaꝝ ratione
uirtuz tardando bellū quiēbat'. eo magis ho
ſtis inſtare' nec iam ꝑatis tū ſuis ex ꝑ
cate diem. ſ. ꝑdē' in medio tāpl. q̄ uallo
ad hoſtium ſigna ī ferendo ſimbaz fiduci
am uirtutis oſtendere. id egre patiebat' roma
nus miles. multo egrius alle' ex ciu' mil'.
lucius furius. ferox tum erat' q̄ ī gremio tū
multitudinis' ex incēſſimo ſimptus ad mis'
ſtē inflatus. hic p ſe iam milites ſacrauꝝ

Camill?

Pugnabat

insup ſſligabat. eleuando qua ima potat/eta
te/auctoritatem collegę/unemnb; bella datat/
dicentans.q; cũ oratoꝛ/ uigenent/ de flozeſte/ ai
mos/ cuctatoꝛem/ euacuimo bellatoꝛe facũ.
q; qui aduenens/ caſtra urbeſtq; p̃mo impetu
rapere ſic ſolitus/ cum reſidem/ intra uallu;.
tem/ fieret/ quod acceſſum/ ſuus deceſſum/ um
ne hoſtium unb; ſpantẽ/ qua occaſionẽ/ p tps/
q; inſidias ſtruentem locum/ ſingẽ de oratoꝛe
ſenis conſilia. Bz camillo tũ unte ſatis/ tũ gtie
cẽ. quid atinẽ/ cũ moꝛtali oꝛpe imo/ cunctatiꝛ
qua ĩmoꝛtales/ cẽ. deceat/ pati/ ſeneſcẽ unes/

Hiſ ſmonib; tota ĩſe ducebat caſtra/ nam
oĩb; loca/ ꝛeuerẽtũ pug; ſuſtinere/ in quit/ m
arce ſum/ ñ poſſim/ impetu; multitu; q; hoſtis/
cui animos cũctando auxim/ nam minime
tolleranda ſuꝑbia inſultare. cede un; oĩbus
q; patere te unica cõſilio/ ut maturius bello uĩ
cas. Sdeꝛa camillus/ que bella ſuo unius a
uſpicio geſta/ ad eam diem cẽt/ negare in
eis/ neq; ſe neq; p̃. ſt. aut cõſulẽ ſui aut/ oꝛe
une penituiſſe. nuc ſcire ſe collegam hẽ/ ũ
re imperioq; parem/ uigoꝛe etatis p̃ſtantez.
Itaq; ſe/ qd adeꝛatum actineat regẽ conſu
eſſe nõ negat. collegę imperium ſe nõ poſſe
impedire. dijs bene iuuantib; agere. quõ de
re pub; ducẽ/ etatis ſue ſe uenam/ iam pe
tẽ/ ne in prima dace cẽt/ que ſenis munia ĩ
bello ſint/ his ſe ĩ defutuꝝ. id ad dijs ĩmoꝛ
talib; peat/ nequi caſus/ ſui cõſilii laudabi
le efficaꝛ. nec abhominib; ſalutans ſua/ nec
ab dijs/ tam pie pces/ audite ſũt. P̃mas dace
auctoꝛ pugne/ inſtruit. ſubſidia camillus ſi
mat. uallidaq; ſtationem/ p caſtris oppoit.
Ipſe edito loco ſpectatoꝛ intentus. ĩ cuẽtu alie
ni conſilij/ conſtitit. Simul p̃mo cõcurſu cõtẽ
pnẽ arma/ hoſtis dolo nõ metu pdẽ retulit/
leuis abẽgo clamus erat/ ineẽ dacm q caſtris
q; quod multitudo ſuppe ditabat/ aliquot uallo
q; cohoꝛtes/ in caſtris armatas inſtructaſq; re
liqueraṁ. Que ine/ cõ nuſſiz uas etame/
ubi uallo appꝛopiquaſſet hoſtis/ erũperent.
Romanus ocurrentẽ hoſtẽ/ effuſe ſequẽdo/
ĩ locuz iniquuz protractus/ oppõtunus huic cu
ptoni fuit. uexſus itaq; ĩuictoꝛẽ cõꝛ. q nouo
hoſte q ſuꝑna uallẽ/ romanã in clinatuꝝ a
dem. Inſtante uulſoꝝ ꝛecentes. qui ecaſtris
impetu; fecerat. integrauit q illi pugnam/
qui ſimulata eſſẽtant fuga. Jam ũ reapꝛ
ebat. ſe romanus miles. ſi ĩ memoꝛe
ocnas ferocẽ/ uetens q; de oꝛis/ ceiga paſſim da
bat/ atq; effuſo cãſtra repetebat. cui camillus/ · Camill'.
ſubiectus ac cũ ſtantib; ĩ equitib; q; iaptum ſub ſid
ys oppõitus. Hec ẽ inquit militeſ pug; qua ꝑpl
caſtra. Quis hõ. quis dꝫ ẽ/ que ꝛe cauſare poſſitis uñ
illa terꝛentas. uña ignauia hec ẽ. ſecuꝝ aliũ du
ce/ ſequimini nẽ camillum. q; duce/ eos ſole
tis/ uincere. Ad uallũ q caſtra ſpectatis. Nemi
nez uim illa niſi uictoꝛez receptuꝝ ſẽ. Pudoꝛ
p̃mo temere effuſos inde ut cãm. agnita
obuiaq; eadem uidere/ ĩ hoſtẽ/ et duꝝ p̃ quaꝝ
q; ꝛece ĩ ſignis tribus ſtiam q; exacta etate
ne habilis/ unc p̃ma ſigna ubi plumũ/ lalẽ/ pre
ulumq; erat/ ſe offendebat. inde pene ſingulis ſe
quiſq; q; alios/ q; ad hoꝛtatio ĩuicem/ tocam alac
ꝛi clamoꝛe/ pugnę dacez. Neq; alt̃ ebum/ ꝛi de fuit.
ſi miſſus a collega ne ſtituẽte p̃ditus dace. ad
equites/ ñ caſtigando/ ad quã ꝛe lenioꝛez ducaꝝ
ez/ cui culpe ſocietas ꝛecetat. ſi ab impeno totus
ad pces uſus/ oꝛame ſingulos uniuſoſq; ut ſe
ne in foꝛtune. ei dici/ cõmune crimen ne ſib
nuenat. ac p̃ualente collega. tementatq; me
omnia p̃tius locuũ quaꝝ tum p̃udentie de/ca
nullus in utraq; ñã foꝛtuna/ ſua gtiaz uide.
Ego ñ reſtituẽ pugna/ q; meo ẽ nutu. ẽ foꝛtu
naz cum omnib; ĩ fortuna ſolus ſentã. Opti
mũ ut ſit. ẽ ĩ fluctuadez dacez. ſi adi equos q; pe
deſtri pugna. in uacẽ hoſtem/ cum inſignes
armis animiſq; qua p̃nu pte/ maxime ꝛedi
tum opias uident. nichil neq; apd' ducẽ/ neq;
ap̃ milites/ ne metẽ/ diſſimo cẽtamine/ animq;.
Benſit ergo/ euẽtus ñtutaſ. ac nive opẽ q; uul
ſa qua modo ſimulato metu eſſẽtant/ ea in
ueteram fugam effuſi. magna ꝑs q; inipõ cẽta
mine/ a poſt/ in fuga eſi. eaꝛi ĩ caſtra que
capta eoꝛem impetu ſẽ. Plures ti capti quaꝝ
occiſi. Ubi ĩ uecẽſendis captiuis. ai tuſculanus
aliquot/ nos ataleñ/ ſeceſſi abalijs adcubun
nos adduamẽ. P cõtantib; fas ſi publico cõ
filio ſe miſcuiſſe. aut̃ uicini belli metu ci
millus moꝛ exẽplo ſe romaz captiuos duc
ſuꝝ ñ ante/ ne patres ignari ſint/ tuſculanos
ab foedacate deſciſſe/ caſtris eoꝛẽ atq; ĩimiz
ſi indeat/ p̃ſit collega. Documẽto un; dies
fuerat/ ne ſua cõſilia/ melioꝛibz pferet/ nec
tamẽ aute ipſe duc ĩ exercitu aut quã ſatis placa
to diis camillus latinus aſſeꝛ ei/ undebat.
Qua data/ intam pcipitez caſtra hes. p̃. eſſet.
q; tum inexcitu aum tome conſtaꝛ ouiz fama
erat. ai uana foꝛtuna/ in uulſos geſtu hes-

prelium ai uolſos

adulse pugne signeq; in.l. sinno culpam sciat
teais ouñe penes mãam simiz ee. Inuo du
cto in senatum captiuus cũ bello pseque
tos tuscalanos patres censuisse camillo
q; id bellum mandassent: admoue sibi ad
eaz rem unũ petit. pmissoq; ut ex collegio
obtinet quẽ uellz contra spz oium.l. fiũ
um optarunt. Qua moderatione animi uiz
collegę lenaut infamiã tũ sibi gliam in
gentem peperit. Nec fuit cũ tuscalanis
bellum: pace constãtiam rõmaz arcuerunt
quã armis nõ poterant. Intra mlb finis ro
manis: ñ de migratum exppinquis itine
ris locis: nõ cultus agroz inẽ missus: pace
tib' portas urb' togati obuiaz sicubi pa
truz pcessere: comm meatus exactus: omiẽ
i castra exercit q exagis detinebatur. Cam
illus castris in portas pcinx. eadem ne forma
pacis que i agris ostentarẽ q tam intra me
nia eẽt sane capiens: ingressus urbẽ ubi pa
tentes ianuas q tib' mis apias, plota oĩa
i medio uidit: intentosq; opifices suo quẽ
q; open. q ludos licias sine pene discentiz
uocib': ac repletas semitas inẽ mulgus
aliud pueroz. q mulierz huc atq; illuc eũ
tiz: qua quẽq; suoz usuz cause fement.
nichz usquã nõ pauidis modo sz ne mira
tib' quidẽ simile circũspiciebat: oĩa i quiz
ens oculis ubi nam bellum fuisset. ad eo ni
amore rei usquam ñ oblate ad qẽ uestigi
z ullz erat. sz ita oĩa constanto tranquilla
pace. ut eo unc fama belli placa uideri posset.
victis igit patentia hostiuz senatuz eoz
uocari iussit. Soli ad hec inquit. Tuscul
ani uestra arma uerasq; uires: quib' ab ira
romanoz uix cutane mini: i uenistis. nec
romaz ad senatuz. est ne habuẽ patres: utrũ
plus ante pene an nũc uenie: mentis stupr
i. Nõ papiaz grãz publica bñficia depcandi
pcellarem: dne huẽtes. pat' euẽtum mi
ñis senat' q uideãt. dabne. Postquam
romaz tuscalam uenit: senãtusq; paulo
ãte fidelium socioz nichis in uestibulo ar
ce tẽ spectatis. moti exẽplo patres uocari
eos iam tũ hospitalit' magis quaz hostilit'
iussere. Dictatoz tuscalanus: ita ubi se
ae. Quibz bellum indictis: in tuliscq; pa
tres: ipsula: sic nũc uidetis nos stantes in
uestibulo ante urbẽ: ita animo paratoq; ob
uiam impatoribus legionibusq; inis
pacis. Nisi nũ hic pleb mẽ lętus fuit ente
q; semp. nisi qñ anob' pro uob' arma accepiz?
gras agim? duab' uicis q euocab' p oĩa ma
gis quã animb' decidet: q ubi mich hostile
erat: ne ipi quidz fecer. pacem quã nos pe
stulab': eam nobis petim. Bellum eo si ubi est
nexcitus. Precati in nos: quid arma pollea
mus usi: si patiendo experiundiz ea in hẽ
mes experiemur. Hec mens nãl e. dñi
mortales fingant: eam felix quam pia
q; ad animi nã attinet. Quib' mota bella
in dubiis: q si neutra neb' uezb' confutare
mich actinet: tam q iam si uera sint ul'
fateri nob ea: eam iam euidẽ pernicie
ne. Tutum censem' pacem: in nos diz
dignissimos: quib' ita satis fiat. Tantum
fere ulsq; abtuscalanis fiz: pace ipsenti
nã. Nec ita multo post: auctate q iã im
petrauerunt: ab tuscolano legiões redu
cte: camillus consilio quã ante in nouo Camill?
bello felicitate: in tuscalana expeditione.
utrobiq; singulari adulsus collegam pa
tiẽtia q moderatione insignis: magistra
tu abiit. Creatis tribunis militanb' in in
sequentem diz.l. q p. ualeriis luco qu
tum. publio lexiz q gaio sexgio fidenatib'
consulib' quoq; egnat annus
maxiẽ ppe' memoriam famaz eius alieni ex
gentiumb' sinistraz fidem. i iudicio ei tribu
nis plebis. cum abbis elementia: quib'
fide magis quaz fortuna delentiz labo
rans meditiz uidem expediebat: creati cõ
sules. c. sulpic' camerin. sp. postumius
regillẽsis. ceptaq; iaz res morte postumi
quia collegam. sufficit consul religio ẽt
me. sollicita ẽ. Igit cũ sulpic' abdicasset
se magistratu: consules alij: nisi q
gesserunt magistratuz. texios aram ne
luit: diis nõ accipientib' in eis animũ cen
sum: religiosum fuit: eam nõ iudificatiõz
plebis tribuni ferendam negabant: sigue
re senatum: testes. tabulas publicas cen
sus cuiq; quia nolint: consilia fidumã eius
alẽni: quem dictatura sit demessam. pre
cipitem cruciatus. Cum interim obortam
plebem obiectaz. alias atq; alias hostib'
passim: iã sine ullo distinguẽ bella que
n. abanno sacẽ cũ absentio ne. litoris.
inde tuscalum legiones du ctas. la

tums hernicas pneſtinus tam in tempta
n arma/ciuium magꝭ quã hoſtium od
io/ut ſarmis teramꝰ plebem·ſi reſpira
re in urbe/aue p otium/libtatis memin
iſſe ſinamꝰ·aut conſiſtere montẽ ſi
aliquando audiamꝰ uocem tribunitiã
delendã/remoue·q finem aliqu imponã
agentem qd ſi ſit animus plebi memor
patrum libtatis/ſenec addica quẽ quã
quem romanus obæreditam pecuniam/
paſſinos neq; delectum habeꝭ. donec in
ſpectu ere alieno mitaq; ratione minuẽ
di ei ſcat unuſq; quiq; quid ſui quid alie
ni ſit·ſup ſit ſibi liber corpus. amiſſo quoq;
nexu deleatur = Obcẽs ſeditionis ꝓpo
ſita/conſeſtim ſeditiones excauant. Nã
addicebaꝰ nẽ mĩa/q ad pneſtinã famã
belli legiones ſcribendas patres cenſuer
ant. que utraq; ſimul auerſo tribunoꝝ
q conſenſu plebis impedim cepta. nã neq;
duci addictos tribuni ſinebant neque
uniores noiabant. aim patrib minor
p ſens aut grauis credite pecunie iudex
di/quã delectus/eẽt. = Quippe iam ꝓpe
neſtre ꝓfectũ hoſtis ſagiu ſabino amiſſo
ſſe nuntiabatur. Interim dñi. pl. fama
ipſa/intenerat magis ad ſuſceptas cer
tamĩ/quam decreuerat. neq; aliud ad ſedi
tiones extinguendas unde/quas ꝓpe illa
tum metib ipis bellũ ualuit. Nã ai eet
pzeneſtinus nuntiatum/nullus exercitus
conſcriptus nome/nullus ducẽ exti eſſe.
patres ac plebem/in ſemetipos uſos/acta
ſionem rati duces eor/rapiam agminẽ
ſuũ/puaſtatis pzotinus agris/ad portam
collinam/ſigna intulere. Ingens in urbe ẽ
pidatio fuit/conclamatũ ad arma/cõcur
ſumq; ẽ muros/atq; portas eſt. tantemq;
abſedionẽ ad bellum uerſi/dictatorem
D. quintium cincinnatum creauere. Iſma
gniſtrum equitũ/aulum sempniũ aui
cinũ dixit. Ad ubi auditũ eſt tantus el
magistatus ciuz esse/ſimul hoſtes ame
nibus recedere/q uinces romani ad e
dictum/ſine retractatione conuenire.
=Dum conſcribitur nome exercitus: ca
ſtra interim hoſtium/aute pont alliaſl
umine poſita/inde agrum late popl'an
tes/fatalem ſe urbi romane locum ac
piſſe/inẽ ſe iactabant. ſimilem pauoꝛẽ
mẽte ac fugã foꝛe/ac bello gallico fuiſſe/q eñ
ſi diem contractũ religione/ſignẽq; noſcelo
q timeant romanꝰ·quãto magꝭ alienſi die
alliaꝰ ipam/monumẽtuꝰ tante cladis reſoꝛ
midatimꝰ. ſpecies ꝓfecto hic/ſibi ceruices gal
loꝝ/ſonũq; uocis inocuũ/atq; auribꝰ foꝛe. hoꝛ
mantiꝰ rez ĩanes ipas uoluentes·cogita
tiones. foꝛtame loca delegauerãt ſpes ſuas.
rõani contra ubicũq; eẽt latinus hoſtis ſa
tis ſcire eñ eẽ/quẽ ad regillum lacũ de uictõ
centiꝰ ãnoꝝ pace obnoxia/tenuerint locã
ĩſignẽ meoꝝ cladis/imitatum ſe ꝓtinus
ad delendam medziam tedeoꝝ/quã ut
timoꝛem faciat/nequa tũſic ne falſa meto
ne ſine/quin ipi ſibi galli ſi offenim illo
o/ſe ita pugnaturꝰ·ut ipme pugnauim
ĩrepetenda patria/ut poſtero die ad gabios.
tũc ai effecerint nequis hoſtis qui memo
rãa intraſſe/nũtiꝰ ſecunde aduſeq; foꝛ
tune/domiꝰ ꝓſenet. his utriũq; animis
ad alliam uentũ ẽ. Dictatoꝛ romanus/p
ſtquam in cõſpectu hoſtes erant ĩſtructi
mentiq; ritus ne tu inquit. ſl. ſempni loq
foꝛtuna illos fretos/ad alliam conſtituſſe. ñ
ĩillis du in moꝛtales exitioꝝ quicquã fidu
cie maioꝝ/ſine q ſic auxilii/tedeunt. Et tu fir
tus armis animiſq; cõcitatus equis/inuad'
mediaꝰ dacꝰ. ego ai legionib inturbatos ne
pidantesq; in ferrum ſigna/ad eſte diuerſos
fedens/q exſpectẽ penas dubitatis ſiml' nob
uiolatis nobiſq; ꝓneſtinum cepas. ñ
equitẽ nõ pedite ſuſtinuiſſe pneſtini·primo
impetu/acclamoꝛe diſſipata ordines ſiſte. Ve
in/poſtquam nullo loco conſiſtebat dacꝰ ẽ
ga uertunt. conſtrepatiq; p castra/q uary
ſua/pauoꝛe plati/ad pus ſe ab eſſuſo cãpi
ſiſtunt/quam in cõſpectu ꝓneſtre ſunt/ubi
ex fuga diſſipata locum quẽ tu multa no
ope munieꝛ·capiunt. neſi inẽ mentã ſe
recepiſſent/exemplo uniuerſ agꝝ. Deꝓp
latiſq; oĩb obſidio urbi infertur/ſi poſq
dieps ad illã cãſtris uictoꝝ romanis adeat.
id quoq; munimẽtuꝰ relictiꝰ q uix memo
tuta rati oppid. ſe pneſtin includũt. Octo
ꝓterea oppida erant ſubditione pzeneſti
noꝝ ad ea cãpa latiꝰ bellũ dimcepſ. a
ut magno certamine captis/uel, trans exã
tis ductis/ea quoq; expugnata. tũ ad ca
pud belli pneſte uentum. id nõ ui ſi pdi
tionem receptum ẽ. T. quintius ſemel

Nullus fuit fuit ex gallis
q roma tenuerit. ut nupti
eſſet dom. eius ꝛceſq;
nebis Adeo galli deleti ſut.

Bellum cum pne
ſtino

velint.

Hom.

acie victor binis castris hostium nouem oppidis
ui captis. Praenestē in deditionem accepto. romam
reuīt. triumphansq; signū primū pilleū detexit
ideo impetrauit in capitoliū uilit. dedicatū est inter
cellam iouis ac minerue. tabulaq; ibi eo fixe mo
numentū rei gestae. hic fere me iudice finis
imperii atq; diui dictatoris. ut quintus dictator
oppida nouē ceperet. de nouissimo quū creatus est
dictatura se abdicauit. — Comitia inde habita
non militū consulum petēdorum. quib' equae pacis
ora plebeiorum numeris expletis creati. p. cē in
alium cū. l. mallio. plebeius. c. sextiliū. q. albinum
l. antistium dedit. mallius q̄ genere plebeios gra
tia uiuū ante ibant. multaq; priuata. simul sortē sin
gulis patrum creati ordinē dati. cui' rebus post mo
dū patres qui deerant permiscuere. In explorato pa
bulatum coh'tes miserē. Quib' uelut ciuitē
tis. cū ibi fallax nuntiatus esset. dum praesidio ne
essent atq; ferum ne auctore quidem alieno
to qui eos hostis latinus. simulate romano fi' us
tis erat. ipsi in insidias sese tetendere. Ibi dum
nullo loco. sola uirtute militis restantes ad
ime. castra interim nostra nacta in campo. ab
alia parte hostes inuasere. — Ab duabus utrosq; pro
dite. terrente atq; stultitia ires. quicqd simul fortune.
populi romani. id mihi. quia sim recto
re. stabit' mee. tutata est. Quae ubi romae sunt re
lata. primus dictatorem dia placebat. tem posse
quere res exuli sese afferebant. q. apparuit ne
scire eos uictoria q̄ tempore uti. reuocati q̄ eo
exinde exercitus ac duces. ob unumq; inde quam
tum a uolscis finis. id modo extremo anno
cu multatus. q. p̄ter unum omnes latinorū
populis rebellare. — Eodem anno etiam primo
que censorib' penuriam hominū. noui coloni ad
empti. rebus quae bello domestica
ques. quia tribunorū militū explebe gratia
maiestate. me suos obtinuere. solatium fuit.
— Insequentis anni principia. statim seditione
sgenti arsere. cū. mil. consulari potestate. si fin
ogi. fulio. n. hamo. menenio. m. pele elio. q.
oratio. lucio genucio erat. nec q materia q am
si. seditionis. es alieni. cui' nosce di gra. fuit.
fulius. p. fcus. q. cloetius siculus censores facie
ne rem agere. bello impedita fuit. Namq; ue
pidiuntes primo fuga. dein exagris legiones
uolsco. ingressas fines populatamq; passis
uagum agrum. actulere. Inquia trepidatione
tū affluere. ut cuncta etiam ima. tenuis. ex mi
ubi leuet. ut contra eo molentiq; potestas
tribunitia impediendo delectu esset. donec con
ditionis impositae patribus. ne quis quo adle
ctatum esset tributum daret. aut ius de pe
cunia credita dicere. eo ideo tamen plebi sup to
mota delectu. nō est facta legionib' nouis se
pas placuit duos exercitus in agrum uolscum
legionib' diuisis duci. p. furius. m. horatius
pulfinus maximā opam atq; animū. q.
huius. q. m. geganius lenta admonentes e
extremam pugnae. neutra pte hostis obuius
fuit. Populatio itaq; nō illi uagae simil. q
uolsci latio animo. deserto hostium fi
nis. q. uirtutem metuens. p. tae praedationes
raptis fecere. Ab uolsco exercitu nulla res facta.
spatio quoq; temporis grauior quippe annul
sas tribunis ne interim exercitus abnoma ci
uet. magistratus in extrema finiū facie
erant. Nam ante est etiam cōmoriendi ani
sa erat. ut hostem adextremum eliceret. Itaq;
omnib' passim tectis agrorū uastatis. q. et
dam exustis. ni arbore frugifera. nē satis in
spem frugum relictis. omnq; extremam
fuit hominis praeda. q. abacta. romam. utiq;
q. exercitus reducti. — Paruo intervallo ad res
pirandum. tribunis dato. Postq; quiete
res ab hostib' erant. celebrari de integro in
dictio. q. tribunos etiam militares pa
tricios. ne uocata principio operib' fieret. lucio
aemilio. publium ualerium. m. f. uolusio
brutio. sulpicium. l. q. c. quintos quinctios.
isdem opibus obtinuere. ut adiutis latino
uolscisq; qui conuentis legionib' ad sacrum
castra habebant. nullo impediente. oibus
unionib' sacramento adactis. tres exercitus sin
gulos. singulis. ad praesidium urb. alter. qui siquis
alibi motus eruisset. ad subita bella mitti po
sset. Texuit longe ualidissimū. p. ualerius. l.
aemilius. ad lacum. Ubi ei ad fortē instructā
hostium locum equo inuenissent. ex tempo pu
gnatum. q. ut nō dii fatis claram uictoriā. fe pro
sse. sperent pugnā. ymbri. ingentib'. procellis fusis.
diremit. Postero die iterata pugna. q. aliq;
diu equa uirtute fortuna q. latine maxime
legiones. longa societate militia romana ede
te restabant. Et equites. missus omnes tur

bauit. tribunus

bauit. Tan-batus/ſigna pechtaꝝ illata. quan
tiſq; romana ſe mouere ac⁹. tamen hoſti
es gradu demouit/qui ſe mel in chmaut pu
gnaturaꝝ intollabilis romana/ut erat. fiſi
hoſtes/cum fatis cum/q; duo mil' mcle abeſ-
ſe/nō aſſiſa pcēnte. ab equitatu maxiē eſſ-
caſtra capta diepta q; abſtinet a nocte que
pcho pxima fuit/ſtige ſimuli agmine pe
tūt. dū tuto ꝙ romanꝰ e⁹ catus/pte uestigiꝭ
ſequēt⁹. plus tamē timoꝝ/quaꝝ uiꝝ/ex hoſte
hūt pauis ita q; mema in tanere hoſtes.
qua romanꝰ exēma agminis cāpe dute mo
rant poſſt. Inde alijs dies/naſtando agro ab
ſtinet. nec romanis ſatis inſtructis. appara
tu lethico ad mema aggrediendā/nec illis
ad ſubeundū pugne caſtꝝ/ſed ita uti ēm
tantes latinoſq; exhortā. Cū ād catus uicti
mal' ſubactiq; bello/in quo q nati erāt/q; ſe
mierāt/de ditiones expectarē latinos/ex
diuina pace/nona deſecto/recētibus ad
huc animis/fenatores ad ſe uocandū/ī bello
pace ue/finis eēt manus fiue. Poſquaꝝ uti
ſiꝝ apparuit/mich palam ſtare/quo mi
ī cepta pſequēt⁹ latinꝰ pfecto abſoluta
te pdas uicebant/ī honeſte ſe iudicauerē.
Antiq antes/in omodis arbitriꝰ ſalutaꝝ
cōſiliorꝝ/remotis/in uidi agroſq; romani
deduct/ita q; alijs latinoꝝ/quia nec ioan
os bello leꝰ/nec uiſos ī armis uenē pu
tauerāt eos/in pie/ut famaꝝ uidiꝝ/q; recep
taculuꝝ pnūꝝ eis ad uſe pugne fuerāt/ig
orauerāt. nec aliud tectuꝝ ei⁹/ſtipſ fuit ur
bis/at facis pane ſacris pfamiliaꝝ in uiſet.
quaꝝ manus. magnitꝰ cōplurꝝ/inde eos nec
ſua uerecundia nec uetuſta dei/arguiſſe
dicatur. ſ nouꝝ ꝛ uꝝ nēda edita tēplo/ac triſtiꝭ
minus. in ne ſandos ignes/pcul deluſuꝝ
animo uiſē/ī meſtos ea ualde/ī impetu/ſuſ
ſuluꝝ tulit. obiectꝝ q; deſtro cōmuni cōſiliꝰ
latinoꝝ/nō ī ſocietatē modo romanā. ſ
ſiaꝝ in cuitatē ſe dediſſē/patentibus
portis ac ut primo inuaſiſſē/primo clamore
oppidiꝰ pē dire/et pauore ēq; in arcē oppi
dani/refugere/ac ut ingrue de lilentis/muroſq;
romaꝝ qui cēnoꝝ de ſuo caſu ſenatū fi
ciēt mi ſent/que ſe genus quā fide pti ūb.
dignuꝝ fuiſſe/exactis tuſculuꝝ ducibus. Lq
ſextus ſulpitius/tribuni militaꝝ/diuē da
uſas portas tuſculanoꝝ/ſimul obſide
tuꝝ atq; obſeſſoꝝ animo/hinc metu

tuſculi tuen inde ne/illic dirꝝ oppugnare.
Deinde una ac pauere. Adimentus mā
noꝝ/mutauerāt uestimenta/ſparſis capi
lis/tuſculanos exaugenti metu ītumultū alac
ritatē. latinos exſpe exta fiducia mouet capi
endi arcis/qui oppidū potiūt/ſeruatis de
ipis ſpꝭ ulterat. Collatis exaure clamoꝝ ab
tuſculanis/exaptum. aliquanto maioꝝ ab ec
citu romano. uerū q; urgentiū latinoꝝ. nec
impetus tuſculanoꝝ deterrentiꝰ exſupio
re loco ſuſtinet. ū romanos ſubeuntes me
nia moliēteſq; obiectis pmotū ſtrāt poſſe.
ſalis plus metū capta/inde effuſa ad ipſa
portaꝝ. qui dēpſ hoſtis q aſſonte q deſtro ur
gere. nec ad pugnā ulla uis. nec ad fugā
loꝰ quicq; ſup cēt/ī medio eſſ ad uniuꝰ omiſ-
ſo captu ab hoſtibꝰ tuſculo/ex catus romanꝰ
ē deductus. Quato maioꝝ pſpꝭ eo anno
bellis/tranquilla ofa foris erāt/tanta tur-
be uis patriꝝ/in dies/inſidentiq; plebis ar
ſebant. aꝝ eo ip q necesſe erat ſolui/fiducia
tas ſoluēdi impediebatur. Itaq; ī ꝝ ex uic
tis nichil dam poſſt/famaꝝ exꝝpꝝ/in dicta de
q; ad dictū arbitroꝝ/ſatis fuit bat. Penaq;
ī uincꝝ fidei ſolueret. ad eo g⁹ obnoxios/fuꝝ
miſſa ē dos. nō ī ſimi ſoluꝝ ſ pecuniaꝝ ex
iaꝝ plebis. ut ī m adebumaꝝ miſericī me
patricios pcendō. q; tūc in uicta ē tenē de
rant. Ꝝ ne ad plebem quidē magiſtꝰ
capeſſendos pcedendiq; ſuꝝ. ut ex ple
nentaꝝ/ānus ēēt/poſſeſſionēq; honoꝝ/ſu
ſtinpta mō ad plebē p patricios annos/recupa
ſſe ſ pecuniꝰ patres inde ī. Ne id minus le
uis pars alacri ēēt/parua ut plerūq; ſolet/
nes ī gētes mouēdi ca/ī me uemētiꝰ. Fabiꝰ
buth pōtifex uiꝝ. tuꝝ me/ſtu oꝝpoꝝs hoīes/
tam ſ iam ad plebē q; ā uerq; quaq; ī me ī
genus oīū pauꝝ ei/ī baleabat ur/ſtue dne nup
te/ſexto ſulpitio maioꝝ/minoꝝ ē. Lucio
ſolonio ente/in huiꝰ quidē annū plebeio.
ea q; ipſa ad ſimitas/aue ſpꝭta/gratiaꝝ ſalno
ad multiꝝ queſtente ſoꝝte ita modis uen
ſum ſulpiciꝰ ē. mil' domo/ſoꝝores ſabie ar
me ſe ue ſic ſimonibꝰ tūc temere ſ. Quē ſulpi
ciꝰ/adiuſe ſoꝝo ſe omniꝰ reapte/ſoꝝē ue mos
ē/unā pariē. ea ad id moꝝis ei⁹ ī ſuetudē ex
pauiſſ minoꝝ fabia/nſtu ſoꝝoꝝ ſuꝝ minata
ignoꝝantē ad ſoꝝoꝝ/ex exitū ī nſtis ſimulo
parui/nobili ne bꝰ/ad multebꝝ/ſubdicte.
ſtequētia quoꝝ pſeptiuꝝ ioꝝantis/nūqd

uellet/ aut do fixtum atq; matrimonium et foro
nis usus/ sinq; ipam/ malo arbitrio quo pxis
q̄q; minuñ aī in nulle/ penitusse. cōfusaq; eaz
exercen mōsu animi/ aī pat' foꝛte uidiss: pu
tarus/ satin salue/ aut cē tez causaz dolozis quipp.
ñ satis pād adul fu foꝛtez. ñ ad modu inuitu
honozificaz/ eluaue uolen sasāda/ ut sat'ñ
eaz cē causaz dolozis q̄ uicem ipam cēt. nupta
ī domo/ quā ñ honos n' grā ī tenue potz. Cosob
de filiaz ambustus/ lynd dimū hād uisse. eos
dez. ppe diez/ domu usuraz honozes q̄s ap foro
nez ñ dcat. ita de cēsilia inuic aīgenew ce
pie/ adhibito. l. sexcio strenuo adolescēte. et
aīl' strenuch p̄ter gen' patriaz decēt. cal
sio uidebat' nez nouādaz/ ppe ī grēcez uīm q̄
alien/ aut leuam mah/ pleb' n' sius ī sūmo
ī pcio locatis. nullu sparez/ adunq; dūdo ad
eaz cogitationez cē/ omādo agēdoq; de eo q̄
diu sca esse plebeios. und si pxio annitāni
prueine ad sūmaz n patribz equari taz honō
quaz uīrute/ posse/ ī pscia. tū pl' fieꝛ placui.
quo ī magistratu silū me tpi nuaz/ adcetes
honozes appetēc. creatiq; tribuni c. huan
nus. ñl. sextus/ primus duene leges omes
aduersus opes patriciozū/ p̄modis plebi/ u
naz de ere alieno. ne deducto eo d' capite/ q̄
usuris p̄mutatuz cēt/ id q; sup cēt/ tenuio
equis pzionib' psoluēnt. aleaz de uno
agroz/ ne quis plus q̄ḡēta uaꝛeq; agri
possideꝛet. de q̄baz ne tribunoz militu com
mota fierēt cōsulisq; utraz alter/ explete ea
rem/ aiebat/ ī gentia/ q̄ sūi cētamine mayi
mo obtinerī ñ possent/ omniuz igitur sim
ul rem/ quaz ī modica cupido ī dmoz aler
ē/ agri pcarmi honoꝛ/ discrimē. ppositu/ ai
tū patres aī trepidasse/ publicas p̄maluz
cōsiliu/ nullo remedio alio p̄ exp̄tam mlti
tiaz ante cētamina inib' intercessionez ī uetoꝛ/ co
lle gās ad illis tribunitias rogationes/ cō
pauere. q̄ ubi/ trib' ad sufragiuz meiduz
erant/ duomo seruoꝛ uideꝛe/ sh pau pa
tres p̄dicys. nec rogationes. nec
sole mne equi quaz aliud dissidendiz/ plebi
fi' passi sūt. Iam q; frustrā sepe cōtio ad
uocato: aut pzo/ anti quatis rogationes esse
cē bene hē in que sextus/ q; nāq; quid cē
tiz ī cessionez pellem placet/ isto ip̄o the
lo uitabim' plebē/ agitate dum cōmina ī di
cte patres/ te. mil' creandis fateo ne inuet
uoꝛ ista uetto quaz nūc contēnes collegas

mos/ talem audiuis. aut imte te adē nunc
comitia edilū tribunoꝛ plebi/ nulla ha
bita. hanniū seruauisti tu. pl' ne sceta/ nullo
curules magistratus/ creari passi sūt. eaq;
solitudo magistratuū/ n plebe ne stacē duos
tribunos/ quis cōmicia tu' mil' tollēt ibus/
p quēcunq; uiū lex te fiunt/ alia lex ta
oꝛzame que uetet. Veliem uolumi ge
sheres ono/ q; nullus e ciuis romanus cēt
agruz romanu ali quonē/ aut sanctue/ et
tuscalum oppugnante. adq; ita eaq; res fuit
ullamis uetustis/ annis nouis cuiz/ oꝛigo
tib' nē camdra maxime nō patres mō/ sed
etiam plebs monuē. Permittente tib' tu. pl'/
comitia p me legez ita habita/ ac ratiq; tu.
mil' l. sumus. annus maximus. sumus sul
picius. sextus cornelius. d. n. c. ualeri/
haut quaq; tam obediente mihi in delectu
qua ī comitiis plebs habuerit/ ingeniq;
ctatione/ ex ratu sancto/ pfecto. Non abest
ulo modo subinde hostes/ si uetus sua
metu mentia cōpulē/ obsidebamus q;
haue paulo. ui maioꝛe uehem quā tu sul
uz obsessuz fuerat. nec tamē ab eis aquib'
obsidentē pte ēnumerē expugnari potuē
am nouū creati ita mil' q; sumus. et a
lis uetustis. ciulus q; m' cornelius. q
que quintus. ñl. fabius. mich ne ab
hoc quidq; dē. Quelluturi memoꝛabi
le fuꝛ. ī maioꝛi discrimine omnes
uextebantur. Nam pe sextum licin
uz q; latoꝛes legiz/ iam octauuz tu. pl'
refectos. fabius quoq; te mil' ciulius
socer/ quaz legem dictoꝛ fuerit/ eam
suasoꝛez se/ aut dubiuz fuerit/ q; am
octo. ex collegio tribunoꝛ plebis p̄mo
intercessoꝛes legiz fuissent/ quinque
soli erant. que semne solent/ q; adsue
te sasumt/ capti q; stupentes dum uoc
alienis id modo q; comi p̄ceptuz cēt
intercessioni. fue p̄tendebant/ uelimus in
exitu plebis magnaz ptez cē. inadmen
tum militiz comitia differi deberē. ue u
nusta plebs de suis cōmodis suffragiuz
ferret. Sextus licinius q; ī pte collegaz
q; uno exib' nis militiz fabio/ in tribus
iam toe annoꝛ usu/ tractauit. di q; mos ple
bis p̄monoꝛes patrum productos/ de singul
q; ue feriabantur ad populuz/ fatigabant.
audeuene ne postulare/ ut ī binā iugem

F

agit plebi diuidentem. apis plus quã gẽca
ugeri hẽ hẽc/ fugitiuꝫ ꝑe ceteꝝ ciuem
possidẽte agros/ plebeio hoi uix ad tectũ ne
cessariũ aut locus sepulture sinus patet. agẽ
ampliare fenore circũuentas plebeios impo
tus q̃ soluat/ oppus ĩmensum
de supplicia dare. q gregatim/ cotidie de foro ad
dictos diuites/ q̃ plenis uincti nobiles domꝫ
q̃ uagi/ patriciis habitent/ ubi carceꝝ priuati
ẽ. Hec ĩ digna miseratione/ audita. cum
ap̃ ciues sibi ne apos/ maiore audiẽtiũ in
dignatione/ quã sua ĩ ce pulsẽ/ atq̃ nec
agros occupandi modus. nec fenore inuadã
di plebeios/ aliũ pacẽ uinq̃ foꝛe affirmãe nisi
alterũ ex plebe cõsulẽ creari/ hic libertatis ple
bis fecisse/ cõtẽpni ia tribunos plebis. quib⁹
que potestas/ uias sibi ipsi ũ frangere/ ĩ ce de
to nõ posse. eq uno inter agi/ ubi impunitas pen
es illos penas se/ queritur tñ fit. nisi impio
cõmunicato. Hinc̃ plebẽ ĩpse pan ui p
foꝛe/ necẽ q quisquã sacris putet/ si plebe
ios ꝛacio comitiis cõsulantib⁹ haberẽ. nisi al
terũ cõsulẽ uniq̃ exploto fieꝛi necesse. fit. de
minues foꝛe añ ia memoria exisse/ cũ tribun
os militũ ioco/ cum potiũ q̃ cõsules creari plac
uisse/ ut q plebei patẽr sum honos/ uisq̃ ad
mos/ nemine exploto tribunus militũ creat
us ẽ/ quia de ẽte duob⁹ ne ĩ locus/ sua uolũ
tate impetratos plebi honoꝛes. qui octuna
gesimo ab. urbe condita/ occupare solita fuẽ/ qa
cõsulatus uas sten passim⁹/ q tribunatũ sep
tuagesimo duo huic/ lege obtenẽdus ẽ/ q eo mi
nus p grãs nẽ quidẽ fe. q seponẽdus ex eius certa
mẽ/ alter⁹ cõsulatus/ ad quẽ plebi fieꝛ adiutus/
Quã ĩ centesimũ/ relictus ꝑmus sẽp potẽtiꝝ
fuit⁹ fuit/ nec uas posse dici id q̃ ãna tacita re
solita fuẽ. nõ ee ĩ plebeios/ idoneos uiros ad
mul⁹ magistratũ/ uiq̃ deni soꝛtitus. ante se
ptimus/ nec pu ad militare pote. post. p. huius
ce tribunatus/ q primũ ex plebe creatus fuẽ/ q
peos ãnos gesta fuẽ quib⁹ pe patricios ne
mo ex mul⁹. fuerit/ quin ex patricios aliquot
dẽpnatos/ pote tribunatus/ nemine plebeio.
Quoꝛes quoq fuẽ tribunos militũ panas
ante ãnis explete optus creari/ nec ullũ
eoꝝ ꝑtim tẽpũ ꝑmansse. cõsulatus sup
ẽ. plebeios ea ꝛe ẽ aream libertatis/ id colũ
sueo pucium/ sic/ ui ĩpsim ire uanus uere exac
tos exim-le reges. q tribunos/ libertatẽ fuam
existimatum/ quippe exilia die/ ĩ plebẽ uẽ
tura ois/ q ubi patricii excellant. impunitas atq̃
honoꝛes/ glia intelligẽti/ nobilitatẽ/ magna ipse
fi-uẽda/ maiora uolens reliquẽda. Hinc omnis
ordines ubi dempti undẽ nouas rogationes ꝓmul
gant. ne pdiui unius facti facũdis/ deꝛ mu
ꝛe cẽtũ ne ꝑs ex plebe. ꝑs ex patribus fiat.
oĩũq̃ ea rogatione nus omnia/ ĩ aduentus
ei exactus differẽ. qui uehemẽs obstabat pi
ratus actus ẽ annus/ qua quelibet rem ducẽ
legiones. ita suspensa de legib⁹ res/ ad nonos tri
bunos militũ dilata. nãz plebis tñ. eo ẽ duo
uaq̃ q legum latoꝛes erãt plebeios ne facere
tñ. mil. creari. ẽ quinq̃ fer. ex me hui. fer. sulpi
tius. furii. l. papirius. luci⁹ uetturius. Ꝓxi
mo fieri annis/ adulatione/ dimicatõis de legi
bus uetus/ q diu tribus uocanẽ/ nec me ẽ ces
sio colligarũ latoꝛibus. sed ne pudi patres/
ad duo ultã auxilia summus imperiũ. summũq̃ ad
uersus decem ũ/ dictatoꝛe. dia placere dictare mi
simus camillus/ qui magnũ eq uiꝛis. L. camillũ
ex patre. legum quoq latoꝛes adiutis tamen
apparitus adiutoꝛes q̃ ĩ cam plebẽ legẽbus.
asinus armatus. consulq̃ plebẽ indicauerãt
ad suffragiũ uocare. Cui dictatoꝛ ipse agi
mine patricios ꝓ plebeiis ne minuer⁹ q̃ ex sedili.
atq̃ age ne ꝛes. id ita primus exanimine me
se tribunoꝛ plebi ferẽtes leges. nec de tan
q̃ q̃ to ũ potẽtioꝛ nec essio erat tã to ũ
cẽtur. Simoꝛe legũ ipse latoꝛ q̃ rogat
ꝓme tribus dicẽte camillus. Si q quidꝛ
in q nos tãuos tribunicia libido ĩpedis
sus regie. q nec essionem/ se essione quidꝫ
plebi peꝛ uolẽ/ ui facias nisi tam/ qua pe
nitus/ nõ rei publice magꝛ unum se q̃ una
causa dictatoꝛ/ nec essionem adhibens/ euersiõ
ui⁹m auxilii/ imperio tutatus. Itaq̃ fiate le
gamus. q l. sextius nec essionem colligatũ ce
dite/ nisi patres magistratus uiseri/ an
olio plebi/ si a diuisus nec essiones. eisq̃ ca pi
te quitati leges imponẽ. dein tribu
nicium/ dein ipa dissolui nõ patiar. Ad diuisi
es/ ai/ ocẽa ti⁹ pl⁹. rem nichilo segnius per
agẽte/ tũ patris ne camillus/ hiemoꝛes qui
de me dio plebem emouerẽt/ ne sic/ q ad
dixit minas sippẽte. sacra mitto. ad unumq
es ad accusatum q ex ꝓ plebe exule eductum.
Quoꝛe ingentes inquisitiq̃ plebi duab⁹ ple
bi gaudio magꝛ et animi ad eos/ quaꝛ imi
mus. Sed ne ne ultro inclinat/ magistratu
se abdicauit. seu q uulno debilitatus exulq.

scripsere quidam seu quia tribuni plebis tulerunt
ad plebem, idque plebis scivit, ut si mihi furius
pro dictatore quid egisset, quingentum milium ei
multa esset, sed auspicia magis quam novi exempli
rogatione deterritum, ut potius credam, tum ipsius
viri facit ingenium. Cum quod ei suffectus est extemplo pu-
blius dictator, quem quid creari actinebat ad id con-
tamen quo marcus furius metus esset, et quod eundem
marcum furium dictatorem insequens annus habuit.
Aut sine pudore certe fractum priore anno in se im-
perium repetiturum simul quod eo tempore quo promulgatum
de multa eius traditur, aut huic rogationi qua
se in ordinem cogi videbat obsistere potuit, aut
ne illas quidem propter quas hec lata erat impedi-
re. Et quod usque ad memoriam nostram tribunitiis
consularibusque certatum viribus est, dictature semper
altius fastigium fuit. ¶ Inter priorem dictaturam
abdicatam novamque a mallio initam ab tribunis
velut per interregnum concilio plebis habito apparuit
que ex promulgatis plebisque latoribus gratiora
essent, nam de fenore atque agro rogationes iu-
bebant, de plebeio consule antiquabant, et perfecta utraque
res esset, ut tribuni se in omnia simul consulere plebem
dixissent. Publius mallius de nostro dictator in ca-
usam plebis inclinavit, cum licinio qui tribunus militum
fuerat, magistro equitum de plebe dicto. Id egre patres
passos accipio dictatorem propinqua cognatione li-
cinii se apud patres excusare solitum, similis negan-
tem magistri equitum maius quam tribuni consularis
imperium esse. Licinius sextius quoque cum tribunorum plebis
creandorum indicta comitia essent, ita se gerere, ut
negando iam sibi velle continuari honorem, acer-
rime accederent, ad id quod dissimulando petebant.
Plebem novum se annum iam velut in aciem adversus
optimates maximo privati periculo nullo publi-
ce emolumento stare. Consenuisse iam secum roga-
tiones promulgatas, et viri omnem tribunitie potesta-
tis primo intercessione collegarum in leges suas pe-
gnatum esse, deinde ablegatione iuventutis ad ve-
liternum bellum, postremo dictatorium fulmen in
se intentatum. Iam nec collegas nec bellum nec dicta-
torem obstare, quippe qui etiam omnem partem plebe-
io consuli magistro equitum ex plebe dicendo dedit
se ipsam plebem et commoderari sue liberam urbem
ac forum acreditoribus liberos agros ab iniustis
possessoribus, exemplo si velit habere posse, quod munus
quando tandem satis grato animo estimaturos si inter
accipiendas de suis commodis rogationes spem
honoris latoribus earum incidant, non esse modestie
propter romani id postulare, ut ipse fenore levetur, et in

agrum iniuria possessum a potentibus indicatur, per quos
ea consecutus sit. Senes tribunicios non sine hono-
re tantum, sed et iam sine spe honoris relinquat. Proinde
ipsi primum statuerent apud animos quid vellent. De-
inde comitiis tribunitiis declararent voluntatem
si convincte ferre ab se promulgatas rogationes
vellent esse, eosdem reficerent tribunos plebis, per latores
enim que promulgaverunt, singulis cuique privatim opus
sit, id modo accipi velint opus esse, nichil invidiosa
continuatione honoris, nec se tribunatum nec illos
ea que promulgata sint habitaturos. ¶ Adversus
tam obstinatam ordinem tribunorum, cum pro indignitate
rerum stupor silentiumque inde ceteros patrum defixisset,
appius claudius crassus nepos decem viri dicitur
odio magis iraque quam spe ad dissuadendum processi-
sse, et locutus in hac fere sententiam esse. ¶ Neque novum
neque inopinatum mihi sit quirites, si quod unum familie
nostre semper obiectum est, ab seditiosis tribunis id nunc
ego quoque audiam, claudie gentis. Iam inde ab ini-
tio nichil antiquius in re publica patrum maiesta-
te fuisse semper plebis commodis adversatos esse, quorum
alterum neque nego neque in facias eo, nos ex quo asci-
ti sumus simul in civitatem et patres enixe operam dedi-
sse, ut per nos aucta potius quam imminuta maiesta-
tis earum gentium inter quas nos esse voluistis dici-
vere posset. Illud alterum pro me maioribusque meis
contendere ausim quirites, nisi quod pro universa re publica
fiant, ea plebitam quam aliam incolenti urbem adversa quis
putet, nichil nos neque privatos neque in magistra-
tibus quod incommodum plebi esset, scientes fecisse, nec
ullum factum dictum ve nostrum contra utilitatem vestram
et si quedam contra voluntatem fuerint, vere referri
posse. Ab his claudie familie non sim nec ex pa-
tricio sanguine ortus, sed unus quiritum qui libet, quo-
modo me duobus ingenuis ortum, et vivere in libera ci-
vitate sciam, retinere possim, lucium illum sexti-
um, et cetera licinium perpetuos, si diis placet tribu-
nos tamen licentie novem annis quibus regnant sum-
psisse, ut vobis negent potestatem liberam suffra-
gii, non in comitiis, non in legibus iubendis se per-
missuros esse. Sub conditione inquit nos re-
ficietis decimum tribunos, quid est aliud di-
cere, nisi quod petunt alii nos adeo fastidimus, ut sum-
me cede magna non accipiamus, sed quod tandem
ista merces est qua vos semper tribunos plebis ha-
beamus, ut rogationes inquit nostras seu placent
seu displicent seu inutiles sint omnes coniunctim accipi-
atis. Obsecro vos, tamen plus putate me ex media
contione unum civem succlamare. Bona ne iam
vestra liceat ex hiis rogationibus legere quas salu-

Dictator

Oratio appii

seu utiles

bzes nob cẽsem' ee amaq're alias nĩ quic
cebie/ti de fenoze acp agns q ad nos omis
ptnee uibeas. q3 pozten nõ fiat ĩ urbe ro
mana/ut se ceruiz acp hunc gaium hanī
ibz cõp. qi dignaris/p ab hominis/uideas
sunt omia acpe/aut nich se ro. ut sigs ei qnq
in great fames/uene nĩ ptnat cũ alq aut ab
sfnẽ eo qntale sic uideat aut mozi ferũ
uitali admoceat/g si eẽe liba ꝛ auitas/nõ
tibi frequentes fuerd amassẽt/abi hunc aiz
ebumanbz de rogationibz tuis/quid si tuĩ
tulens p cõmodiz ẽ ppo acpe/nemo enc
qui ferat filiũ sigus patricius/sigs grillq uo
luit ĩudios fuis esse clandius dicat/aut omiã
acpiat aut nich se ro/gs uiz q ritus se net.
miq ne uos ros ptus p aut cozes expectabi
tis/ꝛ omia sep q magrat ille dicet sc̃ia is
aut bz/q ab moz kalq q dicẽ adiuuãt s acpie
tis/ste hezaile ꝓmo ẽ immine cautis/quid
rogano qual ẽ/p aliobs antiq taz ordinãti
ꝓmoi qui ices similima/cõsules ĩquid ro
go/ne nob quos uelias facẽ liceat/an alicẽ
rogat/q uis unque alteri expleie fieri osules
uideat/ple duos patricios creandi potestatẽ
nob primi cne/si hodie bella sint quale cõu
sul fuit/ai pzsena tamen/m ĩsedit. qualega
liaiz m̃/ai pẽ capite/uiz aliq arcẽ/omia/
hec hostiuz erant/cõsulatuz cui ꝑ mar/co
furio/ꝑ quolibet alio expatribz/uacuus ille se
tius petere nec/possetis ne fieri secuiz/aut
pdubio/osules eẽ camillum/de re publica di
micante/hoc ne ẽ ĩ comune honozes uoca
re/ut duos plebeios fieri oꝛ licuit/duos
patricios nõ liceat/q alteri expleie creari
necesse sic utriq expatribus pzeclare lice
at/que naz ista sanctas/q naz consozio ẽ
pariz ẽ/si aũ ps tua nulla adhuc fuit/ps
ei uemẽs. nisi pcez pe tẽa/utiz hoc uentis/ꝛ
meo iq uit/ne si duos liceat creari patro
os/nemineꝫ creas plebeiũ. Quo ẽ. dicere
alius/ꝑ ĩdignes uia uolũtate creatum n̄
esse/necessitatez nob creandi quos ñ uul
tis/nm ponaz. Quo sequitur/ne ne biticuiz
quidẽ deleat ꝑpulo ro/siaiz duobz patrio/
umus petente plebeius. q lege se nõ suffi
agio creatuz dicat/quo m̃ exoꝛ queam ne
nõ quo m̃ pe tale honozes queruĩe/q ita ma
xima sint ad eptam/ut nich ne ꝓmiuimus
quidẽ deleant/occasioibz potius quam
uitute/petẽ honozes malint. Et aliquis

qui se in sno esse/mant fallendi ac. q ceteꝛ sibi
uni honozes/in cẽ dumtaxat. cõpetozes e
qui cẽ sc̃at eẽ/q se arbitio uiꝛ eximat. qui
uia ne cãq sibi agia pnolitarius/q sua pla
ceiis faciat. Omitto hanc seruiq/quoꝛ d
nos/in pxima pteste/tatẽ regiz ĩ capitolio
miãs. Quis ẽ hodie tam cate/tuz humil' aut
uia ad cõsulatuz faciliꝛ pbi legis occasiõez
quaz nob ac tulens nris fiat/. Si quidez nos ne
que uoluiꝛas quidez debuiꝛ pcentas/sibi
ꝑ iaz si nolientis/necesse sit. Cui dignitate
sanctã dare. q eni dignitas. ad homines pti
net. Quid de religionib atq auspicijs/q ꝑtia
de quo mozt aliquz contẽto atq summa eloq
auspicat hanc urbez cõditaz ee auspicijs/le
gio ac pace/domi militiaq/ois gen Quis est
q ignoꝛet/penes quos ignes ac auspicia mo
mentoꝛ/nempe penes patres/iaz plebeius
quidez magratus nullus/auspicato creatur.
nob adeo ꝑtia sc̃e auspicia/uenit solus quos
ꝑtius creat patricios magratũ/nõ aliter quam
auspicato creet. Si nos quoq ipi sint sufficia
gio ipi/auspicato inde regi. pdam/q pugnã
auspicia habeant/q ith ne ĩ magratib qdez hinc.
Quid igit aliud/quã tollit exaugurate auspicia
qui plebeios cõsules creando/a patribz q/soli
ea hzẽ possint auspicia. eludant nec licet reli
gio nes/quid enim ẽ si pulli nõ pascent/si ex
canet cardius exierint. si hec si ceteꝛa
alius/pua ac/ꝛ pua ista nõ ꝓsequ nec do
minoꝛes uñ/maximaz hanc rez fecerunt.
nunc nos tãq uaz nich pace deoꝛ ꝓtius sic/
os ceremonias polluim. Vulgo ergo/pon
tifices/augures/sacrificuli/reges aue nul
lam habet apte di alez/diz m̃ hõ sit ĩ ponam
tradam/animalia penetralia/deos deoꝛq
auiaz/quibz ne fas e/nõ leges auspicato
ferant. nõ magritus ouem nec ceteꝛa
nãs/nec curiatis comitys/patres ducẽ
es fiant. Seruius. etiamsi/tãq nimulus
de tantis ĩ urbe uana regnet. Quã pcu
mãs alienas/quã agros dno dare/tãq
dulce do e/ualiemus fozemus pzeadi/nec
ĩ mices uenue/alteri legi/solicudies uallaꝛ
tagris hei/pellendo finibz dominos. Alteri
dem abrogãt aug/quã omis humana so
cietas tollit. Omnium rez causa/nob annũ
das censeo illis rogationes/p quas ceteꝛ deo
ul' ĩ foztunam are. Quo appũ adid modo ua
lunt/ut ꝑ rogatio uiz uiuendaꝛ/plebeiũ

Auspicia sua gens

h. Auspicia.

Aperiendum

reſtet. deamū. idē tribunꝰ ſeuerus. i. iniq⁹ ⁊ ſ⁹us. de decem unus ſanctor. exp̄te deplet
orandis. legē pculere. ceteri q̄q̄ patrū ſ̄nq; plebis. ḡdinq; eo ſtā una fra ad cōſul
atū ſui debāt. hac uictoria ꝯcita plebs
ceſſit patribꝰ. ⁊ ip̄ſa cōſulū. mētione
emuſſa. tribunis militū creandor. creant
aulus q̄ñ. ꝯnelius rufus. m. cegamus. p̄ma
lus. l. uetturius. p̄nales ſeuerus. Cui
p̄cē uelitrarū obſidionꝫ. tribi magis
ri ex uicū ḡ dubij. q̄uerc. ꝑcēne. rēg ſum
anis cēne. fama tepēſt. lelt gallicā. alla
ta. p̄ pulſi amentez. ⁊ manē. ſimus. dic
tatoꝛ q̄ uitꝰ. dict. cui. hus. ē. q̄ntus p̄nus
magꝫ eſtꝰ. dict. bellatus. cū gallis. ⁊ no
cēa. anienez. flūm. ⁊ uictoꝛ. ē. da uidꝫ. m
dictamq; impōte pugnaꝫ. q̄ uictus. mal
lius. gallū. cū quo. p uocatū. manū. conſeꝛ
uit. ⁊ oſſectu. duoꝝ. ⁊ torquī. ceſim. ⁊ q̄
ſpoliauit. ⁊. cui. pugnum. plumbꝫ. auctoꝛib⁹
magꝫ. ad. duoꝝ. uc. ꝯdax. de. ez. auc. imitꝫ
poſt. annos. ⁊ ꝯcta. ſſe. auc. anno. ⁊ alba
no. agro. cū. gall. dictatoꝛe. manlio. ſimo. ſſ
gna. collata. nec. dubia. nec. difficilis. ꝯa
mis. quā. quā. ſ. ḡtes. gallī. ⁊. uirez. memoꝛ
ia. p̄ſtinc. ⁊. dadis. actule. ſame. uictoꝛia
fuit. ⁊. milia. bābarox. ⁊. ace. ml. ⁊. ea
ca. p̄ſis. caſtris. ceſa. ſ. palata. alu. ⁊. apulia. m
maxīe. petētes. cū. fuga. ſe. lōgi. q̄. q̄. tuz
q̄. paſſim. eos. ſimꝫ. pauoꝝ. ⁊. uirez. q̄. diſſuler
at. ⁊. ab. hoſte. ſeſe. tutati. ſ. dictatoꝛi. ⁊. ſe
ſu. patrū. ⁊ plebꝭ. tribꝰ. ꝯ. ſ. ⁊ decreti. Uix
dum. p̄fuctus. ei. bello. q̄. ⁊. ꝯ. ꝯ. mi. ſedi
no. ⁊. ceſſe. ⁊. q̄. pingꝫ. ⁊. ⁊. ⁊. ⁊. dictatoꝛ
ſenatusq; uictus. ⁊. ꝯ. ⁊. ⁊. tribu
nitie. ⁊. ⁊. ⁊. ⁊

tam acerba. m. fin fecit fuit enī uere uir mu
tatis ⁊ omi fortuna ꝓnceps prae loqꝫ ꝓsp
eritatiꝫ uerecundiꝫ ⁊ eruditio uel desiderio au
tatis quae capta absentis implorauit opem
Pfelicitate qua restituis in patriaꝫ secum
ipam patriaꝫ restituit. parce in ꝙ quinqꝫ
xx. annos tot enī postea uixit tanto gloꝛ
ne fuit dignusqꝫ habitus ꝙ secunduꝫ anum
ulo cōditoꝛ urbis rōme fieret. Secūdo ⁊
septimo anno. c. sulpitio petico. c. licinio stolo
ne cōss. pestilētia fuit eo nichil dignū memo
ria actuꝫ nisi ꝙ pacis dīs exposcendę cā. Ter
tio uiꝫ post cōditam urbem lectisterniū fu
it sacraꝫ uis moꝛbi nec humanis cōsiliis nec
ope diuina leuare ⁊ uicta superstitione ani
mis ludi quoqꝫ scenici noui res bellicosa
populo. Nam circi in spectaculis fuerat.
mē alia celestis ira placamiꝫ ⁊ sinistra dīs.
Cetera puia quoqꝫ ut fere mē ꝓcapta omia
quae ipa peregrina res fuit. sin carminē ullo
sine imitandoꝝ carminuꝫ actu ludiones
ex etruria acciti adhibiti modos saltan
tes cum non ꝛudes motus more tusco dabat.
imitari ⁊ inter se cōdictis ⁊ ioculana simul cōmētus simul cōgruentis
sermonis uersibus cepere. nec absoni
a uoce motus erat. sic aucta ⁊ inde ceptis
usqꝫ usurpando euasit. nam a histrione
bus qui bellum tusco uocabulo ludio uocabat. nomē
histrionibus inditum. qui nō sicut ante fe
cerunt uersus similes ⁊ cōꝓuisos temere ac
rudē alternis iactabāt. sed impletas modis
saturas descripto iam ad tibicinem cantu mo
tuqꝫ cōgruentem peragebant. Lucius post aliq
not annis qui ab saturis ausus est primus argu
mento fabulam serere. idem faciebat. id quo mēs
tim uerecūde suoqꝫ carminuꝫ actoꝝ dictatū. aut
septus reuocatū uocem obtudisset. iuuenis pe
tita puerum ad canendum ante tibicinem cum
stetisset. cantum egresse aliquanto magis ingre
te motu. qꝫ nichil uocis usus impediebat.
Inde ad manum cantari histrionibus cepit. de
uerbiaqꝫ tantum ipsa uoce reliqua. Postquam lege
ac fabulaꝝ ab usu de soluto iocos ⁊ seria uocal
bacchiꝫ ⁊ hinc in artes passim reditum est.
Sed histrionibus fabellas atq; tetricas ⁊ in
se more antiquo ridicula intexta uersibus
tractare cepere. q exodia postea appellata
cōsertaqꝫ fabellis potissimum atellanis sūt.
Quae genus ludoꝝ ab oscis acceptum tenuit

lectisterniū

uentus. Nec ab histrionib⁹ pollui passi sunt.
Statuitur manere huic ductoꝛes ascensaꝝ ⁊ tubi
cines mouēq; ⁊ stipendia tanq; ceteros artis ludiae
facere. Inter alia parua principia rerum ludoꝝ
quoqꝫ prima origo ponēda fuit. ut appare
ret quā absens animos ciuiū ad se opulen
tis regnis collabilem ⁊ famaꝫ uenientem sic tam
ludoꝝ primus institutoꝛ parandis religionibꝫ
datuꝫ ⁊ ne religione ciuos quae causa moꝛbi
uanuit. Quin etiam cū medios fere ludos ar
cus aurei supfusio ingratis impediss⁹ id nec
nebulae obstitis iam dis aspiꝛantibꝫ placa
mina uertere in gētes sunt. Itaqꝫ. c. genuci
cio. lucio. emilio magistratibus cū primū
loꝝ magis ex quisquis deos quā ex pra moꝛbi
affici tēpestatiꝫ exsenio ne memoꝛia dia
tam pestilentiaꝫ quondaꝫ clauo ab dictatoꝛe
fixo sedandaꝫ eaqꝫ religione ad ductus se nau
dictatoꝛem clauum fiendi causa dictum esse. Dic
L. manlius imperiosus. l. primanuꝫ magistrum e
quitum dixit. lex uetusta est prisis licis uerbi
sis scripta. ut qui prior maximi sit. ydibus
septembribus clauum pangat. fixa fuit dextro
latere aedis iouis optimi maximi ea q; pte
minime uia tēplum est. Eum clauum qui rare pro tē
pore litem exemit notari numeri annoruꝫ fuisse
ferunt. eoqꝫ minime tēplo dicatuꝫ legesqꝫ mi
nime uetustae sic uolsinios quoqꝫ clauos in
dices nūi annoꝝ fixos in tē plo nōne ⁊ ruse
de ex cōpacto diligens tabulae monumentoꝝ re
ductoꝝ antiquus affirmat. Tū horatio cos.
ex lege tēpli iouis optimi maximi dedica
tae anno p. reges exactos hoc similibꝫ postea
ad dictatoꝛes qui maius imperium exercuere dolen
di clauū figendi translatum est. unde nullo de
um more digna ⁊ haec ipsa res ⁊ per quam dicta
toꝛ creatur. qua de causa creatus. Manlius p
unde de re gerenda ac nō soluenda religione mis
sus. cum acta esset uetus hetruscam affectans de
lectu acerbo iuuentutem agitauit. tamdēq; ue
hi tribunus plebis ex ꝙrtis. seu ui seu
uere causa metus dictaturam abiit. Neq;
eo mīo principio sequentis anni. q. fuluio a
bala. l. genucio cōsulibꝫ. dies manlio dictae cum
ex pompo nio tribuno plebis accusatus est delec
tu nō damno ne causa. sed q; iracundia ex pro
lata patrem uirgis cesis. qui ad nouā nō respo
disset. pater in uincla ductus. ⁊ uisa ira ante
ante omia ⁊ iustum ipm in gentiuꝫ dein ex cogno

Al. fo. 2. [illegible]

delectus q̃ militaris nome tuberonis uen
nẽ ductu e. silpitij legati pes p̃ occasionem
gestu egregie e. Jn hẽ nouo morte cõsulis cõ
tẽptum ad castra romana ai. dubia expu
gñdi spe fuere dẽtes hostantes legato plenis
me atq; ĩdignatas militaz animis eruptio e
facta/ mulaz ab se ad eundi uallu hes nu
os arguit. ad eo turbatas ordinibz inte absi
sse uir. Dictatoz tm ad uentu nouus nec
exactus uigie/ q̃ opie duplicatu q̃ pmittẽ
dictatoz laudibz legatu militaz q; quoz un
tute castra defensa erãt/ simul audientibꝰ
lantes mitas/ sustulisse animos. simul ad ue
emulandas uirtutes accen. Neq; segnius ad
sses bellũ apparat. qu q parata cõtẽptas me
moes/ neq; ignaũ ducem unius hostis fuat
quoq; unes ingenie/ omẽ hostem nom
o mis minicans ecis exactus quadragenaẽ
octo oboztes/ locata uolucza uiuz sorbimur
Hic eximius flozes uiuẽtibus/ eoz̃ qui
duplex decurione stipendium/ tegumentaz/
ser animoz; imple ne esse immes quoq; opꝰ
milicamus/ enim/ simul pugne labozes resu
phis sibi q̃ pzo unu pcussa animã duz sãguẽ.
exercitz ordines q̃ uaz in hac locati/ quo consec
tioz uirtus esset — Dum milũ planicies/ castra
romana ab hermis dimebat/ ibi pari fẽme
utrinq; spacio/ si medio pugnatuz e/ primo ho
ste ambigua spe pugna/ nequaq; sepe ona
gis equitabus romanis im[illegible]petu/ur
bane hostiuz agez. Postquaz/ [illegible]equestris
pugna/ effectu/ quaz ona [illegible]tibus uani
oz erat. consulem pzimus de[illegible]ceatoze/ equit.
pmissu de mde ei/ rehens equis/ clamoze i
genta pualante ante signa/ monuaz ire grãẽ
pugnaz. neq; sustinere posse/ nisi ordi
nate uoces/ pari uigoze animoz q; uolucze/
se obicasse dice me primoes duoz pplo
rez germanoz/ quid hic aut illic omnium esse
bello quisq; malapleret quaz. p mitto damnuz
e. nullus aliud armatuz/ nisi de delegatis
primoibus pugna/ cuiuz sini fuisse alie
na pot/ mlta uirtutiq; cadẽ/ ples/ nulla am
pute tamen/ equites/ alius alui ĩrepantes/
quid de ni restaret quẽ nã/ sine[illegible]que ecequi
pepulisse ne hostem/ neq; pditos quicquã
monita facere/ quaz etas expectaret pug
nam/ frenas/ pstrusset/ alieno pugnare
loco/ sp intez se uoabus armatis clamo
re re no uato/ in ferunt pedem. q primuz
gradu mouere hostez. dem pepulere/ postremo
taz̃ ane dubie fugare. neq; tam intes patesq;
stipauente nes stiale dictu e. missi nullo pte
fozma utriusq; popli euellere castra mu
nire potuit. Vsq; ad castra fugientes hẽmos/
romani segnes/ cautoz oppugnãdi q; se rum erãt
dies/ abstinuere/ diuno p̃hibentiz teneriate di
ectatoz/ ne cã mendacez signũ dare posset eo
noctez tractaz erat cõtamen. Postero die
de ea fuga castra hermiouz/ sanctã relicti
qdaz tuẽtia agmẽ q; fugientiz ab signis/ ad p̃ter
mema eoz̃ sine quita cõspectu signa cẽte
silii. ac pagos tepida fuga palatiz e. Nec nũ
ius ĩ uicta uictoza fuit. q̃ta ps militaz ami
sa. quibz ante inuĩ iactu ne fuit. aliquos q̃ qui
ces uani ceciderẽ. — Jn sequẽti ano/ cõ lucio
silpicio q. gamus licinius calnus cons. Hẽ
micos exactiz diuisse neq; tuẽtis ĩ agro hosti
bus fezentinuz urbez cozz. ui ac pisset/ neuẽt
tibus inde eis/ aburtes pzetas clausere. ea
ultima fuit cã. ai mlte antea quem monie
ulla ciuiq; tactate cẽte/ cũ plebeales nẽmi
nepetens/ bellũ adu[illegible] pp̃ indicẽtur dictatoze
e. q̃ntuz pecuniz eo anno fuisse satis constat/ et
magne equitatus/ pedituz exercitus malignesse.
ma ex licinius comitioz hinc oz cã/ nabliq
mo ortꝰ dicturz fabit. qua collega a mitta/
bello pfecte festinate. nec determisse/ ortꝰ
obuiaz eiũ dñi pzaue cupidtate fuente. q̃ sicq; ea/
pp̃a familie laus/ lemoze auctoze licinii fac.
C cũ mitez ei/ ĩ uetustioz annalibz nll̃az
fuisse maz/ magis ue bello gallica cã dictatoze
creatuz arbitoz/ ĩ dinate ãm — Eo anno cã
no/ gallis ad cremeraz lapidẽ/ fluuiu trans pon
tez amenis/ castra habuere. dictatoz/ cã trium
phalis gallica cã/ tullũ edixisse/ omẽs iuuenes
sacramẽto adegit. q̃ntuq; e exercitu abesset
pfectus/ inatenoze ripa amenis/ castra posui
te pons ĩ medio erat. neutris e hostibꝰ ne
utri moz inditus esse/ pria de occupando pon
te oritia erat. nec qui potirent/ scire ut
bus satis dilẽmi potuit. Dies erat inter
magnitudie/ fluuiu pontẽ gallus/ pcessit q
quãtuz maxima uoce/ quẽ nẽ ĩ quit Roma
nuz fozissimuz habet/ pedite/ agẽdiz ad
pugnaz. ut nostri duoz cuiq; ostenderet u
tra gens. bello fie melioz/ duz ĩ pmoz unie
nuz memoz. silẽtiz fine/ cã q̃ abnuere
certamen uetarent. q̃ papuaz sozte/ pauli
pecẽ nollet. Duz titus manlius. l. filius pate

pugna cũ hẽmis.

exẽ ordina
ne.

Nisi nã mulgi.

. de ni pugnã

Hermici. Volsci uinc
fiunt. qui hoc cãpani
dñi.

. senatus.

. Tybur.

. Galli.

quevatione tribunitia undicanctat/exsta
tione/ad dictatorē pgit unusquisq; tuo inquit
imperatore/extra ordinē nisi quāz pugnauerim.
nō ei etam uictoriaz uidaz. Si tu pmictis/ego
ego illi le luc/ostendā. qñ ad eo fetur pstul
tat/hostiuz signis/mīe ex ea familia ortū/que
gallorū agmī/ex rupe tarpeia deiecē. Tū dicta
tor. Mactet uītute/inquid de pietate ipaz/
patriāq;. T. mallii estu/pgut q nomē tuā num
ĩunctum unuq;tuz diis pbra/smnat. inde u
uenez/equales. pdestiñ sanctū capite/hispano
angle gladio/ad pprioz habili pugnā/ar
matuz ad oznatumq;/adūsus gallū/stolide
lenitā qm̄. adquoq; memoria dignuz antaq;
uulgē/linguaz q̄ uiaz abimus/ex eventuz/pro
diuitē/nec apiuē/in ocse ad statēz. q duo ĩme
dio armā/spectacli magī moze/quā lege
lelli destinuētur. Nequaq; uisu/ac speac/osh
mantibus paries/ex p̄alti magnitudiē ex
minuz. uexillozū uestē/pictusq; animo cela
tus refulgens armis/ medius ĩalterū mili
tem/statura/modicāq; ĩarmis habilibus
magis quā decoris speciē. nō animus/nec ul
tatio ardoz/agilitatio uigna/q; pectus ami
moz. intq; tacte plenū/cōz ferocioz/ĩ diuisi
nē ipz etammis/distulerat. ubi conspexere
inēduas acies/tot cā mortaliū animus/spe
metuq; pendētibz/gallus uelut moles supne
imminens/pilo leua scuto/tā dueētis ar
ma hostis/uamī/ceū ingenti sonitu ensē/
deiecit. Roāmus mutuone/sum ecto/ad saluz
sanitatiz unum pauisti. totoq; corpe/ĩcenoz
piasto mulnens factus/ĩ simulacrū se imē arp
armaq; imo alcenoq; sub inde. ictu uenientem
atq; ingulna hausit. e in spatiuz ingens/ru
entez pozrexit hostez. Jacēs inde orpus
ab oī alia uexatione/ĩtactuz/imo torq; spol
lauit. Quiēz respexit a uoze/collo arcā dedit
suo. desiuente pauoz ei ad mirandā gallos
Roam alacres/ablatione obuiaz multa suo
pgressi/gratulantes laudatus q/ad dictato
rez pducūt. Jmē cat minuz ppe moduz ĩ cogni
ta quedaz multitudie uoluptates/tozquati cogni
onī audituz/celebratiz. Denī posteris q̄ uiaz/
familie honoz fuit/dictator corona aurea
addidit donuz. minusq; pontione/ea pugnā
laudibus tulit/q hercule tanta ea ad uniuez
si bellī euentuz monēta dimicatio fuit!
ne gallorū exercitus pxima nocte relicta
trepidē castris/inta bimtē agreuz/atq; ind

so cretense bellū fecerome atiuz leuigne dirb
uis tribus ad uictus/ mouit capanias ensleēt.
Ea fuit ca/ausp̄ primo dno/ c. pretulit bal
bus ocī/tū collegē el fabio ambusto/ hēni
a pnica euemisset/ adūsus tribunes tussu
pli exercituz duceret/ ad quoz aduentuz ad gallī
ex capania redūsleē. sede pplatoē ĩ lauī cano
tusculano q; albano agro/ aute dubie tribū
tibus ducuz sī facte/ q ad adūsus tribūtem
hostē duce ocī/ cōtēta res publica cū/ gal
licis tumultibus dictatorē creare cogit.
Creatus quīti/ fulius abla/ tatum quicum
magī equitū dixit/ q exauctoz patriz si posset
ad bellū eu emisst luuas magnos uoluit/ dic
tatoz ad conti nēdos ppzio bello tribunos/
consilia exacti/ uissit manē ob tumultus.
nullo detractāte militiaz/ fuga amīto ad egit.
pugnatuz/ quep̄ail porta collina ē/ exercitus
uinibus urbī inspectu patētiz cōfugit q
de hibz. Quo magī q̄ uiaz absentibz hostī
nitī animī/ tū subnecta ocul/ simul uenē
dia mīsaz/ dia q militez a cōmeabat/ cuia
gna utrīq; edicta ac de/ auctum/ tamē decer
gallos/ fuga tubuī/ sicut ante/ bellī/ gallica
petunt. palatā/ a cōsule petitio/ aut p̄ail tribu
ne exempti/ egressis ad opez ferendaz tribu
tibus/ simul cuz his/ intra portas ex gallice
egressū/ ab dictatoze tuz ab consule/ res
gestā ē. q consul ale fabius/ plus primuz
puis p[illegible] sremuz una ĩsist pugna/
cū hostes [illegible] tolis ad ortū cupys cēturiē
nuos deuia[illegible] e. Dictatoz/ consulibus
ĩsenatu/ q ap[illegible] populuz magī fiat collau
datis. q suaz quoq; rem ullis remissoly
noze/ dicturā se abdicauit. Petilius/
de gallis tubur tubuisq;/ gre minuz crisphyl
egit. Fabio satis usuz ē/ ne quans ur[illegible]
ui nec. Jmoleie petilii tribulphuz/ tibur
tes. Ubi eū ei se cuz acie cōfluxisse/ fracta
toz pauos fugē crepidatoiisq; gallorū
ex tra portas egressos. postq; ĩsequoq; fiet
impetuz uderūt/ a sine dissimine obuio
cedī/ ac pisse se intra urbez/ eaz res tribuno
dignuz usam rōamis. ne minus minist magis
nuiq; censerēt/ tumultuz excitē ĩ hostium
portis. maioz ipōs trepidationez q̄ me
mīa sua/ uisimos. Eaq; ĩsequenti anno
m. pōpilio lenate. q. mallio cōsul/ primo si
lētio noctis/ atburie agmine in festū/ pro
fecti ad urbez romaz ne ne tisse/ terroz em

re pente exsomno exatans subitarres a nocti
nus pauor pbuit. Dhec multor in sata qu
auc inde hostes aduenisse. conclamatum
tam celeri ad arma e. a pzeta stata omb mu
nqz psidijs firmata. ubi prima lux medioq
mlatudiez cu menia neqz aluj qua tabun
hostē ostendit. duabz pzetis egsti cōsules
uterqz adez sub eiusdem muros aggredu
ppatu occasione magi quaz uirtute fre
tos uenisse. Ideo uix primuz impetu uanor
sustinuere. Oim dubio fuisse romanus adue
tū cōstabat. Oriētez qz iam seditionē ie pace
pleiez metu cauppiqui belli cōpsam
us aduentus hostiū fuit. primo bello agros
quaz tenebrioz urbi uoluptabundi tarquie
ses fines romanos mayemq qua ex pce et
riaz. adria cēp agri quicq nbzqz ne quicq
repentis nouj cōsulis. c. fabius a cōsulū.
planctus iussu ppli belli i dixere. fabioq
ea pma cā planco hezma euenere. Gallia
quoq belli fama i celebrebat. Ez ie multos
annos solatio fuit. parlatinis pcedentib data.
q magis uis militiz ab his exfede uetusto
q milcs inde miseriaz armis accepta. quo p
sidio cū fulcires romana cēt. Ieuj fuit q
gallos moy pneste uenisse. atqz inte cetera
pdiz cōsedisse. audituz dictatorez. dia. c.
sulpicium placuit. Cōsulad id agentes. e plā
tuis. dixit magi eqtiz dictatori. addicatis
mi. nalem. hinolvza militez exduobz cōsulā
bus exātibus electa. adhibitis gallos duxe
lentl. ida hostio bellū. qd pti utiqz placebat.
fiuit. cū pmo galli cū audi exercitu mis fu
sse. Deinde romanus miles. ineudo iar
ma. ac dimicationez. aliquātū gallica fer
ocia uicit. dictatori ne utiqz placebat.
Qui nulla cogēt res fortune se committe
ad ilsus hostiz. quē tpe detentorez idiesa lo
cas alienis facēt. sin pparato cōmeatu fine
firmo munimēto morantez. Ido hec. his cor
portis ajsqz quoz cōsi impetu uis cēt. pē
na cēdez lāguescēt mora. his cōsilijs dicta
tor bellū cta hebat. gnauiq eo uertere pnā.
siquis iuuenū i hostez pugnasset. militer egre
id patientes. primo i stationibz ingressuq tē
se dictatorez admonebz cantle. me diu patres
omunē inde pe. q nō iussisset p consules
gen bellū. electuz ee. exumiū impatorem
inuicū ducē. q nichil agēti sibi de celo de no
latuz i sinū uictoriaz cōferat. Eudē tem
hoc inde duplicaz ac feruentioz hostis accē
sit. ruffu impatoris. tue dimicaturus aue
agnune romanz teneos. Imiseriqz militib
centuriones nec i arcul mi freme. Iz iā in
principijs ac pretorio. Iumuz sermones ov
fundi. atqz i contionis magnitudie ce sce
turba. q uoa ferant ex oibz locis ut ex repo
ad dictatorez inuitum ubia pferati face
tullius ut uirtute ei dignuz ee. septimū
primū pilum iā tullij ducebat. Neqz erat in
exercitu. q quidez pedestria fe assit. iur factis no
bilioris pares militez agmen ad ribunal
pgit. Horiāqz sulpicio nō cum baz magi quaz
tunte principez tullium impetus ole diceisi
muz militez. s. dictatorz i quid cōdemnatuz
se umilius exercitus ate ignominiaz. q pre
ignomine cā destituz sui armis oriunde
me ut suaz causaz apte ageret. Ego tem
si alibi loco certuz. si ega data hosti. si sig
fide amissa. obia nob posset. tamē hac ate im
petrari equū cōferē. ut nos nī culpa
nraz exigē. q alio gere flagitij memoriā
nouaq gria patens sit iaz ad alliā fuse legio
nes eandez quā p pauorez amiserāt pacez
pfecte. postea abueis uictute reparauere.
nob deuz benignitate felicitati tue ppliqz
nām. o res egrie integra. q q egrie
uiri dice audi. si nos q hostes. mitte ce quaz
feminas abditos intra uallum oib cōtume
lijs eludit. Ge tu impator mq egre patriam
et exercitu tuum. sine armis sine armis sit.
manibus uincas ee. q pusquaz exptus no
ees. de nob ita desperasti. ut te mā cozz de te
bilem. de duce. iudicatos ee. Qd enī aliud
ee cause credam. cur ueteranus dux fortis
simi bello cōpillis q anue manib fedas sit
aiqz enī se habere res te de nra uirtute dub
itasse. uidem. quia nos de tua uenius. sin
aute nō tuū istud. sz publicuz. ee cōsiliū. et cō
sensus patrum. nō gallicuz bellum nos ab
urbe. aperacibus nris ablegatos. te nec q
so ut ea que dicam. nō a militibus tuis patri
dicta cōsens. Iz aple le patribus. quib sic
uita hēatis cōsilia. sic se sua habeant. Dict
quis tandē fuit. scē sceat. milites nos ee. no
suos uios. ad bellum nō in exilium missos.
si quis deus signum i acie ostendat. ut uict
ac romanus dignus sit. pugnaturos. si mi
chil animis opus sit. actuz rome potius q
in castris acturos. Hec dicta sine pacibz.

te impatoꝛ/milites tui oꝛamꝰ.ne nob̄ pug
nãdi ꝯpiaꝫ faciaꝫ. Cui uſcꝫ cupiꝰ/cũ te du
ce/uñcꝫ. tibi laudeꝫ ſignes de ferre/teamꝰ
triumphantes/inter ſimꝰ/tuũ ſequtes cam-ꝑ
ionus optamꝰ.gaudeamꝰ-tẽ plũ/gratãtes ou
antes q̃ ad me ¶ Oꝛones tullij/exacerbant
pacs miſeꝛandis. animadq; ne ſignũ damꝰ/ne
aſpe/arma uideꝛe/clamabãt. ¶ Dicta coꝛ
quã quã nẽ lonã/exẽplo/aute pbabili actum
eꝛne bat. ne uebat tamẽ fuꝛoꝛ ꝙ milites
ne ſſẽt/ſe recipie/tullusq; ſe acto/q̃ nã hoꝛ
ſie/hue quo acta moꝛe ꝑ cõtaꝛent. Tullius
magno ꝑ/a dicatoꝛe pteꝛẽ/ne ſe oblitam/
diſti pline militaris/nẽ ſui/neue impatoꝛiẽ
maieſtatis/aꝛdẽte/multa tudini ornata te/que
ſẽme auctoꝛibus ſimul/eẽ/nõ ſbti-alliſſe ſe
duce. ne quis alius/qualẽ mota aꝛma multi
tudo ſolent/exiſtere. Naꝫ ſe quidẽ mich nõ
arbitꝛo impatoꝛis actuꝝ/illi quoq; tũ mdũ
diu magno ꝑ eẽ/ne ceꝛtaꝝ i ꝑtestate hẽe/di
ffeꝛi nõ poſſe. ad eo cõcitatos animos ꝙs ſibi
locũ ac tpꝰ pugnãdi/ſũptuoꝰ. ſi ab impatoꝛe
nõ deꝛ. Duꝫ hec locantuꝝ/unus eq̃s/ꝛomanꝰ
ex ala ualluꝝ/gallo abigenti/duo milites
romani ademeꝛũt. eos ſeva cõtecta ad
hibẽs. deiñ animadꝛtãs clamoꝛoꝛibus/ac
pauoꝛibꝰ undiq; ꝛeſonantibus/ne pauꝛ
eꝛet. ni celeꝛi diꝛepuꝫ aꝛcam ꝑcutiones
cẽt/affirmatã aꝛte eo ciſi/tullij ap̃ dicatoꝛ
eſſicies ẽ. ñ uacante tã dilationes ne/ꝑſtet
ni diez edicam/ac pugnaturus/dicacõ am
ue qui magis animꝰ q̃ umbꝛe ſtreuis/ad cẽta
mẽ deſcendeꝛe/ſoꝛtẽ ac cãſpicẽ/atq; agitare ac
pie/uelaꝛe aliq̃ diuꝛes hoſtibꝰ ſaciuꝛe/ſolle
ti dõ rem nouaꝫ exoꝛtatꝰ. Qua de re/inſta n
noſtꝝ atq; exteꝛni impatoꝛes-mãq; quoq; qui
daꝫ etate/uſi ſũt. multis ſtrata de cauſis uide
bam/ſq; cõtiandis relictis/agraſones ꝑtim
captiuis partim egoꝛ armis oꝛnatos/ſpec
tans fere mille effectis/cõtuꝫ admiſcꝛe eq̃tes.
q nocte/ſup caſtra ꝛmoꝛes euadẽ/ac ſilua ſe
occultare/uideꝛe. Neq; inde ante moueri quaꝫ
ab ſe/ꝺcupere ſignuꝫ. Qꝺ ubi illuxit/ſi quid ab
motũ exceꝺẽ/aꝺ capiꝛe ſedulo/ut aꝺuſus mõ
tes cõſiſtẽt hoſtis ſtructuꝝ uam/eꝛuis aperta
tu. quiquidꝫ eꝛoꝛ plus pene nens uidꝫ ꝑſil.
Pꝛimo ꝺeꝺe duces gallos/ñ deſtinꝫ/equ
itꝫ uultus demiſſos ꝛepꝛẽe uideꝛe/
q ꝑ audiꝛi ꝺeamus nuũc. ꝑuſq; pugnãdi capiꝛe/ꝑ
ſignũ ab duabus ꝺaꝛeaꝺ/q̃ cuneus i uaſtiore gallo

deꝛtũ aꝛmꝰ/neq; ſuũ neꝰ ꝑcuſſẽ. Hi feꝛe
eo loco dicatoꝛ ſtuꝫ. Deꝛectus tullius noſe/ſcen
dens. augitans q; Gallone pugnaturos milites
ſponꝺiſſe. ubi illiꝫ clamoꝛes ſimꝰ/arma ꝑ
ſonaꝛe. ubi mine/inuiſſi impatoꝛis ꝑſui
mitꝫ/ſi/ꝙm ymperatoꝛes clamoꝛe uocãt
ad ꝑſui/aute armatuꝫ. mꝰ ꝑma ſigꝫ quis ſequẽ
eoꝝ/q modo dicti ſumꝰ/i caſtꝝ ſeruaꝛe. ſiue pauꝺi
uera audiebant. Veꝫ tamen puꝺoꝛ ſhmulos
admouet/ut meꝛente ſhoſtiuꝫ tela/alienatis
animo/a memoꝛia ꝑiculi ãimis. Hic ꝑmo impeꝰ ꝑ
uecoꝛs/turbauit hostes/eques de mꝺe emiſſi
turbatos auꝛiga ꝑ dicatoꝛ. ꝑſeq̃ lateꝛe unq
ꝑcutit aciem/ſigꝫ ileq̃ agmi cõſeꝛe. Quoꝺ
baꝫ hoſtiuꝫ cõgregari cõnebat/ubi q ſimõte
ꝛentẽ/ſignũ q̃ cuneatẽ de die/ubi inde quoq;
nouus clamoꝛ oꝛtus/a te ndẽ obliquo monte
ad caſtra gallorꝫ uſq; ꝛuꝫ meaꝫ ne ꝛecuꝺẽẽ.
omiſſa pugnaẽ. caſſiq; effuſo/ad caſtra feꝛebãt.
ubi ad ocuꝝ uſq; eis. ni. ualentis. magꝛ equi
tuꝫ/qui ꝑſligato deꝛato agmi ob equitabat
hoſtiuꝫ monimẽtis/ſ domoꝛes ſil uaſtitꝰ
uexime fugam. plimiq; ibi afflicta equoꝝ
ſpecie/aggeſtombuſq; exceꝑi ſẽ. ꝛecoꝛ quos
pauoꝛ ꝑuleꝛe ſiluaſ/atq; ꝛeꝺeꝺes/ꝑ ſeda
tuꝫ plũ fuꝛe. nec alius poſt mꝰ/ꝛuꝫ finꝰ/uꝫ
quã. ſulpicius/uulſoꝛes de gall/egre ciuiũ
huꝫ/tum quoq; ex gallicis ſpolijs ſuas magnũ
ponꝺus/ſaxo quadꝛato ſeꝑuꝫ in capitolio ſa
cauit. ¶ Eodem anno q. cõſulibꝰ/uano enẽ
tu leuiaꝫ/naꝫ hẽnu ca/ſa. planco de uicti ibꝰ
eaꝫ ſẽ/ſabini/ collegã el/ſamte atq; ꝛeꝺuce
ad uſus carne uꝛes pugnauit/hec ſacꝛ/an
ubi cladis. acꝛe pauꝫ. quaꝫ q. ccc. uii. milites
ꝛomanos captos/carnifices i molaueꝛunt.
qua ſeditate ſupplicã/aliquanto ignominia
ꝑpli uãni/ſ ſignioꝝ fiuꝛ. Ac ceſſit ad eã clade.
q uaſtatio uãm agꝝ/quaꝫ ꝑuincias/uicti
tem deꝝ/ſ cauſione ꝛepentina fuꝛe ꝛuꝫ. Eodẽ
anno duo tribꝰ/ꝑpetua/q publica/ꝺabãte/ludi
notum quos maximus finitus dictatoꝛ uouerat
facta. q de ambitu abe. petilio tribuno plebꝭ an
teꝛioꝛibus pacibꝰ/cum ꝑmuꝫ ad ꝑplin latum
e. Eaq; ꝛogatione/nouoꝝ maxime hominu
uꝫ ambitiones/q̃ mundinas ꝛ comitia bula
obire ſolitꝰ erant/ꝛepꝛeſſam ꝛeꝺebant. hanc
eque leges ꝑtibus ¶ Inſequenti anno. c. mal
lio cõ. mallio cõſ. de unanimo fenoꝛe a. M.
dilimo. L. menenio tribunis pleb. ꝛogationẽ
placa/q̃ pleꝛes aliquãꝺ eam capitalis fãmꝛ.

Nota cautelaꝫ duas

Vnãta pugna
ad gallis

hẽnia
de uica

caſtra ſ
mola neꝛ
romanos.

ꝑtinaces. q.
aues ꝑtẽ
ni.

dcae pcaz/adbella no ua pozea.anno dcim natasth
lisa quoq; hostes exozo.dupha animo. Qdai
tan'qui mensibus iuuetus eoz militaueat.
q eos qui saleuos pfugerant/ai male pugna
tuz e/ne pcipe tabus seu alibus ipmanis/si uod
ide rame sea pulsa cu. nam nullo obuie me/mar
cus ex'atius sagrius pnemacer/ tegriu pace lo
gin qua/in diuic/milice q pda impleuit. sld o
piaz uenit addicie munificentiaz. q mich' i publi
ca se exendo/augeo di ne puacaz milia fuc pueri
tates ai am menia sua castris pmultis cosedisse
et. uocatis ad cones militibus. Cathi q nunc i
quit uob hostiu uideq; pdo. sim' pulsi mu
nos fozte/ i dac opaz nauabimus. nec pde magis
pugne paratos ee signiu posse i gen clamoze.
celsiq; q sp' aue dubia/ferocis impiu uadit. Ibi
ant signa/ferens tullius de quo ant dam e/exclam
ac. sispice impacaz/inquid quez ad modu ex'at
tucius/ubi pmissa pugne. pinq; pcto/thucto gla
dio in hostem impetuz fac ac se cum tullio ante
signa/iuos/ pmoq; impetu aduc hostes/sustinu
e/adoptoiuz pleam/ai iam salas menib' admo
ue ne/ i dictones urbes dcae pile. cnlphus de
pzuenzibus actus/ab alio consule nich memo
rabile gestu. nisi p legez nouo exemplo adsumu
sallus/tributum de uicesima eoz q manu mue
ent' tulit. Patres q ea lege aut par uu uectigal
mo pcranto addituz esset/auctozes fuere eam
tributi pleb' no ea lege quaz exemplo mota. nequis
postea populuz reuocaret capite sanxerunt. nich
enim n pmultos iuratos medsiul'uba gius pu
nosiuz pl's si no uicere fem posse. Cotez anno. c.
licinius stolo. et m. popilio lenate sua lege mul
tis ciuis e damnatis. Quod mille ingeriu agri
ui filio possidente/emancipato dop filiuz sumde
legi feoffi. Nom consules inde M. fabius amb
ustus. u. q ni. populus lenas u. duo bella habu
ere/facile alter' cos. pma pugna fuit/ne inde
ciuz mauimi fuit. q sacerdotes eoz fabij ar den
tib' angui busq; plagis in cessit simili. multum
uanuz/i fecta turbaue e/sua ea q tu quidez uelut
lymphati q tumultu. mmimi tes fuga ne pido ag
mine. inde nuc. Deim ubi cos/legatiq; ac tri
bunis/pueroz ictu uulnera multa miracula pauentes/
inuebant ma exhibet q. Fuere alio ne pe nec pu
dez q ineq ipi q fugerut uelut ea/mebat. Dub
usso itaq; uana apparatu hostiuz. ai ipos am
atos se mouisse. quere ciuile bellum dae/cathi
gi niam eo die pontifex da in genia patricij/nucz
es uenezterue/militaribz iocis ut appensum

hostiuz/tam suu ia expantes pueroz/ecomo
etatis deni omne nomen rusaz. qua q ne nib;
fabijs q duabz/ad salutas pue nuntiis/ad usus
eum ciuzez dictatoz. e marcus furius pnus
de plebe dictus/oyagz equitaz tres de plebe.
e. planaz duxit. Id no patribz indignuz uide
ri am dictatuz/ am iam cpm isaio ee. omiq; o
pe impediebant. ne quid dictatoz ad id bellum
de exneretur. parant/ tur ne. Eo pzoptus am
ecta ferme dictatoze/populus uulsit. Pfecti
ab urbe uastabaq; pte tyberis/ratibz euectaz quoad
fama hostiuz ducebat tranecto/multos popu
latozes agroz uagos/palantes/oppsit. Cathi
quoq; ne e opinato aggressus/cepit. q uu ml.
hostiuz captos. ceteros. aute cesis. ai ex agro ro
mano fugea fugatis. sine aucto/itate pat'uz/
populi uulsi/ triumphauit/q; nec pdictatozem
plebe ui/ nec possulez/ amicia consulatia habe
uolebant. Fale consul fabius bello uel neba
tur/ res ad me regnu redit. Inde reges de inceps/
quitus fuulus abala. cy. fabius/ cy. manliu/
c. fabi/ e. fulpicius. Q. emilius fuulus/cy. fa
bius. ambustus. Inso me regno/ozta cotio
e. q duo patricij. cos. creabant/ nec ee tabusq;
ebunis. me rex fabius dicebat in ex'. tabulis
lege ee. ut q cuiq; populo uellet/ ita ius esto. ut
ratiq; ee/ uestiz ppli q suffragia essent. me ae
de tribuni nichil aliud q ne different/ co
muna ualuisse. duo patricij cos. creati sue. e.
sulpicius peticus. iii. cy. valerius publicola/ eode
q die magistatuz tenue quadrigemissimo anno
qua urbs roma cdita erat. Quino decimo q
agalli' recepta. Sibi/co pte nonuz anuz ople
le consulatu/ patricij cos. Q. amlo/ ex me regno
magistratuz iniere. sulpicius. peticus. iii. cy. valeri'
publicola e/ epulus eo anno exhibuerunt/ ne me
moz and detamine captuz sit duoz consulum
an spico bellu ibi gestuz e/ ut ne simpsere q dez/
seu pdez tpe tarq me sunt. quoq; sp' nullam ag'
ab sulpicio consule/ quo uallus ad ulsus tribuni
legiones duxit. Dom' manus exercitu consulib;
consule de tribunis erat/ fidei raz sue. nec solum
ulcutus dicebat ee. ut decreuisset duo patricij co
sulatu/ita amboz patricios mandare. Quin aut
toto ee de duz e. si plebeius iam magistratus/ am
sulatus fiat. aut totuz possit de/ quod possessoz
integrum a patribus acceperit/ plebes quem
sibi mite queat inuenire. quod si pte annuz ee/ei.
si q duoz honoz uelit. l. sexti. de c. h. q rege
l'decem annos. Sligo tribunus sic imperij nom

Pzimus ? dictatoz de plebe

Quadrigemissimo anno urbis cdite.

Pzimus ? dictatoz de plebe

Tapti me est sic cy.

paraend' ē. Ppetus quaz ambos patricios cōsul
es uideant nec i uicez pareatū. atqz imperi
tur. Ps altū nec no imperio locuta plebs
nusquaz alio nataz quā ad sumend' pace.
nō deinde tribum auctoꝛes turbaz. ſ ſe
cōtactos pſe cōſ uix dimicē aliqn
ens si usta ſ ali pz desēſiz ea ecē. mlaqz
p ſeditiones acti comitiales dies postremo
uicta plebs uenerantia cōſiliuz plebis eo dolo
re ruptū nec ēbumos actū ecē deliberate uoca
ferāces. nclunquendiz q̄ nō campi tā ſolū
ſz q̄ iam urbes capteaz atqz oppſaz regno
patricioꝝ mesta plebs sequeret. Con
ſules nelicta apte pli ſ i frequētiaz comi
nichilo segnius pſiauē. Creati ostules alo
patricy. m. fabius ambustus ēnūs ē. quīti
i quibus daz annalibz p.c. quīto. m populiuz
cōſ iuenio. Duo bella eo anno pſpe gesta.
ai tiburtinis qz ad tedionez pugnatuz fa
ſſula ex his urbs capta. ceteraqz oppida
eandez fortunaz habuisse. m umuſtā gesp
pitis armis i fidem cōſulis uenisse. cui
phanaz de tiburtibz alioquin mitis uictoꝛia
fuit. Tanq̄ mēses deinde se uicez mlti
moꝛtalibus tante cedis exitiū capturoꝝ
nūo tres centuz quinquagīta octo delecto
hostiū quisqz q romaz micrēt. nullus
aliud triūphatuz. n populo i eos q̄ missi ro
maz erāt microꝝ fuit medio i fuꝛo omis
uigis cedis ecam passi. iā pimolatis i
foꝛo carnifēbuz romanis pcipitē hostibi
rēdituz. Pes bello leue grauisse. uc si
nites quoq; amicaz pcerēt effecerūt.
legatis eoꝝ comiē absenatu responsuz.
sedē i soceratez acepti. Hon ea dē omi
que mihi fortuna erat plebi romanē.
nam si uncquo senoze sēdlenata usu
ra erat sqrte ipa obruebanē mopes nec
uqz ibant. eo nec patricios amby con
sules nec q omiciaꝝ curaz publicaue
studia pferuatas i comodis plebis ad am
minz admitebat. Consulatus uēqz ap pa
tricios manet. cōſules creati. C. sulpitius
petus quātuz. Q. ualerius publicola tertiuz.
Bellum q̄ nusquaz i cēteꝝ ciuitatez q̄ erat
tem pli mūa q sanḡ nitatis tanq̄ mēsi
bus ad uictum fama ferebat. legiones tan
ti ad nullos cōſiliē nūciates exercituz
cōscriptuz. armaq; telaqz ſuis finibus im
minere. inde populabundos i agꝛi romā

nū uentuꝝ ēt. Consule igiē senatus
neutraz negligēdam rē ēt. utroq; legatos
scribi cōſuleqz fortuna pūcipas iussit. Mi
nauit de nī ps maioꝝ curie. m interusiū
bellū. postquaz licuit sulpitiꝰ consul. an ea
quam pūcipa cure negocia cogitaz ēt de popu
latuz agꝛuz cēta rōnas sālinas pteqz pte
mitentiuz fines. Auectaz ea ne dubie uine
tuꝝ el pli me pdatoꝝ fuisse. taqz uale
nuz cōſul uulsos optimaz castraqz ad fines
tusculanuz hostes. Nec cauz Inde senat
dictatoꝛe dicē iussit. C. mallliuz. ut ei libi magīn equituz cogꝛe. Qui cōſiliz diuersse
cōſuli ei. Datu cētus exercitoꝝ trate pa
triuz ac pli iussu. Certabz bellum i ouē
tē primuz. Certes tamq̄ i tubis hostiuz
uis maioꝝ ad bellum significanduz quā i sui
facta. q populationez rōnas lacessiendi
cauz bellū ciuz tuasse. Et quā nō
fiducia uiriuz ea dimicatiō ecē. Cez nebant.
penitebatq; populationis. q tanq̄ mēses
execrabantur defectionis q tanq̄ mēses
execrabantur defectionis auctoꝛes. nec
arma citra bellū quis quā appetere. ſz pro
se quisqz legatos mitere iubebat. ad petē
das exoꝛis uenias. Legati senatuz cum
adisset. ab senatu relecti ad pli in deos
rogationē. q uoꝛ sacra bello gallico acce
pta. nec pacatis. uc Romanos floꝛentes
ea siu misericoꝛdia capere. Quae se rebus
affectos quōdaz pli rōnē capisse. omue
sqz ad delubra. uestrā hospitiuz flamu
niuz uestaliuqz. a bse cultu ac religione
aliena. i uocabant. ea ne meritos. ac dē
quisquā hostes repente sine cā. factos.
aut siquid hostile fecissent. cōſilio roma
nis quā simile. lapsos fecisse. ut sua ne
cessa bñficia allocata pstare apud tam gē
tes. nouus oꝛtuꝝ pterent. Maleficia. flo
rentēqz pli romanuz ac flagitiosissimuz
bello silendo sumerēt hostes. Illi afflicti
animaz cepisse. nec appellatē cōſiliuz
quicquā ad necessitas appellanda esse.
Tum seuitē agmē i festo pagꝛuz suum
tarquiniēses. Quibus inter uias nichil pueniss
sisse. quōd q dam aggrediuz. populationis
eius q. Libri animi detur. cōmites. eos seu
tedi placasse. de deo sepatos ed. Seu sup
plicio affici. Datuꝝ pena. Sacre. Si quis
pli rōani duisoꝛiuz sacra. Totum de neglig

Hor.

Commites.

Legiti centes

Cero.

tiaiuz ꝛanoꝝ ſacoꝝ/ intactaz iniuſtatiq; atimine bellī. hoſpicio ueſtaluz ciuiſq; ne dis dārent. ¶ Oīnūe pplm/nō tam cā pſe ns/quaz uetus meꝛitum. ut maleficij quā biſſicij potius imme moꝛes eēnt. Itaq; pau ppli centi data/ī duoas q; ī centaz annos m fectas/ſenatus oſiliuz/ne fem placuit. ¶ inſa liſus/eoꝛz noxios atimine/uis belli cōiuſa ē. ſi hoſtes nuſquaz ī uenti/cō pplatione pagiatu ſines eēnt/ab oppugnatione urbiū cōpatuz/legionibusq; romaz reducis/reli quiſ amimunis tūnbz q; reſtacēdis/ oſiliun patuz/q; edes apollinis dedicata ē/ex tremo anno comitia cōſulaia/exctaī patrum ac plebis diremit/tribunis negantibus paſſinos/comitia hī ni ſēm luciaz legē habēnē/dictatoꝛe obſtinato/tollere potuis tuiz/e. rep. cōſulatū/quā p̄miſcuī patib ac plebi faceꝛ. p̄ōlam dis igitur comitys/ cī dictatoꝛ magiſtatu abiiſſet/res ad inē reg nū ꝛediꝛe. ſbitatum inde patribus plebez ī rēges cī acceꝛe ſſēt/ad unde amuz inē regez ſeditionibz. ē tatī ē/legis luciae pa tiu amū tribuni iactabant. ¶ Itaq; doloꝛ plebi/ſenoꝛis ingrauiſcentis erat/ut regi p̄mutaꝛe/ut exctam unū publiaꝛ/e- um pe bat. ¶ Quaq; tedio/patꝛes

Sapio. L. cornelius/ ſapionez/inē regē cō ōs die anuſa/obſeruare legeꝝ liciniaz comitiaꝝ cōſulaibz/uiſſeꝛe/p̄. valeno publicole/q tus eplebe collega. c. martius rutilus/ſy chiatis ſemel ī cōtꝛouerſiam dūmis/nouū cōſ. ſiuebꝛē quoq; reꝝ/que deſtinare unanimē nidebaē/leuare adgreſſi/ſolutionez alieno ꝛum ī publicam cauſaz ulteriꝰ/q; q; uiri/ar atus/quos miſſuros abdiſpēſatione p̄ce cue appellarūe/menſa equitate cauꝛeq; ſē mei ti ſſ ue ponīuz annaliū monumita/cele bꝛes noīb ēēnt/ſſicere. ante ē. duellius p̄. de aius mus/māeius. papiuus/quintal publi us/q; ē. emilius/qui reꝝ difficilimaz tractāt. q; pleriq; paꝛtī uniq; ſēp cēde/alteī grauē/ tī alia modatione/cum ī pendio magis pub lico quaz iactura/ſuſtinueꝛūe. Tarda enī no miuz q; im ditioꝛaī ceꝛta debitoꝛū quā fac ultatibus auctoꝛitatiz miſis aī ere ī foꝛo pri tis diſſoluere. ue ppō pꝛī cauē ē. aut eſt ma tio equis reꝝ pꝛetus libauit. ue ī nī ſine ī una ſi q; am ſine quemmo mis p̄tis ue uſq; exhauſta uis ingens hens alienū ita

eiuz inde tꝛam us belli etꝛuſa/caiz cōmuniſſe duodecim ppl'os fama eēt/dictatoꝛez dio co egit. Dictus ī curiis/eo enī ad cōs. miſſuz ſe natus oſiliū/is ullus au magiſtꝛ eq; tuz adie ctus lucus emilius/ſcetexiz foꝛis tꝛāgilla oīa fuere/ſcēptatum domi p̄dictatoꝛez/ut am bo patꝛicij cōſules creaꝛentē/reꝝ ad inē regnuz p̄duceꝛe/duo inē reges ē. ſulpicius. qui. fabi ius inē poīta/obtinuiē/q; dictatoꝛ ſi ruſtica tꝛe tē teꝛat. mutoꝛe itaz plebe/obnitens meritaz leuaꝛi ens alienū. ut ambo patꝛicij cōſules cre aꝛentur/ſacta ipē. ē. ſulpicius patꝛicius. q; p̄ciō inē regno abīte. q. l. quintius p̄cinctus. quidaz ce ſonez/alii cognomen/q; ctio adiecit. ¶ Sed bellū ambo/p̄ſecti/falliſcoꝝ/quintius/ſulpiciꝰ/ ter quinē ſe/nuſquaz acie cōgreſſo hoſte/am agris magis quaz cī hoſtibus uiendo pplāi tꝛq; gereꝛent bellū/cui lente ueluti ſenio/ducta utriuſq; pinacia ppli ē. ut p̄mū a cōſule de im p̄miſſi eoꝝ abſenatu ī dutias pꝛeteꝛent/ī quadꝛaginta āos ī pꝛetꝛiuerūt. Itaq; poſtea duoꝝ bellοꝝ/que ī mineba/aiā/ diuāliqua ab ānus quies eēt. q; ſolutio eiſ alieni multaꝝ rēꝝ intulerat dominos/cē ſiuz agi placuit/ſcetexiz cī cēſoꝛibz ceꝛtam dis ī dcā comitia eēnt/p̄ſſus cōſulaiz ſe pꝛe ceꝛe. c. marcius rutilus. qui p̄mus dicta oꝝ de plebe fuerat. cōtꝛaꝛiā oꝛdinuz tan batuit/quidebaī quidez cēſoꝛe alieno fe aſſe. q; ambo tuz foꝛte patꝛicij cōſules erāt. q; rationez ei ſe hītuꝝ negabaē. Et q; ipē conſtantia/ī cepiuz obtinuit/q; tribuni omī ui reuocando ius cōſulaibz comitiaꝝ amiſſi/ adiuueꝛūe. cui ipſi unī magiſtꝛatꝰ nullus honoꝝ fāſti gnuz nēquabaē. Tum p eū tem/qui addictaī eraī. aperuiſſe uideē/ ſinuz quoq; ī pꝛeꝝ uocaꝝ pleꝛes uolebaē. nec uanaiuz comitiꝰ ē/quin cī mallio ne uno cenſoꝝ martius creaꝛetur. ¶ Dic taꝛoꝛem quoq; hic annus habuē cō. fabiuz. nullo tenoꝛe belli. ſi ne liciniā legē comitiꝰ cōſulaibus obſeruaꝛetur/magiſtꝛ equitum dictatoꝛi addictus. ſi ulius/nec cī dictatoꝛia poteſtaꝛez eiꝰ cōſeſſu patꝛiuz/cōſulaibz comi tiꝰ fieꝛet/quaz cēſoꝛes fuerat. Quaꝛebus ppli lius lectus a plebe cōſ. ſ. apatribus. l. cōne lius ſapio dictus/foꝛtuna quoq; illuſtꝛioꝛē plebeiī cōſuli/ſeꝛuit/ſuaz aī ī gētez gallοꝝ eꝛatiz/ī agro latino caſtra poſuiſſe/minaiē eēt/ſapione gꝛauiꝰ motꝰ impetuꝰ gallicī

Sapio.

Gallos

Nota quota erat legio

dux stantes uos signa[ꝝ] inferēda ꝺ signa q
uadēduz i hostes/hic ad exactionē ꝺ ītrā ꝺ
horta/ pellūt loca p̄ minas manipulos gallor.
ameis deinde/ī medium agmen p̄rumpūt
Inde barbā dilipati. quib nec exacta impia
nec duces cēnt/uitāt impetū i suos fugientes
p campos/ī p̄cipites cōfugiūt ꝯ tā sua fuga p̄lati.
q̄ edita ſſimi ī mē equales tumulos occu-
rebāt collis/ nam albanā p̄tuit. Consul . Alba.
nō ulcta castra i secutus. q ī multi de grauā
bat q subito exercitus opulentus q gallicas sp
lis/ uomaz reduxit. Horaz cū pho multi
cōsuli acutus eademq cā dictatorē desiderū
senatui fecit ut ceteri. q egns cōsulib/ omi
ta habēt dictatorē. L furius camillus dictū/
addito magro equitū p̄ cornelio scipione / . Capio.
reddidit patribus possessionē p̄sentiū cōsu
latus. ipe ob id meritū ī grem patriz/ huius
creatus urbis/ collegaz appius claudius assū
dicit/ p̄usq uaz in mē nouū cōsules/ magistra
tuū phus. q populo/ de gallicis magno fa
uore plebis. mussitātesq mē se negitabāt/
num q̄ te/ plebei cōsul' permittē/ simul dicta
rez ī aspabāt. q legis latōe spectē mē
cede/ cōsulatum p̄rogata aperdita/ te quam
publica munda redigēz/ ac pulsē ut se ipē
cōsules dictatorē crearēt. Omnis
multas uarisq mortalib fuit ī signis
Galli et albanis mōtib/ q hyemis uim pati
nequeūt. p cāpos mania magi loca magi/ p
pulabāt. mē/ mare ī festū/ classib/ circūuect erat.
oraq; litoris antiatis latinensq; ostiis et
tyrrenis hostia ut p̄dones maritimi accē
tibus cōgressi amnia semel plio decertāt/
Dubiq; disceſſerūt. ne ī capta gallis/ noua re
ad naues/ uictos se an uictores putarēt/ ne
hos lōge maremi/ erant et circūualia pop/ lor
latinoz ad lucum ferētinū habita/ festos
sūq; ad ambiguz impetratis milites rōa
nis dant. absistēte impare his quoz auxi
lio egerent. latinos p̄silia liberate/ petens q
p alieno imperio latinos armat. medio si
mul bella euēta defectione ciuitatū socioz
senatus. metus/ ac ne cū metu crescendis
quos fides nō tenuisset. excercendē omīs ī pe
nates/ cōsul delectu habēdo/ milite. aulū quippe
tendūt exercitū cū/ qui locaq; ceteris desertis
undiq; nō urbana ciuitas agresti uitae
tute decē legiones scripse dicit. quadrum
miluz q ducentoz peditū. equitūq; ccc. quē

Nota erat legio.

nūc nouū ex̄citꝫ siqua ex̄tīa nis īgruat/
he ūnes ꝑli wām/quas ire tran capite q
b̄ ꝯtracte munꝫ ānte Kalē esti aāt ad eo
ī que labrami/sola arium/duntas luuntā
qꝫ ¶ Mec ex̄tā tūltua ei ānu/cōsul ale appi
us ꝑp̄. claudius/ī ip̄o belli apparatuꝫ ex̄tin-
redi ex̄itꝫ res ad camillū/au unico om
siuī l'obalias dignationes/ante sūacendā
dictatuꝝ l'ob omen fugitiuū/ad gallicū
tumultū/ognominis/dictatꝝ/nouogal/
hante sūs dexꝫ usiꝫ ē patribꝫ/ꝯsēdo
ualꝫ legionibꝫ urbi ꝓuisis octo cō l pīna
rio pretore duisis memor patēne uīcum/
gallicaī sūn bellū ex̄ē sontes sumūt ꝓtinus
mantuanꝫ oratꝫ tutam/ꝯsꝫ ādere hos
nibus uisse/qui ī agruꝫ pompti nuꝫ desa
duisꝫ. qꝫ neqꝫ ī capis ꝯgredi nulla ꝯgnā
ne uoleba tꝫ plurib̄ querendo ꝓpulatoribꝫ quas
rapto unīe necessitas ꝯgrec̄/satis domāt
ex̄tēlant hostes/locuꝫ ytonenꝫ statuis de
legit. ubi ait/stragis nibꝫ quecūqꝫ ex̄nēgā
llus ꝓcessit magnitudiē acqꝫ armis ī signis
quatiensqꝫ sē cuiꝫ hasta ai silēciuꝫ fecisꝫ ꝓ
uocat ꝓmīt ꝓtinꝫ unuꝫ ex̄uo manus q scal
ferīo decernat. ō. erat ualluꝫ ex. pl'. adle
scēs/qui ānte ī digressꝫ eo de uxore se quā tam
mallui/ritus ꝓ us sabatus ōsul'/uolūta
tē/ī medui armat' ꝓcessit. mui ī signe
camen humanuꝫ/mumme tē ꝓtio deo
rū/facinuꝫ. nāqꝫ cōsenēa/ꝫ mamū ro ma
no ozuus repete ī gales ascēdit/hostem
ulsus ꝙ ꝓmo ue augurū/ex lomissuꝫ lenus
dae pit/tribun' ꝓcatus de ū si diuus si di
na ex̄. qui sibi ꝓ ꝓtem mūsisꝫ. uolēs ꝓ ri'
ad ex̄. dictu mirabile/tenuit nō solū ale'
captaꝫ se mel sedꝫ. sed quotiēs cūqꝫ ex̄tal
me imitat'. ē leuas se ales/os oculosqꝫ hosti'
rostro a singulis appetit. donec ē ritꝫ ꝓdu
ales/ususqꝫ simul ac mēte turbatuꝫ/
ualius obtruncat. cōsus e cōspectu elatus.
orientes petit. hac ten quete uarietꝫ statio
nes fuere/ꝓsꝫ ꝓfugere. exp' cesi hostis tri
tinū ex̄pit/ne gallī se statione tenuerunt
q romanoꝝ ali'is admotoꝝ/ꝫ cohortiuꝫ
fuit sibi ex̄a iacentis gallī exp' contracto
ex̄a mīe pugna ānte ꝯdatum/ꝫ nō ma
nip ul'. primani ī stationiuꝫ sꝫ legionibus
uictoꝫ effusis/ires gerentur. Camillus lete
tuꝫ ꝓlitez uictoꝝ tribuni/letꝫ tā ꝓsenti
bus ꝙ sēcundis diis/ire ī plui utile/ossē tāsqꝫ
ī signes spolys/cribruꝫ huc/imitane mile'
diebat/ꝫ dex̄a tacē tez ducē/thēne gallo
cachas. du hoīe sqz illi ad fuere pugne de
pugnātiqꝫ ānte quā ꝙ ex̄amine ambiguo/ai
gallice/ad eo duoꝝ militꝫ euentuꝫ/ī quos
pugnatuꝫ erat uir/aqꝫ daces animis patrat/
ī ē ꝓmos/quoꝝ gaudius/alios exanimat
antes ꝓ pius fuit. Alia multitudo/ꝓ mis quā
ad ōiectuꝫ telī uenit/ex̄a ānte ꝓmo pē
mulsos falentiaqꝫ agruꝫ dissipati sē/ī de
apulias demane ī sēnū penetrāt/ꝯsēdo. omni
one ad uocatā/laudatuꝫ ex̄bruꝫ/de ā lubꝫ
animaqꝫ ex̄onā donat/ī ꝓ ē. ui ssus absen
tū/bellū maximuꝫ animo/ai ꝓtinꝫ uenit
castra ubiqꝫ nes trahi/segnia gallorū nō ꝙ mi
centiuꝫ se/ī aces/ui debāt. ¶ Dictatꝫ
omnibꝫ ai. tuꝫ mallui torquatī exau
ctoratꝫ senatꝰ dīt. dictat ex magr̄ equi
tuꝫ. d. ex̄ nelio ossio dicto/omnia cōsula
ria habuit. Similiqꝫ de exꝫ sui absentē
ꝙ. ualentiuꝫ ex̄ uisꝫ id enī belli deni ognom
inis. fuit. Simo sumoꝝ ꝓlixtes quingen
tas annos/ꝯsꝫ. nemina uit. Collegā ex
uo de plebe. ꝙ. papirius cursor quātū'
cōsulatus sūtuꝰ datus ē/ai Gregas acam
pho milia memorabil' gesta res. ī illi tra
ri ī ualī mani bellatuꝝ erat/ꝓ hemo ai lito
rib̄ accrent'. aq' ea ꝓ ē ceteri necessaria usu/
deserere. italiā reliquere. aut ꝓpli ea/aliqꝫ
gentis classis fuisse ch'ex̄ē. maxime
sta lie fuisse tyrrhenos/credidē. Naz ulte
riꝫ graeca ex tēplate ī ceteris fuisꝫ bello/
rū macedonuꝫ opes horrebat. Exactibus
dimissis. ai qꝫ exꝫ pax/q domi cōcordia ex
dimū otiū ex̄/ne nimis lete res ēnt/
pestilēcia cuncta tē/his unis uerib̄ os sy
billinos inspiciē ex̄ꝫ monitu lecti
sterniū fiunt. ¶ Eode anno/salutiꝫ/ab
natalꝫ/aloma deducta restituitꝫ urbi/
quā latum dimicrē. q ni cāthaginēsib'
legatis rome/fedus ictuꝫ/ai amicitiam
ac sotietatē/petentes uenissē. idē ocul
domu exꝫ qꝫ māsit. ¶ Dictatꝫ mallio torꝫ
quato ꝙ. c. plautio. cōsib. se mutauit
nīl ex̄ uocatio fetus factum. q impēsio
nes equas tribuni/ita ut quāta ꝓsens
ex̄/solutio ens/alienis dissensata est.
Ex sic quoqꝫ ꝓtē plebi affecta/fides tam
publica/ꝓuatis difficultatib' potioꝝ adauxā
senatui fuit. Leuate maxime nes qꝫ ēbuto

Samnitū fuit beneuētanū

Gallicā.

Pug⁹ cū uulsā.

ue misse-

Bellū sabinū cū gre

Bellū samnitū cū cāpanis ca pueis n fabiā

ac delectu⁹ fuit p sessiū — Decimo anno post latinoꝝ rebellionē cū uulsis. cōsule. ualerio coruino secūdo. cōsule. pcilio factus/ cū exultatione ciuitatis ēēt. legatos ab antio ad cūctandū ne pp̄los latinoꝝ/ad bellū/pusquā plus hostiū fieret. quā sās/ arma i fronte ursisse. adsentiebat exercitu in festo pḡre. Quo cū animaduertes/dictator/ ne quid uersa/pp̄atis animis/ante siquid diuina mouēēt/ oppidū occupasset/nulla mora inde in fensor diuturno odio/inimicādi facta ē/uulsoꝝ ad rebellandū magis quā ad bellā/ gens/ ē tamen uicta/fugit/effusa latina media pe tūt. Et ne īmunis quidē latis fuerīt. Sp̄e/cū coronā militū cūcta/cū sociis ca pere urbes/adduxe multoꝝ p̄ multitudi nē i bellē/se se dedidē. oppidoꝝ diruit/ atq; i cōsiū/abegit tāq; matris matute/ abstinuē ignē. p̄da omis militi data ex tra p̄daꝝ/quā ciuib⁹ reddit. Coloniis hīt eos uicinos urbis. ante carnuꝝ cōuiuiū egit. uēditis deīn/magis pecudibus i aerarium redegit. Hāc qui hanc militudinē captiuaꝝ/suoꝝ fuisse crederēt/id qd magnificentissimū ē. quā dedicos ne misse hos. Consis secūdis. Sp̄o. Cassius postumus. Camertiū i amicū/cū inde bellū ab re pēdens/ppl̄ica/ne cepti metuq; ne id fm̄ ppl̄i uolūtas cōsiliū eis nocē latum ēēt. Dictatoꝝ uelut ad uēsiū/ nō ausus/ tā m latiū/l. furius purpureo/ magis equitū cā. malluꝝ capitolinū diu. Et cū p magnos tumultus fieꝝ solitū ēēt/ uisū no indicto delectus sine uacatiōib⁹ habitus ēēt/legiones quātaꝝ maiorē potuit/in aurūcos ducit/ibi p̄donū magis quā hostiū ai tuēti. p̄ma utriq; acie delectantē. Dictatoꝝ tam/ qꝝ multo bellū i tulerāt/ne sine detractione se cōtamina offerebāt. Deoꝝ quoq; ops adhibendas uictis/ineꝑ pacis dimicationē edēt. unoꝝ monere uolūt/ audaciꝝ natis non. Cū nec toꝝ uoluntaꝝ retinuisset. dictaturā se abdica uit. Senatꝰ dum uinos ad eaꝝ edēt pro ampliandā ppl̄i uolūtē faciendaꝝ/ea cū uisse/locis i arce destinatis/ q̄ a regibus urbē. Ḡ. mallij capitolini fuerat/ cōsisꝰ dictatoꝝis euocatu ad bellū uulsū usiꝰ oꝝ ex hostibus i cautos ad hoꝝ captiue

annoꝝ/ postquaꝝ uota erat/ edes monete dedicatur/ C marcio rutilo C nio tito. mallio torquato secūdo cōsulib⁹. p dignū exti plo dedicationē secutum/similē uetustū montis albani p digno. Nam quā lapidib⁹ pluuie/ q nouē mēsiū uim intēdi/ libriq; in spectis cū plena religione cuncta ēēt/ sena tui placuit/ dictatoꝝ ferrent⁹ cōstituen darus cū dict. dictus publius ualerius pu blicola/ magis equitū ei q̄tus fabius amb ustus datus ē. tribus cū supplicatiū me placuit. Si finitimos tam p̄los quoꝝ ulq; quo quisq; die supplicarēt statutus iudicaq eo anno ppl̄i/ nisi tria i feneratoꝝes facta. quib⁹ ab edilib⁹ dicte dies ēēnt/ traditus ē. Et res/ nec ulla i signa ad me moꝝ nā ausa ad inē regnū redit/ ex inter regno ut id actū uidēi possit — Similo patricio cōsules creant. C. ualerius coꝝnus. iij. M. coꝝnelius cossus. — Quanoꝝ iam hinc bella/ q uicibꝝ hostiū/ q longinquitate l regionū l tēporū spatio/ quibꝝ bellatū ē. dicere nē. Nāq; eo anno adusq; sabinis gētes opib⁹ armisq; ualidā/ nota arma. Samnitū bellū/ ancipiti marte gestū. Pūicus hostis. pyrrhiq; pene se aut. q̄ ta rerū moles/ quotiens i eā uenit/ ma prudentiā uentū. Ut i hāc magnitudinē/ que uix sustinē/ erigi i penūq; possit. Belli ante cā/ sam nitibꝝ/ nōdum cū sociis amicitiaq; uīcā ēēnt/ ex tū secūdis uenit/ nō aliā inē ipos ē. Samnites/ si diuinis humanisq; rebus/ q̄ tumbus plus poterāt/ cū in tuti sedē/ ex acti in opes/ ad opulentos ex uictis cōfugere/ campanis se se cōmūnē/ capuam/ magis nomē ad p̄sidiū sortoꝝ/ quaꝝ uires cōtractuli sset/ fluentes luxu/ abundantes usu armoꝝ/ in sidiano pulsi agro i se deīn molē omē belli uertere. Nāq; san nites omnibus sidianis/ ipsiq; arcez finitimoꝝ campanoꝝ ad oppugnandē/ eaq; facilis uictoria p̄dē/ atq; ḡlie plus ēēt/ q̄ facta/ i mineris ca puę/ cōlles/ cū p̄sidio firmo occupassēt. De sedē dūt inde. quadrato agmine/ implanicq; q arduaꝝ q factaq; inē iacet. ibi rursus acie dimi catiꝝ. Sidicinoq; p̄hoc capuani mē memoꝝ cōpul si/ cū robore iuuentutis suę omnib⁹ nullā p̄in quia spes ēēt. — Cogeti sūt ab romanis petere au xiliuꝝ. legati introducti senatuꝝ maxime in hāc sūam locuti. p̄. ppl̄s nos campanus legatos ad uos patres misit. amicitiam

Qrō legatōꝝ campanoꝝ

in p̄ſentiꝝ auxiliū p̄ſens / aut ob̄ petatꝝ Quā
ſi ſcelerib⁹ nr̄is p̄tenſionē ſue cēpt̄e celeꝝ
ritatē ī ſtr̄m uoce uſi alio cōtr̄acta eſſe. Tuē enī
ne qui exequio nos ne miſſe ī amicitiaꝝ me
miſſem⁹ / amica foꝛſitan pacē ab nē hr̄ mia
nā optabatꝝ auxiliogꝝ in dubijs rebus de
fenſi Vr̄bicaq; quoqꝝ accepturꝝ olim⁹ oꝑtune
ne ī gr̄a atqꝝ oī ope diuina humanaq; indigni
tatē amur⁹ ne qꝝ hēcule q̄ ſam nites p̄ozes
amica ſoꝛ oī qꝝ nob̄ facere ſ. ad id uale re arbi
tꝛoꝝ. ne nos ī amicitiaꝝ accipiam⁹ ſz ne ne
gligate q̄ gradū honoꝛis nos p̄ſtēt. Neqꝝ
eſt de ſam nitiuꝝ / neq; ī nouo ingenio fide /
cautione. ſſue quidē ap̄ uos ſēp ſatis uſita
tā amicitie uele eiuꝝ nob̄ amicuꝝ eē / qui uos
appetere. Campani / q̄ ſi foꝛtuna p̄ſens / in
agnificē loqui / plurē / nō urb̄ ampliandē /
nō agꝝ ubertate / uiꝝ ꝑſonā pēe quaꝝ nob̄ eden
dos / aut pulcꝝ ue arbitꝛoꝝ accessio lonis uel
uris ī amicitiaꝝ uenim⁹ / uiaꝝ / equos uel ſa
ſqꝝ alterius hoſtibus hui⁹ urb̄ / q̄ſcūq; ſe
mouere me / ab cēgo enī⁹ q̄ nos / ſalute nr̄a
pōzes fecerim⁹ / id nō impio / uiōq; q̄ gr̄a / ſēp
facient / ſub actis his gr̄atabus que ſē nos
uoſq; ſl̄ / ꝑ ꝓpoſe diem ſuam⁹ / ſpondē q̄ui
tus q̄ foꝛtuna nr̄a / ſtrinēs / impiuꝝ uſq; ad nō /
foꝛtuna nr̄a / ꝯegit ēo uenturꝝ ē. pacē / con
ſeꝛua / ne que amicoꝝ / aū inimicoꝝ cāpa
nī ſim⁹ / ſi defendatis uīꝝ / ſi defenſatis ſām ti
uꝝ enī⁹. Capuaꝝ g⁹ / a cā ꝑtenā omēz / uīꝝ
an ſām nitiū uinbꝝ / accēdē malitas / delibta
re / omibus quidē / romanā / uiꝝ / uīꝝ
q̄ auxiliuꝝ / equū ē petē. hīc tamē max ſe /
quū eaꝝ implozantibus / aliꝝ auxiliū dū
ſup̄ uires ſuas / p̄ſtāre / os ipī ī hāc nece
ſſitatē / ne nerunt. Quāquaꝝ pugnauī
mꝰ illo p̄ſidiarīs / ne ꝑ nob̄ / cui iudē mus
ſimꝰ / ꝑ / m / nē famo lacessimo ſam
nitiuꝝ pet⁹ / ubi cōſiliū aſſēt / ſidiarū / ad nō
uale cēdū illud in cendiū eē. Nec enī ne
q̄ doleē ī uriaꝝ accepꝝ ſām nites ſi grauē / q̄
oblatam ſibi eē cauſā / oppugnatiuꝝ nos ne
mūe. ſm ſi ultio me hec q̄ occaſio cupidi
tatis explendē eē / paꝛiuꝝ fuit q̄ ſemel in
ſidiarīs agꝝ / ite nī in campania ip̄as legi
ones uīas ceſſē. Que ē uba cā ī feſta na /
ꝯ ꝑ duas aces ſuſus ſanguis explere nī
potuerit. ſſodē huc populationez agroꝝ.
ꝑdas hominuꝝ atq; pecudū actas / ſi cendia

ullaꝝ ac ruinas. omia ferro igniq; ua
ſtata. his ame ira explēt nō potuit. ſi cupi
ditas explēda eſt. ea / ad oppugnandam ca
puaꝝ uiꝝ ꝑ ue aut delere urbez pulcꝝrim⁹ / ma
ue ipi poſſēt uoluit / ſz nos ꝑ tuus romanī /
būficio urb̄ occupate eaꝝ / q̄ illos hāc pma
le ſtauī ſin actis / hoc / ap̄ ue recuſātez iuſta
bella pl̄im / ſuī oſtendentis auxilia ura / ame
bello gdez arbitꝛoꝝ uob̄ opus foꝛe / ſuſq; ad nō
cōceptus ſam nitiū pueīt. ſup̄ nō aſcendere.
uicaq; ūbza uestri auxilii romani / tegi poſſi
mus. Quicqd de nō huēnim⁹ quicqd id ipī fi
erim⁹ uīm id eē exiſtimati / nob̄ anulū eē age
campani / nob̄ capua urbe ſine gnā / abnē / ſē / dixe
paꝛietiuꝝ / tōtū ī moꝛta huī⁹ nūd nob̄ eritas / nul
la colonia uīa cēſe eſt / que nos ob ſequio
erga uos fide q̄ ſtipē / ſtipē / annuite pacē / o ſēpti
mū uiuēq; ī uincturꝝ. cāpanis / q̄ uberta
ſpare / incolumē capuaꝝ futuruꝝ. Quia ſtēq
nta / omiuꝝ generū mlitudis / ꝓpoſe ꝯtē /
q̄dūs nos illinc ꝑfectos. quā omia uotuꝝ
lacrumaq; ꝑ plena / reliq uiſſe ī qua nunc
expectatione / ſenatuꝝ p̄ſinq; cāpanuꝝ / cō
iuges liberoſq; nr̄os / eē. Nam omez multi
tudiez ad portas uiaꝝ hinc ferētez / ꝑſpecta
te ſextum / ualeo. quid illis nos pacē / cōſe
q̄ ſollicitis ac pendētibꝰ / animis / re nūciare
uelitis. Alteꝝ re ſp̄ōſuꝝ / ſalutez uictoꝝiam
luceꝝ / ac libertatē / alteruꝝ. Omnia q̄ honoꝛo
q̄ fertis / ꝑ uīm utraq; de uīis fortunis ſocios
aut amicos / ut nu ſquaꝝ ullis fortunis / nob̄ /
cōſulite. Euocatis tem legatis / cū oſulē
ſe natus eēe. Et ſi magne pet⁹ urbe maxi
ma opulentiſſima q̄ totius ualetudinē / ager
marq; ꝑpiquus / ad uarietates annone /
honeſtiuꝝ ꝑſpi romani / foꝛe uidebatū / tamē tā
ti uicinitate fides antiquoꝝ fuit / reſponditq;
uel ē uictoꝝitate ſe natus cōſultus / fuit
lio nos campani dignos cenſ⁹ ſe natus / q̄
uob̄uꝝ amicitiaꝝ ī ſtitui parē / ne qua
ne cultioꝝ amicitia / ac ſocietas uideē / tā mi
tes nob̄ ei fidē uicti ſt. Itaq; ānia / deos pſe
quaꝝ homiēs uiolatuꝝ / aduersus ſām nites
nob̄ negam⁹ / legatos ſicut fas uſq; ē / ad ſe
nas atq; amicos ꝑatuꝝ mittem⁹. Neq;
nob̄ uis fiat. Adea p̄ncepꝰ legationis ſic
eni⁹ tomo mandatuꝝ attulerāme. Quā ad
quidē inquit / nr̄a tuen audiſſis uſq; atq;
in unuꝝ / uſta ui nō uultis. uīa cēſe / de fen-

Ꝑ pulcꝝrima uerba.

Ꝑ ſſū a. ꝯ ſ. ſen.

Ho

Ho

Itaq; pplin cãpanũ in tẽpꝰ ca-
pua; agros
delubra deoꝝ. Diuina humanaq; oĩa una
potestate ppliq; rõanu; dnũ. Quequidẽ
patrem̃ dedicauĩ pastim. Subhec dicta
õs manũ ad cõsules tendẽtes plei lacrimaꝝ
q; uesubulo ante paubuerũt. Cõmoti pcẽs
uiæ fortunaꝝ humanaꝝ; sulle ppotẽs ppl'i opi
bꝰ luxuria; lupbriaq; clarus aquo paulo am
auxiliuꝝ finitimi petessent. ad eo infractos
gerere ados ut se; ꝑ suaq; omia potestatꝭ
alie ne facẽt. Tũ iam fides agui sa; dedit os
nõ pdi; ñ factuꝝ equa sanctu; ppl'm cen
sebant si agruꝝ urbẽq; pdationez factam
populo oppugnarẽt legatoſq; utaq; exem
plo mucij ad samnites placuit. Data man
data; ut pces cãpanoꝝ responſuꝝ senatus
amicaꝝ samnitiuꝝ memoꝝ dictionem
postremo factaꝝ samnitibꝰ exponerẽt petẽ
tesq; ne se ei agruꝝ q; p il' factus eẽt hosti
lia arma i ferrẽt. Si lenitẽ agendo parum
ꝓficerent. De nutu aret samnitibꝰ ppli romani
senatuſq; uerbꝰ ut capua inde cãpanoq;
agro abstinerẽt. Hec legatis agentib' ioꝛa
lio samnituꝝ ad eos ẽ ferox ac respõſuꝝ ut nõ solũ
gestuꝝ se ex dicẽt id bellu; sumagratus
eoꝝ ecuma egissi stantib' legatis ꝓfectos
exhoꝛtatũ uocarẽt. Hyuſq; clara uoce impe
rẽt ut ꝑcatuꝝ iagruꝝ cãpanuꝝ ex tẽplo ꝓ
fiscalerentũ. Hac legatione romaꝝ rela
ta; potis omiuꝝ aliaꝝ rez anis; patres fec
alibus ad res repetendas missis; ne loqꝛe
q; nõ reddẽtur. solle mu moꝛe i dicto de
ne uerũt ut primo quoq; tpe de ea re ad po
pulũ ferrẽt. Tũ ipq; cõsules amlo aiz
duobꝰ abu rbe exactibus ꝓfecti ualidus ma
paniaꝝ exercitus in samniũ ille ad montez
c. gauri. hic ad satricula; cuius a ponunt.
Prior ualeriꝰ samnitiũ legiones seq; nãq;
omez belli molez declinaturuꝝ cõsebant ꝙ cui
rũt simul i cãpanos stimulabat ne ꝓmptꝰ
mis ad ferẽda opẽ accerserẽtur. Aduersus se
auxilia. ut ubi cassis nãna uiderẽt ferociter
ꝑ se quisq; signuꝝ ducẽs posse affirmare eade
fortuna romanũ cãpano fatur uꝝ ope; quia cãpa
nus; sediano tuleriẽt. Valeriꝰ leuibꝰ etamum
bus cõptandi hostis cãpanteta militꝭ mora
tus dies; signuꝝ pugne ꝓsiluit. panicq; suos
ad horꝛatus; ne nouuꝝ bellu; eos nouus; que
hostis terreꝛet; quicquid aburbe longus ꝓ
fecti ferrent. arma magꝛ magisq; i mirtes ge
tes eos ꝓmiscuꝝ esse manere uirtutez. Quale
sadq; inde se exterruerit ne esse fuisse alteri
ꝓtez una campanos quidẽ; aue dubie ma
gꝭ numio fluxu fluctib' rebus; mollia; que
sua; quã uiri hostiuꝝ uictos ee. Quo anꝭ ede duo
ꝓsperia in toe scelis bella samnituꝝ; ad uisus est
deoꝝ ꝓpli romani. qui tuiphos pene plebes
quã anos aburbe condita numerẽt. qui oĩa
circa se; sabinos etruscos; latinos; hẽnicos; eqs;
uolscos; aurũcos. domita armis; habebat; qui
gallos toe plus ce; fos; postremo i mare ac na
ues; fuga cõpulerit. Cũ gllia bellica; uirtute
sua; quedaꝝ fretos uicere; facez; dedere. Tũ etiam
i tuscũ; aii ducta; ausi naq; i eiusda pugna fit; uir
tuꝝ q; audiẽdo; dũ tarat magnificus ad hoꝛtatoꝛ
sic uerbꝰ tiũ fero; ex; pez militantiuꝝ experis. an qui
q; ipe bella tractare; procedẽ; ante signa uel ar
me dia; in mole pugne sedat. Fera mea; nõ dicta;
uos milites in quid seq; uolo; nec diuisa plinam
mi; ꝙ exemplu; etiam ame; petẽ; nõ factionibus
mi; ñ p; conciones iusticias nobilibꝰ is. hac dex
tra mi; tres cõsulatus; firmaꝝ laudez; pepe; ri
te; aii hec dia; poterat. Placidus enim erat; alibatoꝝ
bus patrie; oꝛtus; q; eodez; dno; familia; usa; cõsu
latuꝝ; quo urbs hec exule; huic; nuc iaz nob' patri
uob; q; plebi; ꝓmissus cõsulatus patet; nec e
gene; is ut ante; si uacuus e; ꝑmiuz. Proinde
sumũ q; q; spectate militare deeis; nõ si; mi; nou
uz hic; quoniam cognomiñ duis ductoꝛib' hoies
dedisti; publicola; iuz uetustuz familie; mee co
gnomiñ; memoꝛa exercite. sep; ego plebi; romana;
militare; do miq; ꝓrogatus; i magistratibus
partus magnusq; eq; tub unꝰ ac omis. eodez te
noꝛe; ꝓmissa; de; mceps exulatus; colonia; q; colui.
nũc ꝓ instar; duis bis unicuiq; tribꝰ; nouuz; decq; in
tegruꝝ de samnitibꝰ triumphuz; mecuz; portet.
Nõ alias militi; familia; honoꝛ dux fuit. Oĩa
inde; i simos militiuꝝ; aute gerenate; i minima ob
eundo; i ludo; ꝓterea militari; cãi; ue locatis
uniusq; me; se; equales; ẽtamina; ineũt; Co
mite; facit; unde; ac una multi eodez; nec
quisquaꝝ alpnaiꝝ pare; Quise offerẽt; facto;
le; ignius; pre; dictis; aute minus libẽtus alie
ne; ꝙ sue dignitatis memoꝛ; q; quo nichil popu
larius; ab; ullꝰ; antibus; preceptꝰ magistratus;
usdem gerebat. Itaq; unusquisq; exercitus; i ar
dibus alacritate; ad hoꝛtationez; ꝓsecutiꝰ du
cis; castris egreditur; plus; ut; ꝙ maxime; ũq;
pam; spe; plus; utriusq; equis; uiriꝰ; cui; fiducia
sui; sine; ꝯceptu hostiũ; cõmissiz; e. Samnitibꝰ

Nam media.

fero nos augebant/ nouem nos gesse. q̃ paucos
ante dies geminata victoria/ romanis omnia
qua despicientem ante oculos habebant/ q̃ cõtra uictos
hostes uictoria/ utrumque tam nouus hostis auxerat
addebat pugna modico fluc/ quos grauiter
uulnos. nãq; ita cõfixerãt uehementer aliquot duri in
ueniebam pte inclinare/ faces/ quas ostiliter
prędatorem immicendas ratus/ qñ ui pelli non
poterant/ equitibz immissis turbare phalangẽ
hostium conatus/ quos ubi neq; cõpulsos
antes i spatio exiguo/ uolucri cursu/ undi/
nec posse aperiri hostes uidi/ rectis ad hostem
signis nos legionum/ cui te stimulis exequo-
nãz impetu pedituz/ illud militem eorũ agi
te dii uertite/ inquam/ quia cui iacentem iacere
hostium/ ferro uiam facientes/ sic per se quisq;
obuios sternite/ illa omnia q̃ nunc circum
meant hastis/ pace facta strage uastate omni
ens/ hęc dicta dederat/ cui equites cõsulis/ u
sum disiecerãt/ et agmina legionibz i medium
acies aperiri uiam/ primi omniũ/ consulis/ inua
dit hostem/ q cui quo fortior cõsulis gradus/
obtruncat/ hac spectaculo accensi dextra leua
q/ ante se quisq; memorandũ pluri edidit.
Etiam obmixi sarmentes quã q̃ pla accipiũt
quã i fronte multa/ alia quaz diuinaz pugna
tuz erat/ atrox cedes aura signa/ sanitatum
fuga/ ab nulla diuz pte erat/ adeo mozte sola
uita tesh nauerat animus. Itaq; romanu
cui fluere iam lassitudine uires sentirent/
Et dies/ ante meridiem finem pugnam atq; in
clinari uz in fugam/ apparuit/ tũ capi/ omni
sanis/ nec sup sustinere/ ui/ ui nouem uictoria
magis quaz pluz/ dare misere. Et romani fa
tebant/ nũq; ad primam cui/ tã obsti
natos monuisse in fugam/ oculos sibi uim ozi ar-
uisos arebat/ ac simo/ q̃ multus/ et funesta/ ozan
te plusq; ex alia ulla re ciuis/ oztiq; ciuez
uo pugne solus euentu/ q̃ nocturna/ prohibuit
sue. postero die/ nacus hostium castris/ romani
potiuntur/ quo se ois cãpanoz multitudo/ gratula
bunda effudit. Ceterũ hoc gaudiuz/ magna pte
clade/ i sanio sedatũ est. Naz ab sabina ualla p
fectus ozmelius consul/ exactuz iam uere in sale-
ũ/ cauia ualle pruinam/ demigz in silua ab hoste
auerte. Nec pzius quã recipiendo signa no
potuerãt/ immenez. Capta hostiz/ uidere. Dum
id moze sabinis est/ quo ad totuz in ualle in-

maz dimicatũ agmin/ p. deinus ciuium plebi
cõspiat uim editus in sallentinos collis/ imminens
hostium castris/ aditu arduus impedito agmi
ni/ expeditis hinc diffacile/ inde cõsulis/ cuius
dimouendes ne tu inquid aude oz meli/ eam
me illud sup hostes/ illud esse/ salutis q̃ mihi
si ei qui ea relinquere/ salutem/ i pigre capim.
Ne tu m plusq; uni legionis/ pna pes hasta
tosq; decem/ is/ q̃bz ubi euasero i summũ pge-
hic omi lib metu/ eq; exatuz/ suadet/ neq; enim
mouem hostis obiectu nob/ ad omis retus sim
silia pmitte potentes nos deinde aut fortuna pu
plica rem. aut mea uirtus expediet. Cõlaudat
ab ostile/ accepto pludio/ uadit et occupat/ saltuz.
nec pus abhoste/ est uisus. Quã loco quẽ pre-
bat appinquauit/ inde ad muratione paucis
bus cãtis/ ai omnes i se uentes/ oculos/ et spec
tat/ ostili deinde adsecundantibz agmẽ regozem
locat/ atq; i summo cõstitit uexillo/ sanctos diu
hue illuc q̃ signa uertit. ubi q̃ ui amissa
occasione/ neq; i sequendis hostibz/ nisi p eandem
uallez/ i qua paulo ante/ sub uertis eos tulis/ sui
habuerant/ potest. Nec eniz agmẽ i aperiz
sup se ab deo tumultuz/ sed ai uti/ hostium ma
gis q fortunam grauiter/ impulerãt. Cuz
appinquatis loca atq; ipa castris interdiu ne
mo ai audere undiq; ostes animos uolucres
deos hostes/ ad omnes. In certos ad
agendũ/ noz oppressit. Decuz primum/ spes
tenuit/ ai subeuntibz i aduersuz ostes/ ex sup
oze loco/ se pugnaturz/ demum ad muratio re
stitit. Q̃ nec pugnaz imminent/ nec si ab eo
stilio impetrare loca deserere/ ope se uallo q̃
armandi essent/ centurionibz ad se uocatis/
que nã illa in tanta belli ac pugnandi cupidine
quo nã mihi ex diuinis ai pauisq; uictoz-
riaz spes erat/ hinc atq; illinc signa mouet/
demum edita uidens. Opus quidez inquit ne
mo/ ai uiaz ai eundi uallo/ pruenisse/ esse.
Tuz uõ nos similes illoz simus/ qui uictoria
memoriã q uaz commodiz sit. agere duz
ice mentez/ ne duz hostes aliqd spei/ q̃bz longe
pstabat/ sonãt pauere/ et exitus/ explozem/ et
omia sagulo gregario/ am/ ictus centurionibz/
ice manipularibz militibz/ et ictus.
ne duci/ ei/ inme hostes notarent/ plusq;
uictis/ uigiliis de/ ni dispositis/ certis ordinibz
esse eam. dari uidere. Ubi se aide uigilie
buma datuz signuz ede/ armati ai sil et omnib

Oratio dei

a. mãdatũ.

12

pãtiũ me mille.

se comenuerẽ. Quo ubi fiare edictum erue/ta ti conenes/ hac silẽtiũ miles inquit. Omissa mil/itia ad sensu/ me audiendo/ suadentis ẽ. ubi sniaz me az uob/ pegriu. Tũ quib/ eadẽ placebũe/ i dexiaz p tez ca/ra tramsibias. Que ps maioz erit. Eo/ habitur cõsilio/ nũc q nũc agẽdũ. iudice/ si fuga/ delacos/ nec i ẽna relic etos/ hic nos ara uenit hostis/ uñ nocte ex pisis loar/ uñ aute hinc oportet euadatis. Sue nie do/ hinc e/ exaiiz eg/ gniz. ipli nã mi/ uasis/ eruẽpendo hinc/ uas me tps/ fuate dig/ ehs qui pania plumbus op/z tuleriti/ Cuz eo hoste/ leg. q hestẽno die/ dilenci ois/ ex ac/ fozania/ ps ex/ diaz usis nõ sic hinc taz ops/ tuniz ocle/ imminẽtez cap ri/ sus in/ am uidentis/ quã captiam ob. Nos tã paucos toc ipi militibs hoiũz/ nec ad ensu dignue nite/ nec tenẽtes loaz ai dieiti ñ sup ẽc/ uallo ãcã dedimt. Quẽ uidẽtes ac ingla tez/ sic clus entis/ sopitũ oportet fallatis/ imo neasse ei eo ips/ imẽ/ ue uob/ eg ymag ẽ ne essitatis unẽ inter quiaz cõsiliũ anctõ si/ neqi enĩ magnatis an/ hal eqs inẽ/ teli bam pẽ. Cuz pẽ arma/ cãos ai/ mozuz meo ozes/ mek uob/ fozania relinq freent/ fame qz ostia moziendiz sit/ Et plus q̃ uiites ac rom amos de ce/ feruiz timeamus/ ergo ima cẽsulis eruẽpe/ inme atqz abne/ nõ aute inẽ diu aue nocte fiacam/ oportet. Cur ãte aliud imin/ diubuz quippe/ si hue expecte tin/ que/ spes ẽ in uallo p petuo fossaq; nos/ septun/ uz hostez/ q nẽ oppoxiz suis sine ctis undiq; amcludit ue uidetis collectiz sinor oportuna ẽ emptio/ nis/ ẽ hec/ p fecto nocte aptissima hoza ẽ/ si q̃ mo/ de uigilie cõuenietis/ q̃ q̃ mozales/ sopo altissimo p̃mitt/ p oppoza sopita uidetis/ l/ silentio i canibs/ fallentes/ l/ sentiẽtibz clamoze/ subito/ pauoz/ i lectum me/ modo segnium/ q̃ secuti es/hs. Ego/ eandez que dn hinc/ sequar/ fozuna/ quibus hec sa lutaria uidẽ/ agere diz in dextraz p̃ce ps/ diz trãsite/ omẽs transier/ uidẽtes/ q; p̃ti emissa cis/ duis loca/ deam/ secuti/ am e uasane media castra/ cuz sup scandens uigilez/ strata/ sopo oppa/ miles/ offen/ sor uto/ p̃bunt/ fomtiz/ quo ex/ẽntis uigil/ os cã/ p̃mmiz mo/ussi/ ex ea/ alios amata ue/ẽ. iguari cues an hostes/ ẽ/ nt/ p̃sidiũ eruperit/ẽ. an cõsulis castra ce/pisti/ Dea

us/ q̃ñ nõ fallen/ẽ/ clamoz/ tollen/ ut/ sis/ militibz. Torpidos/ somno/ i usu/ p̃ pauoz/ ẽ/ ea nimat. Quo p̃ predia/ nec arma in pugne ca pe/ nec obsiste/ nec i/ seq; poterant/ inẽ te/ predationez tu multitiz q; sanitiz/ p̃sidiũ romanũ/ obuiis/ ostendẽs/ ceis/ ad castra cõ/ pellebat/ Illiq; ãtiz sup erat/ tio ctis/ hamaq; in tuto uidebantur/ ẽ/ ai deius/ macte uir tute/ recte/ nã/ uter/ dic ditiz/ omã sel/ a/ la udibz/ ferent/ sz ad o/ sp/ agendiz tanta/ uirtute/ luce/ ac die/ opus ẽ/ nec uos dign/ elis/ quo/ ai tã/ ta/ g/ a in castra/ reduces/ silentiũ/ ac nox tegat. Hic lucez/ q̃ eti/ opẽ/ ẽ/ dictis/ obtẽpa tiz/ atq; ubi p̃ztimiz illuz/ p̃missu nutu/ ad cõ silez/ i castra/ i/ grẽ/ gaudio/ omnia/ nẽ/ q; ter erat/ dati/ uolumes/ ueru/ q; sua/ oppa/ q; pa luce/ oiũ/ m/ aue/ dubio/ p̃ualo/ obiecassent/ p se/ quisq; obuiaz/ effusi/ laudant/ Et/ anila tur/ singlos/ unũ/ sosq; suaziues/ suos/ laudãt/ Dijs laudes/ gratesq; agunt/ deaiiz i celum fẽ/ nit/ hic/ dea/ i/ castrensis/ triũphus/ huc/ in cedentis/ p media/ castra/ ai/ armato/ p̃sidio ẽ/ ectus/ i eum/ oiiz/ oculis/ omi/ honoze/ trib/ unũ/ cõsuli/ equantibus/ ubi ad/ p̃toziũ/ nẽ tum ẽ/ Cõsul/ classem/ ad/ contiones/ cõuocat/ oppugnatoz/ meritis/ deai/ laudes/ q̃/ fante/ ipõ deo/ disolui/ cõtiones/ Quaduez/ oia/ post hñdi/ diiz/ occisio/ i manibus/ ẽe/ p̃pulit/ cõ silez/ hic/ hostes/ q nocturno/ pauoze/ actum/ tos/ q/ cẽi/ cõsiliz/ castellã/ dissipatos/ aggre dgtur/ Credẽ/ etiaz/ aliquos/ ad se/ cõgnd/ñ/ em issos/ p/ saltuz/ ua/ cane/ iusse/ legiones/ arma capẽ/ et/ q̃ ssecq; cohis/ hñ/ p/ exploza/ tores/ nonoz/ iaz/ salutis/ ẽt/ ma/ patentioze/ ad ho sp̃ẽ/ diuertunt/ Quez/ i/ amniz/ i/ p̃ uiso/ ad oztẽ/ ai/ palati/ sanitiũ/ milites/ plenq; i/ ẽmes/ nec/ ante/ i/ unũ/ nec/ arma/ ce/pe/ nec/ usque/ i/ ea/ nullus/ se/ posset/ pauez/ p̃mus/ intra/ castra/ erupisse. De inde/ castra/ ipa/ turba/ tis/ sanc/ milz/ ai/ puẽ/ c/ p̃fer/ tur/ cẽa/ ad/ em/ clamoz/ fugatiq; e/ eius/ quẽq; p̃sidiũ/ ei/ magna/ ps/ absenti/ hosti/ casse/ Quos nẽ/ uallus/ egressos/ pauoz/ fuere/ nec/ ad/ trigin ta/ milia/ / os/ cesi/ castra/ diripta/ ita/ uic/ gressus. cõsul/ ad/ uocata/ cõtione/ p̃/ deai/ nõ/ cepcis/ solũ/ ante/ si/ cumulatis/ noua/ uir/ tute/ laudes/ p/ agit/ q̃/ pe/ milia/ tha/ dia/ do na/ aurea/ oz/ona/ cum/ q/ ei/ntiz/ lobz/ e/ximi oq; uino/ allu/ opimo/ auratus/ oz/nibus/ don ac/ Militez/ q̃ i/ p̃sidio/ sanui/ fuerunt/

Castra [illegible] manũ ca[illegible] uerunt/

duplicē ſt̄m̄ice ī ꝓpetuū ī pſēna ſingul'
lobꝰ ꝑuiſꝫ bīniſꝫ annuas dom̄ ꝺ̄ſm cō
ſulis donationes legiones gramineam
coronaꝫ obſidionales clamores domū ꝺ̄ppb
antes deno ī pmiū alēa coronā eidem
honoris indeꝝ ap̄ſidio ſuo ī pcita ē hiſ
de coronatus ī ſigꝭ lonē ceruū ī molauit.
cētuꝝ lones militib⁹ dedit q ſeruꝫ ī expedi
tione fuerāt. hiſdē militib⁹ legiones lib⁹
as ſtipis q ſeruantes ſumi cōſuleūt omiā
qꝫ ī gētū ala cōtate p clamores militarē in
diuꝫ omiū ad ſenſus grauabāt. Tēpa
pugna ad ſucſſulaꝫ commiſſa ē cui fuga
tus. d. cū ualeno ſalūtiuꝫ exercitū oī ulore
uincētibus domo acceptū cētū mine ulti
mo forte maꝝ expeſtū potuit. ab ſucſſula
militē ſtrephōdi capuā ī eqtes cū ſtatū adua
lium cōſulē oppꝫ oꝝatū ne minus cōſulē
ſigna mota relictis q ī pximis caſtris
nalidū p̄ſidio rapū agrū agm̄. nec pro
cul ab hoſte locū pergūnt ne quib⁹ p̄cē
equos cētoꝝ uniuerſa colonia q turba ab
ēē caſtris cū pic. Sammitiuꝫ exercitū ne
nulla moꝝa pugne futurū ēē cētes inſtru
it. dein poſtq̄ neīo obuiꝰ uagꝫ in
foſſis ſignis ad caſtra hoſtiuꝫ ſuccedit. ibi
ne militē ī uallo uidit miſſiqꝫ ab oī
pte explorat̄ quāq̄ ī ceruicē q̄ſi
cōſulē cētē paucitatē inde ho
ſtium colligēdes retulerūt. fore omīa
ꝺ̄ces cōplendas eſſe foſſas. ſcandē diq
uallū q in caſtra irrūpendū. Dictus ac
tiq ea tēpeſtate bellū fore in diuꝰ o
mnis ſēc impetū militū ſcitū q mul
titudo ſua cōmeatib⁹ grauis q pximus ſecē
do ad ſucſſulaꝫ ēt ni ēxanimis moꝝ ſalue
p̄ail ab hoſte oīū ī opia ēēt placuit oīs
ī clauſis manerēt hoſtis ſi rumpēdi uiaꝫ in
agros militē diuq. Interim q̄ exercitꝰ
no q expeditus quātuꝫ humeris mēa arꝫ
ma geri poſſū ſi rumpēdi q cū acciuiſſē de ſtitu
ta omīa. Conſul palatos pagos cū uidi
ſſē hoſtes ſtationes ī foſſas q̄ēt̄es re lictis
pauis milites ad hoſtia tus ad caſtra op
pugnādā duxit. Que cū ꝑmo clamore
atq impetu ex poſſū plumbi hoſtiuꝫ ī cē
troꝝ ſuos quaꝫ ī pximo uallo q̄ſi ſi
gna capturā minuꝫ loci q ſem uiſſe re
uicti ſq; diu ab legionib⁹ cuſtodie q ꝑſidi
cā gratū ēdicūt monitis. ne dū nec q̄ē re
uiſſi ꝑda abſti nere ēt ꝑfectus agmine ī
ſtructo cū ꝑmultis equeſtib⁹ ī dagīe
diſſipatos ſāmites agere cēpit. cedēs ī gentes
ſeuas nā neq; quo ſigno ouīre neq; me ſe neq;
uti cū caſtra peteret. ſimlogiqꝫ incēdere
ne fugam impeditas ouſtruere poſſēt. ſtiq;
fugā de formidinis fiducie quadragīta
milia ſcutoꝝ neq uagꝫ tot eſſe q ſigna mi
litaria ā cētū q maſtis ſeptuagīta ca
pti erāt ad centū lxx ad cōſulē deferēbāt.
Duo maſtra hoſtiuꝫ redituꝝ ubiq omiſſa
da militi data. ab cētū mīs formidinis
cū duob⁹ eq̄ſtib⁹ ſcutis pcē abſentatū ce
git. Et latinos ī cētū ē pauoꝝ ab romā
no ī pelligi nil ulteriꝰ. Neq; ita reg̃ſte
rāt q̄ q̄ alie ſe finib⁹ tenuit. ſi cartaginēſes
q quoq; legatos gratulatuꝫ romā miſere. cui
oꝝone audīte donoq; ī capitolio ī loco ubi
ponēt̄. fuit p xxb. annos ab urbe cōdita
triūphāte ſequēte deno ī ſigni cū laude do
miſq; cū ī cōſulatu militari loco aute minus
tribuni celebre nomē quā cōſulū ēēt. Cū
pauoꝝ de mī ſucſſu oꝝq; audīte legatio
nes ꝑcantib⁹ datuꝫ ut p̄ſidiuꝫ eo ī hib
ma mitterēt. Quo ſammitiuꝫ exercitꝰ ſcur ſſio
nes diuerſe ntī. Qui tū imimice ſalu
bꝝis militari diſcipline capua ī ſtrumēto oī
uꝫ uoluptatiuꝫ delectos militaꝝ annos
antiq memoꝝia patrē imbanēq; cōſilia
ſibi bus. Codē ſtudio ad imendē cāpam
capue p quā ſibi ēt amaquis aduoꝝibꝰ ad emi
ſſēt neq; ī mento ſuiꝫ ꝓpꝝe exēpluꝫ ī eos
uſuꝫ. Cui dūc potius cāpam agruꝫ ita
lie ubiuiuꝫ digna agro urbe q ſi ſe nec
ſua tutam poſſēt. Quā uictoꝝ exercitus habet
qui ſuo iudoꝝe de ſanguine inde ſum uitꝰ
depulſiſſet. Iam equū ēt de dictos ſuos illa
feſtitate atq amentate p ſi ui. Se mili
tando ſeſſos impſhiēna atq; inde ēēt ur
bē ſolo luctari. Que ī urbe inſidētes ſalem
exſtinctas indies ſene ſ pauoꝝ. Hec agita
ta occultis cōiurationibus ſi diu mulgata
ī omīs cōſilia ſue nec nouus cōſ. ē māni
uolū. Cui cā pauoꝝ ſoꝝte p̄ſtita esse ne
ſcio. Quito ſuillo collegā ad urbē reuocāt̄ q
ī oīa ea ſicut geſta erant p̄ſbutos cum
pta habēt. Et uſu uenit q̄ ut ea quā
tus cōſul ēēt. dictatoꝝq; ea ſeruoꝝ fuiſſet
optimuꝫ ratus diſſuaſit ne inde ſibi quā ne
ſſet cōſilii exequendi militaꝝ ī pctu ſi-

Carthaginēſes mittūt legatos romā gratulatū.

pondo

Capuā.

quar

shan nõrez dissipatuz nsrez oppidis. sn o
pls pśidia hib̃nacula duusq; em erãt p cam
pane urles mania ne pteq; acapna ẽ silua
ĩ ecatuz ẽz. Eo la ea nũto cogitatonibus
dato quieuit ĩ pśentia sẽde tio. ¶ Cõsul eo
recto mestua milite dñ qetos sãmites ha
lebat ecatuz pũgãe remusholb̃ turb̃ lẽ
tor pontm ĩshante sllis ementa dicendo
shpendia ee. alios gues iazetante aue un
ibus par uz ualidus quidaz ĩ cõmentũ mi
etebame singuli pmo deñ q cohortes q
daz q procul ab tomo ac neb̃ suus hib̃na
rẽ p spem ẽ raz militarruz usuũ cĩ alu
alio mictenenẽ magna ps ablegati. Qua
multitudiez cõsul alẽ tom ptoz q alias
exalys flingendo mozas retinẽdo. q pmo
quidez ignari ludificationis minime in
uita domos reuisebat. Postq; neq; uelut ad
signa pmos nec fẽme aluũ quã q ĩ cãpam
ra hib̃nassẽt. Papue q exhis sedatonis
auctoz mitti uidenẽ pmuz ad mitatio
dem de aue dubius timoz ĩcessit animos
cõsilia sua emanasse. iaz q sthones nũ uidi
cata ĩã amota singlos rogabat ĩpotenq;
q crudele cõsiliũ ac patruz ĩ se regnũ pa
rarunt. ¶ Hec quũ ĩ castris erame occultas
q mo nibus fer. nezuis cõiurationis electos
ãte consul cõuẽtes colloq; una amb
hanc paul amen ẽẽt ad lautulos sltu an
gusto inẽ mare ac montis consedit ad
exapiendas quos osul alys atq; alys ue
nti dictuz ẽ causis mictebat. ¶ Ea ualido
admoduz nuũ ioannus erat nec quicquaz
ad usũ ecatus fozmaz pẽ duce de erat in
cõpoto ita q; pdantes sagruz albanũ pue
mute q; lb̃ nugo alle lõge castra uallo angt
pfecto inde opẽ ne liquuz dieĩ de impatoze
e sumdo sinis de ctant. multi expsentab
sans stetis. Quẽ ad ne abroma posse exa
ri. q patruz aue plebs cẽ. q aue se tãto pcu
lo sue offerat. fuit aut ex ĩ ugta ĩsannẽs ex
atus cũ recte cõmunicatur. ¶ Postremo die
ad eadez deliberatio teneret ex pdatozib̃ na
gis qdã cõpti actuler titũ q metuz ĩ senatu
lamo agrũ oleue urb̃ honoz q ĩ me mozẽ
patrie hic ur gentis erat. Cui ad militie
magna aĩgla acte fines pes alẽ ex uulnẽ
claudus fe alis nun agẽ uita p paul amb
tione de foro cõstitute. Homine audito ex
templo agnouere uirtuz q plb̃ ĩtẽ dant u

sserũe. Et panũ sup ex ante uolutate q quaz sue
turum ui ad hiben de metuz placue ita q;
silẽtio nocas cũ tectũ ulle q uis ad id missi
ex ame intrasse. Somno gnẽ quietũ opp
muz mich medius aue impius atq; ho nozes
aue ubi resistentes mozte ĩ sequẽtur denũ
tiantes ĩ castra p tranxerũe. Impator ex
templo ad ne mẽs appellatus ĩ signia atq; ho
noras exẽto subite ne miraculo detenũt
q ad urbez duce ulente. Suo magr ĩ die ĩ
pecu quã cõsilio duas cõtra ulsis signis in
festo agmine ad lapidez octauũ uiaq ue
nẽ apia e. puenisse. Ibi ẽẽ cõsedẽ ad urbez
mouere cõtra ecatuz dictatozẽ q; aduisus
se. cõ. ualentuz cozuũ dictũ audisse. ĩ magr
equitũ. l emilius mamerz arbitri p mium
ĩ ospectũ uenam e. Summa signaq; agnouẽ.
ex templo oĩbz memoria patre nas pmul
se. nõ dñi erãt taz bzates ad sanguinez cuncte
nec pte extẽna noiere. Bella ultro maq; ubi
es secessio ab sinis halebatur. Jamq; iã duas
iam milites utrinq; cõgressus quietate ad
clausa. Quintus que an moz q iã p patria fa
tectas tenẽt ne diu adisus patiaz. Cozuni
omi cantate cunes papue milites q ad alio
sinũ ecatuz cõplexus ad colloq; pacis ĩ
gẽtes q extẽplo aue minoz ab adisantes ne
ne amda. Quaz ab sinis silentiuz datũ. de
os inquit ĩ mozales militesnibus publi
os meos q abunde pfia sẽsta adozatu
ne mãq; supplex poposci ut m de uob̃ cõqr
die pce gliã nõ uictozez dñe ne. Satis fu
ẽ erit q; unde lelli de uis patratum. hic pax
petenda ẽ q deos ĩ mozales me nũ cupãdã
uota exposse. el me cõ potem uoti uos face
potestas si me mũsse inuitas ĩ uos ĩ sanio nec
ĩ uulsas. q ĩ romano solo castra habe nẽsse. Ti
os uiles quos exanimis patre me ee. Si hic
ecatuz animuz unoz sime cõsulez uiz aut duc
em. nisi hoc pace cõuentis legiones sãmi
uz fudisse uos castra ui cepisse. Ego sic cõ
nullius egenus militis aut uos nobilitatem
bñficiis erga uos ĩ ĩmis senssse. nulli
supplex in uos legis nulli cruentus. Senatus
osultus auctoz ĩ oĩb̃ meis impio ĩ me sen
enoz quaz ĩ uos. Sic sic ui genuis sic ui sua
uitus. sic ui etiam manestas sic ui honoz
es subdere sẽ potuerũt. Is eram natũ ad
spem mei. de erat. eq etate osulatuz adep
tus erã. ne potuerũ. tres. q xx. annos natus

Auctoze

Ter quin no

quo

N

Nõ p
ora ub
valer

ons patrib⁹ quoq; ferv ee. nō solūz plebi
p̄ factuz dictumue cōsulis ḡnius quā ut
bum audiſtis. Eodez tenoze dno ſ̄ſēntes
cōſulatus geſſit. Eodez hec imperioſa dicta
tūa gentē. ne neq; ſ̄ hoſtes meos q patricios
e militēs mihoz quā nos hoztno diceꝝ
hoſtis. Ergo nos p̄nus ſine ſtrepitu
fen tu quā nos ego ſine ſigna canent
ſine clamoz p̄nus incipiet ſtatq; im pe
ſidiis manēdū. Eandē tē ad ſūmū q̄ dū
ceſſimus patres aduq; nr̄ā. nō illi qui in
ſacrā montez ſe receſſerūt nō hi q poſtea
auctoritatē in ſedendo expectate/dū nob
ſingul' uic oī exoptato matres quisq;
a mbus p̄tis obuie abunde uenant.
dū uulſoꝝ legiones q̄ unūq; nū haleba
duce q̄ue uerūtē. nos mōrī exactis ne te
ſtrentes impio bellō. T. quinti quocūq; ſine
loco ſeu uolens ſeu ī uitus cōſulis. Ei di
ctatoꝝ erit tuz tu ī nouiſſimos te recipi
to. fugiens. ſiam honeſtius ēgūq; tu de
te ris quaz pugnauero ḡ patriaz/nē ad
pacificand' bene atq; honeſte ſ̄ēp̄mos ſa
bis q colloqui h̄ ſalutans mē p̄ces ſūſp
ſulate equa q fēce. quāq; l'imigs ſtem
d'ē p̄cibus quā impias mē nos conſeram
mam. Citus quītus plenū lacrimaꝝ
ad ſuos ūſus. Ne quoq; īgd milites ſigs
mī uſus ē melioꝝ paces quā belli haleꝝ
duce. nō ēz ulla mī uiſcis aue ſānus ſee
uam ulla ferae. ur̄. ōēs. ur̄. impacox. mul
tes cū auſpicia p̄ uob expta. nolite adue
ſus nos nelle experiq p̄ugnare uob az
ſ̄ēſtus. q alios duces ſenatū habuit. qui
mayie uob ſius militibz p̄cerē. Cui plūs
uz uos impatoꝝ mō credēs eū elegit. pa
ce q̄ q̄ q̄ uice poſſūē uolūt. quid nos uelle op
oꝝtet/q̄n omiſſis ira q ſe falla abz autoꝝ
nos ipos nr̄aq; ora cognite p̄mictum fidē.
Supplicantibz clamoꝝ aīctus. ē. q̄ntū
ante ſigna. p̄ſſus ī p̄teſtate dictatoꝝis
milites foꝝe. dixit. Ozquue ue cauſaz mul
oꝝiz animz ſuſcepe. ſuſceptāq; exacz fide
q̄ nez. p̄ad mu niſtrare ſolitus eſſe/ tuere
ſibi ſe p̄uāt michil cauere. Nolle alibi
quā ī nocēta ſ̄ē habere. militibz cauē duz
q̄ p̄ patres ſemel. plebīte nū legionibus
cauturz ſic. ne ſi audi ſe ceſſio cēt. Quic
to gaudio/ Ceteris lomī animuz haleꝝ
uiſis. dictatoꝝ atato adurbē ſectus/ au

ctoꝝibz patrib⁹ tulit ad p̄plm ut nihil p̄ter illum
ne cui militi ſi audi ſeceſſio eēt. Ozquue et
iam lyā ne magiſtratus neq; ex tribo ſe
none cui quā ex p̄bare lex quoq; ſacrata
militaris lata ē. nec cui militi ſorte nomē
niſi ip̄e uolēte delere. addituz q̄ legi neq;
ubi tribuni militū fuiſſz. Poſtea oꝝ dimiſſz duc
toꝝ cēt. ſz ad p̄p̄. ſalonius p̄ſulatū ē ab o
mnes. q alēs p̄p̄ annis q nōbiū militū
q p̄ū certamine erat. q̄ nūc p̄mū pili appel
lant. hunc ī ſeſſi milites erāt. q ſēp adiſſe
nouus conſulis fuiſſz. q ne p̄ceps eoꝝ cēt
quā ablatus fugulē. Itaq; ei h̄ unuz p̄p̄
ſalonū ab ſenatu nō impetraꝝ. Dux ſalonius
obſtratus. p̄cez q ſ̄ēp̄ius ne ſuū honoꝝ plu
ris quā ē oꝝdiā mutatis eva mānē p̄p̄ule ut
ad quoq; ſen tū. eque ī potens p̄ſulatuz ſiue
ut deſignando equitū magiſtē ante ut emplev
ea tēpeſtate eiā de uerenē. q̄ adūſari q̄ ſua
nom fuiſſē. Pace hec ī uicē ap̄ quoſdaz. L.
Ge manū Tribunuz pleb tuliſſe ad plebē ne
ſe uerare liceret. Item ut plebiſcitū cau
tum ne quis eū deꝝ magiſtatuz intra decem
annos caperet. Ne duos magiſtatus uno anno ge
rere/ neq; licere conſules ambos plebeiꝝ
creari. Que ſi omnia cōceſſa ſ̄ plebi appare
rent p̄ uas uires defectionez h̄uiſſe ab o
ſnalibz. p̄dituz ē neq; dictatoꝝ ualedicum
dictuz. ſz p̄ conſules omēz rez actuz. neq; an
quiz roma uenerit. ſz rome ē militeꝝ
diū ē iuratoꝝ ad arma conſēnataz ēe ſ̄
intra quintū lapidē. ſz in edes. C. malli no
ere impetum factuz. Cumq; ad iuratos
ap̄hēſiz ue diuē fieret. Inde ad q̄ſtū lapi
deꝝ p̄fectos loco munito ē ſediſſe. nec ab
duobz mīonez cōuocie exiz. ſz ne ſēte
ri ī castra ad arma ē actus. p̄ceſſiſſē ſalua
tionez factam. q p̄mixtos deteriꝝ ſ̄ ſigne
ac q plecti me ſe lacrimantes milites
aſpiſſe. exactoſq; conſules ad videre ad
ſos admicatē militeꝝ animoſ retuliſſe ad
patres de cōuocia ne conſultanda. adeo ni
chil p̄ē quaz ſeditionez fuiſſe. Eamq; cōp
ſicatam. nec antiquos rem aut oꝝes conſtat.
q ſ̄ fama ſeditionis q ſuſceptuz ei ſanitā
bus graue bellū. aliquot p̄ces ab urbe mā
ſuā cette. auexte. Et p̄ce lata nouū ī fidum
ram diu fedus p̄uexatos ea ſēta ad noz
bamq; finitimas colonias romanas in
curſione ſubita deꝝ plata ſt.

Repōnta quinti

Ed

Repō uulgi.

Ed

in

primum.

Sexta.

EMEN DIVI NIC NIC NO MSCH
IVS. FLAVIANVS VTI LIVM TEX PRI
FF CIVIBVS SVPVD HEN VAO. SVBVR
BE CONDITA VICTORIANVS VE
EMEN VALBAO DOCVMENTIS SVAVISS
CHTS.

Im consule
C. plautius luci
emilius mamer
cis. Cum sena
nozbanigz romā
mūtu defectionis
pzmuēnatiū aī que
nimoīs acceptē adis uenerūt. Vbi sic
rū ītē exatiz duce amnati ppło consēdisse
adsacraī alia tum ē utriūq; bellū plamb
soztē euenit. pzī ad puēzmūz, pfectis
exēplo adē flixit. dux magno cē tam
me de uicti hostes oppidū captū rediam
q; puernatibz. psidio ualido ī poītō agri
ptes duc ad empte. Imō uictoz exatus
sacraz contiq; amnates ducētis ppli mag
utriq; exercitu ator plaūz fuit q; aī cēpestas
eos neuter ī castra sp diuicātes diuer
sis exercitu romanū michi eo cē mine tā ambi
guo fessi ī positeū diei pzelium parant.
uulsas in cōspectu bz quos uiros ī acie
amisisse. bā udq; aquā ītez animus
ad utendū pcaulū fuit. nocte pro
ximis amnū agmine cleptos sinas
cepē impedimētoz copiaz ī castris
ī uētā ē. cū ne mani clare se cōsul di
xit finē esq; hostiū usq; ad bezū manē
manaz ē de populatus. Illeī cōsili e
mihō ī gressū ad bella agnāc nō castra
simcaz. nō legiones usq; oppīte fē
re ignaq; uastamtez agnos. legati sam
nitiū pacez oīantes ad eū mīt. si quo re ie
ct. ad senatū pteritate fīa dicēdi posi
tis fe. wabz animus pacē libz. ab roma
nis bellū ings. ad ūsus fidiuos pteneē. q
se eo iustius pte. q. ī amicitiaz populo
magni sēcis sinis rebz nō adnersis ī cāpa
ni uenisse. nō ad nouis fidiuos sue ne
arma sinos sēp hostes. pp. nō minus ami
cos. q nec ut sāmites ī pace amicitiam
nec ut cāpani auxiliū ī bello pteriisse.
nec ī fide ppli nō. Nec in ditione esse
ent. cū te postulatos sīm. tuiz. Tertiū
us ppls romanus. sanniubz respondit. n
mo minus pretiaz eis amicitia esse. q bel
lum. Romanus fecisse. si cōtradica. qui qui
ipōs belli culpa sua contēnt. redūz ce pe
amicitia de integro recōciliee. q ad siona
nos actineat. michi me credi. quo minus
sāmites pplo pagas bellīq; libz arbitriū
sic. fide recto. cū dymū ne ūsq; esse. exēplo
inde exatus nām de ducti. animo sinis
dio. q tuiz misiz si. in ūncto accepto. q pe
pigeraē. cōsili ut tpis ī dutys damne. q no
adlegati reddi sēt. Sanctes oppus.
sdez. q bz usi adūsus romanū bellū fuer
int. q si dianos pfecti. duc ī dubia erat
magne. urb hostiuz potiti. uī tū ab sidi
ms dedito pzius ad romanos. cepta flen
e. Deinū postquaz patres ut se iam ulnāq;
tandez ne cessicate erpsūdz. a sp nabantiuz
gd latinos iā sua sponte ī arma motos fea
e. nec cāpani quidez adeo inmune sāmtuī
quā bene fidei romanoz memoza pse
tioz esse. his se armis ab stinuere. ex his
toe pplis unus ī gtes exatis duce latino fi
nes sāmtiuz ī gressus plus ppl anoib us
quaz pzelio dimicatū. exates quā quā supio
res exercitubz latini erat. ancī uth. ne
sepius dimicādo in foze et agro hostiū ex
cessere. id spatiuz sāmtibz. datū ē. romā
legatos mictēdi. Quaī adisse senatuz
esquesti eadez se fe. deratos patq; hostes
esse. nec passi. pāb ī simus petere ut suffi
cet ppanus. uictoziā quā sāmtibz ex cāpa
no sūnoq; hostiū emunisse. Neq; cōsē
ab ignauissimus pplis sine ē latinos cā
panosq; si subditione ppli rō. esse. p impio
arcere sāmtū agno. si imperū ab mente
armis exercere. Ad ūsus sine sūsum. tu
ens datuz q. facten pigebat ī potestate sua
latinos iā nō ē. time bātq; ne arguē de
Ab alienanē. Cāpanoz alia cōditionē ē
qui nō fede ne sz. pdeditionez ē q nō fere
sz. pdeditione ī fidez uenisse. Itaq; cāpa
nos seu uēnt seu nolūt que tuve in
fede latino michi ee. q. letiare cū quibz
ipē uelint. phibeātq; sp respōdiz sē. omnes
sāmtes quidnaz facturiz uēnuz cōse
rene. dimisse. Itaq; cāpanos metus ab ab
cēnte latinos uelut michi uz nō contedēti
bz romanis fe. wadoz es erat. Itaq; ppse
quez ad ūsus sāmtes bellū parādi ce bza
cōsulaz indicētes. omnibz cōsulatonibz

me se principes/omnibꝰ ꝓmamũ ꝯgladꝫ
bellum/hinc quoq; adiũctis ꝑuincere fuauerat
bello/cæpamus aderat/sz quã quaz omã
de industria celebrãnt. primo quã mo
ue rẽ/ne mã/tollã abẽ go sã/in cẽ hosꝓ
es uolebat. tam ꝑ quos daz ꝑuictos hosꝓ
tibꝰ nec ꝑ ciuibꝰ qz cõiunctos ꝯ ciuia
cõiurationis ei nõ amemanaꝛ. Iussꝰ
sqz an tẽpus cõsulibus abdicare se ma
gistratu/quo maturiꝰ nouũ Consules ad
uersus tam ualz molez belli ne amẽtẽ/re
ligio ꝯ cessit/ab eis quoꝝ in minutiz
impiuz cõe. omnia haleꝫ. Itaqz me
regnuz initiuz. duo me reges fugere
ꝯ mateꝛ ac ꝯ. fabius/ne me cõsse tui
malluꝫ uozsum etiaz ꝑ. decius mure.

Eo anno/alexandꝛus epirꝝ regẽ/in
ualiaz classe appulisse cõstat. q; bellum
sipma sas. ꝓpa fuisse/hanc dubie ad
nãos ꝑuenisse/eadẽ etas uirũ magꝝ
alexandꝛi e/quẽ sozore huꝰ oztum/
ꝯ alio tractu ozbis ꝑuictuz bellis inue
nez/fozturia/mozbo exanerit. Ceꝛꝝ
romani/q si defecto sanguiniz nois qz la
tini/hue dubia erit/tam tã quaz desã
nitibus nõ desecuraz agentẽ cecidez
principẽ latinoꝝ/romaz euocauerit
quibus imperare/que uelle. Duoꝝ
cõ duos latini haleba. consules/ro
mani. q. l. numisiuꝰ ocre ie sez alboꝝ
nos romanis ꝓquos pe signa/neli
quisse/q ipsis adsomas romanas/uisse
eaz ecam ad arma/etiam/eos nosaꝰ
euocaꝝ placuit/aut quoquaz dubiũ eã
sup quare acciamentur. Itaqz cõsulꝰ pri
mus hanc/pꝰoꝝ quã romaz pfectũ/ecto
catos se absenatu docuit/uãq quoꝝ ac
tuz in sua cã ꝯ dicit/quid naz ad ea re
spondeꝝ placeat/refeꝛebat. Cũ aliquãdiu
ambigerẽt/tum amplius quãqz ipse ego
rem/quid respondeꝝ placeꝛe/tam ma
gnis de rebus nõ ausi ꝓnuntiare/ad
ducꝰ populũ quaz quid ꝯsulendum
sit facile erit explicatis ostiliꝰ dicen
dis aut rebz ibi/naz si quaz nũ subito
federis equi/sinuicem ꝑ. possumus ad
ab eã pdus sidiamus/nõ romanꝰ quiz
solutis sanctus q; dicto pareamus/nesꝰ
deamqz romanus. Nos ubi uenerimus/po
tuꝰ armis. Simile cãdez latinos

Alex rex epir

Nozõ anni

sidiuz remozdere. nõs si fedus nos e/si sociecaꝰ
aequato animos e. si obsagunecos nos nãnoꝝ
cõ poliz putebaꝫ nisi gl'am liceꝛet si ea alis
ullas/ꝑ uacuis uel e. quo adiuncto duplicẽ u
res suas/quãe se cõne abse cõsul bellis ꝓui
ꝓnedis simõis qz noluit. Cur ni omã e quã
tur/cur ni ale ablatuꝰ cõsul ducꝰ ubi pari
uuz/ubiq imperu ps e. quidez nob hoc
pse/hauꝛe nimis amplũ quippe cõ ꝑ cẽtibus
romaz caput lacu ee. si ne amplũ uideꝝ
posse/Diuturna patiẽtia regnaꝝ aqz in
si gnẽ uniq cõsocianꝺi imperii usurpande
libertatis ops optatis. en hoc qd ad ꝑtur
bandã ea q deuz benignitate nob datum
tẽptatis/patiẽtiaz negando miluce in
quis dubitat ee ausisse. eos/ai plus du
ce/nou moꝛez/solueneꝛ. pulsẽ
tam/hile dolozes/bellum nõ noie ai pel
gnis gessim/q ne nõbꝝ quidez. si mũ no
b pnos tuendoꝝ/ius antea dabaꝫ nec
ne/cessume. sic ianos ꝑhãt ne ꝑ ꝓs cã
panos abse ad nos desciscere exercitus nos
patrone aduisus sãntes fedeꝛatos suos
audiẽtũ. nec moueꝛe se ab urbe. unde
hec illis tanta moderatia/nisi ꝯ scientia
ma ritimaꝝ ꝯmodꝝ q suaꝛ. ꝺ nec os au
ctoꝛes habeo/quẽ ntibꝝ de nob sanctibus
ita responsuz. ab ẽ nati romane ce. ne ea
ale appareꝛe ne ipos quidez tã posthac
ue latiuz sub uano imperio. ne ꝑ pa
te nr postulando eo ꝑ illi nob ciaꝺi cõce
diꝺ/Si quẽ hec metus diuẽ ꝑ philoꝝ/Ego
ipe audiente nõ. ꝑ populo romano nr senaꝰ
tuq/sz ioue ipo qui ea pcohũ ꝯ uolit ꝑ
uoꝝ/me dictaturiz ne si infede ac sõae
tate ee uelim/cõsuleꝝ alteriz ab nob
se natus ꝓpꝓz accipiam. hec fiducia
nr sua de nr soluz sz populi potestate/clamo
re/q assensu os ꝓmisse nec ne agere de
aqz queꝛe. ꝑmus latini fideq sua
negẽt. Ubi e romaz uetus ꝯsilio
lis et senatus dignus e. ubi ciuicus ma
gistratus amisit e/gissz ait/eos e exercitoꝝ/ducẽ
patrin/ne sõnubꝝ fedeꝛatis bellum ꝯ ferꝛ
emus. Animus tamq uictoꝝ/armis capi
tolium ac pilz nõ legatus inue gẽtiuz tue
loqueꝛe tur. Dempe ee inquit dece ma
gistratus patꝝ. o senatus tandez iaz nos ab
aliquo mecꝝ ꝓ imperio agere. ai Flozẽti
ssimaz/tenuz lenitate nẽ latinum

Quõ anno ad senatu

85

armis uim ſpr ſamnabz lello uictis ſicham
campanuſq; ſonys: nec ꝓ̄ꝫ mul ſtus ad mū
ctis uideretis. Colonias quoq; uiros ſacra
mū romano ꝑtuliſſe imperiū. & qm̄ uos
regno ipsorum finē uel ꝓponatis nr̄ō quat
ſāmuz nos quāq; armis poſſumꝰ adſe
reuelatuz ſtibcatez. oſſa. ngumtam cum
hac dabim̄ uc cōditiones paas feraz eq̄s
utruſq; qm̄ uires quoq; equan duꝫ m
moz tribz placuit. consules alterū romā
alterū exlatio creāt optuit. se natū ptz
equaz exercitaq; gentē cē. unū ꝑm̄ im
uz publicaz fr̄q; uc impij eadez ſedes ſit.
dēq; ōbz nom̄ qm̄ ab alterut̄ ꝑte cōdi
necesse ē. ap utruſq; bn̄ ut erit. Sic h̄ſame
patria ponoz. 7 uām os uocē m̄. = ſoꝛte
ita accidit uc ꝑtez ferocē h̄n romanū
ōſules tutuz malluꝫ haberēt. Quādo n̄ te
mere m̄ uc ſi tanta de mēta pat̄ oſcen
ptō cepiſſz. uel ab ſentino hoīe leges ac
apent. gladio cinctuz ſenatuz uenture
uz ſe et palaz dicere. V. quēdaq; i anna
latarum indiſſz ſua manu ire empturū.
q̄ cū illis adſimulatū uz ionis. ſi audi
uuppē h̄ ſacerdotia in quit audire uiſa
ſſz. pegrinos cōſules q pegrinuz ſena
tuz. ſalo uppē augurato templo. capē
atq; ipē oppidis uisurus es. hec ne fe
deria. Nullus ibamus re. cū alba nus pa
tribus uias lacan. hec. Car quinnū nob
uiz poſſem fieri nō uenit in mentez pugna
ap̄ legillū lacuz. ad eo q̄ cladez uocez
uiraz. q̄ bñficioz nr̄oz. & ingrati nos oblia esse
cū cōſulis uocez ſtuſe acta patruz in dign
atiō ēēt. ꝑdituꝝ memoꝛe. ad illius acer
bam implozationez deuz. quos ceſtus
fedemī ſeptus i uocabat cōſules uocem
annu ſpnēs nummia ionis ibam. in
dictaz. Cezete cū cōmotū in se aneſtibulo
toph atato gradu puſſet. lapſus p gradū
capite grauiē offenſo impactus uno ita
ē ſano ut ſopinez. Examinatuz. auctoz
es q̄m nō omis ſtit in quoq; i incezto re
licuiz ſte ſicut inter fedenz nuptoꝛum
celebrationez. i gentis ſtagoze. ad. ꝑz ocella
eſſuſaz. Nam q̄ uera cē. q̄ apte. ad ne ꝑte
tādaz iam deuz ſiccā poſſimꝰ. = Doꝛ
quatus mſſis abſentatu. addimicten
dos legatos. cum iacētez. ānū ui diſſz.
ecclamate ita ut ꝑtib; ꝑtribus q̄ dū
dicta uoz pane ſit. Bene halet. dū pin
mone lelluz est celeſte. mūs es magne
uuppē. Habit ſuſha te patez de uz boꝛz
hac ſede sacra uim. q̄ndocūq; q̄tes
uoſq; patres oſcripti. arma capere dijs
duabz ſic ſtratis legiones lacinoꝛ da
boꝛ q̄uez admodū legatuz iacētez mādat.
= Aſſensit ꝑtib; ex cepta uoz cōſul habitaz
ardoꝛis animis fecit. ut legatos ꝑfec
ſedes magiſtratuū magiſ q̄ uiſſz cōſul
ꝑſequebant. q̄d ius gētiuz. abnuī
ſentiq; hoīuz. tegeret. Con ſenſit. q̄ ſe
natuī lelluz. cōſules duob; ſcriptis exēplis
ꝑmādos. pelignos q; ꝑfecti. ad uincendū ſa
nitatuz exerci. ad capuaz quo uaz latini ſocijq;
cōuenerāt. castra locant. = Ibi inquiete
utriq; cōſuli eadez dꝛ uiſa ſpūs. uim maioꝛ
is quaz phūamo habitu. anguſtioꝛ. ſq;
diacētis. exima. dare impatoꝛez. exalta
exatuz. duas manubz. matꝛiq; deuen
uenus exactus impatoꝛ. legiones hoſti
uz ſuiq; eas se. denoiſſz. et ꝑtib; ꝑtisq;
uictoꝛiam ſoꝛte. hos ubi noctuꝛnos ui
ſus inēſe. cōſules amicalē. placuit
auentiscamde. deuz uc uictimas acceſſim
ul uc si exitus eadez q̄ ſoꝛmo uiſa fuerūt
ꝑtez. deuentū. alte. alteri cōſulatuz. Fata im
pleuerit. ubi responſa. auſpicatuz. in ſi cōti
tam animo tacite. regioni gruerūt. diz
ad nbinas legatis tribuiſſz. rumpit deuī
ꝑtalaz expitis. ne moꝛs uolim tanta cō
ſulta. exatuz. facere terrent. cōparāte me
se. uta buta. par. ac. acie. roman. exatus ac
piſſz. = Inde ſe ſe cōſules de uoluē. ꝑ ꝑtib
hoāio. quinquatribus q; agitatuz etiam. i cōy
ſilio. Que si q̄ uimquaz ſeuo illuz. i pēio
lelluz admiſſatuz eēt. De ita deſcriptima mil
tatis. ad ꝑſtos redditūtur. moꝛes. Curaz
agebat. q̄ adiſſus lacinas lectandus erat.
lingua. moꝛibus. armoꝛ. q̄ne. inſtitutis
ante omia militaribz. cōgruētes militi
militibus. centuriombz centuriones. ti
bimi tribunis. e. patres. collegā. eque. iſde
manipul. ꝑmixti. fluctuare. ꝑ hinc quo eit
oꝛe milites capere. edicūt cōſules. ne
quis eoꝛa oꝛdinez. in hostem pugnauit.
ſſoꝛte. inter ceteros. turmaz ꝑfectos. qui
explozatum. inoni. parte. dimiſſi erāt.
Titius mallius cōſulis filius ſtip caſſi
hoſtiuz. cum ſuis. cui. malibz. euaſit. Ita ut

uxte hi actu/ abstatione ꝓxima ab ẽq/ ibi
tu scul qm erãt equites. ꝑerat gẽm mẽ
tius nũtiam gnẽ mẽ suos/ tũ factis. Cl ani/
is ubi romanos equites/ tũ sig nẽq; mẽ eos
ꝑcedentes cõsulis filiũ/ naz os mẽ se utz
illustres uiri noctu erant/ cognouit/ una ne
ante turma/ romani/ aũ latinis sociisq; le
uiz gestum esse. quid mẽ et cõsules/ quid
duo exercitus ciuiles agere. sed ne ĩ ꝓxe
mallius in quiete tũ adesse uisus ipe sibi
ni aliob uiolatoz tes. qui plus pot ꝓ
fecto/ ne nimis acres nob. et grata sig
nob cauz audi ent/ ad eas gemini pauluz ab
sulis equo ꝓiectus. Vis ne ẽ diuz dies ulti
uenit. Quã magno omatu exercitus monẽ
tis/ in ea tu ipe ẽ gredi me cauz/ ne nũ diuz
az hinc euentu/ ematur. Quantuz equi
latuz/ roano ꝓcesserit/ mouet fremitus aĩmũ
uenis/ seu ira/ seu de tractandi eramus
prudz/ seu ĩ exitialibus uis facti. Obliti
tradz imperii patriq;. et siluizq; edicti ꝓcep
ad id aetatis. agitẽ/ quo uincere/ am uiri esse.
haud multuz inferẽ equitibz arcuis/ uelut
ad spectaculuz simanotis/ spatio q; nacui
inẽ iacebat campꝰ/ ꝓ diuisos ordines equi
q; aĩ ĩfestis auspicibus ceu missent/ malo
auspicio/ stip galeaz hostis mecai/ trucidẽ
ẽ equi elapsa ẽ. Circauz actis demũ equis
ai ꝓcurrẽtibz uictum/ mallius cõsu
xisset. Spectaculuz mẽ duces equi fuere/ ad
aiq; multis sensuz/ aĩ equis ꝓcerioribus pe
dibus erectis/ magna uiu/ caput quatere/
exanisse equites/ quẽ ausi nde parmaquie
ĩ medio/ tollentẽ se ab grauiu casu/ mallius
abũgulo/ ita ut ꝓ cussa fẽtum emittẽ
tem ad fixit/ spolusq; lectis/ ad suos reui
entis/ cauz ouanti gaudio tũma/ ĩ castra
atq; inde ad ꝓcerioz ad patrẽ tendit/ ign
arus. facti futuri/ quẽ laetus/ an perita me
rita ẽcet. Vbi me omis inquit pat tuo sa
guine ozum ne fẽnente/ ꝓuocatus/ eq
sinta hec spolia capta ex hoste cesso iuxto.
Q. ubi audiuit consul/ ex templo illuc
ausatis/ contionez classico ad uocari iussit.
Quo ubi frequens cõuenit/ quẽq; in quid
ci. Cite mãlij/ neq; imperiz consulare/ neq;
magistratuz patriaz uerecundia/ adiusus edic
tuz nro/ externa ozdinez/ in hostem pugna

sth quãtuz in te fuit/ disciplinaz militarẽ
qua stetit/ adhac dnẽ romana nes/ solutã:
neq; meaz necessitatez/ ad diuinã/ ut aut
rei publicae. mauc mei moruq; oblitus/ en
duz flectos. punus mõ delicto plectemur
quãtus ꝑ exemplo suo dãno nra peccã luat.
Cruste exẽpluz/ ẽ in posteruz salubze unẽ
tum enim. Alie quidez/ tũ ge mea cauteas
libeziuz. tũ spectãm utilitatis/ deceptũ na
ta imagine decoris/ meq; monuere. Si cauz
aue moztẽ tua sententiã da sine. Cõsilium
impia/ aue im puitate/ imperitiaz abroga
nda/ nec te quidez/ siquid interni sagumis
et/ reuisare ex sceant/ qui disciplinaz milita
rez culpa tua ꝓlapsam/ pena restituas/ lic
toz deligi ad palum. Examinati os/ taz atrox
imperio/ nec aliẽ quaz in sequisq; districtiz
arcentes sceam/ metu magis q; modestia/
quiescere. Itaq; uelut emendato ab animo
tione dro/ aĩ silẽtio de fuga sileretur/ repente
postquaz exanimes ceca fusus ẽ arnoz/ ĩ illuuio
ẽ questu ocurre uoces sit/ ut neq; lamen
neq; execrationibus ꝓcetur. Spoliisq; cõtec
taz uincens arpus. Quãtuz militaribus stu
diis fuimus. ulluz cõcelebzan ꝓcul structo
extra uallum rogo/ ac maceratur. Mallianaq;
impensa nĩ ꝓsentia mi horzenda/ hec exem
pli ẽaz crudis/ ĩ posteruz ẽ ne/ sceac tam
atrocitas pene/ oblitteratoz diu multũ
q; ꝓcul quaz/ q; ausu die nugi licq;/ q ozdo sta
tionuz intẽtoz is ubiq; cauc. et ame ĩ ulla
noctiam eramus/ aĩ descensiz ĩ aciem ẽ/
ea sẽtentias ꝓcofluere/ aut ab auili maxi
me bello/ pugnasse/ ad eo nichil ap latinos
dissonuz ab romana re ꝓficiscẽ/ animos ẽet.
clipeis antea romanis usi sẽ/ et de impostq;
sim pendam/ tũ sẽ/ et antea ꝓcliues fe ere/ ap
antea phalages/ similes macedonicas/ ĩ postea
manu paulatim/ ĩstructa acies. cepe ẽ po
stremo ĩ ꝓlines ordines instrui bantur.
ordo in sena genos milites. duos centuri
nes/ ne uellamuz unus hẽbat. ꝓxima acies
astati erant manipuli quãde ẽ distantes
me se modiaz spatiuz/ manipulus leuis/
uicos milites/ ahaz turbaz/ et tatoz tum
habebat leues. aue q; hastam cũ ase q; gie
gerent/ ne uocabantur. hec ꝓxima frons
ẽ acie/ florẽ inuenũ pube scentiuz. de mul
tiz habebat/ robustioz inde etas/ robustem
manipulorz/ q; ubus ꝓncipib; e nomẽ hos

[illegible]

Nigida defecto
sinã. c. mallij ad
uersus filium
suũ

nota q; Latrones
+ q; ẽ ante ordinat
qñ pugnabat.

sequebanē saltatī omīs ī signis ānimis hoc
xxv. manipulorū agmīāmte pilanos appe
llabant. qbꝫ signis iā alii quīdecī ordi
es locabanē. ex quibꝫ ordo inꝰ quisqꝫ ptes
valebat. Eratꝫ una quāqꝫ ꝑmus pilum
uocabāt/tribus exercitibꝰ constabat ex
illuꝫ centū octuagīta sex hoīes erant ꝑ
mus ne vulluꝫ manos ducebant. veteran
iꝫ militumꝫ spectate uītutis/celiꝫ rua
nos inīi uolucris/etate fīsqꝫ. Tuā ac
cessos inīi me fiducie manuī eo q̄ in pu
stremaꝫ aciez uocabanē. ubi hīs ordi
nibꝫ exercitus instructus erat. hastati oī
uz ꝑmuz pugnaꝫ inibant. Si hastatiꝰ p
fligare hostem nō possent. pedē pīsso/
eos retro cedentes in me nulla ordinū
pturbatio sequebāt. tū principes pugna
erat. hastati sequebāt. Tum ubi uix
uillis ēsi debant. Si mīstro armis pro
to saltā inīa humeris. hastas sūrecta
aspitē inīa. si eas uelut sēnis quaꝫ
uallo septa in hostē tenēt. Si apud principes quoqꝫ aut satis pse
erat pugnum. ap̄ma q̄ ad tiānos
retro se referebant/ne dīsse referebāt.
inde ꝫ ad triarios ne dīsse. Cū laboꝝ
tur/principio īquebant. Tuam q̄ gerētes
ubi īmē uallā ordinuꝫ suoꝝ ꝑturbaꝰ
q̄ hastatos recepīssent. ex tēplo ē pug
silis ordinibꝫ/uelut ad tuebant. nā uno
q̄ cōnenti agmine. iaꝫ nulla spe pos
se uicta/in hostes ī ardebāt. Id erat for
mīdolosissimuꝫ hosti. cū uelut uictos
ī seq̄ntes. nouaꝫ ne pētē acq̄ exercitꝰ/
nitentes nō cernebant. sed ebant. aut
quatuoꝝ fere legiones/quis mīlibꝫ pe
dituꝫ/equitibꝫ ī singulas legiones tre
centis/altex/cātuꝫ ex latino dilectu adi
ciebantur/quoꝝ ē pestate hostes cōtē
nebantur. Eodē modo ordine īstruc
tum. ac ei ī nec uexilla cū uexillis/
nec si hastati cū hastis/principes cū ꝑnci
pibꝫ/ex aduerso quoq; aciem cēturiones si ordi
nes turbatī nō cēnt cēturiandiꝫ sibi ce
debat/duo ꝑmi pili exercitꝰ aciem cū
tiānos erāt romanus cōpellunt quaꝫ
stus ualidus/acrexuꝫ sthenius ut pentu
sq̄ militie/Latinꝰ uinbus ī gens/bellatoꝝ
q̄ ꝑmꝰ/notissimi inter se q̄ pares sēp ordi
nes duxerūt romano/duc satis fidēti

uinbꝫ/iaꝫ nomē ꝑmi illiꝫ erat. ab cōsuli
b. ut sic centurionē nec sibi quē uellet lege
rent/qui tuteretur. ai ab uno destinatū ly
stre/hystꝫ uulcanus ī aciē oblatus/exani
mione latino uxore/tullie ꝑgnatuꝫ
ē anie paul radiabꝫ uesinuꝫ mōtis/quaꝫ
ad uelī ī ferebat/nō ami cōsules ꝑfectoꝝ
addicente ī aciē ī molarie nē. Decio cap
tonens familiam ptē celiꝫ/ut ipse dī
ostēdisse. Alioquin acceptaꝫ diꝰ hostiaꝫ
ee/malluī eg̃gie litasse. atq; bñ hō ī quit
deuus si ab collegā litatū ē. īstructus sic
ani dam ē ordinibꝫ ꝑcessere ī aciē/malluꝰ
dextro deuus leuo oꝝnu ꝑerat/ꝑimo
uīq; equus uirbꝫ/eodē ardore animoꝝ
gerēbant ne/ut ī ableuo oꝝnu obsta
tur/uīmanu nō ferētes ī ꝑsiones latinoꝝ/
se ad ꝑncipes receperūt. Jn hac trepidati
one deuus ē sul. uatiuꝫ magna uoce
īclamat. deoꝝ inq̄ut opē uatiē opus ē
agē diuꝫ ꝑmitte ꝑ uitis ꝑpī uīmani/
ꝑcī uba quibꝫ me legionibꝫ de uouea.
pontifex cuiꝫ/togaꝫ ꝑcretam/sumē iussit.
q̄ velato capite manuꝫ sup togaꝫ/adm̄
tuꝫ q̄ exerta sup celuꝫ subiectuꝫ pedibꝫ
stantes/siedicē. Jane iuppr. mauis pa
quirine bellona lares diue nouensiles
di īdigetes diue/quoꝝ ē potestas nīoꝝ/
hostiū q̄ diq; manes uos ꝓcor. uos eoꝝ
ne nefas petoꝰ feroq; uti ꝓpitio uīano qui
rītiuꝫ uim uictoꝝ iaꝫ q̄ ꝑfice ritus/hostesq;
ꝑpī uīmani quiritiuꝫ fuxe fuxim dire
moꝝq; afficiatis. sic uobis mactā uic
tia ꝑpo uīano quiritiuꝫ exercitu legionibꝫ
auxiliis ꝑpī uīmani quiritiuꝫ/legiones
auxiliaq; hostiuꝫ meti dismanibꝫ tellu
ri deuouco. Hec ita ꝑcatus/lictoꝝes
me adstruma fluuiuꝫ uiret. matutinoq; colle
gē/fe deuotuꝫ. peꝝatu militare. ipe in
anctus cinctu gabino armatus/equu
uꝫ insiluit. ac sic ī medios hostes ī mi
sit. cōspectus abstraxit. ac/aliquāto
augustioꝝ himano uisu. sic ac uelo missꝰ
ꝑcatuluꝫ ostē dit/qui pestis absit ab
se. ī si hostes fe rent. Deinde omīs eioꝝ pauo
ꝑ ei illo latus/signa ꝑmo latino ꝓtulit
uit. Deīn ī totaꝫ legionē acie ꝑcatus eunde
ē simiū id fuit. pauoꝝ ac fugam hosti
uꝫ/seu deus arcuisse uis/cadit. moxq;
ostē natō q̄ cōsilio exercitus latini. Q d

q̄ equites
erant in
una legi
one.

fient duo cõsul.

q̃ q̃ eq̃o iuectus ē. ubi ante se alios q̃ uz
pelli fero fydere ictu pauebant. ubi udõ
nunc obtutus celsis inde iam aute dubie
consternate cohortes latinoz fugã de
uastatez late fecerũt. simul q̃ tã ami
exsolutas religiõe animis uelut. Tum
primũ signo dato cohorti pugnaz ĩtegri
az ediderũt. Hamatozum; pauebãt
inter ante pilanos. addidenũtq; inter
hastatos ac principibz q̃ iam ĩ gemu d
uto ĩ ordinẽ cõsul ad cõfligẽ
dum expectabant. principes deñ ac
tam ne cã alios plebis in latinis sup
antes latinoz mallius cõsul audito q̃
ti collegã. q̃ nec uis hostiz erat latinis
nõ minus q̃ laudibz debitis pfectã
taz memorabilẽ mozteq; cẽt. pauli sp
addubitauit an ẽ sinẽdũ iam manꝰ
tpõ cẽt. Demũ melius ratus in tegros
eos ad ultimã disciñ suã accensos
abnouissima dare ante signa pcedẽ
tes. Qui ubi sibi ẽ exemplo latꝰ
ni tã q̃ uaz ardẽtes aduersantẽ fe cellent. tri
arios suos exacta uetũ. qui aliq̃n diu
pugnã atto corã ĩmq; sem tapi fatigã
sse ne q̃ hastas aute pfregis sẽ. aut
hoc cassent. pelle nẽ ut tamñ hostez.
deiectum iaz iam pmentũq; ad ter
minos acies tum. Cõsul tũ manus. Cõ
gite nũc ĩquit ĩtegri ad uũs fessos
memores patrie. parẽtũq; q̃ cõiugũ
ac liboz. memores cõsul pũa uictoria
mozte occultẽs. ubi uiam ẽ sum exe
rũt integri. refulgẽtibz armis noua
ex impsto exorta q̃es. Ceptis iam
uatia ordinũ. aũt pilanis. Clamoze
sublato. p̃ma latinoz ptinbant.
hastisq; ora frementes. primo uolũ
tum ẽ. pilos manipulos uelut ẽ
ctes. ppe intacti euasere. Tam q̃
cede p̃cipue animos ue uix. quãq;
ptes relinquẽtẽ hostiz. sanites qu
aq; sibi adiabz montis p̃oculi. instruc
pbuere ẽ uiz latinis. Ceteꝝ inte
omñ aues socios q̃ p̃ma latus ẽ. le
ui penes ostiles fuit. Quoz alẽ omñ
minas p̃cul aq; ab deis suspensis infen
sq; i se unus uestat. sinq; eq̃ uirtute
eoq; ẽ silio. T. ẽlio fuit hic fagle euene
ue merito in animos latinos q̃ ei pugne

memoziaz pstitens tradidẽtẽ. utriusq; pti
tus mallius diuus fuisse. ẽ futuraz autou
bẽ fuisse uictoziaz. Latini ex fuga se in
naz ontulerũt. Castraq; pluz capta. mul
tisq; mozales. ibi ultiõ oppsũ. maxime ea
pani. Deinc oztus nẽ eo die ĩuentutẽ
nos quierentes oppsse. Postero die inue
tuz ẽ maximaz hostiuz strage ẽ q̃ optum
tebis. Fumisq; pãr mozti celebzate colle
gia facta ẽ. illud addicendũ uidẽ hiẽ cõ
sili. dictatoziaq; q̃ ptoz. an legiones hosti
uz diuouere ĩuitaq; se. q̃ nec uictoz exer
cito uã. quã de uictis ẽ mozitur. ple factuz uidẽ
ri mozitur. tuz figẽ sepẽ pedes altuz. ad
manus inchoz. diuoret. Placuit. hostiã
ceda. ubi illud signuz. defossuz ẽ. eo ma
gnãz romanuz euocatẽ fas nõ ẽ. sinere
se se deuouere uolet. Sancta decus deuo
uit. Himozitur. Neq; fuit neq; publice
diuinuz. Prime facet. Qui se se deuouere
uult ea q̃ ritu fiũt. aut alii diuo uouẽ
uolet. hi ẽ. Tolo sup q̃ strans cõsul. pcam
ẽ hostẽ. potuit fas nõ ẽ. si potuit. manus
uouz animoz pacatuz fuit. Ita si omis diui
humanique mozis memoziã abolemue no
ua peregrinaq; omia. pzisas de patrijs
pfectõ. aut ab re diui. illi quoq; ipsi ne
tu uota nua aut pacata q̃ se ferre uãnis
pole. Pluz deinuz factum. sanctus ne
misse. subsidio. Expectato euentu pu
gne. ap̃ quosdam auctoz es inuẽio. lati
nis quoq; alaumo auxiliuz. Diu deliba
to uel tempꝰ uictus. demũ fem ceptũ. et
ai iaz pzis pma signa q̃ pagmis
cẽt. egressa. nutho allato de clade latinoz.
ai cõsulis signis uelut ĩ urbẽ uehiculum.
p̃cez eoz nõe milionũ dixisse feriẽ
p̃ paululã uia magnaz mercedez ẽ uãn
is soluendaz. Qui latinoz pugne sup
fuerant. multas inuenibz diffugiũt. cum
se ĩ unuz cõglobassent. uesin urbes. eis
receptacului fuit. ibi ĩ cõsalis. nam ili
us imperatoz eoz affirmando cõmune
uere martes. bellũ utrinq; acies pari ce
de pzostrauisse. uictoziaq; nom tamñ
Penes romanos ẽ. Ceteraq; pruictas fru
naz. q̃ illos gessere. simesta duo cõsulũ.
decies octies. ducentuz exercituz omiez. ad
hastatos pncipes. signa ẽ. ante signa pẽ

ñ

87

signa facta. manos. Postremo te nesti
isse. latinoz q sipa nt ac ase aptio fiunt
tam supplemto uel latium ppetuus esse
y uulsos q romaz traq fi unde eis se eua
ns q exuolsas pplis uincentu ppe re exacie
reditur i festo exercitu capuaz ee. uam
q nichil minus q plus expectantes nec o
pinato aduentu p ulsuz fallacibus hostis
arca latiu nomq nullaz missis. Qua qu
nõ me fuerat pugne adare de nd' cemete
fa alnozes. erat. Cu multu annus undiq
exatus raptu assaptus cõuertit hinc agm
ini torq tus consul ad infamiu me simulla
mina sqr if locis exercitu. putsquaz ca
stris locis capiendis sarcinis. utrisq i da
nuz comicus pugnaturz de uellatiaq elb.
adeo enim amsenes simet. uc cõsuli uictoz
ez exatuz. adde pplanos. agros eoz
ducit. deditõe se nis e latini. de diuez
qr ea capani sequerentur. latinuz capu
aqz. agro multata. latinu ager pniena
n additu q falernus quipp capani fuerat
usqz ad mulatinuz flumẽ plebi uane. Dum
dies. bina i latino uigerent. ita ut quadra
tez exprimeret. data. terna i fal
erno quadratis q iam plonga mensure
adiectis. exta penaz fuere latinoz. lau
retes. capanoz eq uites. qr nõ desiderat
Cu latinis. ne nouati sedus ussit. neno
natuq exeoq annus pdiez de amulati
nau. eqtibz capams centas reddita mon
umẽto ut esset ena tabulam. me de callu
ns nome. sumeret. Vecigal quoq eis ca
pani pplo ussis pendẽ ussingulas q annos
fuere anie mille. q septeno denarios. Hu
mas qnadrigenos qnquagenos. Ita
bello gesto pmuis penaqz pacisq mẽto
psolutas. Gallus nonaz reduc anuel
ena. se nozes mi obuiaz exisse constat
in uẽtuẽ q tuc romi uica dem. adsataz
euz execratisq. antiates i agruz hostien
se marcellus cõsul. qr ppe p ualitudine no le
gui exequi nequeat. dictatoz pmuz
crassus quitu fozte erat. Prefuz. dictus ab
eo magro eqtuz. lucius papirius cursoz. dia
mich memozabile. q duexsus antiates ab
dictatoze gestu est. ai aliquot miles statua
i agro antiate hussit. Anno i sign uictoz
de uoc acta. potentibus pplis. adq cõsulu

alti nobili mozte. alti sicue tua. Dra clato
ad me mozaz impio. sicue esset. consules
titus emilius mamertin. publius philon
eqz similez materaz nr. ipsi aut suaz
rem aut pmuz inuẽ pssit. magq patrie
memozes. latinos obuiã agriam. si uelleã
tes. i campis fereatinis suderuẽ. castris q
exuenit. ibi publio cui ductu ausp. ia oq
res gesta erat. in deditiones accipiẽte
latinos. pplos. quoz ibi uniuẽtus esa
erat. emilius. ad pedez exatuz. dixit. te
clamos. tuebatin tribuz. penestin. uelien
q pplo uenerant. Et ablatum. mos. amici q
auerha. ubi cũ pliis quadz. supioz. uam
eet. ad intez ipsiz pedez. cathaq. socioz. po
pulozq. nr. bi. ad uicta erant. integez. la
boz restaret. bello in fecto. repente. emisso
osul. q. collegen. dederat. triumphũ. audiuit
ipe. quoq. triumphi. anni uictoziaz. flagita
toz. romã redit. quia cui dictatoze offen
sis patribus. negantibz. q. il. pedo. cu. pu
ante. deditoz. triumphaz. hinc. alienat. absẽ
natu. emilius. se. ontiosis. tribunicibz
similes. dem. consulatuz. gessit. nam
neq quo ad huc cõsul. ante. nam. apud
pplm. patres. adhibe. collegã. aut. quaq
ad usum. Quia ipse de plebe erat. ma
ternaz. huc plebat. animumbz. agez. i la
tino. falernoq. agro. malignie. plebi. di
uisis. Postq se nate. simile. impetu
cõsulibus. cupiens. dictatoz. dixit. ab
eo magro eqtuz. unus bz. uictus. dict.
dictatoria. pplanis. q. ozonibz. i. patres
animosis. fuit. q. ptes. leges. se. amdi
simas. plebi. suam. oq. quintes. tenere
alteram. ne. legiz. q. cõmixtus. ex. utraq
tas. teneat. ni. unaz. suffragiz. pa
tres. auctores. fierent. ante. uel. alteri. un
q. ex. plebe. ai. conentus. sit. ut. uniq
plebeiz. fieri. liet. ex. sozte. creatz. plu
eo. anno. dom. accepti. dictatoris. ab. ami
libus. dedictatoze. Quia ex uictoria eoz
lestionisq. rebus. foris. auctiz. imperium
patres. exhibame. Anno i. sequti. luno
sutio. camillo. C. me. cõsulibz. q. no
i. signitius. omissa. res. emilio. sup. quis
anni. cõsuli. ex. plebe. creati. pdi. arma
uim. siz. q. hominiz. ex. pugnandi. de. de
lendiz. senatus. fre. mie. exactiz. nouã
cõsules. omib. eã. ne. priuata. pfiscare. salario

hys ſtatis erigere nis/ut neqz bellū neqz
pacem pati possent. ad bellū opes deerāt.
Paucz ob egnā ad empta dolores/affnab
ant. medius consilijs stando ſi intebatur/
oppidis se tenere/nec lacessitus iniurię/
cū bellū habēt. Ecce ſi cui oppidi obsidio
nis ratio erit indigz ex cēteris pfectis/pfectis an
nuus obsessis succurrit/neqz eam nisi adm
odum apertas pprie/pdam admittit/ſalubri
ter pcessit/qz ager ppe erat/pdū
p uenere/annonas laumoſis/quicquid nos/
antiquitus/ullas se nūgētes/ad saturem
flumē/meminis/pius ad oztia fidit. Cam
illius ad pediza tabulis tabz maxīe ualī
do exercitui/magnę mole quāquaz est pro
spere euentu/pugnat/tumultuz maxime
repentina me pluz eruptio oppidanoz
fecit/iquos pte exercitū usa/cum illis nō
ꝯpulit/soluz eos terra menia/sz eodē die
die/cū ipsis intrare/ac oz pcluisset/oppi
dum scalis cepit. — Placuit inde iaz ma
iore ornatu diuoz/abunius expugnā
tis/ad pcomādū latius metuzez arcz
dnā exercitz/nec quicquā/annuaz expu
gnādo nec ī deditiones/aggrediendo/singu
las urbes/lacius excurrēdo. Pōns inde dissolu
tus/precepta oppida/in maz ad detinendū oī
us cōsessu emulus/decessere. Additus
cumulo honos/ut statue equestres/eis
rum illa exercitus/si forte pmentum/pusq
ammittis/ī sequentes annuz/cōsules inga
nere. — Camillus de latinis ppls/ad sena
tum refert atqz ita disseruit. Patres oscen
si bello armisqz ī latio agendiz fuit/ta
diu dum longinquitate/de uirtute militiz/
ad finez ueit/cessi ad pediz fatumqz/exer
citus hostiuz oppida latina/quantuz exu
ltas/aut uicta/aut recepta ī deditionez/
psidijs tenendā urbs. relicq cōsultatione.
Quā inde landē sepius nos solicitaueriq
nuz ni pcepta pace/qui eos obtinemus
diuq ī mortales ita nos potentes/hī cōsiliū
fecere/ut sic latinz de nde annō sicsi inal
mam posiente. Itaqz pacē uob/qd latini
os adiuuet/pare impetraz l/semendū ul
ignosce potestis. multas crudelit cōsulē
ui dedimus uictoriaqz hoc dele ei ofice latī/
uagitas ī solicitudine facē. uñ socialī egyp
cratī/pmitta bella/magnaqz sepe usi estis/in
loc explorata/ouge lez romana/nunc

tos maiestatez accipiendo/materiaqz
sedendi/pfisimaz gl̄z supplendaz. exercitū
ui-mussimuz longe imperiuz est oluedie
tes grandes/z maturato op̄e/quod statue
placet/ceteris pfectis/meritaqz singulo
rum habens. quibz itaqz de eis causis qua
pacimuz absolutis illoz dies exercitatio
one siluestre/seu pena/seu bellicosos pcompā
operiret. Hīz fuit effectū/ut ciuis neq ad cō
silendum pigras esset/neq ī decernendo popularis
nob neqz pūs. Quanquaz senatus relationes/
cōsiliaqz de singulis laudare/sec aliis ea alia
ecere/ita ceteris posse cōsiliū dare/nec pmitto
quisqz statuere ausus: si de singulis nō satis re
ferente pfectis. Relatuz gl̄z de singulis/deue
nitqz/ad communis omnes/data/sacraqz sua/re
dditaqz/eo uocatis/ut quisqz sospite omnes/
communis communibz/ni pfectis/ita
no esset. — Finem nonnumquā pedaz eodez
unde. Quo communi salutatez/ac pa
tria/salutis/sequata omnes quā habebāt/omnēqz
rebellionis/ac publica fraude/pauas dueru
nt ciuiz. — Inuehebantur nouis omnes ro
manos/ac actiones reuellasse/grauiter ferē
tur/ad eum deuenit/ad senatū inde abductū
uniuersi/nisi ibi habere/ut ei qui exercitu
ī depbēsus esset/usqz ad mille passuū dam
natio esset. Hec pius quaz bene pfoluto/si q
cepisset/extra omnia/capitiz hzēt. Magnū
senatoz uolumen missi/ubi sacrificia/sz
diuinaqz frequentie/uelate uestimēta. — Ce
tum nona uolumina missa/ad eo ut ea uolu
mina ceteris/ī ipsi absumbi uolumen uellent
nemes inde longe abscessere/inde diuinaqz ma
teriam ad pplo ēt omnes datū. — Tibūtum
pensionisqz/agro multato. Hecqz abscessu
ni uellionis/ad mune. ad alios latinos
ad/sz ī pcedio unius/pomatini/ad gallis
gentē esse/tota/ad ma quoddaz cōsociasse
ceteris latinis ppls/omnibz ad/nōnaqz
q annis ī se ad emer. — Capitibus eq
tibus/honoris cā/qz ad latinis uellatis
nolui esse/simultatis/q fuz mutuaq/q p
fines eoz ciuis pacatisqz sep fuisz mu/q
uicis sine suffragio data. — Cum latinos
sic ssulamos/ī eundem finis conditionē
sqz/ad capuaz ēt placuit. — Natus anti
atiz annalis pū manibz nome/bone
ac pū mīe/se/ut sinisqz annuz/sup gestuz
ī foro exercituz/ad ornatū placuit/ut sinisqz

Responsio senatus.

Quinq trā. maritimā.

funde omnes.

88

Annua.

Fuerat q̃ appellabat amicat.

Calp̃ Scelerat⁹

Cales amsonit

Jo. via tot urbis fuge cum fugerellanibus ee

to cẽplis appllatus C. Supplicio lõgo p̃. elio
supplicio lõgo p̃. elio pet. consulib⁹ cũ cõ
nõ opes magẽ vẽne quas bñficijs pti grã
ma pace obtinebze nec insidiamos ami
osq; le⁹ oztiz. Actũ tito mallio silue
indedition ez accepti michil demmouenit.
cepcendi diuitiu abuio manis causa uisioz
fuit. Si p̃ushna cõsules. Abiude uisenat em
senat⁹ defendẽdi murimos exactiz educãt
fama affectãt murios metu oppidiz deseruisse
p̃ fugoq; cũ comitatu deliberasse cõmu
nisse q̃ mile murimos appellata menia anti
qua eozũ urbẽq; absidiamis delerez Obsa
ti ẽsus cõsulib⁹ senat⁹ quoz cũ cratione pzo
dixi sonũ edne dictatoz dia uisse. dictus.
C. claudius regillensis magm equitez. C. cla
udiũ oztatoz dixit religio inde ne ea de
dictatoze. q cũ augures uitio creatũ inde
disisset Dictator magẽq equitez se magẽ
stiz abdicauit C Eo anno minucia uestal⁹ sus
pecta p̃mo p̃ mũdinoz uisu aditez i simula
cũ deñ q̃p pontifex abiudicio cũ decreto
oz uitta cẽt sacris abstinere familiaq; in
petãte hzẽ. Facto iudicio uitta sub terra ad pz
tã collinaz dextra uiaz strata defossa. scelerato
campo cretq; abiude scelo idei loq; nomẽ fm̃ ẽ
xq; anno publius philo. pzetoz. pzimuz
de plebe adisse ante sulpicio consule q̃ negl
bat rationez eẽ se hñ tamẽ cẽ factus senatuc
insãmus impis senũ obtinuisse. mirũ impe
tum tenẽte In sequens annus. l papirio
crasso cesone duillio duomuz magẽ nouo
p̃ magno bello fuit in signis ea gẽs cales ue
tez i volebat sidicinis finitimis arma cõtu
xerat. Annoq; plio ne sane memorabilia duoz
plorũ exitus fuisse pzopinquitate urbis ec
adfugaz p̃mo q̃ fuga ipa diuoz fuit nec
tam omissa ei uelli cura patribz. qz cotien
taz sidicini aute ipm moueramt bellum aut
mouentibz auxiliuz tale tale aute cũ armoz
fuerant Itaq; omi opẽ anni si se ve ma
ximis ea tũc tẽpestate i patrez. oĩ. agita
tum oztuũ. cõsulez quarũtuz fidẽte. colle
ga addit⁹ oztuo. oĩ. latius regnlis q̃ ne.
cessitate casu eruẽtiũ penitz desolatis nec eẽ
soztes oztui ea pricipia cẽt exercitu uictoze
a supioribz o suis bus ad cepto ad cales und
bellum oztuz erat profectus: cũ hostes ab
supioz⁹ tumultuq; cẽtamis memoria pau
to clamoze atq; impetu primo sustinẽte

ma q̃ obpugnatu ẽ ad grestis. cum ilãi
quidez ulcisci ardez ne tam inde cũ salu
sucedẽ ad muros uellẽt sed ita uolũ ex
tendere oztuis q̃ ad arduiz factũ cẽt
Lalioze militez pot quaz p̃cipio pugnare
cepit nolũt itaq; aggzedi cunctas
egre. tum eloquẽtissimo admonuit quarum
ussuz foztẽ oblata opzt̃unitas p̃uenit
nãq; oĩ. fabius maximus cui p negligẽtiaz
cunctãdi fessis die uincul⁹ nupsit p̃mus
inde opa mãnoz relegata adpinnam mun
ite sustẽtis manibz se dimisisse p̃ pube
impatoz. nec uino epulasq; sopitos hostes
aggredi dẽtur. nec maioze ẽ animẽ capta ci
uile. ausonas p̃quaz acie fusi erãt p̃da cap
ta ignes ẽ p̃fidioq; i pzeo cellibz reducte
tormẽ legiones cõs exercitusq; cũ pha
nuit. qz ne ciuilis exp̃s gllie cẽt. ussi annuo
cõs ad usu fidicinos ducẽ ẽ exercitz Dicta
toz dñi exsenatus consulet. comitioz cha
lendaz cũ diuersũ L. emilius mamẽcinz
us magm equitez publiuz phylonez dicẽ
dictatoze comitia habentẽ cõs creati sũt
C. Ueturius. l. p̃ postumius. q si lethi p̃s aiz
sidicinis resistebat. Tamẽ ne bñficio p̃uer
rẽt desidiaz plebẽ de colonia deducendo ta
les. ne ulcisci. facultq; sẽ. ne q̃ ingenti hoĩ
nũ cõsilio ne cruz uires colonie deduct
de agroq; diuidendo q̃ ne uenit Colonie
duillium. C. quintiz. oĩ. fabiuz. nouẽ uiz
cõs. Aue tenibus exactis acceptis ĩgre si
hostiũ finos populando usq; ad menia atq;
urbez puenere Ibiq; ingenti exactis am
pto sidicini q ipi pe extrema esse dimicatu
ri enixe. nec debanẽ q sẽmiuz fama erat cõ
uti ad bellum dictatoz a cõs exactoz ante
senatũ dictus. p̃ cornelius rufinus magẽ
equitez. oĩ. antõi. religio de nouo incessit. ui
no eos creatos magistratuq; se abdicaue
rẽt q̃ q̃ pestilẽtia i senatu ẽ uelut omibz
eo uicio cõtactis diuisuros. res ad me regr
nuz redit. ab me regno p quẽ tuz de nuz
me regem. oĩ. Valeriuz oztuũ = Creati cõs
sũt. M. ualerius lacinus q̃ñ. dominicus tranqui
lli rebz. fama gallica bello. p̃ turbatu undiq;
ne dictatoz dia placẽt dictus oĩ. papirius
crassus. q magẽ equitez publius valerius
publicola. q̃ quibz cũ delectus incẽtius q̃
adisse sinistra bella habẽtur. explozq
toz es milit actu uenit. gẽtes cũ apd gallos ee.

Sanniz quos ꝓtraz alcez dñm turbat nouꝰ
ossilius susp̃ctum eo exagro sidicino exa
tis rōanis ꝙ deductus/ceteꝝ sanctes/
bellū alexandr̃e pme nsis/in lucaſ hab̃ q
duo ꝑſ adisus regez/exalsiones apellato fi
cetez/signis collatis pugnuer̃. Ex eramẽ
supioz alexandr̃/in certuz. Qua fide aultur
si pmde cedi p̃ceſſiſſet/paez ad romano
is fecit. Eo az anno census actus nouiqz
aues censi/mbz ꝑ̃ eos addite macedoa/
pua cen sozes addiderũtq ꝑ philo. ſ. posth
mi am̃ rēi nu facti ac mmi le ge. ab urbe pri
no p̃. k. iata qua annas sine suffragio
data hec eo anno dom̃i milicie q ge
sta. Fedus ictū cū samnitib̃ seu in tēpe cedi
seu humana fr̃a stre fuit/ q̃. claudio mar
cello e. ualerio cōſ. Placuit/ꝑ patres qua
ne in annalib̃ cognomẽ cos̃ mutuo/ceteꝝ
nũ ieo parui referẽt quod uetꝰ sticilla ꝑue
lim. Hec oīa auctoꝛes ꝑdidit falso et
uetenis absũptos/quoꝝ moꝛs i fama et am
nū pestilecia fecerit sicut ꝑdictum/tū res
nec eiu auctoꝛ fidez ab re grauem exp̃ẽ
da e. Cū ꝑmozes aultatis sumilibz mo
lis/eodẽq̃ fermẽ os euentu/mozeret/
mālia quedaz ad q̃ fabulā maxime/edūt
aut alez/indicatuꝝ se causa publice pe
shs ꝓfessa e. si abeo fides sibi data ee/
haut sicut nr̃ noe indicūz. Fabius cōſe
stum rez ad cōſ. cōſules ad senatum/
ꝛſenũ/cōſulẽ sliq̃ ordinis/ fuit/ indicio
data. Tuz patre factuz/mulr̃ fraude comita
tez bñs. matronasq̃ ea uenena quoꝝ
q̃ si sec̃ exẽplo uelime/manifesto de pre
hendi posse/secuta indicez q̃ quẽ/ꝙ que
daz medicamĩta ꝛtrōdita/illi/ tenere/
quibus i fovz delatis/ q̃ ingenti matronaꝝ
apud quas deprehensa erat/ puluꝝ ez
tos diuc ex eis ad ꝛnelia/ forū/ patricie
utraq̃ grẽis/ aiz ea medicamĩta/ salubia
ee cōtendẽt/ abe futante/ in die bibere
uisse ut se falsiz cōmentaiz arguerẽt/
spatio ad colloquẽdum sumto/tū sumoto
ꝑlo in cōſpectu omniuz/ ut ad ceteras ꝛtu
lisse/ hausa abmultis/ q̃ illis bibẽ ꝑcepto me
dicamẽto/ suaq̃ ꝑ̃ fraude omissa intenerit.
Cēpti hoc se exemplo ceꝛe matres/ magnuz
numeꝝ matronaꝝ indicta uenũt exq̃
ad centum. lxx. dāpnatarũ/ d̃ uenefitiis an
eaz diez nome que stat̃ e. ꝓdigia ea

nis loco habita capta q̃ magis inemdabz
quā ꝙ̃ solennis sumi/ usa. letiq̃ memo
ria/ ex annalibz repetita/ l. sucessionibz
quo daz plebi scato datuz ab dicta oze sit inm
alienata q̃ disuadia nites hoiũ/ eo placa
lo/ cōpos sui fecisse. dicta oze clauu figẽdi
causa dat̃ placuit/ creatus. Cui. q̃ nalius/ ma
gnũ equitez/ l. ualeriuz dixq̃ui fixo clauo/
magistratu se ab dictatuꝛe/ ꝛtulisse. Creati cō
sules. papiꝝ cursus iteꝝ. l. plautius uelox/
cui ꝑ̃ca pro amnilegata ex nul sās falsa/ reni
q̃ lucani/ romaz uenere/ oratores ut mutuā
ꝛe q̃ pe nē. si q̃ sam tuū armis defensi esse
se sub imperiū p̃ſ. fidelis atq̃ obediens fu
turos/ missuz/ absentatu legati denũciatū
q̃ samnitib̃/ ne eoꝝ ꝑ̃ loꝝ finib̃ uī absti ne
rē/ ualuitq̃ ea legatio nō tā q̃ paez uolebāt
sāctes q̃ uaz q̃ nō dū parati erāt ad bellū. Eo
az anno p̃uernas inuri/ cu/ soci fundani
duxerũt. Fundi az fuit fundan̄/ uocabulus nactus ui
nō dom̃i solius/ sed etiaz urbe. Claudes fue
re i palatio et q̃ nacti ꝑcta. dissupuo edificio
publicatoq̃ solo applicata. Adisus hinc ac
uastantez effuse/ ferociuz nōbanuq̃ q̃ oza
uit agium. l. papirius. pfectus/ cui/ paul cast
ei cōſedit/ uocabulo/ nec ue ualio sētenere
adisus ualidioꝛez hostez/ fama/ ostare/ mos.
Nec ue longius adisus dimicare/ ꝙ̃ sup
pecẽ/ uiuere/ uota erecta ꝑcataz cathoz exple
cata. dare/ fugaz magis ne tu quaz ꝑliuz
aut hostez expectare/ militare/ sui cōfilio
sūi audacia d̃pugnare/ q̃ uelleui momẽto
nec ambigue e uictus/ uel breuitate ꝛcip
sa loci facilioq̃ receptui i taz. ꝓpinqua castra
hauisse. multes amicta arde e tuta rus ne
fugere/ quis quaz uisp̃ ad camẽ pauia mẽ
ba fugere/ et ne me cum i castra uenire
esse/ ꝑ̃ uisq̃ tenebꝛis ꝓuenuz inde ꝑcitū
agmine repidoꝛe/ uix minis ꝑtus quam
uallo se tutare ncū. Sꝑ uenẽno placuit
ꝗ̃ cōsul p uastatis passim agris ꝓdaq̃
ab acta i agnū fundani. ex̃citum induc
ingrediens fines senatus fundanoꝝ
comitet. negare se ꝑ quaubno secaturuꝝ
ei/ secus ꝑcatuz uenisse. Ex ꝑ̃ fundano ꝑ
pulo quē ex̃ta culpam belli ee/ ipm̃ uictuꝛi
uz iudicasse. cui receptaculuz fugę ꝓuenũ
bruꝛe nō patriam fundanos ꝑuenuz igitaꝝ
hostes ꝓpli romani quẽdos ꝓsequendosq̃
ee/ qui simul q̃ fundanis de romanis iudicasq̃

patrē ī memoꝛes/ defecerīt fidis p̄uēnē-
q aīmos/ q gratas memoꝛias q accepīt annal
tēs/ oꝛare se cōsulēs/ ne bellū ab īnoxio ꝑpl̄ó
abstinear. agros/ uꝛbes/ oꝛpa ip̄oꝝ/ q lugūtꝫ
de libꝝ finoꝝ/ ī p̄testate ꝑpl̄ī ꝓami ee futa-
Ob q. collaudatis fundamis. cōsul licteꝛis q̄u
mas missis ī officio fundamos ee. ad p̄uerīt
flex ītes. p̄ꝛus adadūsus ī eos/ q capita cōm
tatioꝝ fuerīt. Flōꝛes scribe claudi/ ad tre
tos/ q̄ q̄ quagīta exēmatis uīctos/ ūmas
missos/ eāꝫ tenitones absentatu/ ī accepīt
q eg̃ tus atꝛ humulus pena/ defugiūe le.
fundamī ꝑpl̄ī/ cōsuenīt — P̄uēnus duob⁹
cōsulatibꝫ exactibus aī obsidē rec. dīc cōsul.
Comitioꝝ aī ūmas ne nocaē/ exactes eo mo
tamo p̄mus status. nō dus pfectos aīa p̄
uēnatus lelli/ tu mule/ gallia Fama. aēv/ suasīe
haut sexme ūq̄ neglecta patibꝫ/ extēplog⁹ cōs.
Homil. Cimlius mamēt⁹. q plautius/ cois
die kl⁹ quintil⁹ quo magistratu ī cer/ cōsume
me se p̄uīcas. ussi mamēt⁹/ tu gallicū bell
us euenīt/ sanē exactis/ sīī ulla uacatio ne/
q̄n opificiꝫ q̄ uulgus/ q sellulam. minīme
militē idoneū genus/ exacti diu/ ne tosq̄ in
gēs exactus o/ ecus. ne ī obuias gall' nēm/
lōgus disced/ ne alio itū nec hostis fallēt/
adueꝛsꝫ me cēs/ n̄ placuit. p.n. cos. de n̄ pol
dies/ sanꝫ explorata ꝓfis et/ qete. a gallis/ pu
er nū/ oīs cōsul/ ius/ dup̄ inde sanna. q̄ll⁹ u
capeas ue/ uel tubiq̄/ uīnū ī p̄testate nec
sse/ alū p̄usq̄ ultima ad hybēū ius/ ipsi/ se in
deditionē cōsulis/ cadeꝛe. p fetis/ p̄mis
sse/ auctoꝛes ꝛ uetꝛ ubiq̄ ab⁹ tradītū/ se
natus de uitꝛubio p̄uēnatib⁹ q̄ sulatus/ cōsule.
plautiū/ dimitis p̄uēnū mus p̄sidioq̄ ualid
ī p̄ito/ adtuphus accesse/ tutubius ī cās/ asse
uat uulsce/ q̄ ad cōss reduꝛ/ nī ulteratus nec an/
edes et/ q̄ eēnt ī palatio/ d nuēdas/ f mom sano
cōsuetē cōsenandas. Q̄q̄ dens exeꝛ redactū
ēē eo enet oꝛbes/ facā/ potū ī scello sanus/ adī
sus eas/ quinti. De senatu p̄uexnate/ ita dare
tur/ ut q̄ui senatoꝝ p̄uexnū/ post defectionem
ab hannibale/ trasīsse. legge eades/ qua uetitū
habitare/ sīta deceas/ ul⁹q̄ ad tuphū pla
uum/ sile. ui de p̄uēnatib⁹ sint. p̄ter tuphū/
cōs — necato uitꝛubio sociosq̄ et/ nouē/ ap̄ sna
tus/ as/ ius/ supplicatio/ nasē tur/ tutaꝫ mentē de
p̄uexnatib⁹ ratus. — Q̄n auctoꝛes defectio
nis ī q̄ue/ mentas. penas q abdis ī moꝛtali
bꝫ q̄ uob⁹ hāc/ patres o/ cpti. Q̄ placet de n

nouā multitudīē fieī. eq̄tes q si me ꝑ p̄ter ꝑ
q̄uīē de magis sentēe/ quaꝫ de andē stanī e
ui deaꝫ p̄uēnates una nos fīmitib⁹ cē. unde
nē nob⁹ ī cē tissima pax e/ quaꝫ mīmi mul mag
ī nos illos/ ꝛelīq̄ uelīs/ aī ipā p̄ se ues ancep
ēē/ p̄ut aūq̄ ī gen⁹ erat anxius mitusue/
fluadētib⁹/ tuꝫ ī cēnoꝛa oīa/ uenīt ex p̄uēnatib⁹
legatis fuat/ magē cōditoꝛ ī q̄ua nasē ēē q̄
p̄fēs necessitatis memō/ q̄ui ī eo ꝛogat/ a quo
daꝫ ui sīoꝝ is fine ducꝛe/ q̄ penaꝫ mīos p̄
uēnates cē fuīt. Eaꝫ ī q̄ue q̄d me ēē/ dse Nota tm
libēte dignos ex nse. cui aī fuīa ne ssūso ī fe sīoꝝ
fidei/ s mdē cōs. eas/ q an p̄uēnatiuꝫ eāt ī p̄ugna
bane/ ut ipe le mgna ī ꝛogatione mitus el
gēe ne ssūsiꝫ. Quo si penaꝫ ī q̄ue ne tmcatīm nob⁹
q̄ualē nos pacē nob⁹ aut habituꝝ spem/ filiꝫ
de dentis ī q̄ue/ fidaꝫ q p̄petuaꝫ/ si malaꝫ/ aut
duēnaꝫ. Tū nō mīnari nec ī ambigue p̄ uē
natēs q̄aꝫ a illis uoab⁹. a de relīq̄andiꝫ ī tatī.
Placitos ꝑpl⁹ps melioꝛ sena ad melioꝛa/
ne ssūsi nabeīe. q dicē. um q̄ hilen/ uocēs audi
tas. an audi posse/ ullus ꝑpl̄īm aut hoīes de m
q/ ꝛea cōditione/ aī eū pentear/ ductus q̄
necesse sic/ manfuꝛ uiꝫ ibī pacē ee fidaꝫ ubi no
lūtame pacata fīme/ neq̄ eo loco ubi fīmitēs
ee ne līme/ fidēs ꝑmanaꝫ ee. ī hac sīa maxīe
cōs — ꝑ ī mane aīos/ ide tidēs ad p̄na pes
sīnaꝫ cōsulares/ ut exaudīī posse ap̄ libus
dicēdo/ eos de mus q̄ nichil p̄ q̄uaꝫ de libeate
agi tent/ dignos ee q̄ romanū fiant ciuitaꝫ q̄
se natu eāꝫ oban ue/ q exactoꝛitate patꝛū latū
ad ꝑpm ee. ut p̄uēnatib⁹ ciuitas dar etur. Ode
am no ante exactū ī uolūtā missīs/ bina ingeīa
agꝛi dare ꝑ. — Secuē ee amī nulla ne lelli
tomine ī singms p̄. plautio paulo. p̄oꝛneio
capita cōss p̄ q̄. q̄ sue gellas signi noꝛ usaq̄ ee
de ī nolsem fuerat/ coloma ded ucta/ q ꝑpo mīs Hoge
exacto data. glō. Flauio ī fine matis. Grat ne
qui p̄ stanes honoꝛ ade patꝛis/ mitaꝫ n̄ cedeꝫ
ꝑpo solutaꝫ me p̄tanetū. Q. Aeū de ie dicta abe di
lib⁹ a mine sepulte matis familie/ absoluisse.
Data ui sententia ī p̄tentaꝫ uidiaꝫ gaꝫ honoꝛ
etaꝫ ei cā fine/ cibum ad cū q̄ plebī. p.mis co
mitus/ absens pe cēubꝫ p̄fectū/ pale pdis fine
hanc. paul inde ubi ne ea pol ficta e. Duab⁹ ꝑpol
ūbꝫ ꝑpo idēꝫ latē/ a mis eramꝫ oꝛtum d/
amam. Chalcide/ e ubuoica oꝛigines trahūt.
classe qua aduecta ab domo fuerant/ multū. euanga
Inoꝛa mans e/ q̄ a uolume/ p̄uiene. p̄mo pitea
fuīaꝫ sen amaꝫ q p̄teꝛeas agꝛesti. De n̄ m fat

ōmētēz ausi sedes tūssem e. h̄ amicas ai sui
uitbz ti sāmtuz i fide adiuuas romanos so
etib fidei sue pfhlēne. — Que romana in-
le adozta mutuabāt fidē. mlta hostiha ifp
uaños agni cā panuz sale muḡz solētes fear-
gl. l. ozneho letulogz publio philone uezuz
os fenatib palepli adres ne pcedas mutis e
relatu ede agreas grēce lingua magis fluēma
q̄ factus fe tor ne sp̄ūz euangeliozū tate patrum
hpls palepolicams uelluz fiet mihe me oss pzo
nūcias ōpanis lelli greca pfequēde publio euell
— Cōnelī alcio euāgi sāmtubz signa semone
ne nec oppītus fama tūc erat de sectoz cāpam
ozū i minēces ad mouētos callia abi opti muz
ūssbz ozneho statua hale abuntogz ōss eu
gnaz ifiz pcas ai sāmtubz ede ētoz fie sena
tus publius duo mlia Holanoz mlticuzq̄
tuoz sāmtuz magis nolamus ogētibz quā no
lūtate greca recepta palepolimis erat nom
e ompetuz ozneliusdilectuz indictuz amagi
stratibz umūsūq̄ sāmuz erectū de manos ip
los puer natez simdmūq̄ fozma mūtaue a
bigūe sollicitati ī obhec ai legatos mitī placu
ūsz pī ad sāmites quā uelluz fieret respōdz
reddīe absāmitibz se tor sulco i causa bāe iuen
as romanoz. nz eo negētius ea que ipīs obi
ēīnt pūgnabāt aue ullo publico ōsilio auxi
lioue imicū. greos. Nec fundamū fozmūū ue
ue ase sollicitatos. quippe mūtme pmitē se
mūi suaz si uelluz placeat. Ceterum nō posse dis
simulare egre pati amicitez sāmtuz q̄ sie gre
llas exulsas captas dmutasq̄ abse restituē io
mani pplm. colomāq̄ i sanicū agrū i possūe quā
colom coz sie gellas appellēt. eaz se ommeliaz
i umana q̄ n hī ab ip̄o fe ne dmāē ipos omīo
ne depulsuos ee. — Cū romanī legatus ad di
sscepandū eos q̄ cōmunes socios atq̄ amicos
uocauer. Qđ p plexe agnī ingō. nīa ee mā
romanu nō ūba legatoz nec honiz quisquaz
dissepatoz. sz cāp cāpam. in quo cōtre ndum
e q̄ arma q̄ cōmunis mauy lelli dissēē. p in de
me capuaz sue ssulāq̄ castra castris cōferam
q̄ sāmis romanū a sāmis romanū ne imperio ta
liam regat de nam legati nām noz cū se nō quo
hostis uocassent. se quo ipatozes siu dissuēē
tauos ee respōdisse. hinc publius me pale po
lim ne a polimq̄ loco ozzunc capeo dixe me
tat hostibus soc ecatez auxiliū mutuq̄ hui q
sq̄ loco pmeret. me se usi fuerant — atq̄
ai q̄ romanoz dies ussanet q̄ publiuz imme

te hostiū mūs auocan absse arbēde indies
urb ame re pū ee actuz ai tubmis. Eadē ferē
re ac publius philo cōsulatu absse pzo.
cōs. re gerebat q̄ ad delellandū ai greas ee.
l. oz nelī q̄ ne eū quidez i sāmuū ui gellū reuo
cari ab impetu uelli placebat. licet missē hi dicta
tozes ac mutioz cā dicēt. dixe. cō. Claudiz ma
uelluz. ab eo magr eq̄z dictus spūmus pōtu
mus. nec tam abdicatoze ac mitia sē hīcat q̄
uitio ne creatus ee. i dictatoz uelle. esima aug
mines. uitiosiz uide ri dictatozes pmitta ue ne-
cez rem. retinbuni sus spectaz i sāmeq̄ animā
dūsse ne. Haz neq̄ fatale fuisse id uitiz no
sū. ai cōsul. ozīēte noctis silētio. dixe dictatoze
Heq̄ ab ōs! cuiquaz publice p uati ue de cam
ptuz ee. neq̄ nē quaz mozē gessuz ex ea re q̄ se-
uidisse aue audisse qui dicat. oz auspiciū dim
mee. neq̄ augues humane rome sedēs. p
tuisse. q̄ dictus cōsulis uitz obnūciasse. au
nō apparere q̄ plebeius dictatoz fie. id uitiū
auguū uisuz. Hec alia q̄ abtribunis neq̄qua
ī acceptata. Cāmillo adime regnuz. res redie. dilapsq̄
alia atq̄ alia de causa. omnibus. q̄tus decim de
muz me ree. Emulus cōs. Gatus e. petilius.
l. papirius mugillanus. cōsulez. Falys anabz.

Eodez anno alexandriaz i egypto. Ptolo
meus. alexandrūq̄ ep̄m negez. abeunte hu
mano me fectum. sdztes de dīs ionis ēnētu
ad firmasse. deinde abtribunis. Imcathā data
dictio erat. cauēe acez ussā aquaz. paludisq̄
urbi ībi fatis ei. Cimmū dan. eoq̄ otius. transmisit
i ytaliaz. ut quaz maxīe. paul abede urbe paludib⁹
i pudoz. adherentu animi. quā q̄ malos. si deflue
tez i stagna i fēna accipit. thes. p tuis sin uicete
ri fēme fluuiū di. i media fata ruīe. ai sepelīu
tas. lucanasq̄ legiones. ficulisq̄. Heracleā. tare
tinoz colonias. cōsentaz ex lucanis. se p mūtiq̄
bata oz. acez mas alias indie masse. poz ac luca
noz ce pisse. urbes q̄ trecentas. Famulias illustre.
me pui. q̄ obsidiuz mīo habēt. mūsūz. aut pzo
ad paludis urbe. i mīe te lucanis. abmotis fi
mbz. trecentos alicuz me se dūtantes. in
sodie. equbz. iaculonez. iaz ptez agri hostil
facēt. decētos fēme lucanoz exules. arcasse
phois habe bat. ī plemq̄ cui gnis. i gemma. C.
Cū fozma. mutabiles genētes. fidez. imbzes cō
tinui. campis oīz inundantes. ai me clusillec
tri finiaz exatuz. simuio me se duelio. duo pfi
dia que sine re gr erāt. in pūsb hostiuz aduen
tu. ob pmūtū. Deleuasq̄ eis. q̄ ad ipius obsidione

papiri cursor.

Alexandrus

Cerusia paludosa

Cherone

Heraclea ē femina.

De ponti damna

Vbi lucani. z bruti

omnes comissi[s] instabilitatis exules/ ad suos nu
tu[m] ocissi[m] se/ pactoq[ue] reditu[m]. Promissu[m] e[st] re
gem aute[m] nullu[m] ante quinquennii[m] in potestate
dituros/ ceterum ca[m] celeritas ipsa e[st] egressu[m]
facinus auctis/ p[er] medios erumpit hosti
es/ q[uo] ducem lucanoz ca[m] mille[m] cohortium/
obtruncat/ contra hesq[ue] suos exhortata palato/
puente ad omnes/ ruinis ne cetibz pontis/
quicquis aque absiluerat/ indicante iter.
que ca[m] sexto mox transiret agmi[n]/ fessi
us me[n]s de labore miles/ sic repans nec
abhoiandu[m] Flumini/ hunc ad hostes no
cantis impet[u]. q[uo] ubi ad duces ventu[m] regis/
adiecta ex te[m]plo/ humu[m] fatis suis/ subsi
tere[n]t/ dubi/ an transiret. Tu/ somnu[m] mi
nister ex regis puer[o]/ quid tanto de
formidine piculi cuncta[n]te[m] ca[m] interrogas/
dicat. Lucanos fidus quicq[ue] loquax/ q
ubi pertulerit rex/ paul[u]m gregi facto uem
entes/ stringit gladiu[m]. Et p[er] medium amne
ca[m] simulate equu[m]. Sic in aduersa egressus/ em
inus uentato lucanus ense[m] transfigit.
lapsum[que] inter amnis herente telo exspi
rantem/ deculit. Amnis hostibus p[er]sidia.
ubi fe[m]ina[m] acies/ q[uo] exposita facta/ hanc
passo medio. pedes absentia[m] muse[n]t/ p
ipis retenta/ ad ludibriu[m]. Quale ca[m] iacul
sacrisq[ue] paul[u]m cessere[n]t: mulier una/
ultra humanam uiru[m] fides/ feruenti tur
be/ in uerba/ ut patriis p[er]fusa nec rem/ pra
ta flens aut/ ui ni[m]is libero[s]q[ue] captos/ ap
hostes ea. spane. exprobe regio/ ue ca[m]q[ue] mul
tato/ se[n]sus redeptura/ is. finis/ laceratio
ni fuit/ sepulturaq[ue] ca[m]sse. Ex mirorum rei
q[uo]q[ue] fuit/ cana[m] mulieris uim ius/ ostiaq[ue] re
cta pontis ad hostes remissa/ inde epi
nicia recta ad cleopatras uxores/ sororeq[ue]
p[er] obprobriu[m] quasi mat[er] magis/ alteri
dri. Alteri/ sororq[ue] alteri fuit. Hec de sale
xandrie p[ri]ncipis cristi euentu/ p[er] q[uo]d[am] nouo
llo fortuna eius abstinuit/ tam[en] q[uo]q[ue] in cybilla
bella gesserit/ pauca dixisse satis fuerit/ ne
ano lectu[m] scribamus/ nunc quietus post am
bitaq[ue] urbes/ hist[or]iem quibz ant[e] placamus
hinc ire de diuis. Nouu[m] te[m]pus omnis/ nullis
pli/ ars mutasse qui[n] dicacie[n]t/ sanc
tibus bellu[m]/ ipse maioze[m] ornatu[m] q[uo]d ad
illius gressus/ cuncta parabant[ur] alia
noua. Nichil tuz animo tale agitanti/
accesserit. Auxilia/ lucani. atq[ue] apul[i]/ q[uo]d

[illegible] ualentes/ ita[m]q[ue] ad ea tempora/ fidem
seruauerant/ ut ne[m]o ad hostes/ desciuerit.
Ita[m]q[ue] ca[m] ignauia[m] q[uo]q[ue] ali[e]na/ fama[m] cepit
noua auxilia uentura/ sanitatis plusq[ue] quaz
uelle[n]t/ intra menia esse. cohortes/ tres
nouu[m] uniuersitez/ gnea gneos/ aute[m] mur[o] p[er] q[uo]s
sani Holq[ue]doq[ue] quaz ue romanis hostibus
resistent/ ex proximo/ postremo leuissimu[m]
malo[rum]/ de uno/ ad romanos/ usq[ue] chaos
laus q[uo] nimphius p[ri]nceps ciuitatis ca[m]
municato me[n]se consilio/ p[er]tes ad nos agend[as]
dimisere/ ne ale[m] ad nu[m] patres roma[m] oriu[m]
ge[n]s/ ale subsisteret. Ad p[ri]ncipes optimam
ca[m] filio urbez. Ch[ri]stianus fuit q[uo]d ad pauli
hu[m] philonez ne[m]o q[uo]q[ue] nomi[n] familiu[m] felixq[ue]
palepolitanus p[ro]q[ue] ro[m]ano cesse/ tradere
se aut menia statuisse. Eo facto utri[us]q[ue] abse
dictam suata patria uidebat[ur] fide roma
poteru[m] esse/ sibi p[ro]uisi nec pacisci quicquam
nec petere publice pec[un]ie. p[ro]pe q[uo]d pacta magis/ ut
si hinc esset/ in ceptis/ cogitame[n]. p[ro]q[ue] ro[m]a[n]i
potius ca[m] q[uo]d studio p[ro]culoq[ue] reditus/ animo
tuz sua[m] esse/ quaq[ue] cultura. q[uo] tementate
d'offitio decessit/ collaudat[us] ab imperatore/ ed. oc.
militu[m] ad occupandas ea[m] ptes urbis/ q[uo]q[ue] sanitas
i sidebant/ acrep[ro]sidio. et l. q[uo]d[am] tribuni/ ro[m]a
noru[m] militu[m]/ p[ro]positis Eodez hie q[uo] missus/
ptoz[es] sanitas ante aggressus/ p[ro]ut at
ue q[uo]d ois ro[m]a[n]i ce[n]turiatus/ aute ca[m] pale[po]li
aute i samo esse/ finitie/ se classe ca[m] uehi ad
ma[n]tuz agrius. Non ozat[us] in manus/ et ipsi ui
bi. xpinqua loca/ de populatu ni[m]is ue fa
cilem/ nocte p[ro]fiscendu[m] esse/ et te[m]ploq[ue]
naues deducendas. Qd' quo maturius
fiet/ omissa munitio/ sanitatis pte necessar
ia urbis p[ro]sidium/ ad litus missa. Ubi diu
ny imphius i tenebris q[uo]d[am] intrudie sen
entiaz impedientes/ sedulo i satia impetu

Lucanus uenit ante apulos i dimicatiz uocatus

Alii q[uo]d pro re dimicat

Alexandri regis epitaphium.

Anima

Mater q[uo]q[ue] uiuacis terra alexandri

Lectus est liber quinto pro[con]sule gallieno.

turbans tenue tẽp⁹ clamalaus eccl̃ pul
to absonus in urbe recepti. Cũ sũma ũb
uomano multe impleret. Tolli clamoz
ex uisse. Ad quẽ grex signo dato ꝑ
cipiẽ. Nolam padilsaz ptez urbis
uiaz nolaz fẽtez effugiũt. Sanitatibus ex
clusis ab urbe uix expeditoz ĩ pstẽa figa
tra sedoz postq̃ praulo euasere uisa q̃
q̃ tẽmes nulla rez suaz nõ reliqua mer
hostes hudibriuz nõ ex tẽmis mĩ sz ꝯ ia pplã
nbz fpluat atq; egẽtes domos redeũt.
Hinc ignaz opimoz alicz q̃ ĩ pdonũ absa
mitũ fal tradiciũ aũ auctoribz hec de
quibz dignũ arbitẽ. Cũz fedus neapolitanũ
uz. Cum de mũ sũma rei gẽre uenisset
sinus nõ facere ipos ĩ amicitiaz redisse pu
blilio cornũpbus dictatoꝛ q̃ satis ꝯdebaẽ
obsidione domũe hostis ĩ fidez uenisse. duo
singulana bei uirb pmũ cõgẽ progno
uit pi. Nã ante multo facta q̃ ad eo homo
re tm̃ phus Illud subiũ lectuz aũ alicz
gneas exoztuz nãq; tanẽ aũ tẽ pal apo
lãa naz uana sibe auxiliũ aliq̃ã diu subsi
tuisse. postq̃az nãos urbe petitos hac
ẽ pe-uelut destituẽ deno q̃ ipi destituisse
in acẽpe palepolitanos. nã atq; diudia in
tõ nos fuere. Ex ia q̃ luemos q̃ apud
naz utraq; eo anno sodalitas cepta ẽ. R
dez popli romani uelisse. ad latuz ẽ. Ille ad
modũz pueriz ad se ẽ naz q̃ ĩ eo nẽ fore
ue romani aue hostes aue d nĩ hñdi sint
dispẽ. p fecto reni suaz q̃ uelle sanitũ
q̃ ẽ. Quezã ẽ. solazgẽtez restare. nec eaz
ipaz satis ualidaz. Quando lucam d fracẽ
que uocaũ adhuc ĩpelliq; ad alole ndaz
sodalitatez roamaz posse siqua ars seren
dis dispzdiuz ad hibeaz hostilia aũ apud
aliquos reu nouadaz ua luisse. exemue
tute quidaz lucani ozis. Ideo assidendam ma
gis me pplantes quã honesti me se mule
tari ipi uigis aũ ozpa muda ĩ eulisse ĩ
animũ ceteriz uoo fezanti. Sfe q castra ida
ingredi ausi ẽ nte. Adsũ unis ex sodi
de ipe secum pauisos ẽ. De fozmis suapte
nã nes aũ spez in urbe magi quã tolisse
ferre. Conuocati homẽs. cognite clamoze suo
magistratus se natuz uocaẽ. Galli ẽ aũ ta
tes cõsului. Pellitz ĩ romanos ꝓsanẽ. Illi.
ad dicta ndaz ĩ arma milites ducez agmẽ
disponũt. Tumultuq; etiaz sanos ꝯster

nãte. Quos de cernẽte sbastas aũ sanitũ
bz re nouatoꝛ. legatiq; ad eam uz remittũt
Expectata ues q̃ qua causa nulla tal re fi
dez quidez hẽbat. Coacta. Sanitatibz q̃ obsides
dare. Ꝑsidia ĩ loca munita. Accipẽ. Ea sibi
de-uita nich reuasa. Diluce. Deinde breui
sinus capit. Postq̃ crimiñ falsoꝛ auctoꝛes
tanẽtiz ꝯmigrauere. Sanitas omĩ desse po
testate. Nichil ultra quaz ut pecuniã. Sinistra
restabat. Eo animo plebi nãe uenit
aliud minuz libertatis factuz ẽ. q̃ ligam
nech desciscẽte. Mutatiz nãe ius ob unã fenẽl
tozis. Simul libidez. simul crudelitatẽ ĩ signẽ
patrimus sibi aũ se. Ẽ. Publius ob ẽ. Alie
nuz patruuz nequiuz dedisse. Quie etas foꝛma q̃
nãaz elicẽ potat ad libidinez. Ad tumeham
dũz accendẽ. Et florez etatis ei finientez ad
uentus auꝛi. Ozatoꝛ natus primo pelliẽ adole
scentez. Dmaz ĩ destoꝛ. Donat. Deinde pbẽ. Asyma
bantur. Flagitiũ dunes. minis tẽtare atq;
ĩtemptez. Ad monẽ fozte me. Posthemo aũ
ingenuitatis magi. quaz psentis ẽditionis
memoꝛez. Undẽ. Midaũ ubz. Tuleraq; ad fe.
quib⁹ la ceratus uniuersis aũ se ĩ publicuz
pnpuisse. libidez crudelitatẽq; cõquieꝛe
se ne ratoꝛis. ingens uis hoiũz. Tũ etatis
missatione. Atq; ĩ dignitate ĩ unie. Accesa
tuz fuie. Ẽditoꝛis. Liberaq; fuoꝛ. Respectu. In
foꝛ. Atq; in de. Agmie facto. Ad animaz ẽ aur
ne. Ꝑ aũ cõsẽs. Tumultu repẽtino ex aplis ena
tuz uocatẽ. Intueri stabz ĩ animaz patribus
Lacez atuz animis. Egiz. Paterna se. Ad singlos
pedes. Obstẽtabat. Victuz eo die. Ob ipotẽtez
ĩ animaz inf ingẽs. Mirabi fidi. Iussiq; ex se
nere ad ꝑtin. Hec quis nisi q̃ noxaz memi
sse. Domec penaz luere. Ĩ ꝯpedibz. Auc. Ineuno
ẽ. Et ut. Ꝑ amie. Audite tuma. Debitoꝛes si
oꝛ pris obnoxiuz ẽ. Et ita. Soluti. Ne. Et. Amici
q̃ impẽsenũ. Ne necte. Ẽ. Eo dez. Anno. Ẽ
satus. Ꝑ se. Ꝑ. Sanctuz. Pellitz. Q. Ꝑ. Fecto. Ne. Ꝑ
luca noꝛ. Auctoꝛes. Q̃ d fectoꝛis. Ea. Enti. Sol
uatos. Hales. Patres. Accesse. Ne. Q. Nesti. Ĩ
pp̃s sanitatibz se se. Ꝯ umgẽ. Que. Ne. S. Ne
eo anno. Ꝑ monitibus magis. Passim. Hoiũz
iacentia. Quaz ĩ publico ullo. Ꝯ. Ẽ. Tal
ĩ sequẽtes annu. Ꝯsulibz. L. Furio. Camillo. Ne
uumo. Brutio. Sene nulla. Ꝑ. Ꝓ. Potioꝛ. Q̃ insa
ẽ. De qua. Ad se natuz. Ne. Fen. Ene. Q̃ quã
no ua. Ne. Et. Tam. Tã tanta. Aua. Patres. Ĩ esse
ue pane. Ẽ. Suscepta. Neglecta. Q̃ ꝯ. Ne.

Dma pro gratia ꝓpria

Frans luca noꝛ q̃ fer. Ne. Ꝯ. Ne.

Papirii cursor dictator dcr

Caterna Gallica

Pugn fabij magri equitū cū sēnonibus

Senones fabij cū eq magro equitū

Ne aue impunitas eoꝝ lasciua superbiā auctore
llo pene experte metu ꝓpinquo atq; ma/ceriē
simamos pplos q erat gemi cū habūt bello sa
nitibus/pārmāsit pelignoq; marrucinos/q nos
si uestm ag hgerent/oīs hūdos hostes mat
tām pars. que i pcēa/undē potuit maiores ai
mi quā cōsiliy/sed euētus docuit fortes/fortunā
ppl'r adūsus uestros usse. pōnīa lucto
sammū camillo sorte cauente. Exercitus utrq;
dictr aura euendoꝝ finitū hostes/ phibita/cō
iugū āma/cetez altez cōsules. l. simuz/cui ma
ior moles uni imposita erat/mozlq; grauius
plicatuz/fortuna bello superante/missq; dicta/to
rez dice rei gerende causa/lōge clarissimuz
bello ea tempestate/dūce l. papiriū cursorē/q
fabius maximi nepotem/magr equitū ē dicti/
p uolūtate rebz ieo magnātu gestis/discordia
tam q ppe ad ultimū dimicatoꝝ uentū/Hobi
lius. ab altero consule/i uestros multiplex
bellū/nec usquaz uano euentu gestuz ē/nā
q pugnātes agros/q populādatoꝝ uēdo te
rra hostiuz fatigaz/i cedez i uictos exercitus/ta
plio uno occidit uestroꝝ/ne quaquā eos
i conuētu milice sno. uterno scissa solit refrige
rent hostes/fessi/taz ne uallo quidez ac fossis se
cū dilabēte i oppida sua urbiū munitaq; sede
rent. Postremo oppida quoq; inexpug
ne adgressi/primo catenaz i gremio arcuze milicū
ante uestigia/ꝑ aute ferre quisq; integer pho
eroesserat scalis apte/de iñ anglisz/utrumlibet
pdam militibz/q eos neq; porte nec mun hosti
us/ignerant/ascēsit. Insignitez i rebus/sitiz
auspicijs C. aui rei uictriz/nō intellecturi/q pro
spe gestuz ee. si immanem acq; ingratam impatoꝝ
uenisset. Nāq; ꝑ primus dictatoꝝ/apud lanuuiū mon
tanis/cū ad auspicaz repetendoꝝ/uocaz/ꝑfectus ē/
magr equitū de nūtiauit/ne se se loco teneret.
Heu absente se/cū hoste manū cōserturū/fabi
us cū post ꝑfectionez dictatoꝝis/ꝑ explanatoꝝes
compertū/protinꝰ omia solita ap hostes ee: seu
fortuna adolescens i dignitate accensus/Quo cū
dictatoꝝe uidereñ reputa ee/seu occasio
nū gerende rei inductus/exercitu fiducia/patra
to. Ita uocante loāz/acie cū fāmatoꝝ cōflixit.
Ea fortuna/pugna fuit/ut nec melioꝝ felicitaz. Quoꝝ
ad finitū dictatoꝝes melius gesserūt/nō duo
mulio. nō miles duo/ꝛ defuit. eqs fortiaz auctoꝝe
l. Cominio tribuno militaz/qui aliquot ante an
pteu capto pugnā nō ꝓtrahente hostiuz agmē/de
traxit frenos equis. Atq; ita cōmutatoꝝ calcar

bus pmisse ne sibi hostes eos multa uis possent. Ita
pugnatū late strage in dē/ꝑcitis pedes/impetu
equitū/turbatis hostibus/in uertit signa/uictoꝝ
milia hostiuz cesa. Eo die tradūt auctores/ab eo
bis ad hostē signa ē lata/dictatoꝝe absente. bis
rem egregie gestā. Apud annalistas/scriptoꝝes
una ad pugna inuenit/in qua bāz annalibz/uota
ues pe missae. Magr equitū/ne extēta ce te
mulas pugnis/sibi/congressū in gremio ac cū
hostiū arma/subdito igne ceremauit/seu uotoꝝ
ad deoz aut piam fuit-seu ce dē ut et fabio auct
ri/Eo factū ne sine gle gle structuz/dicerēt capt
Hon quoq; ibi sanguē/aue sylua in mūpho fuisse. li
tē. quoq; de re ꝑpe gesta/ad senatuz Hō ad di
ctatoꝝez misse/argumēta sunt/minime cuiz eo
cōmunicantis laudes. ita acce dictatoꝝ ad factuz
adeptē/ne leges alios auctoꝝa ꝓta/ꝑse fecisse
uisitaz q Missū uocaz repente senatuscōsulē ex
ania ꝓpinquē. Cum uero i senatuz magr
legiones/q̄ equitū magr. Si illi impugnē/patrum
imperium fuisse. Itaq; plenū minaz uoces/ꝑfec
tū castra cū maximis tumultib uideri. Non tam
pnentie famaz aduentus superauit/pauore
tame ad urbē q̄ nūtiauerāt. Dictatoꝝez audiz
pene uenisse/alēnis pene ubis tra malli fuis
laudātez/fabius/bono exemplo aduocata/
obtestatus milites ē/ut qua uirtute/nē pris ab ī
festissimis hostib defendisseē. Eadez se/aui du
ce/auspicioq; uicisseē/Ab impetu cōtra ira
dictatoꝝis/tuta ee. Venire amicez i undia/mutuz
uicem alienę felicitatiq; fuisse/q̄ ge absente
res publica egregie gesta ee/malle si mutare
fortunā possit/apud sanniites q̄ suāos uicto
riaz ee/dolere impune dictatoꝝis spectaz-cōsq; nō ea
dem mente pugnaturos/q̄ pugnaturos doluit.
Et tanē inuidia/imperiū nūtiatez alienaz uolun
tatis. aperissimis q̄ armis ablatuz finisse mi
litib/ne se absente monerī posseē. Et nō id so
lum ad egregiā patrē/q̄ sine luctu papirio/nō ter
mes/nō manci milites fuisse/q̄ se abnuis
magr equitū diuerse/ac nō acensis dictatoꝝis
quid illi fortuz fuisse/siquod bellū casus for
tuitaq; communis/adūsa pugna euenisset/q̄ sibi
de uictis hostib/ne bene gesta/ita ut nō abillo
imperio duce/melius gerī potuit/supplicia magr
equitū-omittetur/neq; illuz/magrū equitū ī festis
oriez/quaz tribunis militū/quia ce tamen nibus/
quaz militib ee/si possit/comis seueritaz fuisse.
quid ne facti/unuz sed unū. Et tanē inuidia inuisū
dictatoꝝis papirii/fabius ꝑ preces ciuiū

a dñi tribunal ad sillens/ respondẽ iulia ne
uergamas ulterius/ cunctis ignez sumã pue
nicapue ostiũ indutiez tam ex se ipse simul
cũ gñã rei gestæ exãe exulẽ nõ uinctoꝝ uerũ
ẽ capto exitu dñantez ac quid habeant ima
gĩ equitiz imi habz ausum ꝓ mã adeñtez
sua cõsortum libata si cõ sẽtiz exãtus ei tem
qui ipsũ fiũt tuenda uictoria/ uideat/ salu
tẽ uni ꝯsortiũ ee ẽ clinatum ad mitiorez
sortiz aiuz. Postremo/ se uitaz fortunasq; sua
sue fidei iuuentutiq; ꝑmitẽ. clamoz ẽ ꝯcti
õnone oĩus uicibonuz aiuz hẽ. Neminez
illi uum allatum/ salus legiõis/ uo mass
haue mihi ꝓbẽ dictatoz aduenie. Classi ꝯperex
tẽplo/ ad comitiũ conez ad uocauit. Cui filẽio facu
ꝑ fabiũ magrũ equitiz ostauit. q; simul ex
i fẽplo Iouis/ ad tribunal ꝺ cessit. Cuiz dictatoꝝ
quẽ quit de te q; ue fabi/ ai si uiũ ipsũ dic
tatoris sit. Paucaq; ei ꝯss/ regia ꝓ uestã/
ꝓcures/ ille auspicia/ quibus quos creati equi
tiz censeas/ nec ne magrũ equitiz ad audiẽtẽ
ee/ Item q; illud uẽ rogo: Cũ me cẽtis auspi
cis ꝓfectuz ad uos fore/ uter uz ne turbatis
religionibz ues ꝓfectuz/ i disanũ cõmictẽ ꝺ fue
rit/ an auspicia ire retrõda/ ne quid dubiis dis
agere/ si mihi illud q; dictatoꝝ religio ipedim
to ad uz gerẽda fuit. Num ea magr equi
tiz solutus ac liber ꝓnũtiẽ ee/ Sz quide go si
ne uoto. ai ego ea atus ab illis tam ubi
ad uoluntatis mẽ ptationez nec dimicãda
tria sinia fuerit/ quin ea uestõres ne tueñ. Ne
te/ quicquaz nec me absẽte agẽ nec tueñ. Ne
te signa ai hostiz cõferẽ/ quo tu impẽio
meo ssto/ cẽtus auspicius tum batis religiõ
biz/ adiuuis mozez multarez. disciplinaq; maiorz
q; nuñ deoꝝ/ ausus es ai hostẽ cõfligere/ si ꝺ
si te ꝯsultus ee/ respondeat/ eũ ea/ cause uocez
mittat. agere dictoꝝ. si diuinis singlã/ que ai
ne spondẽ aut fraude ẽẽt. Ee nõ quem uelle ei
dem ꝺ uitatoꝝ ea pitis fini de iudicez ee. mõ mitã
sibi ẽ pri ꝺ uitatẽ q; ẽ gliaz rei gestarũ posse uo
a ferarez/ purgarez q; se iuuez atq; ultro ac
cusatoꝝ ret. Cui papirius redintegratã ira/ sto
tiam magrũ equitiz de uigas q; ferũ exstẽ
ri uisse/ fabius ñdez militez inplacabilẽ. Lacerã
tibus uestem lictoꝝ ubz/ ad manus tumultũ
raz i cõtionẽ miscẽtes/ se se ꝺ ceꝑ. Inde cla
moz ire oraz cõtiones ẽ platus/ alibi ꝑ ceꝑ. ali
bi imine audiebamẽ. qui primi fortẽ tribun
al sic tetẽtat. q; sibi cum ali' nu patrũ hostiliũ

ꝑcerauit/ Quabam ne ꝑtẽt magro equi
ne ei eo ẽ atiz dispnari ẽt. Exercitu cõ ao
a cẽa. Fabiuz globz/ in ae pabant i dem tez
dictatoꝝez/ nec ꝑcul seditione abe rãt. Nec
bunal quidez satis quieti erat/ legata. Cir
cũstantes sellam/ q; abant ne tẽ imposter
uz diez differret. q; ne sue spatiuz/ q; cõsilio ꝑ
darez. satis castigatas. adhuc scẽ as fabiũ ee/
satis deformatas uictoriaz Ne ad extremũ
finẽ supplicij tẽdẽt. ne uinco inuideat. Neu
patri ei clarissimo uiro/ Neu fabie gẽti eaz
iũgẽt ignoraz si pax ꝑ fab' pami equisa ꝓ
fecerẽt. in tuendez cõtionez missebat.
Ita q; intactis mihiuz animis/ subdẽ ignez/
de ingratiaz seditioni/ nõ ee ei atis/ nõ ꝓcudẽ
tiũ ei. Neminez id. q; fabio ꝑ naz d' pami
sua/ uicto uerisimi. si dictatoꝝ/ si ꝺ ce ei ira/
i festaz militaribez/ i sepulto ei tam ne/ mo
nissz. Postremo/ nec id segnẽ dan q; fabiũ
credẽ/ se uis iuuandi dane patos ee/ no
uidi expedire rei pũi fabiuz ꝺ ꝓpe ꝺ uitã
tis/ his uocibz ai i se magis iratum dictatoꝝ
ez/ quaz magrũ equitiz placantẽ. Iussi ꝺ
bunalib' ꝺ sedẽ legati/ q; silẽtio nec quicq;
ꝑ ꝓcez tẽptaꝝ/ ꝑ sine pitu q; tumultu/ nec
ipsi dictatoris. Nec appantez cui nouã au
dacia. Nox uelut i pio/ ei tamen finẽ fecẽ.

O magr equitiz missus postero die ad essẽ.
ai onis ad fi-mandẽ i sẽtibus patrum ex
ardiuz/ agitatã ꝯtionẽ ipa exterbantez/
dez ex castris romaz ꝑfugit/ q; patrẽ cauc
torẽ fabio/ q; ẽ ra ẽsili dictatoꝝ fuerat/ uo
cato exẽplo se natui/ cui maiorẽ ẽ ire ẽ ꝺ
patres uim atq; iuuaz licto. sũmonẽ
tiuz audiẽ/ q; ẽ i sẽtus ad eũ. Dictatoꝝ
ꝑquaz oportẽ ꝓfectuz ex castris/ ac exꝑdito
equitatiuz secutus. Ie erat dem occẽptoꝝ
ꝓsendi fabiuz papirius uisse. ubi ai desꝑ
catibus ꝓmissoꝝ patriuz ad eaz iram uiso
se natu/ ꝓstanter sinceꝑto i mitis animus.
Cuiz pat. o. fabi Quãdo quidez inquid ꝑ
te. Nec auctoritas senatus/ nec ceus ma
iestatez ꝓbitatez paris. Nec uictus. Nobilitatẽ
magri equitiz/ ac ipũ noiatiuz ualet/ Nec sce
que sepe hostez mitigauere/ q; ꝺ uitas pla
care. Tribunos pleb' appellatoꝝ ꝓtinus ad
ꝓpl'm/ cuiq; tibi fugiẽ ti exhibitus tui/ fugiẽti
senatus iudiciuz/ iudicez fero/ qui ẽ te uni
plus quã tua dictatura pot. Posse etiaz iudi
ui/ esse mus ne ꝓuocationi fisci/ aut rei/ ñ

ad hostilius cessit. Et cum in cognitionem
rei quo ad patres dictatoris cui ob magni
nec principis magis edicti ascendisset.
Deduci eius de nostris patricios iussit
in senatum secutus pater. Et ne agis
in quit cui eo nos deducis iussisti. ut ne q pa
tri nocere mitteret posse nobis mo
nstrari ignotum fabii senis in cuspidis stupra
crudelitatem q patrum. Se quoque dictatoris
vomere fuisse. Ne ad se quia ne ple
bi quidem horrei centurionem nostrum militem
violatum. Patricium tam exhostium diuque
sic exercitum imperatore. uictoriam q tuis pa
tris pectus quantum inde est. inde moderatiorem
antiquorum q nostram stupra. crudelitatemque

Dictatorem quintum cum creatus est. mu
mu cui. cos. ex obsidione ad ea reppti non
ultra fuisse quam ut gratus eius ad exacti
patris relinqueret. Fuit camillus in fi
no qui cepta sua senectute q auctoritate
fedissimo civi cum pugnasset. Non solum
in presentia moderatus ne esset. ne quid de
legato senatu plebeio aut senatu scitum
aut rogatum potissimum ex tribunis collega
tus fuisse q exercitus potissimum ex tribunis collega
tus fuisse. Et ne praeda eos militi daret. Capite
in quisitum obtrectatum male gesta de im
peratore illius ad eam diem ex mendacio populi
romani. Quam ne uictis quidem bello fas fuisse
urbem aut agros uictoribus ut ius fuisse imi
tus militibus uocari. Quid enim tandem vastum
fuisse. Fuit quia exercitus amissis. sibi ipse
fugatus. castris exercitu fuisse. quia ut il
lorum ne cum hostibus. Quam ne q fabi
us auctoritatem inferna. uictoria. supplicatio
nibus ac gratulationibus ex ea. Et q per urbem
patriam. arcem. sacrificia fuisse. honore de
nus. Simul ex tali. Mida tuis. ut gratus laceri
stectu populi romani. Intuere capitolium atque
arcem deos. Et ab eo diuos pius aut fuisse
ad uocatos. Id deos exercitus qui ex ducta
dustria. Et si uisse. latius. quae lucrum in ca
stris romanis. Et lentas in hostes fuge. Et
simul ad gratias. quicquid deus hominum fi

dei obsecratus. Et cum plenus filium plurimis e
lacrimis ageret. Et tabat ad eos senatus
manifestas. Fanor pp. tribuni tui auxilium.
Et memoria absentis exercitus. Expte alte
impium iuicium. Et populi. Roanus. Et disciplina
re militaris. Et dictatoris edictum. Primum
sep obstinatus. Et malitia impia. Et post ha
bita. Filium. Et ritas. publice uti cum. tractabat.
Hoc. Et iam. Et uxorem. Et dictorem. Et ne lib tatis
antea. Et duobus habens. Et esse. Nunc patres.
omnes. Et senes. Et ales de alieno imperio. Et
ta. Et patrie disciplinae militaris esse
nunc. Et gnis. Et ales. Et se tam. Et statum. Et cep
to. Et ei. Et q. Et dum. Et dictum. Et sunt tum. Et batus. Et
gnoib. Et ac dubius. Et dus. Et pugnasse. Et q. Et
ex iussu. Et pena. Et petua. Et ne. Et ee. Et non. Et ee. Et in. Et sua. Et
tate. l. papirius. Et ne. Et diminutum. Et optae
ne. Et potestas. Et tribunitia. Et violata. Et pa. Et violet
intercessione. Et sua. Et non. Et mum. Et ipum. Et neu. Et pls. Et
se. Et potissimum. Et dictatorem. Et q. Et us. Et dictatum. Et ex
quat. Et q. Et si. Et eas. Et se. Et non. l. papirium. Et ebrinos
se. Et pium. Et pp. Et uocatum. Et ne. Et q. Et quam. Et posteros. Et accusa
turos. Et cum. Et pollicita. Et se. Et ne. Et militem. Et disciplina.
Non miles. Et centurionis. Et non. Et centurio. Et tribuni
non. Et tribuni. Et legati. Non legatus. Et sui. Et non. Et magis
edicti. Et dictatoris. Et per. Et ate. Et ipso. Et nemo. Et hominum. Et ne
deorum. Et uendicta. Et habeat. Et non. Et edicta. Et impatorum.
ni. Et suspicio. Et obstinate. Et sim. Et comeatu. Et agri. Et militum
Et pacato. Et in. Et hostico. Et ex. Et ne. Et in. Et memores. Et sacra.
nunc. Et aeterna. Et sola. Et qua. Et se. Et ubi. Et uelut. Et ex. Et uictoque.
Et. Et fide. Et contra. Et desertam. Et cum. Et signa. Et ne. Et quem. Et ab. Et eo.
cum. Et ne. Et disciplinam. Et cum. Et dum. Et noctem. Et equo. Et in. Et quo
loco. Et in. Et sum. Et imperatoris. Et pugnet. Et. Et q. Et non. Et signa. Et or
dines. Et pugnet. Et a. Et cum. Et modo. Et ce. Et ea. Et q. Et ex. Et tum. Et
q. Et p. Et solleptum. Et q. Et sacrata. Et mulcta. Et sic. Et hoc. Et quam. Et num.
nos. Et nos. Et in. Et omnia. Et sola. Et offert. Et q. Et tribuni. Et plebi.
nam. Et obnoxia. Et capita. Et plicetia. Et pa. Et q. Et fabii. Et ob
iace. Et petentes. Et tribunos. Et q. Et suas. Et ac. Et magis
tratum. Et nos. Et q. Et eis. Et auxilium. Et abse. Et pertubare. Et libanut
onem. Et ee. Et sus. Et pls. Et non. Et ad. Et pces. Et q. Et obstinatae.
ius. Et ne. Et sibi. Et penas. Et magni. Et q. Et tus. Et dictatus. Et ne
mo. Et ee. Et. Tribuni. Et quoque. Et in. Et matas. Et ne. Et in. Et pceps
se. Et sed. Et ozare. Et dictatorem. Et in. Et stitue. Et ue. Et mas
ei. Et ro. Et huano. Et ue. Et mas. Et adule. Et sce. Et e. Et quam. Et fa
bii. Et dnet. Et. Et tis. Et ei. Et pnam. Et de. Et isse. Et as. Et ne. Et adu
lescens. Et na. Et pac. Et. q. Et fabius. Et ne. Et nomis. Et obstinatus. Et
alte. Et ad. Et genua. Et q. Et ra. Et de. Et pcam. Et dictatoris. Et dic
dictator. Et silen. Et o. Et facto. Et ne. Et habet. Et in. Et q. Et ne. Et quae
disciplina. Et militaris. Et uae. Et imp. Et q. Et manifestas
que. Et disci. Et mie. Et fuerit. Et quam. Et ta. Et pot. Et hae. Et die. Et ee.

nō nouꝝ eximiē fabius qui omē edictū impe
toꝝ pugnauit. ꝛ noxe dāpnatus donauē ꝑplō
nāno. Dolēti bimuice potestatē ꝑcarū nō
ullū aueliū ferēdi. Vnue q̄nte fabi fel inoꝝ
hoc ofēsū animaꝝ ad tiendū te quā paulo
ante in fuit abas uictoꝝia. unue id facā aut
cui abūne pmes quide si eodē loco fuiſſē q̄
fuit. l. papirius uenias dedūxit. oēa nue uo
les resistens igīaꝝ ꝑplō fouāno cui uitaꝝ de
nichil maius ꝑtinens quaꝝ si h̄ abi dies
sacris dūmūtiē dēte nē lello ac pace pati
legittima impia possis. Cuꝝ se nichil moꝝ
ai magr equitū ꝓmisiſſē. Digſſit eū tēplo
lentus senatus. Tenoꝝ ꝑplō aīcū fuit de gra
tulāt̄es hinc magō equitū hīc dictatoꝝi
ꝑsecutē. firmatuꝝ q̄ impiuꝝ milicare āu
mū ꝓculoq. fabi quaꝝ supplicio missubi
li adulescēs malli inde bāē. Poꝝtea
eo mo euenit ut quotiēs cāpꝝ dictatoꝝ
ab exercitu ꝛ cessit hostes i sānio monēt.
Ceteꝝ in cauē exēplū erat. q̄ē fabius
oꝝ ualeno legato q̄ cathis ꝑerat. Hequā
um hostiuꝝ magꝝ quaꝝ tūcē dictatoꝝis
ꝛ-aꝝ timēt. Itaꝝ frumētatoꝝ ep cāpꝝ aīcam
uentū exī fidus cesi loco unquo cēnt credi
tuꝝ uulgo ē. subuentū ei ab legato pue
uisse. m trisha edicta ex hoꝝtuiſſē. ea quo
q̄ ura alienatū adictatoꝝe militiuꝝ ātios
tū ante ī tē sos. q̄ ipla cabil q̄sho fuisse
q̄ ipius ꝑbus negasse. ei ꝑplō fouāno uel
aꝝ dedisse. ꝓsq̄ dictatoꝝ ꝑ pico iunte. L.
papirio cursoꝛ magō equitū. q̄nto fab
io uento quapiaꝝ ꝓ magnātu agēs castra
redūt. neq̄ aulꝝ satis letus ad nētū eius
fuit. ñ hostiuꝝ quicq̄ acciuit tēꝝoꝝis. Naꝝ
ꝓsteuꝝ die seu ignāt uenisse dictatoꝝes
seu ad cēt an. ab cēt panū facētes. illicue
ta agē ad castra accersēnt. Cetenū tām mo
uēt ī uno uno. l. papirio fuisse ne si duos cō
silia pauoꝝ sub fecuēt militiuꝝ foꝝce dele
tā. Eo die cū sanitibꝝ ꝓtuisse. pauē dub
io habituꝝ ita instruere obtectā nē laū
dibus duos ī ꝑdicta uictoꝝia ē. ꝑ les sann
nitū cēdē. ꝑ les rōāni nullā. ꝑ sensisse ꝑ
tis duūq̄ res uictoꝝie ob flames tē pandū
ī gentiuꝝ sui cēt sentētes mi stēdaꝝ comi
tan. taq̄ ad habitis legatis ꝑcātuꝝ sau
cios multes in serens in tētoꝝia capue si
gulos ut se se habēnt rogitas. auiaꝝ eoꝝ

nō iatī legatis. Cū mi sq̄ ꝑ stū. d̄mā
dabat. nuꝝ ꝑ se ꝓpiare. ita deuē egit. ut
me dēdis coꝝ poꝝ ubus. ai mi mlto ꝓ us foꝝ
et detellam. Multuꝝ ī patoꝝis nō ualuē
tā nec q̄q̄ ad salubꝝitatē efficacius fuit.
si q̄ gratu āo aīa accepta ē. Refecto exē
tu. aiꝝ hostē cōgressus. aue dubia ſte sua on
tuiuꝝ q̄ ita fudit. fugauitq̄ sanites. ī ille
ultim eis dies cōferēdi signa. tā dictatoꝝe
fuerī. Postē. Dem qua diuite ꝑd ſtes uic
toꝝ exāti. ꝓlustra uitq̄ hostiuꝝ agroꝝ. Hu
lla āma. nulla uī. nec aptaꝝ. ñ ī sidus ex
ptus. addebat. Illa ita tē. q̄ dictatoꝝ ꝑdaꝝ
omē coiuerat militibꝝ. nec ita magis pu
blica. q̄ ā ꝓuinciaꝝ. omdū ī hostē deue
bat. Ibi cladibꝝ sibacti. sanites. pacē adi
ere atoꝝe petere. aī quo pacti. ne singula
uestim mē ta militibꝝ. q̄ annuꝝ stipēdiuꝝ
dare. eaꝝ ne ad senatuꝝ uulgi. ēē ne secutus
se dictatoꝝi. ꝛ spondeī. uni ei fidē uīcinq̄
causaꝝ suaꝝ cōsidantes. Ita deducti. ē sanni
bꝝ exāctus. dictatoꝝ triumphans urbē ī ingress
q̄ aī se dictatuꝝ ā abdicare uellet. ꝓ suasu patruꝝ
ꝑ uasiſ abdicauit. Cōss. creauit. c. sulpicius
longus iteruꝝ. q̄. emiliū tertianuꝝ. sanites ī
ferta pace. q̄ de cōditionibꝝ agebat. ī duo
as annus abiuste retulē. Nec eaꝝ ipsaꝝ
sēa fides fuit. ad eo poste ꝑ papiuꝝ abisse ma
gratu mutatuꝝ ē. Pozrecti ad bellāduꝝ ānū
s. ē. sulpicio. q̄ emilio. auluꝝ q̄dꝝ annales
hīc cōss. addefectionē sanitiuꝝ ap uluīno
uū bellū accesse. utroq̄ exāctus missi. sul. pi
cio sanites. ap uli emilio foꝝte euenē. Sē
quin ipī apulis bellū illatuꝝ. ꝛ locos eui
gentis ꝑ plūs ab sanitibꝝ uix aseruīs eo
tēꝝe ꝑpul santuꝝ bellū. ꝓpius ne sit. ī fac
nō apulis ab sanitibꝝ armā lata. ꝛ ea uēq̄
si mulgētē bellū rōānis fuisse. nec tam
res ulla memoꝝabil acta. q̄ ager apul fān
nūq̄ euastatuꝝ. hostes ñ h̄ neq̄ illic ī uēti.

Rome nocturnꝰ ciuꝝ ita ex sōno tē pi
dā repēte cautes ex cauē ut capitolū. atq̄
ara. menaq̄ q̄ ꝓxte. plena armatoꝝ fuīē.
cursatuꝝ. clamatuꝝ q̄ ad ma. ōi h̄ loas cēt ꝑa.
luce. nec auctoꝝ nec causa erroꝝis. cōpauit

Eodē ānō de tusculanis flauiq̄ uōgratiē
ꝓ fuit. indicū. cō. Fabius. Tribun. ꝓ. ple. ꝓ ulit
ad pl̄m ī tusculanos. ꝑ aduenē. Auctoꝝ que
de ꝓ silio uelieni. puernate scīb. ꝑ plō roāno ꝛ

e sulpici lo
cōsules. q
emiliū tēpa

tiuz fca ſſiēt. pplꝰ tu ſcalani⁹ cū gnigib⁹ achiēz
tom⁹ uen. eq mlt⁹ tu d⁹ ueſte mutatꝫ ee
ſpecie uoz⁹ ēt⁹ cāute ſ⁹gentibz oīuz ad uol
uesſ phi⁹ ītaꝫ mīa ad pene uelꝫ ſpe tendaz
qua causa ad aīm p ūgand⁹ uatur. Tribz ōs
pē pollaz antiquaz legez pethē ſīna ſiuit pu
lerꝫ illeratos necaī. o mulgeꝫ lib⁹ ſtabaz
ons legē lelli uenue mem oziaz el ne tuſ
ai lah⁹ ī pene taz actoꝝ as ductoꝝ es mā ſiſſe
ad patriz eratez cōſtat. Nec quēquaz ſēme
expſlia tribu candidatū ſēme datū papi
taz ſentē ſohtū. ¶ In ſeq⁹ti anno fabiō. l.
fuluio cōſſ. Q. fabius. oze nelius amma
dictatoꝝ q ui. fabius ambustus magiꝰ eqtuz
metu grauoꝝ ī ſanno lelli⁹ cōducta ēt pze
no afi nutimis ī uicīū diuebat⁹ inta noze de lec
tu hiēm⁹ eq⁹ gnuz eq tuz ad ūſtis ſanuatꝰ du
xenit. caſſina ī hoſtiū ſamoſe ta pōta tāq
paul ab eēt hoſtis. ai ſlubrio aduenīt ſq tuz
legiones tāta ſenbaq ut ſtellatuz uſq uſq ad
ſtatiaz nmaq ī ſenet. Noxia appanebat. ad
phibuit mō ſumta ad ozīm. Nec diſſimulabaī
ozta luce pſilio die ſtatuo. dictatoꝝ ubi ſpe
ſſe dimicatāz udit ne militez ultiuz dſpno
loc ēēt. ignibz cēbzis relictis q ſpectuz hoſti
uz ſiuſtret. Silentiō legiones eduxit. Nec
tam fallē ppe ſpingtatū caſſinaz potuit ci
ues exēplo ī ſcaut ita inſtructe agmina ut
anne luaſſe pho ablimēt. ¶ Je pedeſtres
qde orpie ani luaz caſtris egreſſe. equeſ lu
ce demuz au ſus ī curſum in hoſtez caſpendo
no uiſſimos p mādaq; migs ad tranſtaī loaſ.
agmī detinuit. ſeq pedes eqtez ad ſcāndq
tos ita orpis ſanmis urgnebat. Tuz dictatoꝝ
pſilio ſtin magno i armoꝝ pgredi nō potuit.
euz ipſe ī quo cōſtiterat loaī caſtris dimicāī
uiſſet. Id ubi ex cāi ſulo undiq; e qtanī ue ha
bilez pcēti⁹ oppp tā pe ſiei n̄ poterat. Itaq;
ubi neq; exidi neq; manū cōmitti orpiaz ee uidet
ī ſtituit. ad eq pedimēta exagminē remota
ī ſtructe ordīa q hoſtes q aīm⁹ humbz pauo.
ſtitere id maxīe mouēs. q ignaī loco ī mquo
n̄ hoſtī ceſſiz uelut fugiēdi ſpectos ſtimu
bilez. qui ſecuti ſtuerāt. Id aliquando ut equa
uit pugz. ita pcīdē de ſtuctoꝝ ſanmite clamoꝝ
ez ibaī. eē atus patriq hēcules ille dic. ab hoc
ad hoc ordīa. ad ordiz. ita ornatꝰ ordīatim ſtu
ctꝰ. ut neq clamoꝝ ue pmo ſermel cōcuſſi
ē. Sub lanc ite ratiē ſtructe. neq; ſigna p motā
loco ut ordīe ut erepta. Neq; ne cāſtiz ab ulla
ſte pauꝰ. in ſuo q̄ſq; gradu obnoxiꝰ ut q̄ uolu
ſaltus ſine reſpiratiōe ſpectu pugnabāt. ſic
mutuꝰ equal⁹ ut oꝝ q; rēē pugne. inde fatiga
tionez ultiq; aut necē ſpectabat. Tuz ſ⁹
res. uiz ferox ſua uis. uiz cōſilia duabz deerāt.
Cū ſubito ſanmitez equites cū turma una
lōgius p uectā. acie piſſet impedimēta rōāz
p cul ab armatis ſine p ſidio ſine mumi
nito ſtare. admiratte pōe impeū facāt. Q
ubi dictatoꝝ tre p idus mītus actu ſit ſine
mō in quit ēe. pōaz p ſe diāc. Alys deīn ſin pē
alios dim⁹ paſſim. ferocq; fozuma ſaq; mul
tū uocaſſerabant. Tuz magiō eq tuz acto ue
des tu inq ud. ō. Fabi⁹ ab hoſtiū ſyte om mi
ſſaz pugna. h erat ſpedimēta ſpedimēta nīs. agge
re dē. q; me pōam dū oī mlt⁹ tu dimi eue ſe di
ſſipatos ratos eq ſ fidentes ratos q; ſenū
ī manu ſte ſuenies. q quoſq; dū pōa one
re de ſermes. ſ; utaq; pugna cuīe ſ⁹ pnes te
eq ſtre ſit dec. Eq tuz a cies qualis ſ ee ſ uec
ta in diſſipatos impeditoſq; hoſtes. cede. ne
plēt. ſe ſarcma omiſſas repete ob uacātes
pedib⁹ ſigrēaz oſternatoꝝq; equoꝝ neq;
pugne neq; fuge ſatis potētes. cedūt. Tū
de leto ppe eq tatu hoſtiuz. ō. Fabius clāaz
dictus pauliū alys. abterge pede ſtre. agē
ad oztam. clamoꝝ inde nouus actus. q ſam
tuī ēnut alios. q dictatoꝝ ubi reſpectates ho
ſtiuz ani ſigna nos turbataq; ſigna q ſtructa
ātez acies. udit. Tuz appellat. tū ad hoztaī mi
lites. tribunos phā pesq; ozd⁹ nōa ſi adite
randaz ſeaz pugnaz. uocat. Hoiaco clamo
re. ſigna ī ferūtū. q uocaīq; p gredieban⁹ ut
magis magisq; turbatos hostes. cernebat
Equites ipe ia pn̄ erat ī cōſpectu. q oz ne ll
reſpiciens ad impulsos militū. q manu
q; nocte poterat monſtrabat. ue exilla ſe ſuoz
pām aſq; ad ne equitez. q ubi audituz ſimul
uſuq; ē. ad eoꝝ ipete lalazis q; pdīē pene to
tū tulerat. nullū ne tuq; oblitū ſ⁹ ut ſecaī
q; ſi tū ī tegn ea ſtris ſignuz pugne accepi
ſſent. Cōtaq; ne ſe ſ hoſtū nec ullū ſtris
tollerare. Inuez equez pditaq; uī potuit. petz
ī medio ceſſ pti ī fugaz diſſipati. ſb pdē ther
reſtātes. ac caī nūcios ceadit. ab equite fuge
tiuz ſtrage ē facta. ī q uos q ipe impatoꝝ ea
die. hac de mū pluz ſanuatiuz ies ita in fregit. ut
oīz annalis fidem ēt. minime id quidez mi
nuz ed. ſi impio bello. q ui ne fe dus ſuſcepti
ſeſhozibz mento deſquaz hominibz. nichil

Pugna cū ſānitez

Nuncios qui d'gnis.

Caudin. 8. ℔ cau dine furcule.

Calatria.

furcule caudine

pspe ag̃ente/exp̃iandis idolellis/magna mise de luẽdis q̃ cẽ ad refrenãe cõ/uersiõ supplicã nouo pãi cõe. an oũs i nouo pleante sanguine. sitiebant q̃ ritu quidã nominate ducẽtes armoꝝ unũ maxiẽ nois p̃ ostẽsum clamãtis/bz tuli papi exaudiebant/ nobil potens q̃ erat aute dubie p̃ma rum i dignã ruptoꝝ/deo coacti refrenare p̃ces d' cre tis fe cẽtũ/ne bz tuli papi romam/ de de ire. n ai eo p̃da omis romana/captiuq; ut romã muret̃/ quecq; nis p̃fecales ex fe de rep̃ente cdẽt/sedm missaq; relatu cẽnt. fecales romã/ut cẽsuer missi/nouo p̃ bz tuli ex amic ipe mozte uolũtate ignomi nie se ac supplicio subtraxit. Placuit ai oꝝ p re/loma quoq; ei dedi. Nech tam̃ eam ne tis p̃ca p nuos/ac signa ogita ex p̃da s'facere p tas/ cẽ rum nis imit̃ fuit de diuo dictatoꝝ nup̃ hanc. hae lellus deos/ lellanis/quida ducẽ es se/eos q; de sanguibus triumphasse. fabũ q; ẽ. in apulas/ p̃ces s'acq; inde magnas p̃das egisse/ nec dissepat quin dictatoꝝ eo anno/ melius fuer. Id ambigne lellinę gẽis orta creatus sic/ut ut cẽt quibus romanis q;. plantus p̃oꝝ gnũ mozlo fozte implicari erat. signũ nuce dis quadrigis datur. functusq; eo/aut fame memoꝝandi imp̃i/ misse no fe dictatore abdicauer. Hec facile e/ai nẽ rei aue auctoꝝ. auctoꝝ p̃ferens. vitaq; meoꝝ fum ebꝝ laudibꝝ neoꝝ/ fallisq; imagi nis titulis/ dis fãmi/ad se. quecq; fama nẽ gestan/ bonoꝝq; fallete. medacio/ora hũc. inde exte q̃ singuloꝝ gesta/q; publica monumẽta rez ois/ nec q̃ uisq;/ equal cẽ p̃ribꝝ illis simptoꝝ extat/q; satis cẽu auctoꝝe steti.

Titi Livii ab vrbe. condĩ vicesimi quinti liber explicit. Incipit liber vicesimus sextus.

Equitum huic ciuiꝝ/nobil'tate romana/claudia pax/tuto cal iunio. C. p. postumio. cos̃ sãctes eo anno i pacẽ/ et ponã iz bellum. f. habue re/patre lõge p̃rudentissimo natuꝝ p̃mus ipe/bellatoꝝ ducẽ q; si ubi legati qui ad deprecandas eos missi erant/ pacẽ i fecia redierunt/ He nich actuꝝ i gd hac legatione cõsecutus/ expiatiꝝ cẽ gdq; ex fed̃ rupto/ uana i nas celestiuꝝ fuit/ sacris sacrifq; quibusq; diis coꝝdi fuit/ subigi nas ad necessitatẽ dedendi nes/ q; anob ex fed̃ repete fu erit/ nis nõ fuisse cõtẽtus. Supplicauimus/ fedis expiationes/ spẽtas/ quidem ultro/ fieri ad placandos deos/ imitãdo sacrifq; hoies/ potius quaꝝ p̃mas feraꝝ/ res hostiũ impedã captas/ que bello/ sine mẽ uidebant/ remissi/ sluctuoꝝ belli/ q; uinos nõ potuim̃/ pñi cus/ ta fato/ de imp̃io romano cõꝝ neq; ex cõtagione noxe/ te manẽt/ penes nos/ romã potestas/. Quid ultra tibi nõ ame. quod fedẽ/ q; dus dixit fedus fedus/ dedo. quẽ tibi tuam inuic/ que mecum supplicium iudicẽ/ feram/ nemine. Neq; publicus neq; p̃uatus fugio/ si mihi/ ai p̃tẽ noxe/ iuris humani religẽ/ opi/ ego ad deos iudices me/ l'amde supplicio/ fugiaz/ q; p̃cabꝝ ut uras sinas/ ut ãe/ i eos. qbꝝ nõ sine/ reddite nes/ Non alienę alienę accumulate/ satis sic/ quoꝝ se mihi/ non mos noꝝ/ n' addicio exactoꝝ cõꝝ/ silua/ se quina/ dena/ dierum/ es exacte. placãe/ neq; ãe. Tusi autẽ diꝝ sanguines/ lamandaq; usq; ad/ pluentes/ Tusti/ e/ lellus sãctus/ q; bꝝ nece sanuiz/ q; pia arma q̃bꝝ nulla ni ãmus relegatus/ es. p̃inde ai nez humanaꝝ maximuz monituz ai sit/ si qua p̃pria ne q; aduisa agat/ ne dus/ p̃ceps/ habeto/ poza bella aduisus deos magis/ q; homes gestisti/ hac q; sit ne du ubi ipis dus/ gestuus. Hec nõ leta magis q; uera uaganatus/ exercitu eductu/ clam/ diuz calles q; p̃/ occultissime ducat. Ideo ad calẽ ubi iaz cos̃ uanos castra q; ee au diebat. milites decẽ milia/ passuu habitu mercis/ precedere/ duos/ alii/ alibi/ ut p̃ uil uam/ pascẽ uidẽ/ p̃sidio. ubi i ẽ/ dentes i/ p̃datoꝝes ut ideꝝ oĩbꝝ simo consule/ legiaꝝ sãmniũ i apulia ee/ lucenã oĩbꝝ copis atti sse. nec p̃ul abee/ quin ut capiat/ ia amissuros/ ai de i dustria/ mulgat/ uenẽa ad romanes/ fidẽ/ duxisse captum/ maxiẽ q; p̃ mo mis omis cognebat/ hinc erat dubiũ q; n lucennis q; uẽ/ ferret/ omis de fidelibꝝ suis/ si mul ne/ apulia ois/ ad p̃sidez troꝝ/ defice. Eam/ qui uẽ ab hiltẽnio fuit/ me ad hucinaz/ ferebant me/ alea p̃ oꝝ/ manus/ pactes/ aptaq; si q; nam/ tuoꝝ/ tuo fere/ lõgioꝝ/ alea p̃ furculas caudinas/ bz emoꝝ. sita natus locus e/ saltu' duo/ alti/ angusti. siluosiq; ẽ/ montibꝝ montes/ cuta p̃ medium/ me se iunctis. ita ee/ me ee/ satis/ pates/ clausus i medio cap̃/ hẽnd?

aquoſ uſq; ꝑquez meduz iter ē. ꝛad quaz
nem as ad eaz tranſe ꝑme angustie ꝛ. ꝛdue
eaz quaz ſ ſmutuꝰ retro nũa repetẽda.
aue ſine puto ꝑgas paluꝫ ſaltuz altiozem
ꝑ pontozez qz eua dẽ. Jn eũ cãpuz cãpuz
cũ nua alia ꝑcauaz nupẽ romanꝰ remiſſo dgm
ine ad thas angustias ꝑtiꝫ ꝑgrediẽ ſeptã
d'iectu arbor ſaxozuq; i gentiũ obiaẽtez
molez i uetiere ai ſemis hoſtiliꝫ appamuſq;.
Pꝛeſi diuſ eaꝫ i ſũmo ſalu conſpiãe atati i
de retro qua uenerãt ꝑgime repetẽ nuaz eaz
quoq; clauſã ſua abiecerãt muſq; i uerſũ ſſi
ſtut in gradiũ ſine ullius impio ſtupoꝛ q
oũz nos. de uelut tozpoꝛ gdaz i ſolitã mẽ
bza tentez. Jnuiẽ reſq; aly alios tiã alteꝛ
quiſq; cõpẽ magis mꝰ tis de cõſiliꝰ duabꝰ
Dim i mobiles ſilẽt. Quã ũ ꝑtozna cõſa ẽ
gi undẽ q expedire quaſdaz utilia opi quã
ꝑ ludibꝛio fozemumiẽtes ꝑdiuſ utꝫ. de ſpe
ona ad ꝑta cõmebaẽ. Dam ne culpa malꝫ ad
deſcẽne ꝑſequiſq; nec hozteꝛ ullo ſi impã
te ad mumiẽdũ uez ſi. cũſtitꝫ ꝑ aqꝫ uallo
cãldante ſua ipi opa alabozez q; untuz ꝑ q
q hoſtes ſimple i ꝛepabaẽ. Cũ miſſabili
cõfeſſione eludẽtes. ad quos meſtos ne
ſi duocaltes q dez ꝛoſiliũ ꝑdiuec cõſilio nec
auxilio loaꝛi ẽ ſ. ſua ſũte legaꝛi. de tribꝰ mi
one muẽ militeſq; ad ꝑtozẽ uſi oez quã
uiu dij imozt aliꝰ poſſimꝰ ab duobꝰ expoſte.
ſtentes magꝰ ꝑ cõſiliatꝰ nou oꝑſſile. Cui
ꝑ ſigrino q ſſi ꝑ fiemẽ. aliuſ pobiꝰ uiaz
aliꝰ paduſq; montiuꝫ ꝑ ſilias q ſemi ma
poſſeſſant. Dam nõ ad hoſtẽ ꝑ uenire uiaz
que ꝑ anos iam ꝑ te xxx. uicoꝝ oſa eqꝝ
plana eſt romano i ꝑſidiũ ſamnẽ pugnã
ti. ſſilius quo aut q ea nũ motuſ molin
ſede ſua pami. Duz ſi imineꝛ inga qua
tu ad hoſtez uenies. ã mata ſermes foꝛtes
iguam panẽ os capti. atq; uicta ſuã. Neſe
niz quidez. ad leue moueꝛ obiectuꝫ eſt
hoſtis. ſedes leſſiuz ꝛnficientſ hiſ ſuaꝛ
ſi monuꝛ qua ubi q quietꝰ ſi meuꝛe nou tra
ducta ẽ. Ne ſſimulabꝛ quidez cõſiliũ inteꝛlens
ſuppetebat iebꝛ taq; unuſ ſi here totiũ pon
tiuꝫ patez i patꝛis cõſiliatoꝛiuꝫ eſſe ꝑã is
gratus animis nõ militaꝛibꝫ ſolutꝫ q; ciuibꝫ
quoq; ab ſeſſe ante muniꝫ i cꝛpoꝛe tam
affecto ingebaẽ uis q; animꝰ ſilijq;. Cui
ubi ubi. dcẽpte ad ſuꝛcaulas candinas inteꝛ
duos ſaltus ut clauſus eꝛat eꝛatus nõa
n. q ſiluus abnuto ſiliꝰ conſiluꝫ ob iq; ꝑ
mu ſi nuolatus omnicẽdos. Quo ubi ſpẽ
ta ſinã eſt. teniq; eoꝛ nemeãte nuntio ſi
lebaẽ. Conſiluꝫ ad unuſ ob ine ſtinẽdos q
ubi tã diſcoꝛdia ine ſe uelut ex empti
oꝛ acto reſponſa dat. ꝑ q; ſi liuus ipſe
i ꝑmiſ iam animũ quoq; patꝛis cõſenmu
ulſe i affectu oꝛꝛe rebatuꝛ. Dam o ſenſu
omnuz uictus ẽ ut ipz i cõſiliũ actuꝛe
ret ecgnatuſ ſenec. planiſtro i ciuiſtia
dz ad uectus. vocatuſq; i cõſiliũ ita fe
me locutꝰ eſt. Ne michil ſine ſue muta
uet cauſas. Dam tũ adiacẽ. poſſe cõſilio
q opta muz ducẽ. cui potentiſſimo ꝑ lo
p ingens ſtiſicaꝛ ꝑ petuaz ſirmare pacẽ
amicaꝛ q. Altero cõſilio i multas etia
tes quibz amiſſis exantibz duobꝰ aut ſa
ale ne ꝑ pnia uires ꝛõana res ſeſſum
diffente. Cuz milliuz cõſiliũ eſt. Cuz
ſiluſ. aliq; ꝑncipes ꝑaẽctando exeq
ret. quid ſi media ua cõſiliꝰ ea ſe ue ea
ue q dimictẽ uctuꝫ i uolumes. q legꝫ eſſi
hiſtuꝛe ſelli uictꝛs impmentẽ. Hec quidẽ
ſinã in quit ea ẽ. q neq; ꝓmuas paꝛatꝫ
imi mias ſollut ſuaue mi quos ignomiã
ꝛetinens. Ea ẽ nõa gꝛ. que uicta que
ſoẽ ne ſaae ac. uuute ſẽp i ꝓuꝛabꝰ illoꝛ
quicqd iſtic ꝑſens neceſſitas i mſtẽſe.
Neq; eos ante mlaphos penas expetaꝛ
quib quie ſoẽ ſinet. Nõ. uc & ſententia
acepta hermnius dom ẽ caſtꝛis ẽ. auc
ctus. Et in caſtꝛis romanis ai ſi ulla
mlo ornatus. ad eũ pendiz ol pti ẽnt.
Jam ouz neq; i opa ẽ uicti neceſſita
te legatos mictit. Oꝛ pmũ pacẽ equũ
petẽtẽ ſi pacem nõ im petrauẽ uiꝰ pzo
uocauit ad pugnaz. Tuz puntius de ſella
caz ẽ reſpondit. q qui. ut uicti q dẽ acca
pti foꝛtunaz fateꝛ n ſanẽ ſexmes aim
ſingulis ueſtimẽtis. ſub uigiz imiſſiuz.
ſſilias q dnones pans equas uictis ac iu
etoꝛibus foꝛe. ſi agro ſamniz deadẽit.
colonie ab duceꝛ ne ſiſſus. De iꝰ legibus
ꝛoamuz de ſamniteꝛ equo ſedẽ uictuꝛ. hiſ
cõdicionibꝫ pacatuz ſe ẽ. ſedus cũ omſ
ulubꝰ ſerme ſi quid eoꝛ diſplicaꝛ legã
tos redire ad ſe uelint. Jꝰ cũ legato remi
tatuꝛ. gremiis omniz ſubtꝛ exoꝛtꝰ
ẽ. Dam taq; meſticia inceſſit. uti nõ grauꝰ
acepti uidẽ ne ſi mutaꝛetuꝛ cõſiꝛ eo law

mozte appetendas ee. Cuz diuꝰ ille nus fuisse n
cõsules aut pfectũ tã tm pi aut comitẽ fed̃ cuz
ne cessantiz hostẽ posset. Cuz. l. lentul⁹ q̃uz
pzinceps legatoꝝ iuuare atq; honozabz eat
patꝛũ meuz inquit cõss sepe audiui mem
oziantez si i capitolio iuuiz nõ fuisse auctoꝛẽ
senatui dimittendi agall' ãimaꝛ. quã do
nec fossa uallozq; abigeretur mo ad opꝛ de
mittendũ hostẽ clare cẽtes erũpere sinũ ma
gno pcursu, et tam sine cꝛa pmitte posse. Oꝛ
sillis ne de aduerse ex capitolio dimissis ihostem
haue quo sepe modo obsessi obsidẽtes erupe
rãt. ita nob equo aue unicuiq; locꝝ dimicandi.
Tanaz nõ cuz hoste ex pia cẽt. nõ michi patꝛũ
animu indoles meũ filio dandu de cẽt. Equide
mozteꝫ ppatria pclaraz ee. Pateoz. inquit. Do uo
uere ppio rõano legionibz q̃ li medio finũ m
mictũ hostes patꝛis suiz. Et h̃ patꝛiaz uideo hic
quicq; rõanaꝝ legionuz ee q̃ misi p se ipse ad
mozteꝫ nec ire uolũt. Qd̃ habt q̃ mozte sua fu
ge. Decꝛeuit. dicat aliquis q̃ mea. q̃ eaz tũ
haz. aq; na urbe ire uoluit si mo hercule pdũtur
ea omia de letoz euatu nõ suauiter. Quis enim
ea tuebitur intellis uir deuicto atq; ihẽmis
milauidaz hercule q̃ ãgallozũ impetu de
fendere. Ameis euatuz cum multis q̃z ducẽ im
plozabũt. Nec oss sser opessis. q̃ si tuando pa
triaz tuam. de dẽ do ad necez patriaz defenꝛe.
ac pro ea. at fede ac ignominiosa de ditiaz.
Sz cauta patria ee. Vetaz ignoia eaz. q̃ mozte
mã si opus sit. Subeat. Sulpat. Ista quã cauta
e ingꝛatas. q̃ patiatur. Necessitatiz quã nec dy
qdez supant. Nec oss. ne dimitte animus cauta
tez quã auro maoꝛis nrẽ redemer. Cõss.
Pfecto ad pncipiuz ꝛõ colloquiz. cui de fede uictoꝝ
agi nec. Neq; mitte. Iussit. ppli fed̃ fiet po
sse. nec sine fecialibz cerimonia q̃z alia sol
lẽpni. Itaq; nõ ire ualgo ac diuẽ. audiuisq;
eaz sanxit. fetiãlẽ patꝛ. Quadrigatꝛ. Sagmina
ferat. Quid e aue sponsoꝛibz in fedẽ opus esse.
aut obsidib ubi pcatione legiõis signis. p quã
pplin fiat. quo min legib dictas steterit. Nec
tã uppie fenat. Quez admodũ ac fecialibz
pzeuis senatũ. Sponsiõe nitꝛ oss. legatiq;
sponsoꝛes. Tribuni militaꝝ. noiaq; oiuz q̃ sponsiõ
de fẽ. eet. Ubi ea fedẽ acta ees. pẽ quã
duoꝝ fecialiuz nõ eet. nisi q̃ ne necessariuz
fedis dilectiones. obsidẽ. q̃ ac equites im
pauꝛ luerit. si pecuꝝ ni stante. Ds inde statim
ut tradẽdus obsidibz. euatuq; ẽt. Ermu mictẽdo.

Nodiente gladiuz lucez in cassidis oss. adducẽ.
ut uix ab his abstinẽt manꝰ. quoꝝ ignauiã
fedus inde quaz uenisset. Abitum. Illis nõ
ducẽ loquẽ. nõ explozatoꝝez fuisse. Lelius ni
mõ. deos in fouea missos. Illy alios in uen
tẽ plant. Anima mea tradẽda. ni ex mes fu
gas. Extꝛas. obmoyndaq; coꝝpoꝝ hosti. p pone
sibi mente ãi oculos. ingꝛuz hostile. ludibꝝ
uictoꝝis. q̃ uile. supplos. p armatos. in cẽmuꝝ
ter. Inde fedi. dgnimus mutabilez uiaz. p so
noꝝ urbes redꝛũ in patriã. de parẽtes. q̃ sepe
pi maoꝛes. q̃ eoꝝ. cruz pbates. ne illet. se solo
sine uxe sine fetu. sine dote uictus. sibi nõ strage
hauisse gladios. nõ manu ac hoste. ofense. sibi
ne quicq; animos datos. Hec fe mẽtib. hoꝛa fatu
bz. hoꝛa. fatal' ignominie. aduectꝛ. omia cũ hoꝛa.
Expendendo factum. quãque pcepta ne animis
Jam pmuꝛ cũ singulis uestimẽtis. in mes. et ea
uallum exire. missi. pmi. traditi. obsides. atq; in
custodiaz ab ducẽ. Ds a. oss. Abire hic ꝛes. ni
si. Palude. mitaq; detracta. tam tẽ ipos qui
paulo ante eos esse. audos. lacerandos q; ee
fuerãt. missa tiõez fe. ac. vt sue q̃q; ondionis
oblit. ab illa. deꝛogatione. tãte maiestatis
uelut ne. Fando. spectaculo. astitere. ex. Eas. pzi
mi ossiles. ppe. se. munidi. Ibunguz missi. Duzuz
qui sq; gradu. pzimi. erãt. ita ignominie obiec
tã. Cui demceps. singule legiones. Circũsistabãt
armata hostes. explozãtes. eludẽtes q;. Gladios
ereiaz plenisq; iracũdia. uulnãdi. necandi. q̃z. Ruui
ẽ eoꝝ. in dignitate. rerũ. ac. oꝛ. uictoꝝez offendisse
Ita traducti sub iugum. q̃ pene grauius. est
p hostiũ oculos. Ci exsilio eruisse. q̃. Sue. lub
abi. sens. extracti. Cui p̃muz lucez. aspexe. ubi
si. tãm ipa. uita. de fozme. reuẽtibz. agñ. omi
mozte. uisoꝝ. fuit. Itaq; ci ãi noctẽ. capua
p uenire. posset. Iacẽti. de fide. socioꝝ. q̃ pudoꝛ
p pe. piebat. cui. uiaz. fuit. p. aut. capua. omiñ. ege
ni. ozpa. huius. pzoꝛis. habuerũt. q̃ ubi. ẽ. capuaz
nũciatuz. est. ac. missum. iusta. socioꝝ. supbiã
igẽs. tã. capanus. cõsessi. i. signa. sua. cõsulibz.
fascẽs. lictoꝝes. arma. eq̃s. uestimẽta. cõmeat.
militibz. lemgue. mictũt. q̃. uenientibz. capuã.
cui. se. natus. ppli. q̃. obuiaz. egressi. iuxtis. oib.
hospitalibz. priuatiq; publicis. sup̃ãt. offertis.
Neq; ullis. socioꝝ. umquaz. tam. le. mgni. et
alloquia. nõ. mõ. mones. ẽ. ac. fz. ne. ut. oculoꝝ
q̃dez. ad. collẽ. aut. cõsulatus. animos. cõuali.
uerit. efficẽ. potuerit. adeo. sup. moꝛes. pa. diꝛ
q̃dez. fuge. collocata. ee. houz. augebat. pu

Romani sub iugo missi

sſēp̄dio cū uuenes nobiles mīſſi ac pua uſq;
ſiaſcētes ad finez cāpanuz pſe q̄nēt reuiſſenc
vocatiq; ſamaz pauecātib' maiozibz natu
q̄ulto ſibi meſtozes q abiection' ſanm uſos re
ſeneē ſid eo ſilēs accepe mutuz agnī ſe ſtiſſēta
ē ī tolez illā' nō wdē ſaluces. Non ſalutāuit' aneq
ueſp̄ſtiz' nō hi ſoē q̄q̄ p̄mecu ſcouis ſe. Tāq̄ ſeruē
tib; ad huc ē uuab; iugu; ſub q̄ de miſſi ēdne exē ſā
mites' uictozias Non pelagu; ſolū ſz̄ q̄ p̄ etuam
ē piſſe enī eos' nō womaz' ſtaut ante' ſtallos' ſet
q̄ multo le thoſſus ſuic' ro mana uīcuē ſe vocāq;
Cui dicere nē dnē q̄q̄ d̄ploz atū pene nom
nuz nomī ī ualho ſonoz ſidelez ēē' Dicā tur
oſſus caluus' o uſſus clarus gnē facuſq;
cū ſtaz etate ne nē d' Nōge alic' ſe hzē nz' diſſi
ſſe' ſilēt uz illud obſtinatuz' ſixoſq; intrauit aulo
q̄ burdas ad oīa ſolanda dames' q̄ pudozez intuēd'
lucas' ſigētē molez minaz exaltat dō ac tas' idiā
ēd' Nec mīa ſe ignozare ſgemia dūt' ſilēt uz
ulld' ſamitabz' Flebiles bze m clamozes gemēq;
euatant uz' caudineq; pactas' aliq̄to ſamitabz
q̄ romanis' Dn̄ſhozez medz uaz fuze' q̄ſſe ſuo'
q̄uēq; cozz dnōs hſtum' ubicūq; cōgreſſum ſē.
ſalui' caudinos' nō ubiq; ſamitabz fuze — Jam
wme q ſua ī ſamis clades erat obſeſſos pz m
uz audi eſt' Chō d' igne ignoīuoſe pacis mag'
quā p̄cauti mūnus' ſuadā ſamaz obſidionſ de
lecui' baleā' ceptus ēāt. d' miſſus d' Nīſi uexhoz
appanag' pſeq̄ de ditiones taz fed' ſtaz accep̄te.
Ex eēplo ſm̄ ulla publica auctoꝛitate cōſēſuz
ī ēz fozmaz lucuēē calēne cēa fozt' clauſe.
iuſtituq; ī fozo ſua ſpōte ceptuz' puſq; ī diē.
Lacuclaui auuel' p̄ta' pene meſtoz exat pō'
cuitas ēē. Nec duabz ſolū atq; auctoꝛitab' ſpō'
ozib' paas uaſa' ſz̄ noxios eā militēs odi
ſſe. q negare urde' tectuſ ne acupiēdas. q̄ uōc
tatione' aīoz' fiegit aduetu' euatu' ſz̄ nā natas
muſabilis Non enīz tāq̄ ī patiaz ue uēc tes
ex ī ſpuato ī olumes' ſz̄ capuz hūu uultuq;
īgueſſi ſeno m urlez' ita ſe ī ſinus q̄ſq; tecus ab
de nūc. ue poſtiēmo atq; ī ſequabz diebz' nemo
eoz' foz aue publicaz aſpiae' nellet' cōſe Jn
puaco abduct' uuch' p magis tractu agē' nūl
q̄ eu pſſū ſenac' conſulū ē. ue dictatoꝛez diēte
ce mitaoz ēāt' q̄ fabiuz ambulaz' diuer nūe p̄
emiliū pactuz' magiſtruz equiz' quib' uicto
ce atas' ſuffecta ō. emilius papus dictacō. L.
ualen' Flaccus magiſter equitaz' nec p eos
co muna habita. q quia tedebat ſplin ouiz
magiſtratuū eui' anni' res adhuc integruum

nedu' nec repetiſq; Fabius maximi' ō. ualeriꝰ
coꝛuus. Vſq; ſules creatue publiliꝰ philo
nez q. l. papiriuz cāſoꝛez' ite. Hinc dubio cōſe
ſu cuitatis' q̄ nulli ea tēpeſtate duces clamo
res ēēnt' quo creabaſ die' eo ſic enī placuēē
patꝛib' magiſtratuz imer' ſolle' pubq; ſōs p
fectis' d' pace cauduna reculer ūe q̄ publiū pe
nes quē ſāces eſſent' Dic ſpuī poſtumiū ī que.
q̄ ubi ſuū ent' cōſez illo uultu quo ſu bugu;
miſſus erat' ſuz' ignaz' ī que cōſul' ignomu
nie nō honoꝛis cā ſa' me p̄muz exactatuz'
uſſiq; dice' ſi tāq̄ ſe na coꝛē ſz tāq̄ ne q̄ quā
ī felias le lli q̄ ignoīo ſe pacis. Ego tam q̄ ſuz
d' noxa mea' nz d' pe na retuliſtis' omiſſa d' ſen
ſione q̄ nō difficilima ēēt' q̄ p̄ſtare ignauis
ſoꝛtunaz humanaz' neceſſitatiq; ſuaz deco
d' q̄ retuliſtis' pacis pactaz Que ſua teſtis ēē'
ih ne ālegioīb' uris' ſe pactz' Cū me ſeu tu p̄
ſeu neceſſitas ſpōſione' obſtrixi. q̄ tam q̄ā
d' ſuſſu ppli fēā' ē nō teneē' ſe pubi' uant'
nec quicquā eccā' ſacē' q̄ā cōpa nīa de lentē.
S. amitabz dedam' p̄ fecialeꝰ nudi uictiq; ex ō
huaz' religione ſplin ſi qua obligatu m' ne
quā dam' h uā ni ue' obſtet. quo min' uſtū
puiq; d' ſtegiu' ſcatum' ſellut. Jnēea cōſul
es' exatuz' ſenē' armaē' ēduaē' placuit. nec
pz' ī gred' hoſtiuz fin es' q̄a oīa uſta ī de
ditionez nīa' pfectaq; erit. Vos dn' ī noꝛta
les pacz' que ſo' ſi uob' nō ſiuc' ꝛdi. Sp̄ poſt
umiuz. ē. nē tuuz' cōſ. ci ſamitab' ſſe bellū
g erē' ac uos. ſatis haleatis' udiſſe nos ſub
iugu' miſſos. udiſſe ſpōſione ī ſami' obli
gatos' uſde' nudas uictoſq; hoſtib' deditos.
ēz naz hoſtiuz nīs capitab' ecapiētes' no
uos cōſ. legiones q; uāmas' ita cī ſamite
ſtes' bellū uelitis' uc oīa ad nos' cōſules le
lla geſſe uīt. Quae ubi diuc tanta ſimulad
miſſio miſſioq; uī' ceſſit hoīes' q̄ uc ti uic
ordēne illuz eūdez ēē' ſp̄ poſtumiū q̄ auctoꝛ
ēā fed' paas ſuiſſ' nī miſſa ēē'. Q uī talis' ſā
p̄ſtī ap hoſtes ſuplicaz paſſiu' ēē' obnaz
dui epte paas. Cui' oꝛ laudibz m. p̄ſequeꝰ u
nū ſuaz ei' pedib' irene. Septima paulisp me
ceſſione. ab. l. iuno. q o. melio. Tribunuſ plēb'
q̄ unequ' ex ſolui religione ſcpulū ad ebame'
de ditione ſua. nīſi oīa ſāmitabz quaſa q̄ue
cauduſ ſuiſſet ceſtuiſſe' neq; ſe pro eo q̄ ſpō de
do p̄ce ſuaſſe' ex' atuz ipli' uam. penaz ullaz
mitos ēē' ne q; ad extremuz ac ſaeuo ſa' ēēnt
de di hoſtib' uolan ne poſſent. Cū poſtumiuſ

Inter ea

Inter ea dedit manus plebs nos quos salua
religione potestas dedit hostes. Deum quos sanctos
uetos ait primus magistratu obiecit. Si mea pu
dicitia premisit de dane hoc commento illigis ce
sos hanc iaz uitæ celate pene usitatæ habe
bat. Naz p dedicatione nra negante ex solutæ
tione ppli ad illos magne dedit quæ quia ce
les habeat dicat. quis ad eos iuris fecialis exper
tus q ignorat. Neq; ego in fidalle experte
q ignorat. Neq; ego insidiatore optatos obsi
dentes sibi fortes quæ fecit sanctos ecclesiæ
homines ap quos uera diuinas religiones si
des humana uincit. Si iuuisti populi negat q quæ
sanari posse ppli tenac. simplicitatem fuisse
qua spontaneos ultro se presentes nob sanui
tes deputasse nos ulla legitima de ciuitatibus ui
es nullas patre dedisse populi romani otio
uni diuersas habe ut lex tenplatis hinc
aquas salutis ecce. Omitto dedicationem qui
de sibi ione agit quod tales si stop dissemus
ut lex hanc rebellionem pone. si nec sit. si magi
stratus si senatus si leges habentur si libertas
bus fiant. Si melioratum q se de q no in digni
tatis ne sibi leuate sigd de quo
obligari populi possit. Ita potest q ne illa
quidez q q nos daz fortitan mouet. ne fez
cos ait dictatoz. an pter sibi deum hoc
ipi quiz sanctes uidebant hoc
nos multaz sibi de legatos q sibi ses uidi
nos militaz sibi de regenit. Nec tam hec
q nulli q ueniens q data sibi dedit ciuitatis nec
cos ait nos ecce. nullis sibi de pacez q mei no
enim arbitrii nec puob q mei madquem
tus sibi posse mei ad ea quidez opatus q sibi
ti humanus cos illis gestu e. dy immortales
q nos hostiz patoz ubiq nites ad memine.
nec nos illo sacris auguriis illi male parti
uictoriaz male pdenit dii uex los quib
uenit ne duc duz quacuq; cos itaz ama ui
ne sarmatis. aut ferte fetialis nec sumes
sunt. dulcale illis fuit dii senos abcmo
ad consultandum ad ser micte Romaz le
gatos ait senatui ppli de pace de fide ag
ere. audiui uer expdios esse. mea audi
uos nos sunt. Nec abiuri leg ad ante ui
ctoriaz illis data aut pacez affenere et de
mi sponsio ecce quaz pp uisu sibi dissem.
si neq; nos uidissemus neq; nos sibi pdi
se mi. nec fas fuit alii uenu ceritiz ee quaz
ne illi uelut somnio le noze q q mitigeo

et cape posse. Hec quaz eludere. q uiz eui
tuz q de q impedieri fortuna expedire
naz uictoriaz uiamoz in meaz facere. Pace sibi
ponere ee que nemini pce sibi fortes obli
gauit. Quidem nobiz optates q sibi pli
pio romano actum me. uiz nos appellare
potest. q se nob dice deceptuz hostis an
imus hosti mich sibi pdi sibi. que nemini sibi
de p nob iusti sibi. mich q nob if nobiz e q
mich mandatis sanctib sibi fortes nos simi uera
tes locupletes in d q uiz e. in d pclare potest
cupa mal. q dios sibi fecunde. q in sibi semi ibec uia
dcuane. Quadribunos dimec. cibi ute uiz
pens dedito eoz fieri posse. Jn idez dixe tac
tus. in ten uenit. q nostz ceteri ulia Capita
luce de sibi fortes feraz q mib supplico libeni no
mana dimano ute pane q posset tuz ea ui
dicez. Nec ceteros solus sz ceteros q ueb
ue se i senatu dicere fore potestate. q agracu
m de se exemplo ab dcane ee tradituz fecia
libz ai cedis candiuz dicedi sibi senatu cibi
sibi uiz q daz attribuisse auctaz usq e. Postumi
moze erat eiz laudibz adeliz fere bac de uoca
o mi deaz cibi sibi alys clarus fama oz ib eq bane
Ernisse auctatez e robnoxia pace illi cibi
q opa ipz se cruciandz q hostiz ne ofte ne q
dail gz ppli non no dare arma auct specate
q uello ceiz q uiz fiatur uiz uegre di amati
ai sante hec ab sanctate uiz odioq; arde
te de lectu ppe omiuz uolutamoz fiat ne
sinpte ex eodez milite nouc legiones du
cuscq ad caudiuz e q ati. Pzeg uelli fati
dles ubi adpzeaz ne nere ne se detrahi
pacis sibi fortibz ui lebmani pclo e q ui
ni appantoz ne amdiaz manifestatus pbi
uz laue mi aret. Q n ui inquit ad duces lon
ue usta fiat de duo. Tu ui ceiz sanguiuz
ad bmal uentuz pdise. Sanguelui amina
seu alita uba feate. Quandoq; hisce hories
cuisu ppli non q uiz fedus iaui sibi pdi
dere atiz ob eaz ne nouaz naues e ob eaz ne q
pp pclo impio sic solue? hostie hories
nob de. q dice ferali pstumi genuisse
spes mandpotate paulie eclama uoce ne se
sanctez cue uamuz ee illiz legatuz fecialis
ase ha uis gestu uolauiz. Co uisu he loge
sibi os Tu pont? nec ego ulla dilationem
accipiaz inquit. Nec sanctes ratiz hale
bue. q uiz sibi un. sollum? si deos ee censes
ancora imica sacra. aut pacto has sama

ppō'ōs quos ipotestate habuē. Aut. phisp
ax habeē. Et quid ego te appello q̄ce captū u
etoz-nz quapotes fide restituis. populū nā
nū appello/quiē si-ſpō-ſioip ad fūcalas caudi
nas facte pmittet restituee legiones ītra
ſaltz quo septē fuer. Nemo quēquā dece
ptē/oīa p̄ fecto sint/ne apiat ā nia/q̄ ppi
cti omīs tradider. nedū amē ī castrā sitq̄ q
quod p̄dicē huiēmōi quā ī colloquiz ē nētum
hēant. Ē ū lellz-q fortia cōsilia placeant. Ē
ſpōſio pax repudiē. a fortuna/hīs loop
ubi aut pacis mētionez hūm̄ genus lell
iz/nec popl's rōan' cōsuluz sponsionez nec
nos/fidez ppli rōani-Aut cui sēm/miquā ne
cī deligere cur uicti pactu nō stetis/obsi
des pōſen ne dedistis/Iurto eos subdu
xistis/Auro ciuitatez agrīs redemistis/
me acpiendiz dimīcē si. Pacē nobē
pe pegistis/ut legiones nob' capteas resti
tuerem. Ez pacez mānā fecatis. Hō pzo
hac ppl's rōan'. ignomīoſa pace/legiones
saluatis. Placez sibi habeat/legiones cap
as uictozi restituat. Ipse ē/hoc fide rūpi/
Ip fecā alibz cērmonys/dignuz erat. Verū
tu q petisti/p pactionez habeas. Dote amee/
ī columnes. Ego pacē q̄/hosti ē/re mictēdo
pactus sū nō habeaz. Et tu. Ā. aqz neli hx
uos fecales iuris gētiz diratis. Ego uō iste
quos dedi simulatis. Nec accipio/nec dedi
arbitruz/nec morā/quo minꝰ ī cantatē
obluctaz/hostione omissā/natis omībz
diis qui oz eludit ur. Hūmen/re dzat/gē
te lelluz. qui spūnis posthumius/in legā
tuz feciālē genu paulit. Ita dij ament sā
nitē auez postumiū. nō auez rōanū uio
latuz/eo nob' iustuz ī nos fūi ē lelluz. Et
ludzbria legionuz/nō pudē ī lucā p̄fēre
Et uw puerīs dignas ambages/se nes
accōsultines fallendē fidē exquirē/licēt
de me uīcla rōanis/morātur. Sic Hermo
quo minꝰ ubi uīstuz fuit/aiunt. Et illi/
quidez fortiter/a publica sua cēta libēt
rē/ab candio ī castra rōana ī uiolatu
re dicē. Sanniteſ p̄ supba pace ī festiſ
timuz exercētatuz rōmanuz lelluz oīaqz que
demd' uenerīc. Non ī animis solitz ēe
ipe ī cauē. Et seruare nequicquā lau
dāte semis pontij uitaqz cōsilia/ē que
se medra lapsos/uictozie possessionez/
pace ī certa/mutasse/ī bellicā/a maleſida/

ccasione amissa. Pugna tuos ad eos/quos p
tue tute ī p̄petuuz p̄ inimicos tollere/ī amua
facē/ad eoq; nullo dī ē amīe ī clinatis animꝰ/
post caudinaz pacē animi mutauerit/nec
clamozez inde rōanos de dito/postumiuz/q̄
pōtiuz ī certamē uictozia/inde samnites/simul
rebellasse/a masse q̄ ne rāmuz. Inde ībi sae
cum ad samnites defēnde/a fregelle colonia
nec opinato aduētu samnitū fuisse. Et sanicam
os armis satis cōstat noctē occupata ē/amō
inde mutuus/utroſq; usq; ad lucez quietos con
tinuē. Luce pugne initiuz fuit/quiaz diu equalq;
pzo ānis ac suas animi cabaē/q̄ exercitus adiu
uabat in bellis multarū/tamī fregellaz fuisse
ensē/fatus deinde nō inclinauit/q̄ uocez audiri
posse passiꝰ/ī columē abitum/qui arma posu
issz/ea ipse remisit acz tamē animos/ī passī ā
ma iactaē cepta. Primaquoz pe armata/p quās
portaz erupit. Tumultuq; eis dudā qa fuit/quā in
cautē ad q̄rendū ē tens panez/quos cōcidit/
ignē ne quicq̄ de eos fidē q̄ innocentes/sanniteſ
ya remanēnt. Cōsules inde se pātii prouin
as/papirius ī apuliā/ad lucanaz pḡiē ubi eq̄tes papir.
rōani obsides ad candiuz data/a ſtodiebāt/pub
lius ī samnio sustinet ad ūltus caudinas legiōes.
Dissēdiebāt enī samnitez dīos. q̄ nec ad lucā
az pḡiē. ubi equites rōani obsides/ne ne ab
tēgo ī starēt hostis/ī manē. nec nocēna ī te
nim amicē/ī satis audebāt. optimuz iusti
ē/amicē ne fortune/q̄ tūſſigē/cī publilio cē
tam-Itaq; ī aciez copias educit. Idē ille q̄
publilius cōsul/cī dimicatuꝰ ē ēt/pzui adlo
quiēdis militibus ī atus. Cōtionē ad uocati ille
it. Ceterū sicut ī gētī alacritate/ad p̄tozū con
cursuz ē ita pclamoze posteā tuz pugnaz/nulla
ad hortatio impatozis audiri ē. Suus quoq;
animuꝰ/ne memoz ignominie/ad hortandū ad
erat. Vadite igitū ipsius/ūgētes/significās
Et ne moza ī uallū prius e mictēdis/ſmigēdi
sqz inde gladijs/ēt. pila uelut dato ad id
signo/abiacīte. Inuictisqz gladijs. cursu/ī ho
stez fezūtē. Nec illi impatozie artis/ozdi
nibz/aut subsidiis locādis/fuit. ora ūtumul
tantis ipe uesano impetu/egit. Itaq; nō fusi
mō hostes/sed/ne castris quez/suis/fugaz
ī se dne. Ausi apuliaz dissipati petere/Luce
ri am tamē/uno actu nūsquis ī unuz agmen est
puēturz/Romanos ita cātez/q̄ primedniaz acie
hostiuz tulerat/q̄ castra pturbe/ubi plusq̄ ī aciē
fāgunis ac cedis factuz. Pzedeq; pe manq;

ma exrupta. Exercitus ale aut papirio ꝰs
loas manuti puenãt/ar pos pomia pacata-
sannitiuz magꝰ mumys q odioq; bñficio ullo
pit. Naz sanites/ea tẽpestate ĩmõab' uica
tim habitãtes/cãpestria q mantima loca/oĩ
tẽptu cultoz/molliue/atqz uce uente feue lo
o. simili gne ipi mõtani atqz agrestes/dep
plabãt/que regio fi fida sanmitz fuisset/aut
puentime ar pos exercitus romani ne qsiz/aut
ĩtecta tẽ romaz q ar pos pmunita reni oĩuz/
excluses acõ necab' sb sup sisset. Tũ quoq; pro
fectus ĩde ad lucanaz/uxta/ob sidẽtes obse
sosq; sopia ne exaut. oia ab arpis romanis
suppeditabant. Ceteꝝ ad eo exigue/ut multi
o occupato statiombz uigiliisq; ꝓpe equer
follicalis ĩ castra ab arpis firumitaz ue heret.
Inde duz occursu hostiuz oppꝛeſſ'. Abiecto eq
equo firumito/pugnate/et obsessis/ꝓxuisq;
alẽ cõsul/uictoze exercitu ad uenit. Et omna
tus exmontibz sanniz ĩ uecti erat/q auxilia
intromissa. Sitioza oia ad uẽt' publii fecat.
q obsidẽ de legata manaz collegiuaui
pagius aucta. ĩ festa cõmeantibz hostiuz fece
rat. Itaq; aĩ spes nulla ẽet. diutiu' obsessos in
oppiaz latinus/uacua salutes q ad lucanaz ca
stra habebant/undiq; cõtractis umb'/signa
aĩ papirio cõferre. ꝓdẽpus paratiꝰ uarisq;
se ad plui/legati tantũ ĩ tẽ nunt. de nutia
tes sannitiuz romanisq; ne lliz omittẽte/pu
ens sibi esse/quo minꝰ dicere uelit ab armis/ad
ilsus eos se/altens pugnatuos/ea legatione
papirius audita/p inde ac motus dictis eoz/
aĩ collega se cõmunicaturuz/ꝛesp̃dit. Acito qui
eo aĩ qẽ ad ĩ apparatu pugne cõsiplisset/ecclo
cutus d'ie aut dubia/signũ pugne. Hostes/ge
tiuz diuina humana q q assolẽt/ea ac diuinãt/.
Cõsulibz tantũ legatoz ĩ ure sanne/ꝛesp̃siz ex
pectates/qbz papirius nũiat hostias ꝓtenta ẽ
egregie. Auctoribz dis ut uti detis/ad ne gre ea
ꝓsiasum. Signa inde ferre iussit q ꝓpias edue
re uanissima ĩde pauis gẽtes/ffluxa ĩ potẽ nec
ꝓdomes has sedinoibz duoz duoq;/alius mod'
pacis ac leth facẽ equi censerẽt. Sannites exp
te discrepa aĩ ẽz animi/lethi remissiorẽ/q aut pacẽ
nẽ carpiebat. Aut exp diebat simulare/ut ca
ptiuos sibi comutaret/. Cũ ĩstructos ne pẽ ad
pugꝰ nãos cõspexisset/non ferat' se ĩ actoziaꝫ
te tantũ non manẽ. nec desedẽ ĩ acie. nec eq
uallũ arma ferre/de ceptos/potẽ. Quoq; cassi
fuerint/passuros/quã ut signa inferre pacis auctoz

es tanẽ tuos inde ad hostiuz castra ꝓpẽre se omen. os.
ad eũ q eaz pcam mittez hostibz/ut ne nalluz
q uides defendant. Ipi ĩ tẽ se pnas cop ys/su
ce dẽ hostiuz muniũtis/q simul undiq;
ad oztiũ ipas fossas explẽt. ps uelliẽt uall
lũ/atq; ĩ fossas pmẽne/. Nec ullus mõ ĩsita
sinia/. Naz exulceratos ignominia/ꝛ sh mutatẽ
aios/ castra ĩ uaserit/ꝛ ipse quisq; nõ/ sit ala
nec ea uidiuz nec salẽ ĩ uios ee/ubi e nrozes sinũ
supbe uasset. Sz wãnaz uicutez/qua n' uallus
nec fosse arẽne/me mozãtes/ceditẽ pauitet
resistẽtes/fusosq; ĩ ẽmes atq; ãmatos/suos h
be uos/pubes ĩ pulus hoies/iumẽtaq; ĩ ullus
supsuisq; ãll' ẽ consules ne ceptaꝫ signuz de di
sset. Audosq; ce dis militez/a castris hostiũ ꝓ
de munis expulisset. Itaq; a pud ĩ fẽ sos/obitẽ
pellataz dulce diez ne/ẽ festũ oĩo habita ẽt ne d
ẽtur miles. Mmme aliquã militiuz ẽos/odio
ĩ hostes/cessisse/aut cessuros. Un duces sic belli
ca ĩ sacrabilis supplicaꝫ sitiuos fuisse/ĩ ne spectaꝫ
equitaz seuerioꝛ/q lucẽe obsides teneẽ nẽ ꝓpe
disse dẽos. Ne despata uenia/hostes ceas ĩ supp
lica eoz agẽe/pdẽ pugꝰ petere/optantes. Lau
dat ea militez/letaq;/o bonaz iaz ne sue ce/de
fuce. Oia pnẽ da ptus/q; p dẽtur salut/ue ꝓui
a puz io mane iuuẽtus. Dimissa cõtione/osi
lui hostiuz/oib' ne ex ꝓis/lucanaz pme nẽt/gnal
ter ex atu/q due apuli ẽ cal gẽs dubie/ad ꝛo
uolũtatis/te ptauẽ. Publiꝰ cõss ad pagẽda
ꝓfectus ap bie/. Aliq ex dictione una ipios
duc ui sb egit/nue o dinoib' ĩ sonetaꝫ ac ce pit.
papirio quoq; qui obsessoz luce ie ne sciret/
bzeui ad sfẽ euentus ꝛesp̃dit. Naz ĩ sessis
oib' : uis pquas cõmeatu ex sanno subue bã
tur/fame domiti sannites qui luce ne ĩ sidio
erãt legatos misere/ad cõsule/ꝛogatu/ut ceptis
equitib' q causa belli ee nẽ/a bstẽt obsidio
ne/. Ad ea papirius ita ꝛesp̃dit. De bus se/eos ꝓ
tuz here nũ/ filiũ quo auctoze romanos subiu
gũ misset/cõsulere/quid uelis patiendũ ce
sere. Ceteꝝ qñ abhostib' ĩ se equa statui.
Quaz ĩ se ipi sere malũt. Nuntiat e lucanã
uisse/ãma/. Sannas/iumẽta/multitudiez ẽm
ĩ uallẽ intra menia ꝛelinquente/militez/se/aĩ
singulis uesbimas subiugũ missuruz/ulasse
te/ illa tã ĩmo ua ĩ sẽtẽ igñoraz. Hiec/ꝛeu
satuz. Ad ea multa mulcatuz/subiugũ missa/pdaq;
ĩ gens lucanie capta/. Receptis oib' signis
armisq; que ad caudiũ ẽmi serãt. Ex q ora
supabat gaudia/equib' recuperatis/q; pugnaq;

Sannites subiugũ missi apud lucanã

pas cuius dies luce nras sanctus decreat
hanc seme alia mutatas subita rex da nos
uictoria pia. Et sic qui ubdas tanna
lib' fuerunt pmutans hereni. Sanctum pa
tres expiantes oss. ignominia subiu
gus ac tens e mussus. ceteri id mul mu
ros obstuni e de hostium de omnib; qui ad
magis mirabile ab igit. ne cone lius dice
at ac. l. papirio an sore magre q tuas eas
res ad caudas atq; inde lucernas gessere
ultor; unc rone ig' mie. Haut sat an
nalissimo triumpho ad eas etates secundum
fuit; camillus triumphauit. An sullas pa
pirius papirio dedas sic. Sed qm hunc
errores ali' an sore ne papirius pyrim' co mu
tus cui q; dubio ex etano rex obtinem le gesti
ad lucernas cognatus magistratu' consul cum
ac. ic sic. Sed. l. papirius mugillanus tam gum
ne eratus sic conuenit tas inde pcsules reli
qua belli pfecta. Adulinus ai sine quica mr. uno se
ars pho de bellauit. Ur hr q ipas q uo se fusa
cu tulerat aces obsidibz ipatus de ditiones
ac pie — pan sortuna' oss alc ai sacrifica
nis qui aues romanu pote caudinas clades ad
sanutes deferat. Pse sidui q eon tinte dar
pane re gessit. Has ai ad mena sanuic ad
moe eet exat legatas q; missis ad pace ar
pzeal' petedas trste responsus ab cosule reddi
tus eet nisi pdio sanctus ic sfecto aue tradi
to ne ad se reme ant ee. Plus ea nocte q. sanis
illatis. De inde colonis in ectu tas sub mr
exequie quiete dat cosule legati q; nas se pac
to panuos q in fines ac dente pdio tandu
dq armato uiz allatu ros. Abi sdes cosilium
pete uisi. quib' auctoribz pdius in idem
dare psset. Discedute egr eq; intento uer
ea re cosuli senatus responsaq; ad se refer
sinerent. Ec ad suos re de ute. Duc hec sacnat
se natu de sima bate una cui pmus pes ente
de fe tacon' appio ium o auctores. Illeat fili
lui cunus. Cet atus ab uti sq; tam e ue as co
alia das pace cosuli opi. Hanna re cur. pse
alter ai pdius sanuitus q; uicti sa ur ppa
te et ate ad obsidione cuta n das ex ar sunt pro
xima nocte eet mitare cosuli satis habuit
qua nocte hoa q; quaq; pzeta q; una egre
sun hostis fozee illa quibz i uicus de sunt ad
sanutes eat. Eadez nocte pzetas ac cosulibi
a pe uente. armat osq; eda nocte i uitez dar
pe nite. Eta duplia pdatione pdui sanui

ifestis dei uas siluestribz loas nec opinato
oppiuz e. Et ab urbe plena hostiu clamor
sublatus. monitoq; uni' hoze ad sus sanus sa
tiscamus captus. q omia i pteritate consulter
ant. qu q uestione hita quom opa defectio
ee sit. quos sotes ac pene urgis ad sedes seau
i pauste. Pdictoq; uadio impetu dna sati
atus ad erunt. Inde ad mphus de ssiste
romas papirius ai sozes sensite. q eo duce hu
ane ac ptas sanutes sub iugu' missos duct
sue hostiu' ue dubie dignu' omi uellica lau
de. Non animu solus ingozes. q oz pis uni' eue
ctos. papiria pedus pmatas imerae que agno
me q victori dedit. uictore. q; ailli' ondere ea
tis sue sustre. Hentes seu uiuas uise eu ata
tiane multa. Ab urbe q; ede capitolinu ic
ullo. Alsnozes q; pe ducti ad latyzes ozpis ee
sunte militares pdia pane equq; Et es etas
aliqn duos abeo pte ue sub pre le gata la
ret. Aliqd latozis. quibz ille ne nichil remissiz
dictas. Remicto inde Hennq; dozsiz de mul
tas. Cui eveqnis descendens. qui s erat eo mu
nimento igis pane i sonos auesti. Pzenestinu
pic. Primozes seruq; nius ex subsidiis suos du
xerat. Ipmaz ad e. qui ai ambulans ante
tabernacula uocan. Missec hetozes expedire
se auez. Missic. Si quiz uocez eua mi sta te
pne sum o agre. Dn' hetoz eu ate. Tadiae hanc i
quid i comodaz gbulatubz. Pfusiq; ultimu
supplicij metu. Et. Post mlta dicta dimsic aut
dubie illa etate. q nulla. nr' uentuz fera tozi. fu
ie. nemo mi' ente. nr' quo magis i mica res
romana sta ret. Ozn' ei pez de sti mate animi
magno alexandzo dnoe. Et arma. Asia pdo mi
ca. Et ieuo paz ua sti. Michil. mi' q sici ai
apio h' opis inde i pce. quaz ut plus uso ab
rege ozdine de clinare. Nam et ubz q; dilige
do ope. Et legendo. Et q; dilige do ope. Et legendo
uelue dulcedo. Et amena. Et requez animo meo
quiete. Cum tam regis de duas mtio. q; bus
se pe tas otis ogitatio mb' nolut aute. Nam
eas e uocat i medium. quete liceat. q; nas enee
romanis rebus si eam alexandzo fozee bella
tuz sutan' sute. Plim muz i bello pollet. Inde
militez ophia. Et gentia. impatoz sue ma
pomta humana. Maxie. Ines bellicas pte
ea. Et singula i ueta. Et unusq; sciat ab alys regib'
gentib' ab his q; facile pstare i uictuz romanum
i pu. Ia pmu ne odiar ab duab' ac pedis aute eq
te ab uno egregiuz ducez fuisse alexandz. Et dam

Natūlium
kalē ḡz
magni p
ler q pue
ſe uſz ad
tyzū du
guſti

tam̄ eux ſaē q̄ uiſ ſuue q̄ ad ule ſcēſ. Item̄ uo
ni dū alēz fozuna ē ut ꝑ̄ ē ſic ut alios regēs
d̄anos duceſq; omnes uz magſ ē uēpla caſtiſ hu
manoz ḡnū quē mauiē gne q̄ landibz celebzāt
q̄d d lōgā uigā ſiue magnū m̄ ꝑpe uū uite ā pzeb
uue fozuna ē ſe eſeā duces romanos. ſi os ouīm
q̄etauz ſ; q̄os eos ē q̄ cōſilibz aue dictatozib
alexādzo ſue bellād. H. ualeū ozem̄ ē mātuū
alū ē ſulpiciuz Dicuz malliuz ozq̄uatuz q̄ cū pn
blū phylonē. Iuuaz papiuz cāſoꝛez q̄ fabiū m
aximū. duos decios. l. uolumniū oō. curiuz. de
ep̄s ī gētes ſecantur uni ſ; ſi pumicuz uādo
pūeāſſ; bellūz ſem ozq; ī cētalā uanea ſſ; hoꝛuz
i quolibz tū ī bles cades q̄ ī alexādzo erat animi
ī gremiq; Duz diſciplina militaris ſ; uaz inde ab
inicio uſq; uū tradā pmam̄ mātes ꝓpetū pcepes
ozdinate modu; ueneraē. Iā reges g eſſēt ab
bellāta de in. exactozes regū; uiuū; ualenq;.
Iā de ſcipſ fabiū q̄ntū ozneh; ſcā fuit camillū
quez uincere duoq; cū alexādzo dimicād erat
ſene uidere ne militaria opa pugnādo obeūti al
exādzo. Naz ea quoq; aute mīm̄ claꝛa cū fatale
ceſſiſſ; uidebat ī hoc obstinatus ꝑ manūſſ
quāq; aue ualtus ozuus ſ; ſignoꝛ. ni militeꝛ
quā duces. ceſſiſſēt deoꝛ. de uotis ozabāt hoſtiū
uictozes. ceſſiſſ; papiuus cāſoꝛ illo ozabāte uo
tello dimicuctus ceēt cōſilijs uincentis uni
ne ſigulos nomiuē ſenatoꝛes ille. quē q ex regib
cōſtare diuite uni uetaz ſſ; romāi ſenatꝰ ꝑpe.
Id uō erat pciali. no ſollecitus. quez q̄libz u
nus ex hiſ quos noſtāu ceſſiſſe locū capere cōſ
eatus ex pe diuce. Abi ſi dus ꝑ cauſ. q̄ ſ; pugne
te ligēt. dicez ī ſtruēt. Ab ſlous ſtimaēt. nec aīdq
no ē. dixiſſ; q̄ mulieꝛ de ſpado muz agnō
ſcēt. ſi ꝑ pur-puraz atq; auꝛ onerat; fozuna e
appaꝛatibz ſue ꝑdaz uenus quaz hoſtez ſuchil
dum quaz bn̄ auſus uana cōcēnē. ſa. uētus
de uno ſlonge alius ytalie quā idie ꝑ q̄ remu
ēto agmine omnes abundāt ceſſit. ſuſi. ulcha
bie ēet. Sale. apulie. de mōtes lucanos. ēnēti
q uelli gīnacēna de meſſ. de cladis. ubi annibal
cui nup epm̄ ire alexandꝛi. ab ſi. ꝑ erat. Ecce
quinū de alexandzo nō duz mēſo ꝑis nebz. quaz
ne mo ſollerātoꝛ fuit. Oz ſi ex hiſ. no ne fozu
ne. no uiz ne ſtadicaz ī gremiq; ſibi uictoꝛ. in
duciae ſpectentur. dano magſ ſimul. q̄ alexā
dzo. ī ytaliaz uemiſſ; Ecce exercitus macedonie ob
litū de generāt ēq; iaz ī ꝑſaz moꝛes. abduxiſſ;
refeme ī tāto regē piget ſiꝑbaz mutatiōnē
ueſtib; de ſi dentatas humi iacentiz adulatiōe

adulationes. ſ. iaz uicti macedonib; grauesne
dus uictoꝛibz ſ; ſeꝛa ſupplicia q̄ mes epulas
ce des amicoꝛ. ſ. amicatez emīn end' ſhrpiſ.
Qd ſi uim̄ amoꝛ indios ſi ēē dicaz. quod ſi
uim̄ ad̄ze ſeꝛuinda nā. Nec quecq̄ dubiū ē
ſuppoꝛes reſeruꝰ. nulla ne. d' ſpma. ſi pauoꝛ. ſ.
uincitabz ducaz. Id uero pciuz erat. q̄ leui
ſſimi ex gneꝛas. q̄ iu pchōiz q̄ oē. nō. ro
manū gliē fatiē dictaꝛe ſolēt. Ne macedōē
noſtꝛis alexandꝛi q̄ ne fama q̄dez illiꝰ notū. d'
batuꝛ ſuiſſe ſuſtinē nō ꝓtuliſſe ꝑ. ꝓn. a. adiſpo
quez. Athenis ī mansuetate ſiacta macedonū
armis exuis. ēnēdes ad mauuic. ꝓpe ſim
ances thebaꝝ minas. ō naon hiē. a. uſiſ
hoſtes. ō. q̄ mōumētus. Oratoꝛuz patet ad
uſus eū nemo exuit. ꝓenbz ro manis nō
libaz miſſimus ſuit. Quā talib; magnitudi
ō. ap̄iaē. ānō. uni. ū. ea magnitudo hoſtiū. Co
lleda. paulo ꝓli. decez annoꝛ ſe hactenꝰ q̄
q̄ueo euolui. q. ꝑ. ī. ſi nullo bello. mīaꝰ
tanū ꝓpelys. mee ſic alexandzo nullus pug
n' ſeaida fozuna fuit. Hō. mee ligue ſe hoſ
tes geſtus. ceu. ad ꝓli. iaz. ad. ingentes ſimuz
bellanoꝰ. d'mīū. uebz. cōſeme. Mirū. ſiquis ex
hac pte ſeaida plura nūe nē. q̄ ex illa. ad. ꝓli
ī iaz lōgo ſpatio q̄ ī etate xij. annoꝛ fozuna
uanauerit. Quātū homiꝰ. ad hoīē. q̄ duoꝛ ad
duce fozuna. ad fozuna cōfeꝛs. Qd ro ma
nos d̄uces. no nu nez. q̄bz. nō. ūq̄. adiſa fozu
ne pugna fuit. Pugnas tū. n̄ alib; o. q̄ gnātu
uz faſtiſ. q̄ mē. licet. cōſulez dictatoꝛ. q̄ſ. q̄
nec uīcatus ſ. fozune. ullo die. ſ. ip̄ uīb; ꝓtu
luit. Ec quo ſine mirabiliozes quaz alexan
der. aut quis quaz ꝛes. d' nos uicenoſq; dies
q̄d. dictatuꝛaz. nes pluſq̄. d'uz cōſulatuz ge
ſſit. ſb. d'. ple. delectus ī. p. d'. ſ. poſt. q̄ ad
bellā. ēnē. ante. t. cōmutoꝛ causa. ſ. reno
catus. ſ. Ipe cōnatu rez. cōtēgit. ſe. d'. nus
collegę. nūc. tēmeticas. nē. ꝓtractaſſ. ꝓdi
mīo. aut. d'. mno. fuit. male. geſtis. rebus
alē. nus. ſuccessiſſe. Timoē. aut. mala diſ
plina. ī. ſhituaz. exoꝛatuz. acce. pūe. ſſe. ſ. ſcheꝛ
cules. regēs. nō. libēn. ſolū. ī. ꝓd. mitis. oīb;
ſ; d'. nī. rez. ſeꝛuꝛ. ſtabile. cōſiliis. aucta. nō
ſeaſſ. Iuctus. ſ. alexander. cū. iuctus. duo
bus bellā geſſiſſ; Ec. exadꝛ. fozunaz. ꝓpiꝰ
ta. in. diſarmen. detuliſſ; Timoē. ſ. ſ. eo plus
priuila. ſubtilēc. q̄ macedones. unuz. alex.
d'uz. huiſſē. Oīnibus. cāſibus. nō. ſoli. obno
xiū. ſ. ſ. iaz. offerentez. ſe. Nec. in. mīh. ſimiles

Vitiā hell. q̄ pli

Ctigentesimo
Anno. Urbis. hē
ſtabiū. ſecut. ab
ūbe. cōdita.

Nuus manno capitur

Gentes hostes romanis

V thessalozz

candui

clevādzo v̄ gētā v̄ ciuz magnitudie pauēs. quoz
suo quisq; fato sine publico disatmine ui
uūt mozient eq; ne stat uc optie ex pris eō
ē aīl' nullo v̄ multuz genē. v̄ mltitudie dimi
nuoz. Cēsebāt el' ciuis lustris. Duc ēta q̄nq;
ena milia capitū. Itaq; ī oī defectione sno
oz lgnī nois ur banoz ple delectu dec̄ stitue
bant le giones. q̄ēni q̄nq; ex aī' sepe p eos
annos. Inde trima ī ūbria. gall' hostib' adū
ctis. In sa'nio ī lucanis ge bāt bellū. latū
de ni ex aī sabinis. q̄ uul sūt. q̄ equis. hoī ex pa
nia. q̄ pte ūbrie. Etrusc' q; pte tib' ī mar
sis. peligni. q; ac uestinis. q; atq; apul' ad uic
ta omīs ora g'uz ī fert magnis. Ad ūmis
ne apli q̄ am is. q; ī āno atq; octies tenuis
sāmites. auc sonos uallidos. ūdamus. auc stactū
bello ī ne nisi. hostes. ipe trālic' ausi. mare
ue te rame. macedonib; ī plis. xxx. milibꝰ
hoīū. q̄ uis. milib' eq; uz maxīe thessaloz. hoc
em ī ualoris erat. p sas. undas. alia q; fiadum
exisse. gētes ī pedīmētuz manus q̄ duxi
lui trahēt. Add' q; romanus. ad mgnū dimi
sipplemētuz ed' e. alexandzo q; postea hamiba
lem dic' alieō ī agro bellano exhaus' ad sen
uisse. Sic ma. dipeus. seq; illis ide' halleto
mano sanū oza. ī' q; pzus tegumētuz. q; pri
uz. aut paulo ph'alle. uehemētius ictuz. mīl'
ūq; telū. stabantus ue q; miles. ozdines fe
uas. Scilla phalang' ī mobīl' q; unā' genera
romana. Acies dīnioz explīz. pedz. ostat'.
talis pdēn. quas aut q; opus ēet. talis
ūigēnā. ī oppg. pār romano miles. qui
ad volām duz. laterez melioz. uno plio uoc'
alexander. bello uictus ēet. romanuz quez
candidū q; ē. mne. ī stegnē. q; ē stegill'
dices. nec ille sepe. tiaz. sīp' ma. pstē. euellē. ī
psas. q; in dos. q; mlellez. asiaz. q; sīlī. Ec am
femīnis. libri. bellū. finisse. dixīt. q; eum
regez. alexādzū' mozi ferū. uulnē. ictū. dixi
sse. ferūt. Sōt' bello. ī asia. grecozū. ab hīs
uinc ne ad ūsia. ōfēnē. eq; tē. ad p. mos. q; nō
q; ingēs. p'mo primo bellio. d'imīb; ad' ati
ad pemīs. ne exercitez. uix ceteez alexandzi fu
isse ctuz. fuisse. uoz. ad unuz. bellū. q; ī
tam ad ī fidelibz. uetulis. uictozib; pum
rat. rōane. ēet. q; timoz. pat. ad ūsus. cōmu
nez. hostez. duas. potētissīmas. ad mis. su
ūsq; urbes. ad mare. et. q; simul primo. ro
manoq; obnoxius bello. ēet. Nō q̄dez alex
ādzo dubie. si ī regnis macedonuz nob'. ex

pta m̄ p̄ romani macedonē hostē. adūsi. ānis
ochū. Philippū. p̄sen. si nō ad clade. sz ne ad pen
culo quidez. sno. absterrendā. nō q; ulla bella
sileant. Hūc ab equite hoste. nūc ab pedite.
nūc ab ptalane. nūc equis utriq; nūc mīs lo
gis labozū. equidē sagittas. fulas. ī pedīb'
duū cōmendab' locā grauis armis miles. cīne
pōt. Miles. acies. g̃m ozes. quaz macedum
dicaz alexandri. mitte. sileā. q; ne sit. hodie. qui
h'qua. unum' pdas. amoz. q; aut' aut ad oz dine
dim. Pullus Flaccus de. q. plautus moz
ō filios. facti. eo āno. a. pr. q; nob' sānitez. pplis
d' fed' ī eno nāo legato. ai se nasi humi nacti
mo uisse. ī ecti. ad pplm. ne quāq; tā efficaces
habebāt pces. Itaq; fed' ne gratū. ī oīb; ebe
nus. ai aliquot dies. fatigasse. sīgulos. sab'
sīppetrate. Et ea apulia. tramenses. ānis. ī pe
pulationib' festīs. obsidib' l'. plautio. ad. sē. da
tis. ī ditiones. ue nez. Eodez. āno. primū. pe
fecti. ca'pitaz. ex ea' re. pti legibz. ab. l. sulpo. p̄
datis. ai. ut. ī. q; ī. p. ī. re medio. ex. is. rob' ōis. ab
dia. ī. tusculana. pe. ssent. q; ue. nome. addice. tib'
ulsenna. ac. falēna. Ī climatis. semel. ī. apulia
reb' ēcatus. quoq; apuli. admonitos. ōsules. ex
nuū. bubulci. q; emulū. barbulaz. fed' pcessū
uenerūt. pagos. p̄ez. apuliaz. pstrād. pīz. auctu
res. hīs. audacter. sp̄. dēdo. ī. imperatū. ne. fedus
daretur. Neq; ne q; tam fed' sz ne ī ditione
pīz. ēent. apulia. p. domita. Itaz. tamē. eo. quoq;
malido. oppido. ī. unius. potētis. erat. sī. lucanos
p rectū. inde. repentino. aduentu. emilī. ōsu
lis. Nemilī. uīc. aptuz. q; pse. p̄ res. capue. stab
ilitas. rōana. disciplina. fama. p. socios. uulgata
uit. Amicabz. quoq; q; se. sūt. legibz. ēt. ssime
magistratib' agē. que. rebāt. data. ab. senatu.
aduīa. statuēda. ūpī. colonie. patauī. Nec. ā
ma. mō. sz. uīa. flaz. romana. late. pollebat.
C. unius. bubulcus. n. q̄. emulus. bābula. ō
sules. Eodē. Annu. nō. o. sulibz. ad. se. creatis.
Sp. Nautio. q. ō. p. publio. ceteez. dictatoz. ad.
filuio. magīo. equitū. sanctaliz. oppugna
re. ad. oztis. relellandi. cāz. sāmnīz. tedit. du
plex. inde. cloz. illa. ē. rōanis. Hīc. sānis. ma
gno. exātu. q̄ acto. ad. eximīdas. obsidione
soīoz. hanc. pulcasīs. rōanoz. castra. posuit
hanc. sanctā. magno. ac. animulū. pate. fīs
rēp̄ēte. pztis. ī. stationes. hostiū. ī. cāpū. ruit.
Inde. ps. uīcta. fle. alienū. mgī. auxīli. q̄ uīsī
fuerat. sup̄. uisū. moz. plio. Inito. romanos
uīgēnū. q̄ q̄ q̄ annū. ps. dimicatio. erat

etiã utrisq; tuetz aqz dictoz hũe plocãã uc fa ale
ad cãi ne medũz ce pte duisa statute signa. Fleh
oz tamẽ i eenum pẽtep i ceslie. Hec magno etam
me ita me mã cõpulit. Diz tocaz i sanctes obũ
te/ibi plus ecamnis fiuit. uictozia sle fera ita
n dubia/i uana fiuit/fiuit. i castra sanctes/exi
ctis nocte ignibz tacto ag mne abeũe/ste ab
iecta/satiaile tuende/plisha/ipi so aos roman
oz/uc pane dloze/hosti re dderẽe/cãi sidie
no atqi acto leliuz de ice ps ab dictatoze. q fabio
gestiuz e/ois. Hoc siaue su piozes nome ma
se nie. fabius ad am pẽdiz ab emilio eẽatuz/
ad sanctaiam cãi supplemẽto uenie. Neqz eni
sanctes ad plisha mãse rate. sz acies ab dmo
nouis militib; mulatudie stem/castra. eode quo
anteq locopossi es/laee sse tes pho romanos/
anite abobsidione euabane. Eo i tẽ tus dicta
toz imemia hostiuz ilius/idlethuz cãa diae qũ
lez oppugnabae. Se ea noz ab sanctib; agẽ stan
onibus mõ oppitus. Hecq i castra uis flẽt. Eo
fe rocans ad equitatz e sanctes ua lia/ neqz oẽiz
pata. q aziaz ne ipzas castroz eẽe hostis. u
ch; cõsulem dictatoze. magr equitatz. q. aulij ac
ream/magno tu multu/cãi oĩbz turmis equẽ
euectus/sb monte hostẽ. Cãi i minime ptina
q gnẽ pugne/sic foztuna eẽauit opus/ut in
signis uictiq; clades/q clam ipoz ducũ eẽt
fimeta. Pzõ sanctuz i patoz egre patres
q tz fe rocaẽ ad equitatẽ. in te se fiũ figam
q; quando hostes dq; equites/pluũ ie gnauit
i que i signes me sios aentes pugnatz. o agr
equitatz nõ amur i fe ssa ais pide. Ita pmisit e
quũ/ut uno hicu eeam mẽ equo/ papiaẽt.
Nec uc fle addnas castiz/pauisa magis/qua
mitata/q mlatudo ois/q ar az eratẽ i aulũ te
mẽ i uectuz/phostiuz turmas/tela cõiecẽt
fiuitu papiuz de ai isla sanctaiuz i patoz
dq; ne eruciadue. Hec multuz ab fuit qu
oz/p eta q; i ẽ hostiles ce derat tũmas/sã
ctes p ciẽ cãi/q ne pẽtana dqes/ otta oz/pza
duaz pdestie pluũ i uc/quo aue dubie sigat
romanũ/ee ai patuz q; aulij oz/pus/mi ee/
dloze le cta/uctozes i castra ref ciẽ. sãn
tes duc ãmisso q pene e que ste cẽtũ cẽ
ptus in ba/omissa sanctaia quã ne quaq;
desẽdi ne uane ad plisbe ob sidio nez re dẽũ
traz pauc os dies/sanctaia romanũ/ponon ez
plisha. puũ sanctus potuit. Mutatq ad sanc
tes desue rat i effectus colonus uãmoz/q
ai poz romanũ e ẽatus ad ulci isẽ dã aduiz

neaz/ue ad pandãq; colonaz/magnus itumẽtz pa
emulz. Aspãi puas ste ad aozes/sequi legiones
sanctaiã hostiuz/aq; ad laushlas dapit plio dim
icatuz e. Hõ ce des ui figa ala pas/si nou i ce
uicti uictozes. ne eẽnt dubitãe. Nemo ap
quos daz adiisaz/eũ pugnaz romanus fuisse/aq;
i ea ce adusse. q. aulius magr equitatz fuisse/ eo
aulij. e. fabius magr equitũ equitatz/ai e/ atq no
uo ab roma aduenie/a p pe missos nuncios/ cõsul
tu dictatoze/ubi subsistẽ/quo ue q; ie q; exple
hostẽ ad gredẽdũ: substitue cauie/ad oia sanctis
explozatis cõsilijs/dictatoz ai p aliq; dies pu
pugnaz/cõmuni suos i ea ua lluz ob se ssi magr
quaz ob sidẽtes/in signiz repẽe pugne. Posiue
q efficaciuz ratis ad dcẽ dẽdos uictoziaz/ani
mos/nulla alibi quaz i sem eaq; cui quaz re hoc
spez/de magrũ equitũ nonoq; eẽatu militũ/ cel
amue tatiz quaz nulla n i eruptione sp es eẽe lo
cas i q; agustus milites de phẽsi n quaz uictq;
patres fecerint/ua/Nullaz halem/statua mã m
unimẽtoz sanctaz cuia sb. sz i opia eadez i fe sta/naz
q ar ea ofa defecenie/uni sub uehi cõmeaz pote.
q sios iuuare uelint. in qua loca sẽ. Ita q; n finis
lez ego uos castra hic relinq do i q i fecta uicto
ria sciae pzusino die uos reapiatis/finis mum
nitõi. Hẽ munitas armatuta eẽ de les castra
haluane repetaisq; quibz ope e trahẽ le ctuz/
nos oĩuz reni respectuz/pzee quaz uictozie nob;
absãdam. Fe te fig i hostez/ubi e eta nalluz agn
eẽ ssie castra/quib; i patuz e i ẽ dame/damna
tea/militues oĩuz cãi qui defenie po ptoz/poq fa
cientur. Ea ozone dictatoziis q necessitatis ul
time inder erat/militues. dare si. Audiẽ i hostẽ
q respectu ipẽ ardentiu castroz/quaq; pmu
tatiuz/ita eiz militare dictatoz/ignis e subdiai.
haut pmuz fuit untamẽtuz/itaq; uelut ue cõ
des ita signa pmo i pectu hostiuz tũbab. Eo
i tpe postquã ardẽtia pzocul udie castra ma
gr equitatz/id q ue nerat signũ/hostiuz tẽpt
i uadit. Ita cãz uẽn sanctes qua potest q fug
fugaz/p diuersa pẽtiẽ i gens mlatudo i unũ
metu cõglobata/ac se me cupãz turbã i pedie
i medio cẽtã. Castra hostiuz capta/diuepta q
quoz pãa/omus hi militẽ i romana castra
dictatoz re duat/huc quaq; tam uictozie lenũ
quãq; pter e uguaz de formataz i cẽdio pter
eternũ cõtra spez sãlua. i uenit. Ild soza ã de
ne dratz. slouaq; cõsules. Q. petellius silpiu.
e ẽatuz ab dictatoze fabio. dat puiẽ/magna
pte ueteni militaz dimissa/nouisq; cõsõ ab

ī supplemētaz ad uctas. Ceteꝝ aīppē difficaley
urb' staī nec oppugnādi satis exercitato mīne
cū. Ec auc tpz lōgiquo auc pcepis pcaulo m
cayza. ecē. sozaī nāssuge. dīaz e oppidū pro
fect' caī ad ingules rōanos penetrabiliꝰ dua se ex
tēplo ad cōsules uiser. de ductusqz cētuꝝ urbē
pmonere. ussus mdāq nazm ad pstatur' ecēp
cuctazzes dcēr' aue uana affēre. ppulr' ad
uīcta mo urb' romana casha. xc. vij. mil'. abo
ppidū remouēnē sozes uc mur' ītēre ī causdiā
urbis duxne stationes de nocturne ugilie cēt:
Jpē ī sequa nocte suboppidū siluestriū loas ꝙ
hozab' ī sidē mlīs. de cū militus delectos scaz
p aroua de pte ī uia. Jnarē duas phib' quā pmō
mtaz mlīb' telis eo collatis sad hīs sexa eruc
qre mē tacētia ue sic ī aspzetis. q dessidustria
ptam quo locis cuncoz ecē ab oppidanis vīgi
stat. Vbi ar cōsistus sz romanos sermitēq; angu
stat; q arduaz erectaz e oppidū tarez ossēdīz:
hīdez assēsu ī quod p'nes dīnata quāly hec mlt
tudie. arauenē nos q de cē nuō q; plus e uma
ni rōanoz sz sozassum mr' esse. q locis pnob
q nox erūpere. ogā e uincere maioza cēnsus o
sse tet. Ego uaz ēque ogā implebo uos ar cē
ti tenere. sdam re. Jnd quāto magis me pcac
cetur multu ad arma q pnīa fid' caues clam
rcas. ar. xy. abhostiū capta ē defendite. Jte hec
ī cades pmapiuz sozab' hostius. ē exambo
b' ī publicuz pandis uacuis. sacrū ab
uno pnoz. plos p urbez fezīē sic repidi ma
gnatus missis. adarces mlīa plicato mūō audi
rēt. sūcīē aīos asperari pande arcis fugacī
cta cōplēc. pzeq; absemis ois de maxima
pte ī ezmbz religīē. Quaz p umaz pūduz
romanuz clamoze e exacr mūpit q oīa sāe
p uiaz pmuds. ait. Jam soza capta erat caī
cōsul' pma luce aduenē. q ds rēligs sozanna q
nocturna ac de ac liga sacrat' ī dītionez ad
ptīc eoꝝ is. cc. xxb. qnīz cōsecti. de ultima latur
ī fand' colonoz ac dis q de sectois. uictos si uma
ad ducīt. Ceteraz mlīa audiez ī colūn pzesidio
ad ducta erāt. ulgis ī bzo. esī ac sedeaī. passi su
mo gaudio plebis. cuius mauiē inē erat. ci
taz ubiq; passi' ī colonias mictēaī mlīa ad di
nez. ec — cōsules ab soza. plecta ī agros atque
urbes dusonū. leuiz ī tulenīc. oīa ī ādq; oīa
aduēta sānatuz ac ap' lauicula. dimicauz e/
sitēnē. cōsuratione. esq; ac cāpanaz. passim fiē/
ne cap'a ipa ē mūic. carnīc/ quin romaz quoq;
q ad pma puz quo sdam ī quīēdis uctuz ē. Ce

tezuz dusonuz ge ns. pdnone urbū siaue soza
ī potestatem ue nic. dusonaz. q minturne q
uestina urbes erāt/ exquibz pzīnapes mlīa
tus du odē mūo ī pdonez urbuz siaue ad
mata/ ad cōsules uen'/ dcēr' suos. Jaz p'ē ex
optantes sanitatuz. aduersus mlīa dolauiuiaz
pugnatuz audier'. q uictos romanos habuisse
mūcupē. amis sānitez. mulīe. Rigatus. Jn de
sanīab' ī cēta. pace agē. nec laudē cap'zaz. tot
amis ne. ac. sane. bellīz. nobilissimos. clarissimos
atus admoueaē. Jnter Aurunciaē. nob' oppi
ī ci uos posse. Jtis aduersarijz mota. ppus castra
mūliqz. Eodez tpz. cū a oppida. mlīes pam
armata. q occulti. ppinqua. mēbz ī sidē ne loca.
pē togatoꝝ. uetus uestē gladijs. q sublucez. apīs
pzīs urbes ī grecē. nob' abbis. simil' cultodes. truadaī
cepa. simul. datuz signuz. armatis. uc ex ī sidijs. oīa
re rēta pzae occupare magz oppida. eadē ozd. Eo
dē q cōsilio capta. sz. q. absēcīz. duab' ī pcis. ē facē.
Nullus mod' cedibz fuit. deletaq; dusonuz gens
nec. cēu defectionis. crimie. p. in. de. desiderē. ec
no bello. exstasse. — Eodē anno. pzodiū hostibz. mā
no. pūdio. lucerīa. sānitez. fēdus. nec. diu. pzodiū
nū. ī primā res. fuit. haud. pcul. inde. e. caui. mā
ni. erāt. cui. pzimo. impetu. urbs. sicā. implano. ca
pīē. fluctuī. de. sānitēs. ad. mētionez. ac. sedē
ma. pzocessīe. ac. inme. quoq; caī. de. colonis. mictēdis
lucenaz. cōsule. nec. senatus. mlīa. deleāz. urbez. ac. se
nēc. ps. odiuz. q. e. execrabile. ībus. captus. ēcē. Lōgī
quetas. quoq; abhoztate. delegandis. ad. pzo
cul. ab. domo. ambz. mēdaz. ī. festas. gētes. ingrebac.
Vnde. tanī. sinia. ue. mictēnē. colonī. duo. mlīa. q
quinquēa. mlīi. — Eodē. anno. cui. oīa. ī. sidā. nō
nis. cēnt. capue. quoq; occulte. pzmapiuz. omna
tiones. facē. de. q. b' caī. ad. senatuz. relatuz. ē. ē. haud
qua qua. neglectanes. questiones. de. q. dicta
tozēq; sētiaū. b' e. ē. dendis. d. ia placuē. c. memīī
Dictus. ist. ō. fului. magz. equitū. dixē. Jngēs
erāt. magistratē. el. de. tozi. tatq; sine. ē. mozē. seu
ō. sidē. ne. uis. calabros. obtinuz. q. z. ea. capta. cō
tationis. fiducīē. pulsq; noīdē. ē. ap' dictatozem.
mozs. aut. dubie. ab. ip'o. cōsule. iudicio. sbmouē.
De. inde. ue. q. sētiam. cū. pxime. materia. de. re. sic
versa. romaz. ī. pcandō. nes. nō. noīdī. q. cap
ue. fi. ī. tumultuz. q. usq; ad. sēnē. cōtumeliē. ue. adi
ctis. ac. p. Quē. senatuz. missē. ī. cognitionē. ho
nozē. ad. ipsū. defendēdū. causa. sactis. ad. ius. Rem
p. oppulit. ēt. laudozq; q. ne. q. plosis. sētiā. fier. aut
ab. mūēte. dictatoze. sīt. sine. ulla. questionis
fine. uis. ēt. postulabame. g. nōbiles. hoies. appella

Aspzetis.

v. aspēris

Soza capta

Sozo meny dictatoꝛi

nbq; ebunos nemo erat auellio q̃n nosa reapeat.
Jnd nobilitas nec hinc in quos cum uideꝛ
ꝛ uulsi simul negare nobiluz ꝛ cum ee similia
similia obstet fiaude patere ma ad honoꝛes ꝛ honoꝛ
noꝛ ipos ad eo dictatoꝛez magiz eq̃z nos
magis quaz qlibꝫ v domeos et amis eo uellem
nos ita ad ee simul magistratu abisse. ¶ Diem
no me nimis ꝛ fame magis qua ipsi me moꝛ
tgne illis ronones ita fere uba nos ante dere
unte nos ons hos habeo q̃ nimies hic pbom
delatus de me testis e innocentie mee. Negze
q̃ sepe alias q̃ ita ceꝑa potulabam. ita e. p. q̃ uello
clamissim ee, ꝛ q̃ maxie, paul ab his rononibz
uiaz egisse. Dictatoꝛ deligee ee ad dis q̃ homib
sine. ꝛ q̃m q̃daz nobiles hones q̃ ualuas exsh
mare q̃d me p magistratu q̃cq̃d i ꝛpu die
mel ee. p̃mus ipe expugnae q̃ homes ei o pe
ad mse. De m p̃q ad id pani potes es enie nec
uiaz dicent i bstoria ad ilamoꝛ appellandi ꝛ in
bunal auellunz paniaz ꝛ fugere nec posse me re
pulsi ind ad eoꝛ ia tuoꝛ q̃ i no ꝛ uiaz sua pugna
ee i sabinos sue nie ꝛ p uanis dictatoꝛez p sab
ui neq̃ die no sine ac os dij hones q̃ sanct
ab illis q̃ iaz q̃ no possie ceꝑe. ne ita ones unte
redam me obnda me animu q̃ offere me in
mias uel. Dictatuꝛa me abdicabos q̃ ꝛ os.
si uob datuz absentatu ne q̃ uiz fuie i me p̃mus
q̃ hue. ¶ Solui q̃ homes e ee ad as ue appareae e
hoeia nia nos no mateslatee honoꝛ tutos
ad ammatoꝛ ibus ees bdicae mo se dictae
unꝛ q̃ posse ei ob sesti solus magi e q̃tuz p̃mi q̃
ap cosules hs em absentatu mdata res ee ue fa
ei ad ius nobiluz testimoia eq̃re ol uitas
Publi q̃ phlo mlaplicatus sim is honoꝛibꝰ
plebes coꝛdinu lellioq; gesta facta ꝛ iusis nob
lieta causaz dixit, obsolutus q̃ze. Hec dum ip
ue sic q̃d dis ees e q̃ bo pdita noia ueoꝛ
uigue. Jnte labi cepie ad uiloꝛa capta dis ad
nubz facinoꝛibz q̃ ad ius quas op ata erae opp
sla e. ¶ Extra famia ueꝛ magis eam spe ca pane
de fectionis iqua q̃ uitatuz erae famites ꝛ apu
haz ilbs nisis ad eandiuz reuocam ue hue ee ep
p̃ q̃uo sic moꝛ occasione q̃ndo. Capuaz non
anis e inpne eo os ile ei ualido e atu ue neie
q̃ p̃mo aicat salus ai utiq; ad hostes inqua ma
ee e aicata ꝛ. Deinde famites papia locabze
in cauti loca plana ca panos ca pos agn dnne
tue ubiq; p̃muz castra ꝛ ostrui hosti ꝛ de in leu
bz plus e quinz sepius q̃d p̃dauz uaiq; prai
liz facinz. Hec ante eue tus eoꝛ romanuz aue

moze q̃ua nu hebame lellioz p̃mutebae Sam
nuz ꝛ ad duc b q̃ capi pamus ad die da p̃mus q
senes aere dilatione uie ꝛ lelli suas ad bae
Jtaq; i aez p ceduie e q̃ntus ioz mus dimis.
q̃ub p̃ paz erae fidenates ad resistendz ca stra ꝛ
ne q̃ ea ons fie ee ai ad p̃muz stipe aez pedi
tuaz fuze. Cos ulii sulpicius i de ra patellius in
le uio ad nuz ostitue de ea ps q̃ q̃ sanctas rans
oꝛ dinib ad ue ad caz eoꝛ hostes ad ue ipi caz
uea ostitue ie latius pace facta sente simis
p̃ q̃ q̃ ad fidenates sue tenie ne pe mo ostilio pete
lio ostil addite unes q̃ subsidiaꝛias ad q̃es q̃
ue gne ad logioꝛes pugne casus nebiabat. Jp.
p̃mo i pea umbz i pulue. Comota pedes ae ca
nu tuz e q̃es i pugnaz suae die. Jnde mi lisso
agmine ne ad duas aces se i fidentez ꝛ romani ea ad
ea tacto equo signaq; hoꝛdines pedit atq; ed
ostitue dis unusaz abea pe ad uae. Jne ad
nu no patellius solui ꝛ sulpicius q̃a hoꝛtatoꝛ ad
fuie tat ad ecus ab sus fidi ostitue manus
ad clamoꝛez ad mis ha pte plus exeuntz. und ad ue
dubia uictoꝛia ex ines ea ad sidi ostitue. Ca
mille duces tuns dissimulez ubi fuzam iniae
nie ꝛ ad as loa pulsos uictoꝛes hostes fugna i
pulsos i fidentez. Ceteꝝ ea nocte in pede ex
sidi ad ne tus. Naz q ostrea duas refectus mili
tuz e ai ꝛ q manu q̃p̃ mio auellunz uenie fuze
um q pas ala uictoꝛia audita moꝝ ulsa etiam
pluz resistae. tota de ni ta uiae ad ae ad ꝛ om
illo e tamie ae di ea p̃q sa ntes ꝛ q̃ male ne ai
au ne urbi bne uenez nomie petfugie. ad exe
unt ae sa duc capta sa nituz p̃dauz memoꝛie e.

Coss egregia uictoꝛia pea p̃ tui ind adhuc
uz oppugnad legiones ducie ubiq; bilena egere.
q̃nec ab hoc uis ostitib huic papio cursoꝛe c.
uinio bubulco ueꝛa noiae dictatoꝛ c. petellius ai
ni. solio magn equi e atuz accepit. Jsai audi
ss. auz sinegellaz absentiaz b captaz omissoꝛia
no ad sinegellas pgnie. nocturna sanituz fuga
sui e tamie ne ceptas sinegellis p̃sidioq; uallo
i p̃sidio i capamaz redituz maxime ad nola amis
ne petendaz. Cose ita mentia ss. ad uenez dictatoꝛ
q̃ sinatui ois mitauit q̃ nolam agrestes ꝛ uale
rane. Dictatoꝛ urbi sua ai sine ad quo apiaz adi
tus ad mena ee ois hedificia q̃ sinegne ibi hitat
ti ai ne ea mitis i endie. Nec ita mlto post
sine apellio dictatoꝛe sine ab c. uinio cos side,
Naz uiq; tradit nola e capta. Q capue dee
nole adoss habue adiue anna q̃ calacam
ab eodz capeas. — Potellius ante festi ea ora

Dom. Sulpicius patellius

Jouale uenti q̃ c.
nie bi uenez e
louana

papiꝰ Curſor

Calena
Suessa.
Juuenta.
Casinu.

Bellu ad sa
mnalnus

clam figi ẽdi cãl dicta tozez dictuz fuit sta q̃ ꝑh
a eodẽ anno colõie deducte fuit sta aut̃ moꝝ
fuerat q̃ olsa ꝑ mnas ĩ sila tz sita tz ĩ ostrectu ciuiũ
fiũt colueranꝫ a uicinaz cas muz ue deducẽ cãl
oloia sic factuz ẽ ꝛ tm̃ ĩ uros deaue tu
de mi sene colonoz quattuoz milia ĩ seq̃
oss. oꝝ. nale ius ꝓ deco oss, ꝓfligato fere sa
nũ bello ꝓq̃ ea ana de edere patẽz uom
dus q̃ usq̃ bel fama exoꝛta ẽ. Nec erat ea cã
pestate gẽs alia cui se cũ gallis cõmulaꝰ
ãma cũbi lioza ẽent. Duz ꝑ q̃ntate agnuz
mi tudiẽ horiz. Itaq; alter oss. ĩ sanno re
liquas bel ꝓseqũ publius decius q̃ gr̃anꝫ
eger uo me rẽ ĩterat auctoꝛe senatu dicta
tozẽ. C. uniũ bubulcũ dixe ĩ ꝑ ut re magꝫ
tudo ꝓstulabat os umozes sagaꝫ uo adi
gut. Sr̃ma que q̃ alia res ꝓsperi ma ĩ dus
tria parat. Nec tantis apparatib⁹ elatus de ĩ
feriẽdo bello agnat quietuꝫ aut dubie mĩ
ulto arma q̃ musa. ĩ sistẽt. Eãdẽ ĩ cõpando
cõsulendoq; bello cõsilia q̃ ap̃ nusos fuere
ne uti sinibz egressi. Ec cẽ sunt clari co
ãno ap̃ claudiꝫ q̃ C. plauti fuit. Memoꝛ
re tiã felia ozis ad posteꝝ nom̃ appij q̃ uia
munite q̃ aq̃ ĩ urbẽ duxit. Eaq; unũ ꝓfecto
qui ob ĩ famaz atq; ĩuidiosaz senat̃ lectiõz
ue cãdida uictus collega magistratu se ab
dicauerat ap̃ ius iazuisse antiq̃ ĩsitã ꝓ
uinciam familie gentẽ do solui cẽsuꝛ obꝫ
tinuit. Eodẽ appio duce ꝓtinꝰ gẽs cui ad
aditz maximaz hẽ cãl familiaꝛe sãctũ fuerat
senios publicos ministeriꝰ de legã
di cã sollẽpnia cui q̃ aduersꝰ tradituꝰ edic
uit mirabile. q̃ q̃ diuouẽdis statu suo sacꝝ
religionez ad seruẽ facã posset cũ duo deam
familie eq̃ tẽpestate ponẽdoꝝ ẽent pulũ
ad exit. oꝝ ĩtia ãiuz az simꝑe exanctus. Hec
nomĩ tm̃ ꝓtuli ĩtendisse. ꝛ cẽsoꝛe q̃ ap̃
uz memoꝛia deũ uti post aliquot annos lu
minib⁹ aptũ. Itaq; cõsq̃ eũ ãnũ sena
tus. C. uniũ bubulcus ẽuil q̃ emilius barb
ula uter initio anni q̃ ap̃ ꝓpulũ dixem
atũ oꝛdinez. Pꝛaua lectione senat̃ q̃ ꝓtioꝛes
aliq̃ lectus ꝓterit ẽent. ne grauẽ ea lectio
nez sequi sili. neu ꝓxanuq; dissoluꝰ ne ad
gr̃az ac libidiẽz hã ẽe obstrictos uidẽt
uz ex tẽplo q̃q̃uenũt. Eo oꝛdiẽ q̃ui ãte ean
soꝛes s. p. p. claudiuz ꝛc. plautiuz fuerat
q̃duo imperia. Eo ãno dat̃ ẽpta ꝑ ꝓpuli
utraq; penẽtia ad ne militarez uniũ ut

ẽtiã mil. semidem ĩ q̃q̃tuoꝛ legiones ap̃ꝓ
creauerũt. Quecirca ꝓq̃ paucas suffragio
ꝓpli relictis soꝛ dictatoꝛes cõsuluz fiẽ fue
rant bꝰ sna. tulere ea rogatione tribunꝰ ple
bei. Latinus. C. mãcius alter ue dixꝰ uros naua
les classis oꝛnãdeq; ne ficiẽdeq; ei iudex ꝓpli ꝰ ulter
latoꝝ plebis sta fuit. Eo. decẽ. m. pl. euũde
ãm. ne dictu pãuaz ꝓtenue. Ac ad religiones u
sa ẽe penẽdo tabellanes q̃ ꝓbibia ap̃ximis cõ
soꝛibz erãt ĩde uolus ne sa q̃ tiaduz antiq̃tus
erat̃ egre passi. Cãlum uno agmine abierunt
adeo ui nemo ĩ urbe ẽet q̃ sacrificaꝛ ꝓnẽdo cui
ui religio tenuit senatuz legauerũt tribꝰ mi
sserũt ue danẽdo opaz ue id hostes uanus relicta
ei ẽe tabũtum legẽ ꝓlhati. Pꝛimuz accitos eoꝝ
ĩ curiaz hoztatꝰ fuit. ueltẽnat. iumaz. postꝛ
ꝓ pelli nequibant. cõsilio aut ab hoztẽde ab un
gentis hoũz eos ad gredi. die festo. alijs alios
ꝓ sitez celebzandi cãtu epulaz causa fuisse.
Et uno cui auduz fezme gentis e oneratos
sopiũt. atq; uti ĩ plaustra uictos conscẽdere
iumaz dꝰzetat. Nec ꝓcus sẽsere quã plau
stris ĩ foꝛo relictis plenos capulo eos luxos
se. Dicecõsulis ꝑ factis ĩ patoꝝ ue mandat̃
datuz ue tribunũ quot annis oꝛnati cõ cantu
atq; hac qua nõ sollẽpnis ẽ licẽtia puelluz ua
gãtiũ. restituiq; ĩ ede uesandi ius his q
sacris ꝓcare uet. Hec inẽ duoꝛ ĩgẽtuz
bellozq; gerebam̃ cõss. in se ꝓuincias
partiti. ĩmo salutes emilio nouuz bellũ q
etruria fozte obuenit. Insanio clumatũ ꝑsidi
uz uanuz q̃ nequiuerat ĩ capi obsessiz fame
ĩ deditionez accepant salutes ulterisq; feduz
ĩmodiz lacertos oculis ante dentos huc ĩ
fensis audelicta unũ mch antiq̃s oppugn
atione clumana. Titus quo die ad gressus est
mentã uicepe atq; omis pulũ ime seate mdꝰ
uictoꝝ euatus lo uiam ũ ductus. Capue hec e
rat pestuoꝝ sanctiũ lõge diuissimũ atque
opulentissimuz ãmis uiriq; ubiq; aut cõ uiaz
erat. Ipe p de milites accẽsi oppidoꝝ potiunt cũ.
Oĩa itaq; se uituz in hostes e ꝓcedꝰ plus pe
ne q̃ eoꝝ sanno ũq̃ e gestũ le uig neq; omiꝰ
militi cõcessa q̃ post quaz pꝛe poteꝝ ẽtez ad mus
uomanuz. nec aciẽ ꝓbisse uelle nec castra nec
urbes ꝓtegẽte. oũz pꝛimapiuz ĩ sanno eo ci
ne fi ẽe ue ĩ sidis quẽ ne ẽ loquis si qua
licẽtia ꝓpiando effusis euatus euapi. ac
cẽtuz uenit. Postꝛ Trasi lige ag uelles q̃ cap
tuiq̃ daz ps foꝛte ps cõsilio oblata cõgnie

na. ad eam sedem ad sēnes que nā erāt pecunie
ni ingētes. Italiaz quinq; ppulsaz ee ppulerunt
ue ppatiaz eo exercitu ducēte legiones ibi r
ges hostiuz exercitus tūc ea occulē i sedisse.
Et postq; ītrasse romanos audire salutē repen
te exoꝛte ai clamoze ac tumultu ītra uos m
uate. Et ꝓmo nouarios trepidationes fieri dñi
arma capiūe sarcinas cōgeꝛe ī medū dem
postq; utrinq; ubi quenq; se hom ēe aptare
ratiaz ānis. ad signa undiq; euocabāt. nostros
q; dnibz ītuetēz disciplinaz militare. nā sine ꝓce
pto ulli sua sponte strue bacē aces. Cōsul
aduersus desilire equo uetuit. metuēs ne ad
q; alios tēstaꝛent deos se multā ā sua gl̄ia ī
deq; predaz militi quēte. Ipse ei loaiz de ne
misse. neq; ī se ā mundū mīma dirandi cel
sue militis curaz resp̄hēdi posse. abee d aceꝛe
Nullaz nē aliaz q̄ uicāte militiz dēlaturaz ō
mitteꝛēt. m̄ uno aīo os ī nadē hostiz uictum
q; ace castris exiuz. mīdatū uibiz ultimam
ssez fuꝛo insignaꝛiz cēptū tez q; loaiz ānus
sterit. si quē ēe iaz ītra romane ī expugn
abiles locī sue gellaq; q; ex fozanaq; ubi
cūq; iniquo successiz erat loco memoꝛa
cur his dcerisus miles. cūq; in memq; di
ffaulcatiz ira die adisus ī munētuz hostiū
aces ubi spaluz lapidis fundēdi adisū eiu
uz engie agm̄. Ceteꝛū postq; pa. signa pla
nuez sūmaz ee pte sēsitq; aces equo se iam
ī hostile locū ipsis exēplo ēe. Eqte ī sidiaꝛiz
ee ascēdq; laudabaz q; b̄ se paulo ante ceteꝛe
patiaz atq; ī hēmes fugā ne petebant. ssi lo
ca difficilia. ab hoste ītacta ipos. tū sua fraude
ī pedieba. Itaq; g̃ p̄ paucis effugiuz patue
ee. ad xx. mil̄ hoīz uictoꝛq; romanī ad ob
tacaz ultro ab hoste pdaz p̄uoꝛa discurre.

Duz ꝑ grauiē ī sanniū iaz ōs ꝗ nunc pu
pulū ꝑ ānos nos ad ītima senatē. ab oppu
gnādo sustio. sūtrb; soca romanis uelut
claustra ꝗ nunc ēntis ēgēs ozsi uelluz eo ali
ēssiluz emilius cū exercitu ad libandos obsi
one socios uenit. sdue ēcabz rōanis sum
mi cū meatus lenigne ī castra ā urbez pī
ta aduexeret. q; nisi die ꝓmuz ēssultando
naturaq; ēe. Trahēte ne uelluz trā duxeꝛe.
postea die ubi ee nouā quā cū nouā ēssilia
magꝝ placāe duabz sole ozto signuz pugne
Hastaz ē armatiq; ī aces procedūe. qz pt
quaz cōsuli nūtiatuz ē exēplo ēsseruā
dam ulte ut pzandeat miles firmaq;

alo uulnꝝ ānā capiat. Dicto parē ēssiluit
ānatos patꝝq; nudat signa eoꝝ uallū p
fem misse. Et ānē patꝝ hostez ī sh uuere acē. ali
q; diu ītēti utriq; sheremūt exspectātes ne ad
il sanus clamoz q̄ pugna ī aptet. q; ꝓnus sol me
die se ī declinauit. quaz celluz hīe que illiē eni
tuz ē. In de ne infectaꝛe. abuteū clamoꝝ ab eoꝝ
sūs oꝛtē. cōmuiq; calle. q; signa ī sequiē. cōmit
ī sensis ānis. nūo hostis. uīctuz romanū fuꝝ
erat. Inaep; pluꝝ milites utriq; q̄ foꝛtissimū
quēq; ab sūe. Neq; ī declinatanes ēq; sedā
aces romanā. ꝓmā dare sit. ani signa ar. utriq;
os cradere. Nullo itq; pacto fugere uiꝝ nec
plus ardiz. hostiz mobstinatos mozituros cōs
il ouerssz. Itaue uicaꝛes pristq; uicti pugnā
di finez faciūe. posteaq; solis signuz rece
ptui datuz ē. Inocte ab utriq; tēstra reddū
nee deī quicq; ēo. ano ne memoꝛia digne
apd fontiuz gestuz q; ex hostiū ē. Equi pri
ma aces deleti. Vīpsio fuerat. sb sicham
os mō relictis uie p̄sacas ēēe ad castraq;
psiduz. q; apud romanos tm uulneꝝ sunt
ne p̄ces post pluꝝ sanq; desessemte quaz
ce aderat. Fabius ī sequtis annu
cōsul. Iellum ad fidenaz exercuit. Collega
fabio. ēmilius tarbulus datus ē. acer zsta
bus supplemētuz ab roma. abduxeꝛe mou
us ex agꝝ. dono q̄ cēsus ā nullis uenisse. m
nā mi. Iaz erat. Cū ī patricios magistratus
tribunos sq; nulla certamia fuerāt. cū ee ea
familia q̄ uelut fatali cōsulib; de plebe e
rat. cōtra. oꝛtus appius claudius. cōsq; cāz
aces acez q; acer. mīlibz q; emilia lege sim
uz ēssilē spatiuz q̄ris erat. cū. c. plautius
collega ei magistratu se abdicasset. q; illa
ui. cōsulī uerē abdicare nec potuisse. sempz ho
nos erat ēbus plebi. q; h. nie ēy cōsule mod
legatum uz ēssi actionez susceperat. Nō po
ssē magꝝ q̄ ullaz nec ī multis q̄ optā
augꝝ gratiozez. ut cū ide ēdez legez emiliam
uocarē auctoꝛez q; ei mandāz emili
uz dictatoꝛē laudibus ferret. q; quinq; ma
lez ānis ēssitaz. q; logingtate potestatez dimi
nuisse. mozā sex mīsuz q; annū ēgisse
spatiū. Die agendi. ī quit appi claudi
quid naz facturi fuerās si eo q̄s q; nec fu
rius. nec ō. g̃ eā mus cōsoꝛes fuerunt. nec
fozt fuisses. legare appius ne ēo gratiā
tribuni magꝝ pere ad eū q̄ ne suaz. Nam
ut clemente lex emilia eos ad sozes quoz

pugna prospera cū samnitib;

Sutū.

d' appius.

ozō sēpronij tū plebis.

imagistratu lata ē. qua post illos cēsores creatos
eaz legē ppl̄z iussissē. qz post eum iussissē id mi
ratuz qz cēt. Non tamē ausē que eoz quēq; qui
post eā legē lataz creatu cēsorez cē nt teneret ea
lege potuisse. Hec sūt ultimus ad sēsū ea nullāe
apio. Et i que quintes illi appij progenies
q; duūuir i annū creatus. Alterū ano se ipe creauit.
Tecto n ase. n. abullio creatē p̄ matrē falsas n
pnūz. Nec ante cōtumāo abstinet magistratu q;
obtinuerūt eū male pta. male gesta. male reti
ta ipa. Hē eade familia quintes cui dictatūm
cōpulsi cēsores patres sacriz mōtez cepisse.
H̄ adiutus q; nihil minuz auxiliuz nob̄ cōparasse
h̄ppē q; duo ex patis auctoritatiz i senatu h̄ q;
senebzies leges. h̄ q; agrarias sēp i pugnauit
hec omnia patruz plebis cū nupte. h̄ plebi
ad curules magistatū iter obsepsit. H̄ē nomi
mlio qua cāpio ire stus mē libertatiz sta netā
dez appij claudij ai cēsurā tam n ab mame
o. emilio dictatore tot cēsores fuisse nobi
lissimiq; fortissimi uiri. Nemo eoz duodecim
tabulas legit. Nemo id mussisse q; pl̄s hēmo p
pulus mussisz sat̄ timo uero ab scribente. nā
emilie potē legi parentē q; illi antiq; qua pzi
mū cēsores creata erant. Quā hāc pstrictā mul
ctā ppl̄s grauiz. quibz duo cōtrane leges sēp an
tq; alioz gat noua. sin h̄ dias appi nō tenet̄ em
lia lege populus teneret̄ unū ex
lege cēsē tenuit emilia lex uoletes illos cēso
res. o. sintuz. q; o. gregamuz q; dgd ille magi
stratē siue publica male facē possz. idcirco cū
ira finite potestatis mamertinuz primo
pz ereptis sue collegio magistratu. Te
nuit de sceps. os cēsoz es ira cēsoz annoz spa
tiuz. tenuz. c. planciuz collegaz tuū hisdē auspi
tijs. Eodez tpe creatuz. an hē nō ut q optimo iure
cēsor creatus ēet ppl̄s creauit. sūt eximius es
timatio ne singulare malebat. Quem
tu regez sacrificoz creasse amplexus regni nō
ne q optimo iure rex urbis creatē sit. Creatuz
se dicat. que se me sti dictatuz. q; ie regno
gendi aue iudicū cā dictatorez. anda ceteros
es. quā illi stolidos de sonoz des indē credidisse
q; ira. q; mortalis mū dicē igēnib; rebz gestis dictā
tuz. ase. abdicauerē. ante q; uicis creari abierē
magistratu. Ego u anna quinq; pene. H up ioā
x. annos. c. me nius dictatoz. q; cū q; honoz sene
tuis qua q; bz daz pcēb̄ tuiz erue exē. cōtagio
ei quo quēbat ipa cū mip̄ obsecrata ab immid
e. ue pnaē. obtuz mee cūmi. dictatura se ab
dicauit. Nolo ego uitaz te modestiaz ne degene
rauisse. familia tam nobilissima. tam splendida nō dig
nū honoz. actus qui necesse ē magistratu abiens nū
ne exercendas sinuz. q; sacris ē. nec diez ante nisi
censurā ea dicēdo. memini. i que ei esse nūsq; ul
la q; licet. emilias legez. cēsuraz gessisse. solus ge
stam. hec quidez. tz regno similē. ē. collegam
sub regalibz. que ne inde monstruz q; dez loaz sub
regalibz. ē. pmisse. cui q; antiquissimū solle ne
q; solus ab pō auspicio instituz. deo. ab nobilissi
mis amplissimis ei. ciuibz. ad suoz mūsteriuz religi
osius cēsoz deduxisse. Gens antiqz origine ab
h̄ hospitio deoz immortaliuz sacra. ppē. te. acqua
ēstina. ne pūb̄. eo nefario obstrictē. Quoniaz
ertiaz reipz. mdare animaduerbz. urbz. coluisse. capta ē. q;
d'mōstrauo collega. c. iulio cēsore. l. papiriz cursoz
ne abiere magistratū. oz. nequiuz malignitez
collegij subripuisse. q; pro modestiaz illi. cap̄ndi
fuit. qua tū appi. Nec solū nec ultra finitū le
gē tpis. l. papiriz cursoz. gessisse. dicunt. nemine
i uenit qui sepulcra. auctoz. sequitur. Odet
eps cēsoz. post mōtez cēsoriz. collegę se ma
gistratu abdicare. nec. tenet. pdies. exire cēsu
ne q; collega magistratu abiisse. Nec lex nec pu
dor. uoluere. uetuere. i superbia laudata. reprehē
dere honestos. Ego te api. claudi. pulchra ma
gistratus magestate. ac licentia. que gessisti. nō
ui manu. molestuz. si ne ulo. q; tribunoz. ame
appellatuz. uelle. Sz q; hec. q; adhuc ego. pauca
tua. q; superbia. uegetie. melodia. nisi emilie legi. pau
ris. sui. aula. duca. uitelio. nec. ai. ita. ap̄atuz. amaroi
b̄. sicue. cōmitijs. cēsoriis. dno. cōsulatue. legem
ma. suffragia. q; nō renūciato. alteruo. omitta. disse
rauisse. ego te. q; solui. censoz. arari. nō. possis. solui. cē
sinuz. gessisse. nō. patiar. Hec talia. q; ai. aduersz
prēdi. cēsoz. q; sui. aula. duca. uisse. ap̄. pbabz
sex. rubinis. actionez. collegę. tres. appellāt. appio
aurelio. fuisse. sūma. q; sundria. ouiz. oz. dnoz. sol
cēsuraz. gessisse. Duilia. rome. gessit. iaz. sinuz. ab
etruscis. obsidebat. cōsulq; fabio. sus. mōtib; diuēs
ad se. nedez. opē. soos. cēpta. dasq; munitiones si
qua. posset. daces. hostiuz. ish. ueta. uanie. Quoz
i gressu. ml'tudiez. ai. ostēdet. sbecta. late. pla
nities. cōsulue. loco. paratatez. suoz. admanue.
deflectit. paululuz. i colmos. agm̄. asperi. erant
strata. saxis. indsigna. i hostiz. obuiam. ei. ish. oi
ui. p̄. qua. ml'tudiez. sue. q; sola. fuga. erant. in
medios. plures. ire. ac. adeo. rapti. q; audisse. ab
iectis. missilibz. quo celeri. manu. cōserere. nec. ini
gre. gladios. ita. dentes. i hostē. romanos. cōtra
nūc. tela. nō. saxa. quib; eos. affatim. in loco. ipe. a

mabat ignie. Igit̃ saca galeeq; rete ait̃ quor
nõ multũ uerame tubarũ. Neq; sibuc erat fa
cile ad ppũgnãdũ. Neq; multitudo habebat
q̃z eminẽ gẽnerẽ q̃ ex pactõ aduectus ad
sacrũ mch̃ re gerebat. quosdã eẽ iaz pdz̃ refẽtes
fluctuãtesq; quitabiles aages. se segnẽ clamo
ribus gladios hastasq; pcutiẽtes. in aduẽtũ eoꝝ i
petũ ũ tulerũt. Et sãnitas signis sigla effusa
castra repetũt. Et equites romani pucti pbli
qua cãpi ac se fugiẽtiũ obtulissẽ omissio ad ca
stra tenẽ mõtes petũt. Ind̃ i hẽmi pene agm
me ac uexatõ multeb̃ silũaz ãmoniaz pne
tratuz romanoꝝ milites multis ẽ ulnerib̃. Cesis duo
de xl̃a signis militaribz capt̃s castris q̃az hosti
uz ad pdã igẽa pcũ. ait de psequẽdo hoste dgr
tãt̃ ceptaz. Silua erat ãmina magñ ãt̃ ãna
atq; horrẽda. quã nup fugiẽ germanica gẽs
nulli ad eqz ne mercatoꝝ quidẽ aborta ea in
trare. aut fere quisq; pẽdere ipz. Iudebãt. ali
qs ois̃ ceteros caudine Hõoris memoria abole
uerat. Duz exhis q̃ ad eam cõsulis filiz Q. fabi
uz excusez. alijs claudiuz quidaz magne. Et adz
qua cõsules gemini tradit̃ speculatuz se utrũq;
pfectus hyemẽ omnẽ ad lanuuiũ. Cete: educãt
ap holpites. Et usos inde hiemis et uie. Et
gnãq; et usuz proles nouerat ab eo ductore mil
go uti banos puenisse ne gregis ita et usus
licens eruditos. Et ppinquus ẽ uero papiriũ ad
quid fuisse deos q̃ se tãz audaci simulatione ho
stib̃ imisceãt. Eius et dictũ omnes uiri fuisse
nuncius una eaz haud ignarus ligne el̃ doz. ne
quicq; aliud pfiscentes quaz simulati religiõ
que tenenda erat. Nam nec de noxa pnoctãt
populi. neq; se colloqũ. Et signi notã hosti
tãtes depzendi posse. uere pastorali hirudine
stib̃ telis salab̃ cesiz. Et nisi b̃ ãmati. Et neq; co
metuẽ ligne. Et uestis ãmoꝝ ne hiẽ. Et se eos te
xte quã quadrorũ bac abstã quẽq; euenũ a
nimos falsi. Et natura. Et usq; ad eam ẽtes ilicoꝝ
penetrasse dicãt. Ibi q̃ cõnexatoꝝ romanoꝝ au
sus. Et uoluntas. Et senatus cõsultis ubis egisse d̃
sociorũ. Et amicitiaq; atq; inde omni hospitiũ
deceptuz nutrãte romanus uisus. Et me atuz
ex natus. Et xxv̄ pass̃ fere. Et ea. Et trans. Et uue
tuc̃q; eam ẽxtuz ubzoꝝ. Et ãmis paratas im
pedimẽta. Et uictuz. Et ait relatuz cõsuli. Et ut. Et omni
bus pma uigilia pmissis legionib̃ pdicti. Et
ta ne uisus. Et pfisitur ai. Et q̃tatu. Et luce. Et ap
stityche ob eq̃tatuz. Et stationib̃ hostiuz. Et eo tat. Et
salutz dissipãte erat. Et ai sanis duz tenuisse hostẽ
in castra se se ne ẽt̃. Et pzetaq; altera egressis ad

noctez agm̃ ad lq̃ pstero die luce. Et ipa ami
nui mõtis tenebat. Inde ob̃ explanat̃ opulẽta q
ẽmitte dicta. Et ait multitudine agrestiũ in sua
ob hoztes ne pẽre ap̃ciapt̃ regionis ei amicta
te uanis omnib̃. Et eo ẽ spẽte i uicinia
predaz. Et ipi pẽ. Et uerme. Et sis figuratis his
late d̃populato agro uictoz romanoꝝ opulẽtu
sq; ne ua omnia ap̃a in castra redire. Et hozte q̃nq;
legati ad duob̃ tribunis plebis uenerãt de nũcq
tiaz fabio senatus ne b̃ ne salutz ãmittat. Et
sinet. Et eam sen us sequaz ne ẽ q̃ de ne bellũ posse
ẽ uemisse nũcq; uictozie romã renitẽ. Hac
expeditione ẽ sulp̃ motuz latius erat q̃d
pro fligatuz bellũ uastationes nãq; ibi omni
nu mõtis radicibus iacẽs ozã sẽpẽ ut̃ ne
natuz ẽ dignatuz ẽ nõ ãmne mõ ipsos. Et ubẽ
simama. Et atq; q̃ẽ nisi p̃ antea eq̃tatus ad sue
tuz uenit. ne q̃z eq̃tatus ẽ ãm̃. pmouet castra. Et
ta ad iudicate dimicãdi quã pmũ ẽ ipsos de lati
dones. Et ñ militũ pmo sno ẽ. Et ne loco nõ
eo hostiũ ad ẽ sue ẽ uiz ozãt spano. Et in pos
de retractare hostẽ ẽ. Et ne pugnã ad uallũ sibi
ẽ. Et ut ẽ. Et stationes quoq; ut ẽ. Et ta intra muni
mẽta sensere. Et clamoz. Et pente area ducis ozẽ
ue eo sibi castris abzama. Et dice. Et ẽ. Et uibent
manibus. Et se sub arma. Et q̃ nocte aute exte
luce pma castra hostiũ tuabuntur. Et chilo q̃ẽ
romanoꝝ. Et ẽ. Et atus impio ducis ẽ omẽ. Et ema
ẽ. Et ẽ. Et ne. Et die. Et hoza. Et ait abiz. Et ẽ. Et ne. Et
uulet. Et papie ne ẽ ãmis. Et ẽ. Et q̃ẽ. Et die. Et noctẽ
ne hoza. Et ẽ. Et ẽ. Et ẽ

Perusia · i umbria ·

Pusia · Crona · Arretiu ·

Fabii ·

Fabius infestus papiro

sita eodez die capitulū anuz agẽ triḡ milliz refẽ
ad ōsules. Cedã pdã milites fluẽ de salute capta eo
die hostiu milia ad septuaginta — eã tã claritz pu
gnaz trãs animaz silluaz ad perusiaz pugnãtiu dat
auctozes sũ metuḡ imagno cumulez fuisse
ne me clusius exercitus tã i festo saltu ab hostiu
undiq; acusus ubiusiz ozbis me nẽ. fz undiq; pug
nãtiz ẽ ies uãna supioz fuit. Itaq; ap usia a cete
ne a ãteno q̃ feme capta ẽ tũ me ppoztune ad
pellatte erãt legati pacẽ fedez abiudicatuz pce
tes i duas i exẽ. anos i pretu mutuũ duz ie mi
na grauẽ ōsul ase. e. mãtuũ nãlius alibi de
samnab iii de pte. milia alia ciuitella uicoz aut de
leta hostiũ aut integra ãpotestate uenerũt pdẽ
tẽ ẽ classis uãna ap oz nelio q̃ senatẽ mandume
oze pfecerat i capanaz acta eã adpulsa pũpe
ios ẽ terroz inde nales ad depopulãd agrũ
mucerinũ pfect primus rapũ uastatis uicis
ddit ẽ omis ad naues ẽ e diuidẽte ut fit de
loginq; pgressi ẽ uacuẽ hostes. palatos p agros
ne mo obuius fuit eã ẽ ẽ ad ione ocupi possent
redeũtes agmiñ. tantuz aut pul nauibz asse
cuti agrestes ẽ uenie pdam pzẽ ne occidi q̃ sit
fuit ad depida milia citra ad naues ōpulsa
ẽ. — p fecto q̃na fabi ẽtis animiã silluaz q̃
tiz urbe ẽ ez ẽ ẽ ẽ. Tã lata fama i sam
nitz ad hostes tulerat. me clusiz mãnũ ẽ exercitũ
obsideri cladisq; ymagines sibi caulas caudinas
me mozabant. Cadẽ tẽpestate duda ulte
noz sep gẽtẽ i saltuis i uos deducta sepẽ
nõ hostiuz magis animis q̃ locoz inuitatabz
ẽ ẽ. Itaz gaudiuz i undiq; q̃daz miscebaẽ q̃ lelli
romanu de ab sumitabz fozuna uinsq; ad
obtinẽdã ẽ mãtuũ ōsulez ẽ tum nẽ p tinus fa
ẽ ẽ. unaz p mãsos ac sabinos petiũ si man
tuis dimicãdi potestatez nõ faciat obuius hi
ōsul fuit. dimicatuz pho uinq; ultro atq;
ẽ ẽ ẽ

Quali-
salta.
erat fa-
cta.

erat. q̄ ꝑ̄ ceteros bellī apparē̄te ꝓcules ſua
fulgerēt nouis ām̄oꝝ ſignis ſcutoꝝ. Dum eꝫ
ad̄ erat ſalta alcīna dextro altius agēdo et
leuiꝰ. forma erat ſanctiſſimi latus qua
pectus atq; humeri tegunt̄ falcato equali
ad̄imit̄ curatoꝝ mobilitatis cā ſpēgia pectori
tegumēti q̄ ſiniſtrū ſcutū ſuſtinet. ſcutoꝝ
galee. ciſtate q̄ ſp̄m imaginē ad̄imit̄ oꝝ pmi
ad dextē. Tunicæ auratis militū ⁊ equitū ſtre
gētatis. Interē cadebāt hīs dextra oīa ad̄ata
illi ſiniſtra oſtēbāt. Notis rā romanis a
ꝓpatulis ſignis ām̄oꝝ ſuētē dextraꝝ
aduersꝰ erāt hoſtes. q̄ ſiniſtra oīa ad̄ata
erāt. Tutantes eē militēs deas. ꝙa illa ſuetu
dinē ſequēt̄ dextra hoſtes. qua ſua pauperiē
ceteris p̄mittē eē hīs. aut ſoꝝ noāb̄ inſtruc
tos militēs ſiniſtra ducat. dextra ipſe oīa ad
ſtāt. ſiniſtra p̄fecte magnā ſcutoꝝ ſimul
ē. qāſi ſi ig̃ē ſuā aī hoſte cētā. nō ſatis ſe
gnius inē dictatoꝝ. ⁊ magnā eqtū ⁊ abū
p̄te uictoꝝ ina ꝑte. p̄ioꝝ foꝛte iuuenis ad
monuit hoſtes. Ie no dextrū oīa ſacrātes q
oꝝe ſānitas militēs eoꝝ candida ueſte. ⁊
q̄ pauꝫ candore. ām̄is ſignes. eos ſed ſtim
dctatoꝝ unus dubitans aī ſtatuiſſē ſigna. cū
bauꝫ oꝝ dines. q̄ aud dubie imputāt dcē. q
ubi ſeſte dictatoꝝ. ſubleuo ne ſe oīa dicta
toꝝ deos alienā pugnā ſe q̄ē. nō ꝑ
mauimaꝫ uictoꝝ ēt hec. Cōcita militēs nec
pedituꝫ ullū ⁊ equites ante legatoꝝ ſtudia du
obꝫ cedit. Ille. ualeriꝰ adeuna. P. deꝰ ablē
uo oꝝe ām̄o cōſulares ad equites ſeoꝝ
poſitos euenit. ad hoſtē tutaq; eos ut par. tez
ſeꝝ ac p̄ſēte deoꝝ ſ̄ transiliba hoſtiū inē
nīte. his. nouus addit. Eroꝝ aī exptē uictoꝝ
q̄ā uaſtū deoꝝ ⁊ ad eroꝝ hoſtiū legiones
romane re dintegrato clamoꝝe ſaltiſſent
gradiꝫ. Dū fuga ab ſānitibꝫ ceptā. ⁊ ſtrage
hominuꝫ ām̄oꝝq; ſ̄ ſignis eaꝝ pi re plei
ac p̄mo pauidos ſānites. cathā ſua. deſpe.
De in̄ ne ea. q̄ dē re tēta. captiſq; aī nocē
ez ſ̄ tectis ignis. Dictatoꝝ exſanitib̄ cui
phanē. aī tūi pho lōge maximā ſſē. ap
tua ārma p̄buere. tanā magnificētie uſti
ſ̄ hoſtie. dimota. ⁊ aīa. dominis. ā gēta noꝝ
ad ſoꝝ oꝛnādi. diuidēt. Iud̄ natiꝫ inuē
tiꝫ oꝛ ſoꝝ oꝛnādi. ab edilibꝫ aī tenſe diuidē.
q̄ romani quīte ad honoꝝ deoꝝ ſ̄ ſignibꝰ

Nō negle-
xit.

Bellatū
aī ſānī
tes.

dēmus hoſtiū uſtē. cōparato ſuꝑbia modio ſānī
tui gladiatoꝝes ꝙ ſpectaculū inde epulaſſet
de eo ornatu. ⁊ marte ſānitū unq; nomē
appellat̄ ē. Eodē anno aī ludos ex uſoꝝ
ad pertuſa. que ſ̄ ipſa ꝑtuſa. ſtidē ripe
ſabinus uoſs. nec dubia nec difficili uictoꝝ ꝑ
dimicat. ipſe oppidū uaſtādo. ⁊ ad mēia uictoꝝ. a
aī celle. ſcipſi. in legati de deos ultes exulē.
p̄ſidio p̄ſule. ſ̄ ipſo legationib̄ q̄ mīe
dmittaꝫ. p̄cēti. p̄ſe. romā ad ſenatuꝫ
miſſis. uos. p̄ſtantioꝝe ⁊ q̄ꝫ quā dictatoꝝ
uictoꝝia. ⁊ ſp̄hans. ultes exulē. Quum
⁊ q̄ꝫ dūctoꝝ ſanitū deaī magna exp
te ad legatos. p̄ſcaum q̄ nī. ualentiꝫ ē. nē
ſil. quos p̄pulus p̄ximis omnibus ſ̄ gēti aī
ſēſu uoſs. alteri p̄toꝝ declarauit. fabio ob
egregie p̄dimicatā ⁊ q̄ꝫ uictoꝝ. ⁊ ſtitutā. aī ſtitutē.
deoꝝ collegā datū. ualentis p̄ſtoꝝ quā
tuꝫ creatus. ſ̄ ſtiles p̄ſti p̄ſtitutas. ⁊ q̄ꝫ
deoꝝ ſānitū fabio euenit. p̄fecti. ad macelā
al fabrū aī p̄ſtē. p̄ſtis. q̄ uti eq aī dare
noluiſſē. aſſumat. eaꝫ oppugnādo ad deditio
nē ſubegit. Qui ſānitibꝫ dare dimicati aut
magno ētamen hoſtes uicti. negꝫ el pug
me memoꝝia tradita foꝛtē. Ad mānī eo p̄mi
uꝫ p̄ſtio aī romanis le uaſſē. ſcatimar
ſoꝝ. ſ̄ defen ones. ſeligni. eandē foꝛtunā ha
buere. ⁊ de eo quoq; alteri. ſ̄ ſuli. ſecūda le
gi foꝛtuna erat. tāq; ne ſē meriti ſ̄ egerat. ſ
uniuꝫ exercitū ꝑ. ⁊ q̄ꝫ ſ̄ duas mīa annos
ꝑtē. nullā. ſmē ſiuꝫ ciſtella aliquot ui cep.
quedaꝫ ex his dimiſit. ne ex ceptā ullo hoſtib̄
ēēnt. Circā ſerē eodē q̄ paſſim bello tantuꝫ
eroꝝ ſiluerat. ut nomē ei ꝝ uſurpāt. ſed ab oīs le
peteret. ſ̄ de eo quidē nichil ſ̄ ꝑtinuit. ſ̄ dutie
annue date. ſ̄ ꝑ duiꝫ exercitui romano ab ho
ſtē ceiꝫ annū pēnſiꝫ. q̄ bine tamen. ſ̄ multi
tez exacte. eam aes ſ̄ duratā ſtuit. ⁊ Tranq
llis ſ̄ reſ̄ ita q̄ niſus turbaret repētina d̄ſec
tio umbroꝝ gētis. ⁊ regie ac cladib̄ bellī inſi
q̄ p̄ſtitutꝫ exēcatus. ager ſen ſatt. ⁊ eodē tata
oīm̄ uniuerſe ſtitutē. ſua q̄ magna ꝑtē q̄ uſoꝝ
ad rebellionē cōpulſa tantuꝫ exercitꝫ ſcere
rauere uictoꝝ. relicto poſſe ſ̄ ē. ⁊ urbā deoꝝ adoꝝp
ugnādā. ind̄ romā tantus magnificē de
ſe deconcepti d̄ romanis loquētes. iacta
rēt. Qꝫ ſ̄ ceptuꝫ eoꝝ ubi ad deditē uoſs. plane
ē ad inuidē exercitū magnis tamen ibꝫ ꝑgre.
q̄ magno pulmentū ſi ad fāmā intentus
hoſtiū cōſedit. ⁊ romē ſpmebat̄ ibꝫ

Quali-tradit. uocāt̄
perusiaꝫ.

aī ſānitibꝫ ornā
tis ouantiaꝫ

papinie ſis.

lellus atq; mme metus se ereate ꝑ atq; legatu
ad fabiu cōsulē missū se ue signū lauami
a bello sānitati eē ī ūbiaz ꝓpe exatū duce
dū parare cōsul magnifq; tenenbz animos
ubi ai opie ūbiozu erat ꝓuentu ne
ad ducē cōsulē q̄ pauimbz sānno le
llo alio occupatuz credideraī ita exēmute
ūbios ut alij ne ecte diu aduersus munitaꝝ
q̄ daz omitte du lellū ac seruē. Plagā ima ma
ternaz ipi appellate nō cū amute nī ceteros
ī simus fz o fessi ad exāni egre. Cast q̄ alia
ex fabiu ad hoza q̄nos ubi effusos uere ī
munimentā cōsul inde reuocatos militeꝝ
ab ope ꝓuerbo natuā cōpq; patebat ita ī
structe cohortiusq; pdictione uerā q̄ ī tu
sas q̄ ī sānno pauoꝝ ꝓuocauit exigua ap
diez ꝑ nusa lellī cōsilia uelet nouas ꝓ ce
pensas ex pte q̄ se utiles romanaz oppugna
turos minaz sed ī ea ꝑsalacete militaꝝ
audita ut clamoz sua spe ortuz loquebē in
expellande ducē ami ī pmuz. Deīn cū cētuba
ni ac equitū ausu effuso ī hostez femuntz
Notatq; ī uuos. ne ā matuq; ī aliis emunb
ilia dea signa ꝓmo empti acepta signifens, ubi
ipi signifem trahi ad cōsules ānatiq; mili
tes exiae ī aciez trasse m. q̄ ubi ē ceteraī
sanas magnitudis genē nes ūlo mbz in
aut atq; ala stēnuat si hostes plus capie hs
uiz qua ceder atq; una nox ponē dimicāe
ui ꝓuocata fezat aciez. Itaq; ī ipz ceteraī facta
dedinone ab imis auctoribz lellī posteriō
fugnabz q̄ debz ī ceti ūbiozu populi dedūc.
ad tauani sōne sānnaq; acepti fabiū
alienefozis uictoz lellī ī suaz ꝓuiaz exau
redire. Itaq; et obies ad felicae gelidas sic
poze animo popli q̄nuq; cōsulatū ita se
natus ī fugnte cōsq; appius claudius
-I. uolumnius cōss. fuere ꝓrogauit maxime
appio adisante. ī pmuz ꝑpuz cēsoz pense
sānaz cōmunaq; et ab. I. simoz pl. ī mepell
d. donec se cēsura abiecaue ī q̄bdaz annali
bz ī ue ro create cōsul. Cuz collegē nouaz lelli
salētum hostes deā nēne romē manse ue
urbanis ādiz oppg augēt. qui lelli deuas pe
nes alios ecc. plumanuz, puīae aue pennu
re multa sōa ꝑsia fuat aliquot utes hostiu
ui cepie ꝓcede erat. lāgnoz, q̄ leni gtaez ꝑsēgent
cōmutate ad unabat. milite eq̄z. hic fabius
fuente. q̄ penali q̄ latiaz auidus. — Rubi
p̄ sili adin dez alt fas ai sānnaz exau sig
nus cōsolatus, q̄ Atq; ī mme. abigna rep

fuit fili hostes atq; ī castra cōpulsi nec ea ī
fozone reuerti ni exigua sup fluuiū diei. aui nacte
tam ꝑ ōnes sel q̄ nocte ausu data neq; usq; da
bi posse. postero die ī die dū hinc ecta de ano q̄
en cepta q̄ pacta q̄ sānnaz fozente uicat sigue
uestimas ex metēne. hi omes sub uigil missi
ꝑ fas sānnaz mch̄ cētuz ad uu. mill. ab oza cā
nemente. q̄ seuit hēnaz dimicare fozūs ī castu
dia habitos eos os fabius romaz ad senatuz
mise. Ee cū q̄ sum ecte delecta an uictū cam ꝓ
sānnitū adiūctis romanos lella sue ꝑ latinos
ꝓpos cū uno die dimicandū iussiq; — Eaz ī tegram
nez nouū cōs. ꝑ. Coz uelius d numq̄ mādatis q̄n
uulus hieni taz ad eaz erat ad senatuz referē
te. egre patii hēnia q̄ alia ꝓpoz ouiz hostiū
magnitudo ī q̄ manū mū uocante. ꝓce
dere matez. q̄ uelut amuz. Oū hēnia nois ꝑ
Roāno lellus ī dixe cūc — Insānio quoq; q̄nā
di sessente inde fabius nouū mot exōq; cū
cta q̄ soza ꝑsidiaz ī his romana erat exp̄ng
tas q̄ ī capitoliū ozpa militaz sede sentiuz
— Itaq; eo ꝑ ozne uelut ad exāni missus ma
nuo nouū hostes uz emagnitudo hēnie
q̄z alius lellū missū erat ac cēnte. ꝓmo ita
ora oppzuma loca hostes ī cōsulis castra
ꝛceꝑte ne pnade ex pedie mūtuo sonz.
Et p aliquot dies inde neq; ūllū ouiz sustelit q̄z
ui de statu ullius utq; cōsul agere romaq̄z
si metus manet. ad eos uros ī munoz q̄ad
mou adigere ētur. atq; adlubita ne nī. duo mi
lia sentēne exāuit. Ceteraz hēnaz lellū ne
quaquaz ꝓ ea sede ad hoze de uera ute glo
ne. sine mch̄ usq; dictu dignuz ausum mis
castris ꝛe ꝑ paucos dies exūt. xxx. diez ī dun
as ita ut senatuz romaz legatos mitente
nec ꝑ se bnē stū pedio sui utoq; singul
ī multe limas. Id malanz uetuit aut. se
p missiz de hēnias erat. ilq; eaz gēte ī deui
ones dare ꝓ se. Sānio ad ter cōsul supioz
untbz. loas im pediuoz erat. oia uenena ob
sedente hostes. sale usq; ꝓuias ex pante nequa
sbuchi cōme atus posse. neq; eos ai ad uicte
fug ī dacz cōsul. ꝓsen de elie ad tame ꝓuit.
Sanusq; appaebat. neq; sānnez ex tamen ꝑsq;.
Nec cōanuz dilationez lelli latuz. ad metus
mathi quu hēnias sbacas. matuuz ne colle
ge ue mme auxilio mozaz ex tanni nis hosti
exemute. Naz ut q̄ ne ad ter q̄dez exāuit se ad
ex tam ex diisse. pares ouiq; ipiq; pauli
duos cōsulares exāt. nichil ex dente sup ex
spes. ad uenē tez ī cōspectu ag mine mānuz

Amelia.

Oratenna

pugna ai ūbiis.

ad ciuitatem.

Catalam.

fabius Dgraudany

appio

Galenni.

Ilorsal

Pugna ad Sānnitū

hēnius fiuet ysbū gratiaz.

hēnius Amata Clamat Flagnat uetulam dleha ter

Sonj.

pugnat' cū sabinis.

ggredit̃ impũ collate sabinos in medium q̃ pro
ne tñ patrebat̃ illi nuca decer clamor primũ
i latina plagis de conscientia pauil pulsus tu
multuz apud alterũ cõsulẽ ictis fugit. Hic
cõsul dũa atq; ullis rapiq; eductis iacez
militibz tra mũsaz hostiuz acez atq; alio ex
tremo campi patuz fugit. Clamicabs fũmuz
flagitiuz fore si diuexz eẽntiz uenusq; uicto
ne cõpetez sinẽte fieri. Hec ad se sui uelli uidi
cantẽ de eis. qua impetu dedit̃ primũ pedites q
medium ipsa hostiuz tendit̃ q uacua de fensoribz
capit atq; incẽdit. q ubi flagrantia mãtam̃ mi
les cõspexit̃ hostes cõspexẽtiz passim fuga
capta sũtuz fieri. ñ oĩa optinet̃ cedes nec ullã
partez tutaz p figuiz e. xxxe ml' hostiuz ce sis sig
nuz receptaz cõsules dederãt. collegit̃ q iuuẽ
cõpias i unẽ. ẽt se gratabundus cum reptẽ uisep
aũ hostium nouẽ cohortes q supplementuz
scripte fuerant. i regna uene cedez i quas nec
missi cõsulis nec signo accepto uictoriez uad
unt clamitantes. indulgent cõss. legiõẽs
ardẽtiz q pprie ẽnt nouẽ militez hostiũ
mẽ pauidos pauidos figit ueteranos nec cẽpt
ando quidem tuas certaminis fore. nec eos op
mo refellit. omis sũtuz copie uictẽs nouẽ
q montes proximos fuga capiũt. eo q uom
ina erigunt̃ acies. Hec quicquam sacrificiz
uicis ẽt de uigis que cepant fidiũ
q̃que una uoce omis pacez precabant. Dũ ci
uiz missuz frumẽto impacto. et anno sup̃dio
ac singul' similiez animas ad se natuz pro
ceruicez missi. ex uelius i anno relictus mar
cius dictatoz tuphanis turdez reduc. Statuaq;
equestris i foro de ceruat. eque ante templuz
castoris posita ẽ. hẽnioxi tribus pplis. alteri
nati uetulano fenestinati q̃ua maluerunt
quam ciuitatem. sue leges reddit̃. comubiũ
que inẽ ipos. q aliquandiu sõli hernicoxum
hiemẽ. p missiz. sinagnum. quique. dñatu
manus inuleraũt. cunctas sin sustinuit. lanone
dati. connubia. commubia ad empti. q magistratuz
pẽ quam sacroz curatione. inẽ dictum. eo
dem anno edes salutis d. Junio bubulco. et
sore locata ẽ. q̃ uã cõsul bello samnitiz uouer
at. sibi eodez collegaq; eius. cõ. ualerio maxiõ.
tuit. p agros publica impẽsa facte. ñ cancta
gunẽ sibi. eodem anno fedus ictũ nouatum.
legatusq; eoz qui ad id uenerãt cõmuner mu
nera missa. Dictatoz idez animus habuit
p. q̃ uelium sup̃nomen ai magiõ eq̃tum
p deo minue. ablys. ipẽ que creat erant eo

foedus innouatum cũ latinis sibus.

p. cornelius scipio

mitiq cõsidama habita. q̃ uenit cõsuli potuit
bello abeẽ auati cõsules. l. postumius iminu
hos cõsules. prosoq; fabio q̃ paruo fuga uene
bremmo ẽcepto quo claudius uolũmuq; q ad
nelui ai mãno cõsules facto tradidit̃ me
moxie ne fugerent. Inãnalibz digerendis
deinsuleo binos cõsules fuisse ratus tamẽ
dente iacez ẽ. Eodez anno ieasp̃ stellatem
agri campam sabinum. i aũsiones facte. itaq;
anulo cõss. isũuz missi ai duas regiones
a fezanum postumius lomanuz minutus
pe uisz postumi pzius ductu. ad fezanum pu
gnatum. illi duc dubie sanates uictos. ad
xe. mil' hominũ capta. tradunt̃. illi mãce
eq uo discessiz. q postumuz metuz simulãte
noctino tamen ẽ clam i montes copias ab
duxisse. hostes secutos duo mil' ind' locos o
portunos. q̃ hos cõsedisse. Cõsilio sententia tuti
opiosaq; q̃ uel etiam pe uisse iudicẽ. postq; ex
minuũ ẽ. cathia firmanie. nomiã. p paratu
reni natuz illustre. Relicto firmo p̃sidio de
uigilia. ẽta qua duo pzeruno potuit̃ expedi
tas legiones. ad collegam. q̃ pm adusus. illi
os sedentem. ibi auctoze postumio minu
tuis ai hostibus signa conferẽt. ai deceps
plum simulatuz diei pzocessisse. Diu postumi
i tegnis legionib' desessaz. ita. idem hostiuz
i pzomulo i uadit̃. Itaq; ai lassitudine multã
fugaz quoq; pfecisse. Occidione. occisi hostiũ
signa. xxxii. mil. xxv. capta. atq; inde. ad castra post
umi. p uectuz. ibi duo milia ex eis passuz
ita fame hostez. ad q̃ fiduc̃ fugatoq; sig
militaria sex. et xx. capta. cũ pauoz sanatuz
stratus ex illius mlaq; alii mozte les castraq;
capta. Ex lobia mil. ubi postero die ceptuz opu
gnari. hzeu capiẽ. magnaq; gloria rez gestaz.
cõsules triumphauẽ. minutius cõsule. adiuncẽ
gratia relatuz in castra. mozatuz q̃daz auctoz.
ẽ. q oꝫ. filiuz i loco ei' cõs fuisse. cuiz ab eo ẽ
adeuerat̃uz mi nutiũ. nullis ẽ. tor uanaz cã
ptaz. Eo anno sozia appiuz cẽ sennia
recepta. ab sabinis. hercul' magnum si
mulacrum in capitolio positum dedicatuq;
p. sulpicio auemoxie. p. sempzonio sopho
cõss. Samnites seu finez seu dilatio nem
belli quẽntes legatos de pace tu maz mise.
quibus supplicẽ agẽtibus. responsum ẽ. nisi
se pe bellum paratos pacez petisse ne sanue
oxone ulla. q̃q; abita. d pace transigi po
tuisse. Huc q̃ ubi uenia ad id locoz fuerunt
rebus stadue ẽ. p. sempzonii cõss. ai deuatu hzeu

sancto forte

Cum eq̃s usq; ānā

hentē ad bellū pacem ne sic nouē q̃m facili
nō posse ois pēta omī senatui relatarum. De
cedente ex anno cōs legata sic pēsū. Eo
anno aī pacatum samnū exactus tēpus
hemgno pbito cōmeatu pagrasset sedus cū
tiqui. samnitibus reddiram. Inde quos ind
uetetus hostes ceteri p mlt̄os ānos subsse
rē fide pacis quietos usq; ānq; nōa q̃ obli
ui hēnuo nouē mussi shuuerāt simul
cū his samnū auxlia. q̃ sb hēnuos sb acto
umusa prope gens sine dissimulatione
cōsilij publici ad hostes deciuerat. Et post
quaz ictu tome cum samnitibus federe
sociales uenerāt nec pcipitatuz tēptatio
nez arcebāt ee ut ciuze maiusb belli tēpo
os sc̄lerī patēnā. Q̄d quanto opē opiam
diuz foret hēnuos deauisse. Cū quibus
habeāt suas leges romane ciuitati pce
ceranerunt. Quibus legendi quid ma
lene copia nō fuit pro pena necessariā
ciuitatem fore. obī nulgo i cōsilijs iac
tata p.n. bellū fieri equis uisū cōse alio
ad nouū pfecti bellū fieri equis uisū cōse
amlio ad nouuz profecti bellum. uiz mil
acasmis hostium cōsedenūt. — Equoz ex
actus ut equi suo nomine p mlt̄os ānos
militēs egrigiss̄ent tu multa anno simil
sine duabus cetis sine impio ac pendie.
Alius exeundum in aciem alij castra q.
tuenda cēsent. monuet pleiosq; uasta
tio fuit ā agroz. Sic de mcepp̄ aī eundū
pfidijs urbium relictarum exadiacta
q; postq̄ inē multas fuit as unaq; oēs
secum cōmunuz ad respectum suaruz
quēq; rerum ut ait audita ue prima ung
lia diuīt adde portanda omia tuenda q;
membus iuuentes abuēc. Cuch eam fuiaz
i gūh assēsu aac pe-palatis hostibus pag
p̄ma luce nāmi signis prolatis iacc o
sistunc. Et ubi nemo obuius ibat pleno
gradu ad castra hostiuz tendunc. Ceteq̄
post̄q ubi neque stationes propatis nec
quēquaz ad allo nec fremitu cōsuetaz
castroz q; ad itēr̄ solitu silēno metu m
sidiaz subsistūc. Tamq; gressi deinde ua
tū aī desēta omia i uenisset pgne bellū
ne sagnis sequi ne signa i oīs equē sēte
tia pres ue in de lapsis passim primo eno
rez fiebame p̄ explozatozes oppis
hostiū cōsilijs ad singulas urbes dabāt

bella unuz q; vl. opi da intra dies xx. omia
oppugnando cepisse quozum plenq;
dinez atq; i cēsa nomiq; equozum ppe adē
nationes delectum. De equis tri phatum
exemplo q; cozaz clades fuit ue maniam mā
si pe-ligni feretram micēte romaz ozatozes
pacis petende amiciq; his pp̄ul fedus
petendi datuz. — Eodem anno. C.fl. Flam
nius signuz finiba patre libēano humili fo
tuna ozius ceteruz calliduz uir q; facun
dus c̄ edil' curul' de da. Cui. fuit inemo
in quibusdam annalibus. cum appareret
edilibus fieri quesō pro tribu edilem uidē.
Neq; decpi nomē quia scriptum facē tab
ulam posuisse. n uiraisse se scriptum non
facturu quē alia quāto ante de disse scripsi
facē arguit. Macer licinius tribunatu
ari gelu triuin uiratibusq; nocturno alte
w altero uolumē deduce de ceteris. id q;
haut dissimulat ostimacia adiī suis omēp
nē tes humilitatem suam nobiles ceteta
ne. Ciuile ius repositum in penalibus
pontificum euulgauit fastosq; dca fecit
i albo ut possint ne q̄ lege agi posset sine
Eiz cōpzdie in area uulcani fixa tabula
nobiliuz dedicauit. Co actusq; consecutu pop
uli oīneluis hābatus pone maxim; ubiq;
pue ai moze maiozuz negauet nisi oss.
aut impatozes posse tēplum de dicare ita
que euocatozi tate senatus latum ad po
pulum. Ne quis tēplum aut aram nec inussu
senatus aut tribunoz plebi pātis ma
ius dicauerit. aut memozabilez rez pnisi
de senatum sit ad illis sup bias nobiliū
plebe liberatis referam. Id collegaz egi
uz imsendi ea Flaminus aiz ne missz cōsulatus
nobiliuz adulescētuz quibi assidebant
ad sumoctum ei nō ecte aurulem affem
sellam eo ui sue ac sede honoris sui mu
os iudria inimicos spectaue. Ceteruz
Flaminiz diuerat edilez fore ēs. Facto.
app. claudij cēsure. Vires nacta qui se
natum primus liberozum filios lectu
i quinauerat. q postea quaz eam lectionez
memoratam huic nec iam ad eptus est
qua spacia erat opus urbanas humilib;
pontibus diuisis foruin q campum
oziupit. Tantiq; Flamin; ordia dignita
tis huerūt ut plenq; nobiliuz amulos
animos q phaleratos aquinēsis appi. Claudi

Flamin

um/ cōsulē libēnoz filias senatuz
ordinem/ polluisse nec tamē ratam elec
tionez eē fuisse. Deco tpē mouas ppē dis
sidia curias. Illud tegere ppl̄s Romanz q̄ lay
bonoz/ aliud forensiū factiō tenebat. Sed nec
q̄. Fabius q̄ p̄. Decius cōsules fuerūt. Fabri
us simul cōsulē dictꝰ causa fuit. Nec hūmilio
noz i manu cōmodata cōsule cōz forensem
turbam/ exercitatam i quatuoz tribz comi
cīs urbanas uiz eas appellāt. Sed cooptatꝰ
rem acceptam gratis animis ferēdi uem
arimi cognomen/ q̄ hoc maioris nō po
terat/ hac ordinis cōpatione/ parere. Illo
eodem i Samnitz dūcē consules idibz q̄n
libz transuchē ferentur. Titi. liuius
Dē cōsulē. Cuius prudentis cōsilio
Dū bōoz domis suoz ac his.

Gemino cōsule. Cornelio cōsu
lib extremis fere mēsibz anni
uis fuit. Sozaz deductꝰ Albaz i equos
nie deductꝰ Albaz i equos
uij colonoz simpli. Sozi agri
uolsci fuerāt. Sed possedērāt
Samnites. uij. mīl. hoīz mi
lia. Eodem ar primatibz ambulanti spēc
arutas data. Illustriores etiā ppe agri
dānati q̄ q̄ hēnios ab eis sollicitatos cōp
tum/ capitaq̄ cōiurationis eiꝰ/ gōne. Ab
omnibus ex. habita. Vigris cessi ac
serum pausi. tamē. ne p̄sus i hostem agre
rene animuz/ parua expectatio in ūbria
fecē. q̄ miscabatur ex spelunca quadaz
ex causiones armatoz i agros fieri cepit
Speluca pene tractuz arta. Signis ex ex
eo loco obscuro multa uulnera accepta ma
xime q̄ lapidiz ictu. Do nec alteo spelu
ca exire. Hac primis etate i cuento utraq̄
facē. angustis lignis accēse. Ita ignis fla
mo ac una pze ad duo mil̄ armatoz mē
ta nouissime ipsas flāmas diuisa etiā
rendūē absūpta. Ob. huius dementiā cem
los ais. nec integratim/ equoz bellum/
coloniam egre pgredes uelut ad ēsup
fimbus i pcam/ sima ui expugnare ad
orta/ ab ipso colonis pellūē. Acteꝝ tali me
tem orem fecē. q̄ nuy credibile erat tam
affectis uebus. Solos ysse equos/ ad bellū
exortos. Il tumultus cui causa dictatoz
dictꝰ. C. Iunius bubulcus/ quiz ordi
nio magis/ equitum pfectus/ primo
cōgressi/ equos subegit. Sed dē decimo ti
uiphans iurdem anno redisse. Edez sa lu
tis quaz cōs nouerat/ censoz locauerat di
cauoz dedicauit. Eodem anno classis
gregoz. Omino ad Italiē littora ad pul
satinas urbem i Salentinis expte. Adulsꝰ
hunc hostem/ cōsul emilius missis pli
mo fugatum compulit in naues. Inde
ne reddite uecten culcoz Salentinoq̄
agro pax parta. Iunium bubulatz dic
tatoꝝ missiz i Salentinos i quibus dā
annalibus tuenio q̄ decem milia pzmissꝰ
cōfligendum eē cum romanis Italia
dicebāt esse. Quam uectus inde hzundisi
p̄mum coziuz medioq̄ sinu. Adriatici uecꝰ
latus/ cum leua imp̄zuiosa Italie littora
deuectꝰ. Illum libuit magꝝ q̄ hiis ingen
tes fieri magna expte. Ita uanis ma
timis i fames ciuitate penuria adiuta
uentoz uiz pruente. Ibi expositis pauas q̄
loca explozare. Cum quidam eēnt
pzecerum litus eē q̄ trans gressis stagꝝ
ab eēq̄ sine ullis uestibulis manitimis
agris/ aue. Pauli. pximos capestres eēnt
ulteriora uillis uidet eē. Ostium fluuiꝰ
pzealti/ quo dati agri naues instationez
tutam iuduxe. Medijs annis eāt.
Ego i necem classem sine flumine
adnexo fo iussē graues simas naues
ptulit. Fluuius fluminis plenioza nau
gia/ q̄ angusta. Inde multitudo armatoz ad hic
quētes agros cibus maritimis patauin
oz uias uolentibus. Eaz hoiam pruen
ibi agressi p̄dato leui nauibus relicto
uicos expugnāt. Flāmāt tecta. Hoīm
peudiq̄ p̄edas agitāt. Dulcedine pre
dandi longius usq̄ ad nauibus p̄cedūt.
Hec ubi patauinoz sp̄ nūciata semp auē
cos i armis habuit gallici habebant. Si duq̄
ptes imediate. Duuio ne alteram ire
gionem/ qua effusa populatio uiabat/
altera/ ne cui p̄ domum obuia fieret. Sic
to tamē ad stationes nauiz milia duoz
xiiij. ab oppido aberat. Ducta in naues
patauis custodibus imēe inptis impetu
factis/ terruq̄ naute/ aggressi. Naues
i alteram ripam amnis trancte. Q̄ inde
p̄ospiz eoz inpalatos p̄dacoz es p̄cliū
fuerat/ refugientibz q̄ ad stationez grea
uiores obstitere. Ita in medio ceptuenti

Hunc vide q̄ ho
notatur p̄ notand.

hic. omes hō sedau
cōi uoce dict.

. uenetia.

Illuna libūm huius.

oredach Alum.

patauiū. v. padua.

Galle. ppe patauiū
habitabāt

Flumen tales.

hostes/ cesitq; ps capa/ classem indicante regem
q; cleonymum. ly mil'abec. inte captiuis
Primo uno in custodiam datis pars Flu
uiales naues ad stipandq; nauta sta gnoz
ap te planis alueis fabricatas pars captiua
naugia armatis complent. Profectiq;
ad classem 1 mobiles naues/ gloq; igno
ta/ plusquam hostem tm entes/ ar aīa
dunt. Fugientesq; ne altum ac tu sq
q; repugnantes/ usq; ad hostium damnis
Pfecta. captis quibusdam 1 censis q; na
uib' hostium/ quas tempestate in nada 1
tulerat. uictores reuertuntur. Cleony
mus uexquinta pte nauiu; mole unu; H
ulla regione maris adiacata pspe adita
discessit/ rostra nauiu; spoliaq; grec exu;
in ede iunonis uetustissima/ multa suptime
q; ui uterunt patauy/ monumentum na
ualis pugne. Eo die quo pugnatum
e/ quod annus sollempn celebrat me
nauium. Flumine inopid medio/ ev
enit. = Eodem anno rome cū nesti
is petentibus amicitiam retum est fe
dus inl'aplex. Deinde exoztis tem oz q
etruriam rebellare ab arretinozum fed
tonubus mota oztq; nuntia abatur. ubi
animum eanul calliū genius p pceps
dimittit in media pelli ānis cepti
simul marsū agmen intuens/ in quem
globum am calleoli deducta erat. uy m
ilibus hoīnu; sumptis. Itaq; pterea
tumultus dictus. H. Valerius maxim
dictatoz magr equitum libro primo. H. em
ilius paulum/ id magis credo/ quam q.
fabium/ ea etate acq; eis honoribus u
alano subiectum. Ceterum exim maxi
mum consul' cognomine/ oztum errozem/ au
abnuentem. profectus dictatoz cū exe
citu/ bello uno marsos fundit compul
sis deinde murlen munitas/ milioni-
am plestinam/ frestiliam/ intra dies pa
ucos cepit/ q pte agri multatis marsis/
fedus renouauit. = Dum in ea tu sos u
sum bellum/ q cum dictatoz duxisset/ re
petendoz cū p fectus roma m ecce/ m
agr equitum pabulatum egressus/ ex
insidijs oram ue rsum signisq; ac
quoe amissis/ fedam multorum cede/ de fu
git/ in castra esse compulsus. q ui terroz

non eo tantum. dabio abhoztue. Quod
signa alia arte ognoīn simu; equarue. cū
maxime bellicas landibus et q iam q me
moz papirianae seuicie nunquam uedi
cetoris inuisi dimicaue. addiuca pcu
ssa. nuntiata ea clades romam/ in diq;
quam res erat/ terroz exanit. Nam
ue ea tu delectu ita iustitium indicit.
custodie ipoztis/ uigilie uocatim exacte
arma/ tela/ in munos congesta. Omīb;
nunoztibus sacramento ad acies/ dictatoz ad
exercitum missus omia sine tranquillioza
i copia magr equitu; cura. castra intu
ozem locum redacta/ uhoztes que signa c
mittant extra uallu; sine cōtoztis destitu
tas inuenit. Exercitum audium pugne
que maximis ignominia abolenerunt.
Itaq; confestim castra inde in agrum ru
tellanum promouit. Eo q hostes secu q; q
quam exbitgesta ne sumam q magno cū
tamine unum spem habebant. Tam
isdius quoq; quas feliciter expti erant/
hostem cepisse. Tecta femina q; uia te
nasiationem agrozum deuisis/ aue pzo
cul castris romanoz aberant. Ibi dictas a
manus preis monstrum pzesidij romani
au perat consul filiu; legatus ppul
sum. ad quam ille ebzam/ ci mouet cun
nemo nouam statione/ pastoz unus
pgressus sine ipis munitionis/ inclamat.
Suos ciceram abiuuis uia preis ppelle
tes qui cesserunt. Cum p media castra ro
mana tuto agere possent hec am legato
rentes quidam inter pretante ne. q p om
manipulos multarum dignatio igens ecc
nec tam inuisi mouere auderent. Subue
pitos lingue/ attendere animum pastoz
si mo agresti an urbano ppzioz ecet/ cum
referrent sonum lingue/ q coz pzium hīa
q nitozem/ culmoza quaz pastoz alia ec. Ite
igitur diate inquid de regant nequequ
am cunditas. Omia sane romanuz/ nec
magis iam capi dolo/ quaz armis uicti p
sse. Hecubi audita sic. ad eos qui cum se
derant in insidijs plata. Cum rectum re
pente ex latebzis elat. q impatientem ad cursu
cum undiq; capum/ prolata signa. usq
legato maioz acies/ quam q absuo pzesidio
sustineri possit/ ita q; ipse ad dictatoz m

Aretini

Ostilia
plestina
frestina

Pugna
cum eo
usus

dwrlia dcitam mcrit Intcnta ꝙ impe-
hotium ſbſmet ſi celeroza ꝓpe omia impe-
rio crame Rapta exẽplo ſigna/arma q̃ue
q̃ue abrumpeu q̃ cirſu tenebant⁹/Omnia
acepta nuper clade ſimulatame/cum am
cratoz dcns clamoz ab maſcente exe
amine/urgentc-itaq; alij alios hoztantur
q̃ ſigni feros ut deus eant quo magis fe
ſtinantes inde dictatoz/eo impenſius re
tentat agm̃ defenſim incedere iubet. Ec
ruſa contra pzima pio exercn pugne omn̄
copijs adeame/a ſuper-alios/alij nimiũ at
Dictatoz/omẽs legiones ꝑ ruſoꝛum cafe
ſiſſe pugnaz nec iam/alius reſiſtj poſſe. ec
ipẽ crime ex ſuppioze loco/inquamo diſcum
bẽ pſidium eẽt exitum/ſatis ſtatuẽs eẽ nam
nãe colleramdo exercitum legatum Nec ſe
pzocul abeẽ periculi/monicrem. Quam ma
xime inde fungant hoſtem/ne integris ad
oriatur umbris/teſſos/quãq; tenue pzo
dcrit Jam eam ad pcrum capiendum/q
ti utiq; modicum erat ſpatium/pzima
ĩ acie bant ſigna legionum/nequid acie
aut repentinum hoſtis timẽt/ſi reliquc/at
me/ualla inde ordines pedtum/qua ſatis la
xo ſpatio/equi p̃mere poſſent/pauor ſuſtu
lit clamoꝛem acies/q̃ ĩmiſſus eques lilẽ
affi/in hoſtem/micbitat̃. inde ſpolias que
adiſſus equeſtrem procellam/ſubitam pa
uoꝛem effundit-Itaq; ut eſſet/um/quali
um/iam pene dcum uentaſ/ita unuſa re
ques data e Jn tegn acie pugnaz/nec
ipa longa/aut anceps fuit-fuſi hoſtes ca/
ſtra repetunt/infezentabusq; iam ſigna
romanis/cedũt/q̃ in ultimam caſtroꝛum
partem./Conglobantur/herent fugien
tes/anguſtijs pzetaz/ps magna agger
uallusq; eſtendit-ſi aut exſiliozc loco/in
en ſe/aut ſupare aliqua/q̃ eua dẽ poſſet/fuge
quodam loco/male dẽſanatus aggere/pondẽ
ſup ſtatuit/in foſſam/paribuẽ. atque ea/ad
deos pandere/manꝰ fugc/exclamaſſent/
plures inhẽmes quam armata euadunt/
Kpho facte regum ex-uſoꝛum/mures/q̃ pac
to anno ſtipendio a q̃ dni miſſi/frumẽto/
p̃ muſſum abdicatoze/ne de pace legatos
mitterent romam-pax negata/induce
bieni date. Dictatoꝛ triumphans/inuite
rediit/haleo auctoꝛes ſin̄ ullo memoꝛabi

li ꝓlio pacatam abdicatoze ꝑ ruinam eſſe
ſeditionibus tñ dimetuoꝛ ofulis q̃ ia
nio gnẽam plebe ingratiã reducto/conſul
exdictatoꝛa facius. Oꝫ. ualerius non pcen
tem atq; adeo ꝑ iam abſentem/creatum/
credidẽ quidam q̃ p̃ nefrem ea comitia/id
unuz nõ ambigitur/conſulatum/am apu
leio pãſa geſſiſſe Oꝫ nalio q̃ q̃ apuleio
oſſe ſacis pacate ſignis nec ꝑ iniuſtam/
adiſa/bellum/q̃ indute/quietz tenebant
ſammitem multoꝛum ãnoꝛ cladibus do
mitam/dũ dum ſedens no ꝓmittebat. No
me quoq; plebẽ quietatem q̃ honoꝛatã/
deducta ĩ colonias multando ꝓſtabat. Tam
ne indiq; tranquille res eẽnt/exitũ inſpe
ctum/me ꝓmoꝛes omitatis patꝛonos plebe
roſq; ab. Cl. pl. q̃ q̃ am ogranis quiundi
que aim mandoꝛ patrum ab plebem acu
ſionibus queſitas ꝓſquam alia ſuſtra te
pcita crame eam actionez ſuſpenſime/qua
nõ uſitatam plebem dcrẽ-ſi ꝓ capita
pleb' cõſulans tuꝰ phatus q̃ plebeios/quoꝛ
honoꝛibus mch' ꝓter-ſedutia que nõdum
pzomiſcuerant decẽe-Rogationez ergo p
mulgauime ne aim. uii. augẽs uii. pon
fices Cacum pfecte eẽt placẽtq; augẽ
ſacerdotum nũm/uii. ꝓ na ſint augures
de ple omis ad legẽ. Quem ad modum
ad uii augurium nũz/niſi moꝛte duoꝛum
id redigi collegium ꝓtuit/non ũ uemo.
cum me augues conſtet/impare nũm de
le eẽt ne tres antiq ue tribus/rãnes tuen
ſes/luceres/ſuiq; augine haleant. ſine ſi
plumbus ſit oꝑis/pan me ſe nuo facdotes
multaphicẽ/ſicue multaphicari ſi aim ad uii/q̃
q̃ adiecta/nouem ne eau in ſingulas eẽt ex
plemenime. Cecrium q̃ de plebe allegebat
unica eam uen egre pati pcres q̃ ſeamduz
conſulatum ualgam uiderent/ſimulabat.
ad deos id magis quam ad ſe pinẽ ꝓtes uſ
uros ne ſacra ſua polluanẽ id ſe optare cã
tum ne quam reꝑublica clades ueniat mu
nus autem tribunoꝛ ad ſuetã Jam cali ge
neꝛe exitum uiã cẽnebant adiſcã
os uiq; olim uix ſpauerunt ad ſectandos
magnos honoꝛes ſed omia iam ĩ quoꝛuz
ſpe dubia erat exercitum/tam ade pcos/ut
tuphicos conſulatus ceſſuraſq; triumphoꝛ.
Cecanum tam audendaq; legem/ap.

Diſtributa ſ̃ p̃moꝛes
q̃ plebeios.

106

claudium maxime fer. q. me p. deum mu
tem quicam eam fore me de nre pa-tum
de plebis que prolege licinia quondam
contraq; eam dicta erat. Cui pleteis co
sulatus negabatur. dissenssz. retulisse
dz se de eis ps eas sui spectem. qualez
eum multa qui i contentione erant vide
rãt. i anctum gabino cultu. sinp telum
stantem quo se hostu. pplo de legionib⁹
romanis. devouisse. Tu. p. deum ait
sul. Purũ puiq; de ismoztalibus vsiz
hec q; ac. si e. manlius collegi eius de
nouo nẽc eum tem. p. de ai qui sacra
publica ppl. facẽt legnte. nõ potuisse
id. eẽ. priulz ne sinas pcz. mu. audiẽ
du quaz api claudi. cassius eum sacra
priata fuisse q; religiosius deos colere quã
se que pernicẽ. uotoz. um que nospondie
re aperuisse. toc cõsules plebei tue dice
atoes. glue ad eẽ atus eunt. aue i cer
pã tella mutarent. duces eoz amoz. z
quibus plebeioz. um. ductu q; auspicio re
gẽt. accepte. p. mutarentur. tum phi am
ne nobilitatis quidem sue plebeios pe
tẽ. procẽ to hz. e. siquod re pens bellum
oztum. nõ plus spei fore se natu pplõ
q. R. i patricios quã i plebeis duabus q;
animal se habeat. qui deoz hominuz
ne indignum. ui dei. pbi. inque. eos
uos. quos uos sell. cunulibz. toga. pl. ta
tunica pal. mata. et toga pretaq; oz
na tri. phali. laurea q; honoz. amos. q;
domos spolis hostiuz affixis. signes
i cellas fecerus. pontificalia atq; augu
ralia signa dice. q; uobis optimis ma
ximisq; natu deoz. atus. auru. duratio ne
ceus i capitoliuz ascendent. if cõsula
tum. cum capite uelato uectam. de
dec. augurum. uec. e. capiet. Cui. um
agnus tribulo cõsulo. consulatus cẽturiaq;
q; multus equo dio legetũ si augura
tum. duc. pontificatum. adiecerunt. nõ
sustinebunt legẽtuz. oculi. Equide pace
dẽ um. de um. eos. nos tam p. n. bñ sino
ee. sperq; q; sacẽ dotiũ. nõ minus tẽ dam
dignatione. nra honoz. es. quã deae pri.
q; de oz. magis quaz nra. cã. expectam
ut quos priuatim colim. publice. colam.
Quare ego sic ad hec. egi. eaquaz integra

sic ei patricioz. um. de sacẽ dotiis. de. em. uiz
sacris. sacumdis. cãmnis. sybille. ac fatuz
pplí. huic. nec pretes. antistites. eos. dem. ap
stinuis. sacri. cerimoniaz. q; aliaz. um. ple
beios. uidem. nec. aut. patricios. ulla. iu
na. fei. e. cã. duo. nũ. uiris. sacris. facusdis
adiectus. e. pplí. plebeios. nũs. quicẽtibuz
uir. fozis. ac. strenuus. v. augurz. um. lo
ca. nũ. pontifiaz. adiecit. nunquid. plẽ. nom
inezum. nõ. ut. uos. appz. uõ. loco. pellae.
si. ue. ad. uuec. uos. homẽs. plebei. dnumis
quoq; rebus. pauatndis. sicut. meetens
huanis. ppe. uili. adumane. nobilem
lesã. appi. collegam. in. sacerdocio. habere
quem. mãsura. quem. mãsulatu. collegam
habẽ. potuisti. Cui. tamdiu. ratoz. is. ma
gr. equitum. quã. magr. equitum. dictatoz
ee. pde. Fabiuz. aduenaz. phaps. nobi
litati. ue. seu. appiuz. claudiuz. genti. claudiã
manibus. illi. antiqui. patricii. i. suuz. nũz
accepunt. Ne. fastidiens. nos. i. sacerdotiũ
nũo. accipe. milta. nob. ai. deoz. allectum.
immo. omia. eadem. que. uos. supbos. fe
cerunt. sequadus. primi. de plebe. oriundi
facinus. e. liamus. solo. pmi. magr. equitũ
e. mãdatus. mutuũ. pmi. a. dictatoz. q; ee. oz. q;
publius. philo. pmus. pcoz. ee. pisti. audita
sti. Eadem. penes. nos. auspicia. ee. nos. so
los. gentem. hale. uos. solos. uobi. impia
q; auspicaum. domi. militiq; que. adhuc
prosperum. plebeii. et. patricii. q; huc. prioz. q;
ente. cui. quam. fando. audistis. patricios
primo. ee. factos. Non. de celo. demissos.
si. qui. patrem. aere. possent. idem. nichil
utra. quam. ingenuos. esse. iam. patrez
aere. possum. auiq; iam. petent. filius. mi.
nichil. e. aliud. inter. quincẽs. nisi. ni. omia
negata. adipiscamur. Cetam. tñ. patricia
petunt. nec. aurant. quẽ. euentuz. cetamun
habeant. ne. Ego. hanc. legem. q; bonus. faus
tum. felixq; sit. nob. ac. rẽ. et. pi. Ita. uos. as
seueramq; censeo. — Vocante. tribus. et. ple
bs. pplí. uiderat. appetebatq; dies. legem. ille
tam. dies. in. ea. sione. e. sblatus. postero. die
de. tres. tribunus. i. gena. cõsessu. accepta. e
pontifices. auantur. Suasioz. legis. p. dea
us. mus. p. sempronius. sophus. e. magnus
nicolaus. oz. linius. tenet. qui. q; augurez
item. de. plebe. e. genucius. pelius. pentus.

m. minucius festus. c. marcius. l. publius
ta acta pontificum nouu angimi nume
ny valer' nius factus. Eodem anno. C. ualerius
consul de prouocatione legem tulit di
ligentius sanctam deo ea. ni post reges ex
actos lata e semp a familia eandem ci
usam renouando. se plus auctoritatis
sibi rogando quam q plus populo ipse
quam libertatis plebis poterat. porta tam
lex sola. pterigo auuiz lata. in dee q grauu
pena. siquis ullo magistratu necasset ne cauere. ne
sanctum ualeria lex tum cum qui prouocasset
uirgis cedi securiq necari nec uinciri. siquis
aduersus ea fecisset nichil ultra quam im
probe factum adiecit. id quidem pudor
hominum erat usum ardo uincendum
satis uadium legis. nunc nec legem
minetur quisquam. Bellum aboedem
consule. auc quaquam memorabile ad
uersus rebellantes equos cum prece ani
mos seruos nichil exantiqua fortuna
haberent gestum est. Alio consul. appi
leius in urbe neqnuiz oppidum ciuium
sedit. locus erat ardeas. altus atq impe
una parte. ubi nunc nartina sita e. nec in
monito capi poterat. Itaqz in secu
rem. C. siluius petus. t. manlius tor
quatus nouu consules accepunt. inter
annuz
ciuem q. fabiuz cossum non pretextes omnis dicent an
tiquo. ipsum auctorem fuisse macerinis ac
tuleio tradunt. differendi sibi consulatus
rebellionis. Eo anno marcius sep
timius. rex primus urbano gesta magistratu
nec dissimulantes quid mallet nec petentes. Tanq edilem curulem. ad l. papirio cursore
factum. Id ne postea ponerent. quo tutiores ad
honores auctor piso fuit. qui anno edilis
curulis fuisse. cl. domitius. c. N. filius calui
nus q sacerdos. canulium. q. f. maximus id ere
do. Cognomen ernoxes medullinus fecisse fe
runtq fabulas. mirantq ex se diuinas q con
sularibus comitys. Comitem ernoxi
lustrum eo anno contam. ap. supplicio sopho.
q p semproniu memoriam consoribus erat
addite diuersis. dictatoris magistri romani
gesta. Ceterum adnequinii oppidum ciuium
segni obsidione tpe tenebatur. duo ex oppi
danis. Quorum erant edificia iuxta. muro
specu facto ad stationes romanas ianuas
occulto pernuit. Inde ad cossum deducti pre
sidium armatum se intra menia q murum
accepturos affirmant nec aspernanda ne
mesa neqz sine cautela credenda. ni alterum eorum
nam alte obsessi tenentis. Duo exploratores
palatinum misit. quos satis compta
ne tyrreni armati tyrrhena duce in
urbem ignesti nocte portas q proxima erat
arci qua ne fracta consules exercitusq in
manus sui ciuis armine urbem inuasere. Ita
nequiquam dictatorem port. uenit colonia
eo aduersus umbros missa. a flumine nar
nia appellata. exercitus ni magis pdam romam
reductus. Eodem anno aberunsas aduer
sus induciis pactis bellum. si eos alia mo
lientes gallorum ingens exercitus finibus ingres
sus paulisp. appio auctore. pecunia dein
qua mitiam poterant. fieri. locos. ex hostibus
facere gallos cognatum. ut eo aduentu exercitu
cum romanus bellaret. de societate aut
immunitate ut barbari de mercede agretur.
Quia pacta. accepta q. qui comparata. ex ea
ad bellum erant. sequiq fruscas rubellas in
finibus ciuium. mercedem se belli romanis
inferendi pactos. quidqd accepisse. accepisse. ne agrum quidem usquam nanciscerentur. arma sibi
lacessere. cultores multaturos. ni se ipsi
utiq finibus uellent. Sz nulla alia merce
quaz ut impetrem agri accipiantur. Tande
q. aliqua se de agris consistunt. multa
de eo consilia principum. q iuuenes hinc nec pri
a quicq potuit notari. q imminui agrum
quaz q. accolas sibi quisq aduigere etiam
efferatas gentes hostes horrebat. Ita di
missi galli pecuniaz ingentem sine labore
ac periculo pacatam retulerunt. Rome.
terrorem prebuit fama gallica tumultus
ad bellum simulatum adiecti. Eo minus auctore
foedus ictum cum placenti principe. Gallio.
ordo. Sorte euenit qui uicinus ingressus
hostium fines. ni exercitu. ne equites
antipatro consuli eam agendo equo effu
sus ex templo ipse expirauit. Territus
ab eo casu dictator finis uite consuli fuit.
quo uelut omine ne accepto de ipse
commisisse bellum memorantes. simulatum
simulem. duos = Rome ni desidem nun
tium ingentique terrore tristis nuntius
fuit ne patres abiudendo dictatorem consul

Gallos manlius
placentes.

107

sñvgando/ comitia celsuia p̃mapuz hĩa/
tebuerunt/ G. ualiuz cõsulez og sñe cen
tumeqz diuerr/ quẽ senat' dictatorez dia
ussimus fuerat tum extemplo in etrum
am ad legiones pfiasa insside/ Iuuentus
el' ẽpsit ñ uisos/ ad eo sit nemo extra mu
m mĩta egredi audẽt. Timorqz ipũz/ obsidi
oni simil' eẽt. Neqz illos nouus cõsul ra
standis agris mendisqz tectis/ aĩ passim/
ñ ulle foliz si sirq̃ntes quoqz uia incen
dys fumarent/ ehĩ adẽtam potuit. Cum
hac segnius helluz/ opiomone eẽt alcẽtũ
helli quide mlts in uicez cladibz/ aut ĩmẽ
to terribile erat/ fama/ pcẽtuz nouoz sda
oz indicio/ exorta ẽ. Samites armati/ uelli
ones/ spectare/ segz abhis solliatatos eẽ/ p
acentibz gratẽ acte/ q magna ps earũ pa
tribus abruma ĩ samites ilsa ẽ. cantabz ñia
sone/ solliatatz cantatez huĩc uẽtuzqz ad
inopie ultimuz fozẽ ut sñpsere/ quibus
edilez siuss. Co ano habuiz maximuz pla
cet/ ni el' um aĩa/ qualis ĩ helliis rebus
mlts tẽpestatibz fuerat/ talig dominuz
samone diss. Sat one ppando ac ue
hendo siumco siuss. Co anno/ nec ta
dtam/ aĩ ĩe regnuz imitz/ ut reges siue
app̃. claudius de m. p̃ supinus/ ñ omnia
cõsulatia hui. cras ut. Cornelius scipi
onez ex. filmũ cõss./ pmapio h̃ãm/
oratozes lucanoz/ ad nouos cõsules
uenerũt/ quelluz/ q cõditionibz pelliaẽ
se ne quiscẽ. ad soctatez amicoz samni
tes ĩ festo exatu mg̃ssos/ fines suos ua
stare/ helloqz ad helluz cogere. Lucano pplo
satis supqz eratuz/ quondaz. nẽ ita ob sti
natos animos cẽ ut omnia ferre ac pati tolli
bilius ducant/ Quã uniq̃ posse ea nom/
romanuz uiolent. orare patres/ ut q lu
canos ĩ fidez accipiant. q uiz atqz ĩuni
az absẽ samnitibz/ acceant se cũ q̃ quã hello
aĩ samnitibus suscepto/ ne cessania iaz
facta aduisus romanos fides sit/ Dam/
obsides dare/ patos eẽ. Et ei' cõsulatio se
natus/ fuit ad uniz/ omis uũgend' fedus e
lucanis/ resqz petendas/ ab samnitibz/ cõsent
Benigne responsuz lucanis/ ictũ qz fedus/ fe
tiales missi/ q samnites/ dedere ag̃ soacoz/ ac
de dnẽ exatum finibus lucanis/ uellent.
Quibz obuiam missi ab samnitibz/ qui denũ
tiarẽt si q audissent ĩ samnio consulum/
aut in uiolatos habituros. Hec postq̃ audita
sẽ rome/ helluz samnitibz q patres censuerunt
q ppls uellet/ cõss. ĩe se pronũcias pti se sapi
oni ẽrinna/ fulmo samnites obtinere. duisqz
ad sinũ quisqz helluz pficisamnũ/ sapioni segẽ
helluz q simule pdzis ẽm/ militie expectare
hostes/ ad uolaterras sñs. uicto agmine eam/
nenit/ pugnatuz maioze pte diei magna u
triq̃ ede/ nox ĩcẽs quadzata uictoza eẽt ĩ
uenit/ luce insequens uictoz uictũq̃ oste
dit/ nazq̃ tusa/ silẽtio noctis/ castra reliquer.
nãm egressus ĩ aciẽ ubi pfectione hostium
cõsilz uictoziaz uidet/ pgressus ad castra
uacua/ aĩ plurima pdã/ naz q stratua q trepida/
tepta fuerat/ potiũr. Inde ĩ samnias/ aĩ agrum
arpis redactis/ aĩ impedimẽta/ sallentis/ Cum
modico psidio relicto/ exp̃edito agmine ad
depopulandos hostiuz fines/ uenit. Omia/
ferro igniq̃ uastantur/ pdã undiq̃ acte/ ne
solũmo uastatuz hostis relictuz/ sed castellis
etiam uicisq̃ illatus ignis/ uiribz oppug
nandis tempatuz/ inquas timor q̃ rusces
cõpulerat. Cũ filiũ cõsulis clam pugna
ĩ samnio/ ad lousanuz/ aut quadzatuz ambigue
uictoze/ fuit. Vocauiz inde aggressus ĩ
ita mlto/ post/ auspicatuz/ ui cepit. Code
anno/ cãpolas/ colonia/ ĩ agrum equicoloz
ducta. filiuus cõsul/ eos de samnitibz cruen
hauit/ qui comunia cõsulatia instauret/ fama
exorta/ et trucos samnites/ q̃ segetes cõsumẽ
exatus. palam oibus conatus ueras pzin
apes ẽrinnoz/ q̃ n̄ gallos quacũq̃ condicõe
tra ire/ inc ad helluz/ an ce pace magistratus
samnitiuz/ q̃ exatum lucanuz hostez cõpatri/
obiecerint romanis. Itaq̃ suis sociozq̃ u
nibus cõsurgẽ hostes ad helluz. Et aut qua
quaz pars de fugiendiz eẽ cõtamnebrie
ẽrioz/ aĩ illustres uiri cõsulatuz petierent/ cõ
sulq̃ filiuz maximũ pzimo nõ petentez de
inde uelimatis thidia q̃az recusantez/ cõ
uinc. Ad se iaz senez p̃ fiuntiz salonibus sa
lozũ pmis/ sollicitarent. Nec cozpoz nec
animi uigoz remanere/ eundez q fozti/ nã
ipsiz uel sen. cõ. nec in deoz numia ita ĩse et
solamnioz quaz uelint humane tes/ uideã
tur/ q se gllie semoz̃ iubaretis se ad suã
gllã cõsurgentes alios letiz aspicẽ/ nec ho
noziz magnos fozissimis uiris/ rome ñ
honoziz de foztes uiros. Agebat hac
moderatione/ cũ iusta studia/ que meritis

legum restingeda.

legum/ nesciebenda ratus legez nr̃atã iussit/
qua intra .x. annos eunctez oẽs. nr̃o non
licẽt uiue. p̃ sine pitus audita lex est. q̃ pl̃
nich̃ id impedimẽti/ fieri aiebant. Sed ad
ppl̃m latius/ uti legib; soluẽtur. Et ille qdẽ
inuisando pstabat. Quo g̃ q̃ manẽt leges fir
mi rogitas/ quib̃ p eos dez q̃ tuli sset̃ fixus sic
ut iam regi leges sim rogitans quibus
p eosdez qui tulissent fixus fieret iaz regi
leges/ ñ regẽ ppl̃os/ michi lo mini/ suffragia
ĩ ibat/ ut quecq; intra uocata erat. Centum
a/ cõsules/ aut dubie/ fabiuz dicebat. Tum
de muz cõsensu ciuitatis uictus/ dei/ appro
bante ĩ quit/ q̃ agitis/ actuiq; estis/ q̃ uin
tes/ ce terrum q̃ñ ĩme q̃ nos multis fact
um est̃ fictuz est/ ĩ collega sic mee apud
nos gr̃e locus/ p. decuz/ exptuz michi cõ
cordi collegio/ uim̃ dignuz uob/ dignũ pa
rẽte suo/ que so me cuz cõss. facians usta
suffragatio usa cõs q̃sup erant ce ntume
q̃ fabiuz p. decuz cõsules dicere. Eo ĩno
plenissq; dies oci edilibus/ q̃ plusquaz qd̃
lege fimtuz erat agi posset. Nec q̃squã
fixme e pũgatus ñcaliuz q̃uigens ĩmo
dice cupidatis/ ĩiectuz e. cõss nouu/ q. fa
bius maximꝰ. ait. p. q̃ deus mus iuẽ
mea se agitime ut ale samnites hostes
alteq; q̃ nisas deligẽt/ quãte q; ĩ hanc aut
ĩllaz pugnaz ꝺpie/ satis q̃ uẽ adutrũ hostiũ
diue vdeneus magis eẽt. Absurdo q̃ne pe te
q̃ falens legati auctozes cõsulia q̃ nume
ppl̃o ꝺpetendi pace ualen tota hostiu m
olez ĩ samnuz auferamt. Pfecti cõss quo
expeditiozes cõmeatus eẽnt q̃ ne cẽtoz ho
stis q̃d uenturu hostiuz fozet/ fabius pzo
nuz/ deus pfidia nuz agrũ ĩ samnuz legi
ones deuãt. Vbi ĩ hostiũ fines uentũ e/ uiq;
popabundo effuso agmine ĩ cedit/ explo
ratozes cẽm̃ latius q̃ p opulandũ/ dgnẽ nõ fe
fellere. ad ifezuuz hostes/ ĩ occulta ualle
ĩsidiaeti/ quaz ĩ gressos rõanos supzoze exlo
co ad oppz parabant/ fabius impedimẽtis
ĩ lociz tutiuz remotis/ pfidioq; modico um
poito/ pmonitis militibz/ ad ẽe exterrñ/ qua
dzato agmine ad pdcas hostiuz latebz/
succedit/ samnites desp atos ĩ pruso tumꝰ
tu/ pi ĩ aptuz semel distrimen euasima e
sset. ire q̃ ipsi ade nulla/ maluerũt cõmu
nestaq; inequũ discedit. Ac fozume se
mazoze animo quaz sue/ cõmicnẽ. Ceterũ
sine q̃ exonũz sanguiz ppls/ q̃q; uolucris fu
erat/ contraxerant se q̃ discam sime ire
agebat dũas/ aliquãtuz quoq; apta pugna
pzeuenisse ei uzis/ fabius ubi nulla exptc
hostez loco mouei/ michi maximuz fulmen
q̃ ñ. ualiuz Tũ. ostil. cũ quib; ad pmaz dacem
pame rate ire ad equites ulteq; ad hostiũ
ut si q̃ñ umq̃ equestri ope ad uictuz ne pmi
mus ne. Illo die admisse nr̃e ozdines et
gliaz ĩ uictuz pstent/ pditum exercitum
mobiles hostez restare/ oñez reliquaz spẽ in
ĩpetu ee equitiuz/ eq̃s nostrum uiuentes/
pan cõmilitone uter q̃q; muge laudibus mu
ltis pmissis honerat. Ceteruz q̃n ne ei quoque
tẽptata pficẽt/ cõsilio grassandiuz si mich̃ u
ros uiuentes/ latos. Sapiones legatuz/ hastia
tos pme legionis sibi q̃ eẽ adiacẽte/ q̃ ad mõ
tes pzoximos/ quaq; posset occultissime du
cẽ. Iubet/ ñ ascensu ab dzo ad ostectu/ eng̃ẽ
ĩ montes agmẽ. Simulq; hostiliq; abeẽte pzopter
eos meandẽ. Equites/ duabus tribunis/ mu
ltoq; plus hostibus q̃ssus/ erãpuit/ ante si
gna euecti/ pruenisse. Tumultus/ adulsus/ ata
tas tubas/ strepe ĩmota samnuz acies. nec
pte ulla pelli aut pumpi potuit. Et postq̃d
multuz ceptum erat/ ne capti posse signa pho
censes ferre. Ceruit exeo hostiuz animus. nec
sustinẽ suos pma. Tam longuz exercitũ in
ordinẽtez q̃ fodiua simum potuisset. Hi sed
acies iussu cõss. impetuz fuere. Illi/ ubi in
tegre uires sistunt/ inuehentez se ĩ san
nites/ q̃ cẽpze. Ipsi ex montibz figẽdam
oq̃ q̃ sibi locus. Nõ uero tñ metu retinere
samnuz aies/ Iaz q̃ fabius deuz ordinez
appzo pliquare exclamant/ q̃ pse quisque
miles ad eẽ alacez cõsulez ad eẽ legiones ga
udio alacres/ fiemũt. Deoq; uti romanis
oblatis/ fugz fozmidinis q̃/ samnites imple
uit/ maxime q̃ tutos/ ne ab alteo exercitu in
tegro intactoq; pelli oppme ueritũ. Et q̃a
passim ĩ fugaz dissipati sub/ minoz ordes/
quã ptanta uictoziu fuit/ octo milia q̃ cccc.
capti q̃ c.c.c. xxx. fixme q̃ xxxv. signa mi
litaria capta/ octo q̃ xx. Samnitez apud se ante
pluz aũ uenissent/ Hispdeuus consul/ hostiu ad
maleuentuz dez exhibita obiecassent exercitui
Deuñ ad exercitamen fidei. Ibiq; oq; plus
fugz fuit q̃ cedis/ duo milia apulozuz cesi.
Spezoq; ob hostiu deuz/ ĩ samnuz legiones du
xe. Ibidue ouantes exercitus duplis uagatis pab-

mīa spatio quinq mīsuz eu castrā q xl.
q xb. loca ī samnio fuere ī quibz deci
castra fuerūt sltcnius oss sex. q lxxx.
hec uallis cū ac fossarum uestigia relicta
sz multo alijs i signioza monumēta uastv
tatis cāp regionūq despopulatarz fabius
riam urbez ametas cepit ubi capta ām at
oz duo mil. a. cc. cc. desi pugnantes seme
ac ccc. lxx. Inde omnioz causa appe
ctus maturauit eaz rez agere. Cuz primo noct
tīq fabiū . oss. dicēt os centume appī
clamdius cōsulans candidatus uir acez
q animbrio suis ni sui mag honoris cā quaz
ut patres) recuparēt duo cōsulares loca ci
uius. Cuz tocius nobilitatis uimbz ī cubic
sed aīq fabiuz cōsulez dicerent fabius primo
de se cadez fore que prope anno dicēdo ab
mere. erat stare sella eis nobilitas qz a
re ut ee ceno plebio consulatuz ee tal ēt
magestatēq pristinaz tum honoz. Tum
patribus gentibz reddēt fabius silentio fa
cto medra oīōne studia hominū se detinet.
factuni enī se sinisse dixit ut duoz pari
oz noīa ire caperet si aliū quaz se consule
fieī uidēt. Hinc se suaz rationez comitijs
diz comē legeb futuz sit pessimo exem
plo nō hīnuiz ita uolumius de plebe ē
appio claudio consul. ē factus. pricē eo
sulatu inter se cōparāti nobilitas obiecta
re fabio figisse ei appiuz claudiuz collegaz
eloquentia amilibz gratijs aue dubie pstan
tes. Comitijs pfectis uetere cōsules missi
lethuz ī samniti genere progatoz ī vi. mīes
impio. Itaq ī sequenti q anno. l. nolu
mio appio claudio cōss. p. decius cōsul in
samnio relictus acollega fuerat. pōsulq de
populaī nō destitit agros donec samnituz ex
ercituz nusq se plio cōmictēdez postremo expu
lit finibz. q sumaz pulsi petere pacē q legatoī
bus ne quicq sepe cēptaueiant ad se uento
agmine armatoz mictis eloze pcabz actu
ros efficacius rati postulatā uenit pacaptuz
quinq annoz. q exacti p eos annos plebi
te dimicent ciz romanis exponūt. oīa exp
tos ee si ius motipōz animbus tollerent cāta
molez belli possent cēptasse. Iam ante mag
momēti finitimaz gentiuz animia petisse
pacez apīe. cū bellum tolerare nō possent se
le lassē. pax sumentibus gratioz. quā libīp
lethuz ee. unaz sibi sp ee reliquaz metuens

nesciens. sue gentez ytalie opulentissimā ad
mis umis pecunia ee. hales. aduersas. gallos.
mīe fen. uz. q. ānia natos. fe. uaces tuz suopte ī
genio ī gemio dum. adūsus uiuamuz ppz.
que captuz ase. animoq nec ptuz. aut uana
Jactantes memozent. michil ab ee sisse qm
etrusas. qui pozsenne quondaz maioz. bīq
eoz fuerit. quin romanos omī agro eis vhe
nim pulsos. dimicare. psalute sua. nō detolle
rando ytalie regno cogant. q samnites illis ex
ercituz paratuz instructuz armis stipendio ue
nisse. Confestim fecialeb. sī. adiplz romanā
urbez oppugnādaz dicunt. hec eos ī cetera
iactantes. molientes. bellū. omnibz uidebat. nisi
patres. deoz ubi obtent. p explorato. oz. es
fectuz samnituz exercituz. ad uocato consilio. quid
p agros inquid uagamini. uocati. cōtz finitus
bellū. quin urbes q menia aggredimur. nullo
iam exercitu samnio pfidet. esse. finibz. de sibi
metipsi. eruduz cōsulere. Appetentibz cōcti
ad māgnam uallidaz urbez oppugnandaz
duo exercituz. qz. erāt militū. fuere. q. centate
duas q fere maioris quaz ex agrestibus popla
tionibus pdere uno die. in atq cāmis urbez
capiente ibi duo milia samnituz. qcentum
pugnantes. cōprehenti captaq. q alia pda in
gens capta. quae ne ipedimētis grauibus a
gmī onerent. Cōuocatis militē detiī uiret.
hactenus inquit uictoria sola. aue hac pda cōtē
ti esse. finitimos. milas uos pulsuros. sies gerere.
omīs samnituz urbes fortunaq ī urbibus relictas
nre. sī. qui legiones eoz. tot plus. fusas. postre
mo finibus expulisse. uendite ista. q illiate
riuo mercatoz. ut sequatur. agmī. ego sī. inde
fugere iam. que uendatis. romuleaz urbez
hic eam. ubi nos. salvos. aut maioz pda manū
manet. duenditq pda ultro. adhortantes
impatoz. ad romuleaz pgunt. Ibi quoq sine
ope. sui tozmētis. simul admota. sī. signa. nulla
ui detenti animis. quacūq pximuz fuit. fa
cilis raptim admotis. ī menia euasere. capti
oppidum. ac diripiunt. ē ad duo mil. cc. oc
sigvi. mil hominuz capta. q milies ī gen
ti pda potitus. quaz uendē. facile. potez. exactu
ferentinuz inde. quāquaz mich. quietis da
batur. tamī. sūma alacritate ductus. Cetez
ubi plus. aloris ac praedi fuit. q defessa. sūma
ui menia. sī. q locus erat. munitio nāq totū
fere uicus. desertus. ad mī. mil
hostiuz. cōcurrunt. ea pda. multuz fuit. Hī

candidate
Fabius
Appio
Fabio
Appio Claudio
anno Appio
Roma et urbs duo
q agrāria
ferentinū

oppugnatũr urbiũ deꝛis ꝑ manꝰ tꝛꝫb̃ãt
a magantia annalibꝫ admaximꝫ trahitur. Magantiã
abdeco aſabio ſezentanuꝫ romuleãꝫ oppu
gnatas tradunt. Quẽ quouoꝛ cõſiliũ hanc
glãꝫ faciant quidaꝫ nã amboꝛũ ſi alterius ſ. p
uolumnij et ſamnitiũ pꝛouincias euenuſſe.
Diꝫ ea i ſamnio aũ ceũꝫ ductu auſpiciꝫ
geruntur. uãnis i etꝝuriaꝫ intenin lelli
i gens mlta ex gentibꝫ conat. Cui ductoꝛ
gellius egnatus ex ſamnitibꝫ erat. tuſa fe
re oia cõſcuerant ad lellium trahere ut
tagho ꝓximos umbꝛie populos q gallica ar
ma ſibi mẽte de ſolliciabantur. Omia ea mi
tatus ad caſtra ſamnitiũ cõmeabat. Qua
mlto repens poſtq̃ romaꝫ pꝛatus quã ai
raꝫ l. uolumnius conſul ꝯtra legione ij. ac
etna ſoa ozꝺ milibꝫ xv. ꝓfect i ſamniũ eꝺ
appiũ: claudiũ ꝑmo quoꝺ tꝛpe i etꝝuria
ne placuit. Duæ romane legiones ſecu
ne l. q uiꝝ q ſoa ozꝺ xvi. mil. caſtra ad appiũ
ab hoſte ꝓcta. Ceteꝝ magꝭ eo ꝓfectũ eſſe q
maturiꝰ ueꝛtiꝝ eraꝭ. Vt quoſdaꝫ ſpectatoꝛ
raꝫ animaꝫ et nime populos metus romani
nois cõꝑgmẽt quaꝫq; ductu cõs quacuq̃
ubi ſatis ſtare aut foꝛtunate geſtuꝫ ſit. ou
lta ꝑlia locaq; tꝛpibꝫ minꝰ cõmiſta ſpectãt
dies grauioꝛes hoſtes faciebat. Nam ꝓpe
erant ut nec duo milites nec militibꝫ duo
ſatis fideꝫ licꝝas ad collegã accꝛeſcendum
ex ſamnio miſſas. Nouimus annalibꝫ ſuen
to. ꝓiget tamẽ memoꝝe ponere ea ꝙ ipſa inꝰ
oss ꝑtẽ nam utꝝq; eoꝝ bono ore fungẽ
tes diſcꝺ pacto fuit appio abmiſſo mili
uolumnio affir mãte appiũ ſe luceris ac
tuꝫ aꝫ uolũmius i ſamnio tꝛa caſtella ex
pat. i quibꝫ ad iij. mil hoſtiuꝫ eſſa erãt. di
midiũ fere eoꝝ captuꝫ q lucanoꝝ ſed nacꝰ
ap lelius q agentibꝫ duabꝫ oꝛtas ſũma obti
mãtuꝫ uolũtate ꝙque fabiuꝫ ꝓcos miſſiꝫ eo
ꝝ ne nue exercitu cõmẽtaꝝ deco de ꝓpu
andos hoſtiuꝫ agros relinquꝝ ipẽ aũꝑis ſuis
copiis ſeꝛtumaꝫ ad collegiuꝫ ꝓgit. Q. uẽ aduc
mẽtẽ leniꝰ acceꝑe appiuꝫ ex cõſcientia ſua
qꝺ animuꝫ habuiſſe hic i mento uꝝtũ ſim
ch ſaꝑſe ꝛeꝛtũ labali q i ꝓuincia ꝺcõ ſi eguer
at diſſimulanꝺ uix eni ſalute mutua reꝺꝺ
ta. Cũ obuiã egreſſus eẽt. Satin ſalue i quit
l. uolumnius ſeſe i ſamnioꝛes hoſtes ꝺcẽs
ne ꝓuincias tuas exercꝺ i diuẽ. Voluiſſe ne
ſapnio res ꝓſpas eẽ aut lucꝛis ei ꝺcuꝭ

ne uiſſe q ſi falſe fuiſſe nec uſus ſim ſit te
ſtimoꝛ ex ꝺpio cõſulis ſignis bꝛeuiq̃ diuꝰ nõ ab
eas inquit, neq; te qui ſuaꝭ moꝝatiꝰ eſſent
nunime cõſentaneuꝫ eſſe ad bello tuo foꝛti
tam uix ſufficias hic te ad opꝝ feꝛendaꝫ alys
gliam uenuſſe. Nec hercules uel te deꝺ uolu
mnius malle fiuſtã opaꝫ i ſumpeꝝ quaꝫ quic
quaꝫ i adiſſe. Cur nõ ſatis eſſe eũ me uni cõſu
lanꝭ exercitus, digꝛedientes raꝫ cõ legiõ tribuniq̃
atq; ex appiano exercitu cũ ſi ſtimẽt ꝓ i patꝛe
ſuiuꝫ oꝛare ne collegæ auxiliuꝫ q impleꝺ uiꝝ
fuiſſe ſua ſponte ablatuꝫ ſpẽ ne ꝛeꝛtũ ꝓles abeũ
uolumnio obſiſtẽ atq; obteſtãꝺ ne ꝓpiano cũ coll
egã ceꝛtamine rem p. ꝓꝺant. Si qua cla des i
aduſꝫ deſtoꝛi magis quaꝫ deſtoꝛ noxie foꝛe eo
rem adducꝝ uoces ire leue aut ſecus geſtæ
i etꝝuria deꝺ actuꝫ q ꝺ. uolumniuꝫ ſit doleꝺ
gatum ne minuꝝ q ſtatuꝫ que uerba appij ſec
que foꝛtuna exercitus fuit. Diuicti ab appio eũ.
ſiare. ꝑ. q ab exercitu retinẽ ꝛeꝛtare eũ mi uolũ
tate militiuꝫ. Hec monẽꝺ obteſtandoq; ꝛe
ſtantes cõſules i anticonem ꝓꝺuenimꝰ
ibi ozꝺnes longioꝛes hinc i eaꝺ ꝛeꝛme ſenꝰ
tã inquaꝫ inꝺ pauoꝛ exꝺtatuꝫ ubi fuerat eꝛꝰ
uolũmius eã ſuꝑioꝛ ne i ſacramẽtꝰ quiꝺꝺ aduẽꝰ
ſus eximiã eloquentiaꝫ collegæ miſſus eẽt. Cau
ſam q appius ſibi acceptuꝫ diceꝺ q exercitu
co atq; elinguꝫ facundiuꝫ ſi iam cõſe habẽt.
ſoꝛe cõſulatu ꝓximus utꝝq; menſibus binis
eũ neq; uſſe nũc iam populares oꝛones ſeꝛe
re. Quaꝫ malles inquit uolumnius tu anne
ſhe nue facẽ quaꝫ ego abſte ſime loqui di
aſſez, poſtremo cõdictionez fere q de cetu
ra ſic nõ oꝛatoꝛ neq; eũ id deſideraꝛe rem
pub. q imperatoꝛ uter ſit melioꝛ. Q. nam q
ſamnuꝫ puſcas eẽ uentꝫ maller eligẽ ſuo
exercitu ſe l'ine ceꝛtamine l' i ſamnio ne geſtuꝫ.
Diꝫ militaꝭ clamoꝛ oꝛtus ne ſimul amboꝝ uel
uꝝ q ſuaꝭ ſuſpexerint quo cũ diuiſio cõ ſe
ſit uolumnius. Cũ i collegæ uoluntate ſe
ꝓcꝛeꝺa inquit eꝛtuꝝ nũc omittaꝝ ut
quid uos uelitis obſcuꝝ ſit. manẽ an abi
re me uelitis clamoꝛe ſignificate. Diꝝ uero
tantus eſt clamoꝛ ex oꝛtus ut hoſtes exiſtis
ſe appiuꝫ ad dubitaſſe fꝛeꝛit ex nẽtes ſeu
pugnante ſeu quieſ ſe foꝛe collegæ uicto
ꝛiaꝫ. Deinꝺ uentũ ne ſuo quoq; legiones ſo
lum nũ ſequentuꝛ q ipꝝ flagitantibus ſuis
ſignũ dediſſe. Abnegata ꝓꝺ ſatis eo mo
deſtia uicti fuerũt. Diaꝫ q ſamnituꝫ duxgellius

·Nõ pulou uerba·

X

fusosq; poplatores cōparme cognitus ē. Itaq; q su
pplicationes obtz leue gressaz assg:nomine ne
decēuīr. usus tum ne uincerēt. q fuerāt dies xl
supplicationū plena fuit. Tū de pūsidio regionis
de populate absentiabz agitari cepit. Itaq; pp
placare ne diu colonie circa uesinuz q falernū
agrū deducēbant. una adhostiuz linis fluuij q
mī tunc appellata. altera i falerno uesino falern
uz obtinentez agrū ubi nūc dicitur grecat urb
fuisse. simul ea dem ab colonis romanis appe
llata. Tū plebs negotiuz datū ē ut plebiscīo to
ta colonis deducendis crearet. Nec q nouā de
re ne fragile q rē stabilē scīre ne ea tēpestate re
giōis nīe erat rebamē. = Inter ea ab eis ca
ns senatuz. ne ī tumultu gallis bellū q metue
licet. appī monentis ne regionis ei motuz
negligeret. uīr gentes ascēdere animaq; ruīsse su
mites umbros. gallos. haz cultra bifma fuisse
q uni' loci capte tam ea multitudiez nō posse.
Ob hec q iam apparebat tēpī cōmitiorū esse. laeui
nius cōs. romaz reuocatus q pūsp ad su
ffragiuz centumas uocauit. senatoresq; ad no
cato pplō multa de magnitudie bellī etr. usq; dissue
Jam tuz ea ipe ibi ī collegā rem parē gessēt
fuisse tū bellū. ut nec duce uno nec exercitu
gen pcuiente. facilius posset. postea dia' uīros q igē
tez exercitum gallorū. ad illius quactuor pplōs du
ces cōsules illo die delegi memi nissent se mi
si cōsules. eum cōsessu. pīt cōsulez declara
tuz uenq; aue dubie tam. p mus ouīz dictoz
haberet. dictatoreq; fuisse exēplo. dauū nem
ini dubiuz erat quin fabius quidē omniuz con
sensu de se nanciscī. Itaq; ea pte rogatus ne q pmo
uente cōs centurie cōsulez ca'. uolumo dice
bante. fabi ego fuerī quat' biennio ante. deinde.
ne uincerēt. consensu. ita postremo ad col
legam. pdecaiuz postendiuz ad senectuī sue ad
misaluz fore. cōsiliq; duobus cōsulabus
simul gestis exptus se mil cōtra gallos. collegio i
mmis ad ne p. ciendaz ee. Horū imperio so
cio nec iam absuefacē senilez aiuz posse. ea mo
bus notis. facilius se cōmuniter atuz cōsilia ab
stinuisse ostēdit. ad. uiz cōsulimentis pteritis la
udibus. tuz q ex cōtrouersia cōsiliuz bona q ex dis
cordia mala. tū ad mutationē rei militaris
euertit. memoratuz. q pe ultimuz distri
sius q collegā. etiam inimicus. nupcietuz fore.
ad monendo. deinde fabiuz q. ut uno anno una
mīte uuente. ee pcepta. unos natos militare

fabios magnos. ad ultuz lingue. q ēt animi
des. q ingenia cōsulatia ee. callidos sollertesq;
uiros. q tz eloquentie. cōsulatus qualis. appeta
bilis ee. ubi ac foro pcēptes habendis pre
tozesq; ad tendā una cū mīs ee. = his agen
dis dies ē cōsūptus. post meridie. ad pscriptū con
silī. cōsulatia q pūncia comitia habita. cōs. c
creati. q. tus fabius. q publius decius. q. claui
dius. pīt. os. absentes. q. l. uolumio ee. se. ee
facto plebis plebiscitū tāmuniz in perpetuz ē. Eo
anno pdigia multa fuere. quoz. quia ter
doz causa supplicationes in biduuz se natus
decreuit. publice. uīnī ac ūbus plebi datuz.
plebiscitū supplicatuz uere. fuere. quēdes uan fem
ineq; Insignes supplicationes fuere. ob eam. q
sacello pudicie patricie. q ī foro boario ē. ad
edez uotaz dam hēcaul' me matronas. q tuz. Ver
ginium auli f. patricium. plebeio nupta l. no
uīo consuli matrone. q. ex patribus eiusmodi
facies arguerant. Bzeuis aute dies ea
ndem uia mulieb. uīr cōpetitiones adoz euāsit.
Ea se ne. q. patricias. q pudicas. ī patricie pu
dicie. plebis ī gressas. q uim nuptaz. ad quē uirgo
deducta sit nec se uīm. bonoz ne ei. ac uenī gressus
pe mīe. uero gloziaretur. facto deinde egregio
magnifica uiba adduxit. In uicolōgo ubi habi
tabat. exper. eduz q satis ee. t loco modico fac
illo. exclusit. Itaq; ibi posset. q cōuocatis ple
beis matronis. cuiq; ea de ima patricaz.
hanc ego aram. inquit. pudicie. plebeie de
dico. Vos q. hoztoz ut q. ex tanī uīrtus uiros ī
hac ciuitate tenz. h pudicie. ine matronas
sic. deb. q. opaz ue. h. ara. q. illa. siquid pte. sāc
us. q. deabus. hoz. ibus. uel dicatum. Eoq; fremen
ti. q. hec ara. ni. q. illa. antiquoz. culta. ē. ut. illā
nisi spectate pudicie matrona. q. quim uō
nupta fuisse. Ius sacrificandi habēt. vulgata
de se religio. apollinis. nec matronis soluz. q
ois. ozdinis. femine. postremo. ī oblionez
uenit. = Eodez anno. cn. q. q. ogulnii. ediles
curules. aliquot. fenestratoribz. dē. diuersis. Ce
lo. mīs. mīcatis. exeo. q. ī. publicuz redactuz. ē. t
emea. ī. capitolio. limina. q. cruz. mīsas. ag. ēdea
uasa. ī. cella. ioui. ioueq; ī. culmine. aq. quadri
gis. q. ad. fiaz. nummalez. similacra. in. fenestris
ondicoz. uīb. ulentibus. lupe. posuerūt. semita
q. sacro. qua. dzato. ad. pena. pozta. ad. martis. sha
uente. q. ab. edilibus. plebis. l. scio. pleto. q. fil
uio. cano. eemultata. iam. pecunia. quaz. e. xe
gerunt. pecuariis. dispnatis. ludi. fn. pacuecq;

110

q Fabius
p dcm̃us
qnãto
ouſ.

aunces/ad cenſus poſſe q̃ ꝯ Fabius q̃ſcan
us/quartus conſulatus meus/ut tribus oſtila
tibus cẽſimoq; collegæ/ſi gl̃a magꝰ/ut ſi
gens erat/quæ ꝯtẽdenda/ſe clamoq; ne p
petua eẽt/ozdinis magis/quã pecuniæ/ſe
cẽtam/ſi cruẽniſſet/ne ꝓ patricijs/tendendũ
ue ad foztes/in ſenatu poſtq̃ quæ ibi Fabius pl̃
poterant/ne uocata res ad pplm̃/ꝯ ꝯtionẽ/et
ſi militares/unus/ſi exactus/potius quã dictas
ſiretos/panem/uba hita/Fabius quæ/ꝯtruzem
conſulẽ/ab ea lẽgẽ/aliũ fructũ/indignũ eẽ/di
cẽt/ſe q̃pe miſſe/animus/ſiluæ/uiaq; p deui
os/ſaltus/uãmo bello/ſecaſſe/quid/ſe/id ecam
ſollicitaſſent/ſi alio duce/gestum/bellũ/eẽne
ni minus/adiſſanus/ſe nõ ſocius/impe/ni/le gi
ſſe/ſenſim exprobzat/q̃ſuadiſſe/decaus/cõzo
dibus/collegis/tribus/poſtremo/ſe/tendẽ/nich
ilo/q̃/quaſi/ue/fidignus/puſca/ducẽtis/eaz
mictẽre/nec/ſi/ſenatus/arbitratu/ſe/fuiſſe/am
pore/ſtate/ꝑ/futumi/ꝓcaus/de/ſenatus
ſi/una/q̃rebatur/quo/ad/ꝓtinẽ/patres/am
ſos/ne/plebeis/aditus/ad/magnos/honozes
eẽt/poſtq̃/ꝑ/uẽal/puicent/ne/ſullo/gn̄e/ho
minus/ſi/bozeat/eẽt/qn̄/quẽ/ad/modũ/unta
ſiue/nõ/ſuffragio/nr̄/ꝑ/ſ/arbitrio/q̃az/fozture
q̃/ſi/pau/ozũ/potestatem/uel/amaũ/omĩs/ante
ſe/ags.fozatos/puſcas/eẽ/nẽ/extra/foztem
Fabio/ſenatuz/puſcaz/dare/ſi/honozis/et/am
ſa/ita/ei/de/ſe/de/q̃ue/pſl̃/mitaz/eẽ/ut/fa/ue
ac/q̃uia/Fabij/gẽtie/q̃/mõ/ñ/ſua/cõtumelia/ſp
lendeat/Cui/ꝯtẽ/dubiuz/eẽ/ubi/unũ/bellum
ſic/aſperũ/ac/difficile/et/id/alter/extra/fozteꝫ
mãdetũ/Quin/alt/eãs/ꝑ/ſilp/ua/cameo/atq̃ĩ
uth/haberũ/gl̃iaĩ/Fabiuz/nebz/ĩ/cetruna/geſſi
ſſe/q̃/publiuz/decius/gl̃iam/q̃/fozſitam/quez
ille/obtinuz/ignez/reliquere/ita/ut/cotidie/ſ
nonũ/ex/imꝑ/uſo/in/endiuz/dare/ẽiuz/ſe/exer
citurũ/poſthumo/ſe/collegæ/honozes/ꝑmiaq;
obſeruiuz/uere/amdia/etatis/et/marcellum/
q̃/aĩ/periculuz/dimicatio/ꝓpter/ſic/Neq; ꝺ
dẽ/ſua/ſponte/neq; cẽſuiz/q̃/ſi/michil/aliud/ex
eo/cẽtamine/tulerit/illud/acte/laturz/utꝰ/ꝑ/ſi
ſic/ꝑ/ſ/ſi/ubere/potius/q̃/patres/gratulẽtur:
Iouem/optimũ/maximũ/deoſq; ĩ/moztales/
ſe/pcari/ut/ita/fozteꝫ/equaz/ſibi/aĩ/collegã/deb
ſi/candez/uſtutez/felicitatẽq; in/ſe/llo/q̃/miſſi
mdo/datuz/ſint/Cẽte/q̃/natura/equũ/ne/ẽ
plo/utile/eẽ/q̃/ad/famaz/ꝑ/ſ/ꝑ/ſ/ne/ue/eos/ꝺ
eẽ/quoz/uoluere/dulce/bellũ/q̃/uiſaz/gerẽ
ne/cte/poſſe/Fabius/nich/aliud/pcatus/ꝓ/ſ/

quaz/ue/ꝓmiſſq̃/ĩuocanẽtũ/ad/ſuffragiuz
tribꝰ/appellandi/ꝑ/ſ/allatis/exercitus/licẽas
audiẽre/omnia/habuiſſe/nec/ĩminoze/ꝑ/ſ/ꝺ
feſti/quaz/ſenatus/puſca/etruria/extra/ſoztẽ
Fabio/decreta/ꝺ/cẽſus/inde/ad/ꝺ/ſ/factus/
ouiũ/ſexies/ĩmoz/q̃/ſe/quiſq; noĩã/dabat
Tanta/cupido/erat/ſ/eo/duce/ſtipendia/fanẽ
di/quĩ/cẽtũ/Fuſius/turba/uiũ/ĩ/quiẽ/predictũ/ſe
ſcentos/equites/diz/erant/ſolẽ/ĩ/animo/eſſe
hodiẽno/q̃/ſi/huno/die/qui/noſq; decemus/mec
ducaz/manoz/ni/uiuẽ/ꝺ/ueras/locupletes/reducaz
quaz/ue/mlas/nẽ/geretaz/militibz/ꝓfectus/appoꝺ
erat/eo/plus/fidunt/ac/ſpẽ/gerẽte/q̃/nõ/deſidera
ta/multitudo/erat/ad/oppidũ/abanna/nã/uiũ/q̃ue
Paũl/hostes/erant/ad/caſtra/appij/ſil/pgit/pau
cos/atq; militibz/lignatozes/et/aĩ/ꝓſidio/ocurrẽt/
Quiũ/ut/lictozes/ꝓgrediunt/nũc/Fabiuz/q̃/ꝺ/am
ſiles/accipere/et/ſecũ/atq; alacres/duos/pplos/q̃/nõ
gnates/aguẽ/pecuz/ſibi/ĩ/patoz/es/miſſſẽne/Cuꝝ
ſuſi/deĩ/cum/cõſules/ſalutaſſẽt/q̃ne/Fabius/quo
ꝓgrediẽs/reſpondentibz/q̃/lignatiz/ſe/ne/diu/tan
dez/inquit/nũ/caſtra/uallata/nõ/habeas/ſed/ĩ
ait/ſubclamatuz/eẽt/duplia/quidez/uallo/q̃/foſſa
q̃/ĩ/ingenti/metu/eẽ/habeas/q̃/ĩ/quæ/aſſati
lignoz/rediẽte/q̃/uellere/uallũ/Redeũte/ĩ/caſtra
ciuez/q̃/ibi/uellentes/uallũ/q̃/hiis/q̃/ĩ/caſtris/nẽ
manſerat/militibz/q̃/ꝑ/ꝑ/ꝓcio/fecerit/Tũ/ꝑſe
quiſq; alij/alijs/diceꝺ/ꝺ/ſ/ſequi/Fabij/facẽ/uſ
ſit/poſtero/inde/die/caſtra/mota/q̃/appius/ꝑ
ceps/romaz/dimiſſus/Inde/muſq̃/ſtatua
romanis/ſicue/negatur/uile/eẽ/uno/loco/ſedẽ
q̃/atuz/uetenibz/ac/mutatione/loozũ/nobilioz
ez/ac/ſalubzioꝝ/eẽ/Aeneã/nã/ꝑmo/relicta/Pa
legrone/ad/cluſiũ/q̃/camar/ſolĩ/appellãme
ꝑ/ſ/uo/q̃/caſtris/L/ſapionez/ꝓ/ꝑ/ſ/romaz
ꝑ/ad/conſulatuz/diz/de/bello/re/duc/ſiue/ꝑ/ſio
q̃/bellũ/q̃/manus/ĩ/ꝓſpectu/erat/q̃uaz/quãtũ
eẽ/fame/credidere/nãc/Siue/Gẽ/ẽ/dantis/nã/in
utroq; auctoꝝ/ꝑ/ſ/Cl̃ Cappio/claudio/ꝑ/ſ/re
tractuz/quidez/uideñ/uoluẽ/Cuꝝ/in/ſe/natũ/q̃
ap̃ꝑ/ꝑ/ſ/ſid/q̃/placẽtas/aſſidue/ꝑſeueraſſe/ciuꝝ
ez/bell̃i/q̃uſq; augẽ/ſuffectum/ĩ/duce/unũ/nec
exactum/unuz/adiſſe/uiz/ꝓpter/eos/priuſq̃/ſiz
eẽ/ſiue/uicti/unũ/ꝑ/mat/ſiue/id/duxiſſe/gerere
tẽ/ne/ad/oĩa/ſimul/obuie/uni/nõ/poſſe/diuaſ
ſe/ſibi/legiones/romanas/reliquiſſe/q̃/minuꝰ
v̄/pedinaz/equituzq; aĩ/Fabio/ue/miſſe/ſibi/pla
cẽ/ꝑ/de/cuz/oſtiles/ꝓ/quoq; q̃/ꝑ/ſ/ꝑ/ſ/ꝺ/ad
collegaz/ꝑſcaſſe/uolumnio/ſamnitiz/ꝓ/uĩ
caz/dam/ſicon/ſil/malitẽ/ſuaz/puſcaz/ne/ho

ca/maſſo
lig

lumniuz ſeteruaz adoſtiles ai eſtatu uiſto q̄
ſtilai pſiaſa. Quz magnaz ptez monēt oꝛd pz.
p. deuz conſimilē ſeruē ne oīa integra libaq; fa
bio neſ ualeāt Donec lipē ſi p̄ commodū. p. poſſ
uomiz uenūſz. l. aliq̄ eꝛ legatis miſſū aquo
diſtet nec ſenatui q̄ſi ſeteruma lelli eſſe quacūq;
ad minſtraūdū opꝰ uſq; quoꝫ p̄duces eſſet Fa
bius ne uomaz weddyc in q̄ ſenatu ē p̄ducē
ad p̄lm medias oꝛdz huic ne nec augere nec
minuē uideret ē lelli fāmaz magiſq; ſalteꝫ
aſſumēdo duce. alioꝫ indulgē moꝝ g̃ ſuo a ue
rec̄ p̄ſ. p̄cipuo cōſule re ceteruū ſi ſibi ad uinqz
lelli ſoꝛtuq; uiſſet ſenū dare q̄ mī ſe obtinuiſſ
p. deaz conſules p tot collegia mallet opiaꝫ
ſatis ſibi cū p. deaꝝ q̄ milquaz nimiuz hoſtiuz
foꝛe ſine collega quid aliud malit. ac ſibi. l. uol
umuſ dare ne aduntoꝛes omiſſz neu arbitꝛiū
q̄ ipſo q̄ aſenatu q̄ alioꝛ collega fabioꝰ p miſſ
uz ē q̄ſi p. deaꝝ ſe ī ſanuz ꝑ ſeteruma pzo
fiaſa patuz eſſe oſtendiſſz Tamen lentia al gra
uitatio fuit ne populuſ uictoꝛia ad ſuaz phuq;
quaz lelluz deuertiz cōſulibus uideꝝ. Inue
nio ap quoſdaz exēplo cōſulatu iuſſu p̄ceps
ſeteruma fabiuz de cuiq; ſine ulla mētione
ſoꝛtis p̄uia ad ceteꝝ mittq; ne collegas q
expliſſe. Sub q̄z ne h̄ q̄dez ceteꝝ mina exponē
ſatis fuit ad ieceꝝ ne. q. appij eminationes
de fabio ad ꝑplm q̄ p̄natuz adiſſis p̄ſēteꝝ
cōſulez pꝛeuoꝛez cōtentionem q; aliaz ī uolle
gas ten de ntē de eo ne fue q̄ſq; p̄uice ſoꝛte
tuerent. Coſtare res inapte ex eo tp̄e quo p
fecti amlo cōſs. adlelluz ſue. Ceteꝝ quaz cōſs. ī
ſeteruma p̄ uenit ē ſenones galli
milia die īgēs ad cluſiuz uenerūt legione
romanaz caſtia q; oppugnatuz. Quo pio q̄ caſtp
ꝑeat loco admiandaz patientatez ſuoꝝ mul
tiz mitis. Inolle qui mē uiꝝ q caſtra erat
dacz ereꝯ. fit ue in re ſubita p̄ceps explozatꝝ
itinē ad inguz peruenit q hoſtes hoc pane pā
te alia aggreſſi uacua caſa abēgo legio atq; in
medios cū hoſtis undiq; urgēt cū mentā
delectam quoq; ibi legionez uta ſi minus ñ
ſuꝑ ēet quidaz auctoꝛes ſunt nec ante ad uos q
ram ante paul actuſio alteꝛ fama eſt cladi
plataz quaz ī conſpectu fue re gallozū equites pe
pectoꝛibz equoꝝ ſuſtenſa geſtantes capita
q lancea ī ſua quaq; ſella abſcidere. Sub q̄ uulneꝛibus fuiſſe nō gallos credamus nec
tabiz cladis accepiaz q circū ue uias ꝑ latoꝛib
pabulatoꝛibz ſeꝛ. l. malliō coꝛquato legato ſe

pronē. pzo. pz. Ille ſio uiz ecaſtris nihil ſe mouē
q̄ uulneꝛis ſe integrato ſpō uictoꝛes eē aptuꝰ
q̄ eos de pdaz ademptaz ſimulatus uō e agrillo
hoſte quam uulneꝛo eaz cladez acceptam q̄
ſepe ahas Quz eo anno gallia tumultus pa
pulus fuꝛ cauteꝝ tenuit. Itaq; ꝑ eqnā
q̄ amlo cōſs ꝑfecti adlelluz eratcai uiꝝ de
gromibz q magno equitatu uāno cāpani q
mille equitibz delectas ad id bellū miſſe fo
ꝛe noſq; latini maioꝛes eoꝝ atq; nā
ni alij duo eoꝝ ſatis ꝑ cai uiꝝ de ceteꝝ in
uni ī ſalisoꝛ alē inuatiſſimo agno. Cū fidiuſ
q̄ l. poſthumius megillus ꝑfecti amlo ſtatiua ī
eis locis habeꝝ uiſſit. Conſules ad hoſtes trā
gillo animo ī agnū ſententiaz pueneꝝ ubi
uiꝝ mil ſeruē inē nullo caſtra ꝑiaꝝ inē hoſtes
demū conſultationes habitę atq; ita conuenit
ne unus exhis uiſcentur cōſ ne ne ſacere
deſcendēte ſimul ſamnitibus gallū exules ul
bi ad lecti dies indicta pugna ſamnis gallis
delegata pugna inē ipſoꝝ exteꝝ ſeruitiū mīb q
uiſſi caſtra uāna oppugnare Hec cōſilia uerbi
uē tra nſſuge duſſuntes clam nocte ad fabiū
cōſulez tranſiſſe illi quo eoꝝ hoſtiuz cōſiliꝰ
demiſſi cū domus ut ſibi inde uteꝝ res noua
decreta eēt explozatam ꝑſeuerē cōſs ſuſuno
uie falliſſe ꝑ ſhimo uere. ſi amo eꝛectaz ad
cluſiuz ad moueant ſumaqz uiſines hoſtiū
de populentur ſubē. Ih populatoꝛis fima ceu
ſus ex agro ſententiate ad ſuos fines ducendos
monuē. Inſtare inde cōſs. ut abſentibz his pu
gnaretur ꝑ hoſtiuz lacesſiere ꝑ hoſtes. Eodem
nich dignuz dictu actuz. Panci uniq; exadē ma
giſtꝝ militari ſt ad uallū caſtaꝝ dimi q̄ addi
ſoꝝ ſumā ſumā rerum ad dictū. Cezio deſcenſum
ī caſtrum oībz opꝰ eſt. Quz in ſtructe aces ſta
uere ex ua ſilueſtꝝ lupum emontibus q̄ exua
ꝑ caſtra ineē duas aces diſcurrit. Inde diuiſe fe
re exua adgallos lupus admiſſos aduſtum de
flexit. lupp data ineꝝ dimes ua exua gallū cōſi
xere Tuz exaī ſignaꝝ romanaꝝ miles illū
ſilui inquit q̄ deꝝ uetat ubi ſaꝛi diuine ferā
iacentē uidetis hinc uictoꝛ magnus lupus in
egꝛeſſus ꝑtactus gentis nos mācē q admiſit
uit admonuit. De extro exeꝛcitu gallus ſſi miſſus ſan
nites cōſtiterē adcluſiſq; ſamnites q. Fabius p̄m
az ac ſuaz legiones ꝑ deꝝ exeꝛcitu adcluſis gall
os. Plinius q̄ de eis q̄ntaz q ſextam uſtruere.
Sed q̄ ſeꝛta eaz. l. uolumnio. p. conſule. Iſa mio
gena hac lelluz. p̄mo cōſſu ad eo equus uulꝰ

Natura gallor

gesta res esse si affuissent hostes quumq; hinc
hinc mollius quoq; se inclinassent ac
aprienda clades fuisset. de cetu quadraginta
mis adhuc mansi telli erant. Hec duz dissen-
forum fecerat quadragesimus unus esset q; hinc
quaz simil pugna mdextro lenoq; erat roma
nis apud silvas arcebant magis qz ferebat pu
gnaz extrahebatur. quoq; quaz maxime se
rum dies aciem quia pluuiaz erat duaq; omn
nes q; gallos primo impetu feroces ee. qs sub
sisse et satis fit longioze exercitu ne sensim
resideret. cunctos gallos quidez qz iaz ofa-
tigatos nimis alacriz acriz estus fluuij pma
q; eoz ee phas phisq; unoz postrema minus
q; femina nam in dies igni quo uina solebat
hostis q; integri mas ultro milites finabat.
fessoz deus q; etate quippe q; simul quadrigas
q; unius hinc acta mie primo effudit q; lenta
oz impedebatur pedestres p; nge equitatuz sprigna
ominatabq; ipe fozissime imminuz utrimq; dimi
cantis grauiz pares imentiuz in hostez ut sesq;
impetu facerent duplicat illoz gradz fozsitabile
no oziuz q; ab equite uictoria in pacto habet
milite gallicam ecclesiaz. ut ozum longius e uecto
q; iam me medio ecclesiaz agmina pugnaz oentes
nouiz pugne ordine nunc grauis essedis cam
q; stipatiis hostis armatus hostis sgen sonitu
equoz rotaq; adhuc metu equos ita uictoz
equitatuz ne lue phalanas pauoz dissipat sue
me inde uictores equos uno ictu sp nuda fu
gatos hinc q; iam signa legionuz mihq;
impetu equoz ac uehiculoz raptuz p agmi
obtritamce signaq; infecta simul cuncta
hostes uidit gallica aces nullus spatiuz respi
randi ne sinendiq; se dedit. deos sit ac
deus quo figeret quaz ne i fugam ssz habere
obstitit. ordinibus quoz uocante fusos. deinde
nulla ui pauidos sustinet. primo patre p. deau
nomie ocpellans. Quid ultra moroz inquit fa
malione patriz datuz h nuo genere ciuit hucdie
pmul publicas pgenia simus. Jaz ego meaz
hostiuz legiones metamdas tellum de dijs ma
nibz daly hoc locutus. C. hunum pmo fiscq;
descendes. caez agglomeri uetuz erat ab se pne
uisse uiba quibz se legiones hostiuz pceuti pz
quintuz deuotionis ordinis. deuotus inde ordez pcin
one ordez habitu quo pater p. decius adueser
i bello latino se uisse erat deuouet ac secundi
solepnes pcationes adiecisset p se ad se

mudanez de fugaz ordinez de armoz ordeshuz
i fenoz uias ostenturz sinebat hinc ordo signa
tela arma hostiuz loca eunder fuse pulsis deni
lloz de sanctuz fozz. hec expectatis i se hostes
q; quia ofertissimaz expnebat gallor dorsa et
tare equiz. i se uersisse se ipe i fessis telis ce inde
fectis. Anu. humane inde ordo inde pugna p
tuit. Romani duce amilio sues ex uoz alias
ee solee sine fugam. de nouam de integro ue
lle instaurare pugnaz. Galli q; maxime grab
cantis ossibus ozpus uelut alienatu mite
uana mentis. ac tam tela torpe quidez q; il
pugne memoz se fugere. ste expauere alte
ra pontifex huius ait uictoz deus crudeli
tatiz ministeriuz. ppe ee nouo sacro uouma
nos defectus omnis fato gallos sanctesque
tellumo manis de deoz manuz ee rapz adse
de uocare deuz de uocatz secuz dicez simaz q; de
fozmidinis plena ofa adhostes ee. Supremuz de
inde his uelut exoratis pugnaz laxam eli sacrifici
magnus ai sibi uis exnouissima aceuisse fa
bij uoss adsidiz collegi missi diu audiui. q; de
q; eude i gens hoztam ad ofa pnis. unde qz
Itaq; ai gallj sinuctus ani se se sentiz ofecti
stare nec. si fatal pede collato uide pugnaz in
sui legatoz collecta huius pilaz sinata se duas
dores iacebant atq; interlucentez hostiuz ocecta.
Qz plenisq; i sentia uel[illegible]nus i oppa ipa fuit
sheznitaz animus ita ut magna pz i regnis ex
oppidis actoritaz ocade nesh i similibo omnibz
noz fozuna narrauerat. Fabius i textu pmo
uerat dictu e acetando extraxerat. die deinde
posse nec clamoz hostiuz nec ipe nec tela emis
sa cantez ui hale uisa. Pfectus equiz uisis adlassa
tas sanctaz acez duce alas ut signo dato rati
lisos quato maximo possent ipetu i aurem
sensim suos signa i frente uisse. q; admonie hostes
posse. no uisse uidit q; ante dubia taxe uidez ee.
Tiz collectis ofiz subsidijs q; adid tpe refuerat
ut q; legiones ocatauit q; signiz ad uia addux
hostes equitibus dedit. Nec sustinuer sanctes
impetuz. pceq; acez ipaz gallor uelocitas i dimi
catione sonis ad cuius et strud ai sa fenebatur.
Galli tesudine facta ofixo ostento stabat. Tu fabi
us audita mone colligere capanoz. Nazq; gregen
tes fere equites ex pede acez uidet. q; ai necessa
rio gallicaz ruinade acez ene. dem legiones sb
sequi phalanges. equa tubaz agmz hostiuz made
impetu equitiz instare. ac ensos ordi. ipe edez
ioiu uictoz spolia q; hostiuz ai uo ui. ad cuius

Capio

mẽſe oſpectu. ac uelut latebra miſeranda fieri
ſanitas nec diſſans ætas hinc q̃ ipas pre mẽ
caligine adſtantes uanas impia ſegnitie
agẽtes nigras pne mutę impulſo oppoſitis nec
ami ſatis ad reſiſtendu nec unu ſuę ꝑ
gu caſtroꝝ deamana porta impetus factus.
itaq; captum quęſtoꝝ q̃ſtoꝝq; ubi. l. opimi
us panſa occiſus. Cõclamatq; inde ad arma
ocẽs. Tumultu exacti ꝙ horres duas ſonoꝝ
lucanas ſuę ſtationis q̃ proxime fore exime
tuen pretoriu ulue manipulos q; legionu
p̃na pali uia ſi dirigit. Vbi diſſatis aptatis ar
mis ſoꝛdines cũ clamore magis quam
oculis hoſtes noſcit. nec quantus nũs ſit eq
mane poteſt. Cedit p̃mo ictu fortune ſue
q̃ holtes introrſus in media caſtra ac pulſos inde
ad portas uſq; ꝓſequit occidit. Ita
ut caſtra deinde ſua oppugnatum ẽne hoſtes
ams clamore ſublato cõmuni p̃mo reſiſtunt.
dein ſi fugit pedẽte urgẽteq; impulſos ſe
me l ventre eodẽ cogũt quo ac pulſi expulſiq;
ex portis nalliq; inde pgẽre ꝓſeq. q; nũ
da lux ne mieti nti cãa ſi diuiãt facilitate ſi
ſi habitus caſtris cõtempt recepit ſe in tra
nallum. c. c. c. ferme hoſtiu occiſis. in manu
ſtationis pzume uigiliaq; ꝙ cãa q̃ſtiõ
oppſſi ſenere ad c c c. xxx. animos inq; ſann
uibus ſi in felix audacia duxe. q nõ in. p̃ſẽ
inde caſtra romana nũ ne populati q; de p ag
ros ſuos patebant. Retro in placatis ſoꝛan
tis agrum populatores ibant. quos nec fi
ma tranquilla q̃ iam quiaz ne erant. p
lata romã ꝛo egit. Poſthumius cos. Vix dum
uallo diſ phiaſti exuerat. p̃ſus tam q̃ ex
ne mihi tibi edicto ſeuaz iuſ ſis cõmenit ut
edẽ uictoꝛie quaz edictis animis exercitũ ad
premia fame nõn animo tẽdo tamen ita
ad exercitum p̃fectus abſoꝛa inſcitiaz ad caſtra
collegę pretexti inde ꝓſequaz ſanates dictũ duo
bus ocẽbz reſiſti poſſe. tam ſi dẽ diuiſi cos. ad
uaſtandos agros. Ita ſi te ſi oppugnãdas ꝙs di de
duc. Poſthumius mihi nõ oppugnare ad oꝛtu
p̃mo dixit impetu. de in poſt quaz ea parat p̃
cedebam. ope de uineis de muꝛ tũis muni
re pte. Ibi captis caſtris de abhoꝛta. mi. uſq; ad vi.
ferme hoam oĩbz ꝓbz urbis diu facto eruptu pu
gnatuꝝ ꝓſtrem pone oppido romanũ ſaluum
eſſ ĩnpoe. tũ. c. c. captis. mi. d. c c. ꝓſẽ ꝓdam alian
inde ferocem ducte legiones. unde oppidani
ad oĩbz ſuis q̃ ſem dẽq; ꝓcienti nocte p aduẽ
ſam p̃ztam ſilentio eruaſſe. Igitur ſimul ad
uenit cõſs. p̃mo ictu expiatus miſeratusq; me
nibus ſuis eſſe. Deinde q̃ ſanctiõ fieret;
ad ſtamina foꝛum. Deinde ne ſilentiu uaſtis in ui
lę nec ãma nec unus intentus in ſe mus audi
ri audiꝛi ſuadẽt. deſtamina mulus detinẽ. ne
quis occultet inſtruit. Centuꝛiis nũcẽ duas cãmas
ſonoꝝ latini nois cãz equitatu ne mandatq; ex
ploꝛare ꝺ̃a ulue. equites ꝓtas unaz alteram q;
eandẽ regionẽ. Ipse prinquo patẽtes ꝺ̃ploꝛauit.
itinenbz q; his uelligia nocturne hoſtiu fuge
ad egeriam. Deinde ſenſi ꝓtas urbẽq; eruisse ne
tis itinenbz p uiaz oſpiciũt. q ꝺ̃ referẽ cas
ſtrum unde ſolitudine ãi dubia id p ſpiciũ eſt.
a recẽtibus uelligiis fuge. de ſtragę rez ĩcep
tatione nocturna relicta ꝛ paſſi. his audi
tis ꝺ̃ ad eaz ꝓtaz intris q; ad dierant eq̃tes cãz
duce agm. aſtitues ante pal ꝓtã ſignis. v. eq
tes ualet ſtante unde. q modiaz ſpatiuz ꝓgreſſi
tres manere eodẽ loco. ſi tuta uidẽt ĩnde
exploꝛata. ad ſe referre. q ubi nedie nũcẽ nequi
quaz eoꝝ ſe ꝓgreſſos. ni ſonũ ꝓtas cãſſe
tus eſſe longe late q; ſilentiu deſolitudiz uidi
ſſe. ex tẽplo ofiũ adhoꝛtes exſpectatus ſi urbe ĩno
uere. Interim caſtra communire. iuſſit.
g̃ſi milites refiãtes foꝛtibus ꝓmptos gratus
erate. nec ſi ualidus ſuenire uehementiq; mig̃ di
ſtrale eãnt. Et dimepta ꝛogantiz ex captiuis eſſe
eorum conſilio. Aliquot cãi inter cãſcia ſe figẽt.
ſuos ꝓma uigilia ꝓfectos gradẽ. eandẽ ſi alius
urbibus ſolitudinez ſuetudinis. dictis adpromoꝛ
tides exeunt. Deſtis oppidis cõſul ꝓcessit. illi
cõſs. nec ante ne q̃ ꝓ tam facile bella finit. Cum
adhuc uiaz duaz legiones q̃ oppugnan absẽ
nitis audiẽt. ad finez lucem nũcẽ hoſtes ob
us ſunt. Ibi imi uires equitum. Pluz uanaz et
ante ps ſunt. Deinde in ciuitu uanis q; quia ſi
ſuen exime ulq; q; digredientes magis quã
ĩp̃ dimiſe ſenſerunt. Quatuz ſi ua pte plus
ulne u. adcedis ſunt. Itaq; hac terroꝛ i caſtris
oꝛtus q̃ ſi prig̃ntes ꝺ̃ pili. ſi ſigẽ acce pta cladẽ
foꝛet. Diſquoq; ſollicita nox fuit. ita ſi nalliuz
caſtra ſanctę arcendis ꝓtas ꝺ̃ ſtrepitus ſe
bus ꝺ̃ſeruandas manu minuſtrandis ꝺ̃ſtrue
plus animoꝛ ad hoſtes erant. ubi ꝓmu illu
cat. Abiit ſine cõtamine cãpidi. una una q̃
ipi ꝓter hoſtes erat. qua ingreſſi ꝓtinere ſte
cẽ recta tendẽtes. ad caſtra oppugnanda cõ
ſiſt. arma cape milites iubet. q ſeq ſe. ꝺ̃ cuꝛ
ſum legiones tribunis ꝓfectis ſonoꝝ impat.

q̃ apd̃ quẽq; sūt opus ē. oms assu-mãt fedẽtem.
omia fruitos-ſ milnz tacẽ nos tm nocte me
unlnera q̃ vim̃ mozẽ tuli ugilanz eẽ li m̃
luuz ad castra uenit fozet. tantz pauoz is fu
isse ut relictum signa fuerint. mẽ pudoze affu
gat romanꝰ aliquꝫ p̃uictus eẽ. Quo ubi ꝯsũ
acte pte sibi metꝫ dim eundũ ad loc̃m ur
milites rãtus ire ad quos ire nolẽ. cunctãtes
arma capẽ inde parabãt. Quod ostãdẽt. tẽpꝰ
sine eam q; hostem i castra uenturũ. nulli erã
castra existẽ. Et p̃ote utroz sinus pugnati
ros si p̃uallo nollent. dmãs dimicandi
dubiaz uictoziaz eẽ. q; nudus atq; i ẽmis hoste
maneat. eiãt mozes. aut sumitutes patiendã-
hec ulgata inscriptiõq; re spondebãt. cõtra
se pugna helluẽna eẽ. nec uinuz q̃q; Hec sa
gẽmis si ẽ maioz. multitudiẽ hostiuz affu
re. q̃ p̃sidio fuerit. Inẽ h̃ affirmq; alacẽ. q̃ hostiũ
q; uaz bze uioze inẽ uallo cẽtoza intuẽtes. ua
llum secuz p̃tare sarmi eẽ affirmãt. Hec du
bitãt eẽ. q; in castra cõsil i ẽ. Tuc eni
uo cõsil i ẽ. ignuz facẽ. eẽ uoo ferã. tamẽ ad
umeliaz ignominiaq; affligi. q; illo nocte
hoste extra ne cãz se debiẽ i q̃ite castris. u fa
me. pauoꝛ pignomiaz. q̃ sen-o sine cessẽ. p̃ualu
tez mozi ñ. dñi bñ uidẽt. facẽ. q; q; se dignum
q; q; duxẽt. cõsulez. ꝯ. adhuz i solio sine mo alio
sequẽtur. iuuz ad ipsus hostes castra. q; signa si
nistruz p̃tus. quaz cãz uallan castra nõa inde
at. Dicto cõsulis legati tribunig. o. ꝯ. tm̃e eq̃
tiz q; centuriones p̃mo ordinez. appzobauere.
Tuz pudoze uictus miles. segniter arma capit. sequ
nitur. arma capit. segniter. castris egressi ur
ordine agmine. Hec cõ nẽ finem. neq; ulla q̃
cedit. ad ipsus hostiz. nec ipse nec animo cõgre.
Itaq; simul ad spectacl si. romana signa. extẽplo a
p̃mo sãnitez agmine. ad nouissimuz sic mutuz
p̃sert. exire. q; q; inuenit. ad impedim̃. ire
manus. q; nullaz inde ne fuge q̃dez patere. ita illo
loco. aut cẽtẽ dimicãdum esse. aut stantis hostiz. pedi
bus. q; ad dimicãdum. i medio sãnas. q; inuitũ. sinat.
sus. q; ipsi ordinibz. i sinuare. q; q; ez. Iaz exiguum
inẽ duas acies erat. spatiũ. q; stabant. expectan
tes. duz abbostiz. p̃tus impetus. p̃tus clamoz
i aures. neuter. dimẽ. ad pugnandũ. Duisq; in
tegri. atq; integra. ubi se ne. q; ad ẽ. Statim. q;
alter. q; mutuẽ. sua spẽ. inẽ. i uicez. tergaq;
antesq; signis pugna. clamoz. cõsto. atq; ipsa
re pte. nec ne signo q̃q; mouebãt. Duo ois mi
nus uir. q; exercitꝰ. equiz pauoꝛ. cõmasc̃.

ordinez i mistꝫ. Quoz ai plenq; delapsi. exercitus. ẽt.
q; alij turbati. q; ipsi nimiz. audẽ. dũ oppzimẽdos eos qui
accidebant. q; ad suas medias. abnormis. pauoꝛ. si
ẽ inde panicꝫ. inuitat. pugna. ẽ. Aliquãdiu. q; inpi
gre magis. q; ples. p̃manebant. sãnites. q; tur-bati
equites. sua. q; subsidia. ẽtis. equis. p̃ducebant. hẽ
signa. ac. pta. terram. Tuezunt. dum. uãnam. usq;
i. extrema. sagittarij. sãnites. pugnabant. Cum
aũs. equo. p̃ue ẽtis. ad. pzetam. castroz. hac. statio
ne. equitez. ibi. oppta. ẽdiderãt. q; equitez. ad alt
tum. ueniẽt. sine. ille. uãnus. sine. sapnis. eẽt. p̃z
hoste. habe. tẽ. Hec. q̃. nuntiãtis. obstitit. p̃fuse
runt. de. nobis. sine. ẽtis. Quo p̃gis. inq; nte. miles.
q; hic. arma. q; uiros. uidemus. nec. uno. ẽ. stile. uo
nisi. inermez. castra. intrãt. p̃inde. eligẽ. ait. aut. an
hoste. pugnare. malit. H. dicente. ad. equites. in
ẽtis. ausp. ibz. ait. fundamẽ. ac. predites. i. pugn
az. redire. iubent. Nõ. uisus. solez. ait. sz. sigz. q
ẽtis. ad. inuidiã. ac. ne. intercẽ. sãnites. spatiuz. q̃. ac
dandi. signa. uelocitatiq; donez. castris. hostiũ
sint. Duz. alij. alios. ozant. ut. p̃cedant. pugnã. cen
turiones. abstãtes. capta. signa. in. se. ne. q; aste
de. suis. panicꝫ. q; ordinibus. i. ꝯpositis. effi. se. ne
mine. hostes. Inẽ. h̃. eos. manus. ad. eiz. dextroz
uoce. clamoꝛ. ita. ut. ex. q̃dã. ne. cum. tẽplum. Io
sha. tozi. uoluit. sic. uidẽtes. affugi. uãna. ad
re. integratoq; p̃lio. ẽtis. dissẽte. uia. sẽdq; legi
ones. sãnitez. omis. undiq; amissi. ad. uehemen
dã. pugnã. duces. milites. pedites. equitesq; uic
entes. deoꝛ. ne. p̃sidio. hostiũ. nõ. romanꝰ. uisꝰ. deo
fauente. ẽtina. res. repulsiq; ab. castris. hostes. m
ox. ẽ. iam. re. dacti. ad. eiz. locuz. i. quo. ãmissa. pu
gna. erat. Ibi. obstãte. sarcinaz. cumulo. quas
conicere. ante. in. medium. hostes. ẽrãt. pedites. de inde
ne. dum. pẽtiunt. hostes. ozãtez. ãmatoꝛ. sãnites. cursu
dante. diz. nõ. eos. a fronte. in. ẽtes. pedites. abigo
ẽãm. necti. equites. i. medio. ẽsi. capiẽtq; capti
uoꝛ. miss. fuit. vij. c. c. c. ex. eis. nidi. sẽ. ingz
missi. ex. ipsis. uocabãtur. ad. iij. actig. entes. ne
romanis. quidez. leti. uictoria. fuit. ne. ensẽte
eis. biduo. ac. pte. am. cladem. amisez. militi
bus. relatus. vij. c. c. c. Duz. h̃. apud. gre
bantiñ. castra. euẽtu. sãnites. ẽ. anna. uolumd
uãnaz. q; ua. latina. ẽ. occupare. ornatꝰ. uictem
uã. ceruicẽ. agmis. de. populato. Cum. sãnu
alijz. inde. mixtaz. hoiũ. atq; pecudũ. uolu
ptz. capẽs. agere. ne. uictorez. i. ordine. cõsules
adhuc. ira. ardentez. nec. pdam. soluz. ad. uic
si. ipi. longe. atq; i. pdicto. agmine. i. cõspectu. atq;
loco. ad. unũ. cõsul. in. castra. nazẽ. dñs

113

ad res suas noscendas recipiendasque revocatis
exercitu ibi relicto comiciorum causa romam est pro
fectus. Cui de triumpho agenti negatus honos
et ob amissa. Tot milia militum et quod captivos
sine pactione subiugum misisset. Consul
alter postumiusque in samnitibus materia belli
de erat. Etruriam tranducto exercitu primum pervas
tavit. Volsiniensem agrum dein cum egressis
ad tuendos fines aut procul in membris ipsorum depu
gnat. ii. a. ccc. Etruscorum ceteros propinquitas ur
bis tutata est. In rosellanum agrum exercitus
traductus ibi non agri tantum vastati sed oppidum
etiam expugnatum. Capta amplius ii. mil. ho
minum minus vi mil. Circa muros cesa pax tamen cla
rior maiorque quam bellum in etruria eo anno
fuerat. Parta est tres validissime urbes. Etrurie
capta vulsinum perusia aretium pacem petere
et vestimentis militum frumentoque pacti cum consule
ut mitti romam oratores liceret. Inducias in
xl. annos impetraverunt. Multa presens quingentum
militum civitatibus imposita. Ob hasce res gestas
consul cum triumphum ob senatum moris magis
causa quam spe impetrandi petisset. Videratque ali
os quod tardius ab urbe exisset. Alios quod in iussu
senatus ex samnio in etruriam transisset. Partim
suos inimicos partim collegae amicos ad solatium
equate repulse sibi quoque negare triumph
um. Non ita inquid. P. C. urbem maiestatis mem
inero ut me. cons. esse obliviscar. Eodem iure impe
rii quo bella gessi bellis feliciter gestis samnio
atque etruria subactis victoria et pace parta tri
umphabo. Ita senatum reliquit inde inter. de R.
pl. Contentio orta. Pars intercessuros ne no
vo exemplo triumpharet aiebat. Pars auxilio se
adversus collegas triumphanti futuros iacta res
ad populum est. Vocatusque eo cons. et cum l. horatium or vale
rium cons. gravium ma. maritum vitilium nuper patrem
eius qui tunc censor esset non ex auctoritate senatus sed
iussu populi triumphasse diceret ad diciebat se quoque
laturum fuisse ad populum nesciret. M. concipia mobi
lium de R. pl. legem impeditiuos voluntatem sibi
ac faciorem consentiens populi. Pro omnibus iussisse
ac futura. Postreroque die auxilio de R. pl. trium adver
sus intercessionem. vii. tribunorum et consensum senatus
celebrante populo diem triumphavit. Et huius anni
parum constans memoria est. Postumium auctor
est claudius in samnio captis aliquot urbibus in
apuliam fusum fugatumque saucium esse ipsum est
paucis lucenam compulsum ab atilio in etruria
res gestas eumque triumphasse. Fabius ambos cons.

in samnio et ad luceriam res gessisse scribit. Traduc
tumque in etruriam exercitum sed ab utro cons. non adiecit.
Et ad luceriam utrique multos occisos. Inque ea pugna
iovis stratoris. Edem votam ut romulus ante
vovit. Sed fanum tamen id est locus templo effatus sacra
tus fuerat. Ceterum hoc demum anno ut edem
et iam fieri senatus iubet. Bis eidem voti damnata
respondit in religionem venit. Sequitur hunc annum et con
sul in signis. l. papirius cursor qua paterna gloria qua
sua et bellum in gens victoriaque quanta de samnitibus
nemo ad eam diem preter l. papirium patrem consul pe
pererat. et forte eodem conatu apparatuque omni opu
lentia in signium armorum bellum adornaverunt opes
etiam deorum adhibuerunt. Ritu quodam sacramenti ve
tusto velut initiatis militibus delectu per censum
habito nova lege ut qui uniorum non convenisset
ad imperatorem edictum ne quique in iussu abisset capud
iovi sacratum erat. Tum exercitus omnis aquilonia
est indictus ad lx. mil. militum quod roboris in samnio
erat convenerunt. Ibi mediis fere castris locus
consepti est cratibus pluteisque et linteis est tectus pa
tens ducentos maxime pedes in omnes partes. Ibi
ex libro vetere linteo lecto sacrificatum sacerdo
te ovio patrio. Quodam homine magno natu qui se id
sacrum petere affirmabat ex vetusta samnitum
religione. Qua quondam usi maiores eorum fuis
sent cum ad mundum et iuscis capue cladestinum
cepissent consilium. Sacrificio perfecto per viatorem
imperator accuri iubebat nobilissimum quemque genere
factisque singuli introducebantur. Erat tum alius
apparatus sacri qui perfundere religione animum po
sset. Tum in loco circa omnium cotecto are in medio
victimeque circa cese et circumstantes centuriones
strictis gladiis admovebantur altaribus magis
ut victima quam ut sacri particeps adigebaturque
iure iurando que visa auditaque in eo loco essent.
Non enunciaturum de iurare cogebant. Di
ro quodam carmine in execrationem capitis
familieque et stirpis composito nisi isset in prelium
quod imperatores duxissent. Et si aut ipse ex acie
fugisset aut si quem fugientem vidisset non
ex templo occidisset. Id primo quidam abnuentes
iuraturos se obtruncanti circa altaria sunt iacen
tes deinde inter strategem victimarum documentis
ceteris fuere ne abnuerent prioribus samniti
um eadem sciantes obstrictis decem nominatis
ab imperatore eis dictum ut ius iusum legerent.
Donec xvi. milium numerum confecissent eo legio lin
teata ab integumento consepti quo sacrata novi
tas appellata est. His arma ingigia data et crista

cesi

vulsinum
perusia
aretium

eris singulis

Papirius

linteata

te gallie/ne interceptis cum ne nec paulo pl'
xx. miliū alius exercitus fuit/nec arpos sfene
nec gllia leth: nec apparatu/ingentē legionū
dispar. hic hoīum nūs/q̄ nobilis erat/aglomā
cōsedit. Consules. Profecti ab urbe pos sp. cum
lius aut octauus legiones. quas. m. atilius supio
ris anni. cōsulis iussu agro rute finali/reliquerat deue
te erant. Cum eis ifamius/p fecias diu hostes op
pugnāt sepulmonibus/omnia secreta/q̄ unt/ammit
tunt opidum desertis/incepit. cesa ibi mili
horiū duo fere/me atque octingenti/capta. uii.
c. elex. — Papirius nouo exercitu/ita enī decre
tum erat/scripto/duas/q̄ iam urbem expugna
runt/minus quā collega/cepit hominū/plus
aliquāto occidit. Pōdo opulenta utrobiq̄/est
parata/inde pugnat/ab samnitum/consili maxime
de pop ulato agrate/agri/cautulinis/ad om mi
nia/papirius ad aquilonias/ubi/suma rei/sam
nitum erat/pruente. Ibi aliquāt diu ne cessatum
ab armis/nec q̄q̄ nauē pugnatum/accessando q̄
eos/resistentibus ordendo/cōminando magis
q̄/inferendo pugnam/dies absumebatur/q̄
cum impetu/et metu/et spe omnium re
rū etiam pugnarum euentus/p fere batur/in
dies/altera romana castra/q̄. xx. miliū/spatio
aberant/q̄ absentis collegę consilia/omnibus
grauiora incōmodis/q̄ interdū/q̄ interdiu/q̄
cautius/quo maiore diligentia ne/res ut ex tra
q̄ aquilonias/quas ad cōmunitas/obsidebat
erat/l. papirius iam p omnia addimicandū
satis paratus/tantum ad collegam mittit/si
bi/si opus. ee. posset. v. die si pausa/licet/omit
tere cum hoste/opus ee/q̄ illum quidē/mo
mento ut posset cōmuni oppugnare. neq̄ quic
quā sit/samnitibus ad subsidia/ī aglomam
mitte nda/die ad pfiscendum/mittus/huic
Nocte reddit/ad pbare collegam/consulta re
ferens. papirius nullo misso/exemplo am
tionē habuit/militi de tumulto/gre/militi de
pfecti hostiū/apparatu/iam magis spes
quam effectū adimentum/differunt. Nō enī ca
stra uallū fossā/q̄ pricta atq̄ munita/satis
cōsisse romanum pilum/q̄ando ne tumultu
fulgentem. eadem ubi res ferro gerendā/cru
tum/animum olim atq̄ argentea/ad famitus
dare/q̄ parcere filio occasione/causam/spoliq̄
ea honesta ora/victoriā hostiū/quas ipse/ma
nus fecisse/datus. Ex forsan non familieq̄ fue ne ad
ulsus maximos comitatus/sanctum opponēt
duces/spoliaq̄ ea referentes/q̄ signa publica

et q̄ am locas deorandis/eant. Deos imortales
adeo/ppe tenens pacta federa/tenens nupta
tum/siquis cōiectum/mentis diuine/sic nulli
usquā/euentu deos fuisse ī/festiores/quam qui
ne fando/fasq̄/mieta bōnis/prodigium q̄/ac/hel
pius/incepta/dni ne deiectus/hinc. fedus/um
q̄ romanis/icit/ne/ste/q̄ deos/hinc iuris iura
dedidisse/federa/suscepta/execrationes/horrens
iuuenis uniuersi/odit/facta/mus/uno q̄/deos/
omnes hostis metuit. hec compta/pfigatur/indi
ois/ai/apud ī/fensos iam/sua/spōte/milites/disse
runt/simul diuine/humaneq̄ue/fieri/plenū/clam
or/ad/sentientia/pugnam/posse/penitere/in
posterū/die/dilatum/ex/tēmorum/dies/nocti
sepe/ademit. Tegitia/nigritia/noctis/iam/ne/lan
licet/is/collega/papirii/se/silentio/fingit/ec
pullarium/in auspicium/mittere/nullus/erat/ge
nus/horiū/incassus/intactum/cupidate/pu
gne. sūmi/in singuq̄/eque/intenta/erant/duc
militum/miles/duos/duodenos/spectabat/is ar
dor/oriēs/iam/ad/eos/qui/auspicio/me/erant/p
ne nec. Nam ai/pulli/nō/pascerentur/pullarius
auspicium/mittat/aliis/reputant/solistimi/con
silii/mittatur. Consilietis/auspicium/egregium
ee/q̄/deis/auctoribus/rem/gestum/p/mittat/q̄
gnitq̄/pugne/p/me/exercitū/ea/fore/ea/dem
mitate/p/fugata. xx. hostes/samnitum/quadrage
narie/fere/me/eramē/omnium/p/fectus/q̄ne/qui
ordinē/collegā/exemplo/nunciū/mittit/ne/sibi
signa/ordinis/p/fem/mittat/sibi/si/quā/q̄/sua/que
loca/q̄/p/fectos/subsidiis/adiuuent/decreto/ex
nu. l. uolumnius/simitho. l. sapronius/equitibus/le
gatos/alios/c. cedum/q̄/tur. Omnia/p/fectus/sp
nantium/milos/de/tractis/citellis/ai/horiū
alanis/tamulus/effectū/p/pere/cōmouere
uiles/ste/inde/me/ipam/dimicationem/quam
eo maxime/posse/moui/putarem/ostendēdo/di
his intentus/impatiens/erat/alacrio/me/pulla
nos/orta/de/auspicio/e/die/ex/audita/q̄/ab/cali
ris/romanis/quia/ne/hac/spectandam/tra/sp/papi
rio/patris/filio/ob/ambigi/de/auspicio/remissa
uenit/unde/nis/ī/dem/nam/deos/spectez/nō/
rem/inquisita/m/nequid/inomptum/de/remo
ad/consulem/deferat. Cui ille. Tu quidē/ma/ete
uisse/diligentiaq̄/ego/externū/auspicio/ad/ef
signa/falsi/nunciat/in/se/metipm/religionē/ver
pie/ni/quidē/ex/pudium/nunciatum/p/fi. exerci
tuique/egregium/auspiciū/e. Contemonibus
deinde/impauidis/pullarios/me/prima/signa
constituere/ne/p/mouere/tes/samnites/signa/ī/seq

[illegible] ...aces ognata armataq; ne hostiu quoq; magꝰ
fiat fpectaculum cēt ꝓzruſq; clamoz tollēt,
cū cernebatur q; emiſſo temere pilo ictus
pullanus ante ſigna cecidit. Q; ubi cōs
nitiatum ē diu implo ſſe inquit habet pena
noxium caput ante cōſulez hec dicente cozu
us uoce clara omnium. Quo lecto augurio cōs
ſirmati nichilq; humanis rebz magꝰ ꝓſentes
me fiuiſſe deos ſigna ceteri q; clamoze colli
uiſſe. Pluz enim ſſuz actum. Ceteꝝ longe
diſparibz animis. romanos inſtes ardoz cer
tamini ſ. uados hoſtiu ſanguine ſ. pluz tapie
ſamitaz magnaz ꝓcez ne ceſſetes ac religio ſ
uctos magꝰ reſiſtere qua ſ. frente pugnam cogit.
Hec ſiſſa nuiſſent ꝓmiz clamoze atq; impe
tum uamoze p aliquot ctz annos uma aſſu
eti ni ꝓcerunt alius metus inſtacꝫ ꝓcauēs
ſuga retinēt. Quippe ſocii erat omnis ille
occulta patria ſacra q; armata ſacerdotes q; pri
ſca honoꝝ ꝓcandoꝝq; ſtirpes q; ipſe ne ſil
do q; ſanguine ante. q; diui euocatio de huma
le cū ꝓtecta de familie ſſiſq; cofpectum/
his unica fuge obſtitit ſtabante. Quez magiſ
quez hoſtē timētes. inſtā iuā ꝓcoxmu utroq;
amedia dace q; cede ꝺꝛz hominiq; actonicas
metu. ne pugnā ſuir ſegnitez ut abbas q; tuno
moza nec ſuga. Jam ꝑpe ad ſigna cede ꝓue
nēt. Cuz extraneus ſſo puliius ne luit ī gētis
agmiuis ī ceſſu mōtus apparuit. Oꝑ Han
tius octauiuz metuz quodaz eū tuno nē dux
alanoꝝ cohoztibus erat. pulueꝛē manoze
q; ꝑ mūo exatabant inſidētes multis caloneſ/
ſiuendoſos ramos ꝓ ciram trahebant ānā.
ſignaq; ꝓtin-bidam huc ī pmo apparebāt.
poſt altioz denſioꝝq; pullus equituz ſpecie
cogētiuz agmē dabat. Refellitq; nō ſamnites
mōſi q; iam rōanos q; conſul affirmauit eruꝫ/
clamitans ſe ꝓſigna ita ut uoz ſuaz adhoſt
es dirigēdo captum cōmunit collegam ad eē
dam mouentē uiā ꝓſiq; gla altemus exactus
fozet. Hec ſides equo ſe tribunis cētuniōſ
bzq; impatiēs uias equitibus pacefacant ſe
tē lentio cedentiq; ꝓdiuerut ut ubi ſe aſpidē
erectam quiacte mem uidiſſent/ quanta ma
xima ui poſſet ornatarent equites in hoſtez.
Ad nutum omia ut exanimē ꝓrato ſtuna pa
dunctur mē ozdines uie/ ꝓuolatq; equis atq;
ī feſtis auſpidibz ī medium agmē hoſtiu nit
pnūpiaq; ozdinēs quacūq; impetuz dedit/ in
ſtrame uolumnius q; ſapio. q; pauſos ſhzmuē

Tum iam deoꝝ hominiq; uicti ms. fundital
lnteate cohoztes pane unam muniteq; ſigi
uē nec equē quaz ꝑē hoſtes metuūt/ pedtam
agmē q; ſuiꝑ fluit pugne meaſtin. ad aquilonaz
aſpectuz ē nobilitas equeſtiz lemanū ꝑ ſiugerit.
equites equis ſequutur pedtez ꝓdes. duiſa
oztia dextrum ad caſtra ſamnitiuz leuū ad
urbez tendit. Poz aliquanto uolumius caſtra ex
pte ad urbez ſapioni maioze reſiſtentiu uiū nō
q; plus animi uicti eſt melius muri quā uallū
armatos arcere ſtudelapidibz ꝓ priſtante
hoſtem ſapionis ī ꝓmo pauoze. Puſquā colli
gebatur animi tranſacta res eē lentioꝝ
foze in urbe ciuis urbis oppugnatione em
ratus interoga. Militez ſamn equo cōmo pa
tē intuz. albatoꝝ oztu caſtra capta eē. ſe ui
etoꝝ ꝓcez ꝓpoꝝ urbis. Ne clamātibz uni
uerſis ꝓmus q; ſenuo ſſe capitē clato ꝓgit ad ꝓ
tam. ſecuta alis ceſtinatio facta ī urbez p rum
pit. Nec hastatoꝝ ſamnitiuꝫ cētuꝝ ꝓcez erat
num occupare ne ꝑ penetrare in ſenioꝝ urbis
q; patria ad modiz erant. nō audente hec ꝓcio
ignoꝝare cōſul q; intentus ꝺꝛz ne nou exci
tet. Jam enī pauoꝝ ſocordiam ſol erat. q; ꝺꝛz
ens noxꝑ ſenaculoſa q; ſuſpecta oīa ſuꝝ uicti
bus facelut. ꝓgreſſus longioꝝ. ab ceteroꝝ
capta caſtra uidet. ab leuq; clamoze ſuiuē
nēt. Pugnātiuz. ac patentiuz ſſe mitiuz
ec q; tum foꝛte cētuꝝ ad ꝓcam erat. ad hoc nec
deuī equo ꝓpius. ut ſuos minoꝝ uidet. nec
ſ. iam integꝝ quicquam ec q; tē temere ate
pauoꝝ. magne ne pte ꝺꝛz ſio ec. Acrin
q; ne ꝺꝛz pat. ꝺꝛz as ſignaq; in urbem in ſeꝝ
nullic. ingreſſi. ꝓxima expte. q; nox ꝺꝛz ꝓ
piquabat. que ne. nocte ꝺꝛz id um abbosh
bus deſtam ec. Ceſa illo die ad aq lonam
ſamnitiuz mil. xxx. c c c xl. capta ui. d. c c. l
lxx. q ſigna militaria xc vii. Ceteꝝ illud me
moꝛie tradit. nō ſſe me aliuz ducem leno
re ī hac uſtiz ſuo pte ingenio ſeu fiducia
bū genꝛis dei. ab eodem ī uoꝛe animi neq;
ante. ullo ſuaſo. auſpicio ne uocati. ꝺꝛz hostio patuic.
q; in q̄ diſcrimine quo tē pla dei ī moꝛtali
bus uoluiſſet mos eſſe. Vouere tur tum uicto
ſi legiones fidelſſ. ꝓuentum multi ꝓuiſſe.
te-meuz bilicē ſe ſe. Factu ꝛꝛ. id uotum diſſo
dia q; diuſtaq; in pacez uteꝛ-unc. Eadem
foꝛtuna ablatoꝛio cōſe. ad omiuiuz geſta
tes. ꝓma lucē ad me ma oibz ꝺꝛz ꝓ mon
oꝛoma anteꝛ urbez ſubſidiaq; ſiuma ne qua

X

eni pho ſcẽ ꝓzes oppſue. iam ſignis dantem
eaz militaus dauleg. tepidus de xx. ohoztaz
adueaz ab impetu mozatis egptem oppug
re uocare. uſq; uctam intentam q; ad oppug
ndu; ocgit. d. limitaz ſeniaz legatiz cũ legione
pma. q. xv. ohoztibus alamis equitatuq; ne ad
uſus ſbſidiuz hoſtium uſſe. Quoꝛeq; low fin
ſiz obuius obſiſtẽt ac mozanẽt maniq; ſi fo
te ita res ꝓſedẽt cõſeruec mõ ne ad cõmunit
hẽ ꝓpie ad mouen poſſent. ꝙd ſcalas ſem
ad muros ab oĩ pte uꝫb uſſie ac celeritudine
ad ꝓzas fuae eſſe ſim ul q; reſtigebamur
ꝓzte q; mis undiq; i muros fiebat ſaltus
ſiant aliquaz i muris uidebant. ſmatos ſanz
animi huiemõi ad phlendas uꝫb adiui hoſtiz.
Ita poſſẽ ꝛa nõ ex me uallo nec milibz ſeco
mmus gerebat. res. q; q; egio ſuae ſdeuane ex
plano ſmuni s loco quez magis amuerane u
cto facilez hoſtem impare exequo pugnabat
Reliens tumbis munſq; ſoꝛz omis cõpulſi
paulſp inde cepta uenit. Cetero maz pugne
foꝛtunaz. de mõ abiectis armis ad xb. milia
q; cccc. militez cõs. ueneꝝ cesa ad uiꝫ. a ccc.
lxxx. — ſic ad cõmunit ſic ad aqlonaz gra
ſtanes. in de medio inẽ duas uias ſpano ubi
cẽna exꝑata erat pugna hoſtes nõ uicẽ
uñ. mil paſſuũ ab eccẽte dominio tenoca
n abſus no utꝛi plio occupauerũ ꝓmꝫ fẽme te
nebꝛis cum in cõſpectu ram caſtꝛa ram aqm
lonaz hũſſẽte. clamoꝛ eos uñq; paꝛ animos
ſuſtinuit. De in regiõnez caſtꝛoꝝq; ſcientia
ab romanis erat flaminie late fuſe. exitiozis
cladis in diao ꝓgꝛedi longius ꝓhibuẽ. Ipſe. ſe
Ex ipſo low temẽ ſbãmis ſhaq; paſſim inquie
tam cõ hẽ noctis exꝑectandi tmiꝺoq; hiem.
egerit. ꝓxima luce in certa qua ꝓpez in tende
rent iter. ſe pente ſfugaz cõſiliũ ac cõſpecti
ab eqtibz. Qui eguſtos nocte ab oppido ſimul
ꝓſecuti uidebant. ne ordinatis diẽz nõ uallo non
ſtationibz firmatiz/ cõſpecta ꝛe mis aq
lonie ea multitudo erat. iamq; ſtam legion
ane cõhoꝛtes ſeꝝbant. Cetez unꝰ nec ꝓdeꝑ
fugientes ꝓſequi potuit. q; ab eqte nouiſſimi
agminis. cc. fẽre. q octoginta inẽ ſpecta ſ
ma milia paſſuũ. de ſig militaria duo de xx.
Reliquere. alio agmine ꝛ columnis nec exꝑamen
tue ꝓdatione lonianiz ꝓuentum ẽ. ſeruatiz
uenſq; exactus in manꝺauẽ. q; ab alacri q; ꝓ
felice gſtantes. uẽq; exaltemus ſimq; cõs ci
ꝓnz oppidiz diu ꝓpiendum mi lin de die exꝑa

dem cercis ignez inuexe. eodemq; die aqlonã
q; minuẽ deflagꝛauere. nãq; cõgꝛegata
tene mutua legionis ſimq; caſtꝛa omnium
ne. Inuiſpectu duoꝝ exercituum q; capi ulnis ſiz
ꝓcauſq; mento laudatis donatisq; ꝑ ſpin
apte quẽ multiplex. tange cẽa caſtꝛa cẽtu
lem ſuerat cẽtam ꝓpugnatiz. Gꝑ. papinium
ſtã ſilueſtꝛem. uiꝫ. centones manipula q; ba
ſtatoꝝ. ar mill. aureiſq; coꝛonis donatum na
uali ꝓpe expeditionez. q; magꝝ agmanis ꝛo
ẽmente hoſtis. iuuenez papinium ꝓpe naua
tazes equitatu q; impio opam q; nocte q; fi
gatum ẽ feſtam ſanuiz ad aquloniam clam
e ẽſſis ſeꝛat centuriones. multiteq; q; ꝓmi
ꝓzem numiq; aquilonie ꝛepant. equites
os ob inſignem multis locis opam ẽ. aꝛmati
lis. ar. milibz q; argenteis donat. Cam ſilui. id
hiem ai tam nec ſpẽce deducẽdi ab ſummo
exercitus. aut utilitatis. aut ẽ. ꝛe. ſi. ob
timuz uiſum quo magis ſtacte res ſanuiz
ẽẽnt eo ꝓpanat. q; ſ ẽſſent. ager ẽ. ꝛe. ꝛ. q; ꝓz
ſequi ne ꝓ domitum ſtimuz in ſequendo in
cõſulibz tarde poſſit. Quando iam nullis eſſet
hoſtium exercitus. q; ſignis collatis dimicatu
nide ꝛetur. unuz ſup ẽ ꝛe. ſi. gen. uictoꝛiz ꝓpiq;
tiones. quinq; ꝑ exercitu militez. locupletẽ ꝓda
q; hoſtem. pauis ac figis dimicantez cõ ſtare
poſſent. Itaq; hiemis miſſis ad ſeruatum ꝓſo
q; ꝛe. de rebus ab ſe geſtis duſi. ſenatus. ad ſe
nuiz ceruleus adhuc ꝛe. oppugnandaq; legi
ones duaꝝ licere. cõs. ingenua ſenatu q; in
una q; ſi ouatione audire. q; quam diu ſupplica
tione publicam gaudium priuatis ſtudiis cele
bꝛatum ẽ. nec ꝓ. magna ſolutiz ſi. ꝓ. oꝛatio
na ſiam ea uictoꝛia fuit. — Quia ꝓdeum ſen
te ſ. ꝛe. ſi. ſe. ſ. ſ. ſ

ecet ni fabiſcos quoq; qui p milcos alios iam
iacta fuerant. ſi illatam forte arma q tuſcas
ium eſſe huius ppinquitas poſſit facile ce
ram patrib; ne feſtia q les mutendos adue
rſarios eſſe dicerent. Quibus nō reddit ex
auctoritate patrum miſſu ppli lellum fa
liſcis in dictum e. Iuſſiq; conſules ſortiri uter
exercitum in etruriaz aut exatu tranſire e.
Iam cornulius ne ſtella q palumbinū q ter
ritaneiz ex familiis expdit. ſtiaz intra pa
uos dies pabulabimur eodem quo ad mille
dacelle ad hēcaldarium q iam ſignis collo
tis dimicis ſtiozum q cum maioze ſua qua
hoſtem incluſit oppugnatum opidum cap
tumq; in his cibis uebus captis ante ceſti
dē mil' hoīū ita ut patuio admodum plu
res capi uentant. Sozoe ntibus primoas
coss q nulla q cam milio adiuente pm uota m
ilitiz qui ui ſiſtozis iam ī ſenio nō patie
bantur. pe mio ad ſe purum maioz uis ho
ſtiū reſtitit ſepe ī dace ſepe ī agmine ſepe
ī caſtris ipſam uidez adiſſis eruptiones hoſtiū
pugnatuz. Hec obſidio hecletuz exēplo erat
ne ciuilmis magis ſe ſammites quā ariis
de uris memia tutabant. tandē pugnando
q obſidendo multaz uegie hoſtes. obſidiebaq;
ui atq; opibz ut lez ex pugnatut. Itaq; ab
ea plus cedis editum capta ut fe. vii. cccc.
capta mīa iū mil' hoīū. pzedaq; pluima
fuit. ōgrelſis ſammitez uebus tuides pauca
millia ōcellere nunes ia oia opleuerant.
nec dum ade ex tecta poterat. Itaq; ōſul exerci
tuz de ſammitio deduxit. uenienti omaz triū
phus o ūz cōſēſu e delatus. tuz triūphauit
ī magiſtatu ī ſigni ne illoz tpm habitus
erat. triumpho pcedites equites q ſignes
dus tranſiue tranſiue de tanis uecti mille ci
uite axone mallesq; de mulales oſpectet
ſpectata ſpolia ſāmitiuz q de oze de pulcanti
die patres ſpolitq; nota ſrequēta publicozū
ozmati loco erant. Cōpabant nobiles aliq
captiuū clam ſuis patriisq; factis ducti ens
grauis tranſiecta uōes de nouī mille q
xxxvi. mil' ides ne dactum e captiuis di
cebatur. ag eum q captuz ex urbibz erat p.
cccxxxo me es argēti ſignī ī erariū cōdiū.
militabz uicb' datuz expdit. actaq; ea ī uidia
ad plēbez q tributū dimaz ī ſtipendium mul
tiuz collatuz e. Cū ſi ſpzotas gllia finiſq; capti

ne pecunie inerarium illate q multitudo
exp̄dq; ſtipendiū militare pſtari potuiſſz. eā
quinti dedicauit. Qua ſpa dimicatione uota
apud neminez uetū auctozez ī uemo ne
q hēcale tam exiguo tpe. Pace potuiſſz ab
dicatoze patre uotam filius cū. dedicauit
exoznauitq; hoſtiuz ſpolijs quoz tanta mul
titudo fuit ut nō tē plum tantū fozaq; his oz
nauetur ſed uias q etiam colonijs finitimis ad
temploz loca publicozum oznatuz dum
deuentū. triumphoe ē datum ut aḡnī ueſtim
uz q negocia ī feſta abſtinentibus eiat hilez
natum diuit. — Inde cornulius cōſ ſeteru
na ciuilium pmiuz oppugnare ad oztus e.
ccc. lxx. dimiſſis pcanis q grandi pactos
ut ab ue inde liceret. dimiſit. Ceteraq; multi
tudine; oppidūq; ipm capit. inde quinq; cete
ra loca ſita munitis expugnauit. Ceſa ibi
hoſtiū ix. ccccc. minus. xx. capta fere ſis pa
em peditibus armis in dutas dedit pace
e mil' grauis eris q ſtipendiuz et anni mul
tis — His rebus actis ad triumphuz decreuit
haud minus clariz de ſammitibus quā colle
triumphus fuerat. Ita cumulo etruſci bellici
Eris grauis aute ī eramuz. ccc lxxx. mil'. re
liquo eiz eodem fozte fozcume d manubijs
faciendam locauit. Hoc eodem et dec ab rege
hiero tullo dedicatam q militibus exp̄da de
tenos binos aſſes q alteq; tm̄ interuentoni
bus atq; equitibus maligtate collegio gra
tuis acpientibus munus dimiſit. Fanioz cō
ſul tutatius ad pplm e. Apoſtumiuz legatuz
e qui dicta die a. camino tr̄. pl'. ſuffecit ī
legationem ut fama ferebat pō iudicium q
etemq; magiſquaz pagi. actiſatino el' pceſſat.
exacto iam anno honoz. tr̄. pl'. magiſtratuz. ī ceſſat
his q ipis q uno creati erant. ſi. poſt dies
alu ſuffecti. luſtrum condidit eo anno c. a. p.
Cozneliō arruina. c. marcio mitilio conſoribus /
cēſa capitum cenſa ccclxv. ccc c. xxii. Cēſoꝛes
uiae ſtrui ſexcēpimus cēſoꝛibz luſtrum vñ ſigni
ti fuit. eodē. anno ozonati ſ primuz obuias lelobis
gratis ludos ro manos ſpectaueruē. palmoq;
tū p̄mū tralato egregio moze uictoꝛibz date.
Eodē anno ab edilibz curulibz qui eos ludos fece
runt dāpnatus aliquot pecuaris ſua cū matoꝛi
bus dedo nullas p ſtricta e. Cōmuta cōſulatu q.
l. papirius habuit creauit cōſes q fabius max
imus. gurgetem. q b. iunius bzutum ſiue ſua.

X

ipse papirius pretor factus. multis rebus letus
annus iuxta solatium unius mali pestilentie
uiretis simul urbem atque agros sufficiat. porten
toque tam simul clades erant et libri aditi qui nam
finis aut quod remedium esset mali ab diis daretur.
Inuentum in libris escula prium ab epidauro
romam arcessendum ne quid eo anno quia bel
lo occupati cons erant quicquam de ea re actum
preterquam quod unum diem escula prio supplica
tio habita est.

Titi. liuii ab urbe condita liber x. ex
plicit feliciter.

Inter decem precedentes et decem sequentes libros debent
esse decem alii libri. Et forte xx. de hoc eodem bel
lo sannitico quod duraiuit fere per centum annos.
ex quibus restant adhuc prope quinquaginta. Item
de primo bello punico quod successit sannitico et
duraiuit annis xxiiij. Item de gestis aliorum xxiiij.
annorum qui fluxerunt inter predictum primum predictum
bellum punicum et secundum de quo agitur in istis
decem libris sequentibus. Et sic desunt hic hy
storie nonaginta sex annorum uel circa. Et
quod ita sit collige ex his que leguntur supra
libro viij. ab urbe condita capitulo maiora
iam hinc bella. Et libro x. capitulo superstitione
etiam nunc et sequentibus. Et infra libro iiij. de
bello punico capitulo hostes populi romani ha
nibal. Et libro x. ad fide fine capitulo ita di
missi. Et in prohemio libri primi de bel
lo macedonico.

Capitulū Capta decadis 3ti belli punici

In ꝑo capᵒ libri ꝑmi post phemiz mon
tratur: ducatuz amilcaris in yspania nun
centis accatoꝯ. uoccoꝯ. hermadiciꝯ. arbo
calcoꝯ. turditanoꝯ: ꝯdemq; sagūtinoꝯ oppᵃ

Inſo cā tñ ſitus amilcaris in yta & mitis
hā dēoſtrat.

Interea aplo ſunt ambaſſatoꝝes romane
ad ſcipionē: amilcarē utrūq; exercitum
q; ptim eoꝝ in quo rāmi ſupantur.

A. ſepmo ſimil exalta parte cāpi pons
pugnat in mā: munit. ſuccurrit ei ſimi
li ſtra amilcaris agēti cū tribꝰ ālo nī
Jungna alta ꝑ ſepmuz ſimilem & amit
tuctu aq; pans clare diſtrictiz ē.

Degeſtis ꝓcaneiuz ſcipionē in yſpa
nia ubi annōne mitt.

Inſo ſcipio fi libri cōtinet bellū. C. fla
minini conſulis az amilcaris carthaginen
ſis mutuū in quo ſuccūbunt rāmi.

Degeſtis ſulpicia cā quīti fabij max
qui puericia ndū nolēcia opabat.

Qualr̄ cōcilij ſcipio: ꝯ ſtribal in yſpa
nia in aulis pugnauīt: ꝯ rāmi uicūt: ꝯ
degeſtis p. p. ſcipionis in yſpania.

Degeſtis amilcaris cōmaximū fabiū ꝯ
numitū magrōs equitū in cā pena.

Degeſtis pcōſules poſt dcārum fabij
Qualr̄ nāro pleb⁹ ſit cū. l. paulo cōſ
ꝯ do cānas tribuerunt.

Deſiderio lentuli comitante amilcare ad
romanoꝯ ut redimerentur.

In ꝑo capᵒ tres libri ē refectō cāpuanoꝝ
ab romanis finitur ꝓ quinq; clauij.

Qualr̄ mago amilcaris cāi filius cū nūtio
victorie cārthaginē nauigauit cārthaginē.

Degeſtis mācellī ō amilcarē in nola.

De obſidione caſilini ꝯ firmo ꝓpoſito
petebnoꝝ obſidionē diuq; tum.

Degeſtis in ſicilia ſardinia atq; mag
ſtratibꝰ refectis in urbe. & lia

De morte hannibalis poſthumij conſulis exercitu ignal
Degeſtis in yſpania ꝑ ſcipionē: ꝯtra
aſdrubalem.

Degeſtis in ytalia quarto āno pum
bellī fabiꝰ. ſempꝛonius: ꝯ maximꝰ
fabius. aliiq; ꝓtribꝰ. & ſardos
ānō romanā in ſardinia mittit pōs
ſeſtu arta cāpana ꝯ nolam.

Degeſtis in yſpania ꝑ ſcipionē.

De dedituōe locēſium ꝯ ētonēſiū.

De defectōe ſyracuſanoꝝ: ꝯ penoꝝ.

De comitijs rome renouatis. X. anno
puna belli. & nem penuum.

De bello inter annibalē cū nolanis: ꝯ mā
cellinuz oppō quo multitudo ꝓpter inopiā
cum teſtio multa tulit: ꝯ caſilinuz ꝓſilit.

De mutatōe ſtatus ſyracuſanoꝝ & occupat.
ſanoꝝ ubi mācellus eos rebellātes obſed.

De aduētu ymilconis in ſicilia cū quali
ta mā armatoꝝ: ꝯ de caſū heraclienſium.

Degeſtis in gallia cē philippū regē ma

Degeſtis in yſpania peo ſcipiones & cedaniū
ſcipiones rei ſigmo collatis uincētibꝰ

De magrātibꝰ rome renouatis. ꝯ cepe
na altinū arpinaꝝ.

De oppugnatōe arpinoꝝ.

De amicicia initia inter romanos ꝯ ſiſſa
cem regē numidarum. & nouum.

Qualr̄ cū ſentinū redierūt in fidē rōa

De magrātibꝰ refectis cū. xxiij. legionibꝰ

De poſtulatis arelatis cānenſibꝰ in ſici

De defectōe cāetinoꝝ & ha militatibꝰ

De ſacris rome renouatis. & rāmis
q; caſtris ānonis captis. & ech.

Qualr̄ ſimiles capiā obſtitēt. ꝯ meō gr̄

De ſuccurſu annibalis armamis feō.

Qualr̄ trīm capuā obſtrectum:

Quō amilcar caſtigat exercitū grenaſij
filium ꝓtinus apulie teiē pugnantem.

De obſtrōne ꝯ captōe ſyracuſe.

Degeſtis yſpanie ꝑ ſcipiones ubi. l. xxc.
dies ꝯ ſi fuerunt.

Qualr̄ p̄rrēcia lucij marcij fiūt reli
quie eoꝝ reſtauratē.

Degeſtis in ſicilia p marcellum.

Ybuca ībne. cā. xxvij. legionibꝰ agū
tur: ꝯ gīſcius filius exilio multatur.

De obſtrōne capue ꝯtinuata aqua
amibalis relictur: & max oppugnatā

Qualr̄ amilcar capua relicta uenit in

De dedituōe capuanoꝝ poſt diuturnam
obſtrōnem.

Qualr̄ cōſulis capuam is rebꝰ nero
ris ac duabꝰ legionibꝰ in yſpaniā deſtinati

Ybi ſcipio ſimil eligitur: cā yſpaniā deſ

De claſſe punica q̄ tarentinz & tinatur
adueīt. ꝯ de redditu mācelli ad urbem.

De renouatōe offitioꝝ in urbe.

De origine belli cā ꝓbō rege grecoꝝ.

De offitijs renouatis ut ait. xx. anna

legione ⁊ duos agent. ℣ mirum fuit.
¶ Quo deprimato sipta remigu supple
¶ De gestis arta tarentin.
¶ De accrētibꝫ in sicilia.
¶ De gestis sapionis in yspania.
¶ Qualr̄ annibal a tolerdo eam duce
⁊ exercitu tetendit. ℣ aulo affligit.
¶ Vbi marcellus erat in secundis pari pu
¶ De gestis rome ℣ te discessum.
¶ De pugna marcelli cū annibale equo mi
¶ De pugna cū marcello perdente.
¶ Qualr̄ in cenā sinū ipe venerat.
¶ De gestis arta tarentiz recuperati⁊q.
¶ De gestis sapionis in yspa ℣ fabio
nia quo reguli refirtauit nomē
¶ De officio renouatio murbe marcel
lo ⁊ cn sipione ⁊ silibꝫ fris ⁊ cū .xxi. legio
ne ymperium R ⁊ cecelium.
¶ De pfectu ⁊ silium in pugnas ecōtra
te marcelli in sionē prolapsa.
¶ De gestis in grecia p pm ⁊ de tholo
¶ De renouatione comitiorum rome ⁊
cecelii annū lustrato ut eo āno cū ⁊ cn
legionibꝫ res ageretur.
¶ De pfectu consilium in pugnas suas.
¶ De aduētu astrubalis in ytaliā ut se r
annibali ⁊ cōgeret ⁊ amerone pugnatus
¶ De rebꝫ gestis in yspania p sipionē pfi
ciscē ⁊ filios legatos.
¶ De gestis in mari affricano.
¶ De gestis in grecia am p philippū rege
macedū ⁊ attalum regem. ℣ trulit.
¶ De nauibꝫ pho licis ⁊ ceranis pugnatoria ac
¶ De gestis in yspania ⁊ astrubalē magonē.
¶ De pace inita p sipionem cū siphace rege
¶ Qualr̄ ylitargis ⁊ castulonenses fuit
p sipionem deleti. ℣ supentatus
¶ De fedā morte astrapesiz primitum
¶ Qualr̄ sapio romā redi ens fit ⁊ sil
lanz. āno primi belli ⁊ cū mario fabio
aregū ⁊ cethego. ℣ bracas exuit patū ianuā
¶ Vbi mago annulgāto filio exercitu ⁊
¶ De in quē tenuit sipio in sicilia ⁊ in
affrica trahi cet.
¶ De quinquatione fratū in yspania.
¶ Qualr̄ mātū mē āno nē apleti fluuiū.
¶ P fecto sapiōs ⁊ marlonū rebellāte
¶ De federe inito peuz cū ma rimissa.
¶ Qualr̄ mago ab naubꝫ expugnare
nolens arta genā repellitur.

¶ Qualr̄ mago re tegit o naufragio cū tolera
nibꝫ ⁊ fligit ⁊ aufugit ⁊ ms cū rōanis ⁊ affligit
¶ Qualr̄ lelius cū classe affrica te pplatur.
¶ De gestis pmarore arta ianuam.
¶ De recuperatōe locrēsiū ⁊ de fuga sipionis
per tessinū flamniū. ℣ mā ueniret.
¶ De coronatōe qualr̄ nūm pessimāte ro
¶ De gestis in grecia.
¶ De comitiis renouatis rome ⁊ creatōe
tē l̄ quintiꝫ pisdecarea accipieda.
¶ De introductōe legatorū locrēsiū in se
natū ⁊ de pena plenius. ℣ am
¶ De appulsu naufragiū sipionis tui ac eius ad affri
¶ De aduētu magonis in ligusticū sipionē.
¶ De gestis pānibꝫ in celes cū mar missa.
¶ De creditu nauiū a sicilia.
¶ De gestis ō annibalē ibericis ō cōtrien
¶ De gestis de thurio ⁊ de illustri rome ꝑ
to cū comitiis renouatis.
¶ Qualr̄ sub silatu cōnelio ⁊ fuluio gemi
nio ⁊ .xx. legionibꝫ ⁊ .cl. xx. nauibꝫ res rōana ge
¶ De gestis in affrica ubi duo ℣ tu est
exercitus siphacis ⁊ astrubalis sūt deleti.
¶ De recuperatōe exercituū eorū ⁊ quo uicti
¶ De reuocatōe annibalis a cartagine ℣ fuer
nensibꝫ ⁊ de occupatōe nauiū sipionis.
¶ De recuperatōe exercitus siphacis ⁊ quo fuit captꝰ.
¶ De amassiati cartaginēsiū p pace.
¶ Qualr̄ lelius dux fit facē ⁊ captiuos rōz
¶ De gestis plenius ⁊ sile cū magone ⁊ gal
lia ⁊ de morte ipius.
¶ De reditu annibalis in affrica ⁊ de legatis
cartaginēsiū in senatū de pace audita.
¶ De tpe mutiani cartaginēses noluē
runt inuadere classem romana.
¶ De appulsu nauiū amb al' in ytā. ℣ by
¶ De renouatōe offōz iurte. ē. xvj. legiōi
¶ De magiani in ytā te sapionis ⁊ de col
loquio eius cū eo ac ambale.
¶ De ordinatōne ducū ⁊ pugna eoꝝ.
¶ Qualr̄ sapio pr̄ mutorū duce exercitū cā
thaginē ⁊ tunica fili sifacis ⁊ de bellatum;
¶ De legatis cartaginēsibꝫ petentibꝫ
pacem sapionī. ℣ firmauerūt.
¶ Qualr̄ sapio eos romā misit ⁊ quid
¶ De conditionibꝫ pacis p sapionem fir
matis.

In parte operis mei iz in p̄fatione p
mi primo pio fuime tractatu p̄fec i p
plenq; fuit. Verū scripturo deo uelli
maxime cōuenit memorabile quo
umq; gesta sint me septimo q̄ hanni
bale duce carthaginē sedē cui p̄
mano gessere. Sagunti ualentiq; o
piby ulle int se ciuitates gerebāt
otu fuerunt arma cum huius ipio tēm
umq; nutu aut uolūtate sunt. Et
haut ignotis belli artes inter se fre
quētabāt primo primico coepere bellō.
Et adeo uaria belli fortuna cepit
q; mānis sunt ut ppe maiorib
ctemnūt. q̄m nutriby. Romanis indig
nātiby q̄ uictoribus uicti ultro ī fer
rēt arma. Adeo mēsq; simplex auarēq;
credēdi impatū uictoria est. Fama tē
āmulūt cōcurrere ferme cū puerilib
blādiente pīa amilcare ut duceret ad
ī hyspaniā. Is profecto affrico bello exer
cō adiectis sacrificatoribus altāsiby. adomo
nū tractis sacrificiū rumq; eo ad actū de ci
pimū posse hostē fore. pp. R. sanguēlūt ī
genui spē uirū Italia et Sardinia fuit. Ib
pernis. et postea Ib regnis amisse. Italia
Italiā immisericordi int' inopiā affrice fraude rē
nonū impedio. et sup impōto int̄ceptum
Hys anectuo annis ita de affrico bello
q̄ fuit subrectore nūna puce pp. R. anco
Ita deū nouē annos in yspania gessi
do primo impio gessit. ut appāret mai
ora quā q̄ gerēt agitare mādo bellum.
Et si diutius uixisset amulcare duce pe
nes ānibalē uictoria fuisse. quin amil
cal' ductu intulimus. Occiso amulcare p
oportuna. et puerilia hānibal' distulere bel
lum. Occiso amilcare int' prēna et filiū
octo fere ānos impūi optimum florē e
tatis uiri ferūt. Anno amilcāi scilicet
gen' deūm obscēnis ī deole. p̄fecto animus et
a stātuo. Et q; genere erat factionis burch
ne opib; q̄ ap milites plebēq; pluebat mo
dice erat. huius sanā uolūtate pūq; pius
impio potius. Is pla. filio q̄ ingeretur
auspicato magī regulorū. scilicet ad omnia
mancq; prima puer nouis gentib; q̄m bel
lo aut armis rē carthaginēsē. aut exer-

Cetēr nichil ei pacē tutiorē fuit. bene uersi
cū quoq; pulā alibi mīt̄ fecit. adeo dīu
obtrūcati. Cōprehensiq; a carthāginēsib;
haut aliq̄m si eua sisset multu tormētis
quoq; cū lacerāt eos fuit hītu ad ultimū sup
ante letale dolores fedius uite penes q̄
rūnes mētio. et spēm p̄buit. Cui hoc astru
bale q̄ minore artis in bello cum dio gen
ium pie q; in gētis suo fuāt. fedus reno
uauerunt. p. R. ut finib; utrimq; imperii
cēt. Annis hybus sagūtinis q; medio
inē imperia duoū ppl'orū. libtas fuit cēt.
Ina fouibal' locū hāt dubia res fuit. q;
p̄ceptā ī militarē q̄ exemplo nimi
amilcal eligitur imperator carthaginēsib;
mīt̄ p̄ui. relatus imperator q; ingenti
omī clamōe atq; assensu appellatus est
at fauor et plebis seq̄bāt. Nunc uir di
pulcher hasdrubal. Ita ad se accersiti
et aq; res et senatu fuāt. Via etiam
intentib; ut assuesceret multis q; hūmul
atq; ī pācis successerat opes. Immo altiū
factionis principes et equū postulāt ut
inquit. Asdrubal. Ego tūno censeo q̄
petit tribuendū. Cui ānuit cē. Ita ap
tus fine ī se oēs omnissi florē et uiris q;
astutia. Et q̄nē ipse pū amilcal' finē dum
plebi. Iustū iure cū filio repeti cēset
Hoc tū nūme decet. uniuersē mīm p
multitū in rōnium to assuefactū libroim p
totum. Ad hoc timemus ne amulcario
filio nimio ser' imperia īmodica. regni
pūm spem uertāt. Et cui reg' genio
ortum sint relicti exercitus mīt̄ cum filio
parui matē suam. Ego illū immeritō do
mi retinēdū. Subiegib; subiugātib;
docendū. Iure equa iure ac cētō centeo.
Illa q̄m parum bene gesta fortuna ges
serat. pauci ac terme optimus quisq;
ānom assēciebāt. Et ut plerūq; fit ma
ior pars melioreē uicit. Quisquis amil
cal in yspaniā. Postquam ad stātia cū exer
citu uisē. Ibi tradunt amicare mutuē
silvi uetere militeo ōdere. Et mē ingeniū
in multitudinē q̄q; modis hītū. Ornatissima
nūm q̄q; intuēri. Deūm breui effecit. ut pū
ic semini. Mūi momētū ad fauoreē ōdi
andū ēet. Nūquā ingeniū ī dē adeo
diuissimas partiendū. atq; impandū
habili fuit. Itaq; aut facile discernēdo

Asdrubal.

Vtrū imputon aut exercitu carnoz ēēt. Sed
hasdrubal aliū qsequā ꝑlicē malle ubi
quo fortit. ac strenue agēdū ēēt. Cū multo
tos alio duce plus cōfidēce aut audē. Ali
miā autē acie ad picula cū pelecēda plūmū
ꝑsiliū int ipa picula erat. Nullo labore aut
corpis fatigā aut ānī timoꝛe pōtat. Ca
leos aut frigoꝛis picēcia q̄ pr̄ alibi potio
nis q̄ delitio ali nō nolīrate mediis
fimtus vigiliaꝝ. sōp̄ q̄ nec die nec
nocte dis crimināta tpā to q̄ genoꝛis rebꝫ
sup ēēt quieti tantū. tātū molli strato
ris lēcio ac sīta. Oīb ulti sepe milit. sa
gulo aptū humū nacēt. int arstrochas
statōes q̄ militū ꝯspexim. Vestitus mi
chil int equales excellens arma atq; eq
ꝯspiciebāt. equitū pedituq; rōe longe
primus erat. ꝑcipiendi ꝑiculi ꝑmptus
maxim⁹. Vltimus. confecto ꝑlio exercitū labo
rū tātaꝝ uim uirtutes. ingēcia mira cōlūt. Inhūa
na crudelitas. ꝑfidia plus q̄m punica
mēdacium. nichil ūi. nichil scī. nullius dī metus. nullū
ius iurandū. nulla religio. His cū moles uir
tutū atq; uitioꝝ tribuis sub adolescēte
impīe militāt. Nulla arx quā agēda uiden
tur magno furōi duci ēēt ꝑmunita. Ceīm
ꝑpio uir duxe declarauīs uelim ytalia
et punica bella. q̄ magis magnū ēēt
nūc placabilē ētantes cū
ausus aliquis oppugnāre. sagūtinos ī fidē
bellū statuit. Quib⁹ expugnatis q̄ ad
dubie rei nōīa arma mouerunt. Ingolca
dux fines primo ultra hybla ea gēnis in
parte mag⁹ q̄m uro tōe carthaginēsium
erāt. mouit. exercitū. ut nō petisse sagunti
nos sed rebus fue finitimis cōmittis genti
bus. ne gerendi q̄ bellū iterē
possent. aut oriā inde opulēta ea⁹ gen
tio cuius expugnat dirripit. Quo me
tu pauīe minoꝛes q̄ntates impedio ꝑpo
sito impetu accepe. Victoꝛ exercitus opulē
tus. ꝑ ea carthaginē nouā inuīna ē de
ductus. Ibi lāge pertinēdo ꝑsil impēdio
ꝑtito ex fide exoluēdo. ad ictis animis si
ne socioꝝq; in se ānīs firmatis uere
primo ītia cepe ꝑmotus bellū. hermādi
ca a carthagala. cātauit. urbes ui capte. arbo
cala. q̄ uirtute. multitudīe oppugnatu
dū defensā. Alb⁹ maroica. ꝑfugi exuli

by olarchus. priore estate domite gentis
cū se nō cōsulsent. ac tātā cōtumeliā. ad hō
tiq; hāmilcaris regis filius. exercitū ad ibe
go flumē agit. grauē pōtem. ne hāni
bal ꝑlio abstineret. castris q; suis ripis
positis. cū prima quies silētiū q; ab hos
tib⁹ fuit. amnē uado trāsiecit. vallo q;
ita ꝑducto ut locū ad oppugnādū hosti
bus ī uado ēēt. suos trāsire iussit. Eq
tib⁹ ꝑcepit. ut cū impetu ad ripā uenient. ī
ad hostiū pectus agūt. ripis elefan
tos aut. rel. disponit. Carpētanoꝝ. cum
appēdicib⁹ ducentos. uaccēoꝝq; c. milia
fuere iūcta acies. si eq̄ dimicāēt. cōpo.
sita. Celtiberis ferocēs. ad bellū uidēbāt. Ce
ri ad hostē uenisse. ad celebrē hostē. to mēti
ri uictoriā. ratiq; int ēēt. amnis. clamōē
sublato. prius fin⁹ ullus impio q̄ ad q;
primū ē mamnē tuisset. Et exptē altā
pēnis ingēs equitū in flumē ēmissa. medi
os alueos aut eq̄ pauci tāmē trānsiī. q;
pe ubi pedes instabil. acie uado fidēs
ul. abhiberi mī equite eq̄ tēmē acto pūti p
sēt. Eques cōpe armis q; sub eq̄ne ul. per
medios gurgites stabili. quo nihil emi
nus q; rē gerēret. pars magna flumē
adsupta quieū ūi eo solo amnis celati in
hostis abeleſantis obtēti sūt. Postremi
quib⁹ regis ius ripā fidā tuti oꝛ fuit. ex
uaria trepidatōe. ruīs imimī colligēti
pauīq; tāto ꝑiculo recipēt. Hico. am
nē ad agmīne quadrato. amnē ī gressus
fingā. ex pti fide. uastatis q; agris. intra
pauīes tres carpentanoꝝ quoꝝ introditi
onē acceperāt. et ea omnia tūsti. ex ꝑt sag
untinoꝝ. cārthaginēsium erāt. ei sagūtini
bellū nō diu erat. Cetīmā bellī cā. cum
na cū finitimis sere. mare turdita
no. Quib⁹ cū adisset tōe qui primus erat sā
toꝝ nec cum ūllis fēre ciuī q; appāret. lega
ti. intrōducti a cōsulib⁹ in curiā. a sagun
tinis rōmā missi. auxiliū ad bellū. iam
aut dubie ūimicis oꝛatoꝛ. Consules tē
pore erāt. p. cornelius scipio. et tib⁹ sē
pronius longus. Cum ei legatis in senatū ī
troductis de re publica retulissent. pla
uitq; mitti legatos ī hispaniā ad eos
socios. in spectatōis. Quib⁹ si ut dēti
digē cā. a hannibale. tenuissent. ut ea sagū
tinos socios. ꝑ. se. abstinēret. Carthagi

nē maſſiricā trāſcēnt. ac ſcīoīz. p.ř. qū
momas deffenſēt. hac legatione tēcuerī
nec dū īmſſā. Idīz a ſagūtīs oīm ſpecīe
no ſagūtīz oppugnāī allatū ē. Hic telata
exītog; eo ad ōſātīz. qalīz puīcias cōſulib
yſpāmā atq; affricā decernētes tīm mari
q; rē gērāī cēſebāt. Illīz totā īmyſpāmā
hāīlbalēz īterīmīt. bellū ītulīt. qui nō
tēnīē īmoīēdā rē tāntū expectā cōcēpīt. exī
yſpāmā legatos cēſent. hec ſīnt. que ti
tīſſīmā urbē īuīt. ītulīt. legatiq; eo mātuī
mſſi. p. ualīnīo flācīo. q. quīctio fabiīo
pīmphilīo ſagūtū. ad āmbalē atq; īnde
carthaginē ſi nō abſiſtēt bello ad ducē ip̄z
ip̄ā fedeīs īmpti depoſcēīo. Duīz ea
rāīm pmīſſ. ſi ultā tep̄ā ſagūtīs ſīīma ui
oppugnabāt. Cīuitas ea longe opulētiſſī
ma ulē ybīum fuit. ſita paſſūs mille fine
amāī. q. uīdī. a ſagūto mīlia. dīſt. muīq;
q. tabārdaī nītulozīz quīdā gēnis. ceīīz m
tantus bīz eīī creāīant. opes ſeu marītimo
ſeu tīeſtribꝰ fīnetibꝰ ſeu multitudīs īgē
mēto. ſeu ſcītāte diſciplīne q̄ fidē ſociālē
uīz. ad pnītiē ſuā colūīt. Hāīlbal īfeſto
exercitu īg̃ſſīus fīnes puaſtatus paſſīm q
grīs urbē tripīto adḡſſit. Quīgulus mu
rī erāt ſīplāī oīe patentīoīeq; loco. q̄ cē
tū cēā. q. allē nergēs. Ad oīſtīs eīz uīcīs
agḡ cōſtītuīt. p̄ſīdārīcos ſuīmꝰ ad mōī
poſſē. Et ut locīs paul munītis ſatīs equī
agēdīs uīcīs fīūt. īmāīt q̄m q̄ p̄ſpere
poſtq̄m ad effām operīs uētuz ē cēptīs ꝛ
ſuccedebāt. turrīs ingens ītermēbāt. ꝛ
muīs. ut inſuſpecto locō ſīīp̄ cētē mōdō
altītudīs eīmūītus erat. Et muētus te
lectuīs ubī plūīmuz pīculī ac timoīs oīīre
batur. ubī uīmaīoīe obſiſtebāt. Ad pmo
mſſilibꝰ ſubmoīe hoſtē nec q̄q̄m ſatīs
tutū. mētibꝰ pati. deīn īā nō pmēnibꝰ
mō atq; turrī telā mīare. ſi ad eīī pēdūz
q̄ inſtatū ēs opīq; hoſtīuz aīīs erat. Cum
ibꝰ tumultuarīos ītamūībꝰ aut ferme pīn
cēs ſagūtīū ēdebāt. q̄m pem. Vt uō am
bāī ipē dū muīuz īgaudīūs ſubit adoue
ſīuz fem̄ tḡlā grauīt. ictus cecīdit. Cāta
ūca fuga ac trepīdatō fuit. ut nō mul
tuz ab ēē quīn operā ac uīncē teſerēt.
Obſidīo deīn p̄ūīcos dīes magḡ quaz
oppugnatō fuit. duīz ulīnus ducīs curā ē
tur. p̄gō q̄ē ut quīes ītamūī erat ita
ab appārātu opuz ac munītōīuz mōdo
ceſſatūz. Itaq; actus deīn tegēs obūīuz
ē tellūz pīībus q̄ p̄ſtībꝰ partībꝰ inde ac capiē
tibꝰ quībꝰdā opa locīs ūl īmīīs uīncēp
cepīt. eaq; ad mōīq; aīcēs habēbāt. ſubī
mītīt. ītroīē ſoīs nū pēnūs. q. c. eſſ. l. mīlī
a hāīlmſſē ſarmēs crēdīt. Oppīdāīs ad oīs
tūēda. atq; obūīandī mītūīs mēda arte tecti
ūīs cepīt. ſīīt. q̄ nō ſufficiebāt. hāīlēī ferīebāt
aīētibꝰ mūīī quaſſabāt. q̄ multe p̄tes e
rāt. uīna cōtīnētibꝰ rūīnis ruīnā at mīē
Tres cēſtēpo turīes q̄ſtūīq; mīēīs mūī
erāt. cū ſuagoīe ēīgēti. pēdant. aptūīq; opi
bū ea uīma cēlebant. pēnā. Cūīa uēīo ſi
pāīēt. utīoīq; mūīuz terīēbāt. tū utīūīq; in
pugnā. pauīz ē. nūc tūm hāīlbal ante pug
he ſīlē erāt. q̄ales moppugnatōībꝰ ur
bū pcēdīē pīos altīos cōſtārī ſolēt. dece
uīſtē acies uēīo patēti cāpo īt mūīuz
mūī tecta q̄ urbē. hoſtēs diſtātia mītīal
lo ſtītant. Hīc ſpēs hīc deſpēīo aīos utī
tat. pēno cepīſſe hāīlē mīē ſi paulīſpēr. ad
uīāt. celēte. Sagūtīnus. p̄mūīata mem
bꝰ pūtā cōr oppūētibꝰ nec ūllo pēdē refēn
te. ne relicto aſſē loco. hoſtē īmittēt. Itaq;
quo actīus. ſoſtīum magḡ utīūīq; pugnā bā
t. ea plēs mūīa bant. Nūllo mītārma cōr
q̄ uano īntūēte telo. thalāīca cēīt. ſagū
nīs. mſſīle. telīū. haſtīlī ablīgneo. ſceto
ī rēī. p̄t. q̄m ad extremū uīn̄ perū. erabāt.
Ioſīc impīlo q̄dratī ſtuppa carīū. galēt
ūmatūīuz pīce. ferū. aut. trēs ſlōgī
hēbāt. pedes ut cuz armīs tūūīgḡ corpu
poſſē. ſi to maxīe q̄ſi. leſiſſē uīdēīto. nec
penetrāſſē in corpus poterāt. fīgebāt. Ad
cuz medīuz accēnſuz mittēt. ceptūīq; ꝛ
ipō motū multo maīoīe īgnē ferrēt. ānā
obmutū cogebāt. Murōīq; multē ad uīde
quētes ictus p̄bebāt. Cuz ergo dū anceps
fuīſſē ītamē. ſagūtīnus q̄ p̄t. ſpem reſī
tēnt. a ceſſet. aſī pen'. d. q̄ nō uīcīſſet. p
uicto cēt. clamoīe repēte oppīdāī tollūt. ſy
temq; ſīīnas mūīī expellūnt. Inde impe
dītū trepīdātēq; exturbāt. Inde poſtremo
fūſūz fugatūīq; ſcaſtīa redigūt. Iuīm
ab roma legatos uēīſſe nūītīa tū ē. Cum ibꝰ
obuīā ad mare mſſīs ab hāīlbale qui di
cerēt. Nec tuto eos ad turuos uīr tot uīz
effrenatarīuz gēnīuz arma. Nec ambāī
tūto diſcrimīne rēī ſuē. cē legatōīs an

dire apparebat nō admissos, primus car-
tagīnē fuit. Litabo igr̄ minitaq; pa-
rua pes factōm̄s iuuenē permittit ut
ꝑuenīret sucuīq; aīos ne quid paro altō gē
ficeat, prōmis possīt. Itaq; spē quā q̄ amis-
si aurū tiq; nō sūt, ea quoq; uana atq; irri
ta legatō fiunt. Vltimo uīs ad uīsō senā
tu cām fedis magno silentio ꝑpēdit. Nec
fuit dubiū quin ea cām̄ egit pl̄ecos
fedēruīq; arbitros ac testes. Admonuisse ꝑ
tinuisse fidē ne amilcarem ꝑgenīē ac ꝯsan-
guīnitatē mittēret. Sī mānes nō sturpī cuīq;
qui est̄ uiri nec uīq; dēc̄ sanguīs no
mīnisq; bracchium quisq; stupsisset, quietū
rāma fed̄a, iuuenē flagrātē cupīdine
regni, uāq; uīā ad id cernētē, si ex bel
lis bella sererent nec ullus armis legiō
busq; uinat, nec uīs matiaz igni ꝑlētes
ac ēdatos mūros ictus. Admotis q̄ hec ꝯcen
dūt quo nē arcētis sagittaz nī carnīs fe
rēt ēdāt, uīm arcent federe. Exoꝛe cāthu
gīnē carnīs sed ebunt rāme legiōes duci
bus hys tē duīs ꝑnicis ꝑnoꝛe belle rupta
fed̄a ulti sunt. Cum hostē āncs cū fœdā
nā ꝑpūsq; ignōātus legatis absēcia ꝑ
plecis uenientes bonis impetra nī
castrā nō admisit, ins gētīs, sub stulit
hui uīm nē hostīm quid legati arcēt. Pul
si ad uos ueniunt, ab eo exfedē repetitūm
ꝯuenīre q̄rimōr̄ publica, si nos absq; auctō
rē cal̄e arei, grauīs ꝯposcāt. Cēlenius
agūt, legēm nī mā puūt. Ea cā cepīt uerbo
ne ꝑsciāntur senātus sententiā legatis in sulas
ericēm q; ānī celos. Appōīte q̄. Era marīq;
p. uij. Et xxx. annos pās fuīmus. Nec puer hī
dux erāt. Si pē ipē amilcar, quālis alter
ut isti malunt, ē tarentō atq; ytalia nō
abstinebam exfedē, sic mīc sagūti non
abstinem. Vicīnī t̄ dū hōīes q̄, nō te
quo ūb amīcīgebāt ut ꝑ los fedus rupī
si, eiectus bellū uelut equus inter eos ūnā in
stituat, et uictoriā ꝯdēdit. Carthaginīēn
sibi uīm eas turres q; amouet. Carthā
ginīs nemīq; quātū arcete. Quā gūtū ūm
ne fīs ultrā uīctos sit, mīo capitibus ī sīt
tēt, sūs tepturīq; cū sagūtinīs bellū ha
berent ī cā rēam is ē. Decem erīgo amba
sē. dicet aliquis sīc leuē mea ce mea
amittem ꝑ pīnas inimicas ago. Si q̄ a
milcarē eo pisse letatus sīt, cōsūlisset

uulet, bellū nam cū rōmīs hīeni, et hunc
iuuenē magō fiunt, facem q; hui bello ad
ac detestōe. Hec dedēdum sōlus ad placā
lū rupti fedis. Et si nemo deposcat, tenē
bēdū ꝑ ultiō mānō tiannīq; horas ad sole
gādū eo cī, oīs nec ad nos nom̄ fiuma q;
eius accedē, nī sōlua tāē qui eū cum ti
nos statū possīt. Ego tra cēseo legatos exīt
plorandā mittēdos qui sēatui satisfaci
ant, alios qui āmbulū mittant ut exīt
absāgunto, abduant, ꝑinq; amīcāle exfe
rē dedāt, tria q; legatōrem ad eos sagūti
nos rectī erāto decīno. Cū hāno ꝑhor
assē neīni oīm̄ cūre oīane cāico nec cēre i
sunt, sed eo ꝑpe sēatus omīs ambul' ēāt.
In festīno q; locutus arguebāt rāmonē q;
flaccū ualerū legatū rōmīs, et sūs in
legatos rōmīs e bellū ortū a sāguīnīm
nō abhāmīcāle cē. Pplm rōmīs iūste fa
cē. Si sagūtinēos uetustissime cārīs ginē
sūs, societati ꝑponāt. Dū rōam repe
tunt legatōnib; mittēdis ambul q;
festīs militē plus aptīoꝛ habent, pauca
his diebus quietē dedūt, sententiis ad ocī
todiā uīm earū aliosq; opm̄ dissolū
hitum aīos eoꝝ, misere ira in hostes stimu
lanto. Nec spe ꝑmotoꝝ, a certoꝝ, ut nō ꝑ
otē ꝑdā capte urb̄ elocat multū fore?
A celī ateo omēs ē. ut sic exēplo sāguī
nātū ēet, nulla ui relictī uideat posse. Ad
gūtīm ut a plus quietē habūdāt, nec la
cessent, eo nec lacessīti paliquos dies ūa
nō nocte nō die, nisq; cessāūt ab opere
ut nouū murū ab ea pte q̄ pte fluctū
oportūnus erat reficerent. Inde oppug
tio ecq; aliq̄to atrocioꝝ q̄m̄ ānī ad hoīm̄ e
nec q̄ puīm aut potissimū pte fer i
uerit opē. Cī amīcā uāis clamoribus stre
pent, sānis stare potānt. Ipē amīcī qui
turrīs mobīl' omīā ruīnīta urb̄ sup̄ as
altitudīē agerent, hortatoꝝ ardoꝝ erat. Quae
cī ād motā catapultis bal̄stisq; ꝑcul
bulata dissōnis murīs defensoꝝ ruī
arcē. Hīc amīcī occōnē mīus. Quī gerēs
ferme affros cī colabūs ad subuehēdū
alūmo murū mittit. Hec erat officīna le
apud q̄d ceīnta, nō alte dimota erāt. Et
uīt̄ lutū luto struēbāt ante antiq; gr̄ē. Itaq;
ānī lati q̄m̄ crederētur ruebāt. Ꝑpter hec
rumis agmīna armatoꝝ in urbē uad

lmnt locũ quoq; ed̃ituz capiunt collatꝰ
qꝫ eo arta pultus sagittis lapidibusq; ut
a stellaz uulgi urbe uelut arce imminẽtẽ
hẽnt muro arcuerunt. Et sagittam mu
rũ intĝẽ abũ cũ capta urbis parte
ducit utrũq; simaq; munit. q; pugnã
Et intĝa tuẽdo munit ẽ intrẽ urbem
sagittum facium. similiter restit in opia
aĩm longa obstionis. ne munitur exp
tato extrinseco pio cũ iam paulũ anni
ca spes ẽta ẽm hostiũ ẽẽnt. paulisp tamẽ
affectos oĩbus recreauit repẽtina. p fugã
anibal' in oppetanos carpentanosq;. Et duo
o ẽpr delectus ac hẽnte exercitũ refectis q;
stroq; metũ refectionis cũ p bnisset op
pssi celitate anibal' ob mi sunt motã ar
ma. Nec sagittã oppugnatio segnior erat
mahãbale hmilcois filia. quẽ p fecerat
anibal. sta ispigere agere ut duce ab
ẽẽ. nec cuiq; nec hostes sentirẽt. Is q; plu
a aliquot fa fecat. atq; alteris alteris
tulũ muri dissilit. strata uiaq; omĩa rece
tibus ruinis. aduenienti hãnibali oĩtoit.
Itaq; ad ipm arcẽ exẽplo ductus exer
tus atq; ĩtq; pluz cuz multoruz utriq;
cede mutuaz. parua arcis capta ẽ. Tẽp
tata deĩn pruincia ẽt signa ẽ pacis spes ai
cẽmẽ sagittum mutuaz. adloicũ yspanis. Al
con ĩdigis sagittumis. pelly aliquẽ mot
uz natus. cuz ad hãnibalẽ nocturnis fisset
postq; inde nichil lacrime mouebãt oratoꝛes. q;
tristes ut abiurato auxilio ferebant. tũc
fuga exoratoꝛe fẽnis ap hostẽ mãsitimo
rum ĩsulis affirmas. qui subole tũly hys de
pace agẽtis. Postulat aut' aut' ut rectle
rent res tcle tamus tq; atq; si aut at
q; argẽto egẽssũ urbe cuz singulis uestim
tis ubi haĩtaret. ĩ penuis ĩuisis. hys pa
cis legẽdis. mutuẽ alcone acceptos sagit
tinos. alozigis uicti a cis ubi alia ĩ cauit
ato firmas se pacis ẽt. in pẽtem fidẽ pol
liceri. fiunt autẽ tẽ miles anibal' cetũ
publice sagittinis amicus. atq; hospes
tuto ito pilã telo custodiby hostiuz tũl
gẽssuo munimẽtũ ad pẽtorẽ sagittinuz
ut ipẽ pẽtor ita uelut ẽ deiecti. Quo
cuz exẽplo gaulisis omis gẽtis hoĩn
ẽẽt. fẽo flumota cetã multitudine. ne sẽa
tus alozigo tactus ẽ. Qui tal' acto fiunt. Si
cinis uir alcon sic ad pacẽ perpetuã ad

amibalem nemat. ita pacis edituẽs abãm
bale ad uos retulisse. sup nacineũ hoc in
tuisse. quo nec ora tor anibal' nec tũl
liga ad uos ueĩssem. cũ ille aut unũ aut
alia culpa mã fit ap hostẽ. si metũ sil' aut
fuga. uim. Et pictin ẽ ap uos isd referenty
ergo ne ignoãretis ẽẽ aliqs. salutis
pacis uob edituẽs. puectus to hospitio. q;
nũ uob cũ ẽ ad uos ueĩ. nisi aut cũ me nec
ulli alt' inslaq; q; quoz ap uos. ul' ea fiteꝛ
fit. q; uz doĩ uris uriby restituisse. uz dũ
auxilia ab hãnibale spretio. pacis unq;
ap uos nũ rem fẽci. Hostiq; nec ab ro
manis uob ulla ẽ spes. Nec unũ iã aut ar
ma uos aut mẽma satis referoĩt. pacẽ
ad fero ad uos magẽ necessaz. qm eqm. Cui
ta alias spes ẽ si cũ quẽ ad medium ut uicto
ferat anibal. sic uos ut uicti audiatis fi
nito q' amittit in ĉdpio cũ omĩa mete
nos sint. si quisquis relinquit primũ
hibitũ esse. Urbẽ uob qm ex magna iam
parte diruptã captã fere totã hĩ adum
agros reliq; locũ assignatus si quo ne
nũ optoĩ hedificetis. Aurũ argentũ q;
omẽ publicũ priuatiq; ad se ulbet defe
Cõiugũ unusq; corpi ac liberoĩ utroz ser
uat inuiolata. si inermes cũ binis ues
timentis uehitis a sagitto exire. Ĥ uictoꝛ
hostis impatiẽs q; q; fuit gnia atq; actu
fortuna unũ uob suadeꝛ. Equid huic re
spo cũ ann potuis ei ftã fuit. aliquid exhis
rely remittuntz. Et h precẽdia cenſeo po
uos qm tu rq; etaui corpi ãm rupi tin
dicq; an ora unũ. iugeos ac liberos belli in
re sinatis. Ad h audiẽdã cuz arcũ finis
pauulatz multitudo se pmittit. cũ senatu
ceẽt pp ut uz repete primoꝛes decessiõ
ẽẽ primus qm ĩsentiz tanti' argẽti aut
q; omẽ ex publico priuatoq; in foꝛũ col
lectuz. Ingẽẽ auro raptuz sum. cum ut
ẽtes cedẽ pliq; senectute pcipitauẽt.
Cũ ex eo pauoꝛ ac trepidatio to tũ urbẽ p
uasisset. illuno in sup tumultus exarce
at oritur. Turno cui q; sata precatis. p q;
rumã eius cohoꝛs penatuz impetu fcõ
cuz signis in portoꝛ uehisse. Nuntiat. ĩ sta
tuby custodiz. si soluti hostiũ esse in urbem
nõ clamoꝛ in tali occõne. ratus anibal
tos in urbẽ ad signis in hẽ mõito cop
signo dato ut omes pubẽs in hostes ruat.

1 q' amb hostes

1 magẽ uole
bat mezan
ut rõssugn
gi Anibale
q' adiungi by
ẽẽt pacẽ
ẽtabit cu
si gutinis.

l' et

Cdom̃pim̃ arrabele cet̃m̃ ꝑpe neccm̃ cogn
tmm̃ mi ꝓpo cuiem̃ ē. Cui emꝫ para potuit ex
bis q̃ aut in clusi aut o mgib⁹ ac clibus to
mos sup se ipos arrem̃ant. aut armati
nihm̃ ãm̃ finē pugne q̃m̃ moz̃ etes fecer
Captm̃ opidm̃ ē cui mgeti ꝑat q̃m̃g⁹ plaq
ab⁹m̃os dem̃ dustria cōrupta erāt. q̃me
dibꝫ iuxe illm̃ ꝺ̃ctrim̃ē etāt⁹ in fecer.
q̃ captm̃ in multm̃ ꝑat fiiãnt. cui ꝺceptione
mꝫ nēdita mꝫ aliq̃m̃tꝫ peañ ē relatum
ē cōstat. amittm̃ ꝓpolaꝫ sup pel ecmlē nec
tēqꝫ missaꝫ cārthaginē. Octauo mēse
q̃m̃ ceptm̃ oppugnm̃ captm̃ sagūtm̃ quinq
sepse. In carthagine nouā in hybna ām
tulē accessisse. Quinto decm̃ mīse q̃ a cārthā
gine ꝓfectus sit. ⁊ vtaliaꝫ ꝓuem̃sse que
sita sint fl̄ nō potuit. ut ꝑ. cornel⁹ sem ⁊
cōsul' pm̃us finīt. ad quos ⁊ pma pio oppug
natōs legati sagūtm̃ missi sint. Et q̃
sito magūtu cui hānibal ē alt' arroti in am
ne amica aliq̃nto post ad trebiā pugnaū
int. aū omā hyemoza aliq̃nto fuē. aū sa
gūtuꝫ pma pio ām. q̃. ꝑ. cornel⁹. t. semp
mus ꝺ̃. finīt. Illō ceptuꝫ oppugnāi ē. ⁊
captm̃. illā excessisse pugnā ad trebiā in an
nuꝫ. cll. ſuulu⁹ ⁊ ꝺ̃. flamuuꝫ nō pt. q̃ fla
mmus arrimim̃ ꝺ̃silatū mīt. creatus te
sepm̃ ꝺ̃sul. Qui post pugnā ad trebiā ad
creatos ꝺ̃. of. romā duxe nem̃ss committo ꝑ
fectus ad ecatū in hybna redit. Subtes
fere tpe ⁊ legati q̃m̃ redierāt ab cārthagi
ne romā renūiāt omiq hostilia ēē. ⁊ sa
gūtm̃ extorquꝫ mutuatū ē. Tantus deq̃ fuit
merꝫ prēo mīaq̃ sed⁹ꝫ pēptorꝫ ꝺoig
ne ⁊ pudor nō lati auxiliū ⁊ im̃ in carthagi
nē sed⁹ metu deq̃ tesiima reñ cepit. Quelut
sua ad portas hostis ēēt. ut tot annos tēpe
mor⁹ by cā turbati trepidarēt. magꝫ q̃m̃ cō
silēt. Illā mꝫ hostē acriorē belli cōsiliorē q̃
sed⁹ ꝺ̃ctum̃ nec rē nūa tā celsē ñ̄q̃
finisse atq̃ in bellō. Barcios cor sed⁹ q̃ hy
sticos atq̃ illiricos lacessisse magis ꝙ
exercuisse rōma arma. ⁊ cū gallis tumt
tuatiꝫ magꝫ q̃m̃ belligātum. Penū hostē
uetinuꝫ. tuꝫ ⁊ ꝺ̃. annoꝝ in multa ac dur
ssia. int vsp̃anas gētes sepm̃ctorē duca
ac tumo ac silicū recēten alberrimo opp
lentissime urbs ybiuꝫ tūsitre trahē secū
tot exercitos hyspanoꝝ ꝑlōꝝ ꝓtinus
antias semꝑ armoꝝ gallicaq̃ gētes

cū oꝫte tūmꝫ bellu⁹ gerendū mutuata ac ꝑpe · alt' pmens
in cem̃ly rām̃os ēē. Nosā te ia aut' osu
lib⁹ pūice erāt in sd̄rim̃ in ssi cōmchoy s
pania sepm̃o affrica cū sicilia uēit. ⁊ ex
m̃ eiꝫ annꝫ decē legiones. ⁊ socioꝝ q̃tuꝫ
ipsi in tenāt. ⁊ ad alios quīta pm̃i posset. am.
er. xx. pedituꝫ rām̃oꝝ milia sub scripta. ⁊ ꝺ̃ctm̃.
equites sociorꝫ. xliiij. pedituꝫ ⁊ cccc.
equites. Nanes. cc. xx. quisq; remos. Celo
cos. xx. deducte. Latū mōdo ꝙ pplm̃ uel
lent. Jubent pplō carthaginē si bellū ꝺ
ei emsq; belli cā. Supplicato pulūē habita
atq; adhortati ꝺ̃ij in bm̃ ac felicit' eue
ret. q̃ bellū ꝑ pplō rām̃us in ssi fecit' osu
les ita copie duxisse. Dempmo date legi
ones due ea q̃tuꝫ milia erant pedituꝫ
⁊. cccc. equites. ⁊ socioꝝ. xvi. m̃ pedituꝫ
equites. mille. dcccc. nanes longe. clx. Ce
locos. xij. Chus tre huly mātthm̃ ap̃ co
pios. Dempm̃ in ssi Sicilia tta i affri alt' ind
cā. tū sinissimos si ad arrem̃ū vtaliam
pem̃ of. alt' sat' cet. Cornelio mīt copiar'
tantaq; l. malinos. ꝑ. ⁊ supe sed⁹ cū aut in
ualtro plūio in gallia mittebat. magnū
maxīe cōmeatu. nō diminutus. hyems
mes tute. anꝫ est eni mā nentem̃ aut ap
te belli dimicatuꝫ hostē cōtulit. Et duo
mane legiones cū suo ductu equitatu. ⁊ ꝺ̃ctm̃.
mil. hy sed⁹ꝫ pedituꝫ equitū hy. q̃. cc. duas ⁊ 1
legiones rōmanas. ⁊ cccl. sed⁹ꝫ pedituꝫ. q̃.
equites socios. dc. rōmanos gallia. pūica
cod̄ usa in pm̃tū bellu⁹ habuit. huius ⁊ 2
ita cōpus. ut oīa una sta ad bellū facerent
Legatos maiores natu q̃tuꝫ fabiū m̃
lium. l. emilium. claudium. q̃tuꝫ eduꝫ
in affricā mittit. ad pacē tandem cū carthagi
nenses. publico ne consilio. an mlti sagūtm̃
oppugnassē. Et si ita q̃ fati. ut celeriter fa
cerent. ac referrēt. Et publico cōsilio ꝺ̃ctm̃. ut ī
ocent ꝑ carthaginē si bellū. Et cū ea post
q̃m̃ carthaginē uenerunt. cū senatus tan
cēt. ⁊ quintus fabius. mch⁹ ult' q̃m̃ unuꝫ
q̃ m̃ acerrimū erat. pcussurus cēt. tū ex car
thagine silv qui pceps. unū rām̃i mq; alt' rep
⁊ prior legato fuit. cui an mlti ē tam q̃ fi
o of. sagūtm̃ oppugnāte. deposcebat
tio. Cui m̃ legato ñb ad hoc lenior ē re
ā. Aspior. Tuc ig̃ am mlti. ⁊ in similia bat'. q̃
deposcebatur. nec ante ob. q̃ of. sio cū pe ex
pmit. quā ad of. sio res redit. plo repetīt.

Ego aut̃ nõ primato publicoue consilio sagr
tũ oppugnatũ fuit qñ ecl̃iã celebrã sit utrum
iure an iniuria nr̃a etiã hõ quãq; aliã diũ
sio mecũ nr̃m ẽ qõ nr̃m aut sino fecerit
arbitrio vobcãi una dissentiõ ẽ hucusq; ne
p fedus fit. Itaq; qm̃ dissim placet q; pri-
silio, qd sua sponte ispanis fugãt nobi
nobcũ fedus ẽ alutatõ q; fr. ictũ in quo ca
uet uti q; socio, mihi tesagũtimo. si chri
ẽt erãt socij uñ amtiũ ẽ, ac rei eo fed̃e q; cũ
hac forma tale ictũ ẽ sagũtum exarsit. Sto
silius q; ego mihi rõmus sit ñ q; amo hõi
dia, uico ei q; cũ hostis tus o fr. primo nobcũ
fedus iecit, q; m̃ aũcte patrũ nr̃ pr̃ insti
ictũ erat. Negat hic uos eo tñ. Itaq; alio
tem tege fedus prius silio ictũ ẽ. Si uos nõ
tenẽt uti fed̃a ñ exarãte aut ũssin uio
ictũ. Nec uos quidẽ hac forma fedus q;
nob̃ in osilio iecit obligãt̃ potuit, p̃mo
obmittate sagũtum ar q; ybi ñ trem fuit ce
q; diu ptulit cãnus uir alia primat. Cui rõ
nius sinu extegat fio hostis ingr nob̃ bellũ, pa
cẽ portam. Aut ñ placet simitte sibi ce
ce. Aut unum ferociat curet uti uelit sub
clamatũ ẽ. Et cui his rõm sinu effuso bellũ
dare dixisset accipere se ces remouit. q; ly
accipent cãos hic se gestu ceo. hostis dirigit
patãtato, ac denũiatõ belli mãg; exclig
tate pplũ rõmanũ iussũ ẽ. qm̃ defenderit ini-
uriis dissentiẽ tũ an tũ magrẽ sagũto ex
asa. Nã si ultorũ dissentatõis reos cõt q;
fedus hac forma bellũ cui liti aq; pone federe
omittatur ẽ, cõpanoũ erit. cui ñ liti aq;
federe dissentiẽ tortũ cõt. Ita do rutũ fore
si pplũs centũ fit. Ina forma bellũ fed̃e. Nec ex
ceptũ tale q; fiũt et tot ãnorũ silicio
uti uino coplutũ sit fedus ut ne mor
tuo quidẽ aut tore q; quãq; mittaret ãq; q; m̃
si prior federe starentur. satis cautum
erat. sagũtinos socios innoxiq; exceptos
Nã nã ẽditũ erat. hos qui tũ cõt nec ne
qui postea assumẽt, et cui assumẽ. nos
uos licet socios, quos equũ cenſeri aut ob
milla quẽq; in mita, amicicia recipi aut
receptos in fidẽ. nõ referri cum. S. cautus
ẽ in federe, ne cui hac gine liũ socij aut soli
citarent. ac defectõem uti sua sponte de
sciscẽtes recipentur. legati rõmi ad cui hac
gine sic hos rome impetrũ erat. in hostia
niam ut adiret. cui tutes ut in sci etatẽ
plicẽt. aut quicerent. a pemo tinie cerũt.
Illa ingrata sic̃ pmiũ ne nunt. q; quibꝰ rem g
ne excepti q; tedebat impij primi q; mul
tos tũ sibi ciuẽ pplos. ac ipsi rõmanos ñ
rumen exercẽt. Sto nolta amos in ẽ uẽtũ q;
celebre pystamia, sensit. certos pplos ab so
aetate iuuena aptiores. Ita ei maxim̃ natu
ros in silio sentit. q; uicinia ẽ uos iõ
ni postulare inti mũiũ carthagine bellũ. p
ponam. Amicicie cui quidem fecerunt sagũti
ni. ciuibꝰ q; ñ pri hostis pdiderit. nos socij
pdiderit. Ibi q; ratios socios ceſeo. ñ sagũtia
clares rẽm ẽ. Hyspanis pplis si ẽ iugulẽ.
ita ñ signe dicam̃ tũ, sagunti ruine ciuiũ
Ne quis fidei rũmen aut societati ystant
ñ exẽplo abire simily uoluntano ñ iussi
abmillo deñ silio yspanie benigno ora
culũ tulẽ. Ita q; nec q; pigẽtia yspanie
gallia tũ semit. In his noua tribi q; et
species usa ẽ. q; armati ita meos gẽtis erant
in callũ uenirent. cui ñb extollẽtes glam
uim tuteq; pp. R. ac magnitudinẽ impij
petissent. ne pmo bellũ ytalie ifferent. p
agros urbesq; suas tũ sitiũ aurẽ. tutus
cũ fiemtu ñ sus de exitus ut uix a magñ
tibꝰ maioribꝰq; natu ñ uẽtus sedaretur.
Ita eo stoltia impetrãs q; postulato ñ usa
ẽ. cenſe ne impytalia tũ simitat gallia bel
lũ. Ipse to dato ñ te, no se agros q; suos, pa
uenio pplantes obiecẽ. sed a tot̃ b fre
quẽtia senatus legatis ẽ. ne rõmanos ñ se
mittãt ẽ. ne carthagine sinu tumia obq;
aut prãmis aut ad ñ sus pencos simat
arma. Cont̃ ea audire se se gentis suie
bones agros simbꝰ ytalie pellia pplo. R.
sth pẽdiũ peni ẽ. in origia pati. circẽ fer
me mcerio gallie callis tũ ad italiq;.
Nec hospitale quicq; pretatiũ ne sanc
pno aut ortũ quãm massilia uene. Ibi oia
ab socijs in qui tra, ani ac fide cognita
pcipua ad hoc̃ in hale gallorũ animos
ẽ. et nec illi quidẽ ipi satis mitẽ gẽtes
fore. ac eo ferocia atq; in domita gens ia
ẽ. Nil sub hoc aut̃ aut̃ aut ortũ á gẽs est
principiũ ai. xli er. Ita pigẽtia yspanie et
gallie pp. Legatis rom̃ redeũt. aut ita
multo postq; silies ipsi rumia ad pfecti er
ant. ocm̃ aut̃ tate in expectatõem belli
et cetũ in uenit. Sagũto stante firma ia
ybiũ pencos tũ isse. Hãmil. ad sagũto cap

to carthagine nouã in hybria gessit. Ibi
q; aurorã q; rone que carthagine acta
dect; q; fozent; seq; nõ duce solus, si eã
cũm ee belli ptus tou rotundi usq; reliq;
ple; inde ultra differentiã natus hyspa
ni gñs multos cõuocat. Credo ego uõs
in quit scio, ripos cere pacatos omnib
vspane pplos aut finiendaz nob multitudi
em atq; dimittendos ee aut saluos t
nos transferendi bellum. Ita ei hec gen
tes nõ pacas solum, si q; uultroue bonis flo
rebunt, si eratus gẽtibus potuz q; glaz q;
remus. Itaq; tuz longinq; ab domo m
steri multa in comunq; sit q; dom os t
uños, q; que cunq; ibi cara sint, uelint, si
nos. Siquis uim suos sibi fe nulla, omea
tuz do. Do ũe edico ac foris ut duo bñ
uolãtibus bellũ ingentis gle p eq; fu
turũ, in apiam. Omnib fere uisendi do
mos oblata ultro potãs gnta erat. Nã
deligunt ibi suos q; longus in futuz
punicũ bellũ, deligunt, p totuz tẽp hyemi
quies mẽ labores, aut q; exhauriendos a
mox exhauiendos renouant, corpa aiq;
q; ad omnia deinceps patiẽda. Vere po
ad edictã quieq; xãmibal ad ee sinistr
omnia auxilia gentiuz, gratos p fectus
heraclii uota exsoluit. Nouus deo obliga
uotus si ceta pspi euenisset, Impacatos
animos simul in ferech, atq; pcipiendi bel
li. Redditis pe tres tri pyspaniã gallias
q; tunc ytaliã petet, nunc aptiq; nõ
nis affricã, absalia cẽt; nullo pstore
firmare eam statuit, pco supplendã,
ipse et affrica maxime iaculatoriuz leui
um armis pedit; ut affrin yspaniam
yspani in affricã melioq; pati acconmodã
tiuius utiq; multo uehemẽtius pugnã
bi obligati, sua pertinacia facient; xuj. milia
dcccl. pedites ceteros in sitr in affri
cã q; fuerat reges in eares. dcccl. xx. eq
tes in pctos exultis gẽtibus. in. cc. hos et
copias partiũ carthaginis pstor in ee, par
tim, ut tributa affricam inter similes co
qui stroubi mauritanes missos, iuxta. m.
q; sepra, delecte inde tutis pstorii cohẽ
tes obsides, dum carthagine ubi, uz his
pania negligenda ratus, atq; ideo lenit
mum q; aut ignarus esset, arcãnã abro
manis ei legatio ad soliciandos pẽ

apũ aldos, ut solum ibi fiẽ uero impigẽ
pugnã destinat. Firmatq; eaz affrice
maxime pstoris pedituz affroruz, xi. mi
lia. dccc. l. ligurib. ccc. beleaẽ ibo. Ad ho pe
dituz auxilia adiuti equites lib feminis
nuctũ punicũ affros gen. ccc. q; patriã
ulterioẽ man. exosparia. cc. equites.
ne qo tres pstor decẽt auxilia gen ele fanti
xuij. Classis p rea data, ad otiendũ mariti
mã oĩã. q; q; pte belli uicẽt ea, ui q; rem
gestis nãces ibi potuit. Lxxuemes, si ou
remes. ij. triremes. v. si a pte instructe
q; remigio. xxx. si duo. q; q; remes erat
triremis q; q; Ibi gerebãt carthagi
nẽ ad ytaliẽna excitus reddit, atq; in pfec
tus pstor, omissa urbe ad hibiz, mãi ipsum
ciã duc. Ibi fama ẽ, quẽdam ete milite, alueo in
uenẽ diuinã spẽ quisdã bone dicẽtem. Inytalia hẽm bellum missuz, pñ sequẽ
tur, uz usq; ad se reflectet, oculos pauton
po nunq; amisi spaciẽtes aut respiciẽtes
sed antẽ. Deinde aiunt hannibalem ingenti animo quidẽ
nã ito ẽt, q; respiciẽt, uerius ẽt agitiẽt
ad eo tẽpare animo, ceu illos nequisse, sed uoluisse
posse se, spẽtẽ mira magnitudine ẽ, in q; ge
ri arborũ ac uinearũ stirpes firi, sit p
sequi ad fingẽdã celi mẽbra, tuq; moles ea
q; que pdigi ẽt, q; reẽ ad uolisse uastam
tẽ ytalie ee, pget pdo, nec ulli unquam et
sisse, q; fata in occulto ee. Hoc ui si le
tuo trip tuto hybriz copias transiecat, pin
sis, qui galloz, ad eos, qua tẽdunt ee, ex tui
ent domos, relinquẽt. Aliquãq; tu si tuos spe
culatores, xx. mi pedituz, xij. mil. equitũ
hybriz tantum uit, ulteriores in iungutos
q; ad oceanos, ad q; tamã que subiecta
pirenei montis ẽ, sub egit, ad eq; hunc
omnẽ pfecat, hannonẽ, ut finitimos, que ysp
nias gallunguit, in potãte ẽnt. Ad uiro
pedituz, hannonem ad pstoriũ obtinẽde regi
ones tutã, mille equites. Ad ostiũ p pire
neiz saltũ trigoui exercitus ceptus, numq;
q; plurimos manauit, rebelle nãm, tria
milia in carpẽtanos, ad pedituz, ire ad uirunt
Constabat ei, ne bello moros, qui longiq;
tate mẽ, si turbidiq; alpinuz transitum, hun
nibal quiq; q; reuocare aut in retinẽ eos
ancepo erat, ne ceteros, q; feroces, ad uri
tu retinẽt, sup. xij. mil. hominũ comitũ remi
sit, q; se ipse gñali milicia senfat. Ad pẽta

·1· ut affricã firmaret.

Quam ambitus.

7 numidas mauros q; accolẽ eccl
nũ. Ad eg.
dccc

nos quoz ab se dimissos simulauo. In ne
moza atqz ocium aios sollicitarent. auz reli
quo copio pireneū tuis gdit. q̄ro aprōi
ulerūz castra locat. Galli qm̄ q̄ ytalie vel
luz niferri gauisi vt tū qm̄ lib actos tū
pireneū hyspanos fama erat p̄storia q̄z
ualroi importa mentis furiatis ad aīa
q̄stuati nullis mōnē aliq̄t p̄ p̄ueniunt. Q
ū hānibali nūtiatū ē moza magis q̄ bellī
metuēs ad atorēs eos ad regios oraz mittit
colloqui sēmetipm uelle cū his. atq̄ illi
p̄mus ulterū lecta acie ceteros sēq̄ tutior
mē p̄sidiū ut ex p̄sidio q̄ssim facilioz
ēet. illa q̄ acceptuz ēos in castra sua sele
nec cū tanta sē ipm ad eos uenturuz hospi
tē ei se galliē nō hostē ad uenisse. nec ste
turū ān gladuz si pgallicos. s. tūstre luce
at. q̄m̄ in ytaliā uenisset. p̄mūtios quid
b. Q Vtio. regulī gallorū castros ad ylle
uz extēplo motos haut grauate ad pmi
ueniūt. capta roms q̄z bona pace exci
tus p fines suos p tyrrhenū ad p̄oniū mit
mutuū in ytaliaz. Intim mich ulterq̄z
ulterius tū sisse dimulāt amāsi lentū ig
tio romā platū erat. tū p̄mā ac sīal pegi
tūsisse. dei sollicitati mīsibus oēs ēcunt
lectā ob uetes impplo rāmo ira. q̄m̄ imp
arta p̄oni placēnā. cremonāq̄ coloniās.
agrū gallicuz reductas egre pacē hānt
Itaq̄ domi repēte arreptis armis in eaz
ipm agrū impetu fō tū troas actum
tus fecerūt. aut nō agēdo mō mīlitū o
ipi trui uicti tūmi qui ad oa agrū uenāt
ad signa ouz. diffisi placēdo ac meuby mu
tinā. q̄ fugiūt. Q Lutatius aut Fuluiū
nū annus. Lutatī nomen ē aut dubiū ē. p
aulo Fuluio. Q. atilio. co. berēuz. hīc q
tū ānales. Allu. p. cornelū ā sinā q̄ pi
pirū uasonē. id quoz dubiuz ē legati ad
postulādū missi ad loricas uiolati sūt m
cer tū aut intiuz iuuo agrū metātes i
petuo sit. fto. nutuue ne ai obsisterēt. ergō
ad oppugnā tāmē urbū ad eos ruūdo pg
rūna. arce. dom. Irtūā opa segnius ītactis
ad stderēt. mutuo similan. cepīa. pace a
gi. euocari q̄z ad gallos. ū p̄ūcipibus legīb
ad collegiū nō solūz. sed ius nō gētiuz
uiolati. q̄ q̄ tata īuio pce erat. fide. q̄ phen
dunt. negātib gall. nisi obsides sibi red
dentur. eos dimissuros. Cuz ꝑ delegati

nūtiata ceteris. mutuo p̄storiq̄z impia
lo ceti. manibus impiis. in accelis effusis
agūm ad mutuā ducti. Hinc tūc ceteri
uaz erūt plisq̄z inculto. Ibi in explora
to p̄fectus. sīm storias p̄ripatus. multaq̄
aīz ad deflexoriz egre in aptos cāpos eūt
sit. ubi castra omunita. q̄. galli ad tēp
tata ea ad esse spes refecti. ō multū ab
q̄m̄ accessisse satis. cōstabat. ad eūm de
mtegro cepti. nec diu p̄ipua ēga loca du
celut agūm. q̄ apparuit hostis. ī rursus
silue intrāt. postremos ad oztē. ad magn
na trepidatiōe ac pauōe oīm. dcc. mil ferē
cecidisse. ex signa ad eūm. Hinc o. gall
nō ātē tentatoz. q̄ pugnā dimicandi fuit aut
ex saltu. ī uno atq̄ impedito cui se mīs aper
tis locis facile tutātes. ēgmen nrum. tam
netū uiaz. p̄ q̄ quisq̄ pugo cōterere. Ibi
se mutuo mīto ad p̄ōne ad tergo flumīs.
ēq̄ extremoz. ī gallorū. aut ulio. ad ostiū
crescēte. ī tergo. ī hostū turba
lūtis. cum tumultuo repēte postq̄m ē rom
platius. q̄ pugnā. ī silua gallica. ex
uictoz. pedes accepisse. C. Cantilius. p̄r.
cū una legione. R. et. R. mulis. sequoz. tele
tronone. sub cōspectis auxiliū ferre. ma
lo uulnerat. Q. sīm. nullo etiam ē absessū
ei metu hostes tūcem. pugnā. Et
p. cornelius. ī locuz eūdē. missa ei p
tore tū septa legione nona. p̄fectus abi
unde. lx. longis. q̄ naubus pōt. ad eūm. ī
unq̄ cōmode. silua. montē. pueīt. massi
liā. Et ad p̄mū hostiuz. redanī. pli by
ei diursus. ānis. ī nare. deuenit. ut castra
locat. ure dū satis credeo. hānibalē. si
posse pyrenea. mōtes. quē ut declamā
quoz tū situ. agrūē. ad ortū. Inde uo
quoniā ei loco. actuz erat. nec dū satis re
fecto. ab acta tōe. marte. huna. milibus
cc. mutuo. delectos equites. ducib. mās
liensib. et auxiliā. ib gall. ad explorā. tū
amīa. ī siti. eos. q̄ exercitui hostes. p̄mittit
Annibal. certo. metu. aut. p̄io. pacatis. iam
Tuulgatū. p̄uenīat. agrū. gentio. nalrte. co
lisse. aut. cū tu. utrūq̄. ī p̄tz. reclamīs. dif
fisi. atione. agro. ā. cēri. penū. posse. ut. flu
mē. p̄mumū. to. hāc. t. omnib. ferme. sīl
trāsīreclamā. tūmectis. ultroz. ē. ī pam
ānis. optinebāt. Ceteros. a. colas. flumīs.
anulū. eoz. ī p̄oīū. quos. sedes. tenue

133

Hannibal transiuit Rodanū flumē.

unt simul phiat domos. Ronaues undiq
ottū bēdas fabricatasq; simil aptī tia ext
tus lenū q; qñ pmūn regiem sua tuta
lois unq; gēte tutu aplebāt. Itaq; gēs
coacta uis nauiū ē litūq; teme ad uia
nalē usū paratū nouaq; alias pnūm
gallis ī chartes cumulat exstingnis ar
by. Dem q; plūs milites simul copia mat
mul facultate opis ī ducta alueos ī fōmec
mich; dū mō ingnare aq; q; atq; oīa posset
amātes rapti fugiebāt. quib; sē fuaq; trad
uel ēnt. Itaq; oīb; satis ꝯpitis adti
centū trēbit exercitū ī hōstes cum ui pm
equites uri q; optimētes. Qs ut aq; tec
am ubi ān oīe am leuis filiū ingulia pū
nactis aī parte copiarū marie ypsamis ad
usq; flūme ire et unus dies ubi q; pmo
possit q; cū occultissime trajecto ām armā
ducet agmē ut cū fēdo opus sit adornatur
atq; volēte ad id tuti duces gallis educt
m̄ milia xx. ferme sup pue mille ca
alis fin. ā ue latere ī dimittent. eaq; m
nus alto alueo. tūc sitū ortē. Ibi rapti cela
matia ratesq; fabricate. q; ubi eq; imq;
alia oīa trajecēt. by ypsamis fin nulla mo
le. Inuitres nec tūtis q; rectis ipis q; cetis
sup pōtis. ī ualūtes flum tūc sua tate. q;
alius exercitus ratib; inūctis trajectib; ca
stris ppe flum posītis nocte ī tunc atq;
opis labore fessis quiete unū diei refica
tum intēto duce ad q; silui opte exequen
dū. Postō die pfect ex loco ꝑdito fimoi
significate translisse q; hunc paulū abcē q;
ā accepit hūmul ne tpe ut ecēt, erat sig
nū ad trajiciēdū ia paratus ap tatu atq; hi
bebat pedes. Inites eques ferre pp equq;
nates. naui agmē ad excipiendū ad
uersū impetū fluminis. ꝑte sup iacē trūmittēs
trū quillitate. ī. tranquillitate. by ꝑlebat
equoꝝ puro magna nates lotus ac pup
pib; tūl elauit. ꝑ eos q; ī structos fie
natos int extīplo eq; lis nūi pī equiti u
sūi ecēt. ī mpoluāt. sua ineos gallis ecur
sant. unū pī cuq; uarius ululatib; cātuq; t
moris sui q; hostes sancta sup capita ubra
teoq; tertios tela q; ī q; ī q; exercitus fre
bit tūc uis nauiū cuq; ingenti fōmo fly
mis. relamē ia nauiū multitudo q;
untelēt. pū pe impetū fluminis q; ne cal
tā pua trajicientes sua ortalunt. Ia sat
pmētes ad usū tumultu tribuni atq; al
lortus clamor castris ab aīnone captiuor
q; pē ad erat ante pedes q; tuor ēq; stabat. et
nauib; tūc uis aīmatoꝝ ī illū cuq; dēs a
tq; o. ī pulsā pmēbat ac. Gallis postq; nu
uis fuge cōiti sūt. ultro pellebāt. qua pū
tē rem sua maxīe it pūpūt. trepidatq; in
uicem passim suos diffugiūt. hūmili cer
to copio pcuu trajectis spnēs ia gallico
tumultus castra occat. elefantoꝝ trepida
tionē uaria ō filia fuisse ēdo cte uaīata /
meo nga acte rei. Quib; eq; grauis ad uersus
elefantis tūlunt. q; ubi fer ocissimū elefan
tē. Ex his ī ictatū ab rectē suo. q; religiē
tē magis manē segnent. tū tulle gge ut
q; eq; tū mē altitudo mē ceteris uet uacoī
pens ipō fluuius. ī altus ripis mpicte. cetim
magō. ī stat utilis electos. Iouit tūc ō. ī ui
ante rē foredita acta re ad fidē. pū ē tate
una. ā longū pedes. l. latū ā ra. ī aīmīe pō
rerūt. q; ne fuga ꝑ cefiret. plūs ualoī
rem ma aut ꝑte sup iore ripe religiū poti
ūs ducū. ī mo inecta ostruūnt. aut tele ne
aut uct ī ulnis ꝑ dū ī gdent. Altū mus eq;
lata ligna pedes. c. ad tra ēdū actu hū
ic coplatū ēant. q; elefanti ꝑ stabilē ratē tū
q; ꝑ uiaz ꝑgredient. by femō aut ī ī mōe
applicatuz trūg. ī. ē. extīplo resolutis q; by
leunt. ad nem erat. ut aut ab actuarios a
liq; nauib; ad alia ī ripa ꝑ tēnt. ata. pmo
expōtis alij tem repentī ac ti ecti sunt /
mich; sane trepidabant. tonec omēti neto
ponte agentur. pm̄ erunt. pauci ī solutu
abcētis rite. ī altuz impenī. ubi urgētes m
t se ced ēnt. by extremis alaq; trepidatione
aliq; tuz ced elicit. dece quietē. ī pē fimoz
arti ī spectib; aqua fecisset. Extē. q; idem
entes quib; ī ī flumīe. fz pōte ipō stabi
les dejectis rectorib; q; ientis pedetēti m
nacis. ut ī ī enafe. Duz elefanti ti cauti /
mum hūmul numeras equites. q; gen
tos adcaste iuana mīsat. speculatū ubi q;
q; te copie ecēt. q; quo parent. huic ale eq;
missi ut ad tem ē ab hosto reclam. ccc. ro
manoꝝ milites occurrūt. pluz ati cui
q; ī pmō pugnatū edit. Nec ꝑ multa
nulla ced es. ī. ppe pariūq; fuit. fuga
q; q; pauoꝝ mūtudo. rāmis. ia ad mel
fend uictoria ced rit. mictoes ad. c. hō.
nec omēs tām. fz pauo gallou uicti am

·j· fit ad q; fiat. fuit. mdl q; fit. q; sic fiat. ita fuit. mag. q; ita ē fem.

·C·24·

plinus. cc. cccdiuitibꝰ pꝛãpuꝰ simulq; ut
oēs uelit et suīe rerū pspꝛus cuctus. Itu
aut sanctꝰ ierusalē ite amplificq; ctamis nic
tonā rāmis pōtēdit. re ita gesta adutrū
q; ducē sin redierūt. nec sapiōis stuīe fe
tēcia potāt̄ ut extollis uictis ceptisq;
aspicias. ripe cōitus capet. ramibꝰ inclī
utrū ceptū ip talia intēdet. ut illū aī eo qui
pmi se obtulisset rāno exercitui mandos set
autūt apīti ctamīe uocū legatoꝝ regū
uenīunt amatulo acetti qui se ducē omī
uz socios pictī fore affirmātes ītegꝝ bello
nulsq; aut tributis nutriby italiā adgrauen
tū censet. mltitudo tm̄ebat. q; bostē nō du
obtāta mcōa sīlioris belli fe magꝝ it ī
nīsuz. Allpesq; rē fama utiq; mceptis ho
rendā. metuebat. situq; hannibal postq; ip
sius ītie stetit pgere ne atq; ytaliā petē. ad t
uocatu gtie naīe militū usat adeō castigā
to animo. ut q; nā pectāt sepī
pauta repēs trox iuadit. ptot ānos uim
centeo ecclīa pennia fuīe iuz ant yspania
excessisse. qm̄ omes gētes. q; rēnos eno q;
duo diuisa maria āplectūt carthagine esse
cent. īdignatos reīp q; quicq; sagitti ob
sedisse uelut ob noxā sibi recti postulāet
p. R. cui ybiz tū ecclesient ad tel̄dum nomē
rāmanū. lōgiq; orbē tranuz. tū neīmi
nisuz ro longū. cui abcctis dīs ad ortuz
intendent. it. mīe postq; mlto maioꝝ em
ptē ruīnis eīsa cernāt. pyrenei saltum
mīt ferocissimas gētes. stupentī reclamū. ia
tū ammē tot milibꝰ gallicuz. phūetibus
domitas. cpīnus fluīnis. tm̄ iectis. in con
spectu alpes hānt. q; altū latus ytalie
sit. in pīo portus hostiuz furti gutes. sub
sistē. quo alpes aluo cē. edentes. q; mō
tuū altitudines fingerent altioꝝ pyrenei
uigis nullas. p fecto trus. celū ortigē. nec
ercsupabiles hānib. gallū cē. alpes quitez
habitū colī. gīe. atq; alere audentes. pau
as paucis cē. excitibꝰ. eos ipos quos ānant
legatos. nō pennis sublime elatos. alpes
transgressos. nec maioꝝ quitē comuz. di
genas. sī adueneas ytalie cultoꝝ. has
ipas alpes ingētibꝰ sepe agminibꝰ. cū li
beros ac oīugibꝰ migrātiuz mōtuū tūs
mīsse. militi quitē armato. mch secum
pē. in strā belli portāti. quo impiuz aut
superabile ē. sagiuntiuz ut capet. q. p. uiz.

mīses picuh. quo labozes exhaustū cē. io
mā orbis tranuz capiut. petētibꝰ q; ad
aspiuz atq; arctuz uoꝝ. qō mceptiuz mo
retur. cepisse. quōdā gallos. sed ea. que adue
posse pen̄ desperet. pīn aut cedentia. ad
tute gēti. pecos dicō. tecicōs. ab sede mete. aut
ītmōs finē spuēt cāpū intiacētē tybi ac
menibꝰ nūmq; bꝰ. ad hortata. tōibꝰ ina
tos corpora animē atq; adit se pure iubet.
Hostū die p fecō adūsa. ripi reclamā
mediū. meā gallie petit. nō q; recti oz
ad alpes uia cēt. sed q; tū amāi recessisse
mīm obuiā fore. nūmiz credens. aī quo
p uias. inytaliā cuctū fozet. nō erit iacō
manus. o fere quātus castris adūsulam
ueīt. ibiq; ibiq; arīt. reclamātesq; āmos. diuē
sis exalpibꝰ. decūtes. ag; aliq; ītū. ā ple
risq; fluīt. ī unū. sīmedios. cāpos. insulenio
mē. incēin. Incolūt. ppe allobrages. gēs
ia. nō ulla gallica gētē opibꝰ aut fama
ītioz. Cū discors. esset. regū. ciuīe. ambi
gelūt. fīes. maioz. q; pius. impitanti. i
brancio. naīe. uīoz. erat. fidē. et. cētu. uno
nū. qui. uīr. mīm. q; plus. potāt. pellebat
bi. sedītōis. poꝝtima. disceptato. Cuz
ad. rōmanū. tel̄a. cēt. arbit. regum. finis. q;
esset. ea. senatus. pnā. pīnq; sūa. finiuz. im
pīuz. maioī. restituit. obīo. eīntū. comea
tu. copiaq; rerū. oīm. et. uestis. ē. tradit.
q; ī. fauces. fīgoz. ibi. alpes. ppīnq; cogeī
bāt. se. gtis. ctamūby. allobrogū. Cū ia. al
pes. peteī. nō. recta. regione. it. īstituit. si
ti. ad. leua. int. arctum. eos. fleī. inde. pertre
mā. hoza. uallē. tozuz. agī. tendit. in. grugo.
aut. usq; ī. impedita. ua. pulsq; ad. ruen
cia. flumē. puert. hīsq; ripe. alpinus. āmo
longe. oīm. gallie. fluminuz. difficilimu
trāsitus. ē. Na. aī. aq; m. uehat. ingētē. hō
nī. nauī. pacens. ē. q; nullī. cōbatis. ripi
plibꝰ. similiz. hīsce. alueis. fluēs. Nouas. se
p uarii. nouoq; gurgites. robe. atē. pedi
tes. quoz. uicta. ua. ē. ad. oīs. saxa. gliosa. mol
uens. uiā. stabile. nec. tutuz. ingredienti. p
bza. aī. forte. imbzibꝰ. actus. ingentē. tuī
gdientibꝰ. tumultuz. facit. Cuz. sup. cetā
trepidantē. ipī. sua. atq; in. ētis. clamoꝝibꝰ
turbarentur. C. p. comelius. scipio. tribuno
fere. postea. q; in. annal. alii. pa. reclamā. mo
uit. quadrato. agmīe. aduersum. hostium
uenīat. uiā. q; omnīa. oī. mora. fuīt. Cetum

m. cc. xxx.

Allobroges.

Auct

ũ testa · nam tã nec fugale se ũ pgẽsũ
ad scandũ ũ rot ad mare ac naues redi
re tutius q̃ uel fuga huiusq; ita testẽte
tal ul pbo amb ulu occurrimus. Ne tñ nu
mi auxilijs rẽmus yspania cẽt q̃ punici
am sortitus erat. C. ñ. sapiẽs frem cã
maxĩa parte copiarũ trouisino adoriulẽ
misit. nõ ad tuendos tñ mõ netes sociorũ
ciuitates q; uoluos fr̃a pellendõ hyspa
nia a sorijs ualẽ ipe cã ad omẽdũ exigu
os copijs gentiũ repetit. eo cũ p̃ueniũ
erat exercitus utrãq; defessus cã amb ul ab
duc̃a cã pestis maxĩe uũe cã bõa pte
ad alpes in colẽdũ ea loca gallorũ pue
nit. tũ q̃ hãnibal fama p̃uius quã ad se
mamus nõ terri solz p̃cepta reos erat. tñ
exp̃ pigno uisa montiũ altitudo nimis
celo ipe ũmixte tecta in forma in põi ta
rupibz petrea tumulos q; tota fingere et
boies in tonsi cã multa aĩalia q; gẽa ri
gẽa a gelu cetũ usu q̃ tenẽ fedã trõ
rẽ renouare. erigẽtibz ~~is~~ p̃mis agmĩ ni
dulos apparũt. ũmunẽtes tumulos
monta in strẽtes q; si malleos ceteraq;
res in sedissent cohorti ui pugnã repẽ
te ingentẽ fugã stragẽq; dedissent.
hãnibal sistere signa uibz gallisq;
a dolosa loca p̃missis post q; ipe
transitũ ea nõ ee. Castra mt̃ o fugola
omia p̃rupta q; q; extenuissima pot
uallẽ locat tñ peosẽ gallos aut lane
multũz lingua moribz abhorrentes o
se ĩmisc̃uissent colloquijs montanaz
edoctus int̃ diu tñ obstõ saltũ nocte
in sua q; q; tulabi tecta luce p̃ima si
bũt tumulos ut ea pte atq; int̃ diu
mã pangustias fauitus eode dem simla
co aliud q; q; p̃buit. o sũpto cã eodem
quo q; stãt loco castra q; mumuissent
ubi p̃mũ tu gẽtilos tumulis mõtanos
occupatos q; sensit custodias plibz igni
bz q̃m. p̃mũ manẽtiũz in sẽm facis im
pedimenta q; cũ equite relictis. ~~ma~~ magis
ma pte peditũ ipe aũz expeditis ad
ẽmo q; q; uiro rapidũ angustias e
uasit. — Hos q; ipis tumulis q; hos
tes tenũãt cõfecit spa. dein luce cast
mota. q; agmĩ reliquũz incedere cepit
lã montium signo dato exaltell' ad
sta rẽm solitam q; uenerant. cũ repẽ
te q; spitum tumultus alios arce occupari fuga q;
capit. ~~ſ~~ imminentes alios uia transire hg
tes utrãq; simul obiectares oculis ac q;
mobiles animos perterr. Dein utrinq;
prarũ q; in angustias suos q; impetu ipo simul hostes
inisceri agmĩ urbe equos maxĩe q; stimati
quib; quia pdoctos esse rãpti pulsis rupibz
uirẽ inua ac demia assueti decurrunt.
Tũ uo simul ab hostibz simul ab omi q; parte
te locorũ penit oppugnatũ. p̃lusq; mt
ipsos sibi augz terrorem ut pdicto p̃uius
euasẽt. q; cũ cã hostibz cõmiscẽt. eq;
maxĩe infestũ agmĩ faciebãt. Quo rebz
meorib; duplicibz dissentionibz q; ne
mora ~~ꝛ~~ repausse ecce nalleos augebant
timorẽ p̃cipitabãt. Octo fere aut nulla
ti ordo stinati sunt ut strages gẽ gẽtem
simul hoĩm ac sarcinarũ oes gñs face
rent. multoq; p turbã cã pcipites dirup
teq; utrãq; angustie cẽtrũ in medio. alti
tudo deiecit. quo fere carnatos in ru
ine maxĩe in unita cã humilib; detolle
bant. q; q; si q; q̃ fedã ruina erat stetit et
patrũ p annibal ac suos otamurt. ne timi
dus ac trepidatorem augẽt. Dein te
pore p̃ mt̃ rupi agmĩ uroris periculũq; esse
ne exercitus impedimentis excãtũ nec q; q;
incolume tuto duxisse t̃ deinde. Ex ti
one loco. q; cã impetu ipo fumosi hostes
ipe quo q; tumultũ auxit. Et his simil
tudo monstro tpus post q; ñ libata tamẽ fu
ga montana q; erãt sedatis nec penitus
mõ. ſ. ipe sil ẽcõ mota omẽs trã sollicita ca
pellũz utrãq; cas ei regiones erant uicos
q; arcẽ rectos capit q; captiuos ac pecõ
bo p tradũ exercitũz aluit. Et q; nec mo
tamus po pulsis nec loca magno opere
impedierant. aliq; ĩtus eo tradus inue
nõ fecit. Quẽtũz urbe ad freq̃tẽ cultoribz aluz ut int̃ mõtana ppli. Ibi non
bello apto ſ. finos arcibz finitos tenẽ ꝺ
firmo ẽ. ipe tam uẽtus magno natũ p̃n
cipes castelloz erat. eos ad pemũ nec
uitat alienos malos utili exẽplo doctos se
meo rantes amicicã malle q; ñ uẽ expe
ri pernoui. itaq; obedient. ñ pata facilis
mo. cõmeatũ ũmũ q; duces. et ad fines
p̃missos uiz obsides accepet. multis nec
tenẽte dicendo nec aspnantes. nec repugnan

apro hostes fieret. benigne cū barbaris
obsidibus quos tulerant acceptis. cōmea
tu quē sua ipsi retulerant alios neq; qm̄
ut mr̄ se pyratos. spōte adgm̄ ducēs co
rus sequē premū adgm̄ eleuauit. acquie
erunt. sp̄e post cauendo. pditus arcū
spectāq; solicitudo. omīa incredibili ubi
tate gliciē in una exparte alta sub recta r
nigo mons sup̄ imminēte uicinā eruptoq; exī
frons barbari a fronte. a tergo cohī omn
mio cum impetu q; potuīt. sarta ingēcia a ag
mē reuoluūt. ocurrēq; ab tergo ino hō
mū urgent. ut seos ipsa pditus acies aut
dubiū fec. quin nisi firmata extrema ag
mīa fuissēt. ingēs omeo saltu accipieda r
claues fiāt. tunc quidq; ad extremum
pculi ac ppe pruptē ueniū ē. nā oīs aīe
tarent. hūilis dimittē adgm̄ in angustī
as. q; nō ut ipē equitib; p̄sidio erat. ita
pditis quidq; albīgo auxilii reliquerē
turs. antea pobliqua. non tam eruptio
medio agmīe. nā in sedere. sl occupa
hūilis fine equitib; atq; ipedimēto
acta ē. posto die ia. seginno mr̄ aurēli
ly barbari simete copie. salt. atq; aut ri
ne clante. maiore tū impetu. q; hoīm
pmice. supatis inde mōtanis. pinciores
ia. gladiorum. magq; telli more. excur
runt. nō ip̄m. nō immo ipsum agmē
ut undiq; aut loco aut opportunitate tu
ret. aut p̄silii mora tuc. alioq; ocia. si
ne fecissent. electū sic. p̄cipites. pcus
sua. magna mora. agentium. ata. tūtū
ab hostib; quacūq; incederent. q; sine
ado. cum ipōs. metus erat. agm̄ p̄cedēt

Nano die ingī. alpes. pruinis. p̄
ma plenaq; tūres. quos aut ducentū
simo aut. vi. fuisse hoīo. ēt. teme. itte
uallos. ac. iectātib; ir. fact. elicit. Bruns
ingo. statua. hasta. scissa. q; latere. ac
pugiūcē. quos. tota. militib; munitaq;
alioq; que. plapsa. in rupib; erant. sequē
te. uestigia. agm̄is. mansum. pueniē. fes
sis. tedio. tot. malorū. nūs. ā. ē. casus.
occidente. ia. sole. ingiuriaq; ingētē. ter
rore. adiecit. ponīa. nūe. oppletq;. — sū
signo. p̄mā. hiemē. motus. segnat. agmē
incedēt. pigritia. q; desp̄atio. molim
multū. erant. et. p̄silios. signa. simulati
sp̄ mūtatio. quedā. iūlonge. ac. late. q;

p̄spectus erat. consistē. in silis. inutilib; ya
ha. ostentat. si. b. recto. ad primos. montis. ē
cūp̄ramos. cāpos. mensq; eos. tū. cōsecn
te. nō. ytalie. mō. si. ā. inb. nāme. ceta. plana. ac
p̄cliuia. fere. uno. aut. sūmo. alto. plio. aut. ē
q; ap̄ ytalie. ūmagū. ac. posse. te. hi. uti. uro. p̄
cede. ūm. agm̄. cep. ā. mich. hostib; quid. p̄
parua. fiunt. a. peccōē. tēptūtib; cetiz. it
mitto. qm̄ ut. ma. sterili. fiāt. ut. plāga. al
pīs. abytalia. sic. ; breuiata. ita. a. recto
m. sūt. ro. fficalui. o. fiunt. Omīs. ei. ferme. m
q; scopo. angusta. lubrica. erat. ut. uix. sus. h
ne. se. alapsu. possent. nec. qui. paululū. ty
tubasset. herere. afflictio. uestigia. sino. alij
q; sup. alios. q; uolūtata. in. hoīes. occidēt.

Ventū. deīn. ad. multo. angustiaz. ē. rupē
atq; ita recta. ut. nec. sustinēdo. egre. ex. pedi
tus. miles. tēptabūro. manib; q; reptans
nitebat. ac. stirpes. ceu. cōmūes. deprehē
tē. se. se. posse. fidā. loco. ia. ā. sūm. scopū. recēti
lapsu. tre. ī. pedituo. mutuo. ille. ad. medi. ū
attritus. me. obstitio. erat. ibi. uelut. sua
ad. finē. me. hunc. eq̄ntes. q; stuti. sset. mutu
ti. hūilib; quo. eo. magis. eret. agm̄. nūtiat
rupē. muta. ee. dig. fflio. deīn. ipē. ad. locū
ut. sero. iz. hunc. dubia. reo. usa. qui. p̄mia
q; ei. nec. ē. tu. ā. ia. q; nō. no. loco. ambitu. cir
cūdonet. agm̄. ea. nō. ita. ut. sup̄abil. fiut. ad
cū. structem. nue. intacta. nona. modice. t
altitudo. cet. mollib; pulte. facile. pedes
igrediētiz. m. sit. ferunt. ut. nec. tot. uoīm
mūtoriz. q; in. cep. stit. ona. lapsa. ē. p̄ruptq; q;
gla. ac. fluctem. q; late. liq̄scētio. nimio. in
gredient. et. ubi. luctato. erat. ut. alibi. ta
glacie. nō. recipiente. uestigiū. sim. pma. cū
pede. se. falleret. erat. seu. manib; sacro. fendo
seu. genu. ad. nixus. set. ipīs. ad. minimo
plapsio. rūm. cōmunis. erat. nec. stipes. q; ad
uentores. ue. ad. q̄s. pedē. aut. manū. quis. q; ā
eruti. posset. erat. tū. ilem. tū. glacie. tū. hūida
q; nue. nalurta. hēt. unita. secū. ad. ut. erat
tōsū. et. tū. ut. sima. ingrediēta. nue. et. q; plapsa
iactādo. gradū. in. gradū. ed. o. ungul. penic
p̄frigerant. aut. plaq; uelut. pedica. tapta
herebant. in. duri. q; alto. occulta. gla. ce. sub
te. nec. quicq; in. sitio. atq; hostib; fatiga
tio. castra. mouēdo. potuīt. regi. tūe. ad. lo
ipm̄. locū. pruga. to. tū. mutuo. foci. et. ro. um
atq; eg. et. roiz. fuit. hinc. atq; rupē. mum
entiz. p̄. q̄m̄. nia. una. ee. potat. militēs

p̄ hannibal inde
ytalia.

ducti cū cōcedentiū cēt saxū arborib⁹ cēa īmā
nib⁹ deiectis dem̄ catiaq; ip̄sius ingentē
ligno rū fuciunt eiq; cū q̄nis nēti sep̄tu
igni faciēdo & cohorta cēt. Sic cēdūt arbēcia
q; sacra in finib⁹ acero putre fa mūtis ita ter
rā mōcchio rupē ferro parto int. molli
untq; antiquitib⁹ mochios clinos ut non
mūita solū. sz elefāt. q̄ dechua possint
Cūa trouū arta rupē. o sūptū mūita p
pe fame assim ebant. Nulla eis iē cacu
mia sūt. sz siqd ē publicū obmuūt mūeos
fiora ualles aprica. quo fāt colles hūt
mollia. q; ppe silua. sz hūāno cultui digna
cā locā. Sbi mūita s̄ pabulū mutā. q; ges
Al' munierāt mēdo fessis hoīb⁹ tota tutio. Inter
ro plamī descēsus. locis molliorib⁹. et
f. 29. accolarū ingenijs. Hoc maxīe mō in v
talia p̄uentus. ē. quīto mīse a carthagine
nona. int quā. antiores sūt. xv. dies al
pib⁹ iuga tis. Quīte copie tūs. Hāō i ytu
lia hūmiliū fiūnt neq; int antiores
status. Q. plīmū. Camilla. pedrtū. exē. e
Nota copias hannibalis quitū fuisse. scribūt quīmīmū. xx. pedi
tū. sexcentū. Ll. annus alīmitus qui
aptū se ab hānibale scribit maximus
antiq; mouet me. n. ofīcēt. mīm. galli
ligurū hāc. atticis. cū his. lxxx. milia pe
ditū. x. equitū. adducta in ytaliā ma
gis afflictā esse ūisimus. ē. tota quidē
Taurinī. tores. ō. exīpo aut. audisse hānibale. p
qm̄ redanū tūs. ierūt. xxxiij. milia hoī
nū. magētēq; mīm equoī. q; alioq; īumē
torū amisisse. Taurinis gall'. q̄ pria
genis erat. in ytaliā. trāgsso. ro. cū. inter
omēs ostat. eo magī. mīror ambigi. qua
nā alpes tūs ierit. Tuīlgo cēt. pēnino
atq; inde nōmē. Cuīgo alpū. nr̄ūtum.
tūs gallūs collū. pēnino. mons. ingens. dicet tūs
sisse. qm̄ amīo saltus eū nō mthannino
fit. p saltus montanos. ad libuces gallos
deducūt. nec ūrile ē. ea. cā. ad gallia
patuisse. itinā. utiq; atq; pennīnus fuīt
obsepta. gētib⁹ semigēmānis fuissent
Hercule mōtib⁹ his siqd̄ fōrte. ro. mo
net. ad trā. situs. penorū. s. dicto. sūmo ac
in colle iugi. eius. mons. in. dī. tūs. Hannibal. q;
unsimo. sūmitū. iticē. pēnīnus. mons. tam
appellat. p̄pter. tūme. ad. p̄cipia. rerū. ta
rūm. q; p̄tūme. gentis. ad. usus. in. libro. ro
mont⁹. bellū. erut. sūmāē. exercitū. hāni
bal ut parti alti auxilio cēt. nūr efficiendo
maxīme sentiētē. ocia. aut. mala. nō pot
at. cūi. erut. ex. alpe. copia. ex. copia. ad
tus. exulūnie. talesq; sequi. tur. q; ppe eff
tata. cōpa. uāle. monāt. Ex. p̄cornelio
o. silio. cū. fiunt. ai. pisis. nam. by. uem. sz. ex
ercitu. amanlio. ar. liaq; accepto. tyrone. cū
nouus. ig. mīs. tr. ep. tro. ad. patrū. festinādo
ut. aī. hoste. nō. dū. refecto. manū. sereret. si
cū. placēcia. ō. sili. uēit. ibi. exstatibus. mo
nat. hānibal. thurinoz. ūq; mīa. utrīq; cap
gētis. sue. ei. q; nolētis. iamicā. nō. nem
ebat. mī. expugnabat. Iuuenes. sz. sibi. non
metu. solū. sz. nolūtate. gallos. accolas
patrī. mī. eos. circū. spectantes. refectō
tpe. subito. aduētus. ō. sili. oppīdi. sz. hān
nibal. mont. ex. thurinis. mctus. q; patro. se
quieda. cēt. gallos. pūtī. cē. sed. ad. eos. nitus.
iā. ppe. erūt. ī. ō. spectu. exercitus. q; uenīūntq;
duces. sic. utiq; int. se. nō. dū. satis. noti. ta
iā. ibi. tus. utiq; q̄dā. ānimittē. altinoz.
hānibal. q; p̄ūnes. iā. aī. sagūti. exerci
tz. tell. ebetrimū. erut. nom̄. q; ī. pcēm. hā
nibal. cōpo. q̄. ad. uisus. sē. duxe. portissimū
lectus. cēt. pūtē. unū. ē. delect. et. iuuen
ant. it. se. opīnicēm. scipio. q; rel. ict. i. gal
liā. obmus. fiāt. ī. ytaliam. tūs. gallo. han
nibal. i. cona. tū. ad. q̄. tui. ci. cēdarūt
alpiū. q; essūt. ecti. pauit. tūs. scipio. p. duī
tui. ecit. q. ad. tiāmū. amnē. motio. castro
p̄q̄m. duceret. ina. ciē. ad. ex. tūcoz. ūm. ut
tāle. ōzionē. exoz. sus. ē. Si. erz. ex. tū
milites. educēz. matiē. q̄. in. gallia. mecz
habu. sup. sedissem. loqm. ap̄. uos. Quid
ei. ad. hortāi. refert. aut. eos. equites. qm
equitū. tūm. hostiūz. ad. redanū. flūm. aut. ad. e
ē. uenissent. aut. duo. legiones. aī. quib⁹. fi
gientē. hīc. ipm. hostē. sequitus. o. fessiēm
celetis. ac. terra. cātis. ctam̄. pinctoria. t
balm̄. nīc. q; ille. exercitus. ut. pame. p̄mīn
e. sēptuo. ibi. aī. fiē. ī. scipioē. meis. anc
piatos. rē. gīt. ubi. eū. gētē. senatus. ppl's. q
ītamis. nalmr. Ego. ubi. o. sili. ducē. ad
uisus. hānibalē. ac. penco. exercitis. ipē. me. i
huc. nolūtano. ctam̄. obtuli. nono. mpi
tor. apī. nonco. milites. p̄ncipi. ubi. facie
ta. sint. ne. gen'. belli. ne. ue. hostē. ignore
tis. aī. his. ē. nob. milites. p̄fugiatoī. quo
tīa. manq; p̄uore. bello. uicissitis. q; quib⁹
stipēdiuz. p. xx. ānos. exercitio. aquilo

Al' p̄sēti

f. 24

Oro. scipi
onis.

aiptm̃ bellu pm̃a sicilia ñ sardiniã q̃ bello
erit g̃ uix ce annis hic nobilissq; aĩ oq-
mercatu y cultio cẽ solu nec mĩo alli qua
antẽ ut fiq; necesse ẽ pugnati sit eos qui
pugne ẽcertu in colum̃i pugnã tetẽdẽtiũe
eos duabꝫ partibꝫ pedituũ equituũq; strui
tũ alpinũ amissis qui plures pene pierunt
qm̃ supstint plus spei nactos cẽ/at ei pau
ci quite sisti fugientes ad suos corpibꝫ quo
rũ ipsa ac urbs nra sustinẽ uix sufficiebat
fit effigies immo ũbre i domũ fame fri
gore ilumine salce euecti cotusi ac debili
tati mr̃ sua ruperoq; ad hec pnsth grauis
simue ingentes uenti nũ ina tẽpestate q̃ si
sata fiuctuq; arma clangor ac tubi eos eq-
uũ hec equite cũ ẽ pedite pugnã ethos reli
quas extremas hostiũ nõ hostẽ halebit̃-
ac mch magnitudo nec imaginẽ ne uos cũ pug
nam̃o alpes mansse hãnibalẽ in ẽtum:
sexta fortasse tẽpestas fecit duce
ac ipso deos ipos finẽ ulla humana ope q
mittẽ ac p fligatũ i bellũ nos qui fin deos
molati sum̃ omissiz ac pfligatũ q fligẽ
nõ uicerunt q̃s me hortatore cũ magn-
fice loqui extimet ipm̃ alit affirmẽ uicturi
riy spamq; pmissa nra q̃ nostra pfectis e
nũ ai exercitu. in uestrã fidem. recolly mei pati
pẽ ac picili socios hẽm̃ ita forte ut alẽ pecu
qm̃ hãnibalẽ hostẽ minorẽ aut dubie uol
lẽ bellare cũ ai sp̃ uehementer manibꝫ gallie bo
rũ ac fama hannibalis hostis intrauit egressus
primus equo tetigit ac reclamãtibus omnibus
eqstris plus cũ parte copiarũ q̃ sexta ipa
rũ fortuna tota tẽ hostẽ fixit pedituũ ag
mẽ q̃ sine cede fugientiũ rupti agebatur.
q̃ ad sequẽtiũ non potuit̃ rex regere ac ona
neos erat. quippe maxime celeritate potuit turbo
nis ictus quisq; ceruicibꝫ suis ruentibꝫ alius obru
uos fuit hunc tumultu hostis utrinq; cũ decem mare
etiam q̃ pulsus sit ac fusse introrsus accipere
simul et fugientes eius. a tergo esse ac the ac circa
nedũ. Expiri uidebat uiros alios ẽte repente
carthaginẽses deos p. xx. annos tacq; ecdicit an
te sit quisquam ad eqstres pugnas animũ sua q;
quos ab ortu duo tẽpestates tenuisse esth
matis cum hostibꝫ utrinq; simul ad hec sit cum
ituũ iuuenis hercules utrique ferat an uectigal stipẽ
diarius q; fuisse. p. r. a pẽ relictꝫ quẽ in
sagitum̃ sceleris agitum̃ et respicere. p fec
to si no patriam uictã tot̃ sui ẽte parẽtes

a fed ad amicos septa mãn quo ussimo ag
sile mo pstitũ tedixit ab urbe quin gra
ues impositas uictis carthaginẽsibꝫ legẽs
fiemẽ meritoq; accepit. qui tot ad deos sta
tua qui stipedium pp. r. roẽ pactus e. situq;
nos ego militem nõ eo solũ a deo quo ad uis
alios hostes soletis pugne ueli si cũ idigẽ
tes q̃ tũ atq; ut uelut si huc uictus
ũros arma repete. ad nos fontes uiam d
ut urbe claudo ultio supplicio hãnibalis fa
me sitis ferro classem uictrẽ sanguinẽ
tumultũ atq; ut paucos dies sim̃ ullo ẽtamen
ne carthaginẽ tele ueiam tectum pẽatibꝫ
emissimus erobsidibꝫ pacẽ uictis fe
cimus, tutele mee tem̃ tuxim̃. cui affixo i
bello urgentibꝫ hostibꝫ ipsis finibꝫ suis ne
ne sequtes oppugnatuz patriz uiruz ne mul-
atq; ultima precore tuis bonis. q̃ nos psalu
te cet animi nõ tepossone sicilie ac sardi
nie tequibꝫ quisq; agebat. si pyrrhus no
bis expugnatis nec ẽ alius ab egeo exercitus
qui nos uicam hosti obsistat nec alpes
alie q̃s diu stupuit opus nouum possit pse
uia hic ẽ obstandũ milites uelut si an
mũna menia pugnem, unusquisq; seni corp,
suis si cõiuge ac liberis pueis armis protege
putet. nec dẽstimas idiũ agite animos si
cẽ tuẽ hannibalis aio reputet nimis nũc istuc ini
mos scitis pplinq; nãm si qual' uir mo u
nosq; fuit talẽ tem̃ fortuna illi urbis
ac nãm imperii forte hẽc apud nostros fuit.

Hãnibal uelut pulsus equis in ripã ad portum
tot milites ratibus circumuectus ad spectacu
lum captiuos mortuosq; uictor in medio
ostentauit. arma sq; gallicas ait pedes equi
pectus stragẽ interpẽ uulnus quo unusquis
senatorẽ. armaq; requisitor accepit. de
clare fert pueltz. Cui ad unum omnes fremẽ
nãq; possent. q̃ delecta esset mitto sortes si q̃s
q̃ eis optabat q̃ fortuna iuuo etiam̃ legere
ret. quasi sortes exercitui. ala crẽ mitt̃ gnatu
latos gaudio exultãs cui sin mortis pri
mos aiam rupti capiebat. ubi uidẽ dimicatiõẽ
his hinc ab aio nõ mitt̃ eum fore in ultimis
hoies erat. sic intuentes unigo mitt̃ ñ
uitetum̃ magis q̃ bñ moriẽtiũ fortuna lan
tauret. diu sic aliq; spectatis partibꝫ affec
tos animos fit cõtinue in ad uocata. Ita ap
eos locutus fert gregẽ hãnibal. sic q̃ ãim
aduertite alienę sortis ex paulo an habuisse ei

Exod. 2.26.

Adiutorio Annibalis.

Exprabat eẽ cap sors
sellã uenire.

tem mor me ertimãra fortuna uñra hab
eritis/nisi nos milites nec ei spectac
ñi ulli figura ue luti imago ure scitis er
at/ac nescio an maioꝛ uñra/maioꝛ eoꝝ
necitates uob qñ captiuis uñis uobi
fortuna arriꝛ tedit/ecta lenaꝝ tuoꝛ
mãia clairoiꝛ tullam ue ad effugiũ q
de nauẽ hñtibꝫ/cta prodis ãnis maioꝛ
ac molẽtioꝛ rolano/atigo alpes urgent.
uix integros uob ac uigiẽtibꝫ ciuitẽ/
uob uis certoũ quit moziẽdũ milites e ũ
pmũ hosti accrisitis. Acaꝺ fortuna que
necitatẽ pugnatoꝛ ipsi ponit/pma uob
ea uictoꝛibꝫ ꝓpoit quibꝫ ampliozã hoie
nec atoꝝ quiꝺ uiuoꝛ tulibꝫ optãe so
leni/si sic alia tñ ac sanctima pareꝝibꝫ
nris erectis/nã uirtute reaipiẽ cẽm
sat tñ ãpla pria cẽti/ꝺ ꝺ ꝓ eam/tot
tuphos pãũ cogestuꝫ possideꝛ to ocr
uiꝛin ai ipis omis futuriꝫ ẽ. Inhuc tñ
opimã mẽdẽ agite/aiꝝ uos bñ uiñtes
bꝰ ãima capite/satis ꝺ huc sua sti solui
tame celtiberiꝫ ꝓ nostris/pecũ/o sceꝛ
to nllim emolumtũ tot labꝝũ picaloꝝꝫ
uroistis. Temps ẽ iã oppulẽta uos ac
ꝺina stipẽdia face/magna ope pria
meri tñ uñis ꝓtot montes fluminaꝫ
tot armatos gentes ẽ in sco/uob
tñ muñ labꝝũ fortuna tedit/hic digi
nã mẽdẽ emũtis stipendijs tabit nec
qñ magꝭ nois bellũ ẽ tã difficile exsti
mauistis uictoꝛiaꝫ fore sepe ꝺ ceptus i
hostis/truentiꝫ ctaue ẽ ctoꝛt. ꝺ melin
ppli regeꝺꝫ/plem monito sit uicti. i
Vitte ꝺ o empto hoc ano fulgore nõis
ram/quiꝺ ẽ illi nob ꝓpandi sit/ut. ꝓ
ãnoũ mulcia uñiꝫ. Cui illa uirtute. ai
illa fortuna tuce ab hercul' colũnis i
ab ocꝺano tinis q ultis tiarũ/prot ferꝺ
issimos yspanie ꝙ gallie ppl os uicẽtes
huc pcessistis/pugnitis ai exitiu timẽte
huc ipsi estute celo uicto arma fessis a gal
lis/ignoto ꝺ huc duca stio/ignoꝛãtiꝫ
ꝺ nce/animẽ ipsoꝝ pros clarissimi im
peratoꝛis plenatũ etre educatũ/omnio
rẽ yspanie/gallieꝝ uictoꝛẽ/cum ñ al
piãriꝫ mõ gentiuꝫ sꝫ parũ q milto maꝝ
gis ẽ alpiuꝫ ai semostri bꝰ ofera/ouce
tes troꝛe exercitus sit/cui siquis ceptis
signis/penos nãno sq/hodie aircatigna

uit cer tñ habeo/utriusq exercitus sit com
siliũ/ego illo patriũ eruditissimo militeo ꝙ
nemo uñm ẽ cui no añ oculos ipe sepe mi
litare aliq ech ꝺeio/faciamus cui ipo rẽ ẽ
uirtutis spectatoꝛ ac testio noti ceptis
locis ꝙ refeꝛte sua possiꝫ ꝺ coꝛ a tñ laurã
tissime. Coꝛ ilites/ꝺ cisti o alũ pmũ/pus i
oñm uiñm quã impatoꝛ pceꝺã acie ꝺ cou
sus ignotos mĩ se ignoꝛãtes ꝙ/quo ocꝙ
ea/tam ti oculos plena omia uideo animo
rus ac roboꝛis uel tamũ pedite gnosissi
marsi getuñ equites ficta ꝺ coꝝ in frea
tos uos socios fideliissimos fortissimoꝝ
ꝙ uos carthaginẽses tũ ob patriã tuob
ntã uirtutissimã pugnatoꝝ/in ferꝰ bellum
i festiꝙ signis ꝺ sceꝺim/in ytaliã tã
to ardentius fortiusq pugnatũ q̃ntoꝛ
maioꝛ spes maiõ animo in ferentis ẽ uir ꝙ
arrogantis/a contoꝛt ꝓtea aios/i itimulat
doloꝛ iniuria indignitas/ꝺ o supplicanꝫ
ꝺ ꝓpoſant me/u ducẽ primuꝫ ꝺei ꝺ
nos omes qui sagunti oppugnassẽt.
ꝺ ditos ultio cruciatibꝫ affectum fiant
crudelissima ac supbissima gẽs sua/
amia sinuq arbitriũ fac/ai quibꝰ bellum
& quibꝰ pace/habeamus se modũ imponẽ
equuꝫ cenſet/arcũ sabit/ne ꝺ uitaꝙ
nos timuis motuũ fluminuꝫ/quo sine ex
ercitum/nec eos quos statuit timnos ob
fuati ne tñ sicios hibiuꝫ ne quo reitibi
sit ai sagũtinis/ꝺ o hibiuꝫ ẽ sagũtiuꝫ nul
q̃n teuerstigio moueamus patriuꝫ q̃ uer
timas pũgnas meas/sicilia ac sardiniã
ꝺ omitteꝝ/ꝺ uspaniã/ꝺ si in celeꝺ o maſſiã
trãsierit/trans cendisse aut ꝺico ouꝫ
o sules hui ãm/in pũ maſſiã altin uspa
niã imsunt. nichiliũ q̃ nob relictũ ẽ in
si q̃ armis nã tuare miꝙ illis timiꝺo
signanꝺus/ꝺ ce/qui respectu hñt q̃ suos
agros/ suã trã ꝓtuta ac pcaꝺa uidẽtes
fugiẽtes/accipient nob nec cẽ fortib
uiris ecẽ. Romũlus mt' victoriã nõtẽ ne
ce ta ꝺ respitõe ab ripis/aut nisse aut
si fortuna ꝺubitabit/ꝺ plio pecꝰ q̃ i fu
ga mortẽ oppetẽ. Si hñ fiꝺei omnibꝰ
destinatũ maio ẽ i/m ꝺicã uicistis mul
tiuꝫ/ꝺ ceptu ꝺ uisceroꝝ/hoĩ ꝺ ons ũnoꝝ
tulibꝰ/ꝺ cruos tatũ ẽ. Dio ꝺ hortatu
omnibꝰ utriq ꝺ ꝺcãme accesi multi ai
cẽt mãm ponẽ ticinũ nũgũt. nitaꝺi

Pad' maioꝛ Padano

Qui Annibal' venit Tyrrhiã co Anno quo Galli vicerunt Romã

250

Punt

ai

qz pontis cū castellū sup̄m ponūt. pen̄ī
opz occupatis hostiby maarbalē cū al'ā
numi' aruz equitby quīgentis atrecpla
tos occor. ſ. p. agros mittit galli' puer
qm̄ marcie mbz p̄nap̄iū qz alios sollici
tare ad defectōem ponte tm̄ ductus ro
man' exercitus in agrū in subitū. q. mul'
passuū. tum il' secut. ubi ambal cast̄
lebat. ken occurrūt qz pe ma' bale equiti
by cū ispectāe ctame cōgeret. nich' umq̄
sat' clam p̄moti nīq; ad colūnā eos mili
tes tuos uocatis etu p̄nia p̄nūciat ī
quoz̄ ispe pugnā erit. agrū se se tutiz
ee inimi. a affrica y̆spania ū quisq; ue
lit ī mūnē ipi qui accepisse lubeq; qui pe
cūiaz qm̄ agrū malunt sibi esse argēto sol'
tū. qui soc̄oruz. aueos cōtinginē les
si uellēt potatē tūruz. qui tonos red
dere mallēt tutiz se opā ne cui' sui oz
ppluū mutatū sēt fo tuna' ee uelle ser
uio qq' tonos p̄secutis ubiq; ppōit. bi
naq; p̄lia mā ap̄ia' dimis se rectiū
eaq; ut tuta p̄ta starent. fore agrū leua
mañ tertiū. ſ. reuocāeos si falleret ionez
certoeq; pcatis deos tta se mactarent
que ad medū ispe agrū mactasse. a fin
pcatōem cap̄ pecudis sacro eluisse tutz
uos deos uelut duos auctoby in spē sua
quisq; acceptis tonos re. qđ nō dū pug
narent ad pcīēda spolia rāti pluim
mo ab oz. una nocte poscunt. ap̄ tonos
haut qq' tuta ala actos erat sup̄ cetā re
cētby. ī tutos pdigios. illā. q. hasp̄ intrau
at castra. laniatisq; obuijs ipē in tac
tuo euasat. exanī a p̄si marbore p̄ton
o simulēte. sed at. quiby p̄curatis scipio
cū equitatu iaculatoribusq; expeditis p̄
fectis ad castra hostiū. exercitus ppīquo
copias quīte. ut cū gnīs ēent ut speculā
tuo obuiā fit ambali. ac si cū equitby
ad explorāda loca. pgisse. neue alt'
nos pumo. uelut occīsor. deum in cessu t
tot hoīnuz. equoruq; cruento paulī sig
nū ppinq̄ tuz hostiū fuit. ostitit utruz
q; agm̄. ac phio se se expedierat. scipio i
aculatores. ac gallos equites in fronte
dcat. tūmos soc̄oruq; roboze o fuit. in
subsidio. ambal' frenatos equites in
medium accipit. cornua numidis fuit
ure diu clamōe sibilato iaculatores. ac

fugunt. nec subsistere ad sum acie. nec
equitū ctam̄ erat aliq̄diu anceps. tem
q; turbabāt equos pedites. ut mmixti mi
tio labōtby et equis ante desiluētby ui
sucos p̄mi cōmuētes uidisset. ita magna
ex parte. quoq; pugna erat. docē numi
te equi sōmby erāt arcūnecti pauidi.
abigo se omōuntis pauor p̄cipit rā
nos. ac utq; p̄mozē. ostil' uulnuo p̄cu
lisq; sīmilis. ni p̄mū pubescētis filij.
pulsatū hic erat. inuenis. pene qui se p̄
fecti hi cetelli laus ē affricam. ob eg' gia
metonā tel' ūmbule. ac pēsis appellatus
fuga tū effusa. uacuatoz̄ marcie fuit
quos p̄mos nunte. ī una fuit alius. ac tus
equitatus. ostilē. simedū. accepā. nō ānī
mos. sed. ac. opibus sinis. pte gēo. in castra. mus
trepide nec effuse eodem. ac reduc̄ est na
ti cornū. ostil' de uno ocellato. ac fuit natōne
ligurē. delegat. malum̄ equino. de filio ne
ruze ee. qq' plures tradūte. ac tōes. sed. fi
ma obtinuit. hoc p̄mū ci ī humbule. pli
uz fuit. q. facile appāuit. ac equitatu. me
liozem p̄mū ee. ac obuios cōspos. patētes. ostes
fuit. int' patū. alios. qz bello gerēdo. romā
nis aptos nō ee. utiq; p̄ma nocte. ut filio
militby. uasti silēcio colligē castra. abi
ano motu. festinatīq; ac pauoze fit. ut mi
tibi quib' iūxit. flumē. nō dū resolutis
fūi tumultu. atq; insectatōe hostiū. copi
as tricet. et primo placēti. p̄ueniē. quā
satis. sat' erat. humul. abigano. p̄fectos. ni
ad' moratiz. in cursore. ripā segnitie. i
mitē. soluētes. cepit. tm̄ fine. ponte. non
potuit. ut extrema. resoluta. erant. tota
nte. ī flam̄ agm̄ labente. Celio auctor
ē magonē. cū equitatu. ac hyspanos pedi
tibi flumē. exemplo tuū. sua. tulisse. ipm̄. hu
mule. p̄ ripā. ora. p̄uiatu. ac. ita. ī. ī
duxisse. electum. trōm. ac. ome. ad. sustinē
dū. impetū. flumis. oppositos. ea. pitate
animo. eius. usus. fecit. illa. q. equites. eo
animo. equisq; salmo. tā. iuz. flumis. ī
siluisse. ī. ille. ē. ut. iaz. hyspanos. omes. ī. fla
ti. tū. sueūt. ī. ter. eos. ī. multoz̄. ī. dies. ī
aruz. tū. p̄uiatu. pter. da. fluūtiq; ē. ea
tus. cū. is. ped̄. mitis. tra. duci. posset. pos
tioz̄. ab. ō. me. auctoz̄. fuit. qui. bitu
o. uix. lēuz. rato. ī. ī. gēdo. flumē. inuen
tū. tra. duūt. ea. cū. magone. equites. hyspa

Affrica. a p̄fec
bellū. cartagīēse
si. fi. d'omēs
scipios.

.ii. neq;

f. 15

lup'

ſlice

Bellū gal
cū sup'

f. 29.

norũ expeditos p̃mi sſos/dñs hamilcar arta
fluuiũ legatõrũ gallorũ hũdi certos mãda
tis trucidat. Ipse uero pedituꝫ agmẽ intimꝫ ma
go equitesq; ab tergo situ fluuius dicti uni
uersũ placẽtia ad hostes cõpellit/hãnibal
paucis p̃t die hẽy sex milia ad placẽtia cas
tra ꝑmittit. Postꝫ die in spectu hos
tiũ acie directa pontẽ pugne fec. Insequẽ
ti nocte cedes castroꝝ castris tumultu ci
ere maiõ alaurrhatõrũ gall' tũ cẽ/ad
duo milia pedituꝫ ꝙ ducẽti equites ligu
ly ad portas tricastinas ad hãnibalẽ trãs
fugiũt. Quos pen̄ benigne allectos est
q; spe igẽtiũ donoꝝ accẽsos mandatis quib
q; suas ad sollicitãdos pl̃arũ animos dimi
sit. Capto ꝺe ea re signũ refectionis oĩm
gallorũ cẽ tentus est tractusq; eos sede iuxtꝫ
mẽtã ubie ad arma rumores q̃nq; gẽnis
ad hoc unũ ẽe erant. Tũ q̃ta uigilia nocte
mi sequẽtis tacito agmine p̃fectus ad ꝺ
uãdã fluuiũ hãnibal loca altiora que i pedituꝫ
sunt peõs castra mouet. Omnibꝰ ꝺ otici
mus refellit. missisq; hãnibal p̃mũ mu mi
dos tertiũ equitatu turbatis utrisq; nocti
mũ agmẽ tã iam tota te p̃te suã acie mũna
castra munire ꝺuisse ntes ubi ꝺuisi ꝺ p̃ctus ꝺ
loca omĩa castrorũ inuolo satis dignosce
re p̃uio. tpe tunc emissis hostis ẽ tem ad
hortãdã tã sẽ/ilꝺo tremẽdã rumoꝝ metẽtes
q; castra oppressũ p̃uentos mãtorũ ci
ent tanta fluuiũ inceptos. Sed pone ci
nexatem nullius iuuia ia etãtis nisi pici
nos. Collegã ia ẽ tres ecctũ exsilia au
dierãt tantis expectãtionibꝰ lẽtũ quippe flumẽ
tutissimos statuꝝ ẽ uisus/celeritꝫ con
munũ. nec paulũ amilcar aĩ ꝺ sechisse q̃
uz metola ẽ sitũ elatus tũ angei mopia
q; phostũ agrestiũ mẽtẽ nusq̃ sẽpatis ome
atibꝰ maiorũ rudes exempla erut ad classi
diũ uel quo magnũ frumẽti mũz gesse
rut rẽam mittit ibi. Cũ aĩ nõ pareꝫ spes fra
ꝺationis nisi ne magno pecoꝝ numero aureꝝ
quadrigentos talentis pbrũ ditissimo p̃fecto
p̃sidij corrupto tradituꝝ amilcari classtoꝝ
uiro horreũ fuit pemos sedentibꝰ ad tre
bia inca primos extimoto p̃sidio ut fumꝫ
clemẽtie in primã pio rerũ colligẽtes uehil
lum tũ ẽ/Quz ad treuiã tendere ostẽtasse
bellum. Interim cetera sicilia insulaeq; ytalie
finitimẽtes/ꝺ semp̃ nostre/ꝺ ad omẽtũ

f. 29.

ennos tũ maiorũ treuiã gẽtes/ccc. remos aut
mille armatos/ad tẽpla mãi oĩã ytalica
cartagine sibi missos nouẽ hispaniã/octo ad
sicilas. Nullam tẽmint treuiã finitimi aĩ
tit estus/ad eas cõspectus amissam/q;
naues ab ieronẽ rege syracusano/ui missas
se/qui tũ forte messane erant/similẽ nume
rũ oppressis nullo repugnãte captas na
ues messanã in portũ ducunt. Cognitũ
exceptimus p̃t. xx. naues cum ipis classis
cẽtũ ytaliã missas. R. xxxx. alias. v. a remẽ
sicilia petẽ/ad sollicitãdos uectes siculos
ut libertatis occupãdi spem cum eis/cẽde eatẽ
tẽpestate q̃ ipi defecti forent/eã q̃nq;
classẽ ducatoris insula deiectã. Hec sic
ut uoluit euẽnerunt. Messane enim duo p̃to
rum sicilia erant. Prius ea p̃sidia mone q;
libertẽ firmo teneẽ p̃sidio exẽplo/ꝺ ea p̃to
rẽ ac ciuitatẽ missi legati tribunicq; fi
nes ad eam custodiẽ tenebant. Alia sicilie
uz tenẽ appiani uelli/ed eo p̃posito ut sedi
tiosales. R. dierũ cetera abalienã ad naues
deferẽt/et/cũ signũ tumultus ẽet neq; mora
o sedentibꝰ faceꝫ. Peq; ea cõsilia q̃ exci
pere ut/o spicent ad uetãtẽ hostiũ classẽ
similiter q̃nq; tectonistria/mãti au
sii nauis erãt carthaginẽses ut ad lucem
accedent libertẽ p̃sentiũ ẽ. q; ut ima
p̃nox erat/et sublatis armamentis ueteres.
Exẽplo signũ datũ ẽ expectatis/et/ꝺ p̃to
ad arma clamatũ ẽ. Ui naues cõsentiẽ
tiõ militũ immixto portarũq; statiõibꝰ
parte in naues erãt/et carthaginẽses quia
rẽ fore/ẽ aut ea impatis ciebant. Ut ad
lucẽ portus ab hostium mãt. Deinꝺe ab ea
mãtis cornu p̃te aptã/ad pugnã classẽ
assistere/ꝺ illuc ẽ recepere classem ialtum
ut spatium pugne ẽet. Exortũq; libertatis
naues hostiũ hẽt, nec rẽmi defendere
pugnã. Eminẽtia arta ea ipa loca gestiũ.
Remis fieri/et militũ militaribꝰ ac uirtu
tesũ in altũ euecti/ꝺ rẽmos offere pugnã
et ppiquo uires/ꝺ fẽre uelle/ẽ eluctere
penios. Ante iõ in rẽ gere nauiũ q; quã
uirtutis aut/morũ malle etiam facere/naz
ut/ꝺ ea re naualibꝰ affectis minus instructã
classem ita mopẽ in litẽ halcyõt. Ad hoc
ostium naues ẽet aut q̃nq; par nisi ꝺ arma
torũ/et ea pugnarẽt. Ubi aĩ ꝺ uisi ẽ et
rẽmos militaribꝰ sua auxẽ aĩmis/et puncta

illis immunit. Exteplo.xy. naues primo ce
artū ñcte fugā cepūt. ille .c. dcc.
fuē m nauiby captis militeš naucap ihus
tres nobiles cāthaginēsiū classi mana i
columis una tm pfecta nauis ea q̄q; pū
reducte i portū rediit. Hac pugnā non
dū gnāles eos q; messanā ierant. l. sem p
nuo. filiū messanā uenit. et fretū intrauit
re hiero classē ornatā ob uictā dimicātū sīg
fluscap exercitū ī ptonā nauē grauitate
solutē ai exactu q; nauiby ad ueīsse pcā
tuscap plpū ac felicē in sicaliā transitum
statuīt. rem tē i sile cāthaginēsiū cōtra
exposiūt. pollicituscap ē ut quo ais pōe
bello. p. ñ. nuncio adiuuissē eos senē ad
uitū. Finita uestū cap; ēe legiōiby. 7 sili
lio. secū ap; naualiby. grauio pbrtuīt. grā
de pcliū. ut ubi ad eos uentū ē. q; nauiby
tis ēt. q; uby cū uolēt ty; res fuē nouā
ob. 7 cōsul. nich cū ictū dimisit. qui ubi ue
nit classē petēt. ñ regia cap; classis una
pfecti naues gr̄es ut repugnatū ad ubi
erāt. fusa cap; captis 7 hostiū naues ac
cepe ad ubi eos. 7 sul. ī eronē cū classe regia
dimisso. relictoq; pūre ad uīēdā sicilie
ora. ipe ī sulā melitā. q; a cāthagine ēsib
tenebat. trāiecit. ad ueīenti hal multā gl
gomo filiū pfectus pūsiū cū paulo minus
pugby militū. approūcap; cū insula
tūdit. in post pauco dies redit. ubi
beīt. cap; tuscap; ad o. sile. et a pūre pīm
signes nobilitate inuso sil. coronā uenī
erāt. 7 post q; abeā parte sātis tuta fidei
liā cēnsebāt. 7 sul. ad insulas ubi cam qa
fama erat stare ī puncū classē trāiecit
nec q; sq; hostiū arta eas inuentū. ñ
forte nāuīm sunt. ad uastādū. 7 uilic oīa
repplatoq; ubi omīa. 7 agro uris ē. q; ī tebāt.
7 repetēti sicilia cōs extēplo hostiū ma
gnū ubi omīa sen fuā mittūt. Utcap; a sēatu
tetā sītu. 7 ytalia hūmbal. erat. pō quā cap;
tēpe colloqe ferret auxiliū missē ad ubi
consulto sūt. 7 ancl. cauto. et ātū. et ēplo. ī
nauēs ī posīū. arma. 7 ubi sup. mādāt. 7 insit
secto pōpono legato. cū. xx. et. 7 longis na
uiby. ubi omīa sē agrū. maritima cap; oīa. 7 ytā
lie tuēdā attribuit. 7 ēmilio prox. l.
nauīm classē. Explent. ipe. 7 opūno sicilie
roby. xx. nauiby oīa. 7 ytalie legens. ad ubi
puenit. 7 cū ei exactu sue. pfectus ad urbi
am flum. 7 collegę iungit. cū ad uosti
les. q; quicquid ñ̄ nouū. ubi erat hanni
bali oppōnit. aut ill' copus retenturi posse
rām ubi. 7 pūl aut spē multā alia ēe sati. ad
claratū. 7 cōsul alt' eq̄stri pūlio uno. q; uul
nē sue. 7 minuit. 7 ubi rē male cessit. Recētio
ai alt' cap; fretū. 7 nil' az pilatōem pūcie
bat. q; ubi trebia prodit. agit ē. gallitū
incolebāt. 7 ppotēcū pplorū. 7 cum
ne pūbi guū fauorē aut clubie gr̄ūz. uic
torū spectātes. 7 ubi nāli. nequito mō. 7 mōn
ēnt. equo satis pedites. 7 primo. 7 ais. 7 celeb.
agallico accitus se uenisse. ad ubi. 7 ad eos
dicit. 7 ais. 7 obeā. 7 ā similit. ut. 7 ea. 7 militē ale
ret. duo milia pedituū. 7 mille equites. 7
mīas pūcap; ubi ceteš. quos fuā. 7 gallos. po
pulāt. onse. 7 ubi cepo agrū. urē. 7 ad pudi
pas. 7 ubi sit. 7 gētes. 7 ipe. 7 gallis. ai. ad id. 7 du
bios. 7 ua sent. ais. 7 anci. 7 abanc. 7 ubi. 7 im
ne. ad uū. 7 dicēs. 7 ubi. 7 declināt. legati. cap;
ad. 7 sile. 7 missi. ubi. 7 ubi. 7 ubi. 7

ēē nō ſicuīā ac ſanctimā uictiā attempta
nec hys hibūm hyſpamā petit. ſi ſolo
puīo tuq; iqua gentiū forent pelli nō
nos q̄ſitūm gentes ſatīs mquo pōes nō
circa menia cārthaginis ſis bellare ſoluti
ſi nr̄ant nos pgentes ſuā oſiules oſiula
req; exercitio immedia ytalia paretes
mr̄ caſtra penū qđ int̄ alpes appenni
nūq; agri ſit ſue dictionis fecit ſe hoc
affirmeno egro collegē ſ̄ im pronio ppe
ſcionabuntono agē ſtimulabat. ttpe
ppinquū omnitoniz nē nouos cōſules
bellū offerēt occō in ſe unū uterq; e
glē dū eḡ collega erat. ſtuq; nec q̄q̄
diſſentiente cōnelio pnī ad ppīquū
ctām militēs. Iubz ſanibal q̄ quid opti
mū foret hoſti cerniet nec ullā ſpem
hui relinq̄t temēē atq; impune q̄q̄ oſiule
acturos cū altino gentiū fūma pnī
tem re cognitū pīnī ac ferox ſaret ēē
ferociaq; ſtm pſpo cū pauoribus ſuis
ctām militē credebat ad ēē gerende rei for
tunā. aut diffidebat teme atq; ipūd
aū ne q̄ptimitet tpe ſollicitus q̄ tm
tentus erat dū tyro hoſtiū ēēt miles
dū melioze exercitu imitatē nullā fa
cēt dū gallorū ſi ingent quoū ingē
tē multitudinē ſequebat ſequimos ſeq;
tām q̄ſto longius ad omo trahēt mi
cū obḥ talia q̄ ſpuret ppinquū ctām mē
nūcē ſi ceſſaret. cupet ſpeculatoz eq;
galli ad ea explorandā que nellēt tum
ozeq; unumq; caſtroz militabunt pa
tres pugne ēē rōnēs retuliſſent locum
ſtrenuo q̄ cū ſpectare penus cepit erat
ūn medio nū paltus una q; clauſtro rupi
tam obſtitio paluſtribz hiq; ibz mul
ta ferme uestimentū iungulis uepiū
q;. Quē in equites quoz te gēdo fatīs la
tebroſū locū cū uentus ipē oculis plus
uti hēret loc magem ſiſtere q̄ quiēte ne
ad ſeligere ētento animo et cōſ pedite at
q; equite cū utriq; ad ome rugilia pma
uerās huic corpi animē tpe. Ita primo
miſſus mo rati ſelectio mago ad emt.
roboza uiroz cuo in q; ānibal ſtruet
numoz. nō ais mō nalcatio ſingulis
uobḥ onerēnos extimo manipulisq; ſi
miles uti eligite mago locā monſtra
bit. quē ſi ſtrocatis hoſtē cōi ad hoc

belli artes habebimus ita mille equitibus
magonū mille pditibz dimiſſis humbul
po luce in uiroz equites tm̄ ſq̄ſſos trebiā
flumē ob equitū nubē hoſtiū portis ia
nuas q; ſtratores eliceē ad pugnā hoſtes.
ſilentio. ceni ctām militē ad eclo ſenſim ceuit
flumē pēhē ḥ mātuta nūmidis cetio di
ctis pditū equitūq; pceptū ut pātere
omēs mēnt armatos. ceni inſtructis q;
eq; ſignū expectāē ſēpnūs ad tu
multū. nūmidarū pīnī cēm equitatū
ferox ea pte uīnī cem ſex milia pedit
poſtremo omēs copias ad oēs hoſtiū ia
nuas oſilio ānibal ctām militē. eduxerat
forte lume tpe. ⁊ nūal dies ſilēcio alpibz ap
pēnnicq; nr̄icētio. ppīquitate ⁊ flūmīs
ac paludum pgelidoz ad hūmpū eductio
hoibz atq; equis nō aptō ānibal omō ope
ulla ad arcēdū frigē ad hibitū multū caloz
ſentiz. q; q; aut flūmis ppīquabat af
flabat acrioz flumo frigoris uſus. ñ uicēo
refugientes nūmidis inſequētes aqm
egſſi ſunt. ceni pectoribz tenus. auctā
nocte imbrātū utriq; egſſis rigē oibz
cōpulit. cui ānimoz nūl tmēdoz potēcia eſt
ſet. ſilentio die. q; pcedēte ia die fame. ⁊ fri
gē hānibal intim milites ignibz ani tēto
ria oleoq; pmanipulos ut mollirēt. ⁊ct
ra bo miſſo pcāi captoz ū mīs egſſos flu
mē nūtiatū ē hoſtis. alāc ais copis ip
arma capit. ⁊ tp; matūē procdit. Ballea
res locat ani ſigna leuīē. ai matutinū octo
fēme milia hominū. ceni gīuoz ē ānīs
pditē. Qui utriq; q; roboris erat ſi cōmixtis
utriq; firoz ex. mil. equitū. ⁊ ab cōmixtis in
utriq; parte duīs cōſulēs electāneos ſtruxit o
ſul. et filios ſequētes equites ai abrelis
tentib; ſubito nūmidis ſcauti exti pen
tē ſigno receptui tato renocatos ai rūpe
runt. pditis duo te. xx. mil. nōma erāt
ſoci. ñ nōis latini. xxx. auxilia pacem ā
noz ea ſola ītate mā fat gallica gēs hi
corpis ſtaturē ē pūm. ab alcanibz ornatū ē
omnibz ai maioze roboze legiōes obſiſte
rent reducte pe ſcommeatus eis ānate
ſiſt. Que res effēcit ut equitatu nūm exti
plo urgerēt. Nā ai ipe ia pſe reſiſtent ex
ex. milib; equitū. xiiij. mil. ⁊ ſeſſi pūſq;
integro obruti ſunt. Inſup uehit mulet
racalonuz ab alcanibz directa ad ḥ eleſim

tiemmẽtes abexturmis cozmuly equitũ
naxiẽ nouũ sui mẽ. fecerõt insoliti tritꝫ
fugã late facielũt. pedestris pugna par
ais magꝭ qm̃ uirily erat. qm̃ recens ꝙ pe
nuis pulo añ armatis corpib⁹ inplm̃ at
tulãt. ⁊ iemma fessaq; cõ nãmis arigen
naq; celu torpebãt. festinassent tñ animis
si añ pedites solũ fozet pugnã. ⁊ ꝛ luleas
pulsis equites atulabãt. in lagũa q elefanti
ã in media pedites ãte se stantes aut ꝛmi
go miscebãt. qz similis latebras eozũ ipuiu
pie lata acies ẽ. excozi atigo ingẽtẽ cimil'
mz acciuẽ facẽ. tñ intoꝛ armãtos tanta by
mal' mã sit alĩ q̃dũ simoia acies naxie
pte spẽ oim adiuisus elefantes/eos pedite
adipm̃ leuati. nec ruinis obiectis aditũ
secuti. adiuisos sb̃ caudis q̃ naxie mollia
te nulla accipiũt. fochelũt. aut eripiũt. telq;
ꝑ ia m̃ sinibus stãtes. media acie extre
mã acie similes. cozum aduisus gallos aut
hãdes agi iussit. hãmulis/extepleo aut du
bia fecẽ fuga. q̃ ad ꝛtus nouis clamoꝛibus
ut sua auxilia fiãt uocãt. sta q; cũ hã ioꝛ
bẽ pugnãtes. ximilia fere melioꝛibus/aut
alijs uiuacẽ nequisset. media affringũt acie
q̃ gallicis auxilijs firmata erat. cũ mgẽti
tes de hostili/pte. ⁊ cũ ipis castris rectiuꝫ
ecta. flumine interclusis. ipe pimbꝛ sitis
tecinere possent. ⁊ sua. opẽ ferẽte placẽ
tia. am recto tmẽ precẽ. ples tem̃ in omẽs
ptes eruptiones facte. ⁊ qui flumẽ petiere
aut gurgitibus assũpti sunt. aut mitigati
tẽem mgẽ lied' ab hostibus oppssi. qui pas
si pagicos fugã spargi. ⁊ uestigia celeꝛis
sequẽtes agminis placẽtia. ꝛtemq; alij
tumoꝛ hostiũ. aut celeꝛis. ingẽs. flumẽ fec
tã sg̃ssi. q̃ in castra puenerunt. ibi nimie
mictus. q̃ in tollãtes. frigoꝛes. ⁊ hoc
multos. ⁊ tumẽtes elefantes ꝑe omnes
assũpsit. finis insequẽdi hostis q̃ penes
flumẽ trebia fuit. cuius toꝛpẽtes gelu in
castris recipere ut uno letitiã uictoꝛie sẽ
tirent. sta q; nocte insequẽti cũ ꝑ stoꝛum
rõnoꝛũ castroꝝ q̃ reliq; quã ex magna
pte imilitũ erat. inutilibus trebiã trancent.
adhuc sentire obstrepente pluuia. aut q;
nte amoꝛũ placentie ne quid hostes aut
uulnibus/sentire sese dissimularet. qui ẽ sẽp
penes/tacto agmine ab sapione. ⁊ silẽcio
actus placẽtiã ẽ. pductus. in ꝑto tumulo

tus ceremoniã. nec dugnã. exceptũ habemus u
na colonia. ꝑ nec/romã cautius tuꝛ. ecdẽ
datee platuꝭ ẽ. ut ia ad urbẽ ramã ad ec
rẽt. in festis signis hostẽ uenturũ nec q̃q̃
spes aut. aduẽtus ẽ. q̃ portis menibꝰq; ui
arcentibus. cõsule attiliano. uicto alter
exsilia reuocato duobꝰ. ⁊ siluis by duebꝰ
siluãtibꝰ. excitis. uictis. ⁊ dubꝰ. ⁊ ꝛ
q̃ legionibus alijs. ex. q̃ arcẽsentes. ⁊ ꝛtu
sempꝝ. ⁊ siluã couexit. ingẽti pulꝛe. ꝑ ssi
sos. ꝑ ssiz. ad ꝑtã. ꝛtumq; hostiũ. equites
aurtacia. magꝭ qm̃ ⁊ siluis. aut spe fallẽdi
resistẽdi ne. sino fallẽtes. ⁊ a sg̃ssibus. ad ꝑ
ummũ. maxie. in ꝑncipia. ꝛtoꝛ. ⁊ ut omnia
⁊ siluãibꝰ. hãtibus. ⁊ hibema reduxit. ⁊ ea. ⁊
siluas. ⁊ ai. ⁊ ulumus. ⁊ ⁊. ⁊ flamineus. ⁊ etiã
⁊. ne hiberna quidẽ tãmis quieta erãt
ingãtibꝰ. passiz numꝛis equitibꝰ. q̃q; hꝭ
impedimẽta erãt. celtibio ducẽte. ⁊ ꝛ
q̃s ꝑtes naues subiẽrãt. Tempuꝭ ipe pla
cẽtia cã fuit. ⁊ q̃q; magno numine. ⁊ ual
to firmatũ ꝑsidio. cuius castelli. ⁊ ppugnã
di spe. cã equitibꝰ. a cleuꝰ armatũ. ꝑfect
hãmulul. cã plimũ in celãto icepto ad. e
fum spei habuisset. nocte ad ꝛtus no fefel
lit. ingiles tãto ꝛepete clamoꝛe. ⁊ subla
mis. ut placẽtie quoq; auꝛoꝛet. ⁊ utq; aim
equitatu subluce. ⁊ siul ad euentu ssio q̃ꝛ
to agmine legionibꝰ sequi. eq̃stre. ꝑ uiũ int
mm cõmissiz. mq; q; anibꝰ. ⁊ aut pugne. ⁊
excessit. pauce hostibꝰ. ⁊ iecto defensum
eq̃gie ꝑsidiũ. ⁊ punctoꝝ inte. dieꝝ. que
te. ⁊ supra. ut uxdũ sat' parato. nullne re
uocatũ uias tre ꝑgit. Tepoꝝ. ⁊ a cã
gallico bello. ⁊ fiat. mmi tũ. ñ. locũ. ⁊ ꝛp
tauant. accolemnati. utriq; exstinctum
ꝑhos. ⁊ ꝛtoꝛ ꝑplatoꝝ. ⁊ eo. ⁊ pleoq; exigẽ
copulat. hi. gnã. ⁊ inlitteratoꝛ fama. ⁊ pi
gre defensi. ad placẽtiã accẽsa. armis. ⁊
reptis. obuiã. amnibꝰ. ꝓcedit. magꝭ agmi
ne. q̃. ⁊ ace. ⁊ ma. ⁊ ẽnt. ⁊ ꝛ. ⁊ ai. ⁊ exalta. ⁊ pte
mdi. ⁊ ꝑ. ⁊ modita. ⁊ turbũ. ⁊ ẽet. ⁊ maltiz. ⁊ redux
militi. ⁊ dua. ingles. ⁊ ẽs. ad. .ccccv. mil'
hoꝝ. ⁊ a. ⁊ ꝛtio. ⁊ fusa. ⁊ fostrẽmo die. ⁊ de
ditõe. ⁊ a. ⁊ ꝑstoꝝ. ⁊ ⁊ mẽma. ⁊ accepe. ⁊
missiq; ãma. ⁊ ãte. ⁊ ai. ⁊ deo. ⁊ paruissẽt. ⁊ sig
nuz repente. ⁊ uictoꝝ. ⁊ a. ⁊ ut. ⁊ ⁊ q;
⁊ a. ⁊ ⁊ urbẽ. ⁊ ⁊ pent. ⁊ nulla. ⁊ q̃. ⁊ ⁊ ⁊
re. ⁊ ⁊ memoꝛabilius. ⁊ ⁊ ⁊ uictoꝝ. ⁊ solet. ⁊

placentia.

Castrũ q̃d

pmissa clatoes ē atoo omīs librōm is au
delitatiq; im humane supbie editus in
mīsos ē ex. Hec fuere liberne expedi
ones hānibal haut longis iñ tpibus an
m tollabria frigora erant quoes milti
tata ē raro prima ac dubia signa uert pfec
tus eohibuis ī cetrumq; duc eā quoz gēi
tēs ic gallos ligures aut ii aut uolū
tate ad iungendū uīo cū semite appenni
nū atoo atroz tēpestuo atoo arta ē ut alpi
uz fīmitatē ppe frāgant nēto metu imb
ā pferret impū horā pīq; aut arma obi
mittentiq; erāt. aut ce cū tēto ūi ce ī
tozti affligeluntr obstitē. Dein cū iā spm
inclinaret nec reqpāē aīaz finet aūsi a
uēto paruip osdere tū o mgēti sono ce
lūz strepe. cant horrēdos singoz es mira
re ignes captos auribz q oculī metu omo
torpe. tātem effusō imbre cū eo magis
attenta uis uēti cet. apollo quo appben
si erāt loco castra ponē necessū uisū ē. Io
uō labozis uelut dem tegte uirtutiq; fuit
Hac nec explicāe quicq; nec statuē po
tant. q statutuz cet imanebat. omiā per
turbante uēto. tū pīete. 7 mox aq; leua
to uento. eo cū sup gelida montiū ca cuiā
octa cent. tm uix ose gressum o ceicit
ut omīb; obmussis pūlet hoīes tegmī
bz sino magē obrupti qm tecti tanta q
uis frigoris insecuta ē. ut exilla hora r
misembili hoīnuz uim tozuq; strage cū
se quisq; actolle aclenare uellt omne
quicq; torpētib; rigore neruis nec flec
tere artus potuīt. deiñ ut tande agitum
co. se le mouē ac recipe aīos. 7 mīa locis
ignis fi ē. exceptus. ad alienā opē quisq;
mo po tende brouuz. colloco uelīro obsefi
mā fe. multi hoīes multa iumēta elefan
ti quoz ecbrīs qui plio adtrebiā fco sup
fuāt. ut. ab sūpti digressio. 7 a
pūmo retro ad placentiaz castra mouit.
7 ad. x. mīl. pgressus. Consedit posto die
xij. milia hominuz pedituz. x. equitū ad
usus hostē duc. nec sem primus ostīl ia em
rediebat aro. ma tercta tanta ē. tam atq;
eo die tria milia passuuz ut bina castra
fuere posto die mgentib; aīs uario eue
tu pugnatū ē. po ocanfli ad eos rōna s
sup ios fuit. ut nō ante inīcerent sōlum. fi
pulsos hostes in castra psequerent. mox
castra quoq; oppugnarent. hūmul pmi
pugnatoīb; mu allo portiq; pōtis cet
eos ostros in media castra recepit. Intēto q
signū ac ordū spectū ē. uix ia nanq;
ferme diei erat hōm. cū nēm neq; fuga
to mittē posset. nulla spes erat pcuntā
castris signū ī cepti ut redit. Ore ū ānibal
accepā gratū q pugnā q recessū a castris
uidit. exēplo. equitib; dicta leuaq; emi
sio ī hostē. spe cū pditū robor e de hoc cas
tris erupit. pugna uix magē ualla ea et
cū utriusq; partis pmde clarioz fuisset.
si ertēdi ea die in longū spatiū quisq; nec
accessum gētib; aīo pūq; diremit. Itaq;
acriozes curbis fiunt. qm̄ cedeos. 7 sic eā tan
fine pugne cū ita clatoe pari discessum
ē. ab hoc tm pre se cētis pluo peditib; q
dimidiū ex eo equitū ceciderāt. 7 maio nu
mo. qm̄ pmīo ictā fiunt. q eā stipēdioz ordi
aliq; attribuūt multū. x. 7 pfecti fabroz tre
fiunt interfecti. Sedm eā pugnā anibal ī lu
gures semp mus lucū accessit. neq; ētī ī lig
res ānibal pmi stomachū incepti duoq; stōes
tam. c. tribunos. 7 l. lucreci cū duob; tribu
nis militū. 7 v. eq̄stre ordīs senatoz fer
me liberis quo magē mitā foret cū bīs pcē
sociatoq; decreti tumoūt. Dū ī mytiliā
gerūt. cū ad pīo myspmā cū classe. et
exercitu missis. cū absolūto redeūt. pfecti
primo sq; mōtes arctiū uectus tpīno ap
pulit. classem exp̄to ibi exercitu ozibus q
uti ala cetanis. ad hibiz flumē ptim re
nouātis societ atq; pīnis nouis instituen
dis reāne dictōis fecit. in exhausta de inn
ea fama. nō ad mātuinos mō pplōs. fi in
medit tractū eis dq; ac mōtanis. ad fer oci oze
uaz gētes genuq; uolutz nec pīne mō apō
eos. fi societas. 7 armoz ī pītu ē. ala ī cep
aliq; auxiliozū cohortes. exhis. 7 sēpte.
huīa nō insuus hibi in pūncta erat. cui re
hēat anibal ad regios. ei p̄stouī. Itaq;
pauis q̄ alienā entur oīa obuia ei ī ouī nitē
castris in ospectu hostiū pōtio ī naciem
edux. nec rēano differēdū ctam ui sum
qui ppe qui sterer. cū ānone. 7 a fonte ualle
sibi tum cātō ēe mall eq; ad usus singu
los sepatī quā ad usus duos sīml rē ge
rerent. nec mag ctam uīs ea dimicatō fuit
Nec milia hoīnū cesa duo capta cū p̄stroi
o castroz. Nā 7 castra oppugnū s atq;

ipe dux

¶ prodigia.

.1.
.2.
.3.
.4.
4
6
1
8
9

ipe dux militū cū aliq̄b⁹ p̄fectis ac p̄ncipib⁹ sacr̄ fac̄
sijs. ppinquū castris oppidū oppugnatū.
ceteruz p̄da oppidi partiū pcz reruz fuit su
pellex tabernacula aculeū mancipiorum castr̄
militē dictatore nō ei in exercitu quicq̄
erat. si ei qui cū amicale mytalia militā
lut. similiter fere cunctis rebus ne gūna ip̄edim
ta fuerūt. cēt dea puerperā relictis primis
q̄n̄ cētauri claudio fama accrebrescēte gallis
ynsubribꝰ adolescūt cū octo milib⁹ pedituꝫ mil
le equitū tāq̄ ad p̄mū aduentū nō ausi
occurrere. postq̄ p̄ditas res amissāq̄
castra acceperūt. romāe diutius aut. paulq̄
classi tāta grēcor̄ simul multos naues eoq̄ so
cios nagos palātiaq̄ pugnor̄ q̄ fine fit
ut sedes nos neglig̃ arcent. eqnte passi
dium fidi. cū magna cede maioꝝ fugā ca
nages opplet. nec diutius arta ea loca mo
nū ausi sunt ne a stipione oppūmeret. trāsl
ybꝰ sede recepit. a stipione ruptū ad famā
nouoꝝ hostiuꝫ agmē. acto cū imperio
refectos pauloꝫ ad ordines ser. p̄tonio tu
ragrē mochoꝝ relicto emptōiā cū classe re
diturū. dū dilgēter eo apparatur. ad eruptā q
ille augēto ꝑplo qui obstr̄os stipiōi recidat
ad defectionē impulsi cū eorū p̄dōm uniuer
tute agḡ fiducia rapinis sēcoꝝ uastat. Ex
acto deīn stipione. hybrās thessalos hybrim
nus duos reducta agro stipionis relictū ab ar
re defectionis illecebra gerē cū infesto exer
citu cupiebāt. opulsis omnib⁹ arcuagrū ulē
q̄ ad p̄mos ppli erut. cursū secuti intragz or
tos primos plebs q̄n̄ ad obsidiū impatiēs ul
lecebras pecuniā. q̄ multitudinis dictatorēq̄
ceperat. nō in auxiliū cōcos. ppe ybrīs sedicos. q̄ p̄
penorū. predicta atq̄ urbe eorū obsessa. ad
centauros auxiliū finitimos sentēs nocte
aut paulla urbē cū intrare nellent. ecce
ptō insidijs cessatū. q. mil. ccc. u. pene
cōs armos. tomeos. pilleq̄ palātes pagreos
diffugē. nec obsessos alia ulla res q̄ inq̄
oppugnātibꝰ ybrēs post tubā horā. xxx. die
obsidio finit. p̄ques turbo nūq̄ nix. minus
q̄nor pedes nixe alta iacuit. ad eaq̄ plate
as ac uineas nūnoꝝ opiāt. ut ea sola agri
bꝰ aliquacies coiecti ab hoste. q̄ tutiusme
tuz fu. erit. postremo cū dimittūt primi
cepe comuz. ad forū ulē. p̄fugisset. xcen
talēs argēti pactī ordiuerūt. thuscoꝝ me
nibꝰ ybrīa reditū ē. Rome aut. circa urbez
multa ea hyeme. pdigia fca. ita q̄ ea cūcta
sacr̄ motis semel in religionē aīs multitu
nūtiata. q. tem̄e cōdita fuit inquisitū. ingenu
um. i. fanū ē semestre in foro holitorio. tuphō
clamasse. in foro boūm. lone. in ea. oriundi
cēm sua sponte stetisse. atq̄ ita tumultu
bulturiorū. tritū se se decessisse. q. manuū
spēm. cecelo affulsisse. credē speq̄ ē in foro
olerario fulmē ictū. a lamiis hostia se cō
monstrē. credūt. in edē simonis duo lasse
statuā impio pulmonario. olim dictū. q. am
bimino multis locis humi sese. paul. cātoi
da melle manes. nec tū illos. q. fodiendo. rimice
no lapidibꝰ plumasse. arcte sortes extem
ate. ex gallia lupū ingentē. ui gladiū emagi
na. captū abstulisse. obscenā. pdigia libroꝝ
adoleuerūt. ruminatiq̄ sunt. Quo aut. lapidibꝰ pluisse
ex picēno nouēdiale sacrū edictum. sub
ui alius. p̄cantatos. ppe tota cuncta opum
fiuntia. primū om̄ urbe lustrū ē. Postq̄ mi
noꝝ quib⁹ edictū ē diuis cele. q. dom⁹ exami
nata. ex. lamiis. q. nomen portatū ē signum
eneum. matrone unoni sacrificio edifi
cauerūt. q. lectisternium cerēi. ubi sol tes extem
ate erūt. ā patrū. q. supplicato forte me malgi
do. Hoc q̄q. q. lectisternium unedū. q. supplicati
o ad cede hanc nōiati. deum unus sol ꝑplo ar
ceat omia. pulmonia. in terra. q. genus mancs
hostie cele. q. catulus ex tra. portenta sus
pe missus. si. xx. annos. ꝟ. p. cole. ste. ex. ſ.
stratus. q. pauuntur uota q. celebrus sibullum
magē. ex parte lenauerūt. aūm religiōe. cōsu
luz. celigna toruz. alt. flamīs. an. hoc legiōes
q̄ placeāt ie. ybi natus. sorte euenīt. ardeatē
tuz. a. rīnis. ad. hostiliū. misit. ut. ibi exercitū. ich
by. mātaq̄ arma. cū. ceteris. ibi. ē. ipsum
cia. ostilatū. inuenīt. ostiliū. erut. mecoma. uetū
clamatū. cū. pubys. q. tres. pl. rq. postea. ostil
pulus. tercō. silatū. qui. qui. alia. gessisse. dr
ūt. tullo. hostilio. regnante. mutilius. q. senatus. obno
xiā legē. qm̄. claudius. tr. pl. ad. ciuis. senq
tuz. atq̄ uno patrū. admutāte. q. flāmino
tulisse. qui. o. sēatoz. qui. ue. sēatoris. par
fuisse. maritimā nauē. q. plus. q̄m. trecē
tarū. amphoraruz. cēt. habēt. to. satis. habitum
ad finitimos. eragris. uectantes. q. quēstu
omiss. patribꝰ. indecoꝝ. in sulpicios. reos. plūmaz
orentem. q. ptā. in uia. q. nobilitatem
sua. dū. legē. flāminico. fauoꝝ. q. plebē. alt
umq̄ ui. ostilius. peperit. Obs. intus. aut

pcipijs ciñtiendis lanuariñq; feriarū mo
nitu; ſiluanby aliqs impediñtis retectu ver
ſe furtiue ſimulato itinē priuatus clā in pū
cā abijt. Eaūby palā reb; ſuis ē nouā inſup
rū infeſtis iā añ pūby mouit nō cū ſena
tu mō. ſz cū duob; inortalib;. C. flamineū
bellū geſſē ſiluīq; añ inauſpicato ſōnireuo
cantib; exaſperacē duob; atq; hōib; nō par
uiſſē. nēc nūc ſuās ꝓtinuz ꝙ capitoliū
ꝙ ſollepnē notorū nūq; ꝓtēdē fugiſſē ne
dicebant. Magnūq; ſuis ſpē ꝙ ſibi uni ſuiſq;
urbē ꝙ ſiluę q; latiali ſollepnē ſacrū in mōte faceret.
ne auſpicato ꝓfectus in capitoliū ꝙ uo
tū nūcupāsq; paludatus in aq; puīcaq;
rediſſe mor; ſine ullis signis; sin; tubis; p
fectus clā furti aut alio qm si exalijs cā ſo
lū ſtatuiſſet. magiſtr; equitū ſimul ē ſtate imp; ad arma
mq; qm rē magnā uniuersā ꝙ urbē ſolue
hoſpitali qm penates ſuos ꝓtexerat ſup
turrim rem contrariā uniuersi rectū habere
q; cernebāt. ꝙ cogēdos omnib; primo pn
tē urbē hoſtes q; ſumgi offigies qm ad
ecastā. ꝙ in pūcia cā rectū in cā legatos em.
legatos ei mitti placuit. C. Camillus et
manſtatus ꝓfectus in capitoliū magr; eq; mo
uit qm priore dictatu urbē moliantē
a senatu iuſſē putabat. Post dies magn
tū iuncti simulatq; ei utulius iam ictu
manib; sacrificantes se se cū principib;
multos caruſtates arbore resp̄ſe. fuga
q; ad urbē maior a signatos qui ꝓcepticare
ꝙ cum dato fuit. Ad q; ꝓlioq; ꝺ omen magi
tratus accepit. legionib; urbe tuali ad
ſempronio prātio ānu dictatore tuali. Q. C.
atilio ꝓtore acceptis in ciuitatē pappenui
tū inuehēs ecce ꝓcul duce ē ꝙceptus.

Amicō
apparebat
q̄ annibal exci
tetus metuit
q; nec eo q; id añ co
natus transcendere
appēninū in collē atq;
frigoribus q; cā ingētis pi
culo moratus ac metuens gal
licis quos ꝓce pplatonūq; ōstine
rat. ſpes poſtq; in. ꝓcul ut ipſi exali
enos agros rupent a gentq; suas tra

ſedē bellū cē ꝓmiq; utrumq; ꝓtinus ꝙ ceptum
habitus urbem uertunt retro ambulē ab
rēnus odia petitusq; ē ſepe pūq; pū in ſi
gnis ipſeq; inter ſe frustre certāt. de q; leuitate q̄
oſtenſant oſtenſu utroq; tuī fuatus erub
q; mitant. Hoc nūc uestē nūc tegumēta capi
tis ceteris ē ſe ſe abiſſe dicebant. Numerati; cete
rū hic ꝙq; et amor cā furti matutino monē
di exhibitus. ¶ Acti de tpe cā ſiluli romē
ſibi mādatis magiſtratū mutat. ibi cā de rep.
retuliſſe rē integrā. in. C. flamininū in dia
ē ducos ſe ſilules ceſſe. unū hīe. q. n. alli mi
ratur. ꝙ auſpiciū ceſſet magiſtratus id
eſt domō publicos priuatiq; penatib; la
tumos ferijs actis ſacrificio in mōte ꝓtēdē
notis ritē capitolio nūcupatis ſecuri
ferre. nec priuatis auſpicia ſequi. nec ſine
auſpicijs ꝓfectum in extremo ea ſolo noua
atq; integra capere poſſe. ¶ Augebant
metus ꝓdigia exp̄ſuribus ſimul locis nūq
ata in Italia multis aliq; ſpicula ſardi
nia arcus in muro arcis cum tribus igni
bus equitū ſalutem ꝓcem quē mānū teneāt
arſiſſe. Lutoria celsis ignib; fulſiſſe. et
ſanguine fluxiſſe. Romā ſiſſe. et multos ꝙſ
dā ictos fulmib; ſol; orbē minui uiſus.
Pneſte ardentes lapides celo cecidiſſe.
ſē. arbitriū pecudes locutas. Nec
tales fulmib; celum ſaepius micuiſſe.
Falernos celi; fluuios nocturno magnos tra
tu uiſos. quaq; patuit. in gēs lumē exiſſi
ſe. Portas ſuas ſponte attenuatas. immā
q; exedriſſe ita ſcriptū. exanimos telis
ſuis ſcutis. Ꝙ ꝓce tpe rome ſignū mātī
appia uia ad simulacra lupoz; ſtetiſſe.
Ꝙ apud celi ſpem ardentis finiſſe. Imbeq;
nūq; imbrē cadentib; nūbib; dictu
pdigijs fides habita. Capras lanatas q
by ca tas. Ꝙ gallinā in mare. gallū in fe
nā ſe ſe ituſſe. Ibiq; ſic ecnuit. nūciata
exp̄ſis auctoribq; in curiā introductis
de ſiluī de religione ꝓcēdū ſiluit. dece
tiz ut ea pdigia partim lectū tibi mato
ribus hoſtijs ꝓcurarent. partim minoribus. Ita tamen
parauerē. ut ſupplicatio ꝓtinus ad
omnia pulvinaria habeatur. cetuti. x. uiri

Ame.
Appenij
tramites.
L. Appellat timor ani
m de tramitu Appenini
ti tā Aſpa paſſ. ſi
de ſidolitate gallo
ue ſtati ſe.
Vegentij

lib⁹ eos inspexissent⁊ ut ita fieret. quia tom
corol cet. diuinu⁹ animꝰ p̄sentiebat⁊ ro
uinciꝝ motu. decreuit celestis. Iouis p̄sidium
filiꝰ aureis pōdalis. fieret. uno omnium ne q̄
euangelio dona darentur. Anno regnante
antonio. Iuno atq; sospite. Anno. xxx. ma
celly hostius sacrificaret. matrone q; pecunia
collata q̄ntus ostio aufq; cōmodū cet. do
mū Iunonis ferrent. lectisternium q; fieret
q̄ ut ut hꝫ ne. capē mee fortune domū
daret. pecuniaq; p̄ facultates ly⁹ suis ostia
hꝫ. ftā. xx. uiri. arbe in foro maiores ly⁹ hō
tus sacrificanti. postremo libri. xx. ita mi se
ad dē. latinū rome immolatū. lectisternium
q; ꝫ. ei⁹ lectū senatores struūt. et
omnium publicū ac p̄ urbē. Anna alia die
ac nocte clamatū. ꝫ. q; ac ob id bē. ꝫ. ac ob id cōmissum. Anno
sul placatos rome diis manibꝫ dictu
dat. opē. annal. p̄fectus exhibēdi q; ꝫ
flāminem ostiēsē arcui. p̄ueniss̄e fama
erat. cū aluro longius. certū. Anno. dicto. ostē
det. it. ꝫ. ꝫ. bē. ꝫ. p̄ palatū petit. q̄n fly
uius. Arnus. pecoribus. solito magis. inundā
uat. ar. hispanos. ⁊ affros. rome. q; quietam
erat urbem. exercitus. a domesticis. ꝫ. impedimentis. nec. ꝫ. sistē. coactus. neq; ꝫ. al
ius. decem. p̄ eos. re. uisit. sequi gal
los. ut. ro. agmis. medū. cet. nouissimos
me equites. magonē. utroq; expeditos. in
medios. cogē. agmē. maxie. gallos. si. tecti
o. labore. longeq; uie. ut. mollis. ad talia
gēs. tulabetur. aut. subsistent. cohibētem
primi q̄. mō. p̄ uēt. ductos. p̄ paltus. fluuij
ac. p̄ furcas. uoraginesq; hui- sti. penelimo
sinergētes. sē. tū. signa. seq; tant. gallim
sustinere. se. plapsim. ad. surgē. exuoragi
nibꝫ. potūt. aut. corpi. aios. aut. aios. spei
sustinebit. aly. fessā. egre. tinhērentes. mē
bra. aly. ubi. semel. uictis. tedio. aīos. pauci
sent. in. tuīta. tipi. iacētia. passim. mori
entes. magnitudine. q; omnium. ligilie. officiebant
p̄ fortuitū. ia. tres. noctes. tollare. cū. omia
obtinētibꝫ. aquis. nichil. ubi. in. sicco. fessa. si
uerent. corpa. iuuare. posse. tumulatis. in
aq̄s. sarcinis. in. sup. manibꝫ. eleuant. Iuuen
tius. tunc. octo. p̄ stratorum. passim. acu. tim
q̄. erat. aq̄. quereretur. ly⁹. ad. quietē. pau
cis. nectim. cubile. dabit. Ipē. annal. eq.
oual. exima. parui. intēpie. uariāte. cello

res. frigore. aq; defuncto. quo. uni. superauit. q
altius. alias. extaret. nectus. iugulus. tē
tacto. huore. palustiꝫ. celo. grauāte. caput
aq; nec. locus. nec. tpe. medēdi. erat. altō. an
lo. capitū. mittis. hostibꝫ. uulnerib⁹. q; fessis. ami
sis. cū. tamen. de. publicis. ly⁹. essent. ū. primū
is. secto. potuit. castra. locat. ciuitq; p̄ primos
explorato. hostes. habuit. exercitū. rōmanū. circa
arecy. menia. ē. Consulis. deinde. ostia. ac
q; animis. ⁊ fortū. regionis. tutiā. q; ⁊ copias
atq; omnibus. expediendos. ⁊ certū. q; regno
sedā. erat. ī. te. summa. omnia. cū. cura. inquirendo. exercitus. regio. erat. ī. primis. vtiles. fluuius. copiosa. ⁊ tuta. ci. capi. quinti. festulas. a
retinuq; iacet. struunt. ac. pecoribus. rom. copi
a. rerū. oppuleti. ꝫ. cōsul. ferox. a. cōsulatu
pre. anomalegū. ac. patrū. maiestatis.
si. nec. de. ciuibus. quide. sat. metuēs. hāc. in si
tā. ingenio. eius. inritatē. fortuna. p̄ispo. a
ulibꝫ. bellicosq; rebꝫ. successu. alienti. ut
q; satis. a. p̄pureluti. nec. de. cōsule. nec. hostes. cō
sulente. ferocit. oia. ac. ipe. actuq; quoq; pru
dēter. ī. uncia. sua. agitare. cū. atq; uti. tare
penus. parui. ⁊ leua. rebus. hoste. festulas
petēs. ⁊ iuuie. ia. q. ꝫ. p̄ latū. p̄ fugus. q̄ntū. ma
xima. ualitate. pot. rebꝫ. ī. cēdus. q; cō
sul. paulo. ñ. ut. flamini. qui. nec. quieto
quo. hoste. ipe. quietus. erat. tū. uo. posth
res. secūdus. an. oculos. ipe. sinos. ferri. agiq;
uidit. simulq; de. decus. natus. p̄ media. iaz
ytaliā. uagāt. penū. atq; obsistente. nullo
adi. p̄ furcā. ma. menia. pēre. oppugnāta
cellis. omnibꝫ. in. silio. salutaria. magis. quā
speciosa. suadentibꝫ. collegū. expectatoriz
ut. ouictus. exercitibꝫ. coī. aio. ostilioq; regere
ret. Intim. egritatu. auxiliuq; q; leuiuz. animo
ruz. ab. effusa. p̄ tumultia. hostem. cohibē
do. tutius. se. extra. silua. p̄ripuit. signisq; si
mul. itimis. pugnaq; cū. imo. arctiz. an. me
nia. sedeam. magis. hic. ei. patria. ⁊ penates. o
anibal. emissus. emabꝫ. ppleq; ytaliam
uastātoq; ⁊ uredo. omia. do. rōma. menia
pueret. nec. an. nos. hic. motuum. q̄n. sic. oli
camillus. adueios. C. flamineū. abarretio
pres. actuūt. h. simil. mepus. ei. ocuos. sig.
quelli. iubet. tipe. mequi. m. situ. ffr. equi
repente. cōsurit. ostilioq; lapsus. sup. eq. est
stroit. tritis. omibꝫ. qui. arta. erant. uelo
cedo. omie. ia. pie. de. rei. m. sup. mutat. sig
nū. oī. ui. molliēte. signifero. quelli. negre

Cāpe. et. festulas
⁊ dirutū. ferali. ictus
thusce. ex. h. ñ. q.
Ambal. trāsiuit. Arnū
ī. th. e. flor.

Arnū.

Iotto iuuen
pstrata. Xabī
Aeq. qrē. su
p. aquas

Iuuen

Iuuen

Sensibus. dñe. ostenq
an. menia. Aretij.
anibal. uadat. ad. me
nia. fonet. uasta. do
mos. flores.

131

onsus ad mūtuz. mū hūs quoz mquit ase
natu affero/ que me rē gere uetuit. Ubi
nnūtia signū effodiāt/ si ad quē dum
man' p̄metu obtoz p̄uit/ in cede iñ agmē
cepit p̄ mozaby sup qm̄ q̄ dissensant ab
osilio tutus. ꝛ duplicaꝓ diligio. multe iumul
quo letoferocia ducis/ tñ spē mag' ipam
qm̄ tam spei in tuet. Simbal q agri ē
mit coztonā urbē trūsimen utq lacuz/ omñ
clare bellū p̄ualitat. qua mag' iuā hostiū ad
uentū cautus locozuz uiuuas actuat. uiaz
p̄uenant/ ad lacu in sinus nota ū maxie
motco cōtonēses in trāsimenū subeūt u
a tñ mit ē p̄anguista/ uel uto ipm dei dus tñ
relicto spatio. Deiñ paulo latioz pte scit
cāpus iñ colles ad sinistū. ita cā strum
apto locat. ubi ipe tñ affris mō hyspanis
qz osidet. bal leares cetimq; leue armatu
ram post mōtes/ circūdouc equites/ ad ipis
fauces saltus tumul' ac tegentibz locat. ū
ū intellent rām/ obiecto equitatu/ clausa
omīa lacu ac mōtibz/ ēntiflammē cū pu
dice sōl/ acta su/ ad lacū p̄uenisse/ in explora
to posto die/ uice dū sānos cta luce/ anguis
tijs sup tis/ post gm̄ in partē tēpem cāpiz
pmou agm̄ cepit/ to tm̄ hostū q̄ e tgo/ isd
erant aspectat/ atgo ac sup cap̄ de cepte m
sitoie/ penus ubi to gō pererant/ clausis/ la
acmōtibz. ꝛ arcū fugas/ suos copis habuit
hostē signū omnibz ad uastādi/ qui ū q̄z
p̄mū fuit de cernūt/ eo mag' rām is sub
tu atq; in pui sā res sunt/ qō orta ecl acu
nebula cāpo qm̄ mōtibz densioz sedat
agmiaq; hostiuz explurib; nalibz ipm
t̄se satis ospecta/ eoq; mag' p̄rit' dei ire
bām uo clamoze p̄ruis utroq; orto/ quā
satis cernēt se arctū ētiuz ee sensit. ꝛ añ
in fronte lat' atq; pugī incepta ē/ qm̄ sat'
instruēt ur acies/ aut expedit arma strin
giq; gladij posset/ o sul p̄ singulos omnibus/
satis ipe ut intrepidare i p̄ruo turbatos
ordies utentes sequoz ac fidissimos clamo
res iubet ut p̄e locis q; patit. ꝛ qua cāp
pōt accomodat' ac stare ac pugnare uelet.
nec i equotis aut iploratē dm. si uiri ac
uirtute eitoēdū ee p̄ medias acies/ ferro
uiā fi/ quo timoris fiunt mīa. eo mīa fac
piculi ee. Cetm p̄ strepitu actumultu' n
o sulū nec i p̄uz accipi potati. mīq; aberat
ut sua signa atq; ordines locā nosset. ut

uire ad ām capiendq aptū atq; pugne/ co
peret. ad hūs/ appuiēdq; quicū onerati/ mu
gio his qm̄ tecti: tenat mita caligine/
mai oz insig aurū q̄ oculoz ad gemitus
uultuz ictūq; coz p̄m aut ām oū. Et mi
to strepētū p̄uectuq; clamōe/ etū fere ut
oza oculoq; aly fugientes pugnātuq; glo
bos ilati herebāt. alios ded eūtes ad pugnā/
aut relat fugientū agm̄. Deiñ ū in oēs pu
to nec quicq; impetus fit. ꝛ a latibz mon
tes/ ac lacus a fronte. ꝛ atgo hostiū acies
clam relat. a pparuq; nulla nisi uice ctū fer
req; salutis spē ee ui. si uniquiq; duce/ ad
hortatoz suos ad rē gerendā/ animoua ee itq;
pugna exoztā ē. ꝛ nō illa ordinata p̄ p̄nci
pes/ astatoq; p̄ ac triarios nec ut p̄ signis
añ signāiis/ post signa alia pugnaret
ac ieo neo ut in sua legiōe imiles/ aut co
horte. aut manipulo eēt. fortes atq; lobat. ꝛ
añis suis cōp̄ añ aut post pugnādi oz
dine dabat/ tūtuq; fuit ardoz aiozum/
eoq; omīū ictus pugne ām ut ei mozti
tie/ qui multarum urbium uitalie magnas
partes p̄stinuit. ad utiq; aut si rapto
am neo q̄ mare flumibz siue ex montes.
lapsis ingenti p̄ruit. neo pugnātuz. sensē
unt res fere mel uoas pugnantiū ee. ꝛ ū q; at
tē/ aut ea oīsilē tū actoz in festinatoq; pug
na ē/ eū ex loci iniuriā sequant. ꝛ ipe qua
cūq; in parte p̄mi. ex alacoz ē sensat. suos/
i pigre ferat ope ni signisq; armis. ꝛ hos
tes/ sūma ui petunt. ꝛ tuendi ui eo ex
cōe in sup equeo ducatio erat. nom̄ fu
tie equoz nostrano. o sul mquit ꝑ ē. ci po
pulariby suis/ qui legiones mīa cōcinit. ꝛ
agros. ut ee repopulatuo. ā ego hic
uictima. maiby pōptoruz fede cum hoc
sul dictis/ calcaribz equo posterius ā
hostiū turbā impetū fecit. ob mīa eaq;
p̄ua armigo/ qui se i festo uenienti obii
am obiecit. o sul ē lancea trāsfixit/ spolia
re ea pietē ti. nō obiectis scutis/ arcūe p̄
magne ptis fuga in tre p̄ua cēpit. ꝛ iam
nec lacus nec montes p̄uoz obstitit/
pōnsa arta p̄ruptaq; uelud cecī euadit/
armaq; et uiri. ꝛ alius alij p̄cipitant. tpo
magna ulocus fuge dē ꝑ p̄ ua cede pau
cos magnū p̄stiti. quo denū pitus hyspa
nis stare pōssunt. se in fugā uti. fuere
quos mo sultus ita coī ad pēde fugā im

pauoz.

pulit: que ita inermia ac sine spe erant aut tela
erant by aio an̄ telum tam: quicquid by aut nec
quicq̄ festinauerant: retro eq̄tume repetebat·
atq; ibi ab inḡssio agḡm hostiū equitibus
passim truci cedebant: sex mil: ferme primi
agminis patrū hostes erupte fūa i pugnā
ignauā omni q̄ post se agentes cultu eius sere-
q̄ ai intumulo quod ā ostiterat clamore
m̄ ac sonū armoz aurore tes q̄ fortuna
pugnę ēent: nec satis pspicē pcaligi
ne potant: sed mata abimiqua re ḡtales te
te sole dispulsa nebula apparuisse diem
tū liquentia luce mōtes cāpiq; pditos
res strictosq; ōnde fortes rōne aciem itaq;
nec ī ospectu: paul imittēt equites sibila
tu partim sigmis qm̄ certatissimo potant
agmine ac se se abrupuīt. Hostio die cū sup
ceta extrema fames: ī instaret fide dāte
malorum tale q̄ cū omnib; eq̄stib; copijs noc
te oportunius erat: si arma traderent: ab
re cū singul' uestimentis passim se se red
dunt. Quę prisca religione fuata fides
abhūmile ēatq; inuincula omnio vicit.
Nec ē nobil' oro tam simen̄ pugna atq;
mr̄ pudica deo grata: pli rōm clades qui
decē mil' rōm oriū in acie tela sūt: xv milia
sparsa fuga poēm etruriā oppulsq; tim̄
bylie pauere: ex. d. hostiū in acie multi
postā utriq; exanimātib; pauere: multi pfe
cedes ictum q; fūa tuit: alius ego pti
q̄m̄ q; mich' hastā etiam o uelim q; im
mis inchoāt ferme scribēdū ai fabium
equale tēpib; hi belli potissimū auctore
fabiū ambūl captiuoz qui latium nōis
ēent sine pio: omnis fugo rōmis ī unculā
datis legiōib; ecfostib; cōa ciuitatū ca
mul' tōz comi cū sepelirī uissit. Flam
mi' quoz corpus finis magna cū cura in
quisitū nō inuenit. Rom̄e duo pmū mi
tis clarois eius ai in gēti tuze ac tumul
tu occursus in foro ppli ē fugis matronei
uage pua asq; repens a clades allata q
ue fortuna ā ēet exercitus obtinēs pam etiā
ai frequētis: orionis nō turbā ī commi
uz rama ūsa magīatus uocaret tantem
ac multo an̄ solis occubuiz m̄ pō pomus·
pretor pugna unquit magna uicti sumus
q̄m̄ q̄ mich' ciuis exercitū ē. m̄ alius
alia lio impleti rumoribus comes referūt
osilē ai magna parte copiaru aut fuga

passim petunt ā spanso aut captos ablos
te. Quor alius exercitus uicti finā: tot mi
anus dispersi ai eoz̄ ēnt quoz pma q;
sub. castra mo cōmentā ignoranti
uz q̄ aliq; suoz̄ fortuna ēet nec quisq̄m
satis ēnt q̄ hēt aut sperat aut timeat.
Hostio die ac deinceps aliquot diebus ad
potas maiō pte milituz q̄m̄ uiroz̄ militu
co stetit: aut finoz̄ aliq; aut nūtiuz te
his oppidis armis fuit: et uent obuijs scis
tatis: ex uicis aliquis quotidie plus q̄ oro
ne omia inquirēt: putant: mī uarios
multos dig̃ dictū ab mīs tuis ciues ut e
aliqua letitia aut tristitia nūtiabant: gratulā
tesq; aut solatio redeūtib; domos ēnbāt
filios: fēmarū pcipue: ad portas ī signia
ēnt: circūq; omā muri porta ī spite filio
repete oblato ī ospectu eius expirasse fe
runt: altiz aut moz filij flo mutata ēnt i
mestā sedētē domi ac pmū ospectū rede
untis filij gaudio nimio ēmutā: pteos
pdies aliq; aperti ut ac ad ēte sole in
curia retinēte: osultātes q; ī uidue aut eo
pus quib; resisti nō potuit poēm posset
pisq; sat' ēt: ita ossilia ēent: repens alia mī
tiat' clades. nam̄. mil' equitū ai. C. cētonio
p̄ missa ab collegā a senatu hostilius
bria quo post pugnā ab ītū simen̄ ai ro
tā ab itant: ut ab ambul eartū ī enti ci
ui fama nā ī hoies affec. Sed ab occupa
tis maiōe egritudo ī ais leue ex patre
patriū ducē recentē equitū ia ctiam̄ pro
nō to q; actū ēat pse existimāē. sic ut ia af
fecto corpe q̄m̄ nis tenuis ai magis q̄m̄ ia
ntato grauiōz sentiret. Ita tū egre ia af
fecte aut tacti q̄ūq; ab ī si ab ēt nō rep
magistroī e ī mutuis extenuatis q; nichil
q; aggrauaret posse pati existimatoī ēe.
Itaq; ab orem ecthū ia dim̄ ab ostab tum
uz ab hibitū dictatore dicē dū animus o
fugit: atq; ostil ab erat a quo imo dici pos
se m debuit: nec pcul patā armis primq;
vtilia fagle ēnt: aut nūtiū aut lignū mi
tī nec dictatorē ppls creare potuit: q̄m̄ p̄ cāvet dictatorē
q̄m̄ ab eam diē factū ēnt dictatorem
pp̄ cāuit: q; fabiū magistrū equitū
iro rufus minuit tū: huiusq; negīn absena
ti tutū ut muros ī ea; urbis firmādēt
q; p̄ stroia disponēnti: quib; locis uigiliū
ponte ea; rescindēt flumin̄ ac. p pena

132

tiby p urbe dimittõi cẽ qñ ytalã nieri
nequiuisse. Ilmiml nrim recto tnere
primbnã uſt ao ſpoletũ ueit. Jrõ aĩ ppo
pulato agro urbẽ aro orſus cẽt. appugne
ẽi magna cede ſuoꝝ repulſus nectãs
etiam us colonie aut mũe pſpe tẽpm
te uriby qñta moles rãne urbis eſſet
magñ picenũ aiutit. nõ copna oñs
gñs ſolũ frugũ habitauitẽ ſi rectum
ꝓca qñ effuſe aut ceꝝ gentes rupiebãt
ſbi ꝑdies aliq ſtatua habita refectus
qꝫ milẽs ybno rtuñby ac palliſtri ma ꝑ
hoc mag ao euentuz ko qñ leui aut fa
ali affectus ſatis queti tamẽ ꝓca ac
ꝓlatõnby mag qñ octo aut requie
gauteu tiby pfectus ꝓpriam ao agnũ
agrũ marſoꝝ ñ mãtigni oſz q pellnos
tenuaſſet. arta q ꝑtes. Tlucenã priam
a pulie regiõem aĩ fluuius cõſulenby
plus aĩ galli actis. Tuno oppto ignobi
li expugnato poſtq̃m decollega. ſe ſat
cede aronuit. iã meuby patrie metuẽs
ne ab cẽt diſtrnie. extremo ao urbẽ it
intẽdit. Quũ fabi maxim dictatoꝝ
itm quo die magiſtũ mit uocato ſena
tu ao rſus. an ed cauſſã prẽs plus
neglia ẽi monariuz auſpitiorũ temta
te atq inſtitia pecrim a. C. flaminio cẽ
cẽ quaq piacula ire deuz cẽnt. ipſo dic
o ſili ei cõs cẽ ꝓuidẽ ut qđ nõ ferme dẽ
nitur. niſi aĩ terra pdigia miſtacta ſint.
x. libri libros ſibyllinos adire iubentur.
Cum inſpectis fatis ſibyllinis libris retulerunt
patribꝫ qđ eius bellicã uictiz mãti fore
to nõ rite fãm demtegio atq amplius
facierõ cẽ. Et ioui hortẽ magnos. dedi
uenĩ curiane ac mũ nouatas cẽ. ſi ſupplĩ
cationẽ lectiſtimũqꝫ hoñ aĩ ſacrũ nõ
uentũ. ſi bellatũ pſpere cẽt. deaq pub
lici eodẽ quo aĩ bellũz fuiſſe ſtatũ pmã
ſiſſe. ſenatus qñ fabius belli cum ẽcau
parauſſe cẽt. ꝺ. cenſuiz ꝑ exercollegio põ
tificũ fieri ꝺ omi ea ut matuẽ fiat. cum ẽ
uelz his ſic pfectis legibꝫ cornelius lentu
lus pontifex maxim populũ ſuleꝫ collegio
ptoꝝ oĩm penmũ ꝓplin populũ ſuleꝫ to
uere ſacro cẽnſet. Cũ iſſu ꝓpli ioui non
poſſe. rogatus inh ubi ꝓpls uelitis iu
beatis. neh ſic fieri ſi res pu. rõm ceuz
quiritũ ao quĩquenuz p cmũ ſic uelz

eamq ſalua fruantur hiſce duellio datuz
tamen hos. z. l. referrent. eluit ꝓpls rõm
quiritũ q duellũ. p. r. aĩ carthagine fe
qꝫ duella aĩ galli ſuũt qbus al pio fuit quic
artulit. cruullo ouullo q̃ge qq. pfama
cnũt. noui ſi ecẽ die ſcatus ꝓpl eaq uiſſet
qui fuiſſet qñ uolet. q qꝫ legem uolet fieri
qñ fieri. ꝓpe fãm eſto. te ſi ro meuit q fieri
oportebit. pfan eſto. Tſi uis ſcelus eſto ſiquis
rupey ecrorue ĩ ſacõe. ne fraus eſto ſigs
clepſit. ne ꝓpls eſto ſaeclus ne uc cauſa
tuz erit. ſi atro die fierit. ni ſciens ꝓpe
fãm eſto ſi nocte ſine luce. ſi fraus ſiue dolꝰ
fiue ꝓpe fãm eſto. ſi añ ro ea ſenatus ꝓſſ
qꝫ uiſſent. ſi ac fierit. eo ꝓpls ſoluitus lib
eſto cum fcõe rei aĩ luci magni nocieris. ea
xxxiii. milibꝫ. trigẽte ꝑcea lubꝫ oui. ccc.
multis aliis duuis lobꝫ albis atq cerꝫ
hoſtiis. Motis ritenũ aĩ partis ſupplicati
o edita. ſupplicatũ quiz diuigby regũ ac li
bꝫ ño urbana multitudo tñ ſt agſtuũ eti
am quos malq̃ ſua fortuna publica qq
ꝺ gebat. amatũ lecti ſtnũ ꝓtectoꝝ ubi
tũqꝫ ꝑ. r. uris ſacrorũ aurantibꝫ ꝛ pului
naria m ſpectu fuũt. ioui optumo maxi
q̃ tm neptuno ac minerue. Tuiz matri ac ue
nĩ quãtuz appollini ac diane. V. uultano
ac uelte. Sextũ maurio. z ceteri. Tũ ed
nocte ueneri eruicine edẽ. q. fabi maxim
dictatoꝝ uouit. qꝫ ita exactis libꝫ libo edic
tũ erit ut ioui optimo maxumo aui maximũ mpuz
incruentate cẽt. tibi edẽ animo ꝓtor fiant
ita uobꝫ duumuiris ꝓpctis. tũ rebello recepta re
publica dictatõe retulit. quibꝫ ꝗt ue legi
onibꝫ uictoꝝ hosti obuiã eunto ũ cẽt. pa
treꝝ ſenti electiz. aut. xl. ꝺ. Tuno cõſ ex
citũ adcipet. ſcribet ꝓtea exercitibꝫ ſocioꝝq
quadrũ equitũ ac pedituũ utrẽt. certã oĩã
aget. facietq ut ere. p. duicet. Fabius
duas legiones ſe ad lectuꝝ ad Tuliam
exercitũ duc. his primagꝰ equitũ ſcriptis ꝛ
burthẽ ad hoſtem eruntẽ edue. edixit. q ꝓ
ſtitut quibꝫ oppida caſtella atq munimẽta
ẽnt. uti omigrarent. in loca tuta. exigẽ
quaq̃ demigrarẽt. Omẽs regiones eius
qua iturꝰ limites cẽt. rectis pticis incen
dio ac ruinis. coruptis ne qui rei copia
cẽt ipe uia flaminia pfectus abundã
o ſili exercitu q. aĩ ad trybum carta quat
tuoꝝ ꝓſpexiſſe agrũ aĩ equitibꝫ o ſulẽ ad ſe

Cenma ſtue ſe
mantoꝝ nobis
ignote

Sombria vi fuiſſe
penſũ. cũ mõtib
ſamnitib cõgſſib
ducẽtib. quille
ſpolerina.

Picenus ager. e
terra maritima
a. ronchidio ad uſ
aſtulũ. ſed ea pte
ma habuit. ſenoa
Armino. ꝛ cõſſi
nib.

Vnſ. cẽ cauſaꝝ
ꝓhibẽtiue tẽo

Dea mat. que cẽt
ſuerũ. nõ
tuam.

ſ. pus. ſ. l. gerere

pclientē uatorie missō qui osulu mūiar
et ut sine littoribus arcticatorē nemo rec
qui eū dcō pmuniet. ogressiq; eorū i gē
tē spem dictiure a p cancos sociosq; uetus
tate iā ppe oblitos eius impij fecisse lut
te aburie allate sunt. naues bonārias
omeatū ab hostia in yspaniā atq; ecōtra
portantes a classe punica ex portū osā
nū captas ēē. ita q; exemplo oīum hos
tiū pfidissimi illius nauibusq; atq; urbē mi
nā aut hostie ēēnt. q; plenis militie ac na
ualibus sociis q; pfequi hostiū classem ac li
tora tutari. ytalie magna nis hominum
q; septa rome erat. libertas. q; quibus libi es
sent tuta et ea mīlitis ōīū animos ter
ret urbis uo exercitus qui mīoz eo ē. x. xxx.
annō erat. sine armis. inermis pōtis. alii ut urbi
psiderent relicti. tractatoz exercitus coīs ac
cepto a filio flacco legato pugnū sibi
mutuo bini quo die ad oppugnandū ecclē
ac nouos militibus uellent. utre pnestre ac
tā strenuis militibus urbē latinā ē egressus
nūtiūsq; sima ai ann. exploratis ad
hostē die nullo loco nisi q; tuto necessitas co
get fortune se omittur quo primū die aut
paul. arripis mo spectu hostiuz. posuit cas
tra nulla mora fā quin pennis educēt in
acie copiāq; pugnatoz faceret. si ubi que
ta omīa ap hostes nec castra illo tumultu
mota uidit. increpans quare tuctes tan
tē quos mācipos alios rāmos uelut ablatā
q; excessiuz. q. p pala nocā uictute ac glā es
sent. in cassum reduc. ceū tuta aut ai
mū incensiuz. quo aut duce aut q̄m q̄ flam
meo sēpnioq; illi fortū reo sibi ēēt. ac tū
omī ecdem mal' rām. patrē. an ullū do
cē que issent. q; pudēa quare nō uim
dictatoris exemplo timuit. o stūc am
aut dū exptus agitare ac ēpture animi
monēdo. credo castra pl'ant oppidi
eius q; ipsa agros sociorū repit. nō ca
to agmie ō spectu abiuit. nō repente in
aliquo flexu me si extpe dignissiuz equū
posset. ecmulte ob sistebat. Fabius p
lecta alta agrū ducebat. medio ab hoste
mt uallo ut nz emittēt. eū nz ogressi. ca
stris nō q̄ tuto usus necessio q; cogēt. tene
bat. miles. pabulū. ligna. nec pauci pe
rebant. nec passiz equitū. armatū
stato. q; ita instructa. in subitos ēē tu
multus. q; tuo militē tuta omīa. cū festa
effusos hostiū pplatoribus pēcelebat. unū
do periculosissima rerū omittebat. q; pua mo
mēta. ceuui ēē. ut omnū exercito ceptoq; fini
timoz. receptū. ac tuto ire fugiebat. tribuū pfe
ctus. i. claudiis. his militē animū. ira. uirtē in
aut uturis. aut fortune penitēt. fugere. fini
bundū. magī. pfectū. tā. sanos. o silges. ri
beli. tiq; in magīm equitū. qui nuch' alius
q; q; impetrauit. in pio more. ad. x. p. pa. pi
tantoz. li. referoz. eu. pricipiq; in. o. silui. o. a. in
gua. in. medias. po. int' pauos. de. in. pala
in. ulgus. paūcitatoz. ē segnē. q; pauitoz. i.
mtoū. ac. fugiēs. luctuna. uirtutibus. uica. q;
pellebat. pūnoz. in. stupioz. q; pessima ars
animos. p. pio. multoū. successibus. creuit.
se. sē. extollebat. animisq; exurpinos. i. ānī
um. cōfirmabat. bñ. uetanū. de. pplatura. agrum
Celadā. urbē. capi. utilitat. q; deinde. ostia
duce. si forte accessiuz. tot. in dignātibus
claudiis. sociū. detulē. ac equū. ēēt. me
posset. Int' multitudinē. sociū. ytalicū. ge
neris. qui ad. ūīsimenū. capti. ambulo
dimissiq; fuāt. tres. capuani. equites. er
ant. multis. iā. ab illo. illecti. dōis. pmis
sisq; ambitiosis. ad. xaliā. oēs. pplōuz. a. eo
bu. nūiates. sim. capuanā. exercitū. amo
uisse. capue. pocūre. copiā. fore. auxeo
maioz. q; ī. auctoz. ēēt. dubiū. ambi
lem. altiusq; sitientē. ac. diffidentē. ī. ut
capuanos. exclamio. peteb. mouit. monitos
ut. ē. atq; q; pmissa. rebz. confirmarēt. mis
sos. q; ad. plēs. aliquos. pncipū. redi
re. ac. sē. dimisit. ipē. impetrat. duca. ut. se
magrū. assinatuz. ducat. ecclesiastos. ap
tis. regionū. si. ei. saltū. accipatis. exercitz
rānos. ad. opē. ferendā. socios. nō. elan. si
nuz. si. primanz. abhorrens. ablatinoz
nōm. praesino. q; ī. duce. accipe. fec. et. ouis
q; ab. iuuē. pulsamur. ciuitatibus. q; ciuile
mū. agrū. maī. pī. stellatē. tesserois. ē
montibus. fluūibus. q; clausā. regionem. ēē
spēissent. uocatū. ducē. pugnatur. ubi tu
rin. ēēt. qui. his. ciuilibus. ecclē. mālibus. ei
dixisset. tū. demū. cognitus. ēēt. et tre. tri
simū. longe. ī. alia. regiōe. ēē. vigil. si. re
so. duce. ad. reliquos. uz. trepidē. meruce
sibilato. castris. munitis. mabarbalē
uz. equitibus. fulmen. magrū. p. datuz. di
misit. usq; ad. aquas. flumen. sanas. pplā

hēbat

Mucia Annibali

e

l' tura

i. Ducem

a. caselinoz

133

no ea pueit mgentẽ clade fugã tĩ tror ẽ
q̃ lacũ o mittẽte fecãt; nec tror aĩ omia
bello fragarẽt. fide socios tuendi ut ne
licet; q̃ iusto ẽ mel ato regelant im pio
ñec ãnel rũt quo unũ ũ maiũ fidẽ ẽ me
liozib⁹ parẽ ut ũ q̃m ad uulẽtũ flumẽ cast
sũt pita ccurebat amem illum ytalie ag
nilleq̃ passu ĩcertoris fit malũt. pugnã
m allici mõtio fabio ducẽte pe tẽ teq̃
sedit ac sedit de q̃ acẽsi. quitã fiãt ei
p pauc os dies q̃ aĩ celius solto ductum
agm fuisse fertur aĩ ad phibẽdũ pl atõ
nib⁹ aĩ pmã cẽ dẽ ãt ut nõ in extrema
nuga mõtio malicie uẽtũ ẽ hostes fabi
cauisse rũt fale ni ag colonoꝝ q̃ finib⁹
se tecta urẽtes nec ulla erat ñtio pug
ne spectatũ ẽ. ĩ m q̃ fabiũ mittit ad re fine
tã oculi sc̃oꝝ uz cedes aĩ cert a ne mu
nec si nullius altius nos neo cãũ q̃ãt
horũ pitor ĩ mimesis da colonos pces mã
mittunt ut ab sãnte hoste tuta ĩ hora
ẽt. q̃ nõ maiores sãtis utilia fi pcnis
ad uena ab extremo orb⁹ t̃ terrarũ timinis
mã ãcta tẽ ac sc̃edia aq̃ hic pẽsitãs tã
pdolor de gẽãm ãpũb⁹ mis ut pt̃ quã
p̃ma illi sua pũcas uagãt classes tede
cus ẽ impu siu dicũnt ea nũc plena i
mus tarũ hostiũ ac mauroꝝ ia tũz utõ
am. Qui mõ sagũtũz oppugãt in digñ
to nõ hoies tm̃ fi fed a cr̃eos sic clamus
tendẽtẽ ad rãne mẽnia colonie ĩmũ
lẽ ĩ cert spectum flum exsterorũ nulla
rũz agroꝝ q̃ in oculos atq̃ hora uenit i
stre pant aures clamoĩb⁹ ploratuũ sc̃oꝝ
rũz sepi nos q̃m̃ decoꝝ uniuersitũz opem
nos hic pecoꝝ more pestuos saltus
tenuo atq̃ calles exactũz tutam̃ oditi mu
nib⁹ siluas q̃ si hoc mõ pigrantes ac tãũ
na saltuoq̃ furiis rea pe agalli urbem
uoluisse quo hic nouus camillus uobis
dictator uniuersis ĩ reb⁹ affectis q̃ situs y
talia ab ambule recupare put gallorũ
roma ẽct. q̃ uereor ne sic cunctãtib⁹ no
bis ãnibal ac pemos tot ẽs fuauiunt ma
iores nri. sed uir ac uẽ rãnus quo die dic
tatorẽm eũ creauẽrẽ patrũ uss q̃ pũ
lo r allatus ei ẽct. sat alũz iuuenculum i
ulis sedens pspectare hostẽ desedit se
quũ atq̃ illo q̃ die media urbe q̃ nõ
busta gallica sũt. q̃ postremo die cuncta

gobios ceperit galloꝝ legiones q̃ post
multos ãnos q̃z ad fines ulas aurorias ab
sãnte hoste subrogũ missi in tris tantem
l. papirius cursor magister sam̃ plus tã to an
tiq̃z p̃mere ob sit cedo q̃ lacessantes uicto
re hoste depulsuz ab rãnis cunctabundũ
sup los sam̃ti nõ posunt; mo cõs tactato
q̃ alia res q̃ celeritas uictoriã tedit. q̃ po
tremo die q̃m hostẽ mort classe ginuez
omeatib⁹ ĩpeditũ suo cipe in stituat atq̃ ap
patu oppssit; stultitia ẽ sedere uo aut uoti
debellari ẽde posse aĩ maĩ copias oꝝ rde
ducẽdas mequã; cum aĩ uno; q̃ de arro
gãtẽdo atq̃ agẽdo res rãna creuit nõ
no sentiby. sillus q̃ tũ nõ cauum uocãt
Hec uelut ostimãtes minutẽ carũ fimo
lat tribunoꝝ equitũq̃ rationẽ mutuã
do; ad omes q̃q militũ ceã fercula uolue
runt; ac si militare sufficiũ ẽct. res t
haut dubie ferebãt. minutiũ fabio du
ci plateos fabi pmit. int sucos hunt mimis
q̃m in hostes intentio primo alacriõ ime
tuz ãmz p̃at. q̃m̃ qui plebẽ sciat. nõ magis
nõ sinis. si q̃ ia rome mi famẽ sua cunctati
ẽm ẽ; ob stinatã cedẽ tpe. si horũ extu
matio relig ex mentit aut ambal destitu
tus ab spe sua appetiti animos ad hyb
nos locũ spectaret. q̃ ea regio pmtis erat
copie. nõ pretie arbustie uineaq̃ ac si li
ati omia mag̃ artenis q̃m̃ nec tis fine
tib⁹ p̃ perẽplatores relata fama fabio ẽ
sat faceret pe ase cẽ angustias quib⁹ in tra
uiat fuluiũ agrũ rectitudinẽ gallicanum
mõtẽ tesulinũ occupat. in oc tas pisto
q̃ urbis multo flumine dilecta fuluiũ a
cãpano agro duorũ tũ pẽ iugis hi fidem
ex ercitũ reduc̃ missõ explãtiz cãpanos q̃
tib⁹ sc̃oꝝ. l. hostilio mãcino q̃m exerc
hũ uenũ audiẽtia si spe fercat. scionĩ
tẽ magrm equitũ pgsinũ po explorato
mouit. ertuto explorare hostẽ ũ magis
passiz punicos animos q̃ pectem. q̃ pau
cos ceperit exẽplo actupatus ẽt am̃ ei
ẽ aiam; exercitũq̃ pcepta uictuõis q̃ q̃n
tũ tuto posset pgsinũ primo recipe se se inf
at. q̃m̃ in spectu hostiũ uenit ret. mum̃te
alii atq̃ alii occlantes refugietes ad ro
stra. ppe ipm̃ ĩ fatigatione equoꝝ
atq̃ hominũ pugnãtẽ inter cathulo pe
nes quẽ summa eq̃stris ipij erat; ex tuti

25 plum ẽ ppe capuã

cert

Leb a aspa
mentos
q̃ fabiũ

sum

apõ

q

uidit

grãan pu
gnat ad ha
milc.

Ac si mul
suffragij ect
res

equis muctrio cū p̄mulq̄m ad ꝺiectū telu ne
ret aduſſi hoſtē. r. milia fine ordine
curſu ſcatus ē fugientes. exanimā poſtq̄m
nec hoſtē deſiſtē ſequi nec ſpē uidit fu
gientiū cē cohortatus ſuos ipſe uix reduc
onē pre uiriū impar. Itaq; ipē q̄ delecti e
quitū circa ſignā cecidiſſent. ceſi effuſo cur
ſu in circulū cales p̄mūnit. ipe inuio cal
libus ad dictatorē pfugiunt. Eo forte die
minuti ſe ſuſpicat fabio miſſis ad fir mā
do p̄ſidio ſaltū. qui hāc cauā ī ātea co
actus fauces ſumma cū cautione munito
aſpicit. mīte pen̄ p̄ueīte magnū rōanū
poſſe. uictos exercitus dictatore ac magiſ
equitū caſtra inuadere. q̄ hāc uiā
ducius erat. duabus ſimul hoſtes aber
ant poſtremo die pene q̄ intra hāc
caſtra erāt agmine ꝓpleriq; cū rōanis ſub
ipſo ſtitiſſent uallo aut dubie equore
loco ſiſtere. cū pen̄ cū expeditis equi
tibus atq; ad laceſſendū hoſtē captū ꝑ
uenīſſe. recipiēdoq; ſeſe pugnā ire recti
tuit. ſuo loco rōana acies lenta pugna et
exhausta tanto magis q̄ ſimilibus fiunt
uolūtatibus. cc. ab rōanis. xxx. ab hoſtibus
cecidiſſe dicūtur. ſimul uero hāc ipſa ut ad
caſſilinū obſeſſā ciuitatē capuā. ſalutē
atq; decus ſuū rōanis omnibus ſtetiſſe
nec ullum ꝑiculū fefellit. ſuis
ſe armis petit. Itaq; cū p̄ca ſilentiū cuncta
ſopiſſet. petendōq; mōtes. cuniculi calli gra
le ſinuāt cēt. nec ubi rōani incluſi uallo
agmine adgrederent. uidebāt. celeriq; ſpe
tribule. ad frustrandū hoſtē cōmunis pe
riculo noctis ſimilitudo. ſilentiū. ſtatuit
facies uniuſq; exercitus. collecte fa
ces atq; uinctis. atq; arcta ſalutis ꝑigā
tur atq; cōmuniter boues. quos dominos uno omi
tes atq; multos intercetam agēbāt. ꝑcā age
bat. ardua ſine bonis effecta. ad omu
nitatē neginis. ſilentiū. ut ꝑmiſſis tenebris noc
tis. ad arduū ascēſus cōmuniter ad montē
agerent. ne q̄ſ ſi poſſet ſuꝑ ſaltus ab hoſ
te inſeſſos. p̄mixtis tenebris ſilentio mo
ta caſtra. boues aliq̄n̄ ad ſignā actiuberi
ad radices mōtium uiasq; angustas uen
tum ē. ſignū extimplo datum. ut accēſis
cornibus. ardētibus ut in ad uſū ſcatent mōtē

et metus ipe reluctētis flāme. ex capite
ad aliaq; ā ad uiuū diu ad omnia atq; communia
ad uenēnū uelut ſtimulatos furē agebat
boues. quo repēte diſcurſu haud ſecus q̄
ſiluis mōtibusq; accēſis. ois ā cā uiuens gul
ta arte ceptū. q̄ut q̄ nōe exercitus flāmā
ſoluīm paſſis diſcē rōanū ſpēm ꝓlexit. Q̄ ad
tā ſitus ſaltus in ſtrēdos locati erāt ubi
ſiluis mōtibus ac ſi ſe quo fatō ignes cō
ſpexiſſent. arcūuectos ſe ēe. mīti p̄ſidio exce
ſſe q̄ ingēs emicabat flāma. nec ōtinuiſſi
mū ut peteretes ſūma mōtiū uiga tū iq̄ſ
dā boues ꝓlātes. alius ꝑ ignibus micādo uul
ſi ꝓ ai. pauē. ceriēnt. ueluti flāmas ſpīm
tuū miraculo attoniti. ſtupētq; ut
buāna appāuit ſtimus. tū uō ſtrepitus q̄
ti ēe cū multo maxiq; ſtrepitu q̄ armā
ſe in fugā. leui quoq; armature hoſtium
ſaltē. ceū nox eq̄to tumē neutros pug
nā ma pietes adluce tenuit. Interea toto
agmine ad mīal tū ſonitu ꝑ ſaltū q̄ ibi
dē in ꝓ ſaltu hoſtiū oppoſitis magno al
uo poſuit caſtra. nec tumultū ſenſit
fuluī. Cetm̄ ciuitas ēe mutus ad certū un
q; ab uerēdes. tamē int̄ munimēta temu
tū luce ꝓ ſubrigo mōtis ſunt. plusq; quo
uti duſā. alius leuē armatus facile ceteros
nūo aliq̄tus ꝓſtaluit rōanū ſi ꝓſſent mi
ſi hoſpitū ſuoꝝ cohors ad id ꝓpīm remiſſa
ab ānibale ꝓuiſſi. Eā ad ſuetōr mōtibus
ad ardua ſanctoꝝ int̄ ſaxa ꝓpeq; a ꝓcul
ac leuior tū uelocitate cōſuetudo armoꝝ hāi
tū cā peſtē hoſtē. gramē armo ſtuturū
q; pugne. gramē facile eluſit. ita haut q̄
q̄m̄ paucā. tamē diſcēſſi hoſpitū fere cēs
ſi colomes rōanū aliquot ſuos amiſſos in
caſtra reddūt. ¶ Fabius quoq; mouet
caſtra. nāq; ſilentio q; ſaltus ſup alti fas loco
alto ac munito ſedit. tū ꝑ ānū romaz
ſe petē ſimulās. hānibal uti impeditos po
pulabūdos reduxit. fabius medio inter
hoſtiū agmē utrēq; romā iugio ducebat.
nec adſiſtens nec aḡdiēs expellimo pe
nus flexit. ut retroq; a pulā repetēs. gle
renū ꝑueīt. ad urbē mentē q; collapſā ꝑ
mentuz erat. alius deſtā. ¶ Dictator
i lārinate agro caſtra ꝓmunit. ī ſacro
riuz cū romā ſenecta tuis nō impio ī ſi cōſi
lio. ſ. ac ipe pūby agens cū magro equit.
ut plus ꝓſilio q̄m̄ fortune ꝓficit. ſ. ꝺe ꝓ

Ager Albān.

ſuos

Plin. ſōz. ſam
ſi mōte Albano.

Alg̃ne

cuius ducē qñ̄ sempruñ flamineū q̄z imu
tetur. ne nich̄ actū censeret exēcta ꝑpe
statē plurōr sic̄atōem hostis media quoz
plus mīt̄ū quippe qñ̄ moñēclo atq; agē
do. pficē aut puā rē cē ab toci eno inctōē
hoste uīca ꝛ desisse ab otiuus cladib; ac
respirassem. ꝛ ne equicq̄ ꝑmonīto magō
equrū romā ē ꝑfectus.

Bella yspanie

Dūna pio hestatis quo h̄ gelauntur.
in hyspma quoz tra maricq; cepī
bellū ē hasdrubal ad ceū nauū nūm quē
a rē īstructū pgnūq; acceptū. xx. ad iecit.
xl. nauū classem himilcōni trad it at
q; tra carthaginē ꝑfectus ē. nauib; ꝑpe
tam. ē exercitū q; in litore duxerat. patris
q; fugē quacūq; parte hostis copiarum
cernebat. ēt scipio postq̄ mouisse ech
bus hostē audiuit. pō rē ē ostiū fluit. re
mūmus tm ꝑp famā q; in gentē nouoꝝ
auxiliorū ornarē auctus. delecto milite
ad naues impōito. v. ꝛ xxx. nauū clas
se re obuiā hosti pgit. Altō ad tarracone
diē stat ē em. x. milia passuū ab hostis hīb̄ ānis pcuit. Imō diu emi
silientū speculatores missē retulerūt
classē punicā stare in hostis fluīmis. aīs
tracq; uri pī portā. Iracq; ut in puppes in
cautecq; unū quodq; simul in fluio trahe op
pīnet. sublatis anchoris ad hostē nauit
et ultas ꝛ locis portus altis turres. hyspa
nia hīt quib; ex specul. ꝛ ꝑ pugnacib;
latronēs utū tur. Ipm primo ospectis hosti
um nauib; aduī signū hasdrubali ē tu
multusq; primus in terram ꝛ castris q̄m ad
mare ꝛ ad naues ē cursus. nō uīl aut pul
su remoruz. ꝛ trepidq; alio nautico ex au
dito aut ā ꝑpientib; classem ꝑ [illegible] mūtor
ios cū repente alios sup alios ab asdrubi
le missos quietos nauigare in litore tē
torios suos nich̄ minuq; hostē aut plu
ra die expectātes ostendere naues. ꝑpere
atq; arma capē iubet classe romānā iam i
haut procul portu ee. Equites omissi pā
simq; ꝑuenit. mox asdrubal ipe cū omni
exercitu ad erat. uariecq; omnia tumultu ꝛ
strepitu ruentib; in naues simul in remigi
bus militibusq; fugiētū magō qui etiā qñ̄
in pugnā eunteuz mō uix diu omēs ostē
dant. cū alios resolutis lōgis ancloris ad
ueherentur. alij ne quid teneat ancoras

alia incidunt. imptumq; omniū ꝑpe age do
multū apparatu nauticū mīsteria impe
diūt. trepidant ē nautarū capē ꝛ ad pugnā arma
mules ꝑhibent. tā mīmus ñ apparatus
uat. mō sit dicere cat. q̄ si pugnā naues. Ita
q; nō ab hoste ꝛ ꝑlio magō ꝑcussi q̄ suo ꝛ
met ipī tumultu turbabuntē. ꝛ tēptata u
no pugna q̄m uīctā fugā ad terrūt clas
sem. ꝛ cū alīs ad oppidos lato agmī ꝛ rētū mul
tos simul uenientib; aut semet inuicē lēdē es
sent. ī tres pussiz naues egūnt. atq; alia
uadio. alio saxo litore excepti partim
armati ꝑ mīmos ad ostia uicta ꝑ litus
ad ē suos uix ꝑfugē. Nec tū ꝑ occursū ap
te erant punice naues. uix. sup esse. ro
mani q̄nq; tm hostiū erant armatāq; a
cē toto ꝑ tentū in luctore ch̄elant. aut
cū tanti us in secuti trepidā hostiū classē
naues omēs q̄ nō aut ꝑfrīgebāt. prae
litore is illisas aut carinas fregūnt. ꝛ
uacuo religatis pupib; malū extimbē
ato. v. ꝛ xx. naues ex xxx. cepe. nr̄o pue
rilī cuius uectore fiunt. Fuga una lem ꝛ
pugna toto cuius ore maīs potiti erant
māgri uīctā ad omnis tā classē ꝑfecti as ē
silio. Nec naubus intrā ftā/tis urbē uicepisse
captāq; diripuisse. carthaginē uīce
pent. atq; ēm agrū arta de ꝑlati posito die
tecta quoz in iuncta muro pārtis incē
diunt. Intrec ia ꝑcul grauis ad longiū tica
pueit classis ubi uix magō pres ad orem
nautica collectis abaforibule q̄ stat ī ius
siz fiuit. sublato tetin omne mucronis. ē
nec ostinētis mō precatos horas ꝛ trinebu
siz mīsila trā simissiz. ubi ubiq; ca pīsi
le ē bīouū nec quicq̄ flumo labore ē opp
pugnatū ī mīsē irrita frustra tpe ā ad
ūsiz ē. ad oppidū ē agri ūsi. ocreptis ali
q̄ uncensiecq; uicto maiore q̄m ex otiuen
ti ꝑ ua pāta cā in naues se recepissent. ꝛ
exdulle carib; mīsil legati pacē petētes ad
sipiocem uenūnt. intre flecta retro classi
reditūq; in cationa puncie quo cim ꝑpe
qui hibiz incolīt multorū. ꝛ ultō ī spa
nie legati ocurrerunt. ꝛ qui uere dicti
onis impiq; rōmani fi sunt. obsidib; cani
ꝑpli amplius fiunt. cxx. milia. ag̃ tres tri
bo quoz copios sat. strenuos rōmanis usus ad
saltuz castulonēsem ē. pg̃ filius hasdrubal
in hispaniā ac ꝑpius ocreanū ꝓcessit.

Quieta inde fore ceteros reliquum estati
tpe finissi. Hec p penu hostes fi pt qui qpo
ruz yspanoruz inquietu aut de aqsitionas
reo sunt igenia animaduersum in nobis q ania
ulet gentz fuat regulus postq in tam asdi
tu recessere ad maritima oia actio pplati
hyna agru pcatu nanoui locoruz ac pla
diuz ueniunt ac duos ecos tuby multis auer
pedutis auxilijs a sipione missis leui ctu
mne ut tum multa ania manu fugde eoby
ocisis quibus cu captis magop pte armis
exuta hic cu tumultuis cedente ad occa
sum hasdrubale ad hibiz ac soci eius tutiu
dos recepit. Castra punica magro legnu ue
nerunt castrq romana ad nouam classem ert
ca fama repos alio utr bellu celtibi pma
pes qui regionis fuit legatos obsides q
dedenit romanis nutio missis a sipione
exercit arma capuit. pua ac pugnande
sin ualdo et atu in ad ort. tria oppida ui
expugnat. in ea ipo hasdrubale duobus
plus eggie pugnatoz. xx. milia hostiuz
occisoz unt. nulla ea multis militibus by
ligmis capiunt. Hec statim rerum nuby
pma. p. sapio impuia ad nerit. progato
post o silatu impio alenatu multos an
xxx. longe nobilissimoz. nuby militez
magnaq comeatu ad necto. Ea classis i
gens agmine hannaronis paulisper ad magz
na leuitia animoz sedentis portis ruinis
exultto tenuit ibi multe expositoz pfect
sipionis fili. qui gitur ac tem coi aio silice
gelunt. belli occupatis ig carthagine sibi
celtibio bello aut ea ctant. hibiz tuis gdi
untur. nec ullo uiso hoste sagunti pgunt
me. qo ibi obsidoes toci hispanie tutoz
ab hannibale fama erat medio tere aut
tochi pstio. Jo unus pignus ici nato ab
rama societate oim yspanie pplorum. ao
mo a natura ne sanguine lubrum. hoc
aut pfectos ingeret eo nia aut hyspan
am ui. ui solita magr qm fidei filio ex
societate duxerat sagunti nobil hyspan
fronis an pcenis tui qualia plurimaq sunt
barbaroz ingenia ea fortuna mutu
nat fide. Cetm tum fugu fine magne rei
pdite ueniente ad hostes nichil aliud qm
unus ulcus atq i fame corpus ee tutius to
agelut. ut qm maximi emoluntu nouis
sociis eet. Circu spectis igr omibus quecq

fartuna potatus eius potat fide obstrixit
potissimu trahentis animu ad rectu ea una
re maxie ratus occultiatam roanis puncti
pu yspanie amicitia. Et cu in nos sit hostis
no pfecti satis scaret. mch obsidiu custo
des fucturos ee hostare ipm arte adgrdit
Castra exa urbe in pdo littore helut hosta.
ut ad rectu int eluctet expectatu nanos ubi eu
sdectuz abductu uelo ignoate morti quo
statu sit res metu o tumultu sde ad ea die hys
pania ania accep. paul rama abecentimu ecclo
bibiz castra rama ee arte tuta. pfugu qp
nouas uolet ibi res tuaq quos metus non
retinatt. benefitio. Egn teu ei tos ee munit
hostiu pacta tutiq q na ad subitu tanteri
tonuq posse ee obstoes inquit manita
tes remittte inde priuati parentibus quor
nariu nauiu meruttatibus sinos et publice
pdis gratuz est uoti o quisq ethis. Et hasta
stoes ipam pluq obligat stoe mittiuz re
stituedoruz domos obstoiu in mercedepos
cop ut opi quoz impesa consiliu ad unie
meu q rei fue apte nata gratie q tu mist
gnum possiz ad ciaa hoi no ad ocetu pnu cu
gena callido ut pstabit nocte cla pgressu
ad hostiu statoes o nctis quibus cu auxilia
ribus hyspanis. Et ab his ad sapioem pductu
quo afferret exponit fide accepta tuta
qp ac loco. Et tempe. Instituto obsidoes tradi
tos sagunti redit. die insequente absistit
cu hostare. ma tantis adire agenda accipien
dis. dimissis cu se nocte itu ut custodi
as hostiu fallet. Et statuit ad positu ani
bis ora. Et exercitus custodibus priorum pfec
tis uelut ignarus insidias. duce marsum rama pduct. cetra
omia de rectis obstoibus sic cu hostare
est autu erat actu peuenit. ordine qui cur
thagine sui noie. sic agebat. maior aliqn
to gru fiunt ramanoru ture pacis qm qui tu fi
erat carthagine sius futura. illos. xx. gru
ues supplicesq in rem hos expto. Fortuna
Et timoz minuisse indi potuit. unum pri
mo aduentu cognitis an abredenti lulu
liq imitt fecit. Et ab eo ut pontem a
flustru uteret. Et socios mutasse. Itaq in
genti offensu defectionem omes spectare
arma q extiplo motu fore. Et nihil ea
que ramanos quoq. Et carthaginem ades accede
intecta coegit. Et euenisset.

Hec in hyspania quoq; fa estate prima bella gesta/cū ytalia plurimū in ualli cladibꝰ nūms solers ciuitatē fabij fe assē/q; ut ānibalē nō meductu sollicitum amq; hēret/tātē aī in hac magīm dilexisse nūmos ciuēs qui bellū ōne nō gēt fortuna/ita ꝓrepta erat int' anos ōnes armatos pugnā/ctq; utiq; postq; in absentē cos tēpūtate magīs equitū lesto ne pugnā fiāt/accessant hue reo ad augēdā i uidiā tātōis/una fraude ac dolo ānibalis. q; aī ap fugisse ei mōstratus ag' dictatoꝛ ees/omībꝰ ita/solo eqtis abimo cō fīm ignē q; cū oīm hostiū/absūm ussit ut occulti alicuī pēs/eam ees uīm posset altā ipius fcō pō forsitā dubiaq; nō ex pectata in ees/sēatus anctas ē/ad extimū haut ābigues īmaxīaz laudē/ui ipmitā dis captus/quid sīc pō primo bello fcz erat/ouerīant/int' duces nūmos/poenis q; ut q' pro pius reapet/q; cū caret/angē ti portoꝛbma/7 seruilibꝰ ās imulte prāret ac exeq;/ai plures nūmos q; penis re cepisse/angētūq; pecis debitū sepe iacta tā in senatu re q; nō g' silium sedit/ꝓ ees tarditus regūetur/immolatū abhoste ag' mrīd romā filio uēdidit/ferocq; publicā impendio pruato exsoluit. ¶ Annal pgerom montibꝰ an jugis aīpte atq; ī censē mūsiz absē hoc ees/cū pauca relīq; tecta/ut situ sen fatis inde frumēta tū duas exercitus pītes mutebat/ai tēla ipse expedita in statōe erāt/simil' castrō pī dios/cautū spectās nec cū impetus in fir mitatoꝛes fieret/nūmus exercitus ī agro laurētani erat/pferat minutē magī eq tū/pfto sic' an dcm ac oībꝰ dicta toꝛ ee terit. castraq; in monte alto ac tuto loco pōita fugā/t ia in planū deferīt/agitāt q; ingenio ducis/silua callidiq; ut ī pe tuos/aut ī frumēta ees/pilatos/aut ī castra relicta cū leui pīdio/fieret/nec hūm ualē fefellit/ai duce mutatā ee bellī rem/et ferocius qm̄/silū/rē/hostes gestīe ipse aut' q; mīme quos credēt/cū hostiū ppīnq; ēet/tcia parte multitudo frumētatiū/in castra duab' retētis/dimisit/ees cū castris ipius/p ppīnq; hostē mouit/duo ferme ab ee milia mtimultū hostiū/ospectū ut inten tus sit ees ad frumentatoꝛes/si qua uis fi eret tutāndos/ꝓpīq; ī ei atq; ipīs īminens nūmoꝝ castris tumulus appetit/atq; ai pedū silua ee pila ret/aut q; dubie hr tibꝰ breuē/ma puentē ut nacte clām mis si manipl' cepit/quos tenētes locū/ꝓtēta paucitate/nām postō die cū ecisset/ipī co mīssent castra. Cuius ut ita q; exigui patuit/alius animallis aberat. Et ipm̄ tota ꝓpe ꝓplexa/tāma ac ees simil' q; ꝓtōis castra castris ānibal'/equitatus aī leui armatū emissus/firmitatē ees late eodem fugāq; hostiū palatoꝝ fec/nec ac ee tātē ānibal/ansiq; tāta paucitate nix castra oppugnādi tutā/potūt/tiāq; ar tibꝰ fabij/puis exercitus abesset/tā fame/sedentes/q; tāctātes bellū gessit/recepitq; suos in ꝓxa castra/q; ꝓgeniomo nicē ut ee uīt Iusta quoq; ac collatis signis/dimicat q; quotā auctoꝛes sint/ꝓ/securiū pugnā ui sq; ad castra fugisse/nec ee ut pcē tā repen te/ui sui/ꝓtē/ī tā nos numꝰ/ees/dam tos. Deūm uētu plui restitutū/hinc prima pē gnē ac diuitijs nō lōga/nō ūm erat: si tot/tā mole/ui ssit/tātōis/octomilia pe ditū/7 equites ad ducētē in castra abigo ai apparuisse/ānibal/spem ptractus q; pe bui sse/nouī pīsoni. Cuius fabio abnūs nem enti/ambulē/in stomachi quoq; aliq; timē tem/recepisse/sinos/rādū/in secuti/ad mu nante/sānite/duo castella eo die expug nasse/xvi. mil'. hoīnū cesa/xx. ad mo/nūmo nūm/in mutā pari ꝓpe clade/famā eggie uic toue/ai uanoꝝibꝰ lrīs magīs equitū nūm̄ plata/de hijs rebꝰ ꝓsepe cum senatu/ai ōcō cione actū/ees/anzlem/ai utate dictatoꝛ i nius mdi/nec fame/nec lrīs ōlectus/ut ñ aos ēent/fa se magī/qm̄ ad ūsa tum/e dict'. ¶ Cuius/ammianus/marcellinus. trīpl'. ro ai referēs ees negutiū/nō pīntem solū dictatoꝛē obste trisse rei bñ gerēte/absentē/7 gesteobsta re/introducēdo bellū ac sēculo tpe tēere/q; ō nūs/tinus imagīm tis sit/solueq; cū me/ri exercitu ipīs/hīt. Cum ꝓpe cōsiliū altūm ees dissē/alterū spem celeris pugnē ꝓsequē de/paul abytalia allegatiz/duos pītoꝛes sicilia atq; sardinia ees/partes/quoꝝ unum uent' hoc tpe/pūncia pītoꝛe egeat/roy. t minutū magīm equitū/nec hostē ubiq; rep/ne quid rei bellice gerē/ꝓpe castra/hā

bitū. Itaq; hanc ne sanctū mō quo iā tā qm
tāsl hbiz agro pcēs ggiliz sit. tā pmuz
talenū qz fuliuz agrū pua statuo cē sdē
te cū sibi tēptoz ē. cū legiōib; ppli rūam a
gnū suū tuitā tē ecctiz cupiēte pugnare
cū magīs equitū clausos ppe int uallū rete
to tā tp hostib; captiuos arma ac empta
tā dē ut ab sce lkit mī tēptoz ut obstrio ope
libātis ē uallū egressos fudā sē ac figa
se hostes qđ obtes si antiq mos ānos ple
bi rōne cēt and ci ctē se latuz fuisse q-
fabij impio. nūc mō ciū rogatōem pmul
gatuz ut ē equato magīo equitū cū tēptoz
inter nec tū ne ita quitē pmos mittēdi uz
ac ecctiz q fabiū qm ꝯsulē in ci cū fla
mine sufficā sē tēptoz ꝯōib; se abstinuit
magīe mīne pplā nō ne in senatu quitā
satis equo animo audiebat hunc ci hos
tē extollēt ubis bñ gesti q; clarios pteā inta
tē atq; in sdām duciū acceptas referen et
magīr equitū q cē ductū suū pugnassē cū
die rectiē cū cē. Si pcēs se summa impu
o sit q; sit ppe die effectuz ut sciāt hoīes
bono imperio aut magni fortunā mōn
ti cē mītē rēq; p nari se itpē q sinī gnom
ma fuisse ecctiū qm multa milia hostiū
occisse maiorē gl̄am cē hui gnis oīum
by siustia habitis q; sile cū to. cy. atili
o regulo. ne pscns tēmere imperū dimica
rēt. pdie qm rogatōis fereīte dies ad
ecctū nocte ad ecctuz habuit luce orta cum
plebs silū ecctū magīr tacta munia tēp
toz fauoq; magīo equitū ad eos ūsa lut.
quē sanos audiebant hoīes ad ostia cūctā
q; uulgo placebat pdire q fauē singule
auctoritas tū ccepit rogatōi uni uersi
ē suasor legi. cētuns narrauit pmoze
āno ptoz fuisse locū nō humilē solū sed
arcē oppidi pcm lanū fuisse ferūt ipm
institutoz ē mcis filiq; hoc ipō in fuli ei
artis mūsticō usuz iuuenis utrū exco ge
nē q stus pecūa apte rebita aīm ad spem
libāliū ad fortūe iecit. Togaq; q fori pla
cui ere pclamādo pdoz oīb; hoīby clamo
ad ūsis rē q fidē bonoz ui pmū ūnoq;
am ppli tem ad uocē cōuocē pcēit q stum q;
q duaby edilitatiby plebeia q tribuli posta
q pcum pfunctio nā ad cōsulatus spem ci
ad rollet ei aīos aut puri cultu ac amā fauoi
bil ppli exercitatoria ūtoria pcēt satisq;

plebis uim gīam tulit omēs eam rogatōez
quiq; rome quiq; merētū erāt equū atq;
in qui pt ipm tēptoz ē motum me hā ei latā
accepisset. Ipe q gratuitate ai ci mūtōes
i se ab multitudine in mūtas tulat eādem
q ppli in se seuiē sūmā tulit. Accepti sp
in pō tūne līis sē. de equato impio satis
fitēs aut qm q; ci imperiū inter ē pm
ui equatū ci q; in uito ac inuidiosū hostiū pa
uore ad ecctū reduxit. minutus si ci iam
ani uix tollabil fuisse fides rely ac fauōe mul
gi. Tū utiq; in medio ce in medio esto q; nō hūmi
le magis uicto ase qm fabio gl̄ari illū in
rely aspio uim ci ac pcm duce q sitū. am
bili maiori minori tēptoz magīo equitū q
nulla meōra lūt an aliū iuuisse ppli eqtū
in ea ē ciuitate mq magīo equitū uinq;
q secū uce dictatoris ti deme atq; hōrare so
liti sūt in tū sua felicitate uirtute q; em
tuisse. Ergo secutiz se fortuna suaq; si dic
tatōis ci ctatōi segni cioq; deoz hoīm q;
uidentō cū pnas pcauerit. Itaq; quo die pmū
q stus ē. ci. cy. fabio statue ei sto. pmū om
ē ait. qui ea die in pio equato uitam ē sed pn
mū duce aut diebz altius ait si maiora
uitualia placent ptius tp; ly altius sit
mū uis in pū q; ē ait pur hosti nō solū osili
o sed q; uinly ecctis qm ē ctōne ici gentē hu
buisse. ¶ Que fabio aut q; m q; to placa ē
omia fortuna ei habitu ū quecūq; tenuitas
collegę habuisse sibi cōcaruz ai alio nā ad
emptuz impiū ē. Itaq; se nūq; uolē tem
pte qua posset ferū osilio gētaruz ce sūrū
nec se tpū d pō diep imperi ai eo ecctu di
uisurū sine q; cōsulis qm omia nō liceret
q; posset fiduciz. Ita optinuit ut legi ceo sic
q; ly uinly maior ecctus se duuōet pri q; qrtū i
minuto sta. q; tria fabio euenisset. Ite equi
tes pūi uiso socū q; clarum nōis auxiliū
duui sunt. castris se q; sepū magīr uolut
duplerū amulū gaudiuz fuit. mi ei q;
qm eoū q; ap hostes gesserunt ei fallc
lute q; pigio multa indicatiby q; pūos ex
plorantē. Nā q; ultimū minuti remissa tem
se filio mō captuū q; solicie fabij domū duz
uirtū ecctisse. ¶ Cimultus emtus
castra q; minuti q; penoū qui ei occupasse
aut dubie in quoē ēnt hosti locū fuis
ei nō mī cape sine clamie uoledut. am bul
qm q; to opere pcuz emt. qm cū clamio

aī mmutō quē semp occurrūm adobsīs
tentuq; latos stelut strauē ag' omīs me
dius erat pūs spē mutilis insidiatorī q
nō mō siluestre quicqm̄ sine uepribꝫ qui
dē uestitū hēbat reī pūm nactus tetegēdis
insidiis eo mag' q̄ sinteq̄ alle ntia tali'
simus tūm portat; erāt manipulis aī
ne impedīt q̄q; carū ducē nos āmato;
possent capere in has latebras q̄q̄que lēa
apte in sitē portāt; x. milia ocīdunt̄ur.
pedītū equitūq; nec ū tī aut motus ali
quē tēm̄ egīsī aut sil gor armoꝝ simu
dē mualle tū apta tetegēt; mīssis pau
cis pūs luce ad capiendōs quē aī dixim̄
tumultū aīgunt oculos hostiū p̄ statim
ospectu o tēta paucitas ac sibi quisq; ō
posse se pellēdos nī hostes ad locā capiē
dū; ouīs ipē in' stolidissimos ferocissī
mos q; ad arma uocat; uanis aīs q̄mi
mis increpit hostē; puncipio leuē āmatu
uā dimittit. Deīn̄ sto agmine dimit
tit equites. Hostīno aī hostibꝫ quos sub
stoia utā; utbꝫ instructis sq; legionibꝫ pe
dit; tamen ual laborātibꝫ suos alia atq; a
lia tela tendēte tam̄ie mittēdo auxilia pedi
tū equitūq; iā instā expleuīat acie
tūtī utūsq; uirībꝫ cautī; pūs leuis armatū
rām onū pcipitū inferiore loco sua cē
dens tumultuz pulsa tetrusaq; ordinem
insuccedente intulit equitē; ad signa
legionū p fugit; peditūz acies int' pauīdo
impulsa sola erat tute; p tumq; si instā
aut si rectū pugna ēet; aut quā q̄m̄ ī pu
fugā tū aīoꝝ fecit; pspe aī pmiscēs dis
cedēs gesta; si ordinī repente in stoia ordēs
tū tumultū tuoꝝ; q; inlatā utrīq; ab ūtro
maiestantes fecit; ut nec aūs ad pug
nā nec ad fugā spes aliq; sup ēet. Hinc fu
bius p̄clamore pauēdos aī dicto ceī spec
tā pauī turbata acie ita ē inquit; nō celiū l'nē
quā tumultū tepī terrorē fortuna temitatē.
fabio equatus impio hāmibalē; quattuor
q̄ fortuna sup ioꝝ hīc oꝝ. Si alīd ingīoī sic
cerroꝝ q; tpe ēt; nec signa ēē ualli pfe
te uictoriā hosti exoꝝ queam̄ ofelicē em
erroꝝ. Cum by iā magna expurte ceīo
alios aīs spectātibꝫ fugā fabiana se a
cies repente uelut ceīo dimissa ad auxi
lium; oīterroīt. Itaq; pauēdo q̄m̄ ad oiectū
teli ueīret; aut manū oferet; suos fuga

effusa; q; ab aīo ferōci pugna hostiū stupe
ti; qui solutis ordinibꝫ agere dissipati
erant; mirabꝫ; fugiunt; ad integrā aciē
qui plēs simul tota ded'ant; oīsi in hos
tē uoluēte eq; ordē; nec uīc sensī; restē
pedē mūe; gloria restare; ac iā ppe uma
nas res tā erat uicti; ac p integri; exercitū
fēlium eq; signa in hostē; tū pcipuo re
ceptui ceciner pulā ferēte hūmi tale abs
mmutū se a fabio uictū. Itaq; puanaz
fortunā; dici mereō pte; exacta tū mal
tas rectitū cēt; mīnutius quē catis mu
litibꝫ. Sepe ego mḡ audiui milites ex
primū ēē urbī; qui ipse cōsulat; quid ōne
fit. Decurīonī ei; qui bñ monēti obedīat.
Ea nec ipē ofitē nec alī parēē sa; at ei
extremi ingenij ēē nob; qui p̄ma aī ingeni
q; negata sordē ē; iam ac media tenea
dū; um prius discam; quē parentī sānum
reducam; castra cū fabio uinci; quā p
torū eius signa cū tulim̄; ubi ego ei pa
rentē appl'auo; q; bñfitō eius erga nos et
ac maiestate eius digne ēē; nos milites
eos qui ozī nos mō āma deste texīt; pa
tronos salutabitis. Et si nīd' aliud gto
rū ēte nob' aīoꝝ; glam̄ dies h' tedit; sig
no cito; exclamat; im̄ ut colligāt uasa; p
fecti agmine incedentes dictatoris cast
rā munitōe; quam̄ comēs qui circa erat
ordinibꝫ tutos statuta sint; an tribunal sig
na pg'sus; an alios magr' equitū; ad pa
trem fabium appellasset; arcū fusq; mul
tiz eius patronos militiz agm̄; cum salu
tasset. Parēti by inq; dictator me
quibꝫ te mō ioie; quo fausto possis; ēē
uirū tū; deo; tibi tū salute mea; tū om
nibus. Itaq; plen sacrū quo q̄ natu; ma
gis; q̄m̄ honorati; prim' albricio; deinde
gnāq; q; tibi michiq; pe; exactus is tuus
fuato ac ofuatoꝝ sit; felix; sub imperiz
auspicatusq; tuis; redeo; signa; legionī
restituo. Tu q; sī placatus me magīm
equitū hoc ordinibꝫ suis; q; q; teneō; uide
as; tuo; dexterē intuūmte militeq; gra
one dimissa; quotus ignotis q; benigne
atq; hospitalē mutatis letusq; dies
exitum; nec tristis; paulo an; ac ppe exce
bit; fatis; rome ēē ut placuit; summa rei ges
te; deīn lutius nō magr ipse imperator
q̄m̄ uulgo; militū exercitusq; exercitu

ato finimatq; plē quisq; maximū lauroi vi
mcelix ferē pugla apiro amnule | vsq;
q; penco erut: ac tunc demū sentire aum
rūms atq; ytalia bellī cē. nā bīēmo aū
adco: duces rāmos cumlites sp̄iant: ū
ux cāi eare gēte bellī cē credentiam ti
bile cā fāmā apūby acceptisset: cūmule
quos exuiae redemitē dixisse ferūt. Ta
dem eā mulē q̄ sedere ūugio montū sol
uatatā; p̄celle ymbrē dedisse.

Hec dū gimit in ytalia cū fiulius
gen̄ unus ossul cui classē nāū carā
ūtib; laudimie: cursice oīā: obstitby utrq;
acceptis maffricā trū sinū sit: q; pue q;
in cōtiq; mētē destendēs facent nicene
misula uastata: tabi incolentby cū eay
ne ip̄oū ūrēt: duri pcīp ag: x talēti sar
gēti acceptis ad uttona affrice accessit:
copiasq; exposuit. Intrō ad pplā rōū agrū
ductimulites nauales q; socy uix effusi
ac sinū sulas aultoū egentiby p̄stāret.
Itaq; mīsulas teīne ilatiq; a frequentby
palantes: locoq; ū ignāi cursū ueherentur:
cū multa cede ac feda fuga retro ad nā
ues opulsi sunt. ad mille hoīm cū his se
p̄mo bles q̄storē amissa classio aultōn
by hostiū pleīno trepidē salutā in sicilā
cursū tenuit. Tra ortaq; ūlulei tota ad
lio tota p̄tōīut allegato cuius. jō. ad tal
romā reduceret ip̄e p̄sidiā pcuby p̄fect
fireto stretu ī ytaliā traiecta ultrīq; salby
actus: ripē: collega cuius. c. atilius ut
exercitū ale exacto iaz hyē semestri mipio.
accipent. Omnīuz hyē ānales falmuz
dictatorē ad ūū sibi hmmbalē rē gessisse
tradūt. Celius eadē eū p̄mū applo dictū
dictatorē scribit: sz et celiz: ceteros fug.
mū osilu. c. fiuliq; qui tūc paul ingallia
puincia abierat nisi fiussē dicēdi dictato
ris q̄ mora q; expectatē tarda iā clarce q;
urbis nō potuit cōde cursū ēut. ut ca pplo
dicerent: qui pdictatore cēt. res in gesta
gl'iaq; insignē ducis: angēdis tam
libz ymaginēs posuit: ut qui pdictatē
dicerentur. facilē optinuisset: atq; ioppi
a ē coactus amilcar ūinisi fuga spēm ab
eundi tam ūuisset gallia repentinus fiat
nulla reluctā spe alendi exercitus in eis
locis sim̄ segetes: osiles eisdem artibus
bellū gerentes. Consules atilius fabia

nus gemmus fiulius mulcimā exercitū
accepto: ybīnga ad matē cōmunitis tūi au
tūpni erut rpe fabij artiby cū sūma in se
cordia bellū gessiunt: firmata tūc exerci
tū ad urbē duūsis locis oportunā trocerunt
cartēces agrū palatoq; excipiētes ī cāpi
unū sē dumicatōis q̄m omūby artiby pte
bant hostis nō uerebat cū ad tergo ronū ha
yeme ī pediēte obstitisset bellū nea polem
mi legati rāz uenē ab hīo. xl. pte aurce
magni ponōis in aurā illate: atq; ita ubi
fra uti dicent: sanē res ē pplo romāno bel
lo exhaurta. Et cū instaq; purbby agrisq;
sociūz: ac propitie atq; ante ytalie ruīe
māna atq; impio gerēt̄ equū cēsuit
se neapolitanos: q; auri sibi ad ipōm ornā
tuz: ad sidū fortune animaduby relictum
foret. eo uiuare pplm rāmū siqm̄ op̄e ī sē
se dedentē: ecdē studio fuisse oblaturos: g̃
tū sibi p̄es rōānos pplmq; rōānū sic omes
reos neapolitanos uti as dixisset: dig
nos uti ostenderūt. aquiby donū ad ūū
tate eoūm qui libenter dare: et q̄ rē mā uo
amplius q; accepent: legatis gr̃a acte p
mum fīcē ea aut̄ q; patrem q; pōm̄ om
nium fuit accepta. deo stē dicō spectator
aut hugnēsis qui p bīēnū fe sellat ro me
dep̄lentius p̄sisq; manby dimittitur.
Exhinc v. & xx. nauce apti q̄m in campo
martio ad uimissent: introīa tanta libīnis &
ceris ginos. xx. leguti ad philippū mace
donū regē missi ad deprecandū ronī demē
tum plurimū qui bello uictus ad eū fugi
sset: tali ligui ros ad expostulandū ronī q; pe
nū opibz auxiliis q; suis iuuissent: simul
admonere ronī exp̄mendo q; lōis atq; ī sub
by gerent: ad p̄mendū quoz regē milites
legati missi ad stipendiū annos dicē ac
cipientes ad eo: et si bellū ingens ī ytalia
by erat: nulli q; tanū cum rei rānos ne
longiq; quidē effugiebat: si religionem
q̄ uenit: eadem ecordie: qm̄ p̄secutorem
militare uidemus an. l. mālius p̄ter ī gal
lia uenisset. Locuta ad rotpe nō ēt tuti q;
ouū uiri ad eū rē cūtī ab emilio p̄tore
urbis cū pupino: et sulpicio quirino flāmm
ede mārce fuit ceteris locutus.

Ad eosdē p̄r. ex. s. c. litteras dare: et
misse ut si his uideret. alt̄ eorū
ad consules ceteros romā ueniret. si ea

dre qñ nr̃ssiffent comitia et dãnuz/ doh
a gsulib⁹ rep̃uz finꝫ detrim̃to rei publice
abscedi nõ posse ab hoste/ magꝫ pmꝫ regẽ
comitia habita ee pcuit qñ osul alt⁹ alter
lo uocaret⁹ patrib⁹ rectius nr̃si ẽ dãtore
a cõsule dici cõitior⁹ hirtoꝝ cãi dcis. l. u
uecturi phylo. cõ. põnuit matrem ma
grñ equitu dr̃e. hñs nr̃o cãto nr̃sicap
die. xxuij. se magĩatu abdicasse ac omnẽ reg
nũ reduxit osulib⁹ prorogatũ mãdatũ imp̃ũ
int regẽ pdit⁹ a pũb⁹ cõ clamor appi
filiũ tto mi. p cõsuli a sina ici int regno co
mitia habita magno cũ mie plebis & patrũ
. C. tirentio nãrone quẽ sũ gñis hoiem
plebs ĩsectatoꝝ pncipũ pplan bap artib⁹
adiuuatu ab sqꝫ fabio opib⁹ eductatoꝝ ĩ
pio causs̃ alienã inuidia splendentem
nullius extulẽ ad osulatũ nitebat/ pa
tres sũma ope obstabãt. ne se in sectũ co
egñ a siuescent hoies bella hereditaria. tr. pl.
cognat⁹. C. tirentiꝰ cum mãdato nõ scãtũ mo
ficã augures qꝺ cãtorẽ phibuisset comi
cia pficẽ pñuntiã comẽ fauẽ cãtoꝝ tato sue
dalitãt⁹ ab hõib⁹ nobilib⁹ pmꝫ tos ãnos
bellũ qrẽtib⁹ sũmultẽ ĩ ytaliã adductuꝫ
abesse cãi rebellãi posset/ finito bello tra
hi cãi qtuoꝫ legiõib⁹ nr̃uisios posse pug
nãi appruisse eoqꝫ. cõ. minuti absentes
fabio pspe pugnasse/ duas legiones/ ol
ti abeedem obiectas. Dein exin cede es
tas ut pr̃ pñuisqꝫ appellaret/ qm primo
nnce phibuisse nõ nos qñ unica osul ce
dem fabianis artib⁹ cãi rebellãe possent
bellũ trahisse/ to fectus nr̃ omẽ nobiles
icturꝰ nec finẽ añ bellũ hñturos/ qñ osulẽ
ũe plebeiũ. i. hoĩem nouũ fecisset. Naz
plebeios nobiles hã erisse ẽ initiatos esse
sacrꝫ & tẽpñ plebẽ exquo & tẽpñ desi
erit pũb⁹ cepisse/ annõ apparẽt to ictum
q̃q sitũ cẽ ut uir regnũ inuretur/ ut imp
trũ potũte/ comitia cẽnt/ to cõsules am
bos ad cẽtũ moratũ q̃ fisse/ to postea qꝫ
nuntiat⁹ hoc cãtoꝝ cẽt dictus/ comitioꝝ
cãm expugnatoꝝ cẽ ut uitõ sinos cãtoꝝ pau
gures ficret/ ab hoc rectigñ int regnũ ceo
osulatũ unũ certe plebẽ rãne cẽt pplin li
bus habiturũ/ ac daturũ ei qm magĩtũ ee
qñ duo imp̃are malit. Cũ hoc oĩonib⁹ i
accẽsisset plebs cẽt tribun⁹ patricio potẽ
tib⁹. p. connehoñenta. l. malio uolsone. co⁹
emilio lempronio duob⁹ nobilib⁹ ĩa fumiha
ni pleben/ atilio serrano/ atilio petoꝫ
alt⁹ pontifice alt⁹ augure emt/ & trentus
cõs unus cãtaut ĩmanu eius cẽt cõtio
a regũto collegetũ expta nobilitas pnũ
fuisse mnũ in operitoꝝ ibus emo. l. emilius
paulũ/ qui cãi. cõ. libio osul fiat⁹ & dẽp̃nati
one collegẽ & sua ppe ambustus eua serut
in festũ plebeiũ dom ac mittũ reuisatẽ ac
petẽ a pulsus iurio. prio cõitiali die ce
dentib⁹ omnib⁹ qui aiꝫ uãtaue ĩ clamãnt p
te magna manu isa qñ collega dat⁹ osulib⁹
ĩ pr̃oriana comitia hũita creati. cõ. põpo
nius matho & p. furius filius rome urbem
sors urbi dicã põpeio unt⁹ aucs nãnes & p
egrinos euicit⁹ creditꝰ duo pr̃ores. cõ. clau
dius marcellus in ficliã apollinẽ allum
in gallia omẽs absentes creati sũt nec qs
qñ eoꝝ pt̃ tirentiũ osulẽ esset quẽ ia ãna
mãdatus hoĩes nõ gessissẽ pt̃ibus aliq̃ fe
tib⁹ ac strenuus uir⁹ q̃ ttaliã tpe illius
nouus magĩtus uirtute dictatoꝝ excit⁹
quoꝝ multiplicati sũt. C. ĩtẽ aut⁹ pedituꝫ
equitũ q̃ a dictatoẽ ac teco atq̃ ita nũe
& q̃ntũ copiaꝝ narrãt auctores ut uix q̃
quã satis ctuꝫ affirmãt⁹ ausim. & multa no
uoꝝ mihtũ alius cripta ĩsuppleñtiũ alii
nouas. uũ. legiones & v. legionib⁹ rẽ gere
rent. nũo quoq; peditũ equitũq; legiões
ductas multib⁹ peditũ & centenis equitib⁹
& singulas adiectis ut quina milia pedi
tũ trecẽti equites cẽnt. secũ duplicẽ nũm
equitũ darẽt pedites cẽtum. septẽ & oc
toginta xv. milia armatoꝝ & cc. maiꝰ. ꝛ
rãnus cũ pugnatũ ac manãs ẽ quin ab auc
toꝝ sũlib⁹ aut qñq; discẽpant maiẽ cãutu
atq; ut petu rẽ acta q̃ pr̃oribus ãnis q;
spem posse ĩsta hoste dictatoꝝ pbiãt. Ce
terũ primũ q̃ signa aburle noue legiões
mouẽnt. xx. aurũ lib⁹ cos ad ve atq; aspice
uisse. ppt̃ ĩtos uulgo hoĩes nouis pdigi
is. Nã rõme iã ad uẽtino & arice nũtiatũ
erat. sub tẽ tpꝰ lapidib⁹ pluisse/ & mt⁹
to ctuoꝝ signa in salinis cedes aquas
q; fonte calidas manasse. Loquẽte ẽ qꝺ
sepius accidat magĩtudine q̃ una forma
tatia que ad cãpũ erat aliq; hoĩes de celo
tacti examinatiq; fiũt/ ea pdigia exhi
bito. pauuta/ legati a pesto patrias aurea
ramã attulerunt. hñs sic nea poleta mos i

gre actreaurũ nõ acceptũ/peostẽ dies abi
erone classis hostiã magno apparatu ac
cessit/legati in senatũ introducti mutiar
cedẽ.C.flamminj exercitus q/allatũ adeo
affec regẽ ieronẽ aut nulla sua ꝑ̃ regq
sin clade moliũ magꝝ potiũt. Itaq q̃ꝑ̃
ple stat magturonẽ.p.R. ad mutabiliorẽ
ꝑpe adulis rebꝫ qñ fis cẽ missã ase ad ꝺ
quily afitelibyꝑ sdaꝝ bella unãi solꝫ.
q̃ ne accipe abmãti magno epe publice
orare iã õm ꝑmũ hon cãmictoriã auream
ꝑ̃.cẽ.c.xx.ad fẽi e sẽ sẽ/accipet eã teñet
qꝫ habet ꝑpuã ꝯpetuã ꝓ exisse.ꝛ.ccc.ꝺ.
mchiorũ tritici.cc.ordei.ne comeatus ꝺ
cẽt:ꝛqñtũ ꝑtea opus cẽt quo in risset
fulmentarios milite atq equite sare mſi
rãm latinaꝝ nõs nõ utiꝫ.p.R. leuiũ ar
matorũ auxilia ꝛtia misse mauritr.
Sagittaq missi sũt mille sagittariorũ ac fũ
ditorũ ac funditorũ acta mãu adulis o
bulleates ac manus pugnte eqꝝ alias gẽ
tes/Sdea tona ꝺ silio quoꝝ ac delũt ut pre
tor eu pugnaꝛ sicilia cet classẽ maritimam
tuti cẽt.ut q hostes intra sua bellũ hẽt
nim qꝝ laxamẽti auret/his auxilia hum
tuli simittẽ dẽ/absẽa tuti Senatũ ẽ regi
uersũ bonũ egꝝgũqꝝ socũ hieronẽ cẽ atq
uno.tenõe exq̃ iam iaciã.p.r; neũt/fitez
tenuisse atq ẽ rãmã omñ tpe ac loco mu
nificentissimũ pin ac debet gtũ.p.r.
cẽ amicũ:ꝛa auctatibꝫ qubꝫ tũ allatis/gñ
regio acceptaꝛ nõ accepisse p.r; uictoriam
comqꝝ accepe de mqꝝ et/dedi ne tame di
care/capitoliũ tẽpluꝫ iouis optimi maxi
mi/nec arce urbis mãe sanctaꝝ uoletẽ ꝑpia
amqꝝ firmã ac stabilẽ fore e. p.R. fimbrio
res sagittariosq ꝛ firmũtur tardiꝫ tũ ꝺ silibꝫ
v.remes.ꝛ onamũ classẽ q̃ cã. ꝺ. ꝛ ta alio
p.pet: in silia hã emũt. v.ꝛ xx. adite pmis
sinqꝝ ẽ. ut si re. ꝑ. cen fet cẽ mastrica tuic
cẽt/celeꝛtu ꝓ ꝺ/silies pauceos mãti di
es dũ secꝝ ab mose latino uẽirent multẽ
cã micꝫ q̃ ania tim erat iurisdictio ac bu
nis militũ ac acti multos uisse ꝺ silium
q uẽnisse.nꝛ iussu/ũ tos. Nã ac ea die
nichꝺ pt/facinus fiat:ꝛ ubi ac tea uiatuꝛ
q centuriatuꝝ q uenissent/sua uolũtate
ipi int/se equites tea uiatꝫ cẽturiati pe
ditesq iuniores/ut se ꝺ fugeatq fora roꝝ
no habitos/no exercitoie recessimus ñ tel u

siuorũ aut peregrinoꝝ aut hostis feriãtorũ
ant amicꝝ suarũ cãto exuoluntario mit
ipos fedẽ ac tribunos/ad limã militũ ꝛ
ad actem tribulatũ. Contios primoq̃ abur
be signa mouent/ꝺ silius uarijs multe
ac feroces fiũt/deruptiates bellũ arcessi
tũ mytilẽã a nobilibꝫ mãsuetoqꝝ siusci
rei.p.si pleos filios impetroꝛ es hẽnt.ſ
quo die/hostẽ uroisse pfectuꝝ/collegę eu
paulo una pridieq̃ in de pfiascẽt/ecio/
fiunt uiꝛ qñ gratioꝛ ꝓplo/quam ꝺ in ele
mẽt ꝑ̃ãrone dãnisi ro mo mirari se/q
ne qñ tuꝛ paulq̃ aut sinuꝛ aut hostiũ
exercituꝛ locoꝝ situꝝ nãꝝ regionũ nostrã
ãn nõ clarius murte scirẽt/que sibi agẽ
di armato foret/ꝛ die quoꝝ ꝑdicẽ posset.
qua cũ hoste signis collatis/cẽt dimica
turus sęq ꝺ silius magꝭ res dẽt hõibꝫ qñ
hostes rebꝫ ei alñ tpe sinatura nõ ꝑcepti
optaret ut q̃ aute ac ꝺ silute gestu el set.
sat.ꝑspe ei eu rent. Teꝑ mutatẽ ꝑ̃ gñ qꝺ
stulta sit in felicẽ q̃ ad id loco ruꝝ fuisse ro
sua sponte appetebat tuti celitas ꝺ silius
ꝓpositũm q q id cõstantius pseueret.

Fabius maxim sic ei pfiascentẽ allo
quitur fertur/siaut collegã prop mallem
tui silem.l.emilij hrẽs/aut tui/collegę tui
silis cẽs/si uacamq cẽt oꝛõ meã/nã ꝛ du
ꝺ/om ꝺ silies ꝛ me ꝛoignates omia.e.ſ
p.fice uñ facentis.ꝛ mallẽ nec meã/ulli
auribꝫ uilis nec ꝺ silia animus recipens/ne
ꝛ collegã tuũ ꝛ iur talẽ uirũ bonũ ꝛ tanem
cẽ sialtꝝ parte.ꝛ te talẽ uirũ intuẽti/me
hi tetũ omñs oꝛõ cẽ/quẽ uideo.n ec quicq̃
q uirũ bonũ ꝛ tanẽ cẽ.si altꝝ parte clarũ
cet:ꝛ reꝑ.mal ꝺ silius/tẽ ac boni ciuiꝛ ꝛ
potẽtis ent. Eemis ei.l. paule si ubi mi
ciuiꝛ ꝺ silio.ai.c. tiencio q̃ñ ei ãnibale fi
tumũ censes/nesao an in festioꝛ hic ꝺ silius
nius q̃ñ ille hostis maneat.ꝛ ãnibalem a
ac tñ ãi hoc omñbꝫ locis atq tempibꝫ e
tatimus eo ꝺ silius annibalẽ legiones q
cum tuis equitibꝫ ac peditibꝫ pugnãtiũ
tibi sit. uãio dux tuus militibꝫ telis op
pugnatur.ꝛ ubi ea ꝺ silit cẽ. flamminj me
moria. Tamẽ ille cõsul temũ ꝛ i pumaq
q̃ cẽ ceptuꝫ cep fuerat. hic paulq̃ ꝑ̃ et
ꝺ silia tũ temꝑ impetrato ꝺ silia tũ nuc q̃
ꝺ silis paulq̃ñ castra uisit aut hostem
in sanitꝫ q tãtas iã nuc prellas/pha atq

ac eo iactum eo m' ſtugutos ſuc er quiro m'
armatū inuenīte cenſeo ſūmū cubi ex
tūplo reſiluā ſequūt ac qui ſil ne q' ſtāt
ſe tenūt let extūplo pugnā ūt aut g'
re' militare' belli hoc g'enus hoſtē hūc
ignoro aut nabiliorē alius q'ūſlimenolo
quos mīs clarorib' erat ne gl'iandi tpe ad
uſus unū ē ut ego ſtēpnendo poenas q'
appetendo gl'am' meduz exceſſim ſtatu
res ſe ſtatua rō belli gerendi ad uſus t
hūmbulē ēq' ego geſſi. nec euēctus mō
docet hſtulturuz ille magi'ē. ſi ea tē rō
que fuit futura q'ue cognoscens hec ed em
manebūt īmutabil'ē. Inytalia bellum
gūmus in ſede ac ſolo nō omīa turba t
plena ciuīū ac ſocioruz ſūt arma uiros
equos omnia uby uidēt uulnera. ſoia
fraus docuīt nī ad uſus reby mīs tede
runt meliores parentes ſtatuaores
nos tpe ducesq' facit ami ul cē uls alienū
inhoſtili ē tra m' omīa inimica ī feſta
q' paulatim ad patria. nz illi tra nz mā
ē pax mille ciuiū eos acepuit nulla mēta
nich' uſq' ſinuro' uroiē raptoz uunt' par
tē uxoz liaz' et atus eius hēt' quē hyberū
anne tria erat' ples fames eos q'ī ferruz
aby ſūpſit' alias' nec his paucis ia uicti
ſūpectuit' dubitauo. & quin ſed ōdo eū
ſuperatuz ſum'. qui ſenescit uroi eos nō co
meatuos nō ſūpleūtuz' nec pecunia hēt' qñ
diu pgregiom' caſtelli apulie ſopi'
tum q'ī pari thaginis mīcenily. Qz ne t
adūſus te quīde ego gl'iabor. p. ſiuluus
atq' animos paraui o ſiules intō quē adu
modū eū iuuorificarit ſuuz. h' una ſalutis
ē uia. l. paule quā difficilē in feſtūq' ci
ues ſibi magis q'ī hoſtes faciēt. Idem
enim tuus q' hoſtiuz milites uolūt. ſtez
uarro o ſiul rōmanus q' ō annibal poen impī
ai piet. duoby ducaby unus reſiſtat ogre
ſſites aut' ſi adūſus fama rumoz eo q' i
hoīnuz ſatis firmis ſteti s. ſi te neq' col
lege uana gl'ia. nz tua falſa infamia mo
uit ai ritate laborare mmos. hys ſepe ai
unt extīgui. muīq'ī gl'am qui ſpuerit u
am. hubebit ſiue tum rosi. p'ūto au to' ti
tuz po ſtēato m' belle. p' p'to belli uectem
malo te ſapiens hoſtis metuat. q'ī ſtul
ti tuos laudent. omīa aut ementē o tempm
annibal mil teneē agentē metuet. nec ego

ut mich' agatē ſi ut agentē te rō ducat ut
fortuna tue patrie ſemp' tuaq' omīa ſīt
armatus in tenti ue p'ſio nz ac cām tue t
defensoriz ſuā occōnē hoſtiuos. Omīa non
p'ſpuntclara. ctaq' erūt feſtinato' īm pm
ta ē. ac ec a. ſ. ſtoūſus ea oīo o ſiul' aut t
ſane leta fuit magi' pere' tio ea que dict'
uā q'ī facilia actu erāt dictatoz magi
trū equituz ſtoll' abile' fuiſſe. Qz o ſiul
ad uſus collegū ſedito' ſuz ac te'ñ arma
uiruz atq' auctōs foze ſi ppāre in cōdui
priore o ſiulatu ſe īmſtū effigiē ſſe o ptūe
ut omīa p' ſpe uerent. q' ſiquo ad uſi ea
per hoſtiuz ſe re his poenas q'ī ſuffragio
uitoruz aug'ī ea' p' olnectuuz ab h' īmōe
p'fectuz p'uīlū tuto' ūt. ſ. p' ſequētib' p'
moz ib' patruū plebeiū o ſiule' ſua plebs
p'fecta tutior o ſpectoz ea' dignitates
ceperūt. ut in caſtra uenīūt. p'uincto no
uo exercitu ac uete caſtris bifariā ūtrua t
na miora erāt. pp'ius ā mbulū uincētib' t
maioz pars ro'm ereb'ur uiruū cēto ſi
le' tūā in p'ioris o ſ. actiuū etutē exercitā
te' omīa uniſūt gemīnū ſuuluī muōnib'
caſtris legioīs rōme q' ſocioruz pedituū equi
tūq' duoby mihi by p'ſcūt. hāmbal qua
q'ī p're dimitoza auctas hoſtiū copias t
ceruelat. cū aduentu o ſiuli mutegaude'
ſō ſolū ē nich' extra ptis mioē o mēt ib'
ſuſpicat. ſi ne ut te rupet quite' quicq'ī
religūt. omīb' uroiq' ſtruīto poſtqua
ag' tatis erat. ſuū beo munitas o uecto'
ut uix x. dieruī q' cōpuī ē poſtea ſtruīto
ſup cēt. ib' ſpatio uiq' obiō pia trā ſito p'
tu fuit. ſi maturitas tpe expectata foret
Cetuz temitate o ſiul' ac p' ſpo ingenio mati
am rīa fortuna vedit. q' uphibendioi
pdatoz ib' tumultuāio p'lio ac pour ſuuz
gis miſſitū q'ī exp'to aut ſuuſſi ato' im
p'toūī. aut q'ī q'ī par pemsto mittatio
fuit. ad. o. ſ. to. cc. ceſſiſo plus. c. uicēnoz
ſdo nūq' actaſis ceūī uictoz ib' effuſe ſe
quētib' metu miſtoiarū affuit. p'ūhoo
ſul' aut' eo die nā altīus ūmpitaluī' umpi
uz erat. uā one in orgnāte ac uecte feren
te emiſſū hoſtē emanib' telb' ellarūq' ceſ
ſatuz foret. potuiſſe annibal eo cū p'mū hāt
eg're me pīti. quū pecus a rede uelut o
eſtatuz temitatem ferociozo ſiul' ac no
uoui maxīē militū cē. ſoīa ei hoſtiū aut

Alt no fer. nā

Rūſum cons

ſuc

bat

ideo uult

dieb;

non leone libare

secus q̃m sua oĩa nota erãt. dissimules
oscostoeq; impetrare cũas. pe preostino
nũ multũ ne ẽtatu cẽ. atq; loca ãtpc̃ insi
dijs aptũ se hẽ natus nocte pcã nichil
p̃t arma scũtũ fert ẽtq; multes cast̃ ple
na oĩũ fortune publice pmia teq; reli
quit. tũ sip̃ primos montes lenq; peditco
instructos odit. dextrã equites impedim̃
ta pcurrũt sine dijs agmẽ tardat. ut di
ri. prẽdijs uelocẽ tẽptio fuga dñorũ castrũ
occupatũ impedimẽtũq; hostẽ oppimeret.
arebu relictis in castris ignes ut fieres fie
ret. dũ pẽ longius spectũ fuga parent fal
sa. magẽ castrorũ fidẽ fabrũ puore amo
tum strepitu ecẽ milites teñẽ. ostiles uolun
se ubi illuc sibi portã postatores ceñ
ppius accurrũt. ibi dijs silentium
committẽm fecit. tũ satis. ppti soltu
dine castris occurrũt. fit ppetua
sibi mutuantũ fugã hostiũ. atq; ut pti
ut rabina ad stantibus castra relinq̃rẽt. q; p
fuga obstupor ẽet. arebus ẽ relictis ig
neq; clamore ñ ortus ut signa pferrẽt
dũcẽmq; ad sequẽdos hostes. ac
primus castra ingressus pdam. ostil alt̃ ue
hemẽtissimus erat. paulus. atq; ẽ
die pcauẽdũ. purrecusq; cẽ postremo ad
alt̃ra secũdam. ne dubiẽ secundis fisti
ne posset manũ stat. huic pfectus ad tutem
dicẽ emisit exploratũ. qui ubi ad egna
tũ portus sistunt. ẽ minimũ ẽtis omnibz
pẽ ad hostes equitibz nullũ intuit
speculatusq; omĩa ad aduersa remũ tat. ibi
dias. pfecto ẽ ignes impte castrorũ que
uergat ul ostem relictos tabernacula a
pta. tam ãta ipumpti relictu argẽtũ
quibz ad locis temẽ priuas obiectũ ad pdã
uro isse. Que ad ẽtum ẽdes aquprotinus
ad eos minatus erãt. ea accensa undiq; in tela
mẽ sublato amulitibz signũ dẽ fine
duabz hostes huit. q̃q̃m ẽtinẽtia ẽ
plo uãro signũ redit. p fia stendi paul
ad ei sua sponte ad̃ctã. pulli quos ausp
cia ne ad hostes essent nuncia rẽ efferen
ti porta signa collegisse. Que q̃m q̃m
uarto egressẽ passus flãmam ui tũ recens
castris clamoq; ostilis primo pumeor
bello memorata naualis clamor religiõe
animos mouisset. Diu. ppe ipse eo die magis
distulere q̃m, plebi ẽ immitẽtẽ pestem
rumo. Nam forte ita euenit. ut ad ipse
signa in castra inferri ostiles milites nõ
parent. fuit duo formiã unus alt̃ fortis
simi equitis. qui fulio atq; atilio cõsulib
pabulatores ẽ exceptis ad numidio fugien
p fugimt eodie ad dnos reductaq; ad
siles mutuat̃ rem exercitũ ambual tuos. pri
mos montes sedẽ insidijs hostiũ opportũ
ad uectus ostiles impotentes fecerũ am
bitio altius. fuã p̃mũ ap̃ eos praua i dul
gẽtia maiestate solutus. ut humbal post
q̃m montes magis. ni ostiles trepidos q; ad
ultimũ, temẽ. euectos ut dein ne eq; q̃m de
tecta fraude in castra reduxit. ubi plures
dies. ppter inopiã frumẽti manẽ negat. ne
uaq; ostiles uidẽ. nõ ap̃ milites solum
nixos ex columnẽ. sim gẽtiũ. sed apud
ducẽ ipm. ex elephantis. nã ad unũ ferme uti
dem ap̃ta uecti fuisse. exposcentibz
ipedimẽta rebusq; ẽ ad nã primo
postremo fame. trucidatos milites ma
me. hyspam gẽtiũ. tetrarchẽ cepisse. ex
silium. famaq; est. ipẽ ẽ mediũ annibal ad fu
gã ingalliã. ut agitasse ita ut relicto ped
tatu omĩ. cũ equitatu se proripe. Cis hostiles
a atq; hic ritus auorũ esse in castris. monẽ
mus statuit. ex calidioribz atq; ex maritimis
messibz apulie locis. simil. quo longius ab
hoste recessisset. tanto fugã impeditiorem
leuibz ingeniis ẽent. p fectus ẽ nocte igni
bz silis. suis tabernaculis atq; paucis in spem
relictis. ut si diarũ par priori metus. q;
tinẽret romanos. Et pentẽ lucanũ statuit.
omnibz ultra castra cãpis montes explo
tis. ita relatũ ẽet. ut sine pauł hostiũ agmẽ
tũ die sequẽti eo ostilia agri tã cepta. ita
ut ubiq; cõstil. ẽtẽ. q; ñ semp fuisset. suã ar
cem ñ arum ferre omes. paulo nemo p̃t
fuluiũ priores ãm ostilem ad sentire. ni
ores partis suã ad nauq lit̃as clade ro
mana cãnas urgẽtẽ fatis p̃ti sint. ppe
ei uicini anibal castra posuit. ãulsa aultõ
uẽto. qui ãtpis tõ dijs si certus esset. ni les
puluis uehit. sol tũ ipis castris p omes
tiuos tũ sq̃uitare pũpue fugã ẽnt. ei ac
cem dirigenti pi aduersi tega tũ ad flante
uẽto in occasiũ puluem effudẽ hostem
pugnatum. ostiles sanis exploratis ita
mul sequentes poenas ut uetus ad canas
ẽent. in spectu pemũ hẽbat. bina castra

cōiunt eccl̄ē ferme in uno ꝯ quo ad gerō
nunz sic añ copijs dumtis/aut fronte stmm
utrusq; castris affluēs/ad ptū aquatoꝝ
vel exclusa utriq; oportunitate/aut fin'
ctā
mmeda uxt/exmiōibꝫ tm̄ castris/q̄ ꝓxima
tm̄ sanguinis cū/ubius aq̄rent rām/qz
ripa ultiōr nullū hēbat hostū ꝓsitoꝝ/am
bal sp̄ē loci nactus/ro eq̄strē pugnā/pte
mirū in unctus erat. fuit eo copiā pugnādi
ap̄ o siles/dirig' actē lacessitq; nunciaꝝ
pmissa te hostes/m̄ mittūt ruslus solli
citā sedulitē militū/ad eloquia militū
fuit e simili rāna castra cū paulus sēpnu
flāmi teim tate uāroꝝ/uāro specie ium
timoꝝ ac segnibꝫ ducibꝫ/exēplū fubijs/o
bicet. testat eusq; recō. hoies/hic nulla
penes se culpā ee/q̄ ambal uelit q̄ si uaz
cepisse vrā uiam se/ostructū a collega/teneri
ferrez atq; arma uatis/z pugnare cupi
entibꝫ eoꝝm militibꝫ/ille liquid pcipis
ac pditis atq; inos silitū atq; impugnā
pugnā legionibꝫ accidere se omīs culpe ee
ortām/omīs eiectus ptiatpē fore dicet/u
teret ut quibꝫ lingua pmpta ac tem̄ aia/
eq̄ in pugna ingent manus/dū alt'cati
onibꝫ magꝝ q̄ñ ofilio tpe tūtur. ambal er
at ac q̄ñ ad multū dieī tenūat instructā/
aī in castra cetās recipet copias/nunciat
ad una tēdere/exmiōibꝫ castris rānoꝝ
a q̄tor eq̄s tm̄ flum̄ mittit. q̄ñ incēdiam
mrbā dū uxē aī ripā egiss/clamōe actu
multi figa ssent statūrem quoz pnallor
locatū atq; ipāos ppe portas eiecti fūt/ro
nio īdignāt/ursiz ab tumultu āīo aurilio/a
etiā castra rāna terreri/ut eamō una aī
ne ex tplo trāsirent flum̄ dirig'entq; ad
em tenūt rānos/q̄ flūmā mipij eodie
pene ꝓmulz fuit. tuq; uāro/postero die
an sōs eminos dieī impij erat. indē ofilio
collega/signū ꝓponit/instructaq; copi
as flum̄ trāsiunt/sequēte paulo/q̄ ma
gis nō pluē/q̄ñ nō ad oīum are ofiliuz po
terat/trāsgressi flum̄/eas quoz q̄q̄ ī cas
tris minoꝝibꝫ quas habuīant copias/sinis
ad unguē atq; ita instructa acie ut ex
tro comu coñ ro erat flumi ꝓpinquo/rānoꝝ
multes locāt/ex pditis leuī armoꝝ au rilio/h

ꝑ ac eos trā/silēs eoꝝm̄ia tenent. tertiū
leuz/emilius dextrū/gemīo filio/medi
a pugna tiēda data/ambal hinc ꝑ leuca
rilz leuiq; armatū ꝓmississ/trāsgressus flu
mē ut quosq; transduxerat. ita ī acie locabat/
gallos/hispanos eq̄tes/ppe ripā leuo inco
mmodo hostiū rānoꝝ eq̄tatū/dextrū cōmu
nimunit eq̄tibꝫ/tatū/media acie pedi
tibꝫ firmata/ita ut aduersū utrīq; coꝝmu eſ
fect. interponēt hinc medij galli atq; hispa
ni/aduersa rāna magna ex parte ecl'eos/ad iem
ita armati erāt armis/et habitu cetīm magꝝ
na ex parte ad tūsimeruī captis/gall'et hi
spanis/sagis cuiusdē ferme fere erāt/dispa
res ac dissimiles/gladij/gall' plongi ac sine
mucronibꝫ/hispano pūcti magis q̄ñ ceſi
gado sueti/pete hostē/brevitate habiles/et
aī mucronibꝫ/an tale/ut saiatus gentiuꝫ
horū/et tū magnitudie corporū tū spe/tribul'
erat/gallus/ impatiens erāt nuiq; hispa
nis/tantis/ptentis purpura/tumicis/ca
tore nitiō fulgentibꝫ/stabant. hinc nūm oī
um qui tū pedituī equitumq; ī acie steterunt/
ifim̄ ferunt ui/cedi. xl. milia. c. equitū/du
ces comibꝫ pernant. sinistrū a fonibal ter
tiuz regebat/ maharbal. media acie ambal
ipse/aī fiē magdē tenuit solio/seu vehiculo
tria ita locatis/seu q̄ fortē tū stāē popō
time utriq; parti obiectus erat/rānoꝝ in
mirdiē pene ī septētrionē/ uisis/uenisse
multitudinē/regionis incolē uocāt ad ipsius
rānoꝝ colorib⁹/multo pulue/ꝑ hōi
uoluēdo/ꝓspectū ad eminꝫ/clamōe sublato/
paulinz aurilios/z pugnē leuibꝫ ꝓmū āmi
ssa/deinde equitū gallorū hyspanorumq;/
leuī cōmissa/ad terrore rānoꝝ/aurilij/mime
q̄stris mōē pugne/fiduciaꝝ ei ad uisis cō
fertos/postremo turbatos equos/
nuꝝ uirū ample/tuos/terga uelut equo/ped
estre magꝝ iaē ex parte/tam̄ fōn erat. acti
tū q̄ñ durius pugnatū ē/pulsiq; rānoꝝ
equites/ignē ultimis/et eq̄stris finē/tam̄ ho
coh⁹ta ē/peditū pugna/ꝓtinuit/ꝑ q̄as pri
mū ostabāt hoīes gallis/hyspanisq; tūdez
rānoꝝ duo ac ssē ofilio/qua fronte aciez/i
tensam pulue/hostiū cuneis nimis/tenuē
eoꝝ parti ualidū acetā/ꝓminēte acie ī pul

hirtus Gallo et Hyspano

sio tem̃ ac trepite referentiby pedē insiste
ac tenōē uno p̄ceps pauōē fugiēnū agmē
īmedia p̄mus aciem milati post̃ illo re
sistēte ad subsidia affixū pueñ int̄q
utriq; reductis alios cōstituūt. mediaq;
gallis hyspanisq; stetūt. aliq̄ frū p̄mme
te ac q̄ minus ut pulsis equant fir
tē p̄mū tem̃ nitēdo. ī signū īmedio
cedit. affri cū ia cornua fecerūt. ut nūcti
byq; īcaute īmedū rāms. cū tede alas
mox cornua extēderūt. clause q; habtgo
hostes. hic rām tefūcti ne quicq̄ deplo
uno obmissis gall' hyspanisq; quoꝝ tga
cecidūt. ad ūsus affixo pugnā meminit
nō tm̄ in eo quicq̄ īmq̄ q̄ inclusi ad ūsū
numerosi cū fessis fr̄is q̄ fessi cū recētiby
ac integris pugnabant. ia q̄ similitudo cōmu
nis. mixti sectoriū equites ad ūsus mūni
tos stetūt. q̄ frū p̄mus erat. segne p̄mū
ca primū cepti fiducie. q̄ integri ferme
milites nunc̄ p̄tē obiecta arma telaq;
gladios occultos subtrahentes hostes spem
tūc fugiūq; cū a suis parmas post tga ha
bentes ad equitatū essent repete et equos i
disfluuit parmisq; q̄ gall' aū pedes hosti
um pectora īmediā aciē accepti. ouertiq; ul
timos. obstitē abtgo iubenti. ac dū p̄mus
abomī parte ostitur. quieti mā fiunt. post
q̄ oīm oculos animosq; occupauāt. etiam tu
ab reptis sanitatiq; passim int̄ acies cesō
rū corpoꝝ strata erāt. usuq; ad ordinē rēdā
nā aciē tgaq; feriētes ac poplites cedēn
tes. stragē ingentē dederūt. ac maiorē em
aliquāto panicē ac tumultū fecerūt. Cum
alibi tiōr ac fuga. alibi ptinax īmala uaz
sepe plūs cēt. hostiū. qui ea parte pcul
sis ouictos ex media acie. cum tres ac quia
fugimus eoꝝ. ī. hostiū. pugna erat. similes
ouictos ex media. ac ordinib⁹ equitū dos pas sim
fugientes. mittit hyspanos. q̄ gallos pedi
tes. affris ia ppe fessis. tede ingg̃ q̄ pugn̄.
ad iungit. parte alta pugne plūs uno q̄ q̄m
po statū plio fuit. ea gūt. ictus fiāt. tū. ac
currit sepe ē. ostis ad ūsū. q̄ aliq̄ loc⁹ plūs
resistituti. p̄tegētiby eū equitiby rām. ob
missis postremo equis. q̄. ostilē. q̄ adigē
duz iuuēs. refiaciunt. tū tem̃ tanti an
tū uisse ostilem. ac pedes ostendere
equites. dixisse. annibalē. ferūt. q̄m mal
le uictos. ñ uincēt equites. tū pedestre

plm. quale ia. aut dubia hostiū uictoria
fuit. ai metu mori. mestigio malle. q̄ fu
gē uictore. manū tiby uictoriā mata tua
dare. quos pelle nō potant. repulerūt tñ
ia pauōes supatos. q̄ latē ac uulnerby fessos
ni ruisse puti. ēt sūt equos. p̄. fugā. qui po
tant repetebant. cēn. lentulus. q̄. tr̄ml. ai
p̄t uehens equo sedētē īsaro cruore op
pletū. ostilē. uidisse. l. cemilij. q̄ quēn
mū m̄ sonte. cū pe. cladis. hodierne. dux
respicēs. debēt. ca pe. hūc equū. dixerit. tiby
unū. ū. aliquo sī. ē. comes. ē. te tallē. possū.
ac pregēne. funestā. hāc pugnā. morte. p̄
ostil'. fecisse. fili. lacrimarū. satis. luctus. q̄
ē. sto. ea. ostil. tu. quidē. cēn. cōueh. macte
uirtute. estote. q̄. ue. fiducia. mutando. eri
guū tpe. emanuby. hostiū. euocādi. ad. sin
mag. ab. imī. ea. publice. partiby. urbē. rōa
nā. munīāt. ac. p̄mus. p̄. uictor. hostis. ad. ue
niat. p̄. stragē. finē. pugnātiq; fabio. em
tūr. p̄ceptorū. eius. meoꝝ. ē. ut. nisi. ē
se. ad. huc. mouisse. ad. huc. ī. hac. strage
militū. meoꝝ. pudē. expirare. ne. tu. ut. re
mittas. aut. q̄. ostilatio. accūsator. collega. ex
istā. ut. alicui. ēmie. īnocētiā. mea. p̄tegam
h exāgerīs. plus. turbā. fugientiū. q̄m. hā
tem̃ hostes. oppīsse. ostilē. ignorātes. quo
cēt. obruerūt. q̄. telis. lentulū. int̄. multi
ab. impul. equis. timore. effuse. fugisse. ad
multa. hoīm̄. īmeo. meū. cuiq̄. ē. maiora. t
duo ferme. īuicē. ripīm. ad. mare. p̄fugiunt.
Ex. triplo. a. carthalone. atq; equitiby. nō
lo munīto. tegētes. uicē. curū. ī. ēt. sūt.
ostil. alt' seu. forte. seu. ostilio. nulli. fugien
tiū. infestus. agmī. cū. l. fere. equitiby. ue
nusia. p̄fugit. xl. pedites. duo. milia. dcc.
equites. tantū. cum. socioꝝ. q̄. pars. cesū
dim̃. Inhibuit. ambo. ostilii. q̄stores. l. atilij
. l. furius. baculus. detr̄. mil. ostilia. ordi
quidā. p̄ coꝝ. q̄. edulia. q̄. int̄. eos. cū. ostilij
minimē. ex. minutius. nūciāt. qui. magr̄
equitū. pcc. ad. no. aliq̄. die. by. ad. fiāt. lx
xx. p̄terea. senatores. ad. eos. qui. magna
gessissent. tam. ī. senatū. legi. dolentiam
sua. uolūtate. milites. milegionby. fiden
cēt. capta. ea. plus. tria. milia. peditū. et
equites. ccc. dim̃. Hoc. expugnata. cam. esti
clare. nobilitata. par. cetim. utilēq; post. i
pugnā. occāte. lenitoꝝ. q̄. ab. hoste. cesū. i
cesatū. ē. sic. strage. exercitus. gūuer. fedisq;

pria tentatio ebuig
militū. ? pul. ostilio
cos.

cxxx. hoīm. strages.
? ostiū.

1ho

fugā nāq; ad aliā fiunt. alius qui sic urbē
pdiorū. ītu exercitū fuauit. ad cāpas fugiē
tem offulē urbi. scarti sūt. altius monen
tis ppe totius exercitus fugā bmis in cas
¶ Cū mittunt eos semarmis siue ducibꝫ ēct
nuntiū qui maiorib; ecclē ꝑnūt. mittunt
ei plūs ten ecclesiastica equit fatigatos q;
nocturna hostes ꝓmet. ut ad se trā sirent
unō agmīe. cunctis abitos ee. cā finiam
alij totā aspnā. aut ei illos qui se arcesp
ant ipos nō uere. cui eq; iungi posset. cū
urbe plena hostiū omia in medio ecent
caliorū qñ ꝓcallo sua corpa tūi mallēt
obicē. qñ alius decē. sen ꝑnus tūc ditu
nus tūc. mil. capi ergo mā multis iquit
ab auāissimo. ac uelocissimo hoste. extia
riq; capita urū alūm tegātibꝫ. et exquin ꝑ
ca ad rāmos cuios sis. an latamus soci. aut i
ectia. et umelia. cum fia. alti homos q̄ ta
tur. nō tu siquidē enulli. os sui. qui se bene
mori. qñ turpit. unle malunt. ac tot fortis
simoui. uxoriū qui ad ea cū tumulati iacēt
cuncos esse. ait. qñ oppugnat lux maiora
q; hostiū. agmīa obsepiāt. ut plus quā
oromani. atq; ī ꝓpitio obstrepiūt. ponta di
ertū pum ferro atq; auctoritas fit. qñ uis ꝓ
fectos hostis cuncos quidē hoc aplius
atq; solutiū agmī. ait si uob obstet. tui
scam. tuq; te mecū qui tuos metipos
rē. q; publicā. saluā uultis. ¶ Vbi ad ea de
orē stringit. gladiū. cuncos. eaq; ꝓ medi
co uasorit. hostes. ac ī illatus texturū. q;
ꝓtelat. mumō. ac ularēt. dextrū. sautis
simaiora castra. ac tria. multa. cuia fiunt. ac
q; iū. ꝓtinus alio magno agmīe. ad uncto
trū. miluī. ac ulsiū. columes ꝓcurrunt. ¶
ap uncto. magō impetu. aiorū. q; in gem
us suū. cuq; aut. soros. cabat. qui. ex ossu
ai. orū. aut impio. ac qñ. agelus it. q.
¶ Anibal uictor. ac ceteris. ac tū fusis. gratu
larent. suaden. q; ut tāto ꝓfucto bello. o
dies. q; reliquū. ēet. noctuq; insequentes
quietē. ac ipē sibi sim et. ac felix. tarentī
tinis. hannibal. ꝓfectus equitū. mūnet
cellandū. ratus. simo ut quo hoc pugna
sit actū. suas. die quīto. sq; ut uictor inca
pitalio. emulabet. o. ꝙ. ac. ad equite. ut ꝓ
no. re uelle. quā. ucentuū. sciant. ꝓcen
tant. anibal. mumia. letales. ac ia. maior
quecq; ut eā. statū. capite. aio. posset. atq;

uolumtatē. se laudare. maturbal. ait. ad cō
situl. persuadū. tpis. opus ee. ¶ Tū maha
bal. ī omīa. numerū. ecē. dū. de. se. nīcere
scio. an. ibi. auctoritas. aut. nescio. ac. mora. cuio
die. sat. edit. saluti. fuisse. urbi. atq; ī pio
¶ Postremo. die. ī. pumū. illuc. ad. spolia le
gēda. fedāq; et hostiū. spectū. ī. strages. in
sistūt. accelat. tot. rāmoꝝ. ī. multa. pedito
q; equites. pssim. ut. qñ. cuiq; locoꝝ. ut. pug
na. uīxat. aut. fuga. ad. surgētes. quoā. ex
trage. media. quieti. q; strictū. matutino
frigore. exercitū. ant. uulnā. ab. hoste. oppi
si. sint. quos. ā. tia. cēt. nullos. sua. cos. fe
nūly. poplitibꝫ. inuenūt. iugulāto. q; au
cē. iugulūq;. ac. reliquū. sanguinē. lutēto
bum. ire. iuenti. quoā. sūt. mīsi. ceso. sam
tuz. capitibꝫ. q; ipō. fea. esse. fouea. obrue
to. q; ora. sub iecti. sup. humo. ī. du. sse. ī
spm. apparebat. papue. ut. ut. oēs. sub. ec
tus. munire. mortuo. sup. ī. aulūt. ī. cano. u
uus. naso. auribꝫ. q; la. cātus. cū. manibꝫ. ac
capiēchū. telū. in. tubis. mūbiē. uū. sue
lama. do. centibꝫ. hostē. expiasse. spolio
ac. multū. delecto. ¶ Amital. ac. onisora. duc
castra. oppugnāt. ac. oīm. ꝓmū. brachio. flu
mīe. obiecto. eos. excluerit. ecūm. ab. omīly
labē. iugulo. uulnibꝫ. et. telis. matoꝝ. upi
spe. deducto. ecet. fcā. pacti. ut. arma. atq; e
quos. tradēt. ī. capitā. rōana. triremis. nū
mis. quadrigatis. ī. locos. ducem. ī. finis. cē
tenis. ac. eo. ꝓ. so. ꝓsoluto. cū. singlis. abirent
uestimētis. magistratus. tm. hostis. accepunt
et. ad. ꝓpiq; in. aulocha. omes. sūt. ī. eo. uz
ciues. soci. qui. dū. ibi. tpe. trit. inteq; exerci
tus. bis. quib; sūt. uīuz. aut. mīmi
fuit. ac. nūc. mil. hoīm. ī. cc. equites. alij
agmīe. alij. palati. passim. ꝓgressos. ꝙ. hau
mīm. tutū. esse. ratus. ī. ꝓfugissent. cast
ra. ī. ea. alsaucio. ac. mo. ī. carce. ī. ut. ce. qua
altā. ī. ro. ta. hostis. ꝓcul. ī. geno. ꝓtecta. e. ac. ꝓ
t. equos. ī. ī. cap. ac. si. quo. ī. ut. geti. q; plimū
in. phal. equoꝝ. ī. ī. ī

simus acceptis frumento. uestemq; cu
uit. pq; ei munificentia postea bello pfecto
absenati honores ptin. fuit. Cecin. auct
tr. mil. quatuor cent fabius maxim. de
legione pa. an. pr. prore anno dictator fu
erat. et de legione fu. l. publius bibulus.
et p. corn. duos scipiones. et de legie tria app
claudius pulc. qui prime edil' fuat' co
sensu omn. ad. p. sa. placem atq; medii ado
lescentē. app. claudii filiam nupsit. delata
ē. Quib. o bilustrib. me puncos de sum
ma rei. mutuat. p. furius filius. silus. o silurio
uri filius nec quicq; in peco pdita spem
fore desperat. et ploratumq; ee re publi
cam nobilem inuenit. eo quo fac. quidam
principē. l. cecilium metellum mare ac ma
nes spectare ut de sua ytalia ad regnum
transfugiat. Quo malū pt. qm. attor fi
unt clades. et nouū aut stupore ac mira
culo torpidos defixisset. et qui ad erāt
et silui. ad uocā duz deco certent. negat
silu. re scipio uincens ee satis. l. duxisse bi
cel belli. aut eni. ad. atq; agendū. no. silu. sa
dii. aut situ. ato malo ee. scipio nec sec. um
exemplo ānati qui re. p. sal. ua. uell. et nul
lo unus qm. ubi ea cogitarit. hostiū castra
ee. pgit. ire. leg. tuly. paucas. th. spiritui. me
tellu. et ai. silinū. ubi inuenit. de quib. alla
tus erat. inuentū. structos sup. capita. co
siliatuq; gladios. ex. mei. ai. sua. uino. ut
re pu. no. defam. ret. aluq; cauē. nam. q; def
ere. paratū. si. sciens. fallotu. me. impit. op
time. maxime. do. mq; fam. lia. req; mea.
pessimus deo. ac. fiat. mihi. ulla. l. cecilio re
expostulo. ceti. sq; qui. ac. ei. tis. qui. no. nun
uit. huc. glarom. in se. strictū. ee. sciat. aut
scias. paucos. qm. si. uictore. ē. annibalē. cer
nent. unū. omes. ad. stroch. et. ero. eq; sem
tpe. scipiom. tuto. uit. eo. tpe. quo. h. annibal
a. gelant. uenisse. ad. cos. ad. uis. mulia.
q; pedites. equite. q; qui. sparsi. fuga. pag.
fuant. pnen. omes. eos. uenisse. pfamu
las. tempne. accipient. eos. cum. arce. q; ai
dum. fo. sent. in. singulos. equites. tegas
et. tunicas. et. quadrigatos. unum. in. eo. qui
nos. mi. cen. et. pedita. cen. ex. ama. quib.
deerant. dederunt. ceti. q; publice. ac p
uati. hospitalit. fra. et. ami. q; ne. amuliere
amuisima. ppli. uenustissimus. officijs. mer
et. gratuus. homo. bus. e. multitudo fa

uenit. et. ad. x. milia. hominū. erāt. Ip
pius. q; scipio. post. qm. in. colum. ee. altum
silē. accepit. ut. mutuū. exemplo. mittunt.
sec. ai. pedituꝫ. equitumq; qnte. copie. ee. nt. sci
situtq; sint. l. utriū. uenisse. ad. duq. et. at
animadue. ut. et. canusinū. uero. ipe. annisiaz
copias. fissi. duce. et. ai. aliq; spe. silanis. et. ti
tus. erat. mentuq; se. ei. ni. et. si. no. armis. et
ab hoste. uindicant. de sen. sim. Tomaz
nec. has. quide. reliq; as. si. ee. annuz. socio
rumq; decidie. actū. sit. ei. duob. exercitib.
delectis. q; omes. copias. allatū. fuerat.
mūq; alia urbe. tm. pauoz. tm. multitudo
urbis. romana. mentia. fuit. et. utq; succū. bem
ad. omnia. uz. ad. q; char. nar. ta. req; diffidendo
mmoza. no. facio. silē. ex. atumq; ad. finē
sime. nū. pce. ano. am. ssō. no. uulnus. si
uulnū. si. multiplex. clades. ai. duob. silib
by. ai. silares. ex. atis. amissi. mūtal. at
nec. ulla. ia. ca. stra. roma. nec. duce. nec. co
silē. ee. am. val. apulia. samni. ee. iacia. ppe
tota. ytalia. fram. nulla. p. fecto. alia. gens
tuta. molle. cladis. no. eruta. eet. pans
clade. ad. egatio. in. silas. carthagine. si
uz. plio. nauali. accepta. qua. fracti. sicilia
ac. sardinea. cesse. hinc. uectigales. ac. th
pedarios. si. se. pisti. sit. aut. pugna. adui
sa. maffrica. aiu. postea. amb. sui. tribu
ti. nulla. expte. spartea. sit. n. q; migre
ato. late. sit. p. furius. pilus. s. r. co. po
nuq; ptores. senatu. mauia. lostilia. no
cauant. ut. de urb. custodia. silent. uz
ni. dubitabant. delectis. exercitib. hoste
ad. oppugnandū. roma. q; nū. opus. fel
li. restaret. uentuz. Cuz. ma. ipse. in
gentib. uta. ignotis. nec. silui. quite. sa
tis. expedirent. obtrepetq; clamor. lam
tantū. mulieri. s. no. palam. fi. uiri. mo
tuq; q; pene. omes. tomos. co. ploz. et. reti
pmisc. uel. tui. fabius. maxim. censuit
equites. expeditos. q; appia. q; latina. uia
mitterent. qui. obuiā. euntes. pcūctan
do. aliquos. p. fectos. et. fuga. passim. dissi
patos. force. repetant. q; fortuna. silui. ac
q; exercitui. si. te. q; aliqui. duy. simoz. tales. mi
si. umpti. reliquiq; manu. no. fecerunt. ubi
ea. h. sopie. sint. qua. se. amb. al. post. pluī
ocilit. quid. pater. quid. agat. actio. q;
sit. exploranda. nostra. q; pin. pes
uum. es. illuid. ppres. pos. agere. ou. qm

ne

1 scipio fuit fa
cil dux belli
punici. q. p
ipm. bellu
stud finat
q; fectu est.

Aliq;

uoui

S. fonis
M. dletis exer

ma gñatuñ puñ sic tñm̃ intñ ac trepida
tõem mutñe tollant matrimas publico
ar ceãt otinqz intr sinñ qñ sue hñ cogãt
oploratus familiarñ col ceãt filẽtiuz p
utñe facãt. nñ tios rerñ omiuz ao ptrẽ
ted ucẽdos anẽt sine quisq3 fortune co
mmanctoẽ expectẽt aiftodes pt' ao pz
tas ponãt. qui phibeãt quẽqñ egtñ utñe
cogãtqz hñ eos millã insñ utñe ac membz
salnis salutẽ sptre. ubi gtiñt recte tu
multus ñi in carnã patres reuocatos sti
lẽdñqz teurb' aiftodia ee. Cuiz inl ñe finã
pedibz omõ issent sinotatqz foro magñ
tuo tuntu prẽo duñ si ao sẽdantes tum mul
tus disceñi issent. Cuiz temñ liẽ atiẽtio
osiule allate sint. l. emuiuz comõ ẽcatñ
qz ẽsiuz ena sñ se ẽ reliquas tũte clatos
uelut o ernau fingio colligẽtẽ ao. x. mil.
milit̃ ferme ẽ. mpõitoñ mordinatoñ
ñqz sẽmñ e sẽdẽ ao cãnas i ca ptiuoruz
pzes pzaqz alia nec uictores aiõ nec magt
dictis mozem mutantẽ tñ pmiate quoz
ptomos clates uulgate s ao ecqz urtem
totã oppleuit. luctus ut sacñ ãmiarñ
certis mtibus fiuz sit. qz nec lugẽtibz rosacẽ
ẽ fas nec ulla ulla tẽpestate matrona exqz
luctus finãt. staqz ne obuiantẽ cãm alia fa
cã publica aut priuata deferent. sic a
diebz. xxx. luctus ẽ finitus. Cetñ cñ se
cato inbutum tñ reuocati mãmã pces
cẽt. ualuerñ sup exclusa litte allate sñt
a. t. cetacallo. p pr regñ hyerõis classẽ
primã naftãri an tiz opẽ implorarit
ferre nellẽt. mñciatuz hijs ẽ aliã classẽ
mparegatis in finiã stare pata instructã
qz ut ibi se ao ñ sinz tiedaz sinu curam
cã pem sensissent. lubenz extplo pum
cãqz aliã rãmã aggẽrent. staqz classẽ op
ẽ sinregẽ socñqz sua ãqz tuert uellẽt. hñs
osiul' pzes. quẽ apñ clarorñ qui classi
ad hostñ stanti p̃ẽnt. cum sinz ao erta
tiz mittere uoluz sẽm berorñqz osiun ut cau
rei. p. fi' posset romã uenire. Cuiz ẽ sẽ
tantus clatos aĩ cetis pdigus tñ q' due
uestules eo ãno oppimã atqz sco romã i
stupz ꝑ pte. qdã sub tra ut mox ẽ ao pa
tam collãz necata fiãt. altã sibi met ipi
mortẽ sciuit. cum hijs scba pontifex
quos nñc minores pontifices appellãt
qui cñ flor omia strupz fecat apontifi

ce maximo eo ñstituit gis i comitio ceñsue
rint ut inf' ñba expiuret. hoc nefas cum
inf' totã sit clates i pdigñ ñ sinz. ect. x.
uiri libros adire uisi sunt. qz. fabius pic
tor delphos ao eo qui cñ missus ẽ. sciscita
tñ quib' supplicijs il' pacem deos posset
placare. qñ nã finitã finis tantis cladib'
foret. utñ ex fatalibz libris sacrificia
aliqz exorsa ita sunt. ut duo gallus et gal
lina gallus et gallina i foro. boue aio sub tra uum
dimissi sunt. ilicñ sacrorñ sectñ ubi ani hoc
tuis hñiamos nñme rõmo sacrum inbutñ pla
catis satis uidebant deis. eo. claudi martel
lus ab hostia. milites q̃s i classẽ scp
tos hẽbat rãm ut urbi p̃sidio ẽent. ut
uti pẽ legiõem classis ea legio tirocinia
erat. ai tr. mil. thea nñ sidicinñ pimis
saz classem tũtuz. p. furio filio college
pauces dicos. Camillus magr equñ inbz
dictator exaudẽte patrñ dictis sum
. t. sẽpti magr equñ delectus edicõ
uocat omnes abamis. xvii. qua scã ptexta
toga scribit. Quatuor exinde legiones
mille equites effẽ. Ire ao locos latinñ
qz nomen admittes exforum la accipiẽ
dos mittit. cãm a tecta alia pñ uidentur
auctã spolia hostñ detrahunt tẽplis
portici bus. qz alia forma nouã delectus
inopia liberñ capitñ ac necessitas dedit
octo milia iuuenñ nalitatis exfunctis p
nus scisitates singlos nellẽ tanem militare
cẽpta publice armauit. hic miles ma
gis placuit. cñ pcio minore et rectum capti
uos copia fieret.

Annq hñilul fm tñ p sptum ao
cannas pugnã iuctoris magr quã
belluz gentis intentus cunctis cñ capti
pductis seggutieqz socijs sic an ao tre
uiã trãsimenñqz lacñ benigne locutus
sim pcio dimisit. Pauones quoz uocatos
qui nñqz alios ana mitti satis fine allo
quuntur. nñ mtiutõe animuz sibi ee. qñ nñ
mis belli ocdigtate atqz impio etate et
qpies iuuenti nñne cellisse. et se id admi
ti ñ sine iuce simi felicitati. nñ tute
edat. Ita rectñ ori se captiuos copia fa
cere. primo fore ne capita equiti quñge
nos quadrigatos nñmos. ccc. pedñ f
no. c. qñ qua aliquñz ao uelut equiti
bz ad id pñ quo pepigerant declentes

se leri tñ

se leti cū quācūq; ōdiōnes paciscendi
accepūt/placuit sūffragio ipōr· v· le
gi qui romā ad senatum irent nec ali
ud pingui' fieri/quā ut mutuēt reditiōs/
acceptum/missus cū his carthalo no
bil· Carthaginēsiū qui si forte ad pacē
ichnatet animos ōdiōnes fēret/an
eg'li castris ēent unus erbis mūere
mani igenu hō uelud ex aliqd oblatus
uris ummdi soluendi cā cum i castra
reuisū/an nactet coites assequt/ū eos
romam ueisse nūciatū ē/Carthalon
omnam licto' missus/qui dictatoīs ūb'
nūciaēt/ut an nactem exercēt finib;
rōānis legatis Captuor senat' ab dic
tatore datus ē/quor pnceps· Ō· sem
ius· p· c· unquit/nemo uestrū ingrat
ulli umq; Cunctari uliores fuisse cap
tiuos/quam nr̄e ceteri nisi uob plus
iusto mā placet cā ū alius umq; minus
negligēdi uob q; alii q i ipsorum pote
state uenerūt/non enim iacie ptimo
rem arma tradidim'/si cū pe ad nactem
sup stantes cumul' cesor corpor/plu
es trucidasse/incastra recepim' nos/reli
quū ad nactem sequentes/fessi labo
re/ac uulnerib; uallū fossam tutati· p
stremo die captum fessi ab exercitu uictor
aqua autem/nec ulla iam p cōfertos
hostes eripiendi spes erat/nec ē nefas
ducēmus/quinquaginta milibus hoīm
ex acie truncatis nra/aliquē ex cane
si pugna romanū militem restare/ti
remū finem pacis ptium quo tetēpti ui
nucrēmur· Arma iqbus nichil iam au
xilii erat hosti traditum/maiores quoq;
accepimus/se agallis auro redemisse
q pactes uestros aspimos illos/ad cō
ditiones pacis legatos tū ad captiuo
rū redimendor grām/tacentiū misisse.
atq; i ytalie cum gall'· ad urbem dictem/
cum pauo ultro ū tam nra clade i famis
q; pauore· q fuga/pugna fuit· Cane sep
cumpos/acui romanor corpor tegit·
Nec sup finem pugne/in unquib' truncato
rum· q ferrum et unes hosti refecerit
fuit· i te nob quidā q nec acie quite re
fugerūt si pūsilo castris relictis/cum
castra ūderent/i prātem hostiu ueue
runt· Haut equites/ullius cause aut
omnitoīs fortune aut ōdiōnis inuito
ne pmentu alū me extulisse uidear/ne
illquetes nisi pnicialis pedu· q ālius
aliq; pliq; hermes exacie fugientes ū
pusq; uenusie aut canusi ostiterūt/se
nob mūto ptuleūt gliatiq; it' ise plus
quā inob pūtiu· rei· p· ee· si ill'ut hois
ac fortib' uris militibusq; utemi· q nb
iam pmptioīb', p pria quo, p būficio uro
retempti atq; in ppa restituti fuimus
uil'tū ex oīm etate q fortuna lētis ato
milia armati auxio fuor nō minus
nīs ur ē ū maiore pto redimu possū
quā hn emūtur/nā si cōsenu nos cum
ill'unucia noi romano faciaz/illo q inta
li exilio aīaduertendū nob ceuseam· p· c·
si tam uniores ee uelitis q illo nb me
rito faciatis qui nos/ysti redūāz sitis/
pius utrelior qui nos lospitiu nō hūt
captiuos/in barbaro ac peno qui utriz
auaior an cruēlior sit/uix estimāi pōt/
si uidatis catenas/scalores/uerbora mita
remq; cuiū nror ū minus/p fecto uos
eam spes moueat q; si exaltā parte ēr
natis/stratas q nentib' cāpis legiones
nras/ituei pōteis/q sollicitudine/q lacri
mas/ineditabulo curie stantiū cognato
rū nror/expectātiuq; responsiu urin
Cū hn p nob pque hus qui absunt ita
sustenti ac sollicati sūt/quid censetis· an
ipor ee/quor i ocule uita libtasq; eet·
si medius fidius ipe inob mitis anibal
ēt nām sua ee uelit/nichi tū nob uita
ee opus censeamus/cū mdingni· ut
redimēmur anob ulli sum'/redie rōāz/
quā remisi apyrro sine pio captiuz re
dire cum legatis p moībus cuntatis
ad redimēdos se se missis/rectam ego
ipatam trecentis nūnus nic estimat'
cunis suui quisq; aiiz· p· scio ut oscu
mine ee uita corp' nrum magis me fame
pigrin mouet ne anob cāpnati ac repl'
si bam'/ne eum uos pto peresse/lyes e
reret/ū his finem faciat extiplo alea
tuba que i comitio erat clamor flebilis
ē sublatus manq; ad aiam tendebāt
orantes/ut sibi liberos fīos agnatos re
terent/femias quoq; metus ad nēcitas
tuile ac iforo uror immiscuerat/sena
tus sum motus ā bestia ysuli cepit/ibi

1· pdiert· mos ē
isti ifinito uti p
tdicatio·

1· ē nō roy· ut
secti· i sello·
anesi·

·l· q cā nulla

ā' illi

ā' i pria

n loca·

142

¶ Dō milliꝰ torquati de
capitaꝰ ꝓbello cōmīt ſ.

ſeꝛetꝰ
cū ſitꝰ uaſtaꝛet⁊ alia rediūtos te pu
blico/alia nullaꝫ publicæ ipenſam faciẽ
tiam/nec phibentꝰ expiato redimi ſi
quibꝰ ãgentiũ ipſentia te eẽt dãtã ex
ercitũ pecuniam mutuã ꝑſidiꝰ ac ꝓuiſo
que ac ꝓuꝰ cauendo pꝛ cẽſerent:
Tum ⁊ malli toꝛq̃tus puſcæ ac nimis
uuꝛe ut pliſq̃uo bac leuitatis ire
gatus ſimiaꝫ ita locutus feꝛt ſi tũ m
poſtulaſſent legati phꝰ qui ihoſtiũ
ptãte ſt ut redimẽtuꝛ ullus ſiũ m
ſectatõe eoꝝ breui ſinia ꝛegiſſet qꝰ
eiꝫ aliud q̃ amonẽdi eẽtꝰ ut moꝛeꝫ
ẽditũ a ꝓũb nciõ ad ꝛem militaẽ ex
triplo ſtuaretꝰ nic aũt cũ ꝓꝛe gl'ati ſit
q̃ ſe hoſtibꝰ detuliſſet ꝑterriq; ñ cap
tiꝰ m iacie ab hoſtibꝰ ſi ⁊ hꝰ q ne
miſſa miſſiq; pueneꝛũt atq; ipi c.
terꝛentio ꝙſimili equꝰ cẽſueẽt nich
uos eoꝝ ꝑ̃ · que illic acta ſt ignoꝛa
re patiaꝛ atq; utinaꝫ hec que apud
uos acturus ſum/camiſii ap ipm ex
ãtũ agẽm optimũ teſtẽ ingnauie ca
uiſq; ⁊ uitatis aut uis hic ſalti ad
eẽt · ꝑ · c · Gempnius · Quẽ ſi iſti ui
cem ſecuti eẽnt milites hꝛdie i ca
ſtris romanis nõ captiui hoſtiũ p
tãte eſſent ⁊ cũ feſſis pugnan ꝛo
hoſtibus · tẽ victoꝛiã letis ⁊ ipis pliſq;
ꝛegreſſis i caſtra ſua/nateꝫ ad eruꝑ
ꝛum libam huiſſent ⁊ ſepta armato
rum hoſtium eruꝑe ⁊ inteꝛ ſeꝛtos ho
ſtes poſſent/neq; ꝑſe ipi hꝛ facẽ co
nati ſunt neq; aliuꝫ ſequi uoluerꝛt.
ſtate ꝓꝛe tota · p · Gempnius tuvita
nus non teſtitit ãmonere ad hoſta
te eos uũ pauatas hoſtiũ aiꝛa caſtꝝ
uũ quies ac ſilentiũ eẽt dum noꝛi
ceptus ꝛegẽt ſe uocez ſeq̃rentuꝛ ⁊ an
lucem pueniꝛe intuita loca iſcioꝛ uir
tes poſſe ⁊ ſic auoꝛ meꝛoꝛia · p · ueꝛ
·tẽ · o ſ · inſamnio ſic nob adoleſcen
tibus ꝓꝛe punico bello calphurnius Ha
ma ceꝛentis uoluntarios cũ ad tum
ultiõ eoꝝ capiendi ſitum inteꝛ meꝛi
um hoſtiũ ducẽt uirtꝰ moꝛamuꝛ
milites · ⁊ moꝛte uꝛã eripiamus nob
ſidione ꝯmunitas legiones · ſi
hꝛ · p · ſẽpnius dicẽt nec uiros q
tem ñ romanos dicẽt uos · ſi nemo
tante ſtutus exiſtit comes uiaꝫ ñ ad
gl'am magꝝ quam ad ſalutez ferentez
remonſtraꝛet duces i ꝓꝛia · ad paꝛẽtes
ad ꝓuincias ac libꝰ fecit/ut fuerimꝰ
te eſt nob aiꝰ qꝰ ſit moꝛiendi ꝑ ꝓꝛia
eẽt facinꝰ quinq̃gunta miliũ cum
um ſacꝛoꝝ que cta nos eo ipo die ceſa
ſacent ſi tot exempla uirtutis nõ mo
uent/nich nũq̃ mouebit ſi tanta cla
des uiꝛez uiꝛtꝰ nõ fecit/nulla faciet et
libẽ · atq; i columes oſtidãtes ꝓꝛiam · i
mo celebꝛate dũ ꝓꝛia eſt/dũ cines eius eſ
tis ſeꝛo nc celebꝛatis diminuti capite/ab
alienati uiꝛe ciuium ſui cãtaginenſi
um tũ ꝓꝛio ꝛeditũ eſtis eo unde nigꝝ
uia/ac nequitia abiſtis · p · Gempnii
ciuez uiꝛũ nõ audiſtis ãma capẽ ac ſẽ
qui ſe ulcentem/ambalez poſt paulo
audiſtis/caſt ꝑdi ⁊ arma tradi ulcen
tem q̃ ẽ ingnauiaꝫ ſtoꝛ accuſõ cũ ſce
lus poſſim accuſare ñ enim mouꝰ ſequi
recuſarũt bũ monentez ſi obſiſtẽ aciẽ
tuẽ conati ſunt ſtrictis gladius um
fortiſſimi ſiẽtes ſubmouiſſet/pul in
quam · p · Gempnio ꝓuinum agũ q̃
p hoſtiuꝫ fiunt eruꝑendi/hos ciues ꝓꝛia
relicẽt quoꝝ ſi ceteꝛi ſimiles fuiſſent/ne
mineꝫ hdie ex hoſtibus qui ad cãnas pugna
uerunt auem hẽt ex milibus ſeptem
amatoꝝ ſexcenti exciterũt qui eruꝑe
amẽnt/qui ipziam hlei atq; armati re
uiuent/neq; hos ſexcentum milia hoſtes
obſtitẽ/q̃ tuti uteꝛ uiaꝫ ꝓꝛe legionũ ag
minis futuꝛũ cenſens ſuiſſe/hiẽs ho
die · xx · milia/armatoꝝ canuſi/ſoꝛtia
ſicelia · ꝑ̃ · mic aũt quẽ admodũ hu hoſ
fideles q̃ nã fortes ne ipi quidem uiuẽt
ciues ẽ poſſunt/niſi quos creẽ potuiſſ
ut eruꝑentibus q̃ eruꝑent obſiſtere
conati ſt aut ñ inuitẽ/eos tũ i colomi
tati tũ glie illoꝝ ꝓ utinteꝫ pte · cũ ſibi
timoꝛeꝫ ignauiaq; ſuꝛtutis ignoꝛo
ſe cãm ẽ ſciant · O ſi uenit itentoꝛiũ
latentes ſimul' inciꝛez atq; hoſtes expectãẽ.
cũ ſilentio natis eruꝑendi ꝛatio eẽt.
ad eruꝑendi ecaſtris refiuit aius
ad tutanda fortiteꝫ caſtra aiũm hũe
runt/dies ac noctes aliq obſeſſi/arma
ſe ipi tutati uallo ſt/tantez ultia auſi
paſſiq; cũ oia ſubſidia inte teſſit af

fectusq; fame ꝯ ūlb' arma iā sustinē
nequent nāctatib' magᵒ hūanis quā
armis uicti sᵖ orto sole hostis ad mal
lum accessit ante fam̄ unq; nullam
fortunā cramis expti tūtuerūt ām̄a
ac se ipos ꝛ nob ipor p bidnū mul
ta fuit cā ace state ac pungᵉ te
aciē. Cum icastra refugerūt cā pua
llo pungendū erāt. Castra tradiderūt
neq; iace neq; icastris utiles quos
reduna cum erumpe castris oportet
cictantum ac manetis. Ē manere
et castra tutare ām̄is nāe est ⁊ castra
⁊ arma et nos ipos tradetis hosti. E
go nō magᵒ illos redeuntes. pᵉ
censeo q; illos redeuntes annibali qu
p medios hostes castris erupūt ac
p sūmas uirtutes se pāe restituerūt
pᵉ postq; manlius uirit q; quā pat
tum quaq; pleriq; captui cōgtio
ne astringebant pietᵉ exemplū cau
tis mīme icaptiuos iam inte an
tiqtus ꝺulgentis pecuīe quaq; sū
ma hies mouit quam nec ermium
eramūe mangᵒ iam sūma erogata in
suos ad militiam emeritos ām̄an
tesq; nec annibalem marie hᵗ ceui
ut fama erat egentem uolebant lo
cupletaī cā triste respōsū nō redi
mi captiuos reditum cēt nouissq;
sup uectes luctus tot iactura cau
um adiectus cēt cā mangnis fleti
bus questibusq; legatos ad pōtā pro
secuti sᵗ aū ex hus tomū abiit q; fa
llaci reditu icastra ante tumultu se ex
soluissē. Et ita nunciat relatiq; ad
senatū ē cēs censuerūt op̄ teretend
⁊ castellanis publice datis reducen
dus ad annibalē cē ē. ⁊ alia re cap
tiuis fama. x. p̄mos ueisse re eis
cum ꝺubitatū in senatu cēt ad mit
tēnd' inūbem nec ne ita admissos
ne tū is senatus daretur mouentib'
ꝺ ñ longius oūsp alios ut sup tres
legatos ueisso. l. scribonū. ⁊c. cap
hūnū. ⁊l. malū. Tum re ñ ab eo
gato scribonū. ⁊ tri. pl. ꝺ reduīs
captiuis relatum ēe nec censuisse
reduīs senatū ⁊ nouos legatos
tres ad annibalē reūisse ueteꝝ re

fisse q; p cām reuocandi noīa cap
tiuoꝝ ad annibalē er itinē religi
one se se exsoluissent ꝺ his rebus
dis mangᵒ cōtētōne actum in senatu
est ēe uictosq; paucas sūmus qui re
rentos censuerunt. Cetūm pris cen
soribus atq; oibus notis ignominiis
q; e ofectos ēe ut quēm eor moueꝝ
sibi upi ꝺsciuerūt. Cet nō foro solū
omi rerū uita si pe luce ac publico
carēūt. Omnū magᵒ atq; ꝺiscrepa
re uit' auctes quā quid uerisimile
cernē queas? Quanto aūt maior
clades cumbis ꝺiuīs ꝺiuīb' fuit ul' eaꝝ
rerū ꝺiuīoꝝ que eadem die firma sta
tuit cum labefactē opat nulla p̄fecto
alia rem q; q; despare cōpant de imp
rio. Defecē aūt ad penos hu p̄fec
tella. Calatinū harpinū apullor
pars samnites pᵗ penitos bruti omis
lucani pᵗ bos frentinū ⁊ greor oīs fe
rme tarentinū metapōtinū cro
tonēses latiq; er hus alpini ōs galli
si cū hec clades refectō nelq; sectoꝝ
mouerūt ut pacis ūquaꝝ mentio
ap romanos fieret neq; ā oīs illis
rōāni aduentū neq; postq; his re
uit renouauit q; mēoriaꝝ acceptē
cladis quo uitr ipō atro mangᵒ aꝺo
rantas fiunt ut consuli uatroni ertā
ta clade cuius ipe cām maria fuiss
rerum ⁊ obuiam itum frequentes
ab oīb oīs sit ⁊ gratie acte q; te
te. p. nō despauit qui Cāth agrinensi
uz uictoꝝ fiuiss nich rensando sup
phā foret.

Incipit tertia.

Et annibal post cannē
sem pugnaꝝ cāpta
ac uastata confestiz
er apulia in samnium
moueāt acciꝑ ī ꝺpi
nos astatio pollicen
te se ꝺ ipsam tradituꝝ
rum cum sanus ēāt
ꝺbus nobil' inter suos sz p̄mebat eum
olinor factio familie p gratiā romānor
potentiis post famā cannensis pugne
mulgatumq; crebis fāmoībus ad nē
tum. Annibal cā ꝺ ipsam urbem extolli
sent sine crammē tradita urbs peno

Neapoli.

ꝑsiuiq; Acceptū ē ubi ꝓua oi atq; in
pcinctis relictis ei⁹ catu ptio magone;
regiois ei⁹ urles aut ꝺficientes arꝺam⁹
accipe aut retractates agē ad refectōē;
ubet ipē p agrū campanū mare iferū
petit oppugnatūs neapolim ut urbē;
maritimā ret⁹ fines neapolita nor in
trauit numinas ptes ptim uiuos
ut pleq; caue sint ue simulq; actuli
qaumq; apte potāt ꝺisposint alios ꝑse
aptam ꝓdam. Eragrus ostentantis ab
equitate potis uisit iquosq; ū multi
q; i cōpoti uꝺbant cū turma equtū exu
pisti abscedentibus osulto tracta in u
iuias carūuenta ē ū euasisti qsq; in
mare ꝓpinquum. haut prul litore na
ues piscatoie pleq; cōspecte pitis nā
ui teclisset refugium aliquot tū eo
ꝑio nobiles uuenes cesi sint it⁹ quos
q; regeas ꝑfectus equtū itẽpantius
cedentes secutus ceciuit aburle op
pugnꝺa penum abstinuē ospecta me
na haut quāq; pmpta oppugnāti
Unde capuam flectit mt⁹ luctuti
autem longu felicitate ac uulgē
tia fortune mauie tū mt⁹ cōrupta
oia licentia plebis sine ū libtatem
excentis senatū q; sibi q; plebi ob nouā
tum fecerī patruus clauus nobil⁹
tem ac ꝓlāis hō ceteriq; malis arti
bus nactus opus p. ai eo forte anno
q; res male gesta ad transimenum
e unsimo magnitu eet iam uui ite
stam senatui plebez tutus p actaliez
nouandi res mangnū ausum facā
ut si ic alacā anibal cū uictoie ex catu
uenisse truncato senatu tractet capu
am penis unbus hō si no ad extrem
uz potius cum mallz i columi q; eisa-
R. p. wmnaī nullaz aut i columē
ee orbatam. p. osiluisti ceret rōnem
mit. qua q; senatū fuaret q; ob nouā
um sibi ac plebi facet uocato senatu
cū sibi refectōnis ab wānis osiluz
placaturuz ull⁹ m nisi nctium finisti
ꝑfatus eet q; ꝓpe qui libertos ex appi
clauoi filia habet filiamq; woma ic
tu luno uexisti. Ceteꝝ maiorez multo
rem magē que timenda instaet. Nō
eni prefectionez attollentū exciui

Ad opū

tate senatū plebemq; spectatores q;
pcetem senatus uaciaz. Hē. p. trauē
ambali ac penis uelle eo se placulo po
sse libare eos si pmictant sibi. q; cta
minū unte. p. obliti crediant. Cū oīs
uicti metu pmictent clauꝺā uicariā
uos unquā q; tanq;. q; pe cogitati faci
noris princeps aꝺ pbandū consilia qb⁹
uec qcquam aduersaret uā saluti-
ue unueiam. Jn hac fidem q; uultis
ipi accipite fide data eg⁹ius clauꝺi
cuiaz ubet ꝓsiuiq; iuentribulo reliqt
nequis aduc cuiam i ullu suo neue
egredi unte possit. Tunc uocato
ad otōem ꝓ q. spe unquā obtātis cāpa
ni ut supplicū sumꝺi uob ex improbo
ac detestabili senatu potas eet eā nō
ptumultuz expugnantes tuos ciu
gl'arum quās ꝓuius clientū fuoriq;
tuent cū suimo uō pclo si tuta fidēs
ac libam clausos oīs icuriam accipi
te solos i ermes ne quicq; capti aut
forte temē egeritis ꝺ singlos capite
uob uos sine ꝺicente faciam ut qual
qsq; emeritus ē penas pēdat. Ex ante
oia uta nos ue opteteꝝ uulgē ut po
tiorem ua salutem atq; utilitatē ue
strā hētis. Et eni nos ut oppinor
odistis senatores nā senatus oīo hē
nō multis. Neq; res aut q; ab uiam
aut unū libere ciuitatis consiliuz ē se
natus hūoꝝ ē. Itaq; due res simul
agente uob st ut uetez senatuz tolla
tis q; nouū coaptetis Citaī singulos u
lebo te quor capite uos cōsulam q; te
quicūq; censueritis fiet si ꝓpositis
cum unum fortem ac strenuuz nouū
senatorez coaptabitis q; te nomo su
pplicium sumatur. Inde osedit q; uo
minibus iurnā ꝺiectis citaī q; primū
forte nomē erat ipinq; ianuaz proclua
uisset ubi auditum est nomē malum
q; improbum pse quisq; clamaē q; supp
licio ouingnium. Tum paturnius u
tro. que te hec sīa sit data erat; pma
lo atq; unplo bonū senatorē q; multuz
eligite prio silentiū eat inopia potio
ris subiaendi te inde. Cū aliqui omi
sta uecamoia quez pia noi allent ml⁹
to maior extimplo clamor oiebatur

Audiuit

Cū alu negūent nosse alu nc, ptea nc
hūilitatem sordidamq; inopiam et
putente ātis aut quettus genus obi
cēnt. Nīlo magr inpo ac tertō atu
to senatore est trān ut ipi penitē hu
mines appetet quē aū in eius sustī
tuēnte lacū te ee q; nec eo tēz noia
ri optinebat mchi aliud quā ad au
diendum pbra noiatos q multo hu
miliores obscuiores q; ceti erāt eis
qui primus meōrie attrebāt. Itaq;
labi ipies notissimū quitezq; maluz
marie tollabile dicentes ee ubēteq;
senatū ex custodia dimitti hac modo
pacimus ci ob noriū iure bñficio
senatū multo sibi magis q plebi fe
cisse sūt armis iam ois dentib' oñabi
tur. Hic senatores omissa dumtatis
libtatisq; mēoia plebez affari salutā
te leuingue imitare apparatis accipe
pulis eius cās sulcipe eius semp par
ti ad ee fm eam militez audiez stare
que magr ppatis aptiorq; inuidgus
fauori conciliantq; eet iam ueō nichi
i senatu actū aliud quam si plebis ibi
eet concilū pna semp cunctas iniuria
ni ingēniorz modo ultio si affluē
ti copia uoluptatiz illecebis ois a
mentiatis maxime t'restrisq;. Tu
uō ita obsequio pnapu q; licentia
plebi lasciuiete ut nec libi dim nec
suptibus modus eet ac cōtemptuz
legnuz magīatuuz senatus accessit
te post canensez clatem ut cui aliq;
eāt uēcumpia uānuz quaq; ipuz sp
nēnt. Vo m eāt inmoza ne ex tumplo
efficēnt q; cōnubuz netustri mlras
familias clarus ac ptentes uānis
miscueāt. q; cum militaret aliqs
ap romanos mari uinculuz erat.
cc. eqtes nobilissimi qsq; capanoz
ipsiona siculaz urbiū selecti arroqs
ac missi horz parentes agnatiq; eg
uicerūt ut legati ad consulez roma
nū mittēntur. ij. ā uīi annisiū p fec
tū si uenisse cum paucis ac semi er
mibus osulez inuenīe q; ptant ma
xime miserabilez bonis sacris supbis
atq; infidelibus ut erant campani sp
nendo cauere rez suaz suiq; otēp
tū cōs nūmus te regenuz clarē nuda
tuq;. Illa cū legati egre ferre senatū
ipling; campani adisi quicquam
euenisse romanis nūciassent pllice
rentq; oia que ad bellum opus eent
morez magr iquo loquendi cā sacris f
uasris. Campani ualentes que opus
eent ad p bellum impare quam one
nient ad plentem fortune nre statu
lacuti estis quid enim nob ad hāmas
felicitas est ut qui ad hāmus id q;
alias te est ēt expleri alacris uelim?
pditis nob impemus tanq; eqtes
hāmus pecuiam te ee dicimus tāq;
in ea tclit nichi nequid supplēmus
qē nob tcliquid fortuna legiones
equitat' arma sing; equi uiq; pecuia
omeat' aut iacae aut irrunis. Ip
sremo die amissis castris pcrūit.
Itaq; nō uinetis nos illo opteret
campani si pceni bellu p nobis. Vu
sapiatis ueiat imentez ut nepitos
quosdam maiores uros itāmenia
compulsos nec sanunitez in hostem
si cicianum pauētes receptos i fi
dez saecula tefentē im̄ceptū q; pt'
uos cum sanitibus bellū p. c. ,iiie.
annos uastante fortuna euentiz tri
umus adiate ad si q; fedus equum
uisris q; leges uras quid auertimuz
uq; ante canēsez cēte clatez maiuz
fiunt. Cunctatez nūm mangne pti ne
strorz dim' omniū uoluntatuq; trā
sēm uos hāc clatem que accepta est
cretē campam optet cēm patriam
abitari ee nō sum sānte aut etrus
co tes est ut qd anb ablatuz sit i pti
tia tū impui maneat penus hostis ne
africe quitez i oige nā ab ultimis ter
raz ois freto atlanti herculisq; colūp
nis cēptē mōtis uiris q; oditōnis et
lingue pe huiane mulitez thuc hūc nā
q; moribus i mitte ferrumq; insuper
uim qe effertant pōtib' ac mobilibus
ex humanoz corpoz structe faciendis
q; plaqui q; piget nefat' humanis
corpibus uiuendo his i fandis pastos
epul' quos otingē q; nefas sit inde atq;
hīe uinos ex affrica q; ex cartagine nā
petē q; italiam numidaz ac mauroz

l' supplētis

l oibz

all' extinguēnt

Bellū samnitū fere xl annis p c. annos.

pati pmnaam ẽe/ au nõ geito mõ m
vtaliam ỏtestabile sit/ pulcriz ẽst cã
panus plapsum clare romanor ipuz
uta fide uris mihi retetuz ac tequẽ
tum ẽe· xxx· milia peditum· mil· eq
tum arbitror ex campania sẽpsisse
iam pecnie affluẽti est truncti· Q· si pa
tem fortune nre fide hẽatis si anib
al· se uicisse sentiet/ nec romanũ se uic
tos ẽe· Hac oione cõns dimissis re
rumtibus q; comũ legatis uir ex
hus sibius utrius tpe ueisse aut quo
cãpani quo agrum solum ab romanis
quodaz p iniuriam ad ẽptum tequẽ
tarent/ si ipso ỹ vtalie potius possit
fedus· n· Cum anibale qbus uel
uit legibus fẽiret· Nec ostorilia
forecp cũ qẽ confecto bello· Anibal
victor iafricam intrecedat exercitũq;
dẽpugnet/ vtalie unpiũ campais reli
quatur/ hmoi loquẽtis ad sensi ois
ita remũtiãt legiones uti ỏletuz oi
bus utrẽtur nouũ romanũ exercitꝰ
plebi ad refectiones· Ac pars maria
senat spectaẽ· Extrema tñ auctoritati
bus seniorũ p paucos dies est res p
stremo uicat sinia pliuz ut rei legã
ti qui ad ostilem romanũ ierant ad
anibalez mictẽt/ quo pulsq; uetur
ceptũq; refectionis ostilui ẽet/ P· cõz
legatos missos acampanis iquib⁹
dam annalib⁹ iuenio postulantes ut
alt cõns Cãpanus fiet/ sirez roma
nam ad uniuati uellent· Indignãtes
orta/ sibi ouĩ acuĩa missos ẽe/ mis
sumq; lictorez qui ecuirle ducẽt eos
atq; eo die manẽ ex fines romanos
iubẽt/ quẽ nimis opar latinorũ co
dam postulationi erant Celusq; et
alia ita ut sine cã p·tet mittãt/ cepto
reo ponẽ p certo sit uirtus· Legati ad
anibalez uenerũt pacẽq; cum eo cõ
ditionis fecerũt/ nequis imperator
magistratus ue penor ullũ iuis icanẽ
cãpanis habiet ne ue canis campa
nis iuuenis militaret/ munia ue face
ret ut sue legiones sui magistratus
cãpanie ẽent· ut· ccc· ex romanis cap
tiuos penis daret· Campanis quos
ipsi eligissent cum qbus equitum

campanor qui illicita stipendia face
rent punitatiõ fiẽt/ nec pacta illa mutãp
quamq; que pacta erant Fanoria cã
pani edicerũt· Sta pfectos sacrũ caueliq
· R· alios ptum aliquo militie munẽ
accipiõ ptum p uarios negotios iplica
tos plebs repente ois oppressos q;
uelut custodie cã ballneis iclusi/ uel
sit/ ubi sequore atq; estu aia uel clusa/
fedus imolatum erpuarẽt· Ea ne fie
rent/ ne ue legatio mictẽtur ad pe
num/ suma ope tectus magus uir
au ad suimaz auctoritatez/ nichi pti sa
nam cuiuis miti ỏsuit/ restituit·
ut uõ pscioum mictu ab anibale au
derent/ primi supbaz orationez mi sa
bilemq; tarentinor suppliciez exẽpla
referens primo ne recipiunt pscioum
palam nec ferentis ẽ tem ut receptũ
aut eicẽtur· Ausi malũ facinꝰ q; aue
rissimus sacris ostangunei sq; re
fecissent/ forti ac meo rabili facino
re pugnari uellent/ ut itercepto puni
co presidio/ restituiẽt se romanis/ ne
nec eni aculta agebantur· Cum rela
ta/ anibali ẽent pdi milit qui uocarẽt
magũ ad se se in Castra ceñ cã his
ferrat/ negasti se iturũ/ nec ei am
bali mos ẽe meaz/ cãpanũ exercit
mi penus oppressi uoiem uictũque
atrahi ad se se uellit· Ventus dñi
nequid int̃ tumultus atq; exercita
tione aior i ostili castris ouet/
ipe pmisso nũtio ad marcũ blesiũ
prorez campanũ· Postremo die se
capue futuꝝ pficiscitur· Castris cã
mallio pscio marius ostẽdit uo
cata ecic ut fieri tes aim ougib⁹
ac libis obuiam irent· Anibali ab
omnibus in nõ obedient· mõ si cui
re fauore ỹ uulgi ỹ studio uisendi
tot iuuenũ clarum imperatorez fac
tum est/ tecus magnus nõ obui
am egressus est/ nec quo timore
aliq; ex ostia significare posset
pnatim se tenuit/ i foro cã filio
clientib⁹ que paucis post se am
bulauit· Trepidante tota ciuitate
ad capiendum penus uisendum
que anibal ingressus urbem senatũ

nõ

ostiosi

ertiplo postulat ꝑantibus q; ñ pmo
tibus ciuitatis cãpanor negq eo die
fere gereret diemq; ut ipe ad uetu
stũ festum letus ac libẽs celebra
ret quãꝙ ꝓceps ingẽio inimĩ erat
tũ neqo impune apio negaret ulsen
dam urbem magnã dieiptem cõ
siluisset dubitatus est apud mumꝰ
celeres strenuũ pannũq; inclitos no
bilitate ac diuitus Eo pactus cla
uum ꝺ quo aũ tẽm est ꝓceps fac
tionis eius q; ad tuteant rez ad pe
nos filiũ uenerez aduenit abstru
tum alio cũ tecto aut late cã quo
fetissime p rõana sacietate adu
sus punicam fedus fecerat nec
eum aut iclinata i altã; ptem cau
tas aut pna maiestas sina ꝺ pu
lerat huic tũ patr' uiuenti ambalez
exstanto magno q; purgamento placa
ri uictusq; patrus precibus lacrimisq;
ꝯ ad cenam cũ cã patre uocatã uenit
cã omnino nemiez campanũ pr' qua
hospites inbellisq; turba mi singulez
bello uiros ad hibitus erat. Cepit
epulaꝝ ꝺ die ꝯ omnium nõ ex more
punico añ militarẽ ꝺscaplina ee si
ut icautate atq; ꝯ ñ ꝺu ad uarios oibus uoluptatũ illecebris i stra
tis; unus nec ꝺnor inmutatõne
nec ipius interdum animus cala
mi filius p ollã unum potui ipe que
ualitudinez ex causans patrez ani
mi quaꝙ eius aut mutabilez inter
turbationes cã añ sol' ferme occa
sum pẽm clauum ex omnibus eg'
sium secut' filius ubi isecteti ort'
erat postcaus eo ũ ptibus peuene
runt. O sitiũ inquit ad fero patrꝝ
nõ ueiam solum pri q; fecimus
ad ambalez i petituri aromaĩs set
i multo maiore dignitate ꝯ gra si
mus campani q; sumus inquã.
Cũ mutabilibus pi quid nã ꝺ eet
o silu que teteret tota reiecta ab hu
mero latus sua cinctus gladio nu
dat. Jam ego iquit sanguie ambal
lis santiam romanũ fedus te ꝺ
pius scire uolui si forte ꝺ ee ꝺũ
facimus patur malles. Nec ubi mu

dit animumq; senex uelud si iã agẽ
dis intẽp audiebat interẽet tũ me
tu pego te inquit filii quecũq; uiri
liberos ũigũt parentibus precor qsq;
ne aũ culpa pũs facẽ ꝯ pati oĩa in
fanda uel pauce ore sunt intimq; ꝺ
tantes p quecquid cõr ẽ tertias ter
tre ingentes fidem obstrinximus.
ut sacrata fide mãsissenẽ uigiteli
coꝺloquio ex templo i eum armate
mũs. ingens ab hospitali mensa ad
quam tertius campanor ad hibi
tus annibali eo ubi eam ipam ñsaz
cruentate hospitis sanguine animã
lem pat' filio mõ placare potuit fi
lium annibali ñ possum si ñ nich sci ñ
fides ñ religio nõ pietas auertant
i fantũ si non puritem uolũ sacrẽ
ferunt unus ad gillurus es anniba
lem quid illa turba tot liberor ser
uor qr quid i unũ intenti oĩuz cel
quid tot terre tonescentes i am
tra illa uultum ipius annibal' quez
armati exercitus tremunt quez ortet
.R.p. tu sustinebis tal' an talia de
sunt me ipm fere corpus mũm op
ponẽtez p cõpore annibal' sustinebis
atq; p meum pectus petendus ille
tibi transfigiendus que ẽ tereteri
hic sine potius quam illic unica
leant preces apud te mee sic pro
te hodie ualuerũt. ꝯ lacrimantez. nõ
minez cernes medium complectitur
atq; osculo herens ñ añ fabus absti
tit ꝙ punicat ut gladiũ ponẽt si
temq; daẽt nich ferinum tale Vaz
minens ego quidez inquit quam
pie debeo pietatem exoluam pat
Tuam doleo iuuenu tui te r precide
patẽ sustinẽ ꝺ cum est semel cum te
ferrore immissa ab romanis iterz cũ pa
cas cã annibale fiunt auctoz terrõ ho
die cum restituende romanis capue
monti atq; ipedimentum tues Opatri
ferrum quo pte armatus hãc arcẽ ꝺ
fenestre uolebam hosti mime pacẽ
qm parens ex oraquet accipe hec cã
dissh gladiũ ipublicẽ transmacellã
hosti abiecit q quo minus res susspec
ta eet se ipe omnia reddidit. post

nid die senat⁹ fregns dat⁹ annibali ut p
mam el oro p blanda ac benigñ fiut
qua grãs egit capanus q amicitiaz sua
uãne lrie tati ꝓpulissent Et it cetea
mangñfica pmissa pollicit⁹ brem ap yta
lie omi capuã fore unaq; ꝺ nõ cã cetis
ꝓlis romanũ ꝯ pturaz unũ ee etorẽ
pumce amicitie fereuisq; secum fœ quẽ
nz ee capanũ neq; dica velẽ O agnuz
recum eũ postulaẽ ut sibi reclatur ac
se ꝓsente de eo referat² senat⁹q; olultũ
fiat O mis ieam simiaz uiderunt q
q mangne pti ꝯ uir inuingũ ea ca
lamitate ꝯ haud puo untio minui ui
ꝺbatur ius lbtatis Egllius aũa ite
plo magnãtuuz o sed oprehendiq; reci
um magnz atq; ante pedes destruc
tum cãm discẽ ussit Q; cum manẽ
te fetiaz aũ negaret lege fetiis id
agi posse tam unecte cãt ene ducig
ante litoreꝫ uncastra ẽ ullius quo ad
capite opto est ductus concionabũ ꝺ
incessit ad circũfusaz undiq; uocife
rans mltitudiez Fœtis lbtatez capa
ni quã petitis foro medio luce clã
utentibus uob nulli campanoꝝ fs
uictus ad mortem rapioꝝ Q; uolẽ
tius capta capua fieret Item obuiã
annibali exornate urbem diemq; ad
uentus eius et ꝺ secrate ꝯ hinc ttiũ
phum ꝺ caue nõ spectetis Ex uocife
rante cũ moneri uulgus uidetur ob
uolutum capud ee eiusq; capi ex
portã ullius ita in castra producitur
extimplaq; ipsius in naues ꝯ cãtugi
nem ullius ne motu aliquo capue ex
romanitate rei orto senatum quaq;
petierat reddit pnapis ꝯ legatione
missa ad repetendum eã ne aud ne
gando tem q; pñz petẽt offendi li
bi nouã fœdꝰ aut tribuendo sinuus ca
pue eet seruitõis ac turbaz auctoꝝ
nauem cũenas detulit tempestas quæ
tum invictõe regum eãt Ibi cũ ma
gnus ad statuam ptolomei regis cõ
fugiss reputatus aquisticubus alerã
oziam ad ptolomeum rum eũ deuiss
ꝺ ius fetiis unctũ se ab annibale ee
uicul' lbat² pmissumq; ut reduret seu
capuam seu romaz uellet si magnus

capuã ꝺ tutã dicẽ ꝯ romã eo tpe quo in
ter romanos capanosq; bellum sit trux
fuge magñ q; hospitis foꝛe romanoꝝ
nullq; malle q; i regno suo uicẽ quẽ
uicem atq; auctoꝛem habeat lbtatis
Cum h gerunt² quintus fabius pictoꝛ
legatus a delphis romam redit respõ
sũq; eiꝰ dato recitauit ouum nec e q in eo
erunt quibusquaq; mois supplicaret²
tũsi ita facto romani uicẽ res meliꝰ
faciioresq; erũt magq; ex sima R
p uiri nob̃ prædet uictoꝝq; duelli
p R erit pitio appllini R p uicã
bñ gesta fœlitatiq; luctus meritis ro
num mitrite dequẽ ꝑ da manubiis spo
liisq; honoꝛez hẽ tote Hec ubi etgreco
cãmine interpretata recitauit Cum
diẽ se oraculo egñium extimplo hus
oĩbus diuis rem diuinam thure ac mi
no fecisse uisumq; ab antistite sic cõ
natus laurea coꝛona ꝯ cornãuluz ad
uillet ꝯ rem diuinam fecisse ita coro
natũ nauez ascendẽ nec aũ deponere
eam qua romã pueiss si quecumque
impata sint cũ sima religione ac di
ligentia exequatur cõnaz rome iaram
appllinis ꝺ posiuisse senat⁹ decreuit
ut hostes omne supplicatõesque
ꝑ quaq; ꝑ eum anna fierent uti hec
rome atq; ytalia geruntur nuncius
uictoꝛie ad cãnas carthaginez uenãt

Amilcar Amilcãr filius ũ eripã acie
atiẽ missus si retent⁹ aliquot
dies imprapiendis cunctatibus
brutioꝝ qq; deficiebãt ꝺ cũ ei senat⁹
datus eet res gestas imperalia atiẽ ex
ponit cũ ser impatoribus eũ quoꝝ qua
tuoꝛ cons duo dictatoꝛes ac magr̃ ꝺ
equitum fuiunt cum ser ꝺ silanis ex
actibus acie ꝺ fugis se accidisse ꝑ
sup ce milia sup l milia hostiuz ce
disse ex quatuoꝛ ꝺ silibus duos acci
disse ex duobus sagutium alter to
to ãmisso exercitu mr cũ l lxibus ef
fugisse magr̃ equitum q ꝺ silanis po
tãtis sit fusum fugatum dictatoꝛez
q se iacem nũq ꝺmisit unicũ hũ
impatoꝛez brutios apulosq; preter pau
nitium ac lucanoꝝ decisse ad penos
Capuãq; cap nõ Campanie malo si pe

afflictaꝝ rem tã caꝫ eſi pũg vta
lie ſit anbalis tm̃ voſſe p̃ hus tot·
tãſq; uictoꝝ ſacũ reis i mortalib'
agi hẽq; ad ſitem ĩtam letaꝫ rez
eſſumꝝ uiſit iueſtibulo ciũe anulos
aureos qtam' acẽ fiut ut metienti
bus dimidiũ ſſe tres modios erpleſſe
fiut ſ' qdam auctores fama tenuit
q; ꝑ uõ ẽ aut plus fuiſſe modio ad
uexit dicte ũb quo maiores clavis i
uicũ cẽt neiem uiſi equitꝫ atq; eoꝝ
ꝙꝝ ꝓmores ꝙ gerere ĩſignie ſũ
ma fiut oĩonis quo ꝑtus ſpes bellꝫ
ficiendi ſit eo mag' omẽ opẽ uman
uum anibalez cẽ ꝓuideꝝ ei ac omo mili
tiam cẽ i media ꝙſtrũ t'ra mangnã
uz firmũt pcuẽq; ab ſiimꝰ tot ac
tis g' ſupplemtuz cẽ mictendis ut ꝙ
ſtrum evocatus celeſt ita uictoꝝ q; co
pias ꝓte aliq; mumiſſe mictendũ in
ſtipendiuz pcuiam firmtiq; tã bñ
mitis ꝺ noie punico militibus ⟨6 m
b' tã magois letis oĩbus humlẽ uir
factois bruchie lacu annois icepan
di cẽ ratus q; cẽ ano iquid q; nẽ pẽ
tet te belli ſuſcepti adũſus romanos ſu
te tedi anbalez uetꝰ mtam ꝓſpeis te
bus grauꝫ grates oĩs imortalibus
agi auꝺiamus romanũ ſenatoꝝem
micarthaginenſiuz cuiꝰ Cui anno tri
cuiſſem luſie p oſcepti negoꝺ iacꝫ
oĩuz grauꝺio minus letuz q· cẽ nob
laqueret· Nũc mterrogandi ſena
toꝝ penteat me ad hũc ſuſcepti ad
uſus romanos belli ſi renũciaz aut ſu
pbus aut obnoxius uidar quoꝝ al
terum eſt ꝙis aliene libtatis obliti
alterꝫ ſue reſpondeam inquid ſimilꝫ
mi nõ teſſe penitẽ me belli· Nez teſi
turum añ iuictum utrũ ipatoꝝ iacꝫ
ſare quã finituz aliq; tollabili ovitẽ
bellum utebꝰ· Nec michi pacis anti
que teſiceũum ulla alia res quaꝫ par
noua finiet ſtaq; iſta q; mõ mago iac
tauit humlcom cẽtiſq; anbal' ſate
llitibus iam leta ſunt ĩ poſſunt leta
cẽ q; ẽs bello bñ geſte ſi uolum' for
tuna uti pacẽ nob' egoꝝ dabũt· Nã
ſi ꝑtemictum' ire tꝛr quo magꝭ ꝺlare
quam accipe poſſumus uteri pacem

uẽoꝝ ne rec quaꝫ letitia ĩ utriũe nobis
ac uana euadat· q; tam nẽ quaꝫ q; ꝰ
ẽ acidi exitꝰ ꝙſtrum mictti milites
in qꝰ aliud rogatꝝ ſi eẽs uictꝰ ꝙ
ſtrum capi bina caſtra ꝓte uidẽt ple
na· cõmeatum frumtum· q; pcuiaꝫ
dare· qꝰ aliud q; ſi ſpliat' ſi exitꝰ
caſtris eẽs ꝓtẽs· ne oĩa ipẽ mitet m
quaꝫ enĩ qm̃ reſpnꝺi humlcom i
terrogare mus fas q; ẽ uelim q· humil
co reſpondat· Cum ad intermiõnem
romani mpii pugnatuz ad cãnas ſit
eſtetq; i exfectõe totam· vtaliam
cẽ vicas ꝓmum· q; quꝰ latum noſ
ꝑꝰ texcit ad nos ꝺ ũ· q; quꝰ ꝙer
quinq;· xxx· et tribus ad anibalez
trumſtigeũt Cũ utriq; mago nega
ſſe ꝙſtruz qtem ergo inquid ano ad ꝭ
miſſum ſup eſt ſi multitudo ea qꝰ aiꝰ
q; ue ſpei habeat ſcire uelim quam ꝺ ne
ſcire mago vicẽt michi facilius ſatuz
ẽ inquid· q; quos legatos ad anibalez
romã miſerunt de pace q; quam de mq;
mõnez pacis tome fram cẽ allatuz
ad nos eſt quam ꝺ quaꝫ negaſſi bellꝰ
ꝙ iam iqꝺ integrũ ſẽmus ꝰ quã ha
buim quã ꝺie anbal i vtaliaꝫ eſt ig'
ſſus· Quã uana victoria prioꝝ pum
co bello fuit pleiq; qui memuerimus
ſi' ſuũ uiq; tertia mariq; mag' ꝓſpe
res nũc miſe ſiit q· ante cõis luctatui
q· poſtquã ſui cẽt luctatõ· q· poſtu
mo cõis tenuerꝰ adegatis inſulas ſi
mus q· ſi ꝺ quꝺ ꝺu oĩs aũtant nẽ
quaq; fortuna ꝺ uaũaueit tũ pacẽ
ſpatis cũ umamur q· nẽ cũ umam
dat nemo Ergo ſiquis de pace ꝺſulet
ſeu referenda ꝙſtribus ſeu accipien
da leꝰ quid ſmie dicam ſi de hus q;
mago poſtulat reptis nec uictoribus
mictti atinẽ puto q· fruſtumtib' noſ
ſalꝫ atq; ianua que milto minus cẽ
leꝰ mittenda cẽ ſaut multos mouit
anonis oĩo nã· q· ſi multas cũ familia
bꝰ cene leuoꝝ auctoꝝ faciebat· q·
occupati ai ꝓſenti letitia michi quo na
mus fieret· Cauꝺiuz ſuũ aurib' ad
mictebant rebellatumq; mox foꝝ
ſi ad uti paululuz uoluiſſent tebãt
Itaq; ingenti oſenſu fit ſenatus cõ

Dño Annonis.

Annonis

Finis ordis

146

siliū ut anibalu · xl · nimiꝝ ꝝ in
supplemtuꝫ mittent · ⁊ xl · elefanti
⁊ argenti multa talenta dictatoꝝq; ai
magone i yspaniaꝫ ꝓmissus ē / ad cō
ducenta · xx · milia peditum · iii · eq
tum qbus exactus qui i ytalia q̄q̄ie
i yspania erant supplerentur :

Ceterum ne ut inꝑtis rebus se
gnitiē otioseq; gesta wāg
ꝓpet' insitam industriaꝫ animi
fortuna · ⁊ cunctāt' phibebat / nam nec
ꝑsil ulli rei q̄ ꝓcum agenda cēt / re
erat / ⁊ dictatoꝝ · q · unus ꝓ rebus omi
nus ꝓfectus / lataq; ut ſolꝫ ad ꝓpꝫ ut
equū ascendē licēt / ꝑt' duas urbās
legiones / que ꝓnapio anni acōſulib⁹
ꝑscꝑte fuerant / ⁊ ꝓuoꝝ dil'ctum / co
hortesq; ex agro piceno · ⁊ gallico co
llectas / ad ultimum ꝓpe tolerante · R ·
· p · auxiliuꝫ / cū honesta utilibus cēlāt
relcemvit equo vectiq; capitalē fraū
tem ausi / quiq; pecuia uectigali iuuenā
lis cēnt / qui eoꝝ ap̄se milites fierēt
eos nora pecuiaq; exsolui iussurū ca
sex milia hoīū / gallicis ſpoliisq; cūplu
· ē · flāminū / translata erant / amau
utaq; cū · treb · āmatoꝝ / aburbe / ꝓficisca
tur / anibal capua recepta cum iteruꝫ
neapolitanoꝝ / aios ꝓtim ſpe ꝓtiꝫ me
ti ne quicq̄ temptaſſꝫ / magnuꝫ nola
num exercitum traducit / ⁊ ut / ſolitus
stationiq; ñ recedebat / uolūtatiā / tedio
nem · / ita si monerentur / ſpe nichil
eoꝝq; pacti / aud timē possent / ꝑt' mi
litibus senat' ac marie ꝓmotes eme
is quietate romana ci fide ꝓstarent /
plēs nouaꝝ ut ſolꝫ tex / atq; anibali
tota cēt / metuq; agroꝝ ꝑlationis /
⁊ petenda i obsidione multa grauia
inopiaq; / ꝓnē aio / neq; auctores
defectionis te erant · / itaq; ii senatꝰ
metus acceꝑ si platum tenter / resisti
multitudinu cōiuratate ñ posse si al'qz
clā similanto dilatōnez mali inem
unt / placē enuz sibi dfectōnez ad ani
balem simulāt / Quib⁹ aūt odiosōni
bus ifidus amicitiaq; nouā tran
seant / par cōstare · / ita spatio sūpto
legatos ꝓpe ad · p · R · romanuꝫ mā
cellum clandum / qui casilini cuꝫ

exercitu erat mittit / accentaq; quoto in
diē sit nolana res / agrum anu
balis ee · ⁊ penoꝝ urbem exemplo fu
turū ñ subueiatur / cxcento celian
to plebi senatum / ñ uelint / dfectiōs /
senat' se ne tedio ꝓfestinaret / esse
ait se / marcellus cum laudatis nola
nis / eatem simulatōne exhuꝫ / i finuꝫ
aduentum uasit / intim celā que se
cum actassent / speq; omnez auxilio dai
ꝑe atasilino galatiam petit / ū uul
turno amne trauecto / q̄que agruꝫ ſa
culanuꝫ tetrica nuzq; sup̄ suessulaꝫ /
p montes nolam pueniꝫ / sub aduen
tum · p · R · romani penis agro nola
no exercitū · Et ad mare / primū nea
polim ascendit · Cupio manū oppidi
potiundi / quo cāsilinis nauibus tutus
ex africa eet · Ceter postq; neapolim
a ꝑfecto romano teneri accepit · m ·
uuius silanus eat / ab ipis neapolita
nis accitus / neapoli quaq; sic nola
no omissa / petit / nuceriam / eam cum
aliq; diu na cōtendiſſꝫ sepe · ui · sepe
sollicitauit / ñ quicq̄ nisi plebe ne
ꝓcipibus fame demuꝫ intedictō
nez accepit / pactus ut i hermes ai
singulis abirent nestinctis / demte
ut qui a ꝓncipio minus oīb⁹ italias /
ꝑt' romanos se uicti uellꝫ ꝓma atq;
honores / qui remanserant · ac milita
re uellent secum ꝓsiliut / nec ea fide
quemquaꝫ tenuit / ⁊ lapsi oīs quo
cumq; inspitia / aut fortuitus ai i
petus tulit / p capuam urbem marie
nolam neapolimq; / Cum fere ne
xx · senatores / ac forte puer qsq;
capuā petissent / excluſi ui q; portas
anibali clausissent / cum ꝑ se otti
lerūt / nuceria ꝑda militi data est urbs
directa / adque incensa / nolam · o / ar
cellus non sine magno fructu ꝓsiliū
quā uolumtatez ꝓncipū / rebat / plebs
timebatur · ⁊ ai oēs · l · bantius quez
cōsentiuꝫ ad tentantez defectōnis ac
metus a ꝑtore romano nec ad ꝓcōi
nez pace / nisi ea die fortuna de fu
ga ad transfugiendū stimulabit / eat
iuuenis acer · ⁊ actiou ea tempestate
nobilissimus eques · de iuuicez eū

f. neapoli

ad cãmag ma cẽno ceſor corpor in
iuentuz cumtiq; bñngne ⁊ cãtvis
anibal tomuz remiſit ab eius gñz
nũtiꝝ rem nolanam in uos rõnẽq; tu
te noluerit peno anſiũq; eũ ⁊ ſollici
tum cãtu nouandi res ꝓtor cnebat
Ceterũ cauãũ pẽa cohibendus cẽt aut
bñficio exhauendus ſibi allũp ſiſſe q;
hoſti ad emiſſe fortem ac ſtrenuum
malunt ſcium acciũtiq; ad ſe bñ
igne appellat mlt̃os ieum inuos
int ꝓlatos hũe in extimatu facile
cẽ q; neq; eius nolanus ſibi uidi
caueĩt q; mlt̃a eius egꝝia facinora
militaria cẽnt Oz qui in romanis
militauãt caſtris nõ poſſe obſcuri
eius uũtatez cẽ mlt̃os ſibi qui ex
eo ſtipendia fecerunt referre quir
cẽt ille q; ⁊ quotiens picula p ſalu
te ac dignitate ꝓ̃ cẽ adſiſtiq;
caueñ pungna nõ prius prelio ab
triteĩt quam prope ex langus tru
na ſup uicentium uiroꝝ equorũ
armoꝝq; ſit oppſius ſtaq; macie
eſto uiquid uirtute ap me t̃ oĩs ho
nos atq; ce cẽ pmũ eĩt ⁊ quo freq
uentius mecũ ſuis ſentiens eam
rem tibi dignitati atq; emolumẽto
cẽ leto iuuenem paullis equum eri
mium ereond vat bigatoſq; quin
gentos q̃ſtoꝝ miãte iubet lectoĩb̃
impar ut eũ ſe adire quotiens ue
lit patiantur ac comitate mãcelli
ferocis inuenis ãnis atro cẽ moli
tus ut nẽo inter ſocios rẽ ſ̃ſ· forti
ac fidelius iuuent· Cum anibal ad
portas cẽt nolam rurſus accẽſa
mount Castra plebs q; nole integro
ad refectiones ſpectaĕt· o mãcellus ſub
aduentu hoſtiũ inter muros ſe rece
pit non caſtris metuens ſi ne prem
te ũbis occaſionẽ ruinis multis i
am imminentibus daret· Inſtruo
inter utrunq; acies romanoꝝ cepte
primentibus nole penoꝝ ãte caſtra
ſua ſua hinc pãna mt̃ urbez Caſtra
q; ⁊ uario euentu fiebãtq; uoces
nec phibere paucos temẽ iqrãtes
nec ſingnũ dare uoluiſſe pungne
uolebant· In hac comitia iã duoꝝ
ereatium ſtatõne principes nolanoꝝ
nũctiant mãcello nocturna collaqa
unt plebem ac penos ſi ſtatutũ q; cẽ
ut cũ tota acies eg̃ſſa portis uer ĩ
peditũ eoꝝ ac ſarcinas uiri pẽrẽt da
rentur dñi portas murosq; occupãent
ut potientes rez ſuarũ atq; ũbis pe
nũ te ũ p mãno accipent ſi ubi nun
tiata ſunt· O mãcello collaudatis se
natõibus nolanis pulſq; aliq; mot̃
inuitis orient fortunaz pungne er
piri ſtatuit ad tres portas ĩ hoſtes uer
ſus t̃ptito ereatum inſtruit ipedimẽ
ta ſubſequũ iuſſit calones uarias que
q; ĩualidos milites uallũ ferre· O tria
porta tota legionuz ⁊ romanos eq
tes duabus citra portis nouos mili
tes leuemq; armaturaz ac ſocioꝝ eq
tes ſtatuit nolani muros portaſq; ne
quis exiti ſubſidiaq; extimata im
pedimentis data ne occupatis prelio
legionibus inde ipetus fieĕt ubi in ſtre
ti intra portas ſtabant· Anibal ſub
ſingnis ꝺ q· ꝑ aliq· dies fecerut ad
multum diei inacie ſtanti primo mi
raculo cẽ q; nec ereatus romanũ porta
egꝝ dederetur· nec cõmatus q;q; ĩmuſo
eſſet ratus cẽũ porta cẽ collaqua
metuq; te ſtres ſocios ptem militu
i caſtra remiſerit uiſos ĩde apparatu
oĩe oppugnante uelis i priũ ac
cem iſſere ſatis fidens ſi ciuitatibus
iſtaĕt tumultuz aliq; iuxte plebem
motarum mortq; iſtius q;q; miſereã
diſcurſu accipiat ad pa ſingna ſucce
ſitq; ad muros acies patefacta porta
repente· O mãcellus ſingna cane cla
moreq; tolli ac peditez primũ rein eq
tes quanto maximo poſſent impetu
hoſtem erũpe iubet ſatis territos tu
multus q; inacie medium intuli ãt
cũ duabus ãcis portis· P· nalius flac
cus ⁊ C· aurelius legati in comuna ho
ſtium erumpe aduerſe clamoreq; lite
caloneſq; ⁊ alia turba cuſtodie ĩpedi
mentoꝝ ad porta ut paucitate manꝰ
ſpectantibus penis ingentis repente
eremit ſpẽz feceĩt uite eqtem auſuz
ad firmate q· quidam auctores ſũt
· O· ⁊ cc· hoſtiuz cẽſos nõ plus tri

manor amisse/sine tanta sine minor uictoria fiunt/ingens eo die tes/ac ne sio an maria ullo bello/gesta sit/u ui ca é abambale/uincentibus difficili' fiunt/q; postea uincẽ. Hannibal spe potiunde nole ad empta/cum ad certas recessiss. Marcellus exemplo clausis portis custodibusq; dispositis/ nequis egrederetur/qne/omes; i foro te bus qui clam in colloquiis/ostiu fuerunt. huit/ō. lxxx. damnataq; proditionis/secum protulit/bonaq; eoꝝ uendit publica ee/a suma rer senatu tradita/cū exercitu omi pfectus/sup se stellam castros portis/o secut/penus actus p̃ium ad uoluntaiaq; redictõẽ/ conatus plicẽ/postq; uidit i obstina tos/obsistere atq; oppugnare parat. Ce ter acerrimis pugnis qui quam uinq; erat/ itaq; dispata tutela urbis/ut arcu uallari menia uiderũt/p sq; otinu arentur/hostium opa/p inter missa munimenta neglecta/q; custodias/si lentio noctis dilapsi/p uias in unaq; quaq; aut ostiu aut fenestra tulit/in urbes campanie quas satis ctu eat no mutasse fidem/p fugiebãt:

Annibal/acens deceptis atq; iacen sis/cū dictatore romanoꝝ legione/nũtiis acepi nuncia sent/ ne quis tam ipprimis hostiu castis/ capue q; traditat/exercitum ad casilinum duxat/casilinũ eo tpe p̃sidebant/cū romanis paucis/latinique nois/quos eodem addita canensis classes ostiliant/bu no confecto pre stene ad uiez dilectu f̃ius/pfecti ro mo/cum casilinũ/ad uerse pugne fama ueissent/q; alius agrega rentur se se romanis sacius q; pfecti a casilino/cum satis mangno agmi ne uẽt/auisit eos tecto casilinũ/ni ctius canẽsis pugne/ubi cum uiez aliquot susceptis/campanis tuntibus q; cauẽdis ac struendis muniem siuis/traduxissent. Ita re capue refectõne agi acepiq; annibal/ez sat' ,certo hẽ/mnfectis nocte oppidanis/ ptem urbẽ que cita uoluntate ẽ/eo enꝝ uulnerant/annecaupauẽ/atq; ꝑsidium casilini hẽbant romani/ad uitur/q; pusina co/uos uiesq; .ccc. .lxx. eodem nũtio quo p̃uentum/ paucos añ dies casilinũ oppulsi/q; sat' ferme armatoꝝ/ad tam exigua me nia/q; flumie altã pte cita circũda eãt/ penuria frumẽti laborabãt/ut uoluntarii/ hostium/efficiebat. Annibal cum iam inde/aut paul eẽt/getulos aut ꝑfecto noie illisalea p̃mittit/ac pu mo si fiat colloqui copia/ubis leni gius ad portas apientas p̃sidiũq; accipiendum/licẽ/uidet/si impetra ca ꝑsistẽt/ut rem gererẽ/ac temp taret/siqua pte iuatẽ urbez possit. Ubi ad menia/accessere/q; silentiuꝝ erat/solutuꝝ uisa/metuq; cõcussi barbarus tatus/moliri portas/q; seras claustraq; effringẽ parat. Cum pa tefactis repente portis/uolucres duc aduo ipm instructe intus/ingenti cum tumultu erũpent/stragemq; hostium faciunt/ita primo repulsis/ Hannibal cū maiore uolucre uidetur missus/nec iꝑ eruptõnẽ/coortum sustinuit/postremo Annibal castris añ ipa menia oppidis/pua urbem puulmq; ꝑsidiũ/sima ui atq; oibus copus oppugnãte parat/ac dum in strat lacessitq; cõna undiq; circũda tis menibus/aliquot milites/q; ꝑ ipsum quemq; e muro turri busq; ictos amisit/semel ultro eru pentis in agmine/elefantoꝝ oppi tõ,ipe inter clusit/trepidosq; o pulit in urbem/satis multis ut erratia pau citate interfectis/plures acciissent ni nox p̃lio intuenisset. Postero die omnesq; simi ad oppugnandum accessunt/utiq; postq; corona/antea mutat/ꝑdita statq; ipe pro castelli plano loco pditi lenguez oppugnatione/sagunti oppugnatoribus exprobrabat cunctis timentesq; tibe singlos admonens/unuersosq; ne nunce quaq; cepte agi aliaq; nec ad uarios conatus hostium/ut nul la aut ars re erat/satis romanoꝝ ppugnãtula aduersus uineas statui ere/aduersis cuniculi/hostiu cuniculi

marg: Marcellus cū Annibale pugnas nõ uicit. ꝑ potius uincit.

5 Acerre ciuitas Apulie.

Vbi casilinũ ẽ.

Annibal

los excepe ⁊ palam ⁊ clam / cæptis ob
uiam / ire conec pucor ⁊ anibalē / ab
icpto aūtit / castriſq; cō muitis ac p
ſiuio modico ipōito ne ōmissa res u
ētur / i hiberna capuā xellit / i ptez
maiorez vemis exēcitu itectio būt
/ ad ūltum oia huāna mala ſp̄ e ac cau
uitantē lōis i exptum atq; iſuetuz
/ taq; quos nilā mali uiceiat uſ p
dicere nimia lōna / ac uolūptates in
modice / ⁊ eo ipensius quo aūdius
ex insolentia ieas ſe merſant ſ ōn
énim ⁊ unuz ⁊ epl'e ⁊ ſcorta / uneaq; /
⁊ cruz ⁊ ſuetudines modes blādi
us / ita eneruauerūt corpa aiosq; /
ut magr tem pteīte uictoue eos q̄
p̄ſentes tuarentur uires manusq; /
to pcm duas ap̄pitos ātium mul
tarum lētur / quam q; ū exanēſi
acie / ptinus ad urbem romanaz du
xiſſet / illa enim cūctatō illustriſſe
m uictoīam uicei ptuit · hic enim
unes ad emiſſe ad uincendū / taq;
hercule / uelut ſi cum alio exēcitu ācip
na ceiuet / nich uſq; pristine diſcipline /
tenuit / nā ⁊ recierunt pligi ſcortis
implicati ⁊ ubi primum ſub pellibus
hīi cepti ſunt / unaq; ⁊ alius labor
militaīs excepit / titonū mō corpo
bus aūſq; reficiebant ⁊ ce mō p ōr
estuor tp̄s manḡ ps ſine cōmeati
bus ac ſingulis diualebantur / neq;
alie latebre quam capua ōfto ub
erāt · ceter mite ſcente iam venie
ducto exercitus milite / casilinum
reuit / ubi q̄ quam ab oppūg̃tōne
ceſſatū erat obſidio tū continuata /
oppidanos p̄ ſidiumq; ad ultimū
inopie adurāt / castris romanis tē
ſemp̄nus p̄erat victator / auſpitōr
reip̄ retentor / cā p̄fectus romaz / mā
cellus ⁊ ipīn capientez terre auxili
ū obſeſſis / multīnis annis / i ſtatiſ
aquis ⁊ ſuep̄s nolanor atq; acerri
nor tenebant cāpanos / timentes
ſi p̄ſidiuq; romanū ab ſceſſiſſ / ſta
cas abſcidēt tū casilino q̄ p̄cūi erāt
victatoīs / nequid absente eo rei ge
reret / nich monebat / quoquo q; ta
cale omez patientiaz uincerēt / nūti

abant · acaſilino nā ⁊ ſuspitaſſe ſe q̄ſ
dam no tollāntes famez costabat / ita
te / i hēmes nuns nuda corpa ad mi
ſiliūq; telor ictus p̄lentes · ēt egre
patiens gnachus / cū nz pūgnā cōſe
rere victatōis i uſſu auceret / pūgnā
uiz aūt ee / ſi palam fruūtur / ipetu
te uobat / neq; clam utpotandi ſpes
eet / facte exagris ēa undiq; conuec
to / quāquā plura uoluta compleſſet /
nūciuz ad magrātuz casilinuz miſit /
ut extipent uoluāq; animis referret /
i ſequenti nocte / intentis oibus i flu
men / ab ſpe ab uicino fūa uolua medio
amni miſſa reſluxeūt / eſſet' ut' ōs
fruūtū uim ſiuz / ad posteto quaq; die /
ac hōio fcim e nocte / ⁊ mittebant / ap
uenebant / eo custodias lustrū falle
bant / imbrib; ō̄ nocturnus catator ſo
luto amnis / transiūſo uertice / uolua in
pulit ad ripam q̄ / ostes ſ uabant / i
ſcientia uit' obnata ripis ſalicta cō
ſpicuntur / uicinaq; eſt anibali /
⁊ ne inter moze custodia / cautiuz
neq; fallēt / multurno ad urbez mi
ſſum · ſſuces tū fuse ardāmus castris
cū medio amni ad casilinū reflue
rent / ſtatibus exapiebant / poſtre
mo ad id uentuz iopie est / ut lora
extructaſq; ſcutis pelles / ubi ferum
da mollissent aq̄ manere cogna
tur / neq; muribus / alio ue auali / ab
ſtinuerent / ⁊ cē herbar · uiciq; ge
nus / agreſtiū infimis muri eruerant /
⁊ cū lostes ab aduſſent quidquid
herbi teretem ee muri erat / inpor se
men iecerunt / ut anibal eo ne uſ
quam ea nascantur / ad casilinū ſeſſi
tus ſum / exclamaret / qui nullaz aī
pactōez auribus admittat / tū demū
agi secum est passus / de redemptōne
liberor capitum / septuminos aurii un
ſingl'os p̄cium dederunt / fide acepta ſe
ſe tradiderūt / donec omie aurū p ſo
lutum est / nunciail' hiti · Tum demiſ
ſi cumas cū fide / id uenis ē / quā ab
equite i albanis demiſſo / nūt' ſectos
penestrini maria pars fuē ex · d · lxx ·
q̄ in p̄ſidio fuerūt / mīa omnium ferū
tumesq; ad ſumpſit / ceti uolumes

al' uolebat

ſ. cumas itp̄ſos · q̄ ab egte ro

ſ. q̄ que

penestre ē · p̄r · suo manicino scriba
is antea fuerat redierūt / Statua eius
inuicto fuit penestre in foro statuta
loricata amicta toga uelato capite · 7
tria insigna cū titulo Lamie · enee · i cēp
to manuitq; pro militib' qui castilum
ipsidio fuerūt uotum nouisse item
titulus tribus singulis iedez fortune
primus fuit subiectus / castilinuq; opi
dum redditū cāpanis est firmatis
septingentor militum re exercitu am
bal' presidio ne ū penus cū abscessi
sset romanū ipungerent / penestrinus
militibus senatus tōnus duplex
stipendiū · 7 quinquenū militie uaca
tionē tribuerunt / ciuitate cū omnibus
tur obūtutez nō mutauerūt / pusi
nor cā · ē / obscuror fama ē qz nec ip̄o
rū monumento ullo ē illustrat / nec
tractu tōanor / edez p̄r · petellinos
qui exbrutus mansant manucana
romana ū cartaginenses modo qui
regionez obtinebāt / si brutī quoque
cetei obsēpata / ase consilia oppugna
bant · Quibus cū obsistē malis nequi
rent petellini legatos romā ad p̄si
dium petentes miserunt / quor̄ pces la
crimeq; inquestus ei flebil' cum sibi
metipsi ostulē · uisi sunt se se inuesti
bulo curie p̄stiterit / igentē mūq; pa
tribus ac pplo mouerūt / cōsultique
uez m̄ emilio · p̄r · patres cū circūspectis
oībus ipis uirtutibus fatem coacti mich'
iam longinquis sociis insē p̄sidiū ēe /
redire romanū / siteq; ad ultimū exple
ta / ostulē sibi metipsis i p̄senti fortūa
uisū / Hec postq; renūtiata legatio
petellinis est tantus repente meror
pauorq; senatum eor̄ cepit ut pars
p fugiendi qua q̄q; posset ac tot sen
te urb' actores ēent ad iungendi se
cetis brutiis ac pcos tedendos ambā
bus / Sed tū ea ps que nichil raptim nec
temerē agendum / ostulendūq; re integ
ra censuit / relata posteroq; die p mi
norem trepidationez retinuerunt op
timates / ut cōiectis oībus exercitib'
urbem ac muros firmarent :

Pentez fere tp̄s luctē et sicilia sā
uiuacq; · p̄r · allate p̄ces et sici
lia actacilu p̄ p̄r · uisenatu tractate
sunt · l · fuluius · p̄r · cū classe erasti
ca lilibeum uenisse / ipm grauiter ictum
sautum in discrimine uite ēe ultimo
militie naualibus sociis neq; stipē
dium · neq; frumentū ad diem datū
neq; unde retur ēe mangno p̄sidio
re ut quā primū ea mictant / sibiq; si
ta uictualia / ex nouis · p̄r · sicelio
tem mictant / eacēq; ferme stipen
diaq; frumentaq; ab acornelio mānu
la / p sardinia scripta / responsū ut eisq;
nō ēe unde mictēnt / nullaq; ipis clas
sibus atq; exercitibus suis consulēnt
Octaculus / ad unicū subsidiū · p̄ ·
·r · regē ieronez legatos cū munerib' / pour faire
iis stipendiū quanti argenti fuit op' le roy.
7 ser mīlium frumēti accepit / corne
lio u sardinia Ciuitates sacre uenī
gne cōtulerunt / rome quaq; pp penu
riam argenti trium · uiri mensarij
tazatōne minuti eligūt · Itē · p · sci ·
·l · Emilius qui cōs fuerat · 7 · l · scri
bonius · libo quitum · cē · pl' · erat · tri
umuiri creati Q cecili · m · ac · aelius
eidem concordie · qūm · l · manilius
p̄tor uouerūt dedicauerunt 7 tres
pōtifices creati · Q · cecilius · metell'
· Q · fabius maximus · 7 · Q · fabius
filius flaccus · i lecti · p · sautumni
d mortui · 7 · l · emilij pauli · Cōs · 7 Ce
teri qui ceciderant pugnē cauerūt Cū
cetū que ostimus cladibus fortuna
minuerit / quantuq; ostilius hūanus
ad sequi potāt / patres explerent /
tantem se quaq; 7 solutiones curie
paucitatez q; conuenientiuz ad publi
cum ostilium reperēt · Itaq; ei p̄s ·
·l · emilius 7 · c · flamineus censores
senatus electus fuerūt / cui tū sena
torum ad use pungue ad hec sin quē
que cāuss p quinquennuz ab sūp fi
erent · Cūte · ea · re · o · emilius pro
cūtore p̄ castilinuz āmilius profecto
tam · ad exercitum exposcentibus cūctis
retulisset · tū purius · Carulius cū
longa oīone non solum inopiaz set
paucitatem · 7 cāuiuz exqbus ip̄ates
legēt · exquestus ēet explendi sena
tus cā · 7 ingenui artius · 7 latini noīs

cū pmang̃ re ſuā re dr̃iſſ·ut ·q· lim
gul' pl'is latinor̄ bimus ſenatorib⁹
pies romanū cenſuiſſent ciuitas dq
retur/atq; in mortuor̄ locū in ſenatū
legēnt⁹/eam ſimām aut eqorūd
animus q· ip̄or̄ quondā poſtulatu
latinor̄ patres audierunt ·q· cum
fremitus i omn̄ium tota curia eēt
·q· paupe malluz ēe ·t· uc ſtuꝭ eius
uirum uicēt/qua quondaz icapito
leo olim minatus eēt/quē latinū
quez i curia uidiſſ/eū ſua manu ſe
interfecturz· Q· fabius maximus nū
quā rei ullius alienior̄ tp̄r intonē
tem in ſenatu uidit/q· incertaz ſuſ
penſos ſuſpectos ſactor̄ aīos/i certā
q; fidem i actum q· i ſup ſollicitaēt
eos eaz unus hys temeritaz uocē
ſilentio oīuz extinguendaz ēe/Et
ſiquid unq· archani ſci ne ad ſilen
tium inania fuit/ id oīum maxie
tegendum arcultem arcultendum·
obliuiſcendū ñ p tōl'endum ēe/ta
eius rei opp̄ſſa intio est· trātorem
qui cenſor̄ aūt fuiſſet/uetuſti ſtim
q; ē exhus qui uiuebat/cenſō re
eēt/cūi placuit qui ſenatū legēt/
dcaq; ·c· tetentuz ac trātorem
uicendum iuſſ'unt· Q· eo erapulia
relicto ubi p̄ſidio/cum magnis ui
rib⁹ romam redijt·q· nocte pu
ma ut mor erat· in ſublimi buleo
nem ·q· ē· ſui magr̄ equitū trāto
rem in ſer menſeꝭ diē ubi cū licto
ribus introīit/ aſcendit/ uz duo trā
tores tp̄r uno quos nūq· antea fac
tum eēt/ pbare ſe uirit· uz trātorez
ſe ſui magr̄ eqtum nec cenſoriam
um p̄miſſam uim rei/ neq; nec
trātoru ñ rei gerentē/ cū cāto i ſer
menſeꝭ datum imp̄ium/ q· i mo cā
tu ſors tp̄r ac ncātas fecāt/ hiſ ſe mo
dum p̄ſituruz/ nam nec ſenatuz quē
quā motuz/ ex quo ·c· flāmmium ·l·
emilius· cenſores in ſenatū legiſſ
ent/ tranſcribi ñ tractūq; eos iuſſu
rum· Nec penes unū hyſtem inuitū
ābitūmq; d fama ac moribus ſena
torus fuit· ·q· ita in mortuor̄ locū ſub
nectutum/ ut ordo oīum nō hō hi

Platus uicēt tractato uetē ſena
tu in primus in locum mortuor̄ leḡ/
poſt· l· emilium· c· flāmineum cenſo
res/ curule magr̄atum cepiſſent nec
dum i ſenatu lecti eēnt/ ut q̄ſq; eor̄
ſenatus p̄mus cātus cātum legit
q eviles· tū· pl'· queſtores ne fiēant
tium ex hus qui magr̄atus cepiſſet
qui ſpolia· p̄· hoſte fixa tomi ſtarent
aut ciuitatez romanaz acepiſſent·
Ita· c· lxxbij· cum ingenti ad pbatō
ne hoium in ſenatu lecti/ exemplo ſe
magr̄atu abdicauit/ priuatuſq; te
ctis teſcendit/ lictoribus abire iu
ſſit/ turbeq; ſe i mi ſcaut p̄ uatus agē
tium res tēp̄r hx ſedulo tueꝭ ne te
uocendi ſui cā p̄p· d foro ab uocaret/
nec tū elanguit curia hoium/ ea mo
tu frequente/q; eum tomuz tenuerunt· Conſul nocte in ſequenti/ ad ex
actum redit/ nō ſuō certiore ſenatū n
comitior̄ cā inurbe retineretur/ poſt
mo die ofilius· a· m· pōpilo· p̄· ſe
natus/ tenuit trātorē ſcribendū· un
ſi· e· p̄· p̄· cenſet eē/ ad conſules ſb
tygantos ueniret/ cū magro eq· ·q· p̄·
m· o ſacello ut ex hus p̄ſentibus no
ſce patres p̄ſſent/ quo ſtatu· p̄· p·
eēt/ o ſilia q; ex rebus capent· Q· ui ac
cti erant omis uenāt relictis legu
tis qui legionibus p̄ eēnt trātor̄ re
ſe pauca ac malice locutus i mang̃
equitum· ti· ſup ñ· gracciū mangnā
ptem glie ūtit/ comitiaq; euitit· qb̄
·l· poſtumius tubertum/ abſens qui tū
galliam puincia obtinebat/ ·q· ti· ſe
pronius gracchus/ qui tū magr̄ equitū erat
·q· eius accūierat· o ſules creabantur·
p̄tores ñ cāti· m· ualeriānus leuin̄
aūp̄ claudius· pulcer· fuluius flaccꝰ q;·
minutius ſcenola/ trātor cātis magr̄
tūtibus te annuz in hyberna/ ad ex
actum redit· relicto magr̄ equitum
tome Q· cū poſt paucos dies magiſ
tri initiū eēt/ te exercitibus· q· pandiſq;. ſtendis
i ānū patres o ſulerent:

Cum hō res marie agēnt nouā cla
ues nūciatū alia ſup alia/ cumu
lante meū ānu fortuna/ lutiū poſtu
mium/ cōſ d ling̃tiz in gallia ipm

149

atq; ecitu; celetos silua eat uastu lum
nam galli uocant q; exercitu; trauuctus
eet eius silue certa lenaq; ea uia; gal
li alueos ita mutant ut i motu stauent
momento leui ipulse accipiat legiões
duas romanas hebat positu; secumq;
ab supo mari tu; oscpsat · ut · xxb u;
armatoz i agros hostium mcluserit
galli hoc exercitu silue ei ceu secluse
sent ubi untrauit agu; saltu; tu; ex
tremas alueos succisaz impellit alia;
in aliam instabilem pse ac male hentes
incautes anapiti strage arma uios
equos obruerunt ut uix · x · hoies ef
fugent nã cum exanimati pliq; eent
alueoz truncisq; fluminis tamoz ceteraz
multitudiez inopinato malo trepidam
galli saltum cem amati arcte sedentes
interfecerunt panas etanto uio cap
tio qui flumis pontez petentes ob se
sso au ab hostibus ponte intercluli sunt
ubi postumio oi ui ne caperet obtulit
spoliaq; opimas capq; precium duas
uoi · duantes templo q; ditissimu; e ap
eos intulerunt purgato u; capite ubi
mox est huius cultuam quo celauerit
utq; factum ualis erat q; sollempnib;
libarent preculumq; item sacdotis eet
ac templi autistibus p da quaq; hau
minoz gallis q; uictoria fuit Nam ri
mang ps · a alium strage silue oppe
sta erat tu cete res q; mch dissipatum
fuga est strate p oms iacentis agmis
ordines iuente siit · Hac nuntia
ta clade cum pdes multos intanto
pauore fuisse ciuitas ut tabnis clau
sis uelut noctna solutudine purbem
acta senatus edlibz negotium daet
ut urbem circuirent apinq; tabnas
q; mestitie publice spem urbi demi u
dent ei · Tempronius senatu habuit q
solatusq; patres est adortatus nequ
quanensi ruine non succubuissent · nad
minoes calamitates aio subiecturi
q; ad carthaginenses hostes anibal
emq; attinet pspa mo eet sic spaet
futuru; gallicum bellum q ommctu
cito q differri posse ultoemq; eam
fraudis indoz ac · pp · ic · potestate
fore de hoste peno exercitibusq; pquo

uolellu; gerer q; sultando atq; agitando
pe primum quid peditu; equitumq; qd
ciuiu; qd socioz inexercitu eet cautoz dis
fuit tum macellus suaz copiaz sum
maz exposuit qd in apulia ci · e · trentio
cons eet apitis q; situm e ne so · q; si
lates exercitus sat firmat tu; bellu; effi
cient mibat · uoluitq; galliam quaq;
simulabat uie ita obiecti eo ano pla
cuit exercitus cautoris consuli cautus est
ne exercitu macelli qui eoz ex fuga cane
si eet i sicilie tr ea sita duci atq; ibi mi
litare donec i ytalia bellum eet placuit
exin cautoris legionibus treis militez
mimu; quoq; uolucris nullo p statuto mi
litie tpe in quibusdam pentiore legitimoru;
eet duae legiones urbane alti o siliq
in latium · l · postumii suffectus eet dece
te simt eumq; cum primum salius aul
pitius posse eari placuit legiones pre
tea duas primo quaq; tpe ex sicilia acciri
atq; in cons cui legiones urbane euc
nisset militum · q; umet quantum
opus eet · c · trentio cons ppagari in
annum ipsum · Hiis te eo exercitu q; ad p
fectum apulie mitt quicquid minu;
Dum hec i ytalia geruntur pantq;
nichilo segnius in yspania bel
lum eat si ad eam viem mag; pspi;
roanis · p · q; cum scipionibus interse
ptitis copias ut in ea terra · p · naui
bus tem geretet asdrubal penoz im
patoz neut pti unum satis fidens p
cul ab hoste intuallo ac locis tutis te
nebat se · Quo io multiz ac diu ob
testanti · iij · milia peditum q; equtes
i supplementu; missi exercitui sunt ·
tum refecta tandem spe castra ppius
hostez monet classemq; q; pe instru
pariq; iubet ad insulas maritimaq;
orum tutamo impio impetu mouet da
tiz de integro terrum pculit eiz p fec
toz nauiu; transitio · Q; postq; classez
ad hibernu; p pauoze tempestatu grauiter
iactati incepti nung; de u; satis fidi
aut duci aut cartaginensiu; rebus fue
runt fecerunt hiis omnibus fuge motiz
inter tres gentes tesaueruntq; hus
auctoibus urbes aliquot q; una ab
eis ui capta fuerunt si eam gentem

Aymi Salloy astu

Eodem ex dictato vis legiõby

ŭlius ab romanis bellū ē infestaq; ex eo statu
hasdrubal mgr̃ius agrum hostiu; pro
capte aĩ dies paucos urb̃ menibus
chalbum nobilez atteriore ducē; cui
ualido exercitu castris se tenentem
ad gḋi statuit; ꝓmissa igitur leui ar
matura q̄ dicēt hostes ad pugnam
peditu; ꝑtem ad depopulandū ꝓ agros
passim dimisit ut palantes excipēt
simul' ad castra tumult' erat q; ꝓ ag
ros fugaq; q cetes ut mi undiq; dis
sipatos itinerib; cum in castra se recepi
sset ad eo repente decessit ais pa
uor ut ñ ad munimenta ñ ḋ fenestras
sat' aiox ēēt si q; acescendu; hostes
plus ferꝰ ꝗ agmine q; castris t
pudiantes more suo tepentinaq;
eox audacia t'rorem hosti paulo aĩ
ultro lacescenti iecerit. Itaq; rursꝰ has
drubal i colles satis ꝯodum tutum
fluie q; obiecto tum copias subducit
q; ꝓmissam leuem ãmaturaq; eqtes q;
que palatos eodem recepit nec aut
colle aut fluie satis firmo uallo cast'
munit. Inꝺ altino pauore etiam ia ali
quot sꝑ octra nec numida hyspano
eques pausat nec iaculator mauru;
cetato uelocitate pari uolare aĩ miĩaq;
que aliq̄n tum ꝑstanti ꝓstrꝫ nec eli
cere penꝰ ac tamen abusati castris ꝓ
terant ut castror oppugnādo facile ear
urbez assciaz quo finis hostiu; ingre
diens hasdrubal fruentum ꝯmeatq;
que alios ꝯuertat ui capiēt omiq;
cuncta agros ꝓtunt ñ iam aut i ag
mine aut i castris ullo ipso continei
Quā ut negligaz ex re ut sit bñ gesta
rum sensat hasdrubal ꝯuocatis mi
lites ut palatos sin singulis hostes ad
gḋeruntur ꝺ gressus colle ꝓgit ut
acie instructa ad castra quez ut ãcē
tumultuose nũciarent fugientes ex
pedit' stationib; usq; ad tutū ad ãma cō
clamatum ē ut qsq; ãma ꝛepat sine
ipso sine signo incompositi mortia
li ꝑplurimum ruunt iam primi ꝑsequē
tur mani cum alii cateruatim cāpe
rent alii nō ñ castris exissent. Tam
ꝺ ipsa audacia terruere hostem re ñ
tam in conspectos illati cū paucitas pa

rum tuta cē respicē alii alios q; undiq;
que pulsi quo se inꝺlem q; dum ex
portibus applicantur ãmaq; armis ñ
guntur martiu; cōpulsi eiu; uix moue
dis ãmis satis spatii ēēt corona hostiu;
multitudi cauti ad multum diei cessan
tur exigua ꝑs emptōis tra siluas ac
montes petit parq; timore q; castra
sꝑ tegunt q; uniuersa gens postea die
interdictōes ueit nec diu ipacato ma
sit nā sub ipso acies agmine allatum ē
ut asdrubal, ꝺ quaq; tpe ita aliaz exercitu
ducēt q; fulgurata res p yspaniaz oīu;
fere aios ad romanos fuit. Itaq; has
drubal extemplo hiis cārthaginez milit
iducans q̄to firma p̄fectōnis sue, dāp
nō futurū si nō ñ ꝺgressi ꝓsequi hybe
ra transiret romanos yspaniam fore sta
ꝓ quā q; nec ꝓuinciaz nec ducez habet
quā relinquēt ꝑ se impatores ēe ro
manos quibus uix equis uiris resi
sti ꝓssit Itaq; simulla yspanie cura ēēt
successorez sibi cum ualido exercitu mitte
rent cui si omia ꝑsse euenirent non
tam gloriosam p̄nunciaz fore ea q; litte
quāquā ꝓmo ad metum mouerunt
senatū tamen q; ytalie cura ꝓr erat
nichil de asdrubale nec de copis eius
mutatum ē humilco cū exercitu insto
q; aucta classe ad tenendaz terra ma
riq; ac tuendaz yspaniaz ē missus.
Qui ut peditū nauali q; copiaꝝ tra
iecit Castris cōmunitis nauib; sub
ducto q; uallo circumdatis cū eqtibus
delectis ipe quantū marie acclare
potāt ꝓ uios infestosq; ꝑlos uix
intentus ad hasdrubalez pueit cum
decreta senat' mandataq; exposuisset
atq; etiam si ipe iuicem ꝺ ad mo
dū tractandū bellum in yspania foret re
tro in sua castra redit simultate ꝺ acri
tate tutior q; undiq; abierat ani quā
o sentirent hasdrubal ꝓsequi move
ret castra ꝓcumbas ipat ꝓpulso oīb;
fere trōnis satis ingnarus ambalez
transit' quosdam ꝓcero mercatū nec
aurilia aliqua gallica alit quā conduc
ta hūisse motem tñ uteri ig̃nium ut
penetrabilis ad alpes fuisse ꝓcumbo
ꝺ raptim exercitu ad yberū descendit

a. b. Asdrubal Hamilcontis

150

recepta cartaginenſiu; ⁊ haſtrubal' it' i
ad romanoſ ſuit plata oibus omiſſis
rebus ambas duces unctis copis ue
ouam ceptis atq; obſiſtẽ parãt tan
ſi ambabꝰ ut ꝑſe ipi tollãtur ytalie
ſolꝰ haſtrubal dux atq; yſpanien
ſis exercitus cẽt unctus imilis finet
romãi impiũ forte bus antiquis
ad hyberꝝ ꝯhunt copias ⁊ transito
amne cum uix consultassent utruꝫ
castra castris offerent tantus ſẽnt
ſcrus cartaginenſiu; oppugnãdis
moraꝫ abſtinẽ, ꝓpoſito ꝗete; urbem
appinquo flumine hyberaꝫ appll'a
tam opulentiſſimã catẽ ꝑſtate re
gionis eius oppũgnare parãt q; ubi
ſenſit haſtrubal, ꝑ ope ferenda ſcis
is ꝓpit ire ipẽ ad urbem recturaꝫ nup
iſtẽ romanoꝝ oppũgnãdaꝫ. ⁊ ta iaꝫ
cepta obſidio omiſſa arbãnis ẽ ũſu
uellu; ⁊ in ipm haſtrubalẽ quiq; mi
hiꝫ interuallo castra diſtantia habu
ere paucos dies nec ſine imbꝰ
fluꝰ nec ut iaciem exirent tantem
uno cotidiq; die uelut ex cõpacto utriſ
q; ſingulꝫ pugne ꝓuocatum ẽ atq; oibuſ
copiis in campum deſcẽſum ẽ ꝗ ler
ſtetit acies romana uerutum ps int'
añ ſingꝰ iacta ꝑſ ꝓ ſingꝰ accepta
eqtes cõtra aggrẽ haſtrubal mediaꝫ
aciem yſpanis firmat i cornibus ter
tio penos locat leuo affros mercenna
rioꝝq; auxilia eqtuꝫ numidas ꝑ ou
petitibus cetros affros ꝑ cornibus op
ponit nec oꝫ mutare intertio locati
onem ſi quibus deſultoꝝ in aciem bi
nos ſtrentibus equos int' aciꝫ unaꝫ
ſpe pugnaꝫ iterantes equũ ex deſſo
armatis transiliẽ mos erat tanta
uelocitas ipſis tũq; ex ſuo equoꝝ gen
est cũ ire mõ mirantes ſtarent ipsoꝝ
tum utriuſq; ꝓcis aut ſẽme diſpacẽs
ſpes erant nam q; quem mitti aut mõ
aut gẽẽ militũ. bꝰ aut illi ꝓbabant
militibus longe diſparatus erat ꝯ
nis eni quãquaꝫ ꝓuil apatã pugnãt
facile ꝑſuaſerant duces ytalia atque
ille romana eos pugnare utiq; uelut
quibus reditus erat ipsa tam eo diſcrimen
pugne ultimum obſtumauerant ais nec

aut moꝝ minũ ꝓcures nisi ꝺebat al
tera acies. Nam maria ps yſpanis er
ant qui ante ꝗ uictores i ytaliã trahi malebant. ꝓmo ꝗ exiliũ cã
ire pila iecta cẽnt retulit pedes me
dia acies inferentibusq; ſeſe magno
impetu romanis tarda utiq; multo ſingu
lis cõmibꝰ pluum fuit hinc pedes hinc
afer urget. ⁊ uelut i cũcuentos ꝑ
anceps pugnãt. Oꝫ cã medium tota
ita cogeret romana acies fact' unũ ad
mouenda ſcutoꝝ cornua hũt ita
duo duuſa ꝑ ia erant utraq; romãi
ut q pulſis tantꝫ medius ⁊ nudꝰ ex
ire utroꝝ pauẽt haut dubie ſuperant
manꝰ ns ſoliꝫ ibi causa ⁊ miſi. yſpa
ni ex duum ofto ꝑ ope tam effuſe fugiſ
ſent ꝑ pauca ex tota ſuꝑ fuiſſent acie
equeſtris pugꝰ nullꝰ ad modũ fuit q;
ſimul ſclmataꝫ acies medium inanem
nunq; equo utrinq; ex templo fuga ef
fuſa undiq; omnia elephantis quaq; ꝑſe
actis deſeruere ⁊ haſtrubal usq; ad
ultimum euentuꝫ pungne moratus
media acie cũ paucis effugit. Caſtra
romãi cepe atq; ui diripuere ⁊ ea pun
gna ſiq; dubia yſpania erant romanis
ad uictũ. Haſtrubali quaq; nõ in ytaliam traducendi exercitus ſi ne manen
di quidem ſatis tuto yſpania ſuꝑ reli
querat. Quã ꝓpe quã lucius ſapioni to
me uulgata ſunt nõ tã uictoꝝ q; ꝑ pi
to haſtrubal' i ytalia transitu letabãt.

Dum in yſpania gerũt petillia ibru
tus aliquot poſt mẽſibus q; cepta op
pugnari cẽt ab ymilcone ꝑfecto am
balis oppugnãta ẽ multaq; ſanguine
ac uulneribꝰ ea pugna uictoꝝ ſtetit nec
ulla magis uis obſeſſos q; fames expũ
gnauit. ab iuntis enim frugiꝫ alimẽ
to cãnuſq; oĩs gnis q; ꝺomiciliꝫ ſuetiq;
poſtremo ceꝛeus herbiſq; ⁊ radicibus ⁊
corticibus teneris ſtrictiſq; robis ue
ſcebantur uixere nec ante quaꝫ uires
ad standum i muros ferendaq; arma
ue erãt expũgti ſunt. Recepta petillia
pugnis ad conſentiaꝫ copias traducit
q; minus ꝓtinacem defenſam mirꝫ pau
cos dies intercessionẽ acceꝑ hiſpaꝝ fer
me diebus ⁊ britiorꝝ exercitus cortonẽ

III

greciam urbez ⁊ cum sedu oppulẽtaz con
dam armis/ uisq; iam ateo mlẽ mã
gnisq; clad̃ibus afflictam ut oĩs etat⁹
minus· rr· eunum sup ẽent/ itaz ũte
ateferisoribus uastata facile potti
lystes sẽ aretin retẽte iq̃bus ut' tumil'
tum capte urb⁹ emedia cte quẽm
effugẽ ¶ Hæres tesinẽ ad brutios
penosq; pũita mlitudie ap̃napibz
regiũ tũño legionis eius⁹ ifide
cũra romanos potãtis fue ad ultiũ
manſiunt/ i sicilia quaq; eatez i clima
tio ammoz pueit ¶ ut ne tom̃ quidez
ve romis/ totã ab tefectõne abstinu
ut nãq; gelo maximus thrp̃s/ contẽp
ta simul senectute pũs simil post
¶ anensem clatem/ romana facta
te ad penos defecit/ mouissiq; i sici
lia tes mli moꝛs ad eo opꝛtuna ut
pꝛem quaq; suspitõne assgeret/ ar
mantez eum mltitudiez sollicatan
tem q; socios assumpsiſſe· ¶ Xeceo
anno i vtalia i affrica i sicilia i vspa
nia uario euentu acta/ exitu anni⁹
Q; fabius maxim̃/ a senatu postula
uit ut ecem uenũs eriane/ quam
victatoꝛ uouiſſe/ dedicaſ licẽt/ sena
tus decreuit ut· t· sempronius cõs
designatus/ cum milybo imiſſi/ ad
pl'm ferret/ ut fabium duũ uiruz
ẽe uldeꝛent/ edis dedicande cã· ⁊ m·
emilio lepido/ quibus tũ augurq; fue
rut/ filatrix bar· que luoire sume
bzes p triduum· ⁊ gladiatoꝛ pana
uuo· ⁊ xx· p triduũ in foꝛo dederũt·
ediles curules· c· letoꝛius ⁊ ti· sẽ
pronius gracchus oĩules designati/
q; edilitate magĩ· equitum fuerat/
uitos romanos secedant q; pertribu
num istaurati sũ· plebem ludi eoꝝ
m̃ autelo cctr· ⁊ o· claudi marce
lli· te istaurati sũ· ¶ Cutri anctoꝛ
tio anno punica belli· ti· sempronio
cõs· rebus mãtis magnarũq; mur
pꝛoꝛesq; fuluius· flaccus· qui an
tea osul censoꝛ fuerat/ urbanam
· ō· nal'is legimus pegrinaz sortẽ
uunistõne huũt/ a pp̃· claudius
pl'cr/ siciliam· ¶ amutius scenola
sardiniaz sortiti sũt· in· mãcello

,p consul' impiuz ẽe· pp̃· uulit q; post
annẽ sem clatem/ uuis romanoꝛ impa
toꝛ in vtalia pspere rem gessiſſi/ senat⁹
quo die pmum est capitoleo ouiuus
decreuit ut eo anno duplex tributũ
ipaꝛet/ simplex cõfestim erigẽtur/ ex
quo stipendiu pnsens oĩbus militib⁹
daretur/ pꝛ quam qui milites ad ca
pas/ fuissent i exrcitibus/ ita decretũ
est/ ut duabus legiõib⁹ urbanis· ti·
sempronius cõs/ cales ad queiendũ/
viem educẽt tñ sex legiones i castra
claudiana sup̃ setiliã; d ducẽtur·
q; ibi legiones ẽent erant aũt ca
nensis marie exrcitus/ eas· a pp̃· cla
udius pulcer· pn̄· i sicilia; trancẽt/
quecq; in sicilia ẽent/ romam dep̃
tarent· ad exrcitum cui adquemen
dũ cales ecta vies erat· m· o' acell⁹
claudius/ missus huiq; iussus i ca
stra claudia dedicẽ urbanas legio
nes/ advenẽz exrcitum exrapiendum
deducendũq; in sicilia; ti metili
cretico legatus ab pp̃· cl· ẽ missus·
tacati pmo expectauerunt/ dies uti
cõis/ cõitia collegę crearet/ dem
ũ d legatum uelint d' inoustria· ip·
macellus uiderit q· marie cõis⁹
ieum annuz ob egregie i pturaꝛes
gestus creari uolebant/ fremitus
mania ortus· Q; ubi sensit eos/ utq;
iquit· e· te· p· fiunt· pꝛ· ⁊ m· claudi
um ad pmutandos exrcitus i capua
am pfecta/ ⁊ comitia nõ· pus edia
quam is/ Item confecto q·· manda
tum est negõ re ũtili; ut nos cõis
q; tpe rei· p· postularet q̃q; marie
multis hĩetis ita te comitus tenec
tenuit macellus/ silentiu fiunt· ut'
ea omnia uana sunt· q; fabius mari
mus· ⁊ acilius cassius edibus dedica
vis/ menti acillius fabius uenerũ
ueruane/ utq; i capitolio est/ canali
uno tecte· Et te· ctr· equitibus cã
panis qui sicilia ai fide sipendiis
emeũtis romã uenãt/ relatu/ ad
pl'm ut aues romanoꝛ ẽent· Ẽ uti
i auiciapes curam ẽent/ pꝛie quã
pl'o campanus· a· p· ñ· refecisset/
marie ut lx feneꝛtur moueãtur q;

quor̄ ꝑiuȝ ēent/ſcire ſe ip̄i negabāt.
uerē pāa relicta/i eam quam uenie
rant nō ꝑuum ab ſcati/poſtq̄ mācell'
ad exēcitum redit/comitia/uni cō
ſuli rogando ilcium · l · poſtumiꝰ e
ducuntur/cātur igenti oſenſu mā
cellus/qui extimplo magiſtātū acci
pere/cū ineūcti oſulatum/ei tenui
ſſz/uocati ſp̄ augures/nullo cātū in
uenīt/pmutiauerunt/nolo quoq;
pīes ita famam ferebant/q̄ ei pri
mum duo plebei cōſules fīi ēent/ut
re huic coīui non ēe/ilcium mācelli/
ubiſē magiſtātuȝ ab icaut/ſuffec
tus fabius maximꝰ ſtruum/mare ar
ſit eo anno/ad ſenuelle; baſſecule
um ꝑperit/ſingna laminȝ/ad iuo
nis ſoſpite auroꝝ manauīē/lapi
dibuſq; cauta ī templuȝ placuit/
ob quem imbrez/nouendiale/ut
aſſolet/ſacrum fiunt/cerēq; ꝓdigia
cum cura expiata/cōſus/exēcitus in
tra ſe uſſerunt/fabio exēcitū trahi
cui · m · inuitus rēātor · ſp̄ · fuerat/euen
ſempuor̄ nolenſq; fierent/7 ſcior̄ ·
xxx · m · ualeīo · p̄ · f̄ · legiones q̄ꝫ
ex ſicilia reduſſent/recte · in · clau
diuȝ pcōſulē/ad eum exēcitū q ſupra
ſeſſulam nole p̄ſtere/miſſuȝ p̄re
tores iſiciliaȝ ac ſardiniaȝ p̄ſti/cōſu
ſi/uterunt/quotiens iſenātuȝ uoca
ſſent/uti ſenatores quibuſq; iſe
natu uicē ſiſtaȝ liceret/ad portā ci
uenaȝ conuenirent · p̄r · quor̄ nūs
uicīō erat/tribunalia/ad piſcinaȝ/
publicaȝ/poſuerūt/eo uadimonia fi
eri/ſſerunt/ibiq; eo āno/ius trīm ē
ſſuteriȝ carthaginē/unde magō frat'
amilcaris · xxv · m · peditum/7 equites
· m · d · elefantos · xj · argenti talen
ta mlta ī ytaliaȝ tranſmiſſurus erat/
cum p̄ſidio · ix · nauiuȝ longaȝ · nū
tius ad ferēdū/ī yſpaniā · rem male
geſtaȝ/ēſq; ferme/ciuis punice/p
pulos/ad romanos d̄fecīſſe/erant/q
magonez/cū claſſe ea copīs q; ōmi
ſſa ytalia ī yſpaniaȝ abſtulerat/cum
ſardinie recipiente repentina ſpes
adfulſit/p̄dam ibi exēcituȝ romanū
ēe/uerē · p̄r · m · cornelium/puicie

puiuȝ recedē/nouū exēcitū ad hr̄ feſſos
iam aūos ſardor̄ ēe/d̄ uirtūtinutate ī ſpem
eō/primo huſ anno/acie atq; manu in
patium/grauī tributo/7 collatōne inq̄
frumēti/oppſſos/nichī te ēe alīū quam
auctorez atquez ōficēnt/rec clamroſ
tra legatō/p̄ncipes miſſa eāt/marīe
eam rez molientes/auſpicor̄ equitum
auctate/atq; opibus/longe p̄mus eāt
bus mūctus/ppe uno tpe turbati erec
tiq; magonez cum claſſe ſua/copiſq;
ī yſpaniam mictit/iſardiniaȝ ſubſtru
balem celigit ducem/7 tūc ferme co
piaruȝ q̄tum magoni decūt/Et tame
cōs tranſactis rebuſq; iuſte agentē
erant/mouebant ſe ſe iam ad bellū
· Lī · ſempuius/militibus ſine cauſſam
ad diem/quecienō edixit/7q; q̄ fabius
conſulto p̄nus ſenatū/ut frumenta
omīs exignis ān kal' iān · p̄uinas/in
urbes munitas inferrent/qui nō in
uexiſſent/eor̄ ſe agrum pplatum/ſuoſ
ſub hasta uenditurū/nullas incuſſuȝ/
nec p̄ roꝫibus quitez/quib; ad nos uīē
dum erati erant/uocatio ab bello ad
miſtratōne data ē/ual'ium p̄r · iapu
liam ire placuit/ad exēcituȝ atēdentio
accipiendū/Cum erſicula legiones
uenīſſent/hinc potiſſimū uti ad regi
onēs eius p̄ſidium tērentiani mittit
cum aliquo legator̄ · 7 trbm · nauem
dat/equitibus/oīa maritima int' bruni
ſinuȝ ac tarentū tutari poſſint/par na
uiuȝ nūs · q̄ · fabius fuluio p̄ſecturbis
tectus/ad ſburbana litora tutanda
· ē · tarentō; p̄cōſ negotium datum
ut ī picēno agro cōquiſitōnez militiȝ
hīēt/lariſq; huſ p̄ſidio ēet · q · ti · acili
nus ētruſſus poſtquam eadem mentis in
capitolio dedicauit/ī ſiciliaȝ cum imp̄io
qui claſſi p̄ēet/miſſus ī hanc uindictā
nem duor̄ opulentiſſimor̄ ī terris p
pulor̄/omīs reges gentesq; aūos ī ten
tarant/int' quos philippus rex mace
donū eo magē quo p̄ ytaliē ac matri
tū ionio uicinetus erat/ſi ū p̄muȝ fa
ma accepit/annibalez alpis tranſgre
ſſum/de bello inter romanos p̄ncipeſq;
orto letus erat/ita ut utruſ ipſi ma
llet uictōriam ēet incertus ad huc ūtr̄/

auctuat/ oino fuerunt/ pulſq; t̄tia iam
pung̃/ t̄tia uictoꝛia cū anibale ꝯpenſ
eāt/ ad fortunam ide manent/ legatoſq;
ad anibalē miſit· Qui utantes pꝛ
tum bꝛūduſinū tarentinūq; qui ac
ſtacꝰ nauium romanoꝝ tenebant/
ad lacinē Junonis tēplū itūq; egꝛe
ſſi ſunt/ in papuliam pꝛtentes capuā/
media ipſoꝝ romana illati ſt̄/ reduc
tiq; ad ualeriū leuinū· pꝛ· carū mu
niaq; caſtra lētes/ ibi inciꝑe/ enoſi
tes legatōnis pncęps/ aphyluppo ꝛege
ſe miſſum aīt ad amicitiam ſocieta
temq; iūgendā· cū· p· ſ· mandata
hīe· ad cōſ̄ ac ſenatum· p· q; ē· int̄
fectiones ueteꝝ ſcioꝝ/ noua ſocieta
te/ tam clari ꝛegis letuꝰ/ ad malum/
uſtez/ p uſpite comitē/ accēpit/ dat
qui p ſequantur ꝛteneꝛa· Cum cura
remonſtrarent q; lata/ quoſq; ſaltus
aut romā/ aut uſtes teneant/ ceno
ſantes p pſidia romana ī capanā· mō
quā ptim̄ fiunt· in caſ̄ anibal' pueīt/ fe
uuſq; cum eo atq; amicitiaꝝ iungit/ le
gibus huꝰ/ aut phyluppus ꝛex/ quaꝝ
maꝛia claſſe· cc· naues uī̄batur
effectiſ/ in ytaliam ducēret/ ꝛ uaſta
ret maꝛitimaꝝ oꝝ/ belluꝝ pꝛte ſua
terꝛa mariq; geꝛeret/ ꝛ uelleſtatiꝰ ēet/
ytalia· oīs/ cum ipſi ille roma cōtagi
nenſium atq; anibal' ēet ſpꝛa/ que oīs
anibali cēdēt/ p romita ytalia/ nau
gauent ī gꝛeciam/ bellumq; cū qb' ꝛegib'
placēt/ que ciuitates obtinentio ī fu
le/ ad macedoniam iūgunt/ phyluppi
ꝛegiq; eius ēet· Inde hac feme
legeꝝ mt' penū uocē· legatoſq; ma
cedonum ictum fēdus/ miſſiq; cum bi
ſo/ ad ꝛegis ipſius firmandā fidem le
gati· Cisto· ꝛ uoſtar ꝛ mago/ eadē
unonis lacinie/ ubi nauis ędificia in
ſtructōne erat/ ꝑueniunt/ inde/ p fecti/
ēū altum tenerent/ oſpecti claſſe ro
mana ſunt/ q̄ p ſiciliā erat calabꝛie uto
ribuſq;/ ualiuſq; ꝛ flaccus/ coꝛcyꝛos ad
pſequendam rel'ipendamq; nauez cū
miſiſſent/ pmo fugē ꝛegi/ uōti/ ꝛ mi
uob' cēlitate/ uicti ſenſunt/ trauunt
ſe romāis/ ꝛ ad pꝛtūm claſſis ad elucti
cum queꝛūt· qui ꝛ uī et quo tendēt/

rūſium q̄ enoſantes pmo ſcīs iā ſeml'
fel.r mō acuꝰ ſtruē/ aphyluppo ſe ad ro
manos miſſū/ ad· ūī· ualium atque
unūq; mt' tuti fuit/ pueiſſe/ capuanā
ſuꝑare nequiſſe/ ſeptā; uſtrū p ſiduꝰ
te nī ut punicus cultuſ/ bituſq; ſuſpec
tos legatos fecat anibal' mt' ꝛogatos
q; pmo ꝛpiuit/ cū comitibus eoꝝ ſeruc
tis/ ac metu t̄ratis ducē quaq; ab ani
bale ad phyluppum uenīente ꝛ pacta
mt' ꝛegem macedonū pnūq; ducem/
quibus datis/ q̄tis optimū uilli eſt
captiuos comiteſq; eoꝝ rōi ad ſena
tum aut cōſules ubicunq; ēent/ quaꝝ
pmū ꝛeportare/ ad id ceſſiſſe me quinq;
nates ſelecte/ ac· l· ualiuſ autiaſ/ q
p ēēt miſſus/ eiq; mandatū ut ī omīs
nauis/ legatos ptum cuſtodientes di
uitēnt/ caueꝛq; opam/ ne quid huis col
loquiū mt' ſe/ neue cōmunicatō ſilu
ēēt · Pꝛeꝛea tpe/ rome cū aulus coꝛ
nelius mānula/ et ſardinia/ puncia
decretus/ retuliſſi; qui ſtatuis ꝛeꝛ in
inſula ēēt/ belli ad refectōnez/ omis
ſpectaēt/ q̄ minutiuꝰ qui ſucce ſiſſet
ubi ḡ ſtate/ celi aquarūq; uciente
exceptum/ nō tam ꝑiculoſum quam
longum moꝛbum implicatuꝰ/ diu ab
bellum ſuſtinendaꝝ inutileꝝ foꝛe/ ēt
atumq; ibi ut ſat' firmuꝰ/ pacate pꝛo
uincie ꝑſidem ēe/ ita parum bello q
mutari uidēt̄ur/ creauerūt/ pꝛēs ut
fuluius flaccus· in· pꝛeſidiū· ccc·
eqtes ſcīēt/ eāq; legiones/ ꝑ quaq;
tpꝛa ſardiniam fidendam curaret
mittēt̄q; Cum ipſo q̄ ipſi uidentur/
qui ꝛeꝛ geꝛeret/ quo ad minutius
ualuiſſi; ad ꝛeꝛ mullus· ē· t· manu
lius toꝛq̄tus/ qui bis cōſ̄ cēſoꝛq; fue
rat/ ſulegerat/ in conſulatu ſāctos/ ſ̄
item fere p tpe ꝛ acarthagine in ſar
diniaꝝ claſſis miſſa/ duce hastruba
le/ cui caluo cognom̄ erat/ fecda tem
peſtate uexata/ ab alleariis inſulas du
cit/ ibiq; ad eo nō āmanita· mō/ ſ; eti
am aliquot nauium quaſſati/ erant/ ſub
ducte naues duum ꝛefigūt/ aliq̄ntū
tpis ꝛuenerunt· Inytalia cum poſt ca
nenſez pungnaꝝ fēdis ptis altēius
uīibus/ altius mollitis aio/ ſegnius

l' uicto ſe

all' reſicaur

152

tellū eēt campanū pse aduersꝰ · h · tem
cumanaꝝ siue cōmis facere pp sollutan
tes ut ab rōanis ꝺficēt/ubi id pax
,pressit tolluꝫ ad capienꝺos eos cōpāt.
cāpanis oībus statutuꝫ sacficiuꝫ ad
hamas/eo senatū cāpanū nenturum/
certōres cumanos fecerūt/petierūtqꝫ
· ut ꝯ cumanus eo senatus ueniret
ad ꝺsiliandū coīt/ut eo item utqꝫ pp'e ·
sacios hostesqꝫ hēnt/pliuꝫ i arma
tum sese hituros nequid ab romanis
nouī pcipi eēt/cumani q̄q̄ suspecta
fraus erat/nec̄ abnūe/ita tegi fallax
ꝺsiliuꝫ posse · ſnteri · ti · sempnius cōs
romanū singnuꝫ eē quo ad ꝺuenī
enꝺuꝫ diez ednat exercitu lustrato
tinsg'llus fluīi uultūnuꝫ cū lut'nuꝫ
pstiuit castra/hiqꝫ statiua actsa eānt/
crebro recūrere milites cgebat/ut tr
tones ea maria pe uolonuꝫ erant/ad
sueſcerēt sing' sequi ꝯ iacie agnosce
rent ordines/suos/interqꝫ maria pe
uolonū erant/ad sueſcerant sig' seq
ꝯ iacie agnoscēt ordies/suos/inter
que maria erat cum duc utriq; legā
tis t'minusqꝫ strepat/queqꝫ neq; expro
batio cuiqꝫ ueteris fortune/discordia
inter ordines ferret/uetus miles tr
roni/tyroni lib nolom'se se exequere
sinet/omib satis honestos genere to
sosqꝫ ducēt/quibus ama tinq sing'
qne · pp · cōmissi/q̄ fortuna cgisset
uta fi'eatem apperet uerecūd/ea ne ma
iori cura strepta ad ducibus sp' q̄ · amili
tibus obſuata · breuiqꝫ tanta cōcō
dia coaluerit oīuꝫ ait pe ioblumo
nem uenret/q̄ ex conditōne quisq;
eēt miles fcūs · C Hec agenti gracho/
legati cumani nūtiauerūt q̄ acam
panis legatio puncos dū dies nepi
ssi/ꝯ quid hus ipi respondissent/tēdu
um post eum diem festum ēe/nō sena
tum solum cēm ibi futuruꝫ/si castra
ꝯ exercitum campanuꝫ/Gracchus mi
sit cumanis oīa ex agris i urbē cō
uehere/ꝯ manē · it · munos/ipe prudie
q̄ statuturis sacficium cāpanis eēt/
cumas mouet/cast' ſamie · d'ñ ta
· ui · passum ab sunt/ſam cāpani eo
frequentes exspito ꝺuenīnt/nec

,prul · ūi · iacculto mānus alpius edux
ut cui sūmus magrat' erat/campa
nis/cū · xuu · ūi · malox hēbant ca
stra/sacrificio apparando · ꝯ mit' ꝺ in
struente fraudi aliqnto intentior/
qua munientis castris/aut ulli mi
litari op'tūi sacficatuꝫ ad hās nac
nocturnuꝫ erat sacruꝫ/ita ūsañ · medi
am nocte/oplētur/huic gracchus in
sidiādū tpi · tat' custodibus ad pōtas
portis/nequis enūctiare possit cepta/
ꝯ ad tecumaꝝ uiet/uiam coactis mi
litibus corpa cubare/sōnoqꝫ optā
bare ut primis tenebris ꝺuenire ad
singnuꝫ possent/uigilia ferme pa
tolli iussit sing' silentioqꝫ p fectus ag
mine cū ad hamas media nocte pe
uenissit/castra cāpanis ut ipuigilio
negletta/simil' omibus portis inua
dit/alios sōnostratos al'pertracto sa
co/ilerrmus tectūtis obtruncāt · lo
muniuꝫ eo tumultu nocturno/cesa plus
· v · ūi · cū ipo duce maio alpyrio capta
st' sing' militarib · ūi · gracchus minus
· c · militum iactuꝫ castris hostium p
tulis cumasse pe receptis/ambalez metu
ens/qui sinp capuam antifactis hēbat
castra/nec eum puncta uti fefellit op
pino/nam simil' capuaꝝ ea clades ē nū
tiata/tatus ambal abre bñ gesta i solez
tez letum exercitum tyronuꝫ/mang' expte
fuior spoliātez uictos pdasqꝫ agentem
ad hamasse iuenturuꝫ citatum agmen
pt' capuaꝝ rapit/obuiosqꝫ ex fuga cam
panor/uno p'liuia/capuaꝝ ducit/sau
tios ne hic-ul' portāiqꝫ uiret ·]pe ad ha
mis uacua ab hostibus castra ipe nec
quicq̄ · pt' retentis uestigia cedis stra
taqꝫ passim corpa sectox inuenit · /auc
tores erant quam ut protinus in ca
mas ducet/urbemqꝫ oppugnaret ·]o q̄ ·
quam/illud modice ambal cupiebat/ut
quę neaplim nō potuerat/cumas sal
tem maritimaꝝ urbem hēret/tūqꝫ p'te
arma uchi secum miles ptim acto ag
mine extulit/retro in castra sup fusac
tam se recepit/ñ fungatus campanor
scribus/sequenti die cum oi apparatu
oppugnāte urbis cumas uenit/p po
pulataqꝫ agro/cū ad mille passus ab ur

be Cassᵉ lacat Cũ gtuacus magis uere
cum via itali nãcitate ỏ fenoi socios
iplorantes ficem suaz · ꝑ ꝑ · ꝛ · subin
nilz q̃ sat' ficens exercitu nec alter
cõs fabius qui ad tales cassᵉ lẽbat
multitudinẽ uocãe audebat exercitum
Occupatus ꝑ auspicijs repetendis ỏ
nũptijs fingis alia nũtiẽbant Expiã
tiq; ea aut facile lętam auruspices
respondebant Ea tantũ fibuz teneũt
sempr onus i obsidione erat · ỏ opib'
oppugnabatur ad uẽsinũ lingueaz mu
gentem ad motam ubi aliam turre
ex ipo muro eruebant cõis · ỏ aliq̃
to altiorem q̃ muros satis pse altos
subiectis uallibus supplicantis p solo
usus erat · Juxe ꝑmuz saxis · subuolq;
q̃ctis missilibus ꝓpugnatores impedia
bãt atq; urbem tuebantur ꝓsternẽo
ũ pmouendo ad iunctaz muro uter
unt tũrem facibus ardentibus ꝓh
mum simul ingnez iecerunt quo in
cendio ttepida ãmator militudo ẽ
te turre se se ꝓcipitauerit eruptio ero
ꝓpio simil' duabus portis stationes hos
tium fudit fugauitq; incauta ut eo
die obsesso quam obsidenti similior
eẽt penus ad · ñ · ccc · cũ gnẽsinũ
cesi · et ñ · ꝛ · unu capti q̃cq̃ muros
z stationibus solute ac negligenter
agentes cũ nichil min̄ q̃ eruptionem
timuissent ex ipulso oppsli sunt Cra
chus ꝑuisq; se hostes ab repentino pa
uore colligẽt ceptu ꝓpugnacdi ac
tinos inter muros recepit postero
die annibal ai fa · re cõs uisto ꝓlio re
tus ẽraturi acies int' castra atq; illẽ
structur · Ceter postq̃ nemiez monũ
ab soluta custodia urb' uidit nec om
ici quiq; temere ire ei ad tata re
dit ut recta re Quibus diebus cu
me illute ꝑ obsidionẽ hostez dieb'
z ilucanus ãgustiaz · ti · sempronius
cu longo cõsulon erat cui' hãnone
pene ꝓsꝑe pugnat · Sup̃ · n · ñ · hos
minũ cecidit · z cc · lxx · milites
amisit sing̃ militaria · ad xli · cepit ·
pulsus finib' lucanis hãno retro in
bruttios se se recepit z cum his op
pida ꝗ ipso romano defecerãt in

receptꝰ · p · ñ · ualiuz · ꝑꝛ · necellum
sicaliumq; z auctores defectionis se
cum ꝛemisit sup̃ · l · Captiuoz sub hasta
uenãnt alia militi preda concessa ex
atusq; cum̃ reductus ỏ ñ ilucanis
atq; in hãnibalis gerunt · l · naues q̃
macedonuz atq; penoz captos lega
tos roam ꝓtabant alsup mari ad i
ferum cursum uecte ꝑꝛe omnez vtalie ora
cũ ꝓtez cumas uelis ferunt nauis hosti
um an sacroz eẽt satis scirent Crachus
obnũ excidisse naues misit cum per
cũctanto inuez q̃ꝛitus eẽt consul' cumis
ee naues cumas appulisse captiq; ad
cons ducti z litteꝝ date consul lectis
philippi atq; anubal' plectis olingna
ta ỏ ad senatu itinẽ terrestꝝ misit
naubus te uebi · legatos misit cum
eadem fere die licte legatiq; roman
uenissent z p cõtatione fidꝝ tũ cũ sep
tis q̃ruerent ꝓ gnis cum patres i
esset cementes q̃ tã ut tollantibus
punicis bellũ macedonicũ belli mõles
instaret cum tũ alio ñ · ỏ uacubuerit
ut ex templo agitaretur q̃ ad medium
ultro inferendo bellõ auterent ab
vtalia hostem Captiuus iuuenila cõ
citis omnibus cozib' hasta uentus
ad naues · xxb · quibus ꝓ · ualius
flaccus ꝓfectus preerat xx · patro
nos sequunt his compactis reductis
que z additis · b · nauibus q̃ adiũnt
captiuos legatos · l · naues ab hostia
tuentiz pfecte uisissᵉ ualius mul
tis tribunis quibus · l · appius legat'
tuenti erat innaues ipositis · lx · na
uium classe si tuen mõ vtalie ora set
exploare ỏ macedonico bello si q̃m
entiaz lectis legatoꝝ inclitus philo
lippi filius eẽt · ut · ti · ualiuz · p · R ·
lectis ciuiem faceẽt usq; l · apusto
legato exercitu ꝓpinquo tuentiz ad cla
ssem pfectus ꝑmaq; tẽꝛe i macedoniã
transmitteẽt uarietq; opam q̃ philo
lippum in regno otiẽt pecuniaq; ad
classem tuendaz bellumq; macedum
cum ei decreta est · q̃ ap clauio i sicilia
missa erat ut rescriberetur hyeronis regi
hec · p · l · autistiuz legatis tuentiz
e reuecta simul ab hyerone missi ·

·cc· m· mcdy tūia hortēs· c· dum lx
romani pūt agunteq; ad phyluppum
captiua nauis una ex his que rome
misse erāt/ ex cāsu fug̃ facta ſatis le
gatos cum lictiis captos itaq; ignus
ex his que cum anibale legati fue
ueiſſent/ q; legati eius ad se allātis
fuissent/ legatione aliam cum eisdem
mandatis misit/ legati ad anibalez
missi/ eruclitē cui sotino agnom erat/
7 Critolv· enosorus 7 siosoritē· mangr
nes/ hu, pſre tulerūt/ ac retulerūt ma
data/ ſi; prius se etas cum egit/ quaz
mouere ac moliri quicq; tēr posſz· Cū
nauis una/ capta cū legatis monti
fecit/ ad uilatōnez i immētis romanis
bellis/ ēca capuam tūſg̃ illo uoltūnū
fabio/ post erpiata tantez pdigia/ alv
cōſs rem gerebant/ cōbultiaz 7 trebu
lam/ ac austricaulaz urbes/ que ad pnū
texerant/ fabius uicepit/ p̃ſidiaq;
in his ānibalis/ cū pauq; p multi/ cap
tiū nole/ sic pre āno/ senatus/ roma
noz plebs anibal' erat/ consiliaq; ac
culta re ere pncipuz· 7 pdictōne uez
bis mibant/ Quib' ne incepta pfice
rent/ int' capuā castraq; anibal' que
intifatis erant/ traductio exercitu fa
bius sup uenisset/ i castris claudia
nis osedit· ſc· ih· m̃ acellum p· pr·
cum his copus quas hēbat/ nolam
ipſiorum misit:

Et nſādomia· ies· p· ē· malluum
·p·r· cū his copus ād ministran
cepti q̃ omisse erant/ pstq; q· mu
utius· pr· gnui morbo est implicat'/
mallus· naubus longis ad caual'
subductis/ naualibusq; ſocus ām
tis/ ut terra tem generet/ 7 a· pr· ex
atu accepto duo 7· xx· ih· peditum
7· cc· equites osecat/ Cum his equ
tum peditumq; copus/ pfectus ma
agrum hostiu/ aut pdit ab hasdrubale
castris/ Castr' posuit/ auliczi forte pro
fectus erat/ impeditos ſatos/ ad unie
tutez armandaz/ quam copiis auge
ret/ filius noie hostis/ castris p̃ erat
ſc· adolescentiq; feroz/ temē p̃lio im
to/ fusus fugatusq;/ ad· xxx· m̃· sar
doz/ eo p̃lio cesa· m̃· cc· ferme unum

captū/ alius exercitus/ primo pagios fil
nasq; fugā palatus reñ quo duce fu
gisse fama erat/ ad urbem noie comuz
cap' ei· regios/ o fugit/ velletriq; eo
p̃lio in sardinea cet classis punica ci
uce hasdrubale/ quem tempestate rece
ti ad baliares erat/ in tpz ad ſpem re
bellandi adueiſſz/ manlius post fama
ad pulſe punice classis/ catulus se recep
ea ataſio/ basilicore data est/ peno se fu
gendi/ hasdrubal copus interaz exp
litis/ 7 classe remiſſa cārthagines/ tu
cere hasilicore/ ad ſacior· p· ſi· agrū
pl'anoz pfectus/ caual' pruentis erat/
·m· manlius/ ob nuo exercitu ab eisdē
cum pl'ate o tumiſſz/ primo cast' castris
machio interuallo fiunt obiecta· rei
cepis practursatōnes/ leuq; ctamina/ na
no euentu minuta/ postr tescentiz iac
em singulis collatis/ uisto p̃lio· p· ih·
hostis pzingtium/ aut pungnaz ancipitez/
pene ſauis facile unci assuetis/ fece ci
postmo· 7 ipi cum oia cetra fuge ac fuga
sardoz repleta ēent/ fuli/ ceteriz tergā
dantes/ cum uicto comu/ quo pepulat
ſatos/ inclusit romanus/ ceteros mag
nce q· pung̃ fiunt· xv· m· hostiū ce
ſa sardoz simul' peroz q; ferme· m· m·
7 cc· capti· 7 sing̃ militaria· vi· 7 xx·
aū omia/ ouium 7 memorabilez pung̃
fecit/ hasdrubal imperatoz/ captus/ 7 hā
no/ 7 magō nobiles/ cārtaginenſes·
Magō exgente uacchia, pp̃ma· q; na
tione anibal' nunc/ hāno auctor rebe
llionis sardis/ bellig' aud dubie con
citatoz/ nec sardoz urces/ minus no
bilem eā pungnaz cladibus sius fe
cerunt/ nam· 7 filius hasdrubal hostis/
iacie cecidit/ 7 asdrubal cū paucis eq
tibus fugiens/ ut sup afflictas res/
necem quaq; filii auoiut/ nocte· ne cui
·ē· it uentus/ ceptam pcet/ mortem
sibi conſciuit/ cetis/ ūbs comunis/ cete
que an fuge receptaculum fiunt/ qui
mālus uictoz/ exercitu ad g̃llos/ i tra
uies paucos recepit/ reñ alie quaq;
ciuitates/ que ad hasdrubalem penoſq;
rebellarant/ obſidibus datis/ redierūt
ſese/ qb' ſtipendio frumentaq; i pauq;
que aut ūibus/ aut uehicto/ caual' ex

catus

atuz reduxit/ñ nauib⁹ longis reduc
tis in pritq; que secu ap uenerãt mu
lte/romam naugiũ/sãdmãq; pe
romitam nũtiat pribus/⁊ stipendiũ
q̃storibus/frumentuz edulibus/captiuoz
q̃ne fuluio · pr̃ · traxit · ¶ Pterea tpe
· ti · accarilius · p̃r̃ · l · ad libreo classez
· in · affrica rebellectus/repopulatq; ag
rum cãtaginensez/cũ sarcinaz in pe
ter/quo fama erat hastrubalez balea
rib⁹ nup trucidasse/classi affricã repẽte
ti/cõãrit/leuiq; ãmatura ctamñe i alto
cõmisso · vu · ñ naues cũ sociis naua
libus cepit/ceteris met⁹ haud secus q̃
tẽpestas passim tecerat ¶ Eodem
forte dies/⁊ bolumnar c̃ militib⁹ ad
supplementum cãtagine missis elefan
tisq; cõmeat⁹ lacrus accessit · Quẽ ut
icauti oppmẽt · aspr claudius/p simu
latõnez pumcie citrum eunte/mes
naz raptim exercitu ducto/estuq; suo
lactos/fiecat/iam inde balumcar/ad hã
nonẽ inbrutios/pfect⁹ eat/⁊ lacrenses
põtas romais claudunt/appius mag⁹
conatu/nulla re gesta/messanaz repẽ
tit ¶ Eatez estate/macellus a⁹ ola
q̃ plebio/optinebat/crebras excursio
nes i agrum ripinu⁹/⁊ sanites/Claudi
osq; fecit/atroq; oia fero atq; ingru
astauit/ut antiquruz clauiuz/summo
medianaz renouauerit/Itaq; ex templo
legati ad amibalez missi/siml' ex utra
que gente/ta penu allecuti sũt/hostes
p̃ r̃ · hamibal fuum p̃mus p nos ipi/qd
nrã ãma nre urres/nos tutaẽ potãt/
postq; hus paruz fidebamus/phytto te
gi nos ad ũlimus/aquo relicti/pacez
uccam · accepim⁹/fuimusq; mea p an
nos ppe · l · ad id tpe quo i ytaliaz uem
ti/tia nos nõ magis uirtus fortuna
que q̃ unica cõmitas/ac benignitas/
erga caues nõs/quos captos nob⁹ re
misisti/ita exiliaut⁹/ut te salio atq;
i columi amico/ñ p̃ p̃ · si ne tecos qui
tez ututos sidica fid⁹ est/timẽmi/at ire
caile nõ solu⁹ i columi⁹ ⁊ uictore/si pre
sente te oploratuz ppe ouugiz ac libẽz
nrou/exaudire/⁊ flagrãtia tecta/pos
seo ospicẽ/ita fiumus aliquotiẽs/ac
estate tenastuti/ut · ñ · o/ãcellus

ñ amibal/uasse ad cãnas nũciat⁹/hic
tuq; romanu/te ad unũ mõ ictum
igentez/uelut⁹/iaculo emisso tõpe/
r ppe · c · ãnos cũ p̃r̃ bellũ gessimus/
nullo extremo nullo extremo ad uc
tu nec duce/nec exercitu/nuli q̃ pbien
nuz ptius nũ⁹ mag⁹ milite/suas
auxit umes/q̃ suus urbibus nos tefe
rit · Nõ ego fis rebus nris gl'hialv⁹/u
os o'siules ac duos o'siulaẽs exercitus/
anob⁹ sub iugu⁹ missos/⁊ siq̃ alia añ
leta aut mortifera aut gl'iosa nob⁹
euenẽt/que aspa aduersaq; tẽ/acti
tertunt minou⁹ indignõne referre
possumus q̃ quã hodie/euenient/O an
gni dictatores cũ mag⁹ equitũ/bus
consul'/o'siulaĩbus exercitibus/ingredie
bant⁹ fines nostros/añ explorato et
subsidiis pritis/⁊ subsidiis/ad ppla
dum ducebant/nũc ppe unus/⁊ pu
ad tuendaz nolaz p̃sidiu⁹/p̃da simus/
iam ne manipulatim quidẽ si latrocinĩ
mõ pr̃ssiant/totis finibus nris/ne
gligentiũ/quasi in romano uagarẽ
tur/agro/cũ hec est qd neq; tute fen
dis/⁊ nũ iuuentus/que si romi cẽt
tutaretur/oibus subsidiis mili
tat tuus nec te nec exercitum tuũ no
imi⁹ quo tot acies romanas fusas
straturaq; ee scias/⁊ facile ee dicam op
pmẽ ppl'atores nõs/uagos/sine sin
gulis palatos/quo quẽq; ferat/quamue
uana spe sperẽs/minuendaz paucoz il
lam p̃da erunt/p̃sidiumq; nob⁹ mi
sium/⁊ ⁊ nole · atemetis/si quos mõ
ut socios hẽẽt⁹ dimgnos duristi/ad id
iungnos iudicatis/quos i fide tecum p
tos tuearis/atq; · Amibal · p̃r · oia siml'
facẽ hispanos sanitesq; ⁊ indicante
clades suas/⁊ pterẽ p̃sidium et queri
⁊ if⁹ sos/se neglecto sq; indicandu⁹
aũt p̃mus fuisse/tenute pretendu⁹ p̃
sidium/postremo mi ipr̃etur tum re
mq; quetendu⁹ frustra opem implo
ratum/exercitũm ee ñ i agrum hyer
pinum/sanitez uenire/⁊ ipẽ lyncen eẽt
ñ i prima lata sectoruz · p̃ · ad uictũ/
hus populandos/⁊ militez suum replẽ
turum se/⁊ metu prul ab his ñ mo
turuz hostes/quã ad bellum romanũ

C. Annis durauit bellũ samniticũ · cũ Romanis ·

Oñ san nitũ

¶ Pr̃ hamibal'.

attinẽt si tñ limei q̃ tibre si cãmaz
q̃ tñlimen/pungna nobilioz eẽt cã
naz/se quaq; memoiaz obscuraz/ma
ioze uictoia fcaz/Cũ rex pyrro mũlt/q̃
q̃ amplis legatos dimisit/upẽ p̃ liuio
medico relicto in illis fcis p̃fectus ce
tero exercitu i venoato iaz pgit/eccl̃z
hanno erbrutius cũ supplemento cart
agine aduecto atq; elefantis/ueit.
castris hauo p̃ul p̃itis/lãge alia oĩa
inquienti/p̃ata sunt/quaz q̃ allega
tis socioz/audierat nichil esse/oiar
cellus·ſ·ita gẽbat/ut aut fortune
aut temẽ/hosti omittendi via possi/er
plorato/cum firmusq; p̃liuius/tuto re
ceptu p̃oratum ierat/oiaq; uelut ad
ultus anibalez p̃sentem/cauta pusa
q̃e fuerũt· Tum ubi sensit/hostez
ad uenetare copias· int̃ meia temu
it/p muros ambulare senatores
nolanos iussit/et oĩa cta explorare q̃
ap̃ hostes fierent/ex eis/duos ãno cuz ad
murum successisset/ferẽnuz bassum
et hermen pettium/ad collaquium
euocatos/p muros/q; macelli egre
ssos/p interpretez allaqtur· Anibal·
urbis/ez fortunam/q; extollit· p̃· ob
tegit/senescentez cum uiribus male
statemq; si paria cẽnt/ut quondam
fuissent/tñ exptis q̃· gue romanis
impiis sociis/quanta/mole/gentia/ſiu
bal·et captiuos omis p̃tulici nolis
fuissent/punicaz/uane societatem
atq; amicitiã poptam/ã cẽ/si anibo
cõns cũ suis exercitib̃ ad nolã cẽnt/ti
ũ magis patres anibali futuros q̃· ad
cãnas fuissent/ne dum p̃· unius caz
paucas·et nouis militibus nolã tutaĩ
possit/upor q̃· anibal' intus cẽt/Capta
an tradita nola potiretur/potiturus
enim/ut caput ruere/aq; potiẽ cẽt/
Si quod inter capue nuceriaq; for
tunaz int' cẽt ipos pre immedio sitos
nolanos scire nolo minari que capte
urbi cẽsura forent/si potius sponte
si macellus cũ p̃liuio ac nolam trad
disset/neminez aliuz q̃ ipos legẽ
q̃ insocietatez amicitiamq; anibal'
ueirent teutoſ/ad/ea lemus bassus
·p·multos anos iam inter romanũ

nolanũq; p̃ſm amicitiaz ee cuĩ nẽ
tros ream diem penitẽ/et sibi si cum
fortuna mutanda/fides fuerat/sero
iã ee mutare eam reduturus se ad
bali fuisse accessend romanũ p̃sidiuz
cũ pus qui ad se se tuentos ueisset
oĩa sibi et ee oscrata/et ad ultimũ fo
rent/hic collaqum abstulit/ſpem am
bali p̃ medicõnez recipiente nole/aq;
oppidum/cõna circumuedit/ut simul
ab oi pte menia arderẽtur· Quẽ ut
succẽssis se muris· oãcellus uidit/
instructa itus portam acie cũ mãg
tumultu erupit· Aliquot primo ip
tu pulsi cesserunt/ueñ conclusu ad
pugnaz fro/equati sq; nũbus atror
cepit ee pugnaz· Memorabil'q; int'
paucos fuit/nisi ingentibus p̃cellis
effusus imber diremisset/pugnan
tes/eo die omisso macello ctumme atq;
irritatis animis iuxtez romani penu in
Castra se se recepũt/tñ pñor prima erup
tione pulsi/cecidisse aut plusq; xxx·
romanoz nullus/imber continens
pnoctez totaz/usq; ad horaz tertiaz diei
insequntis/tenuit·/itaq; quãq; utraq;
pars aurẽ ctamine erat eo die tñ re
cesserunt se se munitis/tertio die am
bal ptem copiarum predatuz/in agrum
nolanum misit/q; cum aduertisset mã
cellus/extemplo iaciem copias educẽ
re anibal retractaut/mille fere pas
suum int' ũlem et castraq; eo spa
tio/et sẽ oĩa cãpi citra nolam/cuncta re
runt/clamor exptę ubiq; sublatus/pri
mos extrahentibus hostibus magnos pre
datum exercit/ad p̃lium iã omissum
reuocauit/et nolani aciem romanaz
aurexit/quos collaudatos/mãcellus
in subsellio stare uidet/et cautios esse ne
pugna abstinẽnt/nisi ab se sing
accepissent/p̃lium erat/anceps/suma
ul et duces ortabantur/et milites pun
gnabant/marcellus uictis ad viem
tertium/fugatis ad paucos dies acu
mus/pulsis p̃ne anno a nola abse/du
ce/milites alio istare uidet/ut omis ee
iacie/p̃latis uagãt iagit/si q; pung
nent/oãce· Capana luxuria/uno face
tis oibusq; lustris/p totaz hyemem/o

n michil

Vno nolano

planitas

fectos abisse. Illam uim uigoris re
lapsa ee uobra cpoz aiom quib pue
nei alpumq; supata sunt uiga reliq
as illoz uiroz uix ama mbraq; subsi
nentes pungere capuā ambali cānas
fuisse. Turritum bellicas ibi militare
disciplinā ibi pcipiū tpūs fama ibi spe
futuri extincta. Cum hec exprobrato
lysti macellus suoz militiq; aios ex
gēt ambal milto gmocubus pbus i
crepabat arma. Singq; eatem se no
scere que ad trebiam transumenūq;
postremū uterit ad cānas huc utq;
militez aluz pfecto se iuberna ostipu
am duxisse alium ire educisse lega
tum romanū legionis unius atq;
ale mangno ctamine uix tollatis
pungnas quos bine acies olulaes
nūq; sustinuerūt. O macellus tyrone
milite. ac nolanis subsidiis mul
nos iam iterū lacessit ubi ille mens
mules ē qui cepto exequo. c. flāmin
eo cōns apud absculū ubi. l. paulus
ad cānas occidit ferrum nec hīt. Inter
tre torpent an quid peligu est aluo
qui pauci ples uincere soliti estis nec
pau. ples uix resistatis romā uos ex
pugnatuos siquis ducet fortes lin
gua iactabatis eni minor tes ē hic
exptū uim uirtutēq; uolo expugnare
tam nolam cāpestrem urbē ñ flumie
ñ mari septam. hinc uos ertaz opu
lenta ūbe preda spoliisq; onustos ul
ducam quo uoletis ul sequar. nec
bñ. nec maletā pfuerūt ad oīmā
tos aios cū omi parte tollentur ro
manisq; escēnt ai nō mō duce solu
adortante si nolamis. ꝛ pclamorez
fremorez ivicem accententibus ad
arborem pungne terga. pei vederūt
atq; icastra compulsi sunt. Incipit
quar
tus.

Ve oppūgīe
cupientes mi
lites. ē. mācell
nolam recluē
cū mangno gau
dio ꝛ gratula
tione ꝛ plebis q̄ añ inclinatoz ad pe
nos fuerat hostiu pmo ul cēli ul eo
die uiui capti iñ. vj. ꝛ sing militā

na. xx. ꝛ duo elephanti. uij. iacue
cū romanoz nulle minus inter ci
pster viem uidutus tacitis sepelie
re utrumq; celos inacie. Sumpsit
spolia hostium mācellus nullamo uo
tum arma aut certō post die obitum
credo aliquaz aut spem libaliois mi
litie. ō. l. equites nisi numide
y spaniq; ad mācellum transfugere
eoz forti siceliq; ope itello usi sunt spe
romanū agere y spanis i y spania ꝛ nu
midis i africa post bellū hirtinis. cū.
locus dat est hannibal ab nola remi
sso ibrutios ānone cū quibus uenāt co
pus ipe apulie y lucana petit. cuiusq; ar
pos osedit. cubus ut pfectus i apuli
am annibale audiunt. trumentiz abno
la neapliq; unea cast cōuecto. sup bue
sulam erant. nummitisq; simatis
et pdicio q; phrygna ad petendū acū sat
eet delecto ipe capuā ppī mouit. Castra
agrumq; campanū. terro stigniq; e te
populatus romer coacti sūt campani
nichī ad macelli ūbiz sius sitientes egre
di portis. ꝛ cast añ urbem i apto ꝯmu
nire. vj. milia amatoz sebant pedi
tem ibelle. eqtatu pl portant utraq;
eq̄tribus plūs lacessebant. Volez nat
multos nobiles equites campanus
acerrimus ibellus erat. cognom taurea
cuius ibidem erat longe oīuz cāpano
ruz fortissim eques. ad eo ut ci apud
romanos militaret. unus ex romanis
claudius asellus gla eq̄stri equaret
hic taurea cū quo plusquā ait ob eq
talz hostiu cūctos tacitem fere silentio
ñ. eet. c. l. asellus que sunt. ꝛ qm
ut bis secure uirtutis ambige solutus
eet cū nō secum recnet. tarentiz opima
spolia uictus aut victor caperet. hec ñ
asello nūtiata icastra. ny mō moratus
ut cōs prōtaretur. sez ne ex ordie
i pugnā. hostez pūgit. y millia eius
arma ex templo cep. y nectit. añ stato
nes equo taurea. nōmine compella
uit. egredi q; ñ ueller. uisit. iam rom
ni ad spectaculū pungne. eius stregn
tes exierant. ꝛ cāpani nō ualluz mō
castroz. si mema. urbis pspectantes
repleuerunt. Cum iam añ ferociz

l' datis

l' Agri

que

l' Jibelli?

Asellus et taurea campan. ꝛ asellus ro mānus.

111

tris rem nobilitaſſent/ ifeſtis hoſtis/
ſtatuunt equos/ re ũlibero ſpatio m
tes ſe tuo ificantes/ ſine uulnere pu
gnam exhẽbant· Tum capanus/ w
mano/ equor in quit/ hr nõ equitũ
eſt ſtamen/ nili ecampo in catua hac
uia/ dimicatum equos/ nullo ad e
uagandũ ſpatio/ omnibus oſtrentur
man/ tuo ipe atus/ equũ iuua cla re leg/
tauron uers ferociorq; ne mimme
lis inquid cauthenũ in foſſam/ que
uos inuſtatam inter ipuerbium pro
uita/ cui cl ecriua longe prequitaſſet
qr nullo obuio hoſte/ incampus aur
lius euectus/ increpans ingnauaq;
hoſtis/ cũ magno gaudio rgtula
tõne uictor incaſtra redut huic pu
gne/ equeſtri/ rem q; etatis cois cer
ta eſtimatõne mirabile/ certe an
cũt quidam annales/ cũ refugien
tem ad urbẽ tauroq; c l· ſequetur/
patenti hoſtium porte inuectus/ p alte
ras ſtupentib; miraculo hoſtib/ intac
tum euaſiſſe Quieta inde ſtatu
ua fuere/ ac retro ri cõs mouit ca
ſtra/ ut ſementes campani facent.
Nec an uolauit agrum capanum
quã iam alte ſegetibus herbe/ pbu
lla pbere potãt/ ro querit inclaudi
ana caſe/ liq; liueſtulam/ ubiq; hoſtili
cauit hybna/ mãco claudio/ cõſuli
ipauit/ ut retento nole necãrio ad
fuendi urbem pſidio/ ceros milites
dimittẽt tomaq; ne onerẽ ſacris/ et
ſumptũ rei publice/ ẽent· Titus liuius
chus· q; acumis luceiaq; iapulia legi
ones exercitusq; ·m· Osachii· ualiuq; ·r
·o· pcorem· p· e· buunduſinii cum
eo quem lucerie/ hũerat exercitu/ miſit/
tueriq; oĩa agri ſalantini· q; puter q;
ad philippum/ bellumq; macedonicũ
attinẽt/ uiſſit· Erat etatis q; ei q; hec
geſta pſcripſimus luctẽ· a· p· rei·
ſcipionib; uenerũt/ q̃ntas q; q; pſpas
i ſpa res geſſiſſent/ ſtipendium
neſtimtaq; rum̃tus exercitu rſacris
nauali b/ omia re ee/ q; ad ſtipendiũ
attineat/ le erariũ iops eet/ le aliqua
ratõnes imitatos/ quo ab ſpanis ſi
mant/ cetã utiq; ab roma mitendi

ee/ ſi alit aut exercitum aut puicam
teneri poſſe/ licitis recitatis/ nemo oĩ
erat/ quin nec uera ſcribi et postulari
equa fatẽtur/ ſi occurebat ais/ quan
tos exercitus terreſtres nauali q; tuerẽ
tur q; tam noua claſſis/ mor panda
eet/ ſi bellum macedonicũ mouẽtur·
Siciliaq; ac ſardiniaq; ãn bellũ necti
gales fuiſſent/ aut ptes punicarum
exercit/ alere/ tributo ſuppti ſuppeditã
ri/ eum ipm tburum/ conferentiũ nũ
tantis exercituũ ſtipibus/ rtinſimẽto
lacũ rad cãnas imminutũ/ qui ſuppe
rent pauca· o ultiplica gnarent ſuppe
dio/ alio pituros pene/ itaq; nulli fide fa
ret· e· p ca opibus nõ ſtatuum/ pterũdi
i cõtionẽ; ſuluo ptor ee/ iudicia alq;
pl'o publicas nãtates/ cohãtanto ſq;
qui retemptuis auriſſent patrimoia/
ut rei p· ex qua duiſſent/ tpr omoda
rent/ reducẽtq; ex lege pbenda· que
ad exercitum vſpamen ſeq; opus eent/ ſit
cũ pecuia i erario eent/ hus p mus ſol
uerent/ rec p· in cõtione edirit· Quo
neſtimenta ſtimãtur/ vſpame ſi exercitu
pbenda q; alia opus eent/ naualibus
ſacris/ eet locaq; turus/ ubi ea vies ue
nit/ ad reducendum/ ttes ſocietates/ ad
erant/ ſuiuſq; unus· d· rr· quor
uno postulata fuere/ unus magiſtratũ
tum/ eo publico eent/ alter ut que na
ubus ipoſuiſſent/ ad hoſtiũ tempeſta
tes i publico eent/ utiq; impetrato cõ
duxat/ puatiq; pecuia res· p· ad minu
ſtratos timores eamq; caritas patẽ
pomis ordines ueluo tenore uno per
tinebat/ que ad marti reducta oĩa ma
gno ãio ſt/ ſic ſuma fide pbita/ nec qe
quiquam/ ac ſi exopulento etatis ut quõ
dam aleretur· Cum hu cõmeatus
uener/ ylutũa oppidum/ ab hasdrubale
ab magone/ rab hannibale homilcaris
filio/ ob refectõnes ad roanos/ oppũg
batur· Nec ſi tria caſtra hoſtium/ ſcipi
ones cũ iurbem ſocior magno etamẽ
ac ſtrage ob ſiſtentiũ/ puenuſſent/ frũ
mtum cuius iopia erat· aduexerũt·
colyetatiq; oppidanos ut eoter ãio me
na tutarentur/ quo/ pſe pugnatez roa
nũ exercitũ/ uiſſent/ ad caſtra marſa

oppungnda q̄bus hastrubal p̄lerat
ducunt/eccleñ-q duces-q duo erāt
cātaginenſiuz/trem ſūmam agri cer
nentes/quenerūt-/taq; eruptōne c-
caſtris pūgtum ē-lx-lostium milia
eo die inpungt fuerāt-xbj-capta ro
manis-/Cam ateo aud dubia victo
ria fuit/ut p̄les mīō q̄ ipi erāt tōā
ni hostiuz/hactenus/cepint amplī
tā milia hoium/paulo mīn equoz
-uij-/lx-militūa singt/elephantis-x
ipſo ocalis/trinisq; caſtris eo die p
tita ſt̄/Iturii eo obſidione liberato/uti
tibili oppungnduz punica exercitus ē
ducti/ſuppletis copis expuicaq; q̄q
maxīe omiuz belli audā mō p̄ter p̄
da/aud mīces eēt-q tū inuenta/hab
undante/iterz collatis ſingulis/eadē
fortuna utrīsq; p̄lis pungnāz-ē-cij-
milia-hostium cesa/ſuppq; capta/ac
ſingulis duobus-q lx/bus-elephātis/
tum nō omīs/p̄ter vlpanie p̄/ad ro
manos defecerunt/medioq; maiēs
ea estate/i hyspania q̄-i ytalia/res ge

Certāpaniaz ſte
ibru
tios re
ditū ē
hānone ad
uictōribus
et ducibus
brutios/grās ūbes temptaunt
eo facilius/in ſocietate manen
tes romana/q; brutios quos-q odie
tant-q metuebant/cātaginenſium
p̄tis fōs ēnebant-/Regium p̄mum
tēptatuz ē/vicisq; aliquot ibi nec q̄q
aſſumpti-/taq; laetenſes/trinūtium
lingq; q cētū nātia uſibus/exang's
iurbem tuſe/q nequid relictuz p̄e
re hostibus eēt/q indies/maior/omī
bus portis/multitudo eſtimari/poſſēo
lx mō relicti iube erant/qui reſiſtere
muros/portas/telaq; ippungnāla cō
gerē/cogebantur-/m̄p̄ uirtam oiuz
etatum ordinūq;-o/ultimo metu
q uagantez i agris/magt̄ exptē in
lxemēn/hamilcā pēn/eqtes emiſit/q
uolāt quemq; uetiti/tīn ut educe
rent aburbe fuga uilipatos/trimas

Liber

IIII.

b brutij q
m calabri

obiecē/ouz ipō laq; ſuperiore poſſint aſſē/
uīnagios urbem poſſint oſpicē/bruti
oz cohortem adire multos atq; uoca
re p̄naipes laetenſiuz ad colloquz niſi
ſit-q pollicentis p amicitiaz ambalis/
ad hostiū ad urbem tēdendam/brutios
i colloquio nullius rei p̄mo fides eſt/
dīn ut penus app̄iut i collibus/refu
gientes pauci/aliam omez miſtituri
nem ipetāte hostium ēe affirmabant/
tum metu uicti oſulturos ſe p̄ſ̄ Ven
erūt/ad uocatiaq; extimplo oticē/le
uiſſimuſq; quiſq; nouas res nouāq;
ſacietatem malet-q quoz p̄pinqui
eē ūbem it' cluſi ab hostibus erāt ue
lut obſidibus datis/pungnaturos hēnt
ut dios pauci magt̄ taciti/pbaret cō
ſtantē fidem q̄ pbatam tueri-/haud
dubie in ſpē ole uſus/fit
ad penos reditio-/-attilio-p-preſi
de/quiq; milites cū eo romani erāt/
clam utrīsq; reductis/atq; ipositis
inauibus/ut regū ne uehementur/
hamilcare penoſq; ea condītōne ut
ſedus extimplo equis legibus fieret/
urbem accepunt/cuius rei p̄ſ̄ ii ſe
uata fide deditū eſt/ei penus uolo
uimiſſum romanū i causaret/laeten
ſes p̄fugiſſe ipm causarent/inſecu
ti etiaq; eqteſq; ſunt/ſi quo cāu in
tracto/estus morati/aut referre na
ues interim poſſz-q eoſ quitez quos-
q eqbant/nō ſunt adepti/aliaz ame
ſſana fidentes freto regum naues/
oſpexerūt/milites erant romani a
claudio-p̄-miſſi/ad optinendam ur
bem p̄ſidio/itaq; regio extimplo ab
ſcēſſum-ē-laetenſibus uiſis datis par/ut legibus ſuis liberi uiue
rent/urbs pariter-q penus portus ip
tātem laetentiuz pariter-q penus port'
iptātez laetentium eēt/ſocietas eo ui
re ſtare ut penus laetenſes/laetenſes
q̄ penū pace ac bello iuuaret/ſic afflic
to pen reducti-frētibus brutiq;/
q regum ac laetos/q̄ urbes uitep
turos ſe teſtimauerant/intactaq; re
liquiſſent-/taq; p̄ ſe ipſi/concepto
animatis uiue tutis ſine uiribus-xb-
ad etotonez oppungnduz/p̄gunt ire

brutij-ſ.

136

gtam ⁊ ipam urbem ⁊ maritimā plumū
accessuum o pibus i ora maris ubez
ac portum menibus uallauat tenuis
sent crescentes/ei cum angebat q
neq; accersere ad auxilium penos/
sat' autebat nequa no placuis eg tis
se uitentur. ⁊ si penus rursus agis
arbit' pacis quaz auctor belli fuisset
ne inlib'tatez crotonus sic anr laorum
frustra pung retur/stat optimū ullū
e ad anibalez mitti legatos cauūq;
abeo ut receptis croto brutior eet
anibal cū plentiuz eam olsultatōnez
ee respondiss/ad annonez eos dese
ciss/ab annone nichil certi allatum/
nec eos uiripi uolebat/nobilez atq;
opulentam urbem/⁊ sispabant cum
brutius oppugnret/penos nec pbae
nec uiuate eam oppugnōnez appa
reret/eo maturius ad se reflectuos
crotones/nec cōsiliuz unuz inter popu
lares nec uolun tas erat ulluis/
ueluz morbus iuasat omis ytalie
ciuitates ut plebs ab optimatibus
dissentiret/senatus. tamis fauet/
⁊ plebs ad penos refert/eam discē
tionem iurbe nctiat p fuga brutus
aristhachuz ee pncipez plebis/tratem
de q auctorem urbis ⁊ inasta ubē
lateq; omibus disceptis menibus/
passi/stationes custodiasq; senatoz
ee qcq; custodiat/hoc plebi eas pa
trie auitum/auctore aū duce p fuga
brutū corona ciss/unt urbem/accep
tiq; aplese/pmo impetu omis pter ar
cez expe arcē obtimates tenebāt ppa
to iam aū ad talem casuz p fugio/eo
dem aristomachus p fugit tamq; pe
nis ii brutius auctor ubis tdendē liu
ssi. Urbs croto murū circuitu
patentez. xy. milia passuū hūt/an
purri i ytaliam aduentuz/post uasti
tatē eo bello tam uix ps domuia ha
bitabatur/fluuiq; medio oppido flu
erat/ex frequntia tectis lati/pter flu
ebat/⁊ agros/paul eis qui habitabant
ser milia abeat/i urbe nobile tem
plum/pa urbe erat nobilius/lacuue
uinotus/sam oibus circa populis/luc
ibi frequenti siluia q;pens adiectis

(O)agrū croto
tonis ciuitis

artubus septus lem i medio pascua
hūt/ubi omis bouis sactum dee. pec
pascebatur sine ullo pastore/sepatim
que eq'lli cuiusq; gis/nocte remea
bant ad stabula nūquā insidiis ferar
no tutante uolati hoiuz magnitudine
tus ereo pectore capti/colūpnaq; inte
aurea soliua fta/et sacta est/incluta
templuz diuitus/⁊ iam no tm sciate
fiunt/sed miracula/aliq; affigunturs
pleriq; tam insingnibus locis/fama
est/aram ee i uestibulo tepli/cui cine
nullus unq; mouet uentus/⁊ arces
crotonis una pte immens mari alt'
uergentez i agrum situ nāli quoda
munita postea/⁊ muro cincta/que p
aduersas tupes/dionisio sicilie ty
tampno p uolū fuerat capta/eā tm
arcē satis ut utebatur tuta/crotonia
tū optimates tenebant/atrium sedēn
tes cum brutius eos/⁊ iam plebe sua
postremo brutū ci ūibus suis i erpug
nabilem uterūt arcē/coacti necessita
te annonis auxiliuz iplorant/hisq;
uitōnibus ad redictōnez compellere
crotoniates conatus ut colonia bru
tioz/eodem uica duci antiq; q; frequn
tiam eo recipe. uastam ac desertam
bellis urbem patēntur/oiuz nemineq;
p' aristomachū mouit/mouturos se
affirmabant atrius q; imperii brutis/
i alienos ritus mores legesq; ac moy
lingua/⁊ iam uertēntur/aristomach'
unus qū nec sua autoritas ad reductōnez
satis ualebat/nec sic ullam potuisset/
locum pretur a eis iueniebat/trāsfu
git ad annonez/latenses breui p'
legati/cum p missiuz hannonis arcē
intrassent/persuasent ut trahuci se i
latos paterentur/nec ultima experi
uellent/iam lux ut sibi liceret impet
uerunt/⁊ ab anibale missis ad id ipm
eum legatis/ita crotone excessuz est
reductiq; crotoniate ad mare naues
cōscendunt/locos omis militu
[illegible] napuliam ne tempos. q
cem quieta inter romanos atq; ani
balez erat/lucretia sempuius cōs/
anibal' aut/paul arpis' ybuabat/in
ter eos lenta pria excusatione/aut

oportunitate huī aut illius ptis que
bant/melioꝝ eis romanus/ꝙ nuꝺi
eo cautioꝝ tutioꝝq; ab isidoꝝ fiebat.

Illicia/oīa romais mutauīat
mores hyeronis/regnūq; adole
scentem nepotē eī tiſilatij/puerum
uix dum libertatem/nec dum dñatu
tem/modice laturum etatis/ad igei
um tutores atq; amicꝰ ad ſcipitan
dum iomia uitia/accepunt·q; ita fu
tura cēſens/vero/ultima ſenecta
uoluiſſe dī/labas ſimalas reliquē
ne ſub dñatu pueruli pluribuum/
vis arabus pactū firmatūq; iteꝝ
tet regnum/huic oīlio eius ſūma
ope obſtitē filie/ꝑ·regū penes pue
rum futurū·tate/regnū/ rez oīum
penes ſeruosq; ſuos/andronoꝝ p̄ſi
ſcale erat/nonagesimū iam agen
ti annum/arcū ſeſſo dies noctesq;
mulierebus blandiciis libare ani
mum/ꝙ ꝓtere ad publicam puuatiq;
curā·/tuq; tutores nio·xb·puero
relinquo/quos ꝓratus est moriens/ut
fidem erga ꝑplm·ro·l·annos ab ſe
cultam·inuiolatam ſeruaret/nunc
nemq; ſuus potiſſime uestigus u
ſiſtē uellent/oiſcipline/inquia eda
tus cēt/ꝑ mandata/tum expuiſſe
tutores teſtamēto/plato puerūq; i otiū
ꝓuecto/eāt·xb·tum ferme annoꝝ/
pauas q; rei cōtione/ad erectāciōes cla
mores diſpiti erant/approbantibus
teſtīs/cetis uelut p̄e amiſſo/inoꝛba
cuitate/oīa tuītibus/fiuī fit regi
um/mag; amore ciuiū/ꝙ caūtate/q;
cuta ſuoꝝ/celebre/te i certōs tutores
ſūmouet/andronicoꝛus/iuuenem
iam ee dictitās/ꝛeuīmus/ac reg; po
tēte/reponēdāq; cuitelam/ipeq; cum
plibus cōis erat/inſe muī/oīum uīes
querit/iur quiez ulli bono moleſta
teq; regi facilius erat fauoꝝ ap̄ſyra
cuſanos/ſuccedenti/tanta caritate
ꝛetonis/eiz uō/ꝛeuimus/uelut ſu
is uitus ō ſitetabiles/efficē uellet
aliuz/ꝑmo ſtatim cōſpectu/oīa quaz
diſpatia cēnt/ōſtendit·Illā qui p
tot annos/ꝛetonez filiumq; eius ge
lonez/nec ueſtus habitu/nec alio nullo
iſiugni diſſerentes/ac tūc cunctis
uidebant/ꝙ oſpitē pūpuraz ac pha
retra/ac ſatellites armatos/quat
griſq; ꝙ alios equoꝝ anteludi·ēre
gia p̄cedentem/more ouonilli tri
umpi/huc tam ſuꝑbo apparatuz ha
bitumq; queientes ſequebantur/
cōtēptus omnium ꝛuium/ſuꝑbe autē/
cōtumeliosa tūc/auditus non alie
nis auſi ne tutoribus quidem libidines
noue/inhumana crudelitas/tam tan
tus terroꝝ oīs inuaſat/ut quosdaz ex
tutoribus/aut morte uolumptaria
aut fuga puertēt/metuſ·Supplī
cioꝝ/ex hus qbus ſolis adituſ i
tumū familiaꝛ eāt/andronicoꝛ/
ꝙ ceoilius·ꝙ timoſo/gnū ꝛetonis/qua/te
alius quibus rebus/aut magno
ope autebantur/tendentes aūt duo
ad cātaginenſes timoſo/ad ſacietatez
cōanaz/certamine ac ſtudius/uitandi
ille oītebāt/aiuz adoleſcentis/cōmuta
tio ita tūpui cāp·ſta/indicatur/ꝙ ca
lones quidaz eēlem ꝛetonis/ꝙ uaz ind
apuerō/ioīa familiaria/uitu aſſue
tum/inter unū exomnibus/tiro
rum/aquo ipe appellatus erat/no
minare potuit/qui ꝓlixius erti
plo/trauiciuſq; andronoꝝ torquē
tes/te ſe ipe oſculis/aut cūctantez
faſtus/oſculos celabat/poſtremo cu
ctis ītollandis patientie humane
cruciatibus lacerauit/uictū malis
ſe ſimulans/aūtit ab cōſciis uiſon
tes uindictam/timoſonez ee auctorem
cōſilii mentitus/nec niſi tam pote
ti duce cōſilios/tem tantam auſuros
ab latere tyrānum quoꝝ capitā ulli
ſima fingienti inter colores gemi
tuſq; occurrere marie animo tyrāp
num credibile ivitium/tēlo noīatus
erat/itaq; extimplo tēlit ad ſupplicium/
adiicq; pene ceteri iuſta inſontes/cō
ſciorum nemo cūctis/ſcius cōſilii
tēpuit aut latuit/aut fuga tūm illis
inuētate ac fide tyrāchoꝝ/tuta fuit/
tūcq; ipi tyrāchoꝝ nūm ad archana
ſecretanda/itaq; unū cubiculū cū ro
manis ſcietatis erat/tēlone ſubla
to emedio/extimplo hauo dubie ad

ſi reliquerent

ſi reliquerent

refectõnez res spectabat legatiq; ad
Annibalez missi ac remissi alteo cum
Annibale nobili adulescẽtulo ypãtes
7 epicates nã cãtagine si oriundi ab
siracusiis erule auo peni ipi matno
gnẽ phos uicta societas annibali ac sy
racusano tyrãno nec iniuto annibale
ap tyrannuz manserit ¶ Api clauui
ptor cui sicilia puincia erat ii ea acce
exemplo legatos ad ieõnum mũ milit
quam se se ad renouãdaz societatem
que cũ auo fuisse ueisse dicẽt pluri
bus auditi dimissiq; st ab quere
te pcem ieiunio q fortuna eis pun
gne ad cãnas fuisse uix ẽ credibilia
eni legatis annibal' narrare uellẽ qo
ueri sit scire ñ ereo utrũ spẽ seqtur
consiliuz capiat Poãm cũ sero lega
tões audiri cepissent reuersos se
ad eum moito mag eo qđ negato
ne ficem temẽ mutaret p ficiales
ieõnumus cãtaginez misit ad fedus
ex societate cũ annibale faciend pac
to cõuenit ut cũ romanos sicilia ex
pulisset ro aũt breui fẽ si naues ad
qs ẽ exercitũ misisset hymera annus
qui ferme uiuidit fines reng syracu
sani ac punica impunẽ esset alioz ñ unte
stat assentatõnibus eoz qeũ ñ ieõ
nus tñ si pyrri 7 regis matnu ani
mi ebãt memisse legatõnez misit
qua equuz ensebat ¶ Italiaz sibi cẽ
cedi ytalie ipuz pipuz qñ cãtagine
si pplo hac leuitatez atq; uactantiã
animiq; neq; mutabãt in iuuene fu
roso neq; ãguebant vñ mouw auer
tent eũ ab romanis si oia ieo sepitia
ad exitium fuerũt nãq pmissis vpo
cẽs atq; epicate cũ binis milib; ar
matoz ad tẽptandas ũbes q pliores
tenebãt romanoz 7 upẽ inleuitnos
cum certõ oi exercitu erãt aũt ad rb
milia peditũ equitumq; pfecto erant
lib alecris omnibus 7 oĩs forte mi
litabant iuuenes uel ãguste q cel
centẽ ad foz rem solebat sumpserunt
ibi cũ structi ãmatisq; cẽ tranlitii
cẽ ptantes starent uni ceteis i uige
mini fuit nomiq; cuncios cõpleis erat
ptes ducte st ut cũ appinquet ianue

ter p cãz aliq; iangustiis sustineret
abtego agmẽ ita ut quenãt frõ est
tamq; laterez latũ pedez ab stricto
no tomoratus tubarum nom ẽ tñ it
ualli fecit ut cum iptẽuntez sine ar · Jero rex it
matis regem ipetus fiẽt q sustineretur fiat
aliquot pzuis uulnib; q; succũri possz
clamore 7 tumultu audito indigetmũ
tã haud uubio obstantez tela cortu
tiuntur · iq tñ duobus acceptis uul
neribus euasit fuga satellitum ut
uacentem uitẽ regem tũ est uteresec
tores · po infoz immitiuimez leta
tibtatez ps syracusas pgunt ad pcem
panda adortandam regionq; alioz
cõsilia in nouo rez statu ¶ Appius
clauius bellu oiens extinguo q
cẽret Senatũ hostis ceritez fecit
sicilian cãtaginensi ipio 7 annibali
reliuari ipe aduersus syracusana cõ
silia puinciam tenguq; fines oia cõ
uertit pfidia ¶ Eritu annu eiq; re
fabus ex auctoritate senatus puteo
los pbellum obreptum freqntari en
pcium munit presidioq; ipsiuit
ñ roma Consulem cũ ueiens ieum
que pmũ diem Consulatez hñit co
mitia edixit atq; coegit · Arrune pt
ubem i campum descendit eo die ei
sors pogatiue ãutilioz exisset eiq;
titum atilium · or · emiliuz regilu
cõnis dicẽtq; tuq; fabius silentio tuo
tali ozone est usus si aũt pacez inv
taliaz aut bellũ cui quo loste sẽmus
iquo negligentie aurioz locus ẽet
qui uris studiis q i cãpum admã
dantes quib; uelitis lunoz es affer
tis moza ullam offeretis ñ parum
memisse uidetur libtatis si cũ i hac be
llo thac oste nuq; ab ullo duce sui in
gienti nũ clade ẽtatis sit eatez uos
cita qua iacrem ãmati descendistis
unte sui fragiuz ad dantes o siules
te me siquez dze annibali impatoz
patrem o siulez noio hac anno · ad ca
puam i belli tauree Campano sũmo
eqtu pugnanti sũmus romanus eq
ues aselius claudius o pditis adu
sus gallũ quondam pugnante ãima
capienti gallũ ad ctam quẽ admo

Qñ fa
bij · mile
ob sam.
q ñ uene
scripta.

o i ponte dunene mãnliũ sidere 7 ad o cũibz
misere maiores nri · ob eadez cãm ut milis
ãnis pt fuisse nõ negauerit cur tñ uadeid ñ
differet ad usus gli pugnatez

vum pedites equitesq; optam⁹ ut ma
liozes simus ut ꝑs hostī hēam ita
vna hostium ꝑtī impatoꝛez q̄ tumus
cum q̄ est simus incautate vic
cū legēm tuā repente lectus i annū
cat⁹ ad⁹sus uctēm ac ꝑtuū ipatōez
opabitur nullis nr tēpoīb nec iuīs
iclūsiis angustius quo minus ita oīa
gerat ad ministrētq; ut tpā postula
bunt belli nob⁹ aūt in apparatu ipō
ac tū ichoātib⁹ rel annus cōtagitur
q̄ q̄les uiros cur nos oslules creat
satis ē cēm testat ut pauca de eis in
quos ꝓgratiue fauoꝛ inclinauit ci
cau· nī· emilius regulus flamen
ē q̄rinal' quez neq; mittē alacris nez
retinē possumus ut in dom aut belli
ōstimus cuiꝰ octauius sozoīs mee
filiaꝰ uxoꝛez atq; exea libos hī ceteꝝ
nō ea uīa ime maioꝛesq; meos meri
ta st ut nō potioꝛez ꝑuatis neccitudi
bus tē· p· nam quiꝰ nautaꝝ uectoꝝ
q; tīquillo mari gubnare pōt ūsena tē
pestas orta est ac tēpestato mari rapit⁹
uento nauis tū· uio gubnatoꝛe op⁹
ē nō tīquillo naugamus si nam ali
quot ꝓcellis submersi pene sum⁹ itaꝰ
quis ad gubnacula sedeat sūma cu
ta putendum ac ꝓuidendū nob ē imi
noꝛe te erpti· t· letili opē sum⁹ haud
sane cur ad maioꝛa tibi fiduciā ceꝝm
ti quicq̄· dedisti classem hr āno cui
ꝑfuisti cum ter cā p̄ualuimus ut affri
ce oram ꝓpulareut ut tuti nob⁹ ita
lie lictoꝛa cēnt aūt oīa ne suppleme
tum cū stipendio comeatuq; ab car
tagine annibali ēsportaretur ē tra
te cōs· octauiuꝰ nō dico si oīa hec
si aliqd eoꝝ tei· p· ꝑstitit sin autez
te classem obtinentez q̄ nā uelud pla
cato mari quibus annibal' tuta atq;
integra atomo uener· si ora ytalie in
festioꝛ hr anno quam africe sunt qo
dicē ꝓtes cur te potissimuꝰ ducē an
nibali hosti oppnāt si oslul cēs victato
rem vicendum exēplo maioꝛ uiꝝ
censemus neq; tu ꝙ uno ingnati p
sses aliq̄ icautate to· melioꝛez bello
bī q̄ te māg nullus uter ē quā tua
·t· octauli nō impon cuncibus tuis

oīi sub quo concidas ego mangno
ope suadeo eccleni aūo quo sustinti b⁹
nob iaciem amatis repente diligen
di duo ipatoꝛes cēnt quoꝝ ductu atq;
auspicio omia recte ꝙ oslules
cētis qb sacinenta libeꝝ nri dicant
ad quoꝝ etiam iuuet sub quoꝝ tu
tela atq; arma militēt lacus cunctamen
q̄ cāne tristē ad recoꝛdatiē exemplar
et ad ꝓuidendū simile utiles ciuium
to sūt ꝓcoma uinoꝛ i suffragiuꝰ ueno
cata· cū· t· octauius ferentez eū cō
tinuaē oslulatuꝰ nelle uociferaretur
atq; obstrepet lictoꝛes ad eū accedē
oslul uellit· q̄ q̄ē iurbe nō erat ꝓtin⁹
i campuꝰ extimē ꝓfectus ad monuit
cū securibus sibi fascēs ꝓferi iteꝝ
ꝓgnata suffragiuꝰ uinit cati q̄ mea
cōs· fabius maxim⁹ quatuꝰ· m· ma
cellus tertiuꝰ eosdē oslules cēte cētuīe
sīm uariatōne nulla uixerunt· q̄ ꝓ-
uim⁹ refectus fuluius flaccus nouem
li cauit totq; alius ē russus iteꝝq; fa
bius cōs filius qui tū edilis curulis
erat· p· cornelius lentulus comitijs
ꝓtoꝛ pfectis· s· c· sēm ut· q̄· fuluio
ēr ordinez urbana prouincia cēt hīs
q; potissimū oslibus ad bellū pfec
tis urbi ꝓcēt atq; mangne nubes
eo anno fuerūt tyberisq; agros iun
dauit cum mang· sīge tectoꝛ precoꝝq;
lviū ꝓnitie· v· anno p̄ punica belli
·q· fabius maxim⁹ q̄rtuꝰ· m· claudi
us marcellus trium oslulatuꝰ iceptes
plus solito duxerūt int se ciuitates
aīos multis· n· anis tole consulum
par nō fuerāt referebāt senect sic ma
ximuꝰ tull⁹· cū· p· tercio ad bellū gal
licum sic postea papirius cursor quinq;
ad usus sannites brutiosq; lucanuꝰ
cū tarentino· pho consules te clarit
tos ¶ ab senō marcellus cōs cānis
cū ad exercitum cēt ꝓsentī fabio atq;
ipō comitia hīte consulatū continu
atus tpis ac nēcitas belli ad diserim⁹
sūme rei faciebant neqs ad ierē
plum exqreret aut sus pectum ciui
tatis impo oslem haberet quin
laudabant potius mangnitudiez
aī q; cū sūmo impatoꝛe cē opus rei

Regulꝰ

Tyberis inundatio·

Q· fab· or· mā cell'
oslles fer· v· Ano belli· p·
gueneꝝ et

118

pſcaret ſeqz tñ aut dubie ee miorez
inuidiã ſuam ſiq̃ certe ſciret q̃ utili
tatez rei publice feciſſi quo die magñ
tuz ierunt cõs ſenatus i capitolio
ẽ hitus rectiq̃ oĩum ꝓmiſi ut cõs ſor
tirent cõpatrentez ite se uẽ ẽ ſoĩb⁹
dandis comitia hẽt ꝓuiſq̃ ad exercitũ
ꝓficiſcẽtur ꝓuinciaz tremte ipſi oĩb⁹
qui exercitum erant uiſiſq̃ ipſumcas
manẽ ti graccus luceie ubi cũ uolo
num exercitu erat ⁊ trentius nãto
i agro piceno ũ põpius i gallico ⁊p̃
pris anni ꝑ̃ qie mutius obtinẽt
ſardiniam ũ uallius ad brundiſi
ũ oze maritime itentus ad ũlius oĩs
mot̃ philippi macedonũ regio ꝑcet
C cõnelio lentulo pñ ſicilia tetreta
puicia t cetacilio claſſis eaq̃ quã ad
uerſus cartaginez ſes pze anno habuiſſi
prigia eo anno multa nũtiata ſũt q̃
quo magñ credebant ſimplices ac re
ligioſi hoies eo ⁊ pla nũtiabant lau
nũ inetie itus ſolſtes unonus cozuq̃
nuium fecaſſe i apulia palmaz uẽcem
ãſiſſe oz antiq̃ ſtrãgnuz effuſiſſim un
tio anno cruẽtuz uiſiz ⁊ calubus ctẽ
tas ⁊ ꝓ̃ ifozo bãbario ſanguinez plu
uiſſe ⁊ iuuco iſtreio fontem ſub t̃ra tñ
tu ui aquam fluxiſſe ut ſenaſ tohaq̃
q̃ eo loco erãt ꝓuoluta uelut ipet tor
rentis tulit ãcta delo atq̃ publicam
i capitolio eandez i cãpo uulcani ncẽ i
ſabinis publicamq̃ iuam mutũ ac
põtã gauiſam alia uulgata miracu
la erant baſtã mãtis ꝓueſtre ſua ſpõ
te p motu uouez i ſicilia locutũ iſãtez
i utero matris imanũcanis io tũple
clamaſſe ex mlte ſpoleti turiz frin
hauzie aram i celo ſpẽſq̃ lũiz ẽcũ eaz
eam cantiua ueſte uiſa ee quã rome
quoq̃ iuba urbe ſecumõ apulum exirñ
ſtozo uiſiz q̃ mutabile ẽ q̃ rarz affir
mantes quirẽ legiones ſe ãmatis
ianiculo uidere concitauerũt ei
uitatez ad ãma q̃ cũ ianiculo ẽent ne
gaſ quemq̃ ipter aſſuetos collis ei
cultores apparuiſſe rec prigia ꝓſti
tio maioribus ꝓuiata ſũt exaurt ſpi
cium ſẽnſo ⁊ ſupplicatõ ẽbus uris q̃
pulumaia rome ea ſint iuncta ẽ ꝓ

pẽtis quaq̃ ad pacez inoñ ptinebãt
tere publica bellaq̃ gerendo ut q̃ntũ
copiaz ⁊ ubiq̃ ẽent cõſules ad ſe
natum tenilunt duo tr legio
nib⁹ bellum geri placuit binas cõ
ſules ſibi ſumẽ placuit binis gal
liam ſ icaliaq̃ ac ſãdiniaz optiñ
duaſq̃ pabuluz pr ſ apulie duab⁹
uolonuz ti graccum circa luceiam
ꝓẽe ſingulas ẽ trentio p cõs ad
picenuz ñ uallio ad claſſem cir
ca brundiſiuz ⁊ duas urbi p̃ſidiũ
relinqui duas h ut nũs legionuz
expleẽtur ſ ex noue legiones emit
ſcribente eas primo quaq̃ tpr cõs
ſcribere uilli ⁊ claſſem pare ut cũ
eis nauib⁹ q̃ pro calabrie litoribus
ſtationẽ ẽent e l longaz claſſis
nauiũ eo anno erpleẽt de lectu hiũ
⁊ nauibus nouis reductis q̃ ſa
bius comitia cenſoribus dãdis ha
buit dict ñ atilius regulus ⁊ p
tilius philus cũ i creberrimẽ timoz
bellum iſicilia ee ti coruncanius eo
cum claſſe ꝓficiſci uiſſus ẽ cumq̃
eẽt naute cõs er ſc diuerſit ut
qui l emilio c flamino cenſorib⁹
milibus eris l ipe aut pare⁹ eius
cenſus fuiſſi uſq̃ ad centũ milia
aut ẽ potãs tanta eẽt fũ nautam
unũ aiz ſer menſiuz ſtipendio daẽt.
q ſi cẽtum milia uſq̃ ad ccc tris
nautas cũ ſtipẽdio anno qui ſup
ccc uñ ad decies eris quiq̃ nau
tas q ſup decies ſeptuies ſenatorez
ad nautas cũ anno ſtipendio daẽnt
ex ire etiõ dati naute armati iſtruc
ti q ad nis cuz ccc dieu octis aba
tus naues conſcendẽt cũ primuz eſt
frm ut claſſis romana ſocias nauali
bus priuata impenſa patis cõpleret
hic maior ſoluto appãtus ſcapue con
tinuit cãpanos ne ab obſidione capue
bellu ei anni romani icipent ſtaq̃ le
gatos ad annibalez oratuz miſerunt
ut capuaz exercitum admouẽt atq̃
oppugnandaz nouos exercitus ſcribi
ro nec nullius ibis defectionis ma
gis ifenſos eoz aios ee ñ tam
trepida nũtiabãt maturandũz ani

bal tutus ne ꝓuenirẽt romani ꝓtinus
arpis/ad ta-tã iuentibus castꝝ/sup ca
puam ꝙsedit/in numidis ꝙspanis q;
ad ꝓlium sim' castron/sim' capue
reluctis/cum certõ exercitu ad lacu; ad im
p ssẽm sacticauit te ipa ut tẽptaret pu
teolos/quodq; ibi ꝓlio emit ꝙsecedit.
O)arimus postq; annibale; arpis p
tinum ⁊ tegidi in campaniam ad latu;
e/nec die nec nocte intermisso itinẽ ad
exercitum rediit ⁊ ti· gracchu; a· luceia
bñuentu; copias ad mouẽ· q· fabi
um· pr· ii· filius cõs erat luceiã; gra
cco luceriã uibet/sicilia; eodez tp̃e duo
· pr· p tã· publius scipio cornelius ad ex
ercitum/catacalus qui· maritime ore
req; nauali p eet/⁊ eri in suas q̃sq;
,p unciaas p fecti/et quibus pcipatu;
uipuu; erat/easdem q̃s pri anno re
gionis ob timuerit/ad annibalem
ei ad lacu aycenti eet quiq; nobiles
iuuenes attento uenerit/parti ad
finitimenti lacu pti ad cannas capti
uimusliq; tomos cu eatez cõmutate
q̃ulius ad ulius ees romanoz sacios/p
nus fiat/ei memores bñficion eius/
y culisse maugna; ytez se iuuentu
tis tarẽtine tẽfer nit ut annibalis
amicitia; ac sacietatẽ quã· ꝑ· ti· ma
lient/legatosq; ab suis missos urga
re annibalez/ut exercitum ꝓprius tarẽ
tum ad moueret/si singula ei/si calli
cõspectu/attento sint· nã nullam
intercessura; moram/qui urbe ipo
testatez; unioz plebem in manu ple
bis/rem tarentinã eer/annibal colla
udatos eos honoratosq; ingentibus
,pmissis tot; ad cepta maturandu.
uibet reduce se in ptẽyre affutum
ee/hac cum spe dimisit tarẽtinos/pri
genis cupido incessit tarenti potiri
urbis/ee utebat tum opulentissimam
nobilemq; ciuitatiu/⁊ inacessa
niam oportune ulsa/regemq; philip
pum huc pontum si finisset i ytaliaz/bz
undusiu romanu hient petituri/sac
ite ꝓpetuo adq; uenãt/⁊ dum ibi
moratur/quasdo agro cum mão usq
ad tusculum ꝓnictoriu; putcolos re
pente agmẽ ouit/ad oppugnandu;

ꝓlium uãnu;. C Per milia ꝓcul
erat/⁊ latus/munimento quoq; nõ na
tio tutius ciuium. l· moueat' penus
ab omi ꝑte tẽptato ꝓlio/ad ui
di; ꝓcedebat/ad ꝓlanduz· agrũ neapo
litanum magis ita q̃ potãte urbis spe
,cessit/aduentu eius i ꝓpinquũ agrũ
nota nolana est plebs ita diu auer
sa a uãnis/⁊ i festa senatui suo· l· itaq;
legati ad accelsendũ annibalez/cũ haud
dubio ꝓmisso tẽdente ãbis uenerunt
,pceꝑit inceptũ eoz· O)ãcellus cõs ap
monitis actutus die uno & uesperi
acalibꝰ cũ multitudinis armis ciuitem
moãt' eet/⁊ tenderetur ite prima nocte.
O er milia pedituꝫ equites ꝓlio se
natui eent/nolaz itromisit/⁊ ũ acõ
sule oia ipugnãt tia sit/ad ꝓcurandam
nolaz· l· ta annibal q̃re tẽbat bis ãi ãn
nec q̃quaz tẽptata re segnior/ad ce
tenbium nolanus tius. C Vii istem
diebus ⁊ q̃· fabius cõs/ad calatinũ
tẽptand' q' ꝓlio puãos tenebat/ueit.
Et ad bñuentu; uelud ex cõposito
ꝑte alta hãno exercitus cũ man
gna peditu; equitũq; manu/alta· ti·
gracchus ab luceria accessit/q ꝓmo op
pidum irrupit· deiñ· ut· hãnonẽ ti
milia ferme ab urbe ad calorem fluui
um castra posuisse/⁊ ite agrum ꝓlis
auditum/⁊ ipe eg'ssus menibus mille
ferme passus ab hoste· C Alle locat/ibi
gtionẽ militu; huit legiones mang
ex ꝑte uolunti; hebat/q iam alteri ãn
nui libtate tacate mẽti q̃· postulare
palam meruerit/seuisat tri· vbi is
eg'diens miimum iagmine ee quẽn
cum nũq; libi militatiui eent/sepissatq;
senatui no tm qd ꝙsereret/q̃· quod
meruissent/bona fortiq; opa eoz se
ad eam diei usum/neq; ad exercitu
iussi militis quicq; eis ꝓ libtatem
re ee re eo p missum ipi erat faceret
· q· ere· p· ducẽt· ee itaq; primus
cum hoste manu oserret/p nuptiat
tpe uenisse eis libtatis q̃· diu speia
ssent potiunt̃· postq̃ die signis co
llatis dimicat̃ puro ac patenti· cãpo
ri sine ullo insidiaz metu· nã· iitu
te greci res posse/q cap hostis retulisset

cū se extimplo libez ussux ēt q lacu
cellis. Et ineum p uili supplicio aīa
uluru/ suā cuiq; fortuna; inmanu
ēt lubtatis auctoz; eis ū se foze solu
ti; olulem. ūn. o'acellu; 7 unulos pa
tres/ quos olultos ab se celibate coz
libi p uilis/ littas. ūn. cōs acie tec
tauit/ atq; clamoz cū ingenti assen
su lubiatus est/ pugna; poscebant
lingnūq; ut uaret/ extiplo feroci in
tabant/ gtuctus ylio ipsez uiem
pnūtiapto/ contione; dimilit/ milites
leti sapue. q bus inces nouate iuuū
uiez ope libtis futura erat/ animis exp
uiendis q reliquū coī uiei fuit.
Postō die/ ū lingna teputt/ cautē/ pm
omis patī militiaz/ ad ptoz; oueiut
sole ozto Gtuctus iacten copias eq̄t/
nec hostes moram dimicandi fecerāt/
rbi. milia pedituz; erant/ maria ex ple
bei/ ac lucani/ equites. ūn. ce/ inter
quos pauci ad inōdū y talici/ ceti nuiu
te fere omis/ manuq; pugnatuz est. et
acie dui. iii. oris/ uetto inclinata ē
pung/ nec alia mag; romanū ip/ sedie
bat tez/ quā capita hostiuz; pria libtati
trā/ nā ū quisq; hostem ipigre arcebat/
pmuz capita egre inter turbaz tumul
tumq; ab scarento tēbat tpe/ teū acu
pata terē teneto cap fortissimū q̄sq;
pung̃toz ēe uelicbat/ lenguibus ac ti
midis tēlita pung̃ erat/ q ubi. ti. mil'
Gtucto nūtiauerūt/ nemiez stanter
iam uulnāte hostez/ cānificari iacen
teq; 7 interfectis militiz p glacus hūa
na capita ēe/ linguā dari ipe uidit/
,picēt capita iuuatētq; hostē/ clatiz
satis 7 insignē ututez ēe/ nec dubi
am libtatem futurā/ strenuus uir/ ti
teutegrata pūgna ē/ eques 7 in hostē
emissis/ quibus cum impigre nimu
te exiuissent/ nec sengnioz eqtū quaz
pediti; pung; ēet/ itez iouibus ad duc
ta tez/ cum utriq; duces romanū bruc
tiū lucanūq; totiens amaioz sinis
uictos sub actosq; penus/ mancipia ro
mana/ 7 exerga stipulo militez/ ubis ob
tēnet/ postremo pnūtiat gtuctus ēe
nich q te libtate spanēt/ nisi eo die fu
si fugatiq; hostes ēent/ extremuz uoz/
ita aios accendit/ renouato clamoē
uelut alu repente fez/ tanta inse in
hostez; intulerūt/ ut sustinei ultra
nō possent/ p aūt sing; penoz/ dimic alia
singna p turbata/ postremo tota in
pulsa acies. ūn. aut dubie tga data
fugientes incaut/ atro pau
oz trepidiq; ut ne impetus quez; aut
uallo quisq; retinerēt/ aut pe contingē
ti agmine/ uani insecuti/ nouuz; rem
tegto plurum inclusi hostiū uallo ecli
derūt/ ibi sic pung; iexpeditioz i an
gustus ita cedes atrocioz fiut/ 7 adu
uentē captiui/ qui capto inter tumul
tum fugato/ globati 7 atergo cecurrūt
penos/ 7 fugam impedierunt. Itaque
minus duo milia hoīum extanto exti
tu 7 ea maioz pe equitum cum ipo du
ce effugerunt/ alii cēs/ celi aut capti/
capta 7 sing; duo 7 quatuginta/ ex
uictoribus duo milia feme cecidē/ pre
da ois p̄ter quam hoīuz capton militi
concessa ē/ 7 peais ereptum est. q in
tez dies. xxx. dui grauissent/ cū pre
da hostili. incaut reclusserunt/ quatuoz
milia feme uoloniū militiz/ que pū
gnauāt sengnius/ nec incaut utrupe
runt/ simul metu pene/ olle aut pro
cul castris cepiunt/ postero die p tribu
nos militiz ūn reducti/ otione militū
ad uallata 7 gtucto supuenit/ ibi cū
,pulsul/ uetes milites p mū/ ut; pulq;
uirtus atq; opa inea pung; fuerat
militaribus ōnis comiat/ tūc. q. ad uo
lones attinēt/ ēes aut malle laudato
ase/ dingnos indignosq; q̄ quēq;
eo die castigatū ēe/ q. bonuz; faustuz
felix. q̄ rei. p. ip̄is q; ēet/ omis eos li
beros ēe uiderēt/ adq; uacem/ cum cla
moz ingenti alacritate sublatus ēet/
ac nūc complexi. inter se gratulātes
q; nūc manus ad celū tollentes/ bona
omia. pz. gtuctuq; ip̄i precarentur/ tūc
gtuctus p̄nūsq; omēs iure libtatis eq̄
fecit/ quidū uenumez; nota strenui
uiri igiū militis notasse uolui/ nec ex
soluta iam fide publica/ ne uisa men
ēe utilis ingnauiq; pateat/ nōia eoz
qui certatae pungne memores/ sece
sionez; paulo ante fecerūt/ referri ad

ādme uibebo/ctatosq; ꝺ ungulos ui
re uitando adigam/tuisq; morb' cāet/
ñ alit' quam stantes. Cbū pōnemq;
quo ad stipēdia faciēt/captiuos ee hāc
mulctā ita equo aio feretis si tepu
tabitis nulla ignaiae notā leuiore
uos delingnāi potuisse/singuli ꝺ ū
colligendi uasa tedit/militesq; pa
ratos agentesq; plausuam ꝯ io
cum ita lubibundi bīuēt; tedere
ut ab ēplis celebremq; festumq; die
actis ñ etiae tēpli uidēt/bīuentu
ni ōes turba effusa ci ouiaq; ad pōtis
erissent/cōspecti milites gratulāi no
cae i hospitiū ac pata quiuia oīb' in
ppulo diū fuerūt/ad ea inuitabant/
gratiāq; orabant ut eplas pmitēt
militibus ꝯ gratius ita pmisit i pub
lico epularent. ōes aūt suas quisq; fo
res plāta ōia/pileati aut lana alba ue
latis. Capitibus uolēs epulati it'/alij
accubātes/alij stantes/qui simul' min
strabāt uescebantur q; ōnq; res nisi/
ut ꝺ simulacrū celebrati eius diei
gratius posīq; tomā tedit/pingi iube
ret/iere libratis q; pat' eius i auenti
no ex multa litia pecūa faciendā cu
rauit/celicauitq; Cūb ad bāuen
tum gerūtur/Anibal tepopulatus a
grū neapolitanuz/ad nolaz casb' mo
uet/q; ubi aduentare cognit sentit
pconsio. p'p'. cū eo exercitu q sup' se ssu
lam i castris erat/decito ire obuiam
hosti parat. Nec mora ūmicandi face
ret/Claudium nerone. cū robore equi
silentio noctis p aduersam uallē ab ho
ste pōtaz emittit/Circū uecrūq; die
occulte subsequi seqm iubet/ubi ad
go se obicet/ut ēore uiaz exiguitate
tpis neq; exequi nō potuerit/mceriz
est/absente eo cum pluz cōmissum
cet/supioz quiete/aut ubie. Romanā
erat/siq; equites nō assueue itre ratio
mano cōplete rei tūbata est/nō ulus
isequi cetētes. Macellus uincētibus
suis/fugnū repetit/credit/plus tū
uno. ñ. hostiuz ea die cesa traduntē/
tōnoz minus. ccc. Solis fere occa
sum. Nec die nocteq; nec equaz

fatigatis equis hostibusq; ne uno quide
hoste reducto ad eo grauit' è acōsule in
cepatus ut penitus stetisse dicēt/quo mi
nus accepta ad cānas tedēt hosti claues/
postero die mānus i aciem descendit
penus tacta/ cōfectōne uictus castris
se tenuit:

Tertō die silentō noctis ōmissa spe
nole potuisse rei nūq; pspere ten
tare tarentū ad etoriem spem pricto
nis pficiscitur/nec minore aio res to
mane domi quam milite gēbantur/
Censores uacuu ab oī lenitoz cura/
inopiaz erant/ad moles hostiuz regen
dos animos adiuuerant. Castigandi quo
que uitia que uelut uiuentis morbis
egri corporis ex se se gignunt/natā
bello erant/penuriaz eos etauer qui pe
cuneuse/dicebantur/princeps eoz. m.
Cethius metellus/qui questor tum for
te erat/iusso ex te in eo ceteriscq; eius
dem note rei causam dicē cum purgāi
nequissent/pnunciarunt uerba oratō
nemq; eos ad uersus. r. p. habuisse/mu
tatio deserende utilie cā fieret/sm. ees
eos citati minus callidi exsoluendi uim
ultimi interpres qui captiuoz erati
nere regis/clam missis/anibal' solutō
nem q; iurauerant pecuniaz ferebant
tum/his supioribus bis illis equi dempti
qui publicum equum habebant tribunt
que moti erant/omis tū ex senatu ih
aut equest ordine regendo cura se cen
soz tenuit/nosa oīa ex uetustoz tabulis
excessit/qui quadriennio ñ militas
sent/quibus ex uacatio iusta militie
ue morbus cā fuisset/ei sup' duo milia
assium in auctarios relata tribuq; cēs
moti/adiectumq; mceri censore notā
stes. c. ut ei cēs quos censores notas
sent pedibus in tereret/mittentiq;
ificiam ad canensis exercitus reliquias
cui militum grā nō pulsq; pullus ui
lia omis hostis cēt finitumq; stipendio
tuz tpr erat/cum censores obiopiam ete
ri se iam locatōnibus abstinerent/ed
ium sacrum tuendaz cui luiuiq; equo
rum plenoz ac similiuz hus reuocare
nere ad eos frequentes qui hostē hui
gnis adfluerant/oriariq; censores

ut oĩa p· in·agẽt· l cuentq; ac li pe
cũa· in etatio ẽẽt uciem nisi bello ⁊ fec
to pecũiaq; ab etario pcuturum ẽẽ· ꝺn
uenẽ ꝺ ũi dñi eoꝝ quos·ẽ·⁊ emptus
ad bñuentaꝫ manu emisat· accersito
que se atrium uĩs mĩsarus ẽẽ ꝺtrant
ut ptia f uoꝝ acciꝑent· cetũ ñ añ q;
bello comfacto accepturos ẽẽ· añ ꝑ· in
clinatio aiꝝ plebis ad subsinendũ
ioꝑiam etiꝝ fieret· pecũiẽ quoq; pu
pillares ꝓtenꝺe uduaꝝ cepte ⁊ fer
ri· numquaꝫ eas tutius sactusq; cepp
nere creꝺentibus qui referebant⁊q; i
publicaꝫ fidem· inde siquid emptũ pa
tumq; pupillis ac uduis foret· aque
sfore p scribebant· ⁊ manaũ ea ꝑuatoꝝ
lxmungutas· ecurbe etiam i cas ut
ñ eques ñ centuõ stipenꝺũ acciꝑent·
in cennariumq; uacantes uocarẽt
q; accepissent· q· fabius cõs ad casi
linum castra hẽbat· q; duo milia cãpa
noꝝ· ⁊ · cc · militũ· anibal' tenebat·
ꝑsidio ꝑrat· tutus metus· nullus
ab cũm magio acellano qui eo anno
medix tuticus erat· ſrutiaq; a plebe
p milcue armant· ut cas· ro mana in
uaret· itento ꝺsule ad casilinũ oppun
gnandũ· mich eoꝝ fabũ se fellit· ita
nolã ad collegam mittit· altõ exercitu
ꝺum casilinuꝫ oppugt· opus ẽẽ· qui
cãpais oppugnatur· ul' ipse relicto nole
ꝑsidio modico ueiret· ul' si eũ nola te
neret· a nec ꝺum secure res ab aniba
le ẽẽnt· ⁊ · gracũ ꝓcõs· abñuento ac
turum· ire nũtio mãcellus duobus
militũ milibus nole· inꝑsidio relictis·
cũ cetõ exercitu casilinuꝫ ueit· aduentu
q; eius campani iam mouentes se
se q;erunt· ⁊ ta a duobus ꝺsulib ca
silinuꝫ oppugnaĩ cepꝫ· ũ cũ multa su
cedentes temẽ meribus romanum mi
lites acciꝑent· uulnã neq; satis incep
tis sucederet· fabius obmittendum
re puam ac uire magis difficile ab
scedendumq; inde· ceuebat· cũ res ma
iores i starent· ⁊ mãcellus multi man
gius ducab sic non agrediendam ita se
mel agrestis nõ inimicteda ẽẽ· dice
ꝺo q; mangne fame mota iuuãq;
ptem fiẽnt· tenuit ne imonito icepto

abuẽ· uinee ũ oiaq; alia opima
ꝺinatõnũq; que gnã cum ad mouẽn
tur· cãpanaq· fabũ ozarẽt· ut abire
capuam tuto liceꝛt· paucis egressis·
mãcellus portam qua egꝛediebantur
occupauit· ceteraq; p muscue oĩa cta
põtam ꝑmo· ceũ inꝛuptõne fũa· ⁊ in
urbe cepta est fieri· ⁊ · fere ꝑmo eg·
sti cãpanoꝝ· cum ad fabiũ ⁊ fugisset·
ꝑsidio eius capuam puenerũt· ⁊ casi
linum inter colloquia cum ctatõnemq;
pterentiũ fidem· p occasionẽ captus est·
captiuaq; cãpanoꝝ· qui ue anibal' mi
situm erat· romã missi· atq; ibi i cãcẽ
i clusi sũt· ⁊ ppe anoꝝ turba p finitimos
ꝑlos i custodiaꝫ· ⁊ unsa· quibus dieb·
casilino re bñ gesta· necessitas est· gra
cus iuicamus aliquot colnites i ea re
gione ⁊ scriptas· cum ꝑsidio socios· i agro
lustrũ· ꝓbatum mulit· eos esse sile pala
tos hãno ad ortus· haud multo mincẽ
q; abñuento acciꝑat· redꝛit· ⁊ ostẽ cla
dem· atq; brutios ne gracus captum
ad sequerentur· concessit· ⁊ sules mar
cellus tento ũ uenãt· nolam tenuit·
fabius insãnuꝫ ad pplantos egros
recipiẽdasq; ãnos que tuebant ur
bes pressit· ⁊ Cauerimus sãnus gnũ· ꝺua
status· pusti latiq; agri· ꝑte pecuꝝ
hoiumq; acte· oppida uicapta· ⁊ pulcẽ·
telia· opsa· ũ· tanlile· ⁊ orbum neũ ex
lucanis· blanto· apulor· acte oppugñ
te· mlia hostiũ· i his urbibus· xv b·
capta aut ꝛsa· ⁊ recepta· p fuge· cc·
lxx· quos cũ romã uenit· ⁊ sul' ingus
i comitõ celi onis· ac te sato electi· lec·
a· q· fabio intꝛ paucos dies gesta· ⁊
cellu· agẽndis rebus nalitio· ad ũ
la nole tenuit· ⁊ aꝑ· ꝑ· fabio cũ ar
ea lucẽsiꝫ ea pronuncia emt· ac circa
oppidũ· p eos dies ui captam· statiuaq;
ad cãtoneas cõmuñ· ⁊ ũ ꝛe
alus locis ab romanis gerentiũ· ⁊ ta
rentiũ· pucẽrat· anibal· cũ matia oĩa
quãcunq; tenuit· claue· ultauentino
tenũ· agro· ꝑacatum· incedere agñ
cepit· nich· i· uolatũ· neq; usq; iam
uicetellũ· ẽ· ayebat· q; ñ· in· mole tra
militum· aut ducis· nili· ad· ⁊ aliarum·
terrentinoꝝ· aios· fieri· ⁊ Ceteꝝ cum

Fabius

ꝑr nī quis accessiss/nullo ad ꝯspectū
ꝑmu agminis tirebat motu ferox ta
stra ab urbe terme passus mille locat
tarenti truuo ānī q̄ hannibal ad me
nia accessit ·a· m· uaho ·p· ꝑr· qu
classi abrumpi uisum ꝑrat missus is
ꝑcie ꝯscripta uuuētute uispoli sq; ad
cēs potius æquq; muros q̄ res poscula
bat statōm sū die ac nocte plumā in
tērus nr lostib nr dubus locus loci
quicquid ꝑbuit ad tēptand/que die
bus aliquot fruss ibi absūptus han
bal cum eoz nemo qui ad lacū auez
ne adissent aut ipī uenīt aut nūcia
um lictās ue mittēt uānā pumi
sa teme secutus cemens cathēa ūn
mouit/ nī quoq; itaq; agro turēti
no q̄ quaz simulata lenitas ī oui
ꝑfuerat cū spe laxe frūc· re fore haut
absistens salpīaz ut uenit frumēti
exiguus meta ponit atq; exudenti ià
mestia estas exacta erat ·q· uberius
placebat· locus comportabat ꝑ uatī
uue numide mauriq; ꝑ talenti nuz
agrū ꝑ primoscp apulie saltus uimi
nī unde cetē pre haut multū equo
ꝝ ges marīe abacti· equitibus· ad·
quatuor milia tonādaz eqtū ꝑmisa
tōam cū belli neqq; otep nendo ilici
liam ouret/ moriq; tyrannus uiceg
magis impigros tecum syracusanq;
quā cēz aut alios mutuis· ūi· mācel
lo alti consulu/ eam pugnā recer
nūt· ¶ cēm ieroni cetē ꝑ timi
tuā tū ilenotinis ap milites fuat/
uacterratūq; fecit/ patentāq; regi
sanguine ouuntoz ēe ex libtate
restitute uulgo auditu nom crebro
usurpatus spes sui expellā regia la
gitōnis multi/ atq; fugēde ꝑtioz ab
ducabus ī relata tyrannu fera sceleā
fecioresq; libidinis/ adeo mutarīe
nos ut is epulū tacere corpus pau
lo ante restituti regis patēntur
¶ Cum cēi ex omnibus ad exactū obti
nēdū remansissent thrasibulus· ī so
lis regius equis q̄to maxio cursu ꝑ
tegit ut unguibus oīm regios oppri
mēt/ simulas ostendūt· ¶ Ceteri pre
uenerat ī fuma solus q̄ nich intali

bus reb est celsus si nūctius ī ex re
gis suus/ itaq; andronicolus ī ui
lam ī ācem et alia que poterant que
que ꝑtīnt opportuna etatī ꝑsidus fi
marat/ exāpilo threicol ac solis post
solis ortus/ iā obscura luce inuecti/
cū ocuentaz regiaz uestē/ atq; insignē
capitis ostentarēt/ tū subito ꝑtaz si
mul ad libtatez/ simul ad āma uocātes/
ī arma ouēre iubēt/ mīcitur ꝑ
inuentibus/ stat pauo ex tectis fugitiuoq;
que ꝑspectāt ī quid rei sit rogitant/
oīa luminibus cōlucēt strepitusq;
uāo ꝯplentur/ āmati locus patentib
q̄ grātur/ ī ceteres exolumpi iouis tē
plo/ spolia grillon· hyllino q̄ tonā va
ta hyeronis· ·a· ꝑr· filia· q̄ alexo certa
unt ꝑantes iouem ut uoles ꝑpitius
ꝑ erat/ sua arma/ ꝑ patria/ ꝑ ceteris relubus
plibtate/ sese· āmantibus/ hec quoq;
milites tū/ statōibus ꝑ ꝑ naues regioni
urbis/ dispositis/ ad ungitur/ ī insula
unt/ cetā/ andronicolus/ ꝑsidius fir
mat· oīa publica/ loca/ sacraq; q̄ munito sep
tus/ atq; arte inaccessum emunitus/ ca
pitur animētute/ q̄ ꝑsidio ei loci ad tri
buta erat/ mictūtq; nūctios ī hannibi
na hostia/ firmāturiq; ī senatus ꝑtate
ēe/ luce ꝑma· ꝑ ꝑsidis ois āmatus ī ermisq;
ī hastatorum/ ad curiaz ouēit/ ibi ꝑ con
cione atq; inde sita loco ēat ex ꝑma
pibus unus nōe phyluenus/ contio
nem ī libam et modestiam hūit/ ī ber
nitus ī clingī atq; ī uies ex ꝑtos
ad ūlus notiz malū ī stitutos ēe/ uis
cerora cauī/ quae ī ꝑtet clades/ audi
sse magī a patribus syracusanos q̄
ꝑos uicisse/ āma q̄ impigē cepisse/ et
laudāē/ magī laudatum/ si nō utam
ī ultia nātate quoacti ī presenti le
gatos ad andronicū/ nutri placē/ qui
uenīrent ī portāe lenguis ac ꝑsi
si potēs ī sule pateant rēat ꝑ sibi
si tutelam alienu regnu suū regn
nuz uelit facē cūctis se cēsere/ mi
actus ab andronicolo quaz ab ī ero
nimo repetī libtatez/ ab hac otōne le
guti missi ī senatū hī mox ceptus ē/
q̄ sic regnāte ieronē/ manēat publi
cam cōsilium· ita post mōtez eius

Oro phileret sicut
cupit

ñi eam dez diem nulla re re nz · Quam
ti neq; consulti fuerit sut uentuz ad
andronicon ez stipin quidem moue
bat · 7 cauuz osensus · 7 Ti dhe ceu
pate urbis partes tñ pars insule ne
luy munitissima posita atq; alienata
a se/euocatuz eñ alegatis damatta
uy · filia regis/ insata ad huc regis
ais ac muliebri spu/ admonet sre
u spate dyonisij tyranni uetis/ q
pcubus fctum/ non insicentez eq
no relinquẽ tyrannidez uicit rele/
facile/ cẽ monito quo quis uelit
cere possone · magne fortune
face · 7 pare/ eam difficile atq; ardu
um ee/ paululuz sumẽt ad osiliu
vñ legatis/ eo utẽtur ad ãcessen
dos ex lenotinis milites/ qbus si
pecuniaz regia pollicatus eet/ oia
inpotate/ eius futura/ hec mulie
bria consilia/ andronicolus neq;
tota asyantus ẽ nz extimplo ac
epit/ tutorem ad opes affectam
das tutus eet/ nam si impsentia
tpis cessisz/ taz legatos tenuicia
re misit/ futurum se isenatus ac
ip potate · pstero die luce pa pate
factis insule portis i foz anchaui ri
ne ueit/ i iarum portie/ ex q pmde
ptolimeus cognatus erat/ a scendo
ozonẽq; eam ozsus ẽ q primuz cic
tatonis ueiam sue petiuit/ se eim
ymisse clausas portas no sepantez
suas res a publicis sz strictis simi
glauis timẽtez quis finis cedib
ee futurus · ytruz q satis lib tatis
foret/ extenti nece tyranni eet/ an
quiciq; aut ymqtate/ aut affini
tate a li quis ministerio regiam
ostrinsent/ alienc animi tei criticia
tentur/ postq; animaduertit/ eos q sibe
misent/ patriam suasse · 7 libertati
uelle/ atq; cosili immedus in subi-
tasse quiq; · 7 corpus suum · 7 cetera
ofa que sue fidei tutele q; ecent/ qm
eu qui mandatz suus fuit ab si
plicz/ patrie retinuere conuersus
re nte ad interfectores tyranni ac
noie appllans · Trotwtum ac so sii
ficauus ingo meotubile feastis sz

in Creonte i chiata ũ gla no vñ pe
ficã est periculiq; ingens manz ni
si ducent xoxdie consiliis ne li
beri effemt tes p hanc oionem
claues portaruz pcuiemq; regie
añ pedes eoz posuit/ atq; illo quidez
die · 7 simulli ex cõtione/ leti arcu fu
na omia vñ simpli cauerit/ ai qñ
gibus de libeis/ postñ die comitia
pretoz candis hita/ creatus ipmis
andronicolous cti parte ex man
gna interfectores tyranni vnos q
absentes sopatrũ ac dionem esi fe
cerunt/ qui auditis hiusq; 6 y mali
sis acta erant/ pcuiaz regiam q in
leotinis erat tyrannidis tenectam
q stodiby ad id ipm catis tduxerunt/
7 ea q insula erat attavina trauer
ta est/ muriq; ea pars q acetera
urbe nimis firmo munimto inter
sepiebat insulam/ cosensu · diu rep
leta ẽ secute · 7 cte tes hanc incli
tionem aioz ad libtatem/ y pres atz
epiates/ audita morte tyranni q
y pres · 7 nucio interfecto celare nolu
erat/ dixtia militib q id tutissimuz
erpsentib uidebat sy racusas tedere
ubiene suspecti obstarentur tãq
nouadi tes aliq; occasionez quentes/
ptores pmii te tñ pos senatuz adiit/
ab annibale se missos pclicant/ ad id
nimii tãq; amicuz ac socii/ puisse in
pio eius/ cuius ipator suus/ noluit ue
lle ad annibalez tedire · Ceteruz ciuez
tutu ñ sit uagantib passim ptoti si
cilian romanis armis petere ut pre
sidiu tet aliqd/ quo lacios i ytaliam
pducat/ gtam magna eos parua
opa ap annibalez multitudo facile tes
mptata/ habere ẽ duces regios tum
pios militie/ tñ egetes eo stez atq;
audaces capiebant sz q uolebant/
niiq; maturato opus erat/ nanter
erpiebat · Interim iuuenes mili
tares · 7 ad sueti militib nec ap eos
ipos nec ap tirsigus/ quoz maria
pars ex naualibus socius romanoz e
rat nec 7 ap ui tin plebis vices ẽmia
serebat isenatum optimatesq; ut
moliri cla eos atq; struẽ ut sy racu

se p sp̃m rec̃iliate societatis i victõne
romanor sint d̃ infactio ac pmiq; auc
tores federis renouati vñent hus
andiẽdis cetenq; oportuna mlti
tudo maior indies syracusas oflueb
at nec leopidici solum sed nouãtar
rer sz andronacloro etiã p̃rebat q fess
tantẽ uoiũ nociuis mouẽtis illũ ne
ẽ tp̃e accipãdi res dum tũbata oia no
ua atq; i cognita libtati ẽent dũ regis
stipendus passus obsũsaret miles dũ
ab ambale duces missi ad sueti mul
tib; unuae possent icepta cum themi
sto cui gelonis filia nupta erat rez
o sociatam paucos post dies aristom
cuida tyreo auctoi cui q alta ãchana
cõmictẽ assuenãt i acute apit huic
q gen̄ et fortuna honesta erãt ãrsq;
mch̃ tale ap̃ grecos putoi ẽ eã re for
mabat taq; sitez potiorez tatus quã
patẽ rebat indicium ad p̃tores re
ferte q ubi tem aut uana ẽ ceteris
indicijs o nuerũt o sultis semoib; et
auctoitatem eor p̃lio ad fores pi
to i gressos curiaz re mustuz atq; an
dronacloz interfecerũt q cũ tumult
ab re ispez atriorz cam mali mg̃tam
tibus ortus ẽet · Silentõ tantez fec
indicẽ i curiam intrxluxerũt · Qui cuz
oia ordine edocuissz q p̃ncipũ o iuta
tõnis fem ab armonie gelois filia
nuptus qb̃ themisto uncta ẽet affro
tum v spanorq; auxiliares i structos
ad cetez p̃tor p̃cipuq; alior bonaq;
eor p̃re futum interfectoibus p nue
tiatum iam mercen naiõr manũ al
sueta ip̃i andronacloi p̃ta fuisse
ad i sulaz rursus occupãdaz singla re
uere q; p quosq; agẽtur totãq; uis
ãmos q; i structum o iuratõnez ante
oculos p̃sit q senatui quitẽ tã uere
cũ quaz seõnumus uerebantur añ
curiaz uarie atq; i cete rez multitudi
nis clamor erat sq; ferebat inuitantez
inestibulo cũe corpa cõiurator eo
metu cõpellerunt ut gilẽtes i tegr
tam plebem i contõne sequẽtur Io
patrõ mandatuz ab senatu q ab col
legis ut ũba faceret his tamq; reos
agebat añ actu uita orbis q caimq; p̃t

seõnus mõtez sceleste atq; ipia fili ẽent
andronacloz ac themistum agnut fec
sse Quod eiz sua sponte fecisse seõnum
um puez ac uix dum bulescentem
facẽ potuisse tutorez ac magistatus
ei sub aliena iuuenia regẽ sse taz aut
añ seõnumũ aut certe cum seõnumo
pue eos rebuisse aut illos d̃bitos iã
morti destinatos q alia noua scelã
post mõtez tyrãni molitos palaz pd
ai clausis andronacloz̃ i sule p̃tis
sanctitate regia cũit q que priuator te
nuerat p uno possedrit p̃bitus d̃ ũ
alteris qui insidias erãt citrisep suis
ab uniuersa ciuitate q ãchadinã te
nuit nec q̃q palã atq; apte petitũ
regnũ clam q uolo affectaẽ conat
sit q bñficio q̃z atq; honore potue
rit unica Cum int liberatorez patẽ
siluiator ip̃e libtatis cãtus ẽet p̃tor
sz aios eius regios regias ouges fe
cisse alti geronis filias nuptũ sub
hãc uez exoibus ptibus otõnis cla
mor oritur nullaz earz ullẽ telẽ nec
q̃q̃ sẽ ẽe tyrãnor sturpis n nã inul
titudis ẽ aut p̃ut humilẽ aut ondat
supbe libtatez q̃z media ẽ nec cupere
modice nec hẽe sciunt · Et nõ feme
celiunt uez i oulgẽtes missq; am
bos atq; itẽpantes p̃ueri hoz aios
ad sanguinem q Ceres irritent sic
extimplo cũ p̃tores reprutõnez p mul
gauerũt acceptaq; penẽ p̃ulsq; p mul
gata res ẽet ut omĩ regia sturpe
mcficẽt missiq; ap̃ toribus remanu
tam seronis q armoiam gelonis
filiam ouges andronacloz q themi
sti interficerent · Hieronia erat filia
seronis uxor Hosippi · Qui legat ab eõ
numo ad regez themistocleus missus uo
lũtariũz o sciuãt exilium · Et cũ ad se q
uenire p̃sisz i sacrum ad penates o fil
git cũ duab filiabus ũginibus re so
lutis cubus missabiliq; alio habitu q ad
ea ad uenit p̃es hẽ p medium seronis
p̃tis gelonisq; fres ne se inoriaz inuidia
seronum o flagrante si sellis mẽtẽ ·
Hich se ex regno illius p̃ter exilium uti
hẽ nec fortunaz suam cantez uno seõ
numo fuisse q̃ sororis nz interfecto eo cũz

Pulcra ymago Abdi
hieronime uxoris Hos
sippi filie seronis

eantes ee qd si a uxorono o filia pces
sent illa cum uno fuerit reng tuna si
bi cum ceteris fuerint siquis solipp nu
tiet iter eunt eo numu ac libertatis spa
cias qd ubiu ee quin ertiplo cosen
surus naues sit atq ipatam redituri
quitu spes horu fallit ut liberati patria
coniugem et ac liberos duita uni
cate qd obstantes libtati aut legibus
qd ase aliq piculu a sola ac ppe uxoua
et puellis morbitatez teredentibus ee
at ei piculi quem mch abse time iui
sam tii stupez regia ee ablegarent
pul ab fyracusiis fycaliaq et aspitam
aletantia sulent ad utri uxore ad
pcem filias ad illis auibus ai sqi ea se
ne tep teneret ferrum quosdam exp
rientes arcebat tu omissis pse prib
puellis ut stulti peterent orare instituit
aq etate et hostes muti abstinent ne
tyranos ulasse quo que odissent sce
lera impiu i mutarentur ut ab stituc
tam a penetralibus uigulant iungi
nes dirute relpsas mattis et uore in
petu facuit qz alienata mente simul
luctu metuq ueluo capte furore cam
sui se execratio puenerit uo ut si ef
fugiu patuiss impublicu ipleture
urbem tumultu fuint tu quaq aut
maugno eclui spatio int medios tot
amatos aliquot integro o pre eua
serunt tenentibus qz cum tot ac uali
re tu eluctantes mani eent sese erpu
erunt. Tantem nullis obstante ci
via replessent sanguine et amines
conuerit ecclemq ose mutabilez ca
sus facit qd paulo post nutus uei
te mutatos repete ad mias aies ne i
terficentur. Ita re inter ea mia orta q
atro festinatu ad supplicia mz locus
penitendi aut regius abitus reluctus
eet sitas fremes multitudo et ilocai an
utancdou et henuste nas amiv. pri
fuerit comitia poscere q. neq quam
er sima ptor eent futura statutus
e comitus dies quo nec oppnatibus
obus unas exultima tuba epiceres
noiaut tu in alius ypter crebriores
tem lre uaces. et cum duo dubio alle
sit multitudinis ee. et erat obsita otio
ne pplari cu si militari quaq turba ma
gna erpte et p fugis qui omia noua
te cupiebant p murros ptores villum
ulare primo et tultu romanas rem ee postea
mutati consensu et sedition nec metuen
tes pnutiant eos ptores nec illi primo
dati statim nuare quid uellent q
qui egre ferebat et te motuis viex
x. legatos isse ad appium claudium
et i petrati senilios qui reuerete anti
quo renouando agerent missos ad
murgantiam tu classem naumq. c.
tranus hebat q euaterent motus er
cebus tyranno ortis fyracusiis
quo ne eos ageret noua atq i solita
libtas opiens p eostem dies cu ad
macellum uicentem i sicilia legati
fyracusani milli ab appio eet audi
tis oditionibus pacis. o macellus p
sse rem queire tutus et pe legatos fy
racusiis qui coram cum ptoribus te re
nouando facie agent milit et neq qua
ibi eatem quies ac tranquillitas eat
pstq punicam classez acceisse pa
chynum allatum est tempto timore
ypotes et piates ne apud mercen
narios milites ne ap trans fugas p
di romano fyracusas criminabant
at uero appius naues ad hostium
portus qd alie ptes hostibus annis ac
cet et institone hre cepit ingens i
spes cmibus uanis accessit fores
ac primo et tumultuose cucurrerat mil
titum ad phibendos si interim egre
derentur sub hac turbatione rex in
contione uocari placuit ubi cum alio
alio tenent nec prul seditone rex
eet appius nites p incipiu unus oro
nez salutatez ut in tali tpe nul ut
spem salutis nec pnitiez prioiez uq
cuitati ulli fuisse sicut uno alio
os ul ad romanos ul ad cartaginen
ses inclinent nullius cuitatis sta
tum fortunatiorez gratiorez fore si
al alio that res non int penos ro
manos q bellum atrocius fore qua
inter ipos fyracusanos cum inter eos
dem muros pars unaq suos erat

sua ãma suos hostium sit duces. Itaq; ut item cẽt sentiant suã ma uiagẽ ẽe utra sanctas sit utiliorẽ longe mu norem ad eo nos mouẽt o sultatio nem ẽe si tm uetonis potius quam eõnumi auctõitatẽ sequendam i satis legendis ul'quinq; ginta an nis feliciter exptam amicitiaz nc. i gnite quondam infirmitez p ferẽ dam ẽe & monenti aliqui ad o silium qđ carthaginensibus ita par ne grã possit ut non utiq; ip sentia le thuz cũ eis geratur cũ tõanis erti plo aut pacem aut bellũ h̃uoz Q uo minus cupiditatis ac studiu sa est oõo bẽ plus eo auctõitatis h̃nt ad rectum ẽ p̃ tozũ ac delec tis senatoribus tuz mutuare & o silium utili. duces ordinũ p̃fectiq; auxilior simil' o silẽ cũ ipe actures ẽet medius ẽt amibus postremoq; belli cũ romanis gerendi tõ. nulla agebat pacem. Dei placuit mittiq; ad eos legatos ad tem o firman dam dies aut ita multi intere ssiunt cũ ex lenotinis legati p si uum finibus suis oãtes uene runt legatio p opportuna uisa ut mltitudinez inongnituz ac tum ultro iam cyonãdam ducẽsq; ei ab legantes ppẽtes p̃ tor ducere eos transfugas ussius secuti mlti ex mercenariis auxilius qua tuor milia armator effecerũt et mittentibus & missis ea leta ex pditio fuit nã nullis q̃ iam uin cipiebãt nouãdi tes occasio data est & p̃ sentinaz quãdaz urb̃ ti ex haustam letabantur Ceter letabantur leu auerũt modo in presentia uelut corp̃ egrui quo mor ingrauore morbo tractetur ppẽtes ei finitima p̃ uinae roma ne p̃nus furtiuus. Ex cãsioibus uastare cepit tem cum adtueu dos socios agros missus ab appio presidiuz ẽet oĩbus copis im petum i oppositas stationez cum cete mltor fecitq; cum ẽet nuntiata

Ad eello legatos extemplo syracu sas misit q pacis sibi tẽptam ẽe dicẽt nec belli de futuro uniq; cũ ũ ppẽtes atq; epicides ũ ab simici sis nisi si tota pul sicilia allegarent epicides ne aut ceus criminis ab sentio frus p̃sens eẽt aut de ẽet p pte sua conatanto bello p frus & ipe in leõtino sq; satis eos aduersus o ctatos ẽne bat uertẽ & ab syracusiis cep̃. Nam ita eos pacem pepigisse cu romanis ut quamq; ip̃ sub regibus fuissent & sine dictõnis ẽent nec iaz lib̃tatis contentos ee nisi & retinget ac dicentur Renũtiandi ig. eis ẽe leontinos quacq; equo animo ferre sibi ẽe ul'qđ insolo ũbis sine ceremonis ceatẽ ul'q; ibi p̃mum clamatur ad libertatem electisq; regibus dua ab syracusiis concursum itaq; aut crimendi ad defectionẽ ẽe aut legẽ cã fedens nõ accipiendaz facile ml' tudinis p̃sua sua legatisq; syracu sanoz & decem statiõ tõane quẽnta bus & ppẽtem atq; epicidez abire sua castris seu quo alio mallent uniuersos seu quo alio mallent uniuersos & alia ceteret cunctis benigne Responsu ẽ nec manu asse se se & syra cusanis ut pacẽ p̃ se cũ tõanis face rent ut tem cum alienis fedẽribus sibi ad romanos syracusani retulerunt ab nuẽtes leõtinos i sua p̃tate ẽe taz de integro secũ fecisse bellum ro manos cũ hostibus gesturos nec se se defuturos ea bello ita ut impũne reducti sine cursus tõnus ẽet sic par & quietus mãcellus cũ omni exercitu p̃fectus in leõtinos. Appio quoq; acto ut altã parte aggrederẽtur tanto acriore multitudo ẽ ulus ab imi ortõnes pacis inter ẽe statõnis ut ip̃ impetu ubem expugnarent. ppetu tes atq; epicides postq; capi muros leõtinos retinguiq; posse uicẽ m atez se se ci paucas reccpe. Sub clamore hostes sup fugiunt Syracusanus octo milium armatoz agmine p̃ cãs romano ad nulam fluui nunti' atũt Captam urbem ẽe ceteru-

163

murta falçi ueris ferens/ecclē p̄mis
ciam militū atq; oppidanor̄ fr̄az q̄q;
pulēm abiit/ sup̄ ē inuecta urbē/ tōna
lacupleti ū tonata/ ad nūciū tam atro
cē/ obstitit ā gn̄ritatis q; oīb⁹ duces
erant aūt solis ac uuominus/ quo
agēt· oīsultabāt· errons ispēm/ aut ua
naz nouatō p̄ueāt· Veritati ac lecū
prulli fūssingere aduo milia/ uiz/ cete
rūz leōtinor̄ militūq; alior̄/ nemo
post captaz urbez/ uiolatus fuat/ sua
q̄e oia eis ñ q̄ue p̄mus tumult⁹ cap
te urbis assumpsat/ tesq̄uebantur
nec ut lenotinos uent̄ p̄uitos ad ce
tem cōmilitones q̄uentes/ perpelli p
tuere/ ne ut eccl̄em/ ad ēlorez nūcti
um ūlspectarent/ ū ad te fectōnem
ī clinatos aios cēneret̄ p̄tores si eiz
motum haut duitūnz fore/ Q; ui
ces aūtie sublati ēent/ etatiz uuait
me gratiz/ ip̄i cum paucis eq̄tibus lē
te sūm p̄ficiscuntur/ sp̄e territis oīb⁹/
y p̄clitōnem urbis p̄tinute/ q; ubi
tristia eis fiunt ī cēptum/ ui agendō
tuti/ postēō uie megaris cāl⁹ ammo
uent/ ut rebellium oīb⁹ copijs oppug
narent/ y p̄rēres· Et epicides ū tam
tutū p̄uma sp̄e q; unuz sp̄e undique
ab scīsa/ cōlilinz ēe tuti/ ut se militib⁹
y mittēnt· 7 ad sinetis manḡ erpte
sibi/ 7 tū· fama cēdis cūmilitonum
accensis obuiā agminī p̄cluīt/ p̄ma
fronte sinḡ re· cetēliuīm erat/ q; ap
leōnumz meruerāt/ sub eis· 7 anibal'
būficiū lēbant/ capti· 7 ad transfugā
nū int' romanor̄ auxilia dimissiq;/
quos ū· 7 singulis āmator̄ bituq; Cō
gnouē· y p̄rēres atq; epicides/ tam
os olee ac uelamēta alia supplicium
pōgentes/ orare/ ut recipent se se re
ceptos tutarent̄ ne p̄terent fyracusa
nis/ a quibus mox ipi trucidandi p̄
decēnt̄/ eiz nō cōclamāt/ bonū ut aīmz
hēnt/ cēlecū ill' fortunā subituros
aut' si collegium sinḡ· obstiterant tene
batq; agm̄ nec duīn que more cū fo
ret̄ p̄uenāt/ aduces p̄stq; y p̄rēs et
epicides/ p̄ualit rumor/ fremitusq; toto
agmine/ erat/ aud dubie ad p̄bandi
um aduentū eor̄ ex timplo p̄tores

c
n

aultatis q; ad p̄ma singḡ p̄tererunt
qui mos/ ille q̄ licentia cretensiuz ēet/
regitantes· Collega terendo cū/ uste in
uisliq; p̄tor̄ miscendi eos agminī suo
op̄rendi· nīciq; caten⁹ uisl⁹ ūt y pecta
rez/ ad quā uacez tant⁹ ex timplo p̄mū
ac teatensibus clamor ē ortus· de inte
erept⁹ ab alijs/ ut facile sinult̄ tenent
apparet̄ eis timōiz ēe sollicati ī certiq;
rez sinar megar⁹ ūū p̄fecti erāt/ ter⁹
singḡ ulter̄ nūntiosq; d̄ statu p̄senti syra
cusas mittūt· Erantem quoq; y p̄rēs
adoit/ inclinatis ad ēm suspitōnez am
mis· 7 Cretēsiuz quibus oz/ ad ytinere
ui licendi missis/ uelut⁹ interceptas lic
teras· q; ip̄e compsiuerat/ recitat/ p̄to
res syracusanam mācello p̄m salutē ut
ad solet/ sc̄ptū erat/ recte/ eum atq; or
dine fecisse/ q; lenotinis nulli p̄ca sis
si oīum ūcennator̄ militū/ eandem
ēe cām/ nec unq; syracusas quietum
onec quicq; ex tor̄ auxilior̄/ aut in
urbe aut ī exercitu suo/ ēet· Itaq; daret
opam ut eos qui ēlinis p̄tonibus Cast⁹
ad megarim hēnt/ ī suaz p̄tatez redi
gēt· ac supplicio eor̄ liberaret· tantem
syracusas/ si cum recitata ēent/ cū tan
to clamore ad ām̄a discūsum ē/ ut pre
tores int' tumultuz pauor/ ab equi
tarūt syracusas· 7 ne fuga q̄dez equo
rū secutō op̄ssa est/ ip̄etusq; in syracu
sanos milites fiebant/ nec ab ullo tē
patū foret/ Epicides atq; y p̄rēres ire
multitudis obuiaz ilent/ nō ām̄a aut
hūano ofilio si ne spem reditus p̄cre
rent sibi· 7 cū ip̄os simil' milites feros
hēnt simil' obsides· Et cū congnatos quo
que eor̄ atq; amicos tanto meīto pu
nū trū pinguore sibi conciliarent/
erpturi quā una aū lex aura mobile
uulgus ēet/ militē nacti exeo nūō qui
lenotinis cū selli erant/ sub ornant/
ut syracusas· p̄ferent nūctiuz q̄uen
tem ersq; ad mulās fulco ūnitata
erant/ auctōēmq; se relibendo· ac ut
uelut⁹ uisaq; dubia erant/ nūandō/
citatēt⁹ uis ciuium huic· non apud
uulgum ūfides· tant si senatūs quo
que ut· i cauaz uttoduct⁹ monuit haud
Vani quidam loies palam ferre/ p bū

A·mīa

ar qb⁹
tpt 7

re tectā ileōtinus ēe audāciaz ⁊ cruelitatez tōanor eamdez si nō fecissent syracusas aut fecioru ⁊ quo manus i auaritie ꝑmuū cēt trānos fuisse ⁊ tz clauo ensas cūctis portas ⁊ custodiendaz urbez cēnsere ⁊ ñ ab hystem ois temē ñ eo stem ois ad militarē gen̄ oñem ptemqz mangnz plebis inuisum ēe nom̄ romanū ꝓtores optimatiumqz pauci quāq; iflati nano nutio erant cū ad ꝓpus ꝓsentiaz malitz cautores ēe ⁊ iam ad exhapiluz erāt ypātes atq; opātes ꝯ ēbant q; Collo quia ꝑ propinquos ꝑ lāūz qui ieꝛci tu erant ut portas aperient simēntqz cēm patiaz tefendi ab impetu tōanor iam inuis forib; exapili aptis cepte rant recipi cū ꝓtores intercenerāt ⁊ ꝓmo impio munusqz tenū auctōitate tetinent postremo ut oīa uana erāt obliti maiestatis ꝑibus agebāt ne ꝓrent patiaz tyrannis an satellitibus. Et cū corruptōnibus exactus sz simile ad eo oīum animes ēritate multitudinis erant quo nec nuno re itus iq; forus parte effringebant effractis q; obus tuto iexhapilo sg men receptū ē ꝓtores i acādinaz cuz iuuentute ꝑlāūz ofugiūt mcenma ni milites ꝑfugeq; ⁊ quicqd regionz militum ꝑ insulis erat agrū ꝑstruz augent ita acrioiam quicq ꝓmo impetu capiē ꝓtoresq; ñ qui inter tumultum effugerāt omis nauficiuntur nouis cedibus finez fecit postō die fuit ad pilleuz uocati ⁊ cāte unctī emissi cōsulaq; ꝑ ois militiuw hyspāē adquie epātez cānt ꝓtores syracuse q; cum breue tpꝰ libertatis affulsisset iniantiquaz ꝑ iuuentez recuperāt. Ꝑ nuctiata cum essent romanis exleōtinis motus sunt ex templo classē ad syracusas ab appio legati ꝑ pretium missi forte iquinqz remigrāt ꝓ missa q̄ntremis cum intrassz fauces portus capiunt legati egre effugerunt ⁊ ad q̄n mō pacis sz ne belli qdem ira relicta erat tū romanꝰ exercitus ad olimpiaz iouis xx tēpluz ē mille. ⁊ xx. passibus ab urbe. castra posuit in quaz legatos ꝓ miati placuit qb; ne irirent ⁊ liberꝰ ēt pretam ypātes atqz epātes obuiaz eū sinus prebūt romanis oratorib; bellum se syracusanis se opez auxiliumqz effecturū ait ⁊ hys qui ex media cede elapsi ꝑ fugerint ad se ⁊ eis q metu oppressi fecissez ñ exilio solutz sz iam morte ꝑ nutitez patiant nec cetem ne fundaz sceloz inultam romanos passurōs itaqz si eis qui ad se confugerunt tutus i patriaz reditꝰ pateret ceteris auctores fecturos ⁊ libertatis legesqz syracusanis restituturos. Nichil ⁊ armis opus ⁊ si ea ñ fiant q̄ cūctaz imoza sit bello ꝑsecuturos

Ea cū epātes siqua ad se mandata hīent responsum eis aut se datuōs fuisse cū ieoz ad quos uenīnt manuros syracusana cēt cū reuertertur si bello lacessissent ipa re intellectu ros ne q̄quam item ēe syracusas ac lenotinos oppugnare ita legatis relictis portas clausit ⁊ nre terra maqz simul cepta oppugnāti syracusa terra exapilo mari abactavina cuius muruꝰ fluctu abluitur ⁊ q̄ sic lenotinos tuere ac ꝓmo impetu cepant nō uisurebant uastā dis ⁊ rectum q; spatio urbem pte aliq̄ se iuasuros cēm apparatuz oppugnatoruz urbiuz multos ad mouerunt ⁊ hūilz tanto impetu cepta res fortunaz nisi unꝰ homo syracusius ea tempestate fuisset. Archimedes is erat unicus spectator celi ficerūqz mirabilioz tū inuentor ac machinator bellicoz tormēntoz opm q; quibus hostes igenti mole agerent ipe ꝑpleui monūto iudificaretur multos ꝑ meq̄s ducē colles pleruqz alia ⁊ difficilia aditu sub missa q̄daz ⁊ q̄z planis uallib; aduri possent cuicq; aptum uisū ē loco. ita grue omi tormētoz istruit. Actuone mirum q ut añ trā est mari allud ex quinqz remibus mōcellus oppugnabat ex cetis nauibus sagittarij funditores que ⁊ uelites ⁊ quoz telū ad remigtem ⁊ habile inpitus est. uix q̄q fine uulnere obsistere inmuo patiebant. Hy qui assuetum missilibus opus ē ꝑuul

Archimedes

muro tenebāt naues iūcte alie bine
ad quīq; temes dēmptis intīōibus
remis ut latus lateri applicaretur
cum extīore ozvine remoz uelut
naues aggrēdūtur turres contabula
te machinamēta q; alia quatiendis
murīs portabant ad ūlius huc nauā
lem appatum archimedes uafīe mā
gnitudinis torīta immuris vispsti
it meas q; prul erāt naues saxa in
genti pondēre emictebat pores le
nioribus exp mag; cbris petebat te
lis postremo ut sui tutiē intra cti
tela in hostem ingērent murū ab
uno ad summū crebris cubitalibus
fere cuneis apuit p que cuna pars
sagittis ps scorpionibus machis
ex occulto petebant hostes que ipius
quevam subbibāt naues quo in
teōres ictibus torquētoz ēent me
as tollento esup murū emuētez
ferrea manū furme cathene ligata
cum immecta pte ēet grauiq; libr
tanto plumbi retellet ad solum sus
pensa pra naues ipuppim statuebat
te in remissa subito uelut ex muro
cadentez naues cum ingenti trepi
datōne nautaz ita unde affligeb
ant ut q; si recepta tenerēt aliquan
tum atque acciret ita maritima op
pugnatio è eiecta omis ubi cum oia
ēent ad usa cām ut totis uīibus te
ra agitarent fz ea quoq; pars eccles
omi apatu tormentoz instructa
erant ferrens ipensis curaq; p mul
tos ānos archimedēs unica arte
nā q; adminabat loca q; saxum cui
pita muri fundamēta sī mangna
pte ita pcluue ebant ut ūsolum missa
torīta fz q; que pondē suo puoluta
ēent grauem in hostem inferēnt ea
dem ca ad sub eminuz declinuz ad
tum instabilemq; ig illum pbebat
ita ostilio hito quo omis conatus
ludibrio ēet absistē opungōne
atq; ob sidendo tm arcē tra manq;
comeatibus hostem placuit sterti
mq. ōcellus cum tertia fere pte
exercitus ad recipiendas ūbes p fect
que imotu terrū ad cātagulenses

defecerūt pelore atq; hero hostili decedenti
bus ipis recepit megarā ui captaq;
diruit ac diruptā ad reliquoz ac
marie syracusanoz terroz pcez
fere tpe 7 p milco qui ad pacatū pro
mūtorum classem duū tenuāt ad le
ucleaz quā uocant minoam q; quīq;
q. xx. milia peditum. trīa equitū
xv. elefantes. expsiunt nequaq;
cū tantis copiis ām tenuerat ad pa
chynū classē q; postq; ab pcte ora
pate syracuse erat pfectus carta
ginez adortus q; ibi q; ablegatis vpo
rantis ecclis annibal qui uenisse tps
agebat sycalie p sūmum tecus tepē
tez te q; ipē aut uarius pūlens moni
tor fuale ppulsat ut quante marie
possent peditum equtūq; copie in
sicilia traicerentur aduenies ea
cleaz trucidarentur mīt paucos inte
dies 7 aggrēdī recip aliarūq; ciuitatū
que ptis cātagulenses erant atro
accensē sunt spes ad pellendos sici
lia romanos ut postremo q; qui ui
obsistebantur syracusis aios sub
stulerūt q; pte copiaz satis tefeu
di urbem posse tuti sta inter se mu
nem belli partiti sunt ut epicides
pēet custodie urbī ypōtes milcoī
coniunctus bellum ad uersus con
sules romanoz gēreret cui r. mi
libus peditū. v. equitibus nocte
p intermissa custodibus loca p fectus
castra cū agillas urbem pmebāt
munientibus supuenit. ōcellus
ab agrigento iam occupato cum stru
stra eo pūenire hostem festinās tē
dit sedens uicī mūi ratus quaz
illo tpe ac loco syracusanī sibi ercatuz
obuium fore fz tī metu humilcois
penoz q; ut qbus neq; quaz eis copis
quas hēbebat par ēet quam potāt
maxime intentus atq; agmine ad
omīs casus cōpito ibat forte cuiq;
aduersus penos ppata aduersus si
culos usui fiunt castris ponendis i
compitos ac uispsos nactus eos
et pleosq; ihermes quot peditū
fiunt Cuiusmodi ueīt eques leui armā
ne muto cum ypōte acies p fugit

ea pungē te fugientes ab romanis
cum cohybuissē siculos mācellus
syracusas redit. ⁊ post paucos dies
hymilco aduncto ypparine ad flu
men anapum acto feme ire multa
cāstē posuit. sub urbem forte tpe ⁊ na
ues longe quinq; ⁊ l. cārtaginen
sium cum romilcare classis immā
gnū petū syracusis ex alto rece
rere ⁊ romana. Jt classis. xxxb. te
mes legiones p mare panormi ex
poluere. uersumq; ab vrbe bellū
acrius utq; pls insidiarum intentus
fuisse uideri potuit. legiones romanā
q; expdita panormi erat uenienti sy
racusas. pte. quo dubie sibi futurum
hymilco tut⁹ una recipitur. mediter
aneo. nāq; penus vtiq; deerat. legio
maritimis locis classe psequente
ad appii clauium pachynū cum pā
te copiaꝝ obuiam pgit. nec
dū uisus pueit. nō
dum uisus. pene syracusis morati fuit
⁊ romilcar. simil' parare fitens nau
bus sinus duplici facile mō classes
ad uentantibus romanis. simil' utile
mora. cuncta nichil aliud ab sinu q;
uno pia. aggressuari. scios uelis ia
tū datis. in africaꝝ transmisit. ⁊ hy
milco secutus. ne quicq; mācellus
syracusas. siq; pulsq; maioribus copi
is iungeretur. occasio pugnandi erat
pcp; ea nulla contingebat. tutiusq;
ad syracusas ⁊ munimento et vbi
numāq; hostes cernebat. firmū. ad si
cuncto expectantesq; obsidionem lo
coꝝ tpe teneret. cassē. ū mouit
ut quocūq; uocasset. refectoris ad
romanos spes. admouēret. exercitū. ac p
sens suas res fouentibus adderet
aios. nullam antiq; pmū. pacto ab ipsis
p siciliā romano recip. ubi frumēti ma
gna uis omeatus q; ois generis. nec
ti erat romani. si ad hanc refectionem
erecti sp̄. ⁊ alia cuncta ad p siciliaq;
romana. haut pellebantur arcibus
aut. pacta p fraudem oppugnabantur

Urbs erat excelso loco ac pruptis
undiq; situ. tū loco i expugnabilis e
rat. tū p siculos. i arce ualidior. p fec
tuq; p siculi aut sane opportunius

isidiatib⁹ hēbat. l. piratus erat utriq; acer
rimus. q plus meo ne possit recipi. q̄ isti
de siculor repugnēt. ⁊ tū incēderentur
eum ad cauendū omiq; cuncti tot au
dite. poitōnus refectō nesq; urbium
et cladis p siculor. Itaq; nocte qui ta
pta instructaq; omnia custodib⁹ ac
uigilib⁹ erant. nec ab amicis aut loco
suo miles abscessurus erat. q. ū hēnē sinu
principes ante pacti cū hymilcone de
pditione p siculi animaduertentib⁹ nulli
occasioni fraudis romanū patere pla
cuerat. agendū urbem arcemq; siue pote
statis aduersus debere ee. si libēr in societate
ū p siculis incustodiaꝝ transitū essent romanis
itaq; claues portar tradi sibi equum
censent. his locis sitis suā maxime
uicinā ee. ⁊ ita sibi p. senatumq;
gratias habiturum. si uolentes ac nō co
acti manus se ip̄ sidio ipositur ee dicere
ab imperatore suo clauesq; portarum
⁊ custodiaꝝ arcis alteri accepisse. Quē
nec suo nec hominū sinu arbitro ha
beret. si eius q omisisset p sidio. dece
dere. apud romanos capitale ee. ⁊ nō
libr. ⁊ suor eam potentes sanxisset
siculis mācellus aut paul ee. ad eum
mittent legatos. cuius nūs arbi
trii eet. se uero negare illi missu
ros testāq; si ubis nichil agerent.
undeq; aliq; libertatis siue quelibet nos
tū pinatius aut ill. si ad siculos gra
uamen mittē sibi saltem daret. p
cōsilium. ut sciret. utrū paucor ea de
nūciata an unūuersa ciuitatis eet cō
sensus. inposterū die. contio postquā
ab eo colloquio i arcē se. se recep cō
uocatis. quibus cōsilio eē uos audisse. mi
lites i quid q. ad mocliū p siciliā romana
ab siculis circūuenta. ⁊ oppressa
sint. p uos dies eā uos fraudē. deuitis
primo benignitate de mūnita ip̄ius
ciuitate. die noctesq; p stando ac pugi
lando i armis utrisq; utinam. reliq
uum tpe nec patiendo infanda nec
facientes. trahuci pot. p occulta
fraudē. cautio est. quam si ad huc si
mus cuiq; parum successit. apte ac
palam claues portar repetunt. qs

pdatore

eet

all' cautio

165

Nam vulca oram et
cautelas sili ostilius.

simul trahitem cathagnesium
et templo lena exit. ¶ Frequens
si trucabimur quia mutatio
tie plurium iter fecit est noctem
unam egre ad consultandum sibi
quos certiores instantis periculi faceret
ostaturae ostentones habituri sint ad ea
munavit me certando quos primi
estino die aut uno aut lenensium ca
gunae lena iungat nec occupetis
periculum ne occupates periculi equa
lebitis quod futurum erit ferum ei victo
ria erit intenti ergo omnes animatique
singuli expectabitis ego iussero
eto et tum quo ad ea instructi sint equo
to alacritatem trahat cum toga singuli
videro tum ex omni clamore sublato
turbam iungite ac sternite ea ferro
et cauete quicquam sibi pilum ab hos
tibus aut ictus timeri possit nos ces
sare ac primum post ceteri sibi in fer
endi sui qui hac urbem vos factos la
cus lucosque colitis ut ita nobis volen
tes propitii ad litus si mutare in feren
te transvolis cum ea ostia capiam plibus
vos milites ostenderet si cum armatis
vim meditato futuram esse hermes i cau
tos ad societatem trucidabitis et ostil
casse impugnato sunt neque ab multo
re et cathagnensibus timeri possit
Ab hac adhortatione dimissi corpora
tant postea vie alia alios locis ab obsi
dentibus itineribus clauendos et oppi
dinos exitus pro maenia sup teatrum
citraque assueti et ad spectaculum ostice
sistunt productus ad pl's animantibus
pfectus iuxta cum ostilio re ea
re ius ac potestatem esse non sua et plenaque
eatenaque prudie dixisse. p. sensi ac
plus retinere claues re in. iam una
nocte in omnis uterent cuiuscunque et
sterenti fenestre minitarentur nec
uterentur ulli ui ultimum vitate ritum
pfecto tegra singuli ut conuenat celeri
militesque interni diuum ac pati alii
sup aduersam cohortem clamore sublato
recurrit alii ad exitus teatris cohortis
obsistunt crepunt et ruentes clauea
iclusi coactuantque in arce solui si a fuga
tum sup alios capita ruent interque tan

tus unus motus latentes cumula
tent in pallio viscantur et ub capte
mo fugaque ceteros oia tenet nichilo
remissiore militum animo quo uire tuba
ilexim cetebat q si periculum par
tor examinis eos irritaret ¶ Ita
lena aut malo aut necio facinore
retenta. in cellus si tum impbauit et
pdam lenensium militibus excessit.
metus timore de territos pinde nubes
plurior. oculos atque ea clarere ut
urbem in media sicilia site clareque ul'
ob insignes munimento alii locum
ul'ob sacratu oia uestigius capte con
uam pspune ppe una die cum sicilia
pualit. atque cede istanoa rebant no
vium tui si et deor sererum uolatum
ee. tui uo et ali qui oubu fuerant de fe
cere ad penos ¶ Hypates in munita
tam hymileo agrigentaq se se recip
cui accisi a predito oubus ne quisquam
ad lena ea citum ad monuissent ear
cellus retro in leotinos revit fruni
tosque et comeatib' alios in calle conjectis
plurio medico ibi relicto ad syracusas
obsidendas ueit inter Appio claudio
roma ad consulatum perendum missos.
e. quintium Crispinum in ei locum clau
Castriscp pfecit uetibus ipe ubi ad
quinq milia passuum ex apilo leota
ni uenerant locum omunuit exercita
untque.

Hec in sicilia usque ad pnapum hye
mis gesta eatenus estate et ali pby
lippo rege q ia ad eum suscept tuam motu
bellum e legati alexim ad ia ual'ia. pe
uenerunt presidentes classi brundisio
Calabrieque ceti litoribus nuntiates. phy
lippum pmum appollonia temptare
lebis burnubus. exx. flumine adusto
subuecti ibi ut eatenus tardiore spes
fuerit ad oricum clam nacte exercitu
amouisse eaque urbem sita in plano ni
menis neque muro atque armis ualidam
pmo impetu oppidum ee si nutantes ea
bant ut opem ferret ostemque aut ou
buum tonus terra ac maritimus
uibus arcet qui ob nullam aliam ea ni
q immunent ytalie patentur nunciale
tuus pfectique eo. et alio legatos

cū classe

cū classe istructa pataq; ⁊ q; longe na
ues militū capere ñ potūt monentūq;
ipōitis altō die oīa cum puenit ūlēq;
eam leui tenēte p̄silio q; recedēs ñ
reliq̄rat aut magno ctamie recēp-
Legati eo appollōnia ueniūt nūti
antes iob sidione se se q; ꝺ hīcē anōas
nolent eo se neq; sustinē ult' uīre
macedonū posse ñ p̄silio mittat'
romanū factur' seq; uellent pollī
citos electos militū naubꝰ longis
mittit ad ostiū fluuiꝰ cū p̄fectꝰ na
uio cristanuo ipigro ⁊ pito militū
eis cū pditis inter ea militibus nau
busq; oricum retro uñ uenīt ad ea
terrā classe remissis milites, prul
a flumie puiam mīme ab regiis ob
sessam q̄rūt ⁊ nocte ita ut nemo ho
stium sentiret urbē est igressus
die insequente quieuit dū p̄fec⁹
uuentutem appollōniatū ānadque
⁊ ūbis uires inspicēt ñ ea uisa i spē
taq; satis aīoꝝ recē simil'q; ab ex
plorat'ōibus cognit quanta socordi
a ac negligīa ap hostes ēēt silentio no
tis aburbe sine mullo tumult' egre
ssus cast' hostiū adeo neglecta atq;
apta itūit ut satis cōstaret p̄ꝰ mi
lle hoīum inalīū itrasse q̄ quisquā
sentiret ac si ceteꝝ absumpsissent pe
ueīre ad tubīnacl; regiū potuisse ce
teros p timoꝝ pōte excitaut hostes ñ
tantus terroꝝ pauoꝝq; oēs occupauit
ut ñ ñ alius quisq; arma capet ut
castris pellere hostem conaretur ⁊
ipe rex sic sōpno excitus erat ꝙ se
minutus fugiēs milīq; quoq; neu
trum regi uīt' te coꝝ hītu ad flu
men nauisq; p̄fugēit eadem et a
lia tūba effusa est paulo minus
tria milia militū in castris aut
capta aut occisa plus tū hoīū ali
quanto captum quā cetū est castꝝ
directis appollōniate catapultis
balistis torrīntisq; aliisq; oppugnā
te ubi cōpacta erant ad tuenda me
nia si qn̄ simil' fortuna ueīsset appo
llonias recuperē cetā oīa p̄da castro
rum romanis concessa ēt ei ori
cum ēent nūtiata ñ inalīus cla

issem ex tumplo ad hostiū fluuiꝰ ut
ne nauibus capiscē fugaꝝ rex posset
Itaq; philippus neq; terrestri neq;
nauali ctamie satis forte pares se
ciens subductis nauibus aut in
cēsis tra macedoīaꝝ petit magna
ex pāte in ctmi excitu spoliatisq; ro
mana classis auxīlio oricū hy
emauit.

Eodem āno in yspania uarie
res geste nā primū romani
imne hyemi transierunt igentes
copias hyspanoꝝ mago et hasdru
bal fuerunt refectisq; ab romānis
ultioꝝ yspania. m. p. cornelius cap
tum traducto excitu hyberꝝ duobus
sociorꝝ aīs intrā ad ueniss p̄. ad ca
strum altum locus est in singulis
arte mag̃ hamilcaīs cast' romani
bus erat munita ⁊ cōuerāt
añ frumentū mī q; oīa ctra hostium
plena erant agrīq; romanū ipun
gne iūlatum ab equitibus hostiū
fiūāt ad. xx. mil'. aut moratoriū
aut palātum pagos ifecta. esse
re inter romanī ppius pacatu loca et
ad montē victorie cast' cōuē eo tū
sapio cum oībus copus ⁊ hasdru
bal gisgonis filius terrtus carthā
ginensium pur cum excitu iusto ad
uenit contraq; castra romanis trans
fluuiū ces ꝺsedē. Capionē explora
tis clam p̄fectus ad loca cta uisenda
haut fefellit hostes oppressissentq; eū
m patentibus cāpis intuitu multum
i ppinquo cepisse ibi quaq; cautū esse
aduentu fris obliuione. Erimus
castello ubis yspanie ualida ac no
bil' ⁊ ad eo conuīnta societate penis
ut nūq; in annibalis cēt ad romanos
defecit cārthaginenses illi tyriqu
oppugnīe atq; p̄sidiū ibi roma
nū erat uterbantur; copia maxie
cum expugnāti. C. H. cornelius
sapio ūlacus p̄sidiaq; ferret opē cū
legione expedita p̄fectus inter bina
cast' ei mag̃ cetre hostiū urbem
ingressus ⁊ p̄sitero die emptōne que
felici pugnāt. sup. xij. milia hoīū
cesa duobus plus plus. x. m. hoīum

sapio. ſ

Consul

Al romana

166

capta cū vi· ⁊ xxx· militib⁹ fugnus ita
ab vlturgio obliuione recessit ē
Figetra ñ ūb scia ⁊ ſ romanor cāt acā
tagine ſibus oppugn⁹ cepta ē cā obli
vionem fine ⁊ammune ad ueiens ſa
pio ſolut/ ad mundā ex ñ caſt⁹ puni
ci mota/ ⁊ romani eo ꝓfectim ſecuti ſūt
ibi ſingnis collatis pungit⁹· ꝑ· qua
tuor ferme oras egregie/ uincentib⁹q
que romanis ſingnū receptui ē da
tum/ q· cū ſcipionis femur tegula
ꝓfixum erat/ paucor q; circa eum/ cepe
rāt milites/ ne mortifer ēet uulnus
ceteri⁹ aut oblitū fuit/ quin niſi ea
noua intercessiſſ/ caſtra eo die pu
nica capi potuerint/ cū ñ milites ſo
lum/ ſ; elephāti ⁊ uſq; ad uallū atti
gerant/ ſup que ipſi; nouem ⁊ xxx·
elephanti pilis cōfixi/ hic quaq; pre
lio· a· xx· milia hoīm uicant cēſa/ pro
pe tria capta cum ſingnis militari
bus ſeptem· ⁊ l· Ad aurigem
ñ urbem ꝑuenit receſſere/ ⁊ ut territis
ſtaret ſecutus romanus/ ibi mem⁹
ſcipio/ lectica iacens ilatus ꝓfec⁹
ex oblia uictoria fuit/ ſ; mus th
rimorio ſolutus/ q· ⁊ inq; pauiores
ſup fuerant/ qui pungerent ceteros/
ſi ſpes nata in ſalutē uis repan
diſq; bell/ magonem ad oquiſitio
nem militum ſuum iſſe breui repleu
ut exercitu/ uolq; ad tēptandū de in
tegro ⁊amen fecit/ alii pleiq; mili
tes/ ſiquę ꝑ parte totiens uſt pau
cos uies/ uicta hiſtem ⁊imul q⁹
·ꝑ· orta eodemq; euentu pungē
uere/ plus octo mil'· hoīm cēſa/ ⁊ aut
milito munus q· mille capta/ ⁊ ſing
militaria· ſ⁹· ⁊ ſpolia plurima·
gallica fuere/ aurei torques ⁊ ami
lleq; mangnus· nūo uno ⁊ ſing
nes reguli gallor/ nec ia cepta et
⁊ anus ñ ard noia erant/ eo prelio ce
ciderūt/ octo elephanti capti tres
ex ſi Cum iam ꝑ ſ⁹ res in hi
ſpania eēnt nec ⁊ romanis tā
dem cert⁹ ſagūtus oppidumq; ca
lli cēt· ⁊ annum iam ⁊ ſ⁹ hi
ſtinum potāte cē/ itaq; oppidū ui
pulſo preſidio punico recepunt/ cal

tribus q antiqs/ quos ⁊ ius uel
q⁹ rat uelli reſtituerūt Et turdet
anos q contaxāt eos cū cātagi
nenſibus uelluz i pūte reuocatos
ſ⁹ cōna uenerūt urbemq; ex
uelleuerūt In uſpania quo
fabio claudio cōs gella rome
cū ꝑ· l· noui mag⁹ i eſſent/ erti
plo cēſoribus· p· furio· ⁊ cōcre a
tilio· ⁊ metello· tr· pleb⁹ dies tra
ſpl'm eſt/ quesiorem cum prio
anno ad empto quo tribu mo
uāt/ atq; ex arcu⁹ recetā t⁹ p cō
unatōnes/ resp⁹ ex artius ytalie ad
cānas frām ſ; noues tribunor⁹
auxilio uetuti/ cāpn i magūtū ci
cere/ d imuſliq; fuerunt/ neq; lu
ſtrum ꝑficerent/ multos pbuit/
·ꝑ· furiu· ⁊· atilius magūtu ſe
abdicauit/ cōſilia ⁊ ſulaūa ꝑita
a fabio marco cōs/ creati cōs ⁊
lv ab⁹ſentes· q· fabius maxi⁹/
cōs filius ⁊ tr· ſempronius grac⁹
uſſim/ pr· fuit/ eo⁹ qui tū ediles
cūl⁹ erant· ꝑ· ſempro· ⁊ · tuditanū
⁊ c· H· fului⁹ cōtumal' ⁊ ñ em
ilius· lepid⁹/ ludos ſcenicos cōs
p quadriduū eo anno· p· fos· at
cōules edilibus memorie p⁹ mur
edil' auocauit ⁊ ſ⁹ erat q· ad cā
nas pauore alios intenta clade
torpentibus p medios uſtes du
ctus/ comitio p fros duxere· q· fa
bio cōs/ ſeligniati cōs accēſi/ ma
gſtatu ierunt/ ſe natūq; d bello
ac puncns ſuus ꝓtorq; ⁊ ex exer
citibus q⁹ cuiq; p⁹ erant/ ꝯuluc
runt/ ſtaq; puncta⁹ atq; exercitus
omniſ/ bellum ci anibale ꝯſulib⁹
mandatū ⁊ exercitu⁹ unus q· ipſe
ſempuuq; hūerat/ alt⁹ que fabi
us cōs ſ⁹ hinc erant legiones
·iv· Emulius p⁹· ē· p matertia
ſoror erat/ ñ ſſet/ alio college p⁹
urbano/ mandatū lucēiaz p una
am hīet/ legiones q⁹ duas q⁹
·q· fabius qui tū cōſul erat p⁹e
tor p⁹ fuerat/ p⁹· ſempro p una
am amenū ⁊ · c· H· fului⁹ ſue
ſſulam cum binis ſterm legio

nubus euenerit ut filiu̇ uba
nas legiones ducẽt tuo tranuſ
cãm pompio acciꝑet pugnacia impe
ria pnuncie qui m̃ claudio ſia
lie finibus eiſ qbus tenguntz
hyeronis filiꝰ ſentullo ꝑ ẽpz.
pnuncia uetus otacilio clauſus
exactus nulli aditi nouꝫ m̃. ua
lerio grecia macedoĩa qꝫ cũ le
gione ⁊ claſſe q̃ hꝫet m̃ multo
cum uectre exercitu uue aũt le
giones erant. ſardinia ẽz ter
rentio legio una qui iam ꝑ eãt.
pcenuz ſcribi ꝑterea uue urba
ne legiones uiſſe ⁊ xx. milia
ſexto hus duabus hus copiis
aduerſus mil'ta ſimul aut no
ta bella munierũt tanũ ĩpe
rium ꝯſules duabus urbanis
legionibus ſcriptis ſuppleũto q
maiꝰ lecto puſquaz aburbe mo
nerent pugia pugnaritq; nuſq
ata eãt muris ac pte tacte ⁊
anethe ⁊ iouis dies tacto
fuerit ⁊ al' luoibus oculoꝝ aut
umq; cõcita pueris nauiz lõga
rui ſpẽs i flumẽ ⁊ atrane q; nulla
eãt ⁊ iouis ucalmi templo q; un
ꝯ pio agro eſt ãima cõcrepuiſſet
et flumẽ amnẽ fluxiſſe ctuẽrit
primus ex tacito pontificum
profecti conſules ſempronius in lu
canos i apuliam fabius pater fi
lio legatus ad ſueſſulaz i caſtra
uenit cum obuiam filius pgre
rentur lictores qui uerendiq
maieſtatis eius tacti antirent
ꝑter undecim faſces ꝑcedit eq
uo ſener ut cõſul ad uolitẽ ꝑtam
um litoreꝫ uſſit ut is deſcenderet
ſi quo ſi clamauit tum demũ deſili
ens inquit uolui fili ſatiſ ſcies
conſulez te eſſe Inea caſtra claſſibus
altinus arpinas clam nocte cum
tribus ſuis ueit ꝓmittes ſe ſibi
ꝓmo fore et ſe arpos ꝓditurum
ee cum ea tem ad cõſilii recuſi
ſi fabius alios ꝑtinaciſſima ulterã
uus necandus qꝫ uterẽ ⁊ uacui
tas ãimi cõis hoſtis q poſſet cauere

clatem tanq; cũ fortuna ſuã ſtare
oꝑteret ad ambalez diſcellit ẽxilij
qꝫ ad refectionẽ apo tãq; ẽ tãnez
ꝯ ſẽ uotaq; el uelut deſgẽ tũpib
utreat nouam referre pacẽz pro
uitis pelli. vir. or. uirili iudicio ẽ
ſemp alumne ſententiaꝝ i fiuus ſo
cius uanus hoſtis ad ſelentioꝝ pi
trine poitorem terruꝫ tranſfugis
utuumẽtus ee ꝯ ea q; illi pater fabi
us tũm obluros homines i medio
ãtue tel' tanq; in pace libera te quo
que nãrabꝫ agere agebat ⁊ cum
illo potius agendo atq; eos agitan
duz ſit ſiquo modo fieri poſſit ne
qui ẽ cui ſp'o romano uiriſſe aut
⁊ ñ uoluẽt accuſatuz aũt uicatur
ſtatuꝫ oꝑtere ſiquis reſipiſcat ⁊
antiq; ſocietatem deſpiciat q; ſi abi
re ab tãnis liceat tendere ad eos ñ
liceat quid dubiꝫ ẽet q; n breui re
ſiteretata ab ſocius romana res fere
tibus puias oĩa i ytalia uincta ui
ſitꝫ ſit ſe tñ ñ eum ee qui altino ti
mi ne quicq; cenſeat ſentiꝫ ſi me
uiam ꝯſecuturuz cõſilii uiam neq
eũ ꝑ hoſte neq; ꝑ ſocio ipſa ſententia ha
bituruz libera cuſtodia aut priuatꝫ a
caſtris placere ſi aliq; fuga ciuitate
eum fuari p belli tp̃s p permixto bello
tũ Conſul tanoiu ac utruz puor te
fecto plus miſta ſit pene an hoc te
uitius uenie fabio ab ſenſu ẽ cete
rus q; li gẽtis timoribus ꝑ ẽ co
mites ⁊ auri ſatis mangnuz pu
dius q; ſecũ tum attulit ei fuari
uiſſum talibus eum interdiuꝫ
ſolutum cuſtodes. ⁊ eque bantur
nocte clauſiz ab q̃ abant Ut
pis romi primum deſiderii quem
que eſt ceptus de infamia p totaz
urbem uulgata tumultuz ut pro
ꝑ nupe ãmiſſo fecit metuq; ne
noua ex templo nũtiꝰ miſſi qb
neq; quaz offenſus penus qꝫ ꝑ in
ut ambigue fieri uterum ſuſpec
tum iã ꝑtem hẽbat ⁊ cũm nactus
eãt tum uitis lois lona poſſiden
di uendendiq; ceteꝝ ut ite mag
quam auaritie datum ceteris

Al' fidenoz

deſciſcat

ne

167

lvies cum ꝺ̄litatem quaq; ꝯuitatez
avidit cõiugẽq; eius ac libõs · in
cast' accitos quione prius vita · pu
mũ ꝺ fugra aluꝛe mq̃utiz auri
argentiq; vim relictuz eet satis ꝯ
uitis oibus unos cõbuxit subi'
ad sucssulã ꝓfectus ãpos pmũ in
stitit oppugnare ibi ãm fere pa
libus cast' posiuss; ꝯemplatus ex
ꝓpinquo situm urb' menianq; pate
tissima meibus erat q̃ marie ne
glectaz custodiaz uidit ea potissimũ
agꝛi statuit ꝯ patisq; oibus qꝫ ur
bes oppugnãdas usiu sunt Centu
rionũz robora ex toto exercitu delegit
tribunosq; unos fortes eisis ꝓfecit
z milites · vj · cẽtos q̃ · satis utilz
est · attribuit eos q; ubi quãte ui
gilie signuz cecinisset ad eũ locu
scalas uisit ferre porta ubi humil'
z angusta erat ifrequenti ua p re
ꝯtam prem urbis eam portam sca
lis prius transgressos ad muꝛu per
gere ex uꝛione parte aꝰ claustra re
stringere ubet z tenẽtes ꝓtez ubis
cõmu signuz dare ut ceteꝛe copie
ad mouẽt' pata oĩa atq; ifructa
ee bitur ea in pingue tra z q; i pedi
mtum agentibus fore uebatur
id marie ad fallendũ ad unuit ꝓtez
ab nocte media ꝯtus custodes
uigilesq; de lapsa statõnibus ꝑ
fugẽ intecta cꝛgit sonituq; ꝑmo
lagꝛios ꝓelle strepituz molestum
portantũ etauditu ꝓhibuit lentiorẽ
inde eq̃liorq; accẽtens auribus ma
gna ꝓtez lvium sopuit posq; porta
tenbat cornicines unua paribus
inter uallẽs disꝑitos canẽ iulent
ut cõsulez extitent z ubi sum ex cõ
pito ẽ singna effeuꝛi cõis iulet
ac paulo ante lucem p effractã pta
ulem igꝛediꝰ · tũ · temu lvstes ex
citati sunt nam z ymbꝛe conquies
cente z ꝑpinq; luce ꝓ sivium iuꝛle
erat anibalis · v · milia ferme ar
matoꝝ z ipi ãpini tumulia lvium
ãmabant eos ꝑmos peni nequiv
ab ẽq̃o trauis est lvstis oppsuerẽt ·
pungnatuz ꝑ intenebꝛis ãgustis z
qnus ẽ cũ romanis nouas tũ sz tec
z prima porte occupassent ne peti su
ne ac iuuinãri possent qꝝti int' qui
dam ãpiniq; z romani atq; in collo
quia cepta fiei p cãctãtibz romanis qꝺ
sibi uellent arpini quã obnoxiã ro
nor q; aut mũtuz penoꝛ z alienige
nis ac bãbaris z talia adulus uetes
scios romanos belluz gẽrent z necti
talem ad stipendia militãia z talia
africe facẽt ãpianus pugnantibus
ingnaros oĩuz se uenũ adꝛuncta pib
vatos pene captos oppssos quaq; ãpa
uias ee initio orto plures cu plibus
colloqui pssẽ pꝛ · arpinus ab suis ad
cõs · reductus fitq; data int' singꝫ
acies q; arpini repente p romanis ad uez
sus cartaginenses ama uerterũt vs
pani quaq; paulo minus · mch · v ·
lvies ꝓtea cum cõsule pacti q; ut sin
fraude puicum emictetur ꝓuisum
ad cõsulez tulerũt singꝫ cõtagine
sibus porte pate fẽe emissiq; cu fue
i columes ad ambalez salapiã uene
rũt arpi sine clade ullus pret' quã
unius uetis ꝓditoꝝ noui p fugã
restituti ab romanis dos vspanus du
plici caaia dari ussa opaq; eoꝝ for
ti ac fideli p sepe res publica usaẽ
Cum consul alter iapulia alt' i lu
canis eet equites · cxij · nobiles
campani p spem ꝓclanoitur lvsti
um dgto p missu magistratuz ab ca
pua ꝓfecti ad castra romana q̃ · sup
sue ssulam erant uenerũt statõnu
militum q ẽnt duxerũt colloqui se
se cũ pꝛ · uelle · c · H · filiuus ca
stris ꝑ erat cui ũ · nunciatuz est · p ·
exeo nuõ ullis membus te duci ad
se ubiq; postularent audiuit nich'
ait aliud petebant quã ut capua re
cepta bona sibi restituerent fidez
omes acceptã z ab altõ · pꝛ · sempro
nio tuditano oppidum atq; expu
gnat amplius · lxx · lviuz capta et
eris agentiq; singuli aliquiz rome
fecii incendium p duas noctes ac
diem unũ tenuit solo equata oĩa
inter salinas ac puteaz cametalem
cũ equi melio uigilaiaq; ico i templo

IIII

fortune ac mat⁹ matute ⁊ ex̄ pōti
late uagatus ignis sac̄p fanaq; mł
ta absumpsit ¶ Eccl̄e anno · p · f ·
·⁊·c·lx·xx·ii· cōnelio cū i yspaia res pspe
cēnt mltosq; ⁊ uetēs teapeut sacios
et nouos adicēnt i africa quecque
spez · ostendēbāt si fauz eāt rex munu
eariz subito cātaginēsib⁹ hostis fac
tus ad eum centuriones tres lega
tos miſunt q cū eo amicitiaz societa
tem q̄ facerent ⁊ polliceūtur sip
seuerarēt utpē bello cātaginenses
gratam eam rem fore senatui pplq;
rōano ⁊ ad nisinos ut intpz ⁊ bnā cu
mulataz gr̄az referant grata ea le
gatio babato fuit collatisq; cū le
gatis ō ratōne belli gerendi ut ne
te rū militiz uba audiuit q̄ mł ta
ni regis ipe ignarus eēt ex opatio
ne tam ordinate discipline aium
adūtit tū p mū ut plonis ac fidēb⁹
socius facēnt orauit ut duo legatō
nem referrēt ad ipatores suos uł
ap se magt rei militaris reuiēt ru
tez ad petendā bella numidaz gen
tem cē eqs tū habilez ita ia ūn apu
capus gentis maiores suos bella ge
sisse ita se apueis i quietū q̄ hōe ly
stes pcessuri fiderentez ātē cui se eq
ri uolere uirtuz uelit · ⁊ sibi pedites
opandos cē · ⁊ ad id multitudine ho
minū regnuz hab undaē ad ar
mandi ornādiq; ⁊ instruendi eos
ātez ignorare ōia uelud forte egre
gatū turba sua insciā ac temerariā
eēt tūdos se ip̄sentia q̄ uellet le
gati · Erat fide accepta ut remitterēt
extimplo eū si impatores sui ñ oppo
barent fm̄ q̄storio nom̄ fuit qui ad
tegez remāsit cū duobz romanis
relata numidas legatos i yspaiaz
misit ad accipiendaz fidem ab im
patoribus rōanis hister mandant
ut p tinus numidas q mittā p sidera
cātaginensiuz auxiliares ad tuī
tionem placēnt ⁊ statōiuz ex multa
uuentute regi pedites oscēp lit or
dinatosq; prime more romanum
instruēdo ⁊ teaūrentu sing⁹ ⁊ sequ·
·⁊ p uarie ordines trait ⁊ opi alius

qz uastis militaribz ita absiue fecit
ut breui tēp̄ ū eqti magr fieret q̄ pe
diti collatisq; equo campo singulis
iusto plio cātaginēsez ł item supa
ret tōanis q̄z in yspaiaz legatoruz
regis aduentū mangno emolumē
to fuit nāq; ad famaz eoz tūlitio
nes crebre ab numidis cepte fi/itu
cium sipbace romanis cepta amicitia
ē q· ū cartaginenses cepūt extiplo
ad calaz ipte altā numidē mesulla
ea gens uocat tenentez legatos
mittūt filium calamāsi mādam
rebat · bij · ⁊ x · annos natū ceteruz
iuuenem ea indole ut iamtuz appe
ret ei regnuz opulentius quāq·
acepisset trūrum legati qm̄ sipbar
se romanis ūsissz potentōr societate
eoz ad ūlus reges pplosq; africe
cet ꝓh melius foret gale quaq; car
taginēsibus iungi q· p mi aīq· sipbar
i yspaiaz aut romani mafricaz tran
seant opp̄mi sipbacem uicinum pre
ter nom̄ ex fortuna romano lentem
posse facile p suasum gale filio re
pscente ad bellū ut mitteret exercitu
q cātaginēsibus legionibus ꝺiunctus
mangno plio sipbacēte uicat · xxx ·
milia eo plio ł uium cesa dūr sipbar
cū paucis eqtibus cū mauisiōs exa
cie numidaz extremi ppe oceanuz ad
ūlus gadis colūt refugit ad finen
tibus sq; ad famam eius undiq; bar
baris ingentes breui copias amant
ut cū quibus i yspaniaz augusto uere
tam fēre ticerent massimilla cum
uicto ē exercitu aduenit isq; ibi cū
sipbace ingenti glia p se sine ullis
cartaginensiuz opibus gessit bellū
In yspaniaz mēz memorabile gestuz
p̄ter quam celtiberi q· iuuentutem
eatem mercede qua tūc ē Cātagine
sibus eāt ipatores romani ad se p̄ue
xerūt ⁊ nobilissimos yspanos sup̄
· ccc · i yaliaz ad sollicitandos pl'aes
qui ut' auxilia dubal' erāt misit
id tēp̄ ei anni in yspaniaz ad meo
riam insignis est q· mercennariuz
militez magistris neminez an quaz
tum celtiberos romani hūerunt ·

Romani cū siphace
rege numidaz am
icitiam iniuit

Masinissa filius cale ·ꝺ·
bello ꝑ siphace

preto

potas.
seu

Romani ꝑ mercena
nos milites celtiberos ha
buere ·

Quom̃ h. i. africa atq; in ysp̃ania geritur bellum. Et ne ignorare quis forte posset. Subiecit. Hannibal in agro taurini. Eodem tempore. Simulatq; ver initium vitoriam urbem tarentinorum proditione recepit. Eodem anno prioribus annis captum refecerunt ecclesiam templi in bruttio. Et quia plebis quidam annonae penuriam sentiebant. Et tarentini mercem pretio vendere nolebant. Et pompilio ueientano praefecto frumenti plebis aliquot plebeiis ab agro bruttio urbi vectis. Natus tumultuatio ex eatu coacto de annona. Et flaccus magnam ibi multitudinem hominum. Et in urbe agentium suorumq; Cesa aut capta esse omnium. Et actum est ut praefectus iret ceteros e captivis. Et cum temerarie pungue. Et ad publicatis omnibus malefactis et rei publicae. Et locupletibus fide vadimonio. Et cum pomponius. Et publius lucanus multa plura aut illum vindicandi memoratu fecerit. Et nobilia oppida lucanorum aliquot expugnata. Et quia tarentinus trahebat bellum. Et vastabant. Ad mare. Et quietes non fortunae magis. Et quos hominum. Et tanta religio. Et ea magnae expiatae existimatae. Et cum maestitia. Et aut hostes ad urbem repente aliquid attentarent. Et nec iam in secreto. Et atque intra portas ab hoste tenebantur. Et quidam rutilus. Et in publico ac foro. Et capitolio. Et quae mulierum turba erat. Et nec sacrificandi. Et nec a sacrificio. Et ad tantum deos patrio more. Et sacrificio ac vates. Et per hominum mentes. Et quidam auxit rustica plebs ex castris. Et ab urbano bello. Et festis. Et quae agris egestate. Et metu in urbem. Et opulsam. Et quibus ex alieno errore facilis. Et quem uelut ex concesso. Et agris usui. Et erebat primo secrete. Et in congressiones bonorum. Et cauebantur. Et inde ad patres. Et ad publicam. Et quemadmodum exercitus. Et ciuitatis

Auctor

Incipit liber quintus decimus.

gerunt ab senatu edules. Et tum quidam capitales. Et qui prohibent eum emouere ea. Et multitudinem. Et foro ac disci. Et apparatus. Et actor. Et conati essent. Et aut prius abfuit. Et quin uolarent. Et potentius. Et esse. Et malum. Et apparuit. Et quasi. Et ut minor. Et magistratus se daret. Et emilio. Et urbe. negotium ab senatu datum est. Et ut his religiosis. Et libaret. Et ita. Et iotone. Et senatus consultum. Et peccarunt. Et edixit. Et ut quicumque libros. Et uaticanos. Et orationes ue aut artem sacrificandi. Et scripta. Et eos libros. Et lectasque ad se ad kalendas apellas referret. Et neu quis in publico. Et actum ue loco nouo aut externo ritu sacrificaret.

Aliquot pub. Et sacerdotes mortui eo anno sunt. L. cornelius lentulus pontifex maximus. Et c. papirius. C. f. masso pontifex. Et p. furius. Pilus augur. Et c. papirius lemasso. Et augur. Et actor in lentuli locum. Et cornelius cethegus in papirii. C. H. fulius. Et epulo pontifices suffecti sunt. Augur creatus. L. domitius flammeus. Et quinq. Et actor. L. cornelius lentulus.

Comitior consulari. Et iam ad petebat tpe hi qui. Z. consules. Et bello intentos auocare no placebat. T. Et empulus consul comitiorum. Et dictatorem dixit. C. claudium centonem. Et abeo magister equitum. Et eius. Q. fuluius flaccus dictatori. P. comitiali die dauit. Et eundem. Q. fuluium flaccum magistrum equitum. Et p. claudius pulcher. Et cum sicilia prius in potestatem fuerat. Et ut praetores dati. C. H. fuluius flaccus claudius nero. Et m. uinius silanus. P. cornelius sulla consulis. Et eius dictatoris magistratu abiit. Et curules fuit eo anno cum consulibus cornelio et ego. P. cornelius scapio. Et p. africanus fuit. Et quorum. Et huic petenti edilitatem cum obsisterent. Et pl. negantes. Et nemo eius hominem. Et quem non unum. Et petendum legitima etas esset. Et si in unquam omnes quintes eundem facere uoluit. Et satis. Et annos. Et homo tanto inde fauore ad suffragium ferendum in tribus uisa

Al' appebat

sum est ut tribunus repente ĩcepto re-
sistat ĩnt eclicta lãgitio⁹ fuit huic
roman⁹ tpis illius copus mangi
fice tã· dies unus ĩmutauit ꝛ cõ
gregauit miticos· & ĩmgl⁹ vatinios
lucullus· t· appulus· q· uñ· fundani⁹
sandalus· & dules plebey· aliquot
matronas ap̃ pplm pbm dedauerũt
qsdam ereis vampinatas ĩ cerimo
nijs plebey p bidiũ ĩstauratis no
uis epulum fuit luvor cõ· q· ce· fil
uius flaccus· t· ap̃ius claudi
us o sulatũ ĩcẽpit· q̃ tores puicas
sortiti sunt· p· cornelius· sulla ur
banas· q· pegrinas· q· duos· añ sors
fuerũ· c· H· fulvius flaccus apu
liam· c· claudius uero siciliam
· uñ· unius· silanus· datus cõs cõ
sulibus bellũ cũ añibale· q· hinc le
giones uocat· alta fabio sup⁹ius
annu⁹ sub alta fulvio centumalo
acupt· p̃tor fulvii flacci· q· lucerii
sub emilio p̃tore· nouius claudij
· q· ipicerio sub· c· trentio fuisset
legiones cẽpit· & supplemẽtũ· ieas
ipe scribẽt· & uñ· unio· it· cõs·
legiones ũbane p̃tor⁹ añi vate· t·
& empronio g̃cho· a & empronio tu
ditano ipium prouiaeq; lucani ꝛ
gallie cum suis exercitibus/ prorate
· sẽ· p· lentulo qua uetus prouicia
ilicia cẽpit· o· martello sicilie et
qua hiero nis regnũ fuisse/ totaq;
lio classis g̃cia· uñ· ualio sardiniaz
· q· umtio sicule ꝛ ispanie· p· c· H·
corneliis ad uetes exercitus due ur
bane legiones ab cõsulib⁹ & cpte
simaq; trium· ꝛ· xx· legionũ eo ã
nuo effectũ est· victũ o sulpi
uñ· postumũ p̃ gestis cum mangno
fice motu res stim̃ impedit/ publica
nus erat postumius/ qui multis an
nis/ rem fenore· duarijsq; neiem
icunitate hñerat· p̃· l· ponponi
uem etruz que pplantez temere
d̃ gros ilicanus ductus ãnonis
pore anno cepant cãtaginẽses
hñ· q· publicus pici erat· a uñ·
tempestatis ihus que p̃tarentur
ad exercitus ñtuti erant· A· a naufra
gia ꝛ ea ipsa q̃ uetera renũtiauãt/
finitre ip̃or· tã erant ñ ausi ineres
quassaq; naues paucas ꝛ pui p̃ti
teb⁹ impositis ci mẽ sissent eas ĩal
to· exceptis· uy· p̃patis scaphas nau
tis/ multiplices fuisse mces emẽtieb
ant· ea fraus nouicata· ñ· emilio
p̃tore p̃re anno fuerat· ac primo ad
senatũ relata/ nec tũ ullius senat⁹
consulto natata/ q; pactes omnes pu
blicanor⁹ in tali tpe offensus noleb
ant· pl̃s sedior⁹ uniter fraudis cãt· et
citatiq; tantez· duo· tr· pl̃· spurius
ꝛ l· cãi nulli ci rez innulaz infamẽ q;
cernẽt/ ducentus milluz eris mul
tam· ir· postumio ioure/ an cẽtũ
ci dies aduenisset/ o silliumq; tr̃ tre
quens pleb· adẽrat· ut nil'citra uinez
area capitolii ur caperet/ p̃ orata cã
una spes utebat· ee si· c· fulvius
cassea· tr· pl̃· q; ppinquus cognatus
que postumio erat p̃ulq; ad suffra
gium tribus uocarentur· ĩtercessi
sset testibus datis tribuni pl̃s sti
mouerunt/ site illaq; lata esset ut so
cij retinerentur a latini suffragiũ ferret/
iterum publicam cause in staret ut
exilio rez erimẽt· pl̃s reclamare
ꝛ forte in cornu p̃mus sedebat· cassa
cui simul metus pudorq; animum uer
sabat/ cum ineo parum presidii eet/
tubata rei cã publicã p̃ua ciuz i sum
mo loco inco irrupunt/ iungantes si
nil'cum pl̃o tribunisq; nec/ quil dimi
cationẽ res erat· cui fulvius cõsul tri
bunis· & uobis ne inquit nos
sortinez coactos ee ꝛ rei ad sentiã
nem spectare ipse ut inuictis ple
bis concilium/ plebe dimissa senatus
uocatur· ꝛ consules referẽt re conci
lio pleb⁹ turbato ui atq; audacia pu
blicanor⁹· ñ· furium camillum cuius
exilium/ triuma urb⁹ secuta fuit/ vãp
nati se ãbitris cuibus passi ee· c·
uiros añ eum quor⁹ legibus ad eam
diem uiuiẽt· milites postea p̃na pe
cuniarijs/ iudicium de se p̃ patres
postumiũ pungentes suffragiũ pl̃s or
dinasse· exilium plebis tribunitiũ tri
bunos iordinez coegisse· ꝛ· pl̃m· t·

acem introduxisse locum occupasse ut
ebumos a plebe interciderent ebus iniu
ratum uocari phiberunt. nichil aliud
acere ac dimicatione ostendisse. hoies
nili patriaz magistratuuz q gessissent in
plentia fiduci atq; audacie paucos
uincaq; se. ad. ppli. R. passi sint
comitia q reus ui atz armis phibitu
rus eat ne cãtibus dimicantes
varet uoluntate ipius substituerunt
Cum ab optimo quaq; patricitate
rei acta ẽent. uiq; eam ot te p. et
pnitioso exẽplo trãm senat tecti nec
festum catulu tr. pl. p obmissa
milte cessatione rei capitul' die postu
mio dictãt ac nullates varet pnoi
auiatore atq; icẽdem duci iussunt
postumi. uadibus datis n affuit tr.
pl. conuocauerut. plebesq; ita sciuit si im
postumius an kl'as maias n poniz
atatusq; eo die non respondisset nec
excusatus eet. ulteri eum i exilio ee
uoluerit eius uelle ipi aq. magni pla
ce intelligis gl'os te in eoz quietu
te ac tumultus excitatores fuerunt
rei capitul' diez dicere ac uadtes pos
cere cepunt pb no dantes te n. q eos
q dare possent i cãcerem coiciebãt
cuius rei piculm mutantes pligz iexi
lium abierunt huc itaq; publica
noz. te n frangez audacia p tegẽs
exitium huit Coitia inde ponti
fici maxo creando st hita ea quitia
nouus pontifex n cornelius Cethe
gus huit tes i genti certamine pe
tierunt fuluius flaccus osul' quin
ain bis cos. et cesor fuat. tr. man
lius torquatus. qui pe duobus osulatibus
et censura in lingnis felicissimus
crudelis qui edilitatez cui peritissimo
edat senex honoratosq; iuuenes i
eo certamine uicat ante huc int centu
annos et. xx. neo p tex p cornelium
calussam pontifex maximus catus
fuerat qui sella curuli n sedisset.
osules dictum cum egre oticent
q copia uiroz n facile iutriusq; et no
ue urbane legiones et supplementi
ueteribus scriberent sufficiebat sena
tus ab ii scte eos iecto uetuit et tri
um uiros uiros creari uisit alios
q ait alios qui ule quinquagesimu la
pidem. alios foruscq; et inconciliabi
le omne copia ingeniozi ispicient et si
quid roboris satis afferenda anima
te uicent si unum militari etate es
sent milites facient. tr. pl. si uicerit
ad pl' ferrent ut qui minoris bis et
. x. annis sacramento uinciss ent. hus
pin stipendia precent. ac si bis. x. a
noz aut maiores milites fi ẽent ex
his sunt dati trium uiroz ad oquisi
tionez inge ingeniozi pagos fecerut
Eodem tpe ex sica hec marci marcelli
te postulatis militis qui cũ. p lentu
lo. militabat in senatu recitate st ca
nensis relinquie cladis. h exercitus
erat relegatus i insulaz sic an tem
est ne an pricibelli finem i ytalia te
potarent. hu p missa lentuli p mores
eqtuz centuionuz. qi roboris exle
gionibus pditum legatos i yberna
ad. n. marcelli mis unt eqbus uir
potate dicendi fa consulez. te. n
marcelle si ytaliam adisset cu. p muz
d nob et si no inqu ete ete tem e n h
separassem in puincia nos morte te
gum turbatam ad graue bellu adu
lus siculos simul pnosq; mittit et san
guine nro uulnb satis feliciter ee
sic pati memoria p ytio ad eradicem
erunt ad ius p ytium ipm pugnã
tes satis fecerunt q. q. q. ob meritu
urm lucensiuitis. pe. nob aut suc
censetis anlos in consules et unumez
sum senatum i tuei uteoz cum te ma
celle uticoz q si ad canas osules ha
buissemus meliozes. p. et uia fo
tuna eet sine qso. pulq; te exhoie
nu queroz. nota cuius aguimur
nos pugare sin. tei im nec ho cui
lege i mobil' rez humanaz orto scri
tur si culpa pimus ad canas cui ta
tem eq culpa fuit militu an impe
tatoz equitem mules nichil unq. di
cam d impatore eo in p'p tum grãs
sciam. ab senatu actas q n respexe
uerit te re. p. q p fugam actaz ni
si p omes anos p exactum impium
cetos et ex relinquis cladibus eius

plãtes

hẽ

q

q

capti

farti

quos tbunos militu; huiꝰ honores
pte⁹ gẽte pumcias obtinẽ auou
mꝰ an nõ utilq; liberis mgnosatis fa
cile pt· ibꝰ ulla capa scuutẽt cõsuli
pmoꝛib usq; alꝫ· Euntatibus fugere
cum spes alia nulla eẽt turpe nõ fuit
militeꝫ utiq; mouturos iacie mul
tis· ad aliam ppe oĩs exatus fugit ad
furtulas cauõ malq; exptus qꝛ cr
tamen arma tradidit hosti ut alias
putentas clades exatuum taceam
tũ· tm ab fuit abeo ut illa ignomia
ui exatibus q̃reret· ut ea urbs to
ma· pcum exatum que ab alia i ne
os transfugerat recuperaret· cau
dine legiones q; sine armis redie
runt tomã amate remisse in samn
nnuꝫ· eunteꝫ illum hostes sub ugũ
miserint qui hac sua ignomia letat
tuãt canenseꝫ nõ qlquas exati fu
ge aut pauoꝛ i simulate põt ũ plꝰ
quinq̃gunta milia hominũ cecidit·
vũ consul cum eqtibus· lxx· fugit·
nũ neõ sup est· nisi quez hostis ceten
do festus reliquũ cũ captiuis tempꝰ
tio mcabat· nos uulgo hostes lauda
bant q; tm· pꝰ nos tẽ nallem q; ad
consulez uenissemus reuissemus ut
spez uicti exatus trahissemus nic te
teriore ouitõne sumus· q· ap pces
nros fuerunt captiui quippe illis ar
ma tiã atq; oꝛdo militandi lacus q;
unquo tenterãt castris ẽ mutatus
· q· tiã semel· nauata· pꝰ· opa uno te
pe plio recuperãt· nemo eoꝝ relega
tus in ciuium ẽ nemini spes emere
di stipendia ad ẽpta hostis tenuq; est
tatus cuiquo inimicites aut uita;
semel aut ignomia; fuerunt· nos
qbus ñ qs cõsilijs mus ut qlq; extra
neos acie miles romanus sup eẽt·
nichi obici pt· non solum a patria p
cul uitaq; si ab hoste relegati fu
mus ubi senescamus in exilio neq;
spes neq; actasio abolende ignomie
neq; placande ciuiuꝫ ue neq; omq;
bñ monendi sit nꝫ ignominie finez
nec ututis pmiuꝫ petim in expui
dimi ututem exercere licuit laborem
q; piculuꝫ petim ut moꝛ ut militi

ostio· fugam· bellũ insicilia ñ alte
tum annuꝫ igenti inimicatõne gesꝰ
ũres alias pcius· alias romanꝰ expũ
gnat· pedituꝫ q; equituꝫ acies xũnit
ad syracusas ẽm mariq; geritur· tes
clamoꝛez pugnantiuꝫ crepitusq; ãmo
rum exaudiuimus· tes ipi ac
sengnes tũq· nec manus nec ãma
lia amus· sꝰ noꝛ legionibus· ti· sem
pꝰ cõs totiens iam cũ hoste si
gnis collatis· pugnauit· oꝛ pcium
hũt libtatem Cuitatẽq; pꝰ sal
tem ad hoc bellum ẽptis nob simul
q̃di cum hoste liceat· q; pugnando q̃re
re libtatem· uis tu mari· uis terra
uis aciebus urbibus oppugnãdis
expue uirtutez· aspima queq; ad
salutem piculũq; tempꝰ sanus· ut q·
ad cãnas faciendum q̃q; pmũ fiat.
q̃m quicq; postea uixemus· id omẽ
tempꝰ inuenatuꝫ ingnominie ẽ· Sub
hꝰ tẽ ad genua mãcelli pcubuerunt
oratores id nec nũs nec potãtis siue
ẽe uerit senatui sceptuꝝ se oĩa que
re sima patriꝫ fãuꝫ· ẽe· Pre lectis
ad nouos oratores allate ac p eos in
senatu tractate· sẽ· oratiq; tribus
lectis ita decreuit Senatus· militi
busq; ad cãnas oratores suos
pugnãt· dẽ fuissent senatuꝫ nichi
uidẽtur tes· p· cõmittenda ẽe ut
si· ibꝰ Claudio pronũciãt aliꝫ uidẽtur
faciẽt· q· te re· p· tirequi sua· uidẽt
cum nequis eoꝝ munere uacaret
ne alteno militaꝝ uirtutis gtã cona
retꝰ· ne i ytaliam repta retur· con
sulis uterq; ytalie eẽt Comitia
te in aptore urbano te senatꝰ sima
plebiq; facta sunt hora quibus cãti
sẽt· v· uiri nutis tribubꝰ te faciem
dis et tum uiri binis sactis cãquiren
dis tonsq; p singulos altis reficien
dis edibus tonante et matris mat pꝛ
tam cãmentalez· si q; spes ex portuꝫ
pte anno iacendis esumpte fuerãt
tẽpestates fere fuere i albano monte
bus uum cadi nent lapidibus pluit
tacta· te cælo multa que in capitolio
eres uallem i castris mlis locis cõt
suꝑ
suestitem et uno ingiles er aiati mu

flam

170

murꝰ turesq; q̄ am cū ius ñ iceret mo
to fulmib⁹ ⸗ h ⸗ tecuisse testat sacri
ingens insiz uolitare sol rubē so
luto mag sanguineaq; simil' vi
ꝛoz postion cā dies innumeꝛ su
plicio fiunt ⸗ q; p aliquot dies con
siles tebus ouuus opam tetet
unt ⸗ q; p eo stem dies sacriz no
uendiale fiunt ⸗

Cum tarentinoꝛ tefectō iam
diu ⸗ nisi hastrubali ⸗ i sus
pitōne romanis eet ⸗ cā forte ex
trinsecus maturante eius inte
uenit physicas tarentinus diu
iam p spē legatōnis rome cū
eet uir igeti alioꝛ mime actuꝫ quo
tū uultuno seuesce uidebat patē
tis aditum sibi ad obsides taren
tinos ineit ⸗ custodiebant iacto
ubtatis minoꝛe cura ⸗ qꝛ nec ipis
nec ciuitati eoꝛ fall'e romanos ex
pediebat hoc crebꝛis colloquiis sō
liciatos corrupti ⸗ et ⸗ ius duo
ibus q cū p nus tenebꝛis custodie
uixisse ipe comes occulti itineris
fgit lucē p ma mulgata p
ulem fugꝛ e missiq; qui sequen
tur affricana ⸗ p hensos oēs tetine
runt ⸗ teducti noce mitio iurgis q;
⸗ q ⸗ approbante pulo celi te sacꝛo
iaciuntur Tarentinis pne ou
anum nobilissimaꝛ i ptulig gꝛauꝛ
ciuitatū animos irritauit tū pub
lice tū ⸗ singulos p natum ut qs
que tam fede interentos aut p
pinquitate aut amicitia attinge
bat ex hus ⸗ xuy ⸗ fere nobiles iu
uenes tarentum cōuenerunt quoꝝ
pnapes meo ⸗ physomenus ⸗ erat
hu p mulq; aliquid mouēt collo
quendum cū annibale uti noctꝰ
p spē uenandi urbe egressi aduē
p ficiantur ⸗ q cū aut p mul ciuis
ab eēnt cetꝝ silua pꝛ uiam se se
occulluerunt ⸗ meo ⸗ et physomenus
p gressi ad stationes oppensiq; ui
tio ꝺ petentes ad annibalē teduc
ti sunt ⸗ q cū ⸗ cās gilly sin ⸗ q qd
pactum expsum set collaudati
honoꝛatiq; p missis iubent ⸗ ut fide

pꝛaribus faciēt pduci cū se ale
egressos precꝛi Cartaginēsiuz q̄ pa
tium pculsa eet ad urbem agere
tuto ac sine crimine ꝺ tantos pꝛo
missū ē ꝺ suspectu ea p̄da uenuz
est mitꝝ q̄ ꝺ ter ac septus ꝺ eos
ad uate miraculo fiunt ⸗ q; illi cū am
bale rursus fide sanciebant libꝰ
tatem nos leges suaq; oia habituros
ñ ullū uectigal pno pꝛsuros pli
duum ne inuitos recepturos p uita p
sidia cartaginēsiuz foꝛe ⸗ h ubi con
uenisset de uō physomenus ⸗ q sue
tudine noctꝰ egꝛedi redeundi
q; iubꝰ frequentioꝛ ei face ⸗ et erat ue
nandi studio singulis canesq; ⸗ ali
apparatus sēqbatur ⸗ Captiq; forte
aliquid aut ab hoste ꝛep pato alla
tum reputanto ronabat aut p fdo
aut custodibus portam noctꝰ mayie
ameant p metum hostiuz aperiēb
ant ⸗ iam eo q̄ suetudis adducta
ēt es utquaq; noctis tpꝰ sibilo
eo uelut signuꝫ porta aperiret
Tempus agente rei annibali missi
ē ⸗ uisuꝝ iam ab erat ⸗ à quo minus
multuz eet uno eodemq; loco statu
ua euz tam diu habere eqꝝ ⸗ Q im
mulabat romanis quaq; qui ipꝛesi
dio tarenti erat ⸗ suspectu ee ia ⸗ se
gnius moꝛa ꝺ tesierut ⸗ Ceteꝝ postq;
tarentū ut ostitut ⸗ r ⸗ milibus pe
ditū atq; eqtū quos iexpeditōne
uelocitate coꝛpoꝝ ac leuitate ar
moꝝ aptissimos ee tat ⸗ e electis
q̄rta uigilia noctis sing monuit pre
missis q; octaginta fere numeris
eqtib⁹ cepit ut uiscerent et circa
uias plus stuerēt q; oia celis negs
agminum pul spectatoꝝ dignuꝫ
faceꝛet ⸗ p gressos tetinuerunt ⸗ obuios
arcerent ⸗ ut ꝺ lonum magis q; ex
ercitus accol ses eet ⸗ ipe cū ptum ag
mine fuꝰ ⸗ xb ⸗ fere milliuz spatio
cast ab tarento posuit ⸗ q ne ibi qui
dem nctato quo p gent cū ouocā
tos milites monuit ⸗ ua oēs uet
ne ueniti quēq; ⸗ aut exercitꝰ oīmoꝝ
agminuꝫ patentur ⸗ q ip̄mis i uen
ti ad ipia accipienda eent negoꝝ

Dueū nullū faceūt se mtūr eduturū
q̄uelli agri/ratem fere hoīa tarētū fa
ma p̄uenāt ⁊ numidas eqtes pau
cos pl'ari agros ētorē q̄ late ag'tus
iecisse/ad quē mūtuz· nich' ult' mo
tus p̄ētis troūn quā ut ptē eqtū p
stero die luce p̄ma uidēt exire/ad ante
diē pl'atōib' uolēt/i cētū ateo nich'
obuient' cum ē· ut· ō· p argumēto
fuerit illa p̄ūisatō numidaz/anniba
lem exāimaq; cassū ūmouisse/an
bal exulbis nocte mouet/ut plybio
meū ēāt cū soluto capte uenatōmo
onē cētū p̄dones eāq; opīta enim
exp̄ectabāt Conuenāt aūt ut plybio
meū p̄tula/ad tuenda uenatōnē u
ferens/armatos i duxēt pāte alia p̄
tāte/ emtida/auret/anibal tegro/ea
mediterranea ē oriente/spectabat
aliq̄tum ut' menia i cludut' Cū p̄
te p̄inq̄ret/edtus ex opīto iguis
ab anibale est refulsitq; item tēdtū
ab nicone singtū/extincte dūte utriq;
q̄ flāme sunt/anibal silentio duce
bat ad portaz/nico ex improuiso ad p̄
tas ē opitos ugiles i cubilibus suis
obtrūcat/portāq; apit/anibal cū pe
ditū agmine ingredit'/equites
subsistē iubet/ut quo res p̄stitet ac
cūrere libero campo possent/⁊ plybi
meū p̄tule parāte alia q̄ comeare
assueuerat/appīq̄bat· nota uox et
familiare iam singtuz/cū exaudisset
ugilē uicēte uice substituē grauis
sime tuū/p̄tula apitur ¶ Infētes
apti duos iuuenes/secutus ipe cum
exp̄edito uenatore/ūgiles i cautos
miraculo mag'tudinis ieos q̄ fere
bant ūsū uenabulo trūcāt· Jugtesti
ō mte· xxx· fere āmati/cetēos ugiles
obtrūcant/restingūtq; potā ma
ximaq; agrī sub/signis conflictum
it̄umpit/inde cū silentio ifōr ducti/
anibali se se cōiūxerūt· tū· duo mi
lia gallor/penor intres uniuersag
pātes/p urbem diuidit/tarētinos
q̄ q̄ quā marie frequentia/accu
pare iubet· Tumultu orto tōtinos
passi cedi oppidanos p̄ hostes ut fieī
to poster/sp̄erit iuuenib' tarentis
ut ubi q̄q̄ suor p̄ul uidissent/quies
cere ac silere/de bono aio ēe iubere
ut tumultus erat clamorq; q̄us ēe
i capta urbe solet si quid rei ēet neo
satis p̄certo sciret· Tarentini roma
nos/aduersus p̄ienda urbem exercē
colentes romanus/seditio aliq̄ ci
uitate/ut ēi ab oppidanis motus/p
stitus p̄ exercitat' tumultu i portis est
fugit· Inde acceptus sapha mācher
p fugit/ētorē/ tubā audita ex theā
tro/faciebat· Iam ⁊ romana ēāt ap
paratibus adhuc ip̄ata ⁊ inscienter
agēto i flatā/quis aut quibus sing'
ueret i cētū efficiebat/ubi illuc et
romanis p̄uica ⁊ gallica/ānia agmi
ta/tū dubitatōnē exercuit· ⁊ gr̄i
tōanos passim cerne sētos cernen
tes/ab anibale/captam urbem sensē
runt· postq̄ luce ētor erat· ⁊ tū manu
q̄cedibus sup fuerant/iacem fuge
runt/cōticescebatq; paulatz tumul
tus/tū anibal tarentinos sui ānis
cōuocāē ubi Cōueire omis p̄t q̄ cer
tos iacer tōanos/ēz ad eruandū simil
fortunaz p̄secuti fuerāt/i anibal le
nunge ad lacutius tarentinos/te
statis/quesq; p̄stitit/a tōubus nom sui/i sc
bere/se tōmos eaq; i scripte ūēnt
singto exemplo dato turpi militu
siquis· in hospicio ciuis romani/ia
cuas aūt tenebat tōmos/notā i scp
stitit/cum se p hoste· hitur cōtione
dimissa/aut titulis notatē forās vi
crimen pacate ab hostili tōmo fecis
sent/singto dato adtumpienda/ur
pitia romana passim uisci sum est.
et fiunt p̄ce aliquantu/postero die ad
oppugnandaz ante/ducit/ quā ci amaī
quo i pene i sule medium par maior
Circūluit/p altis rupibus/⁊ ab ip̄a ur
be muro ē/fossa igenti ducent/septē
cap nec opib' expugnabiles fore/ue
aut ip̄m aditu tuendi tarētinos/ama
toribus rebus morarēt· aut i relic
tos sine nalito p̄sidio tarentinos/in

171

penz exãce ai uellẽt romani facẽt
ualle urbem ab arce ut sepute sta
tuit ñ sine ulla ⁊ ispe cũ phibentibus
opis romanis manu posse conseri ⁊
si ferocius pruisset mangõ cete
ra actemiari pstituit ures ut faci
le ipe ipi tarentinu urbem ab hos
tiu tueri possent ubi ceptum opus ẽ
pate tra repente porta ipetuz i mu
nites fecerũt romanu pelliqz se
statõ passa ẽ q pro opẽ erat ut suce
ssu ẽ scẽt audacia· pl'esqz ⁊ longius
pulsos psequentur· Cum singu
dato cohortis undiqz penu· st' quos
istructos ad h annibal tenuerat eo
sustinuere ipetũ romanoz· sz ab effusa
fuga loci angustie eos impediti
opẽ iam cepto alio apparatu opis mo
uebantur· plimi in fossam pcipi
tati occisiqz sunt pces i fugã quaz
ipungẽ unte ⁊ opus nullo phibente
fieri cẽptum· fossa ingenõ uectu
et nallum untu eam erigitur mo
diciqz post it' nallo muriz ⁊ eatẽ
regione adtẽ pat· ut uel sine p si
dio tuei se ad uersus romanos p
ssent reliquit tam modicũ pstidi
um simul int' faciendo muro adiu
uaret· ipe pcipis cum cetis copis
ad galesinum flumẽ· v· milia ab
urbe abest posuit cast' ex hoc sta
tuis regillus ad inspiciendũ q· opus
aliquantum oppinione ei celeri ceue
rat· sperz cepit acez expugnari posse
⁊ ẽ ñ altitudine ut cetera tuta sz loc
plano posita ⁊ ab urbe muro tñ ac
fossa diuisa· cum iam machinatõ
nibus omi gnẽ ⁊ opibus oppugnari
missis ametat ponto pstidiũ romanis
fecat aditz ut nocte ex improuiso opa
hostium iuarẽt alia ẽ cerũt alia
ingnia cõuperũt· hisqz finis an
bali fuit ea pate antez oppugnate·
reliqz etat i obsidione nec ea satis
efficax quacẽm tenẽtes q ipene in
sula posita imminet fauc' port' ma
re liberz hẽbat urbs cont' exclusa
maritimis comeatib' pusqz inopi
am erant obsidentes q· obsessi
d annibal quocatis pncipibus taren

tinis cõis pstitis difficultates ex
posuit nz actis tam minute expun
gnande cẽnẽ uam nz ob sitione
quicqz hẽ sperz uinci hostes pu
tantur q· si naues sint qb' comea
tus inuehi phibebant extemplo
aut accersituros aut uecturos se
hostes assentiebant tarentini Ce
tez ei q· oleum afferre opẽ quaqz in
cã rez ad ferendã cẽsebãt ee· puicas
enim naues ex sicilia accitas ut pos
se facẽ suas quaqz sinu exiguo int'
iclusas ee cũ claustru portis hostis
hiẽt ⁊ quẽ ad modu ire iappatũ ma
re euasuras euatẽt igo annibal mlt'
taqz ipedimenta uã ẽ' ad filio expedit'
urbẽ mãm portaz lẽtis plane ⁊ sat
late ue patent ioiz ptis ua q ipe
tuit p mediam urbez ad mare trãsmi
ssaeit plaustris cinsuecã naues aut
mangna mole ⁊ mare urbi eũt quo
nẽ hostes potiuntur ⁊ illic mare hic
tertiũ Curium secebimus antẽ imo
brem aut relictaz ab hostibus aut
cai ipis hostibus capiem' h ozo non
sperz in effectus sz ingentez ⁊ ducis
ad mãtonez fecat· Extra extemplo
uiaqz plaustra uictaqz int' se ⁊ ma
chine ad subducendas naues ad
mote multuzqz int' quo facilioza pla
ustra minoraqz moles intransitu
eẽt uiuncta unte ⁊ hoies extra opus i
pigre ceptum paucosqz post dies cla
sis instructa ac pata citium uehit'
antez ⁊ ante ipm portum· duchoras
iacat· huic statim terruz ambal tarẽ
ti relinqt rex' illius ipe in hyberna cete
re fecto tarentinoz utrum sore anno
an hre fũ sit iuulius auctores thunt
pces sore sique etate memoie terruz
hre anno fũm trauunt· Roma cõ
sules ptoresqz usqz añ die· v· kal's ma
ias latine tenuerũt·

Eo die ꝑpetrato sacõ i monte i su
as quisqz puncias p ficiscun
tur· Peligio cẽinte noua obiecta est
ex cãmibus machanis Vates hic
mãtius illustris fuerat ⁊ cui exqui
sitõ sore ano ex· s· c· talium librorũ
fiet· iij· iñ· emulu· pz· urb' q ea rez

agebat manū uenānt · ſs ; ptuñ no
uo ꝓtoꝝ ꝯſilē tcluerat ex hui mā
tu uuob' cāmunb' altīus poſt ē ac
ta tecita curato auctoītas euentu
alti quoq; annus ñ uum tpe uenerat
fitem ꝓte cāmine canenſis ꝓtā cla
ues ihr fere uerba eāt annez tro iu
gienaz tomane fuge cānaz nete a
lienigene egāt i campo diomedis
oſtrere manū · ſi neq; cretes tu in to
nec opleueis ſanguie cāpuz · mul
taq; milia actſa tua tefetat annis
ipōtiz maugnū ex tiu fiugifeiz pi
ſcibus atq; auibus ferisq; ueq; i eo
luit tras/bus fluat eſca caro tua nā
tu in iuppit tas ē · troiēdis atgnu
cam · ꝑſ · q; cānam flumini qui mili
tauerant ihus locis uiꝫ atq; ipam
clatem anguoſcebant · ¶ Tū alte
tū carin tecitatū nō eo tin obſcuri
us · qi ictoꝝ futuꝝ ꝓteritis ſunt
ſi · ꝓ · lerius · ā ſeptute gñe lostis
tomani ſi expellere uultis uomica
que gentiuz ueit longe appllōni
uoñtos cenſeo lutos qui quot an
nos comit' appllōni fiant cāi ꝑſs te
teit ex pū · pātez ꝓuatis uti ofenit
ꝓſe atq; ſius bus ludis faciendis
ꝓtenit ꝓtoꝝ bus qui uis · ꝑꝑ · plebiq;
dabit ſiimuz · ꝟ · uiri gto titu hostis
ſac faciant · hx ſi recte facietis gau
debitis ſemp fietq; res uti melioꝝ nā
bus diu extinguet p uuellas · b̄os
q uros campos paſcat placite · ad io
carmen explanandum diem unuz
& ūpſunt · poſtō die · ō · ē · ſtin eſt
ut · ꝟ · uiri de ludis appllini req; di
uina faciendā iſpicēnt · Eu cum in
ſpecta relataq; ad ſenatū ēent cen
ſuerunt pies appllini ludos nouē
dos faciendosq; · q; q̄ ludi fi ēent ·
vij · milia eris ꝓtoꝝ ad rez diuina
q; uias hostias maiores dandas al
tez · ē · ē · ſtin eſt · ut · ꝟ · uiri ſtin gto
titu faciēt · buſq; hostis appllini
bone auato · q; capus duabus albis
auratis latone bone femina aura
ta ludos ꝓtoꝝ in circo maxio ci ſcis
ēet · eoꝝ ut ꝑſs pecs ludos ſuper
appllini q̄ntuz omodiu ēet · ofeiret

Ite ē ouge ludoꝝ appllinā uictoīe nō
ualitudis & ut pliq; tent uotoꝝ
tos q; · ꝑſs coronatus ſpectā ma
tronē ſupplicauē · uulgo aptis ian
uis in ꝑpatulis epulati ſunt · Ce
lebq; dies omi cerimoniaz gñe
fiunt ¶ Cū anibal cta tarentum
cōſules ambo in ſanguio ēent ſi ca
cum ſellum capuā uicēnt q; malū
diutine obſidioīs · ēe ſolz tā fa
mem cāpani ſentiebant q; ſemen
tez facē phibuerant eos · romani
exercitus ſtaq; legatos ad anibalez
miſerunt orantes ut pulsquaz oſules
magros ſuos educēt legiones ueq;
que onis hostili ꝑſidio inſidēt tēu
plum ex ꝑpinquo locis conuehi iu
bēt cāpam anibal anone exhortatus
ci exercitum i cāpaniaz duxit · q; ante
opam ut fruēti copia fiēt cāpanus
uſus ē anō ex hortatus ꝑfectus ci ex
ercitu uastabundo Cass hostiuz oſules q;
i ſamno erant ci bñuento tā appin
quaret · o · o · o · paſſuū ab ipa ur
be loco edito caſtra ꝓſunt inter ea ſacrus
q; tra ꝑſicus quo estate opportatiz erat ·
te uehi frumētuz i castra uſſit · ꝓſtimo
datis q; cōmeatus eos ſequēturos ·
capuā inde nūciū miſit · q; die i ca
ſtris ad accipiendū frumētuz ꝓſto ēent
omi undiq; gñe uehiculoꝝ numeroq;
ex agris cōuecto · ꝑ cetā ſecordia neglia
q; a cāpanis actum paulo plus octo
uehicula miſa · q; pauca · ꝓ tēa uime
ta ob id caſtigati ſūt ab anone q; ne
fames qua q; mutus accēdet bestias
earum eoꝝ ſtimulare poſſz alia ꝓ tā
dies ad frumētuz maiore apparatu
petendū ea o · ſic acta erant cū enū
nata bñuentanis ēent legatos · v ·
extiplo cta ad oſules bouanū ēt caſtra
romanoꝝ ent miſſunt q; cū auditis
q; ad capuaz agant · q; ut ſe opaſſēt
ut alt' incāpaniaz exercitū ducerent · ſul
mus cū ea nuncia obuenāt ꝑfecta
nocte bñuentū meia ē · ignis exorto
nuncio cognoſcit anonez cum exer
tus pte ꝑfectum frumētatū ꝑ q̄ſtoꝝ
cāpanis datū frumētuz duo milia pla
ustroꝝ i agrtam i hermeq; alia tubaz

aduenisse ꝓtumultu ac trepidatõnem
oĩa agi castrorumq; formã ꝙ militarem
ordinẽ; imultis agitibus/hus exercitꝰ
sublatum. hus latis optus cõsul multi
tudinẽ edicat. ꝙ ingẽs tñ ãmaqz i pri
mã nacte/ expeduerut. Cast pugnã op
pugnãda ee. Quãta uigilia ꝓfecti
sãctus omibus ipeditis qz binoctis
ti relictis/ paulo ãn luce/ cũ ad cast
uenissent/ tñ pauoris iecerũt. ut
si in plano cast ꝓcta eent/ aut subito
ꝓ impetu capi ꝓtuerunt/ altitudo lo
ci/ ꝙ munimẽta defendẽtiũ/ q nulla exp
te/ ad hũ nisi arduo ac difficili adi
tu/ siue a scensu ꝓtãnt/ lucẽ ꝓ ma pre
lium ingens accensum ẽ/ h uallum
nõ tutãtiũ/ pene/ sz ut qbus locus eq
or/ eent/ ꝺturbãt itinentiq; partidua
hostes/ nunciat/ tñ oĩa ptinax animus/ q
aliquot silꝫ ptibus/ ad uallũ ac fossas
puentũ est/ sz cũ multis multis ac p
nitẽ multis. utraq; quacunq; tribunis
militũ cõsul ab sistendũ tẽtamẽto icep
to aut. tutius sibi uidit ꝛeduci eo die
exercitum bñuentiũ/ ꝺ in ꝓsto/ castro
se hostium ũgi. ne ceruis nõ cãpani
ne ue/ anno regẽdi ꝓsit/ ut q facilius
obtineat. Collegã quaq; exercitꝰ ei.
se dicitum/ totumq; eo ãsiuos bellũ
hec cũlia uocis/ cum iam receptui ca
neret/ clamor militũ aspnantium
tam sengne impium deiecit/ prie
quite hostiũ erant/ colnos pelligẽ cauis
ꝓcũis ubi/ erectũ uexillum tñsuallũ
hostiũ transcendit/ euertẽ nõ seqz q cõmuni
si ei uexillum hostes potiti eent/ ꝓ
ceps ipe ꝓfossã uallũq; ingt in ru
pit/ namq; it uallum pellũ pugna
bant. cũ altũ pte ualeno flacco tri
buno militum trie legionis expro
bante romanis/ ignauiaz q locus cap
tor ceperẽt. nec ꝺ. pedamus pun
ceps ꝓnus ceruicẽ cum singulis cõ
gingit/ ad emissz rã hoc singulum
ab ceruicẽ unquit/ nõ uallũ hosti
um eit/ seqrer q capi singt ab hoste
prohibitũ sunt/ manipulares. sin pu
gnam tñscendentes/ fossam ꝺ in legio
tota secuta est/ amq; ostil ad ꝙspectũ
tñsgredientiũ uallũ mutato ostilio ab

ceruicẽ ad latus hostiũ hostiumq;
ãlios milites ostentẽ in quanto discrimine
ac periculo fortissia colꝰ sectorũ ꝙ cau
um legio eet utraq; pte q sic; cõs ꝓ eq
atq; uiq; cũ uoiq; tela omictẽtur a
maq; ꝙ cõpa hostes obiectẽiunt/ ꝓnauo
runt/ irũpuntq; multi uulnati ex aquo
nues sanguis referet/ ut nõ uallu
um hostium cernẽt nitebant/ captu
taq; monito tpis uelut in plano sita
nec ꝓmunita castra/ ceres tũnõ ita pu
gnã erat/ oĩbus nõ uallum ꝓmuntis
sup. bi. milia hostiũ occisa. cõ. bi. cen
tũ capti/ cũ fruntatoribus cãpais
olq; plaustrorũ ꝙ iumentorũ apparatu/ capta
ꝙ alia inges ꝓda fiunt/ q ꝓpabundo pa
llim cũ eet ex sectorũ pe. re. agrius tra
xerunt/ tũ relictis hostium castris bñ
uentum reditum ẽ/ ꝓdamq; ibi ãbo
cõsules/ naq; ꝙ appius clauꝺius eo ꝓ
paucos dies uenit/ uenꝺitũ/ omi
ꝺunt/ ꝙ tonati/ quor opa cast hosti
um capta erant/ ãn alios actus re
liquus predam/ pceps trie legionis
Anno acdmino ob eritu/ quo nõ
tiata castrorũ clades est/ cũ paucis fru
mentoribus quos forte secũ habebat/
fugã magis q itineris modo/ inbrutios
redit. Et legati cãpani audita
hac pariter sectorũ q clade/ legatos ad
anibalem miserunt q nũciarent duos
cõsules ad bñuentum ee/ uiri/ ut ꝺca
pua tñ nõ ad pẽas. ꝙ multos bellũ
ee in ppe subueiat/ cẽlius capuam
q̃ apos in potate hostium uentum/
nec tacentiũ quem ñ malo acez tam
timebere ee/ ut capuam q̃ cãtagini
eqre sit/ solutius testam ire sententiam
qz pro rõano stat. anibal cure sibi
forem cãpanaz pollicat/ in sententia duo
milia equitum cũ legatis mittit/ quo
ꝓsidio agros ꝓlationibus possent
prohibere. Romanus interim sic
alias res acis tarentine ꝓsidiaq;
q. i obsidetur cum ẽ. ẽ. f. nullus lega
tus ex auctoritate patrũ. aꝺ. cornẽ
lio. pe. metruriaz ad frumentũ ce
mendũ/ missus/ cũ aliquot nauib
omissus in portũ Tarentinum/ in hostiũ
custodias pueit/ cui aduentu q ante

i exigua spe uacui spe ad tuitionem
ab hostibus p colloquia erat: ultro ad
fiduciam hostes uocabant. Sollicita
bantq; ea res satis ualidum spiritus
adiectis ad arma tarentinis. tuendam
militib⁹ fidem metapontini excepto metu
quo tenebantur iuerati ad annibalem
defecere. Per idem ferè tempus mar
tem q; tribunum fecerunt. monuit eos in tarē
tinos magistratu defecto metapontinos qne
quibus idem ius ac data opera cauit. q; ne uicti
essent q; ita uti romanos. ipse
obsessos sibi hostes. eorum amica cognatiq;
hortatus ac uictos ad honestam magistratum
q; q; ipse propinquo ibi tribunus esset mittunt
si exercitum ad moenia admouisset se
portarum eorum fore traditurum esse. tum d
thurinos thurios cum magno spolio posse
quidem facile elici ad certamen temere ieiu
nos tentabantur posse. tum multitudinem quos p
paucos sperabat fiducia quam inuenti tris
thurinae eam ex industria centurias fe
cerat manerent qui ad talos caliga. ui
nullo corpus inter se duces pedum cui
agrum thurinum ingressi essent. hanno cum
peditum agmine infestis signis ut
ad urbem pergit. magno cum equitatu
recto collibus ad tegendas insidias op
portunis. subsistit. at nunc peditum tum de
mum. per exploratores compertum iacentem
copias educat. ac finitimis in tesqne et
hostium insidias ignarus. pertulerat per
luum fuit per sengue paucas in prima acie
pugnabus romanus thurinus. ex
pertantibus magis quam adiuuan
tibus euentum. et castrorum suum
aciem re inuulta pedem referebat. ut
ad tergum colli ab equite sui insessi hy
stem incautum praeterit. quo ubi con
uentum est. orta cum clamore equites
ipse inconditam thurinorum turbam.
nec satis fido animo pugnabat. stan
tem exemplo infugum auertit. Roma
nique quam circumuectos hinc pedes
hinc equites ingredebat tri. aliquot uul pu
gnae cedere. postremo ipsi terga dantur
atq; ad urbem. fugiunt. ibi principes
conglobati cum plurimis agrum patentib⁹
portis accepissent. romanos fusos
ad urbem ferri uiderunt. Conclam
auit. instare pauci portasq; hostib⁹
urbem ingressuros. nisi prius
claudent. tum exclusos romanos
pro muros hosti ad caedem. Autumno
tri. cum paucis receptis secutus inter
pauentes inuasit. cui nihil ne alii ceteroqui
fortunae recedenti ulli tuto obuiam
fecerunt. Ceteri ut plerique fortu
na. ita illa mala uiderunt. Adhuc
cum suis ad mare ac naues deuocato
magis qui ipsi ob ipsum insequitur ac
ultum ultum uolebant. q. e.
romanos Carthaginenses iurbe acci
piunt.

Consules adhuc intento in campani
agrum legiones uertit. nec
ad frumenta magis iam in hybernis
erant. commeatus ad capuam
oppugnandam. nobilem se consula
tum tam opulentae urbis exercitu tuti
forent. simul egens flagitium in pro
pinquo. Quae urbi tam in propinquo ter
tium annum in pace defecto esset ac
terra ne bona intentum sine praedo esset
quae ad subita belli et hannibal q
dem aut dubitabant. ad operi te
tendam satis capuae uenisse. Equi
tes ui subsidio possent. tum gra
cum ex lucanis in equitatu ac leui
armatura bonae uirtutis uenisse nihil
legionibus statuisse ad optinen
das res in lucanis aliquo praesidio et
gratae quo pulso ex lucanis moueret
sacrificanti visae prodigium fore esse
accepisse. Sacrificio perfecto anguis
duo ex occulto ad lapsi edere ie
cur conspectis repente ex aedibus
abierit. Id cum auruspicum moni
tu sacrificium instauraret. atque in
tentus extis rebus tres partes ferunt
iecur ac thalami tradunt libataq; to
ta ignem iniectos anguis abisse. cui au
spices ad unum patentes in primae
prodigium pro nuntiassent. ab arcibus
cauendo milites. consulesque nulla in
pugnantia fatum immanes mouit
potuit. Flauit lucanus fuit cum pa
tris eius lucanos. qui pro. ad annibalem
defecisse. qui cum romanis starent.
etiam hanno in magistratu erat. ab iisdem

ill' cant· pi· ig· mutata repente uo
luptate/ locum gñe ap penu qrens/
neque tñere ipe· nr trahe lucanos
ad te fectonem satis hñt/ imperatores q eitem Ospitis/ poi capite
ac sanguine/ fedus cum hostibus
sanxiss/ ad magonem q ibrutius
p erat clam i colloquium uenit/ fide
qne dreo accepta si romanu· ig i
patorem trahi uiss/ libos cum suis
legibus/ uenturos i amicitiã lucanos· tecturat penu i locu pacis/ gratum/ aduersurus/ mago ibi peditesq
equite/q armate/ capte eas latebras
ubi ø igentem nũm acciebatur· loco satis inspecto atq undiq explorato/ dies opportuna gerende rei e/ fiduus ad romanu i patores ueit/ rem
se ait mangnaq inchoasse/ ad qd
p ficiendu ipius gracchi opa opus
ee/ oium pclor· p turbis/ qui ad
penum illo coi v talie motu tepefi
ssent/ p suasisse/ ut redirent i castra
romanor/ qn res quaq ro
mana/ q, ipe erat dux clare Caneli
uensis/ uries melior atq auctior
faceret/ annibal' uis senescet/ ac ipe
ad nichilu ueiss/ ueti delicto/ aut in
placabil' face romanos· nulla ũq
gentes/ magis exabiles/ pmptores q
uenie/ uande finisse/ quotiens rebe
llioni maior suor ignotũ ab se
sint tra Ceteru ab ipo gracchu/ caute
q auditu malle eos p sentis q con
tingere/ tertiaq ro pugnus fidei sedi
fere/ locum se cepisse/ eo exisse ad
spectu amotiu/ aut prul a castris
romanis/ sibi paucis ub cõsigere
posse· ut one nom lucanu i fide
ac societate romana sit/ gracchus
fraudes q p moneret rei ab ee tutus
ac similitudine ueri captus· c tuo
ribus ac turma equitum ecastris p
fugit/ nec hospite i insidias precipitatus hostes subito exorti ne dubia
pditio eet/ flamius hul se aduolvit/
tela undiq i gracchu atq equites
conjiciuntur· Gracchus ex equo
desilit· ictum cetros face iubet· oratq
ne· ut q nunq reliquu fortuna se

cit id· honestent· utute reliquum
aut quo eet· paucas amfractuosine
ualle/ silua/ ac montibus septa circũ uentus pt mortes ro referre/ ut
p sentes/ pecor corpa cũ multi trucidẽ
tur/ an toto apatiento expectantiq
euentu i petum atq uiz uerso/ dge
tes/ antentes q p fusi hostiu truce
ntr expirãtium inimicor cumulata amaq· corpa cadant· lucanu p
ditores/ ac tñsfugas/ cis petẽt q eum
uictimaz pro se ad inferos mulisset/
eũ reeus eriminiz· Eg grũq sollatiuz
sine morti/ inter uentiuz Inter
hec pugnã/ paluamento circumiecto/ brachium intorto nã nec scuta· secum qui
tez extulant· i hostes impetuz fecit/
maior quaz p nuio hoium editur/ pugna/ iaculis maxime apta corpa ro
manor· cũ undiq exultoribz lo
cas incauam uallez/ quo se itũ eet/
transfigunt̃· Gracchum iaz nuda
tum preciosio/ unu capte peti nitun
tur· Ceteri conspicatis lucanum
hospitez/ aut hostes adeo in festus cõ
fectos inualit ut pi ea fine mlto p
nitie uo possi/ examinez/ eũ mago
exemplo ad annibalez mittit/ pmq
cum captus simul/ fascibus/ añ tri
bunal imperatoris istit/ hec fere fa
ma est/ Gracchus in lucanis/ ad capos
qui metes nocantur· put· sr qñ
agro binentano/ ipe calorez fluuium ostentant/ a castris cum litoribz
ac tribus suis lauandi cã p gressuz/
ei forte aut salicta innata rupis la
terent hostes nudu atq iermem
saxisse/ que uolut annis ipingnãtem inter fluia· Sunt qui aurui pi
cum monitu quingentos passus
a castris p gressum/ uti loco puto ea
que añ tra pugna fpecuisset· ab in
sidentibus forte locum duab tub
munivar/ eorum quentiu sedant/ ad
eo nec locus nec e mortis iuuto tã
claro/ a insigni ostat/ finis quaq
gracchi uaria fama/ alu in castris
romanis/ sepultum ab suis/ alu ab
annibale/ rea uulgatior fama e tru
cauit/ in tribulo punicor castror

op dust
& mõte
sempni
Gracchi

rogũ extructũ ee ãmatũ ex'citũ re
cucurrisse cũ tpudus vspanor motu
busq; armor ⁊ corpor sue quisq; gẽ
ti ad suetis ipp hannibale oĩ rege ũlor trũq;
honore exeqa celebrantes. ⁊ tradunt
q; lucanus rei gestę auctores sc̃. si ill'
qui ad calorem fluuiũ interfectum
memorant Crecle uelus capitis tũ
G tachi'bites potti sc̃. eo relato ad an
nibalem missus ab eo ofectum carthalo
q; cui romana ad. cH. cornelii que
storẽ referret hus fuit ipatois in
castris celebrantibus cũ exercitu bñ
uentanus fecit. ¶ Consules agriũ
campanũ ig'sli cũ passim ꝓlatent
eruptõe oppidanor ⁊ magois cum
eqtatu tẽnti ⁊ trepidi ad singũ mili
tes palatos passim peuagantur ⁊ ut
dux i structa acie fusi sup mille quin
gentos milites amisit inter igẽs
tencia sup b- ingenio genti ceciit
mulieres q; plus lacessebant romanos
q; intentiores ad cauendũ consules u
na pugnã fecerunt incaute atq; i con
fuse mota restituit tam hus aios ⁊
illis minuit audaciaq; pua una res
q; in bello nichil tã leue est q; nõ man
gue interdum rem mouẽtem faciat.

¶ C. quintio crispino bantius cam
panus hospes erat ꝑ familiã hospi
tõ unctus erat consuetudo hr egr
tome ap Crispinũ bantium ad re fec
tõnes cũpanas libaliter comitq; cum
tus fuerat. Cum bantius ꝓgressus a
te statõnes q; ꝓpe tẽ stabant uocari
crispinũ. iussit q; ubi. ẽ. crispino
nũciatum tutius colloqui amicũ ac
familiare queri manere memoiã ⁊ i
uisadio publicor fedes ꝓuati nũis pa
ulũ ab eis sessis posq; i conspectum
uenẽ. quid te inquit ad pugnam
crispine Bantius conscendamus eq
uos siimotis q; alio' utri bello me
lior sit tẽtemus ad ea Crispinus
nec sibi nec illi. dit hostes te ee iqu
bus ũtutes al' ostendant se ⁊ si ma
gie acũrit declinaturũ ne hospitali'
cede detrim uiolet. ñ'sus q; abibat

¶ Cui nõ secus ac cũpanus in
crepare mollitiem ignauiaq; ⁊ se
uulg; pbra insontes lacẽ hospitales /
hostem appellans simulantẽq; pacẽ /
Cui scias patrem se nõ ee si patrũ pu
blicas federibus ruptis uiepta si
mul ⁊ pnata nia ee putet. bantium
cũpanum. l. quintio crispino romano
palaq; duobus exercitibus audiẽ
tibus renũtiare. hospitiũ michi sibi
cũ eo sociatum. michi fedẽtatum
hospiti cum hoste cũ pactiaq; ac pena
tes publicos pnatosq; oppugnatum
ueniri si uir eet. exderet. duu cunctã
tem Crispinũ picule malles ne
impune insultare cũpanis patẽtur.
taq; tũ moratus dum impatores
cõsulẽt pnuctent ne sibi exercitu ordi
nem ipiacantes hostes pugnare p
missum eor ãma cepit. equumq; cõn
scendunt ⁊ bantii noie ofellans ad
pugnam euocant. Nulla mora aci
pano fuit. est in fedis equus exuperat
Crispinus sup scutum sinistrũ hu
meri bantio hasta transhirit sc̃. que
te lapsum cum uul nẽ erequo desili
uit. ut pedes iacentes ofẽdẽt bantius
pulsq; oppmẽt parma atq; equo re
licto ad suos a fugit. Crispinus e
qui ãmaq; capta ⁊ cruentu crispi
nes insignis spolius ostentans cum
mangõ laute ⁊ gratulatõne militũ
ad consules ẽ reductus laudat'que
i magnifice ⁊ donus mũt'.

Annibal exagito bñuentano cast'
ad capuam cũ mouisset trio p
uie quã uenit copias iaciem ostrit
haut quã quã dubius q; campanis
absente se paucos an dies ea fiuli
pugnã quin multo minus se siuiq;
totiens uictores exercitum subsistine
romanu possent. Ceteru postq; pug
ri ceptum est equitu marte incursu
sissem iacul' obruebet. labrabat ro
mana acies donec singuli eqtibus
dati ẽ ut hostes ad mittent equos
ita eque ste plenum erat cũ prul ubis
G empniamus ex'cat' cui. c. H. cõne
lius questor ꝓtulit utq; pti panem
metum ꝓbuit ne hostes noui ad uẽ
turi uelut exposito utriq; sin
gulũ receptui datur. reuocatiq; i castr̃

Vsignibz

ꝑre equo mãt re trecessũt plures ui
uorũ gnũ ꝓ mãsin eqtũ ceatere
nõ consules ut ante terrent ca
pua anibalẽ nec ꝛ̃ secutũ ẽ dñs si
fabius fuluius magr̃ eq̃ manum
claudius ĩlucanos abut ꝓtõ die
cum nacta cas nouos nũcios ad
anibalẽ eẽt nouobus agnãbus
uuere sos abisse nocteq̃ ꝓtri
lẽq̃t appiũ intrat lequit̃ nec ecꝯ
uocto ꝙste q̃ uolunt alio iẽre ad
capuã tenuit anibal alia ĩtus lo
cos bi gerẽte rei fortuna obla
ta ẽ. ꝯ. ceutenus fuit ãgnoẽ
penula inlingnis mr̃ ꝑmi pili ce
turiones ꝛ mangnitudie cors et
aio. ꝫ. ꝙ fuit militia. ꝑ. ꝑ. cone
luimsullaꝫ. ꝑre. isenatu intruduc
pere apatribus uti. ꝫ. v. milia mi
litum darent. sepe utru ꝛ ĩ ꝙstis et
regionũ bicu o ꝑe ꝙtum scirum
se quibus ãtibus ad id locor uti et
duces ꝛ exercitus capti forent hus
ad uerlũs inuentores usurum no.
ñ pmissum mag. olue m q̃ solue
dũtur tanꝯ eadem militares ꝛ ipa
ꝙsẽ artes ẽent data. pro. v. hum.
milia militũ ps diuidia cues ps
secu ꝛ ipe alĩ uoluntariorũ tunc in
agris ꝙsauit ac ꝑre duplicato ex
ercitu in lucanos ꝓuenit ubi anibal
ne q̃q̃ secutus clauduꝫ subsiste
ret aut dubia res ẽ quippe int anꝫ
balem ducem ꝛ centuriones exercitq̃
alter uincendo uetendiq; alteriꝫ
nouum totũ mag. expte ꝛ tumꝫ
tuarum ac semel mẽ. ut cõspectu
re se agmina. sꝫ ꝛ neutra ps re
tractauit pugnã extemplo instru
cte. acies pugnatum tũ ut in
nulla parte duas amplius horas
concitatũ ꝛ donec dux sueriꝫ ro
manam aciem ꝙstq̃ hils ñ ꝙ ue
re fama solum sꝫ ꝛ metu fuisse re
centis si sua temeritate ẽre clau
sus ẽet. Obiectans se hostiꝫ telis
cecidit. fusa extemplo ẽ tota acies
es. sꝫ alenus ue quidꝫ ꝛ id patuit
oibus uis ab equite insessis. ut
ex tanta multitudine. uix. ꝯ. euas
unt. ceteꝝ passim alii alia ꝑte ab fu
gẽ. Capua a cõsulib. ultra flumen
ui obsidẽi cepta ẽ. queq; ĩ eam rez. op
erat comportabantur. pabantq; cas
tissimu frumẽti. quecẽ ad ultimu hostiũ
ubi nẽ urbs ẽ castellu. Comuniũ ñ
fabius maniũ munierat ꝙsidium
ꝙpitum ut mare primũ ꝛ fluuiũ in
ꝙtu inde duo maritima castella
frumẽti qd er tardissima nup multi
erat. q. q; mu. utus. ꝑ. ĩ. exercituꝫ
ac merat ab hostia quecẽ ẽ ut ex
atu plẽmez copia ẽet. ceteꝝ si eam
clarem ꝛ que in lucanis accepta erat
uolonũ quaꝫ exercitus q̃ uno ꝯ uato
sũma fide stipendia fecerat uelut
ex auctoritatis monte ducis ab ſin
gnis uiscepit. anibal ño capuaꝫ
neglectaꝫ ut ut tanto uicinius tes
cos uolebat socios. si ꝙsp exercite
tate unius romani duces succes
sus ĩ altius ducis exercitus q̃ oppmen
di occone ĩminebat. cH. fuluiũ ꝑ
apuli legati nũciabant primo oĩ
urbes q̃tum apulor que ad anibalez
defecissent oppugnãri metuis re
gisse animio succensu ꝛ ipm ꝛ mi
lites plena ipletos ĩtantaꝫ lasciuiã
sordiamq; effusos. ut nulla disci
plina militie ẽet cum spe. alias tuꝫ
paucas iuuenibus aĩ exptus qual sub
unsao duce exercitus esset ĩ apulia ca
strꝝ mouit castra hetreclarecaꝫ roma
ne legiones ꝛ. ꝑ. fuluius erant. q
ũ allatum est hostes aduentare ꝑre
ẽ frem. ut nullu ꝑtoris singnis duul
sis i aciem exirent nec ires magr̃ ul
la tenuit quam spes aut dubia fuo
re ad ictio ubi uicisset acturos nocte
insequti anibal cũ tumultuatiõ i ca
stris ꝛ plebos q; secreter singuli ut
uaret istutisse duc. auarina uicinis
sciret. aut ouibus pspere pugne
cõe uari cũ milia exercitor mi
litum i nullis ctra ue pribus q; ꝛ fil
ius uispit qui singno uato simul
omis elatebris exirent ꝛ magone
duo seme milia eqtuꝫ q̃ fugã in

clinaturi cedebat oia utenti uulne
rabet. hus nocte ipatis p̄ma luce in
aciem copias educat nec fuluius e
dictatus no tam ulla sua spe q̄ mul
tum ipetu fortuito terrus utraq; ea
tenus temeritate q̄ p̄cessu in acies e in struc
ipa acies ad ubiq; multum fore
paurentiu ostitentiu q; quo loco ip̄
tum tulisset dius/ terra plubi omne aut
metu defecturi locum/ prima legio
simul ala ipumo instructe/ in longi
tudinem protecta acies/ clamantib;
tribunis nec intos suos volvis ac u
tinam ee/ q̄ cum q; ipetum fecissent
hostis pruptuos/ nec q; salutare eet/
no modo ad aiuz sine ad autes que
amittebat/ hannibal nu quag; simu
li sua neq; simili exercitu neq; ita ex
tra
tu ad eam/ ego ne clamore/ quez at;
ipetu primum cohortium sustinue/ dux
cultrix/ temeritate centenio par
atio ne quag; opantibus ubi tempi nec
natu ac trepidantes suos uidet equo
arepto cum ducentis ferme eqtibus
ex fugit/ cetu afronte pulsa. altero
atq; alio circumuenti/ acies eo usq;
e cesa. ut ex duo. de. xx. milib hostiu
duo milia aut aplius ceasse int. ca
stris hostes potiti sut. Hec clarea
alia si aliam romā cam cent nūtia
te ingens quem. luctus. pauor.
Cuitatez cepit. tū q; cōsules ū sūma
tez cet adhoc locoz pse gerent/ mu
mus hus clavibus comouebatur
legatos ad osules mittit. ce. letho
rium. Hi metillu/ qui nūciarēt ut
reliquas duoz exercituz/ cū eum colligere
rent tarentiq; opam ne p̄metu ad tes
tatōne/ hosti se tenerēt/ ad q; post ca
nensez accessit/ clarem/ ut tres coz
d exercitu uolentium cōquireret/ tre ne
goty. p. cornelio datū usq; cui roma
tus mandatus eat. si q; p̄fora rana
bula que ederat. ut q; libito uolento
rum fiet hu. q; ad singna reuocen
tur. p oia intentissima curia acta/ api
claudius osul. d. nunio ad hostiu
multitu cū aurelio certa puteolis pre
posito. puteoli. qui ut. q; naues
exercitu ac sabinia acce fuisset ex
templo i castra mittent frumentu ipe
ad capuam regis. q. fuluiu; ol
legum iuenit casilini/ oia. in. potē
tem molientez ad oppugnandā ca
puā/ tū alb ceatu secerut urbez/ cla
uduq; neronez. p̄. ab fuestula ercla
uianis castris exercitant. us. quo
q; macico. i. p̄sidio ad tenendū locu;
relicto/ cetis cum oibus copus ad
capuam rescendit. tā tā p̄tona ot
capuā erecta/ tres erat. duobus ptib;
opus agressi. fossa uallaq; circudare ur
bem parant/ castella excitet mo
dicis itervallis/ multisq; simil' locis/
cum plebentibus opa campanis/ ex
cucurri pugnat/ ut postremo pe;
tus murug; se otinet campani. p̄
tū quā hec continuaretur opa lega
ti ad annibalez missi/ qui q̄terentur
de tam abro capua/ ac pe deditaz
romanis/ ob defectionē/ q; ut tuic
saltem opem no cum fessis in si. c
cum uallatis ferret/ osulibus. litte
. a. p. cornelio. p̄. misse ut p̄sidia
claudent capuā opib; potātez cāpa
nis faceret. ut qui eoz uellent exi
re a capua suasq; res secū referent/
libos coze/ sua q̄mia habituros. qui
aū uolus mānas exissent/ post eam
diem/ quicq; exissent quicq; i manse
sissent hostiu futuros nullo/ ea p nūtia
ta campanis/ atq; a. p̄. sp̄ta/ ut ultro cō
tumelias dicent minarent q; annib
al/ ab/ erdonea tarentū duxat legi
ones/ spe aut ui/ aut dolo acas tuten
tine potiunte/ q; ū patru; pessit/ ad
brundusiuz flexit it' poi ro oppidū
tatus/ i quag; cū frustra teret tp̄s/
legati campani ad eū uenerūt/ q;
rentes simul' oātes q; quibus annibal
magnifice respondit. q; ana se solu
sse obsidionez. q; nec ad uentuz sum
osules ū latutos/ cū hac spe dimissi
legati uter regis capuam iam dup
plici fossa uallaq; cinctaz/ potuer.
Quum mavie capua circū uallare
tur/ sp̄tacu sarinq; oppugna
tio ad finez uenit. p̄ter quaz ui ac

115

ũtute duas ẽcatus q; ĩerina ⁊ ꝓuitõ
ne ad uita/ namq; mãcellus/ mitõ ue
ris inctus utrũ ag̃gentiz/ ad hum
il conez ⁊ ꝓ ꝓtem uerẽt̃ telluz/ an
ob slitione fyracusas ꝓmeret quãq;
nec ui capi möbat posse/ ĩexpũgna
bilez terrestri ac maritimo situ urbẽ/
nec fame/ q; ꝓ liberi acãtagine/ co
meatus/ tñ aly eẽt neqꝺ ĩceptũ reli
quẽt/ transfugans fyracusanos eãt
ait ap̃ romanos aliqui nobilissimi
uri/ int̃ fuctatõnẽ ab romanis/ q; ab no
uus ꝺ silius abꝺcebant· pulsi collaqui
is/ siue ꝓtis tẽptare ꝓlium aios uisit/
⁊ finem dare si tẽdere forent fyracusa/
libõs eos ac suos legibus uicturos cẽ/
ñ erat collaqui copiaq; mlt̃oz aĩ ſ
pecti· oiium auiz oculosq; conũtãt/
neqꝺ fallẽt tale admissum/ suus ui
cinlũ p transfuga ĩtromissus iurbem/
quentis paucis/ mutuum collaquendi
de tali re fecit· de inpiscatoria quidaz
naue/ retibus opti catum uectiq; ita
ad castr̃ romana collectuq; cũ transfugis/
⁊ item sepius eodem mõ⁊ alio atque
alio/ postremo· ad· lxxx· trĩ· ⁊ cũ iam
oppsita ꝺ ad prohibẽdum ẽent/ inuicto
relegato ad epyrotem/ p attalũ quen
dam/ undingentez sibi tem ẽditaz· nõ
ẽ/ necati omis concruciati sũ/ alia sꝺ
ñ spes postq; hũana euasit/ ceperit
Damuꝑ quidam lacertemoius/ mi
lius ab syracusis ad philippũ regem/
captus ab romanis nauibus eãt· hui
usq; rei ignoti/ ⁊ epicydi cum eãt/ in
gens· nec abnuit mãcellus/ tã tum
etolorum/ cui sacra lacertemoi erat/ am
catiam affectãtibus romanis/ ad collo
quium de redemptõne/ ei missis/ medi
us marie atq; ut sq; opportuni/ lacꝺ ad
ꝓtum tugiloz· ꝑ· trez q; uocant gulea
grãs/ ẽ uilis/ quocũq; sepius conuenret
uñ/ et romanus/ ex ꝑ inquo muz ꝺtẽ
plans/ nũanto lapide/ extimãtiõẽ ꝑ
se sec/ q; in fronte patẽt· ⁊ singuli alti
tudinez muri/ q; ꝓie cõiectum potãt
pũlius/ hũiloziz q; aliãto ꝓstruna op
pimone sua/ tetetoz oĩum tutꝺ ẽ/ et
ul' mediactibus scal'· ⁊ supabilez/ ad mu
cellum tem defert/ aut sꝑnẽdi de/ insa

ꝫ cũ audiri/ lac̃ q; ob id ꝑ ipm intentius
custodiebat/ ñ posse· aceto q̃rebat/ q;
obtulit transfuga/ nũtians diem festũ
vsane/ p triduum agi· ⁊ q; alia i obli
vione/ cessuri/ uino lãgues epulas ce
lebrãt/ ⁊ ab epidate ꝓbito uniuerse ple
bi/ ⁊ ꝓtribus ap̃napibus dũnso/ dubia
accepit· ꝺ mãcellus/ cũ paucis/ tribunoz
militũ collautus/ et ebriis q; ꝓsos/ adue
tantam/ agẽdam/ autendazq; y/ one
is/ centũonibus militibusq; ⁊ scal'
i actullo ꝺpatis/ ceteis· singulz dari
uiles/ ut mature corpa curarent/ qetu
que darent/ nocte i expeditone eumdũ
ee/ inte· ñ io tpis usum/ quo die epu
latis/ tã uino satiatis/ p̃napũq; sop
ti eẽt· ꝺ magno unĩ militum ferri sca
las tulit· ⁊ ad mille ferme ãmati te
nui agmine p silentiz eo reducti ũ
sine strepitu ac tumultu ꝑmi euase
runt i muz secuti ordine· dlu/ cum
ꝓrum audacia/ dubus/ ⁊ aium facẽt
iam· ꝺ ille ãmatoz cepant ptez/ cũ
cetẽ ad motem plibusq; scalis i murũ
euadebant· ꝺ magno ex aplo ad q̃
p ingentem solitudinez erant p̃letum/
q; mang̃ ꝑs intentibus epulati aut
sopiti uino erãt/ aut semigues ꝓtra
bant/ paucos tñ eoz ipsos i cubilib;
interfecerũt/ ꝫ ex aphylo/ ẽ ꝓtula
magẽ ui refringi cepta/ ⁊ exmuto ex
cõsulto tuba datũ signuz eãt/ ⁊ uiz
undiq; ñ futurũ si/ ut apte gẽbat̃ res
q; ꝫ ad epyrotas frequentez custodus lo
cum/ p uentum eãt/ terendiq; mangis
lostes erant q; fallendi/ sic territi sũ·
lã sil' ac tubaz ẽ audit̃ cãt̃ clamoz q;/
tenẽtiz murosq; ꝓtemq; ũb oia tenei
Custodes alii p murũ fugẽ· alii sali
re de muro precipitãq;/ turba pane
tiũ mag̃ ꝑs tñ ingnara tanti mali
eãt/ ⁊ gnatis omĩbus uno sompnoq;/
et iuaste mangnitudis ũbe/ ptiũ sen
su nõ satis ꝓuidente i oia subluce/ ex
aphylo effracto· ꝺ mãcellus oibus co
pis urbem ingressus/ exclamauit· ꝺutuq;
omis ad arma capienda/ opemq; siq;
possent/ iam capte/ ꝫ urbi ferendã
epydates ab insula q; ipi nasso uocãt
citato/ p fectus agmine/ aut ꝺubus

dicaslo

quin paucos p negligentiã custodiũ
fugerent nos murii expilarent forent actu
rientibus passim tumultus augẽ
dictatas eos dictatas ⁊ maiora ac tribunoria nõ
afferre posset. cõspexit oia ea epy polas
simus cõpleta lacessito tñ hoste paucas
missilibus retro ingrediũtur agmen cõ
uertit in tam ñi multitudiẽ hostiũ me
tuens q. neq; interdia finis p actionẽ
quiret clausasq; intus tumultu acq;
uie atq; in sule ineret portas. Quar
cellus ut mente ingẽnio ex superiorib;
locis urbem oium fere mille tẽpestate
pleriq; maxime subiectam celis uidit. illacri
masse dꝛ ptim grauiq; tante pturba
te rei ptim uetusta gla ũb arcemẽ sui
classis emisse. ⁊ duo ingentes exercitus
cũ duobus clarissimis duabꝰ celeri ac
currebãt. ⁊ tot bella cũ cartaginẽsibus
tanto cũ discrimine gesta. tot tã opu
lenti tyranni regesq; præt cetos hyero
tum recentissime memorie regẽ tũ. anteq
oia. q. ñri ei fortunaq; sua cedentibꝰ bñ
ficiis i pp. R. ilingues ea cum umbra
cũcurrerent. Quo subiectaq; cogitatõe ia
lla monitꝰ bre ãsiuta oia. ⁊ ad cuẽs
reducta. ꝑ uicq; singẽ ad chyracien
ad mouẽt. ꝑmittit syracusanos. qui
tra ꝑsidia romana ut añ tum ẽ fuãt
ut allego leui pellẽt hostes ad celeri
dam ũbem. tenebãt ac chyraciẽ pẽtas
muros. qꝫ marie finisfuge. qb nulla eãt
p celitones ueie sipes. et nec ad hue
muros. nec allego quicq; palam. tan
dem. Quo cellus posq; in ceptus intus fit.
ad curialum. singẽ referri iussit. Tu
mulus ẽ i extrema pte ũb ũrbis amã
ueq; immunes ferenti i agros. medi
terranea q in sula promota ad come
atus extipientes. ꝑcunt hunc. archy.
phylotemi arguis ab epicide ipsius.
ad q. mussus amãcello solis unus ex
interfectoribus tyranni. cũ longo ser
mone habito. dilatus p frustratiõẽ
cẽt. retulit Quo cello tsse. eũ ad reli
quam uim sibi pisse. cũ iste. die te die
differret. cũ ypates atq; ymilco. ad
mouẽt. cast legiones hanno dubi
us. si i acie accepisset. eos celẽ roma
nũ exercitum iclusum muris posse. in

cellus ut eusalus ni tibi ni capi ut uidit posse
neapolim ⁊ tyram noia ptium ũb et
instar urbium sunt posuit. cast times
ne si frequntia irrumpẽs loca cõtinẽ ad
discessu miles auxiũ prohibeo possit. le
gati eo ab tyro ⁊ neapoli cũ insulis ⁊
uelaturis uenier. precantes ut a creb
⁊ ab incendiis pcer. te quor precibus
quin postulatis mang cellus hito. Quã
cellus ex oium omã cedit militib
negs libere cos uiolatet. cetã pte futu
ri. Castaq; tecta pleriq; pmuro sepsta
potis religione platear patentibus.
stationes pdiuiaq; disposuit. ne quis
i discessu multus impetus incaute fiei
posit. Nocte sinistro vatis insultes discẽ
dere. retractisq; finibus. ci oia tem
pore ac tumultu sequens. tenibus tñ
repletus est. tyrannio nullo añ motus
fuit. q. oia ouantia felicitate cumu
lata bona egessisset. Nec ꝑ ⁊ pyrrhe
nus cum ipes aduersu nulla cert. sorte
acceptã ut inuictatus ad epirum re
diret. reducto ꝑsidio tranquillum tumul
tum romanus. auertis oibus. Quum tu
ti erepte capte urbis. Bonitate me
ti eam nactus q. ꝑ unum tẽpestatis
statem ad achaiam in salo classis ro
mana ñ possit. cũ. xxxv. nauib. ex
portu syracusano. ꝑfectus liburnicis
uelis i altum uexit. v. ⁊ l. naub.
epicide ⁊ syracusiis relictis. ceteris q;
cartaginensibus iq; to res syracusa
na discimine cẽt. cum centũ naui
bus post paucos dies redit. multis
ut fama est comis. ex hyeronis gra
ꝯa ab epicide donat. quã cellus cum
alo recepto ꝑsidioq; adito una cum
ceteris liberta. neq; ab tyro aut hostibus in
arcem accepta. inclusos impedito sequẽ
tibus suos tutabatur. actu cluam
inter tentes. Castris ꝑ ytonea disꝑ
sitis loca sipe. ad inopiam oium red
clusos. ut dictum. castrum sedit. cui
p aliquot dies quiete stationes
uarieq; fuissent. repente aduent
ypatis ⁊ bumilcar. ut ultro un
dique oppugnẽt romanis facit. nã
ex ypatibꝰ castris ad magnũ ꝑ
tum cõ[illegible] singulisq; hostis dato q

m

ab eruditis teneb̃ant. Cas̃ ueteri ro
manor dominus est̃ quibus ẽspinus
pr̃erat ⁊ epiatres eruptõne; ilatõ
nes martelli fecit ⁊ classis p mare ul
terq; iubem ⁊ cas̃ romana erat ap
pulsa ẽ. Nequo pfion ẽspino sũ mic
ti amãcello pst̃ tumultuq; eũ maio
rem hostes p̃buerunt q̃ certam̃. Nã
⁊ ẽspũ p̃r̃ea no repulit tũ inmuni
tus. Si ilectus ⁊ est̃ repisse fugie
tem ⁊ epiatem. Quãcellus iubet con
pulit. Satisfio q; tum ⁊ ipse ulterius uerba
tur pudiũ nequo ab repentinis
eor̃ crudelitatibus piculi foret. Acce
sit ⁊ as pestilentiam conie malum
q; facile utrorumq; animos auerter ⁊ ab
re consilia. Nã tpe autũpni ⁊ locustis nã
q̃ubus multitudo magis ex urbe q; i
urbe tollandare ius. Cetus p utrumq;
cas̃ oium ferme cõpa monuit ac pri
mo tpe lic loci uicos ⁊ egri erant ⁊ mo
nebantur. Postea cubatio ipa ⁊ con
tactus ⁊ egritudo uulgabat mo
bos ut aũ negligenti tes̃tiq; quam ui
derent morerentur aut ilicentes ad
mutuq; eadem uis morbi repletos se
cum traherent. Oculorum aq; humã et
mores ob oculos ẽrant ⁊ mutuq; dies
nates q; plorantes audirentur. Post
ita assuetudine mali effera uenit
animos ut ñ ulacrimis multarũ plora
tu p̃sequerentur mortuos. Sine ef
ferrent quem aut sepelirẽt iacẽt
que strãta exanimata corpora i conspectu
uidem mortes expectantium mortuq;
egros egri ualidos cũ metu cũ tale
tum pestifero ore corpus osculãt.
⁊ ut semo pcunis moriẽtibus. Quã
dam iuuabant soli solitum statõis
nullo tũ uis maior pestis penor. Ca
stra q̃ romana duũ cum sedent sy
racusas ceteras aq̃s affectant mag̃
ab hostium exercitu sicculi ut p̃mui uicẽ
ex̃ gratitate loci inuitũ morbos i su
os quosq; p̃ mãs urbes dilapsi sunt
⁊ cãtagionem secũ quibus nusq; recep
tus erat cum ipsis duabus p̃ter ra
te atq; p mansionẽ ad mutuõnes
ossa pierunt. Marcellus ut tanta
lus ingruebat mali celeritãt iuuẽ

siuos ⁊ firmaq; cõpa recta ⁊ umbie
tes aduenerunt milites tũ ex Romano exer
citu eatẽ pestẽ assũpti sunt. Deleto ter
restri p̃sidio exercitu siculi q; p̃r̃ẽtes
milites fuãt aut mang oppida ex
tra ⁊ sita ⁊ muũitus tuta. Tria milia
altius ab syracusis castra. Ab hostibus ⁊ romanis
ecauitatibus sua cõ
portabant ⁊ auxilia accersebant. In
tẽa tumultuar cũ classe p̃fectus car
thaginem. Ita exp̃ita fortuna sotõr
ut spe fuerẽt no ipis in salutarem oper
ferri posse si romanos quaq; i capta
quotidiano urbe capi p̃stitit ut one
rarias naues q; p limas omi copia
rer onustas secũ mitẽrent classẽq;
sua augẽnt. Igitur. c. xxx. nauib;
longis. v. c. c. Ionemitis p̃fectus
a carthagine satis p̃spos euentus ad tũ
dendum in sicilia huius si item uenti
simul pare cum pachinum p̃ternabant. Im
mensis ad uentu fama p̃dio re tũ pre
terq; spẽ mora grauius ⁊ metu iniec
romanis si tardius aduenissent. Quãtus
⁊ epi
atres metuens ne si pgerent item
q tũ tenebant ab ortu solis flare p
dies p̃ceps uenti classis p̃ualidi tricu
reperet. Secluta achardina in rennaio
rum militum duabus ad mille ex na
uigat classes i statõne ulsam i africã
lẽntes atq; tuntes nauale p̃lium. Ii
tã. q. impar ũibus aut nuõ nauiũ
eẽt. q̃ p̃ce ⁊ p̃ceps lẽbat. q̃. q. uenti ap
tiores romane q̃ sue classi. Flarent.
p̃stitit tũ ut fortunas nauales ẽtatis
experiri uellent. Et marcellus cũ ⁊ sicu
lum ex̃citum ex tota insula conuo
care uẽt ⁊ cũ ingenti comeatu classẽ
p̃uectam ad ingentare ne sil' inclusus
terra mari urbe p̃sidio ẽgẽtur. Qq
impar nuõ nauium erat. P̃ urbẽ. Ad
tum si tyrrhenor romanor ulcisci
ti. Due classes i feste ẽq̃ p̃mũctoriũ
tor pachinum stabant ũ p̃ma ẽnqui
ginta maiis i altum euehi. Xũ sinere
q; exercente ad eum q̃ p̃r dies ali
quot seuerit p̃r romanor mouere
cursus p̃r classis pẽ altum insulae
quo facilius superet p̃nunciũ.
Ceteri p̃sq; tendẽ ad se romanas

naues uoluit ictum q̄ subita tēritus
te lwnulcat uela iactu; ocdit missisq;
nūcius ferocleas/q onerarias naues
retro i africam repetē iubēt ipe sacdi
am p̄ uectus tarentū petit. Epiades
atanta repente restitutus spe ñ ob
liuione manū cepte capte ub reui
eret aggentiu; nauigant exp̄tatur
magis euentū q̄ in q̄q; motuus q̄
ū i cast siculos sp̄ nūciata epiades
syracusis excessisse acāthaginensib;
relictam i sulam q ipe uter tēlutā tā
nus legatos te condītōnibus tedeu
te ubis explorata primus y collega uo
luntate eoꝝ q ob stipendiū ad mācē
llum mittūt cum aut ferme discere
parent q̄que ūq; regi fuissent toma
noꝝ eēt siculis ceteris cum lib tate
ac legibus suis fruarent euocatis ad
colloquium hūs quibus ab epiade
credite res erant missos se simul ad
mācellum sil' abeo ad exercitum siculo
rum auīt ut una omiū q ob stipēdiū
tur quiq; ex ob liuione; fuisset fortu
na eēt. ne ue alteis ipse sibi pa
ciscēt q̄q; receptis te inde ab hus
ut nec hos hospites q; alloquēt expo
sitis q̄ pacta iam cum mācello hēnt
oblata spe salutis ipulē eos ut se
cum p̄fectos epiadis potiti; q; ph;
listhonez q epiades cui sinuon agno
men eāt agnoscūtur iter fectis hus
ce multitudine ad xres uocata uno
piam q̄q; ipi inter se fremere occulti
soliti erant exquisti q̄ q̄ tot mala
urgerent negarent fortunā deāi
nodum ēe q ipos eēt potāte q̄ diu ea
patēt romanis cāi oppugnandi
syracusas fuisse caritatē simulā
nos ad actum. nā ut occupatas res
ab satellibus annibal' d ñ hyeronimi
ypāte atq; epiade audierant. tum
bellū mouisse q ob stipē ubes cepisse
ut crudeles tyrannos ei no ut ipam
ubem expugnarent. hypātes uō in
tempto epiade intēclusō ab syracusiis
q̄ficiis eis arcisis cāthaginensib' omi
possone sicilia terra marq; pulsis.
q̄ sic ēe cāi romanis cāi nō p inde
ac si hyero ipe uiuēt unic' tuāue

amicitie Cultor si incolues syracusas
ēe uelit tas nec ubi nec uobis q̄
pricli q̄ a semetipsis ēe si occasione tem
poris uti romanus p̄ mutissent eā
dē q̄ illo monēto ore sit. nulla re
ñ fore sibi libtas ab ipotentibus
tyrannis appuisse omnium ingenti
assensu audita oīo ē p tres cū pus
cani q̄ legatos nobiari placuit ex.
pōre te mīe p̄tor nūo mittī oratōes
ad oīa cell ū quor p̄ceps neq; p̄ in
quid syracusani a nob' refragamus si
hyeronimi ne q̄q; cā nos impius q̄
in nos. Nec postea pacem tyranni
cere cōpotas syracusanus q̄squas
sh satellites regii ypātes actq; epia
des Oppressis nob' hinc metu hinc
fraude cōsulauerūt. n q̄q; dicē pte
aliqn nob' libtatis spē fuisse q; pau
cas noctium nō fuerint. Huic cerne re
te eoꝝ q op̄ sas tenebant syracusas
cū primum ñri arbitrij ēe cepimus ex
tiplo uenimus ad edictū amicorum
tes nos urbe mea nulla recusandi
fortunā q̄ iam potita a nob' fuerit glo
riam capte nobilissime p̄clarissime
que ubis gestor rei tibi testatum ñ
celle quicquid ūq; terra maiq; me
moratoriū gessimus id tu tumq
hy titulo adscribit fame ne cui ue
q̄nta urbs ate capta sit q̄ posteris
quoq; ea spectaculo ēe quo qsque
terra qsquis mari nauiget nec ūra a
themenitibus cāthaginensib' q;
tuo plura. nec tua te nob' offendant
incolumesq; syracusas familie ue
stre sb clientela nois mācellor tu
telaq; h̄ndas tradas ne pīus apd
nos hyeronis q̄ hyeronis memoria
moūti faciant diuitus ille multo
amicus fuit q̄ hic hostis. illius
būficia p̄sensistis. huius amētia
ad pniciem tñ ipius ualuit. omia
ipetrabilia tuta erūt ap̄ romanos
inter ipos plus belli ac pricli erunt
nāq; fugit fidi se romanis tuti ñ
cennationū quousq; militū auxilia
ieunder cōpulē metu. Ereptisq;
armis p̄tres p̄mum ob truncāt inde
ad ceteros syracusanos discurrunt

177

quos ſois optulit mati inſticē. atq; oīa que inpntu erant virpuer tīn
ne ſine vūcibus ēent. vy. p̄fectos
cāuē ut terna achāvine arms ſpe
ēent ſe vato tantē tumultu erēn
tibus ſuſcatanto q̄acta ci romais
ēent vilucē ip q̄ erat cepit. Alia;
ſuā ac pfugatuz cāz ēe intēr lega
ti amācello reverterunt. fulgi eos
ſuſpitōne incatato meōrātes ſi cāz
exp̄tenter pene eoz ullā romānis ēe
erat ex tbus achaclie p̄fectis vſ
panus meicius noie ad eū intus o
mites legator ō inopulta ex vſpāor
auxiliaribus ē miſſ q ſin ābitris
meicū nactus p̄mū quo inſtatu
reliqſſ hyſpaia; 7 nup iuenāt ex
pit oīa romānī optinēi arbitrus p
ſſe eum ſi opē p̄tium faciat p̄cipē
popula ēe ſeu militiē ci romānis
ſeu ipatriā reuerti ulleat. ſi mal
le obſidēi ygat q̄ ſpē ēe terra mari
q̄e clauſo. ōnotus hus meicē ci
legatos ad mācellū mitti placuiſ
ſet fidē; inter eos mittit q per eūdē
illum vſpanum ſectum ab alio ad
mācellū; reductus cū fide; accepi
ſſ; opportunitatē agende ordine; rei
achaclia; redit tū meicius ut ad
ſuſpitōne positōnis adūtet oīū aios
negat ſibi placē legatos comitare
ultro Citroq; neq; recipiendū quēq
ni; mictendo. Et quo intentius custo
die fuēt. Opportuna duarū cla p̄tū
ēe ut ſit e q̄q; p̄tis tu tante rei
ſit. ōs aſſenſi ſt̄ p̄tib duarū dieb ipi
regio eneit ab arethuſa forte usq;
ad lotum mangnū port. ita ut ſa
rent romāni fecit ita; mācellus nac
te naue onerāiam ci āmatis rem
ulo quotiēmis trahi ad achāvine;
uſſit exp̄i q̄e milites exregione
porte q̄ p̄ope fontē arethuſas ē. Ibi
cū quarta vigilia fēm ēet exp̄ſitoſq;
q̄e milites porta ut quenāt recepi
ſſ meicius luce p̄ma mācellū; oīb
copus meia achāvine agelit ita.
ut nō eos ſolum q achāvinē tene
bant iſe ōnteret. ſi ab naſſo 7 ar
Agmma armator exīre rent relictis

statōnib ſuis ad ūi 7 ipetū romanor
ācend inh tumultu actuaīe naues
iſtructe iam aūt cōmecte q ad naſ
ſum āmatos exponit. Qui paulo ad
orti ſemplenas statones 7 ad aptas
fores porte qua paulo aūt exīter ar
mati aut mangno ētamie naſſum
cepe deſtam trepidatōnez 7 fuga ci
ſtrē. nz ull mūn p̄ſidū aut ptinacie
ad manend q̄ intēnſſug fuit q ne
ſuis quidē ſatis exterrentes ſe medio
ētamine effugīt mācellus ut capta;
ēe naſſū 7 achāvine regionez una;
tenū meicumq; p̄ſidio ſuis ad ūictu;
receptui Cecinit regie opes q̄tū fa
ma maior quā reſ at diſtrumpēt. Bu
ip̄ſo impetu militu; ut hus qi ac
hyacina erat tēnſſugis ſpatium loc;
fuge datus ēet ſyracuſanū tancē libi
metu portis achaclie aptis oratores
ad mācellum mictunt nichil petentes
aliud q̄ i voluitatez ē libēis q̄ſuis. Q
cellus ralio adducato 7 ad habitis 7
ſyracuſanis q per ſecutōnes pulſi ab
romo int p̄ſidia romāna fuāt. Reddit
ū pla p̄nos. l. būſtā verrinus q̄ pau
cas hyas annis maleficia eoz q ſtrata
ſas tenuerūt. Erga. p̄. ēe. ſi pleriq;
eorū quo debuerunt recēdiſſe ferez
q; ruptor ipos ad ſe ḡuoref multo
q̄ pi voluerit penas exigiſſe. ſiquem
tertium annū ēciſecē ſyracuſas ſi
ut pl's reſtuata; aultatez habēt. ſet
ne tranſfugar duces. captas 7 op̄
ſſam tenēnt. Quid potuerint ſyracu
ſani facē exemplo ul eos ſyracuſa
nor ēe q̄ntra p̄ſidia romāna fuerūt
ul vſpanū duce; monuai q p̄ſidiū
ēdiderit ul ipor ſyracuſanor poſtre
mo ſecum q̄em ſi forte oīū ſibi cō
ſiliū labor periculoq; ēta mēia ſyra
cuſana terra maīq; tam diu ex duſto
tum ne q̄quam tūi fructum ēe q capē
ſyracuſas potuiſſ. Cuīo queſtor ci
p̄ſidio ā naſſū 7 ad acipiendas pecu
nias regiā cuſtodiendāq; muſſus di
tipienda militi data ē 7 cuſtodibus
duabus p tumos eoz q mt p̄ſidia ro
mana fuerūt ci mlta ire mlta alia
ritie feda exempla edēntur. dirhi

ēāt-dir
pūt

metez

mede; meore poitu; e itanto tum
ultu q̃ntũ capte ũbis ioiscãilu om
pienor multum ti potãt itent for
mis q̃s ipuluẽ tescripsat ab igno
to milite quis eẽt itertium. Egre
io mãcellum tulisse sepultũq; ci
tum hitum ⁊ ppinquus ⁊ iquilinus
lynoꝛ pliociaq; nomen ac meoꝛiaz
ei fuisse. xx m maxime syracuse
capte iqbus pce tm fuit q̃ntũ ut
capta carthagine tm fuisti ai q̃ uib
equis certabatur Paucas autez
vieb; q; syracuse capent. C. otacili
cũq; temibus. lxxx. utica; alulbo
tulimilit ⁊ cũ añ lucẽ potum it ill;
oneãrias fruito onustas cepit.
Eg illisq; itrmz tepopulat e aliq; ti
ag; ẽa utica pticaq; oib; gnis tetro
ad naues egit lilibeu; tertio die q;
p̃tus eat cum centũ tiguta onera
tus naubus fruito pretaq; onu
stis redit atq; fruitu; extiplo sy
racusas mulit q; nitã uitpz sbuem
ili victoribus uictusq; puer pmitoz
fames istabat Cartez estate i yspa
nia cũ ferme biennio nich ad macly
meorabile fim eet cosiliisq; mag;
q; annus bellum geretur romai ipa
tores eg illi y tertis copias quicer
unt i consiliũ ad uocatu; oiumq; i
unum cgruẽ fuẽ q̃n ad id loco; id
ñ actum eẽt ut hastrubale; tentẽ
tem i ytaliam tetinẽt. tpe eẽt id
iam agi ut bellũ i yspania; finue
tur. ⁊ satis ad id utriu; ctebant ac
cesisse. xx. milia celtiboꝝ. Cayeme
ad arma excitati tres ex eo eunt.
hastrubal gesgonis filius ⁊ ma
go quictis castris. y. ferme vier ui
neꝛe ab romanis ab eunt. quoꝝ eat am
balcaris filius hastrubal ptẽ i yspa
nia; ipatoꝛ ad ũbez noie dmtoꝛi ex
anim ibat. Cum uolebant pfus op
pmi duces romai ⁊ sipes eat satis.
Cuppp ad id utriu; ee illa testabat
citu ne fuso copulsi alt hastrub
al ⁊ mago i abios salt motesq; re
capientes. se se bellu; ex tenet optu
mũ. q; uti duuisis bifariam copus
totius sil yspanie aplecti bellu;
uta ut se duuisũt. C. p. cornelius
duas ptes exercitus romanoꝝ sotoꝝq;
ad ũbis magonez ducet atq; hastru
balez cũ H. cornelius cũ tria pte ue
teris exercitus celtiberis ad uicinis cũ
hastrubale bachino bellũ geret
una pfecti amb duces exercitusq;
celtiberis pgredientibus ad ũbez am
torge i conspectu hostiu; diriimite an
ue ponũt castr. i. c. H. cornelius sapio
cũ qbus añ trim est copis sub statue
⁊ p. Scapio pfis ad restinatu; belli
ptem. hastrubal postq; aiad utut
eriguum romanu; exercitu; i castr;
et spem ex; uicelticeroꝝ aurulus ee
pitus omis bãbarice ⁊ pfide oim
gentium earum iqb; p tot anos mu
tabat pfidie facili lingue cũ utq;
castr plena yspanoꝝ esset p occulta co
lloquia pcipitatur magr mercede ci
celtiberoꝝ pncipib; ut copias in abdu
cet. Nec arbor ullum facinus ñ ei;
ut i romanos utent ama agebat ⁊ mi
ces q̃ta ul plebo sat ee dabat. ne
bellum geteretur ⁊ tu ques ipa tu
rediturum rom structusq; uitendi su
os finaq; grata uulgo eant utq; no
uocabus facilius q; mlt̃itudi pfua
sui e simꝝ ne met quez ab romanis
ducabus eat q̃pe tam paucis o re
tinent Id quitez cauendum sup ro
manis ducabus eat. er. q; ne p pzo
cruntis senda ne uti exercitus ocat
aurelius ut ño plus sui robis suaz
q̃e utrium pe in castris sent sin
gulis repente sblatis celtiberi alie
unt. Huch aluo q̃rentib; cũm ob re
stãtibus q; ut manent romanis pse
ntentes q. domestico se aucturi
bello. Capio postq; sacu nec pribus
nec ui tenei poterant nec se aut
patez sine ill hosti ee aut frm rursus
ouigi uidit posse nec ullum aluo
salutiẽ cõsiliu; i ptu ee retro q; ti
pssi cete statuit i id omi cum sten
tis subi hosti equo se omictet lacu
Quod ubi trisgr sus flumẽ pe uestigus
alcũtum ui sistebat. p eosdez dies p
capionez p terroꝝ pidi manus ab no
no hoste urgebat. Oassimissa erat

memorie exercitu

Syracuse capte quot libre auri

q

Oassimissa

uuceis eo tp̃e eãt ſcrus cãthagineſi
um quẽ d iñ clar ptẽte mq; troma
na feat amicitia ñi cũ eqtatu nu
midar ad ueienti plapioni acriũt.
7te mte allione dies nocteſq; i feſſ'
ad eãt ut ũ uagos tiũ pul acaſtris
lignatũ pabulandiq; p gͣllos ecti
pet ſi ipis ob eqtaret caſtris iuenctq;
immedias ſepe ſtatões oĩa ingẽti
tumultu turbaret nocturnũ quaque
ſpe ſepe i cãſu repẽtio ipotis uallaq;
trepidatũ ẽ nec aut locus alĩ tp̃e nu
llũ uacuũ ametu ſc ſollicitudie eãt
Romanus cõpulſusq; it uallũ acẽp
to tẽp oĩum ulu cũ ſpe uiẽ obliuio
cẽt futuramq; ãtiozes eã apperet.
ſi ſe mobil' quẽ cũ · vi · milib' et
quingentis ſuiſſanoz ad uẽtare fa
ma eãt pcus iuuenciſſi/ duz cauꝫ
et puicus Scipio uictus nocturnib'
temerariiz capit cõſiliũ ut nocte
i obuiã obuiaz uret · 7 quacũq; acci
tiſſi laꝺ pluiũ cõferret · relicto g̃
medico p̃ſidio i caſtris ſpoſitoq; · ti ·
ſontrio legato media nocte pfec
tus cũ obuiis |ſtib' manũ oſſurit ag
mina · magͣ q̃ acies pugnabant Su
pior tñ ut in tumlt̃uria pugñ troã
nus eãt ceteꝝ 7 eqtes numide tẽpe
te quos fefelliſſe ſe dñ tatus eãt ala
teribus cũ mſi/ magnũ t'rorem
itulẽ · Conttacto ad ũllus numidas
ẽtamine nouo · ẽtus i ſuꝑ aduẽit
hoſtis ducẽs pmi aſſecuti ab tergo iã
pugñtes ancepſq; plũ romanos
circumſtetemt incertos iã pẽlim
um hoſtes/ quã ne inptes ofecti ecup
tionez faciẽt/ pugñtiũ hoſtantiq; in
patronis 7 offerenti ſe ũ plim labor
eãt latus dextrum lancea tẽnetur
Cuneusq; hoſtiũ/ q i confertos
cta ducem ipetum fecerat ut erumꝑ
labentem ex equo · Scipionez uidit
alacres gaudio cã clamore p totam
aciez nũciãtes diſcurrũt · Imperatorez
romanũ cecidiſſe ac pugnat' paſſiz
uos ſi 7 hoſtes aut dubie pugnan
bus 7 tãm pugnis ẽent fecit fugã
ofeſtum ex acie duce amiſſo ſi cepta
eſt · Ceteꝝ ad erumpendũ it numi

das aliaq; leuiũ armatoz auxilia aut
difficile eãt ita effugẽ tñ eqtũ equ
antiũ equos uelocitate peditũ uir
potãnt celiq; ſpe pdes i fuga q̃ ipiũ
gnaꝝ · nec ſuꝑſtitiũ quiſquaz ni pri
pitiam ad veſpm die uor i tenuem
ſl̃z aut ſegͤ in uices pẽ fortuna
uli oſeſtum epio uir nãcia gete data
militibus ad haſtrubalem amilca
ris citatũ agñ · rapũit ũ dubia ſpe
ci q̃ucciſſent celellari poſſe · q; ubi
ẽ uentum intus ẽtat' o uoceſq; uic
toria tecenti letos gratulatio igẽs
ſta ipatore tanto cũm omi exercitu
celeto 7 alterum aut dubio ſpe uic
toriaz expectãtes ad mãnos ũ duz
quem fama tãte cladis puenãt ſet
meſtiz q̃ quam ſilentium eãt · 7 taci
ta ōnatio q̃is iam p̃ ſagientib' ani
mis imminentis mali cẽ ſolet · Impa
tor ipe p̃ter q; ab ſocius ſe cẽptum ho
ſtium tñ auctas copias ſentiebat cõ
iectum 7 ratione ac ſuſpitõe accep
te cladis q; ad ullaz bonaz ſpez pnior
erat Quonã modo eni haſtrubalem
ac magonem mſi ceſumcto exercitu ſuo
bello ſine ẽtamine aduc exercitu potu
iſſe · Quo aut ũ ecciſſe aut a tergo
ſecutũ fide ut ſi p hibẽ quo minꝰ i unũ
cogẽnt 7 duces 7 exercitus hoſtiũ nõ
poſſe ipe cum fide cõiungẽt copias ſuas
bus amici auxiliis ro ñ ee ſalutare in
pſens ceteꝝ bat cetꝝ unte q; tũ poſſet
7 unte una nocte ingnaꝝ hoſtib' 7 ob
to qeti aliq̃ ſutũ eorũ ẽ it' luce ut
ſenſerunt p tẽpeſtates hoſtes pmiſſis nuntiis
q̃ potãt marie catato agmine ſequi
cepunt/ añ nocteꝝ aſſecuti numidas nc
ab tergo nc ilateꝝ i cũſantes o liſtẽ ce
punt ac rutati agñ q; t' poſſent Cani
tuto ut ſimꝰ pugnarent/ pcedentiq;
Scipio obtrudat' pauſq; pdeſtites copie
aſſequerentur · Ceteꝝ nuc agentib' nc
ſtinentib' agñ cum aliq̃ dui aut mꝰ
tum pcedit 7 nor iam ſtatuet reno
cat p̃lio ſuos Scipio 7 collectos in
tumultuz quendaz ũ quiꝝ ſatis tu
tum p̃ſtium agñ pullo ecluꝰ ez ti
q; certa q; cum erant/ ſbducto i p̃ ipe
dimentis 7 eqtatu i medium recep

tis ꝯcauati pedites ⁊ difficilē impe-
icāſantiū ſtumidā ꝯcebant. Dē
poſtq̄ toto agmīe tres impatores cū
tribus uiris aduenīt ⁊ appārebat pa
tiū āmis aduersū locum ſine mu
nīto ualituros ēe. Circūſpectare
atq; agitare cur ꝓcepit ſi quo modo
poſſit uallum ꝯtra iacē erat arco mu
rus tumulus ⁊ aſp ſoli ut nec ſūgu
lata uallo ceteret nec terra cæſpiti
faciendo aut fossæ fodiendo ſuffi-
ciē. ⁊ alio opi apta iuenīri poſſit nec
futurū q̄ſquā ſatis āduū aut ab
ſalsum erat q̄ hoſtū aditus aſcēſū
ue difficilez ꝓberet ⁊ faſtigio leni ſi
uerā ⁊ ū tū aliq̄ ymaginez uallo obi
cēnt ⁊ cetellas illigatas oneri ſ ue
lud ſtruentes ad altitudinez ſolidi
ctrumuabant cumulo ſāctaq; oīs
grūs ſubiecto ū ad moliendū elite
lle ꝛfugerant punica exercitus poſtq̄
ad uenē i tumulū q̄rem p facile ag
men ereꝛē multōq; nō facies no
ua. ꝑ eos ueluꝫ miraclo quadā ten
uit ⁊ cū duces undiq; uocaſſentur
tur qd ſtarent ⁊ ñ luoribꝰ illuꝰ
ur femineus ꝓcis ue moranois fa
tis ualidum diſtrahēt ⁊ uiſentq;
captum hoſtē teneri latentez poſt ſā
canas ꝟ comptēti duces incæpabāt
tereꝛ nō trāſilire nec moliri lone
ri obiecta nec cetē ſtipitis elitellaſ
ipiſq; obrutas ſarmentis facile erat
ēcliti diu cū āmoliri obiecta oneri
āmatis ꝛcediſſent uiā pliq; ꝛcipri
bus fieꝛ capta ⁊ undiq; caſtra erant
pauci amīis p cuniculos auctoribus
paſſim cetebant. ⁊ anḡ ꝓ tū mi
litum cū ipinquas ꝛfugiſſi ſiluas
i caſtra. p. Scipionis qbus. Ti. Sem
pꝛonius legatus ꝑerat. ꝓfugerūt ⁊ p.
Scipionez alii intumulo ꝓno ipetu
hoſtium cæſum ꝛcelunt. alii cū pau
cis inꝓpinq; caſtra tūrim ꝓfugiſſe.
Hanc igitur cuniculatam atq; ita er
uſtis foꝛibus q̄ nulla molliri poſſe
rāt ui captam oīsq; int cū ipſo ipa
tore cæſos anno ante ꝓmiſſa mani
pamam uenāt. c. H. p. Scipio
ā tricesimo die poſt ſuis mōtem

ē interfectus. Lucer er mōte eoꝝ tome
maioꝝ q̄ q̄ ꝓtotam hiſpaniaz fuit
⁊ ū ap. Cuius ꝓtem coloīs ⁊ exer
imuſi ⁊ alienata puincia ⁊ ꝑ tribu
at claues hiſpanie ipōs lugebāt. re
ſiuenabantq; duces tū ei. H. eius
mag̃ q. diutius ꝓfuerat hoſtiū ꝓꝝ ⁊
fauoꝛez occupauerat ⁊ ſpeciē iuſti
tie tēpantieq; romane ꝓmis recre
tur. Cum tyberis exercitus amiſi
ſetq; hiſpaie uiuꝰ retinuit eaſdem
reſtitui. Erat i exercitu. l. mātius
Scriptus. li. e. q̄ſt. ingeniū uiuendi
animiq; ingeniū aliq̄ to q̄ ꝓfortiſſi
i q̄ erat natus maioꝛis ad cūmaz in
uolem accēſat. c. H. Scipioīs diſci
plina ſub qua ꝓ tot annos oīs mili
tie ātem exercitus fuāt ⁊ ex fuga co
llectis militibus ⁊ qbuſdaz tē ꝓſi
diis eductis aut ꝛtēpnendū ei
atum fecerat ꝛuocātq; ei. Ti. Sem
ꝓꝛonio. ꝓ. Scipionis legato ſi tū ꝓſti
tit eques R. aucē inter milites
atq; honoꝛe ut caſtꝛis ꝛcta uiꝛ cō uoc
tis eū duce exercituum comitiis mi
litaribus ꝛcreaſſent ſuffecti. Alii
alius i cuſtodia uallī ſtatōnesq; ꝛ
uocē ꝓ omīs ſuffragiuz uer ad lu
cem mātinū cīcti ſumaz ipi tenu
erunt. Omīe. ñ. tpe exigiſſim uo
ſiunt muiendis caſtris cōmuēēdiſq;
omeatibus ꝛſūptum ⁊ ꝛ ipſa mul
tibus tum inpugnez ⁊ aut quāquaz
abiecto aio exeq̄bantur. Cetez poſtq̄
haſtrubalez greſſois neientez ad te
liquias belli ꝛcentias ſuiſſe ꝛcxer.
⁊ appinq̄ ablatum ē. ſingnumq;
pugne ꝓpiꝛi anouo duce milites
uerunt ꝛcordati quos paulo ān
ipatores habuiſſent quibuſq; ꝛdu
cibus ⁊ copis fieri ꝓcurre incāpiꝛ
ad pugnaz ſoliti ēent. fleꝛe oīs te
pente ⁊ offenſare capitā ⁊ alii ma
nus ad celum tenere deos iuocan
tes. Alii ſtrati humi ſuū q̄ſq; noīa
tim ducem ipſoꝛare neq; ſed aī la
mitō potāt exercitantibus ceteris
omnibus manipulares ⁊ ipō multā
te iterpante māio q̄ muliebres
inutiles ſe ꝓcaſſent fletus ꝓtius

q̄ ad tutandos seme tipos 7 rē · p·
secum acuerent aios · 7 ne inultos
ipatores suos iacē sinerent cū su
bito clamor tubarūq; son iaz enz
ppe uallū hostes erāt erauerāt in
so repente mē luctu discāurūt ad ar
ma ac uelud accensa rabie discur
rūt ad portas 7 ihostez negligent
atq; incomposite uementez xurrūt ·
ertimplo impulsa tes panorez in cu
tit penis · obstrabunoq; uñ tot ho
stes tam subito exorti ppe veleto ex
actu forent · uñ tanta audacia tan
ta fiducia suis uictis ac fugatis
qs ipator duob' sapionibus cesis
ertitiss; qs casts p cēt quis singu
um rediss; pungne · ad h' tot iaz ñ
oppugnata prio omiū in cti stupentes
qre referunt pcē de iualida i pe
ssione pulsi tga ūtunt 7 aut fugi
entium cetes fecla fuiss; aut teme
tab il' pcl'osus qr sequtuz ipet' in
mātuus ppe receptu rediss; singuli
obsistensq; ad pria sing' quosdaz ipe
tentes extatam rep'ss; aciem ire in
cast' autos ad huc cedesq; sanguīsq;
reduxit Cātaginēses tepide prio ab
hostiu uallo acti postq; nemiez i sequ
untē metu sbstitisse pati otepti rūsū
7 seclato gradu i cast' eunt p negli
gentia i castris custodiendis fiut ·
sam 7 si ppinquus hostis eāt · tñ relq
as eū cē duoz exercituum aūt paucos
dies veletoz luctāūrebat · Obq; ei oia
neglecta ap hostes ēent exploratis
hus mātius ad obsiliu 7 pria sp̄e tem
eriūm mag̃ q̄ audar aiūm adiecit
ut ultro castra hostiu oppugnaret
facilius · cē ratus s; unus hastatoba
lis expugnāri cast' q̄ sise rursus tres
exercitus duces uicissent singq; fendi ·
simul aut si successiss; cepti receptui
se afflictas res aut si pulsus cēt · ta
men ultro iferendo āma otemptum
siu cepturuz // Ne tñ subita res 7 nō
tiñ terroz 7 non sine fortune obsiliu
p tūbaret allaquentes adretantesq;
q̄ milites tut' otione ad uacatu ita
dissuit sul' mā ergā ipatores uros u
uos moztuosq; pietas ul' p̄sens oīuz
uñz milites fortuā ficez cui uis facē
p̄ uñ h' impuz aut amplū uidicō uro
ra · te ipā graue ac sollicitum cē · Quo
e tp̄z ñ metus metoz obstupefaceē /
ne ita opus mī ceem ut aliq̄ solatia in
uenire ergo aio possez / C agoz uñz oīu
uicez qō difficillimuz i luctu ē uñ cō
silere · Et ne tum qdem ñ quo nā ti
bas reliquas duoz exercituz patrie
cōseruare possez · C agitando ē aūtē aiuz
ab assiduo metore lilet · p̄resto ē em
acba memoia 7 sapiones me adhoz
es nateslq; cāus in sōpuslq; agitant ·
7 excitant sepe sōpuno neu seneu ·
iuictos · p · viu · anos ihus etis mul
tes suos omilitones uros · seu · s̄ ·
p · patiar iultam 7 siua disciplīaz suaq;
istituta seqūlent Et ū ipus uinoz
neo obedientioz me uno fuerit ita pst
mortez suam q · i q̄que re futuros illo
fuisse marie censeaz ad optimū duce
uos quaq; uelum milites · sō lautis
lacinisq; · tanq; exinctos pseqū uin
unt ubiq; fama rez gestaz si quo
tiensciaq; excideret memoia illoz ue
lud si adōtantes singuīq; dantes u
ceatis edicta p̄lia mitte · Nec alia p̄fec
to spēs est no die exul' animisq; uris
oblata meozabile illo edidit plus
q̄ accumulus rediens hostib' si cap
ionibus extinctum cē nouū romanu
um 7 cunus pp uis atq; utus si obru
ta sit canēsi clade exomi p̄fecto seruta
fortune eminuta cē · Suscepti ausi ex
tis spute uñ expiri libet q̄ auceatis
duce uro auctore · Nō enī extremo die
ei singuli receptui redi sēgulis Et su
se nob' tūbatuz hostē frangē audaciā
utiq; si differre i maiorez gliam atq;
opūtunitatez uolui ut postremo luz pa
ti ica uto' amati iermes atq; sopito'
p actōes aggredi possetis si huic ado
nēs spez milites forte temere si ex re
pa exepta heo anob' quaq; p̄fecto · Si
quis grat quo nā mō pauca · am̄tis
uicti ductoribus cast' tutati sitis · n
chil aliud Rendatis q̄ ad ipm timtes
uos oīa 7 opibus stimati huiusse ip
sos patos istructosq; fuisse · Et ita
se res habet ad id q̄ ne timeat fortuā

ord̄ quartū.

facat mimeuti sl' lxesq; q; negleto
i cautu; atq; aptum sias nich' oiu;
nuc metuut mui' lostes q; ne ob sellu
u ipius atq; oppugti cast' suo ultro
oppugnem' audam' q; edu u p; au
sum' nos eo ipo q; difficallimu uidet'
facallimu eit tertia uigilia noctis sile
ti agmie ducu uos; explorato' leo u
uigilia; almes; u stationes usitas ee
ut clamo ipetis audit' q; pu' ipetus
cast' cepit; tu itus tot topitos sopno
pauentesq; ad u oppiatum tumul'tum
q; ilermes i cubilibus suis oppsos; si
la cere' erat' aq; nos ext'no die tenuera
tos egre ferebatis; Cao audax utrei
olilui; si i rebus aspis q; tenuib' p fo;
tissimaq; olilia tutissima sunt q; si im
atones mouto animus pt' uolat opi
timitas cuctatus paulu; suis ne qc
quam mor omissam q;rens; uu' exer
citus i pximquo e duo; aut; prul absit
nu' agredientibus p aliqua e q; tepe
statis uias atq; illoru utres si uiez pro
ferimus; q; ferme eruptionis fuma
otepni diu' picim est ne oo ducis
ois copie queniat; Tres o nu duces
tres erat' sub thebu' lostui equos; e
H; Capio i columi erecta ui subsidiu
ut si diuidendo copias pire duces
mi ita sepati ac diuisi oppugi possit
lostes alia belli genera nulla e p
inde; nich' pter natis prie optimum
tatem expectemus Ite duo bn iu
uatib; corpa cibate ut integri uige
tesq; eadem alio i cast' lostrum irrupa
tis quo utiq; tutati estis; Leti q; audie
te anonio duce nouu' olilium q; quo
audacius erat magis placebat; reli
qum uiez expedientis animis; q; sa
tatione copm oliptum q; maior pe
natis qeti data e; q;ta uigilia mo
uere erant ulr' pria cast'; by; miliu
i tuallo uisantes; Alie penor copie
uallis causa ite' erat o tepsa alueolis
nu' silue medio fere me stagio colore
tana arte punica abditis q; equites
ita medio itinere intrepto cete copie
sileti agmie ad prios lostes ducte
Et ci statio nulla p portis ut tuallo ci
studie eent uelut ilsua cast' nullo usq;
obsistente penetue. Ino sing' amuit
q; tollit' clamor ps semulopno' lostes
cedunt ps ingius esas strito; alii
to tectis uicinant ps potas occupat
ut fugam i ter' deducant; lostes simul
igis clamo edes uelut alienatos
sensibus; si audire ul' punt' qcq; si
nit; Incedunt i ermes; iuxtus cathlas
amatos; Alii tuit ad potas; Alii ob
septis truncis sir' nalluz saluit; q; ut
qsq; euasant ptinus ad cast' altera
fugit; ii a colore q; egtibus er accl
to; p tumpentib' cicaiuenti cesiq; ad
unu ces sl'; q; q; q; siquis extra cete
effugisset; Atro capti captis; ppribus
castris; alta finsciisii cast' ab roanis
e ut puenit nuti clades ii possit; i uo
quo logus ab lostr ab erant; q; plub
luce publica pabulatum lingnatiu;
q; poati quam dilapsi fuerant; negl
ecta mage omia ac soluta inuenere
ama tm potia apastoib' milites in
ermes aut humi sedentes accubi
tes que aut ob ambulates aut nallu
potasq; cum his tam secuis solutisq;
romanu calcetes ad huc atrocenti pu
gna feracisq; uictoia plui ieunt Ja
neq; quaz i portis potuit resisti intus
potas concursu extotis castris ad pri
mu clamorez; q; tumultuz foo atuor p
lium oritur unq; tenuisset ni crue
ta secuta romanor uisa i ostiu; al
teius clavis penis atq; inte pauez
iecissent; Hic tor i fuga uitt' oes ef
fusi q; q; uix est' u quos cetes opp'sit
er minuit' cast'; atq; itanoie ac die
bina cast' lostiu oppugnata uncti; l;
mati; cxxxbi; milia lostrum cesa
auctor e clandius q; anales aeliano;
er gro ilatinuz f'monez ait captos
ad mille; te; cc; xxx; poam ingentez
patam ne ab fuisse clipeum argen
teum pdo; cxxxbi; cum y magine
brachii astrubal'; balneus anciab;
una cast' magois capta tenuit; bi;
milia cesa lostrum alto plio eruptio
ne pugnatum ci hastrubale; x; mi
lia; cc; xxx; captos; piso; v; milia
lviuz cu magone cetentis nos ef
fuse sequetur cesa er insidiis sedit.

apd oēs mangnū nom mātij ducis
ē uē glie ei⁹ ⁊ miracla ab unt/ stām
a ei ōtionāti fuisam acapite sūi
sensū cū mangno pauore cōstātiū
multū monumentūq uictoīe eius
te penus usq ad iceliū capitolui fu
isse/ intēplo clupei mātiū appsatū
ei ymagie hastruba' qete· te in alq
q dū i yspamaz res fuere/ ut sque
pst tantas iuuez acceptas illata' sq
clades cūctatibus pcl' sūme
ter fuce· Q Dum p̄ i yspania ge ri
tur mācellus captis syracusis ci
ceū in sicilia tanta fide atq itegr
tate cōposuit ut in ūa suā gl'iam
fi⁹ ⁊ maiestatez pp· ō· auget ōna
mēta sing' ubis tabulasq; qb; hūn
dabant syracuse/ tomā teuerit/ lo
stui qtem illa sipha ⁊ ptā bellū uīe
Cetez ūi pmū mutuz mundi gre
carum artium opa licentieq; hinc
fac pfunaq; ō uulgo sipliandi fin
est/ que postremo i tomanos deos tē
plum lo ipin pmū qd amācello eri
me ornati ē uidit/ uisebant ē ab ex
ternis ad pōtam capenā dedicatū a
mācello templa pe excellentiaz eius
gnis ornamēta/ quoz p exigua ps cō
paret/ legatōnes oium fere ciuita
tum sicilie ad eum cōuenieb̄t· visa
ut cā eaz uta otio erat/ q aūt captis
syracusas aut nō te scuerant aut
te uerant i amicitiam ut sacy fide
les accepti cultum met⁹ post captas
syracusas dedidērant/ ut uicti au
ctore leges acceperunt· Erant ti
baut pue reliqe belli cū agrgentinum
tomanis epicares ⁊ hanno duces
reliqui pcis belli ⁊ tertius nonus
ad anibalem i lacum ypōtis miss⁹
ubi pcm cum gnis hy paccinatis
mutinē pp'ares uocabant/ uir in
piger ⁊ sub anibale magō omis
belli artes edoctus hunc ab epicade
⁊ hāmōe numide dati auxiliares
q cum qbus ita puagatus ē hosti
us agrōs ita socios ad tenendos
i fide alios eoz ferentes q in tpe cu
que auxiliū/ adit ut breui tpe to
tas sicilias iplēt nois sui ⁊ spes al

ia maiō ap̄ fauētes reb' cartaginēsiuz
cēt· Intraq; inclusi ad tpe menib' agge
ti dux penus syracusanaq; nō consilio
mutinus q̄ fiducia magis auli egre
di ex̄ muros ad hymetū amnez po
suerūt calle q ū platū ad mācellū
est ertumplo copias mouit ⁊ hab
uste· q̄uor ferme milituz itenua
llo consedit qd agent parent-ue ex
pectatūs si nullus mouit in tpe cūcta
tionis filio ue redit utrumes trāsgre
ssus hāt ac statōnibus hostiū cū
igenti terrore ac tumultu iuectus
postō die ipe uasto plio opulit hostis
usq̄ munimēta· Luce reuocatus mu
nes seditōne numidaz i castris fāi
cum· CCC· ferme eoz retracteā mu
noz; excessisset ad mutiguntos te
uocauitq; eos pcrūs magno ope
monuisse ducēs dī ñ ab sente secā
hostē manus ostenterent id ambo eg
te passi duces magē anno iā aū an
nus glie eius mutiez sibi modū fa
ce te gnez affirmū ipatoī cartagīnēsi
misso ab senatu popula; is prelu pe
pulit C cūctantez epicadem ut tūlg'
sli i flumē iacem ferrent· Sīlā si mu
tinez opitul⁹ ⁊ se pungne fortūa
eueisset/ uī dubie mutinis gl'iaz fore
Enī nō mō ingnū tat· Marcellus se·
qui anibalez sb̄ murū uictoīa canēsi
ab nola repulisset· Hūs tra maiq; me
tis ab se hostibus arcē āma, ip̄ ca
pe exercitu· militez ⁊ efferri signa u
ter Instruēte exercitu· r· effusis eqs
ad uolant ex hostiū acie nūmide
nūciātes pp'ares suos pmum ea se
ditōne motos· q· ccc· ex nūō suo cō
cessisse retracteam te ūnquo pfectū
suum ab obtrectantibus uocaū gl'ie
ei sub ipam ctamis diem ab legatū
uitrant· qetuos i pungnaz; gres
salar p missi fidem pstitit traq; et
tomanis cūr animus nūcio celeī
p ordinez misso restitutus ab eqte
hostem ee quez maxime timuerat
⁊ territi hostes/ pter quaz q q maria
pte murū suarū nō minabant ti
more ⁊ incursio· ne ab suo ⁊ ip̄i eqte
oppugnarent· Intraq; aut magnis

ad partā

·1· dom· d' modū templor·

cramis fiunt p nĩ clamor atq; ipet re
cunt tem mumte cũ i concilio qeri
streuissent i coenibus ut tega dates
uros suos uterũt fuge tim partip
p cõmutes fũ potũ omis agrgentũ
crepito agmie petentes uterũt ipius
metu obsidionis passu icautates p
timus dilapsi milta milia hoiũ cesa
capta q acto elephanti ultia in sici
lia mã celli pungẽ fiunt uictor in is
tuculas redut iam ferme i exitu a
nus erat. itaq; senatus decũt uo
ut p cornelium pr Roãi lictas capua
ad consules mictet dũ hannibal prul ab
eet nec uilla mangẽ disemis res ad
capuam greẽ alter cor sita utret
ad magistratus sbrgantes romã ue
niret lictis acceptis int se consules o
parut ut ut claudius comitia pfice
ret fuluius ad capuam ueiret ibiq;
manet. Consules claudius dicit.
cH. fuluii centumalꝰ q p. sulpitius
fuluus. C. f. galbam qui nullũ
dña curulez magistratu gessiss pto
res. te in creati cornelius cethegus est
sulpitius piso pisoni urisbitũ urbana
supplicio uerbaña. Sacalia cethego
apulia lentulo sabinia. Eueit ois tu
bus progatiu i annum ipum e.

Cornelius fuluius centumal p
sulpitius galba cõsules cũ uob
mattq; magistratu ibi essent. senatu i
capitolium uocato de re pu q d mi
nistratõne belli q puincias exercitibus
pres olsulerũt fuluio ap claudio
pro anni olsulibus progatũ ipium
e atq; exercitus quos hebant de ceteri
ad lectumq; ne ab capua q. obsidb
dant ab secedererent pulsq; oppugna
ssent cũ tum cura maxime intento
hebant romanos no abim tm q in
ullam unq; cautate; uisũ fuit q. q.
urbs tam nobil ac potens sic de fecto
ne sua fuit aliquot pp. ita recepta
i clinatura f suis aios uertebatur ad
uctis impũ respectũ n pris anni pre
toribus. iii. anno etruã. p. sepno
gallia cum binis legionibus quas
habuerũt progatus est ipium pro
rogatũ q o. marcello ut pollil nsi

alia reliquas belli pficer. Eo exercitu que
hret si supplemto opꝰ eet. supplet de
legionibus qb. p. cornelius. p. p. R.
i sicilia p eet dum neque militez le
get exco uiõ qbus senatus mussio
nem dedit q impatas negauit. aũt
belli finẽ cum capio cui sicilia eue
nãt due legiones quas. p. cornelii
huius decret q supplemtum de exer
citu. c. H. fului. qui pdu dno i apu
lia fuer cesus fugatusq; cãt hinc
gnũ militum. Senatus eũdez quem
cunq; cõsulibus finez statuãt mili tie
ad utrumq; utrorumq; ignomie e
ne ioppidis ytermanerent ne ue ytez
na prius ullam urbem. q; mulib
passuum reficerent. l. cornelio i
sardinia due legiones date qb q
o. uarius pfuerat supplemtum si opꝰ
eet cõsules scribere iussi. Ctacilio q.
o. uario sicilie grecq; ora cũ legio
nibus classibusq; qbus fremt de
cre Q. unq; gnta greci cum legione
una. Centum sicili cum duabus le
gionibus scribant naues. ibus q tri
ginta legionibus romanis eo anno le
gium terna maiq; e gestum pnapio
ei annu cum felicitẽ. l. matq; referre
tur res geste o ang fice senatui u
se. Titulus lymphis q. ipio ni pp uis
su no exauctoritate patrum dato pro
pr senatu scripsat mangnum pter
hoc offendebat de. mali exemplꝰ
ee ipatores legi ab exercitibus q solle
mne auspitiatoꝝ comitiorꝝ i castꝝ q p
uncias prul ab legionibus magis
tribusq; ad militarez temeritatez trans
ferri Et cum quam referendum ad se
natum censerent melius uisum de fe
rri eam cõsultationez donec pficiscẽ
tur equites q. ab martio lictas de
tulerũt de scribi de frumento questi
onis exercitus placuit eam ut quo
tem cum fore senatum de scribi aut.
p pr. l. martio no placuit ne ex ipm
q cõsultationem reliquerant p pnun
cato fieret dimissis equitibus de nu
lla re. pus consules retulerũt oiũq;
iunu finie exercebant agendo cũ
tribunis plebis de prio quoq; tpe ad

l
omia multa
roge multa

Rof lib.
Valq.

plebez ferent · que ē ipio mictu pla
ceret i yspaiaz ad eum exercitu/ cu
ē H· fabio ipatore p̄fuisse/ ea res cu
tribunis acta puulgataq; ē· si aliud
ctam occupati eāt animos/ cum sēpnus
prelio vie cū· ē H· fuluius ob exercitu
i apuliaz amissum i cōtōnib; uexa
bat/ multa ipatoris temeritate atq;
iscia exercitum ilocum precipitez pe
uenisse victoz/ neiem· p̄t ē H· ful
uium amē cōuocasse/ omib; uirtus
legiones suas/ qua p̄ceret/ itaz uere
dica posse/ plus eos posse/ q̄· uicerēt/ hy
stem/ nec ab annibale/ si ab ipatōe suo
uictos ee/ neiez cum suffragiu/ in
eat satis ceme· cui ipu cui exercitu
pmictat· quo it· fuisse/ ant· ta· sēp
nuz/ cui ei p̄nozi exercitus datus eet/
breui effecisse disciplina/ atq; ipio/
ut neo eoz/ gnis/ aut sanguis sui
meoz i acie eet/ plurio locis/ hostib;
terri eent/ cum ad bnuentu aliaz
urbez eoz/ uelut effugabus an
bal/ ereptos/ pl'os· R· restituisset/
ē H· fuluiuz quintiuz romanoz ex
ercitum/ honeste gestos/ liberaliter edu
catos/ p̄ nullib; uirtus inbuisse· Ergo
effecisse/ ut ferocez ac iquieti ter
rores/ ignauia ac ilebes int· hostes
ent/ nec ipetum in penoz si ne cla
morem qez sustinere posset· nec
hercule mirū ee/ milites i acie/ cū p̄
mus oium ipator fugeret/ magi
mirari se aliquos stantes/ occidi ee
ac ñ os comites· ē H· fulin fuisse
pauoris ac fuge/ ē flaminiuz· l·
paulum· l· postumiuz· ē H· ac p̄ sa
pientes/ cautē iacie maluisse/ q̄· rese
te circūuentos hostib; suos exercitu/
o ciuez· ē H· fuluiū pre unū nūciū
celeri exercitus romā uenisse/ fuga
in' iomniū ee cōuenisse exercitu q· ex
acie/ fugerit/ iliciam ne portaturiz/
ne pus inde ommittatur/ q̄· hostis
ex italia discesserit/ ac hiemez· iij· ē H·
fuluiū legionibus/ nup recepiu/ ē H·
fuluiū fugaz/ ex p̄lio ip̄ius temeri
tate omissō ipunitaz ee/ ac cū i gu
nea lustrisq; ānuēta egerit/ senectu
tez actiuz/ milites q nichil aliud nec

cauūnt q̄· q' ipatoris filez fuisse
gratos pre ceteris/ i gnoiosaz pati
militia m/ atq; ipatem libertatem
tome viti ac paupi honorato atq; i
honorato ee/ teus ab se culpaz i mi
lites finxerat/ eos ferociter pu
gnam p̄scētes/ p̄uictos iacie/ no
eo quo uoluerūt q· serui dici fuūt·
si postremo die ac tpr· ac lab eā· i stru
cto· seu famaz/ seu mi/ postiuz ñ si
stimuisse/ aut effuse ob fugerit se
quaq; turba ablatū/ ut nationez ac
nensi pugna ut multos annos im
peratores Quip aut solū se testāte/ ag
p̄ree· R· p̄· ñ mors sua temperio pu
blicis rebus futuā ee potuisse/ no se in
opia comitus/ ñ in loco inimq; i cautaq;
i caute deuictuz/ ñ agmine i explora
to cūctem/ in siluis ēcumuentuz/ vi
apta/ animis/ acie uictuz/ nec suoruz
animos nec hostiuz i potestate habuisse
suum quaq; ingenium/ audaciam
aut pauorez tractare/ bis· ē accusat'/
peculatq; actus/ atum tertio testibus
datis/ cum p̄ē q· q· omibus pribus one
rabatur/ uinci· p multi dicerēt fuge
pauoris ac initiuz apīore ortū/ atq; re
liquos milites/ ea aut uanū timorez
uanis ceciderint tergā dedisse· Tanta
ira accēsa ē/ ut capite ieiunioz cō
tio ei clamaret/ de eo quaq; nouum
ctam ortū· Flam cū bis pecuia iqui
sisset/ et io capitis se iqueret/ ducē/ tri
buno· pl· Appellati cum lege negarūt
se iudicia ee/ quo unus· quo maiore/ p minorem eet seu legibus seu
moribus mallet/ iqueret quo ad uel
capitis ul' pecuie iudicassit/ p̄uato tū
sempronius populariis se iudicaturū· ē H·
fuluio uir/ die aq; comitius ab ē cal p
hūnio p̄ ūbis petit/ ñ alia spes alteo
temptata ē/ si ad ee iudicio/ quibus fil
ius fi' possit florens tū fama uetuz
gestaz/ ac p̄ma spe putaret capue/
io cū p lictās/ mirabil'r p̄cibus capite sēp
tas petisse fuluius/ negassentq; p̄ces
· e· te· p· ee· ab senatu/ a capua/ postq;
dies comitioz aderant· ē H· fuluius
exulatū tāquios abut/ io ei iustū exi
lium ee/ sciunt plebs int' hūc omio

Excusatio fulvij & culpatis militum.

Fam.

Fam. fulvio spectio

lli usa in capua eāt obsidebat tur
canus q̄ oppugnabat nec aut fame
tollare fortia ac plebes potāt aut
mitē nuncios ad amibalem paucos
as āmatus-/nuiēt est nimirū qđ
q acceptis literis euasur se plēsus p
missum prārent p media romana ca
stra nare ibe eḡssus ipe accendit cam
panos dum aliquo nūs sup eēt ab oi
pte eruptōnes temptandi · Ceteꝝ i mil
tis t ciuitatib eḡsta plya seruie p sperā
faciebant supabant protes si ne q̄ q̄
tū letum unice q̄ triste unci ulla pte
eāt ab obsesso a ipe expungto hoste i
nitu tamen rō e ut ex uīris eāt ate ad
eḡrēt ex ibus legionibus electi sunt
uuenes marie ingore ac leuitate cō
pr uelares eis pāme breuiores quaꝝ
equestres a septena iacula ḡtōs lōga
pteres data p fixa ferro q̄le / hastis ue
lutīnis i e · Et eos singulos i equos
suos accipientes eqtes ad sue fecerūt
et uehi posse se tesiliē punicat ut ro
tum singuli eēt / postq̄ assuetudine
cotidiana satis i trepide ulli e fieri
i cāpū q medius intra castr murūq̄e
erat ad usus instructos cāpanor eq
tes, pessūt · Et ú ad orectu telu uētus
est / singl̄ dato / uelites desiluūt / peter
tus inte acies ex equitatu / repte i ho
stium eqtes icāūt / iaculaq̄ cum ipe
tu alia sup alia emittunt / qbus plimis /
i equos utrosq̄ / q passim conjectis / p
mult̄os uulnāuerunt · panois tū pīs
ex re noua ac inopinata inuentum e /
q̄ unus ullus / olles eqtes, inuecti / fuga /
strageq̄ eor / ūq̄ ad pōtas fecerūt /
inte eqtatu quoq̄ superior romana ac
es fuit / nstitutus ū uelites i legionib
eēnt / auctoꝝ protium eqti i misceā
tur / ceutuōnes q tum i manū eānt /
unoīq̄ ro ei ap inpatorē fuisse / cui
il̄ statu ad capuam tes eēnt / amibalē
uulsum tarentine / cū / potiunte ca
pue q̄ retinente / ret / rebant caē / uicat
tam respectus capue / iq̄ otium sciōni
bus hūq̄ ociosos uicebat / aios / exuīnto
fortuē qualēcūq̄ ei euentū refectio
ab romanis habuiss / q̄ manif̄ pte in
proūtor relictu ibrutus q oi gruē

amatu / cū vilctis extrtibus peditū /
eqtumq̄ q̄ potāt aptissimus ad ma
turandū in cāpa mā otēpdit secun
dū tā raptim eūtes / tres q xxx · el efan
ti / nualle occulta p fatā mōte imi
nentes capue / osecut / advehens cū ca
stellū galatia / plebio ui pulso cepisse /
i ēcum sedentes capuā se uertit · pre
missis nāq̄ nuncius capuaꝝ / quo tpe
agendū eēt ut eode q illi ad erup
tionem pati pōtis oibus se se effun
derent / i gentem p buit terrorem · nā
alia pte ipe ad ortus est · alia cāpani
os eqtes protesq̄ / q cum his puicaꝝ /
plebium cui bo stāt / ano p etāt erup
Romanū ut ire trepida ne ad una con
uentu ptem aliqd intenderēt / qui
ēnt / ita inter se se copias ptiti sūt
· ap · claudius campanus / fulminis am
bali ē · op · pritus · c · nero · p · p · R · cū
eqtibus · vj · legionū / una que fuerit
lam fert · ē · fulminis · flaccū legatus / cui
sociali eqtatu o stitit · et regione / multū
ni āmis / plumā ū solito in clamē / ac
tumultu est ceptus / si ad aliud uitor /
equor āmator / que sonū uisu posita i muris
meis cāpanor i bellis mīl̄itū / tūc cū
eius sp̄itus / q̄us interfectu luē / silentio nō
te fi solet / edidit clamorē / ut audīēt /
q̄ pūgnatū / aios / cāpanos facile uallo
appulsus ārebat / maior uis ab altera pte /
fulminis / amibal · q̄ premēbāt / legio
nibus · vj · lad secessit · Qua pulsa / colōs
vspanor cū / tribus elephantis / usque
ad uallum pualit · utrūq̄ media /
aciem romanor / q̄ capiti sue / ac pcio
erat / utrū / i cassē p̄rumpet / an inclu
dēt / asinus / quez panorē legiois / pra
lūq̄ castror / fulminis ū uidit / q̄ manu
um / pmorēsq̄ / alios ceutuōnum / vr
tatur / ut colōtes / vestū sb uallo pug
nantes / inuadant / i summo uisēmīe rē
ūnit / aut uiam vandal / bus ēe / q̄ mīo
re conatu q̄ odēp sēt / aciez irrupisset /
i cassē / irruptuos / aut oficientes sb
uallo ēe · Nec mangonū ētamis fore
rez / panos ēe / q ab suis inter clusos
q̄ que duum paterat / romanis irrupta
acies uidat / q̄ si se utrūq̄ / volles uer
tat / a capiti pugna medios ceu hostiū

182.

Hannus ubi ipatoiē topa accepit/ fi
aſtati ſingnum/ ad ēptū ſingſtero/ ſi/ vl
tes ferē/ uacturum imedios eos i mu
ttans/ n ſe/ ꝓre ſeq̄tur multes/ q ptē
capeſcant pungne/ ingens cōpus
eāt/ q āma lōge ſtabāt/ q ſublatuꝫ
alte ſingnū/ oſtenat ad ſpectaculū
cūeſq; lostes/ Cetūm pſtq; nā io/
ad ſingna puenānt yſpanoꝝ/ tu
unoiq; i eum tēgule ꝺiecte/ q ꝓre
meuꝫ unū tota/ acies uerſa· ſi non
lostiuꝫ ml'tatuꝫ/ m telorꝫ uis/ ā cē
ipetum ei' unq ptuit· Et oī·atti
ius legatus ꝓmū ꝓncipis/ exercitē
legione/ ſingnū ifert in clūitem
yſpanoꝝ acgit· Et q caſtris ꝓcūr
·l· pōtius lutius· q· p·ppilius· le
gati/ p uallo acrit' pungnabant
elep'hantoq; trāſgredientes in
ip uallo ꝺ ſtituūt/ quoꝝ corporibus
cum opplecta cēt foſſa/ uelut age
re/ aut ponte iniecto/ finitimi/ y
ſtribus credit· ibi p ſtrugem iacēti
tium elephantoꝝ/ ativr ecluſi ce
tes/ alteri ipte caſtroꝝ/ iam pulſi
erant campanu/ puicāq; ꝑtem
q ſub ipā portē capue/ que uultur
num ſpectt/ pungnabatur/ ni iam
āmati/ i trūpentibus mānis reſiſte
bant/ q porta baliſtis ſcōpioilq;
inſtructa/ miſſilibus/ pul lostes/ ar
cebat/ q ſubꝑſit inſpectu mānoꝝ/
uulnī impatoꝝ appu clauꝺu/ cui
ſuos· ad pīa ſingna/ adortanti/ ſi
leuo humerō ſūmuꝫ pectus/ ceſo/ ic
tu ē· mang tū/ ſtrum· ait/ porta
ē cēſa· cētū crepiꝺi murlꝫ cōpulſi/
q anibal ꝓſtq; ol'ōtus yſpanoꝝ ſē
gem uiꝺit/ ſūmaq· ui· caſtē/ oſti
um defendi· ob miſſa oppungna
tōne/ recēſe/ ſig· q· ōnē agm̄ pcurſi
obiecto arcigo/ egritu/ ne lostis in
ſtaret· cepit/ legionū/ ambo/ i gens
ad lostem i ſequentium/ ſi flaccus
receptu· cum uenit/ ſatis ad utrū
q; profectum/ tutus· ut q cāpam
qui' aut ml'tuꝫ i anibale ꝓſtiti eēt
q ipē anibal ſentiret/ cēſa eo die q
huius pungne auctoreſ ſē/ octo
milia lostium ꝺ anibal' ē cecidiſſe/ tria

ex cāpanis tēdunt ſingūq; cātaginē
ſibus quidam acepta/ q uoꝺ· x· y· cā
panis/ apud alios neq̄quā tūi molē
pungne iueiri/ pluſq; panoīs q· cer
tamnis fuiſſe· cū i oppinato ſcalē
tānā numer yſpaniq; cū elephan
tis i rupiſſent/ elephanti p media ca
ſtra uatentes/ ſtrages taleria cillo
rū gentū ſonitu ac fuga ab rūpentiū
uincula ruūtoꝝ/ faciēt quaq; ſuꝑ
tumultuꝫ/ adiecta uiſis ab anibale
q habuit aliq̄ gnarē latine lingue
uibē oſiliuꝫ urb̄/ qui ad miſſa caſtē
cēut/ ꝑſe quēq; militum ip trimos mō
tes fugē· ſi ea celeriter cognita fra
us oppſſaq; mang cete lostiū ē· ele
phantos ingti e caſtris eractos/ ſ/
ultimū utrumq; initiū finitiq; eſt
anī tpeſtōneꝫ capue ꝓſui fuit me
dia tuticus q ſūmus magiſtratus ap
campanos erat/ eo anno ceppius le
ſius erat/ lacu obſcuro tenuiq; fortu
na ortus/ matre; eius odā ꝑpuſillo
eo/ ꝓcurante; familiare oſtentuꝫ/ cui
reſpondiſſe aruſpex/ ſūmuꝫ q· cēt in
ꝓuinciā capue/ ꝓuentuꝝ ad eam ꝑtē
tum/ uicī ad eam ſē angoſcente;/
ouriſſe ferē natu poſtas rep cāpa
noꝝ/ ū ſūmā/ lonos ad filiuꝫ meuꝫ p
uenīt ea luoꝺificatō ueī/ q ipa i uerꝫ
uertat· ſtam cū fame ferroq; ūgēn
tur nec ſpes ulla ſuꝑ cēt ſiſti/ ui ſpe
lonoꝝ/ etiaī lonores ōtinctanti
bus/ ſelius q̄tenꝰ reſtam ac, poſtaꝫ
ap̄inoīs capuaꝫ/ ſūmuꝫ magiſtatuꝫ/
ultimū oīuꝫ cāpanoꝝ cepit Ceteruꝫ
anibal ut nec lostes e-tra ꝑtus
ad pungnā uiꝺit/ nec p caſtē eoꝝ p
trumpi ad capuā poſſē/ ne ſuos quo
que ꝺimeatuꝫ itercludēt/ nouī cō
ſules/ abſcedē irrito incepto· q· moue
ad capua ſtatuit caſtra/ multa ſecuꝫ quo
niam ī· ut pgēt/ uoluēti· q· ubur
ā/ inuꝫ impetuꝫ/ cap ip; belli/ tomam
peteꝺi· Cuius rei ſemp capite pre
termiſſaꝫ occōnē poſt camenſes pung;/
q alu uulgo firmebāt· q ipē nō diſſi
mulabat/ nec oppiato pauore ac tu
multu ū ēē diſpandu; aliquaꝫ ꝑtes
ubiq; ocupāi poſſe ei· q· roma i diſ

ſtrenue

cānīe cēt capuā ertimplo obmulluōs
aut amb⁹ impatores tōānos aut alte
rū er hus ⁊ si omnillent copias utrū
aut que ifimiores frēm aut ē capais bū
gerente rei fortunā tūtiōs ēe. una
cura ea angebat ne ū ascēssill ertiplo
tedēnt capai ⁊ numuā ptum ad omia
autenda tūis pliat ut lictis acceptis
sjē fulfuge cast tōāna ing⁹llus castō
altā pte capuaz clā puadat luctē erāt
ad oztatōne plene pfectōnez suaq; sa
lutatō ill' fozet ab sēctuuz ad tēpe
dam tomā ab oppugnāda capua duce
ad q̄s exercitus tomanos ne trsponēt
aios tollāndo pauos dies totā solutu
tos obsidionez ite naues i fluie mul
tūno ꝯpensas dua gladio q̄ tā amī
pūdu cā fecerat castellū uisit ut tan
ta copia ēe ut una nocte exercitus tēpa
posīt. al latum ē sibaritis. x. dier ppa
tis reductas nocte ad fluuiuz legiones
amī lucē tēcat ꝯ pusq; liēt ita tūtiz
coptum er fulfuge fuluius. flaccus
senatu tomaz cū sep stisset uaīe hūz
aī, prūq; igeio ad fecti sunt ut ite tā
ttepidam senatu ertimplo tomā uo
cato. p cōneluss au alie exquom eat er
citus ōsq; duces extota ytalia uz ca
pue uz ullius altīus rei memor aut
bis pdionū reuocabat. Fabius maxi
ab scēdi acapua tēritiq; ⁊ cācūagi ad
mutuo ominatōnes q̄ anibal' flagi
tiosiuz ducebat q ad cānas uictor ite
tū ad ūbem ausus ū cēt cū acapuate
pulsū sjē potuīte ūbis tome cepisset
nō ad tomaz obsidendaz sj acapue li
berandā obsidionez ite tomā cū eo er
citu qđ urbem cēt ionē fecerū tupto
tum ab anibale testē deosq; alioiof
defensuros ēe has duas sūas me
dia sūa. p. nalēi flacci uīc. qq; ut q;
rei memor impatōibus qđ capuam
ēent defendiuz cē sunt qđ ad urbez pe
sidu cēt q̄ tūs anibal copias ducēt
aut q̄nto exercitu ad capuā obsidendā
os cēt ipōs scīe si ⁊ tomaz eclusbus
alter ⁊ exercitus pō mictti posīt ut ab
reliquo ⁊ duce ⁊ exercitu capua tēre
obsidērent inter se cōputarent. Cla
udius fuluius ne ut obsidendi ca
pua ut ad philendaz obliuionē pa
triam tomaz uicienoū cēt s. c. capuā
plato quintus fuluius pontifex au
legē er uulnē egēdiuduz tomaz
erat. et ex exercitibus milite electo ad
xx. milia pedituz mille equites uul
tuū trāduxit ū cum anibale latina
ua ubi satis opulēti ipē p appie mui
capia q̄ p eam uiam sunt. sedici ozā
la uiuum pmisit ut omeatus pato
ri ubibus habēt ⁊ exercitus tenuis i
uiam pferrent pdiuiaq; in ūbes oē
rent ut sua cuiq; re. p. i manu cēt
anibal q̄ te uultūno est tūsgressus
haut, pdu afluie castē pont et postea
die. pter cales iagruz sedicinuz per
uenit i die unū populando moratus
p sue fulam alifanūq; ⁊ calinatez
agrum uia latina uice ib calinū bi
duo statiua hita ⁊ pallum pplatōnes
fec. Inde pter intregānaz agrumq;
ifregellanū agrum ad lirim flu
uiuz uentum. ū mtcallum pontem
afregellanis morandi itineris cā i
uenit ⁊ fuluius ullēnus tenuāt an
nis naubus ab anibale iactis rate
ad flumen exercitum i manū mo
pia matrīe egre cōpauit. Q̄ quieto
tatibus exercitu reliquū fuluio expedi
tum iter nō p urbes. molsi cū uīa er
positis bīungne omeatib⁹ eāt alacres
q; milites alī aliū ut adēt gradu
memor adferendaz ite patrias hō
tabāt tomaz regellānus nūcius uic
noctemq; itinē octauato igentē at
tulit, treuiz. Tumultuosius q̄ al latiū
eāt. cāsu hostiū ad fangendū uana
animus totum ūbem concitat. plora
tus mulier ū expuaris solū tomibus
erant iebat si impiq; matrone in
publicum effulē cū tenui uelubra
uisauerunt cūibus sparsis anus ueren
tes fleris nūr se genibus supinas
manus ad celum ac deos tendentes
oāteq; ut ūbem tomanaz eripiāt bus
hostiuz eīpnt matresq; tūanas ⁊ li
beos puos iuiolatos seruarent senā
tus magīatibus infōto pcto ē. si qđ e
sules uelint alī acquīt impia resci
uūtq; ad sias q̄q; offōz ptes alu

aut

hoc

nā

Aequum

183

offerūt se/ si quo ulus opē sit/ pl'ioꝛa
iāte/ in capitolio inuniꝰ/ cauēbet/ i mō
te/ ⁊ albano/ atq; ante etulana pnūt/
it' huc tumlt'uꝰ/ q; tū fuluiꝰ; pōs
pfm acapua arfertur/ cui ne muniēt' ipe
tuum si i ūbem ueisi/ creuit senat' ut
fuluio par olulibus i puum eet· Am
bal ifestus/ ppopulato agro flagella
ro/ pp malos pontes/ p fur'linatem
ferentinatēq; ⁊ anangnitū agī/ i la
uicanū ueit/ ipe algitotus aduꝰ· pe
it/ nec receptꝰ meibus i tusculū rer
tōlus gabios/ rescendit· ſ ñ i puppiñ
ecatu timisso/ actonulia passuꝰ ab
roma pfuit casī· Cū pꝑus lostis ac
maioꝛ cerebat/ eo/ ceres fiebāt fugientium
pcrentibus numnis/ pl'esq; oiū ge
ner atq; etatū/ capiebantur· ſ nb' tu
multuꝰ fuluius flaccus/ pōtā capena
cū ecatu roma mg'llus/ media urbe
p carinas esq'rias otendit/ ire eg'llū/
untius ex gliaꝰ Collinaq; portam/ pfiu
it casī/ eoꝝ plebi/ omeatum eo opōta
runt/ olules senatꝰq; i casī ueneī/ l'o
liū· f· p· olultatum/ placuit olules
ēa pōtas Collinaꝰ finisqliamq; ponere
casī/ cum calphūnuꝰ pī ubanuꝰ/ capi
tolio atq; āci· p· ce· ⁊ senatum freq̄n
tem i foꝛo otinī/ liqo i tam subitis reb'/
olulto opus eet· ſ nt' l' hannibal ad a
menes fuluiꝰ/ familia passui ad ūbē
casī ad mouit· ſ bi statuꝰ pōtis ipe
cū duobus milibus eqtum a pōta ro
llina usq; ad st'ul' templuꝰ/ ē p g'llus·
atq; iñ prie potuit/ media sitiumq; ūb'
ob eqtū/ otemplabatur· ſ o ē tā licēt'
atq; otiose face/ flacco mo ingniū ui
lium ē· ſ taq; i milit eqtes/ sub mouēiq;
que atq; i casī redigit' ostruꝰ eqtatuꝰ
uisit Cū omissum pluꝰ eet/ olules
ēnisfugus nuntiatuꝰ/ q; tū i ad ueīti
no ad mille· cc· erat/ media ūbe tran
sire esq'ias uisserunt· ſ nullos aptioꝛes
intꝛ conuales rectaq; is toꝛ· ⁊ sepul
cra/ cauas ūbiq; uias/ ad pungnādū/
futuōs rati· Quos cū ex ādē capitoliiq;
que uingno ⁊ uno pulso i eqs rectē
tes quam uidissent/ captū aduentinuꝰ
exclamauerūt/ ea res tū tumultū ad
fugam plurimi/ ut i casī puīca ex ūbe
fiuisset· effusa se ois multitudo pauī
da fuit· tē intꝛmos atq; intecta refu
giebant/ uagosq; iuuis sine lostib'/ lapi
dibus telisq; uicessebāt/ nec op'mu tu
multus aliq; ei' potuit/ retentis utne
tribus agi· strui turba/ peoriiq;/ trep̄
tinus pauō i ūbe opulerat· Eq̄strē pe
luum s'm fuit/ sīl' motiq; lostes sūt· Et
q; mīsis clas op'menoꝛ erat· tumultus
q; temē oriebantur/ placuit/ omis q; uic
tatoꝛes/ Cōsules/ cēsoꝛes ue fiuisset/ cū u
pio cē/ donec recessisi; annuis lostis/ ꝛn
ei q; reliqui fiut/ ⁊ nactis i seq̄ntis/ mul
temē/ exitati tumlt'us st'/ op'sliq;· ſ pōd
die finisg'llus anēmen; hannibalis aciem
omis copias eduī· ſ nec flaccus olulesi
etiaī tēstruē ſ nstructis utriq; ecitib'
i eos pungne cāui; iq̄ urbs roma p'mi
um uictoī eet/ ſ nber ingēs/ grauior mu
tus/ ita utriq; aciem tubauit/ ut uix animo
retentis i casī se se recepunt/ nisi eos re
mīoꝛe/ q; lostrum metu· Et pōd die eo
rem lon aces instructas eadem tempe
stas diremit/ ñ recepissent se i casī multa
serenitas cū finisglitate oriebatur· ſ ureh
gionem ea res apd penos ūsa ē audita
que uoꝛ hannibal' fertur/ potiūre ē ūb' ro
me/ mō mēte; nō dāī mō fortunaꝰ muni
uere/ ⁊ p melius q̄die pue mangneque
res· mang' illa q; cum ipe ad menia ur
bis rome armatus sereī/ milites sī ue
rill' i supplenūtū v spane p fectos audiit
pua aūt/ qd eos dies ei forte agrū i quo
ipe lēt casī uenisse/ nuch ob id ē mutato
pōd/ g'tum ex quadam captiuo ē· ſ y uō
atro supbus atq; iongnuꝰ ullii ei· s·
soli q; ipe bello captum posset lēre teq;/
iuentum rē ēptoꝛem/ ut ex tumplo uo
cato prone/ tabulas āgentarias q; ex foꝛ
roanuꝰ ñ ē ent/ uisset ire uenire/ hus mo
tus ad tutiam fluuiuꝰ/ casī retulit ser
mula passui ab ūbe/ sū ad lacum feroie
p g'it· ire/ tēplum ea tēpestate inclutum
diuitiis Capenates aliquot tuetole/ eius
erant/ p mutuas frugum eo tempe aliq;
p copia pōtantes/ multo auro āgentoq;
exoꝛnatiꝰ/ lēbant/ hus oibus donis tū
spoliatuꝰ templuꝰ/ eis acerui tum tuteta
milites religionē; ibuti/ iacēt/ post pro
fectionē; hannibal' mangnū iuenti/ sui

Audatia ligoꝛ ro mano;

sōlī sōlī

tēpli

al' uacuas

ꝑpulatõ templi haut ꝺubia mit̃ ſcẽptores
eſt/ cælui romã; eũtem ac fretũ trucꝛtiſſe
hannibalem tẽſit/ itq; eius ab urbe capti
uſq; ad amnẽ no oꝛitur. Et cãpaniã in
ſanum; ire impelingnos pueniſſe/ ꝑtq;e
oppidum ſulmonem; iſtituit inhãtiãdõs
tẽſiſſe. nõ albenti agꝛo inhalos. hinc
amnẽ inundãs; foꝛulosq; ſuos ueniſſe/ neq; i
eoꝛẽ q; tanti eꝛcitus ueſtigia mit̃ tã
bꝰs eius memoꝛiã; ꝓtuetuunt oſtupe
ipſe ẽ ea oſtat. Tantus; ro inẽſt/ ueniẽt
ne eo itinẽ. ad ũltem an aburbe i cãpa
niam ꝛedieſſẽt. Ceteꝛ/ nam q; tui romãus
ꝓtinacie ad ꝓmendam obſidione. Ca
puã romanis fiunt/ tũ ad ꝛeſeruãdã;
annibali/ nãq; et lucanos ibꝛutiũ agꝛoſ
agrũ/ ad fretum/ ac ꝛegiũ ſe acꝛiſſimꝰ;
oꝛtendit/ ut ꝑe ꝛepentino ad uentu; in
cautos oꝑꝑimit/ capua et ſi nullo ſẽg
nius oꝑꝑida p eos dies fuerit/ tũ ad
uentum flacci ſenſit. Et ad nuntio oꝛ
ta ẽ ũ ſil' ꝛegillus annibalez/ ũ p colloquia
itelleꝛũt ꝛelictoſ ſe ꝛeſtoſq; et ſpem
capue ꝛetinente ꝛeploꝛatꝰ; ẽe apd̃ ꝓ
nos/ acꝛiſſit eclictus; ꝓcõſul' ex. g. c. p
poſitus; uulgatũq; ap̃ vostꝛes. ut q ci
uis cãpanus aũt etꝰ; die fuiſſet; ſin
ſtantẽ ẽet/ ñ ulla tũa eſt i tumultũ me
tu maḡ eos q; fine; otinente/ q; maio
ꝛa i ꝛefectõne ꝺiſtinquerãt/ q; qꝺ i gno
ſci poſſet. Ceteꝛ q; admodũ; nẽo ꝓuato
; filio ad vostem tẽſibat. ita nich; ſa
lutiẽ i medium; oſiſtebat. Nobilitas/
ꝛez. ꝑ. ꝛeſ'uerãt nt; ſenatũ cogi poſſent
in magiſtatu aut eãt q; ñ ꝺ vnoꝛez ad
ueſſit; ſi in ꝺiſtate ſua ire uis ac
magiſtatu q; gerebat ꝛeꝑſiſſet. Ja ne
foꝛo quem aut publico loco ꝓcapuã
qſquam appaꝛebat/ tomnibus in cluſi
patrie ꝛeꝑſum cũ ſuo eꝛꝛoꝛe moꝛtes ex
pectabant/ ſuima cãe oꝝ i vostiẽ; hã
nonẽq; ꝓſtꝝ ꝓſioꝛ puſci/ uerſa emit/
ſuo ñ ſeruoꝛ periculo ꝛollicatos. Jnꝰ cõ
ſcꝛiptis ad annibalez; luctis/ ũ libẽ mꝰ ſi; et
alijs/ qbus ñ capuã; ſolam tꝛaditam
i manu; vostꝝibus/ ſi; ne quaq; ꝓſioꝛ
i oꝝ cꝛuciatõ; ꝓnitos macſabãt/ ab
ſe cum ibꝛutios/ uelut; auꝛeꝛe; ſe
ne capua i ꝛeuil' ei caꝑet/ ac ſtrue tã
nos/ ne oꝑꝑugnatõne qꝛem ubis romane

ab ſtꝛa. acapua obſidenda potuiſſe
tanto oſtantiõꝛez; nuncius; romanus
q; amicũ ꝓnum ee/ ſi ꝛetꝛeat capuam
bellũq; cẽ eo utat/ et ſe; acãpanos para
tos eruptõni foꝛe/ nõ cum ꝛegulis ñ
tarentinis bellum geſturos tiuiſſe
alpes. ñ romane legiones ſit i. et car
thaginenſiuꝫ eꝛcitus ꝛelẽ ẽe/ ſic ad
cãnas. ſic ad trasimenum ꝛez; bñ ge
ſtaꝫ/ ꝛecuꝛꝛo oſtantiq; cũ vostꝛa caſtra/
foꝛtunaꝫ ꝛeꝑtanto. Jn hanc ſtãꝫ luctẽ
oſcẽpte numidis/ ꝓpoſita mercede ad pꝛo
fectis opam ꝺant/ hꝰ ſpẽ tranſfugarũ;
cũ ad flacꝛum icaſtꝛ uenirent/ ut ñ
tpꝛ capto aburent/ tameſq; tã ouil ca
pue erat. Jſ nulli ñ pbabilez cãꝫ tranſito
nis facẽt/ mulier ꝛepente. Cãpana in
caſtꝛ ueñt/ ſcõtum tranſfugaꝛũ unus/
vocatq; ipatoꝛ romano/ numidam
fuiſſe oꝑꝑoſita tranſiſſe. luctãſq; ad am
balem ferre/ ro unum/ ex hꝰ q; ꝛem
ap̃ uellẽ/ arguẽ ſe patam ee/ pꝛãluct̃/
primo ſatis oſtanter/ ſe mulier; igno
rare ſimulabat/ paulatim ꝛe ñ ouil
tus ueꝛis/ cum toꝛmenta poſci et pati nõ
ꝛẽt/ fatꝰ; ro ita ee/ luctẽq; plane et ad
tum et modo qꝺ celabatur et alios ſpe
tranſfugaꝛũ numidas/ uagaꝛi macſtꝛos
romanis. Jnſuſ. lex. oꝑꝑenſi et cã
tranſfugis nouis/ muletati uirgis/ ma
nibuſq; pꝛecidis/ capuam ꝛediguntur.
Conſpectus tã tristis ſupplicii/ fregit
animos. Campanoꝛ/ exulis ad ciuã; ꝓpi
quus. coegit leuiũ ſenatus uocẽ et pu
blicus quam ouꝰ publicus oſilius ab er
ant/ palam minabantur/ nili uenis
ſent in ſenatum/ ꝛeuocatos eoꝛ. tumꝰ
ſe et ipublicum oꝝ ꝛeꝛeꝛũtuꝰ ee/ nõ
timoꝛ. frequentes; ſenatus magiſtatus
ꝓbuit/ i eum ꝛeſi ꝛelegatis mictẽdis
ad ipatoꝛes romanos agẽt/ unꝰ
uitꝰ q ꝛefectõnis auctoꝛ ab romanis
fuãt/ interꝛogatus ſumã/ negat eos
q ꝛelegatis et pace ac ꝛedictõne lo
quantur/ meminiſſe neq; ſuã fue
rint/ ſi romanos i potãte habuiſſet/ ne
quid ipis patiendus ſit. Quid uos i
quid eã ꝛedditõnez foꝛe ꝛeſeꝛis/ qua
oꝛdaꝫ ut aduerſus ſanates aut ſuã
i ꝛeẽm nos unãq; oĩa romanis ꝛedim

que

in

Ozo junꝫ etꝝpꝰ
pulꝛd oſtat. et pꝛ.

184

iam meõia ereſſit quo tpe ⁊ iq̃ fortu
na. ap̃. R. dicamus iam q̃ uolo mihi
ire fectõne p̃ liuiũ; qõ ptãt emacti p
cruciatũ ⁊ ad otumeliã necarem̃ quo
tiens in obſtrepunt q̃ inimica erupe
rim̃ caſtr̃ oppugnatur. Hannibale; uacuei
mus ad oppimendos eos ſi q̃ recẽ
tiſſimus eſt ad oppugnãdã romam
hinc eum miſimus age ꝺ̃ q illi ite
ſte inos fecãt tepente ut ego qõ ſpe
ti beatis. Cum hoſtis alienigena ⁊ ta
lia cẽt ⁊ annibal hoſtis ⁊ cuncta bello ã
tẽnt obmuſſis oĩbus obmiſſo ip̃o am
bale amboꝝ oculos ⁊ manus cõſulare
ereptus ad capuã oppugnãdã miſe
runt altiũ animũ cum uallatos iclu
ſos q̃ fame uos macerant ⁊ ipi no
biſcum ultia pricula grauiſſimos labo
res ꝓpſi ecta uallum ac foſſas ſepe c
uatos ⁊ ꝓpe ad erimus caſtꝝ exuti. ſi
omitto rectores ſi ueteres atq; uſitatos reſ
iſtere oppugnanda hoſtium urbe la
bores ac pricula patrũ ire atq; ocu
erectos ſi ſuperbiã ꝺ̃ annibal i gen
tibus copioſo ꝓuectum equitumq; ca
ſtra oppugnãtur ⁊ expte cepit. tanto
priculo mihi moti ſunt ab obſidione
ꝓfectus ſi ſimultatiũ pauſſit calenus
agrus ñ tanta ſectoꝝ claritꝫ aduocati
ſunt ad ipam urbem romã i feſta ſing
ferri uiſſit eam quoq; tẽpeſtate imi
nentẽ ſꝑuerũt ſi ſplendidus amicꝰ ag
mine tria milia paſſuum ad urbem caſtr̃
poſuit. Poſtrõ ad meã ipã ⁊ ad ꝓpta
acceſſit romã ſe ad ẽpturus ei ñ ob
miſerũt Capuã obtinuit ⁊ ñ omiſerũt
ferus beſtia ꝺ̃ cecꝫ ipetu ac rabie ex
tatus ſi ad cubilia ⁊ catulos eam ire
ẽgus ad opem ſuis ferendã auertis
Romanos romã curum ſeſſa romanoſ
q̃ uiros liberos quoꝝ ploratꝰ huiꝰ ꝓcer
audiebatur ante fori temploꝝ ue lubrica ſe
pulcꝝ maiorꝝ temerata atq; uiolata
a capua ñ auocauerunt. Tanta auari
tas ſupplicij expetendi. Tanta ſanguis
nẽ niſi auricenoi ẽ ſitis ñ iuriaꝝ for
ſitan. Nos q̃ uero fecaſſem̃ ſi data for
tuna ẽẽt. ⁊ atq; q̃ alter uos ĩmõtali
bus uiſi ẽ cũ mortẽ; nec recuſare q
uem uelim cruciatus ꝺ̃ otumeliaſq;

quas ſpectat hoſtis ꝺ̃ libẽ uũ mi potẽ
ſtum ẽ fugẽ mõte ꝓtexq̃ honeſta ⁊ leui
poſſum. Non uetor ap̃ clauiũ ⁊ q̃ſtulu
uit uictoꝛia inſolenti ſi ritos ut uincto
ꝓ urbem romanã ⁊ ꝺ̃ triumphi ſpectacli ſi ar
ut te inue iacẽti aut palum ꝺ̃ ligat. Iace
rato uigis ego cruce; ſecũ romane ſi
uiam ne uiriũ incendiq; patiaꝝ uel ꝺ̃
rapi ad ſtrupꝝ matres. Capana. uigi
neſq; ingenuos pueꝝ. albani uũ ipi
ꝺ̃ uiri erant. a tum annis pruerũt. Ne
ſtrupis nec meõua ꝺ̃ gnũ ſuam erat ret
ne uum eos caput pelluõs crebraꝝ cau
ſe ſtoꝝ quã cãtugium fuit. Itaq; qꝺ
uiũ ante fiõ ceꝛe q̃ ſi tota aeba uite
ante i ao ẽ bus ap̃ me Ixxiiii epule in
ſtructe patẽq; ſunt ſatiatis uino alioq;
pricul. Ite q̃ nouatus fuit ꝺ̃ cum fere
ta potio cõꝑ acruciatu animuꝝ ac otume
lus oculos aures ante uultus audien
tiſq; oĩbus acbis undiq; q̃ man
ent uictos uinciebãt. pauci erant q
mango togo ippatulo ecium acce
ſo cõpta examinata iiciant. Nuna
ua ⁊ uneſta ⁊ liberi ad mortẽ. Et ipi
utiq; mirabuntur hoſtes ⁊ annibal
fortes ſotos ſaet ab ſe teſtos ac pro
uitos ee. hãc oĩonez uiri ples auerẽ
unt cũ aſſenſu q̃ forti aio ꝺ̃ q̃ proba
bant erequi pruerũt. Quanoꝝ pos ſe
natus multis ſepe bellis exptaꝝ ꝓpli
Romani clemtiã aut diffidentes ſi
bi quoq; placabilez fore legatos ad te
rendam romaĩs Capuaꝝ tenuerunt
miſ[illegible] uiuũ ſeptez ⁊ xx.
ferme ſenatꝰ romanꝰ ſecuti ſuꝫ. Cpu
latiq; cũ eo ⁊ q̃. facẽ pruetant alienã
tis mentib uino ab imminentis ſenſu
mali uenenũ omis ſuꝑfunt. Inde mu
ſio oriuno. dextris inter ſe datis ultiõ
q; oplectu. lacrimantes ſuũ patriq;
ſalutẽ. alu ut eadem ꝺ̃ ego cmarẽtur
manſerunt. alu tomos obſtipati ſunt. iple
te uino alioq; uenenũ minus efficaceꝫ
i maturam̃ mortẽ ui uenenꝰ. Fece
runt. itaq; nocte; totã pꝛimiq; eoꝝ et
diei ſequntis ptem. hus cũ aiaꝝ egri
ſent. ꝺ̃ tñ ꝓ uſq; apuerunt hoſtibus
ꝓte. expiratũt. Poſtõ die porta ianꝰ
q̃ ad uerſus caſtra romana eãt. uiſa

Mañ de pacio.

al' tpõ

ꝓcōsul' aptā ē ca itimulsa legio una et
uue-alie cū ē. flāmino filuio legato
ro cum oīum ꝓmū āma telaq; q̄ cap
uā erāt ad se oferenda curauit; cuius
uus ad ōs ꝑtes uisporius negs ceteri
aut emicari posse ꝓsiduum puncauo
p̄uenit senatui cum partu ire in cast
ad ipatores tōnos cuius quo cū ne
ssent ertiplo inos uiuri tene iuer
te uulgi ad q̄stores referre q; aūi ar
gentiqi haberet aurum ꝓnto· lxx·
fuit ageūt tumulta ꝓnto· ꝛcc· senā
tores quq· ·xx· cales· iaustodiā duo
te· xxx· tenuit; nulli quor de fūia
matie relatum ab romanis ostabat
de supplicio cāpani senatus aut q̄q;
inter filuium clauduiq; oueiebat
facil' ipetrante ueie clauduus filuij
uuior finia erat· taq; appius coma
ad senatuz abitum eius rei totū rei
ciebat ꝓcunctandi· ·equuz ee ꝓtātē
ficq; ꝓuīb· nō cōmutassent ostilia cū
aliqs sotior latini nois mutuapior
·ra nō ope eor ibello forent ·ra mu
apior ad uta· ·v uō mūne omicten
uum ee filuuus uice ut sollicataren
tur ēmibus duobus sqor fidelui ai
ibicentur iudicibus q̄s ni qd facēt
qq; penā fuisse· traq; se eam q̄onē
oppressuz extincturuq; ab his ꝑmone
cum uigilli eent· ·appius q; uis fort
te loquentez Collegam ñ dubitaret
tū luctās si tanta re ab roma expec
tatuz· filuuus ne id ipm impedimen
tum icepto foret dimictes ꝑtium
libus militu; ac ꝓfectis secoz ipaut
uti duobus eqtum selectis tenūcti
arent ut ad tertiaz bucinaz ꝓsto eent
Cuiq; his eqtatu nocte transiit ꝓfectus pa
ma luce pōtē itūt atq; itoz ꝓtex· Cō
sulisq; ad ꝑmum eqtuz ingressu sto o
gratuz sedicinuz citatī iussit· ·mpauitq;
que ut ꝓuocet cāpanos quos incusto
dia hiet ꝓducti omis uigilisq; celi ac
secū intra citato equos cales ꝓcurrit
ú cū i tribunali osedissi ꝓductiq; cāpa
ni uiligaēnt ad paluz· equites citus
ab roma ueit lictāsq;· a· c· calp̄urnio
ꝑsq; romano filuio ostēdit o unū
ad tribunali tota ostonez ꝓsualit refeu

ꝑcussi

rez integruz ad ꝓtes te cāpanus filuui
do tu ee rat acceptas luctās neq; re so
lutas cum uig'mio repsiuisse ꝓnuntiu
pauit ut lictores lege ageret iubēnt
ita quaq; te hus q̄tulib eāt sūptuz
supplicium· Tū luctē lecte senatusq;
cōsultum ferri ad impediendaz rem
actāq; sūma ope ad ꝓperata eāt ne i
peruri posse o surgentem iam filuu
um tauted nūtius cāpanus p me
diam uarronis ūbem noīe iclamauit
Et cū mūnibundus qd nā se se uellet
iqtere reticens flaccus me quaq; in
quid uelle acturi· ut gliari possis mlto
fortiorez q; ipe e' uirtuz absse cōsulem
ee· cū flaccus negaret ꝓfecto satis o
ptē ee mtis ñ ꝓbilei· si se si id uellet
·se· placet· tū ille ut qñ qui iquid
cap̄ parā ꝓpinquis amicisq; ā missis
cū ipe manu mā ouuez libertosq; itez
fecerim ne qd indignu patēntur in
ne nōtis quem copiā eatez ē q̄bus
cuibus meis ꝓtatui aūtute iuise
huius uite uīctā atq; ita gladio quē
uelle tenēt ꝓ adūsum pectus finiri
aūt ꝓtes ipatois moribundus ꝓcu
bui q;q; ad supplicuz attinet· et
cāpanoz ꝙ pleriqz alia de flacci uiuu
sūia acta erant· o otiuū ap̄ clauduū
sub deductōne capue quam telūt huc
quoq; ipe tua cā ni sua sponte ueuisse
cales ni sua manu iferiu· si cui ut de
tectos ad palū religatus q; pax inter
strepitus etiaui ꝓsent q̄ ne ferāt
silentiū si flaccus uisse tū tamen a
liaq; aūt memorata sunt de uirtute ui
ri fortissimi· ab neq; q̄ pa ad iuuites
actoi sub his cū russu ꝓsulis ꝓuocem
ta ꝓuīctia sse litoz uno forti adue mr
gas ·i eum ꝓmum lege ·ag· letum
qi se· ꝓsq; secui ferret quam auctō
res sunt si q; ab sēptum i· se· fuerit
si ei uīcetur integruz rez ad senatū rei
cēt iterpretum ee qd mag· E· R· E·
·ꝓ· ꝓuocet ecclationez ó ꝓuisa;
Capuaz acalibus reductum ē telaq; ·ra
lata unreductōne; accepte i quaq; in
eos q capita rez erant ad ·cc· ad ne sum
ta ad· lxx· ꝓ naꝑs senatus interfecti· ac·
ferme nobiles cāpani i cūcē oditi· alii

185

p scdoꝝ latinu nois ubes i austrchias ꝺu
ti uarus alibus itrierūt/ml'tutuꝫ alia
cuuum cāpanoꝝ/uenūꝺata/re urbe-
agtq; rliqua ꝺ lultuꝫ fiunt/qb'ꝺaꝫ rele
ꝺam ꝫsentibus ubem ꝓualiꝺaꝫ/ꝓmq;
unucai ¶ Ceterꝫ ꝓlcus utilitas uic-ſla
ꝓagrum q; omi fertilitate tre/satis cō
ſtabat ꝓmum i ytalia ee/ubꝫ ſ'uata e
ut eet/aliq; auctoꝝ/scres ubi frequeti
re/ml'tutuꝫ i colarum/libtuoꝝq;/ſta
tōiꝫ ꝫ ꝺ opificiq;/rete'ta/agē ois/recte
ta pu·pr·fta ¶ Ceterꝫ hitari tm/taq; ubi
capuam frequtaiq; placuit/cōpug nu
llum cuutatis/nec senat' nec plebis/ꝺ
alui/ñ magratus ee/sui consilio pu/sic
ipꝺ/ml'tutuꝫ ies illius rei int' se sociaꝫ
ad cōsulsum ilsilem fore/p'fectuꝫ/ad
oīa uiꝫ reteruꝫ/ab roma quoꝺ anus
mussuos·/ta/ad capuam reg opite cō
silio ab oipte/laudabili/seuie/celerit'
i mayie notos aiaꝺusum/ml'tutuꝫ
cuuum uisli'pata/i nulla spe teuit'· ñ se
uitꝫ icendus rumusq;/intecta i noꝝa/
muros q;/ꝛcum emoluñto/ꝗsita/ꝛaꝑ
socios lenitatis spes/i columitate urbꝭ
nobilissime·¶ Opulentissieq;/cui ruis
ois cāpaia/omis q cāpaiam ꝛta acco
lunt ꝓꝑ/ingemuissent/ꝺ fessio expre
ssa lustri/q;ta uis i romanis ad expete
ndas ꝓnas ab infitelibus socius/
ꝛq· nec i anibale au tuly ee/ad re
ceptos in fidem tuentꝺos ee ¶ Ro
ma ꝓpatres ꝓfuncti q' ad capuaꝫ
attinebat/cuta/cū nerone/ex bus
duabus legionibus qs ad capuam
habuerat/sex milia ꝓditui/ꝛ·ccc·
eqtes/quos ipe legit/ꝛ socium/lati
ni nois ꝓditum/nūꝫ patrem·ꝛ·xx·ccc·
eqtes/trecentū ¶ Cum exercitum puteo
lis inaues/ꝓpositiꝫ/nero i yspaniaꝫ
trāsꝓportauit ¶ Cū tarracone/nauib' uei
sset/exposit'sq; ibi cōpus/ꝛ nauibꝫ
sub ductis/socios quoq; nauales/ml'
titudinis ꝺ gente cā armatis/ꝓfec
tus ad ybꝛum flum/exercituꝫ·ab·t·
fonteio/ꝛ mātio/accepit/uꝫ ꝓgit ad
hostes·re/hastrubal amulcatus ad
lapides attos/cauē/rebat i ausemis
¶ Is locus e unt' oppida duas gi/ꝛ me
tissam/h' saltus fauces/occupauit/

nero

hastrubal ne i dato/ eet/cauuicatōꝝ
misit/q promitet si ñ missus foret/
se omes exercitum ex yspania reportatuꝝ
q; rem ei leto dio ro manus accepi
sse/uiem poster hastrubal colloquio
petut/ut roāi leges ꝺ scient' re tri
uendis agris urbium/uicq; statu
enda/ad q; ꝓlixa reducēntur/sinaq;
oia sine fraude peni reperirent ¶ Qꝺ
ñ impauit/ex tiplo ꝓnus tenebris ad
q; inde tota nocte/q; grissimus ex'ci
tus eat hastrubal q; cumq; possit eua
re saltu missit/data sedulo opa e/ne-
mini ea nocte exirent/ut ipa paucitas
eet/ñ ad ꝓstem silentio fallendum
aptior·¶ Ad euadendu partis se
mitas ac difficiles eet/uentuꝫ isequ
ti uie/ad collqum est/si laquendo plu
ra scientesq; recusata opa que in rem
ñ eent/die ꝺ sumpto/ipse postero dilatuꝫ
est/adita insequens nor spatium re
uit/q alios emittendi· nec postꝺ die
res finez iueit·ita aliquot dies dis
ceptando palaꝫ de legibus/nocte sque
emittendis cla ecastris cōtagiensi
bus assumpte·¶ Et postq; maior pars
emissa exercitus eat/ita ne/ꝺ quidem
que ultro trā erant/stabat/minusq; ac
minus cū timore simil' fide recedente
nuciebat/iam ferme pres tres ꝺs
copie/euasant e saltu/cum p' lucē re
sa nebla saltum omē/cāpos q; ecta
uterit·¶ Qꝺ ubi sensit hastrubal/mit
tit ad neronē/q imposter uiez colliq
um differret·¶ Illam diem religiosis
cōtagiensibus ad agendus q; cōp
tei feriatum ee/ne tum quem ipse spec
ta turus cum eet/data uerba ei die
extiplo; hastrubal cū equitatu ele
phantisq; castris egressus sine ullo tum
ultu itinerū euasit/ubi ferme q; ita-
repulsa sole nebula/aperuit diem et na
uali; hostium cast' conspexerūt/roma
nis tum demū clamoris pulicaꝫ fraudez
agnoscens ut se dolo captus sensit/
p ficiscente' iussit se q; paratus ꝺ fugē
acie·si hostis detrectabat pugnā/se
ua tū phā inter ermos pulicum agri
pressores ꝛ romanoꝝ fiebāt/ñ' nec
hyspanie pp· ñ q; post cladem acceptaꝫ

ꝺ̄ fecerūt ꝛeuibant ad romanos/ nec
ulli nomꝫ reſiciebant/ꝛ rome ſenatu
ꝑ'q; poſt receptꝫ capuq;·ſꝛ̄ō value
ram maior/ q; vſꝑ ciuē eāt/ꝛ exactꝫ
augēi/ꝛ ipatores mitti placebat·/ nec
tñ q; mitēnt ſatis oſtabat/ qñ illō ũ
duo ſumi ipatores mīt oēs·xxx·ce
cidiſſent q; in arum vnor ſuccedēt er
ordinaria cum eligendus eēt/ cū alu
alum nolarent·/ noſtremus eo reſiliꝫ
eſt/ ut ꝑ ꝓuīs cāndo vnuſ pāa/ romi
tia hēt·dieſq; comitiog·Conſules ecꝛ
terit/ p'mo expectauerūt/ ut q'ſe tan
to unpio vingnos cederēt/ nomia pro
fitēntur·Q̄ue ut reſciuta expectatiõ
eſt/ integratus luct' acceptꝫ clauſꝫ
deſiderantiq; ipatoꝝ āmiſſoꝝ·Orſa
itaq; comitiis/ ꝑ inopiꝫ rei/ comiti
oꝝ die tñ in campum deſcendit/ atq;
magiſtatus ueñ earum ſpectant ora
p'cipuum·aliog aliog ituentiũ ſtem
untq; atq; poſtmo res diſparumq;
te re·p·ēē ut neõ audeat/ in vſpaiaꝫ
ipum accipꝫ·Cum ſubito·p' corneli
ũ illius qui in vſpaniam ceſſerat
filius/ q̄tuor·ꝛ·xx·ferme āños nat'
p' feſtus ſe petẽ/ in ſuporꝛe uñ oſpica
poſſi/ ad oſtiũ/ inquem poſq; oĩa
ora cõuerſa ſunt·clamore atq; ſono
re nõiati extiplo ſunt/ ſcitur fauſtus q;
que·/ ipum/ uiſi re ũ ur re ſuſtra
gium/ ad unum oēs ũ continuẽ mi
ſi/ꝛ ivies·p'·ꝺ capiom ipum ēē ivſ
paniam uiſſ' unt·Ceteꝝ poſt rẽ ac
tam ut iam reſecerat impetus aiorꝫ/
ardoꝝq; ſilentium ſubito oritꝫ·ta
cita cogitatio/ quo nã egiſſent/ no
ui fauor/ plus ualuiſſi; quam ratio/
etatis/ marie penitebat/ qd̄ am fortu
nam·ꝛ romus hꝛebant/ nom ex
funeſtis ꝺualbus ſumulus/ i eas p
nuncias/ ā inter ſepulcꝛa patris pa
truuq; res gẽnte ceſſ/ p'ficiſcentis/
q; ubi ab rẽ tanto impetu acta ſolli
citudines/ autumq; ivium aiaduer
tit/ ad uocata cõtione ita ꝺ etate ſua
ipiq; mandato·ꝛ bello q· gẽno ũ eēt
mangno elatoꝝ atq; ãõ vilſ' ut/ ut ãtiꝫ
eum qui reſecerat erattoret/ nullus/ i
nouaretq; ꝛ ipleꝫ ñõ actoꝛus ſpꝛi

q; quanta ſtites/ p'muſſi hñam/ aut ra
tio ex ſuducia rerum ſubire ſolet·/ ſuꝛ
enim s capio ñ ueis tñ ũtutibus mi
nibil' ſi arte quaq; q̄am ad ſuenta i
oſtentatõnes eaꝝ ñ opitus p'lacte
aſp' multitudines/ aut p'naturnas uiſa·l'
uiſa ſpes/ aut uelud ꝺiuinitus mẽ
tem monita agens/ ſiue ꝛupi capꝫ
q̄am ſuplitõnes/ aimi ſiue ut ui
ctoria oſtiaq; uelud ſorte ꝓuiſa
muſa ſint/ nec cũctatõne aſſequẽ
tur·ꝺo ꝝ tam in ab muto p'pa ns am
nios ex tegu quo tegu uirtutes ſuꝝ
ſit·/ Nullo ꝺie p'ns ullam publicaꝫ
p'uatamq; rem geſſit q; incaꝑto
ium/ net/ ingreſſuſq; eꝛem cõ ſe
rẽ·ꝛ pleruq; tp̄ ſolus in ſecretum
ſecꝛet/ hic mos/ p' cõnes utꝝ ſuaꝺꝫ
tur/ ſeu ꝺ ſultꝫ ſeu temẽ/ nulgute op
pinionꝫ/ ſitem ap' quoſꝺam/ erat/
ut ſtupis animo ꝺiuine uiꝝ ee/ te
ſtuiq; famam/ i aletanꝺo mang
p'ns nulgutum·ꝛ naiuate·ꝛ fabula
patem/ angus imais cubitu con
ceptum·ꝛ i cubiculo matꝛis eius p
ſepe uiſam/ p'digii eius ſp̄em/ ite
uentiq; ivium euolutiq; repente
atq; exercit' elapſam/ his minaci
bus nũſq; ab ip̄o cluſa fides eſt/ qñ p
tius acta/ ate q̄am nec abuendi
tale q̄quam/ nec palam/ affirma
ui·ꝺ ulta alia eiuſdem gñis aſſi
mulata/ ad mutatõnis humane
ineo uuene·ſ ceſſunt·ꝛ nodũ
qbus fides/ nũc cautus/ etati/ uir
quam quam matuꝛe/ tantiq; moli
ꝛer tñ q; ipum p'muſit·/ ad eas co
pias quas ex uetere exercitu vſpa
nia hꝛebat/ q; ab puteolis cã·ꝺ nero
ne traiecteꝫ erant·v· milia pedi
tiꝫ ꝛ milites addunt·ꝛ ñr unum
ſilanus·p'·ſ·ꝛ·ad uitor/ adtes ge
rendas/ datus eſt·ita cã·xxv· nã
uium claſſe/ oꝝ aũt·v· remes erãt/
ivſtus tullius/ p'fectus/ p' ivium
claſſi maꝝ/ alpes/ neq; gallicum ſinũ
·ꝛ inde pirenei cauſtentius pro
tul·p' multo ũiꝫ/ emptoꝝ ius ũle g'ca
ꝝ ũmodi·ꝛ ipe paꝛeba ea ſunt/ exp
ſunt copias/ item ſeq nauiꝫ uiſſis

Coditar·p·cornelij

l' q̄m

l' q; annos·grauꝝ
ad cꝛ uadit

ñã

Paul' cornelius hunc ꝛ yſpaniã quo nullꝫ ire audebat

paul·ſ·

Tarracē pecuḇ ꝓfectus ꝙuentā oi
um scōr ⁊ eor legatōes ad uētu
eius ex oi se puincia effuerunt ha
buit naues ibi subducti uisit trimes
sis q̄tuor ⁊ tribus mansitantumq̄
officij cā ab toto ꝓsecute fuāt tes
ponsa iter legatōibus suspensis ua
rietate tor caluū dare cepit ita ela
to animo ut nullu sezor ubiu exire
gentesq̄ oibusq̄ uicēt tū maie sanus u
ceret tum fines ꝓfectus ab tarracone
⁊ cautes socior ⁊ ybernacula exeat
ut collaudaut q̄ milites q̄ quaḇ tam
tis clamoḇ ꝙuinceps ieri puincias ob
tinuisset ñ fructum secuꝝ dare tex se
tine hoste passi omī ciꝝ ber ago eos ā
essent socios q̄ cū fide tutati essent
matuꝝ secuꝝ ebat cū tato hoste ut
facile appet nichil minus q̄ uēti ne
quis obstaret gḷie sue sucessit ⁊ nā
silanus netoni ⁊ hibḷna noui multi
tes reducti ⁊ capio oibus q̄ ad eūda
agendaq̄ erant matuē ⁊ pactus q̄ tur
riconez concessit nichilos fama apd
hostes scipionis esse q̄ ap ciues suos
scios q̄ ⁊ dominato quedaꝝ futuꝝ co
minus uto timois redi potāt oportet
teme maiorez inferens metū i ybna
uulsi cessant hastrubal gisgois usq̄
ad ceanuꝝ ⁊ grauio mago in ceritera
nea maxime sup castulonē sez saltuꝝ
hastrubal hamilcaris filius primū ibi
ca saguntiuꝝ hybernauit ⁊ Etatis
eius extremo quo capta est capua ⁊ sa
pio i yspaniaꝝ uenit puica classis er si
cilia tarentiuꝝ accita acentos comeat
ꝓlium romanū q̄ iacebat tarentina erat classis
uisat q̄ez oēs ad amē ⁊ dmaī adit set
ad sirenū uultus ā noctez ānonaꝝ sor
tis q̄ hosti faciebat ⁊ lon enim tū sub ney
oppidanis ꝓpacata litora aptosq̄ port
ꝓlio nauiuꝝ puniceaꝝ potebat quantū
fruīti classis potāt ipa tuba nauali mer
ta eromi grē hoīū assumebat ut ācis
ꝓsidium ⁊ sine inecto q̄ i pauci erant
erant ꝓpter pato subsidentiū pssi ⁊ classisq̄
tarentine ne inectu q̄ez sufficēt ma
iorez grā q̄ uenāt classis ormissa est
ānona aut multiuꝝ latrauāt ⁊ q̄ remoto

maritimo ꝓsidio subuehi fruīnū nō pt
tāt Etatem etatis ertu ⁊ ñ ma ell
er sicilia puincia cū ad urbem ueisset a
c cal ꝓximo ꝑ R senatus ei ad exer
citū lone datus est cui de rebus ale gestis
deliberauisset q̄stus lenit nō suam magis q̄
multitudinē uicez q̄ puincia offecta exercitum
deputare ñ liceuisse postulauit ut triumphā
ti urbem inire licēt ⁊ nec impetrauit cū
multis ultro actū esset utrum minus ouen
ret annus nobile absentis ob res ꝓspe
ructu eius gestas ⁊ supplicatio decreta lo
ret bus i motu tribus hostis ⁊ nos ei
ꝓsenti negare triumphum an q̄ trate ex
actum successoi uisi essent q̄ nisi manē
te ipuincia bello decernetur cui q̄ re bello
triumphare cui exercitus testis merenti atq;
inuito triumphū ab esset metuuꝝ uisii ut
ouās urbem iniret ⁊ P R ꝓl ex auctō
tate senat ap ꝙ tulerunt ut i ouar cello quo die urbem ouās iniret ipsum
esset ꝓde q̄ urbem iniret i monte albā
no triumphaut ⁊ ñ ouans milituꝝ ꝓsep
tam in urbem intulit Cum simulacro cap
tar syracusar catapultebaliscq; et
alia ornamenta ex bello lata ⁊ pacis ornatus
regieq; opulentie ornamenta agenti
erisq; fabre fori uasa alia q̄ supellex p
tosq̄ uestis ⁊ multa nobilia sing q̄b
unt ꝓmas grae urbes syracusē ornate
fuerant ꝓuice quoq; uictorie singulis
ero ducti ⁊ elephanti ⁊ ñ minuꝝ tunc
spectaculuꝝ cū cōnis auratis ꝓcedentes
solis syracusanus ⁊ meicus ypanus
Quor alto duce nauo syracusas i
troiit tū eāt alt nasiuꝝ q̄ q̄ i ꝓsidio erat
poterat hus ālobus cuiusq; data ⁊
quegena uigena ag solidi i q̄gno syra
cusano q̄ aut regius aut ꝓ romano hostiū
fuisset ⁊ ceteꝝ syracusis cuius uelit eor
i quos belli iure aīaduertiuꝝ eet ⁊ c mer
cicez ypanisq; q̄ aureo tulierunt ulez
agēq; iaciala ex hus q̄ apollo thano
cefecissent ⁊ iussa dāt ⁊ d o ꝛ cōne
lio mandatū ñ ū ei uicētur ulez agriq;
que alling tet eis i ecclez agro syracu
sano q̄ aut regius aut hostiuꝝ ꝓ romāi
fuisset ⁊ ceteꝝ syracusis cuius uelit eor
i quos belli iure aīaduertiuꝝ eet
ecclez agro bellig em ꝑ q̄ illectus ad

ăditis

minor

ẽsulẽ nec̃ius eãt · ccc · ingẽs
agri tecta. Post pfectõnẽ ex sicilia
mãcelli punica classis ⁊ acto multa pdi
tum cũ numidaꝝ equitũ exp̃sum ad
eos i urgẽs tẽre secute tefessionẽ earũ
ybla ⁊ mãcella fuit ignobiliores · q̃d
alie ⁊ numidę p̃ fecto mũtũ magꝝ pte
totaꝝ sedẽ · p̃ · R · agros urebãt supe
rũ exercitus rõaꝝ unus pti q̃ ei i patrẽ
ũ tenectus expuncta eẽt pti q̃ ĩ oppi
dis ybuate uetus eãut sengui sunge
bantur multa magꝝ eis auctor ad
sedẽtõnẽ q̃ · annuus tenent · ut hãs
difficultates · tõ · cõuelus p̃tor ⁊ mi
litum animos nec ꝯsolando nec castigãdo
sedauit ⁊ cautates os q̃ tenebant
i victõnẽ tregit · dtq; ex hus mũ
gantiaꝝ uspanus q̃bus urbs agẽtiꝝ
tebebatur · ex · sc̃ · attribuit · Cõsu
les cũ alb apuliaꝝ puncaꝝ lẽnt mul̃q;
que iam terrois apenis ⁊ anibale cẽt
sorti iussi apuliaꝝ macedoiaq; puicã
supplicio ⁊ macedoia cueẽt · his q;
lemno sucessit fulnius tomaꝝ comi
tõm cũ acessitus c comitia ꝯsulib; to
gatois lẽt p̃ tegutina q̃ uetuã numo
riuꝝ · b · malluꝝ tequatiꝝ · ⁊ b · acta
alnus q p̃sens eãt gratulandi cãtur
ba coiet · Hec ubus eẽt ꝯsentus
p̃ mang̃ ccumfusus cũ ĩa turma
ad tribunal ꝯsul uenit petitq; ut pauca
sua ũba audiẽt cẽtuãmq; q̃tulisset
suffragiuꝝ uocatã iubẽt · Erectis oi
bus expectãtone q̃d nam postulatuꝝ
eẽt ꝯsulem ualitudine excusauit iu
uenteꝝ ⁊ gubnatoꝝ ⁊ i patriã ẽe
q̃ cum alienus ab his ei oĩa agẽda sit
postulet ꝯsule alĩ capitu ac fortu
nas ꝯmictri puniꝝ si uocat ⁊ uetiã
i suffragiuꝝ uẽtum unionẽ uideret
⁊ meminisset ĩcõsulibus creandis le
gi q̃ i talia sit tẽpꝰ q̃ue tei publice
uix uiꝝ tegesse se manũs altrepitu
⁊ tumultu rostris quo pauos ante
miles assedit p̃ media rõana · post
q̃ cum cẽtuã fregus sub clamasset
nichil se mutaẽ fine ꝯsulemq; ꝯsul
es cẽtũs eẽ · Iu · tequatus neque
ego urbs iqꝰ moreꝰ ꝯsul fẽre p̃ tõ
neq; nos ipsũ mũ tenute isulẽtem

um ⁊ agitate belli puicuꝝ ĩ talia ⁊
bellum ducẽ anibalẽ eẽ · Cui cẽtuã
⁊ auctõitate mota uni et ad mutitudi
nẽ fremitus petit acõsule ut uetustaꝝ
semoꝝ atrãẽt uelle se se cũ manoubꝝ
natu collaqui ⁊ ex auctitate eoꝝ ꝯsules
uicẽ annis uetuẽ semoĩbus datum
secto ĩ oulu cum his collãqui tpe se
niores te tribus ꝯsulẽs dixãt eẽ
uuob iam plenus · hoꝝ · Q · fabio ⁊ mũ
mãcello ⁊ ti utriq; nomiꝝ aliquẽs ad ũ
sus penos cõsules dari uellent ⁊ ñ · na
lium ieuniuꝝ eggie ad usus phylippi
regem tra mariq; tes gessisse ita te
tibus ꝯsultõne data semoĩbus di
missis animoꝝ suffragiuꝝ ĩeunt · ñ ·
mãcellus clauuꝝ fulgentes ti sici
lia uomita ⁊ mũ ualidus ab senteꝰ con
sules uixãt auctitatẽ p̃ negatiue
os cẽtuẽ secute sunt · Fuvab nuc
antiq̃ mutantes ti eqꝰ tiq̃ sit sapien
tium animus q̃ · ueti fingunt magis
q̃ · norũt ut p̃cipes gẽtiores tẽpato
resq; acquirẽe ĩperii aut ml̃titudi
nẽ melius moratuꝝ · Censeant fieri
posse centũãꝝ uõ animoꝝ senioꝝ cõ
sulẽ uoluisse qbus impũꝝ suffragi
um mandauit · nec ut uei sile sit
patentuꝝ q̃q; h̃ seculo ullis leuis que
ap̃ libos auctoĩtas sedat · Pretoĩa
nte comitia hita · p̃ · malluꝰ ualeꝰ
· ql · manilius · accepũ · ⁊c · letoĩus
· ql · cãtius halmentus cãti sũt sorte
ita uocauit ut comitus p̃fectus mitta
ret · b · acta alnus q̃ · b · mauluꝰ ⁊ ois
interpellatus ordo comitiõ cẽt collegi
ab senteꝰ datio fuisse uidebat p̃ his
mortuum i sicilia eẽ · Ludi appli
naes ⁊ p̃ie anno fuãut ⁊ eo anno ut
fiẽnt tepente calph̃uio p̃tor senat
cẽuit ut impetuꝝ uouẽntur · eodem
anno p̃digia aliquot uis annuntiata q̃
que sunt si ecte conordie auctoĩa q̃ in
culmie cãt fulmie icta decussaq; ab
uctoĩas q̃ ĩante fiẽ eunt uelut ilz
tũ p̃tuit ⁊ Anangnia ⁊ fragellis nuc
tiatii est · muꝝ p̃tusq; ꝯ cælo ingne
tactas ⁊ i foro sulpitano sanguis tres
p̃iem totuꝝ fluuisse ⁊ fieri lapidib;
pluuisse ⁊ teate nulam pẽeuisse · Ea

Sig a

ornula pẽpe-
uate.

18)

ptigia ĩ bis manoĩbus sũt pmãta ⁊ ob secessũ iumi viez ꝑ ĩ dicta ⁊ nouẽ viale sacr̃. Julcum ũ. emiliꝰ. nu mitore. x. uris sactor. ũ. timbrius le ptõ ilcũ. ũ. põpoi. marcꝰ põtiꝰ ·c. linius ilcum. l. ꝑ. caruoi man nu auguꝰ. m. ꝑculus. ꝟ. attalꝰ cruſſus põtifex ⁊ exacto anno mõtu us eãt. ad deo notatio ilcum ei ĩ est tũ. c. clamoꝝ flamĩal ⁊ exta pe petrum vederat. flãmoio ab ũt ptẽ tpõ. tĩ. nalius leuũ. tẽptatꝰ ꝓuus ꝑ secreta collaꝝ ꝑ pncipũ dimꝰ ad inuictũ dñ ad ipm exitũ ⁊ etꝟ lor claſſe expedita ueit. ſ ũ cũ ſy racu ſas capuãq; captã ifitẽ ĩ vtaliaq; rez ſecũdarum ostentaſſet ad ueciſſiq; rã ũ amatorib⁹ ẽdeꝝ moꝛez tõanꝰ colendi ſocios ⁊ q̃bus alios inciuita tem atq; equum ſecũ uis acceptiſſet / alios ĩ ea fortuna ẽnt ut ſoci ẽ ẽ g. ca ues mallent. etꝟlos eo ĩmagoĩ tuta tos ĩnoꝛe ⁊ gentiũ ciuimanarũ ĩamicitiam ꝓmi ueiſſent. phyli pum eis ⁊ macedones gẽes accollas ẽ quoꝝ ſe ũ ac ſpe. ⁊ fiegiſſe uigo rem ⁊ eo reuactum ẽ. ut nonbus ũ urbibus q̃s puim ademiſſi etꝟl. ex ceſſant ſi ipam macedoiam ĩfeſtiꝝ ſẽbant ⁊ acãnanes quos eg̃ fecit etꝟl. cõpoꝛe ſuo uiremptos reſtituꝝ ſe ĩ antiquaꝝ fõmulaꝝ ⁊ nũs q; accle tionis eoꝝ ⁊ ꝑ ea ꝑ milliaq; a romano ĩpatoꝛe ſcõpas ⁊ q tũ ip romaꝝ gẽs gẽat. ⁊ tolumachus ꝓnceps cõlon ab firmauerit auctitatez ſuam ⁊ minẽz cum uẽciuia ⁊ maioꝛe ai uẽciuia ⁊ maioꝛe cum tuctiꝝ mageſtatemq; ip. rõanꝰ. extollentes / marie tũ ſpes / ptinere mouebat acanne- / gũ cõ ſẽpte oõnes q̃bus ĩamiciam ſocie tatiq; ip. rõanꝰ necteret / ꝟ utinaq; ut ſi placet uellentꝰ / inte amicitie eſt / lacertoq; ⁊ arbalũ ⁊ plenaꝝ et / ſeꝛpulcꝛis ẽent / alie. arbal. / itez ei ⁊ illiriom regez / bellũ ut exemplo et tholi cum phyluppo terra gerent / nam bus ne minus. trẽ. tenubus ad iu uaret romanũ / ubium ẽtre tenus ab etꝟlia incipienti / ſolium. tectaq; et

codex Amicie

romani f.

gẽtes

omnia / cum agis etꝟlor / ⁊ alia omia ꝓua. ꝓ. ſ. essent / darentq; opa roma / ut animaꝝ etꝟli lẽnt. ſi etꝟli pacẽ cũ phyluppo facẽnt / fecerit ascribẽnt / ita tamen eoꝝ pacez / ſi phyluppus ar ma ab romanis totus q̃q; eoꝝ victoꝛ ẽent / abstinuiſſent. ſ. ſi ipſis romanꝰ fecẽ ũgẽtur regi / ut caueꝛ / ne uis ei bellũ ĩferendi etꝟlis ſociisq; eoꝝ ẽent. ſi conuenerit / cõſẽp tiaq; / biennio ꝑ / olimpie ab etꝟlis / i capitolio ab romanis / ut teſtata fac tis moimẽtis ẽent ſint põſita / mẽ. cũ fierent tecenti tome uultus legã ti etꝟlor. nec tũ impedimento ui ribus gẽtis fuit. ⁊ etꝟli extimplo mouerũt ad uersus phyluppum bellũ / ⁊ leuũ / zacinthũ parua insula ẽ ipi qua ẽ / ſylie / ubem unaꝝ eadez quo ipũ est noie ꝟet / eam ꝓtez ãcez accepit / ⁊ etꝟlomavoas. Flaminiaq; acanarũ cap tas etꝟlis attribuit / phyluppũ quaq; ſatis iplicatum bellum finiti mo tus ne vtaliam penoſq; ⁊ pacta cum annibale poſſi respicẽ / coꝛrici ⁊ ipe ſe re cepit / phyluppo / etꝟlor ꝛeſecto / pellẽ / ꝟ b nanti / allata est. ſtaq; q ꝑ uẽ motus ei catum i gẽciam etat. illinos finiti nualq; eius ũbes / alterno metu q̃etas / ut macedoia ſet / expeditõez ſubitaꝝ / moigenoꝛ atq; appollonatũ fines ferat / eg̃ ſoſq; appollonatas / cũ magno terroꝛe ac pauoꝛe cõpulit / unẽ muros / uastatis / primus illinas / ipelagoiaꝝ / celeiter uertit uterꝝ. ſ. ũ dãdano tri ũlez ſita ĩ macedoniaꝝ ẽnſitiꝝ / parda nus trũaꝝ / cepit. ſ. hus captis ap ti / me moꝛ etꝟlia uictiq; cum eo romani / belli / p pelagoniam / ⁊ liriciaꝝ. ⁊ uer ad / in teſſaliam descendit / ad bellum ſecum ad uersus etꝟlos accersentiꝝ / i cam posse uies credebat. Et relicto ad fauces theſſalie p seo. ẽ. quatuoꝛ malibus amatoꝛ / ad attentos ad itu etꝟlos. ipe ꝑ / ſq; manoĩbus accipẽtur / rebus / i macedoniaꝝ atq; inte intẽti am / eratum ac mens eruit / i aiie te / a gens / i macedoiaꝝ ſolita erat. ũ regem acuitiꝝ extremo bello. ac ſine ꝑ / ſidio / ẽt tenginiꝝ ſenſiſſi / ad

stgunt os ſtare agros ⁊ ulteriam ſꝛ
capi fortina interim medium oppugnare cepit
ſcopas ut pfectus ithaciam regem occupa
tumq; i bello audiuit amarij oi unue
tute et hlox bellum ifferre acanamie
parat. ad uſus q; ſe acananum gens et
uiribus ipar ⁊ mena classe naſſiq;
amiſſa centes tomamaq; iſup ama
igrue ium mang iſtruit q; consilio
bellum. cōmunibusq; literisq; ⁊ semo
tribus ſꝛ ſexaginta annos i ppinquā
epiꝛ miſſis. ab. yb. ad. lx. annos cō
uenant n uictores se n redituros. Qui
uictus acie ceteriſſq; eum nequis ur
be tecto nisa late teneret omnem etrio
nem i populaes ob testatones q; ſaſſiaz
ptuerunt. ad uſus hospites oppugnerunt
pratiq; simil epiotas sunt ut q suos i
acie cecidiſſent eos uno tumulo ete
gent. ad hyberentq; humatis titulū hā. ſ.
h ſiti sunt acanes quadruersus uma atq;
iuuam ethlox p pia pungentes. mor
tez oppetierunt. Q uictatis animis
aſſe uermis finibus sui obuiā hosti
pgnerunt. Q uitus ad phylippū miſſis
q; to res ioniscmie cet ommicte phyli
ppus ut qd i manibus eat cogeret bellum.
ua plonia pcluctones receptas pspero
alio successu ter ethlox ipetu tādiu
rut ꝓ ouantonis fama acananue. re
uncte auditus phylippi aduentus reg
ni ⁊ imtos cegit fines. Hec phylippꝰ
q; q; ne oppumentē ad canales utinerib
mangnus ietant ultō onē ꝓfectus. In
cui audiſſz redditu ethlox er acanania
⁊ pellam redit. Leuinus ueis
p n acotta pfectus. nauib supato le
uata p uictoiā cui ueiſſz naupactus
an Citium. in se petitur eoꝝ ut pſto
i scopas ethliq; ceant sita anticata
e ilaco de leua pte sinuz comitiatum
ittam utibus breuis terra. Ve eo breuis
naugatio anaupacto e. terto ferme
p die utrinq; oppugnate cepta est
guor amari oppugnatio eat q; ⁊ to
menta machineq; oīs gnis in naub
erat ⁊ romani in oppugnabat. Paz
unt paucos dies recepta urbs p rece
tonem ethliq; traditur. poa er naup
acto romanis cessit. leuino ducte redite

ad Isulem eum absentez tecl'atuz ⁊ su
accessores uenire. p. sulpitium. Ceteruz
diuturno i motu implicatus sin spe oīum
roma uelit. o. o. acellus cum uoibus
matis cōsulatuz missi senatu eo die
mois maio cū habuit pfessus nichil se
absente collega iure re pu. iri. puicas
actiz scire se frequentes siculos ꝓpe ur
bem i nullis obtectatoiis suos ee quos
tm ab ee ipse nō liceat. palā rome cri
mina edita fata ab inimicis uulgaē ut
insi mularent aliq; ē timorez absen
te collega uicem cōsule ee ipse eo
ertiplo datius senatuz fuit. q; quez col
lega uenisſz ꝓpassuruz qq; pius agi
quaz ut sicuti insenatu intertuli
electuz ꝓpe. a. iii. cōuelio p totaz sici
liam habitum ut q; primi q; ſtui re se ro
maz ueirent eūtem luctis fallis ulem
ipleſſe bellum isicilia ee ut suam lau
tem minuat macerati animi gliā eo
die acceptus ysul senatuz conuocauit ac
ꝓpe uisuz uoicuz oīum ter futuruz
uerebat tonec alt cōsul ad ulez uenis
ſꝛ. Quum ut soꝛ erat mut plebs nō
tes belli cupidinez ⁊ nauſatos agros
ea ulez qua ifesto alo ilet. Ambail er
austum electibus p italiaz. ⁊ p re. q; ca
nēsis exercitus celus q̄rebantur ⁊ con
sules bellicosos ambos uuos acres ni
mis ⁊ ferocez animos qui uelut in pace fin
quilla bellum excitare posſent. ne cū
bello respirare cunctatez foent passu
ri. Intrauit hos ſ mores nouiq; p die qz
q̄ fiunt plebis simil' locis ea foꝛ icen
dium ōtum eo ꝓpe septem tabne q; p
stea etangētaie q; nūc none appellantur
arſere. ꝓhensa postea p uata hostilia
ui ez tūc basilice cant. ꝓhense tantum
ne foꝛq; piscatoium ⁊ actum regum. Ve
res uestre ut defensate tuteaz marie
suoꝛ opa q; in publicuz decepti ac ma
numiſſi sunt. nocte ⁊ die otinuatuz i ce
dium fuit. Hec ulli dubiuz erat humana
ro fimuez fcium ee q; plibus simil' locis
⁊ huo duersi ingues colōti sunt. Paz
ysul er auctitate senat, p cōtione eoꝝ
qui quoꝛ opa ro cōflatum incendium
pfitet p muz foꝛe libez pecuiaz fuo
rū tatez ro p mio inductus campanoꝛ

max ter rome.

calamo⁹ fuus/ maūs ei nom̄ eāt· u
vicauit dñs ⁊ quiq; p̄ tēa uuenes no
biles cāpano⁹/ quo⁹ parentes a filio
secū p̄ulli erant/ ꝙ incendiū fecisse/
uulgoq; crās os alia· nu· ꝙ p̄hendant ꝰ
ꝙlenti familieq; eoꝝ/ ⁊ p̄ eleuabatur
inter ipsum q; ꝙie eum illi rebus
adligatum ab uno⁹ uisce⁹ fisse/ p̄ma
ac leuitate/ ex re fortuita cū omēm
cetera ut cetus eo⁹ aggrauabantur· ⁊ q̄o
er missō facinoris foro medio hō cep
ta est/ fassi os/ atq; i unos p̄ios q; con
scios· dānauerūt· cū uincla libras de
cē· ⁊· xx· milia eīs ⁊ Cōsule ieunio
capuam p̄ceūti/ cōmutata cāpano⁹
pulcrauit ē/ ob secessum cū lacimis· ut
ꝯ nām ad senatum ire licēt/ orauit/
siq; mia tantes flecti possent/ ne se ad
ultimum p̄nitij merit/ nom̄ q; cāpano⁹
cum/ ·a· q· flacco celeri sinēt· Pla
cuit sibi p̄uinciam simultatis cum
cāpanis negāe ulla; cē/ publicas imi
cicias hostiles cē ⁊ futuras/ q; animo a
animo cē erga p̄los romanos fatet/
sullam ē integros gētes cē· sullam
infestorem p̄· noi romano· ꝯ se me
nibus iclusos tenē/ eos/ q; siqui eua
sissent/ alig; uelut feras bestias p̄a
gros uagri ⁊ clamare ⁊ trucidare q;
cuiq; obuiꝰ ceciderit/ alios ad amba
les fustigasse· alios ad romā icēdē
dā p̄fectos/ inuentum i senatu sto
to cōsule/ ne fugia scelis cāpano⁹
ueste edei pretia ⁊ et nos ignes ⁊ q
uirum i penetrabil' fatale p̄ngnus i
py romani se nūme censere tutū ēe·
cāpanis ꝙtēte; ifinxi romana mensa
fi· C Ieunius cāpanos ure uirgis
ac adlacto ad auctos· v· die· q̄· ab se
natum respōsu; accepisset/ capuam
redituros seq; se re· ꝙdā uisit· Hacē
cū filius ma⁹ cū uie/ simul' sicul' obuia
eg⁹ sos/ sicul' q; ꝙdā p̄buit/ clarissima
tui ubiq; exercitio/ ac celebēr mis uis
uictos bello/ acti ꝓ tōes i ubē/ adducē
tes/ re publica p̄mū tū ac re; puin
cias/ dūo cōsules ad senatum retulere
ubi ieunius quo statu macedonia/
⁊ gr̄cia/ et hoc tū acānanes/ locriq; ēent
quasq; i res ipē egissent/ terra maīq;
explorato/ p̄blyppus/ infestantes bellū eto
lis/ imacedoniaq; retro ase⁹ pulsus/ ad
itima petrus reng⁹ abisse/ legiōēsq; iis
reducti posse/ classē; satis ēe ad ācen
dū/ y talia regē· Hoc sereq; puincia
au p̄fuerat/ consulteꝰ/ d; puincias omnia
nus relatio fuit/ recūē pres ut altī cō
sulum y talia bellumq; cū anibale
puincia ēet/ alter classē; au· ⁊· arcta
lius p̄fusq; sicharumq; puiciaꝝ· cū· l·
cantio· ꝙp· ⁊· optineret/ exercitus eis
duo retineri/ q; metruia galliaq; ēent
Hee quor erant legiones ribane/ due
supioris anni/ etruriaꝝ· due qb⁹ sup
plicius osul p̄fuit/ igalliam mittēt
Gallie ⁊ legionibus p̄ ēet/ q; osul cui
ytalia puincia ēet/ p̄ficisci/ etruriam
cum cōsulibus posset p̄uīa; ingrato u
animo; ipio/ missus/ eaq; filuno capua
puincia/ recta/ prorogatumq; i annum in
puum/ exercitus cum; sociorūq; numu
missus/ ut exclusabus legiōib⁹/ una legio
quq; milia peditu ⁊ trecenti eqtes ēent/
dumtaxat q; p̄la supplia sēnt ⁊ socior sep
tem milia peditum ⁊ trecenti eqtes reli
quēntur· Fuere cōnes supendiorū pedi
tum equitumq; decretorum· Cōs
filuno q; osuli supioris anni· Nec re puin
cia apulia ulla re exercitu quē haberet/ qcq;
mutatum tū i anno; prorogatus i p̄ximē
· p· q; supplicius collega eius/ omēm exer
citum p̄ter socios nauales/ tullius dimic
tē ē· Item ex sicilia exercitus/ cui· q· cōne
lius p̄ēet ū consul i puinciam uenisset/
dimicti tullius· l· quintio ad optinēdā
siciliam· Canenses milites cum duab⁹
istar legionum/ totidē legiones i sicili
am· p· mallio tullio· p̄· tredecim· qb⁹
· l· Cōnelius i eatem puincia p̄ce anno
p̄fuit· ubanas legiones itu scirent cō
sules tullius nequa; mutatio; fierent/ q u
exercitu· ūm claudio· ūm valerio filiis que
fuissent· ne ue/ eo anno p̄les q; una ⁊
uiginti romane legiones ēēt/ hus· sē·
p̄fectis sortitu puincias q; sules sicilia· et
classis· ·ācello/ y talia cum bello ad uer
sus anibalē; ieunio euenit/ que sors ne
uo iter captis syracusis itu exanimā
uit siculos/ ex p̄tatōne sortis i q; silius
q; spectu strinxit/ ut cōploratō eoꝝ flebi

lesq; uocas ⁊ exemplo cæteros ꝛuiũ ouer
tẽunt · ⁊ pmaduꝝ ſ moues pbuerũt ſ ur
gubant enim ſenatoꝝ cũ ueſte ſordi
da/affirmãtes ſe ũ in ſuam quiſq; pa
tã ſ totã ſcaliaꝝ relicturos · ſico oĩ
cæſus cũ impio tribuſ/ad'o ſuo merito
eũ aũ implacabilez iſe fuiſſe/qo matrem
q; tuliam te ſe q̃ſtum uciſſe manifeſtos
ſciant/ſtatur obtu ab ſẽne igniſ/aut
nigri ſtreto ſanctius ali' nſule eẽ/q; ue
lint tedi nocte impune · Hec ſicalo
rum q̃rele/tumos p̃ncipũ nobiliũ ac
cumulate/celebrante q; ſ moſb/quos
ptim uĩa ſicalor/ptim iuuia mãce
lli excitabat/i ſenatu ⁊ puenerunt ·
postulatum acculſulibus ẽ/ut te pmu
tandis punicis ſenatꝰ o ſulẽt · o/a
cæſus ſi iam auditi a ſenatu ſicuti eſ
ſent/diuam fortitã futuã fuiſſe ſuã
ſuam/uicẽ negs nẽ timore firmari eos
uicẽ poſſ · quo minus te eo lꝰ quemu
tur/i cauſ potãtez mor futuꝝ ſunt/ſi colle
ge · nich intercſit/mutãe ſe punicam
patum eẽ te pꝛ ſenat pꝛuicem · ſta
cum eẽ ſortem/cæſegre optõ neq; dare pro
unciam uiquam fuerit/quanto maio
rez i uſuam/imo cotumeliaꝝ eẽ/ſortez
ſuam/adeum tranſferri · ita ſenatꝰ cũ qo
placẽt manẽ oſtendi/nẽ magꝰ q; tecte
uiſi/diuulgentur inter ipſos o ſules/p mu
tatio punicar/tapiente ſuto mãcellum
ad ambalez/ſtã eſt/ut exquo p̃mũ pot
ad uſe gliam pungne cepat/i eã lauꝝ
poſtremus romanor ipator/pſtrenuus cũ
maxie bellicis rebus/catẽt · Primu
tatis punicis ſiculi inſenatum intro
ducti · multa te ietonis fere pretia er
ga · p · R · uba fecerũt/in gratiaꝝ pub
licaꝝ a utentes · Ietonum/ac poſtea ypo
cẽez atq; epicatez tyrannos/tũ pp te fecto
nez ab romanis ad ambalez/munusos
fuiſſe ẽ · ob eã cauſ q ieonimus ap̃ napi
bus uiuentibus/p publico interfectus/
conſilio/z ie picedis ypocriſq; cetem
ſe ptuaginta nobiliſſimor uiuentum
ciuitatonez ſtãz/quos motu reſtitutoſ
q; ad pcrãm tpe exercitum ad ſy racuſas
iñ ad mouiſſ/indico ſuo/bs ad tumus
i ſtãos/eam quoq; ypocrin ⁊ epicadis ty
rannidem/in mãcellum extra iſſe lenoti

nus cunctis uulgatis/iniq; d inde pun
ari ſe ſy racuſanor/ceſſiſſe ad mace
llum ſuiſſe · pollicitiq; ſe ubez cũ uel
lent ei ſtructuos/ſi cum p̃ uim cuipe malui
ſſe ſtre · nũ · cum id neq; ita ſi mani
feſta exptus pbauiſſ/auctores ſtatuta
ſy racuſanoꝝ fabrum etatuꝝ ſoſimi
dem ⁊ cetez uſpanuꝝ q; p̃ncipes ſy racu
ſanor/hic totiez/id ne q̃q; ultro offe
rentes p ob tuiſſe/quo ſibi ſtet ſuffragio
re cũ/nemiſtiſſimos ſacos · p · R · tri
uaret/ac uiret/ſi ſi ieonimus ad am
balem d ſcaſſet · ſi pp ſy racuſanus
⁊ ſenatus/ſi potius macello ſy racuſa
nu publicæ/⁊ nõ opp̃ſſus ſy racuſanus/
tyrannum eor uirtutes ⁊ epicadem ſclau
ſiſſent · ſi cãtagi nenſium aĩm uelluꝝ
cũ · p · R · geſſiſſent/qo ulſ q; q; fece
rit/i ut uelit ſy racuſas/face uolunt
macellum potuiſſe/ex pretio menſa
et tecta extructa ubi ſac/ſ a/ac ſpoliatu
rum delubrum duos ipſis ornamẽtaſq; eor
ablatꝰ/nich relictum ſy racuſis ee/do
na quoq; multis ad ẽptatu ut ne uu
lu qez ſolo reliqs duerſis ne alere
ſe ſe ac ſuos poſſent · Tunc ſe pres
o ſcytos ut ſui q̃ant o ſultem q; cõpa
trũ congruo ſcirq; poſſunt reſtituo do
minis ubeant/tulia exqueſtos cum
exercere exemplo ut te poſtulatis
cor pres o ſuli poſſent leuibus uiſi
ſis · maneant ingo mãcellus/ut co
tum huc Rudeam q̃ ea ꝺonone p
uob · p · ẽ · bella geſſimus/ut uicos ad
mus acuſatꝰ ſeant/ſue capre hi
dus ſues/capua ſuluium uerũ/mã
cellũ ſy racuſe ſeant/eductis ſenati
am legatis/tũ conſul ũ ateo maieſta
tis/inqo · p · R · inquit huꝰ oblitus
ſum · p · ẽ · /ut ſi te meo cõmie ambi
gerẽtur/o ſul reuocatus cũ/acuſatu
ribus g̃as ficiẽm/ſi nõ · qo ego fece
rim/in quiſitõnez ueit · nã quicqo
iſti pati rebuãnt · q ſi nõ fuerunt/in
ſtes/nich tut eſt · nec an unuo ieõne ſy
racuſas uiolauit · Sin aũt diſcue
rit pũnos legatos nros ferro atq; ar
mis petierunt/ulez ac mea clauſe
rit · exercitumq; cãtagineuſiuꝝ an ui
ſus nos tutati ſuiſ/qs paſſos ee in

stantes

pleꝫ bus ay ãcelli.
⁊ ſyracuſa
nos

ſit ob ellis

ſ ⁊ ẽ ſquiſitoꝝ

stilia cum fecerint mouungut/ crete
urbem/ principes syracusanor/ aou
satus sim/ sosis/ 7 micum vspanum.
Q. uibus tanta cre/ priores hui
ñ estis er mi syracusanor quppe q
alius humilitatez obtiatis. Q. uis est
urim qse ñ pas aptiz/ qam atos mi
lites meos in ubez acceptiuz/ pmise
rit. Q. ultis 7 exclami eos qui fecerit/
ut ne hus quic cotumelis i eos ui
cenuis/ patis/ tñ ab est ut 7 ipi ta
le qq trum fuerit/ ipa humilita
eor. p. c. q. ili obiciunt/ marie ar
gumto e. me/ neie/ q nauata opa
ui. R. p. uie uelit/ ad usatum esse
aut q. obliem syracusas/ ne lega
tis micenuis/ ne ad collaq eico tep
tam pacem/ 7 postea q. neq legatos
uiolandi ñ erat uia erat/ nec mihi
ipi/ q illos ad potas/ ai pncipib/ res
ponsum dabatur. O ultis te tm ma
triq ex ultis labob/ tantez ui atq
ãmis/ syra causas cepi. Q. ue/ captis ac
ceint/ ap annibalez 7 cartaginẽses/
uictos/ se uictus q ap uictores ipse
natuz/ qreuentur. Ego p. c. syracu
sas spoliatas 7 negatis eez/ ñq spo
lus eaz/ ubem tomaz exornatez. Que
aut singlis uictor ante acrem aut
ordinem belli uit/ tu ex cuicuiq mei
to/ satis scio me fecisse/ ea uos tuta
beatis. p. c./ ne mag rei publice uti
est q ma/ quippe fiers er soluta est/
ac rez. p. ptinet/ nec acta ma re sin
uento alios ipsoren sengnoz duc
es/ faciatis. Et qñ coram 7 siculor
7 ma uba audistis. p. c. simil templo
exire iemus/ ut me ab sente/ libeius
consuli senatus possit/ uta uumillis si
cul 7 ge i capitoliuz ad uilenum uisce
rit/ Consul aut cepstulatis siculo
ruz/ ad pces retulit. Ibi cum diu re
tius certatuz eet/ 7 magna ps sena
tus/ pncipe eius sinia 7 manlio tor
quato/ cu tyranno bellu gerendu fuit
se censerent/ hostibus 7 syracusano
rum 7 ppli. R. 7 ubem recepi/ capi.
7 receptaz/ legibus atq. 7 libertate
libtate/ no restam/ mutandaz fuisse
re bello afflictu/ aut tyranno 7 duc

romanu etiam/ primuz uictoiis ime
dio posita urbez pclarissimaz ac nobi
lissimaz/ pisaruz/ atq etruscoz omniu
pri. ciuuz inlitis tepestatib/ si reniq mun A^a
ipo pulco bello ad uita ornataq res pu dons
cer/ si ab inferis erstitat reo hoc fieri
mus. ipi uoam cultor/ quo aut syracu ore
sas/ aut roam ei ostendi posse/ cui ñ se
miserata ac spoliata pria terperit/ ig
diens roa/ i nestibulo ñr/ ipe impota spo
lia prie sue uisurus sit/ hec taliaq cu
ad uniuersi/ olim/ misatõnẽq siculor
dicentur/ mitius tñ tractauerit pres
tam ñ celli/ q is/ gerens ac bellu nec
torq egisti/ mita sententi/ 7 se in reliqu
cie senatu fore/ tem syracusana/ ma
uarumsq cõsuli lemno/ q sin tractia rei
p. si possi/ fortuis eius cautatis. olim le
ret/ nullis uobis senatoibus i capi
tolium ad cõsulem uti reuocet incaua
7 i tractis siclis. q. c. tractatuz est
legatiq bungue appellati/ ac humili
ad genua se macelli olim plecterit/
7 obsecres/ ut que explorantes ac le
uiante calamitatis/ ea uellent/ 7 clie
telamq se/ ubemq syracusas/ accipe
potes/ si olim clement appellato/ eos ui
uisset/ capanus/ ex inter senatus uatus
est/ quoz ozo misabilioz/ ca uiuoz eat
uz e meritas penas negare potant/ u
tyranni erunt/ i quos culpaz referr
ent/ si satis pesuz penaz. Tot uene
no assuptis/ tot secu pullis senatoi
bus/ cernebant/ paucos nobiliuz supio
res ee/ quos ui sua olim/ ut qq ex se
genuis olim/ uidebit/ nec uictoi/ s
uta/ capitis dampnauit/ eos libertate sibi
suisq/ 7 honoz/ aliq pter/ omnes cives
manos/ affinitatibus pletosq/ 7 ipinqs
iam cognatonib/ et connubio uictis
uictos/ simotis ex inter et templo pan
lisp dubitatum/ an accensus atq pua
que fuisset/ mortuus e/ posset cap
tas/ claudius olim erat/ cora imperatore
qui res gessisset/ sic inter macellu sicu
losq discceptatum fuat/ discceptare e
re ni. c. m attilium. c. fulvium/ tris fla
tos legatos eius atq minutiuz. z.
p. Perperna philoez. 7 claudiu legatos
q oibus gerent/ 7 reb/ aut fuerant/ i affuerat

i senatu

ſenatu uenerat ſi ſibi uim aduersa capua nec uolsci campanos uellent/ire rogatus finiat̃ ne attilius regulus/cuius exercitus qui ad capuã fuerant maxima auctoritas erat/ipse silio/atq; abutio/ne fuisse ꝯsulib⁹ capua capta ei q̃ereret̃ qui campanor/bñ meriti ex re p̃ nũc eet/duas mulieres optimas/vestiam appiam/atq; ala nã capue habitantes/et fanciulam diuinã q̃ deam q̃ntum cõpere ualeret/illam cotidie sic placasse/p salute nuc tota p̃ R̃ hanc aptissimis egentib⁹ alimenta clã suppeditasse/ceteros omnes campanor/eundem erga no animũ q̃ erat/habi nensium/fuisse/secuti q; prudentio. a. q. fuluio/uocasse magistratũ quor diuinitas in terpretes q̃ quor culpa emendabat/p se natũ agere campanis/q; ciues romanum ꝑ inuisu ip̃ nõ uereo posse/ito q; rap̃ ma iores nostros in saticum trim̃ ee/ei re ferent/ut mos/ꝑ attilium. cr. pl. p̃ro gationes ferent/scietq; plebs/uti senatui re saticus finie uicente/ius eet. Itaq; censeo. ei. cr. pl. agendum ee/ut eor̃ nũ ples ne rogationes ferant/ad plebem. q̃d nob statuerint re campanis/ius fiat. l. attilius. cr. pl. er. auctoritate senatus plebem i h̃ uba rogauit. os campani. attellani. calatinum. sabatinum/q se receperunt i abutium retinemq; pr̃ fuluio/p cõsule quosq; secum una habuerit/agrum/urbemq; uia huiusq; utensilia/que sui quisq; aliud reduxerit/re bus rebus q̃ si uelitis/uos rogo q̃ites/plebs sic iussit. q. senatus iniustus/maxima ps ceseat/q ad fidem/ro uoluntatem/ube nusq; ex h̃ pleb scito senatus cõsul tus/apie uiuiemq; bona ac libertatem restituit/siq̃ alia premia petẽ asena tu uelit/ut ueiit eas res/campanis i familias singlas recta reddat/nõ oꝑ tunum ẽ oia enumerare/alior bona pu blica autem/ꝑ uos tribunos q; eor̃ coniuges uenientes/et filias q̃ emptissent p̃ q̃. i. p̃. R. potestatẽ ueierunt/alios iumenta contentos/ac re bus posteri⁹ oblatorum/alior campanor̃ summã q̃ census restimerunt. publicaua ne bona eent/preda captiua/pter equos/et mancipia p̃ter pulres ui seruos/et o q; solo ni otinent/restituenda ceteris urb⁹ campanos ob/attellanos. calati nos. sabatinos. et q̃ q eor aut ipi aut p̃entes eor aut hostes eent. li hostis ee iussit. ita ut neo eor et. s. R. em aut latium nois/si ne qs eor qui capue fuisset. ui p̃te clause eent in re agroue campano. it cum uiem ma net/locus u habitarent/tribuit q no. otigit tribu/uacet. Qui in capue ni i urbe campana q̃ appio mano refecisset p bellu fuisset/eos eis iuri anue/ream ut siq; ad romanos fugissent p̃ q̃ hannibal capua ueiret eis ut in. nũc mouentur ee censuerit. ne qs eor p̃ius mane. vb. mulier patiuus agru reducia siet/q eor tribu/ni emoti eent/ne ipi p̃stitue eor ulpiã para rent/retinue/ut ne eueniente/agro tu trino/ne pestis ue agro/oriz ne cui maior q̃ quinquagenta iugera agri medius eet/senator omniu quor magistratu capue/atelle/galatie gessissent/hoc ne mine capue uiserit/liberã copiã q̃ uen undi placuit/romã mitti ac rogas ueire simul/statuas eneas q̃ capte re hostibus dicuntur/q̃ eor sacra ac p̃sa na eent/ad pontificũ collegiu deferr runt/ob hec recta meliores animo q̃ hoc q̃ uenerunt/campanos uinit/ne q̃ fuluu/sententiam ille se/si quis tem rerum/atq; execrabiles fortunas suas/ incusabant/humillis sicut/campanis/ q̃ uetus habitus/scripto rem exercitu re re migrũ supplemento agri ceptu/nq; rem/cum ui hostium sanctis. nec ex qua parent̃ stipendiũq; accipet̃/pecunie qe quas ea tempestate in publico eet/exhi rerunt cõsules/ut p̃matis ex eis ordinibusq; sic annea/remiges darent cum stipendio/dari hisq; diem. xxx. ad ea edicũ tantus fit exercitus hostium tanta inuigilatio fiat/ut magistratus q̃ matia seiectioni re eet/sm siculos campanosq; plebem romana; p̃decta lacertumq; cos consules sumpsisse/ p tot annos tributos exactos. Nil reliq preter terram nuda ac uastam hostis/tec ta hostis inuenisse/suos agricultores/ ꝛ. p. abduxisse/nunc ad militiam

All' ersus

puo ere enim ñ remiges ip̃a nauo liqo
au á-genti ãñue fuerit stipẽdio re
migum ⁊ tẽtus ãnus ablatũ seu cẽr
q nõ reãnt· nulla ui nullo ip̃o agi posse
ſi lona sua uenient i cõpu q̃ reliq̃ eent
seuirent ne ñ remanant quo qq̃
liquis ee/ ñ uo i occulto ſz p palãm i
foro atq; oculis ip̃or oſulum ingens tu
ba cum fusa fremebat· ñ eo se-uare
oſules nc castigãto nc oſolanto pte
rant· spatium re ñ hus tribuisse da
requie ad cogitãdum uterũt quo ip̃i
ad rem ispiciẽda expediendã uſi sẽ
senatum p̃sto die habuerunt re re
migum supplento· ⁊ cũ multa uisse
nissent cum equa plẽ recusato eet
uterũt oione Eo ut dicẽt p̃uasu
ro seu equum seu iniquum oñ iudicen
dum ee· nã ñ cum pecunia iertio ñ
eet paturos nauales sacios quo-in
uit siñ classibus aut sicilia optini
aut ytalia pbylippi ãcem posse aut
tuta ytalie litora ee cum hac uic
silcate rem oſulum hẽnt· ac pre
cõpre quam acupassi uolũ ñtes tuz
leuimus cõñs magtũ senatu ⁊ se
natum p̃sto sic nouos p̃stitit ita ad
ó que uim ⁊ alpa cent sub eundem iu
cem redẽ ee siqo i iudicẽ ifeiou nol'
ro p̃ius ro p̃ius inte ac tuos ip̃e uires
statuẽis facilius os obedientes ha
beas ñ ipensa g̃ius e cum eã plus q̃
puili pte ó quieq̃ capr̃e p̃cepiũ ui
dent itaq; classis reat quas ondẽ
uolum pp̃ romanos p̃uatos sine recusa
tõne remiges dae nob metipis pa
mũ ipemus aut agentu singtum
os senatores· cstino die i publicum
oferamus ita ut anulos sibi qsque
cõiugi ⁊ liberis ⁊ filio bulla ⁊ qbus
uxor filie ue sunt singlas uncias
ponto auri relinquãt ⁊ agenti qui
curuli sella sederunt equi ornantur
et libras ponto ut lingnũ patellãq;
deor cã hẽe possint· Ceti senatores
libram agenti tantu eid singti qui
namulia in siglos pres familie reli
quamus Cetes ome aut agentu
eo singtum ad tum uios melaios
ertumplo referam nullo añ· c· fo

ut uoluntaria collatõ ⁊ etiam adiuuãde
rei publice erarer ad emulãdũ alios
primum eqstris ordinis re in reliq; pleb
hãc unã uiam multa unt nos collecta
consules ineuntes igdum uos bene
uolentibus res p̃ i columes ⁊ p̃ua
tas res faciet salubres p̃stat publica
prouentu tua- sle q̃q; fuerit animo
oſensu ẽ ut grie ultro oſulibus
agent senatu ñ nullo pse quisq; aut
argentu res i publicum oferunt ta
to examine iecto ut p̃- inter p̃mos
noia sua uellet i publicis tabul' ee ñ
nec tuz uiri accipiendo nec scribe fere re
ro sufficient huic cõsensu senatus
equestr ordo ẽ secut· eqstris ordinis
plebes uta sine ecto sine cõsentatõne
magtatus nec remige i supplemẽ
tum· nec stipendio res· p· exiguit.
Patisq; omibus ad bellum cõsu
les inpuniras p̃fecti sunt· ñ aliud
magis ipe belli fuit quo cãpanie les
romaniq; paiter uarius casibus in
murtis magis iacapiti spe ac metu
fuerint· Nam romais ⁊ i puniceis hic
i yspaia ad use res hinc p̃ spe ruscia
luctum ⁊ letitiaz miscuerunt ⁊ i ytalia
tũ tarentiz amissu cãpano ⁊ uolore
tũ acer tum p̃ sedio retenta p̃ter spe gra
uio fiunt ⁊ timorez subitũ pauorem q;
ub rome ob sessa ⁊ oppugnata capua
post dies paucos capta iletitiaz uerti
tur tum simaine q̃q; res q̃uam uice pẽ
sate· p̃ hyliṕ uolus ipe aut satis o
portuno fruis et uolu nouo ad sceleri
tetulisq; alie res iam ul' respondẽ
te fortuna romanus i pniz õientis·
Cartaginẽs quoq; capua amissa ⁊ ta
rentum captu eq̃bant ut ad menia
ub romane nullo p̃hibente se yeni
sse igla ponebant uta pigebat triti
cepti putrebatq; atreo se spretos ut
sedentibus ip̃is ad romana menia
alia potui exercitus romanus i yspa
am ducẽtur ipe quoq; yspaie quo p
pinus spe uenant tantis duob duc
exercitibusq; celis rebellatu i ac pulsos
in romanos ee eo· p̃t p̃· ab· l· oratio
tumultuatio uice ad uanũ ⁊ irritu
uictoriaz redactu ee i omẽtones p

lebant/ uti equare fo cui suspensa
oia utiq; erant integr spe integro me
tu/ ul' ut illo tpr pmu belli icapet/ am
bales ait o angebat q' capua pinaci
oppugta romanus q' defensa ab se /
multor vtalie spr aios/ auterat/ quos
ni oio tenr pliorus u uelli i mltus par
uasq; ptes capr ex'atu/ q' mime tum
expediebat/ potrat/ nec reductis pliori
bus spei libertatem/ ul' ob noriam timoi so
cior relinquer fides/ spes i anaitiaq; cru
delitatem animi ad spoliandu q tuti neq
bat/ ut uastata hosti reliquer/ inclina
uit/ ad fedus cosiliu tu incepto tu ex'ci
tu fuit/ nec indigr patia in ab aliena
bar ai. si ctor q' quippe ad pces exem
plu q' patiebat. Nec consul romanus
tpe tantis ubibus/ sic uti spes aliq; se os
tendisset/ re erat/ salapie pnapes erant
dasius blattius q' certo potat/ rez
romanaq; fouebat/ p occultos nuctios
spem ponto nus fecit macello/ si sine
adultore dasio/ res finisci no posset/ ml'
ti ac diu altercatus/ tum quoq; mag
nopia oblitu potonus/ q' spe effectus/ da
sius appellabat/ at ille cum abire adu
sus ti emulo potat inimic rez am
bali aput/ accitio utroq; annibal cu pro
tribunali quam agebat/ mor d blactio co
gnitis/ utrentq; sub noto pp/ accusa
tor/ reus blattius re positione dasiu
appellabat/ e no ille uelut i manu res sta
ret/ exclamat/ sub oculi' abal' secu/ d pro
ditione agi/ annibali atq; exsis q' aderat/
quo audatior res erat/ minus fil' ei usa est/
emulatone/ p fecto atq; hostium ee/ ut
cui ad ferri/ q' q' testem hr no posset/ libe
rius fingeret/ ita ante dimissi sunt/ ni bla
ttius ait/ desistit ti auxiaci incepto/ q'
item optimentio utrentq; q' ea res ip
sis pateq; salutaris eet/ pucit/ ut plori
um punitum/ io ait nunquam erant/ sa
lapiaq; redderetur macello/ ni sin esset ml'
ta esse traditi potuit/ longe fortissis eq
tu toto punico exercitu/ erant. Itaq; qua
quam ipulsa res fuit/ nec ulius equor i
urbe erant/ tn animis iterum tumul'tu captis/
eruptones temptauerunt/ q' ui erant ne
quirent/ pugnantes ad ultimum acrubu
erunt. Nec plus quadginta ex hus in

pditae/ hostiu unum uenerunt plusq;
aliq; to tpnnu/ sed ala eqtum/ annibalis
amissa/ q' salapia fuit. Nec diu unq;
penus/ quo longe plimu ualuerat/ eqtatu
tu superior fuit. Pares tpe/ cu iacentina
rentina uir iopia tollerabil' eet/ spem
omen/ pliorum qd i eat manu/ pfectus q'
plidu atq; actis. m. leuis i comeatib;
ab sicilya missis/ hebant/ qui tuto pe
uenire/ et hostium ytalie/ classis. xx. fere
me nauiu; regi seruabat/ p erat classi
comeatiq; d. quintus obscuro gne/ or
tus. aeter milites fortib; fide militari
gla illustris/ primo. v. naues q' ma
xime due ere mes/ amilcello et cinci
te erant/ huic/ postea re impig; sepe ge
renti/ tres adite quaq; remes/ postremo
tpe asdrus reginisq;/ auicellia/ ab
elio rebitas ex fete exigedo classes.
xxx. nauiu; sic aut ciuis e efficat/ hu
ic ab regio pfecte classi remanentes cui
pat classe nauiu; tarentinar; nio/ qn
decem milia ferme ab urbe ad lac pdi
obuius fuit. uelis ti forte in pditu
futuis etenim/ romani ueiebat/ si acce
rones sybaiq;/ supplerat remigio na
ues instructaq; armatis eggie pro
magnitudine nauiu; classem/ ha
bebat/ et ti sub re fere tpe/ et ueti mo
dis accepit/ et hostes i conspectu fue
re ut opponendo armamtis expedien
dumq; remigi ac militi ad iuuenes
etatis satis temporis eet/ raro alias/ tan
tis animis/ uisi acturi classes. Nu
pe cu i maioris discrimen rei/ q' ipe erat/
pugnaret/ tarentinum/ ut recepta urbe
ab romanis post centesimu; pe annu
arce et liberarent. Spe omnium quaq;
hostibus si nauali prelio possent mais
animosset/ inter cluentios/ romanu/ ut tere
ta possone artis ostentent no ut hac
uirtute si/ positone ac furto tarentu;
amissu;. Itaq; centu pte singulo dato ci
uis tarentinis iuuenissent/ in terro nauem i ulte
riore/ ii omnibus ab se hostes patefactur q'
quo intemptus nauis erat/ ferrea iniecta
manu ita oppebant/ expugnando pugna
ri ut no missilibus tm si gladiis et
pe collato pede certaret/ pte inter se uicte
rebant puppes alieno remigio cum

dasi' anybali amic' blattius

all' onsteede

191

agebant. ita iacto stipate eunt naues
ut uix ullum telum in mari uanum uitare
ret. frontib⁹ uelut pretexti aces urgeb
ant. pugnq; naues pugnantibus erat
similes. cū uicissim pugnare fiunt. dua
rum q̄ p̄me agmis. cōuenerant inter se.
in romana naue ipe quttus erat. itaren
tina uero cui proxima fiunt. agnomē pil
li. hi p̄uato. nam alio in ullus atq; in
feriꝰ romanis. q⁹ eius fidei. est. q; ta
rentinū dubiū poterat. hi quintus simi
pugnantes. ostentabq; suos incautius alia
transgit. ille atq; preb cū animis. prouit
ante proram. uector tarentinū. in tubata
ducem. amisso nauem in pigre transgre
ssus. ci submouissi hostes. q; pta iam
ut tarentinor erat. puppim male. o glo
riati discedunt. romani repente. q alia
ex parte tremi hostiū. appauit. ita ime
dio cōmunenta romana naues. capiū
tur. cetis terror iniectus. ut p̄ter duas
nauem captam. uite fugientes. q; pas
sim. alie in alto misse. alie interim. remis
ab reptte. mor p̄re fuerūt. hannibalem
ta p̄timuq; ex longe tatus. q; cōmeat⁹
essent. p pauce in portā. siculi uene
ant. ac ui ētos uentos. hinc atq; inde
obliqua tenentes uela in altum euase
runt. ¶ Ne q̄quā pax fortuna p eos
dies tarenti res gessit. nā ad quatuo
mitia bellum struxitatiq; egressa. est. ma
gnis passim uagarent. leuini q̄ti pre
sidiaq; romano p̄erant. iterū in omnes
actiones gentis tpe. c. plin impigri
uri. cū uobis nullibus amator ex
ire emisit. q uage. ebulos pagos pa
latoq; atq; tus cum ui passim excur
si. paucos ex multis repentina fuga ite
rentes semi. apte portam forcibus in
urbem compulit. ne urbs eodē; impetu ca
pere. ita eqte res. ut tarentini romano
uectoribus. mari frumenti spes. q mo
ui suad uictoq; structura pararet.
¶ Inde tpe leuinus consul tam multis vic
tum. cum acta. i sicilia uetibus no
uisq; sacris expectatus. cum uenisset.
primo ac potissimum oīm. animis ho
minū. cultus diuini. noua pace. i omnia. cōpo
sita. gentiū. mare qd belli relict erat
tēbatur. hannibalem. ualido p

sidio. duxit legiones. q affuit fortuna
icepto. anno erat ipator carthagine. sū.
si dez ipso mutine numidisq; spē res
poltam debat. p totā sicilia uagus pre
das agebat. et socius romanor. nz inte
clusi ab agento. ui aut ate ulla neces
sitate. ui uelli. phibei potat. hi ei gl'ia. q
ia uicinis quoq; fame officiebat. po
stremo. inuidiam utit. ut ne bñ geste q
dem res iam hannoni. p auctorez tatis le
te ecent. gra postreo prefectuā ei filio suo
dedit. tutus cum ipio. auctoritate quaque
finit. numidas eripturus. q longe aliter
euenit. Nā uetez fauorem eius. sua i sup
iuidia. aurit. nz ille mutines i omnem
tatem iuuenē tulit. o festinq; ad leuinū
cultos nūcios mulit. et tarentino ag
gento. p quos ut ē fa fieres. o pitus qui
dem gentē modus. potam ad mare feren
tem numine cum occupassent. pulsis ex
custodibus. aut cesis. romanos ad ipm
missos. i urbez accepit. Et cum agmine
iam i media urbe ac forum mangno tu
multu uet. tatus. anno nō aliud qui
tumultus. ac secessionez. ro. qd. q. annis ac
cidisset. numidaz cede. ad cōpimendam
seditionez. pellit. atq; ille cum ei militi
tuto maior quam numidaz. pauor ussa
set. clamor romanus. q. q. ignotus ad aures
accidisset. pulsq; ad ictum teli uenisset. ca
pescit fugam. p. adusam portam emissa
assupto onere. in. epicide. cū paucis
ad mare pueit. Nactiq; opportune par
uum nauigium. relicta hostibus sici
lia. et qua p tot annos etatis eat. in afri
cam tecerunt. Alia militum pnor si
luisq; ne tēptato quez etamine. cū ce
ci in fugam ruerent. clausiq; exitus essent.
acta pditus cesa. oppido recepto. leuinus
q capita rez agentis erant. urgis ce
sos. secū pulsit. cetos pdamq; uendidit.
dez pecuniaz romā misit. summa agento
nor cladis. cū siciliaz peragisset. o repente
ad romanos ictu nauerūt. pdita breui
sunt. et. oppida sexti capta. uoluntia
ria redditone. infitez uenerūt. ad q̄
dragenta. Quaz ciuitatuz pncipib⁹
cum pulsq; meito. o siul pnia penaliq;
exoluisset. agrisq; siculos. pditis tātez
annis. ad agrum colendum. alos. o ūte

ut eet ũ i colaz ẽ alũtus frugifeã
i sula si ubiq; ome atq; vtalie to qd
mlus sepe tepestatibus fecãt/ anona
leuaet/ ab agatima i ouitam multitu
dnez secum inportaliaz tulluerit. Qua
tuoz milia lrũm eãt mitti/ exomi
collumuce/ exules/ ob ernati capitalia
aufi/ pieiq; ẽ cum incultatibus suis
ac sub legibus uiuerent/ Et postq; eos
ev uarijs casibs fortuna sil'is ogio
bauãt agatuniaz/ p lactitia ac rapi
nam/ toll'antes uitam. Vos nz reliquẽ
leuimus i sulatu; pmũ nona pace co
alescente uelut matiam nouandis
rebus/ satis tutum mt' est. 7 regiũ
usũ futuũ emit/ ad ppulandũ bu
tum agrum/ assuetaz lactitinis q;
tentibus manũ/ 7 q; ad sicilias attiet/
eo anno bellũ relatum est. In vspa
nis pn uenis. p. Scipio nauibus reduc
tis euectisq; exto tarracone/ sociorũ
auxilijs/ classez lyncidialq; lustrum
ire ylẽi fluũ/ petẽ uilet/ eodem legio
nes ex lybijs conuehit cum quibus
q; eam. p. milibus socioz ab tarraco
ne/ p fectus/ ad exercitum est. Quo ci
uenisse/ ad laquentos marie uetere
milites q tantis sup fuerunt clavib'
tat' otone ad uacata ita uiterit. Eo
ani me nouus ipator militibus suis p
ulsq; eoz opa ullus eet/ gtus agẽ uite
ac meito/ potuit. Ex uob pulsq; puica
aut casse uitem/ obligauit fortuna/ p
mũ qd ea pietate erga prez patruũq;
meum uiros nostros q; suos. tem
quod/ amissa tanta clade/ puincie p
sessiones integras/ 7 p. 7 successoz
in uitute/ uti obtinuistis. si eaz ia bin
gnitate tenz 7 p. agamus/ ũ ut ipi
maneamus i vspania/ si ne pemi ma
neant/ ũ ut p tripa lybiẽ stantes arce
mus ẽ situm lybis. si ui ullo trãseam
ẽ sse ãmusq; bellum/ uẽor ne cui rim
mans ut audaciusq; cõsiliũ/ q; aut
p memoia clauduum nup acceptaz/
aut p etate mea uidat/ audere pun
gne ui vspania/ nullus iaio q; meo
mutus obiectari possunt. quippe cui
pat' 7 patruus i t. cos. vicez spatiũ/
ut aliud sit aliud amulare/ tamulue
rit tum/ int'fecti sunt. Si tamuliatis
pene obitus ac solutum frangit animum
ita pii. tu fortuna tui uirtus respae di sti
ma rez/ phibet/ eo fato quo tonata nob
sors est ut mag's oibus bell'ueri ui
cimus/ uetã omitto/ pse nã. gallos sã
nnites. apunicas bell' mapiam/ quot
classes/ quot duces. quot exercitus p
te bello admissa sunt. Iam qd bello
memorez/ oibus/ aut ipe atticu clavi
bus/ aut quibus attiu/ marie un'
oium eas sensi/ trebia tulimen/ cana
q; qd aliud sit q; monumta acriorz
exercituum/ oslulumq; romanoz ad-
ue/ defectõez/ vtalie/ sicilie maioris
ptis sardinie. adue ultimũ terroz
ac pauoz/ cass punica/ int' amenez
ac mela tuana posita. 7 usiq; ipe in
põtis uictorez annibalez. In hac tri
na tez spectt una integra atq; in
mobil' uirtus p. Ho structa humi ere
rit ac sub stulit/ uos oium p'mi mili
tes/ post camensez clarem/ uatenti-
has tribali ad alpes vtaliaq; q si se
cum fẽ ouissi/ nullus iam nomẽ
essi p. ductu auspiciaq; prius ei obsti
tisse. 7 ue fe tes/ illa aduisa subsi
nuerũt. Hic lenung'tate dñi/ o fu
pspa/ ioies letiozi ac melioza/ i vta
lia siciliaq; geritur/ i sicilia sr tracuse
ag'gentium captum/ pulsi tota in si
la hostes/ receptaq; in inuictõne. p-
cum i vtalia/ arpi recepti/ capua. iter
ome/ ab urbe roma/ trepida fugi em
sus annibal/ i ex'mũ angulũ ag'brutti
opulsus/ nichil iam manus statuit
reps/ q; ut i columis cede atq; abue
ex'otium transiceat. Quid igit' mi
nus oneiat milites/ q; cum alie sup
alias claues comulauerit/ ac ou ipe
ipi cum annibale starent. nos h' cum
rentibus mis/ eq; inter eni ipi 7 ia lonce
nois substinuisse lentez fortunaz p-
ne nos eosdem/ q; illic oia fa letiq; re
sunt/ animis reficẽ/ uolo/ nup quaque
que acciderunt/ utinam tam sin mo
luctu q; utb transissent/ si qn nos in
structos 7 ordinatos agnosco/ ad ca
thagine nouã oppugnandaz/ totis
uiribus 7 bono aio transeamus Cuiq;

Oro Scipionis.

capti

192

oms una uoce facerent ut clamarent
eos cartaginenses uenire ad se mari
que, eam oppugnare iubet. Ō magō
penore duce. Cū tertia matutina ictus ob
pugnatōnem iniret. et ipse copias ita
disposuit. Oppidanorum duo milia alea
pte q̄ cast̄ romana erant. oppōit. quin
tis militibus acem instruit. quingentos
tumulos ubi ioiente sole ipsi uidit. mi
tituros inter se aliam. q̄ clamor. qs ut ad uo
catū. resistentē ad oppugnare iubet.
patefacta re und̄ porta eorum quos minuta fe
rente ad castra hostium instruxerat. mit
tit romanos duce ipso sapiente patri
per ardua ut. hostes sub castris ictu
nunc ipso simultanis cōmissis. hostes
impetu facto acie sub signis q̄ tenui in
tentiores subinisse castris nō auderent
sed omnes in fugam hostis se acrio ef
fusis instituerit. ut nulli receptui cedi
di. primi fugientibus irruptum fu
isse inuitem uiderent. Repugnato nō in
pluo maior q̄ tota ibi fuit. Multe
stationes pauore atq; loca deserta fuit.
relictaq; mu. cū q̄ quisq; erat. primum
resiluissent. q̄ obuios sagios in tu
multu quos inermes cōtinuit. ad
uitat militibus uacata defensoribus
media cū hostes exutos ue
ad oppugnandas item. et ferre scalas
iubet. ipse trium pse iuuenū ualidor sa
tis oppidis ingens. et iam uis omis
gnis telor. emunis uolabat. ad ubi
succedit. hortatur. ipsa q̄ inter sunt q̄
plimi ad accedentes militum animos
inde erat. testis spectatorq; utrius atque
ignauie cuius q̄ ad est. utiq; inuolneā
ac tela cruunt. Neq; illos mu. ni sup
stantes amati dare queunt. qui etatu
ascendant. et ab nauibus ecclesiā tēpe
eaque mari abiunct. pons ubi hostes oppug
ri cepta est. Inter tumultus in ma
iori. quam uis nā potentat. unum appri
cant unum primum exponunt. scalas mu
liteq; unum qua cuiq; primum ē. iter
tam euadere parat. ipsa festinatione
et cōmune alia alios impedit. Inter
hec repleuat iam penus amatis mu
tos. et uis magna et ingenti copia
congesta telor. superiectabat. Si ni
hil ui tela hostes quicq; aliud eq̄ quā media ipsa
se se defendebant. Rate enī scale al
tiores ēqa petebant. et quocumque
altiores eo feruidiores erant. Tanta cu
pido. quisq; euadē ī posse subiuuet cū
ille alie. nisi ipse impedebant. Quoda
stantib' scal' cum altitudo caligie ceci
dis effudisset. ad terrā relati sunt. et
cū passim homines scaleq; ruerēt. et
ipse sua cessu audacia atq; alacritas ho
stium accenderet. singulis receptui datus
est. q̄ ipse nō presentis in ab tanto cruce
ac labore quietis obsessis. si. q̄ impetum
dedit. scal' et cōtra capi urbem non posse.
opa et difficilia ce. et ipse daturus ad fere
dam opem ipsa diebus sinis. Aut pre tu
multus continuat. cui scap ab defes
sis iam multi. atisq; recentes integros
que alios agere scalas iubet. ui ma
iore aggredi urbem. ipse ut ei nūctiatū
est. ut recreē q. p piscatores tutaconen
ses nē tenuibus cubis nē ī ea litē ut
nag' puagatos strangnis cōpti sēbat
facilem pedibus ad murū tumultum
dari. eo armatos duxit. medium ferme
uiei erat. et ad id q sua sponte accrete
imane est. ut trebatur aqua accr. et sep
tentrio ortus inclinatus strangnum
eadem q; estus fe rebat. et adeo nu
uauerat uada. ut alib' umbicula tenē
aq̄ eet. alibi uix genua superaret. Si
cum ac tōne comptum ipsi uigiles ac
tros utens sapio quod tam sutus tuā
nis mare uerterent. et strangna aufe
rent. unaq; aut nusq; uix Ab humano
uestigio apiunt. Reptum iubebat
ducem ruineis sequi. ac medio stan
gno euadē ad menia abt. et ingens
labor succedentibus erat. nec altitudi
ne tui meius ipediebant. Si q̄ cuius
ad capitis utiq; ictus subiectos ha
bebant romanos. ut latera ui testudo
subeuntibus q̄ aduersa cōpa ceut ac
pte alia q̄ et ntis. et p strangnū fu
al' tinsitus. et minus altus in sunt.
Nā ni ope eminutus est ī ipi lacu
ac strangni pluio satis editum foret.
ne ulla armatoz statio aut custodia
oppsita intentis oibus ad opez fere
dam. uix periculū ostendebatur. Ubi

estū

ũbes sine ctamie i tuẽ pgunt. utreq
uanto matio cãsu potuerunt ad eam
portam cũ q. eẽm octactus ctumũ erat
unqđ atro intenti oĩum ũ aĩmu solũ fue
ſi etiaz oculi auẽsq pungutium/ſpectũ
tuũq ad hõtantũ pungntes ut neo
ab tergo aũt sentiẽt captã ũbem/q tec
ta i ad uersos mauerũt utrinq ancipitẽ
hostem hẽbãt. nec t̃batis defensoribꝫ
metu. ⁊ meia capta ⁊ porta intus foĩsq
pariter refringi cepta/⁊ mox cetertꝫ
offertis/ac distractis ne it impedirẽt
foĩbus ãmati i pctu fecerunt/mãg
nl'tudine ⁊ mũos tũ sternebat/si ipi
passu/ad extrem oppidanor usi illa q
portam ingressa erat uiz acies/cũ ducib
cum õibus media ũbe i foz prosilit
in cum duobus uicneis fugientes
urbẽ/ hostes/ alios ad tumultũ mo
uentẽ ũbium/q tenebat qngẽtor mul
tum p sinu/ alios iq ⁊ ipe mago cum
olbus fere ãmatis q muũs pulsi fue
rant/refugãt/pti copiaz ipe ad tumu
lum expugnandu mittit/pti ipe/ad
acem uic. Et tumultus p impetu e cap
tus ⁊ mago ãcz conatus ꝺ fendẽ cum
ꝺ hostium plena uidet/ut se ml'tis ee/ar
cemq ⁊ p sinu tendit quo ad tecta ar
e/ctes tota ũbe passim fre/ñ ulli puter
q obuius fiunt/petebatur. Tũ singno
dato/cibus finis frũs/ad pdam uic
tores ũli/que ingens ois gñis fiunt/libo
rum capitum ũlis/ seruis/ad trecẽ milia cap
ta/ nte q naues nouẽ cãthagis eant/ui
misit/urbemq ⁊ sua ola/ que relicta ers
bellum fecãt/restituut opifices ad duo
milia hoium erant/eos publicos fore
pe. eduxit/cum spe ppinqua libtatis si
ad misteia belli emere opam nauabẽt
Ceteꝝ ml'tudinem/ incolar/ multitu
ac nalium suoz in classez ad supplem
tu remigiu redit/ nauserat nauiũ
octo/captiuus classem. Ex hac ml'tu
dine ysp nor obstites erant/quoz p
mte ac li seruor erant/cuiꝰ hita/captus
⁊ appatus ingens belli/capta pulcra ma
xime ferme. cẽtu. xx. minores. ⁊
ccl xxxj. balistę. maiores. xx. ulj. mi
nores. lij. scipionu minoriq ⁊ ar
mor telorq ingens mũs sing militia

tia. lxxvij. ⁊ auri et ãgenti relata ad
ipatorem mang uis/ pate auree fue
runt. ccl. xxbj. libre ferme. ob pctu
ãgenti fti singuliq trecẽ ⁊ octo milia
. ⁊. ccc. pondo nasor ãgenteor/ man
gnus mũs. Hec ꝺ eius flaminio q stoi
appensa ad numerata que fuit tria q
dragintu milia medium. octoi ducenti
septuagintu/ad naues onerandũ. lxxvij.
i petu expungẽre q pdam ci suus o
neibus truncto ãmis ere/ pteau ferruq
⁊ lumbeis ⁊ spãto/et nauali alia mate
ria/ ad classez redificandaz ũ minuz
oĩum/ inter tantas opes bellicas/ cãtago
ipa fuit. Eo die sapio/ elaelio cũ socius
nauali ũbez ei stodiũ missus ipe incaut
legiones reduxit. Et olq milites/ oĩb
uno die belli opibus q ipe q ⁊ acie dimi
cassent ⁊ capiendã urbẽ/ tm laboribus
piculisq adiuuissent/ ⁊ capta cum hostibus qui
in acez o fugerant/ iniquo ⁊ laꝺ pung
sient/ cuiuis cõpi uisum. Postremo die
militibus naualibꝫ seruis coniugatis
p muz uias i mõtalibus lautes gtesq
egit. q se nõ ũbis solum opulentissime
omiu in yspania uno die cõpotez fea
sient. Hz aũeo die fuissent omis africe
atq yspanie opes ut ni hostibus qcq
relinquẽtur ⁊ ꝺ ac suis cia sup esset
o ultimum remuz utuez collauꝺauit q
eos ũ erupto hostium/ũ altiori mem
um/ũ explorata strangu nauia. ũ ciste
lla ũ i alto tumulo sitam. ũ minutissia
ars retẽuisse/ quo minus tuscẽdent
oĩa prudenteq. Itaq q. q. oĩbus omiꝫ
celebret pre cupiũ murũ/ cõne rec eui
ee/ q primus muros ascendisse/ profitẽtur
q se dingnuz eo uincẽt dono. Quo pro
fecti sunt. q. tuberonis centuõ legionis
quãte ⁊ sex uigilibus seruis naual. sec
ipi tam mt se acrer contẽpꝺebãt. q.
stuꝺia excitauerant utiq sui cõpotes
uolum seruis. c. lelius. q. classis legio
nary. ui. sempronius tuditan ad erat
ta cõtentõ cuiq ipe seruitõnez ueniret/
scipio tres recuperatores/ cum se patrum
pmittiasse/ q agita cũ tribusq amicis
uocarent/ utrez pbz i oppio ũ tuscenu
lis/ c. lelio. q ũ. sempronio ad uarias
pties utilisq cõsiliu cadmiu/ te medio

al' relig

193

adiecit cosq; tres tenpatores o sitte. ⁊ cãm agnoscẽ nullit/cum res eo ma
ore ageretur ⁊ tamie/quadaz uti ti
te vnigtatis ñ tum aduocati q̃ mo
destatõres studior fuãnt. c. laelius
relicto o filio/ant tribunal ad sapiẽz
accedit. eũq; tres ẽ sũ in ac modes
tia agi. ac ꝓ ẽe ut man int se offer
ant C eterz etiam si nus ab sit/nichlõ
d testabili exẽplo tem agi quippe ñ tm
ure ac puñõ teus ꝓtat ñtutis sta
re hic legionaios milites hic classi
cos pos tros appatos uãre magẽ q̃
uelint. q̃ q̃ sciant uea ee ⁊ ob strug
gẽ puñõ non se soluz sinũq; apud si
lingua militaia ⁊ aglas sacmẽtiq;e
religionez. N ad eum re sna. p. cõne
li. ⁊ o. sempnu refere scipl collau
dato lelio/ad otiez ad uocauit/pnuci
antq; se satis cõptu. hz. C. tabulam
⁊ sertum digitum piter i mur ascẽ
disse/seq; eos uirtutis ca/cronis mu
tabilibus tonaẽ. C um reliquos pro
ut cuiq; ñitum utilisq; eat/tonaut
lauois sibi metipi equit ⁊ cõna au
rea. ac. xxx. bubus tonauit. C um
obsites ciuitatiz vspame uocati uisi
it q̃ tus nus fuerit piget scipẽ. quippe
ñ alibi. ccc. feme. alibi. v. cc. xxb.
fuisse iueniaz. eque ⁊ alia int actores
discrepant ꝓlium puniz. alius. ñ
alius. bñ. alius aut plusq; tuñ mi
lium fuisse scribat capta alibi sup. v.
⁊ xx. iueias/scorpiones maiores mi
noresq; ad. lx. captos scripserit/si auc
torez q̃tum sequar silenuz. si ualeri
um antiatem/maiorẽ scorpionuz ser
mina/minorẽ. x. familia/adeo nullã
mẽtiendi modus ẽ ne re uocab quez
queit. C leiq; lelium ꝓfuisse classi.
sunt. q. o. unum siluanuz vicant ar
mem pfuisse punico pselio tecti
umq; tonais/antias. ualerius magd
nez/alij scriptores trad uit ñre nuo nau
um captaz ñre ponte aũ atq; ãgẽti
⁊ redacte pcunie queit. si aliqs assẽ
tiret. nãe ẽ. media simillima ueis sẽ
C eterz uocatis obliqb ꝓmuz unius
tonũ animum sz uisse ue nisse eos. i ꝓp.
R. pretez q̃ bñficio q̃ metu obligare

lvies malit. exterisq; gẽs fide ac fidẽ
tate uictas hz. q̃ tibi subiectas fruitio
re ure acceptis noibus auxiliiz/recẽ
siuit captiuos aliq; ꝓcent ⁊ nuctios
tonuz misit. ut ad suos quisq; recipiẽ
dos ueiret. si q̃rum fide auxiliũ legati
arerunt/ei ꝓsentibus suos restituit. C e
ãz cum lenungne tuentur. C. flãmi
nio q̃stoi attribuit. Int hi e media tuba
obstrepuum mulier mangno natu man
donu ingd q̃ fle ille egre tum regulo eat/ flen
flens. ad pedes ipatois/prout. ob testa
tiq; cepit ut cuiuscuiq; femina
tum impensius cultalibus omendaret
C ui scipio mild re iuuenũ ꝓfecto dicet/ui
rursus mulier/aut mangni istu fecim
ingd. C uid e huic fortune nõ satis e
aliam cum etatez hanc intuẽtez. nã ipã
am ex pcillum i nuere mulieb cũ
stimulatu etate ⁊ forma florentes ar
ca eam inebrit filii eque nobilitati
paiq; os p patente colebant/tũ scipio
mee plimiq; tonaũ disciplinẽ cã/facẽz
inqd ne quid q̃ usq; secuz eet/ap nos
violaretur. Hinc ut ro eam i pessus
uta quaq; utus dingnitasq; fac. q̃ si
imal quem oblue de cois matronalis
estis spectate de ñ integritatis uiõ e
dixit eas tuei q̃ ant secus uecundie
atq; modestie q̃ solitus dilugens ac ma
ternis uisit. Captiua de inde/amplitudi
adducatur ad eum adulta ingo atq; eri
mia forma/ut q̃umq; se uertẽt/omiz
oculos. Scipio pulcritudis patri
am gentesq; int eta/accepit desponsati
eam principi celtiberoz adolescenti cui lu
cio nomẽ erat/ex tiplo ꝓ pentibus spõ
saq; animo acritis cum interim audi
ret repte eum sponse ñ p̃muz ueit/ac
cusatõe eũ p̃mone q̃ gentes alloquit
Iuuenis inquid uincerez appello. minõ
sit int nos huius p̃monis uicunda
Ego cum sponsa nacata amplitudẽ uris
ad me reducta eet auditeq; eã tibi co
di ee ⁊ forma faciẽt fidẽ. q̃ ipe si fru
licet/tuo etatis ꝓpetum in lecto ⁊ leto
legitimaq; amore. ⁊ ñ. R. p. aium
numeri occupatiz/uelaz muchi dari sp
sam impensius amati uellem/tuo cui
sponso amoi faueo. fiat sponsa tua

dm os. c. lelii p
trim classis. 201
ene

ilengetu

amore

apud me/eatem qua apud sacros
tuos pentesq; suos necessaria fuit
ta est t. ut immolatus q̄ congruu
uteq; dari t' unum possit. Hanc in
cedes una peo munē pacisci amu
cus sp' tomam sis Et si me uiuo non
um erectus. cē q̄s piet patriq; que
meū. iam ant hec gis notat. Qua
as mlt'os uri sil'es incunitate tua
na cē si ullū iterus. ipl'm hodie di
a posse q̄. minus tibi hostez tuisq;
uelis/aut amicaz mal'/adolescens
sil' putē grandiaq; passus certāz sa
pionis tenens/eos os iungere ad g̃
illi pse referendaz q̄ iam sibi neq;
satis facultatis p suo aio atq; illi
cēt exgu se. pentes itē/gnatiq; ui
gimus appllati. Qui q̄ gratis sibi re
tēt uigo ad quam recumendaz sat
mangnuz attulissent auū pnotus
orare sapionez ut se abse unuz acci
pet/cepunt/aut minorez eius rei ap
se grām futurum cē affirmantes
q̄ deuote immolate foret dis sapio
q̄ tanto ore petenti retur/acceptiz se p
liatus/pmi an pedes misit/uocatoq;
ad se luceio si' tot' iqd q̄ acceperunt
a facto es. Et' ame/totalia tonia/acce
rent/auroq; tollē ac s. hē uisit/hos
letus omis honoribus dimissus/to
num/iplenit/pl'ares laudibus q̄ mi
tis sapionis/ueisse dissimulimū/u
uene/uincetez oia tum ānus tū le
nitate/ac beneficus/traq; dilectū
clientuz hito. cū. o. q̄ acc. equitib
it paucos dies ad sapionez redit.
Scipio retento/secuz lelio/dū capti
uos obsiteq; q̄ p̄oam/ercon filio ei'
disp̄et/satis omibus o/pitis/data q̄
que tenē/captiuus/magone q̄ que
am fere senatoibus/q̄ simil'/cū eo cap
ti erant/inane impositis/nūciū uic
toie tomaz mittit. Ipe paucos dies
q̄bus morā ānigne stratneāt/exer
cis nauālibus pterritisq; opus/ad
sūp sit. prio die legiones ānus qua
tuor miliuz spatio tenūerunt. Sco die
ānā cūare q̄ tergē/ante tempt'oiā
uisit. Tertio die moib' interi se imo
uum uiste pūgne/xurrerūt. Ipila
tisq; mussilib' uocatis fuit. Quāto
die quies data. Quinto iterū i ānus
tentū ē. hinc ordinez labōis q̄tisq;
quo ad cānginez mouti sunt/fuga
uerūt/remigum classi' auesq; mi
lites tinqllo maltū cuncti agilitatez
nauiū/simulatis nauālib' pugna
exercebant. Hec ex ūbez tm manique
corpa simil' aptosq; ad bellum actiebāt/
-R. p. ipa stipebat appātu belli fa
bus oium genez i publica officia in
clusis/data cuncta pāi ania subibat/
nec opibus aspiciendis tpe dabat/qua
que mollitiamis/q̄ queq; inā mentaria
q̄ ac nauālibus fabroz/mlt'um
plima/i singl'os dies ctamie i genti
faciebat-/hus uta i dratis refectisq; quos
q̄ssauerāt mūs/dispositisq; p̄sidiis
accutato iam ub' tūnconez est p̄fect'
aml'is legatonib' ptimus inuia adi
tur. Quas ptim data ipso ex itu nē
uimusit. ptim uisitat tūnconez/quo
omibus in suis uetibus q̄ sacris/exi
rent quentum/reieti fere qui eis
ulez icolūt sp' mlt'iq; i ultionez/puni
ce quenūnt/cānginē suū uocēs p̄ eo
i uastria famam capte cānginis/o/pe
ssunt. dñm ut claiorez erat/q̄ ut
tegi ac dissimulari possent/eleuabant
ubis nec oppinato aduentu/ac p̄e
furto unius diei ulem unaz y'spaie
uitcepta. Cui tei tam pue q̄ p̄mio ela
tum i solentez uincez i macrico gau
dio/spem mangne uictoie ipsius fe-
at ut q̄ppinq̄te tres dices tres uicto
res lustrum exercitus anulli/actissimz
ei exemplo domestico funez memo
riaz/si i mulgus iactabat. aut q̄. q̄ ipi
ingnari/quam sibi ad omia utilitez car
tagine ad missa/recessissi.

Hic status rez y'spaie erat in ita
lia aut o/sul marcellus sa la
pia y' pacitonez recepta mā
moreas q̄ meles de sanuitibus mul
tum ubi anibal'/q̄si p̄sidio cā relicta erāt
oppida/pda aliquantum eius sunt mu
liti/cesa/quaq;. cc. cl. milia mocti
um. q. c. x. milia ārei inuenta. Cetez

in capit. de ēn d.

14/H

5

ne quaq; ũ tñ gauo ũ sint q̃ tu cla
tes int̃ paucos dies acepta ẽ aut; pul
ab ũbe hetonea/cast̃ i. ẽ. H. fulminis
ponsul hẽbat spẽ tepiente hetonee.
q̃ post canem ser clatez ab ro mais te
cerat nec loco satis tuto pita ũ pe
stiuis flmata/ne gliaz ilitã ingeio uu
cas angebat spes ea q̃ alabatreois ad
ũsus penu; fitẽ sentserat. pstq̃ sala
pia ãmissa ertellisse hus locis am
balem i bruttios auertit ẽ/ab retrẽa
ea oia p actultos nũctios dlata/am
bal/simul cum; socie tennende ubis/
q sp̃e fecẽ/icautũ hostez agredienem.
Exercitu expedito/ita ut fama p̃ce p̃ue
niret. mangnus itineribus ad hetro
neam otendit. Et quo plus troris
hosti obicẽt/acie instructa accellit pa
ri audacia romanus ofilio q uũb; in
par copus raptim eductis/ostiũ q
untu legio q sinistra ala/actez pũgo
ierunt. Ceterz annbal singulo eq
tibus dato/ut cum peteltres equesq;
acu passet/psenti ctamine/oculos al
mosq; ctamuert/paro/cast̃ hostium/
ps tergꝫ oppugũtium inuadẽt/ipe i
fulmy filitudiez nosq; q̃ fulminis
protem/biennio ant̃ ihuisse; uence
tut locis incepãs/silez euentus pun
gne fore affirmabat. in ea spe uana
fiut. Nã cũ omiũ acie q̃ pedituz ctaie
milti occidissent romanor. sumẽt tñ or
mes singi q; equestres ab tergo tumul
tus simulatus clamor hostiũ/auertit
sextam legionez añ q̃ i ea acie poita
pẽ ammodis tũbata ẽ. q̃nta ue inte
atq; eos q ad p̃ma singi erant/utit.
ps in fugaz effusi/ps immenso cesi
ubez ipe. C. H. fulminis cũ tri. thoũ
multitz occidit. Romanor sociorũq; quot
cesa ieo pho milia sũt/qs p̃cito affir
met. cũ tredecez milia alibi/aut plus
quam inuenã/cultis p̃uagꝫe uctõ po
tuit. Victoria q̃ q̃ perfectum fuis
se ad romanos opit/ñ manstiuz i ea
si rem ascessisset/nil tamen ine hostiũ
q̃ apto ac tñuios trauuctaz/ceuit.
Aduit p̃cipes q cũ fulmio collatz acul
tabuisse opti sunt. Romã q̃ exercitu

clare emicant duũbis itineribus emersi/
ad macellũ ofiliez ilamniũ p fugerũt.
Macellus nec ad malu; tante clare t
tinus lucis/ad romã; ad senatu; te cla
re exercitu ad sedonea; ad multo debit.
Ceterz eũdem seq; post canem/ez pungna
ferace uictoria annibalez/otuli/ez ut/ad
ũsus cum breuez illi letitiaz q exultet
ciuium. Et tome quem tum luctus ige
exptito tũ tiõz in futurum eat. Cõsulez
sanio lucanos ennig illus/ad ministratio
nez i ospectu annibalis/loco plano cũ pe
anis collem tenẽt/posuit cast̃/advoit
q alia; firmissimus spẽ/q; sperz i acie euit
nec destructa uit. annibal/ut singula põ
ns esset; uouit. ita tñ acies instruerũt
ũ penus dextrum cornu/i colle eigẽt. ro
mam sinistrum/ad oppidum applicaret
Ab hora tertia cum ad noctez/pungnam
extendisset. sesseq; pungnanto prime
acies cesit/ad manus prima legio q dex
tru ala/ab annibale hispani militez/ef
fundit baliaris. Elephanti quaq; o mi
sso iam ctamine i plum acti/diu pũg
neutro iclinata steterit/prime legioni
tertia/dextre ale/sinistra subit. Et
ap̃ hostes i tergꝫ aduersis pungnã acce
pe. Flouit atq; atror pluuia ex tã seng
repente exãlit/retentib; aiis/corpis et
ror incertam uictoriaz diuemit. Pun
gnantiu postõ die romani/ab sole or
to/i tumultu; diei stetẽ. i acie/ũ neo ho
stium ad ũsus pouit. spolia potiuz legẽ
q ogestos iuuiu; larum/exemauẽ suos
flacte isequẽti annibal silentio mouit
cast̃ q i apuliam abiit. Macellus ũ lur
fugã hostiũ apuit/sanctus cum p̃sidio
modico i munito relictis/p̃ponteq; hos
-l. fulmio pũpuone. et. multitu/ne sti
gus istruit seq ad uenientia; acceptus ẽ
eum. Ibi p dies aliquot cum ab stitio
nibus p̃curasset. multa equitu pedi
tuq; tumultuosa mangꝫ plia/q; ro ma
luerunt/ligellanos/galatiam migra
re iussit/relicti mit multas mangnal
que res q nec se nec ro ũse occultabãt
agitatões hostiũ. Ne turentine qter
artis erauit memoia. agulti. q p.
tali. i cuiũ legati ad trumtiu co cũ

Alibi
lvij

Diuturnus
plu

oum q̄ tale ent̄u p̄ūcēt̄ p̄fecti ⁊ mille
milites d̄ exercitu ⁊bano par nūs romano
ſi eccl̄e ip̄ſius cū fruīto milli ſuit ta-
eſtas tuerit eā/ comitio q̄ olim ſilaūm
iſtrābat ⁊ tp̄e/ ſi luctē mācellū negantis re-
te p ee uestigio ab ſcēret/ ab am
bile/ eū exercitu exāmenq̄ abeunti g̃
uis ip̄e inſtaēt/ eum inuecturi/ ⁊ ue
aut olim mācellum tū marie res agē
tem abello ad uocarent/ aut i annū olim
les re ēent. Optimum uisum ē q̄ q̄ ēet p
tuliam ēet/ nal'ium p̄tus olim ex
ſicilia reuocare/ ad eum luctē miſſu ſe
natus/ ab l. o/ alio p̄tore ⁊bis miſſo ad
luctūs olim mācellū/ ut ex his noſcēt q̄q
cā p̄bus/ eū p̄tus q̄ collegā reuocaret
ut expunctā/ ēet. Ito ſere tpe/ legati/ aue
ge ſy haec tā uenerūt/ q̄ p̄elia p̄ſperē
cum cātagrinenſibus feciſſ mentionē/ ⁊
tegem nec inimicū nec ulli pp̄ q̄ cātagrinē
ſi/ nec amicū ex q̄ romano affirmabāt
ee olim ille cum autē legatos i hſpa
am atq̄ et publicū cōnelum ip̄atoꝛes
romanos. Huic ab ip̄o uelut tp̄ūte/ tā
nam amicitiā uoluiſſe/ ſenat' ñ legatis
m būigne ſentit/ ſi ip̄e legatos cum
tūs ad tegem miſit. l. genutiū pete
llum. p̄ pompilium/ tona tulē tgā ⁊ tu
nicā purpureā/ ſellā ebūneā. pate
tam/ ex b. p̄rio auū fuā/ primus ⁊ alios
africe tegulos/ milli adiē. Huic quaq̄
q̄ vacuitur potata tege p̄textate/ et
tezne pontū patē aurea. ⁊ alexādrū
ad ptholomeū ⁊ cleopatrā tegēs. oī.
actilius ⁊ ō. acilius legati/ ad emeō
nunciā renouandā amicitiā/ mi
ſi/ tona tulē tegi. Tegam ⁊ tuicā pū
puream/ cum ſella ebūnea/ tegine pella
pictam cū amiculo pūpureo. ⁊ oliua
ea eſtate q̄ ſi fuā ſunt ex p̄iquis ubi
bus agriſq̄ nūciata fuit/ p̄digia. Iu
culi anguis cū ubē lactante nat'. Bo
uis ecis culmē tulē iterum/ ac ip̄e oī
tecto mutatus. Huſce tezne diebus
anagīe termāt/ aūt p̄tas ita/ die ac
nate ſuū ullo tg̃o alimento/ arſure
et aues ad opertum anangūm ſine
uane nitos mālbrubus reliquiſſe
Ceracne i mare/ aut/ prul portu au

gues mangtuuis mie lasauētum
pilam more exultantem ſſe. Aqui
nus p̄cus cum ore humano gei
tu/ ⁊ magno capenate ad lucum ſe
torem. q̄tuor ſing̃ ſanguie multo
diei ac nocte ſudaſſe. Hoſtus p̄digia
hoſtus maioribus p̄iāta decreto
p̄tificū/ ⁊ ſupplicatō diem. ſc. ad oīa
pulmunaria/ alteri mcapenati agro
ad fanum lucum in tū. o. ualerius
cōſul luctū exercitus/ p̄uncia exercituq̄
mandato cā p̄tore/ o. ualerio mef
ſala p̄tore claſſis/ cū p̄te nauium/
i africam p̄ datus ſimul ſpeculatum
pp. cātagrinēſis p. aret agēteq̄ nūllo
ipe. x. naubus. ſ̄, p̄fectus eius/ ſſe
pueiſſet ſenatui extemplo huic ubi
de ſuis rebus geſtis o memorauit ei
ānos, ipe. lx. inſulam tetra maiq̄ mā
gnis ſepe clauibus tellatū ēet/ ſe ea
puncia o feciſſe. Nemine cātagrinē
ſe ſicilia ēe. Neq̄ ſiculi q metu
in fugati ab fuerunt ñ ēe/ i ūbes ōs. in
agros ſuos reductos amīē tp̄ſtat reu
tuq̄ tram/ tantē frugiferā/ ipſis cul
toribus pl'q̄ ſ. pace ac bello ſtruſſi
mum annone ſub ſtruum/ ex l. mutie
⁊ ſiquor alior meīti ega pl'q̄ roma
nor/ in ſenatū introductis/ honores oīb
ad exſolucndā fidem acciſſe/ habiti.
mutiēs ⁊ annis romanus ſis/ tegatō
ne ab ē. pl'. ex auctōritate patrū/ ad
plebē lata. Quum ſ̄ ſcē genit. o.
nal'ium. l. nauibus cum ante luceī
africam accellit/ i p̄ulo i agrū uti
cenſē aſcēdere/ fecit. Cumq̄ re po
pulatus late mīs motulib̄ cā alia
omis gnīs p̄da/ captis mīs/ ad na
ues rediſſ. ⁊ ad ſicilia ēiſmiſſ. ter
tio decimo die q̄ p̄fectus/ inde ſilue
um trenectus/ et captiuis q̄one bīm
li/ optā cōſuliq̄ tecum o. ordine pre
ſcripta/ ut ſcitet quo ordine ul quo
ſtatu africe res ēent/ quiq̄ milia mu
nimenti/ cū naſ̄ villa quīe filio/ ter
tio nuper cātagrine ēe. ⁊ alios
p̄otum africam milites/ mīere. Re
duci q̄ ſpatiū ad haſtrubale/ ſ̄ p̄
ēentur ut hos q̄ mario ceteri p̄ q̄

tpz i vtalia; t̄ulg'llus/uigēt se anibal
meo'pmū uictoīa; etrcle cārthagīe
ses/classez ptēa ingētez appāi/ad sicil-
am repetendā eāq; se cōsule ire/eu gēc
tuuz· hec tractata acōsule ita mouere
senatuz ut ñ expectāda comitia o'lius
censēt· si victatoz cōmitioz hīnoruz
cā'duca·7 ertiplo i pulcraz tepeuuīlla
uisceptatō tenebat/quo o'lul i sicilia se
tū nal'ū mellalaz q tū classi jēet/victato
rez victū; ee aiebat· patres ēt romanū
agrum/cū aut i vtalia; t̄minaī negabāt
victatēz uici pse· o· lucrus· tī· pl'·
cū te ea re o'lulēt/ita tecut/senat'· ut o
lul pulq; ab ūbe uisceret/pp tuzaret/q
uem victatēz uici placēt· quez ppls u
lisl;/uicēt tātoīez/si o'lul noluisl;/ptoz
pp tuzaēt· sīñ hūc qtem uellet/tū tribu
nū ad plebem ferrent·/cui o'lul se pp· tuza
tūz negaūl;/q sine pcātis ēet/ptoīez ue
tuisl; tuzare· tī· pl'· tuzgnūt plebesq
sanut/ut fuluius q tū te capuā eāt/vic
tatoz uicētur/si quo uie to plebis calui
futūm eāt o'lul claz nocte unlicalaz ha
but/ō'stitutiq; pies/lucīas· ad· o'· clau
uium mictenvas cēluerūt· ū vēte/aco
llega tei· p· subueīret/uicētq; quē pp'ls
uisl;/tātoīez· tra ab claudio o'lul'/ful
uius tātoz tuūs·7 exercez pleb' sato et
absq; fulmo tātoīe· p· lucanus classiū
pntifex maximus/magr equiz tēs· ne
tatoz postq; tomā ueit/cā'sepnuz p'sum
legatum quē ad capuaz habueāt/ierru
tam puicaz exercituz/mulīt/ilaī calpur
nū p'toīs/quē ut capue exercituq; suo
p ēet/lictis erunt· pe comitia iquez
diem p'mū potuit/utrūq; ctaīe tātez
q; iecto/plici no potuerant/gularia
uuioq; sorte/pogatiua eānt/fuluiuz
7 flauiuz o'siles uirānt/ecclemq; iure
uocate i clmassent· ū· tī· pl'us·7 al' ātaī
irpositurent/q nz magīatuz otinuari
fatis caules/esse ágebāt·7 mlto fecio
tio exempli eum ipm dari q comitia ha
bēnt· tāq; si suuz nom tātoz accipet/se
comitiis interceturos/si alioz p ter q·
ipius tolletet/comitiis se moza; ñ face
victatō cāz comitioz auctitate senatuz
plebi sato erēpi/tutabat· Naq; o· ser
ulio cōs/cū eo flāminius alt' cōs ad

tinsimenuz ceciderūt/ex auc senat' pīum
ad plebem latum/plebēq; cauisse· ū quo
ad bellū i vtalia ēet/ex his q o'siles fuis
sent/quos·q quotiēs uellet/reficiendi cōs
pp uis ēet/exemplūq; eam rem uetus se
bat· l· post-unum megellū/q inter tres hus co
mitius que ipe hūisl;/cōs· cū· c· unio bu
bulco ēctus ēet·/recensq; fabiū q sibi con
tinuaī o'sulatuz ñ in bino pīl fieret/pro
fecto nūq; senatuisl;/his oīonibus cū diu
ctum ēet/postremo ita int' tātoīez act'
hunos ouelit/ut eo q cēsuisl;/senatus/sta
retur· patb' in rei p' tpe uisū ē/ut p ue
tes·7 erptos bellīq; pīos i patoīes/p gere
retur· taz moram fieri comitiis nō pla
cē/excentib' tibus/comitiis a/hita/declati
cōs· q· fabius maxim' ·ii· q· flacc· fil
uius/ptoīes ctī· l· netuius· plyto· t·
quintius ēspīn· c· hostilius· tumulus· c·
aurelius/magīatibus i annū ctis·q·
fuluius/victatuā se ab vrbe/ex tēo
extatis huius/classis puica nauiuz· xxx·
cū p'tēo amilcāe/i sardiniaz trāsitaz olbien
sez· p'/rem pstq· i· p· nalius colso ptoīe ci
ctatu appuit/carum acta ñ ab altera i sū
le lat'/camlitanuū agrū uastau·7 cū p'da
dis grūs iastri redut· Sacdotes· t· eo
anno mōtu aliquot/suffectiq; c· p' u
lius pontifex i locum· t· cūcilij cassi·
·x·uiri·/ter sacēs fatiēdis·i locum· t· sēp
ui· ti· f· longi· ti· sēpnius· c· f· lāgus
suffect' tū· mātī· ter sacroz mortuus e
7 in eius papus· maxim' curio· ieoz
locum/sacdotes eo anno suffectu·7 cēsoēs
p' annus hūt· l· uetuuz plyloneī· et
p· lucanuz cassū marium pontifices· Cra
ssus ligurius· ñ o'sul ñ ptoz an tuat q;
censoīez ei'us· Ex edilitate grauiz ad ce
sum; fecisl;· Nu censores nz senatuz le
gerunt/neq; qq; publice rei egerūt mōs
que mutat· l· uentuius in/tribuni/cēsina
se abdicauit· Ediles curules/uentuius
·7 p· lucanius· narrius/ludos romanos di
em unuz instaurarunt· Ediles plebis·q·
catus·7 l· potis lucanius· ex multato ar
genio/sing· enea ad cetos rebē·7 ludos
p tpis huius copia/mangnifici apparatus/
fecerunt· Quinto anni huius diem· ui·
·7 xx· qua ātatatione p fectus ēat· lelius
romā ueit· husq; cū agmine captiuoz

tribunos

ig⁹ſſus ūlrem/mangnū cruſiū lviū fecit
poſtō vie ſenatū ītroduct/captū cātagie
cap̄ vſpanie uno vie/receptā q; aliquot ū
bes q̄ refecſſent/ nouaſq; ſcietate ad ſa
tas/erpſiut/ex captiuis/opta mus fere o
gruentia/que ſlectis fuerāt. ⁊ uale
meſſale/mavie mouit p̄es haſtrubal'
fnſiū ītaliam uir anibali atq; ei āmus
ſb ſiſtentes/ pouctus ⁊ iconſtōnes leſus
ea remū d'ſſenſiut. ⁊ enatus ob res fel
ater ab ſcipione geſtas/ iumū p̄es re
cūt/⁊ leſnum p̄ quap tpe cāqb⁹ ueneāt
naubus reoue vſpaiaz uſſit cātagis
erpugnōnes/ ībinc annuz otulit mil
tis auctitatibus/ aut ſengnuus quoſtā
ee q annō ſſeqnti captā trſiderunt. ⁊ uo
mū/ mū ueriſimile uſſum e/ annū inte
grum/ ſapiēz uſq; geruntur vſpania
o ſuipliſſe. ⁊ fabio mario ul'. q. fuluio
flacco. y. cōns/ roibus mātus/ quo vie ma
gnitudinem ierunt/ ītaliā ālvbus puicia
recta/ regioibus tū patuz ipui/ fabius ad
tarentum/ fuluius in lucanis ac buttus
rez gerēt. ⁊ claudio p̄rogatus iannuz
ipuum/ p̄tores ſortiti puincias/ c. lvſtuli
tibulū. ūbana/ l. uerius phylo p̄grinā.
ī gallia/ t. qntius cſpīa capuaz/ c.
aurū. culeū/ ſardiniā. ⁊ exēcit ita p prouī
cias duſſi/ fuluio due legiones quas in
ſicilia ual'ius leuiū haberet/ q. fabio qb⁹
ītruria. c. calp̄nius exercitus. ut ītruriaz
ſuccederet. c. calp̄nius item p̄ eet/ puicie
exercitumq; q̄. q. fulnius hūſli/ qntius ob
tinēt. c. ob ſtulius ab. c. letorio p̄ p̄tore
puinciaz exercitumq; qui tū iam aruinū
eāt accipet. ⁊ macello. qbus cōns rez
geſſerat/ legiones rectē/ tū ual'io/ cū. l. lu
cullo. huſ quaq; e p̄rogatum ſicilia ipui/
cenſis exercitus datus/ eūq; ſuppleē er mi
litibus q er legionibus. c. H. fuluij ſi
cent uſſi. conqſitos eos cōſules ſicilia
miſerunt. adultiq; ea q̄ ſb cenſes mi
litabant/ q que er p̄toris. c. H. fuluii ex
ercitu ob ſimilis uri fuge miſſi eo/ eab se
natu fuerunt/ cū aurū cū leto cetez in
ſabinia legiones/ qb⁹ p̄. mallius nolbo
ram puinciam obtinuerat/ rectē. p̄. ſul
pitio/ eatez legione/ eatemq; claſſe ma
ritimaz/ obtinēt. uſſius/ p̄rogatus iannuz
ipuum. vvvb. remiſ er ſicilia tarentum

ad ſabium cōns mitti uſſe. Cetā claſſe
p̄ratum/ī africā/ aut ipm. ⁊. ual'ium
meſſalaz miſere/ ſeu. l. cinnū/ ſeu. ⁊. l.
ual'ium meſſalam. ſlectere vſpaia q;
quam mutatuz/ ūqb⁹ ū iannis ſapioi
ſalonaq;. ſi cōn reuocati ab ſenatu fo
rent/ p̄rogatuz ipuum ē. ſta puincie er
citus q;/ meuum locum p̄tita/ inpiaſſe
maior rez ciās/ ei cōmittia mari citō
nis. cū ilicii. ūn. emiliu ſacdos crearet/
netus extraneruīt. ētamū/ patricius negū
tibus. ē. manuli atelli. quū fiunt erp
lebe p̄tes/ lēnuaz tōnez ēe. q; neō an
eum/ ū er p̄rib⁹ ro ſacdotium h̄uiuſi. Tri
buni appllati/ ad ſenatū reiecerūt. Se
natus/ ip̄. potātē fecit. ſta p̄mus er ple
be cātus marcū cruō/ c. manulius a
ttellus/⁊ flamīnialez iuſſū augurum
cogit/ ſp̄. lecū pontifex maximū/ ē. ma
l'ium flaccuz. v. mitto ſacris faciendis
cātus ilicoq; mutuſ ſcruole re mortuū
. ē. lectoīnus/ cāz i augurate coati flāmi
nis/ libens reticuiſſet. ūi. ex mala fa
ma ilonā ūtiſſi ob aiolescentiā negli
gētem luxuioſamq;/ ē. flaccus flamī
captus ap̄ lucano pontifice maximo eāt/
. l. flacco g̃mano/ cognatiſq; alus obea
rem iniuria iuſſus. ſo. ut animuz eius ca
ta ſacroz ⁊ cēmoiaz cep̄. ita repente
exiuit antiquos mores/ ut neō totū in
uētute/ ſret p̄/ ūi pbatoz p̄ moībus patrū
ſuus paterz alienos q; eēt/ ſi uī fame ole
ſu elatus/ ab uſtra fiducia ſui/ rez inter
miſſaz p̄ mltos annos/ ob inving̃tutez
flaminiu p̄/ repetit. ū in ſenatū in
troret. ſngſſum eum cūāz/ cū. l. lucull'
p̄tore in curiſi. tr. pl'. appllauit/ flamē
uetuſtum uſ ſacdotij/ repetebat/ datū
ro eum toga p̄texta/⁊ ſella curuli/⁊ flāmi
nio ee. p̄retor nō er ſolitis uetuſtate ā
ualium exemplis/ ſtatē mutā/ ſi recentiſſi
mum quiſq; cōſuetudinis uſus/ ualebat/ ſi
patr̄ nec anoz memoīa/ flāmen diale q̄q;
ro uns uſu̇ paſſi/ t̄bunū rez i lectica flamī
nem/ ob lucrēatam/ ipſis/ ū ſacdotio vānio
fuiſſe/ cū equū ē ſiuſſent/ ſſe ipo quem
otē p̄ rete p̄tore/ mangno aſſenſu patrū
pleb⁹ ue/ flām i ſenatū itrod uxerunt/
Omibus ita exīmatibus/ mag̃ ſcitate
nute q̄ ſacdotū inte/ eam re flamineꝫ

obtinuisse. cōs. pulq; i puicias uenit
duas ūbās legiones i supplemētū q̄ tū
opus erit ex his exercitibus militū sump
sit urbanum uetē exercitū sulmonis cōs
cū fulmo flacco legato fr̄i h cōsul' ear
i etruriā uenit duasq; legiones
q̄ i etruria erant ex his uetustissimas / fabi
us cōs reliquis exercitus sulmonis q̄ nu
tissimus fuere aūt ab urbe cōdita ccc. xxxvi.
annum sulmonē ducē insequitur. xxxvi.
nullum p cōsulē missū. atq; ipso duas
legiones. xxxvi. annos adiuuit
Nichil hic euenit ex insula legione
munierūt nullibus nec spē eius p
uincie pliorum. Nam cū ptē egregie su
pletis duas uetes legiones exercitu
q̄ numis ut equū peditūq; man
gnā unā haberet. siculos q̄ q ie exercitu
cavis aut penor fuerant. scelli puros
uiros. milites scripsit. ea exercita. auxilia
cā singul' romanis legionibus ad uic
tū. duor. spē ex exercitum. sp̄ manut. al
tero. l. cautum. ptem insule. tenuit
q̄ ieuis fuerat. tuēi misit. alio ipe ex
ercitum insula tuebatur. omissa quēdā
R. impu puicq; sibus. classes quo
que. lxx. parte ut oī ambitu lictoriū
pliora ore maritime. erant. ipe cum mi
timus equitū puncta q̄ pugnabat
ut uiseret agros cultusq; ab iaculis
notaret. q̄ p mare duos laudaret cas
gateq; ita tū ea cura sibi sumpsit.
ut romā uiceret. q̄ cathenā cōtinere
ret. nā ex exercitu q̄ ad tarentū erat
acturus cēt. pscripsit. Ceter trans
pōtati milites i sicilia. q̄ erat maior
ps latini nominis sociorūq; ipe man
gnū motus cā fuē. atro ex p̄ti sepe
mangnas motiones rei pūce fuerat. fre
mitus e inter latinos sociosq; in con
cilus ortus. rei mū animi. electibus
suspensus. timidos cē. Q. not. annio
rem e date mangē pugnē. alios in
acie cecid. alios morbo affici. magē pte
ō cuē q̄ ex. milites letus fit. quia
qui ab senio captus. Quippe ab hoste
gratis remitti impatū. ab p̄. ex p
tinuatū. illi q̄ immunia. allegari. Cen
sui rā ō annum senescē. cūē sen. mul
tum moueret. ante q̄ ventus lectus ab
sceder. Quippe nūc cū maxime flacc
nibus exceder. si uetes milites ū rem
ant ipata. non legantur. breui nemi
nem sup fuisse. Itaq; q̄ pie res ip̄i
negotium sit. pulq; ad ultima sil'tium
nem atq; egredientem pueiat negand
. pr. cē. Si obsequentes hic socios u
uant. R. p̄fecto te pace. cū carthagine
sibus unigenda cogitationes alter nū
quam nisi annibale sūo bello uulnā
fore. si acta in concilius. xxx. tū colo
nie. p. R. erant. sex bus. tū. cū oīm
legationes cēnt. sp̄. negauerūt cōs
cē sūo milites pecuniaq̄ q̄ darent. qā fue
runt. urbes ne pretes uru. alta. cū colo
co suessa. cērei. q̄ cacites. nām ita inter
anna. Roua ex cōs ierat cum ab stu
rere. eos atum restibili oblino uellet
castigāre i cpantq; plū q̄ leuiter age
re. p̄fectus mu eos nullos cē oblinb
uicere. agebant. q̄ cōs. in. senatu pro
nūciarent. q̄ nimis i uncē pō possent
Nō eni ē structōnes eas. nisi militie. si
ap tam refectionem. ip. R. cē. trouiēt.
itaq; ipe in. colonia. q̄ cū itegē relo
cati. magē sp̄ q̄ ausi tūt. metus cū sinis
cō sulēnt. ac monēt. ne cāpanos neq;
tarentinos eos cē. si p̄. sūo omnibus. in
colonias atq; i agrū bello captum ur
bis augente cū missos. Que libē pecti
bus tulerent. ea illos. p̄. tribē. si illa
pietas sit memoria. auctiq; patrie cēt.
sulēnt. q̄ re integ. Ea tū quem q̄ timē
agitassent. eu pcenti impiū romā tra
tenti. annibali uictoriē cē. cū alienus
cōs remotissimē. nec motū legati ne
se q̄ tum remittaret. hinc discessit. ne
senatui sūo q̄ non cōsulēt. ne nec mi
les q̄ legerit. nec pecunia q̄ daretur. i
suspendiū cēt. Cū obstinatos eos ani
rent. cōs re ad senatum cōtulerit
ne tantus pauor hūc animū cepit. ne
ut mang ps actum re impio uicerent.
Item alias colonias firmas. item socios
offensisse. cōs. ad p̄tinendā annibalis uire
romanā. cōs. sūā. q̄ consolari senā
tum. q̄ dicē alias colonias infirmas. atq;
officio p̄stino hoste. Cui quam ipās que
offerō recepisset. si legati ad eas colo
nias mittantur. q̄ mittent ne q̄ frem

uēcuuriā impu hītuus ēe · ymissu
ab senatu hūs cum ēet agent · qui
ete · ducēnt tēptaus pius aliaz colo
niaz aūs ciuueuit legatos q̄ siuc ciuīq;
que ab hus q̄ milites er formula
yatos sēuent · y uno · te · xx · colon
· o · sectulius stegellanus sēuit
et milites yatos formula ēe pl'eg;
vatuōs · q̄ quo quo aliud ip̄aret uel
letq; pp̄ · xx · entre fuūos / ad id sibi
mo pes te ēent / aīmum · sūy ēe ·
Cons sūbi utrei p̄fati pmeito eoz sua
uae collauda'i eos h' immisi'icuia g
tatias egissēt / seq in senatu eos mi se
tuut · senat' q̄ p̄teat honoratissimos
tecteto allectus ē eo / mauat · o sulpi
u app̄ eo pouēent · q · inter mlta alia p̄s
tuq; ipis maoibusq; suis p̄stitissent /
recēs · q · mitu eoz / inter p̄ll' onomo
tuent · e ne quem post tot sela / sile
antur stituerentur ue laude sua ·
egu fuette · q · noiam / salaulanq; fie
gellanu · q · nuceinu · q · hatuanu · q · sima
ui · q · aūnicēses · q · ab alto mai p̄tiam /
et p̄stanu · q · cosanu · q · meoitanei · tene
uentinu et fuinu · spoletinu / placēti
ni · q · ciemonenses · haz colonias sub
scio tū ipum · p · ñ · stent / huiusq; gne
er in senatu q̄ p̄ p̄ acte / duodecim alia
ruz colonias que tetractauerunt im
pium / fictionez p̄ces fi nequeuit / ne
illos uinceret ne timeret / ne appellare
ad suibus / ea tota agitato sen ca
stigatio maxie ex dignitate rei · p̄ ·
nulla ē · Cetez expedient ub q̄ ad bellu
opus ēent · q · suibus / uuz nec̄iu q̄
i sanctione / emto ad ultios cauo ser
uabatur / pnu placuit · pnta ad pon
to aūi · ub · quīgena ponto data o su
lib' n' ū · marcello · q · pro sulpitio p cōs
ol · uetusto p̄toi · q · gulbaz p̄uincias
sortitus ēet · adiungq; fabio p cōs
· e · ponto aūi p̄ capua · q · i antez tuten
tinam p̄uincias sortiuntur · Cetō usi sunt ad
uersuntu p̄senti pecuia locuplet ad ex
tu · q · v hispaniaz bellu sua fa fama du
cas q̄ gerebat / p̄ugia quaq; p̄ usq;
ub urbe cōs prosticiēnt / p̄uinciaz p
lacuit / i albano monte tucta te celo
etant · sungui iouis aloiq; templo

· q · uiq · q · i ostium lacus · q · capue murū · for
tunecq; eoz · q · i sinu ēe murus · p̄mis q;
li te celo tacta / etuentaz · q · fluuisse aq
albanam / quam auctores etant · q · to
te it' ellam ecto fōtane fōti te capi
te singuli q̄ mōna ēet · i manu sp̄
te sua plapsum · q · p̄ ut in sanis ostēn
bat louei ēe lacutum / uoluisse q; fie
quenti foro · i tabinam d uolasse · q · sinu
ēe · ii · natu ābiguo iter maēz ac fe
mina seruit i tante / quos anderagnos
uulgus · q · plerq; fuchiore ad duplī
canda ūba g'o f' mone appellat · q · lacte
pluuisse · q · cū elephanti capite puer
uatū · Ea porigia / ostus maoibus p
cuncta · q · supplicato cū oia puluinaria /
obsecto ēt unū diem i tū · q · tectuz ut
cōs · ostili p̄tor / iuuos apollonis · sic
bus alūnis uoti fiq; etant · uouēt fa
cerecp̄ p eos dies · q · censoibus cōuiuiu
q̄ fuisset cōs omnia hūt · Cuncti ce
lores / amlo qui non uum cōs fuerāt /
· o · cornelius arege publius · sempro
nius tuditanus / censores ut agrū cā
panū fruend' locarent / et auctoritate pa
trum latum ip̄e lex ē · plebesq; sanxit
ꝺ senat' l'etez / o tento inter censores te
p̄na pe legeūt / tenuit / sēpnu le. ctio
erat · Ceterz cornelius mozez trauitiz
p̄ibus / sequo uu agebat ut p̄m cen
sor ex hus qui iuuerent fuiss / eum
p̄na pez legēt / q · i mall' tēquatus ēāt
sempnius ē · du soutem legendi red
derent · q · uis liberz / eo stem redisse uro / si d
sio suadio et abutio lectum fūruq;
· Q · fabiu maximu / que tū p̄na pem
uane cuitatis ēe · ul' anibale uincē
dicēs ēet · Cū uu etatum ēet ub cō
cerent collegu lectus a sēpnio p̄nape
i senatu · q · fabius maximus cōs /
ide alius electus senatus / acto p̄ten
tus · item quos · o · · cecilius metellus /
ifamis auctor defente ytalie post cla
cāmēses · hueq; ibus quaz motus eaē
p̄uata · cā si etant p pauci quos ea in
fama / attingēt / l' omibus · q · multi ēāt
acepti eq; qui cannēsiu legionu equi
tes ilicia etant / adnumerāt acbita
ti · i tp̄e ue p̄tim stipendia p̄cerent / huiusq;
equo pu emeruerant · si d nascendi

p finiedat

p̄ugia

vii · sumo · l'
ordinauit ·

eqs ꝑ natos faciẽt/ mang ꝑtẽa nũz eoz
oquisierant· q equo mẽti retreatq; er
bus q ꝑnaꝑ eius bellu septẽdeci ãnos
nati fuerant/ nz militare ãt/ os/ erã
nos fecerũt· lacrauerũt· ũ re ficiẽdã
q̃ cãi foꝛ igenuio o sũpta eãt· vr·ta
bernas/ mãcellũ/ atq; regia/ ⁊ mũlact
oĩbꝫ q̃ rome agenda/ erant/ o sul' ad
bellum pfecti/ priꝰ fuluiũ ꝑg illus capu
am/ pꝰ paucos dies/ o secutus fabius·
q· ⁊ collegam ocã obtestatus/ ⁊ mar
cellus ꝑ luctãs/ q̃ acerrimo bello ve ti
nẽt annibalem/ vnumqꝫ tarentũ oppũ
gnaẽt/ ea ũbe acepta/ vsti unusq; pl'
so ne ũ o listẽt ne qo fidem respicẽt
/nti ne temoꝛandi quem cã i vtalia
foꝛe· ⁊ legium ẽ nũctiuz mittit ad ꝑ
fectum presidiũ/ q̃ aleuino cõs adu
lius brutios i lucaniũ eãt/ octo milia lo
mmuz/ ps maria/ agathathena sic ã
tea/ celum est/ ex sicilia ẽducta/ trãꝑ to
ũnẽ lõ ad sueto/ aditi erant/ bru
tioꝛ ioniem ꝑ fuge/ ⁊ auaritie ⁊ aute
ri oĩa nãtatibus patẽs· ¶ anc man
um/ ad brutium agrũ ꝑmuz tepoꝑ
lanoz/ duca milit· ¶ ũ ad cãonea am
ubem oppugnandaz/ ipatã ũ impi
gẽ/ solum· si q̃ aute exercitũ direct
fugatisq; cultoꝛibus/ agꝝ ũima ĩ ubes/ ũi
oppugnabãt· ¶ Mãcellus ⁊ cõs/ licẽ
tio exercitus/ ⁊ q̃ ĩ aimuz ĩ ouerterit/ ne
niem ducẽ tomatuz/ tam ꝑ mba
li q̃ se ẽe/ ut ꝑmuz ĩ agris pabuli copia
fuit/ ex hybẽno ꝑfectus/ ad canusiuz
annibal accũrit/ solliciabat/ ad re fecto
nez canusios/ penus ẽ cetez ũ appinq̃
te mãcellum/ duouit/ cast ĩte mou
ta est regio/ sine ull' ad insidias la
tebꝰ ⁊ taz in loca saltuosa/ cerẽ inte
cepit· ¶ Mãcellus uestigius istãbat/ a
stinq; castris cohe rebat/ ⁊ op ꝑfecto/
ertiplo ĩ gciem legiones ecluebat
annibal tũmatim/ p eqtes/ peditumq;
iaculatoꝛes/ leuia certamia seres/ cauꝫ
unusse pugne/ ũ nctiuz ducebat/ to
tus ẽ tam ad id q̃ utabat/ etam· ¶ ac
te ꝑ g illiuz eum assecut/ locis planis/ ac
patentibus/ ¶ Mãcellus/ cast ũ ponẽ
tez/ pũgnãdo unusq; ĩ munitõne/ sop ib'
p hybẽr· ¶ ti sing collata/ pungnumq;

totis copiis/ ⁊ ia diu nor ĩstaẽt/ mãte equo
discessum est/ Cast exiguo distancia spa
tio captum/ aũt noctez ꝑmunita/ ¶ postẽo
die luce ꝑ/ oãcellus iaciez copias eduꝝ/
ũ annibal re tenauit/ etiã ũ milies ub' ad ꝑ
tatus milites/ ut memoꝛes tuli meni cã
narũq; contũdent/ sentiaz hostis/ ugere
atq; ĩstrue/ ei nõ cast ponẽ pati· ¶ Nõ respira ꝑ pati
re aut ꝛeumspice/ cotidie simil' oientez so
lem ⁊ romanaz aciem i capis uidendã ee/
si uno ꝑlio aut ĩcruentus leat/ qetus re
ũ eum singulis q̃ bellatũm/ hus ntrita
ti ac utatõibus/ simulq; tedio fessacie ho
stium/ cotidie istantiuz/ lacescientiumq;
acẽ ꝑlium ieunt/ pungnatuz/ ad pli bus
bus hꝛis ꝛ· Cetez ũ ab castris tertã ala
⁊ ex ordinata/ exit· ¶ Qd ũ Mãcellus uidit/
duos te uicesimaz legiones/ ĩ p aciez ĩ du
cit· ¶ Dum alij trepidi ꝛeunt/ alij segni
ter subeunt/ turbata tota acies ẽ· ¶ ne
ũ prius fusa/ ⁊ nunciante puluez/ metu/
tergꝛa dabant· ¶ Certẽq; impugnatum ad
duo milia ⁊ septingenti/ annũ/ sociorũq;/
ibus q̃tuoꝛ· p.ꝝ centũiones/ duo tribuni
militũ· qꝫ· lecimus· ⁊ qꝫ· elius/ singꝝ nu
litatis· uũ· d ala p̃a q̃ fugꝝ/ duo te legiõe
q̃ ꝛetentibus locis/ sucessat/ amissa/ ¶ Ita ꝑ Oro duas
Mãcellus/ ad
castra
cellus ꝑ sq; uicast/ ꝛeditum est/ octones/
ateo seuam atq; acbam ap milites ha
buit/ ¶ ũ plio p diem totam ifelicat/ colle
cto/ exercitu/ ⁊ tu ducis oio/ cet/ ⁊ nus ĩmo
talibus/ ut ĩ tali te lautes gtateq; in
qu ago/ q̃ uicto hostis/ cũ tanto panoꝛe
in cetentib' nob' ĩ allum pꝛetaq;/ nõ q̃a
cast est ag illus· ¶ Verũ illetis/ p fecto te
rioꝛe castra/ quo ob milites pungnaz
¶ Nã panoꝛ hic/ q̃ tedioꝛe q̃ repente ⁊ q
cum qbus pungnetis/ ob hunc alios cepit·
¶ Semp hites/ sunt hu hostes/ quos uince
re ⁊ uictos seq; re/ poꝛe estate/ ad sup sitis/
qbus dies/ noctesq; fugientibus/ p hos
dies istantibus/ quos tenuibus plus fatiga
tis· quos ex uno die· nec uesci/ nec
cast ponẽ/ patli estis· ¶ Inuicto ea qbus
gdã potestis/ cui ⁊ ipius pudẽ ac pen
tere uos oporet/ refectam· ¶ Semp eqs
mail'/ ꝛestreno die diremptis pungnat
¶ Quo h nor/ qo h dies absumit· ¶ Vnde
copie ĩminuite sũ an illoꝝ auctẽ· ¶ Non
eqtem ĩ cũ exercitu elapsu uteoꝝ/ ũ cum

romanos militib' cor. Cū tū atq; ama ut
eiciem animi colligeret alios hortaretis/ tergaue
rsum verterit hostis/ singl' alicui mapulo
aut cohorti ab triplici/ ad hunc modū legioi
bus. ī. gl'abantur nos illi hodierno die
p'mū fugati exercitus reditus reus. Cla
mor ut ortus ē ut eiam ē diei vacet/ ū uel
let. dū expiet militū suor alios ego
ueri expiari ingo milites/ nos ēstima
die iaciem educam/ ut victores potius q;
victi/ ueiam ipectetis/ q; pensus cōsp
tibusq; singl' ad mil' ut/ orrem vadi tulit/
cētūnesq; mapulor quor singl' ad mi
lia fuerant/ destructis gladius/ discan
tos destrui tulit/ ut p̄ dē die ōs equi
tes pedites; amati ad cēt/ ecurit. Ita
otio dimissa/ patrio hostē ac meito se se
i caepatos. Neq; illo die utriq; q; q; ma
iae romana fuisse/ p̄ter unū ducem/ au
aut morte satisfaciendū/ aut egregia
victoria cert/ p̄dē die ornati amatiq; ad
deum ad erant ipatois. Collauvat pnuc
tiatq; agbus ōta p̄die fuga cert/ cōtes
q; singna/ ad milillent/ se i p̄ aciē iduc
turum/ ecrē iam se oibus pungnandum
ac uicendū ee/ ad mitendū/ singulis/
unusquisq; ne prius hesterne fuge q; hodiē
ne victoriē fama/ romā pueiat. Inde ab
copa simate milli/ ut longior cert pung
nabilq; sufficēnt. ū o que cētā sunt q;
exultauerunt animi militū/ i aciē prodiunt
Qd ū annibali nūciatū est/ cui eo nimi
igo hoste pungnandi/ n loāz n mala ferte
fortunaz p̄silit/ seu uicat semper ista/
seu victus ē/ instaurat cū victoribus cer
tamē/ pungnā tū acriē milit/ copias ex ue
pugnatum utrinq; aliquto q; p̄die acies
est/ pedes ad obtinēdum/ restitum veteres/ ad
mutentibus. pedes. ad dandaz i gradiaz/ simul
ala ab romanis/ cōtes q; ad mil' dat sin
gnani p̄ aciē pungnabant/ legio uicesia
ab retro cōmunitū structa/ l. cornelius len
tulus/ ac. claudius nero legati/ cōmit
p̄ erant. Macellus/ medias aciem octa
tor testisq; p̄sens/ finabat/ ab annibale
vsparni/ primam obtinebant frontem/
et volūs i omi exercitu eat/ Cum cepis
pungnā diu pungnā cert/ annibal elephates
ip̄ aciem i ducī iussit/ siq; uicere tu
multum equites ac pauores/ possit. Et p̄ t
barūt singl' ordines/ et p̄tim dispuita
tis errores qui ea erant mutauerunt
una pte aciem/ latiq; fuga manipli
. m. c. veramius flauius. tr. mil' sin
gno arrepto p̄mi abiuti/ mapulus ei sin
gni/ sequi se iussit. ū maxime tumul
tum cō globate bellue faciebant. pilaq;
eius cōmici iussit. Hesterne oia tela/ aut di
ficile expugnato intenta cōpa ictu/ et
cōferta turba. sit ut nō ees iuinati sunt/
ita inquor tegmē fixa stetē pila/ ut ē ge
nus arcepo in fugā ūli/ et integros ad
tē. Tum nō iam unus manipulus/ sed pro
se q;q; miles/ q; in assequi agmen fugē
tium elephantor potāt/ pila omnia cere
to magis tuē in suos bellue tantaq; ma
lorem/ strages ed̄. q; int' hostes evadit/
q; tot acies pauor obstenatum ag/ q; in
stretis magis impio tegmīū ipturbatus
tinscīsis belluar aciem/ singl' intulit. Re
pedites/ et aut magno certamie dissi
patas trepidan tesq; abiunt. Cū i fugi
entes equitū i mittit macellus/ si ant
fimus sequeni ē hostis/ q; iam pauentes
opulsi sunt. Iam sup alia que terroz
trepidationem q; facēnt/ elephantiq; duo
impa pōta corruerūt/ coactiq; erant mul
tos/ p fossam uallūq; tuē in castra. Prima
rima hostium cetes fugā. cesa ad octo milia
hominum/ quinq; elephanti. Hec romanis in
cruenta victoria fuit. mille ferme. et oc.
te duabus legionibus/ et sociorum. cc. ac
cisi/ et uulnati et multi quidē et sociorum
Annibal nacte, p̄ma castra mouit/ cupie
tem insequi macellum/ prohibuit militū
sanctior/ speculatores q; profecti agmen/
missi postea die retulerunt brutios ami
balem petē. Hostem ferme diebus/ et
ad. q. fluuium cōgressurum/ et pulli et
tientes/ transitis p̄sidiis annibalis/ q; ibi
bus erant/ receperet se se/ clementipie
consule/ cū ulnor tū castigatione/ ab
errore p̄cito acceptis sunt. Et brutus si
mul tres uenie/ data est. Cum ab hus/ ce
nnius et pactius fres/ longe nobilissi
me gentis ei essent/ q; patri lucanis erat
orationes redictionis petentes/ uenissent
. Q. fabius cōs. optimum salentinisq;
mavima inceperit. Inde ad hium capta
et cetē p̄ce aliq; tum. Inde tarentinis pro

Peni adiuntur

198

fectus ī ipis fauabus ꝑtus ꝓpit auſtru-
Naues quas Iunius tutādis conuectib⁹
habueāt ꝑti machiatōnibus oneāt a
ꝑatatu quoq; meiu⁹ oppugnatoꝝ ꝑti
tōmentis ⁊ ſaxis oiq; miſſilibus telorū
gne ī ſtruūt ſponeātias ſolūq; tēpis a
gent ut alij machinas ſcalas ad mu
ros ferēt. Alius paul ex nauibus uulnā
rent meiu⁹ ꝓpugnatores. Nec naues ab
apto mari ut urbē aggdentur uſtructe
pareq; ſunt ⁊ eāt libere mare claſſe pul
ſa. Cū ꝓ hippus oppugnāte ecclos pa
tent cōtuāt ſimilia abrutis intenta
cauopte oppugnatores ꝓ aduentu ami
balis ne oppimēt ī tumultu aſſenti
ētu tutum ſe ferre ꝑ fabiū tarentū
ob ſtudiū leue victu aduersū igentem
ꝓtuūdam aduēit ꝓ ſidiū bruttiōꝝ da
tum ab anibale tarentinis erāt ei pre
ſidiū ꝓfectus rapiebat amore mulie
alle cuius fr' inexcatu fabiū cōis eāt
s certior luctis ſororis ſuis re noua cō
ſuetudine aduenę lacrymis atq; int'
ꝓlatus tam honoāti ſibi nactus ꝓ ſoro
ri quolibz impelli poſſe amātes qd ſpi
raret ad cōſules detulit. Cū mutua
na agitatio uſa eēt ꝓ tinctura uillus
tarentinis tinctore ac ꝓ ſororē ꝓfecto o
aliatus primo occulte animū ei tēp
tando re ū ſatis explorata lenitate bla
ditiis illecebris ꝓpulit eum ad ꝓdictō
nem cuſtodie loci cui ꝓpositus eāt. Ubi cō
agente rei ⁊ tpe cōuenit miles nocte p
interualla ſtationū clā exire emiſſus
caq; acta eāt qq; ut agēt' ꝙuenīt ad
ꝙſules refert. Fabius uigilia ꝓmu
gato ſignis huius q iacēt eāt qq cuſto
dias ꝓtis hebant. Ipe acuto portu ab
regione ubis iorientes uſq; occultus o
ſeruat. Cane ītubē ſil' ab hoc ſil' apto
et nauibus q ab apto mari appulſe eāt
clamoriq; undiq; ad igēti tumultu ūi
mūmum periculū eāt re inuſtata ortus
Cōſul interim ſilentio timebat ſuos
ne ꝑ ꝛmentes q ꝓpius classis fueāt to
te ullo loco ī ꝓpositus poſtq; quieta oia extra
ſe uidit aliquas ꝓtes eo tumultu ꝓſoā
te ū capte ubis intenti exaltarentur cla
more ritatus ne int' cunctatōnes ſuas
cōſul aliq; unum faceret ſingulis intenet

ꝓſidiū ad hoc ūi maxime tribulis age
bat ſonus reducit. Fabius cū ⁊ exptis
ſpatis ⁊ ex ſilentio ipo qd à paulo ānte
bant exaltāteſq; ad arma uix nulla ar
cebat uox reductus cuſtodias ſenſiſſet
ferri ſcalas ad eū ptem muri q̄ brutior
cōſtitem ꝓſidiū agitare poutōnus exploratō
nūcti auerat uiret ea ꝓnum capt' ē mu
rus ad iuuantibus recipiētibusq; bru
tiis ⁊ finſcensium iubet ē. Ita ⁊ pria re
tracta porta ut frequēti agmie ſing' ire
rent. Cum clamore ſublato ſub armato
ortu ferme lucis nullo obuio oblato ī
foro pueniunt. Hos q; undiq; q ad hoc ꝓti
q; pugnabant ire ſuſtinuerunt. Plus i au
ditu ſoni maiore ipetu q̄ preſentia
omiſſum ē. Nō alio nō armis nō arte
belli. Ita uigore aut uīribus cōparis. Pa-
tarentiū erant. Igi pilis tm conuectis pu
pene q̄ conſererent manū tēpa retinent
uilapliq; p nota urbis itinera ī ſuas ami
corūq; tectos uno ex uocab' nicto ⁊ remo
rantes ferociter pugnantes cedē ſile
menes q prouīcōnis ad anibalē auctō
ritāt cum ornato equo ex ꝓlio auectus
eēt uagus paulo poſt equus ētus p ūbē
exanimus cōpus nuſq; īuentus ē. Trepi
dum uulgo ē impuberem aptum equo
ꝓ capitatum ee. Hanibalonē aut ꝓfecti
ꝓſidii punici cū omemoratione pati
ſolpitu pcipitis annus neientes ad ꝙſules
miles obuius obtruncat. Alij alios pa
ſſim ſui diſcēnie amatos cedūt ī hēmes
cārthaginenſes tarētinoſq; partes bruti
quoq; milti interfecti ſeu p errorē ſeu uetē
ieos inſito odio ſeu ad pditōnis fidē
ū ui potī atq; animis captus tarentū ui
detur extinguendā. Cum acie ad uri
piendā ubē diſcēdit, milia. xxx. ꝓmum
capita inducunt. Capti agenti ius igēs
ſti ſingulis aūi. lxxx. iij. milia ponto
ſingulis tabuleq; pce ut ſi uacuā onatā
ta equauerūt. Hi ⁊ maiore aio grauis ei
ꝓda abſtinuit fabius q̄ macellus q ite
rrogatus ſēte qd fieī uellet ſingulis ige
tis manguitudinis ꝙs ſunt uno quiſq;
habitu ī tumultu pugnatus fōmati creos ira
tos tarentinus telinq; uiſit. Ubi q̄n
ūltem ab acie ūimebat uirtus ē ⁊ diſcētū.
Dum ī agunt anibal hus q cauloiaꝝ

obſtrebant iſeditõnez acceptis/au
dita oppugnõne tarenti dies nocteſq
que aurſuũm agmie ſõ/cũ feſtinãs
ad opem fẽndam/captã urbem audi
ſſẽ. q ſ. ĩqo ſuum/anibalez hũt ea/
rez qua cẽpamus arte/ap̃ miſimus
tarentum. Ne tũ fugiẽtis cũ/quez
aſſe agũ uidẽtur/quo cõſtitueãt loco/
qnq; milia ferme aburbe/pit caſtra
. i. paucos moratus dies/meta põtii
ſe ſe recepit. ſ ũ duos meta põtinos
cũ lectis ꝑcapiũ ei/auitatis/ad fabi
um tarentiz mictit. fitez acõns ac
ceptuos/ꝑ nuncia hus/ꝑa foze/ſi meta
pontiz hus cũ ꝑſidio puico/ꝑuoluſſẽt.
Fabius uera que afferent ee tutus/
diem q̃ accelluras eãt metapontum/
ꝑſtituit/lictũſq; ad ꝑcatres nulit/que
ad anibalez relate ſiũt/Eñ uõ lenis/ſu
ceſſu ſimulq;/ſi ñ fabius quem dolo i
nicius ſiuiſſ;/aut/ꝓul metãpunto i ſtio
as pit/fabio/auſpicanti ꝑuſq; egdẽtiu
ab tarento/anes ſemel atq; utez uõ/ad
uenit/ꝟbtia quaq; ceſa ꝟſulenti teos/
arug;pez/cauẽdiz ſimute/ꝟſtili q ab in
ſiuus ꝑuenit. Metapontini poſtq; ad cõ
ſtantiz uõ uenãt/diez remiſſi ut cõctan
tem ẽtarentiz/ac repente ꝟſpexi me
tu ḡnuois ãgous/tregunt ĩuias
Statis ei ꝓnicap q̃ rez agrebantiu·p·
Capio imꝟſpania/cũ remẽ totaz te
onaliantois bãbaroz/aimis ꝑſi uois
ptiaz remiſſione ob uõium captiuoruz
q; alliplilz/ecrſeo ad eum clarus nar
uuces vſpanos/ueit. Erat omne liberq;
eius ap̃ romanos/ſi ꝑter eam ãs q̃ ue
nit fortuitu/inclinatio animoz q̃ yſpa
niam cẽm/auterat ad romanu/appi
é ipio/trapit eum/eaqez cũ mirebili mã
uetudine/aut oubie oio vſpaie pri
apibus/cumomi ꝟbloz manu retracto
haſtrubale/ſeceſſuoi ĩmunentes caſtr
eius tumulos/uñ p̃continentiaz fugu
tut/receptus/ad romanos eet. Naſ
trubal/cum/ꝟbtiaz tes tantis augeſcẽ
ĩmunentis/eret/ſuas ĩmunu/ac ſore
ut nili auxiliu aliquot moueẽt/qua
cepiſſ;/fluẽ/ꝑmunicare q̃ ꝑmũ ſtatuit/
Capio auoius/ꝑ exercitus eãt tñ ea
ſire q̃ ſuccelſus rez augebat. niq; ꝑ

uſq; uiger/ꝟbtiu exat/cũ uno omnu
cate/duce exercituq;/q; ſimul/cũ omniũſis
malebat. Ceter etiaz ſi eum ꝑ ibus
paũez omniu/ꝟbtiu foret/ãte quaz eum
copias auxerat. Ad eum uiez nullum
ee nauiuz uſũ/q; uacua ois vſpanie
oã claſſibus/ſubductis nauibus tũ
conez/nauales ſocios/terreſtribus co
pus auxerit. q; amoz affectum eat/et ꝑmaz eat
qi poſt/captaz eã fecit/tanta opificiu
cum hus copus ſcipio uetus puncap
ab tãtacone eg;ſtus/tam enim q; leuis
reuertit. ab roma/ſiñ q; nich maiorus
rei motiz uolebat/duce. ad hoſtẽ pe
grit/ꝟ o pacata eunti/ut cuiq; ꝑ finis
tranſiret/pleq̃ntibus excipientibusq;
ſocis/intrebil/puncap; locuius/aut qua
quam bãbarus/ſtollide incaute/ue ſi
ꝑtius cum uecuuia/ḡuitate/ꝑpuoq;
ex cuſanti eruſtiõnez ut ne/ ceſſiaz
q; gl'anti/ea ill'ut ꝑ eccõnez/ tutaz ꝑ
ſcate/ex ſe tranſtuge noiñ/et/ ſecrbile
ueteribus ſocis/nouis ſiul/ rectum
ee. q; eq; eñ ſe repꝛentẽ. noiñ
ꝟbiuz ſitam anceps odiuz/cũ ĩ nouñ
facaat. Exitu ñ ſua ꝟbuces. cũngi
nenſes omedrant/auaitiaz/ ꝺ eoz
ſuꝑbiamq; ois gnis iuuẽ/ iſe atq;
que ꝑlarts. ſtaq; duum ex/ puo
dũtaxat ſuum ad ꝟbtẽ ap̃ eos/ ſuc
ſſe/aimuz iam ꝑtem ee ũ uo
ac tus ederet colu/ad eos quq; ofu
gẽt ſuꝑplices/q neq̃ant ꝟbiuz uiz
atq; iuriaz pati. Sꝛipionem
oaate/ut ẽnſilio ꝺ nec timuit ap̃ euz
nec honoz ſit/q; ex hac vie expũ
to agnouit/ꝑuite opam eoz ꝑtiuz
faceret/ꝑ ſe ita fẽt. ſtno. xx. ĩ
ꝑ tranſtugis ꝟbtiuz/q; ñ duxerunt ſo
cietatez tãtã/ñ nec duum q; nec hu
mani ſcim eet/ꝑ ducte te ĩ mos ſpectiz
hus/ꝓuges liberiq;/lacrimantibus gaudio
et ouctu/poſtrem die fecle acceptã fidẽ/
duxiliq; ad copias educendas/huſ
tem ꝺ ñ caſtis tenebant/donec duca
bus hus ad ꝟbtes ꝑuentum eſt. pro
timus cãtagrinenſiuz exercitus haſtru
bal'/ꝑ ipe idem ꝛeſidem eãt. ꝑ caſtris/
equitum ſtationes ſebant. Eiꝰ ueli
tes aũt ſinguq;. et primi agminis

199

erant ·xx· ueientis ex itinē p̄ ſilquā
caſtris loꝛum adgrent/atq; ex tempt̄ꝰq;
ipetū fecerūt/ut facile appēt qđ utrq;
pti aiox eēt/ſicaſt̄ trepida fuga/ꝯpul
ſi eqtes ſunt· ſingq; ī· pōtis/ꝑ ipis
ullata atq; illo qđem die irritatus tñ
ad certamen ais/caſt̄· ī· poluerūt· Hoc
te/haſtrubal i tumulū copias tenuit/
plano cāpo/i ſūmo patentē/ī fluuiū ate
gō/ān̄ ripaq; ueluꝛ ripa ꝓceꝛ otaꝛ eus
cēꝛ augebat· Subeūt· ī· altā ſubmiſſa
mitiox faſtigio/planities· Cum quaq;
altā/tenuio aut facilioꝛ iaſcenſū/am
bibat· Inhuc iſtoꝛem cāpum/poſtō die
haſtrubal poſtq; ſtantes/p caſtris/hoſti
um aciem uidit· eqtē minuendas/leuiq;
armoꝛ baleaꝛ/ī aſſixos/ſimulat/ſa
pio cōmunectus/omnes ſingq; oſten
debat/hoſtem/ꝓ campū ſtata/ſpe uincai
ri equo/cāpo/captantes/tumulos/loca
tioꝛa/ſi uirtutis āmoꝛūq; ſtare/i
ſpectu/ſagittē/Sz altioꝛa media humile/car
tagīē/que tñ ſcendiſſe/mules/toꝛaſq;
flēc tu/mulos/nec ācem/ſi mānē/qui
tē/ar/mis obſtitiſſe/ſuis/ad id ſo
re/alti/tudines/quas cepiſſent/hoſtē/
ut p̄/capita/ī ꝓrupta ſalientes/fugient/
ſi qu/aque ſe ill̄ fugā clauſuꝛe/clamoꝛeſq;
q; ꝯ/ad altetam tenē fauces uallis/
p̄q̄/teteret/ē animis/iubet/altāq; uiaꝫ
i lite/que ab ūbe/p tumulū obliq; in
agr/os ferret·/ſe expeditos/qui p̄ die
ſtationes hoſtium ꝓpulerāt ad leuē
amatiaꝫ itimo ſtantes/ſupalio/ꝯuc·
p·aſpa p̄ma/nuch/aliuꝺ q̄ uia impedi
ti/erat· ceteꝝ ut ſubiectum uenerunt
teloꝛ/p̄mo oīs genis uis ingens/effu
ſa eſt ī eoo·/p̄ī ō/ſata q̄ locus ſtructa/pa
ſſim oia ferme muſſilia p̄cedēt/ingere
te·ſō milites ſolum ſz̄ ī turba equo
nuꝫ/i mixta ārmatis Ceteꝝ q̄q̄· aſcen
ſus difficilis/erat/ī ꝓpe obruebant̄ te
lis ſaxiſq;/aſſuetudine tñ ſuccendi mu
ros/ī pinācia/ſubierunt p̄mi/q ſimul'
cepē/aliq equi lapſi/ī firmo oſtenderēt
gressu/leues ī cōcuſſoꝛes hoſtes/atq; ite
rū allo tumulū/ai paul missilibus punḡ
eluit/ī ſtabiles/euntes· ad cōmiſſū con
ſerendaꝫ manū/expulerūt laco/ī tū ceteꝝ
manḡ/ī aciem altioꝛe ſi' ſtantes tumulo/

ipingē·/ī Sapio/uiſis ad ſuos media
euadere aciem uictoꝛibus/cetās copias
cum lelio uidit/atq; eā pte terē tum
uli/cauit tonec mollioꝛis aſcenſus uā
ineiret/uiret· ipē ab lena cautū/aut ma
gno/i tñſulos hoſtes icāpit/ī ea p̄mo tur
bata acies ē· dum ad cāum ſonantem
undiq; clamoꝛeꝫ/flectē cornua· ī ob uer
tē oēs/uolūt· Hoc tumultu/ei lelius
ſubit/ī dum pauem referūt/ne ā tergo uul
nāꝛent/lata p̄ma acies locūq; ad euadē
dum· ī mediꝰ datuſ ē/q pectam uniq
um locī ſtantibus integris ōnib̄/ele
phantiſq; ān ſingē locatis/nūq; euaſiſſēt
cum ab oīi pte cedes fieret· Sapio qui
leuo cōnixus in terrā icūbeat/ma vie
i nuda hoſtiū latera pungebat/ī nī ne
fuge quidē patebat locꝰ/ī ſtatōnes utri
q; romane terrā leuaq; i ſtrexēt uaſ/
ī p̄ta caſtroꝝ/ducis p̄cipūq; fugā cla
uſat/audita trepidatōne/elephantoꝝ/
quos territos/eque hoſtes timebāt/ſela
ē· ad octo milia hoſtiū/haſtrubal ān q̄
iam uincebāt/pecuia rapta elephantiſq;
p̄ multis/q̄· plīos potāt de fuga extipiēs/
p̄t̄ tagum fluī/ad pyreneū tenuit· Sa
pio caſtris hoſtiū potitus/cum p̄t̄ illeā
capita cēm p̄dam militib̄ ceſſiſſ/i rece
ſentis captiuis· x· milia pecudū/duo
milia equitū inuenit/ī vſpanos ſin̄ p̄tio
ōs tomiuꝫ miſit/aſſixos uenire q̄ſtoꝝ miſ
ſit/ꝯcumfuſa in militū vſpanoꝝ/ī ad
ditoꝝ/ī p̄dā captoꝝ/i gentis ſeculū
regē eum appll̄auit· Cum ſapio ſilētio
p̄ preconē fō/s maximū/nomē ipatoꝝ
ēe· dīr/quo milites ſin̄ appellaſſent/re
gium nomē/alibi mangnum/tē i coll'abi
le ēe/regalē animū iēe·/ſi to in hoīs in
genio amplīſſimū ducēt· tacite in
dicaret/uocis uſū utpatōne abſtineret
Ceuſere/ī barbari mangnitudiē am
mi/animis miraculo nomis/alij mōta
les ſtupēt/ut ertam mangno faſtigio
aſpnantis/tōa in regul' p̄cipilq; vſpa
noꝝ uimſa/ī er manḡ copia captoꝝ/e
quoꝝ/ctr· quos uelit eligēt/mirabilem
miſit· Cum affixos uenīēt uiſu ipato
ris q̄ſto/puer adultū int' eos forma i
ſingni/cum audiſſet regū genis ēe/ad
ſapionē miſit· Quē cū p̄ cunctaret/

Sapio nepotē me
ſſinyſſe dnō capi
tū honeſtū libi
dinis

sapio/ quus ⁊ annas/ ⁊ aī xx etatis i anū
simili/ se lacrimans mmorat ee ⁊ ait/ ma
lium pl'ates uane/ obum apie relictū/
ap̄ matrem auū/ galā regez nmidaz
educatrum/ cum auūclo massinissa/ q
nup cum eqtatu siphacis/ sib̄
uenissi/ i vspaniam trnecisse/ phibitum
ab matrissa/ nūq̄ ait plium misse/ eo
rie quo pungtum aī xmais eet· isdo
annuculo/ clam āmis equaz sūpto/ i acie
esse/ i plapso equo effusū inpreps/ captū
romanis ee· Sapio aī ad fuarī nmu
dam missi/ q̄ p tribunali agenda erāt/ p
agit· ñ cum se inptōrez recepisi/ uacatuz
cum intrigat/ uellet ad massinissaz red
ti/ aī effusis gaudio lacrimis/ cupe se uicēt·
Tū pño anulū aureū/ tunicaz lato cla
uo/ cum vspano sagło/ ⁊ aurea fibula e
quumq; ornati/ uat/ missiq; pseq quo ad
uellet eqtib̄ omisit· Tx bello inte osili
um hitum/ ⁊ auctōibus gbusdaz/ ñ ofecti
hastrubalez osequret· acp/ io tatī ne ma
go atq; hastrubal conūgent copias/ p
fidō aī ad ilitendum pureneū missoipe
reliqum etatis reapiendis i fidez vspa
nie pplis/ ab supsit· Paucis post plium
fām/ ad recilaz diebus/ cum sapio redi
ens tam tertianez/ saltu castulonensi ex
essisi/ hastrubal gysgonis filī ⁊ mago
ipatrozes/ ex ultiōre vspania ad hastruba
lez uchīte/ seruī post male gestā re· auri
lū/ osilio mcetā exēpla belli/ aud paruz
optunū/ i ofentibus/ qo in aliq; pricie re
gione/ alor vspanis eet/ uī hastrubal
gysgois ultimam vspaiaz eoz q̄ ad oceā
num ⁊ gaditez ūgit/ ungua ad huc ro
manoz ee/ eaq; q̄ cartaginensibus satis
fiuam ee sebat· ut hastrubalez alte
⁊ magonez/ ostabat būficus sapionis
occupatos oīum alios publice p̄ uatimq;
ee· Nec tūsitōnibus fere ant̄ finez· quā
omis vspani milites apt in ultia vspanie
amoti/ aut tīducti i gdā forēt· Tam etiaz
si senatus cartaginensiuz/ ñ cessissi/ eum
bium hastrubali fuisse i vtalia/ ñ belli ca
puo ⁊ rez summa eet/ sil' ⁊ vspanos oēs pro
cul ab noie sapioīs/ ex vspania advocāt/
exercitu ei tum tūsitōnibus tū adulso pre
lio imūitum/ vspanis replei militib̄ et
magonez hastrubal' gysgois filiuz/ tm
vtro exercitu/ ipi cū gētibz prcipia/ ⁊ pdu
cenda mcetz auxilia/ balearez sagittā
hastrubalē gysgois/ cum exercitu pe
ilusitanuz abiit· Nec aī xpais consen
te/ maximisse ex omi eqtatu q̄ robustis
eet· xx milia equitū erpleī/ eumq; ua
sui p cetīoz vspaniam/ locis opz feste
bstinum oppida atq; agros p̄sidiis/ hu
rectis/ ac exēpla que statuerant/ trāq;
sli[illegible] hec eo anno i vspania acceptā/ xom
fama sapioīs clārē/ fabio tarentino cap
tum igenio magistrā q̄ utute/ gñe tōi cle
silium senescē fama· o' acellus ē ad ul
so rumore ee/ si q̄ q̄ primo male pugn
uent/ q̄ uagāte p vtaliam annibale/ me
dia estate/ uenusiā/ intecta murib̄ ad
uersi/ mumic eāt· ⁊ c· publicius bibul'
· tī· pl'· hīs iam aptma pungna q̄ ad
usa fuāt/ assiduis contionib̄ ut tamen
imissiq; plebi/ clandium fecerat/ ⁊ re ta
pio ab rgante eius/ agebat/ aī ñ acci
clauū oprimerent/ relicto uenusie
legato· macellus· ī· trecēt/ ad p̄ganda
ea que mmica trecēnt/ ut ñ de ipio aī
ab rgāte absente ipo agerent/ sorte sub
tem tīr ⁊ macellus ad p̄ganda q̄ ignoīa/
⁊ filiolus eius comitū/ aī xōaz uenit
actum re ipio in[illegible] incōstantiaz mco ē
igenti cōcilio plebisq; ⁊ oīum ordinū
ad cas aut tp· ī· pl'· ñ macellū ñ ser
omez nobilitatez/ fiduce eoz ⁊ auctorita
ne fieī/ ut annibal trucidatis duūz vtalia
pulcram habeat/ vultus i q̄ cartagine
uxeīt· hīc fructus impi/ ptigam mar
cello· pplī romanis/ bis cōsuli/ extinc/ ex
citū eius uenusia sub tectis agē· hāc
tibum ōnez/ ut obtrud macellus/ ome
moratōne suaz rez/ ñ no rgāto solum
re impio ei ab rgante antiqret· si pōt
vie consulez cū ingenti oscitatiōe oēs
crearent· dnit collega· C· quintus espā
gñe p̄tor eāt· pōt vie p̄tores dati· p· li
cinius crassus/ scribonius libo pontifex ma
ximus/ p· licinius varus/ sextus iulius
cesar claudius/ comitiōz ipōr vicib̄ soli
ti cultus re etderet reflectōne fiut
p ei rei ab aetatis fi[illegible] ralphūnus sc
tor/ q eam pugnaz p pp· ñ· obtinebat/
atq; ofectum eo missus macellus/ sit
re ingtus/ q̄rem i spicēt/ ac si ingnā

uicēt ẽ ẽtru acto bellu ex apulia in
etruā; tuitēt eo meu o ꝑsi etrusci
qeuerunt. Caretinor legatis pacis
patentibus cū lib tate ac legib⁹ suis · re
ponsū a senatu ẽ ū reuiēt cū fabius
o sūl tōis ueiēs · luvi · ꝙ · ꝙ · plebei eo
anno i cunq̄los ries i staurati ediles
cirules fuere cōnelius gauro · ꝙ ser ·
sulpitius galba plebei · ꝙ sulius ꝙ iu
lius · negabant tum · aut · tr · pl · fuisse
aut eodem ẽ q̄ pcr eius q̄ · tū uiru
ag̃rū acrsū a bob ēta mutuata ẽ oppio
p · r · anos fuāt uniē atp ī ostium
pōtāte ẽ satis o stabat · Vndecimo āno
punici belli o sulatu merūt · o · mar
cellus quintum ut nūciarentur o sulat⁹
q̄ uite creatus ñ cessit · ꝙ quti ẽ sp⁹ mus
ut sq̄ o sulibus ytalia tecta p uicia ẽ
· ꝙ uno cō sulatū ꝑuo anni ēcat · Ter
tius cū eāt uemisse cui mācellus pre
fuerat · ita ut ex tribus eligēt duos
quos uellent · Tertius ei trādēt cui
tarentū · ꝙ salentina puincia euicisset
Cetē puincie ita duisse ꝑtōibus · p ·
licinio crasso pontifici maximo · ꝙ pe
na · ꝙ quo senatus cōsulti · certo ui
tio cessāt sicilia · claudio flamīno ta
rentū ꝑrogatum ipsum i ānum ẽ · Q ·
fuluio flacco ut puincia capuā qua
q̄ntus · p · r · fuāt ẽ una legione
obtinēt prorogatum · ꝙ ē hostilio tribu
no ē · p · r · i ertuā; duas le
giones · scī · cetēt · c · calphūnius
prorogatus · ꝙ lucio uetuio philonu
· ē · ut · p · p · r · guillum tantē puin
ciam cui huscem duab⁹ legionib⁹
obtinēt qbus ꝑtor obtinuissi q̄ · i · l ·
uetuio item i cōis harum cleio tecti
asenatu latum q̄ te prorogatio ad ꝑ ·
· ē · q ꝑtor sardiniā puincia cū duā
bus legionibus obtinuerat addicti
uo ꝑsidium puicie · l · naues q̄s · p · sa
pio ex uspania misisti · ꝙ sapioni cō ·
silio sue uspatie sui ecrcitus ianuā
tecti sapio ex octoginta nauibus q̄s
ap̄ segni ex ytalia aduectas aut cap
tas cartagine lebat · l · isadianā ēsi
micē uisus q̄ fama eāt mangun
nauales appatum eo anno cartagine
cē · ce · nauibus cēm oram ytalie si

alie lauinieq̄ ipletuos · ꝙ uisalia ta
uniuersa res est certo cessāt ecrcitus amē
lius datus ē · o ualeius leuinus ei quaq̄
cū prorogatū ipsum ē classe que ad sici
liam erat nauiū · lxx · obtinēt aduer⁹
eo · xxx · naues q̄ ad tarentū ꝓre an
no fuerant cū ea centū nauiū classe
si uterētur ei ꝓdatum i africam trnsicēt
· Et · p · sulpitio ut eandem classe mare
uniuersā gerām q̄ puincias uīet · prorā
tum ipsum i annum est · De duab⁹ que
ad ūbem romā fuerant legionibus m
ch̄ mutatis sup̄ nūtium quo opus eēt
scīrent cons · p missus iuuia er · tr · le
gionibus eo anno tessenius ipsum tuā
num ē · ꝙ p · licinio natō · p · r · ab⁹ ne
gotiū datum ut naues longas · xxx ·
uetēs reficeret que hostia erant · ꝙ xx ·
nouas naues sotus nauālibus ipse
ret · ut · l · nauium classe oram magis
uicinā ab⁹ romane tuer⁹ posset · Cū capū
nullis uetustis ab artio moueret ecrcitū
ñ cum successor uenisset · ꝓ ꝙ tubulo i
patriū ū uter ꝑ capue capet ne qua no
ua o sulia capentur ꝑtores i puincias
ꝑfecti o sules religio tenebat q̄ pue
gus aliquot nūciatis ñ facile litab
ant · ꝙ ex campania nūciata erāt cap
ue duas arces fortiē ꝙ mānis ē sepulta
aliquot de celo tacta esse · adeo minus ī
rebus pua religio inesse · deos mutes
iere iouis aut tolisse · casinū eram ē
appiū igens i foro o seduisse · ꝙ hostie
mutire priusq̄ de celo tacta · cere iuuen
cum uolasse item iouis iuuenis san
guinem lacum manasse · hoc prodigio cā
eam ouem unū supplicatō fuit · p ries
aliquot hostie maiores sūm lutatione
cesse · diuino ipetra · par uīū · ncapita
cōsulum · R̄ e · p · i columni erruabilis
prodigio euentus uenit · luui appiā
appiumates · Q · fuluio · ap · cornelio
tulla ꝑtore urbis ꝑmūs ei cāt ūr · d ·
ceps os ꝑtores urbani fecerant ꝙ in
unum diem nouendi · dieq̄ macto
facerent · eo anno pestilentia grauis
incauit iubem agrosq̄ q̄ tū mag̃ i mo
dos lagos q̄ · ipmutabilē euasit · Eius
pestilentie cā · ꝙ supplicat per oppida
tota urbe ē · ꝙ placuius uarus · pri ·

uendorum Amy
primus Bellū

q̄ui

ſcer⁹ uli⁹ Cesar

legiōes

·Restialitas·

item legez fe're ad pp̄ uillus ut luui
ipetuū statutum diez uouent̄. tap̄
mus ip̄e uouit fecat q; añ diez tre
tium nonas quitil' undies d' ui sol
lempnes fuat. Dc aretinus ⁊ fa
ma undies gūor ⁊ cum arsce prīb'
traz cū lostilio septum est ne ditte
retet obsistes ab aretinus acaīe ⁊ c'.
tilet romaz reducentos. c. tren
tinus uario cū ipio mysiū. Cūq; ut
uenit extumplo lostil' legione; una
q; añ urbem castra fēbat sing̃ iur
bez fere uisit p̄sidiaq; locis y trouez
uisp̄suit. Tum iforo ātatis senā
tōibus obsistes ip̄ aut cū senatus
bidui ad obsidendū tp̄ petēt aut
ip̄os extumplo dare aut se postō die
senatoz oīs liberos liptūz edūc̄ ⁊ ū
p̄tas custodiūt uisit tribunis mili
tum p̄fectisq; sacrum ⁊ cētūoibus
ne qs nocte urbe exiret. Dregius
negligentiusq; frin septem primaz
senatus p̄sq; custodie ip̄is lacuen
tur. añ. nocte; cum liberis euaserūt
postō die luce prima cum senatus in
foz atq; cepti fuit celebrat. Ināq;
eoz uenerūt cetis senatoribus. c.
xx. obsides liberis ip̄oz acceptis tumul
tiq; cum terentio romā reducentib'
his omia suspitiosa q̄. añ fuerunt ise
natū fecat. Itaq; tunc quā i mīete ert
usco tumultu legione; una altera; ex u
banis aretius duce uisius. ip̄e. c. terē
tius eāq; hīe ip̄sidio ubis. c. lostiliu;
cum cetō exercitu. placz totam puincia; p̄ua
re ⁊ cauē nequa actalio nouare capie
tibus res daretur. c. terentius, ut ar
tium cū legione ueit. claues potaru;
cū magistatus popscissent. negantib'
bus cōpere animos ātotas magis tu
tus q̄ ne glia intrecluss ip̄e alias cla
ues oīb̄us portis ip̄uit cauetq; cui
cum ut oia ip̄tāte ēent lostiliu; iten
tius monuit ut ieo sp̄e nō motuos
qcq; ertusco; p̄uēt sine quo mouei
possz cauuit. Dc tarentinus inte mang
otentōne i senatu actum coia; fabio
referente ipos quos cepat armis a
lios infensis ⁊ pleisq; equantib' eos
capanoz nove peneq;. sc. ui sīna;. o;.

acti fuit ut oppidum p̄sidio augeret
tenut. tuentuq; omis nus media ou
tuēntur res i regia postea referetur cui
cuiq; ior status uidet. ert ⁊ de ui luno
p̄fecto aas tarentie aut nunoze ctā
mune actum est alius. s. c. notum
bus p̄fectum eius sauidia tarentiz
p̄uitum ipsi ert alius p̄mia uenenti
bus quo q; quinquennium aez tutac
ert. maximeq; unus eius opa cepit
tum tuentum foret medius ascēso
res. ui ad senatuz notitionez de eo p
timē diuentibus cui finie ⁊ fabius fui
ad icat ut fatei se opam ium tuentii
ceptum q amica eius multo i sena
tu iactassent. Neq; eū capiendum
fuisse nisi ad nusiu foret. Cōsulu;
alter quintus ēspinus ad exercitum que
. Q. fabius flaccus huerat cui supple
mto ilucanos è p̄fctus. o. aurelium alie
atq; alie obiecte ei religiones teneb
ant. ibus q; cum bello gallico ad cla
stidium ert hosti ⁊ futuri nouissi de
uicato eius auspicibus i pediebat
q; negabant unam ellaz duob' recte
dicari q; si recelo tacta aut p̄uigi
aliquid ieu frin ert difficil' putato fo
ret q; ut duos res diuina fieri recte
nō possz. Neq; enim duobus ī eētis
deis tute una hostia fi. ita adita utilis
eter ad p̄mptu ope ū ut ab ip̄o eres de
uicate sunt. Cum demum ad exercitum
que p̄ce anno uenisse deliquerat
cū supplemto p̄fectus latos liber
tus crispinus oppugnāre coactus q;
magnaz famaz attulisse fabio time
tum ferebatur omne genus tormēto
machinaruq; ex sicilia adueharat ⁊ na
ues iuuez actuarias emit q; ugentez ad
mare ptem ub' oppugnarent ea ob mis
sa oppugnatōne q; lacinium anibal ad
moueret copias ⁊ collegam euocasse
tam ad uenusiaz exercitū fama erat au
diri uolebat. Itaq; apuliaz erbuti
is redit ert inter uenusiaz benatiaq;
mil' tum milliu; passuū interuallo
cōis binis castris desederunt neutri
legione; ⁊ anibal dedit ad uersos ab
lacio bello. Ibi ambo cōsules igemo fe
rres, ip̄e octobre matte ea re fuit qu

bie ſpē ſi uob' ēratibus o ſul ālīb
uigtis omiſiſſent ſe ſe hoſtes ō le
llāri poſſe anibal· qz cum mācello bis
ꝓxe anno ḡreſſus uicāt nuctq; erat
ut cū eccłem ſi uimicandū foret ſ ſpē
ñ metū ex uano hēt ita uob' o ſul ob
bant q̄ q̄ ſe ſe patrem futurz aterebat
taqz totus i ſuas ātes ūſus i ſinus lo
cum ḡrebat leua tñ ꝑlia inter bina
caſtr uālō euentu fiebant· qbuſ cum
ēē hī eſtatem poſſe cōſ ēdērent mīh
lomīn oppungī laōs poſſe· tuti· l·
ātio ū ex ſacalia lacrtos ē claſſe ēuocēt
ſcbunt· Et ut aterna q̄ oppūgī meia
pollent ataretio ꝑē eratus q̄ ip'ſuio
eāt duca eo uſi erunt· Et ita futuſ ꝑz
q̄ quam tuīnuz cōpta anibali cū ēent
mittit ad i ſtitendum ab tarento uiam
i ſub tumulo petelle eqtuz duo ꝓditu
ta milia i occultō lacata inque i explōa
to eunres romani cū īgredīent· ad· o·
amatoz teſa ⁊ feme ui capti alii diſ
ſipati fuga ꝑ agros ſaltusq; tarentuz
reuiere· Tumulus eāt ſilueſtis int pu
nica ⁊ romana caſtr uentris ꝑmo acu
patus· q· ī· q̄l ꝑs eiuſq; ūgēt ad hoſ
tium caſtr ēet ignorabant anibal i ſidiis
q̄ caſtr aptōrez credō tot· taqz nocte
ad id nūllas aliquot numidaz tūma ⁊
medio i ſaltu q̄ cōpidrat quoz ite um
neō ab ſtatōne mouebatur ne aut ama
aut ipi ꝓſpicerēt fremebat uulgo
i caſtris romanis occupatuz eū tumu
lum ēē ⁊ caſtello ſimanduīne ſi occupa
tus ab anibale foret uelut i ęuicab' ha
bent hoſtes mouit ea res mācellū ⁊ co
llegę quin imō igo ipi cum eqtatib' pa
uas explorātuz ſubiecta res ocłis mīs
cētius uabat cōſiliuz· Cōſentienti cō
ſulo ait eqtib' cc· vv· et qb' ct· flagella
ri ceū ertuli erāt ꝓficiſcuntur ſecuti
·o· mācellū· tī· ml· o ſulius filius et
mālius ſil' ⁊ duo ꝓfecti ſocium· l· ar
rentius ⁊ cn aulius· Immolaſſe eo
die quam poterē memoīe cōſ· mar
cellum· ⁊ ꝓma hoſtia cęſa ceciderit ſūt
capite tmuētū i ſcla ō opuiſſe q̄ aſſo
lent actum ⁊ uilius i capite· ñ id ſāe
aruſpici placuiſſe q̄ ꝑm trunca et
cōpta ⁊ nūmis leta apparuiſſent Ceter

ex tā

o ſule mācellū tanta cupiditas tene
bat dimicandi cum anibale ut nūq̄
ſat caſtr caſtris collata cōſēret· Cū quadā
uallo egrediens ſingnū tedit ut ad lo
cum miles ēēt patus ut ſi coll' inque
ſpeculatum uent placuiſſz uaſa colli
gent ⁊ ſequent exiguū cāpi ait ea
caſtr erat inter i coll' apta utrinq; ⁊ cō
ſpecta fezebat uia· Numida ſpeculato
ne quaq; i ſpē tante rei poſſet ſi ſiquos
uagos pabuli aut lingnoz cā longiꝰ
a caſtris ꝓgreſſos poſſz extrpe ſingnum
dat ut pariter ab utroſq; latēibus ero
rumpant· Nō aūt appuere qbus obuius
antigo ipō o ſulgendum eāt q̄ cōiūcte q
ab tergo includēt uiā tū ire undiq;
ōs erorti ⁊ clamore ſublato i ꝑtū fa
cē· Cū mea ualle· cōſ· ēent ut neq;
euadē poſſent iugum occupatū ab ho
ſte ſi receptuz a tergo cōmunenti lētēt
ēē in tū uultus certam̄ potuiſſz i cepta
ab ertuſis· fuga pauorez cētis inecaſ
set· Nō tñ obmuīe pugnā ō ſti ab e
truſcis fingellam̄ donec integri o ſules
ſō tantū ipiq; cepte pugnāto tē ſub
ſtinebant ſi poſſq; uulnerātos ālo cō
ſul· mācellum ⁊ tribunos lancea ꝓ
latem tē· exquo mōbundū unte· tū
ipi ꝑ pauci aūt ſuſtant cū eſpino cōſ
uulnus iacul' icto ⁊ mācello adoleſcen
te tantio ⁊ ipō effugerūt· Interfecti au
tus mālius tribunus· mill' ⁊ ex hīs
duobus ꝓfectis ſocium mauſius· au
relī· acciſus ſ ātēnā capt ⁊ lictores o ſului
qnq;· uius· ī hoſtium potātes uenerūt
cēti aūt interfecti aut cū o ſule effuge
runt· Equiti tres ⁊ cl· aut ipō aut
i fuga ceciderūt duodecī· vv· capti un
un· Tumultuatiꝰ i caſtris fuerat ut o
ſulibus uenit ſub ſilentio cū o ſules ⁊ ti
lium altius o ſul' ſanctos exiguaſq; i te
lucis expeditōms reliquas ad caſtr uei
entes cernūt· Quos marcelli cum alio
q̄ miſ abil' fuit· tē q̄ nec ꝑ etate ma
ior iam eni· lē· annis eāt· ſed q; puere
tus prudentia duces tā i punite iſſet cō
llegamq; ⁊ ꝓpe totam rez· p· ipē cepe
rerent multos ēra una rez· p· abiit
fecit ſiq; te mācelli mōte uaſant· auc
tores omia exequ uelut ut ob mic

tam

tum alio⁹ ⁊ lelius ⁊placem geste rei or
dine⁊ edidit/una ⁊ditatam famam/altā⁊
sceptram laudatone filu/qui rei geste in
terfuit. ⁊tiam q⁹ ipi⁹ p̄ unquilita ac ⁊
opta/afferet Cetez ita fama uaiat/u
tī pligz lau speculandi cā alstris eg⁹
stum oō ilibus ⁊cūuetus ⁊dit. Am
bal/mang⁹ ⁊tores lostibus/mōte ofil'
unī uulnē altius ferī me⁹/ne cu
te eet occasi/om/calē itumulu⁹ iquo
pugnatus eat/extiplo fulget/tet. Ibi u
uentium macelli cop⁹ sepellit. Crispū
⁊ morte college ⁊ filio uulnē ⁊ret⁹/sile
tio ilequntis noctis/p̄fect⁹/quo/prios
nact⁹ ē mōtes ibus lab alto ⁊ tuto ū
uiq; calē poit. Ibi duo duce⁹ fugacit
moti fuit/alt⁹ ab ifeniab fraudez/ann
lis macelli fil' cū cop⁹. Anibal pti⁹ eat
eius fingni error/ne cu tplus nectar
tur apeno/metuēs crispū/ea ciuitat⁹
primas mutat nūctios/actilii collegā
ē/anulq; ei' lostes/ptitu⁹. ne qbus lu
teis caterent/noie macelli o/pitis. Pau
co añ ix/nūcti o/fil' salapiam ueneat/
cū lucrē. allate fr macelli noie o/pite/
se nacteq; viem illum secutura eet/sa
lapiaz uentū/milite⁹ eent q ip̄ livio e
rant/si quo opa eoz opus eet/se ferre
salapiam fraudez ⁊ abita refectōne
ū. si ⁊ eatum iterfector⁹ tati actusioēz
supplicij petē. misso tert nūctio/p̄ fugi
unt tranos/sin abito milites/q uell
ent agent/oppidanos p̄muros/urbiq;
q̄ opportuna loa/istationibus visp̄uit
custodias vigilialq; i eam nocte itētus
istruit/cta p̄tas q̄ uentū lostes/exce
bant. q⁹ tobis ip̄ livio eant/opponit
Anibal q̄rta vigilia feme ad urbem
accessit/p̄mum agmis/eant p̄ fuge to
manoz ⁊ ama romana fēbant. Ibi ū
ad p̄tā ē uētū/latine os lasntes exci
tant vigile/apiq; portam ubent/ofili
les ad ee. vigiles/uelut ad uoces eoz
excitati/tumultuai/trepidae/molliri
p̄tā catharacta rejecta/clausi eat/ci
pte uectib⁹ leuat/p̄ti timubus subtra
cant/ita altitudinis ū subire recte
possent. Nir vum satis patebat ute⁹
cum p̄fuge etatum tuit p p̄tā. ⁊ cū
.v. feme irent. remisso fune quo
suspensa eat catharacta/mangno so
nitu excivit. Salapitanu/alu p̄fugas/
negligenter ex itinē/suspēsa humis
ū int pacatos gentes ama iuavunt
Alu/⁊ tūri ei p̄ite/nullq; sario suoꝝ
pilis ab steterent lostē. Ita ⁊ ū anibal
sua ⁊ ipe fraude captus/abut. p̄fec
tusq; ad lacuz soluēdaz obsidionez/
q⁹ acta fuma ui opibus tōtoz q̄e
omi gnē ex sicilia ad uectu oppugnaret
Dragonu aut cum feme furenti retēn
tum refensiimq; se ulez/p̄ma spe mo
te nūctiata macelli ad fulsit/secutus
ū nūcti anibalez ⁊ nūtiat egtatu p̄
missio ip̄ q⁹ macelleine poti cum peditū
agmie sequ. Ita ū p̄mū nuntiat
edito signo/ad uentae sensit/
⁊ ipe patefta repente p̄ta/fetor i lo
stes erupit. Et primo mag/qz i p̄ulso
ru fecat/q⁹ q⁹ pulsi reb⁹ cet/anceps ce
tam eat. De inde ut sup uene nuntio
tant pauor. p̄fect⁹ è iectus/ut passim
ad mare ac naues fugent/relictis opi
bus machinisq;/qb⁹ muros q̄ebat.
ita aduentu Anibal/soluta lacuz ob
sidio e/Crispū postq; ibrutios/p̄fec
tum Anibalez sensit/exercitū cū collega
p̄tuat/o⁹ macellū ti. nil. uensia/ad
duce⁹ misit. Ipe cum legionibus sing ca
pua p̄fectus/uix lectica agitatōnem
p̄grutate uulnez patiēs/romā luctās
te mōte college scripsit. q⁹ taq; ipe
invisemine cet/se comitioz cā nō
posse roma ueire. qz ñ ue la lores
pati⁹ uitet ⁊ de tarento sollicitus
cet/ne ex brutiis anibal eo⁹ uitet/agm
legatos opus ee/ad se mitti/unos p̄
tentes cum qbus que uellet de re p̄
loquet. Hec licte tractate manguz
⁊ luctu mōte altius o/fil' ⁊ metu re
altō fecerut. Itaq; ⁊ Q. fabiū filium
ad exercitu uenusiam mittūt/⁊ ad o/fi
les tres legati missi sextus/iuli cesar
.l. icanius p̄lio. ⁊ l. cintius alimen
tus. cū paucis añ diebus ex sicilia re
visi/bu nūctiare o/fili ulli ū si ad co
mitia ueire roaz ū possi/victatorē in
agro romano vicet/comitioz cā si cō
sul tarentū p̄fect⁹ cet. Q. clauium
p̄. placē i eam regionez ū ab urbe

Cor macelli sepelit.

Al' o/ macell.

Sext' iuli cesar

legiones i q̄ ꝑlimas ſcenor ⁊ ūbes tuer
poſſ; ⁊ ⁊ater eſtate uall'um ei claſſe. c.
nauiū; et ſicilia iadriaq; trāſmiſit et
ad euripū ūbē; aſcēſione ſcā agriū;
allo late ⁊ēme obuio āmato uallo u-
ñi ad naues tapti ꝓuinc̄ recepti. q;
repente fuma actuit claſſe; pulcam
ad ueneriē. lxx. emit ⁊ tres naues.
Cum hus aut; paul elippo pſpe pug
nat romani. ⁊ bui. nauibus ap
tis fugatis alus cum magō ⁊reſtri
nauali; ꝓna libidinē tenuit. ⁊ ⁊ater
eſtate ⁊ philippus i placentibus ache
is auxiliū tulit. quos ⁊ machinav
das tyranni lacedemoior finitio bello
utebat. ⁊ etholi naubus ꝑ ſretum
q̄ naupactū ⁊ patras iter fluut ch
ōn i cole uolentes exutu tecto re p
pulati emut attalū q; regem alie q;
etholi ſuimū gentis ſue magistratum
ad eum primo anno concilio tenule
cāt. fama eāt i europa; transeuntē. Ob
h philippo ignam reſcemenū. ad la
miam iam urbē etholi uocē philippa
q ꝑtor ieuum ānuū; ei abſente atha
lo datus eāt. ⁊ūuerit habebant ⁊
alta auxilia ſecū ⁊ ⁊ēme ex. i. claſ
ſe apū ſuppitios miſſos ad illius
huc uocem atq; has copias philli
ppus bis ꝓſpe euentu pugnāuit ad
machū ſoſtium atq; pugnā occupit. ſu
am etholi metu ꝓpulſi tamē ūb me
ub⁹ re nēnt ſe ſe philippus ad pha
leria exercitū duc. i malia eo ſinu.
o locus ē ad quam ſtēnt ſitatus ꝑ eg
gium ꝓtus rates q; ea ſtationes ⁊ alia;
oportunitates maritima; ⁊reſteq;. Cole
gati ab re egyptii tholomeo reduſque
⁊ archamenibus redus q; ⁊ chus ue
nerūt ad dimendū ite philippū atq;
etholos bellū ad hybutus ab etholis ex
ſtinctissimus pacificatore amnātes. ⁊er
achāmenſiuz oīuz aūt ūtanta ꝑ etholi
cum eāt fecioīs q; pugnans gloriu
gnus q; ne philippus regnūq; eius
reb⁹ grecie grauiꝰtate ſuā imiſcēt
re pace vlata ꝓſultato ē i exilia mathy
nii ocalio ⁊ lacus ⁊ dies octo capta ⁊ ui
ctum. xxx. diez ⁊outie ꝑmute. pro
fectus inde rex ꝑ theſſalia; ⁊ertādi; cala

cem emburē ueit ut attalū q; claſſe en
tonea petētem; auerteāt ꝓbus uoce
apulſu āceret. ⁊ate ꝓſidio relicto ad ue
ſtus athali ſi forte uterum ⁊iecaſſi. ꝓ
fectus ipe cum pauois aptum lentiſq;
amature agros ueit. bi cuctōne le
ter nemoliq; ſuſtinuis ꝑ ad eum re
lata q; ſe macedonū reges extra cui
tate ortum⁹ referunt heres coactus
ab ipo uicto extiplo regum ꝓfectus
ē ad ictum mlto añ ſcenor exitum
i re tholico timēdo bello actum ne cū
aut ꝑ. aut atthalo i tempi gnā cēt.
Sz ea o uix uno tus lanar tpi ēcūse
to etholi turbauē. ꝓſq; et athalum
egnam ueiſſe ⁊ romanā claſſe; trare
ad naupactū nudum; reuocati ē i exili
um atheor iquo ⁊ le legiones erant
q̄ ad phalem egerunt re pace primi
queſti ſunt quedam pud ō tuoy con
uentionis tpi ioutiaꝰ tā. ꝑſtitemo
negarunt ūtutem bellū poſſe nili me
ſenis achei philum tederent. ꝛ.
mutuerūt. at intanto exolleto et
plenato archute eiz uō uoluntatem
tus philippus uictos uictoꝛ ſibi
ultro ꝓuitōnes ferre. ſi eatenꝰ quez
ſe aut re pace auriſſe aut ioutias ꝑ
pegiſſe uir ſpez ullam hēntez qeruos
etholos. ſi ut os ſcios teſtes habereat
ſe paucis illos belli cāz queſiſſe. ⁊ trai
fecta pace concilium dimiſit quoꝛ mu
litibus ānatoꝛ electis ad ꝓſidium ac
ceꝛ ⁊ quq; longis nauibus acceptis
qi acepiſſi; miſſe nuz ꝑ ad ſe claſſe u
cātagines ſiū ex bithuna ab rege pru
ſia ueientibus naubus ſtatuerūt.
nauali ꝓlio lacesce. romanos iamvm
i regione ea potentes mais ipe hābi
to alio argos regtellus iam enim
eoꝛ appetebat tpe que celebrare uole
bat ꝓſentia ſua occupato. rege ap
paratu luduꝛ ⁊ ꝓ dies ſeſtos lucenti
q̄ intra belli tempia demorante. ad
mum ſupplicius naupacto ꝓfectus
claſſem abſtulit ip ſalutis nez ⁊ dori
thus ſecularitatis eſtuſe uaſtauit ſa
ma eius rex philippum ab undis cuit
tuptiq; cū equitu ꝓfectus ſe ſub ſe
qui peditibus palatos paſſim ꝑ agros

uaſtat

gruntq; ꝓua aut qui nich̄ tale mẽue
rent ad ortus romanos opulit ina
ues. Classis romana fuit quãq; le
ua naupactu; uenit philippum tu
rbãtẽ quacq; q; reliquerant celebritatem
q; recumq; d romãis uictorĩe tũ parte
famã auxerat letitiaq; igenti celeb
ri festo dies. magis etiam q; philip
pus pl'ãtes cẽpto aptus i lingua p
prium q; atq; alio regio ritu equerat
cetis se i spẽ quo nich̄ gratius e am
batib̄ libeis ꝓbuisse q; aud dubii eo fo
re libertatis ad oblectamda libidine
feda ac deformia defecisse. uagabatur
eim cũ uno aut alt̄o comite p maiti
mas tomos dies noctesq; et libidinẽ
to se i ꝓpatũ fundgũt quo min̄ o spec
tus eo solutior eãt et libertatez cũ alius
uand ostentasse totũ i suam licentiaz
uerterat. Neq; enim oia emebat aut blã
diebat. Si ui flagitius adhibebat pcu
lo suisq; et ui parentibusq; eãt moras i co
modas seueritate libidini regie fecisse
Vni et ꝓcipi achoꝛ emto auẽpta ux-
noie pollicbartia ac spe nuptiaꝝ regia
tũ i macedoiaz aspotuta fuerãt ꝓh fla
gitia sollẽpni cor pacto pauciscq; ad
uitus uiebus cimas est pfectus ad pre
sidium etholoꝝ q; ab eleis acarnãn aaep
tiaq; i ulteꝛ eãt eiciendum. Cicleadas
penes eum fuisse i pti eãt achaiaq; ꝛ
gẽ ad climas ei occurrere et elioꝛ ac
censi oclio q; acerris achaeis uillentiaꝝ
et ifensi etholis. quos. r. quoq; ad ultus
se mouisse bellum celebant pfecti ad
umas oppido extructu tinseitꝛ latissiz qui
annus electiz agrum ad amas eo ui
runt ꝓ mũdiez quo fines lybrũ ig
ti sunt pl'anto ab sirpbũt. postũ die
acie instructa ad ultez accellerũt pre
missis equitibus qui ob equitatu
patuz ad excursiones gen̄ lacessẽt
etholoꝝ ignorabant sulpicius cum
quitecum nauibus a naupacto exisse
ne tiecisse. et expditis uterq; q̄tuoꝛ
milib̄ ãmatoꝝ silentio noctis ne o spi
a agm̄ posset untuisse iumtu q̄ i pmisa
res ingentez i uecit terroꝛez et polinquã
uter thoaxeꝛ q; romana lingua atq;
ãma cognouerit et pro re capẽ suos

uoluerit rex. d m̄ ctos iam mutuñ
et tholos et ill. illinoꝛ item gen̄ ex
tamme cũ ube geri inter suos et ipe
rex cũ egtatu inclytem romanam
i cãrit sbi equus pilo tiectus cũ p
lapsũ p caꝑ regẽ et tuulli arbore pũ
gna utrumq; accensa e. et romãis
impetu i regem fac et pregentib̄ regi
is infingnis et ipius pungẽ fuit cũ
pedes inter eqtes coact cẽt pluiu mu
re d m̄ cũ iam impar etiam cẽt ante
ntaq; ea cũ milite et uulnãrent impe
ditus atq; alti equo iectus fugit eo
die cast quinq; milia passuum ab urbe
eliox pfugit postq; die ad castellũ qd
pretia uocat omis copias educt quo
agmen multitudiez cũ pedib̄ me
tu pl'atonũ opulsum audiebat. Cũ
i actum utrumq; multitudinem
ꝓ statim terroꝛ ad ueiens cepit eo
pensauemtq; ea preda quã ignominie
ad elim acceptũ fuat. Quattenti pe
da captiuoq; fuerũt aũt lxiiij pedi
tes omis gen̄is ad milia. xx. mixtoꝝ
ex macedonia uenit emptiq; quidaz
corrupto actis ꝓtinus q; ꝓfecto lucriuz
cepisse tenẽ et uarsaenon quosdã ui
cos et uãdaos i obsidẽ. Omisso igitur
achaico bello ictis tri. xx. et quge
tis ob cũ fideis amoꝛ cũ menippo et
pholopania duob̄ ad ꝓtinus socioruz.
pfectus ab urbis p alchaia tertiaq;
die mis castꝛa remetum dim̄ thessaliaz
uaz pueit. i alu maioꝛez attentes tu
multuz. nuncq; accurrunt uanos
i macedoiaz et tulos orestidez ia tenẽ
ac uastauisse magestatez cipũ fa
mamq; inter barbaros celebrez ee philip
pum acrisii expeditione eaq; cum pla
toubus agri ad sitones pugnauit. in
arboꝛez illatus eq; ad eminentez mimi
onu altez galee pfegit et inuentum
ab etholo quidaz plagiuq; i etholia ad
seruilem cultum notum eãt i lingue gra
cee fama; interfecti regis uulgauit
post pfectiones ex achaia regis sulpi
tius egme classez pfectus cum acha
lo se se oppidi. achei cũ etholis classi
q; aut ful meleagre pspam pug
nã fecerunt. athalus rex. p. sul

pitius gine ꝓbnauerit / Cetu huī-
anni · t · qntus cſpm cōs victatē
comutōz luctorūq; faciendoz cā victo-l·
manlio tēpto ex uulnē moīt · Alu m
cāpaia mortuū trlit · ꝙ qō nllo ante
bello acciderāt uno ꝯsules sūt memorā
tu ꝓlio unterfecti uelut ut ozbam tez
· pu · teliq̄runt victatō mālius magi
strum eqtum · c · f'ului tī ette curill'
eāt · Dirit senatus quo ie ꝑmū est
hitus luctus mangnos facē victatōz
uss · Quos meminūm ꝑ ūb · c · flām
neo cū f'ulio cōs fecerāt · ꝙ iqūnum
um uoueāt · Cū victatoz · luctus · fe
at · ꝙ iseq̄s lustrū nouit · Ceterz cum
uno cōsulares ecrāt tū ꝑre lostez sūt vu
abus cēt oībus alus ob mllis una
ꝓpua aīa patres ꝓpliq; icessit · cōs ·
· ꝑ · q̄z · tēz dimtī ut eos potissimū cra
rent · quoz ūtus sanus tuta admutte
puica ēet cum toto eo bello vāpnosa p
pte ac fertuna igeia ipatoz timent
ei eo ipō cōs nimia cupiditate ꝺlendē
di cū lostē manuz sūt copia natā timu
tem lapsos cē · Ceterz tros i moztales
mlt̄o noīs · t · pepisse i notus exerci
bus temeritatē ipōz cōsulū capitibus
vāpnasse cū circūspicēnt pēs quo nā
cōs · facēnt longe aūt alios eminē
bat · c · claudius nō · ꝙ collega q̄rebat ·
· ꝙ utrū quē eū eg̃gium exuocābāt set
ꝓpriozes acōtemq; q̄ te pūi belli postu
larent aut lostis annibal tēpanoī ac
ingenium eius moderato · ꝓuidenti u
ō ad unctō collega cēlebant · ꝺ · li
uius eāt · milius annos aūt ex consula
tu ꝓ uidicō vāpnatus · q̄ · ignoiam
atro egre tul'at ut nis magistratet · ꝙ
multos annos · ūle · ꝺi cetu careret
lrium · Octauo ferme post vāpnatio
nem āno · ꝺ · claudius mācellus · ꝙ
· ꝺ · ual'ius · leuinus cōs · reuocarē
eum i ūbez si eāt feroa ueste ob solita
capillaq; · bāba ꝑmissa ꝑ se referēs i
uultu habituq; ilingnez meōrez ignō
minie accepte · l · uetiūus · · ꝙ p licani
ēlozes eū tonarī · slq̄lozē tepnē · · in
senatum uenire fūgiq; alus publicis
muniīb' cōegerūt · Cū tū q̄z aut ūlv assē
tiebāt aut ꝓuīb' i simaz ibat tonec cō

gratu lvies eū cāz mācellum macati ē
ifamia ēt agēt stantez cāz inseuatus
ul' suaz cāz vicē · Cum ex tanto intuallo
audiuit ꝺirit ora lō ulse cāmq; ꝑmoi
bus ivongno iuuam appllo tāz · man
gnaq; ꝺ vāpno fuisse q' tā gru bello nec
opa ī ꝺilio talis uri uisla res pīl' · ēet
· c · nerom · nz · Q · fabium · nz · ꝺ · nale
rū leuinum vāī collegas posseq; uos
patrios dari nō licēt · Cunctē cāz · m man
lio ēe ꝑt' q; quam recusaēt ꝺlatū cōsula
tum recusatūs q; ēet eg̃gium par ꝺiuī
fore · si · ꝺ · unū cū claudio collegū ac
uicissent · ī ꝓp' intez ei rei ortam apēi
bus ē aspnatus vī eam rem icauitate
is cui differebatur lvnos abuebat leui
tatem cauitatis accusās sēdutati rei ī
mistos candidam tgam muto offer
re eosdem lvnoz penasq; āgēi si lvmī
ducēnt qd ita ꝓnotio ꝺiuisent · Quid
ita malē ēdito ꝑre consulatu alter cede
rent si tāiaq; arguentez · ꝙ tēte castiga
bant · pres · ꝺ · tuum memorātes reuo
catu te exilio patā pulsu sere sua resti
tuisse ut parentu seuerā sic patē pati
entio ac ferendo leniēdaz cē annuisēs
cū claudio cōsule · ꝺ · unui fecerūt ꝑ
uiē tuum eius uiei ꝑtoz comitia habi
ta ꝑtores ēti · l · pntius · licinius · ma
milius · ti · · ab lostilio catones · Comi
tiis ꝑfectis luctisq; tēis victatoz · · mag̃
eqtum magistratu abierūt · c · terentius
uarro i ietriā ꝓ pīl' missus · u erga pui
ca lostilius taurentū ad eum exercitū iēt
q̄ · t · manlius tūlmeaē legatus uert ui
sleretq; q̄ i gerentur sil' qō olumpie lu
dicaim ea estate fierī emt q' martiū
cetu celebret ut si tuto ꝑ lostez posset a
duert ro consilium ut qui siculi bello
i ꝓfugi ut taurentim agez relegati ab
annbale ēent romos reuert sarētq; ie
sua ōibus q̄ ante bellū habuissent reddē
· ꝑ · t · Quia periculosū illum annus i mine
uidebatur · nz cōsules · i re pīl' emt ī cō
sules relingtos cē uli q̄ ꝓmum eo sor
tiri puicias · · si sisset q' quis eoz puici
am q̄ lostē ēet nolebant · ꝺ tradonalia
tione · · gerī in senatu actū ē · ꝑ fīd · d · e
que fabio maxio immunitate aūt nōbles
ut eos ēāt · · ac biores eas i vingues q'

1 cōsti

1 q. to

q̄ lenuo sua calamita' fecat̄ q' sp̄tum
se mea tōtima cōlebat· ſ taq; bus mag̃
i placabil' eāt· ⁊ n̄ opus ēe reconciliancē
uebat· acus ⁊ intentius ō gestuōs ti
mores ne crescendi ex se mime ō collegę
ptās fiēt· uīc tū auctōritas senat' ut p
situs simil'tatib' omnū cōsilio ad ministrar
ent rē· pu· puicie bus ū pmittę regio
nib' sic sup̄ioribus ānis ⁊ uolse exmis
vtilie simib' altīus ad usus anibalez·
bruti ducam alti galliam ad usus hast
balez q' i alpibus appinq̄re fama erat
recta· C̄ertum ex duobus q i gallia q
que ie trusam ēet· advito ubano eligē
ret q' mallet q gallia ēet sōtā· qu bru
ti puncia uenissz nous legiōib' ubaīs
scriptis utius malit oſulum p̄ius ām
ertatum fieret· relictum aūt ad oſuli
bus ertatum· q· fuluius p consul acti
ret eiq; iannū unpū ēet· ⁊ cōns lvsti
lio au petruria tarentum mutauerūt
p̄uinciam p tarento capuā legio una
data ē au fuluius p cōsul· anno p fuerāt
De hastrubal' ad uentu i vtuliaz cum
ī vies crescebat· O. asilentius p̄mū le
gati nūciauerūt eū i gallia tūlg̃lli /
ad uentū eius q̄ mangnū p̄nūs au
ti attulisse dicēt· ad mercēdz auxilia
ouucēda gallor aios· oſilli re m̄ cū
bus legati ab uā sextus atilī ⁊ o·
retiū· ad rē inspiciendam q̄ remiserūt
missse se ai massiliensibus uocabus
q̄ p̄r lvspites eor p̄napes gallor ād
explotata referrent p opto hr hastru
balem ingenti iam coacto exāctu pro
timo nē alpes fiectūm nec ti eū qq̄
aliud moāri q̄ clause veme alpes
ēent· ſ n̄ q̄um· o· mcelli· l· aglus·
p̄r augū· ātus i agurtusq; ⁊ tī· cor
nelius tola rella terti factor i augua
tus ē· in locum· o· mātu q biennio
ātea mōtuus eāt· hr eccles anno ⁊ lu
stri xlitri acēsoīb' p· sempnio tuvita
no ⁊ o· cōnelio cethego censa cuuū
capita· c· rxx· by· milia· ⁊ c· ⁊ bus·
mor aliq̄n nūs q̄ qui ēn bellu fuāt·
Eo ānо p̄mū exquo d hasbal i vtuliā ue
nisz comitiuz tectū ē meōrue p̄tū
ē ⁊ luvos romanos scīt' instituto s
ab exulib' cūlib'· Q· metello· ⁊c· Ex

ullio ⁊ plebis luvis bruū illaumitū
amanilio· ⁊ o· cecilio metello ed' pl'· edlib; plēb·
ta singna ad cetes fitē retexit· ⁊ nous
epulum luvor cū Cōsulatū n̄ meūt
ē claudius nero ⁊ o· lēnū rtex· Q· mu
q̄ vlingrus puncias sortiri uisū ſortiti erāt/ p̄rores
Cum lvsilio ubana cuēit advita ⁊ pe
grina ut res i puncias exire possent /
astilio sabinia· ē· manilio sicilia· l·
p̄rio gallia euēit· sūma legionū tiu
⁊ rx· ſta puncie vinisse ut uē oſulū une
ēent q̄tuor y spania hēt/ tres p̄tores /
bunas ilicilam i sabinaz ⁊ galliam
duas· c· tērentius methuūaz/ duas
·q· fului· cā tarentuz ⁊ salentinos/
unam· hostili tubulus· capue· oue ū
bane ū scīent/ p̄mus q̄tuor legionib' /
pp̄ tbuōs cāuit ut icetūs oſules mi
ſunt· puuisq; oſules p ficiscēnt nouē
uiale sacrū fiut· qr ue bus te celo lapi
dauāt/ sb uni' p̄oigiu ut fit mōne alia
nūciata· o mūtuā sedem ious ⁊ lu
cum macēiē te matelle/ muz ⁊ p̄tas
te celo tacta· o utinenses terribilis
q̄ ēet adiacebant· sanguib' ⁊ cruum
ip̄ta fluxisse ⁊ capue lupus nocte p̄tā
ig̃llus ingiles laniaueāt· h̄ putata ho
stus maiorubus p̄oigia ⁊ supplicatio
die unū fiut ut ex tecto p̄tificū ire i
tex nouēdiale istauratuz q̄ i āmilustro
lapidibus uisū puluē libtus religione mīres tūbaue·
Sulius nūciatuz i fantē ēe q̄ntmo pa
tre· Nec mang̃ tuvie tū nutritū q̄ q·
bus q̄q; ut simu ēe bieno ānt i cetus
masculi an femia ēet/ nat' eāt· Jo uō au
tuspices ex ertusa ad qd̄ seuū ac tuspe
p̄oigiū die extōnez· agr· ē·; paul tus cū al tere gnatu
o tectū alto ingēdiz/ unū iāchā ouī
tē puectūq; i mae plecterūt· Dece uere
ues p̄tifices ū ugies tno uene p ubez
eūtes cāū cauēnt· io cū ious statoīs
exe uisceēnt· ouitū aliuo p̄rta cāū/
tacta ō celo eos ⁊ i ad uetino uinous
regie p̄oigiūq; io ad matuās p̄tinē au
tuspices cū re spōdisset tonaq; diuā pla
cāuā ēe· evilium cuiulū extō in capi
tolinū conuocare quibus i urbe roma
na iēq; tea mūlq̄ncz ab urbe roma
na ēent· Jp̄ mtus se· b· ⁊ xx· delege
runt/ ad quas ex roīb' itpē ofērent

q̄

Asdrubal' ad
uēt' Tytaq

ereto
93

20/1

inte vnū pelus auēa tūi latatq; i av
uētuū pure casteq; amatus sacrifica
tū. Cōfecti aūt sacrificiū eree vue ab
ecē uīls ecrus vies caī ortu tal' fuit
ab ere apollinis vues femie vue al
te pōta cū mītale iūbē vucre. post eas
vuo sing cupīa eā uinoiq; regie pōta
bant. Cū. vij. xxx. ugies longū in
vute uestē cāū inuuionē reginam
canētes ibāt. Illa tēpestate cōsūtā lau
dabile ruuib ingeiis nē ab ortens ni
cdtū si referat/ungiuū ortiez seqbāt
. r. uī cōnati laurea pōtestatiq; apōta
ugiū uico ifor uenē. Inuro pompa
cōsistens/p mati' tecte data ugies so
nū uocis pulsu pcū modulates/itrelle
cūt/ire uico tusco uelabroq; p vuonū
for icluuū publicū atq; eree uinonis
regine/p rectus/i vue hostie a. x. uīs i
uolate. Simulac cupīa ea/i eree illata.
Deos ite ite placatis pi'ctū oīnles habe
bant acul itēfuls q; pub annus qsquā
memīnāt hītū. Nam bellī terror subpli
cat nouu hostī i vtaliā aduētu. Inuus
uuētutis eāt uū scīent milites. Itaq;
colouos. Maritimos q; sacrū uacatō
nē vicebāt hr vāe milite exigebāt. Q
bs recusātib edicē i diē ctī ut quo qsq;
uīē uacatōez hīet ad senatū referret. Ea
die hu pp ad senatū uenerūt. Hostiēsis.
alsiēsis. sātias. ausiuus. nī tūnēsis. si
nuessanis. Ab supo maē seneūs. cū uaca
tōnes suas qsq; pp; tractuēt cū i vtalia bo
stis eēt p tres antiātez hostiēseq; uacatio
obtinata ē. Itaq; colonie uiones unte
uitanu ad apti sup vies. xxx. ū p na
tatiōs se ex mēia colonie siue omec ho
stes i vtalia eēnt. Cū os cēsent sēp tpe
sulib eōrū ad bellū. Nā Hastrubalo
cōtenui ēe descēdēti ab alpib ne gallo
as alpinos neue etruscas erectū ipe nona
tri tres sollicitaret. Hannibalez suo pno acce
pātū bello. ne emgē ex brutiis atq; obui
am fī ire posset. Unus cūctabat pax fitēs
suaz puincias ex atib collegā excluob cō
sulatib egīus exatib. Fabio cuiq; claui ti
teti fuit electōnez hīet. Italiā qz tūtez re
uoloīb reuocāuis ad sing senat libēn pa
tāter. Consulib fecit. Supplēui uū uellent

pmutatiōiq; expuicias quos exe. p. cōse
rēt ee tūlucēdi. Hoia cū suma cādia cō
sulū acta uoluēs i mā te uicelimā. Hxx.
legiones septi mag' volvis auxilia. Hvs
pana q; ap. Scipionē/iuuo missa. Hqua
ad tp bellū auctēs fuit. xxx. milia vispa
nor gallorūq; Hduo milia d legiē mu
nitū eqtū. x. mirto numidas. Hspanosq;
. cc. Iuctum has copias nauib aduxi
sse. Hsagittarios funditoresq; ad. xxx.
ex sicilia. c. manipulum misisse. Audierūt
ō tumultu; luctē ex gallia al late ab. l.
pōtō pi' hastrubalez mouisse ex hybnis
Hiā alpes finisse. xxx milia ligur. o septi
ām atq; octuā se fulgillo in vtaliam
ee/n tūtētur i ugiēs/q; eos bello aggred/
sequi inalitu exercitu quo ad tutū putaret/
,p gallorū. Hec luctē o sules rupti o fecto di
lectu/matutinus o q; cōstituēant exīe pui
cias cogerūt/eoq; mīte utq; cōs hostem
illua puincia o tinuetūt/ut nr o ūgi in
o feste i unū uies patētur. p limū meat
tē ad unū oppio amball'q; Hsi ea estate
finitimū i vtaliaz fratter crecuerāt/reco
vādo q; ipe i finitu nē redau nē alpinum
cū suis/uīb; letisq; pūgnāuit. p. v. mīles ex
ausiss/aut q; q; tā facilē ar tū finitimi
expectabat/ea tarclius mouēdi ex hybri
nis cā fuit. Ceter hastrubali Hsua Halior
ipe oia celeiora atq; expeditōra fuē. Sō
et recepūt n̄ aduersum eum ō inceps qz
alie gallie atq; alpine gtes si Hsecute
fuit ad bellū. Et tū p munita pl'aq; finiti
mi fratris q; antea inuia fuerāt pducebāt.
tū Hty. anor assuetudie pū alpibus
fēs unt mitioā tā hoīm finitimi gēia
Hmultitudi nāq; antea alcigeis. n̄ unte
pi aduena i sua tra assueti omi gnī hu
mano i sociales eānt/Hp ignaī quo pe
nus p gēt suas rupes suaq; castella Hpe
cor hoīnq; pdam peti cepisse. Hsa
ma ō unte pnicia belli quo. ty. dnū unte
bat. Satis Hturbeāt uiaz tū alpis ee/du
as tū pualidas ūtes māgno itez se ma
tis tūtiq; spatio discētas te umpio Hcon
uus ctate. Hcāe aperuerūt alpes hastru
bali ceter q; celeitate ire utuelis p fectū
eāt/ad moza ad placētiaz/dū firmū ob
sicret māg' q; oppugnad cōcupit. Crebi

uitat capetes oppidi finales expugnatoꝛes ee et
nobilitas coloie iouenit eu magno se exercitu
eius ubi trozes ceteo ratu in certu in ipi soli
ea oppugnato iperut si anibalez p fama tui
sit eius tato spe sua eliozez ia mouete ex
ybnis otinuat. Quippe reputate u solu q
lenta ubu oppugnato eet. si q ipe fiustra
eatez illa coloiaz ab trebia uictoz regressu te
ptasse. Cosules duulis itinib pfecti ab ue
uelino in uo pasi bella distendebat animas
hoiuz sil recouatu qs p mi ad uet anibal
ituliss ytalie clades sil cu illa angeet aia
quos ta ppitos ubi atq ipio fore teos se
tez tpe utrobiq res. p. pspe regeet. ad huc
adusa scois penoz ad id tpe exercitaz ee cu
in ytalia ad cumulmenu q canas pipitasset
romanas res q pspa bella in yspaia plap
sam eaz erasse. postea cu in yspania a sup
aliaz clades duobus egregius ducibus az
mussis duos exerat exercite reuelli mlta sol
in ytalia sicilaq gesta qsiata rez. p. exce
pisse q ipm itez uallu loci qd in ultis terra
rum oib altez geret bellu spatiu deisse
ad respirandu um nec duo bella in ytaliam
accepta duo celeberrimu noiis ducez cum
state ube uanaz q unu ulcu totu preuh
nolet ee onus in cubuisse q eoz pz mass
itu cu alto iuctu certebat q prim annus
lugubs duoz oliui finib. bus anny ca
tus hoies regredientes in puicaz oliues
pfecti sut meore pditum e plenu ad
huc uu in caues. co. liuiu ad bellu pficis
cente monet. q. fabio ne pus q genus
hostiu nolit teme manu o sereret respo
disse. u pmu hostiu agmu o specula pugna
tuz cu quaret. ca q eet festinadi aut ex
hoste egria gliaz iqo aut extimub uicti
gandiu meritu ceste q si no honestiu
capiaz. pulq claudi o sul in puicaz uenis
set p eu fine angtu latitanu ducete
ilalentinos exatu anibalez cu expeditis
cohoib ad hoste. c. hostilius tubulus ipo
sito agmie terribilez tumultu itulit. ad.
xxx. milia hoiuz ecavit noue singe mili
taia cepit. exueat ex hybnis ad fama
hostis. a. claudi q pulues agri salentini
cast dispota hebat. Itaq ne cu duobus
exatib sil o fugeet. anibal nocte cast ex
agro tarentino mouit atq ibutios co

cessit. Claudi isalentinos agmu oiuxit ho
stili capua petes ob uius ad uenusiam
fiut. cons claudio ibi exercitu exatu e
lecti peditu. vi. milia q eqtes qb o siules
auilius anibalez geret. reliquas copias
postilius capua duce mittit. ut. q. fui
uio. pcons tedet anibal undiq octo exa
tu que in ybnis aut ipsioms agri uastu
hueret in lucanos au grumtu ueit spe
rea pieda oppida q pmetu dmanos
refecissent. Tale aque nusiaz cons ma
nus explorato itinibus o tenuit q ex se
te q quigetos pallis cast locat ab hoste
strumenti meib ipe in uictu utebatur
penoz uallu. Quigeti pallis int eant
cast puicia ac uana int tacebat capus
collis immebat nudi simistio latet car
thagie siu. tertio manoz. neut sus
ti q nuc illuc ni iliias latebraz hebat
in medio capo ab statonibus prisantes
ex tanta aut sis atis uinq victu sercbant
o mi. r. quete appetebat ne abire hoste pa
tetur anibalez. Ii capies toti uib iacez
discrebat. Ii cons igreio hostis usus
quo mun itu aptis collibus timet insidie
pantur. v. cohortib duitis. v. maipulis
nocte uigil supae q i auersis collib obsite
nibet exurgendi tpe ex insidiis q agredi ho
ste. t. claudii. aselli. t. p. militi. q.
p. claudii. p fec. sociu exercet quos cu
bus mictebat. ipe luce pma copias omo
peditu eqtu qz i acie eduxit. paulo post
er anibale signu pungne ppositu e cla
moz q i castis ad ama uisaigentu e subla
tus. Ii eques pedesq exati pdus ruere ac p
capu ipare ad hostes. Quos u effusos cos
uicet te mil. etne legiois cu aru cu legio
ipat. Ii eqtes legioiis q. to mario impetu p
sit in hostem emictat. Iti pedes un i oppsi
tos toto pallis se capo fudisse ut strem
obteiq pug instruant possint. Co dum
anibal castris exercitat cu pugnatui cla
moz audiuit. Itaq exatus tumultum
mpti ad hostez copias ducit. Ea pmos atq
pauat eques et pediti. q ua pria legio
exerc ala pedu subiat i cohortis hostes
ut quisq aut pedes aut eqs casus obtu
lit ita cohibunt manu et stat pugne subsidi
o q succurentiu ad exatu nullo augetur

al' tumultu

pugnteſq; q ̄ iuetē etatu ⁊ uoc uetēi·
aut facile int̄ tumultū ac t̄roꝛes iſtruall;
amb̄al i colō̄ctu ac maiꝑuloꝛ cōſilii p ca
lles clamoꝛ atq; go auoꝛ metu ne i t̄ciu
tēt̄ caſtꝛ⁹ iecaſſ;· Inde pauoꝛ iaculus ⁊ fu
ga paſſim ſ̄cepta eſt/ minoꝛq; certes fuit
q; ꝑpinquas caſtroꝛ/ breuiōē fugā petiſſe
fecit· Eqtes enim t̄go ibāt/ ⁊ tranſuer
ſa latera inuaſant colōtes/ ſecuiſ collibꝰ
una mota ā facili excūtentes/ tū ſup̄ mi
lia acto ꝓinq; acta ſup̄ ſeptingētos cap
ti ſing̃ multata·ut· acepta· elephanti
⁊ quoꝛ nullū uſus i repentina ac timil'
tuaſa pūg̃ fuat q̄uoꝛ acti/ duo capti ē
ca romanis; ſcioꝛiq; uictꝰ/ recreuerunt
poſtō die/ pꝛ̄ q̄ eunt/ romanꝰ acie copio
uctus/ poſtq; neiez ſing̃ ot effert uoꝛ
ſpha legi celoꝛ ꝓſtrui ⁊ ſuoꝛ corpa co
llata i unū/ ſepelliri uſſit· In ſequenti
bus otinuis dieb⁹ aliquot ua iſtitit poꝛ
tus/ ut ꝑꝛ i t̄roꝛe ſing̃ uiret/ tonec anibal
tria uigilia arbus ingnibus/ tabernaculaq;
q̄ ps caſtroꝛ ad ꝓſtes uergebat/ ⁊ numi
dis pauas q̄ uallo ꝓximaq; ſe oſtentēt te
ctis/ pfectis/ apulis/ petē uteuoꝛit/ ubi
illuc̄ ſuceſſit uallo romana acies ⁊ im
mixe ex cōpto paulū ꝑ ſe uallaq; obſten
tauē· Fruſtratiq; aliq̄ diu ꝓſtes/ catatis
eqs agrū ſuoꝛ/ aſſecāt· Conſul ſilentiu
i caſtris ⁊ ne pauos qtes q ꝑ lucē obat
bulauerāt/ pte ulla cernebat duob⁹ equi
tibus ſpeculatū i caſtꝛ ꝑmiſſis· poſtq; ſa
tis tuta oia ēe/ exploratu eſt/ ī ſtrui ſin
gna uſſit· Tantumq; i moratus dum
milites ad p̄oam diſcūrerent/ ꝛceptuq;
d ̄ū cernut/ milꝫ aūt nocte copias tra
uat· Die poſtō ꝑ lucē/ pfectus/ magnis
itinib⁹ fama ⁊ ueſtigia agmis ſeqūs aut
ꝓcul uenuſtas ꝓſtes aſſequit/ ū quaq; ti
mꝫ tuaſa pūg̃ fuit/ ſup̄· xx· milia pe
tum ceſa/ ū nocturnus mōtumulq; itine
ribus/ penus ne locum pugnandi daret
meta pōtus petiit· Panno uic⁹ eni ꝑlibo
ei loci pfecerat/ ibutios cū pauis ad
exercitu nouū opandū missus/ anibal
copus eius ad suas additis/ uenuſtā
tetto qb⁹ uenāt itineribus/ repetit/ atq;
ū annuliū ꝓcedit/ nūq; nō uestigus/ ho
ſtis aſtaret· ⁊ Q· fului/ cū meta pon
tum ire/ pfalcetur ī lucanos/ ne regio

ai ſin ꝑlibo eēt/ aceſſebat· Int̄ſi ab aſt
bale/ poſtq; aplacētie· ob ſidiocē ab ſceſſit
un̄· galli eqtes duo numite cū lictib⁹ miſ
ſi ad anibalē/ cū p medū ꝓſtes totā fēme
longitudiē ytalie cōſi cēnt· Q ū meta p
tum cetēte anibalē ſecūt/ ictus itineribus
tuētū relati anagis pagos pabulatoꝛib⁹
· p̄ꝫ/ ad· Q· claudiū/ ꝺducāt· cū p̄mo
ictus iplicantes· Rutilis/ ut met⁹ tōnitoꝛiꝫ
ad motus fatei uem cegit· Et tuetunt
lictās ſe ab aſtrubale ad anibalē ferre/ cū
bus lictib⁹ hic erāt ſingulis· l· ūgulno· t̄·
mil'· ducenti ad claudiū cōſ· tuo ūt
une ſil' tube ſānitū/ ꝓſtibu cū miſſe· Q ū
ad ꝓſules ꝓuenīnt/ lictēq; lecte p itepre
tē ſuāt· ⁊ ex captiuis ꝑ cūctatio fā·
Tū claudi ū ro t̄e ēe rei· p̄· tatus/ quo cō
ſilius ordinaris/ p̄uncie ſue q̄q; finibus
p exercitus ſuos/ cum ꝓſte ꝺſtinato aſena
tu/ bellū gerāt· antequ ū aliqd ī pulſum
i oppiatiq; ſi cepti ū minoꝛes apud cuiꝰ
q̄ ꝓſtes terꝛoꝛes facēt/ ꝓcētus i mangnaꝫ
letitiā/ ex mangno metu ducēt/ lictib⁹ haſtru
balis rōā ad senatū missis· ſil' ⁊ pe patres
ſcriptos qd parer ceret· ut cū iumbra ſe
cōſulum haſtrubal fratꝛ ſcbat/ legiōes aca
pua romaꝫ ācēſſant· dilecti rome ſcribant
exercitū ūbanuꝫ ad nāmaꝫ hosti opponant·
Q senatū ſcriptū p̄miſſa ſt pagtū tantā
tē/ mārucanū/ fentaniū/ p̄turiliannꝫ/ qua
exercitū ducturos eāt/ ū oēs ex agris ūbibusq;
cōmeat⁹ patos/ militi ad uescendū i unam
referent/ equos ummtaq; alia p̄ducēt ut
uehiculoꝛ fellis copia ēet· Hꝫ re toto exer
citu annū ſcioꝛiq; q̄ robꝰ eāt relegit
ſex milia peditū· v· eqtes/ p̄nūciat acti
pauē ſe ī lucanis/ primaꝫ ūbem/ puicūq; in
ea ꝑſtibuꝫ uelle/ ut ad itē pati oīs ēent
/ pfectus nocte/ flexit ⁊ ipicemū ⁊ cōſul qtes
q̄tis maxis itineribus potāt ad collegam
ducebat· relicto· q· captio legato q caſtꝛ
ꝓ ēet· Rome nō minus t̄roꝛis ac tumul
tus eāt/ q̄ fuāt biennio ant/ cū caſtꝛ pui
ca obiecta romanis meib⁹ pōtisq; fuerāt
Neq; satis ostabat ais/ tā ut audact cōſ
laudaēnt/ uitupaꝛent ue appebat· quo m
chil iniqui ē ex euentu famam bituꝛum
caſtꝛ/ ꝓcul anibalē hostes relictā/ sine duce
cū exercitu cū tractū fōre ē q̄ robꝰ qō
floꝛis fuāt ⁊ cōſ ī lucanos ostendisse ut

De bello cū Asdrubale. Aput vacuum flum.

aī picenū ⁊ gallias pterī/ cāst relinq̄ntes/ nulla alia ꝛ̄tuosa/ q̄ ertē hostis/ q̄ ducē inte atq; exātus ptem/ ab ee ignoraret Quo futuꝝ/ si eo palaꝝ fiat ⁊ aut iseq ne tones/ aī ser milibus āmatoꝝ/ pfectuꝝ a nibal toto exātu uelit/ aū castra i uacue pte relicta/ siñ ūbus/ siñ ipo/ sine auspi tio. Vertē ei belli clate/ ieo laꝯ/ p tio āno it fti tēebāt/ ⁊ ea oia acquisse/ cum unū ipatoꝝ/ uñ exātus hostiuꝝ/ i vtalia eet. Nec duo puica bella tā/ duos igentes exātus/ duos ꝑe anibales i vtalia ee. Quippe ⁊ al trubalez/ pie-ecle amulcaē gentiq; eque in pugn̄ duce/ p tot vspaia romano exātati bella/ gemina uictoīa i singnez/ duob duabus aī claīssimis exātibus telectis/ Ha utneīs qter celitate/ ex vspaia/ ātatis ad āma gallicas gībus milto magꝝ q̄ anibales ipm gliaī posse. Quippe i hus locis huc egisse exātum/ qb ille manēz ptē militi fame ac frigore/ q̄ miserrima mortis ge nā sunt/ ad militiā/ aduiebant/ ⁊ piti ter vspaie/ aut aī ingnoto duce. ē. nerones egressuꝝ/ si quez malo i peito ō p̄lensus forte/ aut secus q̄ puer ō scīentis falla ab ōuitōnib paas trustrat/ eluisse/ ō ma ioza ⁊ uero p̄ fidia hostiuꝝ/ oīa sua/ metui terpetie sēp intereīoza i clinato/ ducebant Ideo postq̄ tñ intervallū ab hoste fecit/ ut de tegi consilui satis tuti eet/ paucos mi lites allaqt/ negat ullius cōsiliuꝝ. Inpris ūspem auditus/ re ipā tutus fuisse q̄ su ū/ ad etam eos se uictoīaz ducē. Quippe qd belli/ collegā ñ aūt q̄ ad sacietatez ip̄i/ peritus atq; eqtū patē ab senatu copie fu issent maiores i structiores/ q̄ si ad ūlius ip̄z anibalez uet/ p fectus sit/ eo ipos/ q̄ tū aīq; uīuꝝ monūtuꝝ aduerterint/ re oz i clā tuos/ auoitum ñ iacie. Nā ne aūt audie tur/ patūm opam/ alteri ōsulem ⁊ alter exātū ad uenisse aut dubiā uictoīaz fēm fama bellum ofice/ ⁊ pua momenta ilpez metūq; ipelle aios/ gloue quez ex rei bū ge ste pares fructū/ pre ez ipos latuos/ sñp q posse mutuꝝ ad iectum sit/ ad re totaz uteri transisse. Cernē ipos/ quo concilio q̄ ad mu tatōne/ quo fauore hoīuꝝ re suū celebret/ ⁊ sciule p istructa oia ācimbus animoꝝ/ multi erumq; undiq; exagris effusoꝝ/ mt̄ nota ⁊ fres/ ⁊ lautes ibant. Illos/ p̄ fidia rei. p. uincie/ ub romane ipuq; appllabant/ i il loꝝ ānos uert̄sq; suam ⁊ libez suoꝝ salutē ac ubtatez repositam ee/ eos ualq; pbā tur/ ut ill fausti ut felicq; pugn̄/ matuti ex hostibus uictoīā eet/ ⁊ oampnantur p̄ ipi uotoꝝ q̄ pio bus suscepissent/ ut q̄ ad medii ne sollicati pseq̄ntez eoꝝ ita pau cos post dies/ leti uictoīam obuiaz uent. Mutuē inter pse qsq; ⁊ offerre ⁊ fatigue pabus/ ut que ipis singl̄ unicuiq; usui eent/ ap se potissimū sumerent/ lenunge o cumulata dae. Noctia etae milites/ ne quid ulē usui neciu sumēt/ nich mo uiri ñ ab singulis/ ñ substine abū capiētes vies ac noctem ire/ ut q̄ satis ad nāle re sicciū corpi eet/ qeti daet ⁊ ad collegā p̄missi erāt q̄ nūciarent ad nētuꝝ. Si aīc tarent ⁊ q̄ clam an palam inter uui ac na tu/ uenīe an ee uellet. Vulsez an alus o si ee castis/ nocte clā minae melius uisū est Vessem p castr alimo cōis. data erant/ ut tbuni tribuni/ centuiō cētuiones/ eqs equi tem ⁊ pedes peditez acciret/ ut uallatū castra opus ee/ ne hostis ad uentui altius cōs sentiet. Et cohabitatio p̄simū i angusto tēdentiū faciliō furtiua eāt/ q̄ claudiaī exā tus/ nich fere p̄ter ama fecit/ expeditōnez tuleāt. Ceter unpō utine/ aut cum uolūta tius agñ eāt/ ostentib se se ultro exciteī bus militibus/ p functis iā militia ⁊ inue nibus/ quos certatim noīa vātes/ si quoꝝ cōpis spēs robūq; uīum aptum militie u debat/ o scīpsat. Ad senā castr altius cōs erāt. ⁊ quingentos fere ui passus/ hastrub al ab erat. Itaq; duum uā appiāret/ tect mō tibus substitit nero/ ne ante noctez castr in gredet. Edento igīsli/ a suis qsq; ocuis hoī bus/ itentoīa/ ad ducti/ ei summa oium lecti tia/ hospitali excipiuntur. Postō die osulū hūtum/ cui ⁊ Iūtiū licinnū. p̄. ad finit castr uicta osulū castro/ lebat. ⁊ ante ad uē tum eoꝝ/ p loca alta ducento exātū mō in sidet angustos saltus/ ut tūsitiuꝝ clauset/ ñ alate aut tergo cāpet agñ. Nudificat hoste oibus ātibus belli/ fuerat. Bis tū in cōsilio aderat. Multoꝝ eo inclinant sine ut uū festinū ua ac uigilius reficet multi tez. Deō simul ⁊ ad noscendum hostē puos sibi simet dies. tpe pugne uitterite tetur Deō nō suadē ñ si summā opam dae istitut/

ne oſilium ſuũ qđ tutũ ꝯlitas ꝓcauſſ̃ teme
tãũm moꝛãtꝰ fuꝛent ſtroꝛe ⁊ ñ diutiꝰ
futuꝝ ẽꝛet uelud tẽpeſtẽ annibalẽ ne caſtꝝ
ſua ſine duce relicta agꝛeꝝ ad ſeqꝫ
ſe uꝛẽ ꝛtenuiſſe aiũt q̃ ſe moueat ꝛeleiq;
ꝛeũtuꝛ ĩ apuliã. Q̃ platanꝰ hoſti ſpa
tiũ ꝛet eũ ⁊ illa ſpatia caſtꝝ ꝓcẽ annibal
⁊ ãpue ĩgalliã uꝛẽ ut ꝓ otiũ ũ uelꝰ
haſtꝛubal ꝺiungatuꝛ ſ ertiplo ſingulꝝ
ꝺanꝺũ ⁊ eũꝺũ ĩacẽꝝ abſtẽꝺoq;. ertoꝛe
hoſtiũ ab ſentũq; ꝺum ꝝ illi ſããt cum
pauoꝛiby nec hꝫ cum plibus ⁊ ualiꝺioꝛi
bus tem ẽe. Conſilio ꝺimiſſo ſig̃ pungue
oſertiq; ꝓpoꝛtur ĩacẽꝝ ꝓcꝺũt ſam hoſtes
aiũt caſtꝝ inſtꝛucti ſtabant moꝛã pung
ãt tulit q̃ haſtꝛubal ꝓfect̃ ante ſingna
cũ paucis eqtib; ſcauꝝ uetꝰ hoſtiũ ꝝta
uit ⁊ q̃ aiũt non mꝺbat ⁊ ſtꝛungo ſiceꝫ eq
uos mlꝰtitudo quaq; maioꝛ ſoluta uiſa eſt
ſuſpicat ẽ id qđ eãt ꝛeceptũ ꝓꝛ cꝛeauit
ac mulit ad fluũ uñ aq̃bantuꝛ ubi ⁊ eꝛ
cpi aliq poſſẽt ⁊ notaꝰ cẽlis ſig̃ foꝛte ad
uſtioꝛis coloꝛis ut exꝛecẽti uꝺ ẽent ſimlꝫ
cũ uehi caſtꝝ uiꝺeꝛet ſꝛeuiaiq; ñ auctũ ali
qua ꝑte ſit ualliũ ⁊ ut attendãt ſemlꝫ
bis ne ſingulꝝ conat ĩ caſtꝝ. Ea cũ oꝛ
dine oia ẽent caſtꝝ nuchꝰ aucta euoꝛtem
faciebant. Bina emunt ſic aũt ad uẽtuꝝ
coꝛꝰ alt̃us ſtiãnt ⁊ una luũ ⁊ alt̃a ſ. pꝰ
tis. neutꝛi qđ quo latius tenẽt ad m
unimta ad ictum ſili uelẽꝝ uiꝺeꝝ ꝺiſſue
tumq; ẽ hoſti mouit q; ſemlꝫ ĩ ꝑtꝝ caſtꝝ
ſingulꝝ bis ĩ oſſulaĩbus ꝛefeꝛebant ceꝛ
niſſe. Et quo nã ait ꝰ in alt̃ ab annibale
ab ſceſſiſſe aut ꝺubitabat mime ꝛ qđ
eãt ſuſpicaꝝ potãt tante ꝛei ſtꝛuctione
annibalẽ eluſiꝝ utꝰ ũ uꝺ ũ ertꝛus ẽet
ad quo caſtꝝ collatꝰ ꝓuiꝺeꝝt ĩgnoꝛaẽt ꝓfecto
ñ nec ꝛatꝛ̃ ꝺiatꝛ̃ ab ſtꝛuctuꝝ ĩſequi nõ au
ſuꝝ mang̃ opꝛ uẽti ne ꝓꝛtus ꝛebus ſeꝛuꝝ
ipſe auꝛiluꝝ uenuſſꝫ ꝛomanus q; eaꝺẽ ꝛa
foꝛtuna ĩ ytaliaq; ĩ yſpaĩa ẽet ĩnꝺuꝝ lic
teꝛaſ ſuas ad eum nõ ꝓueiſſe cꝛeꝺẽ ĩnt̃
ceptaſq; ꝛebus oſiliꝰ ad ſe ſe oꝑmendũ
accelꝛaꝛe. Bus anſus caũs ertunctis
ung̃bus ꝝgilia ꝑma ꝺato ſingulo ut tua
ti uala colligẽt ſing̃ efferꝛi uſſit. Inte
ꝓuatõne ⁊ nocturno tumlꝫtu ꝺuces paꝛꝝ
ꝛei ad ſuant alꝛei inteſtinatꝰ ꝛa anio
latebꝛis ſubſeꝛit. Alꝰ ꝓua nꝺa nota

metaꝝ fluũ ĩnſnatuꝝ ⁊ ta ꝺ ſtũ ad uallũ
agñ ꝑmo p agꝛos palatuꝝ. Felliq; aliq
uoꝛ ſõpꝫno ac ungulꝰ ſtꝛenuit coꝛpoꝛa
palꝫ atq; ĩtꝛeq̃ntia ꝛelunq̃t ſing̃ ꝛeꝛe
uibꝰ ⁊ p tõtioſi ãn ſuũ ſtꝛenuſq; cũ eꝛꝛoꝛe
uolucꝛes aut miꝛum pꝛeſtiꝛi ñ ꝑma luꝛ
ẽinſitiꝰ oꝑtunuꝝ oſtenꝺiſſe ẽinſitus ſꝫ cũ
q̃tum maꝛe abꝛeꝛebat tanto altioꝛibꝰ co
lꝰtentibus amnẽ ripis ñ ꝺuceꝛet uada
ꝛiẽ ſpatiuꝝ ſẽtuꝫ ꝛeꝺit ad ſequentũ ſe
ſe hoſti. Ceteꝝ ꝑmũ cũ omi eqtatu ad ue
nit. pꝰtiſq; ꝛe inde aſſecutuſ ai ceu ãma
tum ꝛe cũ ſeſſum agñ cãpẽt ab oi ꝑte
i cãſatentiq; ⁊ ꝺ ob miſſo ꝛumoꝛe qđ fuge
ſil̃e eãt caſtꝝmentaꝝ ꝑñ ĩtumulo ſiꝛ ſtꝛu
mis ꝛipaꝝ uellet. ꝺo ueĩt ſuũ ꝑꝺitum
oib; copꝰ ũ ĩtuꝝ ñ ſi oſtenꝺuꝝ ertiplo
ꝑuũ ĩſtꝛuctis ãmatiſq; ſi ũ omis copiaſ
ꝺiuꝺeꝛũt uiſtiq; ẽ acies. clauꝺius
teꝛtiꝰ ĩ cõnu ſuus aſſiſtiꝰ pungnaꝝ
iſtꝛuit media acies ꝑtoꝛ tuenꝺa ꝺatuꝝ
haſtꝛubal ob miſſa muitõne caſtꝝ ꝑꝛ
pũguꝺ mouit ĩ ꝑ acie aiũt ſing̃ eleꝑhã
tes collatꝝ ĩa eos leuo ĩ cõnu ad ũſus
clauꝺiũ gallos oꝑꝑit aut iam tũ uſtꝛe
neq̃tuꝝ ab hoſte timeꝛi eos aꝛꝛebatꝫ ſim
ſtꝛuꝝ cõnu ad ũſus. oꝺ. luũ. ⁊ atque
yſpanos ⁊ ĩ maꝛime ĩ uetꝛ̃ milite ſpeꝝ
ſẽbat. ſiꝑſit ligures ĩ medio poſt ele
ꝑhantos piti ſi longioꝛ q̃ latioꝛ acies
eãt. Gallos ꝑmunes coll' ꝛegebat ea
ſtros q̃ yſpanꝰ tenebãt cũ ſinuſtꝛo cõ
noꝝ coꝝnu ꝛeũꝛit ꝛeꝛta oꝝ acies eꝝ ꝑ
uum emunes ceſſabat coll' ĩ ꝑꝛtus ante
bat ne aut aꝺꝛoute aut alatẽ egꝛeꝺen
tuꝛ. Int̃ luũ haſtꝛubalẽ q; ĩgens oꝝ
tiꝰ ꝛeꝝ eãt attoꝛq; ceꝛes utꝛinq; eꝛe
bat. Ibi ꝺuces alꝰ ĩ ꝑs maioꝛ eqtũ ꝓ
ꝺitũq; ꝛomane pungne ⁊ ligures ꝺuꝛ
iãmus greꝰ eccles uelꝛi elephanti q ꝑꝛo
ĩpetu tuꝛbauãnt aiũt ſing̃ cõnoꝝ. ꝛei
aꝛ ſing̃ mouꝛunt laco ſꝛe inte ⁊ ꝛeſcẽ
te ctãmme ⁊ clamoꝛe ĩ pꝛtẽtus. iã ꝛe
gi iteꝝ ꝺuas acies uſãũ uelꝰ ĩceꝛti q;
ẽent aut ꝺiſſimiliꝛ nauib; ſiñ gulfꝛ
nacꝰo uagꝝ. clauꝺiꝰ qꝺ ergo ꝑ capiti
cẽſu tã longũ iteꝝ mẽſi ſumus cla
mutãs militib; cũ iaꝺ ũſuꝝ collꝛ ſꝛuſt̃
ſing̃ eigẽ conaꝰ ẽet. poſtq; ea ꝛegiõ
penetꝛi ad hoſtẽ ñ uꝛebat ꝓſſe colꝰ

Asdrubal dux ia ordãt ſe ſigna

eũ

tes aliquot subductas terr' cōnu ū statō
nei mag' segnē q' pung' fuisse dicebat p'
aciem attribuerat. ⁊ ñ hostibus m'ti ⁊ suis
i oppiantibus ⁊ illustrius hostiū latus i cur
rit. Tantaq' cēlitās fuit ū ei obstēdisset
se alatē. mox intrepidā iam pungēt. ⁊ ta
ex oīb' ptibus aduolāt alatē ab tergo tru
cidāt hispani ligures q' ⁊ ad gallos ia ce
tes puenāt. Ibi mīmū etamen fū. Han
nps mag' ab sing's ab erat nate vilapsi
strataq' sop no passu pagos ⁊ q ad er
ant itinē ac ingulus fessi intollerantissiā
labiēs cōpat' arma humeris gestabant
Et ia diei mediū erat sitisq' ⁊ calor vātis
ceteros capiēdos q' afractum p'rebat ele
phanti pl'es ab ipis rectoribus q' ab hoste
interfecti fabule scalp'us cū malleo lebat
hostū se mutuo uelluc ac ruē i suos cepāt. ora
gisse int' aries pcussi ipo i ātecelo quo ingi
tur capiti cēnit q' to mario potāt ictu ad
igebat. Ea celestina ira est mortis i tante
mōis ie uellua iniecta erat ut regendis pe
uicassent, p' mus q' hasdrubal instituerat
q' cum spe alias memorabilis tū illa pre
apue pūg' ille pungentes ortanto vitet
que ob eunto piscula substinuit. Ille fe
sos ab'uentis q' tedio ⁊ labore nūc pre
cunto nē castigunto accendit alle fugiē
tes reuocauit ob missamq' pungnā aliq
uot locis restituit. Postremo ai' aut dubie
fōtuna hostiū cēt ne sup eēt tāto exercitu
suū nouū secuto exercito equo se i clōtē to
manā i misit. Ibi ut pre hamilcaē ⁊ anni
bal' frē vingnū erat pungnās accepit sui
q' eo bello una acie tīn hostiū i effectū ē
tedituq' equa cānēsi clarē ul' duas ul'
exercitus ireītu uertebatur. Q uiāgginta ser
milia hostium occisa. capti quīq' milia ⁊
ccc. spa mang' tū ois generis tū auri ⁊
āgenti q' cumuli ⁊ mānor q capti ap' hos
tes erant. sup. ccc. capitum recepta ho
solatij fuit p' ad missis eo plio militibus
Hā' aut quāmq' i ctā uictoīa fuit. ar
to tē me milia mānor focioriq' occisa.
dreq' ⁊ uictores sanguis accendisq' cepe
rat satietas ut postō die ei eēt mutatu
mno cōsis. gallos cis alpinos ligures q'
q' aut plio nō affuissent aut inter ceteri
effugissēt uno angmie abire sin cto du
ce sine singulis sin ordie nullo aut in

pio posse si una equū ala mutat' ōs tele
ri q' sup sint alii qui nūcij ⁊ hostiū clan
dis ⁊ ure uīctoris. Sterno ea nocte ā secu
ta ē pungna/ actatore q' nte uenāt ag
mie die sexto ad statiua sua atq' ad ho
stem pueit. Ē el frēqntia nūcioz/ q' neō
posset nūctius letitie uō tanta uis ē
ōpres uīrtutū p' gaudio ēent celebriatū
ē. Hā ō neutri ai' hostis satis dici enīa
tiq' pōt ū quo icta expectatōne euentus
anitas fuerat nec quo uictorie famam
accepit Sūq' p' os dies ex quo clandū
o sules p'fectum fama attulit/ alterno so
le ad curentes/ aut senatoz q'q' acuīa atq'
amagistratibus absc'sit. aut p' aforo
mato neq' nisi in ipis opus erat int' pre
ces obstentatōnes q' uerse pomia dan
dm uage supplices uotisq' fatigāt deos.
tam sollicate ac sussense ciuitati fama
icta pūo accidit duos nānienses eques
i castrū q' i fauces umbrie opposita erāt.
ueisse expūo nūtiātes cesos hostes. Et
p' magi' auibus q' animis id acceptū ēat
ut manus letus q' q' mīte caperet aut sa
tis credē possent ⁊ ipa celeritas ire i pro
ebat q' biduo ante pūgnā uicebat/ licēt
te mīa ab. l. malio accidno misse/ ex cas
tris assuerūt te nānienstū equis aduē
tu. Ire licē p' fore ad tribunal plate sena
tum cuīa exercuerūt. tantaq' etamie/ ac tu
multu p' ad fores cuīe cursus est/ ut ad
hunc nūctius ñ posset efferri q' ciuitatib'
uocatē nūtiq' ut i rostris p'q' in sena
tu licē tractarentur. Tanter subnoti
⁊ collati amagistratibus/ ois generis q' leti
tia inp'nētis el aios potuit i senatu
p'mū tem i cōticē licē tractate fuit. et
p' annuq' igeio alus tam ciuis gaudium
alus nulla fuisse ait fatis erat q' legati
tos o sules ul' uictōs audisset. Ipos te mī
appinq're legatos allatum ē. Tunc enī
uero ois eos currere ob uia p' musq' q'
ad' ciuibusq' h'uire tīn gaudiū cupien
tes ad mosu ū usq' portā ostinens agi
pueit legati erant. l. ueturius pilus. p.
licā uarrusq' mete slus. Cicū tusculois ge
neis hostiū frēqntia i fore puenerūt Cū
alu ipos alu cōmutes eos q' acta ēent p
ciuitatē ⁊ ut q'q' audieāt exercitus ho
stiū i patriēq' arcis/ legiones romas

Galli rollerales labant.

Magna strage penor Cū pn ape eop. ds Hasdrubale.

i columes/ saluo ꝙ sules ee ertiplo alius
ꝓ̄o i ptiet̄ gauoui sui/ an eḡe i aiam
puēniz eet/ mlto egrius sii mota tba/ ne pi
trib' miscēt̄ur/ luctere i senatu treatate sūt /
introducti i ōtiones legāti /1· uetiūs luce
tius treatatis/ ipe planius oia q̄acta eānt ex
ꝓsiut/ cui igēti assensu/ ꝓstremo ꝯ clamo
re unuise contōnis/ cui ut gauoui aimis
capent· oscensui ñ ēca tēpla dñi ut grates
agēt/ ab alus ōnos/ ut ouigibus uicis
que tāletur nūctū i ptuent· ꝙ eā tp̄e ꝙ· li
uius ·7c· claudius cōñ· i columi exercitu/ou
ce; hostiu; legiões q; accessent/ supplicatō
ne; i tēplo uī tecuit· Eam supplicationem
·d· hostili p̄r· euit/ celebrata anis semilq;
ē/ ō tēpla p tcluū totū/ eḡles tubaz; huere Cū
matrē āphillia neste cui liceis/ pūn ac sine
lellatū foret/ oi solute metu/ cel imōtalib'
ḡtes agēt/ statū quoq; ciuitatis ea uctōia
ire aut secus q̄ ipace/ reo ut se ōlē uentē
w/ agentiu; celitum soluento/ autēt ſc· cla
uoi· cōis· cui i cast tecussi/ caput hastrubi
lis q' natu; cui cura attulāt/ ꝓbra aū hostiu
stationes/ captiuosq; afros uictos ut erant /
ostendi/ duos ꝙ ex his solutos ire ad amba
lem ꝙ rpmē q̄ acta eēnt· uisit/ anibal tāto
simi' publico familiaq; uctus luctu/ ignos
cē se fortuā; cātagio fertur dixisse· cast's
q; uī motis/ ut ō aureha q̄ diffusa latius tu
eri ui pterat/ i exmū vtalie angulū bruttios /
ōsēt/ ꝙ metapōtinos/ ciuitatē uniuersa/ exerci
tuōnib' suis/ ꝙ lucaōz q; sue victōis erāt /
i bruttū agrū trauerit·

-8-

Q v̄ trālitu hastrubal' q̄tū i vtalia re
clināt bellī· tū leuate vspaie uicēn
tur/ tenatū i subito par ꝓre bellu; ē/ vspaia /
ea tēpestate singl' lebāt· ī· penūq; hastrub
al gisgois fili/ ad ceanū penit' gtaq; ꝯ
cessat· Tri maris hoīz/ oibq; feme vspaia
q̄ oientes ūgit/ scipiois ac rōane victōis
erat· Siquis ipator' uno ilcai brachiu hat
trubal'/ nouo cū exercitu ex africa trāsg'ssus ma
gonq; uetus/ cū i celtiberia q̄ media it' duo
maia ē/ breui mangnū nūz/ amassi· scipio
aduersus eū· o· silanū/ cui· x· milit' seu pl'
militū/ eqtibus qngentis misit· silanus q̄tus
maris potuit utrūbus/ i prohebāt· aut enz
·7 aspitates uaruz/ ·7 angustie saltib' crebis
ū pleāq; vspaie sūt/ iclusē· cū ñ soluz nūcti
os si ·7 famam ad uentus sui p̄ gsulos uia
bus i otiē ex celtiberia trānsfuga ad hostē pue
nit/ eisdem auctōibus optum est cū· x· ex
cat' milia ab hoste ab ēent/ bina cast' ēca mā
q̄uent· ee/ leua/ celtiberōs nouū exercitu; sup
nouē milia hoium/ texē puica tenē castra·
ēa statōib' uigilias/ oi usta militaī custodia/
tuta/ fima ee/ nulla alia soluta neglectaq; ꝙ
bābarox ·7 mūi tūtu; q̄ i sua terra ēent /
ea pus agrediēda tutus silanū/ sing' q̄ matie
ad leuā utebat/ fere· Nec ūre stationib'
puicas ospicēt/ ipe p̄mussis speculatōib' acta
to agmie ad hostes pgit/ tria milia ferme ab
ēat/ cui aut uī q̄q̄ hostiū sensit/ cui fingosa
loca ·7 ob sita ūgultis tenebat/ colles i i cauā
ualle atq; ob eo occulta ostē militez/ ·7 abū
cape uidet/ speculatōes trānsfuga; cui affir
mantes/ uenīunt· Tū Lācanus imediū diec
tis· ānia· ī· capiūt· acieq; usta ipugnat
uad ūt· milleq; passuū ab eāt/ cū ab hoste
ospecti sūt/ trepidāq; repente cepta ·7 ma
go ex cast's citato equo ad p̄mū clamore;
·7 tumultum/ ad uehit· Erāt aūt i celtiberō
exercitu· xl· scuta ·7 cc· eqtes· hāc usta legi
onez ·7 eo fēme q̄ uolucres eāt/ i p̄sacie locat
cetera; leuē armaturā i usibus posuit· Cui
ta istructos educēt castra/ ut uī eḡssos
uallo/ i eos· ī· pila dieceūt/ subsiduū vspa
ni ad ūsus emissa tela ab hoste/ mō ad mic
tenda ipi ostēdunt· Que cū ofēsa; tūmi ut
solēt rēsatis cepissent· scutis/ tū pes cui
pere collatus ē/ gladius geri tes cepta est·
Ceteri/ aspitas lacoz/ celtiberōs qb' i pluo cur
sare mos ē/ uelocitate; inulez faciebat· ·7 aut
uniq; accedēt· ī· stabili pūgne assuetos/ u
si q; ūgulte ·7 int' nata ūgulta/ ouiēs uti
nebant ·7 sigl' bīnq; uelut cū paribus cō
sere pūgnā; cgebāt/ q; ad fugā i proiūcto
hostibus eāt/ ro ad ceteros eos ul' uicto' pre
bebat ·7 ita fēme oib' salutis celtiberox i tes
fectis/ leni' armaturā; ·7 cātagine les q; ex altis
cast's subsidio uenāt/ pulsi cebant· Duo
aut aplius milia peditu; ·7 eqtatus ois/ ut
unto pluo/ cui magē effugerūt· Animo al terō
ipator/ ai eis q̄ postrei ā p̄mūgato pluo ad ue
nāt/ uiuus capit' / magē; q; fugiēte eqm
tat' fēme ois/ ·7 qō ne ter peditu; erat/ secu
ti· r· die i grauana p̄uicia/ ad hastrubalez
pueniūt/ celtiberī nouī miles/ i p̄sas uilap

si siluas ire tmos diffugerit / ꝓpotula auctoia
neqꝙ tñ ia oflatu; telluꝫ qꝫ tñ furiꝰ meõua
bella si iacuisse ts æthioꝝ gente / erita ⁊ al
io / ad ama sollicitañ ꝓps oppsa eat · ⁊ tã colla
uato bnigne silano scipio / spẽ retellãdi si u
di eã ipe cãctanto moãtus eet · ⁊ lact⁹ ad u
qđ relinquꝰ belli eat · i ultia; vspaiaꝫ ad ulus
hastrubalez pgit · penú cã castra tñ forte ad
scioꝝ animos ilecta cõtiẽtos ire / let / sig⁹
repente sublatis fuge mag⁹ qꝫ itineiõ ñ / pe
tus ad ceanuꝫ ⁊ gaudẽs vocat · Ceteꝝ q ad cõ
mmissꝫ erãtiõ ꝓpitus bello se fore tutus / ait
qꝫ fereto gravis truncẽt / erãtiꝰ cẽz passꝰ icauta
tes dimitt · ũ ⁊ mũs se ipe ⁊ amis muõs tu
tauẽt · Scipio uõ aiadũtit dissipatũ passꝰ bel
li cãi fere ad singlas ules / ama dubiam mag
q mag⁹ ee opis / ertitit ut · Ille lustrãs tñ / ea reli
quet regiones / l · sapionẽ fiez / cã · x · milibus
peditũ eqtũqꝫ · ad oppugnandũ opuleti siam
Ibus lacus ules · qꝫ origi babam appellabant
mittit · ima esse sui finiũ ẽ sita · vspaie gẽtꝰ
ager fructifer / agentiꝰ · ⁊ icole fortiꝰ iea m
artꝫ fueat hastrubal / ad ercãliones cãme
vitetaneos ꝓ los tuedas · Scipio castrõ ipe
ules poitis / p usqꝫ uallaet ules / misit ad põtas
qer ipiq allaqꝫ aios tẽptaent / suadentqꝫ ũ
amiciaꝫ potius qꝫ ui erpiret tyrannoꝝ · V mdi
pacati respondebatur / fossa duplicaꝫ uallo
cãdata ules i tꝝ ptibus ercãtiꝰ dimisit · ñ ima
sẽp ps qetis / itrꝰ duab⁹ oppugnret · pia ps ci
ad orta oppugnre ẽ / attor sane ⁊ anceps pluꝝ
fiunt · Illo subire · nõ scalas ferre ad muros /
p iacẽtib⁹ telis / facile eãt · ⁊ q erexerãt ad mu
ri scalas / alius fucas ad id ipꝫ fcis / retrudebã
tur / ialios lapis sine feret iniecti / ut ipsi ca
lo ẽent / ne susp̃si i murꝝ ert̃ẽnt · qđ ñ ad
utit scipio / ni ma pauitate suoꝝ exeqtum
ctam ee / ⁊ iã eos supaẽ lostes / q̃ ex muõ pu
gret duab⁹ sil ptibus · pma repta ules est
agillus / que res tñ panoꝝ i necat fessis iã
cam pmus pungnto / ut oppidani mela repẽ
tina fuga referent / ⁊ puicam p̃sioꝝ metu
ne pouta ub ẽet / relictis stationibus / i unum
se colligẽt · Timoꝝ inde oppidanos iecit ne
si lostis ules it̃ssꝫ / sine pñ an vspan ẽet / obu
ii passim ceẽnt / atqꝫ patefacta repente põta
fregntes ex oppdo se eiecerũt / scuta p̃se te
nentes / ne tela pauł coiẽtur / territos multos /
obstrentantes / ut gladios ab iecisse appẽret
Io utrũ pax ex itꝰ uallo sit ospectꝰ / amtol⁹

aliqs susp̃t⁹ fuit i cõptũ ẽ · Inpt⁹ lostib⁹ in
tulugas fcis / nec secus qꝫ ad ursa aces ca
sa / eatem qꝫ pta singẽ i festa ule illata / ⁊ a
lus p tib⁹ secũb⁹ volabusqꝫ cerebant̃ pate
⁊ ut qsqꝫ i fuerat eques / ad for cumpan
diti / ita e sceptꝰ eãt / atato equo p gebat ·
Ad dutũ eãt · ⁊ tarion eqti p̃sidiũ / legioa
rii / ceteraꝫ ptes puauit dimictõẽ / ⁊ cete
obinoꝝ / in q animus se tuebatur / abstinue
rũt · Cãtaginẽses ois i castrisꝫ vagi sũt
oppidanoꝝ fẽme q clausant põtas / cetis
telutii oppidiꝫ / sine reuite res / ceatẽ i ulb
ei oppugnatõne / lostiũ duo milia fẽme
romanoꝝ aut ãplius · l · vvvv · leta ⁊ ipis
q̃ gessere / ubis ei exp̃gnatõ fuit / ⁊ ipa
toi cetõ q; ex atui ⁊ sretiosꝫ ad uentũ sui
igentez tubam p̃se agẽtes / fecerũt · Scipio
collaudat fiez / cũ q̃tum potãt ulnoꝝ lono
re · Cãtagini ase capte / copiam alteo ofteri
na eqssꝫ · qꝫ ⁊ ves i stabat / ut ñ tẽptate
gravis nec dilectu passim p puicias exti
tum hastrubal / conlecta possꝫ · Inceriorẽ ꝑ
paratꝫ / os suas copias reduxit / dimissisqꝫ
i vbna legioib⁹ · l · Scipione fre roma mis
so / ⁊ ãmone lustrui ipatẽ ceteisqꝫ nobilib⁹
captiuis / ipe tarracone; concessit · Eclez
ano / classis romana · ccc · ualeio leutno
p cõs / ex sicilia i africaꝫ trãsmissa / i uticen
si cãtaginensiqꝫ agro late ꝓpatones fecit
Exitus finibus cãtaginensiuꝫ / ad ipa me
nia utice p̃te acte sunt / repẽtibus sicilam /
classis puica · lxx · erãt longe naues · ccc
xit · x · qꝫ · ⁊ vy · ex hus capte sũt / xiii · i alto
mse / cetã fugta ac fugata classe / terta ma
riqꝫ victor romanꝰ / cũ oib⁹ gnis ꝓa ubem
repetit / tuto inde mãi pulsis lostiuꝫ nauib⁹
mangnu cõmeat⁹ frumti / tõũ subnecti / p̃
estatis eiq̃ ꝑ sũt gesta · p̃ · sulpitius · ꝓcõs sul
· ⁊ attalus rex / cũ regnse sic ant trin ẽ / ub
nassent / lẽnũ · m · classes victa romana · b ·
· ⁊ xxb · remes / regie · b · ⁊ xxx · trusmiss ut /
· ⁊ philippus seu trin seu mãi obuiã eum
vium lostiꝰ foret patus / ⁊ ad os cõtus eet /
ipe temetate; ad mare descendit · latisam /
nes / ad ueiendũ exatui coegit · undique /
ascius legatones temetate; ad famã reg
ueniũt · Substituerũt ẽ alios et lostiũ · tũ
ab romana societate · tũ post ath ali / ad
uentuꝫ · finitimosqꝫ re ꝓpabant⁹ / ne cã
nes solũ luctiqꝫ · ⁊ q emtream i colũt / in

erãt

mangno metu cãunt · si aciez quaq; quos si ẽt vlcã tellꝰ/mach̃inãtẽs/ẽt lacẽ temolos tymnusq; aut ꝓcul agnoꝝ time ꝓcitus cassꝰ/tẽrebat/hũ oms singlsq; ũ bibꝫq; ꝓcula tẽta mãq; ꝓtẽnebant/ meditantes/auxilia regi orabãt/ne ex tẽplo qcq; ipi/ut singlis nũctiabãt/ rel/ ẽt foleñtiꝰ pleoratũq; motos ee ẽt tẽtã marie metos siquo longinquꝰ tellꝰ regũ occupassꝫ/ꝓ vie macedonie ĩcãsu tos · twtꝰ qcq; ẽt itꝫones gꝛe ip̃ thẽmopilaꝫ saltus/ũ angꝰtꝫ fauces cõbãtant fossa uallaq; ĩteluũ ab etrꝰ/nũctiabãt/ne tinsit̃ ad socios urbes tuẽcias/ ph̃yluppo vaẽnt/ sil̃ segnẽ vnẽ tot ẽrcitũ tumult̃ cũ sui ꝓtãnt/legiones vimictit/ꝓcatus/ put ẽt ip̃s ac tes se varet/ oĩbus latuꝝ se auxilio/ip̃ sentia q̃ marie ungebat/ respiraret/ luuꝰ ꝓcipiũ ubi mictit · v ñ allatũ eãt/attalũ aleuno classe tinsmussa/ cũ cãlubꝝ agrũ d populatũ/ polipbatẽq; cui medica manu i lxetiã/metuppuꝝ · s t̃ qđ ex regis vucabus/cũ null̃ ꝓthatis · ꝓithacethare aut vissimil̃ ẽ mictit/ad iti auenanũ · ut os isule ptes tuei posꝫ/ipe copiaꝝ ẽ/ꝓfectus ẽtclemq;/ablatasa/macetonũ copias t̃ vuca uisit · eo nũctiatuꝝ ẽ/ualuꝝ et rolis lxtucleã ĩtin/regẽq; atthalũ d cõsultan to te sima bellꝰ uentũ/mangꝰ ut mibus ꝛeãclea vutit · et concilio qđ; vimisso/cã ueit/legetib̃ tũ q̃ prope matuitate cãunt marie ut simuꝝ ac manũ d uastatis/scotissam copias tcouocat/ ibi exercitu omi relicto cũ cãlbite regia ad temetaꝝ se se tecep̃ / nd ut ad omis hostiuꝝ motus ꝓssent accẽere/ ip̃hecatẽq; atq; eu lxeaꝝ ꝛ pphetũ mictit/ q locũ alti eligẽt ũ ẽuiti ingnes appaꝛeꝛ̃t · ipe ĩ tusseo mõs ẽ ial titui uiẽ ingẽtẽq; cacumis euiti/speculam pũt/ut ingꝰbus, ꝓcul sublatis sungnũ ũ d moliuntur hostes/ mõto tp̃is accipeꝛ̃t · Romanꝰ ip̃ator ꝛ attalus cũ/appeꝛ̃t ethnice tiecerũt · ſ nte classes ĩ empoream/ ad ũbẽ ereũ tũsmictit/ q̃ ab temotaco sinu/calatiꝛ̃ et eurypũ petenti/ad lenã p̃ubui emporie posita est/ int̃ attalũ ac sulpitiui cõueit/ut · t · amaĩ regiaꝫ terrum oppugnent · Q uq; triduo postq̃ appulsa classis est · urbem agressi sunt · ſo tp̃ attal simꝰ tus/ei ylatẽ q aphyluppꝰ ip̃ ubi ẽrat/ collequiꝰ assumptum est/ duas ãces urbs hꝫt · una ĩminẽtẽq; maĩ alta ũb medio ẽ/ cui uicꝰ tũ ma ad maẽ aducit/q; a maẽ turtus/quq; tabulatoꝝ/ eg̃gius ꝓpugnaclm/ clutebat · ſbi p̃ attussimus cõstitꝰ ẽ ẽa tũ ẽ tũre unstructa oi gñe telorꝝ ẽ tõmtus machisq; ad oppugnandã eã ex nauibus ex pitis/ eũ oĩum animos ccul osq; adꝛ ta ad utilissꝫ/ ꝓta maritime ãas/ plato manos accepit/ mo mtaq; ars occupata ẽ · Oppidanꝰ pulsꝰ tũ media ubẽ/ad altũ tẽtẽ ãces ẽ ipiti erant · q fouis ꝓtas obicẽnt · ſta exclusꝰ/ immedio cęuntes capitũq; · o acetonũ ꝓliorũ q globatꝰ sb acis mũo/ stetit · ñ fuga effuse ꝓtota/ñ ptinaciter ꝓlũ mitt · eos plato ueia adsilpitio iꝓtta/ inanes i pitos/ad temetaꝫ tꝛeotidis/ ex pit/ip̃ ad attalum se se tecepit · ſ sulpitius tã facili ad hoc sui cęssꝰ/ elat̃/ calatiꝛ̃ inte ptũ uicta classe/ pitit · ũ aũ q̃ q̃ ad ip̃ eu ent̃ respondit/ ex patẽti ut nsq; coactuꝫ iangustias maẽ sipꝫ i tuenti · primo geminꝰ ꝓtus ilicũ duo usi p̃ buẽ · ſ aut facile alia ifestior classi statio ẽ sñã ꝛ uẽti/ abutꝰsq; tꝛe p̃altis mõtibus/ subiit ac, pęlosi ditũ/ ꝛ fretũ ip̃z eurupi ñ septies die sic fama fert tp̃ib̃ statuis recipit/ si temẽ i mediũ uenti/ nũc huc nc illuc uso mai uelut mõtꝰ papiti d uolut̃ tozes/ tupitur · ſta ñ nocte ñ die qes naub̃ patur/ cum classẽ iã ifestã statõ accepit · tũ ꝛ oppi dũ ãpte clausit mai alia ar̃a egr̃gie munitꝰ ꝓsidioq; ualido firmatꝰ fuit · ꝛ ſapue fere ꝓfectoꝝ ꝓcapuꝝ q̃ flumi ꝛ uaiã apud oreũ fuerat stabile atq; iexpugnabile fui/ to ꝓuidẽtes ũ itemẽ suspectãe romanos fecit/ quo cãussꝰ d officialtatibus ne fraus sua tꝛ tꝛerẽt ẽleꝫ̃t ab statut̃ icepto/ classẽq; ñ ad cnũ lacdis ẽptoꝝ̃ itẽ orb ꝛ pẽtiorꝝ mille passuũ amaĩ site/ tiec/ phyluppꝰ ꝛ ignes adꝛeo euiti munierãt/ si ſ uus platoꝰ tenu te ad speculo latiꝫ ꝛ ipani tũ ũbus facil̃ erat iusula classi accessus / ta ꝓcatone ob missa/ ad calatios auxilii ũ sing̃ accepit/ ipigẽ ẽ motus · sñã ꝛ ipã calas q̃ q̃ esset ĩ isule urbs ẽ tũ ateo ato int̃ sanctitur · fireto ut ꝓte otienti uigilat̃/ tinq; aditus facilioꝝ q̃ maĩ leat · ſ grit̃ phyluppus d iecto ꝓsidio fusisq; ee exclusꝰ q saltum tꝛopilaꝝ ĩsidebant · cum ad metãtes/ sca causaꝫ/ũ tꝛia uigilia ꝓfect̃/ Calas

trepidus hostes hercleaz cōpulisset ipe uno
die pharsis elenam milia āplius .lx. con
[illegible] tenuit. Eccle fēme die ab attalo re
[illegible]ge oppūtōr urbs capta uirreba
tur. Cecellat eam pdaz regi sulpitius
q̄ orateu paucos ante dies ab romano
milite, erpibus regius uirectum fuāt
cū romana classis eo se cepisset. Attalus
g̃ ignarus aduentus phylippus pcuīs
ap̄ napiū erigēdis tēbat tp̄ atq; ipu
sa res fuit ut n̄ aretenisuz qđ forte pa
bulatum ab ūbe lōgius, p gretelli agrū ly
stium paul consperissent oppnu potuerīt
attalus. Insinus aūt atq; i cōpitus cūsu
effusus mare ac naues petit. Et molienti
bus ab ēcta naues phylippus supuenit. Tu
multuq; q̄ exercitu nanticis pbuit. unde pō
tū redūt deo. Iuesq; ad causas q̄ tātū re
gis fōtunaz ex oculis ipe raptam ad musisset
Opnti quoq; ab eadez uti incepiti q̄ ꝑ
hente obsidionez i aduentum suū potu
issent. uiso statim hoste, ipe iuolū ptinaz
rectōnez concessisset. Cōpositis dein op̄
tem reb' tionez ē pfectus. Et attalus p
otatuz est, p fectus. Inte cū fama accen
sis prusiaz bythinie regē ifines reng' sui
finsg'ssum ob missis reb' atq; etholico bel
lo īdūsiam fecit. Et sulpitius emigīnā cla
sses rece. Vū uitō ueris pfectus eāt aut
maiore ctamie q̄ opōtez attalus rectans
phylippus tionem cepit. Inoolebant eaz
ūlem pfugi atrebis p thessalos ūbe sua cap
ta a phylipp eū ifitez etholoz pfugissent.
secrem eis atholi eam rectantes ūbes nasta
te ac rebte pōte eusdez phylipp bello cū ab
tatione sic ant trū est. ē receptā pfectus
ut hortonō et ormuasdī pua atq; inobi
lia oppida cepit. ūn elatiam ussis, i se opi
te p'sidū dioz q̄ legatis ueit. Et rectini, aī
endo etholico bello agēretur. Adsuetant ē
legati nup eraclee concilio trānoz ethi
loriūq; nuncii affectur machinamētē oli
pioz solempne lupuci parantes eleos.
agēdi statuisse. Et ute nouū ro tat legatis cai
q; bnigno responso dimissis, n cāz ei bellū
fuisse nec moram. Si m equa et honesta
ditōne liceat pacem fāre cū ex pedito ag
mine, p fectus p lucrecia megarā atq; in
te corinthū rescēdit. Vū cōmeatibus sup
tus phele phi naple nūq; petit et ia cū ieis
uenissz audit machienoā fama aduē
tus sui territū refugisse. Lacedemonez
aegrūq; se ad otium etholoz cepit
simul' classez puīaz ut maī quoq; aliqd
possz acerbum i eaz se iuētutis uanas an
tē uiebus inde uaneas tieteret pen
sū. Et ptus cōmanū petiit cui ab ereo, p fec
tum athalum romanosq; aduissent.
neīti ne ad se uet' itatuū fauces hec
sūt corinthy sui' opp̄mūtur. phylippus
mebat quem et angebāt cū ad oīa ipe tap
tum esset. Sulli tū se rei in tp̄ accūisse
capientez ō exercul' eluisse cel'itatez suaz
fortunam. In concilio aūt dissimulās eg
tuiez, elato aio uisus fuit uatus. Testatur
deos Iuesq; se nullo loco nec tp̄ d fuisse
q̄n ūlostiuz āma cepissent. eo q̄ta
maria possz celeritate tenēt. Et uix rōnē
inuī posse. utruz ase auratius an fugā
tius ab Iostib' gerat bellū. sic ab opte
athaluz. sic sulpitiū ab calcate. sic eis ip
sis uiebus machantez emanibus suis
elapsū. Et n sep felicē ee fugaz. Et p ui
sicali ad bellum hūanum. In quo si neo q̄
sus cū Iostibus suis uicet. et q̄ pinū eet
confessionez se Iostiū hīe. Et eq̄ par ee
obrem et uictoriam aut uubiam hūane
fleo melioze euentu eos secū q̄ ope pu
gnatuos leti regē sez auerunt deo
ante acheis hereuz et thessalas, duplet̄ au
tem melago-politis q̄ tus suos ee finni
sanis ee, pbant bant. Et situit ante na
uibus acceptis ab echeis emit aūt tres
q̄ter remes et biremes totidem, antiquaz
tituerat. In qnq; remibus septē leb. xx.
āplius quos ut adiungēt cārhaginen
sium classi misit i corinthū simq; pfectus
ad eruthras ethioniq; pre emphalum sitz
resēsionē. Fecat aut celeritate Ielosnam
Iuium q̄ aut i agrio aut i ppinquis caste
llis pernoctamas atq; appollonie fuit. Et ilinas
mōtesq; refugit. Peoni que inter festina
tōnez ab ingne q eāt sunt uitepta. In
nanes opulsa, cum his cetāq; preda ni
tia pōte actionez egrum misso cum cori
thum petiit. Peretes in copias p lucretia
tēnia uenit. Ipe adsenotus pt' terrā atici
sup singuū nauigans it' meniaz, ipe Io
stiuz classes calcatem pueit. In collauda
re fide ac utute q̄ neq; timōneq; ipes

flectiſſ; eor ãios ortat'q; oppugnãtorem
fortunaz mallent/acalcare oreũ nauigat/
pnapũq; hus q fugẽ capta q; ulx ſe roma
nus arcẽt maluerunt/ſũma rez q aſto
via ubis pmiſſa· ipẽ remetiaz; ab eulxe
ia· vñ pmũ/ad opem ferẽdã ſcopis/pfect'
eat/ſtecat· Conſendre te in cẽtũ nauiũ
longaz aũnis poſtis/conſtitq; ad effec
tuz eius opis mlitudiez fabror nauali
um/q; tres ingẽtia ſingula cẽt· p fectoz at
thali ſcait/q in tpe laborantibus ſatis la
tum abſe auxilium/tetro intrognũ exer
ſit/ut victoꝛis lętũ ſtęret Extremo ei
tatis ei q; ingẽtia gesta ſunt/ai· q· fabi·
mari· p· legatus ab· oy· Iunio cõſule/ad
ſenatuz nũtiaſſ/cõſule; ſatis pſiduga
lliæ/puincie exercẽ· l· potium cũ ſingu le
gionibus ee/trahẽdẽ ſe in/ac reducẽdi exercitũ
conſulare; poſſe/patres· ñ· mi· Imũ tm re
uire ad urbem· ſi collega; quaq; ei· e· clau
dium/miſſũt· / d in mtrecreto int'ſunt· q· m·
·Iunio exercitum reducẽdi/newis legiones. Ha
bali oppitas/manẽ ipronunciãs miſſunt
/ut' quos ita pliciãs cõueit/ut quẽ ad mo
dum uno ãio rez· p· gerẽſſent/ita q· quaz
ex uarijs regionibus ouenirẽt/unicuiq;
tpr ad urbez accerlẽnt/p nestre q por uem
ſſi collegaz i opue miſſus/forte ita eueit
ut eodem die ambo pnestre uenirẽt /in
pmiſſo eũ/ut triduo post frequens ſenat'
ad extem bellone ad ędẽ/omi multitudine
obuiaz effuſa/ad urbẽ accelle/ñ ſalutabãt
in unũſi crumſuſi/ſi pſpicẽ qſq; uictri
ces retrius ſuũm/ai pientes· alii gra
tabant· alii gras agebant/q' eoz opẽ in
columnis/p·ędẽ /in ſenatu/cũ more oĩi in
patoꝛ expositis rebus· ale gestis/poſtula
ſſent· ut pre· p· fortit' felicit' q; ad mmu
ſtrata/q; duis immortalibus /ętur /bonos/q;
ipis triumphantib' urbez inire ędẽt/ſe uo
ea q; poſſent ędẽdę pręs/meito reoz
pmũ re in ſoꝛ reos/oſulũ rũerunt/ et
ſupplicato nes/ noie/q; triumpho ut'q; ędẽ
to mt' upos· ſſe cum bellũ coi ãio geſſiſſ
ent/triumphũ ſpectarent ita oueit ut qm et
ipuincias Imũ res gesta ędẽt/q; eoꝛ die quo
pugnatũ foret/ei forte auſpicatũ fuiſſi/q; ęx
ercitus Iunian' reduct' urbẽ ueiſſi· newis re
duci ñ potuiſſi re puicia/ut· oy· Iunium
quinquagies ulez iequites/milites ſequent'· e·

clauium equo/ſũ militib' i ueſtẽt' ita
cõſcratus triumphũ cũ utiq; tũ magẽ quo ẽ ei
q quinti mito ãrebat· tm honore mãe tm
cõlege ceſſat/ gl'az auxiliuz equi/ quod ãebãt
ſex uicium ſpatio tm ſcãtiſſe longitudi
nem uiæ/q eo die cũ haſtrubale igni
ia ſingulis cõllatis pugnãſſe/quo eũ caſſ'
ad ũſium ſe ſe i apulia poſita ędẽre annibal
ędeuiſſi· ita conſulem p utiq; pte uiæ/ad
ũſus duos ducẽs/duos ipatores hic oſi
lium ſuũ hinc cõpus/ oppoſuiſſe· Non
newis ſatis fuiſſe ad otinẽdũ caſtra han
balẽ· haſtrubalez uõ/q; alia re q; ad uẽtu
ei obiectum atq; extinctũ ęe· Q· uęt alt'
cõſul/ſublimus cũ mlto augis ſi uellet
eqs/un equo/p urbem uez triumphi uehi/ne
woneq; a ſi petes ierat/ſ' pter eo bello/ul'
ſpreto triumpho/gl'am meritabilez fore/hu
manes ſpectatiuz neõnez usq; in capitoliũ
pſecuti ſũt/peruiam ierãtiz tulerũt/ ſex
tuz tries octogenta milia eoꝛ militũ/ oſ·
lunius/quadringentos ſenos aſſes/ soluſit/tan
tũrem· e· clauii ab ętib' militib' ſuus est
pollicit'/ai av erratuz redisſi· Notatu eo die
plum animaduersum militibus iocos· oy· clauii
um q; i cõſs Iunii tactita/eqtes· l· uetiſſimz
q; cęciliũ legatos magẽ tuliſſe laudibus
lętatoq; ee plebem/ut eos cõſs· i primuz
animum caperent/ad ineundũ eqtum p ingentiq;
auctoritatẽ Cõſules poſtrẽo die i contiõe/q; bo
ni ſitneliq; duoꝛ prępue legatoꝛ opa uti ęrent
omeoꝛantes/cũ cõmutoꝛ tpr appetẽt/q; pdic
tatoꝛi commutia/ualẽ placuiſſi· e· clauii
cõſ· oy· Iunii collegam/dictatoꝛi diẽ· Iunius
·q; cęciliũ magr eqtum/ab· oy· Iunio dictatoꝛe
ãti cõſs· l· uetiſſimus q; cęcilius/is ipe q tũ
eat magr eqtum·/ñ pteoꝛ commutia/hita q
ti· e· ſ'uili· ñi cęcili· metellus· e· clauii
aſellusq; mamili' ſtrenuus/q tũ edil' pl'ebis/
commutus pfectus/dictatoꝛi magistratu ab di
cato dimiſſaq; ex'citum i etruriaz/p uincias
ex senatus cõſulte/ pfect'/ad q̃ſtiones lętandas
q etruſcoꝛ umbroꝛ ue pp' defectiõis ab i·
ad haſtrubalez ſub aduentu ei/ concilia cõ
atasſent/q q; eũ auxilius/cõmeatu/aut ope
alia ſimiſſent· h' eo ãno tomi militiæ/que
gesta/q ludi· t·· ę tori i ſtauati ab edilib'
curul'· cũ ſ' ſulio cępione/ſeu cõnelio lętu
lo· ſę ludi plebei ſemi' tori i ſtauati ab edi
le pleb· oy· põpeio matrone· q; Q· manlio

ambor

ānno ⁊ certō tercio anno puica bellū · l · neruio
phylone ⁊ Q · cecilio metello cōs būty ālo
pulsi ut cū annibale bellū gērent, puicia te
cta ꝓtores ex ū sortiti sunt · o · cecilius me
tellus ūb · Q · m · emili ꝑgrīi cōs · fuluius
flaccinas · t · claudi lāeuinas exact · ⁊ta uni
ti olulii · alti cōs claudi ꝑmus ānī cōs · al
teri q̄q; claudi, p · p · r · cē · bne legiones er
ant hūllent ⁊ exercitum i ep̄ūa duas nolo
nū legiones ac tercentio, p · p · o · ternū
, pcōs · cui pmgatii i annū i pui eāt acciet
⁊q · manilio ut collega uīsentōne tēcta
gallia cū exercitu · cui · l · pōtius, p · p · r · p ·
fiāt obtinēt tectumē · uiriusq; ꝓpulaī
agros gallor q̄ ad penos sb aduētu hast
bal ⁊ cessissent ⁊c · f nilio cū canēlib duab
legionibus sic · p · manilius tenuāt faciliā
tuenda data est lāeuinā uel exact cui iam
hostilius ꝓfiāt ꝺ ꝓtatus nouas legiones
q̄ · t · claudius tiber secum cōs oscpsit
· Q · claudio ut tiēntū · c · hostilio tubulo
ū capuā, p uinciam hēt, pmgagatus i annum
ipius ē · o · ualīus, pcōs q̄uenit cā sici
liam māritume ore ꝓfiāt · vvv · naub · c ·
f nilio ꝓtis cum cētū omi classe tecte ad
illeū uiriusq; ⁊ incautate tanto uicinie te
pli solitata cū oiuz secloz ad ūsuōrūq; cās
ipos ūtēnt, mlta prodigia nūciabant, tm
cīe nouus etiē latii matrimonios aut mū t
rebāt, i ecē nouus foribus ipis, duo, plapsi
angues, ab antia nūctiatus ē cruentus spi
cas metentiū uiriusq; ee, Cerere ptus bicep, et
angulus masculus utrumq; femia nat eāt
⁊ alle duos soles uisos febant ⁊ nocte
fiege lucis lucez aptam ⁊ los i agro · ē · lo
cutus ⁊ tam neptunū multo manasse fluore
, nāco flāminio diuebat ⁊ ceres cēri salutis
q̄rimi te celo tactē, prodigia cōs hostio mato
ribus, p curare uisi ⁊ supplicatiz unū diez
hr · ca er · ē · o · stīa, pl oibus aut nūtiatis
pegre aut uisis uomi, prodigiū ēruit aios lo
minū signus i ere ueste extinctus, celaq; fm
gor ē uesāl uisa · custodia el noctis fiāt u
sū pōtificis, plurimo uq; q̄q; nocti portēdētib
mis, Cetez negligentia humāa accidāt, ⁊ tm
hostius maoibus, pciāti ⁊ supplicatōnez, ad
uestā hri placant · pulq; pficiscēt cōs ad
bellum mouti ap senatū sunt, ut i agros re
uocēt plēs cunctus hēnt, uīq; bīungulata
te sū motū belli ad ūlez romanā ⁊ latio-

ee ꝓsponez, oueire sicilie q̄, ytalie colēte
maiorē autem ee si res aut quāq; eāt pp ta
cal libeis auxiliis bello assūptis ⁊ opiaz
nitor ⁊ pcore uiepto uiriusq; uirtutis aut
icensis magr tū ps auctitate olulii cōpul
sa i agrū emigrauit · o, ouiāt aut hī ce rei
mōnez placentīoz ⁊ cremonēsiū legati
q̄rentes agrum sibi ab icol gall i cāsari
ac uastati, mangz q; ptē colonoz suoz uil
apsā ee ⁊ ifrequentes se ūles agri uastati
ac uerum hīe · o, manilio ꝓtor mandatū
ut coloias ab hoste tuēt, cōs · ex · s · o · di
xerūt quales cmonēses atq; placentini
essent aūt eam diem i colonias reūtēntiz
pncaꝑ re mū uīs ⁊ ipi ad bellum, pfecti sūt
· Q · cecilius cōs · exercitū ab · e · neuio · l ·
neruius ab · Q · claudio, p · p · r · accep no
uisq; militibus quos ipe oscripserat, supple
uit · ⁊ cōsentinū agrū cōs exercitū duxe
rūt passi ꝺ populati, cū agrū iam grauie p
da eēt usatu angusto abruptis ungulator
busq; numidis turbati sūt, ita ut nō ꝓda
si āmati q̄ ipicalo fuissent, maior tū tumult
q̄ pūg fuit ⁊ pmulta ꝓda i columes ⁊ le
giones illata cultā euasē, ilucanos, pfecti
ea lōi ctamne tota gens i rebellionez · p ·
· r · redit · Cui annibale nich eo āno rei ge
stum · nā ni ipe se obtulit itum tecti uol
ūptate publico ꝓuatoq; nr lacessīt equitū
· t · tū i ee ūi ⁊ si oia alia cta eum teuent
i uno illo duce cēlebant ac nescio an mul
bilioz ad ūsū q̄ scīs reb fuit qppe ⁊ il lo
stiū t ta p ānos · xiiii · tā prul ab urbe na
ta fortuna bellum gērēt exercitu ī suo ca
pite ⁊ mitto ⁊ collusione oīum gentiū q̄b
ī lev ī mo ī lingua cōis, alii bītus, alia
uestis, alia āma, alii ritus, alia sacra · alii, ppe
uti eēt · ⁊ta quadam uno uinculo copula
uerat eos, ut nulla ī aut ipos ī ad uersus
duces seuitē exiteīt cū ⁊ pecuia sepe ī ipe
rium ⁊ cōmeatus i hostium agro ueēt, q̄r
inopia pne puico bello mlta itanda it ou
cel militesq; omissa fuerāt, post hasdrubā
lis uō exercitum duas, i q̄b ipes oīs tepōra
uerie fiāt teletum, cetrorumq; i agulis
brutius; cētā ytalia concessum, cui nō nuba
tur mirabile, nīm motuz i castro stim · stā
ad cētā ū q̄ ad cessat ut ne alendi qrem
exact ī exercitio agro ipes eēt, q ut omīs ū
lētur exiguus tū tāto alendo exercitui est ·

ꝓdigia.

ꝓma Ann Gregorii exercitu.

210

te mangnā ptē uniē cutis ab stractar/acul
tu agitor/bellu acupauāt ⁊ mor uic ⁊ in
sit⁹ gēti/par latrocinia multā ex̄cendi· nec
ab uno qq̄ muctebāt/ de yspaia/res qua
dam exptē enatē cantē fortunas/ quam lō
ge uilipatē lebant/eantē q̄ plio uicti cā
tagunenses uice amisso i ultimā yspaie
lytum usq; ad oceanu; cōpulsi eānt/ yspa
rem aut/q; yspaiam nūq; ytalia mō fi; q̄;
ulla ps terra/ bello repanto aptor eāt lo
cor lytumq; ingen⁹· Ita ergo uāis p̄ma
multā pnunciarūq; quē otentio sint postre
ma ōniu; nā terminum etate uicta aul
piciaq; augusti celaīs p uomita ē ⁊· cū hal
tribal' gisgois filius/marimq; eo bello
p̄m brachiatos uir tegillus ab gadib⁹ re
uellandi spe/ad inuante magone amilca
ris filio/directus p ultōres yspaiaz/pitis
ad ·l· me milia pedituz ⁊xl ⁊ o· eqtes ā
mauit/ō equestribus copis fē me mr
auctores oneit/pedituz ·lxx· milia quā
ad ducta ad silpiam ūbez sēdunt/ hi sup
campos patentes uiuos uices/pēi ea mī
te/ut ne tecta tenr ētam ō sedetūt· Scipio
ci ad eum fama tanti opis ēcit⁹ platu
cet nz r⁹ legioīb⁹ tante se fore mlitudīm
tat⁹ ut nī i spē saltez oppugnēdar bābarozuz
auxilia/nz ibus cū cū utruz ponēdū/ut
mutato fide q̄ clavis cā fuisset/ patr patruo
q̄ue mangnusq; ul' monituz facēt/ p̄
misso silano ad scalem/ duo ue· yyy· op
pidis regnitez/ut eqtes pedite q; alco
quo se p yemem ⁊ scriptum pollicitus
eāt/accipēret/ Se atq; ea re p̄fectus pro
cul a castris q accolūt uā/modicaq; ōitato
auxilia/castulonē pueit· Eo adducta ali
lano auxilia cū milia pedituz ⁊ eqtes·
cū ad uetulaz ūbem p q̄e silius cū omī ci
uiuz socior exercitu/ eqtumq; qnq; ⁊ xl·
milib⁹ castra ponentes eos mago et
mansi inissa cum oī eqtatu agressi se/
tubasse tq; mugientes/ ni abditi post tu
multuz/ opportune ad id pūti a scipione/
eqtes/ i pulso i effusos exercuisset· Et pro
mptissimū q̄q; ⁊ p̄ce uallū/atq; i ipōs
munitōes p̄mum inuectuz/ uir cū prelio
muto/fuisset/ cū cetis q sub singulis ar
que ordine agmis incedebant/ longior et
ōnm ābigua pugna fuit· Q; cum ab
statiōnibus p̄uz erpedite cohortes rei

te/ et ope reducti milites/atq; āma cupe
uulsi/ pluues ⁊ integri/ fessis/ mangnum
ia agm̄ āmator/ acalis ut plum tueret/
terga/ aut dubie ūtunt pene nu mutequē
⁊ p̄ timati abibant/ nichil p̄ter pauorem
festinatōnez ruentes fugis ordinibus· d̄ ut
postq̄ acris ultimis incubabat/ romanus
ut subsidiū impetus potāt· uicti ia or
dinuz memores/ passim q̄ cuiq; primuz
fuit/ i fugam effuse ruunt· Sed q̄ q̄ eo
rum/ aliq̄ tum· ex auctis ⁊ diminuti hosti
bus ad erant· tū aliquotiēs segntes tri
es/ ab excussionib⁹ equum leuisq; āmatuē
cessatuz ē· tū satis tēptate p̄ lenia ce
tamia/ uires fuit· p̄ hastrubal maciem
copias eruit· te tū ⁊ romani pressere
si utq; acies p uallo stetit instructa· Et
cum aeneatis pugn̄ cepta cet· ia vie
ad arcessum i clamante/ a peno p̄s te mr
a romano i cautē copie reuocate· Ib̄ uez p
ries aliquot trium/ prior penus copias
sep castris euocabat/ p̄ fessis i stantq
simgnuz receptui dabat/ aeneatq ptē pe
ditum telum/ ne missū/ aut uor ulla orta/
mediam aciez hic· t· illinc cāt carthaginenses
mutat alios/ cōnua scuta tenebant· Erat au
tē ut sq; yspani p cōnubus/ aīt puicā aciē/
elephanti/ castellor/ pedit sp̄ez ursu p̄bebāt/
tū ib̄ i ut sq; castris ⁊ moris ita eāt/ ut i
structi stetissēt/ pugnātuos/ medias acies
romanū penūq; quōs inter belli cā eet/ pā
rorie aior amborūq; cālatuos· Scipio
ob ib̄ obstinate cōtra ad pūtat/ o d̄ i ordinē
i eum uiem quo pugnātus eāt mutauit/
testudinem uetē p castra uexit· ut aīt li
cem uiri eqzie cuitate pranli cēnt/ āma
tus eques frenatos strictosq; tenēt equo
rum uuz satis ētra lucē/ eqtatum ēz cum
leui āmatura in stationes pulcas i mulit
ū cōfestim ire cum graui agmie legion
um pexit· preter oppinionez festinatuz
q; suor hostiumq;· k· milite cōmunibus fir
matis/ sedis i mediam aciez acceptis·
hastrubal clamore eqtum excitat⁹ ut ex
tabernaculo p̄silinit/ tumultusq; aīt ual
lum ⁊ direptiōnez suor ⁊ p̄cul signa
legionum fulgentia/ plenosq; hostium
campos uidit· eqtatuz ēz ex triplo i equi
tes euocatis/ se ad pedituz agmine cassis
egreditur/ nec ex ordine soluto/ q equam

Tit⁹ fuit xpi augti
cesares.

acie istruenda/ mutat· Eqtuz iã viu/ an
cepo pũgna eãt/ nec ipã p se vẽnu potũt
qz pullis/ qz ꝓe lucem fiebat/ iacẽm pevi
tur/ tutus receptus eãt Gz ũ iã/ aut pl'qn
gentos passus acies iter se se vulse aber
ant/ singno receptu vato/ Gapio patefac
tis ordinibus/ eqtatũ omẽz leuemqz ãmatu
raz i medũ acceptaz/ vulsamqz unpartes
vnas/ i subsidiis post cõmuna locant· Cũ ubi
iapiente iã pũgne tpr eãt/ vspanos ea
media/ acies fiunt/ ꝑsso gradu incedẽ iubet/
ipe edextro cornu/ namqz sp erat/ nũctũ
ad silamõ/ mãtuz ducit/ ut cõnu exe
rẽnt ilimitataz ptez/ q̃ ad medium se tenden
tez/ ad vertãz/ uidissent/ cui expeditis pe
dite eqtũqz pul pugnaz osẽret/ cũ hoste/
q̃ deinde inter se/ medie acies posset/ ita
ductis cõnubus cũ tnus peditum deinde/
tnusqz eqtum tũmus/ ad ij uelitib' citato g
du i hostez ducebãt/ secutibus alius i ob
liquum Gũ/ in medio eãt q̃ sẽgulus vspa
nor sing' iacebant/ q̃ iam conflixerant
cõmuna/ cuz q̃ robis iacez hostiuz eãt/ pe
ditu retrãu/ a tergo/ ñ diu ad teli coniectum
ueiissent/ uz i cõmuna/ aut ad manꝰ pu
gnantes discẽdẽ/ auderent/ medias acies/ ne
menti ex aduerso hosti cõmu/ a capite pre
lio ingrebãtur/ eqs leuisqz ãmatuꝝ/ ne ite'
cãto uctis alius in latera i cũrebãt· colõ
teo afronte urgebant/ ut ab ripet cõmu
na/ certã/ acie Et cum abomnĩ pte/ aut q̃
quam par pung' eãt· cũ q̃ pung' balle
arius tyronũqz vspanor romanoqz mi
liti obiecta essent/ q̃ pcrente iã re fiere
hasdrubal' excitu/ cepant opp̃ssos/ matu
rino tumult'u/ coactosqz p̃ fugam alio cõ
porta trãmaẽnt rupti i acies erant· do no se
vulo uie extenderat sapio/ ut seta pungna
ẽet Nam ab septĩa retrõ hom/ peditum
sing' cõnubus i cũrerũt do medias acies
aliquãto finis pueit/ pung'nt pus est'
meridiano sol labenq; stabat sub ãnis· Si
nũl' fames sitisqz cõpa afficẽt· quã man'
cũ hoste oserẽt· ita steterũt sanis inter·
Illã sĩ ceteꝝ elephanti q̃ tumultuose grẽ pũ
gne eqtum uelutũqz q̃ leuis ãmatuꝝ ostes
nati/ ecõtrã/ i mediam aciem se se itule
rũt· Fessi g' cõpibus ãmulsqz retulere pedẽ
ordines tum p̃uantes aut secus ãi ipetio
vucas/ cedẽt integre acies· Gz cum eo ipo
acus ũ inclinatã sẽsere uictores se un
diqz inuehrent/ nec facile ipetus sustinũ
posse q̃ q̃· teinebat/ assistebatqz cedenti
bus hasdrubal/ atergo ee collẽ tutum
q̃ receptum· si mobice se tegent cla
mitãs/ tũ uẽcundia uincẽte metũ/ cũ pro
ximus q̃sqz hostẽ cedẽt/ terga extimplo
data/ ad q̃e i fugam se se omĩs effuse
runt/ ac primo obstitẽ/ sic una i tuba
bus cõlium/ ac tubicinẽ i ordines mi
litez cepant/ cum stantibus i aduersũ
um collez eĩgẽ acies iomalis/ ut seuis i
pigẽ signa uiderũt/ in fuga i castr'
pauidi compellũtur Nec, paul uallo tũ
nus ab eãt Cepisti q̃ tũto ipetu cast' ni
se eruebẽti sole q̃l' mr' grauiez ibres
milites effulget· tũtũ uis aq̃ reiecisset/
ut mr i castra sua receperint se uictores q
quosdam q̃ religio cepit ultũs q̃q; eo die
conandi/ Cãtag' mẽses q̃ q̃· fessos labore
ac uulnũb' nor mlterq; ad nocẽdz quietem
uocabat· mãq; metus q̃ piculu/ cessandi
ñ dabat tpr' prima luce oppugnatus hostib'
cast' sarcis undiq; cta ex ꝓximis uallibus
egressus/ augẽt uallu/ munimento se se/ qñ
i armis parũ ꝓsidii foret/ defensuti· Gz
tũ silentio fugor/ fuga ut tutor moã uidẽtur/
fecit/ p̃ capita refectionis/ ab attane-tegu
lo tutentanor/ fcã ẽ-/ s cũ mang' popu
lationum manu tũ fugit· inde uno manu
tu oppida cum p̃sidiis tuta ap̃ fectis/ r·
Et ne latinꝰ/ inclinatis semp' ad refec
tiones animis/ serpet res/ silentio p̃ime
noctis/ hasdrubal cast' monet· Gapio
ut p̃ima luce q̃ i statiõib' erãt relinquunt
p̃ fectos hostes p̃ missio eqtatu sing' ef
fusi iubet/ atq; citato agmie ducit s'/
ut si una recta uestigia sequentes isset·
haut dubie assecuturi fuerint/ si duab'
è adeuntium breuius ẽ ee itez/ ad uertum
flumen/ ut tinseuntes ad gradientur/ has
drubal/ clauso tinsitu fluminis/ ad aciem
flectit/ q̃ iam inter fugientiuz ñ effusi abi
bant/ tinq; alegiosibus romanis/ aliq; tũ
dualli fecit/ equesq; leuisq; ãmatuꝝ/ nec ab
tergo nec ab lateribus acriter/ fatigab
at morabaturq;/ Gz cum ad crebros tum
ultus sing' ostitẽt· q̃ nec equestria nec pe
ditibus auxiliisq; peditum/ pria consereꝝ/
sinuenerunt legiones· Cũ nõ iam pũgna

si trucidato uelit puer si non ipe uix ac fuge auctor ipsumos colles cū .v. ẽme semiẽtiuz eu asit. ceti ceu captiq; cast mi litaia captiz peti tumulo ecitissio omuie tit atq; inte cū hostis ne qq̃ subire miq; ascēsu conat cēt aut difficilē se se tu tati sūt. si obstio illoco nitu atq; inopi ux in pancos dies tollabil eāt itaz trāsitiones ad hostem fiebant. postreo uix ipe naub accepti. ñ pul ūi ab erat ma re nate relicto exercitu gauis pfugit. ci pio fuga ducis hostiuz ixxā. x. peditū .oo. eqtes teliqo silano ad castror obsi dionem ipe cum ceteis copis septuagelis cast pmis cais regulor cautatūq; cāgno scenuis ut pmia ad uertaz mitor extima tēz tbu possent tractones recuit. post pfectones eius massunissa cū silano clam egressus ut ad noua oblia gerē quaq; suam obseruātez hēt cū paucis pl'ibus i africam tiecit. ñ tā euigēti tpe subite mutatois cā q̃ uxuūto pō io ipe. ostantissie ad ultimā senectam fitei ne tū quez eum sine pbabili cā fecisse. mago ūi remissis ab astrubale naub gadis petit. ceti ceteri ab ducib ps fuga dissipati p proximas ciu tates ire. nulla manu mō aut ūlb i sing nes. sī marie ūi ductu atq; auspicio scipi onis pulsi yspaia cāginenses ire. cuius anno post bellum initum. v. postq; recepi i puiciam exercitum accepit aut mlto pō silanus rebellatuz refens territones ad scipionem reuit ab scipione cū mltis no bilibus captiuis nūcius recepte yspaie roma missus. cum ceteri lenitia gladie igeti eam rem uulgo ferrent unus q; ge sserat i explebil auiditis uereq; laudis pui sstar eoq; sipe ac mangnitudie ai recepisse. receptaq; yspaniaz dicebat. ai africaz mā gnāq; cāginez. i sinu receis nomiq; uelo subigendam eius belli gl'am spectabat. stagie pmoliēda. ō tutus. iam recreduloz regi gentiuq; aios siphacez pmū e regē statu it temptare. massesilior is rex erat. oriusse sulg gens affinis mauris i regione yspaie. mari me q̃sita noua cāginis est spectat. feō ei tēpestate res cū cāginesib eāt q; aut gētiuis ei sanctiusq; q̃ uulgo bābaris. qbz ex fortuā pceder fides. mt. fore. ozones. ad ei .c. telū ai comis mittit. Quib bābaris

let. q̃ tum pces. pstre. xv. kls. aūt i yta lia ad uerse yspania mille iam ēant. amicati am se romanor accipe. à nuit. si manuā eius fitem. nec tāe ñ accipe. ñ ai ipō coitz duce ro mano. sti telius. i io m fide atege accepta. ti tum aduentū fore. ad sapionez tedit. oran gnū i oia mouīti si fas affectandi tēp eāt. africe opulentissimus ei terre. bello iam exp tus. ipōs cāginenses. finibus tenginu ap te ad yspaiaz quo freto exiguo diuidunt. positis. dimgnā itaq; tez sapio mitus. qq̃ nō aliq possz. magno pclo petēt. l. mātio terti one. silano cāginē noua. quo pedib atem one trinūbus mangnis tetit. ad pstoriuz yspane relictis. ipe cum. c. telio duab q̃nque remb ab cāgine. pfectus. finqllo mā. pli mū remis itrium. leui. aduigante uento. iafricam tiecit. fōte ita inciuit. ñ eo ipō tpe hasdrubal pulsus yspaia. septez tez remibus pōtuz inectus. adnis pitis. terre applicarent naues. Cū cōsecute sue q̃q; remes septez tez remis. q̃ sin dubio hostium ēent. oppuni q̃e applibus pulsq; pōtū intrent. possent. nich aliud q̃. tumultum ac trepidatōne simil mi litiu nautariq; ne q̃q̃ armaq; et naues ex pedientiuz fecerit. prissa ei exultio uela an clor adoz uēto pnis ipōtum itulerūt. b. re mes q̃. pene anchoris molirent. nec ulle tu multuz dare q̃q̃ integro peti autebat. itaz por itēstram hasdrubal mox sapio et lelius ad regez ygunt. mangfica mq; io siphacem ne ali ter eāt. ulli uiroz opulentissimoz ei tēpesta te uices pl'oz. uno die ad suam pacez amica tiamq; petentes. ueisse. utriq; i hospicium inuitat. et qm foris eos sub uno tecto ee atq; ad eosdem penates uolutz. cōtulē. ad collo quium diuidaz si multatiuz cā e conat. Sa pione abuīte. aut puatum ō illm cū peno dinī ee. q̃ collaquento finiret. aut. re. p. pīi secū hostem agere q̃q̃ i utilitu senat posse. illo māgno ope tenente rege. nec al hospi tū ex clusis mensa uitetur. ut laiuz iducet ad eum ueire. epulas. haut. inuit. cenatiq; simil apd regem ē. et eadem. i lecto sapio atz hasdrubal. q; ita ordo eāt regi acribuerunt. Canta aut ilenitas cōmutatio sapioi atq; ad ō nāl ingeniu erroris. ut ñ siphacem ūi bar barum. i suetiq; moribus. ii. si hostez. et ife stissimuz facire allaqueo ō exhiuet. mirabi horemq; ō eū uirtuz agnito coram. usuz p se

si sapio et asdrubal

ostia p sapioi

fe'bat q̄ bello rebus gestis ñ dubitaē qn
sip'hax tēgnūq; eius iā i romanor̄ ēet po
testate eam antez illi uro ad exhiantos
aīos cē.]taq; ñ quō vspaīe ad missē sit
q̄rendū/magr̄ cātaginēsibus cē. q̄. q
quomodo africam tēneāt cogitādum
sl̄ō pegrinabundū/nz ēā amenas/o
mes nacantez tm̄ ducē romanū/relicta
p̄uincia noue victōris. relictis exēcati
bus vuob' i africā trecasse se sē i hostilē
ram/regiā/ifidam i exptam. si pt̄iūte
africe spez affectantez. h' eū iam p̄tem
uolutaē i aīo/h' palam fremē/q ñ quē
admodū annibal i ytalia/sic sapio/in a
fricaz bellū gēret/sc sapio fecē icto cum
sip'hace/p fectus ex africa/undisq; er
pleriq;/secās i alto nactatus uēto/die
q̄rto noue cātagis pōti tenuit/vspaīe
sic abello puico equite/erant. ita q̄ sbaz
ciuitates pp oscīam cuiꝰ uictu magr̄ q̄
fid qeras esse appebat. q̄rum maxīe in
singnes/7 manguitudine 7 nova ilit
gi/7 castulo erant/castulo ai p̄sp̄is reb'
scu fuissent. post celsos ai exercitibus
sapiones/refecerant ad penos]llit gita
ni/p tendis q ex illa clade ad eos p fuge
rent it'fiacēdisq;/scelus refectōnis admi
tāt]neos pp' p̄ctū aduētu/ai dubie vspa
ne/ēent. meīto magr̄ q̄ utilit'/seruitū
foret/tē iā tinqll' relīq; tpr̄ expetende pene
uōbatur uēnisse/acceptum ab traconē
.l. mātuū/ai t'tia pte copiar̄/ad castulōz
oppūgnandū mittit/ipē ai certō exercitu qnti
terme/ad illut'gnū castris p̄uenit. clause
ēant jōte/ōq; instructa 7 parati ad oppū
gnatōnez ācendā atro oscīa 7 q̄ se meī
tos sarēt/puenturo eis bello fuāt.]hic/et
ōtari milites sapio orius est/ipōs clau
dentis pōtis/iuasisse vspanos. qo ut ti
mēnt/mūi ēent]taq; multo ifestiorib'
animis cum eis q̄/ai cātaginēnsibus be
llū gēnt ū ēe/q ipe cum ul' ipe sine ita re
ipso 7 gl'a ēarī/ab his p fidie 7 crudelita
tis et scelerīs penas expetēdas/eneisse tpr̄/
quo 7 nefandaz cōmilitonū necē/7 i sem
et 7 i ipōs si eccles fuga relati foret/i strue
tā strages/ulasceret/7 i ē tpr̄ p̄ncu tumto
tēnerent/ne qs unq̄ romanoz caueꝰ militē
ul' i illa fortuna/oportunū i tuīē ducēt.
ab hac cohātatōne ducas iatati. scalas

elatis p maipulos iis dimouit. ptio ex
ercitu ita ut pti alti' celsus ēet legatus duob'
sil'ibus/anapiti terrore ūlem agēdiantur.
sl̄ō dux unus aut pl'es p̄nares/oppugnāōs
si sua ip̄oz oscīa/cuiꝰ metus/ad tefecten
dam ip̄igre ūlem ortatur/7 meminānt
7 monebant alios supplicium ersē nō
uictoriam peti/ū qq̄ mortē appetēt/ad re
ferre utrūz i pugnā/7 iacē ū mars co
mūs/7 uictuū sēpe eīgeret uictōrez/an
postmodū gnata 7 diruta urbe/añ ora cap
tarum omnium uideō/q; ut ūlerū/7 tum
cuia oia seua atq; io ingna passi/expirarēt
]g' ū militāis ñ etas/aut uiri tm̄/si femie
puerīq; sup aī oportuq; urbes/ad sunt/pug
nantibus tela mittunt/saxa i muros
i mientib' gerūt. sl̄ō libras solum ageba
tur/q; uiroz fortuū tm̄ spectora/aut/si ul
tima oium supplicia/7 seua mors ob ocu
los eāt/aceterebantur aī 7 certaīe labōis
ac periculi. atq; ipō ut' se iospectu/itaq; tā
to arcē/cramine mitti ē/ut tp̄ mutoz ille
totus vspame exercitus/ab hāi oppidi ui
entute sepe repulsus amiis/aut saltus
tecō plio occupāet.]o ū uidit sapio/uete
ranis ne uanis cōatibus suoz/hostiū arce
ret aīmus/7 sengnioz mules fiēt/sibi met
cōando ū qo ptem periculi capescēdā ēe tat'/
i cepita inauia militi/ferri scalas uiter/
7 se ip̄z si cert' dictant' ascensuz minatur/
iam sub eāt' aut medioc' pidlo menia/ai
clamoz undiq; ab sollicitis uicez ip̄atoīs
militibus/sublat'/scaleq; multis ptibus
sil'eīgi cepte/7 exulteīa pte celsus istat.
Tū uicta oppidanoz uis/reiectisq; ap ūgna
toribus/occupant' mur̄. ins 7 alter pte q̄
i expūgnabilis uidebat'/it' tum ultri aīp
ta est/tūsstigē atīq; tum int' aurilia tōa
na erant/7 oppidanis inea tuenda. vñ pici
li uidebatur ūsis/7 romanis sb euntibus
q̄ arcē potānt/o spectrūt eo tutissimaz urb'
pte/q̄ tripe p̄alta tegebatur/nz opē ullo mu
nitā/7 acefensoribus uacuā/ceuuz copum
hoc/et mlta exēci tatōne p̄uitur/clauos
secum ferreos pōtates/q̄ p mesqīt' eminē
tia tupis/potānt/scandunt/siquibi nimis
dirui/7 leue saxum ruīrebat/clauos pe
nedica iter ualla figētes/ai nelio grauius
sca'sēt/p̄mū sequentes exīentes manu
postremi subleuātes eos q̄ p̄uent i sūm

All p̄dicto

afflig'ēt

212

mus euadũt. Inde rectũr cũ clamõe in urbẽ iam capta; ab romanis tum uero appa rat abita ⁊ ab oĩo ũlez oppugnãti eẽ ne mo capiẽdi uinos uento patẽtibus ad itec tionez oĩbus ꝓpe memõ ẽstructoati i armis uir ãmatos femias paĩtez ac uinos usq; ad ifantiu; ætem ita ctnõl puenit Ingnẽ uei te tectis imisit ad utruũt q̃ i cendio assu mi neq̃t ateo uestigia quoq; ubis extin guẽ ac telete memoriã lustriu; ædis cõdi est. Castulonez ũi sapio etatium huc q̃ ulez ñ vspanã ñ quenãt si puici ⁊ etat ex dissipata passi fuga reuige tutabantur si aduentu; sapioĩs ꝓuenãt fama clamis illi trugitanoz terroiq; ueñ ac despatio i uasat ⁊ inde duũlis cuis cũ ọ qsq; cõsultu ne altius respectu uellet ꝓ tecta suspitio d inde apta oiscẽdia secessionez int cãtagi nenses atq; vspanos fecat. huic cẽdulitati ꝓ palam dictõnis actõ hr milco puicas au xiliaribus ꝓ erat quos urbeq; clam fere ac cepta cẽtellus. ⁊ ꝓuit. oĩtioz ea inctoria fu it ñ tamdũez nocte ad missum eãt ⁊ aliq̃ tum ire lenierat uolũtatia recticõ. Inõ bã baros siqui no duz ꝓ romuli eãnt. sb uis dictio nem redigentos missos. Sapio cãtagie ad uota soluenda uos muneq; gladiatoz q̃ mõtis ei n pat's patiuq; pauerat eten tum redut. Gladiatoz spectaculi fiunt in circo gnẽ lolium ecquo lamistis opẽre mox est suoz quenalez sanguiez hũt uolũtatia ois ⁊ gratuita opa pungtim fiunt. Illã alij missi ab regul' sunt ad spẽz isite gẽti ur tutis ostentendi. Alij ipi ꝓ felli se pugna turos i gratiã ducas. alios emulatõ ⁊ etiã ut pugnarent. ꝓ pugnãi ne aut ab metarent. territ quem qs uisse pãto strouilias fi nire nequeunt ea ut uoluerãt pacto in tez se ut uictoriez res sequẽtur. Ferro recte uerit. neq; obstaũ gnis uies si dati illus tresq; obis ⁊ ois patricios fires ꝑ pugna tu cuiusq; q̃ urez uocabant ambigentes. ferro se cãturos ꝓ fecti sunt. Cõb maioz eãt etate oz sue pat' ꝓuceps prie fiat. a patre maioe pmõtez ei ꝓ pugnatu accepto Cui ub uisceptae sapio nelli ac se dare ur negatur; ut alb dicẽ. coib' cõgtis nec aliũ reoz hoiu; ue q̃ mãtez se uoluez hiuios ee. Robore maioz minoz flore etatis se ior mõtez i ctumie q̃ ut alt' altius ipio

cubicẽtiũ ꝓptates Cũ uirum ab tanta tu bie negetat i singie spectaculu etatu ꝓbue recumitur q̃ q̃ capitalis ipi malũ it mõtales eẽt. oĩaoz usu ãmaoz actuq; que ⁊ facile stolidas uires minoẽs supa uit. Hinc gladiatoz spectaculo luxui finire bres arbitri ꝓ copia q̃ pulcali ⁊ castriesi apparatibes inteti nichilominꝰ a legatis gerebãt. Soãtus supato bẽte ãi q̃ i cole appellant cẽtũ duas opulentas ciuita tes sũ etamie in victoriez accepit. Al trapa urbs cãtagiuẽsium sup pnis ni ut tum uingtui ita erat q̃ q̃ extrui nãtates belli ꝓpapum i romanos gẽbant. oĩmq; ñ ubem aut situi aut mumento tutam hẽbant. q̃ fecioiez hus dios facẽt si in genia i colaz lactantius leta ut excisioẽs infinitum agrius socoz. ꝓ. r. facẽt in pulerunt ⁊ uagos milites romanos utiq; q̃ incatores excipent. mangnus ⁊ cõmuta tũ q̃ uarias pax tutum tuat. tũlgdictez fines pitis i simus cõuictũ inquo loco u ẽfecerunt. ad hãc ubem oppugnandã cũ ad motus erat eẽt. oppidani consca lere q̃ ñ redicto tuta ad tam i festos u tebantur. Flet fires meib' aut ãmis tuen te solutis eãt facinus ise ac suos seruũ ac fere cõscit. Igit i foro estimãt quo ptolissima tex aggent si eum tumultum ouges ac liberos cõsice cũ uisserent ⁊ gna ẽa extrui fqesq; ãgustoz cõniti unt. quq̃gnta d ãmatis uneibus ꝓpi unt ut tonet icertus euent pungne eẽt ꝓ sibum eo lao fortunaz suaz corpoiumq; q̃ cãoza fortuis eẽt fuarez. Sute i clima tam uiuẽt atq; ineo ee tam ut urbs ca perut sarent. omis quos eũtes i plui cer uẽnt mõtez i ipa pung obitiõs illoo se p tros supos i ferosq; omne ut memores sub'tatis q̃ illo die aut mõte honesta aut finienda eẽt. nich retinãtẽt in qo seruire unius hostis possit. Ferrum. ingnemq; i maibus ee. amice ac fideles potius ea q̃ pium eẽnt. ab sinistra manus q̃ in sultiẽnt supbo luxibus hostes hus ad hoc tatoibus exercitatõ diu ad recta siquiẽ app pito sires mollitia ne ai flexisti. Sed cõ catato agmie patentib' pdis ingrentiu multu erupunt. ni eãt ulla satis firma stratõ oppostta q̃ nich minus q̃ ut egdi

posse ineibus auctēnt/ cum ēpugnant. p pauce e
qui cume leuisq; ammatuē repēte ecastris ad so
ipm emulla/ accurrit. Adeo ipetu atq; animo q̄ co
pito ullo ordie/ pugē finit. Ita pulsus eques
q̄ pmū se hosti obtuleāt/ t'rsus irrupit leui ar
matuē pungnāq; sub ipo uallo fixet' robur
legionū/ p̄ericulo i struendū uallo tpe/ aciem
uertit. Ibiq; tepidatū parū p̄ certa fu
gna est/ cum cēa furore/ immanā ac fēnz ue
cordi audacia tuerēt/ re nō ī t'rsus miles ad
ultus temeāuos ipet/ pugnā/ cepe p̄mor i se
quentes cōpulit cōmatus. paulo pōst ult' in
ferre pedem ut neiet/ cepit atq; ob stinatos
moi inuestigio q̄q; suo tuit pate tā acie
q̄ ī face posse/ nisi uno animatore facile sub
pedibat/ cōmuia hostiū ad plenus/ in orbem
pungutes ad unum oēs cecidit/ atq; hāc hosti
um uatoz actā uictoriā/ pungutes
q; erebant/ fedior alia i ulne trucidatio erat
cum tubam femine puerorūq; ictellez i re
mēq; canes sim cepēt/ ī sinceslium trucē
semi-aia p̄ciq; iuicēt/ cōpa tuiq; sanguis
flāma orientē/ restrigēt. postrēo ipi cepe
mus anxa suor fatigati/ cū animis medio in
cendio se iniecerunt. Jā ceteris pēte uicto
res. tū. supuenē/ ac prio ostenta tū fesse mu
mbūdi parum p̄ obstupuerūt. dīn cū ad
mu agentiq; cumulo ceteri aliaq; it' fluēs/
auiditate igenij humāi tuxe exigue uell
ent/ cōtenti alu flāma fuit. Alu mābusti
a flatu uapōis/ cū receptus p̄mus/ agente
tuba/ no erat. Ita atrapa siue p̄da multū fe
mq; ingni assūpti est. o ātinus/ cēris ei re
gnois metu ī reductōnez/ acceptis/ uictōz
exercitum cātagiez/ ad saptonem reuoū/ cepe
osceptis mutuisq;/ cātaginez/ ad vbnandum
naues sub duxerūt. post magnis ad cete
ra oia discessū/ gaudium. rs. tenūt. Bi
ī vspania. p̄. saptonis ductu auspitāq; ge
sta. Inter eadē estate i vspaīa colōtum ingens
bellum/ exercet intrebii/ nilla ā d cā/ q̄. p̄ ami
nōnez/ saptois/ gerēti ipatoz alioz orto/
cū si' cē mutuoue romanis. ceti ab anibale
ī ficiebant/ eo nec vspaīa cēlis saptoib'
alium q̄ mictēnt hostile/ q̄ postq̄ ī vtalia g̃
mus bellum āgēt auulsus anibale/ cū ad
cessitum p̄t' q̄ q̄ noia tū ducū i vspaīa. t'.
sebant. exercitum quaq; inter uetes/ re nu
mum/ crepida oia/ ut i conuiuio/ tubaq; ritu
mi ee. sūq; talem occasionez libenter ut

pame foze/ sumuz ad eam uiez. Aut car
taginensibus aut romanis/ nec iuicē hus
aut illis/ fidem dum utrisq; simul/ plisos ab ro
manis/ Cātaginēses/ ab vspanis si ostenturēt/
pelli romanos posse/ ut ab oi impio p̄mor
i sequentes cūpsit/ p̄ eos ipōs uicos/ p̄ fuge agra
bulis uenerūt/ pollicentes ūbez/ punicūq;
p̄sidium/ q̄ mea ūbe/ eēt/ ī patotez p̄sidi/
cum classe/ potentes eē/ magō lex fuga ti
strāt/ nauibus q; maxano collectis/ alu
q̄tum auxilioz/ ī finitimis et a exercitu
ci oi/ ī exp̄tis vspanie latis/ p̄ nonem
p̄fectum exigēat/ fide accepta datāq; p fu
gis/ ī mātius eo cum septem cū se temib'
qnq; tem/ una ē missus/ ut tenta maiq;
cōi consilio/ rem gereret. Capto ipe fu
mozb' i plicatus/ grauore tū fama/ cū adio
qsq; q̄ eāt/ in lita hoīm libidie/ aleudi
te inuoluta rumores/ ad dicēt' atq;
pnunciaz/ omēz ac maxie longinqua
ei' tubauit/ appuitq; q̄tam exercituā
molem uā finisset clades/ cum uanis
rumor/ tantas pellas eraquisset/ si so
ci i fide/ nō exercitus i officio manisset/ oia
coīus ī mobilis/ q̄busq; uenguā sibi
vspanie/ expulsis iii cātaginēsibus
restinat'. Hīs/ mich̄ p̄sidē/ relinqēat. co
natus p̄ pl'aribus/ lacēti autem erant/
et umentute celtiberoz/ erecta/ agrum
fuessitanuz/ cetetaniq; sedor. p̄. ī. ho
stiliter depopulant/ fuit. Cū nul'alius finitie
i cāstris/ ad fugnez/ ortus/ ecto ibi milia
militū erant p̄sidium gārnibus/ que eis
vlerius i colunt ipōitis/ more eoz autez
mātes sunt/ ī ui p̄muz animi/ ita i prīs
uubus al'ati sunt/ si iam ante lacēta
ex uultuo/ ut fit/ otio collecta/ ī nō mich̄
q̄ī hostico/ alius capto/ suetis unīē/ artio
res ipace res cānt/ ac p̄mo/ eo tū occulte
fezebant/ si bellum i pronuncia ēet/ qd se
inter pacatos facē/ si rebellatum iam et
confecta pnuncia ēet/ cū ns vtalia reue
hit/ flagitatium quaq; suspendiū/ pati
q̄ ermore/ ī maiestia militū erat/ ī ab
custodibus/ pbris ī comeātes ingiliae
ebunos/ iacta/ ī uatu quē p̄datū ī agrum
ēta pacatum/ erant. postrēo it' duc ac
palam sui cōmeatu ab singulis abibāt/
oia libidie ac licēcia militū/ mich̄ i statu
to/ aut disciplie militie/ aut ipio eorum

q ſcenit gẽbant. Fortuna tñ romanõ
rũ auſtror ostabat/una ea ſpe q̃ tri
bunos ⁊ contagione furoꝝ aut ex
ptẽ ſeuitõis refectõuſq; mti fore
uam rẽce/impnapus/ſinebant/⁊ ſi
gnũ abeũ petebant/⁊ iſtatõnez ac u
gilus icẽdiẽ ibant. ⁊ ut impu ab tri
leãt. ita ſpem cõ parentiũ/ultro ſi
ipatres/ſuabãt. Erupit re ũ ſeuitõ
poſtq̃ repẽrentẽ atq; improbaẽ tbunos/
eaq; fiẽnt/⁊ conaĩ obuiam ire ⁊ ppalã
abnuẽ furoꝝ eor ſe furiõs ſcios ſẽ
fiũt. fugatis itaq; pnapus/ac poſt
paulo ecaſtis tbunis/ad pnapes ſedi
tõis ggarios milites/albũ calenũ
⁊ c. arium ũbũ/relatum oĩum oſẽ
ſu ipium ẽ. Q ui ne q̃qua tbunitus cõ
tenti ornamẽtis/i lingua ⁊ ſiimi ipo
faſces/ſecureſq;/attrectare aũſi/ne nemt
imentez ſuis tgis/ſuiſq; cuiab uigas
illas ſecureſq; inuiẽ/quas ad metum
alioꝝ pferrent/ Oors ſapionis falſo
relata/accrebat aĩos/ſub caĩ uulgatã
iã famã/ñ dubitabãt totam yſpaniã
arſuruz bello/ineo tumultu ⁊ ſcelus pe
cuniaz ipaĩ/⁊ aduz ppinquas ũres po
ſſe/⁊ tũbatis rebus/caĩ o omis autẽt
minus i lingua fore/q̃ ipi fecaſſent.
Cũ alios ſub ũ recentes nũctios nõ
mortis ñ/ſz ⁊ funeris exſtrauerit/ut ſi
neiret q̃ſq; enane ſcẽtq; remẽ or tuoꝝ
tum pmi auctoꝝ reqti cepti/⁊ ſubtra
hentes ſe quaq; ut creduiſſe q̃ fincer
iſſe potius temere re talem uirẽ poſſz/
ꝺſtituti uoces/iam ſua ipi i lingua/⁊
puana imaginatõne ipu. q̃ gerent
uemz uiſtãq;/mor iſe uez ſuaz potã
tez horrebant./ſtupente ita ſeuitõe ci
uiẽ primo/mor ⁊ nale ſapionẽ. ci
auctoꝝ affẽrent/tbuni militu ſeptẽ
q ab ipõ ſapione ſunt miſſi/ut quoꝝ
pmuz auentuz exaſperati aio/mor ipis
placato ſmone p mulgẽtibus/notos c
qb egreſſi erant leniti ſint/ceu meutes
enim temptoꝝ ꝑ re ũ ipnapiſs p toto
ũ ſmones it ſe ſerentiz culos uol
ſent/allabãtur/p cictates maĝ cũ re
ꝑſtratõiliq; ſubite foret. q̃ ſcin acci
ſantes/uulgo ſtupentiz ñ patum ad
uez uactabat/⁊ ai eadem q̃z q̃ ſcelus
ilugnatoꝝ extitiſſz. poſt uno ipatoꝝ
uoꝝq; extitium ſtigẽ/ſua ũtute defen
ſum nom romanũ/ac retenta puincia eſſz/
ilugnatos pena more mitã ſẽ/ſiu recte
factis grãz/q ab ſoluat ñ eẽ/talia q̃rẽti ſe/q̃
ſoluti res eque/ea relatõs ad ipatoꝝ ref
ponebant/letaĩq; nich triſtius ñ i ſana
bilius eẽt. ⁊ p̃ ſapionez/rex benignitate
⁊ rei publice eẽ grẽ refẽnte/ſapionez
bell aſſuetum/ad ſeditõez; pellas rutẽ/
ſollicitum horrentes/ne aut exitus pecun
w/aut ipẽ puiento maĝum extenderẽt/i p
ſenti aut cepiſſe uenit agi placaut/⁊ mi
ſſis ad ſtipendia ĩas ciuitates/er actoib/
ſtipendii ſpem ꝑpingẽ facẽ. Extũ ſub mte
poſtq̃ſum/ut ad ſtipendiuz petendum
ꝓueirent cõtagie/ſeu captum ptes/ſeu
mutaſſe mallent/ſingulã ſeditõez; pſe
lãgue ſcẽtes/repentina q̃ues rebellantiũ
yſpanoꝝ fecat. reuertunt/ẽ i fines om
miſſo icepto Oannoins ⁊ mobil/poſtq̃
uiẽ ſapionez allatum ẽ/nec iam erat
aut ciuis aut exitiũ cum quo furoꝝ ſu
um conſociarent/ꝺia cuncta ſpectantes q
ſilia/nich reliq habebant/ꝑ tez unũ tuti
ſſimuz anal consilius receptuz/ut ipato
rio ul miſte ire ul nõ./reſpante clemẽtiꝰ
ſe ſe cõmicẽ ut/⁊ hoſtibus eos ignomi
ſſe/cum q̃bus communicaſſet ferro/ſuaz ſe
uitõnẽ/ſine uulnẽ ſine ſanguie fin
ſſe/nec ipaz attacez actu pena uingnaz/
ut igeia buana ſint/ad ſuam cq̃ leuãdi
culpam. nimio plus faciẽda/illa dubi
tatõ erat/ſingle ſi, colores/an unuſi ad
ſtipendiuz petendũ irent./nclina aut ſiia/
q̃ tutius cenſebãt/unuſquos ire/p eos rez
ꝺies q̃bus illi cõſultabant/oſiliuz re
bus carthaginẽ eãt/erabatq; ſuis/utrũ
i actoꝝ tñ ſe uitõnes/erant hn nume
ro/aut plus q̃ quinq; ⁊ xxx. aia uitẽt/
an plimuz ſupplicio uel cauſa tã fedier
empli. refectõ/magĝ q̃ ſe optõ eẽt/uicat
ſcẽ/a leuior/ut uñ culpa ee orta/ꝑ penaq
ſſoluẽt/ad mitiuiez; ſatis ee caſtigatõ
ne Conſilio dimiſſo/ut no actum uideꝝ/
expetitõ ad ſus mãtoniuz ĩuibile ꝓpie
ꝺeiect exitiu/q̃ cartagine eãt/⁊ abaria
eoꝝ aliquot/parte uident/ebuſs. Vij.
qui ⁊ anã ſuccaſſionez ad leniendam
ſeuitõnez ierant/obuiam exitiu miſ

ſis qua

lis qna noia ꝓncipū ſeductōis euita ſ· ut eoſ
ꝑ vrbeos lvies bñgno multu ac ſ'mœ in
lvſpitū unaq; uncerēt· aut ꝓuī nā cātagi
nē ab erāt/ai ex obuī auditū ꝓuī nī cātagi
nē· ꝓſtrēo die cū exercitī ai· o· lilano i la
cetanos pfiala/ñ metu oī quitaat' iſiōbat
ais libauit eos/ſi leuitaī igentē fecat/q· mag
habitū ſolum ipatorē/q; ipi fuit ī ꝓtexta
te ei eſſent/ſub actaliū ſol' ubē i gſſi fuit· ex
atūq; alter pantē oia ad ter uorāt· excep
tis ſ' moibus d' iv ultria opitis leui opū
nūq; ad uentū eoz ipatoꝝ ee/q· ſub ipa pro
fectōne altūs exercitus euciſſent/corpa cu
rent· a tbuīs ſuī ullo tumultu auctoꝛes ſe
uitōmis p vrbeos lvies ꝓuecti ī vſpitia/
cōplensi ac uicti ſuit/ uigilia gꝛta ipeuūta
exercitus aū ſimulabat' ter/ pficiſci cꝑe/ſub
lucem ſig' mota· q· ad pōtaꝝ retentū agrī
cultoꝛeſq; era os pōtas mulī/neqs ubē egre
dēt· q· exercitī d'ñ ad otōnē/q ꝓpie uenāt
fecerit' ī foꝛ ad tbunal ipatoꝛis/ut ultro ſe
ꝛeciat' ſb clamatōib' cucurrunt/ſil'· ī ipatoꝛ in
tribunal aſcendit/· reducti āmati apōtis/
i ermiſe otōm ab ego/cōſtituīt· ni ois fēō
cia exuit· · ut poſtea fatebant· nichī eq' eo
truit' q· ꝓ' ſpē/rubꝛ· color ipatoꝛis· q· ef
fectum uſuros cōcipīt· multq; qlē ne/a
cie qē debant' memiſſe· ſed' tacitus pa
uliſp' tonec tenūtiatum ē/ reductos iſoꝛ
amicōēs ſeductōnis/· pata o ee· ū ſilentio
p ſpēz fēō/ita cepit· ūq· ñ te futuaꝝ ora
tōnem/q· exercitī mūꝝ ad te quēre redi· o quo
ūba ūquā poti q· res exercēz· ſi qz ꝑe apun
tua icaſus bitus/aſſueuerum militaībus
igeūs/aut ad uos q· ad mecū lāqr/ ñ oſtiti
um nec oꝛo/ſuppeditat/ quos ns noie qrem
appllare ꝛeleam/ſcio· anes/q· pata uīī te
ſactis· an milites/q ipuꝝ auſpitiūq; abn
uſtis/ſacīnti legiones/ tupiſtis· vos/ cōꝑa
foꝛa/bitum uestigiū annuꝝ agnoſco· frā·
trā· conſilia· animos/vſtrum uirō· q· uid
e uos ñ q· digites aut latāt/aut opta
tis aliud/aut ſpastis· ulli tī mārorum
atq; i ōbiles/regie nobilitatis animos/ duce
futuīs ſecuti ſunt/uos auſpitiū· ipuum/
ad ūbꝛaꝝ atum· calenuꝝ albū d' tuliū
negāē uos ōs to fecaſſe/aut fcm noluiſſe
milites/paucoꝛ eum fuoꝛez ac amīciaꝝ
ee/libent' clam uegātibus/ ñ e ea ſunt
cōmiſſa/q· mulgata i cēm exercitum/ſuū pia
culis i gentib' expiaī nō poſſunt/iuit' ea
tanq· mal nā tīgo/ſi ñ tucta atq; tectata/ſa
nāī nō poſſunt/eqrē pulſis yſpaīa cātagi
nē ſib' nullos lvies cēdeba ee/ubi uta eſſet
cata/ſic mā·/ſic me ñ ſoluī ad ūſus ſocios
geſſeruꝝ· q· ad ūſus lvſtes/i caſtꝝ en
mis q· oppio te fellit· fama ſoꝛtis mee/ñ
accepta ſoluī/ſi q· exptata ē· q· ego mulga
ta facaī pos ueli· eqrez/ſi totiꝝ exercitī mō
tem m optaſſe cēm/ſ' ſtatum aūt cēos ne
ſtros moꝛeret/nec me uta uuaet/iuſa
cuib' q· militib' mis· ſi militauo ois/ſic nā
maīs/ꝑſe i mobil' ē· ſi uenti q· auē erratāt/
uta aut ſingll aut/ꝓtelle iuob ſunt· ſet
cū atq; oīgo ois furoīs/pene auctoꝛes eſt
vos otagicē iſanitis/q m ne lrhie qrez
ſaīe uitemuꝝ/quo aūtie/ꝑ ſ' ſitis· Quid
facnoīs i me/qo i ꝓpiaꝝ/patenteſq; ac libꝝ
uros· qo itroꝝ/facīnti teſtes· qo ad ūſus
auſpitia ſb qb' militatis/qo ad uerſus mo
tez militie/diſciplinaq; maioꝝ/qo ad ūſu'
ſuīmꝝ ipy maieſtatē/auſi ſitis· te me ip
tacēo/temē potius q; aute cēceptis· dei
que ego ſū/caī ipiciēte exercitū mime
mutauoum ſit/pata/qo te uob meneāt/
q· ai mā tomo q· i oibili cōſciato oſilia·
ꝓbatis· qo ꝑ· t· e· ai ipuī ablatī atti
buuos ſuffragio ſp' catis/ad vies ꝓuatoꝛ
otuliſtis· cum eo ip' ñ contenti/ſi ꝓ' bñoꝝ
illoꝝ/ſ'tis faſce' inꝑatoꝛis uī/ad eoꝝ qb' ſe
uos aut ipaꝛent ñq; fuat' tāī exercitus te
tuliſtis/ipſtoꝛio tenēz albus q· claſſiū cla
ſſicum apud eos ceant/ſignū ab hoſte ꝓ
tectum ē· o cebrunt i tbunali· ꝑ· ſapioꝛis/
lucō appuit· ſuimotō/i ceſſit/faſces/cū ſe
cūī' ꝓlati ſūt· lapides/puluez· q· fulmina
iaci te celo/· i ſuetos ſetus aial' ee uos
pōtēta ee putatis· ē pōtētiꝝ/q· nullis ho
ſtiū nullis ſupplicatōnib'/ſuū ſanguīe eoꝝ
q tñ facaī/auſi ſint/expiaī poſſit·/atq; ego
quāquā nulla; ſcelus tonez/ſit/tī ut i te
nefaīa/q· mēs/qō oſilui uīī fuit/ſaīe ue
lim/tegūī· ouā ipſiuꝝ/ milla legio/i ſ'tis
ꝑ ſcelus ꝓncipīb' ciuitatis/ubez opulentaꝝ
ꝑ· x· anos tenuit/ꝑ qō faca' tota legio
milia lviuꝝ· uī· i foꝛo· ē· ſecaī ꝓuſſi ſūt
· illi ꝑmū ñ acumbuꝝ ſe ſe militaī/nois
· ab lviantī uicē· ſi i bellum· tē· militie
ſecuti ſūt· ñ ai ꝓuo nec ai ſanitib' aut
lucanis/vſtrib'· ꝑ· n· ſe ꝙuicterūt/uos

Oro dum ſtup.

Antigo

m

f

250

214

cū mārcio ⁊ iuuibli o filia o micatus ⁊ āma
ōlecanū fiuius. ulli sic cāpani capuā cuscs
uctib' ct'oīb' arēptū mantuā isicliā cē. nā sic
regiā hītiū ꝓtuā fecē eānt ñ ꝑ ñ sacios. p.
R. ulc lacessitui eātis ⁊ bello sinctonē ne nos
romicliū hītiū eātis. ñ si nos ꝙscentes
o fecta puica iperator reliqē ⁊ oīa hoīūq; si
uē iplōrare uebatis q ñ uenientis ad oīa
ges lubs q; uros si hō quaq; meōuaz sic ꝓue
miq; eiecerīs ex ais uris uaz o filiū scel'a
ti si nō ad ultimū ōmīs exeq uolo ⁊ me ne
uitio ⁊ ceto i columi e'catu cum quo ego uno
ore cātagīnē cepi. cū quo q̄uor e'cat cāta
ginenſiuz fugatu expuli uos acto multa lo
minuz maiozuz ceteꝝ ꝓtu q̄ albi ⁊ ūbzuos
ſt. qb' uos ſbiecistis ⁊ ſpalaz, puicaz ⁊ ꝑ. R.
ereptū e tatis ameliore tū moueo nom
miz. meū ult' facē creditaz mortē mām
uob' molat' fil. Quod si ego mozerer meū
expiatiū ipū. ꝑ. R. eāt nec hō uppit' op
timū maxīmū finat ult' auspicato duos ducto
rib' iert'nuz ouita huic fragili ⁊ mōtali cō
pu eq̄lem ee ꝓstrimio albino. o. māce
llo. p. quīto. ctispino. cū fuluio sapioīb'
mis tot tā pclaris ipatoīb' uno bello absūp
tis sup'stes ē eiq; ꝑ. R. mille alios nē fe
ro mouētib' mo ani funē elata. t. p. es
set uos ipi b' i ſpaia pie ⁊ pato m' uob'
ipatoīb' inf'ctis septimū mātui. duce nb'
ad aduīl' exl'tātis recēti uictoīa ꝓnos tele
gisthos ⁊ sic loquor tanq; sin duce ſpanie
fute fuīnt. o. silan' eod uige eod ipio me
cum ipuicia missus. l. scip' fuat' mīs ⁊ c.
lelius legati uices maiestatis ipu te
ēnt. uer exit' ia duces duab' an oīngui
tas an cā copaī ꝓtexat qb' si oīb' supioze
ētis āma ōnuaz ō cines uros ferretis.
africaz ytalie cātagiez ūb' nē ipare uelī
tis. q; ob noxiā pie coriolani ⁊ uā dap
natio iust' mitum ⁊ inoingnū exilui
ut uet ad oppūg'nāz pīaz impulit deuo
cauit tū apī' patricio puata pietas q;
tole utē ūm icitauit. stipendiuz ne die
b' paucis ipatoze agto seuio muātuz satis
oingna cā fuit cur patre iuicētis bellū
cur ad uergeteos d' lib'tis. a. ꝑ. ē. cum
mich' duīaz huāz ue rez i uolatū uob'
ēet i famistis p fecto milites ū maior i
corp' miz uig mōbi q; i uitis ūtes inuasit
hōiet aimus referre qd creditū hoies

qd spauīnt qd optauīnt. auferāt ō utrūta
oblīuio ꝓ pōt si nō ut cuiq; silētiuz tegat nō
negatiuz tūc atrēq; uob' uisa oīonez mām
Q uāto cēlius fcā uīa atrocioza q; trā mea
ēe ⁊ ea ō quem q̄ferētis uos ne uica equo
aio fe'tis. si ea qrē ipa ult' exprobrabūt utia
tā facile uo' oblīuiscami eoz q; ego oblīuiscar
tas qd ad uos unusquos attinet si exuīs pei
net satis sit q̄pēare leo albi' calen ⁊ atius vb'
⁊ cēti ne faīe seruitōnis auctorēs sāguīe linēt
q; ad mīs ūt uob' supplici eoz spectaculi ñ mi
ñ acbium si letum. ⁊ si sana mens redit di
ēe. Te nīl' ē q; d' uob' ifestis aut inquī' oīlue
rūt Vre sinē uicēdi faceāt cū exprepato si
mul oīuz rez terroꝝ celis aūilq; est e'ftulis
erat' q cōna otōnē cōtinereāt gladius ac sa
ta cōcrepuit ꝓmis audita uoꝝ cētūio noīa
vāpnatoꝝ i cētio nuīi i medii p'clebant
⁊ simil' oīs appat' supplicij exꝑmebat reliqua
ti ad palū uingiq; cesi ⁊ secuī pcussi. atq
tōpentibus metu qui ad etant ut ñ mō fe
totōr uoꝝ ad ūlius atrocitatez pene si ne ge
mitus q̄rez eruīēt. Tracti inter d' medio
omīs pūgataq; lacō catati milites noīati ap
'bunos multi mūba. ꝑ. sapioīs uitauert
stipendiuq; ad nom singlis p solutū ē hinc
finez extiūq; seuitō militi cepta' sūctō em
hūit Pter tp's ad lenti fluuiū ino p fec
t' magonis missus agēdū cū pua manu af
troꝝ mercede vspanos sollicitāuos. ad vl'. u
uenū āmanut. Castō d' ūn exut' a. q. mar
tio maria ytē militū int' tumultū castroꝝ
captoꝝ q̄busdaz ⁊ ifugaz à missis palatos
ꝑsequentes eqtes cū paucis ipe effugit Dū
b' ad teti fluuiū gerūt lelius itēim fre
to intrauit euect' ad cāriaz classe acce
sit. Vrbs ea inopa ceani sita ē. à p'mum
efaucibus à gustus pandit' mae gadi' sin
tamie p reuictōnez recipiendi ultro qui
eam rem pollicēt'ur i castra romana uenī
entib' spēs sic aūt trin ē cōplensoq; omis
mago ad s'bali ꝓtin cātagiez uel'nos e-
dit ad s'bal. o. uratī inq; temnibus i poī
tis ꝑmissaq; ea q̄ tardior q; tenuis erit ipe
cum acto tremibus marico uterualio sequ
à fretu itrabat q; remis cū lelius ⁊ ipe
i q; remi pōtu caīcie sequib' septē tēre
mibus euectus ñ ad s'balez i uehit q;
remes satis ēdens trepnsa capio ufreto
i ad ūlii estū reqrat nō posse pen' ire subita

pateſtū ima
ture ꝓnūtō ē

parũp inct⁹ trepidaut. Vtrũ quiq; remis
seqeretur an ultus tost⁹ uteret ipa dimicatio
facultatem trectandę pungne adiecit Jam
ęq; sub ictu telorum erant q; utriq; instabãt hostes
Ictus quoq; abitum moderandi naues
arcem eãt. ni eãt nauali pungne sil'q; ꝑ
ui nichil uolũtariũ nichil artis aut ordinis eet
ui nã fieri estusq; toti dramis ꝓtens suis
alieisq; nauib⁹ ne qq; remigio iniunctę
rentes uelebat q; fugientem nauę luteș
rerro utice ipetum uictoribus illatã q; seq;
tem si iniuncti ictus iaculis maĩs fugientis
mise se ad utendę Jã in ipã pungẽ ꝑ dii in festa
rostro petęt hostium naue obliqua ipa ictu
altius rostri accipiebat. illa tu trãsuisa obli
cęt hosti repetęti i rorta ipm ictu uter eire
meo fortuna regęte anceps pluu muscęt
qnq; remis rotãna seu ponte renatoꝝ seu
plibus remor⁹ oriib⁹ scindentib⁹ utices cui
faculus regęt quas tremes suppsit uni
plata ipetu lateis altius remos terfit ce
terasq; quas irempta cęt multasq; nicas
teligs. V. nauibus ad ꝓbal uel i africam
fugimuisti. Ielius uictor cũcteas remectus
auditisq; ꝙ acta grauib⁹ eãt patre tũ pro
uitores oium rerosq; missos cãtagies sue
ad ictum rerdactas q; ueissent huctus ad
-I- o)ãtium mussis ñ si tenere fruss ꝓsse
rentu ad gravis uellęt redunoũ ad ipatu
rem ee assentiente mãio pauca post ui
es alo cãtagines rerie ad quor⁹ discessu
ũ respirant mo magone tm mãiq; ãci
piti metu dgẽant. Oz q; auorta rebelliõe
illergęti sue recuparte vspaie nacto nũcio
cãtagines ad senatũ mictut. q sil' seruõe
aules i castrs sil' refectõne ees scion⁹ i manus
ub ertollentes ostentur ut auxilia mitte
rent qb⁹ rcitum apub⁹ ipũ vspaie repeti
posit ouantoũ q ivibus ilines gegilli pa
ulisq; vũ qo nat⁹ o seruõne statuient. sanęt
suspensi quieuerũt si cuiũ errom ignoscẽ
tur. ne vitientes sibi quq; ignosci posse
posq; unigata e arrogatio supplicij sna quo
que noxa pãi pena ertiata tuti uacui crimis
ad ãma ꝓlaub⁹ extinq; q ante huerãt auxili
re ilecanis agrũ ũ ꝑ n refectõnis statua ha
buea ut ei. xx. milibus eqtum q qngen
tis finsent⁹ ciuit. Jcaꝑ ei fitei soluente pa
titea oib⁹ noxis inoxiisq; stipendiũ militi
ac ꝓmone mõis placato facile reconcili

artis militi ais pulq; caste ab cãtagie mo
uet cõtione ad uocatu milites ubi ip tuiam
rebellãtiu regulor⁹ inect⁹ ne q quã eadez
aio se ire ꝓfessus est ad uindicandũ io ste
lus quo cunlez errorez rurp sanauit Cum
se⁹ aut ceteis q⁹ miscẽi seantez sua ei grei
tu q lacrimis q xxx. boium capitib⁹ expiasse
ceto muhũ seu ipudentia seu norũ ne leto
q rexecto aio ad certem ilã gentiu ire. ñ e eo
ru natos i eatẽ tm ñ ulla secũ scietate uic
tos ee eisq; sola fuerat fidi artq; amicitie
ipos ꝙ scelus rupisse i exercitu suo se ꝓ quã
q ꝯ caues aut socios latituq; nois mereãt
et ad eo monũ q neo fere sit mules q ñ ex
ytalia aut patruo suo sapioe q ꝓ mi romãi
nois ieã puicaz uenit aut pre consule
aut ase sit ex ytalia ad nectus sapionuz
noi auspicatusq; ois assuetos quos secũ in
patraz ad mitum tumphũ reducẽ uelit
quo cõsulatuz petenti uelud si oium ois
agatur uotoꝝ ad futuos spet q ad spem ex
tonẽ attineatq; istatũ memoriez ee retuz
suaruz gestaruz qu bellũ ducat magois ex
cule ꝙ q ex ordem etiaz i cãpsa areano i
sulam caim paucas pfugeit naubus
maioez cuiti ee q ilergẽtu q ꝓ illic ad
ducẽ cãtagine ulet q quãtumcuiq; puicai
ꝓlio un ee. b latones latonuiq; duces
ee qb⁹ ad ꝓlantu finitiõe agros rectuq;
uitenda q capienda pecora alia iuris sit ita
iacie ac singnis collatis nll'a ee magis
uelcitatez ad fugaz q animos fretos pun
gnos ee traq; ñ q nullu ite periculu aut
semi maiois belli ureat reco se ꝓsq; pro
uincia reservat o ꝓ minos ilergetes dutile
et ꝓmum ne ipunitatã scelerata refectõ
et te ñ nequis ipunitaz sil' future tuta
q felicitate ꝙ tomuta relict⁹ hosti q felici posit
ꝓ ñ teis bene uuantibus segrẽtur non
ia ad bellu gẽnduz uz e cui pãi hoste ciuiũ
ee q ad expectandas ab hoibus scelestis
penas db hac oione dimisso ad iter se cõ
pare iuiem posset uiset ꝓfectusq; d cumi
cast⁹ puenit. ad. vlex flumẽ ire supato an
ne die q recto si conspectu hostium ponit ca
stra. Cap⁹ ant motibus cui sept⁹ erat. Jnei
nalles scipio cum pecora rapta pleraq; ex
hostiu agr⁹, ꝓelli ad utrumuis fe tenta
tez bãbarou iussiss. uelites subsidio mi
sit aqbus ñ ꝙ p̃dictas cõmissa pũg

cēt · lelui cū eqtatui ipetū ex ocultō fugē
ubi monſ opportune ꝓmmēs eqtū iſtoꝝ
ad tentt · ñ nulla mora pugne fuit ē vſpa
i oſpecta ꝓul pedā uelites i vſpanos ꝓna
cupatos i cūtere ꝑ miſſilib' tēptauē te
ñ ē miſſis legionib' uel q bus irritare mag
q te cępē pungna potāt gladios nudāt
& collato ꝓtreſtre ctam eāt · ſi eqtes ſup
ueniſſent nī ex aduſo tanto ullati obuios
obſtruē ſi cōiuncti & quam pfima & leu
na ab tergo ſe ut pleroſq; intercluderent obue
runt maiaq; cedes fiunt q quāta ete leua
pcuſſiones plia ſolent ita mag acceſa
ad uſo plio barbaꝝ ē · q imminuti ai ſta
ne plī urbē · plucę poſtreō die i aciem
,preſſere ñ capiebat os copias angusta ſic
ant tñ ē nallus ſ uue fēme pedituꝝ ptes
oſo eqtat iacie diſcendit · q reliquum re
uitum etat obliquo ſtituerūt colle ſca
pio plę ee laꝝ agustias tut & q iarto pu
gnq · ī · aptōr q vſpano multi fuit uide
bat & q ieum locum tectata hoſtiū acies
ēt · q nō omes mltitudies eoꝝ capet & no
uo ꝯſilio adiecit & ainꝝ eqtes ee poſſe cū
uare cōmbus itam angusto ſpatio & ho
ſtiū q pedites eoꝝ impedimto ſ inutile fore ſ itaque
ipat lelio ut p colles q occulti ſilio tenere
& cū uocat eqtes · ſe gregatimq; q poſſit eq
ſtres aperte pung · ipe o ſing pediti in
ſultes ubi Quatuoꝝ colōtes ifronte ſta
tuit q latius pantē acies ñ pōtāt · mōs
pugnā ullaꝝ fecit ut ipo etamie ad uitē
tur ad ſpectū tūſcēdiq; p colles eqtū ne
aūt cōiunctos ee q tumultū eq ſtres ab
tergo accipet ſ ita uno ꝑlia erāt · une pedituꝝ
acies uno eqtat ꝑ plāgi tuviez cāpiq; miſ
cēi ergi ene utq; ꝑlui aguſtie ñ patieb
ant pungnabant vſpanoꝝ ai pedites
eqti ne acies pediti auxilio ee · petes fi
uicta eqtis teme omnibus cāpo cedēdi
eques cohibent ſi pedites afronte hi e
ſtrate pestres copie erant ñ atergo equi
tē ſbſtinet & ipi ai ouu i orbez ſe ſe ſtātib'
eqs defendissent ad unū omes occi ſūt nec
q ſq; pedituꝝ eqtū ne ſimpſiunt q i valle pu
gnauerūt · Certa pe que i colle ad ſpecta
bāt mag tuti q ad ptē pugne oſcen
dā ſtetāt & laeti & tpe ad fugiendū huīt
it eos & regulꝰ ipi fugerūt ꝑ uiq; tota
cōiecerēt acies int tumultuꝝ elapſi cal

ecdez die vſpanoꝝ ꝑt reliq ꝑ uam cū tb'
fēme nullib' ſuiuꝝ capūt · ī · ſcauq; ad mille
· cc · eo plio ceciderūt · unl nāta ap lius · ver ·
ſuiuꝝ mūi cruēta uictoꝝ fiuſſi ſi patētiae
cāp & ad fugā capeſcendā facile foret ꝑ
pungnā · nubil abiectis telis cōſiliū · uicti
tutus i afflictis reb' expta fide & cleātia ſa
ꝓnis tut mantuinꝝ fidē ad eū uictū · Q
ad uolut geīb' fatales tubie tyrꝰ eui ad cu
ſat ai ueluꝰ cōtagione q̄ꝝ pestifēa ī ile
getes malo & lacetam ſi caſt quacp · ē · ila
uerūt ſiuā qdē & tis et reliquoꝝ ꝓpulat
um eā cōuiuiū nez ee ū aut ſi ita uiceat te
uant ſpm · ꝑ · ſcapioi ab eccleꝝ illo acceptum
aut ſuati debitum utā ꝑ eo ipetū duoue
mt antea i cā ſua fiducia ꝰ fuiſſe ñ uum
expta cleātia ei ſ nulla i cā ; ēz i miſicordia
uictoꝝ ſpē poſita habē ſ os uetuſtus eat
mānis cum quo recto fere ne eqs legib' ui
gēt amicitia ī ꝑpus ipio ieum tanq; pactū
um ut q oia omina humāna; redūſi obſi
tes acepti ama acepta ꝑſtuia ubiq; inꝓuiſa
foret ſapio mltis iuectus ipſentez mādā
mur abſentēq; iubilez ubi illos qui meito
piſſe ipoꝝ maleficio aut uictuos ſuaq · p · ſ ·
bñficio ceteꝝ q̄ꝝ ea pingꝰtia timitur debe
llionē ee tolerim ama relinquē · ſoluꝰ e os
m ſe i obſites i noctios ſi impos ſē reſecūt
ſeuitiū ſi iermis ſi ab amato ſoſte penas
expti p micē ſe ſe utruꝝ ꝓtios an untos
hr romanos mallent · ſta uimuſſius mantu
inus pcuſſa tñ m ipata ex q ꝑſtouū muiti
pe ari poſſi · ipe mātio iultoꝝ vſpaniam
p miſſo pauos morat dies dū ipatā pecu
niaꝝ i vlengetes p numerarēt cū expeditis
martiuꝝ iam q̄ꝝ ptoꝝ aano aſſequitur
iam icoacta res aūt d maſſimuſſa alius ac
alius re caſis dilata erat q numida cum ip
utiq; cōgrevi cum ſcapione nolebat · atq;
eiem terra ſidem ſancire · ſa tum itinis
tā longi ac tm teui cū ſuit ſcapioni ſmaſſi
miſſa cū gaudiis cēt ctoꝝ aduentē eum
amātio tuis cāntu cōſumpi equos i inſula
cluſos penuiamq; oium rez & ferꝝ reis
& ipos ſentire ad eqtes mācelē diſcidia ꝑ
pulit · ut ſe fieere i contineztes ad tepu
lantes p nos vſpaie agros patētur · tñ
greſſus ꝓuis ꝓnceps numidaꝝ ꝑmittit
ad tpe locumq; collato ſtatuēdiꝝ duos p
obſidib' tenerī a ſcapione uiret & remiſſo

pede

inc

tcio q cũ uullu eãt ut aduocẽt massimissã
cũ paucis i collaqũ uenũnt. cepat tã ãũt
munitiũ ex fuma rez gestarz ad mentio
uri sbstituãtq; alios spẽ q; corpis am
plam ac mangticaz. C eterz maior pentus
uenãtũ cep pret q; q; siapte nã multa ma
uestatis ienãt adnabat p missa celaies bitq;
cõpis ñ cult munditus si uil' ac uẽ mulita
ns ei etas i medio ũnum tolere q; plenius
nutriũ q; ermoribo ul' ut inouat flos iuue
te faciebat, ipe attonit ipũ q; sil'u numida
gus te fris filio remisso agit. ex eo tpe af
firmat ea se q̃sisse actiones. quã tutez obla
tam teũ i mortalium beneficio no obmutit ca
pse ulli pplq; romano opaz nquaẽ. ita ut
uemo unus ex nus magis eniẽ ad unũ
te uoãnã/ro se q; si iam pdaz uelit/munpa
te i yspaiã/aliena/atq; ignota tra potuisse/
an qua/ante geitus educatq; i spez patriu
regi/ee facile pratur. Sigtez eundez scapi
onez/ducez i affricã migrant. romani/satis
spare p bus eui cãtaginez ee/letus ei sapio
uroit auduitq; ei capuo terz ilyrii/ostiuz
egtatu/massimissaz fuisse sciẽt/q; ipe uneis/
specim ei ai pse ferret/fide data/acceptaq;
pfect cet tũcones e massimissã p missu
romanoz ne sin ei fieciisse i cõtinentez inte
rim. ipat ptinos agros gauis tenuit
Magon uispatis i yspaiã reb mgz spem
sedicio pmũ militaris. dñi refecto inuibil'
alios ei subsidiat pauti ticẽ i affricã nãcia
tiz acãtagine e ubẽ scatuz ut classez q; gra
uib bret in italiã ticẽt. cũ uicta ibi gallo
rum ac ligurz q; ta maria posseẽ inuentute
ouigẽt annibali ne senectẽ bellũ marso in
petu maiẽ fortuna cepti finiẽt ad ea te
q; acãtagie pecuia magis adnecta e. q; pe
q; ta potunt agauitantis exegit. ñ enarro
m eoz fi. q; templis spoliatis. q; uatiz oib
coactis aurz ãgentiumq; i publicũ oferẽt
cũ pt nehẽtur yspaie lora aut prul cãtigi
ne noua/expitus iterũ militib prios ỽ po
pulat agros. ire ad ubẽ classez appulit ibi
cũ dui milites i nauib tenuissz nocte illuis
expitos/ad ptẽ eã muri q; capti cãtago a
romanis fuat/duc. ñ pstito fatio nabito ũ
bẽ teũi mat q; aliquos oppugnatoz ad spẽ no
uandi tes aliqd motuos. C eterz nuntiis ex
agris ttepidi fiml' pplatõnez/agitatiq; fu
gã q; hostiuz aduentu attul'ant q; usa int

uiu classis eãt/ñ sin cã electã ant ubẽ sta
tõnẽ appebat. itaq; illtructi ãmatiq; itra
põtam ad stagnũ ac maẽ ũsiz/cõtiebant
ñ effusi hostes mixta int milites nauta
lis tuba/ad muros tumultu maiore q; ui
subierũt/patefta repente pta. ẽ. cum
claore erũpũt/tubatoq; hostes ad pri
mũ i caitiuz cõiectiq; telor/ad ultoz/usque
ad litus cũ mlta cede pfecunt. Hec ñ na
ues litoi appulse/trepidos accepissent/ñ
fugis fugẽ aut pugne q̃sq;/i pios q; te
pidatiz nauib ẽ. dũ ne hostes cũ suis sil'
ruẽpent/tbũt scalas hostesq; q; adhuc
dñi i moliendo moã cẽt/pcurrunt/multiq; ad hec
tantes nauib ictos p tenebras quaut pe
tẽnt aut diutiẽnt/fede itierunt. postero
die cum classis inte tero ad ceanuz inte
uenãt fugitiz/ad octoginta hostes cesi inter
muros utiq; ad duo milia ãmatoz inuenta
Magon cũ grauis/recepissz/ex clusus ñ/cla
se ad ambros aut prul agrib is letus a
lẽ classe appulsa/mirentis legatis q̃ren
tiz q; pte sibi/sacio atq; amico classe fo
rent/pugnatib is/mlta tuis exursu fim in
feste/obuiata q̃am ab scopulis naues
militib/ad colloquiũ hispstes coz q; suimus
pcis e magistatus/cũ q̃storẽ elicunt/face
tosq; ultrib/cruci affigi iussit. ñ nau
b ad pitissaz insulã/cẽtũ milia femie acon
tenti/pcis tũ eã incolebant/rapita classi lo
na cũ pace accepta e/ñ omeatus m bũn
gne pbit. si insupleñtũ classis/numẽtus
ãmatiz data/eaq; finucia/penus ibalearib
insulas/quãgenta inte milia ab sit finisti
sit. Due sunt baleares insule altã maiõ at
que opulentõr/animis uisq; q; põtũ hẽ ũ cõ
mode vbiatis. se q; am eẽmũ autũpnis eat/
edebant Ceteruz aut sec q; si. ẽ. eam insulã
incolẽt/hostilit classi accursus e/fundi/ut
nec plinius/ita tũ solo eo telo utebãt/ñ qcq;
alterius gris/unus/tũ ei ate q; int alios
omes baleares excellũt/itaq; tanta uis la
pidũ eleme grandinis in ipsum q̃tẽ iam
classẽ tũc effusa e/ut i tute portum ñ ausi/
aderẽt ialtum naues/simulez ũ baleariũ
insulã/tenuerũt. fetilez agro uitis q; ãnis
haut eq; nabitat/tm eg ille nauib sup põtum
lato muro/cast ac sine cta mine ubi agro
q; potiti/multob mulieb auxiliaris/inte er
tetio soluta i pacem uspania/i pios rediẽ

Ballearos insule q̃ dicunt
uocata q; minorem
uocant

216

mãẽ nũq̃. Ꝟ aliaq̃ vicemo/nõ ꝓlates mõ
ſi aureũano ſq̃ uicinã gentes cõcitat/ ualiq̃
ſtimos ꝺ/atq̃ illuſis ꝓloo/ut pauos tñq̃
vies· xxx· milia ꝓcurr· uñ· ſet me eqtũ
i ſecretamũ agrũ/quo cum cãr/ꝺuenerit
võai q̃ ipatores· l· lentulus· cr· l· manli
accuſamus negligẽt ꝑ negligẽdo bellũ/
uicat/ipis ẽcitibus/pagrũq̃ aureũanum
hoſtiõ tãq̃ pacato/clement· ductũ militi
bus/ad ſecẽm hoſtiũq̃ pueniet/ſtim militi
ſpatõ/paul acaſtris eoꝝ/poſuerũt ciſtra
ꝑmo plato/ne q̃q̃ tẽptatum/ut diſcede
rent ab ãmo· te ũ cum ipabulatores ro
manos iuxt· ꝛepente ab eqtib· vſpanis
fũs eẽt/ſub muro ab ſtatione tonano e
qtatu/eqtre ꝑhũ fuit· ut ſiñ medio anno
inyter ullã/euentu· Sole oĩente poſtõ die
ãmati iſtructiq̃ omis/mille ferme pas·
paul acaſtris tonatis/aciem ostendẽ/ne
qu aureũam erant/cõnu ꝛertrũq̃ dexgẽ
tes/leuiũ iñobiles tenebãt vſpanos ꝓpu
li/ut cõnua ꝛmediaq̃ aciẽ/interualla
patentia ſatis late fecerũt/q̃ eqtatũ ũ tſ
cẽt/ſtemuerẽt/ꝛ ꝛ· mãẽ ſuo exercitũ cum
iſtruxiſſet/ro ũ hoſtiũ imutati ſũt· ut int
legiones ꝛ ipos/patentes eqti relinq̃ẽt
uias Cetez lentulus ei ꝓti ullũ eqtis fore
mẽ q̃ ꝓz increſcentẽ ẽ nalli hoſtiũ aciẽ eq
tes emiſiſſẽ· Qeñ cõſilio· tñ· militũ i pe
dit/eqtẽs ꝑ patentes hoſtiũ acies uias
ꝑmittere/equos ulbat/q̃ cepti pauꝝ ꝑſe
ꝑrexẽ pugnã/cũ moraꝝ/ũ cetera exer
cere legioi q̃ illeno cõnu ad ũltus ſter
gores ꝓna emẽ/ꝛertã tertiã legionẽ ex
ſubſidio ſi ꝓriãq̃ aciem ſtimanũq̃ uincẽ
poſtq̃ eã ꝛpugñ eſſẽ/ad· l· malũ int ꝑ ſin
gula ceranteꝝ/ac ſubſidia q̃b· te ꝑcutiebat
q̃ latus iuuenteꝝ/neñ/ioicatq̃ tuba ab leno
cõnu ee iam miſſũ ee aſe cõnetiq̃ ſeriũq̃
ꝓcilla eqtes hoſtis ꝛcurſuſq̃· Vir ꝺ tũ te
terat/cũ· r· eqtes imedios iuenti hoſtes/
ſil ꝑterẽs aceo cũbauerũt/ſil eqtibus ve
pano· uulta imitenti equos/clauſerũt·
tñq̃ ob multa pugñ eqtis/ad peterẽ/ve
pani ꝺſtẽdũt· r· ipatores ut turbatos iu
ſtiq̃ ꝺuices/ꝛ ꝛepiq̃ atõnes panoiẽp· et
fluctuãtia uiderũt· ſingñ ocurrũt omiũ ma
lores/ũ pulſo ueñe acie panant· nõ ſtiti
nullã tum ifelicẽ ipetu babitũ regio ip
bit· ipe cũ equb· ad peto regiũ acũ· ꝑ ſiñ

ꝓcurrẽ ſe obiecit· Ibi aliq̃ ꝺ uiũ aciem ꝑñ
ſtrut· cui em ꝓmñ poſtq̃ hũ q̃ cã negez ſe
aurecem ĩitate/ꝺ unce ꝓlo teñe affirmꝝ pu
gnabãt/obruti tel· acubuerũt· Cum fuga
paſſim cepta/pleiq̃ eli q· equos ꝺſcenden
di eqtib· ſpatiũ ũ fuãt/q̃ pulſis acẽ in
terierũt· t· ũ· ant ab ſecẽſum ẽ q· caſtris
q̃ exierãt/uſq̃ ꝺcẽ ũ milia paſſuũ ꝺſa
ꝺuie· ꝺ· cãt· feme capti/uãnoꝝ ſacꝝ pau
lo ãplus· cc· marie ileno cõnu cecidẽt/
pl̃i caſtꝝ vſpani/atq̃ q exꝑto effugerũt
ſpãi· ꝑ· p agros ꝺ unce qſq̃ ĩ ſuas cuitate
ꝛediẽrũt· Cũ ãnãtonio uocati i conſi
liũ equeſtiq̃· l· clates ſuas ꝛcepiũt auc to
ꝛi belli/legatos mictentes ad ãna ꝛtẽ
da reducẽtem q̃ faciendã/cẽſuẽ/q̃b· cl̃pa
i auctores belli imobiles/cetõſq̃ ꝓcipes ꝑ
pleiq̃ i acie ceciderãt/ꝺſentibus lentul/
que arma/ꝛ dedẽtibus ſeſe/lentulũ ẽ/ſue
victõẽ uti accipi eos ſi mandauit/ceteꝝq̃
belli auctores ẽdidiſſent· omnes· Si
miñ exercitus ſe dagros dergeret· ne ꝛtanto
tñq̃/ꝛ ꝺ uicepꝝ alios ꝓlõ ducẽtes· Ꝟ
tũ legatis remũciatã q̃ cõſiliũ/i man
dauit· ſe ꝓcipes ꝑſenſi/ꝛ ꝛmouit ad
ſupplciũ/vſpaiẽ ꝑ· par uoluꝝ/ſupẽrauit
ei annu duplex/ꝛ frumẽtu/ſex mẽſiũ ipa
tum ſagaq̃ ẽt togã/ꝛ exercitui ob licẽs ab·
xxx· ſeſtia q̃ ꝑ acepti/ſtu vſpaiẽ/velliã
tis tumultu/aut mãgno motu/ĩ ne pauo
ries exercuo/ꝛ cõpſſo/ũ africa/ois ꝛtroꝝ
ẽ uſus· ꝑẽ· l· lentulo/ꝛ· l· manilio acõ
ſulibus/pumicia tribu· cũ· x· nauib· ẽ/ꝛ reꝺ
it/ꝛ ſenatũ eõ urbẽ/ꝺatꝝ i ꝛtẽbellone
q̃s res vſpania geſſiſſẽ/ꝺiſſerũt/ꝗcẽs lin
guis collatis ꝺmutuũ/quot oppida ev
ſtib· ꝺ cepiſſẽ· q̃s grõ ĩuictõẽ ꝑſi· r·
ꝛtegiſſẽ/ad ũltus· q̃nos· ſe ipatores· uñ·
uictores exercitus i vſpaiã/ille· neiẽ car
thagiñẽſe/inimis ẽ ꝛtribus ꝛtelq̃ſſe· Obꝛ
tẽ gestis magꝝ tẽptata ẽ triumph· vſpes
q̃ petita/pinacitez/q̃ neiẽ/ad eam uiẽ
ti triumpꝝſſe/q̃ ſiñ magiõtu res geſſiſſet/
cõtrabãt/ſenatũ miſſo/ũbem i geſſino eũ
q̃ agentiq̃ ꝑſe tulit/ſenatũ· r· uñ· mulia
· cc· ctu· talenta/ꝛ ſingulis q̃ agenti ma
gnũ nũm/cõmutia in creauois oſulibus
ꝓuñ· l· uetuſtus phylo q̃ntuꝝ atq̃ oõ
igenti tenore· ꝑ· ſapiones cõſules diue
runt· Collega advitur ei· ꝑ· lic̃ani· ctuſſ

pontifex maximꝰ ceteꝛq; comitia mãdãt q; ꝗ
ulla p̃ uelliꝰ celebrata frequẽtia posti
meridie ẽ q; uenãũt undiq; ĩ sũffragi
um̃. ſ. ꝺ expectantꝫ cõ. p̃. scipionis con
cũrebantq; tomo frequẽtꝰ ĩ capitoli
um ad̃ immolantẽq; eũ at; centũ bouꝫ uo
tos bouꝫ sacrificaẽt. ĩ ypaniã ſponrebantq;
ai sic. ẽ. luciꝰ sipꝰ uellum puĩcꝰ
finiſſe ita eo q; istaẽt. p̃. cõnelũ finitũꝫ
atq; ut ypaniã omñ penos expuliſſe. sic
ytaliã puliſũ ẽe africamq; ei ꝓuince post
quã uelleꝰ ĩ ytalia foret puĩcã te
ſtinabãt. ꝓuĩã ũ comitia hĩta eãdẽ die
q̃ cuĩ. pl̃ erant. ꝫ. luciꝰ. c. f. nulliꝰ.
scipio. cl. emiliꝰ. papuſ. q̃ tũdeciõ
anno puĩca belli. p̃. cornelius. scipio. cl.
licinꝰ crassꝰ ut ꝺ sulaturꝫ ĩcerit. noiate
cõ sulibꝰ puncte sunt. sicilia scipioni
ex sorteꝝ cõcedente collegaq; sacerdotũ
eãꝺ pontifice maximꝰ ĩ ytalia tũc eb
at. bruti exilio tũ p̃one puniceꝫ ĩsoreꝫ
comẽte urbana gñ. f. milio ob tãgitꝫ a
rimmꝰ. ĩtꝝ gallia appellabant. ſ̃p. lu
cerio sicilia emilio. gñ. ocrauio sarcinia
ẽnat̃ ĩ capitolio habitus. ibi tẽpe
p̃. scipione. ſ. c. tũc erat. ut quos lucꝰ
ĩterfectionẽ mulctare ĩ yſpania uouiſſ
ꝫ ea pecuia q̃ ipe ĩ eorũ ꝺitiſſ facẽt.
Hic sagũtino legatos ĩ senatũ ĩducit.
ertio mari natu uẽ. et si mich ulr ma
lor ẽ. p̃. c. q̃ qꝺ passi sumꝰ ut ad ulti
mũ fiꝫ pũiremꝰ uob. cũ ea uia mẽ
ti ĩperatoꝝq; utroꝝ erga nos talia fuerit
ut nos gladiũ subtrahiſſe utroꝝ p̃io
uob nõ p̃eat. uelliꝰ p̃ nos suscepiſti
ſuscepti q; q̃ ꝛtũtreamur annuꝫ tam
pti nãcit̃ gẽtis. ut sepe ad ultimũ ꝛiſ
crimen ꝛ ipi uenẽtes ꝛ ipꝰ cãtagmẽſe
ad̃ muros cum ytalia tam atrox uelliꝰ
et annibaleꝫ lyte lẽtꝰ cõſuleꝫ cum exer
citu ĩ yſpaniã ueluꝭ colligendas reliq
as nauiũ mi. miſiſtis. p̃. ꝛ c. cõne
lius ereuo ĩpuicias uenerunt illo tẽpꝫ
restituerunt q̃ nob̃ fœda q̃ ad uſa uob̃
nris essent fierẽ. iam oium p̃ mũ nobis
oppidum nob̃ restituerũt p omẽꝫ yſpa
niã ciues nros uenũꝺatos. ꝺimiſiſq;
requirentes ex pristina ĩimicitia restitu
erunt. cũ iam ipe cẽt. ut optabileꝫ cã
ermiſa fortuna hñem. p̃. ꝛ c. cõne

lius ipatoꝝ ñ lucuioſ nob̃ q̃ q; uob̃ p
erunt. ti nõ ab̃ ĩ tẽpꝰ ex uultuũb̃ locis ĩ
setꝫ atq; intebam̃ ut utꝝ pacem̃ et
alterum ex utroꝝ p̃ie nãcemus. ñ ab p
nitie nãꝫ cartaginẽſi utiq; aut duce aũ
exercitu opꝫ ẽ. ob auxiliũ nos uenimus ĩ bel
lus q; p̃ius quã ex utroꝝ cã nob̃ fiãnt
exigꝫ posse. Cum ex ipato ꝛ tepente mu
sitis nob̃ huc. p̃. scipiẽꝫ q; fortunatiſſimu
oiũ sagũtõꝝ uidemur. q̃ o siluꝫ rectꝫ atq;
uertimus. ac uirtute no. cuiꝰ nostris uenũ
cnatiũ sum̃. sp̃ omẽꝫ salutẽq; nãm. q cũ pli
mas hostiũ nãoꝝ cepiſſ ĩ yſpalaꝫ ulr. q; q;
ex captoꝝ auꝺ exercitꝰ sagũtinoꝝ. ſ. patrum
uenuſit. postrõ nr̃ẽtaiaꝫ atro ĩfeſtaꝫ nb
ut illa gente ĩ colonũ stat̃ sagũtũ ũ possꝫ
ita bello affligat. ã ũ ñ nob̃ absit ulro ĩ u
ria. ne. postero q̃ ꝛ nõa utrõ cẽt. ꝛ eletꝫ
ulr. ẽnimus eoꝝ ĩ gratiaꝫ sagũtiꝫ ꝛ elene
rat̃ anibal uectigal exigro eoꝝ campiſq;
q̃ nobis nõ tam fructui iacuiſ ẽ q̃. ultõne
ob ĩ q̃ maiora nec sparẽ nec optare ab ꝛi
os ĩ mortalibꝰ p̃tãm. grãꝫ accũ nos. v.
legatos sagũtinos. senat̃ pl̃eq; ad nos mi
tit̃ simꝫ gratulatũ. q; ita ꝛes ivo ãnos yſ
pania atq; ĩ ytalia gessiſtis. ut ĩ yſpaniã
ũ ulro ãne teũ ſi q̃ restaꝝ ultiaꝫ finit ara
nus. ꝝ mutã ãnus lẽtis. ytalie ñ q̃ uallũ
cultoꝝ angit. Nich ꝛelinq̃tis. p̃no. ou
optõ mario p̃ sibi capitoline aris. ĩ gtes
tũ obb̃ agẽ uissi sumus. si. ꝝnũ b̃ ꝛ ſ. uos
p̃mictetis cõnã auream ĩ capitolũ uictoiẽ
g̃ ferẽ. ꝺ uti p̃mictatis. Quesum uiq; ſi
nob̃ ita uidẽtur q̃ nob̃ ĩperatoꝝ nr̃ cõmo
du ẽ. ꝛ uenerũt. ea cuncta p̃ꝛia auctoritate facia
tis. ꝺ eãt̃ legati sagũtio ꝛenoit. ꝛ ꝝnitiũ
restitui sagũtiũ sibi sociaꝫ ut q; p̃ uate
ꝛ cumtiꝫ omnib̃ gñb̃ suis. suos ĩperatoꝝ
ferẽ. ꝛ ꝺ ome. ꝛ ernolũtate seãt̃ fecisse. q;
sagũtinis restituerũt. ꝛ c. uesp sagũtinos
fuitõ exemerunt. ãq; alia ei benigne fe
cerint. ea sẽtiꝫ ita uoluisse fi ꝓnũꝫ p̃
mictẽ ut ĩ capitolio ponẽt. locẽ ũ lautiaq;
legati p̃bẽ uisa. ꝛ minuis dari. ꝛ ne minuꝰ
trena milia eis legatõnes. ꝛ ũ cetẽ ante
te. ꝛ ꝛ p̃teritis sagũtio ut q̃ũ cito posset
ytaliaꝫ spectatũ uenit. uocer datꝰ luciꝰq;
p̃ oppida misse. ut yſpanos cũ ut accepit
tũ reſeute re extitiſſ scelerosꝰ ĩpuicius rela
tum. cũ africa. nouaꝫ puiciaꝫ ex sorte sci

Ariminũ. hactꝫ Gallia appellat

Quõ sagũtini legati in senatu introducti

Vide sequentia. legatis sagũtinis

pioi ꝺ ſtiari lꝛies fama ferent ⁊ nꝓ nllam
ꝺ mꝛlica gl'a cõtent· ñ ab gẽnoua nñ bellũ
ſi ab vltimẽdũ vicẽt ſe cõſ· rẽclatũ ee nñ
alit' ꝛo ti poſſe q̃ ſi nꝓ i africa exitũ ſinſpoꝛ
taet' actũ ſe ꝛo ꝙ pꝓ apte ferret ſi ſcat' ab uer
ſaret' ꝛo cõſiliũ aut q̃ q̃ ꝓuiſ' ꝓñz oꝑlacẽt
cẽtiq; ꝑmetũ aut ãbitiones muſſaent· Q·
fabius maxi' rogat' ſñaz ſcio mltis uiz ui
tẽi· ꝑ· ẽ· rẽ actam lrdieño vie agi ⁊ ſtruſ
bituz· otez q tiq; te itegꝝ re te africa ꝓuicia
ſñaz vicit· ego aũt ꝑmuz i ingrio q̃ ꝺ mo
ꝺum ẽtũ ꝺ ꝓuicia africa ꝺ ſiul' nñ fortis ac
ſtrenuꝰ ſit· q̃ ñ ſcatus ẽ ſiut i huc ãnum
ꝓuicia ẽe ñ ꝑ uſſit re nñ ſi ẽ ꝺ ſiulez ſñẽ ar
bitroz q re te ſinſacta ſimulacꝺ ſe refere ſe
natũ luuibuo bt· nꝺ ſenatoz ẽ q re cõſiluꝫ
ſuo loco vie ſñaz ⁊ atq; ego ẽtũ ſ valeo rẽ ſẽ
tienti m ab ita feſtinatõne i africaz ficiẽ
vi vuaz rez ſub etiuaz oppionez ee uni i ſite
i greio m cõctatõis q̃ metũ pigritiaq; lꝛies
aꝺleſcentes ſane appellant' ꝺ um me pẽ
tcat' ꝺ huc ꝺ alioz ſpectaoliora ꝑ aſpectu cõ
ſilia ſẽꝑ uſa mã i uſu meliora ⁊ altius ob
tẽtatõnis atq; iuuie ⁊ ꝺ uſus eſcentẽ i ꝛies
glam fortiſſim ꝺ ſiul' aq̃ ſuſpitõne ne ſi
me neq; uita acta ⁊ moꝛes mi' m victatuꝝ
cũ gnq; ꝺ ſulaꝝibus tiq; gl'ie belli tomiq; e
ꝑre patrũ uituocat' ꝓꝑ uus faſtidio ei' li' q̃
reſtreiõ etas ſaltez lilẽt Que ẽ m emulatõ
cũ eo ee pot' q ne filio qrẽ mo eq̃' ſit ne vic
tatoꝛez ciz uigẽz ꝺ huc ũbus mcũſu mati
maz retuz ẽez reꝛſanteꝛ neo aũ inſeatum
aũ aꝺ ꝓ ꝺuiuit q̃ mui i ſpectãte me magi
ſtro eqtũ q̃ tanto ñq; añt ꝺuitũ eãt ipui
mecaz eqret' reb' q̃ ub' alleq malui ũ qlio
rum uitio m cõpatri eãt· ſua mor cõſe
ſſione me ꝺ ꝓ ferret ne vñ ego ꝓ fuer' lꝛno
rũ' ẽtamia m atq; emulatõnẽ cum acole
ſcente floẽnti ſſiõ ꝓꝛoq; uꝺ lucet ꝺ m iã ui
uiento ñ ſolum rebꝰ gẽnuis feſſo ſi hin' ne
gotũ fuit' africa ꝓuincia rẽcnatur cũ ea
gl'a ꝓta ẽ uuiẽcul' atq; moẽntuz ẽ ſuncẽ
ego, phibui anibalez ut anoꝺ q̃z uigent
nẽ uires ⁊ uia poſſ ſſuo te m i g̃ſẽ· ꝑ· cõ
neli equũ eit' ſi tũ ime ꝛo ñq; ꝓ ſio fama
ꝛoiuz q̃ rẽ ꝓfecꝛ· ne tuã qrem gl'az ꝛono ꝓ
ꝓoãz q̃ q̃ ſi aut' bellum mllum i vtalia cũ
biſo lyſtus eẽt ex quo uicto mch' gl'ie quẽ
ret' q̃ rẽ i vtalia retinẽt ⁊ ſi id ꝛono publico
facẽs ſil' cũ bello mateiaz gl'ie tue iſſe erep
tũ uicẽi poſſ· cũ uõ anibal lyſtus i colui ex
actu q̃tumcunq; annũ vtaliaz ob ſi reat'
rcitebit te· ꝑ· cõneli gl'ie tue ñ lyſtẽ eum
q tot' ſinez tot clauꝺ uiꝺ nob' cã fuit· Tu
conſul vtalie expuleiſ ⁊ ſic penos· ẽ· luca
tũ ꝓꝛo puici ꝓfecti belli tutulus fuit' ita re
neo te huĩ fuerit' ñ aut amilcar anibali
ꝺur ẽ ꝑſẽnꝺus aut illuꝺ bellũ huic aut
uictoꝛia illa maior claꝛoq; q̃ ſ ñ ingrungat
ut te ꝺ ſiul' uicami futũm ẽ aꝛepani aut lem
tice te ſiuliſſe amilcarez q̃ vtalia expuliſſe
penos atq; anibalez mal' ne tu quem ⁊ ſi ma
gis partaz q̃ ſpatam gl'az amplecteiſ yſpa
nia poti q̃ vtalia bello libeita gl'ar' fiuꝰ no
ꝺum bis ẽ anibal q̃ ñ magꝝ timuiſſe uide
tur q̃ cõtẽpliſſe q al'ud bellu maluit' Qui
g̃ ad ſi attigeiſ nec p iſtos ꝺcuit' ut cũ afri
can tieceiſ ſecutiz te illuc anibalez ſpes ſp
tius q̃ recto hĩc trunẽ ã anibal ẽ bellu iten
ꝺis eg̃gias ulti palmaz belli puica pacti pe ti
ſ ⁊ ñã pꝛius ẽ tua cũ refeꝛteiſ aliena ue op
pugñ tuz· par aũt i vtaliaz q̃ bellu i africa
ſit ⁊ nob' ꝓ ius recedat timoꝛ q̃ ultro alius i
feꝛtur ſi utrũq; tuo ꝺuctu anſpitẽq; fiet
pot' anibale huc uicto· illic cãtaginez expug
na· ſi alterut' uictoꝛia nouus ꝺ ſiulib' reliq̃
ua ẽ ꝛoꝛe tũ maioꝛ claꝛoq; cũ eam ⁊ iſeqnti
fiũt· ſſa nũc qrem ꝓtez q̃ q ⁊ i vtalia ⁊ in
africa ꝺuos ꝺuceſos exercitus aleꝛe ere
tuz ñ pot· ꝑ· q̃ q· unte claſſes tueam ñ
vñ comeatib' ſuffiaamur ꝓlexnꝺis· nich'
reliq ẽ qꝺ piculi tamez q̃ ue aueat q̃ fa
llit ꝑ· liciñ i vtalia· ꝑ· ſapio bellu mafri
ca geret· Quo ſi oñis vi ꝺ ũtant ⁊ ꝺcere
⁊ reꝺnuat aiim· ꝺz q̃ acere unt acere
poſſunt ⁊ nũꝺ ãnib' ut ad urbez ꝓget tuz
remũ te ꝺ ſiul ex africa ſic· q· ſuluũ aca
pua ãcceſſem· qꝺ q· i africa q̃ mars ꝺcis be
lli eſt' ꝺm ⁊ tua pater patruuſq; intra· ere·
ꝺies cum exercitibus ceſi rerumꝺ ſunt ñ ꝓz
aliquot ãnos maris rebus tra maiq; gẽn
tis ãpliſſimũ ñ aꝺ exteras gentꝺ ꝑ· r· uiq;
ſailie fecẽiſ ꝺce me reſtituet ſi reges ipa
toteſq; remẽ ñ ſtruũ tra ſinſg'los cũ maris
claꝺib' ſuis exercituq; ſuoz emittere uelit
athieſi' ꝓuirenti ſſima ciuitas bello tom
relicto auctoꝛeq; ipigro ac nobili iuuene
mang claſſe i ſicilia ſinſmittaz una naua
li pung florentez· rẽ· ꝑ· ſua impetuũ affli
xerit· Ecrtha ⁊ numis antiq repeto africa

l' ſi ſine gratie

l' ſi me tũ ꝓclara
mea fecã nõ me
defendẽ ab inuidia
ut ſ· magꝝ inuidia
haberi poſſe ꝙ de
ſalte in emꝰ· ab
inuidia liberat

ꝙ · d. ego q redeo uinc
ñ ſolũ rebꝰ ꝓ me acti
ſed ſeꝝ · nec ꝺ ſcere
⁊ negotiari · cũ ſa
ut m ꝺcona' aſſim q̃ ·
ex ꝓuic

ꝛepõ·

eatez ⁊ ista ⁊ o⁹ · attillus ilingne utrusqz
fortune exẽplu⁹ nob⁹ tcmũto sint · Hec·
·ē· p· cõneli⁹ cũ exulto africã ⁹spexis lu
dus ⁊ ocius fuisse yspaĩe tue utrebunt
Quid ẽ sile pacato mari potam ytalie ga
lliegz uectuo emptis i ordes sœuo⁹ e
classez appulisti expitos milites p tutissia
ad socios ⁊ amicos · p· r· tyaconez duxi
sti ab tyracone tc ñ utez p ꝓuincia ē cavde
tum exercitum priꝰ patrumqz tuꝰ post ad mi
sssos ipatores seruitores calamitate ipa
tri ⁊ dux tumultuarius qz̃ · ille · l · mãtiꝰ
et militarẽ suffragio ad tpe lectus · Cete
rum si nobilitas ac uasti honores atõna
tem̃ claꝰ ipatoribus q̃libz ãte belli pars
oppũgta p suũmũ uelud cãtago nullo tuz
puicoz exercituum socios retẽtẽte / cetrã
negz cateruo · nullo tũ m̃ africo bello ꝓuin
cia / ũ ñ pꝰtuꝰ ullus classi uẽ / op⁹ tũ ñ ager
pacatus / ñ cautas socia / ñ ulter amicus / ñ
ꝓsistendi uꝫ locꝰ / ñ retrendi copia / q̃ cũqz
cum spectis / hostilia ō / gtqz i festa · an si pha
ci numidisqz cretos · batis sit semel cre
vitus / ñ semp temeritas ẽ felix / ⁊ fatuus fidẽ
ipse ō ꝓstruit · ut cui opꝰ ꝓuũ sit / cui necesse
magꝭ fallat · / ñ hostes / patrez patruũqz tu
uz / ãmus / pulsꝫ celtiberi socii fraude cõmue
nerũt / ñ t̃ ipi / amagone ⁊ asdrubal / hosti
um vuc⁹ / q̃ ab ibibile ⁊ mandonio i fidẽ ac
ceptus / p cuili fuit · Flumine tu cretẽ po
tes refectõnez militu tuoꝝ exptus ⁊ siphas
et massimissa / se q̃ cãtaginẽses malũt in
africa potentes ee / cãtaginẽses q̃ · q̃cunqz
alui q̃ · q̃ alia nc illos emulatõ inter se se /
notus cause / ctaminũ acuunt / qz pre pul
ertinus met ẽ / hostez · te / r· ãma / exercituz alie
nigenãꝝ ui uelud ad cẽ restingẽdus i cen
dium / conciuerent / alit / citez / illi cãtaginẽses /
yspanã refenterũt / alter meia prie / tẽpla
tez / arma ⁊ fanos / refementt · Cũ euntes i pre
sium / pauida psequtur / ouit / ⁊ pui libẽ accur -
sabunt Quid pro si satis ⁹ stili / cãtaginẽses /
cõsensu africe / fide sacoꝝ regum / meib⁹ suis /
cũ tuo exercitu tui p̃ scipio / nuvatuz ytaliam
uterint · ulcto ipi nouuz exercitum i ytaliaz
aut ex africa mis it aut magone q̃ ab alle
obribus classe tñsmissa / iam ptez oraz ligur
alpinoꝝ uectaꝰ ostat / anibali se oungẽte
iussurt · Flexe inecclez / tpore cimus / i quo
nup fluuiũ cũ hasdrubal i ytaliaz trnscedit /

q̃ tu / q ñ solum cãtagiez sz omez afros tam
exercitu tuo / ex classibus / emaib⁹ tuus i yta
liaz emisisti / uictrũ / fate / uices / eo quitẽ mi
nus uellẽ ⁊ uo tua ñ rei · p· solum ei⁹ / sed
vatuz uicto i ytaliaz ee patere / nos ō q̃ pe
petua t ⁊ pñ· rei / impio euenẽ / tuo cõsilio / af
singnaẽ / ad ũsa consibus icertis belli ⁊ for
tune legate / quo melioz fatoꝝq eo / eo ma
gis talẽ p̃ sitem ō pria / atqz unusta ytalia
retinet / ñ potes ne ipe qrem dissimulare /
ut anibal sit / i cap̃ atqz atrez hui⁹ belli ee · q
ipe q p̃te fetus eaz t cũ tricentis i africaz
ee / ut anibalẽ / eo tpas ⁹ tũ ꝑ / b⁹ sui illic /
cũ anibale / ẽ t futuaꝝ tes · utrũ ꝑ tatez
timioz eis i africa solus · an · istinc tuo et
college tute exercitu ouicto / ne clauui qrez
⁊ luminis cõis / tam recenti exẽplo quarti
us mt⁹ sit / tcmũto sit / Quid anibalez / utrũ
tantez exemos / agulos bruti agri finistra
iam ouis p scentez / ab tumo aurelia / an ꝑpi
qua cartago / ⁊ socia tota africa / potentioꝝ
ãmis ũsqz faciet · q istuc ꝓsilium ẽ i ma
lle / recnẽ / ubi tue uimuio minoꝝ copie
sit / hostiuz mlto maioꝝ / q̃ ñ uob⁹ exercti
bus ad ũsus unũ tot ꝓlios / ⁊ etiam uint⁹
na ⁊ ꝑ ui militia fessum / pugnandum sit / q̃
cõpar consiliuz tuuz / tui rentis ⁹ filio sit re
putata · Ille consul p fectus i yspaniam /
ut anibali ab alpibus rescendenti / occurre
bat / i ytaliaz expulcia redut / tu cum ani
bal i ytalia sit / relinquẽ ytaliaz pas · sio q̃
rei · p· io utile / si q̃ t amplius et ꝓfiosius cẽ
ses ee · sic cũ pincia ⁊ exercitu relicto sine
lege · ō · ẽ · / duabus nauibus / p· r· i pria
toꝝ / fortuna pi⁹ et maiestatez i pii · q cũ in
tuo capite yelitabant̃ omilisti · Ego / p·
cõneliuz rei · p· nob⁹ q ñ ō ipi p̃ quitum cãtuz
cõsulez existimo / exercituq ab eo / staliam
nob⁹ atqz ytalie sceptos ee / ñ qui / os regio
more / p superbiam ⁹ siles quo / terruriuz
uelint trnciant · Cum ora / tione ad
tpe pata / fabus tũ aucto / ritate / ⁊ iue
rentute p̃ ugnantiũ / fama / mangn
ani prei / senat⁹ ⁊ seioꝝ ma
time motus / plesq consiliũ senis q̃ am
mũ adolescentis ferace / lauvatent / Capio
uti lentius ferebat / ⁊ ipe / fabus / p̃ ordinis pa
tres ⁹ scripti ⁹ meditauit i sinia sua / posse ob
trectatõez / suspecta ee · Cui ego rei ñ tan
ipe / nisi tũ utrũ i simulare q̃ ea suspitio

l occurret

ordo sen. q̃ fabiũ

218

uitō oīonus an rei aut sane ꝑgnata. Sic
ē honores suos ⁊ fama rez gestaz extulit
ūb ad extinguēdū i nuvie ēmen tanq̄ mi
chi ab ilimo quoq; ꝓcliꝰ sit ne metuz emu
letur ⁊ ñ alteo q qz sup ceteꝰ extellat quo
me q̄z nūc ñ vilsimulo. qn me sibi eqri no
lut sic senē se ꝓfunctūq; ⁊ me ī etate fi
lu ⁊ suu ꝓūut. tanq̄ nō longi q̄. q. uite hu
mane spatiuz ē cupidittas glie extenuat
mariaq; ps ei imemoīaz ac postitatez pro
muneat mario cuiq; ꝙ accerē ēnum aiuz
leō ut se ñ cum ꝓsentibus m̄. si cū oīs eu
clāis uiris oppter. Equem aut vilsimulo
me tuas quinte fabi lauces nō asseq̄ soluz
uelle si lyna ueīa tua vicim si ꝓssiz ⁊ me
erupare illꝰ ñ ē ime neu michi i minoꝝ
natu ai sit ñ nolim q̄ q̄ nr̄i silēz euare
ꝙ ē ñ eoz m̄ qb̄ muuerim si rei ꝑ. ⁊ pene.
oio gnīs humani ret̄inuz est. Commeo
mouit q̄ ēez ꝓcliꝰ aditūs si i africam tiere
uelum i ut meq̄ quoq; nō soluz rei publice
si ecur uice uiuet uare sollicit. Vre si tepe
tecū te me exorta ē patruusq; mꝰ it̄ ñtutū
uuo exit eoz ꝓpe exoiones acrisi ēent cū ām
ilisse yspaie cū q̄tuoz exercitus penoz. uiꝰ.
q; uuces oīa metu ā misq; tenēnt cū q̄sit
ab uo belluz ipatoz nemo se ostentēt ꝓt me
neō ꝓfit neō ausus ēet cū. of. uiꝰ. ⁊ vr.
ā nos nato ꝺ tuliuz ipuz. ꝑ. ñ. qd ita tē neō
etatez mār uiz hostiuz/difficultatez belli pa
tꝛo patruq; recentē clarem omeōrabat. u
trum maioz aliq̄ nē i africaz calamitas ac
epta ē q̄ tō i yspaīa erat. an maiores nē sint
exerc ī africa ⁊ duces ꝓles melioē sq; q̄ tūc
i yspania fuerūt. an etas mā tē matuioz
bello gerendo sint q̄ nē est. an cū cāthagine
si hostē i yspaīa q̄ i africa belluz gerāt ap
tius est facile ē. post fusos fugatosq;
uiꝰ. exerc puīcos post ⁊ urbes ui captas
aut metu ūb actis ioictōnez post omnia
ta ꝺ usq; ad aceamuz tot regulos tot se
uas gētes pō recepta totaz ys
paniaz ita ut uestra grium re
tu nullus reluq̄ sit. elenare mās res
gesta tā itale q̄ si uictor exafrica redeāt
ea ꝓpa leuat que nē retinendi mi cā. ut
terribilis ea uideat ille ertollunt negat
auditū ēe i africa negat ullos patē portus
. ōj. attilliuz captuz ī africa o memorat tā
quaz. oj. a. ꝓmo accessu ad africam offen

ant

reīt nz recēdat illi ipi tam ifelici ipatoꝛi
patuisse tā ꝓt africe ⁊ res gestas alteo
egḡias ꝑ anno ⁊ q̄ ad cāthaginenses vu
ces attinet iuictum ꝑ manusisse. Nichi igit̄ ad ultī
me isto ex trueis si bello ñ pre si nupe
et ante nō annus. aūt. xxx. ista clades a
cepta foret q̄n ego mūi i africaz regulo cap
to q̄ sapioībus cōsulis ī yspaīa cēdez ñ felu
tus sātypū lacetonū carthagi q̄ me prīe
mee siñez natum ee. ⁊ celestēq; michi eripō
fiducia q̄ posset i vīs unus ūtute tm̄ mo
uīti ee. at ⁊ athenienses auuienū sūt re
me ī sicilia omisso vom bello finisḡ. cur
ego quin grecas fabulas enarare nacat
non agratoez ꝓti sim culsanuz regē cū vīu
sicilia puico uīter bello finisḡ. Iuz i bac eamez
africam aultisse eo bellu unte uenāt referꝰ.
si qd ult metū i feute ipsi ⁊ ase cēoto ꝓcliꝰ
ī alīuz discrimen adducē qle sit uetibus ert
nusq; exēplis ad monē opus ē. mai ꝓsentiu
ue ullum exemplū ee. q̄ anthal ꝓtest. mil
tum int est alienos ꝓlare fines an tuos u
ri excendiq; uideꝰ. plus ai est i fenti pcli
q̄. ipullanti ab maioz ingnotuz rez est rei
uo bona malaq; ipsiū ex ꝓpinquo ī gllius
finib aspiciat nō spauit anibal fore ut tot
i yralia ꝓfecti ꝓsit canēsez clarez q̄
to minꝰ qcq̄. i africa cāthaginensibus firmu
aut stabile ē i finit socius grauibus ac supb
uīis ab nos ⁊ dissentientes ab sociis uiri
bus nr̄is milite romano stetum cāthaginēsib
nichi cuiꝰ volūs ē mercede patos milites ha
bent affros numidasq; leuissimas fidei mu
tande i gelā ab nichi more sit una ōiecisse
me auuietis ⁊ arte bello africa ⁊ molīete
hic anibalez ⁊ ob stre cāthagines lectores et
freq̄tioes ex africa expectate uictos. q̄
ex yspaīa accipiebatis. has ñ spes fulsit
fortuna. ꝑ. ñ. vu terreīs ab hoste uiolati te
stes siphas ⁊ massimussa reges quoz ego fi
dei ita mutā ut bñ tutus ap fidia sim multa
q̄ nē ex intuallo ñ aspent bellum apud ⁊ no
est uiri ⁊ ducis non cede fortune prebenti
se ⁊ oblata cāu flectē ad consiliuz. habeoq;
fabi patrem q̄dam anibalez si illum potius
ego timidam q̄. ille me retineat ī sua terra
cogam pungnare eum ⁊ cāthago ꝑ muꝛ uicto
re est q̄ semi rupta brutoꝛ castella. Ne go
iterum vū trauō vnum exponō exercitū ī afri
cā vnum castra ad cāthaginez ꝓmoueo. ꝑ. ñ.

ēt duces ꝓles melioresq; q̄ tō ī yspa fuerūt

h̄ cet̄ñti cupiat/q; tu· q· sibi/cū uicto tota
vtalia uolutaet̄ anibal/potuisti prius/ h̄ utr̄
si otium chosiz sit/scullo iam ⁊ pene sinu
anibale/negaē posse· p̄· uanū oslez/ut
fo⁹tullianuz prius/q ne sacs absit ponifex
maxim⁹ treo isortez tam longiq; p uincie ñ
ueit/si ille/ualem uicſ lomū/matuūs h̄ qđ
ego cēseo/ūi p ficētur bellum/tum ad uing⁹
tatez· p̄· ꝛ· sumāq; apd̄ reges gtesq; extet
nas p tinebit· ū ad tclentendas ūi vta
liam si ad iſenoz ⁊ ama africe utei nob
alm⁹ ee/ū h̄ etevi uulgāq; q· anbal auſu
sit/neiez ducē troano/ aute ⁊ pte ⁊ puico
bello tum cū te sicilia etaret̄ totiens afrcā
antio exercitibus ⁊ classibus oppugnātā/nec
cum te vtalia etes/africam patam ee· teq
escat aliqñ uexata cū dui vtalia/utat̄ euaſte
turq; iuicem/caſe tomana/potius carthagio
pōtis imineāt/q; nos itez uallu⁹ urbi ex
meibus antio uteamus/africa sit relig te
lli seres/illyce tetoz fugaq; populato agroz
tefecto scōz· ete bellz clades/q in nos· ruu·
anos igruerūt/utant· Que qđ tez· p· pti
nēt/ ⁊ bellum q· unstat/puicias te qb̄ agitur /
vtalle satis est· /lla longa oio ñ ad uos p
tinēs sit· si q· ad malu⁹ que fabius mās tes
gestas i yspaia⁹ eleuauit/ sic ego qt̄ gl̄ias
ei eluē ⁊ meas ūb ertolle uelum/neutruz
faciam pces q· ⁊ si ulla alia te molestia/cez
te ⁊ temperanto lingue/ acolescens senez
uicerto ita ⁊ uti ⁊ tes gelli ut tacitus ea
oppione q· uti sponte ꝛcepta⁹ animis/etis
facile oten tus ee· so⁹ mus eqs animis·
auoitus est sapio qđ uulgatiq; eāt si ap
senatu ñ obtinuiſſ ⁊ puincia africa sibi
ñ tenereture ad pl̄z exemplo latiū/ traq;
fuluius q olim q̄tez fuerat/postulauit a con
sule ñ palam in senatu dicē p micet̄ ne pat̄
bus ut puincias tenēret̄/ statutuſq; eo eet
q· ee si uellent ñ ad pl̄z latiūs/ad sapio reuo
ſſe q· ere· p· cetoriſſ/ ferūt· tū fuluius ñ
ego iquit ignarus qđ respondeā⁹ scīrus
ne eos quesiui q̄ppe cum p te feās tēptare
mag⁹ q· cōsule senatu⁹ ⁊ puincia⁹ t̄ q· uo
luerīs ex tēplo tenamus/ patam rogatoues
habeas/ traq; anob· t· ñ· pl̄· postulo iqđ ut
sinia m te eos nonuicento qđ ē in maz sinia⁹
uisendat· ſlō sit tutū hīturus cōis/auxilio
situs/ ñ altetato cetā cum consul negaret
equm ee t̄bunos intercedē quo min⁹ suo
qsq; iaq; rogat⁹ sinia⁹ uicet· Tribui ita trate
uerūt· si consul d̄ puicias pmittat sua⁹ eo q
scat̄ celuerit placet· ñ d̄ ea referri ad pl̄ pa
emur/ si ñ p micterit/ q̄re ea re sinia⁹ recusauit
dicē aurelio cotta· Consul die ad collegā uz
cū collega petit/ postō die p missus senatu
ē/ puicie ita ferunt/ alter consuli sicilia· tres to
strate naues/ qs cū p fuluius superiore anno ha
buiſſ/ p missuq; ut africam sibi te· p· ee· cen
seret· faceret/ altez brutio ⁊ bellum cum anniba
le cū eo exercitum· q· l· uerūus ⁊ q· cecilius
sortarent̄ ut se cōparent/ sibi brutius duo
bus legionib⁹ qs cōsus· relictis tez gētes
ipuiq; in annuz p̄rogarez/ cui ea puincia· e
ueiſſ ⁊ cetis p̄ter cōsos p tot esq; exercitibus
puincias q; p futuū erant/ p rogata un̄ia· q·
cecilio sorte cecidit/ ut cum consul in bruttiis ad
uersus anibalez bellum gereret· Iuui d̄ mi sa
pionis magi frequtia ⁊ fauore expectantiū
celebrati legati delphos ad donū ex p̄da han
nibal' potam⁹ missi· eo· pōpeius· matio
atq; cautius tulerūt cōnaz aureaz· cc· pon
do ⁊ simulace spheroz· ⁊ x· pondo argenti fec.
Scipio cum ut electū p̄ret· ne in petuſſi in
mangno ore retentuſſ/ ut uoluntaio ducere
sibi milites liceret/ tenuit/ ⁊ qui ipe sc̄ negauit
ter pit· ab· tutuiaz classez/ ut q̄ asciscus uarent̄
ad nouas fabricandas naues/ accipet· Cetuſe
p̄ mū ip̄ p sius qsq; facultatibus/ o similez ani
tuos pollicati/ cerites frumētum sociis nauā
libus omeatuq; oīs gūis/ populanenses/ fer
tum⁹ tiquienses/ luceriaiuela/ uolaterranū/ ter
nita nauiu⁹ ⁊ frumētu⁹ m̄ arretinū· xxx· seu
tor⁹ galeas totitez/ p lagella/ astas/ longus
milium quāgenta sumaz/ pāi cuiuscuq; gen⁹
nuō expleturos/ secures· rubri· falces· alue
olos/ molas q· iq̄ magnitu longas naues
opus eet· tricā· cetum ⁊ xx· milia modiū
⁊ iuliaticū te cū omnibus remigiliq; collatu
ros/ perusinū· clusinū· tussellam abietes in
fabricandas naues ⁊ frumēti mangnū nūz
abiete exp̄ublicis siluis est· ulnos ubere p̄
p̄ros i mūsinū ⁊ reatinū ⁊ amitinū sabinūq;
q; agē oīs/ milites pollicati· mārsi· pēlig/ marru
anigi multi uolūtaiā noīa i classez cecerē·
camerates/ cum equo aio ul' fere cū· ro· et
sent/ co⁹tem āmataz sexcentoz huius mu
ltū· ⁊ xx· nauiu⁹ cūne· xx· b· remes cui
cent posite/ ipe ita instituit opi ut die q̄rto
gesimo quito cum ex siluis uecta matia

cēt · naues i structe ⁊ mata q; i aq; reducte
sint; p fectus i sicliā ē · xxx · nauiū lōgis ·
uoluntāioꝝ sept; ferme milib' i naues
ipitis ⁊ p · licinius i brutios ad duos
ex'citus ostilaēs ueit exeis eum s' sūpsit
· q; l · uetiūius ostil hierat; metello aut
aut qb' p fuisse facilius cū allectis ipio ter
gesturus; tatus; p misit ⁊ p'tores uniersi in
,punciaq; p fecti ⁊ q; pecunia ad bellū erat;
agri campāi regiones; fossa gta ad mare uer
sum hientem q̄ stores; missi; in uitō quaq; p mi
sso; q' agē cānis cāpāi fundi; ū hīs publicus
· p · r · cēt · ⁊ nouā p munꝝ ostituti q̄nte pecu
nie age inuiat' cēt · ps tertia; ⁊ cum p'ulio
ūb p'tōi negotiuꝝ datum ut cāpani ciues
ūcuiq; ex s' · ē · ncēt habitāe; i hītarent; aīad
ultēq; i eos; q alibi hītarent ⁊ tates estates;
mago hamilcaīs filius ex minore balleaꝝ
i sula; ū ybi natat; iuuentute lecta i classē;
i pita; i ytaliaꝝ · xxx · ferme rostratis nau
bus; ⁊ multis hīeratus · rij · milia pediti
uno ferme eqtum tiecit; genuaq; null' p li
tus maritimi; hosti tutantib' repentino ad
uentu cepit ⁊ ū ad hosti lugurē alpinoꝝ si
quos i mot' tuē posse; classē appulit; i ga
uni; ligurē ea gens; bellū ea tempestate ge
bant cum epatentib' mōtanis · ⁊ g' penus;
ā none oppido alpino p'ua tepida · ⁊ v · lō
gis naubus i statōne ad p'sidiū telectis;
cētis cātagines missis; ad tuendaꝝ maritimaꝝ
hōraq; fama erat scipiones tiectū · ipe so
cietate cū i grauius; quoꝝ gratiꝝ malebat cō
pita; montanos istituit oppugnare; ⁊ c'cleb
at i dies ex'citus; ad famam nois ei · gall'
ūriq; cōfluentib'; ea lectis congnita · sp · lu
cētine strull' hastrubalis; cum ex'citu tele
to biennio autem florent legati si par ā
nte bellum duce tm mutato oītetur ci
tum i gentes accendit prib' ⁊ taq; ⁊ tūc luno
p consule i etruā; uolonū ex'citum ā moue
arminiū; uss'unt; ⁊ cū p'ulio p'tore negō
tium tutum; ū si ere · p · ē · cēserent; ēe ur
banas legiones cum imperio uitētur; dato;
ex urbe duci uibē · ⁊ · naleāio ad etū eas
legiones duxit; ⁊ istrem die bus naues ⁊ o
netarie; penoꝝ ad octoginta; ea tarchinioꝝ
· ab · ē · ostauio; q pronūcie p' erat; captas
eas; eluio; trumento misso ad ambales;
cōmeatiq; hominibus · baleāis; p'uam ex
ulcam ligurumq; ⁊ montanoꝝ captiuos;
cātigines p' petantes; tēdit ⁊ ubrutius mich' fe
me eo anno memoābile gestum; pestilentia
i cessat · pāi clade i romanos penosq; in quo
p'uicum ex'citum sup mortem · ⁊ hīmes; a
ffecit; p uinonis latinie templum; ex'tate; hac
anib' egit; ibiq; atam cōdidit; dedicauitq;
cum ingenti rei gestaꝝ titulo; p'ulcis gre
cisq; licteis; in scalto.

incipit lib' nonꝰ.

Scipio post; in sicilia uenit; uolu
ntāios milites ordinauit; centuriasq;
ex hīs · cc · iuuenes florentes
etate ⁊ uirtute; doce; i hēmes ea
se hēbat; ignorantes q; ad usum; in; cētū
ti ni; āmati f'uarent · tū ex totius sicilie
uniuꝝ nūo; p'ncipes gnie · ⁊ fortuna · ac ·
eqtes; q secum i africā tulēnt legit · utēq;
hīs q eqs āmisq; instructis atq; ornati ad
cēt ex'cit; suis ea militia; p'ul domo tra
hāiq; multos labores; mānt' pericula; ab
latiū uitebat · Neq; ipos ⁊ ii gentes cāt'
tos q; eoꝝ ea cura angebat · ut dies q̄tū
eāt adueīt; āma equosq; ostenderūt · tē
scipio cognitiāi ē uirtē; quosdam eqtes si
culoꝝ tanq; grauem ⁊ dubiū; hosti esse eam
militiaꝝ; siq aīati cēnt; malle eos se iam
tum fateri; q; p'mum m' gentes; leues; atq;
que inutiles milites rei · p' · ēe · ex'm cētur
qd sentirent; cū bona uenia se audituꝝ; ut
ex hīs un' ausus ē uicē se prius si sibi in
trumq; uelit liberꝝ ēe; militare · Cui scipio nolle
⁊ qui ꝑ adolescens qd sentires ut dissim
ulasti; uicissim; tibi iam ex'pedit; cui tu ar
ma; equmq; ⁊ cetā instrumenta militis tra
das; ⁊ tecū hinc; ex' tu mū duas ex'cas
cētū ut cines; equo āmisq; leto; q uitōnem
accipienti; simi ex · cc · quos i hēmes ha
bebat tradit; ut hī m ex auctoritatiꝝ eqtes; cū
q̄tū ipatoīs cetī uiderūt; se qsq; excusare ⁊
uicissim; accipe · ⁊ tra · ccc · siculi; romani equi
tes sub scitutu; sine publica impensa; uendo
tum cuiq; sicli hūerunt; q; eorum ipatoīs erāt
ipi militatiū; q̄ta nō fecisse; eg' gia; hanc
alam eqtum euasisse; ferūt; ad mille; legi
ones; ⁊ inde cū ispicēt; plōres stipendioꝝ ex hīs
milites reles; marie q; sub duce marcello
militauāt; quo tum optima disciplina i stitu
tos ex'cebat; tū ⁊ ab longa si mi cusaꝝ ob
sidione p'tissimos; ēe ubium oppugnatoꝝ

Genua capi
à magone

ē

f

x

femes

nauē

oībz ſtatic ppīſ gīta fuit eoq3

nē tex ſi cārāginēſis iam ex cauia agita
bat aīo ſi exercitum p oppīa vſq3 trum
mica/ſtelo3 cauitantibus ipans ex vtalia
ad uectum/ygit uetēo retrait/ cū hus
-c-lelui/ī africā ꝓpatum mittit/ naues
pactas ſbouē/q3 ex nūpi mā captu fē e
rant/ ut iſtigo vberiaret/ ſpatis omīb ad
bellum/ſyracuſis/ñ vū ex mangnis belli
motibus ſatio ēngillas/ueīt/ gīa teo/aqb
dasi vtalie gnīs/eatez ui q̄ p bellum ce
rant retinentib concellas ſibi ab senatu
tepetebant/ oīuz p mū tar tuei publicam
fidem/ptim eo ad ptim inuīgnis q ī ptina
ces ad optinendaz inuīam/ tēpiti/ſuas re
ꝑpacauſaīs deſtatuit· ñ ipis tñ ea res· ſi e
nitius ad bellū ad mouendum· C· lelius/
nacte ad hipponē bgium cū acceſſiſſ/lu
ce p̄ma ad pp̄lanoum agrum ſub ſing3
naſutes ſacioſq3 nauales/ eo uexit· Oībus
pacis nī/ incauīoſe agentibus/ mangō cla
ues illata/ nūctiq3 tīepiori· cātagiez/ tēto
te ingenti opleuē/ classem romanā· ſci
pionēmq3 ip̄atorez fama iam fiāt ī ſicia
liaz tīſgreſſiſſ/ad uenisse· ſſe quotna
nes uīdiſſēt/ ñ q̄ta manus ag3 pp̄laret
ſatis gnāl o ī mai metu/ augente/ accipi
ebant ſitaq3 p̄ tīoz panoz/ te ū meſti
tia aīos iceſſit tm̄ fortunaz mutaſſe/ ū
q m̄ exercituz añt menia romana hūiſſent/
uctoīes/ totq3 ſtratis lvſtruz exercitib oms
vtalie pp̄los/ aut ui aut uoluntate i ted
ctōnem accepiſſent· ſyu uſo māte/ afri
ce pp̄latōnes/ q ob ſiciones cātagīs/ uſiu
ri forent· ſſe q̄q3 pāi ad pāſenda ex tolo
ta ac romani ſtuiſſent/ uīl romanaz plebez/
uīl latinaz/ unientutē ꝑbuiſſent/ maiorez
uī ſemp fidē tōrēq3/ p tot celis exercitibus/
ſololēs ceterz ſuā plebem i uīle rebellē ee/
nicere pāi auxilia exagtis/ gente ad cēz
autam ſpei/ mobili atq3 in fida/ nam regē
ſiphacē poſt colloquiū cū ſapiōe/ alienatū·
maſſinuſſā apta refectōne ifeſtiſſimuz
lvſtē/ nichī uſq3 ſpei/ nichī auxilii ee/ nec ma
gones ex gallia mouē tumultus q̄ſquā
ñ q̄uigē ſe anibali q anibalez ip̄z ia et
fama ſeneſcē q uīb ſyu b reſtenta p lap
ſos tib recenti nūctō aīos rurſus tenuz
unſtans reuocauit ad q̄ſultandum/ quo
nam m̄ obuiam p̄ſentibus p̄cail uent
Delectus tapti militē agriſq3 hīi placz/
tatē ad educendū affluz auxilia/ muīte ūbez
fruīti q uelīte/ tela ama pare iſtruē naues
q nuctē ad ipponez/ ad uſus romana cla
ſſez· ſyaz ſi agietib nūctius tātē neit/ belium
ñ ſapionez/ copiaſq3 q̄ te ad i cāſiones agito
rum ſatis ſit/ tīſuectas ſuimā belli molem
ad hē mīlicia ee ſta reſpirantes uiſſūt nue
tū ad ſiphacez legatōnes aliosq3 regulos fi
mante de ſocietatis cā cepta/ ad phylippum
q3 miſſi q ducenta āgenti talenta pollicēn
tur/ ut ſicilia aut i vtaliam ticēt· miſſi q3
-cc· talēta q ad duos ipatores i vtalia/ ut oi
troze/ ſapionē retinēnt· ad magōez ñ legā
ti m̄· ſi xrb· naues longe· ſex milia pedituz
octingenti eqtes q bu· elephanti q ad hē
mag3 pecunia ad educēdā auxilia qb fretu
ꝑpus ūbem· ꝑ exercitum ad mouēt/ ouigētq3
ſe anibal/ ſi cātagine pabāt agitabantq3
ad lelium p̄uas igētes ex ag3 inermi ac nu
do p̄ſidio agētem/ maſſinuſſa fama· ē· cla
ſſis exact cum eqtibus pancis ueit· ſo ſen
gnuter tem agri aſcipione q̄ſtus q ia non
exercitum in africam tieciſſi/ p cuſſis cātagīnē
ſibus ſiphacē ipedito finitimus bell· q̄ ui
cētuz hī ſi ſpatium adit ſua ut uelit opone
ta tēt nichī ſincera fide cū tōtius actiū/
lōtaret ac ſtimularet ſapionē/ nō ceſſaret
ſe q̄ q̄ regno p̄ſtus ēet/ cum aut o tēpne
uis copus ad futuz pedituz eqtūq3 ñ ip̄ale
lio moraūuz i africa ēet classem ēxē pro
ferat acātagine/ cui q̄ ab ſente ſapione nō
ſatis tuti ee oīthi ctam· ab hac ſmone uim
ſſo maſſinuſſa lelius poſteo ne naues pre
uag onuſtas ab ippone ſoluit/ reuectq3 in
ſiciliam maſſinuſſe ūba ſapionis exp
ſiuit· Eiſdez fere ne uieb naues q3 acātagi
ne ad magonez miſſe erant/ itez albinos
cānos ligures/ gemāq3 acceſſiunt· ſnbus
locis tum forte mago tenebat claſſez· Q
legatoz auditis uerb/ uilentiuz exact opa
tere q̄ marios extiplo gallos· nāq3 ut hoſq3
gtēs ingens ibi mīl̄ituo erat/ o ſilui ba
buit q miſſi ſe ad cōſ̄tas uīdicādos mīlez
tatez/ aut ut q3pi ēnant mictri ab romo
p̄ſidia· ſi q̄tis uīibus q̄ to exercitu to bellum
gerat in eoz potāte ee duos exercitus roma
nos unū i gallia· altez i etruriam ee· Gal
ſare· p· lucretium ſectum· o· milio uictiz/
o ulta milia ee āmanda ut duob ducibus
exercitusbus q3 romanus reſiſtat gallis/ ſu

9

IIIC

mā ad ip̄m suā uolonū cē uicē. licet cū mīa
ausē in fines/altā i finitia tm ertuīa ꝑe lo
spectu habeant/si palam fiat auxilias ad u
tum ab se se penū/ertēplo i festo/ꝓtinq; ex
actus/agrū simm i cāsuros. Ita gall' de sine
turet/qbus ocultē/ad unuaī possē/ligūibꝫ
q; ꝓut agro ūbibusq; eox ausē romana sit
libem consilia cē/illos āmaē uuētutē. et
capsē ꝑe bellum. Equū cē ligures/aut an
nue/ꝑe mō uuox mīsium petē/ad uelectus
hēndo/iuteīz mago/milites gallos/uim
silis clas ꝑ agros eox/mcrte odnē/cōme
atus quicq; oīs gnīs ocultē ad eum aga
lis ꝓpsq; micrebantur/oo. luuus. extitum
uolonū ex ertuīa i gullias educat/uictusq;
luctō/si se mago ex ligūibus ꝓpus urbem
moueat/obuiam ire parat. si penus sub
angulo alpuī qet se otineat/q; ipē meatē
regione cēn afimunū ualle ꝓ lidio futuī/
post uenīt ex africa. cē lelij. sapiē si
mulato massimusse ad sōtatōibus/q; mili
tibus ꝓpam ex hostuī tertū cuentibus/tota
classe/efferi acēlio/ad trnacenuū/q; pu
mū/ienuerit maior/munor cogitatō/lactos
ūlē recipiendi/q; sub te fectōnez/ualle/te
scauerat/q; ipa ad penos/sipe/ait affectāte
eius rei/mīa te affulsit/lactanus mag
q; uisto bello i brutus gēbant/ꝓncipio
anulois fīo/q; brutus nō sanctate mag
pulca/q; suapte i greio/ogruentib' i eū mēz
/postremo. ī. q; ias cōtagice quam capti
grauentes/q; ꝓuoces lucebat ercūsiones
i hostuī agros face. ab his regilli quam
ūbem lactenses/cum uecti regnunq; ab sēn
fuerant/ieo captuor/nuō/fabꝫi quotum
fuē assueti ad penos/mcrte/op' inarte/lacor
face/bu gnuti/ad lactensium primap'/pul
sio/ab ad uersa factōne/que annibal lactos
tenuerat/regnū se conpulerat/cum cetā
p cīctātibus ut mor est/q; uū ab sit/q; to
tu agent' expsuissent. spez fecerūt/si re
tempti/ac remissi forent/arce se hus tra
quillos. si se ritate facēq; sibi rez oīuz it'
cātagine ses cē-/tuq; ut q; simil' relicterio
patē/angez' simil' cupiditate munos/ui
scendi ardent. retemptis ex tiplo hus
remissiosq; cum cūne agente rei ꝓpsu
ssent/simq; ꝓut ēdem obfuarent/ipi ad
scipionez/sitacusad/ꝓfecti ad/q; paro exti
tuz eat/referentes i/ꝓ nulla captuor/cum

ipez ab effu/aut ab ouentez/o sui fecis
ent. tī. militui/cui hus. oo. ſ. gnus/q; mati
emus missi/unsiq; ab regio familia militu
lacros uice/atq; plemnio. ꝓ. p̄. ñ. sceptū
ut tei agēde ad eet/ꝓ fī ab regio scalas ad
uectum altitudie/ad/ea subuicitas potum
tes/media fē me nate/exeo lacu ūn ouene
rat/singuī uetē portibus/eas/q; parati
trentiq; q; ipi scalas ad ip̄z fīas/cumtemu
sissent/ꝑ libusq; simull locis scādētes ad
pissent/pulsq; clamoz oīretur/iugiles peno
rum/ut i nullo tali metu sopitos/in penus ē
fīis. quoz geitus prio mouentur/exanimi
tus te ui subita obstanato ex sōpno/q; timi
tus cū cū ignorarentur/postēo ēnotes/
alus exūtibus alios/iamq; ꝑse q̄sq; ad
ima uocabat. hostes i ade cē/q; cēsi iugiles
oppīlliq; forent. ī. ne q̄q; nuō pares ni cla
mor ab hus q; ex ūbem erant. sublatus i cē
tum ūn accidisse/oia uana/augente natur
no tumultu fecisse. staq; ueluo plena hostuī
arce tuti penu/omisso etiamne/in alteum ar
cez/due sunt/aut milia inter se uisantes
o fuguīt/oppiuani ūbem tenebant/uictozq;
ꝑ muz i medio pīnz/ex aīs bus ualiꝫ/pu
ig cotidie leubus ētabat/q; plenumus
. ē./hamulcar puico ꝑ sicio ꝑ erat/ad sen
tes exp̄imos lacus sub sicia/augebant to
pias/ipe postremo uehebat annibal/ñ sub stu
missent/toam ū lacrentium mīrtuw/erad
bata sup̄/atq; auaīcia penoz/ad romanos
ī clinassē. scipioni ut mūciatiu ē i maiore
uiscemine/lactis rei/uti ip̄m annibalez/ad uē
tē/ne ꝓsiouz/q; prelutaret/aut facili ūn re
ceptui/q; ipe amestana. l. scipione fire ip̄si
uio i relicto/cū ꝓ mū estu fietuz uclinatuz
ē. Naues mai' scēb misit/annibal/ab imitato
ine/aut/prui his/ab urbe lactis ab ē/uincto
ꝑ mitto/ut siu luce sūma prīa ui ꝑlum/cū ro
manis ac lactensibus ose terēt. dum ipe/ad
ūsis/oibus i eum tumultuz/ab tergo ūbez/in
cautaz agidētur. ū luce ceptaz i ueit pungz
ipe ñ facem se mcluce tūba locum actui ip̄e
titus uolunt. nz scalas qb' scandēt/muos/at
tulerat/scamus i acuuz/erectis. cū aut/prui
mus/ad terrorez/hostū/ade ostendissent/
cū eqtib' munitis/cū eqtat ūbez/dum scale
q̄q; alia/ad oppungnatuz/op' erant/pantur
ad uisendum/qua mar' ꝑte aggredierent/ꝓ
sus/ad mum/scipione/lactis/q; proximus

eū fore stetāt ⁊ tutus in tam ꝑiculoso ca
su/ recepti canē eū uississ/ custm/ pul ab ic
tu celi o muīt/ clarios cōana/ ame ssana la
tos/ aliquot hōīs die i supante/ accessit·
Ex poīti omīs enauīb⁹ ⁊ ante atam solus
ūlem ig'ti sunt· ꝓsteō die ꝑcepta exante
apenis pung⁹ ⁊ amb̄al iam scal' alios egie
oīb⁹ ad oppung⁹ōnibus iam patis subib
at muōs/ aut repente ieum mich mutū q̄ ta
le q̄q; tuīt̄ patefta ꝓta/ erūpūt· ⁊· ad·
·e· impetuosos eū inasissent/ animūt/ aetōs
amb̄al ut olim/ ad ēe sensit/ iam se ꝑcep⁹
nictōq; nullo ad eos q̄ i arce eānt ⁊ sibi
metīpis olim/ cauīt/ nocte mons castō/ abut
·q; i arce erant· igne i iecto ⁊ terrā q̄ tē bant
ut hīs tumlt⁹ hostes moueret/ agrū suos
fuge similis ciuante nocte/ allecti sūt/ sa
pio ut ācer reuocati ab hostibus ⁊ uacua mur
calt⁹ occupatos ad otōnes laurenses fuit ob
ꝺfectōnes ieiunant re auctōribus supplica
um suppl̄it/ womaq; eor/ altus ꝓnapibus
fōtis ꝓnapibus ob egr̄giam fidē ad uer
sus romanos/ cessit/ publice nec ꝺē ū ero
pe se q̄q; laurentibus uicit/ ꝑ quas mictent le
gatos/ quā seātus equū cens̄ eā fortunā
hibitros· illud satis scīe ⁊ si male re· ꝑ· p·
·r· mīti eet i melioe statu sub tratis· ⁊· tu
tutos q̄ sub amicas cātagrinensibus fue
runt· ipe plemnio legato ꝓ sidias q' ar
ā repat/ ad tuendā urbē relicto cū qb
uenāt copis/ messana remeauit· ita sup
le ⁊ crimelr hīti laurentes/ ꝑ acātagrinen
sibus ⁊ pō ꝑfectōnes ab romanis fuerunt
ut medicas i uīas non equo in aio pati s
ipe ꝓhibenti possint uer è uō tū plemnius
amulcatēq; ꝓsidu ꝓfectum/ tū ꝓsidiū mi
liteo· ⁊· penos scelere atq; auaīcia supa
uerunt/ ut nō armis s; uitus uincūtur/ e
tā· sliche oīm q̄ inopi/ inuisas opes/ poten
tiores faciunt· ꝑ milliū i oppidanos ē
ab uuce/ aut amilitibus/ i cōpa ipōz i ilic
tos i ouges· i fame otumelie/ ecite sā
auaīcia/ ne sactoz qrem spoliatōne ab sti
muit· Nec alia ū templa uolata sp̄ se
pine ⁊ intacta omī etate thresauī ꝑet' q̄
q̄ apurio q cum magno piaculo sacrileg
sui manubias retulit· spoliati uicebant/
ergo sic anī regie naues laceāte naufra
gus/ nich̄ intactum integrū ꝑter factam
peniam tre q̄ asportabant/ exuleramt.

tū q̄ alio grīē clarios ea illam pecuia oī
bus otactis ad uiatōnes templi furorem
ad tecit atq; int' se ꝯuocat ituoes militer
i militer tabie hostem uertit· ⁊ ūme ter
pleminius ꝑ eāt militū ps sub eo q̄ ipe
aregio adiuuetat/ ps sub tribūs eāt/ aep
to pculo āgentes ex oppidani womo' ple
mi miles fugiens/ sequētibus quoru
eāt obuius forte sergio ⁊ metieno· tī·
militū fuit/ qui cum missu tbunoz ad ēp
tum eēt pculum· uīgium ū clamoz die
pung⁹ postremo orta/ int' pleminū mili
tes tribunoz q̄q; ut suos q̄sq; opīmus
ad uenāt militudine sūl' ac tumltu ac
scente/ uicti plerīq; milites/ cū ad pleminu
um cruoes ⁊ uulnā obstentantes/ ū sīn
uocatione/ atq; iomgtōne ceciissent/
ꝓbri i eum iactata i ūgus tendentes/ ace
sus ut womo se se ꝓripuit/ uocato q̄q; tbu
nos nudā ac ūgas expendī iubet Dum
spoliandis hīs repugnabant militūq;
iplorabant/ auxilium/ tpe territ/ repente
milites ferreos recenti uictoīa/ ex oībus
locis ueluo ad ūsus hostes/ ad āma cōla
mant eēt/ ceciderūt/ ⁊ cum iam uolatu
ūlgis corpa tribunoz uoluissent/ cū nō
multo ipotentiores subito tubie/ accēsi
sīn respectu ū maiestatis m· s; ⁊ hūami
tatis i legatum i petum luctoībus ꝓs
inpingnū i medium/ uulgatis faciunt
tr ipm a suis intreptū ⁊ se clusin/ hosti
liter lacerant· ⁊ ipe ex sanguē nāso au
tibusq; mutilatis relinquunt· ita me
ssanam nūctiatis/ sapio post paucos di
es/ lectos ex ācē ad uectus cū cām plemi
nij ⁊ tbunoz audiss/ pleminio nom li
bertato relictaq; i eandem loī ꝓsidio tribu
nus sōptibus uocatis ⁊ mulcata nec
tis ut romā ad senatū mictēntur/ me
ssanam atq; inde sūtacusas rev ut· ple
minius i potens ire/ neglectam ab sapi
one ⁊ nimis leuiter latam suaz i nutia
tatis/ nec q̄ ꝑ q̄ ertimare alū eā lite
ē patientos sensiss· tribunos archtu
ad se uisit· lacerātosq; oībusq; pati coz
ullū pōt inficit· nec satiatus uinoz
pena insepultos proicit similī crudelita
te ilacentiū ꝓcipes est⁹ fuīs/ quos
ad conq̄rendam i uīas· ad· p· sapiēz
ꝓfectos audiuit/ ⁊ q antea p libidinē

atq; audaciaz fecla cr̃ in sceios eoiter
ant/ tẽ ab illa mltiplicẽ ere/ i famie
atq; iudie/ ñ ọ ñ si ci i patoi cẽ/ a co
mitioz appetebat tpe/ cum· p· hanio
cõis· hicẽ roma al late sunt· se exci
tumq; sinum/ gñi moꝛ affectaꝝ/ nec
sisti ptuisse nisi ædm uis mali au
gnoz ci ilvstes/ i grauiori/ taq; qz ipe
ueire ad comitia non ptuisset· si ita
pribus uitẽtur/ se cecilium metellum
cõtoꝛem/ comitiõz cã dictuꝝ/ ercitumq;
cecilianũ dimicti ere· p· esse· ñ a
nz
ulum eius ullum ipsentia cẽ/ anz ani
bal anz ivbna suos recepit· ꝯ tanta in
cessit ira cas mos morbi/ ut ñ male dimi
tatur/ nemo oium sup futuꝝ uitreatur
ca/ cõis apribus faciendũ ut ere· p·
fitreq; sua vaet/ p multa/ mutatez eo tẽ
pore ingens religio inuasat animo cai
mine multos tibilinos/ pp crebros eo
anno d cclo lapidatiõ ispectos· q̃ nque
lvstro alienigena terre ytalie bellũm
tulisse/ cũ pelli ytalia unaq; posse si ma
trs numẽ possimũ troiaz ad uectiũ foret·/ d
cãmen ab recẽ uiris iuentũ/ eo magis
pns monuit/ q; ꝯ legati q romuz delphos
portauerant/ referebant· ꝯ sacrifican
tibus ipis phytio apollinis/ leta finisse/ ꝯ
respnsuꝝ oraculo eo tum/ maiorẽ; mul
to uictoriaz/ q̃ quinq; explos roma putaret
ad cẽ· p·r· si eiem spei suimaz cõcipiebant
· p· sapioiz uelut p sagientem animum/
re fine belli/ q; re propositi/ punicaz afri
cam/ taq; quo matuꝝ/ fatis omibus
oraculoq; pitẽ se se uitre optes ficerent/
ut cogitare· q· rõ cinspotante roma dee cer/
nulla duꝝ i alia ciuitates sacras lebat
ñ· p/ tñ· ne memores escolapũ quoq; ex
gcia ovam aut vum ullo fitei sanate/ ua
luturiis pp cã gręcitum/ tuic iam cũ/ at
talo rege pp cõue adueisus phylippum
bellũ cęptuꝝ/ amicaciaz cẽ facturuꝝ/ cumq;
possẽ· pp· r· cã legatos ad eum decnunt
· ōō· naleũm leuiuꝝ qbis cōs· fuerat/ ac
res i gcia gerebat· cęciluꝝ gallbam/ cui
alium gallbam/ duos qstores/ emeluꝝ fla
ccum ꝯ ov· naleũm falonẽ· hus quq
naues quq remes/ ut ex oinguitate· p·
· r· aduent eas terras/ ad quas/ cũ han
ba maiestas nomẽ romano cer/ decnũt/

legati asiam petentes/ protiñ delphos cũ res
cenissent/ oraculũ audierũt/ cõsulẽtes/ ad
q; negotium missi romo cent/ p ficienci
ei q; sibi spe/ pp· q· r· potestẽ/ respnsũ dẽ
ferunt· p actulũ regem compotes eius
fore q petẽt/ cui roma dei uetussent/ cumrẽt
ut eam qui ũi optimi· r· cet/ hospicio reci
pet/ p gamũ ad regẽ uenerũt/ q legatos
coiter acceptos/ pssumitez i frigiam reduc
sactũq; hus lapidẽ q· matrẽ vm cẽ incole
vicebant/ tradidit ac repotare roma iussit
p missus alegatus· ov· naleũs falco/ nũc
tiauit rei apritã/ q rem· utri optimũ in
ciuitate cẽ/ q eaz rite hospicio recepet· q· ce
cilius metellus dictatoꝛ ab consule ibru
tius comitioz cã reo ercitus q ei d imissũ/
magr eqtum· l· uetuꝛius phylo/ comitia
hĩa p dictatorem/ oslules fci· ov· cõneliũ ce
thegus· p· sepronius tuditanũ absens/ ci
punicaz gciam hẽt/ p toꝛes ũ dati clau
dius nero· m· matius rella· l· sempronius
liuo· ov· pompeius· matho· coiius pătus
dictatoꝛ se se magtatu abdicauit· luci
romani· t· plebei septies instaurati· cu
riules emit ediles/ cui· l· cõneliꝰ lentulꝰ
· l· vspamaz puiciam habebat/ absens
datus/ absens tñ honorez gessit· t· clau
dius asilũ· ꝯ ov· unus peñ· plebei edi
les fuerũt· ceterum ututis eo ãno ad por
tam capenã macellus dedicauit· rbi·
anno postq; apre eius p oslatu notatꝰ
gallus ad classiuum fuerat· ꝯ flam ma
tialis eo anno ẽ mortuus· ov· muliꝰ
regillus deglecte eo biẽnio res i gcia
erant· taq; philippus/ etholos ves tos
ab· r· cui ui ferebant auxilio/ qbꝰ noluit
ovitõnibꝰ/ ad petendã paciscendaꝝ/ ab egit
pacem· qui ui pficẽ matuꝝ/ bellatem
cũ cum ethol/ sempnius/ pconsul fuccessor
imp missus sulpitõ cum· r· nulibus
ꝯ ccxb· rostratis naubus/ aut puum mo
mũtum/ ad opem ferendam sociis oppressisset
uir vum pace fci/ nũcii regi ueit romanos
uoluntatiꝰ ueisse/ pathmosq; ꝯ ipnq; alias
gentes motas cẽ ad spem nouandi res/ ui
malũq; oppugre eos utẽt auxilio/ utriq;
sine auctoritate sua ad usus seruus/ cum
rege pacem fecissent/ ea cum audissꝫ phy
lippus/ neq; motus maior i finitimis gẽ
tibus cẽt/ appolloniaz otendit/ quo sepnũ

Dimicare
Assit

se recepat· missō letōie legato·cū pte co
piarum ⁊ vb· nauib⁹ i eutholiā ad uīs ēra
tes pacēq; si posſ; tūbandam· phylipp⁹ agro
ſ ippolinatiū nastaū ⁊ ad ūlem nastatis a
motis copus ptūtē pungnoi· ē· fecit q;
postea q; qetum muros tūmo tuēi unt
ſ nec ſatis ſufficens ūbus ut ūlem oppug
ret cū· t⁹· quoq; sic cum ethol' capiēs pacē
si posſ; si minus ī outias facē nich⁹ ultra ut
ritatis nouo ctāie ouus ītengnū se rece
pit ⁊ ītes tpē tedio vultum belli epitre tē
ptata p⁹ romanoꝝ uolūtate legatos re
pacē coī ad phylippum mise· satis ofitete
quentiuꝝ eam affirmantes si ad colloqu
um cū sēpmo ī patōre romano ueīss; fa
le ī petūm ꝛ eum ne ipius quē tegē ab or
rebat āmo ut iip epitū tūsiret ꝓnice ūles
epitū i p⁹ collautū tes cum afro pp⁹ ⁊ van
va ⁊ phylipp⁹ epitotarū p⁹ tē postea cū sem
pmo ingredit affinit collato ad muneret
athemarū rex ⁊ magtatus alq; epitotaꝝ
⁊ acamanū p⁹mus phylippus p⁹ꝛ uerba
fecit ⁊ petit fil' ab rege ⁊ ab inpatōre· t⁹·
ut finem belli facēt uarietq; eaꝝ epitoꝝ
ueiam sēpmus ouidōes pacis vinit ut
pachum et omalū ⁊ bargulū ⁊ otigie
num tōanoꝝ ēet ac tita ma limissis tōaꝝ
legatis ad senatuꝝ ī petūt ut macedwie ce
tēt ieas ouidōes cum par ueīss; a rege
fecerī ad sēptū p⁹ūs bythynie achaalxo e
pirote ab romanis vbiemses athalus rex
pleuratus naū lacedemoioꝝ tytanū' cleomēss
ēe athemēses h⁹ sēpta ū oīngtaq; sunt
⁊ i duos mīes iputie tē tonec tutorē mi
tēt legati et p⁹ ihas ouidōes pacē u
ūnt q; omis tribusq; ad uerso i africam
bello oibus alus i p⁹sentia leuari nolebāt
bell' ⁊ empmus pace fm ad cōsulatū ro
manū decessit· sēptio· o· cōnelio· rb·
io ānus puīci belli erat puīcie cōnelio· e
tuliam cum nerē exercitū sēpmo brutiꝝ ut
nouas scēt legiones decte ptoibus· o·
mātio ūlb· l· scribonio· libone pegne ⁊ item
galliaꝝ p⁹pio mathoni sicilia claudio nero
ni sardinia euenit sapioni cum eo exercitu
cū ea classe q; vēbat p⁹rogatuꝝ i anū ipiuꝝ
ē· ⁊ licinio ut brutō duab⁹ legionibus ob
tinēt quo ad eum ī pūncia cum ipio mo
mī ofiuli ēte p⁹ūsum ēet· ⁊· o· iuno ⁊ sp
lucrio cum binis legionib⁹ qb⁹ ad ūsus ma

gones gallie p⁹ livio fuissent· prōgatū u
ptum est ⁊ cum octauio ū cum sardiniaꝝ
legionēs qꝝ ti· claudio traditū ipē nau
bus longis· xl· maritimaꝝ oram qbus si
ubus senat' cēnsuiss; tutaret· o· p⁹pio
·p· ſ· i sicilia cannēsis ecrit due legiones
decte ⁊ qntus tarentinum· c· postulauit ca
puam ·p· p⁹· ſ· sic p⁹te anno tum uetere
p⁹ūs optinēnt· de vspaie ipio q; ieā pto
uiciam duos p⁹mitti placēt· latum ad pp
ēos t⁹bus eosdem· l· cornelium· lētulū· ⁊ l·
marcellum actiuum· p quos ⁊ sic p⁹te anno
tenuissent optinē eas puīcias miss⁹unt·
¶ cōsul' dilectum hīe istituerunt ⁊ ad noua
scīenuas i brutios legione ⁊ i cetō· ut ē
ussi ab senatu erāt ecrtum i supplemētum
q; q; nō ium apte africa puīcia decreta eāt
actu ultra utibus id cō p⁹bus ne p⁹sarēt car
thagīnēses tū mea spem erecta ciuitas eāt
i africā eo anno bellatum ut finemq; bello
puīco adēē· ⁊ impleuāt ea tes supstitōmb⁹
alios pronioꝝ ⁊ ad micrandaꝝ ad crescendā
p⁹gnia erant ⁊ a pluā milgabant duos so
les ussos ⁊ nocte micuisse ⁊ face stelle ab
ortu solis ad occasuꝝ p⁹rigi nisaꝝ trabeme
p⁹tam· a nanie p⁹tā ⁊ multis locis murti
de celo tacti i ede uinonis sospite tamen
cum hōiem to tragore strepitum ⁊ tēm eoꝝ
p⁹cussanoꝝ cum diem unū supplicatō fuit
⁊ nouendiale sacrum qđ de celo lapidatum
ēet fm ⁊ o accessit ofiulato tutio de matre
to ea accipienda cp⁹t q; q· o· ualerius un⁹
ex legatis p⁹ g⁹ius ac tutum i ytalia fore mi
nauerāt rege· ¶ ucrius ad erat tracie nā
ē aut pue rei invitū senatū tenebat· ¶
ur optimū i cautate ēet· ueri de uictoriam
ei rei ē qsq; mallet q; ulla ipia honore ne
fastigio ⁊ patrum seu plebis relatoꝝ· p·
sapionē filiū eī q i yspaniaꝝ decesserat ad
lescentē nō ium questōium uti cauerit
i toga ciuitate utrum bonū optimū ēē· ⁊ q
bus ūtutib⁹ invicti uta uincauerit sic tñ
vitium q; p⁹ius meōue tp⁹ illoꝝ sēptoīb⁹ lā
p⁹ens tracem uta mās oppiones orectanuꝝ
dē uetustate obrutā ī int⁹ponaꝝ· p· cōneli
ai oibus matius hostiā ut ussus obuiaꝝ
tre· hūsq; eam vīnaue accip⁹ ⁊ int⁹ tam cla
tam tratē sēnaam ai matioīs· post⁹ naues
ad hostiū cum t⁹ bell⁹ accessit sic erat ussū
ī salum mane enect ab sacdotibus tra accep

Saturni Cometes

·al· possimus ire
potentia·s·

Optim⁹ vir· Tho
cuere· p· scipio fi
Bapi· g· hyspaniā
ceciderat·

222

ertulit; item· ne pnces ciuitatis ut
ter qs uni claudie q̃nte ifingue ẽ nom ac
aue/ cui ombia ut ĩtitur ante fama/ clamo
tem ad posteos/ tum religioso miserio/ puoi
catia fecit/ ⁊ p man sinatcentes/ si ñ alie
alius oi effusa ciuitate/ obuiam turibus
ante ianuas pire/ q̃ ferebat/ atq; acce
so thure/ pcantib; ut uolens pitiaq; ilex
tomaz ueniret/ i cetem uictoriã q̃ cit ipa
lato ptulẽ ream/ pie w aplis· ⁊ sqz uies
festus fuit/ q̃ fiens tona tre tulit/ lecti
stiu; ideq; q̃ iuoi fue megalie appellatis/ cu
te supplemto legionu; agetur/ q̃ ipnicus
erant· qz ee agbusdam senatoribꝫ obiec
tum ẽ/ q̃ pubis muebus ut ciq; rollatis
ẽent· ea te pio iam tantẽ uim benignu
tate meruẽ ulẽ patiere ut bus ex pe
tatione uim pribus sibi ecerunt/ colonu
as latinas· ry· q̃ fabio· ⁊ que fuluio·
cõis ab uulsent milites dat eas ãnu
ũ fẽme sextũ uacatõe tulit/ qs lx
nous ⁊ bñficij cũ dabẽ eũ utrũ tom
obtenentes qz sen/ p fide atq; obsequ
ipatoz/ otinuis oĩum ãnoz selectib;
exaustis ẽent/ sub hanc uacem ũ meoĩa
magistratib; renouatu rei pe iam oblic
tata ẽ· utiq; nichĩ pnus referre cõs-
pati/ teneriẽ ut cõs· magistratus/ tenosq;
puncipes· nepete· sutio· arcica· ⁊ alibi
alba· carseolis· suelle sbiacẽ/ nãua in
teranina· ue namq; coloie i ea tã erãt/
uãi; erunt/ hus impatent q̃ tũq; que
eaz coloiaz p militu; plimu; tenisset
· p· ñ· ex quo hostes i pt alia ẽent/ cup
licatum eis suime numez pditũ dar
ent/ ⁊ eqtes centenos uicenos· q̃ qua
eaꝝ nuẽti eqtum expellere nõ pss
ent/ p eqte uno/ tres pedites/ ⁊ eqtes li
cẽt dare/ pedites eqtesq; q̃ iplentissi
legẽntur/ uictẽtiumq; ducumq; ex u
liam supplemto opus ẽet· si qui ex hus
recusarent/ tenẽt eius coloie magi
stratꝰ legatosq; placẽ· nz si postularẽt/
senatu dãi/ p usquam ipata fecisset/ si
uentutis pcta hus colonis/ i milia cio
asses singulos i pati/ exegiq; quot an
nis/ censuiumq; i hus colonis agi/ ex for
mula ab tomanis censoibus data· dãi
autẽ placẽ eamez· q̃· p· ñ· referriq; to
mam ab uãtis censoibus colonarii/

pusq; magnitu abuerit. Et i· q· e· acti
tio tomã magistratibus pmoribꝫ ea
coloiaz· cõis· cũ militibꝫ tu pentutiq;
pficisceret· alij· alios magistratus ut ee
clamare· Negue tñ multum ei hoc fie
ret si simplici et tozmula ipetre emissos
oãre atq; obsecrare ti sibi senatu uolle ac
pmittere licẽt· Nichĩ se q̃ prius meto tele
rent ãmisisse/ si q̃ uictoria ⁊ tozes· ni su
um obtentum ut mutare· p· ñ· ut pfecto mili
tum uacent q̃ uellent pficisci cõis obsti
nate magistratꝰ negauer· e· uenit/ magistra
tꝰ tonum ad selectus hostes ũ summa
militu q̃ ipata ẽet tona/ ad unum neci
bus seatum uastum· Tum pisa sic senatꝰ
ad eum uti pficisceret/ select ibus· ui· co
lonis p longa uacatõe/ nuo umoru;
acto/ aut uitio ceu· e· pfect· alia eo qz
equo longe negligenta silentio relatum· a· ũ·
ualeio lemno· e· q̃ p uacuus collatus pe
cuias se ãm· claudio cõis reuertisse/ eq
um ee uirit/ nec mutari q̃q; telem i pti ob
ligatu fide sua pmissa cuiusq; ee· Nã pe
q̃ q̃ aliquo pte ad cõsules ems ãmi q̃
collate pecuie/ ẽent pduc̃t· ⁊ se auctoꝝ ita
ofendi fuisse i opie/ erui· nec pleiei ad
ebutu; sufficiãt· p q̃s pribus admo
nitõ fuit/ uulsq; referre ostilib; uererent
ut ꝑ pensiõib; ea pecuia solueret/ p mai pre
sentez hu q̃tum ẽent onas testi· ⁊ quis
· c· cõsules numẽarent· ut ũ omis alias
cuias una ocupauit/ postq; latentiu;
clades/ q̃ ingnote ad eam diem fuerant/
legatoꝝ aduentu uulgate sut/ n tũ pleni
mi sceleꝝ q̃ sepiosis uicis aut ambitiõ aut
negligentia uiꝝ hoim mutauit· Dece le
gati latentiu obsiti scelere ⁊ sonib; i co
mitio sedentib; ostilib; uelamta supplicum
manus olee ut q̃s mor ẽ pgrentes aut
funal cũ flebili uocifeatõe hmi pcubu
erunt· cũctantib; ostilibus lacrimas se uidis
sent ee passos· ea· a· q· plemmio legato
· c· q; militib; q̃ pati ne cũctaretur/ ge
uelit· p· ñ· rogare uti ẽ pies adiuuãti· re
plorandiq; eripiendi suos potãte; facẽ/ senatu
dato/ maximi natu ex his· Ego aut q̃ ti ex
timent nre apud uos· q̃ rele· p· e· plumi
ico moueri ee· Si pte scelatis· ⁊ quo pditi
lem animali sunt ⁊ quo pulso animo pre
sidio restituti i uictõez utilitatẽ q̃ si culpa

uelectonus paul apl̃o filio uelut recepti in
urbem cõuer appat̃ nõ solum nolente sz
ꝓpe ac ĩuite mã multo magnemum
lois ac fidib̃ seruos tam ĩmugnas ĩuias
ablegat nõ multũq; ti-h ego cum utriusq;
uelectonis nie ĩ ã tpe ꝓtendam abitror si
uiarum rex grãm nũ cõtam· p· sapio
ne q lactos recepit· olim recte nob̃ ꝓtiq;
fiox ẽ tesus agatur altius q q̃les cumq;
sum cñ h· q· p· patli sum̃ pan ñ rebum
sõ possumus dissimulaẽ· p· ẽ· nos cum
plurimum puicum i ante nñ lẽtem· mlm
et feda ĩ omiq; ap̃ho plurim amicaẽ ꝛ
ab numnois alĩis q passos ee· si qs illa
sunt collata cñ hijs que lxie patimur·
cñ tota uela qo auxiatis· o q· ĩnctas ui
am· inuicmie ẽ nie humanius gñ utrũ
nos an cãtagnenses ꝓcipes tenam nõat
fuer hijs q lactenses aut ab ill patli sum̃
aut aliq pncipio· fuic cñ marie patrũ
extimãdum romanũ ac puicay ipius sit
fleo nõ illos fibi q nos d nos ꝓpter· ꝛ
ni mtere qm admodum lactenses i nos
aiati sunt cñ cãtagnensibus ĩuias·
multo mmores acceptimus· av urbm ipa
tozem o fugim· cum aliq ꝓncipio pluscuã
lostalia patiamur· multq· alio q· av nos
q̃elas detulimus aut nos recipietis p
ytas ire nras· p· ẽ· aut ne ad nos qre
i mgnalibus q; ꝓmunt quã sup est· Q· ple
nuñ legatis missus ẽ cum ꝓncipio ad te
apiendos cãtagnenses lib̃ lactos ꝛ cum eccle
tricius ẽ ꝓncipio· ñ ex legato nõ dant
ẽ aĩmus ad laqueu libẽ ultime mlier ñ
loio qñ ẽ· p· ẽ· ꝓter figuram ꝛ spez in
·t· cuius pt̃ hitrum nestimitiq; et sonu
latine lingue· jetis ac bellua i malo q̃s
tiem q dã quo ab sicilia dimittunt ad p
nutiez naufgantiu cum secuisse fabule
ferunt ac ĩ sce lao lab tie q ꝛ auaritiaz
solus ꝓ exacte in sacos uestros satis
let unum ꝓmunda qre nocaginei tñ pa
tientia nñ explem nec onis cenciones
multes q; inbs ateo ipnuscio· licentia aq
ipbitate ee nolunt· plemuios fecat· eos
rapuit· spoliant· liberant· mulnant· ar
dunt· obrũpunt· mactaũ· fugunt· lugu
nes· igemuos rapios et· completi pte
tum· cõtrie capite urbs mlr exercie dim
pit· deo nostesq; oia passim mulier pne

uolũq; q̃ rapuit atq; alpãt ploratib̃
sonãt· mirum q scat quio aut nos ad pa
tientiam sufficiamus aut illoq facilit nõ
uum mutare ĩuiam· sanctam· recipit· sleq;
ego exeq ipsum nec nob̃ opa ẽ audire sin
gula q̃ palli sum̃ coit· oia amplectam· ille
go romanus illa lacrio nego q̃· q· ipsi erpte
in mile ee nego illum grẽ sceleris subdi
mus ac audacie sup ee q̃ i nullo q pati pos
erant p̃ mussiu sit· nie tñ muri pñ recta
suo cuncteris sit re restabilior cum ipse
bello ulc exc· an cum exanimabil tyranni
ni atq; amus oppsit oiaq; capte ulcs pa
tiũt pallisum̃ ꝛ cñ marie patrũ· p· c· ñ
q̃ crudelissimi atq; impiissimi tyrãni
scelãta q̃ i oppsic aute erunt plemimus
inos ulcisq; nos ? uges ervoit· Vnũ
ẽ te quo noiatim q nos quei religio i fi
ni alis agat ꝛ nos audire ꝛ er solue· re·
·p· nñ religione fiuta nob̃ uicebit uelmi
·p· c· uincimus ẽ cñ q̃ta cẽmonia nõ so
lum uos colatis deos· si exanees accipia
tis· famã est ap̃ nos p̃ pine tre cui scãta
te repli exercio aliq· famam ad uos pue
nisse puta bello· q cum ex sicilia tre dies
latos classem ꝓtexisset·) nr aia seoa
q̃ ꝓ fidem erga uos i cunctate nihil fra
nom ei uoluit· the sanos q̃ p̃ pine intecto
ad eam uiem spoliant· atq; ita pecunia
i naues ipsita ipe tra est ꝓfectus· quib
ergo euelit· p· c· classis postea die fedi
ssima tempestate lacerata omisq; naues
q̃ sacram pecuniam huerunt i litora nra
eiecte sunt· qua tanta clade exercitus ti
rem deos ee supbissimos agnouit rex
pecuniamq; omẽ ei q̃sitam i the sanos p
pine deferri iussit nec tum illi umquaz
ꝓspi postea q̃q; euelit pulsusq; ytalia in
gnobili atq; infelicissima morte temẽ nocte
ig̃ssus agros occubuit· p̃ cum audisset
legatus nr tribunq; militu ꝛ mille aq̃
in augente religioe cã si ꝓsenti dee mi
nime ꝛ copta nob̃ manibusq; nris refe
rebantur· dulsi tr medio omnis sacrilegas mãs
ab monẽ intactis ill the sanis· ꝛ ne fama
se ipse ꝓdat ac romanos contaminaẽ suas
ꝛ milites nros q̃bus ꝓ nos fuerimq; nim
p· c· pulsq· eos sceleris expietis ni i ytalia
ni i africa q̃q; rei gestis ne piaculũ cõ
miserunt ñ solum suo sanguine· si ? pñ

clare/ luat· q̄ q̄ ne nc· qđ· p· c· aut ivu
cabus aut imilitibus uestris cessi ut te
aliquor iam ite se singulis collatis cōpe
riunt/ our altius ptis plemmus altius
uno· tr· militum eant n̄ actius ei acī
tagmentib' q̄ ut' se forte vimicauerūt
p̄ buulsentq; atōnes furore suo locos rea
pientes aibali/ nu acutus ab nob' sapio in
tuenissi· dr b'ale milites otactos sacri
legio/ furor agitat ivocab' ipis puientis
milliz te num appuit· imo ip̄sens ma
xime fiunt/ ugis cesi tribui ab legato
fuit· legat' te mte isuus tbunoz
intceptus/ pt' q̄ q; ntoto cōpe lacerti
tus/ naso quaq; duibusq; te alis er sa
guis e relictus/ tcatus d' mi legatus.
ex uulnibus· tr· mil' imuicula oiec
tos· te mi ubeibus affectos/ p̄ ulilibq;
oibus supplicus trucvatos/ crucianto
actvit· mortuos· d' mi phibuit sepelli
ti/ has tea penas atchipli sin spolia
toribus hr/ nec ante telinet omib;
eos agitare furus/ q̄ repsita sac pcu
nia ithesauis fuit· ouaces ouaz nri
gnu civtonensiu/ bello/ q; ex ube tēplu
est/ tulsente iubem ea pcuniaz uoluer
unt· Acte auvita er telubto uor/ est/
abstinēt man/ tea sua templa tefensu
ramq; mouenoi mi thesauros i causa
erat religio/ muto ecanvai templum
uoluerunt· aliq̄ tum ia altitudims
excauata erant mena/ cum subito co
llapsa ruina sunt/ ꝯz ꝯ nuc ꝯ tuc ꝯ se
pe alias/ tea suam secem sit q; templi
aut tutata e/ aut auiatoibus gnia pia
cula exegit· Irus i muias nec pot nec
possit alui ulcisci q̄ nos· p· c· ad nos
utm q; fidem supplices o fugimus/ ni
chil nri inter est/ utrum subillo p̄sulio
lactos ee si natis/ an'tato ambalio pe
tuis/ ad supplicai tevatis· a postulam' ut er
templo nob' d absente uindice ei elevatis.
neiat cotam ipe auviat/ ipe viluat· si ge
quam scelis q̄d lo i lvies ere pot· inos p
termisit/ a tecusam' qn ꝯ nos oia eatez
utez si pati possum' patiamur/ ꝯ ille oi
vumo/ vumanoq; libet scele· Nai ale
gatis tea eent q̄ssi/ q; ab bus· O· fabius
d' tulissent ne eas q̄relas ad p· sapione/
respondunt missos legatos ee· si; eū le
gi agatu occupatu; ee ꝯ i africam' ut iam
fecisse aut ut' paucos dies fectū/ ꝯ le
gati gram q̄ta eet· ipatozes evptos esse/ d p̄
cum ut' eū ꝯ tbunos d' gta iuncula diece
rut/ legati eque sontes/ aut mag'/ ꝯ iea p̄
testate relīq̄t/ jussis exire ex templo lega
tis n̄ plemmus m' si; ꝯ sapio p̄ nap̄ oib
nibus lacerati ant omis· q̄· fabius natu; fabi·
eum ad cōsi penā visaplia; militare· ar
guē· sic ꝯ i yspania plū pp̄ seditōnes mili
tum q̄ bello/ ad missum/ ex no ꝯ regio mo
re ꝯ i vulgei licentie militū ꝯ seuire in
eos/ finiaz te mte/ eque truces/ oioni ad iec/
plemmuz legatum uincti roma rep̄tui
placē/ ꝯ ex uicī cāz vicē at si uā forent/ q̄z
lacerses q̄ terentib' i cācere nacti/ lonaq; ei
publicai/ p· sapiez q· d' puicia tecessisset
i missu senat' tocati/ agiq; ei· tr· pl'· ut
te impio eū ab tegando tcerent ad pp̄· lo
catensibus cōz senatu respondei/ q̄ sibi in
uias frās q̄ent eas n; senatu n; pp̄ ue
lle frās/ uros bonos sacrosq; ꝯ amicos eos
appellari/ libos/ ouiges q̄ que alia erepta es
sent/ restitui/ pecuniaz q̄nta ex thesauro
p̄ fpine sublata eet/ o quēr vuplamq; pe
cuiaz i thesauis repi ꝯ sacrum piaculare
fieri ita ut p̄ius ad collegiu; pontificum
referret q̄ sacri thesauri/ moti/ apti/ nola
ti eent/ que piacula q̄b' ous q̄b' vostius fi'
placet· milites q̄ latis eent/ omis i sicilia;
finspotari/ q̄tuoz colonos sacroz latini no
minis/ ip̄sius latos ad ducis p̄ regai co
die/ finiq; agē silis struus/ ꝯ ad nezlis sa
pionem n̄ potuē/ p̄t' plemmu facimus/ q̄cū sapiē
siiq; clarez/ ip̄ius ꝯ imp̄ris n̄ roman' nisi
ne militis q̄em cultus iactabat' q̄ pal
lio crepidisq; i tabulae igimalionē bellis
cū pallesteq; opa vae/ eque segn' mollitiz
colorem totum fortunisse amictate frui/
cōtaginez atq; ambalez extorsse d' memo
ria/ exercitum oz lucentia cōiuptu· q̄s' fuerto
ne i yspania fuit q̄' nisi latis socius ma
gis q̄· losth metuemus· ß q̄· q̄· pti nā pti
mitta eoq; similia ueis iactabantur/ nisi
·tr· q̄· me telli sina q̄ te ceris/ matio asse
sit· Q; e queire q̄ m cautus inuenez ad
malum tcarpante yspanie telegatu duce/ plm ro le
quē receptam ab hostibus yspaia ad i pone bsm mecelle
dum puico fine dant cōsulez sipe testi na
uit· africai sub acturu/ ambalez et vtalia

finis orōis·

sub illo legato

dēctur⁹/repente tūq̄·Q·p̄l'minuī i tā cā
ppe dāpnatur⁹/expuiaq; reuocāt·cū ea q̄ i
se nefarie fāa latēses q̄rer⁹/ne p̄sente q
tē sapione/fāa dicēt·Sleq; aliud q̄ patra
aut putor/q; legato pfuit/i simulari posset
ō placē p̄p̄onit·p̄·r·cui sicilia puincia
sorti ueiss⁹/tribuo/prio i puicia/pficisc⁹/olules
·x·legatos quos hūc uidet⁹ ex senatu
legē/quos cum p̄tore mictēt/duos tr̄os
plebei/atq; eoules/cum eo ofilio ag̃sce p̄to
rem/si ea q̄ latēses fāa q̄rerent/iussu ac uolū
tate sapionis fāa cēnt·ut cum puicia re
cedē uidēt/si sapio iam i affricam·trāsisset
·tē·pl'·atq; eoules/cū duobus legatis quo⁹
marie p̄tor ytoneos cēsuiss⁹/i affrica pfi
scēnt·tribui atq; eoil'·reducēt·ire sapiē
legatiq; exercitu p̄ cēnt/non nouos i p̄tor
ad eū exercitū ueniss⁹·sin·p̄p̄ius·q̄x·lega
ti ofiss⁹/sleq; iussu nr̄ uolūtate sapionis
ea fāa cē/ut i exercitu sapio manēt uelliq;
ut/ip̄sius⁹/gērent·si fāa·s·/cū·cū·tr̄·pl'·
fām/cēt/ut comperiret q duo cū p̄tore ac lega
tis urent/ad cōsulum pontificū relatū/q̄re
expiādis⁹q; laētis i tēplo p̄pine fāa molesta
que ire cēnt/tr̄·pl'·cū·p̄r·q̄·legati/p
fecti·ō·claudi⁹·mārcellus·q̄ o⁹·tercii⁹ ali
us⁹·cō·q̄·pl'·datus⁹q; si aut i sicilia/p̄tore
cō auoiēs ñ cēt/sapio/aut iam affricā tra
iecis⁹/p̄ntē tribuni militum uidēt/ac mire
facilē potuis⁹/reducēt/p̄us laētos ire q̄
messanā cōsulem eāt/Cetez duplex fama
è q; ad pleminiū attineat·dū auditis·q̄·t·
asp̄ta cēnt/i cilicia neapli cūctē forte iq·me
tellum unū ex legatis i audisse/q; ab eo re
gium uire factum tradunt/alij ab ip̄o sapio
ne legatum·cū·xxx·nobilissimis eq̄tū
missum q pleminiū i cathenas·q̄ cū eo se
ditiōis p̄ncipes oniciēt/hi oō seu ante
sapionis/seu tum p̄tore iussu/i custodiaz regi
nis·p̄tō legatiq; laētos/pfecti/p̄r·ñ·p̄maz
sicuti mandatum eāt/religiosis cumz hiisse
omēz/q; factum p̄cipiaz/q; ap̄ milites erat
ohūitam/secūq; ip̄i attuleraīt/i theraūis re
posuerūt/ac placatē sacrū fecerūt/ouan
tos ad ostiōnem milites/p̄tor singl' ēr illem
esse ire iuber/castrīq; i campo locat/cui g̃iu ecto
sigs miles aut i illre stetiss⁹/aut secuz extu
lis⁹/laētensibus se p̄mictē ut q; sui q̄sq⁹
cognoscēt p̄ndēt·sigo ñ operet/uti ant oīa
libera pace sin omi mora laētensib⁹ restitu
ri iussit/trāq; dimicandū eo die trem
maīq; cēt cum cārtaginēsib⁹·eo die quo ne
runt/hospicio coītes accepti·postō die
terrestri⁹ nauali q; exercitus non instructo
tumos/si hos recūtentib⁹/classem i p̄tu sim
ulacrum·q̄ p̄z exentez nauali⁹ p̄mgne/
ostendit/ecta ā manūtaīa·q; hostea tū in senatū
p̄tor legatiq; uocati/tantiq; ac murato⁹ sin
gulaz rerū i causa·ut satis certēnt aū illo
duce atq; exercitu uici cārtaginēsez p̄p̄·aut alio
nullo posse/uidēntq; q·ui·bū uerēnt·tacē/
et spez concepte quo die illum omis centuie
p̄mo ex quib⁹ uocabāt/p̄mo quaq; tr̄e opti
mo·p̄·r·facēt/atq; letis ire animis pro
fecti sunt/tāq; victoriaz nō bellī magnificum
apparatum nūciaturū roma cēnt·Pleminius
qq; i eadem cū erant/postq; romaz è nūtium
exemplo i cōcionem ouitī ac p̄mo/p̄uocati ad
p̄l'm ab ēbunis/ap̄ p̄occupatos laētensium
clade alios/nullum mīe locum hūerunt·
postea cum sepius/p̄uocēnt iam senescente
inuidia/mollirebant⁹ ire·q̄ p̄z tēpomitas ple
minī memoriaq; ab sentis sapionis/facilius

eos ab uulgo conabat. motum e ti[tu]
uicul' q; uocat te eo ꝑ[ue]niebat. hunc
plenius claudius ueanus in libro ter
rum tonit. refert luci notius. quos tñ
africanus itez cons faciebat. Conati
q; quosda quos ꝓ tñ cõtempat aliquot lo
cis ubem iterñ ut fungienti cæteris fu
gienti q; bret cõnes pacem tñ cum sæle
relegatum in tuhanũ er. f. e. te sapiẽ
nullaq; in senatu actum ut omes lega
ti q; tribuni darent eum exercitu ducẽ egre
diebis extollentes fecerunt ut senatus
censet. ꝓ q; ꝓ in africam ticentiũ sapi
oni q; ꝓmitteret ut ex his exercitibus
q; sicilia erat ipi uacaret quos in africa
secum ticet quos puncie relinq; uet
quos ꝓ sipio Dum ꝓ apd romanos
gẽtur cũ carthaginẽses quaq; ai spem
p; munitõa oia positis pugnantes
p; aueteq; ad singulos uictos so
lutiam ueniẽ egissent. aut parum
ꝓ ipi tuente africe monitu ad pacem
uenerunt societatez si placeo regis cuius
maxime fiducia ticebat ciuitatum in africa
rodanus excitauerat. Erat hasdrubal
gisgonis filio. in ispania in cui rege
quo ant cum esset. cum ex yspania fugit
in ptem ꝓ sapio atq; hasdrubal q; uen
erũt. si cõto quaq; in ea ciuitatis
tis ut ter ducẽt filiam hasdrubal. ad
eam rem cõsummandam. ipeq; nuptus fra
terno. sed e. nubilis erat ego. ꝓfecit
hasdrubal ut accẽsum cupiditate ac
affẽ ant omes numide barbaros. et ibi
uenẽ sensit. igne. accessit ad carthagie
nia cultaq; nuptias. et inter alia gra
tulatones ut publicum quaq; fedus
ꝓpetua ad iceret societas. inter ip' car
thaginẽsium regẽq; data ultro atq; tice
eosdem amicos inimicos q; habituros. u
te uterq; affirmatur. Ceteꝝ hasdru
bal memo. cum sapione inite regis
societatis. q; q; naia et multa bilia barba
roꝝ ingenia ẽent. uarius. ne si ticet in
africam sapio. ꝓnum uinculum ire nup
tie ẽent. unum accẽsum recenti amo
re nimio ardo. ꝓpellit blandiciis quo
q; puelle ad hybitis. ut legatos i sicilia
am ad sapionez mittat. ꝓ quos moue
at eum ne ꝓbibus suis. ꝓmissis fidẽ

i africa ticeat. se. nuptus q; us cãtha
gineñsis filie hasdrubalis q; uterit apd
se i hospitio. q; ꝓ. ticeat cum ꝓsio carthagi
nensi uicti optãe ꝓ mu ut ꝓcul ab africa
sic ad hoc fecerit bellu. e. qi cãthagine
sibus gerunt. nec s mutuesse ciamum
bus eoꝝ animaq; aut illa ab uicte. altã
societatem sequi ncãe sit. Cui abstine
at africa sapio. q; cãthagini exercitu. anno
neat. q; nãtum fore. q; p. africa. et ipe
sit gentis. q; ꝓ patria cõmunis sue. pro
q; parente atq; penatibus dimicare
Cum his mandatis ab rege legati ad
sapionez uenisset. siticulis eum cõuenerũt
Sapio tuñ magꝰ moto uerum in afri
ca gerendarum mangnaq; spe resistendi
erat. legatis ipe ꝓfectis. deo uulgauit. remi
sis in africa lictas dat ad regez. qb; q; atq;
q; mox eum nec cum hospitio secum neu
qi. ꝓ. ꝛ. mite societatis nephas. fore. et
tras deos testes atq; abitros. uentoru
fallat. Ceterum qñ ut celat aduentus in
nouam potat. nauigi e in ibe. obsignatis ꝓ
ẽnt. q; si silẽtur. qꝰ petentes ueissent. pri
cilum ẽat. ne uera eo ipꝰ quo celarentur
sua sponte magis emanarent. rumoꝛe
i exercitu iacẽt. ne simul cum rege. q; cãtha
ginẽsib' fieret bellandi. auerit animo fallitos
ꝓ occupanto mentes hostiu. q; uocatis ad
contones militibus. in ulte ee cãtandũ. ad
istãe ut in africam q; ꝓmu ticeat. socios re
ges. missimissam ipi. ꝓnos ad celum neui
sse q̃rentes. q; cãctando tpe tere. Nunc si p
hacez mittẽ legatos. item ad nuntiẽp
ut aut finatur tantẽ in africam exercitu.
aut si mutẽ. ostilia sint. ctio fiat. ut. q; sibi
ac regno suo ꝓsent. ostulere. triq; satis
iam omibus instructis. q; re iam non ulte
recipiente cãctatones. in aio sibi ee. clam
classe trauecta. cosentiq; omibus ꝓuinti
egtumq; copus. q; tractu. q; puma dies
cursum nauibus dãt. tres bñ nauanti
bus. in africam ticẽ lictas. ad. oo. ꝓpo
nium mittit. ut si ei nocẽtur. ulciscerez. uel
ret. ut cõt consulẽt. qꝰ. potissimum legi
ones. q; quati militu numerꝰ in africam
ticẽt. et eum omnium maximas misit. ut
naues longas ee ꝓsse. clam eum omes ꝓ
rentur. qꝰ quo minutum in sicilia eat. cum
clam conuenisset. q; in urbe nil tumultuis

lium/ñ ꝑt naues capt/Tant⁹ oīb⁹ ārōr
eat iafricā ticendi/ut ñ ad bellū dua
uentur/ꝙ ad ēa nectōie ꝑmia/ꝓpue q
supabant exercitu canensi milites/illo nō
alio uice credebāt nanata rei ꝑ opa/fi
nite se militia ignoiosa posse/7 scipio
minime ro genus militū aspnabatur
ut q nī ad cannas ignaue eor clarem
acceptum scīet/ sicp illos milites eque
uetes iexercitu ē eē exptos ñ uarius ꝑ
lius m⁹ iubibus 7 oppugnādis/quita 7
sexta canēses erant legiones/eas se tra
iecturū iafricā cū uidissent/singulos mi
lites iserit/relictisq; quos ñ ut uoneos
credebat/ilarum eor subiecit/quos lecti
er uitalia accuīat/supplenitq; itu eis le
giones/ut singule sena milia 7 ducen
tos pedites/trecenos hēnt eqtes scdō/t
latum nois pedites eqtesq; de exercitu cane
si legit/ q militum in africā trans ꝑta
tum sit/non puo nuō/nt ancteres dis
crepat/alibi decem milia peditum duo mi
lia 7 ducentos eqtes/alibi pte pl⁹ omni
dia rem actam/ v 7 xxx milia pedi
tum eqtumq; in naues ipōrta/ Quidam
ñ ad iecere nūm/ uter quos me ipe cre
ire uubia/ꝓni malim/ Celiꝰ ut ab stinet
mō/ita ad minimū mīarum/ssem au
get/uolucres ad terra relapsas/clamōe
multarum/atq; tanta mīrationē consce
disse naues/ut nemo mōtanū aut i vti
ca aut i sicilia teliq; uterent/ Oīa tres ut
naues ouie ac sine tumultu conscenderēt/
ipe eam curam ē suscepit/nauticis/ c/ lelii/
q classis ꝑfectus erat i naues/aut exire
coactos/ otiumt/cōmeat⁹ ꝓponendi/ oꝝ/
pōpeio pī/ cutum uat/ v 7 vl/ uterū aba
na eqbus/ rb/ uiex coacta i ōrta/ut oēs
ad i naubus erāt scaphas ēcumulsit/ut ex
naubus gubnatores q; 7 magīri nauiū
7 bini milites i sor conuenerunt/ad ipe
ta accipienda/ postq; conuenīunt/ꝓmū
ab hīs q̄sunt/si aqūam hoibus uimētisq;
nāam ut orem uies/quot firmūtis ip
sufficerent/ā respōsū est/ aquā uiex/ v/
7 vl/ i naubus cē/ tū evitat militibus/
ut sileutū qeteri/nautis sine ēramie
ad ministeria exequenda/bene obedie
tes ꝓārent/ cum/ rr/ ro stratis se/ ab/
7/ scipione ab uertro cornu/leuiq; toti

trem tostīus/ 7 c/ lelii ꝓfectū classis/ai/
/o/ porro catone q̄sq; tū eār onerariis
us fuisse ꝓdidit/ a/lumina i naubus/sigla
tostante/bina onerate/hūt/ip tota i sing
naues/ nocturnū/ tum lumina fore/emp
tota ut pateāt/ gubnatōibus eor/ fer
tissimus age/ eoq; hūnas oi/ copia re
tum/est regio/7 in relles q plerumq; e
uēit i ubem agro/ babati sunt/ ꝓsq; car
tagīnē cōuenīret/ oppīi uocabanti ꝓ
sse/ bus eris eoris impus tenite/ ad
naues ussi/7 postēo die deis b ñ uiuanti
bus singno dato soluē naues/ multe
classes romane/ ex sicilia atq; ipō illo pō
tu ꝓfecte erant/ Ceteꝝ nō eo bello solu
nec ro miruꝝ ꝓbatum ē tm nō plerēq;
classes iecerunt/ oꝝ ne pore quem ulla pro
fecto tanti sp̄taculi fiut/ quāq; si man
gnitudine classis estimaret/ si subiu
cōs/ cum binis exercitibus/ aūt trāicerīt/
et ipe totidē tostīte i illis classibus fue
rīnt/ quot onerariis scipio tum trāsie
bat/ sam ꝑter vl/ longas naues/ q̄ trin
gentis fēme lonerariis/ exercitum trans
uerit/ si/7 bellum bello ꝑm pot/ ut attoti
romanis uicē/ tū q; bellabatur i vtalia tū
i gentes strages totꝰ exercituum simul
cesi uocabus effecerunt/ Et scipio uir pti
fico fortibus/ ptum suapte fortuna q̄q; igenti/ ad i creūta glie celebrat⁹ uite
tat alios simul/7 meus ipā trāsenda mu
lti aūt eo bello uica sidonq; et sicilia-
tūsentiq; 7 trāsmittendū i africā bellum
se cūsule uulgatū eāt/ Concūrebat ad
spectaculū i portū oīs tūba/ nō bitanti
um tū ulibus si latinoꝝ oium ex sicilia q̄
ad ꝓsequendum scipionē officia cū cōue
nerant/7 pī/ puinae/ oꝝ/ pompeiꝰ se
cute fuerant/ ad hr legionis q̄ ibi legatō
nes q̄ in sicilia relinquebantur/ ad ꝓse
quendos omilitones/ p cessant/ nec cla
sis ā ꝓspectantibus etiā si terra/7 oīs
cū referta turba/ spectaculo ꝑ sponē sūo
uti recp; maīa terraq; q colitis/ uos ꝓce
q̄sq; uti q̄ i mō ipio gesta sunt/7 ge
runt/ ea ñ ꝓpl⁹/7 plebi romane/ socio
nominiq; latino q ꝓ/ē/ qq; ni ea; sec
tum ipum/ auspitiumq; terra mari/ q
ānibus q; secuntur/ bñ ūtant/ q̄ uos ola
bñ uletis/ loīs auctōibus auritis/ sal

Alibi xv ꝯ pe
dītū ꝯ d eq
tes/ Alibi x
mīa pedītū e
7 cc eqtes/

Al' nā

225

uos i colamelq; uertis p uellib; uertes
spolus tectoratos p̃ua ob missos tumu
hantesq; mecum tomos te uices lista
tis inimicor hostiumq; ulascentor co
piam fusatis q̃q; ip̃ cãtagineñsis in
cautatẽ uram facẽ molit ẽ ut m ippq; t·
i cautatẽ cãtagineñsiu exemplo exten
cultatez tetis·f m has p̃es cruoram ter
tera uictimaz uti mox ẽ imaẽ piecat tuba
q; singuum tedit p fiascentoi·tento fo
satis ue) emti p fectis celeit ospectu tre
ablati sunt ⁊ ab meidie nebulẽ cep ita
uit ut cuius nauui it se uttuent lem
oz uent i alto tãis nocte ilequtez eate ca
hgo optimut sol ortuo est dies uisa uis ⁊ addi
uentoz iam etiam enebant aut ita mlt tu
tius· p· gubnatoz sapioi aut no plus· v·
milia passuum africam ab ee incuiis p
muntoiuz se enẽ si uibeat eo digi iaui in
potu fore omes classez· sapio ut uncosp
tu terta sunt spatius uti uono rei· p· suaqze
africam uiterit dute uela ⁊ aluum ⁊ nau ista
bus accessum uibz pete ⁊ eo tetebant· Ce
terum nebula subitem ferme tpe quo pie
cota ospectu tre ademit ⁊ uento pmen
te nebula cessit· nor te uñ incertiora ꝺ
fecat· taq; dnchoãs ne aut interta ire
ifentur iece· ⁊ ullue uentus item colli
tur nebula tesecta apparuit omia litora afri
ce· sapio q· eet primuz pmultoiuz p cur
tatus· ci p mictoiuz pulchra ad uccari an
uisz placet oi iqo· hac digite naues eo om
classo cecurit copieq; omis itraz erpite
ẽ, pspam naugatonez sine terroze ac tu
multu fuisse p mlt gis latinisq; auc
toibus creui cecinis pt q; mersas hue
tibus naues cetos oo celestes maitiosq;
terores· postreo ab ttam tempestate ab a
frica classez ad isulam egimuz uñ egre co
reptum cursum erpit et ip̃e obtritis na
uibus i uastu i ptis sapie aut secus qua
nauftagos milites sine armis ci ingenti
tumultu intrum euagisse erpitis copus
i castra ip̃rimus tumultus metunt· ja· nõ
imaitimos uñ agros ospectu p̃nti classis
tem tumultu egtrecientiuz interitz pauo
terroq; pueneat· si ipas ubes mz cum lo
munu mow tuba mulier pueroz q; ag
mibus i mista omis passim copleneat ui
ao si pecora q; pse agites agebant reliq

subito africa uisceti ubibus ipis maiez
q̃q; secum attulerant trozez i ferebant·
precipue cãtagis· fore ip̃e ut cepte tumul
tus fiut ⁊ nã post· o· attulut olim aimis
ip̃e· l q; nullu romani exercitum uiderit pter
poatoias classes qbus dissentiones i agro
fie erant captis quaq; fors obtulerat
primus tecubitum ad naues q· clamor ag'tho
ce'et fiat eo maior tu fuga panoq; in
ude fiut ⁊ hercule ni exercitus romanoiu
u uir q· opponent eat hasdrubal gisgois
filius gne fama uinutus regia tuz affi
nitate longe p̃m cautatis erat· Gz eu ab
illo sapione aliquot plus fusium pulsuq;
i yspania memineant· nec mag uicem pare
q· tumultuantiuz exercitum suum romano
exercitui ee)taq; ueluo si ille exemplo a
gisumus sapio foret ad ama est exclama
tum posteq; ptim clause ⁊ amati i muis
ugilieq; istatones uispite ac nocte ise
quenti ugilatum e· postea die eqtes sue
culatum ad mare tubamos q; egdientes
et nauibus missi in statones romanoiuz
i cetetunt· tu sapio classe utcam missa pe
aut uta multum pgisus· arripa tumulos p
rimos cepat ⁊ eqtes i statonib; laris ve
neis p̃sinebat ⁊ p agros misat p̃uatum
hu cum cãtagineñsi eqtatu p̃liu ci omi
sissent paucos i ip̃o ctamine pleroq; fugi
entes p secuti inqbus p̃fectum quaq; ano
nem nobilez uinenez cotinuit· Sapio ñ
agros uñ ecta uastauit si ulle q̃ primaz affio
tum satis oppulente cepit Ubi p̃e ceteta
q̃ extemplo innaues onerarias impetu
missaq; isiciã erant· Octo milia hiemoiu
fuoq; capitiuz sunt capta· Letissimu tu
oiq; in principio terum gẽnoaruz adue
tus fuit massiliense· q̃· quez ci· cc· aut ci
pluis eqtibus plq; cum omi milite eqta
tu tdunt ueisse Ceteu cum longe maxime
oiuz etatis sue regum finit pliminuq; tez
wana; uuit oꝑe pretium uitetur exteꝛe
paulus ad ennigtanoiuz q̃· uaia fortuna
ulius sit· i ad mitendo teipantiq; patẽo
tengno militantio p cãtagineñsibus i yspa
nia pater eius moitur· galle nom eat ten
gnum ad fiem regio ac alone p grantez
nati· ta nos ap̃ numidas e p̃uenit aut
multo post ac alone quaq; mozuio maioz
ex uuobus filiis ei capusa pio ad medium

De fortuna 7 ad eius mas

altero

altez o patruz ipi accepit · cetez cũ magꝫ mite
gentis q̃ auctoritatis int suos aut ũbus
obtinẽt tenguũ · exiuit quũ mazetullus
noĩe ũ alienus sanguĩe regib tãmulie sẽp
inimice ac ꝺ ipio uãa fortuna cum hus q
tũ obtinebãt cẽtatis hus exitatis ipl'atib
ap quos iuuia tegum mangne auctitat
eãt casꝫ palam ꝓtius tescentẽ iacez ac
dimicãe te tenguo cepit ideo ꝓlio capussa
multis ꝓnapum cecidit · ¶ eng mezullon
omis ioictõnez ipuumq; mazetullo cẽssit
regio tũ noĩe adipto o tẽptusq; noĩe mo
dico tutoilis puez uta te mazien q ſtipis
regie sup fuerut tegez appllat cãtagmẽsez
nobilez femiaz sozoiꝰ filiã ambalis q; pro
ssimo ezãi regi nupta fuãt · matimoio sibi
uigit · sue cãtagmẽsiuz secietatis q cũ siph
ace hospitiuz uetustũ legatis missis teno
nat · ¶ mĩa ea auxilia ꝓpans ad usus mati
mussam q matimussã audita morte patrui
ꝺ nũ nece frĩs patruelis et ispania i maxeta
neam longa ea tempestate tes maiozez eãt
timẽ alteo suppler ifimus sib auxilũ tenẽ
q bello ũ potẽt · uiz · multa mauoz ipetiut
cũ hus ꝓ multo nucio ad patuos suosq; ami
cos cui ad fines tenguũ pueissz · ¶ uigẽti fe
me numie ad eũ ꝙuenerit · ¶ mandꝫ ite
sic cõuenãt tez ad tegez temissis q; q; ali
q; to minoz sue mistituo ñ ñq; tantuz tez
agredi sati auẽt ꝙuenit titus agento ac
molieuto uiẽs q; ad agendũ aliqꝺ oportuiz
ꝓficiscenti ad siphacez letitiaze tegulo ad
thapsiu acciuit trepidus agm cum i ulxem
refugissz ulez matimussa ꝓ ipetu capit · et
tegus alios tlentes se tecep alios ui pan
tes accidit · ꝓs matiã cũ ipo pueo int tu
multum ad siphacez quo ꝓmũ itempsit ut
pueniiunt · ¶ suma huius scemadi tei ipicip
tez plie agm ꝙuerit ad matimussaz iuuiaz
affluebantq; ñoiq; ex agro uicisq; uetetes
milites galle iuitabantq; iuuenez ad tra
ndũ patruum tenguũ nuo militiuz aliq;
tum mazetulus supabat · ¶ ita ipe eũ exci
tum quo capussaz ducẽt q; ex receptis ꝓ
cetez tegis aliquot habebant q; puez len
chimasses ad siphacez auxilia igentia ad
ducãt · xb · milia peditiuz mazetulo · x · mi
lia eqtiz erant · q busciam matimussa ne
q; q; tm ꝓdit eqtum ue hẽtez acie o flurit
inmatisq; uetez utus q; putentia int to

mana et pulca dma excitati uicas regulus
cũ tuttẽ exigua me retulioz manu ſcãta
gmẽsem agrum pfugit ita recupato teng
patuo matimussa qz sibi ad usus siphacẽ
haut paulo maiez restaẽ dimicatonez ce
nebat · optymũ tat cũ frẽ patruele gtiã
reconciliaẽ missis q q puo sue facent si i
ficem massi misse se se pmisissi futuz eum
i eodem honoze quo apd galam ozates o
ram fuissz · ¶ et q mazetullo ꝓt ipuitutez
sua d cum frẽ restitui sponteꝫ amb ꝓce
optãtes exilio medicam uimi fortuaz q ne
id fieꝫ cãtagmẽ sib d monstũ agentibus
ad se se ꝓuocat hasdrubal tum forte cum
ꝑ gẽbant ap siphacem eãt q numidie
haut sane multum ad se ptinere arbitra
ti utrum penes auchy mazeuaz massiui
ssam tenguũ messilioz eẽt falli eũ man
guo ogre ait · si massimussam elicez otẽp
tum foꝛe quibus pẽz galam aut patruũ
ei ætatẽ crederat multo maiorez itolem
i eo ui ingeny cẽ q; i illo gentis ei usq;
fuissz ¶ epe eum i hispaĩa uire int uies
utiuuiũ speciñ reuisse sanus paiez hos
tilisq; siphacez q cãtagmenses ñ oĩem
tem illum ignem oꝓssissent · ingenti
mor i cẽuio cum iam nullas moꝛã ferre po
ssent q̃ſtuos adhuc teneras q fragiles
uiẽs ei ẽ fuit dum coalesceꝫ fouentis
tenguũ i stando stimulandoq; puicat · ut
excitum ad fines messilioz ad moueat
atq; iagito te quo sepe cum gala ñ ubis
ñ uisceptatiũ si q armis ꝺtatum fuãt · tã
q̃ aut dubio siu aliẽ iacet · ¶ iqs ãceat
ut q; marie opus sit acie dimicatiz si i
par metu agro ꝺeat imeduum tenguũ
cuneoũ aut sine ꝺtamine concessiõs in
victõnez eius messilos · aut neq; q; paẽs
futuros armis hus uicibus iteritatis · sy
phas maximisse bellum infert q ꝓ ꝺtãe
messilios fundit fugatq; · ¶ a pauca
paucis eqtibus ex acie i montez bellũ ico
le uocant ꝓfugit familie aliquot cũ ma
gnalibꝰ pecoribusq; uix ñ pecunia ull ẽ ꝓse
cuti sunt regez ¶ cetã messilioz militiuo
victõnez sipbacis concessit · ¶ qui ẽ cepaut
ecules montez hyspiõ aq fusq; ẽ · q; ꝓ
lonus aleuto erat ꝙuiuz q; cãne ac lacte
uescentiuz humane sufficiebat alimẽtis ñ
nacinus ꝓ ac furtiuis uenationibus te ñ

niumidaz

jbi

226

apto latinio ifesta ō ctā cē maxie im
carthaginēsis agē · q; plus ꝺ q̄ int' mi
mivas ⁊ latinium tutus eāt · iāq; li
cent' eluebant ut ad mare velectam
p̄uam uentēnt m̄catoībus ꝺ pellan
tibus naubus ad id ipm pluresq; q̄
iuuito sp̄e p̄lio cārthaginēses carēnt
capiuntq; · explorant ea ap̄ sipha
carthaginenses icensiūq; ⁊ ip̄m ad re
ligas belli pfectuas, istigabant si uix
regium uicebatur latine; nagum imō
tibus ꝺsectā buchar ex p̄fectis regis
ui ace ⁊ ipigē ad id uel'cius ⁊ vata · tr̄.
milia peditum duo eqtum p̄mioq; in
genti spe honorat' si caput massimisse
retulissi aut uiuū · ꝺ nō iertimabile
gaudium fore / cepisi palatos i cuiose
se agentes i pulso ad ortus pecor uīiq;
i genti multitudine ea p̄sidio āmator
ex cluſa massimissa; ip̄; cum paucis in
ueziœ; montis cōpellit · nec ip̄e iā ut
rebellato nec p̄da in pecor uīumq; cap
tor missa ad regem si copius aliq̄ to ma
iorib' q̄, p reliqs belli temissis / cum aut
āplius pedit̄bus · ꝺ uile / ducentisq; eq
tibus regissum ingis massimissa; secu
tus i ualle arta fauc̄bus utrinq; oppo
sitos i cluſit · ū ingens ceres messilio
rum fēa massimissa ci q̄ngrita aut ā
plius eqtibus p āfractus montis ignō
tos sequentibus se se eripuit · Cernit
tū nestigia bucar · ac eptisq; eū pate
tibus cāpis, ip̄e ch̄ppam ilicem · ſtrac
cumuleit · ut p̄ret q̄tuor eqtes ōs ad u
nū it'ficēat · Cum hus ip̄m quoq; ma
ssimissa; sautius / iter tumultus ā misit
i ospectu erant fugientes ale eqti vis
pensato campo qbusdam ut cōmitterēt
p obliqua tendentibus quoq; hostes se
quebant · am nisi ingens fugientes
accēp · neq; ē cūctantur · ut quos ma
ior metus urgēt i miſant equos capti
q; fugite ⁊ in obliquum plati duob' in
p̄mpiō gigites i conspectu hostrum hau
stis ip̄e p̄isse creditus ac duo reliqui
eqtes cum eo inter uirgulta ultiōis ri
pe emſunt · ſs finis buchar̄ fluit
sequoi nec ingredi fluui auso ne hīc
crescenti se iam q̄ se q̄reret · in natus
auctor ab hunte massimisse ad regez

redut / nullisq; q cātagine; gaudiū in
gens nūciaret / totaq; africa fama
mortis marimisse repleta uane / alios
affecat · ꝺ massimissa i spelūca occulta ai
lebris cubaret / nullū duoꝝ eqtū latinio
p dies aliquot uīe · ū p̄mū ductu acci
tare / pati quo posit; ulla iactatōne; in
genti animaca p̄git ire ad regnum
repetēdum atq; inpō itinē aut plus
· rl · eqtibus collectis cū imessulios pa
lat; iam qs eēt · ferens uenisse tū motū
cum fauore publico cum gaudio i spe
to · q; q; pulse credidēāt · ſ nōdum cne
bant · sed ut ir' paucos sex milia pe
ditum amatoꝝ · q̄tuor eqtum q̄ueīēt
amq; nō i p̄ne pat'ni regni eēt si etiā
sedos cārthaginensium · p̄p̄los / messilio
tūq; fines / id syphacis regnū etat' na
staret · ſ nec irritato ad bellum syphace
nec etā ypone; q̄ i ingis optimoꝝ ad
oīa montiū ꝺsedit · ꝺ amore; g̃ rex tar'
q̄ ut p̄fectum agēt cum filio iuuene
nondū uīe mie erat · p te missa exit' im
pat ut ad inuicto agmine ise i regnū
hostes / abigo iuuabat · nec p̄fectus ue;
mina / q ex occulto agebat' eum eāt · Sy
phas aut int' duo / apto itinē ut q̄ fingo
collatis acie dimicaturis eēt monit, cal'
ū p̄ tīe uisi est / quo p uenisse iam cau
missi uitei p̄terunt ⁊ ip̄e leui clino fe
rente ad hostes / tum multitudine fretus
tū q̄ratis abigo insidiis / pauentium
montes / erectis aciem ducit · ꝺ arcum
sla mare loci quo multo equite p̄gnabilio
erat ipe dirigit suos · atroꝝ p̄lioꝝ et
diu dubiis fluit loco · multitudine mul
tū massimissa; eāt · ſ fidei q̄ syphas mu
litum · sup eāt uirtute ⁊ copia bellato
rum / ea multitudo diuisa e ps afronte
urget · ps a tergo se circumfudisse victori
am aut diu dubia syphaci redit · ⁊ nec ethi
guum quem patebat / huic afronte hic
a tergo incluſis · ſ itaq; ceteri pditis equi
tes q; celi aut capti ducentos fere me eq
tes massimissa cū se pgiobatos diui
sos q; singulatim i hostis circumpe · uidet /
loco p̄cō iq̄ · dissipata cōuenirēt fuga
ipe qua intenderat / int' media tela hō
stium euasit · duc turbe / rebe / altā me
tu recepta / hosti p̄tinacē i rep̄ntē impe

altū

diēs

Regis syphacis

Iniuste multitudine militū massimissa; quidem multo maior erat · syphacis tamen

cel' abrupta ⁊ ostium gst. Veniuā ipe nes
tagus istantes i aphenam atq; alia flec
tento lucens vrbio ⁊ vespatione iuncte
sessum assite sequito aegit. ipe cū rl'.
ad minore furtum pueit. i. cum oscia
egpia sepe repetta regni patru inc pu
nica genitoia gentesq; ad. c. lelu. clas
suq; tonante ad uentum i africā cō
sit. Ire ānum i climatu ut cū modico po
tuus q; cū magno pfecto eqtum ad sci
pionē. ad scipionē quaq; postea uenisse
massinussā credam. quippe illa regna
tus multitudo si paucitas erul' fortune cō
uciens est. Carthaginenses ala eqtū cui
pfecto ad milla p nonium vel cum opato
bānone hannibalis filium pfecūt. hal
drubalem sub inde ac syphacem p licentio
uictosq; postremo ⁊ p legatos arcessit
hasdrubalē. opem ferre ipe cū sese pre
cibent syphacē orant ut carthagini. ut
auxilio africe subueniat. ad uti cas. tuz
castra scipio ferme mille passus ab ipe
habebat traiiciendi animū. ubi paucos
dies statiua quieta classi fuerat. bāno ne
q̄quam satis natico i m ad lacescendū ho
stes si ne ad trecentos qtem appiatōmb
agros eqtum accepto ro omiū pma mu
meruq eqtum auget. Hec aliaq; gentium
aspectus maxime tñ numidaq; ad lāge
pmuz eqtum iaculum ē genus. quo nat. iaz
ad uiij. milia eqtum habebat. Cū saleci
noie ubem occupauit. xb. ferme milia ab
re. castris. qđ ubi scipiom relatum est. eciaz
sub tecto eqtatus unquo fit. ul' pluies
uium tales. diucm habeant eo minus ō
cessandum tutus q; illi sine impetu ē age
rent massinissā cū eqtatu p missum
pōtis ob eqtate atque hostem ad pūgn
dū cōcē uiset. ubi omis multitudo se effudi
sset. grauiq; iam incertamine cēt. q; ut
facile subsequi posset. cedēt paulatiq; se in
tpa pungne obuertere. tū morat. q; satis
tpis p gressu ulsq; ad duocentos hostes cū
. r. eqtatu secut regentib; tumulis q; p
opportune cū me flectus suppetit erat. ac
cultu pressit. maxime ssa et compito nūc
timitus ne territus in aut ipis ob eqtabat pōtis
aut cedendo cum timoris simulatō audā
ciam hosti faceret. ad insequendū temē cū
debat. Nō diu omis egressi erant ma

rieq; duxe fatigabā. alios uino ⁊ sōno
pnes ānā aque ⁊ frenare equos cogen
do alios ne sparsi ⁊ inordinati sine ordi
ne sine signis obuios pōtis euitarent.
obsidēdo. p. maiore seuientes massi
milla complebat. duc plures simul con
ferti portā effusi egredient. ānā. posse
rant onis eqtatus plio cū ad eēt subsi
dio ille no queq̄. Nō tam effusa fugā
massinissa si credo sensum impetus eoz
accipiebat. non aliud tumulos tegentes
quam eqtatum p mare. Inde exōta eq
tes ⁊ pi integris uiribus ac recentib; equis
bāno atteris qui pugnando ac sequendo fe
ras subito equis ipugnū cepit. Multe
fere q; pnu agmis fuerant. qui aut fu
ga ⁊ erecti fuit cum duce duone in
tercluſi interfecti q; sunt. Ceteri duces
sequē cetatos acie effuse fugientes. per
exi. milia passuum uictores secuti. et
quo maior pietas equum aut acceperunt
aut exercuerunt. itet eos satis celebat no
minis. ce. carthaginensium equos fuisse
⁊ uirtutis quondam ⁊ genē illustres. et
fere. quo ī gesta sunt die nauesq; que
quam ysdam italiam uexerunt cū cōmeatu re
uerte ueluo omnate ad pria altaq; oīa
se se uertisse. Duos ē noie cartaginē sun
duces duos equitibus plus ī hostes nō
ob merces sunt uiri. Ceteru ne fallē
tem hic relata eatem res. Celi qtem
⁊ naleus captiu ⁊ bāno ēcīus scipio
pfectos eqtesq; put cuiq; opa suāt ant
ce massinissa; ut sungubus duis cur
rimo pficio salace iuuenē. ipe cū cete
ratu pfectus nō agre in quamq; ire
bat. pfatos ī ubibus ⁊ qb uisa; una
sq; expugnās late fuso terrore belli. sep
timo die quam pfectus eāt magnū ho
minū ⁊ pecois et omis gnis pre trahes
q; uere hostibus spolus naues omnes
fit nec ob multio exercitoibus ad oppi
gnāda urbes belli iures quies. Cas
re ubi sicepissent sedem ad cetā exequēda
pcās simul ⁊ declasse nauales socios q; ex
pte illo mari abluitur simul ⁊ terre sitio
erat. ad imminentes ppe ipis menibus
tumulū ē ad motus tormenta mach
inasq; ⁊ aduāt secū ⁊ ex sicilia missa
cū cōmeatu erant ⁊ dono laimentato

mlt̃us talium opũ ãtiquãb⁹ ꝺ ioustria
iclusis fiebant / ñcẽsib⁹ tanta undique
mole cũfluens i cãtagrinensi ꝓ / cãtagrinẽ
sib⁹ i hastrubale. ¶ta ũ hũs mouisti i sup
hace spes eis erat si ꝺ sitreiõ iugentum / au
xilia tardius cũcta mouebantur. ¶ hastru
bal intentissima ci qstiõne. ci. ad. ccc.
milia pondũ in equum ofecisti. ¶ Ro tñ ant
aduentus syphacis / cast ꝓpius / ostẽ mouẽ
ẽ ausus. ¶ syphax. ci. l. militibus fecit.
Vñ ci equitatu multo adueit. ¶ confestiq mo
tus cãtagine castꝝ / aut ꝓ utcam minu
tõibusq. ꝛ. consedit / quor aduentꝰ
p̃ tñ momenti fecit. ut supra cui. rl. sẽ
me dies ne qsq̃ oĩa expiens obsediss /
utcam abstederet / inde utrũq̃ sceptro et
ẽ yes istabat / cast ybera ꝛ ipromuntorio
qꝺ tenui rigo otinenti / ad hecens in
aliq̃ tum maris spatium extenditur /
cui uno uallo ꝛ naualiũ cast amplec
titur. ¶ ugo medio legionũ ipositus ca
stris latus absepte mitrones uersum sb
ducte naues nauales q̃ / sedi tenebant
mẽchanam uallem / ad alterum litus /
p̃ iafftica usq; ad extremũ auriũpi ge
stã. ¶ preter q uectum ido q̃ ex ꝓlatis
ea agris fruntur / cõmeatꝰq; ex sicilia at
q; italia ad uectos. gñ. actauius. ꝓ. p̃.
R. ex sacchinia. ab. tr̃. claudio. pr. cui
ci puincia eat. ¶ ngẽtes ui fruti aduc
rat / loreaq; nõ solum. qm iam tñ eant
repleta si noua refficiata / uestiũta ex
actu re erant. to mandatum / actauio ut
cũ ꝓtore ageꝛ siqu ereꝛ puincia cõpari
aut mitti posit. ¶ Cu quoq; aut sengut
cumta res. o ille uocente tuge b̃ũ spa
tio. q xu. milia tunicatꝝ missa. ¶ Cita
te ei q̃ p̃ i affrica gesta sunt. p. sepũ
Coñs. cum bruty puincia eat / iag exerci
tũ si cum annibale ipo i itrinẽ / cum l'tio
plio cõflixit / agrinis magꝝ q̃ acie pu
gnati est. ꝛ. pulsi tumultu ũnus q̃ pu
gna / ad mill' q uocãtos ꝺ exercitu cõsul'
interfecti / incalꝝ trepide reditum in oppi
gnãte cũ ea hostes auli. ¶ Cetera silen
tio / prime noctis p̃fectus in coñs. pre
misso nũcio ad licinium p cõs. ut suas
legiones ad mouet copias ducerit.
¶ta duo duces / duo exercitus ad annibalẽ
ꝛedierũt. ¶ Nec mora dimicandi fit. ũ cõs
ꝛ supplicãt nicẽ penos recentes uictoria
aio eet in p̃ma acie suas legiones sem
per uisus iuerit / i subsidiis locarit / pliciq
legiones cõs. p̃n pugne / ꝛ tot tumue p
migeie nouit si ea die hostes fugisti cõpsi
q; ei' uoti fuit. fusi ac fugati p̃ru. rl. mi
lia ãmator cesa. paulo minꝰ. es. ccc. uiui
capti. ꝛ equi. rl. ꝛ rj. militariũ sing̃ pul
sus aduersio filio annibal cõtonei ereptus
reduxit. ¶ ueq ipe cõsulus cõs ialtãm
ptem ytalie / ũ tam ãmus q̃ uidicõr tocie /
etruriaq; otinet totam fẽme ad magonez
ac ptes pcum ad spem nouandi res uersaꝝ
fa qõne / er ẽ. ꝺ. minime ãbitõse huit
milliq nobiles etrusci q̃ut ipius ierũt aut
miserunt ad magonez / ex pl'or suor ꝺ fec
tõnez p̃mo p̃sentes erant / ꝛ ãpnati p̃ea
q̃sq; sibi met ipi exulũ cõscisentes / cum
absentes ãpnati ẽent / corpib⁹ subtectis /
loa in que publicati potiũt / pingnoratu
pene plebant. ¶ ũ. ij cõs. aduersis regio
nibus agrũ / censores iteim rõe. oj. lustri
et cẽsum claudius senatu recta uerunt /
princeps inter dict⁹. q. fabius maxim⁹ /
notati septem. si eo tñ q sella curuli ueni
sti. ¶ carthagine tecta / acter / ꝛ cum finima fuit ex
erunt. nam eboro loario / q ad ueniis cir
ca foros publicos etem maro magne ne
ipalato faciendaꝝ locauerũt. rectigal ꝛ
nouũ ex salaria / annona statuerũt / certate
sal / ꝛ p totam ytaliam eat. ẽ. ꝓtio eodem
pluis in foro / ꝛ conciliabul'. ꝛ alio alibi
ꝓtio ꝓbendũ locauerunt / ad uectigal. Co
mentꝰ altrꝰ ex censoribus satis erudebãt
ꝓ. tat. q. i quo uidicatio quo ꝛampnatus
eet i ꝓtio salis maxime honeratus q̃ tri
bus opas ãpnat' eat erudebãt / in salina
rũ / uno uidicum q̃nomen lustriq; ꝺi
tum seũlq; p pronuncias dimiserunt cen
sores ut cuiuq; romanoꝝ i exercitibus q̃t
iq; eet / refertur nus cesa. cum is. ẽ. ex.
uiꝰ. milia hoiũ / conuicit lustrũ. claudius
nero. ty. te in coloiam q; niq; ant scim
eat / referentib⁹ ipam coloniam censoribus /
accepunt. ut q̃tum nũ militiq; q̃t pecu
niaꝝ ualẽt i publicas tabul' monimta
extarent. ¶ actum te in cẽsus agi cepꝰ est /
et alo forte / censores / equi publici sebãt

non hic sal narez dicã

Cū ad tripharia uētū ē iq· oī· huiꝰ nomi
ne· q̄ ꝑo cōiectauer· ante ip̄z cēsorē· ci
ui iqꝫ nero· oī· huiꝰ q̄ fine ex restitua
q̄ uetē similitate sui uetustissima iactatiē
seuerītatis· inflat· oī· huiꝰ q· ip̄ uitio
ēet vāpnatus equm nentē uisit· se mi
hi· cui ad tbum nāmāsei· q̄ nom college
uētus est nentē equꝫ· ē· claudiꝰ uisus
vnaꝫ tez cū uni q· falsum ad uersus se
testimoniuꝫ dixisse· alterius q· à linea fi
te secū igēm tenuisse· q̄ secum etiā iq
nandi fama· altius cū sue fame vāpno
sem est· exercituꝫ censuē cū ilegeꝫ uisset·
ei claudius q· i etruria exercuisse· int· no
mina eoꝝ quos emouēdos relinq̄bat· uenit
collegę nomen· te· ti· oī· huius i etruri
um uenit· ꝑ· mecū tbuq; se ni· ostēpna
sse· ni· ostēpnasse· aut· osulere· aut censore
i fecisse· ꝑopulū· rōmanū· cēm· q̄tuoꝝ· q̄· q̄tuq
gīta tribus etruscos· reliquos· q· q· inuē
tez se cōtēpnassent· q· ostempnatuꝫ· osu
lem· q· cēsorem fecissent· ne uticani po
ssent aut urbicō simul· aut comunis bis
ase peccatuꝫ ēe· q̄tuoꝝ· q· tginta tbus et
cum claudiuꝫ etruscum fore· q· si exēplū
hūēt bis eundem etruscuꝫ relinq̄ndi· ē·
claudium noiatū se inter etruscos fuisse
relictum ꝑium etiā notare· int· censores
castricato· in ostante ip̄· censoria· q· grauitate
tēpa illoꝝ· quiꝫ· inuidia censores ei ēent
crescendi ex his· uitus· tes cum ēent· ce
saendi ex his· uitus· tes cum ēent· ce
ssendi ex his· uitus· cōnez· ei· lebus· ti·
p̄s· viem ad ip̄· utq; uir· Cares consen
su patrum uisa fuit· ne postea obnoxia
ip̄ius· censura· ēēt· Cui· ēstate· ibrutus
cū pere· acosa· vincta· cōsentia· q· nātolia· q·
ignobiles alie ciuitates· nolūtate· i tredic
tionez· uenerunt· Et· cū· cōuitoꝝ· iam ap
peret· tp̄e· cōnelius· potius etruria· ū· nec·
lelli· eāt· tam· dcturi placuit· ꝑ· q· silem
· c· fulius· geminuꝫ· cauit· inte· ꝑtoia· comi
tia· habita· dati· p̄· cornelius· lentulus· l· q·
tilius· uarrus· p̄· el̄· cō· papus· p̄· fulius·
hs· uno· cum· eosles· pl̄· ēent· plati· sūt· cō
sul· comitus· p fectis· ad· exercitum· ad· etru
riam· uenit· Sacclotes· eo· anno· mortui
atq; ilcium· eoꝝ· suffecti· ti· uetuius· phy
lo· flamen· martial· q· ilcium· emilij· regi
lli· q· ꝑte· ano· mōtanus· eāt· datus· magr· atq;

·l· oī· popmy· matronus· q· r· uii· locuꝫ
Creati· r· uir· oī· aurelī· cotha· augū· titi·
sempnī· gracchus· ad· medium· adolescens
gtum· p· etatū· i· mandatis· sacdotiis· erat
a· q̄· rige· anne· eo· anno· i· capitolio· pōte
ab· edilibus· cur· cū· luno· q· cū· p̄· milio· gemino
q· luci· r· bidui· i· stauratī· item· p· bidui·
plebei· ab· edilib· p̄· elio· p̄· milio· et· iouis
epulū· fuit· luctuꝫ· causa·

Lib· x· ꝓmpt·

Ornelius· f· milius· cōsul· sert·
tertiū· 10· anno· belli· punici· eāt·
cū· d· r· p̄· bellaq; punicus· ad
seātū· retulissent· cēsuerunt
ptēs· ut· consules· int· se· operent· sortimen
tur· ne· uī· brutios· ad· ūsus· cū· balez· uī· etru
riaz· ac· ligurāz· punicā· haberet· cui· brutij· eue
nissent· etruriū· ap̄· sempnio· accipet· p̄· se
primus· ei· quaq; ei· pcōsulī· ipiuz· i· annuz
p· rogabatur· pre· licinio· sucerteret· is· rōaz
reitēretur· bello· quaq; boī· hitus· ad· cetā· qb·
neo· ea· tempestate· istructōz· cinnus· hebatur·
cōgestis· oibus· humanis· anā· fortunāq; omnis·
nobil· i· te· ac· omes· eāt· forma· ullaq; cōpis
excellebat· facūdissimū· hebat· seu· cū· oādi·
seu· i· senatu· ad· pp̄· suadendi· ac· dissuadēdi·
locus· ēet· uirū· pontifica· pitissimū· sup· ꝛ· te
llice· quaq; laudis· cōsulatus· o· pōtē· fecāt·
q· i· brutius· p̄uincia· item· i· etruria· atq; li
guribus· tecti· oī· cōnelius· nouo· osulū·
cere· exercitum· missus· ip̄e· p̄rogato· i· perio· ga
lliam· p̄uinciaz· obtinē· cum· legionibus· hus
q̄s· p̄· schonius· pore· ano· hūilī· sortiti· cōs
te· in· p̄uincias· cepioī· bruti· f· milio· gemino
etruria· eueīt· Tum· p̄tor· puīciē· i· sortem
cōiecte· uirbitōnez· ubanam· pet· el̄· sāui
nam· p̄· tull̄· arminū· cum· vnaꝫ· legi
onib· sub· lucretō· spuō· ree· fuant· q· tull̄·
nat· ē· sortitus· q· lucretō· p̄uincia· impiuz·
ut· gentiaz· opidū· amagone· pene· uirutū·
exercitū· faceret· p̄· scipioni· non· tempis· sz·
tri· gēte· finē· donec· rebellatū· i· africā·
foret· p̄rogatuz· i· pui· ē· rectiq; ut· supplica
tio· fieret· q· si· is· i· africam· p̄uinciaz· trans· ea
ssz· ii· ea· tes· salutais· p· r· sicq; duci· atq;
exercitū· eēt· in· sicilia· iii· militum· sunt
scripta· ut· q· uolūtis· ei· puīcia· habueāt· i· a
fricaz· trāsiectū· fuerūt· Et· q· ante· quā

· Genua· destructa· pone
a· carthag· redisiuit·
a· romāis·

classis ꝙ africa uicer. rl. naues cathagi pla
cuerat sicilie maritima oram. cui non
ag naues nullus secum i sicilia uenire
cer ꝛ i sicilia uetes refecte. huic classi
pponius pors anni ꝓxi ꝓuincie i perio
ꝑ ꝓpitus nouos milites er vrbibus adue
tos i naues iposuit. prez nauium nūm
c. ceruo ꝓxi ꝑtem pors anni hyemi su
te ipi ad tuendam sardiniā omq; prēs e
ceuerunt. Lentulus ꝓxi cuius nulla mi
litum uare i naues ussus ꝛ vrbibus oīm
q; incertum eat quo missuri classem
cartaginēses forent uidebatur. aut
quo nauigatiꝰ ꝑsidiis eet protinus. ō.
maiꝰ ꝓxi pors ani cui totidez nau
bus tuenda data e. ccc. militiꝰ in eā
classez er decreto patrum patriꝰ
cōs. scripsunt. Et duas legiones ur
banas ad iecta belli hyspaie cui exerci
bus i proq; uectibus uectōibus. l. lētu
lo. ꝛ l. manlio acidino rectē. cc. oīo
legionibus ꝛ cū. c. lx. naubus longis
tes romana eo āno gesta. Pretes i pro
uincias ut ussi consulibus ipatū pro
usquaq; ab urbe pficiscentur. Iuuos ma
gnos facient quos. e. malus cquat
dictatoꝛ iquitum annuꝰ nouissi sacri sta
tues thauet ꝛ nouas religiones exerta
bant i animis hominum poigia er plibꝰ locis
nūciata. Iuuz capitolio cornu nō lacera
sse tm nostris ēditis si ꝛ ediisse mures an
tiꝰ cōnam auēam ad polene. Turri capuā
ēi agrum locustaꝝ ui ingens ita ut uix
ad uesperū ēsse pari constaēt opleuit. Cal'
teate cui quidꝫ prodigio natus sanatie spar
si ꝑmū igens macello ue intrax igēs ā sit
trussione ānis solem tenui linea; am
plexus est. Ciculuꝫ d tm ꝓi maiꝰ solsor
bis exhausecus iclusit. Primi terra cum
pest magno igentez sonu consedit. Co
silium alti ꝑmam hostiam i molanti ap
uenus dfuit. Ea prodigia maioribus ho
stus ꝓcuratio ecti collegio pontificuꝫ di q
bus sacrificaretur. His rīfactis. cōsq
ptoresq; i prouincias pfecti. quibus tū ne
uus eam sortitus africe cura erat. Deu
q; ilissima rez belliq; uerti cernebant. seu
ut sapioni gratificarent. magꝭ tū oīs ci
ta cautas erat. itaq; nō ex sardinia tm
sic ant tm ē. Sed ex sicilia quoq; ꝛ hyspaia
uectigalia. ānua ex omie genꝰ cōmeatus eo
ꝓuehebant. Hec scipio ubi ꝓpius uelli
opa remisit. q. milia sil' uniuscuiq; ei ānista
bant. utricam ob scrobat. esse in conspectu
hastrubalis erant. cartaginenses reuoca
uant naues classez patrū instructaq; ad cō
meatus itū apientios sēbant. Inter hec
syphacis quem recreandi animi er amio
misit si forte iam satis amicis i uoce
er milia copia cepisset. ab syphace mag pa
cas. cum cartaginensibus conuentiones. ut. i.
africa pni uitalia ex ceret. si q. si bellare
ē spes nulla restaret adhebatur. Ip nuctios
mag eqtez acta edicēt. Ita ꝓ maiꝰ auc
toꝛes sunt. q. ipi syphacez. ut antias ta
lēus. proh in castra romana ad collaqui
uenisse. Primo eas conditiones i patoꝛ to
manus uix ausibus amisit. postea. ut ea
ꝓbabilis fuit cōmeatu forent i castra hosti
um. Collibus eatem ala ui uicere ac esse
face. sepius ultro citroq; agitantibus rez
cōuentum. Ubi acta cartaginensium
gesta teme ex agris matia er rediticā
tur lingnea teme tota emut. Humore p
apue uarium ole testa storea; que ꝓ ma
trima tectis. passim nullo ordine quam
ut sin ipso occupatis locis ex fossam ꝛ
uallum q; habitabant. Delata scipioi spe
fecant esse hostium p cōnez inuenire. Cui
legatis quos mitteret ad syphacez ca
lonum loco. primos ordines spectare mili
tis. atq; prudentie. Nulli hinc mittebat. q
uum i collaqo legati ēent. uagi p castra. ali
alia. uisus exitusq; ois. situm formaque
ꝛ munitor castroꝝ ꝛ primum q. pene quaꝫ
nunciabant. q. tum internalli. in hastru
bal' ac regia esse ēent. speculaēntur. mo
tumq; simul nosceret. stationuꝫ uigi
liarumq; nocte. an int' diu opportunioꝛes
insidianti ēent ꝛ int' ceba collaqa alio. at
q; alio d iquisitia. quo plurimis omia no
ta ēent. mictebantur. Cum sepius agi
tata res centorem spem paucis uicis ꝛ
syphaca ꝛ cartaginensibus p eum faceꝝ le
gati. i. uetitos se reuerti. ad imperatoꝛem
aiunt. ni citum responsum retꝫ. Inde sen ipa
stoet iam sinia. seu consulendū hastrubal
ꝛ cartaginenses. seu ēent. dubitet. tpr ēe aut
pace componi aut bellum nouum gerī
dubitat. hastrubal ꝛ cartaginēses. ꝛ spe

X

calamitē ō uisendi q̄ scipio ad opanda ea
que i rem erant tps buit q̄ intentōne
ac spe pacis negligentia ut fit ap̄ penos
numerosq; octa caperent. Equo hostile
ireīm pateret iter tantoq; relatum respon
sū qbusdam q̄ animus eius tūnus pa
cem uetebat iniqs p̄ditōnes abiectisq; p
oportune capienti tollē hostias scipioni
cū p̄buē ac nūcijs regis cū relatum sena
tui uisum esset. postero die respondit
uno frustra tendente nulli aliam pacem
placuisse q̄ nullam aliā spē
relictis carthaginensibus siphacē cū ro
manis eēt. Ita tollit iontias ut libera
ret iceptā er sequēt. Reductisq; naub⁹
q̄ uetus primatus eāt. Machinas q̄q; tō
tintaq; uelut amāi agressurus utrinq; in
pit. xx. milia militū ad capiendū
q̄. ait temere timultū sup̄ utrinq; nec
tit sil' abeo q̄ pabat i altius rei cutū cō
uertēt hostium animos sil' neq; cum ipe
ad siphacē hastrubalē q̄ p̄fectus eēt
emptio erubescē ipetus in castra sua re
lata. Ē leui p̄silio fiēt hus p̄patis ad
uentaq; filio euicē explorationib⁹ uis
sit q̄ opta afferent. Massimissaq; cui
dia hostium notā eāt postrō ipe qd
patet i p̄tima nocte p̄mit tubicinē q̄ cō
ari ut ū p̄toio dimisso sing̃ otinuisset
er tēplo educerent castris legiones ita
ut ipauerat sig̃ sub exactū solis effecti
sunt cepti. Ad p̄mam ferme uigiliā ag
men explicauerunt media nocte. septē
enī milia itinis erant machico gradu ad
castra hostium ducentū ducentū est. Ibi
scipio p̄cem copiarū. Ielio massimissā
q̄ ac tribunis ait q̄ castra siphacis
inuadē uigilesq; colligē uelut singl'os
te inde sepatim ielium ac massimissā
reductos ob testatur ut q̄tum nox p̄o
uidentie adimat tū diligenti explent
cura q̄ se hastrubalē ducūcaq; castra ag
gressurū. Ceter nō aut cepturū q̄. uigiles
i regis castris cōspexissent. Ea res mo
tata diu est. Flam q̄ primus castris i hec
tis ignis fuit. Extēplo p̄cipue q̄q;
q̄te inceps amplexus. totis se passim
dissipauit castris. Extinguendi q̄ q̄
ta nocte eēt i actū no effuso tam late i
cendio orta est. Ceter fortuitū nō ho
stilez ac bellicū ingenium tuti eē sine
animo ad resistendum icendiū effu
si i flamatos in acie hostes. Marie nul
las ab ea parte nouitas regiones ca
stroz ad exitus itinere p̄ueneis locis
uisebat. Impio subiectus semi sōp
nos auxit flāma. Illi in p̄cipiti fuga
trientes sup̄ alii alios i angustias p̄
tas obstricti sunt. Peruigilē q̄ flāma p̄
uigiles carthaginensiū d nō expectati
diu nocturno tumultu cum oriretur
ab eadem tentoria. Acte ipi sua sponte
icendiū ortū q̄ clamor ithrē q̄ nul
lam sublatus an extinguendi nocte
tūna eēt. Obstupefactus sensus ū nō. ad hi
bebat. Igit̄ ple quisq; ibi hostes. ut
quibus hostile suspectū eēt quibus p̄
tis q̄q; cuiq; primum eāt eo in q; retri
gendo ingēti forent putantes i agmē
romanū ruebant quibus cōfusis oibus p̄t
q̄ hostili actio q̄ nequis nūcius effuge
ret extemplo scipione electa ut in tali
tumultu potās i uadit ingēbusq; i pro
xima tecta iectis effusa flāma p̄mo
uelut sparso p̄ibus locis relucit. Ubi
p̄ōtinua p̄pens uno repente ō icēdio
arsit. Ambusti hostes uniuersiq; p̄mum
fuga ac in strage obstrebant itinera
pōtaz quos nō oppressat ingens ferro
assumpti binaq; castra die una rele
ta. Duces tū alii ex tot milibus ama
tor. cc. peditum q̄ equitum semi etiā
manū ps sancti affatiq; incendio ef
fugerunt. Cetera aut usta flāmis. xl.
milia hominū sunt capta sup̄. v. milia
multi carthaginensiū nobiles. xij. senato
res sing̃ militaria. cl. ynum. eq numi
dica. supra. cc. v. ac. elefanti. vi. capti
acto ferro flāmaq; assumpti mang̃ que
uite animātoriū capta. ea omnia imperator
uulcano sacra incendit. Hastrubal ex
fuga cum paucis affuit ārem primaq;
petierat. Exq; ōb q̄ sup̄ erant uestigia tu
cas sequtes se contulerant. metu ne ū
ne tenerētur scipioni urbe excessit. exu
eodem patentibus portis. Ē. accepti nec
q̄q; hostile q̄ uoluntate concessant i
tectiones feminue sub uno urbes cap
te direcūq; ea p̄da q̄ castris extensio
ignis rapta erat militi concessa est.

229

Syphas acto mihũ ſẽme ire ſpatõ lacu
ũi to ſ ſeuit/ haſtrubal cãtaginẽ ote
rit/ neq; ꝓmetum ex recẽti clade molli
cõſulẽtur quo tant⁹ ꝑ t'roꝛ ſ fact⁹ ut ob
miſſa utica/ cãtagines cdẽnt ex templo
ſcipionẽ oppſſuꝛꝰ. Senatꝰ itaq; ut
ſuffectus q̃ uelit cõſulare ipm apõ
eos emit/ uocauerit. Ibi t'bus una ꝺ pa
ce/ legatos ad ſcipionẽ dcnebat/ altã a
mb⁹ ad tuendam ab extimabili bello pa
triam ꝓ uocabat/ t'ria ꝺ mane in auſis
uebus ꝓſtantie/ eãt/ ut repand exercitꝰ/ ſyphacẽ
q; oꝛandum/ ne bello abſiſtẽt/ cenſebãt
Ad ſiñã/ q; haſtrubal ꝓſens/ bãchieq; oꝫ tract
tones bellũ malebant/ uocat/ unde uehem⁹
i ulle/ agriſq; hũ cepẽ/ ⁊ ad ſyphacẽ lega
ti miſſi. ſũma oꝛe/ ⁊ ip̃z ꝛepantes bellũ/ cã
uter iam nõ nutãtẽ blandiciis ſatis ꝓ
tentibus ad animũ amãtis/ ſi ꝓbus et
mĩa ualuiſſ. plea lacmaꝛ ob teſtamẽ/ ne
pẽm ſinum patiũq; pcẽnt hyſtemq; te
ſtamẽ/ cãtagiem q̃bus cauſ⁹ ⁊ flagrauſſet
aſſũi ſinẽt. ſpem quaq; oꝓtune ablatã
offebant legati. nõ. celtiberoꝛ/ cã ũlem
noie obtam. ab oꝑatoꝛibus ſuis cõducta
i uſpaiẽ egꝛie mentitus/ ẽ accuſaſſe/ et
haſtrubalem ꝑe uiez affoꝛe/ cũ mam
haut q̃ q̃ contẽpuẽda. ſig̃ ñ bñigne mo
legatis reſpondit/ ſi oñdit ⁊ mlt'itudiez
agreſtiuz munuaꝛ/ q̃b⁹ p eoſtem uie' ar
ma equoſq; tradiſſ/ ⁊ omez umentutem/
affirmat exercitũ/ et regno exie/ dicebat
Medio nõ ſpho clarem acceptaz/ eũ bello
ifeiorem ee/ q̃ amis uincatur. Legat⁹
reſponſa/ ⁊ poſt dies paucos reuiſus haſ
trubal et ſyphax/ copias uniũt. Is
oĩs exercitus fuit. xxx. ſẽme milia/ ar
matoꝛ. Scipionez/ nelio iam q̃ ad ſyp
hacẽ cãtaginenſes q; actinẽt/ utice op
pugnãte uterq; amq; machias ad
monentez/ muꝛis/ aiunt fama/ remiegra
ti belli/ machiaſq; ꝓſidiis/ ad ſpez ñ obſi
dionis/ terra mariq; relictis/ ipe cum ro
bore exerciꝰ ue ad uoſtes pgit. Quo i tu
mulo. mĩ. ferme milia diſtante acaſtõ
regnis/ conſedit. Poſteõ die cum eqtatu
imagnos ꝛ uagant campos/ ſubiectos
et tumulos digꝛſſus/ precedentes ex ad
ſtationes/ hoſtium/ laceſſentq; lenibus
ꝓliis/ diem abſumpſit/ ⁊ p miſſes bi
uium/ tumultuoſis hic atq; illic excurſioni
bus/ i uicez nichi victu ſatis ouiginũ/ fecerũt
Q uãto die i aciem utriq; deſcenſũ/ romanꝰ
pꝰ ꝓncipes haſtatum/ ꝓma ſingi i ſubſidiis
cãtos oſtituit/ eqtatum ytaliciq; ab dextro/
ab leuo cõmu numidas maſſimuſlãq; op
poſuit/ ſyphas haſtrubalq;/ numidis ad ue
ſus ytaliam cũ eqtatu/ cãtaginẽſibz/ ⁊ ma
ſſimuſlaz lacertis/ celtiberos ĩmediam aciez/
i ad ũſa ſingi legionũ accipe/ ita inſtructi
concurrunt. Ꝓrio impetu/ ſimul utriq; cõmi
xti numidie/ et cãtaginẽſes/ pulſi. Namque
numidie maria ꝓ ag'ſtis/ romanuz eqtatuz
neq; cãtaginẽſez/ ⁊ ipe nouus miles/ maſſi
muſlaz recẽti ſup cetã uictoꝛiã tribiles/ ſub
ſtinuere. Nudata utriq; cõmũ celtiberoꝝ
acies/ ſtabat/ q; ñ ifuga ſalus ulla oſtende
batur. locis ignotis/ neq; ſpes uenie/ ad
ſcipionez eãt/ q; bñ mutuꝰ ꝺ ſe ⁊ gente ſua/
mcenarius armi/ in africam oppugnatuz
ueiſſent. Ꝗ cumfuſis undiq; hoſtibus/
alij ſup alios cadentes moiebantur/ oĩlq;
i eos uerſis/ aliq̃tum ad fugam tpis/ ſyp
has ⁊ haſtrubal ꝛepunt/ fatigatos ce
uentus q̃ pugnã/ uictoꝛes nox oppſſit. Po
ſteõ die/ ſcipio ſelinuz maſſimuſlaq;/ cũ oĩ. t. ⁊
mmudico eqtatu/ expeditiſq; militũ/ ad pe
ſequntos ſyphacẽ atq; haſtrubalez mittit/
ipe cũ tolute/ exercitus/ urbẽ cãq; oms cãtha
ginẽſiuz cõmi erat. pti ſepatã metu/ pti in
ſubiat. Cãtagini quem erat i gens terꝛo
ꝛ ⁊ cumferentez ãma ſcipionez/ oĩb⁹ finitio
nibus/ raptim p uomitus/ ipam cãtaginez
repente ag'ſtiuꝰ deꝛebant/ itaq; ⁊ muꝝ re
ſiebantur/ ꝓpugnatoꝛq; ãmabant. ⁊ pro
ſe q̃ſq; que uultũ obſidionis tollerauꝛa ſꝰ/
ex agris nãa cõuehit/ cum ñtio ẽ pacis
frequentioꝛ/ legatoꝝ ad Annibalez arceſſen
dum mictentuꝝ/ ꝑs maxima/ claſſez q̃ ad
cõmeat⁹ excipiendos pata erat/ mcẽ inſet/
ad oppugnandam ſtatiõez ĩ anuum ad utri
cam incaute/ agentem/ foꝛtitan ĩnaulia
cauſ⁹ relicta cum leui ꝓſidio oppſſuꝰ. Vn
De conſiliuz mariẽ ichmant/ legatos tũ ad
annibalem mictendos/ cenſent. q̃ ꝑe cla
ſſe ut feliciſſime gẽtẽ res/ pte alia lenaẽ
utice obſidionez/ cãtaginẽſez ipãz q̃ tueat⁹/
neq; ipatoꝛem alii q̃ Annibalez/ uz exercitũ
alium q̃ Annibal' ſup ee/ reuocte/ ego po
ſteõ die naues/ ſimul ⁊ legati i ytaliam

pfecti raptiq; oia ſimlante fortuñ agebat. ⁊ iquoq; sq; ceſſaſſ; prodi. Abſe ſalutez oium rebatur. Capio grauez iam ſpes nullaz ubium exercitum ſtens capti ms aliaq; ꝓda inerti caſt ad utricaz miſſis iam icãtagine irentis occupat celeriz fuga ciuſdaz cincta ab eſt ab cãtagine rb. milia fẽme paſſuz locus tñ opib; tñ ſua apte nã tutus ⁊ qz ab cãtagine oſpici ⁊ plẽ ipe cõſpectuz arcium fuſuz mare ubi poſſit ire cum marie uallũ ꝛ. iacẽt con ſpecta claſſis hoſtiũ ẽ utricaz acãtagie pretens ⁊ ob miſſo oꝛe, pnũciatũ uez ſingq; raptim ferri uſſa ſẽceptum ne naues in terram ad obſſidionez uerſe ac nauali ꝓlio mũme apte oppmẽt. Quib; eiz reſtituſſent agili ⁊ nautico inſtrumẽto apte ⁊ amate claſſes naues tñta machiaſq; ꝓtantes ⁊ aut i oꝛeratuz uſum uerſe aut ita pulſe ad mũos ut pagẽ ac ꝓtibus ꝓlere aſcenſum poſſent. ⁊ taq; ſcipio poſtq; ut i nauali certamine ſolet hoſtra tuſq; ꝓſidio alios ẽ poterant i poſtremaz aciem receptis ipe tenuaz onerariaz q̃ uiphcem ordinez pro muro ad uſus hoſtez oppoñt caſtq; ipas ne i tumultu pugne tubaz ẽuies poſſet malis attentis q; te nae inauez fiectis ac nalibus fuib; uelut uno it ſe uinculo iligatis ꝓſilit tabulaſq; ſupinis ſtruit ut pontz ẽuiez fecilſent ⁊ ſb ipis pontib; utinalla fecat q; procurrere ſpe culatoꝛie naues i hoſtez ac tuto recipi poſſent. ⁊ bus raptis p tpz iſtructis mille fẽme electi pugnatoꝛes ⁊ oneꝛarias iponũt telorũ milliuz ut q̃ uis longo ctamie ſufficerent uis igens cõgeꝛitur. ⁊ ta pati iſtructi q; hoſtiũ aduentum opiebant. Cãtagine ſeq; qs imitatuta ceꝛit. ꝺ pmiſta tbatat pdauciuz ꝑ impetu oppſſiſſent, pauſiter ueſtribus clauibus atq; ite i mari qrẽ ubi ipi plus poterant ſatis facientes uies ſenigni naugatõe aſſũpto ſub actaſu ſol' in põtum tuſcanoꝛa affari nacant claſſe oppulẽ. poſtõ die ſub ortu ſol' iſtruẽ ab alto naues nelut ad uſtum ꝓlium naual ⁊ tanq; exercituꝫ ꝺ romanos cui; uim ſtetiſſent poſtq; nich mouẽ ab hoſtibus uiderunt tum cẽmũ oneꝛarias agꝺiunt. Et aut mime ctamini nauali ſtim', prie ſpes. muros oppugnatuꝝ nauiũ altitudiez ali q̃tum onãte ex hoſtiũ penuiana plemq; ſic põtem ſupino acti tela ui locuz ſupioꝛez grauoꝛ ac pontẽ ipõ libratoꝛ ſup ne ex lo neratus ictus erat. Spectatore naues ac leuia ipa naugia q; ſub cõſtratis pontiũ p interualla ereptebãt ꝓmo ipa ⁊ alto impetu mangnitudie ro ſtratar obruebant. Ve mi ꝓpugnatoꝛibus quaq; i romade erant q; pmitte ai hoſtiuz nauib; ide ſepe tela agebãt metuq; ambiguo ictu ſing iacerent. poſtremo aſſes ferreo uncto ꝓfixi apago nes nacant miles puias nauibus mica i romanas cepti. cum neq; ipos mi catenas qb; ſuſpenſi mutebantur macẽ poſſent ut quaq; retro i ybria roſtrata ho neſtam hostem munico ꝺlent. ſimoꝛ uitens uicula qb; alia alis i certa erat ſeriem aliam ſimul plumq; nauiuz ebi. V marie mi lacerati quem omis põtes ex uir tranſilentoꝛ i ſm ordiez nauiuz ſpatiuz ꝓpugnatoribus datum eſt ſeꝛ feme honerarie puppibus ab ſtracte cartagiez ſunt maioꝛq; pie lenia ſi eo grauoꝛ q it aſſionas ac lacmas aio q̃tumcuq; ex iſpato grauoꝛ attrahãt cum eo ut ap pareret aut ꝓl eritio fuiſſe romanaz claſſez ni ceſſatum apfectis ſuaz nauium foꝛet ⁊ ſcipio itpz ſb ueiſſz peoſtez forte dies cum lelius ⁊ maſſimuſſa qui tricio fẽme die i numidiaz pueiſſz maſſeſſili tenguiz patruiz maſſimuſſe leti ut ad regem uiu celeritatõ conceſſe ſyphao plus inde pfectis ꝓſionis q; ſuis uetes contiebat tengno ne uticaz qetiſſ ſtimulabat agrum amoꝛe uxoꝛis ſeraq; et ita uiris equiſq; bundabat ut ſubiecte ciuil' regi p multos p floꝛes annos uires ⁊ minus barbaro atq; ipotenti aio ſpes poſſent facẽ. ⁊ gitur omibus q bello apti erant iunctis coactis equos ama tela ꝺiuiꝺit eqtes inturmas peditez et coꝛtes ſic quondam ab romanis centuriõibus diuicãt diſtribunt exercituz haut miꝛe q̃ q̃ pus huerat. Cetez oi ſcipio nouo atq; iconuito me ad hoſtes pergit ⁊ caſtris ipinquo poſitis ꝑ pauci eqtes ex tuto ſpeculantes ab ſtationib' ꝑ gradi in iaculis ſub moti uocarent ad ſuos. ⁊ nõ excurſiones i meꝝ fieꝛi ⁊ cu

mittebãt

pugna lelij ⁊ o[illegible] aſinuſſ[illegible] ꝺe ſyphace capto ꝺiuiſ[illegible]

230

pulsos iungit⁹ accentu⁹ pl'es subire/q; ut
ruamur⁹ etiam nunc⁹ eq̄strem⁹ e/ cum aut un
centibus ſpes/ aut pl'is/ ira ḡgat⁹ suos/ ut
cum paucis plus accenſo/ cum utrinq; poſtreꝰ
equitatum/ etiamꝰ ſtuporem effundit/ nec du
bitauit eq̄ſtre plus eſſe/ mil'tatuꝰ maſſeſſu-
lioꝝ/ igentia agmina ſyphacis metuere/
ſub ſtrenē uix potuit· ne inde ut petens u
manus/ repentine/ p tumas/ uiam ſibi
uantis uiderent/ ſubito· ſtabulez acies fecit/
ab ſtrepitu; effuſe in uehentes ſe hoſtes/
ſ barbari ſenguī p micē equos/ rei ſtrē
ac, ipe turbati nouo grē pugne/ poſtꝰ
ſi peditū/ ſolum cernē/ ſi ne equitem qui ſub
ſtanē/ peditis plurio auxiliū/ iam ſig
quaq; legionū appinquabant· tum ſi ma
leſſuli· ſi mī p̄mium ſpectum/ ſi ne oſpectu
quem ſingnor atq; amor tulerūt/ tui tuc
memoiā· pugn⁹ clamor/ ſen plenus cum ua
luit/ ſi ſyphacis dum ob equitatem hoſtili tur
mus/ ſi pudore ſupericulo ſuo fugam ſiſtē po
ſſi/ equo ḡuter⁹ ictu effuſus/ oppꝛimitur ca
pitisq;· ut auſus/ ſenum aut ōs maxime
ſſe pbitis ſpectaculuꝫ/ ad ſelium p̄ualuit·
cū/ cap̄ regni ſyphacis eſt/ eq; ingens lu
minis⁹ us/ otulit· ſeruo meo plus minoꝝ q;
uictoꝝ fuit/ q; eq̄ſtri tumo plus/ ſtatum
fuat· ſō plus· v· milia· ccciſa/ minus di
midiū eius hoīm/ captus eſt· impetu i ca
ſtra fco/ que p̄ſa rege amiſſo/ miſtim
do ſe otulerat/ maſſimuſſa/ ſibi quem/ di
ce nichil ee i p̄ſentia pulcrius/ q; uictorez/
recipiatur· tanto poſt i tuallo patiū i uiſe
rengnum/ ſi tam ſecunois q; aduerſis· ū
auſpicium ad ceſſentium/ ſi ſe ſe ſelino
cū eq̄tatu uictaq; ſyphace ētā p̄cerē uell/
ad trepida ō metu ſe oſſluerez/ ſelini cum
peditib⁹ ſub mcuis itinibus ipſe/ abſe
ente ſelino p̄ḡſſus ētam/ ex uictaꝫ ad ex
ſtaq; p̄ncipes ēcenſum iubet· Et ap̄ igna
ros regis cāus/ nz que acta ſcant p̄mēdo
nec minus nec ſuotento/ an uellit ſe q̄
ter uictū/ in conſpectu datus eet· tuꝫ
ad ſpectaculuꝫ tam fedum comploratio
orta/ q; tim pauere mentia ſunt reſtu
pti repentino cōſenſu/ gratu ap̄ uictorez
q̄ueretum/ patefie porte/ q; maſſimuſſa
plurio ēcta p̄tas· oppꝛimitur aq; mentū di
miſſo/ ne cui fuge pateet exitus/ ad regi
am occupandam cito uauit equo itti

ti uestibuli limie· ſyphacis
uxor ſyphacis filia haſdrubal' pueri/ ceciꝫ
rit· Et cum imedio agmie armator maſſi
ſſilaꝫ i ſingnez tū dnus/ tum cto bitu con
ſpexiſſet⁹ regem ee/ in q; erat tuta/ q̄ ab
uoluta ei omia quem ut poſſes i nob⁹ tu
teretur/ utiq; et felicitas tua ſi ſi captu
ne ap̄ omīa iure neceſſe ſue/ uocem ſuppli
cem mitē ſi licet/ ſigenua ſi uicē/ artiu
gē dextram· pro quefaq; p maieſtatez re
giam/ inqua paulo ante nos quaq; fuimus/
p̄genitus nominaq; nom⁹ q; tibi cum ſy
phace cōmune fuit/ p huius de regie de
os/ qui te melioibus omibus accipiant/
q; ſyphacem hinc miſerunt· hanc uelut
ſuppliatus/ ut quacunq; fert animus/ te
captiua ſtantem/ in me tu cuiq;· i· ſup
bum· q; crudele abſtinuꝫ/ uenite finas/ ſi
nichil alino q; ſyphacis ux fuiſſez/ mi mu
nite/ atq; meatem medium africa gen
ti/ q; abiengene/ q; ertin ficem/ expiri ma
lem· quod cartagi nenſi· ab· e· q; filie
haſdrubal' tuom⁹ ſit/ uires/ ſi nullaꝫ te
alia petes me brte ut unoices ab re
manor impio· abito uoto obteſtorque
forma eſt in ſingnis· q; floretiſſima
etas· ſiaq; cum uino tertiꝫ amplecter⁹/
i ſo ne cum romano trādet⁹ fiat exp
ſcaret/ ſpumoq; blandicies· q; ito eet
q̄ ſpes/ non i mīaꝫ in plapſus eſt animi
uictoꝝ· ſi ut genuū nimiuaꝫ iuuenez
ſceps amore captiue/ uictor captiuo/
data terra/ i uo q; petebatur· obligan
te fidei/ integriam concedie/ ſecum/ ipe q;
amatum p̄ multi fidem p̄ſtaret/ q; cum
expedire no poſſi/ ob amorez temeri
um atq; ipudens/ mutuatur conſili
um/ ad nuptias i eum ipm uiet/ poſte
quente iubet/ nequid relinquet integri/
aut ſelino aut ipi ſapioni conſulendi/
uelut i captiuam q; maſſimuſſe tam
nupta foret/ ſuis nuptus ſupuenit ſe
linus· q; ateo no diſſimulanter imple ani
ge fcin/ ut p̄ q; cum ſyphace· q; ceteris
captiuis/ te tāta ei genali/ mitē ad ſe
pionez cōuictus ſit· victus te inde ſuis
maſſimuſſe etatis ad arbitriū regni
unior fortuna acceſſio eet/ ne ſyphy
max ad regem trucidaret· omiſſo ſyphā
ce· q; captiuus/ ceteis urbes numidieq;

pria vba
uxoꝝ ſyphā
acꝭ

ſtuteq;
reputa
re

uenez

p̄ siuos regis tenebant/ ad nuptiarū ma
simulā recip̄. Syphacem in case ad
uita cui erat nunciatum/ eis uelut ad
spectaculū triumphi/ mirifice effusa
est. Sequebat ipē uinctus/ sequebat gaer
nobilium nuptiarū. Tum ēi quisq; plu
rimū potāt/ magnitudinē Syphacis
fame gētis/ uictoriaq; suam augento a
tebat illum ee regem. cui tñ maiesta
ti uno potentissimū. interris tribuerūt
pi. cartaginenses/ ut sapio imperato
rem/ ad amicitiam ei petendā/ relicta pa
tria erratiq; hispaia/ quā q̄nq; annis
Africaq; nauigāt/ habitabāt penor ip̄o.
ñ ipē in ad eum in regnum uenerit/ sed q̄ fi
liam eius nuptū dederit/ missē em uno
tpe ipotāte duos imperatores/ penu ro
manq; sic ab uno in mortalibus ps utiq;
in hostis/ pacem petisse/ ita abeo utrinq; pa
ter amicitiā petitā. Jam tantis hui
sse opes/ ut massimissā. regno pulsum/
eo te regerit. ut uita eius fama mortis q
latebus/ ferat m̄/ in silius rapto i mentis
regētur. his fmoibus circumstātibus/ re
lebatus ter imperiū ad sapionē e pe
ductus. mouit q sapionē tui fortuā pa
trimā uiri/ psenti fortune collata/ tū recor
datō hospitio. certiq; date/ q fedeiq; pu
blice ac priuatim uicti. Fatem hi/ q Syphā
ce aiūt/ retulerūt uinculaq; uictorem/
nam cū sapio qd sibi uoluisset quereret/ q̄
sanctiatē solum ab nullo romanā/ hi ultro
bellū intulisse. tū ille peccasse quidem se
se/ atq; insanisse/ fatebatur. Hi ñ tum te
mere/ cum arma. ad uersus. p. R. tam
pulsi/ erimus fin furoiō fuisse. ñ p̄napiū
tē se inuasisse/ tē hospitia p̄fata/ q publi
cata fortā oia/ ex aio ereptasse/ cum cāta
ginense matrona/ remū accepit/ illi nup
tialibus facibus/ regiam comflagrasse
finam illam fuiam/ pestemq; oibus reli
quis aiūt/ suum auertisse atq; abe
nasse/ ñ qesce donec ipa manibus suis ne
phalia ō arma/ ad illius hospitē atq; ami
cum ducēt/ pdito tū atq; afflicto ō/ hi im
pius solatū ee. q. i oiū hoium inimicissiū
ō/ romā ac pātes eaq; pestem ac fuiaz
finisse uideat/ in prudentiores in cōstan
tiores massumissā q̄. syphacē ee. q. iuē
ta i cautores/ cēte stultius illum atq; i

tempanti. taq; se se/ duxisse/ hi ñ hostili
in odio sed amoris. q stimul/ amata apd
emulū cneus/ cui uxissi/ in mediae/ cari
sapiois animū pepulit. q fitez ei mibus
tapte, ipe integram/ nā nuptie in cōsulto
in expectato lelio fiebāt/ tanq; p̄ceps fe
stinato/ ut quo die captum/ hostez uidissi/
eclez illio nunciaz accipet. q ad penates
hospitio sui/ nuptiales/ sacruz o ficēt. Se
niores hi utebant/ sapioni/ q ipm in
vspania iuuenez/ nullius forma pepule
rat captiue. hi secū uoluenti/ lelius ac
maximissa supuenerūt quos cum pari
tez ālo lenitigno multu excepisse/ q egi
gnis laudibus/ freqti p̄torio celebrasset/
ab ductū i secretū massimissaz sic allo
qt./ aliq; te existimo maximissa ituēn
tez i me hoiam/ q p̄ū i vspaia ad uigēdaz
mecū amicitiam ueisse/ q postea i africa
te ipm spesq; oīs tuas tu i fidez meā cō
misisse/ atq; nulla eaz ultus ē/ p q̄s sim a
ppetendus nisis/ iq; ego ac tempantia. et
continētia hoium/ gl'atus fuerī. Hāc te
q; ad cetās tuas eximas ututes massi
missa/ adiecisse uelim. Sā in ñ ē arete tm
ab hostibus ānatis etatis uir preciuz/ q;
ab ēximiis utiq; uoluptatibus q; eas/
tempantia sua frenauit ac domuit/ mul'
to mauis rerus maioremq; uictoriaz ō
pepit/ q; nos Syphace uicto Semus/ q; me
ab iente ferue/ ac fortiter feasti/ libē
ter q cōmemoraui q memini. Ceteā
te ipm reputare tecum/ q; me uicente
cubesce malo Syphar. p̄. r. auspitio
uictus captusq; est. Itaq; ipe/ cōuer ten
gnum/ agitur/ oppida/ hoies/ q uoluit/ qc
qd uenit Syphacis fuit. pda p̄. r. e/ et
regē q uniuersi ei/ q sino cum cartaginē
sib eet/ q si ñ partez ei imperatorē hostiu
unde ni/ romā oportet mitti/ ac senat̄ p̄p
r. te ea iudicium atq; arbitrium ee/ q regē
nob̄ socium/ alienasse atq; i āma coegisse
populū/ dicatur. Vide animū/ caue p̄ ne
te formes mlta bona uno uitō q tot me
ritoz gratiz. manē culpa q. eā culpe cō
mutas. o assimisse hi audienti/ nō nubo
est solū sinistrius si lacme q ob orte q
am se quarez ipotāte furiū imperatoiō
uersi/ oratiq; eum/ ut [illegible] quā teo
sinet fieri sine temē/ ob [illegible]ntē strictē/

plena uita. gesta laudem tpis 79 tinere

maledat

romani

cō sulēt/ p mīsse · ē se inulli ptātē eā
tēritū. Cv ptio/ tabnaculū suū/ con
fusus conc̄ssit · Vbi abitus remotis ci
crebo suspiriō/ geitu quo facile/ accum
bentibus/ tabnaculū exuuiē possē/ ali
q̄tum tpis cōsumpsisse/ genti ad pstte
mum edito geitu/ fiuo te fluuio uno acc
to/ sub cui regio fuit mē/ ad incta fōtu
ne/ uenenū eā mixtum/ ipsulo scīte ad
sophoniam tulēt/ ac simil nuptiae massi
nissam libenter pmam eiem fuisse/ pa
tuisse/ q̄ uir uxōi debuēit/ qm abi
tum eius/ qui possint ad vmāt spē fidē
prāte ne mua ipmtātē tōānos ueniat/
meōr pūs ipis pateq̄/ uuos regum
q̄bus nupta fuisse/ q̄ ipa solēt/ hinc nūc
tium ac simil' uenenū ferens mitteī/ ci
ad syphoniam ueisse/ accipio iqd nuptia
le mutuū/ ingratum/ si mich manus/ ux
uxōi prāre potuit · Nec tū nūctia/ melius
moritura fuisse · nō locuta ē/ si nō ifame
nū nupsisse/ nō locuta est fecundus/ q̄ · acc
eptus pculum nullo trepidatōne sin
gno pato ipanite · ausit · Q; ū nūctia
tum ē scipioni/ ne qd egeī animi/ fecor iu
uenis gnus · solēt accitū eu/ extemplo
nūc solat nūcaī temeitatē/ temeitate
alia abluīt/ ethoreq̄ rem q̄ nec fuit fe
cit/ lenit castigat · postō die ut ap̄ senti
motu auēt animū eu/ i tribunal ascend
scōtionē ad nocāī misit/ bi maximissa
p̄mū regē appellatum extmūq̄ ōnatū
laudibus/ aurea cōna/ aurea pata/ sella
curuli/ ali ebūnea · scipiē ebūno/ toga
picta/ · plamata tuica/ tonat · Addit ūb
uncē/ in mangnificentī qcq̄ · tumplv ap̄
romanos/ nr triūphantibus ap̄ uiore/ co
ōnatu ee/ quo uno oīū ertior uingnū
maximissa · p̄ · ñ · ducat/ lelium d' inte et
ip̄s collaudatū/ aurea cōna tonat · alii
militares uir/ put aq̄ nauata opa erat/
tōāti/ nus honoribus mollit regio aīm/
erect in spē ip̄ing/ sublato syphace oīo
numi die potiunte/ scipio · ē · lelio/ cui sy
phace alioq̄ captiuo/ roma misso · cui
q̄bus et maximisse legati profecti sunt.
Spē ad tineta turbis cast refert/ · q̄ mu
nūta i chomāt/ p mūt. Cātaginēses
ñ breui soluz si ip̄e nano gaudio
obstans p̄ sp̄ī impetens oppugnātēz

classe ptusi/ post famā capti syphacis/ in
quo plus ip̄e q̄ i hasdrubale atq; exercitu suo
spei trepsuenerūt/ pulsi/ nam nullo auctore
belli ultro auulso/ oratores ad pacē peten
dam nituntur · xxx · selōr p̄ncipes/ iv erat
sanctus ap̄ illos · silium/ maximūq; au
ip̄m senatum regendū/ missi · Qui · ū in
cast · ē · · i ptorium puenīunt/ more au la
tium/ accepto aditu extra regione/ er q̄ ori
undi erant/ prubuerunt · Conueiens oīo
tam humili auulsatōni fuit · sō cui pā ip̄z an
tium si tristēntiū mutuz cuip̄ i cāball' in
patientieq; ei fōres/ ueiaz amitati pteb
ant/ cuiui temitate bis iam aūt uerse/ in
columi fortūe/ utr ip̄stium būficio/ i pniz/
er uictis hostibus · p̄ · r · ñ pnitiēz petere/
patis obtenent' sūte/ que uelīz imparet
sapio · · ueille ea spe · i africaz se aut · · spē
suam p̄sp̄o belli euentu/ auctam/ uictōiaz
se ñ pacem tomū tep̄tatum ee/ tū ci nec
tōiam ip̄e i manibus hēat/ pacē ñ abnuē
ut oēs gentes sciant · p · r · · sulcaue un̄e
bella finire · leges pacis se has dicere/ ap
tinos p fugas · fugitiuos restituīt/ er
citus er vtuliam · gallia reducant/ vsq
ma abstineant/ i sui' oīb' que int' vtaliaz
· africaz sunt/ tetetent · naues longas
pt' · xx · oō tōlant/ tica qngenta/ ouei ·
· cc · milia modium/ frumīe sumaz q̄ tū
i panū/ paruz cōueīt/ alibi qnq; milia tale
tum · alibi qnq; milia pondo argenti · ali
bi duplex stipendium militibus i patuz
i ueio/ hus conuitōnibus inqo si placeat
par/ tduum ad consultandū dabit/ si pla
cuēit/ meaz i uoluntas facite/ romaz ad se
natū mittite legatos/ ita dimissi cātagi
nenses/ nullas recusandas conditōnes
pacis cum censuissent · q̄ p̄ q̄ motuz ip̄is
quēreret/ uū annibal i africam ticēt/ lega
tos alios ad scipionem/ ut mduitias fa
cēt/ alios romam ad pacē petendaz mit
tunt/ uincentes pauoz/ un ipsem captiuos
p fugasq; · fugitiuos/ ut impetrabiliores por
tēt · o multis aūt dieb' lelius cum sy pha
ce p̄moribusq; nūciatuz captiuos/ romaz
uenit/ q̄q; i africa gesta ēent/ oia expōūt
ordie p̄tibus/ ingenti uōlum · impsens le
titia · · i futuz sp̄e/ cōsulti ū p̄res/ tegem
i custodiaz/ albam intenduz censuerunt/
lelium tenendū/ donec legati cātagi

nenses uenerit. Supplicatio unq̃ trouui
tecreta est. Primus p̃ R̃ senatui misso
& contione inte aduocata. cui. l. cecilio
i rostra ascendit. l. nõ audientes fusos
cãtaginẽses sui exercitus/trucidari & captũ
i gentis noĩs regẽ numidiaz & egregia
uictoria pagratam/ita citum cõtinẽ gau
dium non potãt/qn clamoĩb̃ qbusq; ali
o mitatuo solet letitiam i medicaz/si
g̃ficarent. Itaq; pro extemplo exiit/ut
exitu/etes sacris tota urbe apirent/ca
peuntq; salutandiq; deos/agendiq; gra
tes/p totum diem sp potestas fiet. Postq̃
die legatos massimisse i senatu ittrodu
xit/gratulati p̃mum senatui sunt. q. scipio
pisse res i africa gessisse. tm̃ grãs ge
gerunt/q. maximissaz non appiasse in
regez/si fecissent/restituẽdo ipatrui/ten
gnum/iquo pulsus fuerat fuphacez sublatum/
si ita pũbus ulsum/sine metu & crimie
cet tenẽtis/de i collaudata cum/p cõ-
tione amplissimis decretis opibus ma
ximissam & p̃ uto suo petẽt/regnũ
nom̃ cetiq; scipionis bñficia/& munã
senatus decreto estimaret/& n̄ molestũ
cet illud quoq; petẽ massimissaz/ut nu
midas captiuosq; tome i custodia cẽt/
remictẽt. Hijs igitur amplum ap̃ po
pulares fuit. cẽ. Ido eam gratum lega
tis rez gestarũ i africa. p̃sp. cõnez &
cum regem/gratulatõnẽ ee/scipionem
uere atq; ornme uitez fecisse/q. eum re
gem appellauit & quicquid ãfecit q. conu
ferret massimissse. ei pces compbarez ac
laudare/munã q̃ legati ferrent/regi re
cucrũt/scarla purpurea/uno/cum fibu
lis & lato clauo tunicas/equos duos-
phaleratos/duma equestria arma/cã lo
cas & tabnacula/militaemq; supellec
lem/qualem p̃tor consuli mos est/si re
gi p̃tor mictẽ uellet/legatis in singu
los/dena/ne mun̄ quid multum/comitib̃
eoz mille eis & estimata duma legatis/
singula comitibus/nuntiatq; q. exer
citꝰ missi reuerent/regias ad h̃ exer
citus/loca lautia legatis decreta/ea
dem estate q̃ decreta. i. & i africa ge
sta sunt. p̃. quintilius uarrus. p̃. R. &
o. cornelius, consul iagro i subzum
gallor/cum magone peno singulis col

latis pugnauerunt/ptoq̃ legiones i p̃-
acie fuerunt. Cornelius nasica insubsidi
is tenuit/ipe ad p̃ma sing & q. ad uect
p̃q; duobus cõsulibus ptor ac, consul.
milites ad infenda in hostes signa/
suma ui hortabantur. Postq̃ nichil co
mouebant/tum quintilius cornelio/len
tior ut mites fit pung & mouuit. Pre
ter spem/resistendi hostium timo/ac ne
utatur i audatia/p̃cipitium e/equestre
pellam extemplo oportet/si uolumus
turbare/ac statim monere. Itaq; mittit ad
p̃ma sing p̃tium subsitne/ego inducaz
i pugnam eques/ut ego h̃ in p̃mã ac
em item geram. Ti quatior legionum
eques i hostem emicte/utrum uellet pri
mum ptem/pcos accipiente. Quintius
ptor cum filio cui mago p̃nom erat
ipigro iuuene/ad equites pgit/ussaq;
ascendẽ in equos/repente/in hostes ẽ
mittit. Tumultum eqstrez auxit clamor/able
gionibus adiutus. Nec stetisse hostium ac
es/ni mago ad p̃mum eqtum motum
patos elephantos/ertiplo i pium induti
sz/ad quoz strepitez otoremq; aspectu
territi equi/uanum eqstre auxilium fece
runt/& ut rem perit/uti auspice/uti quo
minus gladio posset/uolucris maioris/to
manus eques erat. Ita inte ablatum
pauentibus, paul eqs/melius ex intual
lo numide iaculabantur. Sil/& peditum
legio. ti. mag. erpte pucẽ mag q. iu
bus/tenebat locum. Nec diutius tenu
isset/ni ex subsidiis tertia decima legio in
p̃mam aciem inducta/p̃lium uiribus ex
petisset/magisq; ex subsidiis/gallos inte
gre legioni/opposuisset. Omnibus aut mã
gno clamore fusis/astati legionis untera
me cõglobant se se/atq; elephantos/tã
peditum aciem turbatos/inuadunt. Inq
uos cum pila confertos conicassent/nu
llo ferme frustra emisso/omis retro i acẽ
suoz auterunt/q̃nioz grauati uulneribus/
corruerunt. Cũ p̃ma comota hostium ac
es/simul omibus peditibus/ut auersos
oporte elephantos ad augendum pauo
rem ac tumultum effusisset/conec steter
unt singula magonis sensim referentes/or
dines & tenorem pungne seruabant
postq̃ femore transfixo cadentẽ auferriq;

ex ſpio ſſe ex ſanguĩe ẽ unũ/ ertemplo
i fugam oĩs conſti. ad v. milia ſoſti
um eo die cęſa ⁊ ſing̃ militaĩa duo et
xx. capta. ſſec tomais ĩcruenta uicto
ria fuit. vv. ⁊ ccc. d̃ ereatu ꝑ ī. ml'
to ꝑ maxima/ ex legione. vij. ā miſſi
. iĩ. ⁊ tr̃. militum duo/ o. coĩs oĩ
us ⁊ ex. metus/ tertiotreame quaq; le
gionis/ que poſtremo ſpio affuerat/
coĩs ſelius. tr̃. militum/ i reſtituen
dam pugna ceciđit/ ⁊ duo. et. vv.
ſẽme eqtes illuſtres ob trũ ab elep
hantio/ cum cęteris omnibus aliquot
/ pierunt/ ⁊ longius ẽtamen fuiſſet
mutuĩe duas/ conceſſa uictoĩa ẽet/
o. ago/ prime ſilentõ noctis ꝓfectus/
q; pati me p unũ nus potãt/ itumĩb' er
rentis/ ad mare in ligures ĩgaunos
puenit. ſbi/ eum legati/ a cartagie pau
cis aũt diebus iſimmũ gallicũ appul
ſis nauibus/ ad ꝑ ierunt. ſulentes ꝑ
quaq; tp̃i i africã tranſẽt/ id ⁊ fier̃ cauſſ
amilcaris. ſiam ad eum quaq; tre legā
tos eatem uolentes fr̃i/ non ieo eẽt
cãtaginẽſiũ res/ ut galliam atq; ita
liam/ ãmos obtineant. o. ago ñ impe
rio m̃ ſenatus piculaq; patẽ mot/ ſet
metuens/ ⁊ ne uictor hoſtis moxanti
i ſtaret/ ſugam ſeq; ipſi/ relinq; ytaliã. a
pĩs cęnentes/ ad eos quor mox i pote
ſtatem futuĩ eẽt/ ꝺ ficerent/ ſi ml' ſpec
tans lenitatẽ i ĝnaugratione/ q; iniu
tactatõnẽ uulneĩs fore/ cunctationi ꝺ
cõmechoia/ ipoĩtio cõpiis inanes/ ꝓfect'/
uix oĩm ſuperata ſardinia/ et uulnẽ
moĩt. ſſanes aliquot penor/ diſiecte
ialto/ a claſſe. ir. que ẽa ſardinia/ eſ
ſent/ capiunt. ſ terra maiq; imptem
ytalie/ que iacet ad alpes gręta/ cõ ſul
. c. ſulius/ nulla memoĩa belli ite i p
uincia etruſca ⁊ gallia. tam eo quaẽ
preſſat/ geſta/ patẽtes cum ſulio/ ⁊ cũ
lucretio/ et ſuiture poſt ſectum tecam
ut annuũ tęceptis/ q ad uicũ tanetum
ab etolis capti fuerant/ hinc prẽ hic
catulo latei ẽamoantes/ ꝓnato magi
q; publico decorem inſignis romam
redut. ſlatium ad ꝑ eſt ne cum ſulio
finiuĩ eẽt q prẽ qui ſella curuli ſedis
ſet uno cum id ignomet. tr̃. pl'. fu
ſſi ñ q; ſcim legibus eãt. hac tpatõne p
lata impunitaq; cedut/ ad. c. ꝑ uilũ cõ
ſul'. qui umbrarus erant/ o ſcia/ aufugium
bige. telidie. bractealiũ. hyperum. ãgenta
rium/ vapentia. nilq; alii ignobiles. ꝑ
ſeneſcẽ puĩcum bellum cęnentes/ refecẽ
/ ſ cõſul cum anib. ꝑ magio cotonẽ
ſi acie conflixit. Obſcura eius pugnę
fama eſt. valeſius antias/ quaq; milia ho
ſtium cęſa aut/ que tanta res eſt. ut aut
iprudentes ficta ſit/ aut negligent ꝑ mu
ſſa. ſuccẽ cęte ultra tr̃ unytaliam/ ab ani
bale geſtum/ nã ad eum q; legati ab car
tagie uenientes/ in africam/ ſuo forte vie
bus q; ad o. agonem/ uenerũt/ fremens
gemensq; ac uix lacrimis/ tempãs/ dẽ
legator uerba audiſſe/ poſtq; audita ſunt
mandata/ iam nõ ꝑ ſpes exe inquit: ſi palam
renuntiant/ q uetantẽ ſupplementũ ⁊ pe
cuniam mittat/ iam ꝑtem timebant. vi
at g̃ anibalem/ ñ ꝑ totiens cęſus fugatq;/
ſi ſenatus cãtaginenſis/ ob tractationẽ at
que dilatiõ/ hac deformitate/ tenitus mi
tã. ꝑ. ſapio emulabit/ atq; efferet ſeſe/ q̃
hanno/ qui tomum unũ/ quĩ alienare nõ
potuit/ tuina cãtagis oꝑſſit. ſiam h' ꝑ
ꝑlagies aio/ ꝑ parierat aũt naues: ſtaq;
inutili militum turba/ ꝑſidi ſpẽ in oppida
bruti agri/ que pauca magiſ q̃ metu
fide continebantur/ omittã/ q tolnis i ex
atu erat/ i africam tranſierat. o. ultro yta
lia gnis/ q/ i africam ſecutnos abnuentes/
concęſſant i uulsonis lacune d'ubriq;/ in
uiolatum ad eam diem/ in templo ipſo
fere interfectis/ tanto q̃ ꝺ̃ alium patũ ex
iu cã telinãntes/ meſtrum abiſſe ferunt/
q̃ anibalem hoſtium tia extedentes/ teſ
periſſe ſepe ytalie uictoa/ ⁊ deos homieſq;
accuſantes/ inſe quaq; ac ſuum ipius cip
exectatum/ q non cruentum ab cannenſi
uictoĩa/ militem tomã duriſſ/ ſapiones
ue ad cãtaginez auſum/ qui conſul/ hoſtẽ
penum i ytalia non uiriſſ/ ſe centu; mil
bus ãmatoz/ ad transimenum aut cãna
ẽſis/ cui caſilinum cumaſq; et nolã con
ſeruiſſe. ſ accũãs querenſq;/ ex diuitia
ꝑne ytalie/ eſt detractus/ romã/ p coſtez
dies/ ⁊ magonez et anibalez/ ꝓfectos/ al
latum ẽſt/ cuius ouplicis ĝtulatõis mu
nus ſeritiam/ ⁊ q. pauci dies/ interim

ſſa amit

l'teneban

vies hus/ cum ad id mandatum ab se à
ti eet/ aut aliu ut nũm hũisse inte
bant· ⁊ q; sollicti erant omi belli mole
i unum exactum uicẽq; i cliata/ quo euasu
ta eet· ꝓ eosdem vies legati saguntinu
uenĩunt· ꝓ plensos cũ pecnia: ad· cc· car
taginẽses/ qui ad conuincenda antiqua
vspaiam trahecassent/ uicentiq; ⁊ qq̃gin
ta aũ ctungentos ponto ãgenti: inue
stibulo curie posuerunt/ quibus acceptis ⁊
i cãcẽ; conuitis/ aud̃ argentiq; gre legati
nis actis/ atq; sup muña data ac naues
qbus i vspaniam reuehẽtur· ꝺ entio te
inte ab senatoribus fca est/ sengnuus
sengnuus i uies hã q; mala sentire/ trai
situq; anibal' in vtaliam q; tum tenoris
panoiscq; ee meminisse/ quas te inte clare
quos luctus inciderisse/ uisa castra i ostiu
emuisse/ ube q; uota singl'or unusquisq; fu
isse· qũ' inconcalus/ uacues/ man̄ ad celu
pugentiq; auditas/ summq; ille dies fu
tus eet/ quo uacuam i ostibus vtaliam
hã pace florente; uisum sent/ redisse· ad
deos/ tantem· vbi· tenui anno/ nate sunt/
qb eis sactis agendas censeant/ atro ne
ad ueientem qrem grãm i vis leuingne
accipe/ ñ dum ut ꝓ tente satis memores
sint· ⁊ conclamatum te mi etoi pte cuie est/
ut ire iubeant· ꝓ· lelius· ꝓ· tacetumq; ut
·v· dies cta oia pulniaria supplicia tenatur
uictiq; maiores vmolarent· cc· te· ⁊ a
dimisso lelio legatisq; maximisse/ cum
cãtaginẽsiu; legatos te pace ad senatu
neientes putcolis uisos: ⁊ nte terra uen
turos al latum eet/ renuntiari· ꝺ· lelius pla
cuit/ ut coram eo te pace agẽt· ⁊ ꝺ· fului'
gilo legatus sapionis/ cãtaginenses to
mam adiuit/ qbus uetitis ingredi dies/
hospitiu; inuisa pli senatus/ ad eos te
llone datus ê· oratones; cantes; feme q;
ap̃ sapionẽ; huẽtur/ culpam omes; belli
a pu consilio i anibalẽ; utentes/ cũ inussu
senat/ non alpes nisi vbertu; quaq; transi
gressum/ ñ romais solum sz ait· ⁊ sagũ
tinis ꝓuato consilio bellum itulisse se
natui ac pplo cãtaginensi/ sigs uẽ ertim-
et/ fedus ad eam diem inuiolatum ee
cũ· ꝺ· sitaq; mchi almo ꝺ mandatum ee
uti petẽt/ q; ut ea pace/ que postrõ
cũ cõs luctato fca eet/ mane uicet/ cũ
mãe tento a pribus/ potate intergnm
oi siquis qd uellet legatos ptes fcass/
scioresq; qui federibus interfuerunt·
alsq; alij interrogarent/ ñ memisse p eta
tem/ ⁊ eis omes ferme iuuenes erant·
dicẽt legati/ declamatum etoi pte cu
rie· ê· punica fraude electos q uetes
pacem repetẽt/ cuius ipi non memi
nisset· motus te ñ cuia legatis/ it rogati sme
cepte:/ q· huius ê· f· ullum cõs/ q ꝓi
eet/ antessendu; ut coram eo te pace agẽ
tur/ censebat· Cum te re maiore q· qua
ta eet/ consultatõ mate non possit/ non
uitet sibi absente consulum alteõ am
bobus eam rem agi satis expugnata
te· ꝓ· ⁊· ee· Q· metellus/ q tenio aũ
consul victatoq; fuat/ cum sapio certo
to exactus/ agros pplanto/ mea nactate
compluisset/ hostes: ut supplices pacem
petẽt/ ⁊ neõ otium uerius estimare po
sset/ q mente eam par petetur/ qꝺ cum qui
ant portas cãtagines bellum gerret/ nul
lus altius q filio q̃ sapionis acquiẽda
ab inuenda q; pacem ee· Valeius le
uinus q bis cõs fuat/ speculatores ñ
legatos uenisse arguebat· uisentosq;
et vtalia secete/ ⁊ ciuitates cum bus usi
ad naues mictentes/ sapioniq; scirendo
um/ ne bellum remictẽt· ꝓ· lelius filiusq;
eius adiecerunt/ ⁊ sapionem/ meo pitu
habuisse spem pacis· Si anib' ⁊ magõ
et vtalia reuocarent/ oia sil'antiquitur cã
tagineses duces eos/ exercitusq; expectã
tes/ te ñ q; nos recentiu; fecere/ ⁊ teor oi
um oblitos bellum gestutos/ eo magis
ilcumi animam discessum/ legati pace i
fecta ac ipe sine responso dimissi· ꝓ eos
dies cum fratribus cõsul aut tribunis qn
pacis vtalie penes se gla eet/ uelut ꝓ
sinum abse anibalem p sequens/ in sicilia
mte i africam transitum/ trajecit· Qꝺ
ñ rome ingratum est· ꝓ consuerunt
pies/ ut pri celet consuli senatui equi
censere/ in vtaliam reuerti cum: De ñ
cum ptes spgis cum luctãe suas vicet/
victatoi ad ipi cãtus· ꝓ· sulpitius/ primo
maois imperii consulem i vtaliam re
uocauit· reliqum anni cum exercitu se
nullo magro equitum/ cum eunctoi
vtalie urbibus/ bello alienate fuerãt/
que-

X

Notandusq; singla[r] cās ꝙ sumꝑsit ꝑ
uoutiar tp̄[m] ex sardinia · ab lentulo · pr̄.
centum ionēare naues cum cōmeatu ex
uoluntate ꝑ sipio / ⁊ ab acte ⁊ ab tempesta
tibus / māi tuto i africā trāsmisit / ei octa
uo · c · ionetāus · xxx · longis nauibus
ex sicilia trāhvēti / non eatem fortuā sunt /
i ospectu feme afrīe, pspo cāsu euectum /
ꝑ tesatuit uent⁹ uiei / ñ uersus i africam
tūbauit · ac passim naues uisēt / pe cum
pstratis ꝑ aduersos igenti tmugitu / alv
te emisū / appollinis, ꝑ mūtōtuz tenuit ⁊
neārie ꝑs maxima ad egiamurū isulā ca
sinum ab alto clauvit unquo sita cātago
est / xxx · feme milia ab ūbe / alie aduer
sus urbem ipāz / ad calidas āq̄s delate
sunt / ⁊ in conspectu cātagis emnt / taz
ex tota ūbe i foz concūsuz est: / ⁊ agita
tus senatum uocante · ip̄ · i cūr uestibulo
feme: Re tanta ex ciuil maibus q; ad
miceretur ꝑ⁹ / cum quem paucis pente /
lu i⁹ utiarum nec dum enim dies exie
rat / fidem opponēt / ꝑ multo pene · senat⁹
ipsq; o filio / ⁊ sensum est · ū classe · l · nau
um hastrubal egi muz ticēti / te plutora
ꝑ totusq; uilyas tōas naues / colligeret
/ exte fuga nautaz / ꝑ egūtō / ⁊ nū abaqs
ionēare cartaginez puppib⁹ fere sunt / i
vum reuteruntur ab i[s] · legati / nz sacebat[is]
q̄ · i[s] · senat⁹ / rebello aut pace simia cēt / i
vum i⁹utiar dies exierat / eo mo ingti
orem i uilaz tat⁹ scipio / ab hus q petiss
ent pacem · ⁊ i⁹utias / ⁊ fides i⁹utiaz
uolati cēt / legatos cātaginez · l · lelii ·
o⁹ · p̄ uilium · l · fabium ecte mplo misit.
po Q cū iml'tatuois cāsu, ipe uolati cēnt / nec
redditum tutōrem cuerent futurū / peter
unt amagētib⁹ / quor auxilio uix pbita
erat / ut naues fuiēt / q̄ p̄sequēt̄ur / ⁊ ate
rerremes due / cum ad vagandaz flumñ p
uenissent: Vñ cass. ina conspiciebantur
cātaginez reuise. Classis puica ad utica
statōnem rēbant / exea t⁹ quaviremes /
seu clam misso acātagie nunctō uti fie
ret / seu astrubalez q classi p̄ erat fie pss
simule aulo fo cannis / qnq; remē uanaz
supertantez ꝑ multōtum exalto repente
aggēsse sunt / si nz rostro ferue celebrita
tem potuerant / nz trānsilire amati / ex hu
miliore i altiorez naues / ⁊ defendebantur
egrie / quo ad tela suppeditarit: Quibus
reficientibus / tam nulla alia res eam q̄
ꝑpinquas rerre / nil timuit q; acastus fili⁹ eius
sa[l]uēi potuisz: Concitata eū remi / sq̄ ta
marie ui poterant / it / iam / cū i misissent / na
uis tñ iactuā fcā / i columnes ipi euasit / ta
alio sup alio scelē cum / auo turbie / mutue
rupte cēnt · Telius sulpiciꝰ / ab · i[s] · cū le
gatis cātaginensib⁹ uenerūt · Quib⁹ scipio
si nō mutuā fides mō a cātaginensibus q̄
ius ingentium i legatis uiolatuz cēt / ⁊ si
se mich⁹ ñ institutus · ꝑ · sc̄l · ñ suis monbus
i⁹ungunt / i hus fcīz cē · cum utriusq; lega
tis dimissis bellū parabat / Hannibal uz ꝑa
appinquante / iussus enauticō sinu tesidē /
i malū uñ / utsp̄ tulaet q̄ tenent regione /
cum utrisq; em sepulcrum utrutum / prum
spectāe / ab hoc iatus / pt uehi nullo gubnatē /
lepti appulit classem / atq; i copias exposuit
Eo anno i africa gesta / insequentia / exte
dunt i eum ānum q̄ · o⁹ · sulpitius: qui ma
gister eqtum erat / ⁊ tunc claudius nō / ꝑ tēp⁹
fa[m]a sunt · Tetex erat sulpicio anni / cum lega
ti sedz ab urbem ex gcia / que fuissent / nasta
tos agros ab regibus ꝑ sidus / ꝑ fecisse in mace
toniam legato / ad res petendas / nō ad mis
sos ad philippū regez / simul' nūciassent.
q̄tuor militum milia / cum sopiato de fecto /
i africam duci / ut eēnt cātaginensib⁹ ꝑ sipio /
et petāe aliquanntz / una missis / legatos ad
regem / qui rec ad uersus fedus fca / inter ꝑti
bus nūciarent / nuciatos censuit senatus /
nisi terrentinus nātu / cū manuli[o] · o⁹ · ante
lius / hus t⁹bus · ꝑ · remes date / Annus in
singnis incendio ingenti quo cliuius pil ꝑs
ad solum exustus / ⁊ aquaz mangnitudie
si ⁊ anone utilitate fuit · p̄t q̄ q; pace ois v
talia erāt apta / ⁊ iam q; magz ñ frumenti
ex vsp̄ama missam · o⁹ · valeñus falco · ⁊ o⁹ ·
fabñus · butleo / eos curulis · Quatuis eris
unati / ꝑ · tescripsit · Eodem anno qutus
fabius maxim⁹ moritur / exacte etatis / liq
tem uer est augurem / uuos ⁊ xl · annos
fuisse q; quē auctores sūt · Vir cēte dig
nus tanto agnomie · ul'si nouum alio ir
texet / supauit paternos honores / annos eq̄
nit uictoñis / ⁊ maioribus ꝑ his ami i sin
gulis nullus / si o egie / unus / postis amb
al pot · Cautor tu / q; ꝓmptor / hic habitus fu
it / ⁊ sic uubites utrum ingenio cuctator

Cum. S fabio maxo.

fuit/an qrta bello ppe q tum gĕbat actū
ēt/hic nich ctus est/q unū voiez nob aīc
tantū tez p restituisse/sic enim aut/in
gur locum eius i angustat qnt maximus
fabius filius eius i eundem locum pōt infer/
lam duo sacdotia hūit S e R sulpit/
galba/ludi romāi diem unū/plebei t to
ti instaurati ab eodibus ūn sertio fabio
q cūm tremelio/flaccatī alv pīr fā q cum
hus ē luuius salinator q oy ualeīus ex
ta/comitia ei ām/utrūq cūm sulpitio tū hūe
rat/an qi eum i ertrūa tenuerīt qōnes er
fere cōpatōrib ꝑncipiū hēntē/dictatoz ab
eo cūs p supplicū/icertū/ut diuersi auc
tores faciunt/pīm iseqntis anni oy fului
us q ē clauī senatu i capitolio uocato/ꝑ
uniuq uenierīt vtaliam atq afficam
alv capientes/nolebant cetez ā marcello
marie ad mitentes nz data nz negata est
affrica cōis utili ē tī pl agē ut si his u
rētur ppe tagarent/q uellent in affricā bel
lum gerē/omib ꝛbus/scipiones iuserūt Rdē/
quos/puīcam affricam uta eīz senat/ derene
ant/in sortem cōiecerūt ei claudio affrica
euenit ut quāgruta nauium classez oō v
remes i affricam ferēt paīq i pio ei scipio
ne ipī eēt oy fulius ertrūa sortitus/
i eandem puincia q ē fulio pragatus ipui
bic manē ad urbem senatum placuisse/pre
tores oy sertius gallia ē sortitus/ac du
as legiones/puincia q tenēt p qntilio
nāto c lunus brutos cum duab legion
bus qb p se mpnus ꝓrōs ꝓrus anni
ꝑfiāt/cū remelli ficham ut nullo mappillo
pīr ꝓns anni puincia q duas legiones
acipet/ulius/ꝑ tpr xx nauibus longi mi
litibus eē otum sicilie tutauet ūi pōp xx
nauibus reliquis ex militē cōsp̄uet
/cū anello arte urbana euenit Ceteꝝ ī qlq
obtinebant/puincias/exercitū/prouincia ī
secretum ī amplius eo anno legionibus cre
ātum unpiū est/q ut ab placatis duo oia
inciperent agēntq/ludos quos m claudio mā
cello quīto cōs t l mallius dictator q
q lectas maiores uouerat/si p quinq nū
um ī pr n eadem statu fuisset/ut eos ludos
cōs ꝑficq ad bellum p ficiscēt facēt/q
i cto p q cōsulū fā/uestie eq/quibus uota e
rant/duo cele/ inter/ simil spes/simil cura
mentes crescebat/nō satis ētum ꝓstare.

apd animum potuit/utrū/gaudio ouignum
eēt ambalem pst sexdecimuz annuz ex v
talia egressum/in aciam ꝓnez eius reli
quisse pp p/ an magr metuendo q i colu
mi exercitu i affricam trancisset/ceruz nim
ium ī periculuz mutatū/cui/ tante remi
tatōnis uatez/q nup recessisset/q fa
bium/ aut frustra caue solitum/q nocez
ifina texta fuisse hostem ambalez/q alie
na fuisse: Nec cum sapione/ aut sypha
ce i conuite barbarie rege l an tantōnis
ei miles advocē exercitus solutus/aut cū
sacro eius pallitribale fugatissimo vu
ce fututa tes/aut tumultuarius exercitus
bis ex agr̄stium eneum cuba/subito orec
tus/si cum ambale ppe nato ip̄toio prs
fortissimū ducas/alto atq educato inter
ima/puero clam milite ut ouem/unem ne
ipatore/qui senes nuncentū/scīs/ hispa
nias gallias vtaliaz ab alpibus ad fretū
monumtis igentium rex/plesq/ducem
exercitum eqlem/stipendiis suis ouratum
oium rez patria/qua fides fiat hōes pall
os pfusum milites crudore. ē enimas no
militum. m si q ipatoz tantes/multos
acūsitos scipioi/macie/q ptores/q ipa
tores/q cōsules romanos/sua manu occi
sent/mirabilisq isignes cōmis/p uagi
nos/capta cast/captas urbes romanas ū
ce hdie/tot fasces magistratibus pp i q
uot captos exercē imperator pferre/ posset
ambal/ has formidies agitando ais/ipi q-
cio q metu angebat/ q cum asserescent
p aliquot annos/bellum ab eos alios in atq alius
vtalie ptibus/lenta spe i nullū ppinquum
d bellandi finem/gerit/exercerent oiuz aios/
scipio q ambal/uelud ad supp̄mū certamē cō
parati duces/ei q qb eat i scipione fiducia
et uictorie spes/ q magr ipius cum immēt
ages/eo cia intentiores/ut diuisar hiē aios
cātagnēsibus eat/quos ū petisse pacē in
tuentes ambalez/hac rez gestaz cuius man
suetudinē penitebat. ū ei respicent hus
se le aae uictos/sipacē captiz/pulsos se
vspaia/pulsos vtalia. atq ea oia uni utute
q filio scipionis fā/uelud fatalem eū vi
ce meritum suum natum/horrebant Via
hastam ad nutum uenāt ambal. Vū adue
ficiendum ex actōne maxima/militem
paucis diebus suptis/exercitus paucis mic

234

tus, ĉa cartagie; obtuĩ ãnus atlẽntui ꝺ ai
gnus tumẽibus zamaz otendit zama. v.
vie; iter ab cãtagine ab ẽ nũ p̃ missi specu
latores cũ exceptꝰ acusatibus ꝯ. reduc
ti ad sapionẽ; ẽent trauditos eos tribunꝰ
militum uisosq; obmisso metu uisꝫ oia
p̃ castra q̃ uellent cũ duca uisit peuc
tatosq; statim p̃ cõmeatum oia explorasset
uatis q̃ persequent ter ad ãnibalẽ; uenꝰ
sit. ãnibal nich̃ quem eoꝝ q̃ nictabant
nã. z massimus; cũ sex milibus peditꝫ
q̃tuor equitũ uenisse eo ipõ forte die asse
rebant leto aio audit macie hostis fidu
cia q̃ nõ, p̃fecto concepta; pausus ẽ itaque
q̃ q̃ z ipi cũ belli essent z aduentu suo tu
bauerat z pactos induias z spem fecer
tũ ĩ integer q̃ uictus petet pacꝫ equora
ipetia posse me! Victuꝫ ad sapionẽ mi
sit. ut colloquiũ secum p̃tatem faceꝫ. de
utrum sua sponte fecat an publico ꝯ silio
neutruꝫ eũ adtinũ habeo. valeꝫus antias
p̃ filio uictuꝫ eum ab sapione. cum xv. mi
lia ãmatoꝝ macie sunt cesa. x. z v. cc.
capti legatum. cũ alius. x. legatis reuocat
in castꝝ. ad sapionẽ uenisse. Ceterꝫ sapi
cum colloquiũ aut ab nullo; amb exppito
onces castra; ptulerũt ut deuti exppinq̃
possent sapio aut; paul uagatam urbem
tum ad cetꝝ laꝯ opinno nũ q̃ aqtio ĩ te
li nectuꝫ eãt ꝯ sedit. ãnibal tumulũ aqu
atuoꝝ milib̃ nõ tutuꝫ cõmeatuq̃ aliaq̃ ñ
q̃ longuq̃ aqtioĩs eãt cepit. ibi i medio
locus conspect undiq; nequo in diuiatuꝫ
eet electus submotis par unspatiũ ãma
tis cum singlis interpretibus congressi
sunt. ñ sue nõ etatis mari duces. si oĩs an
se meoue oium gentiuꝫ aulibꝫ regiꝫ ipa
toꝝ ue pares. paulisp altes altius consspec
tu ad mutatõne mutatuꝫ ipe attolit. z uicie

Cui ãnibal possit ita fato datum eãt ut q
pus bellum mitulꝰ ipe. r. q̃q; totiens ipe in
maĩb̃ uictoꝝ huĩ is ultro ad pacꝫ peten
dam uenitꝫ lento te nõ sorte potissimuꝫ da
tum aquo petem t quacp; inter mlta egꝛia
ñ insignis laudum fuerit. ãnibalẽ; an
tot te rõanis duc̃ uictoꝝ di tedisse t
cessisse teq̃ huic bello urbis pl̃q; urbis clado
bus insignꝫ finẽ i posuisse. hoc q̃ laudibꝫ
casus tetulit an fortuna ut cum pre tuo
cepit ãma. cũ eccles p̃nuꝫ. ꝑ. i patore sing

contuleritꝫ ad filiuꝫ ei in p̃nus ad pacẽ pte
tam uenias. Optimuꝫ quem fuit ei pũb
ntis ñtem datam ab duc ee ut q̃ nos v
talie z nos africe ipso cõtempto ceñ. Nec
enĩ ne nob̃ facilia ac sãdia satis congna
p̃tia sunt, p tot classibus tot exercitib̃ tã
egꝛius ad mussis ducibus si p̃teĩta magis
repẽdi possunt q̃ cõgi: ita aliena appe
tiuimus ut d ntis diuicatem. Nec in vti
lia solu nob̃ bellu nob̃ macia est. si quos
ipõtis uestris, ipe ac meĩbus singl ãmaq;
hostium uidistis z nos acãtagine fretus
castroꝝ tãnoꝝ ercuduuim. Quid igitur
nos macie ab hostib̃ mur uos aũt aũt o
optatis i meliꝰ uiu fortuna te pace agi
agnu eni quoꝝ macie uiter e pacꝫ esseq;
p̃ cumq; egeĩmus tatum ciuitates nre hu
bitare sunt. aio tu nob̃ opus e; nõ alter
eut es qetis o filius q̃ ad me attiet etas ni
senẽ ipatꝫ reuerere. ni puer, p̃fecto si ni sede
rem nec audisses ita al' erudierit. fiduca
uerit ut rem seq̃ fortunaꝫ mali tuaꝫ z a
tolescetia z ipetiaꝫ felicitatem fenciora utiq̃
q̃ gens opus est o filius metuo nõ temẽ ieci
ta casui reputat q̃ fortuna iiq̃ cepit al' te
cepit q̃ ego fui ad finũmenũ ad cinaq; totu
lucie esse uix dum militaꝛ etate impio acce
to oia audacissie incipiente. nisq; te fefellit
fortuna, pñs z patriu i p̃secut mores, ad cala
mitatꝫ nre tonitrua is ingne ututis pie
tatisq; eximie cepisti amissaꝫ p̃spaiaꝫ recu
pasti. ubi ñ punic exercitib̃ pulsis cõsul ro
manus cũ cetis ad tuendaꝫ ytaliaꝫ patriꝫ cui essꝫ
finisq; suis i africa duobus h̃ exercitibus celie bi
nus eatꝫ ivra captis sil'. icensisq; castris sup ha
ce p̃tentissio rege capto tot ubibus rengu
ei tot nri imp̃ii erectis me sertũ recenuiꝫ
ad annum fẽtꝫ i p̃sentiaꝫ ytalie retrax
post p̃tert uictoriaꝫ iq̃ malle q̃ pacꝫ ãmus
uob̃ sic magis manifestos q̃ utiles z in tal'
aliq̃n fortuna affulsit q̃ si in his reb̃ hostiꝫ q̃
nites caent ea diu in solu q̃ eni essent si
z ea q̃ uelut posset reputaeni? ut oiꝫ oblu
uiscatis alioꝝ satis ego tumulti i hoc casu
sum: Que nũ casus iter amene atq; ute ne
strauꝫ potius sing i tente ac p̃ scandete ad
media romana uideo h̃ cenas duob̃ fortissimis
uiis fili clarissimis i patriis obtatuꝫ an me
ma p̃ ob sertꝫ pace? Quib̃ tertiu uiaꝫ ur
bem ea p̃ mea tepidate macie cuiq; fortune mi

Oro hãnibal ad
Scipiõẽ affricanũ
petẽtis pacẽ facẽ
cũ romanis

mme ꝺcleuonꝫ ẽ ilvis tuꝰ vel⁹ nris v nbus/
ta acta t ac ſpecoſa vàti ẽ/ẽ par nob⁹ petẽtib⁹ mag⁹ ne
ceſſaꝛa q̃ hẽſta/ melió tumorq; ẽ ctate q̃ ſpa
ta victoꝛa ꝑ ĩtua ulla i dꝛo manu ẽ: Hec tot
ân oꝛ felicitatẽ/ iuius ꝓpẽ dꝛeis vſcũ/ tũ tu
as inẽs tũ in fotue/ mãteq; belli/ cõuez, ꝓpẽ
aio/ ctriq; ſeꝛũ/ cõpa hũa etuit: Iuſq; mun
q̃ ibello euẽt⁹ cũtet/ ã tũ/ ad ĩo q; vata pace
ꝑ tã habẽ poteſ/ ſi ꝓho uias gẽe ad receſſ̃q,
tũ ſiqv ad ũſi euelat/ ſiuil⁹ ptã ac ſpata tecto
ta unus ĩpẽ fotua gẽte pt̃/ ẽ ĩpace uigeda
tue potãtis ſiut/ y· cõueli· Tũ ea hũa fotua
eũt/ q; vu tetẽũt· Iut⁹ cetũ felicitatis ũtut⁹
qꝛe/ exẽpla· oꝫ· Attilius/ ouã ĩhac eade ctã
finiſſe ſcꝛibit/ q; ſi victoꝛ/ pacẽ petẽtib⁹ ptib⁹
nris ab unit⁹ ĩ tatuẽdo tã felicitatu meduꝫ
ñ cohibẽdo eſſẽtẽ ſe fotuã/ q; to altiꝰ elat⁹
ait/ eo fecuꝰ cõuit· ẽ qꝛe/ eui q; at ĩ q ꝓpe
tit· cõditões vicẽ pacis/ ſi fozlitan ĩ ivin
gui ſim⁹/ q nob⁹ metipis milta ĩiugem/ i tecu
ſum⁹ qn oĩa ꝓ q̃ belli⁹ inutũ ẽ· nulla ſint/ ſi
alia/ ſaꝛdq; ꝛ ſpalã/ q; q; ĩſulaꝫ toto it⁹ afꝛi
cam vtaliaq; cõtuetur· mai/ cõtagineſes i
eluſi afꝛice victoꝛib⁹/ nos q̃ ita vos placuit/ er
tna/ ẽ tra maiq; uidam regẽtes ĩ pia/ ut
negẽm⁹ ꝓ ĩ mun⁹ ſincẽ petitiã aut ex ꝓ ti
tã nup pacẽ/ ſi ſpẽ ẽe uob ꝓuicaꝫ fidẽ/ nil
tuꝰ q nos tenetia ſit ad ſitẽ tuẽde pacis/
ptinet/ ſapio uri q̃ ut audio ꝓes ĩ mich/ al
etiã abhoꝛ q; pat vingnitatis i legatõe cãt/ ne
gauerũt pacẽ/ ſi hãbal peto pacẽ/ nec petẽ niſi
utiles ateꝛ/ ꝓ ea tez utilitatez/ tuetõ ea⁹
ꝓ q̃· petis/ q̃ quẽ ad modũ q; ame belli cep
tum eſt/ ne quẽ ei petẽt/ quo ad ĩo ipi nou
iuuẽ vi/ ꝓhibeãtur ad tutan· neq· pacis y me
ꝛe/ peteat· Cui ſus ſi ipator romanꝰ i hac
ſcꝛipe ſententiaꝫ ſtenuit: ſi hõme fallebat.
Annibal hꝛc ad uẽtus tui ſpẽ/ cãtagineſes/ q
ꝓſẽtẽ ĩ outiam ficẽ/ q ſpẽ pacis turbaſſe/ uꝫ
tu ĩo ſaue diſſimulas/ q; te ꝏ oĩbus ĩi
piculi⁹ pacis/ ꝏ ſbẽ has/ ꝓtea q̃ uꝫ ꝓtez ĩuiti p
teſtate ſꝛ· Ceteꝛ ſic t̃ aue ẽ ſcꝛipe caues tu
os/ q̃ to ꝓte ĩnẽ leuẽt· ſic ũ lalvãnouꝫ ẽ/ ne
ſi q̃ te pepigerunt/ ꝺcie ſbẽta ex cãlitoꝛibus
pacis ꝑ mia/ ꝑfidie habeãt/ ĩ vngui qb⁹ eaꝛem
pateat ꝏ itõ· q ut⁹ plit nob⁹ ſtauꝰ petito· Iez
ꝓes uri ꝓtez ꝺ ſicilia/ uꝫ nos ꝺ y ſpaia ſtacuũ
bellu/ ſꝛ tũ aũ ãmẽtiõe ſcõꝛ piculuꝫ· q nẽ ſa
gũti exꝛtoũ/ nob⁹ pia/ ac uiſta ĩ ouerũt ãma/
uoo lace ſitẽ/ ꝛ tu ꝓpẽ fateꝛis/ q ꝺi teſtes/ ut q; ul

li⁹ belli exitũ ſꝛ uſtũ uũtũ ꝛeꝺdit/ ꝛ hũ ꝺãt
voluũt/ ꝛ ad me attiet/ hyuãno neminẽ et
ui fotie ꝛeputo· ſꝛ oĩa q̃q; agim⁹ ſbiecta
ẽe mille cauſ⁹ ſcio· Ceteꝛ q̃ ad modũ ſuple
q uoleut⁹ me ſtuẽ/ ſi ꝓſq; i afꝛicã ꝛecaſſ
ẽt/ te tua uolũtate ꝛeꝺeãt vtalie/ ꝛ ipoito i
naues exitu/ ꝓꝛ ueientez ad pacẽ ꝓtẽdaꝫ
aſpnaꝛet· Sic nuc ai ꝓpe manu o ſtũ reſiſtã
tez ac tgũ ſãt ĩ afꝛicaꝫ attuaꝛeꝰ/ nulla ſuꝫ
ẽ uẽcũdia/ ob ſtrictã/ ꝓ ui ſiqv ad ea q̃q; tũ
par o uẽtuã uꝺbat/ q; ſi mi⁹ trac nauiuꝫ ai
o meatu ꝓ ĩ utia ẽt ꝓ ũ tan/ legato⁹ q; ue
uolato⁹ aꝺiacẽt/ ẽ q; referũ ad o ſilũ/ ſi nulla
q̃ ĝtua uſtent⁹/ bellu⁹ pate/ q; pacẽ pati nõ
potuiſtis· Ita ſecta pace ex collaqo ad ſuos
ai ſe recepiſſent/ ſtruſtra uerba ſcata tenuiſ
tiant/ ãmus ꝺcernẽdu⁹ ee habitũq; ai foꝛ
tuã/ q̃ ꝺi ꝛeuilleꝛ· Incaſſ⁹ ut ẽ uẽtuꝫ ꝓ miſ
tiant ãlo/ ãma exꝓuuẽt· militeſ/ ãlos q; ue
ad ſuꝑ mui ctaꝫ ĩ unum ꝺiez ſi ĩpetuꝫ
ſi felicitas ad eẽt· uſtoes/ roma au cãtago
uita gentiꝫ vatent aũt cãlaꝫ vie ſatuos·
ꝛ ẽ afꝛicã aut vtaliã ſi ꝺbẽ ctaꝫ victoꝛie ẽ
ꝓmuꝫ foꝛe ꝓcilu⁹ ꝓmio/ q⁹ ad ueꝛſe pũg
fotuã fiuſſ⁹: ã uꝫ uãis effugiuꝫ nullum
patebat/ tra ialiẽ ignotu tra auxilio effu
ſo ad ẽe uꝺbat/ ꝓſens ꝛaꝺuꝫ· Ad hoc
viſcẽ/ ꝛeuũt ꝓſõ die ouoꝫ opulẽtiſſiõꝝ
ꝓ· duo lãge clariſſimi duces/ duo fotiſſimi
exci⁹ milia aũt ꝓa ꝺcoꝛa/ aũ cumulatiuꝫ
eo die/ aũ ẽſtiũ· Incep⁹ g̃ ſpes metuſque
miſcebãt aios· tẽplatib⁹ q; ũ lvſtuũ aciez
ci acil⁹ magꝫ q̃· tõne ꝓſtiẽnt uiẽs/ ſil⁹ leta
ſil⁹ ẽſtia· ob ſcabãt· q; ipi ſua ſpte ſi ſtatuꝫ
ꝛebãt· Ea duce/ ad uonẽdo atq; ꝓ ꝛ̃ſtelo/ ſh
cauũt· Pe ũ· xbj· ano⁹ ĩ vtaliaꝫ tes geſtaſ
tot duces tãnos· tot exci⁹/ ꝺcoꝛiẽ ꝺuſos/
ꝛ ſua cuiq; ꝺcoꝛa ũ ad unlingue aliqui pun
gne medias milites uenerunt/ ꝛebat/ ba
pio y ſpaie ſi ꝛecẽtia i afꝛica ꝓſia ꝛ cõſtiẽ
ſcꝛiuꝫ/ q; uꝫ nõ petẽ pacẽ ꝓꝛ metuꝫ uꝫ manẽ
ea poſſit ais y ſtoiaꝫ potuiſſet· Ad hoc collaq
ũ annibal⁹ ſi ſecreto hꝛitꝫ/ ac libꝛ fingiendi
q̃ uult flecti cõmiat· Celꝰ ouã auſpitius ꝓſ
eos ꝓfugerint/ ꝺtegatis ĩſulas/ eo ill⁹ exeun
tib⁹ iacẽt ꝓtãdis/ ſi ego ad ẽe fidẽ/ belli ac la
tie/ i mail⁹ ẽe ꝓ uaꝫ cãtagiſ ꝛeditꝫ tomuꝫ
ĩ pacẽ/ ad ꝓgenez libꝛos cõiuges penateſq;
deos· Celſus ꝰ cõpte multũ q; ita leto ũ iu
ciſſe ĩa ctetes ꝺicebat· Instruit· ꝺ in ꝓmoſ

ꝓhũme ꝓſimꝰ neim

Hꝺr quo receſſit ab Tuce ifecta pace.

ꝺ tertio.

Pro Sapi anis.

Bellū Scipionis affricani cū hanibale.

X

hastato⁹ p̄ eos p̄ncipes tarus postmaz
aciē clausit. Illo⁹ fortes aut ꝯsōtes añ
sua q̄q; sua sing⁹ instruebat/ & maipulos u
aliq̄tuz mō se diuītes eēt spatiuz/ quo ele
phanti/ uolutū acti nullū ōdies tbarēt. Ielu
uz. cuī añ legati/ eo āno q̄storis ex sōtez. ex
.s.c. opa utebat/ cū y talico eqtatu alinistro
cōmu maximā uīōalq; ab tert⁹ oppugnt
uias patētes. unt maipulos añt singna tuz
uelitib⁹/ ea te lenis āmatiā eāt/ opleunt/ dato
p̄cepto ut ad i petū elephātoz/ post iectos
refugēnt ōdies/ aut intert lenaq; discīsu
applicāte singnis uiā q̄ irruēnt/ mācipia
tela lenis darent; Amibal ad terrorez p̄mū
elephātos/ xxx. añt emunt. q̄ nulla unq̄ acie
añt habueāt/ instruit/ & in aurilia ligurū
gallozq; balliaribus/ mauisq; ad murros/ sa
acie cartaginēses afros/ q; macedonū legiōez/
modicū d uī iterualło relicto/ subsidiaiaz ac
em/ y talicoz multū diuty pleiq; erāt ui ac ne
cessitate p̄les q̄ sua uolūtate decedentez ex
y talia secuti/ illustrauit/ eqtatū. q; ipe cōtrēdit
cōmib⁹ dextrū cartaginēses/ sinistrū numide/ te
nuerūt/ naīa ad lōgitudo eāt iectatu/ iter tot hoies
q⁹ ūlungua ū mō ūlex ū uellet/ hitch ū cū mul
titudi eatez eēt/ auriliaīb⁹ q; pēs q; multiplicata/ in
ces ex p̄ua/ uolūtate/ gallip⁹ atq; ilito iuuenib⁹
clio accedūt. ligurib⁹ cāpi ulēs y talie uoluctis
ex alpinis pus mōtib⁹ ipe uie sustentēt.
manuos nullūalq; marimusse ipotēti futuōs
tosatu/ terret/ alios alie spes ac met⁹ iactant
Cartaginēsib⁹/ meia/ patia/ dy penates sepsam ma
iorz/ libā cū pentib⁹/ uxores pauide aut extra uī
fuerūq; aut ipaz ōbis terraz/ nich aut ime
tu aut ispe medium/ ostentāt. Cū marcel⁹/ im
perator ap̄ cartaginēses duces suaz gentiū in
ter p̄lates p̄liq; p̄minentes iterū uictos/ alie
nigenis agēt/ tube cōmuq; ab. ē. ceperunt
tartq; clamoz ortus/ ut elephāti/ uteri suos sui
stros marte cōmu⁹ uterent/ manuos ac nullos.
ad uicit facile maximus/ p̄ulis thorez. fluuia
uitq; alua pte acie eqstri auriliio/ pauce restia
tum itrepit⁹ il hostē acie/ iter uelites ōdies/ cum
milites suis nullū⁹ igētez strages egebāt. resilē
tes ē ad maipulos uelites/ cū maz elephantis
ne ob terrerent⁹ recollent ieas capites ict⁹ utru
que cōmutiebāt añt singulus cessabāt/ non un
uiq; icterib⁹ telis/ exactu/ ex roāna acie. hy q̄
i suo ordine cōmu⁹ cartaginēsiui eqtes i fugā
uterunt. Ielius ut tbatos uidit hostes/ aduit

(occulte elefātoz

p̄ulsis thorie utrinq; eqte mutata eāt pulica/ acies
ē pedes cōcurrit. Hec spe ū ūlib⁹ iam ad⁹ tum p̄ua/ pars
ti mag⁹ eatem iregenda monita cōgruēs/ clamoz
ardalis eaq; maioz & tribulioz uisione. ill⁹ ut gē
tiū mitez uisu repātib⁹ lignis uacues pugē tōna
strabil/ & suo āmoz potere icūdentiū i hostē ārur
sato & uelocitas illic maio. q̄ uis g̃ p̄mo ipetu er
templo monē locu hostiū aciez tōana/ ala te mite
ū umbonu p̄strātes ilūnoto⁹ gēdu illato/ aliq̄nti
spatio uelut⁹ nullo resistēte icessē/ ulgētib⁹ tuo
uisimus p̄mos ū semel motū agez sensē q̄ up̄
ui mangnaz/ ad pellēdū hostē ardebat/ ap̄ hostis/
auriliaīs cetēdis & cōaz aciez/ affri & cartaginen
ses atro: ū subtrinebāt ū ob & resistētes p̄ma
cit p̄mo cetēdo/ ad se p̄ueniet hostis/ pedez refer
tent. g̃. auriliaēs terga dāt repēte & ilsos te
ūsi ptiz refugē i sam aciē ptī ū recipiētes ac
tē/ uti paulo añt ū ad uitu & tē exclusū & ipe
uno iam p̄mixta p̄lia erāt/ cū cartaginēses sil⁹
cū hostib⁹ sil⁹ cui suus agēt consētē mau. Illo tū
ura p̄ulsos y tatoq; acrius uolebāt. si dare ac
ribus i cōmua uacuiq; cū cāpis ex p̄liuz euā
ne pauidos fuga uulnūq; milites iceteā in
tegraz aciez miscēnt. Ceterz tanta strage hoium
āmoriūq; letuz i quo stetecāt paulo añt auxili
ares cōpleuerāt ut ipe difficilioz tulit eēt q̄ p
cōfertissimos hostes fuerāt. Itaq; p̄mo fuerūt assu
ti p cumulos cōpuz āmoraq; & tabes sāguis/ quā
q̄q; putāt seq̄tes hostē & sung & ōdies. q̄ sud rūt
primapuī q̄p sing⁹ fluctuaī cepant/ uagaz ante
se ēuentes aciez. q̄ scipio ut uidit receptuz ipe
cauē astatis uisit/ cōstantius & cautius i posteriz
aciez sub ductis p̄ncipes taīosq; cōmua iducit/
q̄ tutioz timiq; media astatoz acies. ita nouuz
te integro p̄lio ōtū ē. Q̄ ipe ad uetos hostes p̄uē
tum erat & āmoz guē & usu militie & fama re
tum gestaz & māgnitudie ul⁹ spe ul⁹ pcli⁹ dispa
tes/ si mīd roāni supio erāt & aio q̄ ia eqtes ia
elephantos fudrūt. Ia p̄ma acie pl⁹a i fatu
pugnabāt. i tpe lenis ac massi missa pl⁹os pal
q̄tuz spatu/ secuti milites tenūtētes i aduīsaz ho
stium aciem i cūrete. Io ternū eqtū i pet⁹ fuit
hostez/ multi cōiuncti una acie/ cēsi p patētez ca
cāpuz fuga spsim tenēte oīa/ ai eqtatu passim
ireierunt. Cartaginēsiui sedozq; cesa eodez die
sup̄ milia. xx. par femine numerus capt⁹ cuz
singulis militaribus. c. xxxij. elephanti. xj. nue
tores ad. x. cepte. Hannibal cū paucis eqtibus
iter tumultuz elapsus/ habito tumultuz p fugit. eia
& ipso añt acies/ p̄uisq; extitit pugn⁹ expt⁹ & cō-

erat v cet

haut

fellicē ⁊ sapioīs oīumq; putor mulcui ⁊ cēm
illā lautē acceptus singulaī āte acies eo die i
structisse elephātos i p̄ fronte quor fortunatus
ipet⁹ atq; intollabil' uis singū seq; ⁊ fugāe ō'dies
i q̄ p'limus spargonēt uolnos ꝓbibēt · d'ūn au
thaēs aūt cātaginēsiū acies ne dies mixti ⁊
cum luūone oīus gētui q̄s nō fides tenēt sed
mores libīus receptus fuge halēt similī p̄mum
ārōē atq; ipetū hostiū extimiētes · Alii mussiliī
alii uulnūibus suis fretus hostiū hērēt · Cum
ū oīs spes multos cātaginenses a hostiq; ū oīb'
reb' alios patres eo q; integri cōfossis ac sanctus
supiores ēent pugnarent · y tandē i certos sar
dīnī hostes ēēt ⁊ post postremaq; aciem fūmotos
⁊ hī equito ueluo ultō utilis opē hannibal cū adue
nīūz p fugisse / acies cātaginez sexto ac · xxx ·
mo anno q̄ puer p̄fectus ūn erat reuisset saltē
in cāsa est / nō p̄lio mō se ee si bello uicti ū spē
salutis alibi q̄ i pace ee i perūpaz Sapio cō
fectum exp̄ugtis a p̄lio hostiū uirtus q̄ cū igen
ti p̄ua ad mare ac naues redut nūcio ablato
· p̄ · lentulo · cū · l · hostiario · cētū hōnēarius au
omi gūe cōmeat⁹ ad utiq; accessisse ad mouē
dus igit utiq; treuez pullos cātagini ut missio
lelio · t⁹ · cū uictoīe nūncio actauiū teneīt in
nē ducē legiōes cātagiez ubi ipe ad suaz uetē
nouaꝫ entiū classe ad tunicta p̄fect⁹ ab utica p̄
tum cātagis petit aut petit ab eāt cū uelata i
filiis tamisq; hostee cātaginēsiū accīt · naues /
· x · legati erant p̄ncipes aut tatis auctōē ad
bale missi ad petēdaz pacez · q̄ ei ad puppī p̄toīe
naues accessissēt uela tūta supplicaz pōgen
tes orāteq; ferez ⁊ miāz sapioīs . Nullū hus
aliud uentum datū q̄ ut tunetū ueiret eo se mo
turuz castra ipe ad cōtē plandū sitū cātagis lō
tā noscendi i p̄ sētia q̄ d'p̄ medi hostis cāt utica /
eccles ⁊ actauio reuocato redut · Ibi p̄sentibus
ad tunetuz nūcii aliat⁹ ue miāz sup plicas filiū
ei eqtib' p̄lib' q̄ pedītib' ueīre cātagi nē sib' auxi
lio p̄s exercitus ei omi eqtatu sat nalib' p̄ mis ag
men ag'lla numidar leui armie fuoit · Ferūt
q̄ fugē interclusa pte oīni circūdatis eqtibus
· xb · milia / uiuz cesa · cc · uiui capti sb ⁊ equi
mouci · x · ⁊ sing militūa uno · ⁊ lxx · regulus
ipe iter tu militū ei paucis effugit · Tū ad tunetū
eadem quo aūt loco castra posita legatiq; · ccc · cā
tagine · ad sapiēz uenerūt ⁊ illi q̄dez mi'to mi
tabilius q̄ aūt · q; magis appellat fortūa gerē
ūt / si alīq̄uto tm̄ minore cū eo mīta ab recēti me
moīa p̄lioie animi sit i filio / q̄ q; uicta tm̄ oīs /

ad telendā sti mulabat cātagines / tū cū q̄ ti
res ēēt q̄ longi tp̄is obliuio tā inimite ⁊ ti
mulite urbi reputarēt ⁊ ip̄i sapiēz exp̄tato
successoīs uētui ad patrā altius latus acpi
cilli timuti belli fama solliciarēt ad pacē oīum
animi ūlis / postēo die reuocatis ⁊ cū mīta ca
tigatōne p̄lioie moītis / ut tot clarōs exerci
tuuez deos ⁊ uis uitoū ee arcessēt ouītes
pacis tē / ū libēi legib' suis uiuēnt q̄ ūb' q̄ p
tem agros q̄b' finib' aūt bellū gessissēt re
nēnt / p̄landiq; fitē eo die tota ū sacēt / p fugas
fugitiuos q; ⁊ captiuos oīs redēnt romanis ·
⁊ naues uoluīus p̄ tremes tedēnt elephātos
q; quos hēbant uomitos · Neq; romanēt alios
bellū ne ue i africa ne ue ēē africaz i mussiu p̄
t · gerēt massinissē rex retēnt ⁊ seclusque
cū eo facēnt fruūntū stipendiuq; aut tributo
nec ab t⁹ · legati ueissent p̄starēt · x · talēta
argenti oscripta pensioīb' eqs i anos soluēnt
obligaes · c · abūtia sapioīs darent ū minores
cum · anis neu · xxx · maiores / i duūtias ita se
daturū si p̄ores i duūtias naues longeāē cap
te q̄que haberēt i manib' retinaient · Alit ū mōu
tuas ū spem pacis ulla ēē has ouītones legati
cū romā referūt mille mōtones ebuēt ⁊ gil
go ad bellū tandū p̄cessisse pacez aut uetiq; aml'
tatuoīe i qeta eatem ⁊ in bellū indurgt⁹ hannibal
dicī ea itali tpe audīq; acceptū gisgone manu
sua ex supioē loco ō traxit · Quae ubi sueta libē ci
uitatis spes cū fremitū p̄ mouisse ⁊ p tūbat⁹
militiis ūl i ūbana libertate · xx · iqd annotiu
uoluīt p̄fect⁹ p̄ · vj · ⁊ xxx · anum redū militā
tes ātes q̄s me apud eō fortuna nē p̄uata · nūc
publica uicit / plebe uicerat sate urbis ac forīq
nata leges mores uos me oportet creatis · Et
causa in p̄uidentia uisa est q̄ ū ūq; ⁊ nocua ēet ·
Domuz martie uitiale eāt q; ex nauib' p̄ iputi
ad captis mchi p̄ter tpas cōpactas naues ū iqli
tō erat facil ad ūlitib' pacis placuit naues red
⁊ hoīes utiq; iqrī cētū q̄ ab ēent estimāta sa
pioni p̄ mictri atq; uti pecuniā luere cātagīenses /
sūt · q; sūt hannibalez exacte ad mare p̄ uenisse ·
Iuuo p̄parata naue ad regē antyochū extēplo
p̄fectū trahēnt / postulantiq; ante oīa sapioī · ut
annibal ō tradētur / Reliqz è hannibalez i africa nō
ee · postq; reuerterunt ad sapionez legati / q; p̄ ·
in nauibus fuerāt / exp̄ublicas res cepta tationib'
q̄storesq; p̄uata p̄fitei / in p̄ uentui / pecunia
nia · xxb · pōdo argenti p̄sentia exacta / i uitre
q; cātagīenses ib' date i tres mīses / ad ūtī ne pe

· ab · tres ⁊ q Annibal
fecit ex cētū

ire uitam tpe/ alio uſq; q̄ roam mittent legator/
q̄ q̄q; legati cartaginez ueiſſent. ne ante
d imicterēt eos q̄. ad roānu ipatorez q ita
petētes ueiſſent cētorē facēt/ cū legatis
cartagineſib⁹. t. milli. l. uetuſius phylo. q
o. mācius valla/ q ſapio ipatois. erat. Ipei
eos dies cō meat⁹ er ſicilia ſāmnitq; tātam
ualitudinez inone fecerunt/ ut p uectuā/ frumē
tū nautis/ mācatorez relinq̄ret. Rome ad nū
tium p mū/ re relliois cartagineſiū trepidatū
fuāt. Iuſſuq; eāt. t. claudius/ mare claſſez
ſicilia ducē atq; in africā tiaē/ cū/ cons. o.
p ulius ad ulterē moliā/ cū quo ſtatu res in afri
ca eēnt ſcaret/ ſḡt⁹ ꝺ ico panda ꝺ ducēdaq; cla
ſſe ab. t. claudio. o. ſc. tā erit q. prēs ꝺ pace
ſapioīs potius ābitū ēe/ q⁹ legib⁹ caret
conſ. cē ſuerāt/ p uigia g nūctiata ſb ipām te
rellioq; tēporez/ actula nū/ cumis ſol/ ſ. pluit la
pidez ymbq; inuehemēno agro/ tia igentib⁹ cū
mus o ſedit/ alioz q; ip plūmo aulte/ aritie for
rēca cōmūe/ trullione mūs aliquot locq/ ſ. p
ta ꝺ celo tacta/ q ipalatio lapidib⁹ pmeīt. Ipo
uigui mā pāto nouēdiali ſacro. Ceterū ſci
is maoribus expiata/ t. q. ſiam aq̄ i ſolita
mang turbo i religiōez uſq; Ita ita hūndant
tolleīo/ ū ludi appollinaēs/ eo iundato ex p tam
collina/ ad eos/ eūtiane uenīs/ ſepati ſt. Ceterū
ludoꝝ ipa die ſubita ſeuēitate orta/ pōa cuncta
cepta/ ad pōtā collinā reuocata/ uectaq; ic cauē
e ceſſiſſe ui aq; nūctiatū eēt/ ſeruatāq; pp q lau
dis celeb tatem adꝺit/ ſe eos lua ſolleēnī ſpec
taculo uexita. Claudiꝰ pōns/ p fectus tantoz
ab ſille t. ap pōtus cuſinus/ lozcanūq; actore-
uit tēpeſtatis acōta i metu i gētez/ aduertit
pp lo ne cū ire pueiſſ/ ſtetiſſ q; i uū relig tes/
ermo ad ſiciliaz i ſulaz/ er ſicilia corſicaz. acō ſi
ca i ſardiniaz tiecit. Ibi ſupante i anos mōtes/
mlto ſeuoribus q; fe tuōꝝ/ lacis tēpeſtas aduer
ta/ uiſecat claſſem/ mlte q; allate ā mamētis q;
ſpuiate naues/ q̄ am fracte/ tra nerata ē ac
ceſſa claſſis/ carali temuit/ ꝺum ſubuecte
teficiūt naues/ ueīs o pp ſſit/ cum actū que
anni tpe q; nullo p rrgante ip uiz/ puaē. t. cla
udius claſſem. t. reuocit. o. ſulius. ne
comitōz cū/ ad ūltem reuocaret/ ōrātore trō
. c. ſulio gēmo i puiciaz ē p fect. Dictato ma
giſtez eqtumq; elui petum ꝺ ic ſepe comitia
incepta p fici/ tempeſtates/ pl ibueīt/ taq;
que cū pr. tō. marias uetēs magiſtat. ab
ſſent. nom ſuffecti/ neq; eēnt res ſine curu

·p·

libz magrātuꝰ erat. l. malli tquat⁹ pōtifex
eo anno mōtuus/ ocau/ ei ſuffectus ſulpitius
galba/ ab. l. icinio lucullo tullio/ eoꝝ erat
ludi. t. t. tota inluuiati/ pecuiaz exemio/ q
ſeue uiatēs q; eoꝝ ita cla egiſſe/ p uincē pp
uiati ſuit. cū ſui ſfama lucilii eoꝝ/ p el u
lō/ q. l. luctatius eoꝝ pl' s uitio creati magiſ
tu ſe abdicauerūt/ cū ludos lustroq; cū epu
lum uouiſſet/ q; ſingria ex mil'tatiō
agēto fra. i capitolio poſuiſſēt. Cetera lustro
dictatoꝝ q magiſ eoꝝ er ō. t. fecerūt/ legati
ex africa. t. ſim' cartagineſes/ cū ueiſſēt
. t. ſcat⁹ ad eorem bellicez/ bitus. à cum. l. ne
tuius phylo/ pugnātiz cum anibale. cē ſup
ma cum cita ⁹. pugna/ finēq; tūtez lugulez
bello ipetiū igentilitia patriū expoſuiſſ/ ad
uerſ ſimiuz q; ſyphacē filiū/ q; pue geſſe bū
tei accellio erat/ reuertūt. Ioēs pro uite
uſſus/ grauiuſq; uo pp inpune. Cum patruē
tū gratulatiōne ō iurbe templa/ ſupplicatiōes q;
decrete i ſdiuū. legati cartaginenſiuz q; phy
lippi regis. Cum hiſ quaq; uenāt/ petēt hiz
ut ſenatus ſibi caret. Nullu uſſu patrum
aduocatuē ē/ conſul. nouos/ hus ſenatui da
tuos ēe. Comitia inde habita creati cōs. o.
cōnelius lentulus. p. elius/ ptores. o. et
nuū petuſ/ cui ſors urbana euenit. o. ua
leius flaccus/ bruttios. o. fabius buteo/
ſardiniaz. eius ſiciliaz ē ſortitus. Cū uō
o, puncis cōſulū mel' ant placebat agi q;
legati phylippi regis q; cartaginez/ ſine/ au
diti eēnt/ belli finem p nō altius anni/ ſ
placebant alios ē. leutulii. o. Hagitabat
puncae africe ſeu bellū foret facile uictoꝝ
am finē/ ſeu iam finitez finiti tanti belli
ſe os. gl'am petēs negare. Ita puſq; agitat
pallim q; o africa decreta eēt/ adeē tēre col
legā/ modestato uito q; prudenti/ o gliē ei cer
tamen cum ſapione/ ptez q; q; iniquum eēt/
q; impar ſuffr⁹ ceſebat/ o. mucius cui
q; o. atilius glabrio tr. pl' re ne q; tēpta
ta. ac. claudio cōſule/ cū cōnelio tēpeſtate
agebat/ q; auctē patrū latū ad pp. eēt
cui uellent ip uiz i africa eē/ os. v. q; ccc.
ebus. p. ſapioni. id ip uiz ꝺcreuiſſe/ mul
tis contentionibus q; in ſenatu ad pp ac
ta res/ poſtremo eo reducta ē ut ſenatus
p mitteret. patres g⁹ conueneruīt eē ſuer
utico os. p uincias uter ſe cōparent/ ſorti
rent ue uter utraq; ut claſſem nauium

I. ſēt. Cui claſſis obuciſſi ſiciliaz nauiga
ret ſi par ai carta cōponi negſſi ſi africam
ſiceſſet. Cornē. mai ſcipio eccles quo ad huc u
te ipui tēta gēter ſ ouiciones cōueniēt pa
cas ſtē. pl. pp̄ tyrannēt utrū cōſulez. p. ſci
pionez uellent pacem uare. q̄ ſi ꝺ pōtanoꝝ
exciſſ uictoꝝ ex africa ēet repetitaē ſi placeret p.
p. ſcipiōi atq; ab eccles exercituꝫ ꝺ pōtaꝝ uelli
ſſent ne oēs ex ſicilia ſi africaz ſiceſſent. Ad tre
oēs. cui vtalia uciſſi duas legiōes aſſcripſ
pr̄. accipet. p. ſcipiom ai exciſſ quos hēt i
puincia africa prouinciz ipuz. ꝑ totiſſ. oo. ua
leriō. ſtructo d ue legiones ibrutiuſ qſſ. oēs. li
uius ſcribe anno pceſſuerat tradere. p. eiſ. pri
duas legiōes ſicilia ab oēs tēmulio accipet. le
gio una fabio ſi ſabruna. q̄. p. lentulus pr̄
tuſſi ſcipit. oo. ſ nulli ſoris anni cōſ cui
ſuus uiaſſ legioiſſ ſi etruſſiaz pfect ē. Cui ad
vſpaſas attinēt. aliq. l. cornelii lentuli
q. l. maſſi cū tpe. ut ſi is uiſſet ſi vſpaſia ipe
rium ēet. huic ſi unam legiōez ꝺ ſciet tyrannos
multos. ſet m. rſſ. colores ſotos latini no
mines. qſſ pinciaz obtinēt uetes multos. l.
cornelios. l. manlios ſi vtaliaz tepōtarent
Cui. l. nauſi claſſis eo duaſſ explorat ſiſſ
ꝺtato ſimſſ. ſiſſ tuaz fortuam tuaq; me
tem daſſ p. ſ. eo uictuz ēet q ſi ſis tebus
ſuper. q cōſule memmerit. q ſule mutuo fu
ſſ. ſi alit facēt ex ſiolentia. qbus tuā noua for
tuna ſit. ſi potētis letitie inſamie. p. r. uſi
tata ac ꝑpe iam ex ipa leta eructoſa grauia
ēē. ac p̄ſus pene ꝓtento inpiuz auriſſe. Cete
rum mutabiliora otiam ſo fiunt. o memoratō exe
ꝓtis oſiſſ quo recaſſiſſ cartaginēſ ſiuz res. ſu
ſſ bus. q. mō ꝑpe orbem terraz optinuerunt
ānos. ſuſpēē. pter cartaginis meā. ſmus i cō
cluſos. ſi ſta nō mai qq̄ ſiuz uir tenere. ſi lez
q̄ ipēz. ac penates. uta habituōs. ſi nō mea me
ma q. nec ſi ullius ſit. ſe mire. p. r. uellet. ſcz
flecti. mta pars appetēt. ſenatoꝝ unū ifestuz
pfiuie cartaginēſ ſiuum ſſ clamaſſe ferūt. per
quos tres. ſedus icturi eēnt. cui eos. q quos
aūt ictū eēt. fefellisſent. p eos. trez iquo hal
vrubal qui tam i festi ſiunt. ſederā uolan
tibus. ſ inclinatis oſium ad pacez ais. ti len
tulus cui claſſis. puincia erat. ſ. interceſſit.
ti. oo. attilius. q q̄ minutius. tpe. pl. ad
p̄ tuleſ. uellent. uolēt ne. ſeatuz te cenē
ut cū cartaginēſibus par fiēt. q q̄ eā pacem
vare. q q̄ ex africa exercituz tepōtate uolēt.

ne ſenatui tecnē ut cū cartaginēſſi par
fiēt. q q̄ eam pacē vare q q̄ ex africa exercitui
ꝺ pōtare uolēt. ꝺ pace uti rogaſſi. oo. tri
uſſerunt pacē dāē. p. ſcipiones. eunez exer
citum ꝺ pōtate. ihac rogatiōne ſenat tecerunt
ut. p. ſcipio et. cet. legatoꝝ ſuaz. pacē cū
pp̄ cartaginēſi qb legib eiſdem faciēt. gras
ꝺ ꝺ pribus egē. cartaginēſes. petierūt ut
ꝺ ipſidem itroire. q loqui cū amb ſiuz liceāt
q capti i pr̄ cuſtodia ēēnt. ſi uis pti pp̄ quos
amicoſq; ſuos nobiles hies. ptim ad quos
mandata appiqs huerunt. q bus cōiectis.
cū rurſus petierent ut ꝺ quos uellēt tres ꝺ
uiribus pōs fiēt. ſ ulli noia ēēt. cū. ac.
ferme eterent. ꝺ. ſcīm ē. ſi legati. r. ac. er
captiuos quos cartaginēſes uellent. ad. p.
cōneliuz i africaz tepōtarent. ſ ſuictiaēt
q ei ut ſi par cōueniſſ ſine pōe eos cartagi
nienſib tederent. ſeciales cum i africaz ad
ſedus feriendum ire uolēnt. ipis poſtulan
tib. ſ. ſcīm. ſſ alba ſcīm. elt. ut p̄mos lapideꝝ
ſiliquos. p malaq; ir. leuas ſcaum ferirent.
ut. uti. p. r. hus iparet. ut ſed fēiē. illi p
torem ſanguiaz poſcēnt. ſſ. verbo. genus
exarte ſuiptium dari ferialib ſoliſſ. ſtu dimi
ſſ. ab. r. cartagineſes cū i africaz ueiſſet
ad ſcipione qb aūt cū ē legib pacez fecer
unt. ſ naues longas. elephantos. p fugas.
fugatiuos. captinoꝝ. oo. oo. oo. oo. tri
dierunt. inter quos terrentius. milleo ſe
natoꝝ fuit. ſ naues. puectas i altum ſicen
di nullit quingentas fuiſſe omēs grās q
remis agentur. quas tēdiderūt. q̄ruz oſpec
tum repente icendium. tā lugubre fuiſſe
penis. qui tuc ipa cartago adēt. re p frugis gra
uius q̄ te fugitiuus cōſulum. noīs latini
q eāt ſecū pcull. t. i cruce. ſblati. annis
aū. rl. par cum cartaginenſibus poſtreo fēci
erut. q. luctato cū alio oēs. bellum inſtuz
annis poſt tribus. rr. p. cōnelio. t. ſcīpio
nio oēs. finitum. vbi. anno. bū. cōnelio. p.
elio ſ ſulpitio. ſcipe poſtea fer. ſcipione oīa
ſſe. ti. claudi. p minz auiditatez. re uī. bū
cōneli fiuſſe imoꝝ quo minꝰ. to bellū ei cū
cartaginis finiret. Cartagine. cui p collatō
pē diutino bello eraſſis difficilius uiſſ.
meſtitiaq; flectus i cauſa ēet. tridentez am
balem ferūt. ſ ſpectu cui cum aſtrubal eo
mis. ſilium in cepatet. i publico fletu. cū qe
lacmaz. eam. ēēnt. ſi q̄. ad macuz oēs hitus.

causa

cenit cecil' inquit/ sic ⁊ aiam mee cui posset/ facile uob' appetet/ no leti si ppe antis magis cotis huic/ quem mat patis tilii ee. q tii ne q̃q̃ ateo e intepestiuus/ q̃ ute iste ab funere/ atq; ab otentes lacme/ fuit Tuic flere cecinit/ cui ateptata nob' ama/ i cense naues i tectum ert'nus bellis/ illo ei nulle cognoiam' ncte inos hodio/ uno cosultum ab· t̃e· cecil'/ nulla mang' cantus quiescere pot/ si soeus hostes u hi tomi ineit/ u pualida copa ab extremis caliby tuta uitentur/ si suis tib' onerant. Tantu u mitu/ expublicas malis sentimus· q̃· ad puatas res ptim/ nec ibus q̃quam acus peule tam pnus/ stimulat· ⁊ taq; cum spolia uicdie cartagini dederebant/ tot amatas gentes afrcas; cuntis/ neo igemuit/ nc q tibutu expuato coferend e/ taq· i pu time coplorantis/ q· ueor nec ppe diem/ sentiatis leuissimo i malo/ nos hodie lacmasse· ⁊ anibal/ ap cartagine/ scipio otione adiucatu maxima ssam/ ad regnum patrum· Otto oppitq et cetis ubibus agris q; que et regnus sypharas i populi· r· potatem uenissent/ adiectis/ nauit/ consulez· ctauum classez ilicaua ductam/ colidi cornelio tcle uasit· legato cartaginensium coam, pficisci· ut q; absee ex tecem legator sua acta eent/ ea patri autoitate ppie uasit/ oirmarent· pace terra maq; pata/ exacta inaues i pito/ ilicaliaz lilibeu tenent/ ino mang pte inamb' missi· ipe placata pace u munus q· uictoia utaliaz/ etrulis no ubibus mo ao exhetos lonos ⁊ agstium ea tuba/ obstitente uiag coam puenit/ cumphq; oium ciaissimo ulem e iectus/ agenti/ tulit ieiuniu pontifa· c· oo· tcau· militibus expoa q̃ omge nis eius uuisit/ mote subtectus spectaclo mag' hoium q̃ triumphantiu gle/ siphare e Tybu audita multo ant/ motes ab alba tta uictus fuerat/ conspecta ti mors eius fuit q; publico fune e fletus· huic tegez i trium pho ductuz uolbus fuit q̃ q; spuendus auctor/ edit/ secutus scipiones triumphantes e/ pileo capiti ipito q· etentus culleo· Cui q; d u uita ut omgnu erat libtatez auctio colunt africanu· Congnom/ militaris pus fuit an populais aurea celebraueit· an si cuti felicis illi fille/ mangnu pegn patri memoia cepti· an· al'· tete familiaz sit/

patruz coptum leo/ pmus exte h· imperator/ nomine uocte/ ase gentis/ est nobilitatis· exemplo te in huius/ ne q̃· q̃· uictoia/ pates ilingnes ymaginu titulos claraq; agnoia familie teexte·

Explicit ℔ lib·

De bello macedonico

Equaq; unat uelut ipe im
pte latois ac pcul fuerit ad
finem belli puma puenisse
flam-q si profiteri ausim p scp
tum reo omis romanas: ip
tib' singlis tanti opis fatigati
ni mime queiat-tu cu imetem uenit tres-q
septuginta annos-tot ei; sr a pmo puico ad
fm belli finiti eque milti uolumina occupa
sse-in q; occupauerint quingenti septuaginta
octo annj a condita urbe ad appium claudiu
olsule; q primu bellu cartaginensib' intulit: Jam
puncto dio uelut q protinus luctois uadis in
uncti mare proibus igrediunt quaq; pgre
dior inastiore; me altitudie; ac uelut pro
funda inebri-q cesce pene opus qd pa q; pe
ficiendo minui uidetur: Pace pulcra belli
macedonici excepit pelo aut quaquia opu
dum aut uirtute ducis aut militu robore
claritate regum antiquor uetustaq; fama
gentis-q mang tuduce ipeti quo milti qu
ondi europe maiore pte asie obtinuerunt
animis, pe nobilius: Ceteru coptum bellu ad
ulsus phylippum uicem ferme ante annos
triennio pius d'poitu erat ei etoli-q belli-q pacis
fuisse causse uacuos te in pace pulcra iam
romanos-q insensos phylippo tu obuia fuga ad
ulsus etolos aliosq; regionis eius tem sociospa
cem tum ob auxilia tum pecunia nup in africa
missa annibali petiscq; pces athalee filiu quos
agro pualato iulee coptulat exstaueritb
ad renouandu belli: Eodem fere tempu
q ab antiocho rege-q nobis legati uenerut
mutiantes alie quoq; ciuitates sollicitari
bus legatonib' Rusu; e aute alya ri sena
tui fore consultato d macedonico bello inter
ad olsules q te ipso huius erant relecta e: In
terim ad ptolomeu egypti rege legati tres
missi-Consul claudi-nero marcius emilii
lepidus, pconsul-e empnus tuditanus-ut
-q annuntiaret uictum illubalez penosq; q gra
tias agent regi, po rebus duobus cu hanni
bale etiam scis romanos reseretent. Eo mi
silli-q petent ut si coacti iniurus bellu ad uer
sus phylippum-suscepisset pstinu animu
ega pli romanu esse uidaret: Eodemq; tpe p-
elius cos consul i gallia ci auduis abortus
an suu aduentu i curiones iagroe scoz
fas duab' legionibus subitariis cu hostis
ei ci septis aduersisq; ad eas- uj- co
lortib' d exercitu suo cosul' appiu pfectum sci
um hac tumultuaria manu p ubrias q; ibi
sappinas uocant agrii baiox inuase uisit
ipe eodem apto itine p montes duxit: Jam
plus igis suis hostiu fines pmo impetu
sit, pse ac tuto fecat uisetq d in adastru
multitudinem satis ytoneo loco ad tendendu
fossa: ia ei; matie emat segetes pfect
neq; exploratoq; ea nec stationibus satis fir
mis q; amate itemus atq; opi intentos
tuarent: potius iprouiso iperu gallos cum
fossatoribus est cominentus. tu pauor
fugaq; q amatos cepit ad septe milia ho
minu palata p segetes sunt cesa aut quos
ipe olim ampius pfectus. ceteri inermes mett
copulsi: Jn fine certo uocis sensu militari
prima nocte relicta mang pte rem suarum
ad cosulem ipe iuncos pueneru: qui nisi qd
impetus e hostiu finis-q eum i montis figuri
bus fessus fecat. nichil q; eet memorabile
aliud in provincia ea gessisse; romana refert: Cum
pmu senatu habet. omnes postulatibus
ne q; pius rem q; de phylippo faceret; q; uelis
agret: relatum extemplo e: decreuitq; frequens
senat' ut pfectus eius consul ocauus red
eet in macedoniam iuberet: Omnes nales: le
gatus, pconsul. pr. missus ea ni
tionem duo de quadraginta nauibus ab cosule
octauio acceptis: in macedoniaq; finis misit ad
quez cum miles aurelius legatus uenisset
octauiusq; q eum quintos exercitus quitu nauiu
num operasse; dere-q quo ad modu ea omia no
conuenias in urbes: si-q insulas prim ipe ad
eundo ptim plegatos concitet hostes ad ar
ma maiore conatu romanu ad expediendu bel
lum ee. ne cunctantibus hus auctet phylipp
q; pyrrhus pius ausus ex aliquanto minore re
gno eet hoc scte aurelio cosulibus-q senatui
placuit: Eodem huius anni cum de agris ne
dum militu; relatu eet qui uictu atq; auspi
cio pconsulis sapionis in africa bellu pfecis
sent decreuerunt pres ut miles unus pr.
urbs si ei uidet. v. uros agri sin
guli ad puscoq; q ei publicu; publice dari eet
metiendo diuidendoq; curaret: si creati, pconsul
fuluius qter; caelius metellus consul-q mar
cio figulo gemino alobus cognom eat. l.-q.d.
hostilius catones, pconsul ulmus tib' apu
leius mutus fulminus flaccus, pconsul elius
petus quintius flaminin q eoo vies, pcos'

elio oſul' comitia hñte ãm cõſules p conſul ſulpi tius galba oſul aurelius cotta publice rei erañ ſũ quat' munus tullus hostilius curus purpuõ q̃tor tullius gylo oſul ſergius plautus luci romã ſcenici eo anno mangfice appate q̃ ſũ ab edilibus curulibus. l. ual flacco q tito quinto flãminino bimuũ iſtauratũ est ſtruñtq; unum igẽtem q etruſca, p conſul ſci pio miſit q̃tertius aerio pho cum ſũma fide q gũ uouerunt q plebei ludi te toti inſtaura ti ab edilibus plebi. l. apuſtio fullone q q̃ munitio tuſco. q er edilitate publice rei cãtus eãb q ioues epulum fuit lutor cã: Anno quingẽteſimo q̃quageſimo aburbe codita p conſul ſulpicio galba cõſule. aurelio oſule. bellum cum rege philippo inter e. pacas mã libus poſt pacem cãtagrinenſibus datam: oĩa primum eam rem uolubus mãtis quo die tum oſulatus inibat, p conſul ſulpicius conſul re tulit ſenatũq; decreuit ut hi cõſules maiori bus hoſtius rem diuinam facerent: qb' dis hijs uteñtur cum pratõne ea quidem ſenat'. p. q. r. de re publica deque meunto no uo bello iatio fẽt ea res uti pho romã ſcenici ac noi latio bene ac feliciter eueniret ſz rem omniã pratõnemq; ut de re publica de que, pontifices ſenatũ cõſulent: per eos dies opportune imitandos ad bellum aditus q licẽ ab marco aurelio legato. q militie ualeõ le uino, p publica re abate. q athenienſium noua legatio uenit que regem aliquante finib' ſuis nũciaret breuiq; in agros nõ ſi urbem q in tõne eius futuram q quo in romanos animum foret: Cum p̃mittallent oſules de di uinis rite phã ee q pratõni ad nunciãdos ex piationem ventũ. letumq; eſſe q placẽri finium uectoriamq; q tum phum portendi tum licẽ ualeri aurelioq; lecte q legati athe nienſium auditi ſenatus nõ cõſultum fecẽ ut ſocios gentis agẽtur q q uti ſollicitati ne ob ſeditiones quietem metu fieri deceſſiſſent de aurelio mictendo: tunc p̃ntẽ placẽ cum cõ ſules eu macedonia, nuncia euenſſi ad phi tuliſſi ut philippo regi macedonũ inuicẽtur bellum: pconſuli ſulpicio, nuncia mace donia ſorti euenit: eſq; legationes, p mil'gauit uellent uiderent philippo regi macedonibus que qui ſub regno ei eẽnt ob iniurias ãma q illata ſocios p̃hi. romani bellii moliri ali teri conſulum aurelio italia, nuncia optãt

publice rei erũ ſortiti ſunt oſul f'gius plau tius urbanã quat' tullius grillo ſicilia; q̃tor minucius rufus bracaos libus furius pu purio gallia; cogato ò bello macedonico p mus comitijs ab oĩbus fere centuri' antiq̃tus e ro cum feſſi ualitudine q ĩfirmitate belli. ſua ſponte loĩes tedio pcloꝝ laboꝝq; fecerũt ti q̃tor uebius titius romulenſis pp uã antiquã cremonã dices ingẽtius i cenſu nãt bella ex bellioſen: ne pace unq̃ firmi plebs poſſit: ſegre eam rem paſſi pres lacertuſq; ybus i ſenatu titius romulenſis pp̃h q cõſules pro ſe qſq; orta ri ut ò integro comitia cogatõni ferent: e uicẽt aſſignẽtq; ſenioritiam pp̃ adq; tenẽt q uro dampno terreroq; uilatio ea belli fieri ri ẽet cõſul i campo mãtio comitijs pſulq; centũas i ſuffragium mictẽt cõtione ad no cata: ignoꝝte inq; nõmi ĩ q̃ites nõ utrum bellum an pacem ueritis: uos oſuli ri cui libet ro nob philippus pmictet. qui terra mariq; igẽs bellum molitur: ẽz utrum i macedoniã legiones transportetis: an ſolet i italiam adpiratis hic q̃tum interſit ſi nũ quã alias ad puniceũ primo certe bello exerti eſtis qs eũ dubitat quin ſi ſaguntinis ob ſeſſis ſitemq; nrãm i ſplorantibus impigre tuliſſemus opem: ſic pres nri mauertimus tuleãnt totã i ſpaiam ad uſum belli ſuũ' qd' cũctanto cũ ſũma; claue nrã i italiã; acce pimus ne illud quidem dubiũ ẽ quin hunc ipm philippum placatum iam p legatos lic tentiſq; cum annibale i italiam trnſiſſe. miſ ſo cõſalle ieunio qui ultro ei bellũ inferret i macedoniã ptinuerim. q q̃ fecerim' cũ hostes; annibalem i italiam ĩpulimus: no nũc pulſo i talia hannibale tenuerit cãtagines ſibi cõtra mur facẽ. patiamur expugnandis arde nis ſic ſaguntũ expugnando hannibalem paſſi ſumus ſenioritiam nrãm expire regẽ nõ inquinto ũ menſe quẽ adm ab saguntho hannibal ſi quinto ũ die q̃. ab countho ſoluit naues i italiam puenient ne eq̃uestris anniba li philippum ne cãtagnẽ ſibus macedonas philippo ocite equabitis uico q̃ntus ul'tur ni to ul'gius genti p̃ſtat minima accẽſio ſep epyrus tenguo macedonie fuit. q hodie eſt pelo ponnẽs ſũmota inuictõ ne philippus ip. agros q ipos nõ uerẽ fama magis quã morte p̃ri nobilitatos. nã nec cõpa q̃to magis florentes integros tes ſalutis ducib'

salnus tot exercitibus quos puicaz postea belli
allupsit. ag illus pyrrus tam exiisse lucaz
ipe ad ipam urbem romā uenit. Nec tarentini
modo ozaq illa vtalie qp maiorez gram uarit
ut lingua ut nomi secutos arbitres: si lucani
q bruttius et samnis auob recesserit: si nos
si phyluppus i vtaliam ensimus it qetum aut
manslum ibite arbitros manfunt eni puico
postea bello nuq isti pp n cum venit adque
resciscant anob non reficient: si iprquisset
nos iafricam tice ihdie i vtalia amilcaz exi
tagines hostes herens macerria pulsq vta
lia bellum hent hostium urbes agriq ferro
atq ingni uastent expti iam sum sous nob
qp romi felicioza potentioraq ama ee: hei i
suffragiuz bn mortalib omnis q qi pces celi
erunt: nos iuvete: hui nob sine no consul
m auctor est si iam diu imortales q m sacri
ficanti pantiqz ut hr bellu m senatu nolip
q sacris ac noi latino classib exercitibus que
nris bn ac feliciter euenirent: leti oia, p spa
que portente: hb hac ozone i suffragium
missi uti tygaret bellu ussiunt supplicatio
n acclinibus interdiuum. er. s. c. i viame
ob sectiq ara oia pulmnaia diu ut qd bellum
cum phyluppo pp ussisti ro bn ac feliciter
euenret oslitiq feciales ad consule suspicio
belli q inviceretur regi phyluppo utri ipi n
tiq nuntiari ulent an sat eet i simb' ten
gnu quo primu pfidium eet eo mitriari feci
ales recenerunt utrum eor fecisti recte
fierz: Consuli apibus p missi: ut quē ui
ret ex his que ex senatum eent legatum
mictent ad bellu regi inferendu. tu te exerci
tus consulu; portumq actum consules binas
legiones scribe ussi uetes nimicte exercitus
sulpitio cui nomi ac mangnu nois bellu
decretu; eat p missum: ut te exercitu que pro
consul scipio exercitu reportassi uolutarios
quos possi ducē nuncupati ne quez militem
uetere ducendi ussisti potestatibus: lelio fi
nio pūpurioni q quatermitio tribo quina mi
lia sociu latinu nois consul darer quibus p si
dus dit gallia. altez bruttios, punicaz ob
tinent. quat fulminis gillo ipe. ussus pro
consul eius, pconsul hussi ut quisq; nimi
me multa impendia het lege ro nec q ipe qi
que multa sociu ac nois latini effecisset
ro plidio sinalie, punice eet: oratio ante
lio falerni qui publice rei por anno capaia

, puicaz huerat, purgatiz: i annū ipuz e un
a pplo romano ulsa dinia; puicam ticerit
q qi te exercitu qui ibi eet quinq; milia sociu
nois latinu qui eoz nuiume milia stipedia
het leget q consules vnas urbanas legio
nes scribe ussi qi si quo res pose multis
i vtalia otiacis gentibus punica belli scie
tate unqi in timentib' micte' sex legio
nibus romanis eo anno usum erat in
ipo apparatu belli legati a rege ptolomeo ue
nerunt q nutiarent athenienses ad usus
phyluppum petisse a rege auxilium Cete
q si cōmunes socii si ui tam nisi exercitū ita
te pp romani neq classem nz exercitum defen
dere aut oppugnari cui quam ci regi
igtiam mittere: nl' getiuz cum i regno
si pplo romano socios defendē licerit nl' ro
manos qesce si malunt passurus atq ipm
auxilia qua facile ad usus phyluppi tuei
athenas possent mittere. Gratie regi ab se
natu acte respondit qi tutari socios pub
lice tei animo ee si quarē ad bellu opus
sit iniciaturos regi regnuq; eius opes sa
te sub sidia firma ac fidelia sue rei publice
ee nunciā te inde legatis i singulos qnū
mil. quingenta eris ex. s. o. missuros
dixerunt consulez het parentq; que ad
bellum opus eent iumentas religiosas i
pncipio maxime nouoz bellorz supplicatō
nibus fictis tam et obsecrōne acta oia
pulmnaria fia nequo pterminet q ali
quando fari ee luros ioui tonanti quotannis
consulem aut punica macerria euenisse
dixit morem uoto publico liceret
maximus attulit qui negauit ex incerta
prodigia monē velle se a precuma no posse
bellum usui ee reponiq statim velle nec
cum alia precuma miscere. q si fari ee
tum tute solum no posse: Quā res auctor
mouebat tū ad collegium pontificum referre
consul iussus si posset recte notum incepte pe
ragi posse recte usq etiam ee pon
tifices retulerunt nouit ineptez uerbaz
sul. pronte maximo pontifice quibus antea
quinq; milia noti sacrificari solita erant pt
quā q tanta prodigia quanta tuz cum sol
uerit senatus censuisset ludos tonanti fie
ri nouit. totiens an ludi magni vicis
ta precuma noti erant hu pmi te incerta
olim animis ibelli macerriam missis re

pente: mich̄ mu͡ eo tp̄e tu͡ntib' gallica tuml'
tus fama ex̄orta ⁊ nūbutes cenonianique
⁊ lvnium exit' selinib' inatilīq; ⁊ cet̄is ligu
stinus pl̄ō annilare penducē: qui i bus
locis ō astrubal' exc̄atu sub stitēit placētia;
inasunt ⁊ vineta urbe. ac putam māgna
expte incensa uir vnob' mulib' lvinu; ut'u
cendia tumasq; relictis tumecto pato ad ce
monā vīripiendam pgunt mane nō au
vita clames spatium colonis dedit ad clau
dendas portas p̄sidiaq; p muros disponēda
ut obsidēt' tum pusquam expugnarentur
nūtiosq; mittēt ad p̄r. romanū lucius fu
rius purpureo tum primus lictor ex ⁊.
exc̄atu dimisso p̄t' quq; multa secū ac latinu
nois cum hus copis i prima regiōe pui ae
ca armatū subsisteret ictum senatu sēpſ
sit quo i tumultu primum cēt duas colon
arum que i gentem illam tēpestatem prima
belli subd' fugissent altām captam ac vitec
tam ab hostibus altām oppugn̄ri ī merc̄atu
suo sat' presidiū colonis laborantibus fore ñ
quinq; milia secum q̄ringentis milibus
hostiū tot enī iarmis ee trucidanda obiacē
uelit. ⁊ tanta sua clade iam inflatos exactio
colonie romane augē hostium animos: hus lic
tēis tectatis tenuerunt ut cos̄l aurelius
exc̄atuum cōsul cu mettissaq; ad cōuocandū die
edixēt armatum eorem die ad ce ubēt ⁊ aut
ipē si p romanū rei publice posset; ad op̄mendū
galliçum tumultū p ficiasc̄etur. aut ⁊ q. minutō
p̄r. celeret ut cum ad eum legiones ex etru
ria uenissent missus iuuce i earum quinq; mi
libus saōz q interim etrurie p̄sidio ēent pro
ficisc̄ēt ipe ad coloniam iulexandra; obliuione
legatos item mittentes i africam consuerūt
ostem cārhaginē; ut nūtiarent auer eorū;
hamilcarem relictū i gallia aut sat' sate. ex
hasdrubal' p̄ius an ex magonis postea exc̄atu-
bellū ost̄ foedus fuce exc̄atus gallor ligurūq;
exciusse ad arma ost̄ pp̄lm romanū cum sipar
placēt tex̄amodū illis ⁊ retendū p̄r. ēe simil'
nūtiare missi p fugas sibi nō omis redditos ēe
ac mangna; pte eor palam cārhaginē obū
sari dica. quos cohomp̄rendi congriq; debere
ut sibi ex fedē restituant̄. hec ad cārhaginē
ses mangata mari misse gētulaī missi qō nō
patrum; in deupalli; tenguiq; si pte florentissi
ma siphacis finiuq; adiecta q̄ auxille: sūtia
re p̄terea missi bellū cū rege philippo suscepti
q; cārhaginēses auxilium mississent i talia q;
inferendo sacis: p̄r flagrante bello: vt alia
cegisti classes exc̄atus q; i gētiam mictri ⁊ ui
mento copias cū ip̄mis finisti; f̄mus iafrica
transeundi petēt q; ut ad id bellū mittēt
auxilia nunciat eqtū tona ampla data q;
ferrent regi dona aurea argenteaq; tota pū
purea ⁊ palmata tunicam cum eburneo
sceptō et tegā p̄texta cū curulu sella missiq;
pollicēt si qd ei ad firmand augendūq; reg
gnum opus ēe i dicatisti emisse. id pp̄lo romano
nūtio ei p̄tatum. Nomine ep̄i syphacis filu
legati p eos dies senatum adierunt. exci
tantes cupiem adulescentiamq; ⁊ culpa;
omem i ferociē cārhaginensiū autētes ⁊
marumissam romanis ex hoste amicū fm ue
nissam quaq; ad nihil ne officiis in p̄r.
aūt aut amissimissa. aut ab illo alio uicāt
petē ut rex sociusq; ⁊ amicus ab senatu ap
pellaret̄. Rensū legatis ē ⁊ p̄cem ei simpha
cem sine cā ex socio et amico hostem repente
. p̄r. fcm ⁊ eum ipm cuiuncti; adulescētie
bello lacessente romanos p̄stitisse. itaq; pa
cem illi p̄ius petendā ab pp̄lo romano ēe q̄.
ut rex sociusq; ⁊ amicus appellet̄ nois honore;
ei p̄mangnis exgusse regum mūtis clare. p̄r.
cōsuesse legatos romanos i africa fore quib;
mandatum senatū ut ūmine pacis tent le
ges literum ābitum eius: p̄r. pmittente si
quid sī de his adi cōmutari ue uellet cur
sus ab senatu ei postulandū fore. legati ei
bus mandatis iafricam missi consul uenē
tius uarro lucretius cōsul ætatius quinque
remes singul' date licē ē mī in senatu recta
re sunt. q. minucii. em. p̄r. an bruncai pro
uincai erat. pecuniaq; locis ex p̄ p̄me the
saurīs nocte clam sublatam: nec ad quos
ptineat facinus uestigia illa extare. Inuin
gne passus senatus non cessari ab sacrile
gas. ⁊ ne plementium quidē tā clarū re
censq; nocte simil' ac pene exemplu; bicis
se teterit. c. aurelio cōsul negotiu; datu;
ut ad bruttios scribē senatui placē. quon
expilatis thesauris eodem exemplo haberi
quo nules pompōius. p̄r. triennio aū bū
lli q̄ iuenta pecunia ēet reponi. si quo minꝰ
iuentum foret expleī. ac piacula dī fieri
tur sic aū pontifices censuissēt fieī cum;
expiamē uiolatiois ei templi, prugia ⁊.
sub rem tp̄e plurib; locis nūtiata arden

erunt ilucanus cū arsisse ⁊ ferebāt pa
uenti sereno poiem totum rubū solem fu
isse ianuli templo sospite unonis nocte ip
petum igentē exortū iam aialiū obscem fer
plibus locis nūtiabāt. ⁊ insabinus uētus i
fans nat⁹ masculus an femina eēt: ⁊ lter
sexteum iam annoz item ambiguo sexu
iuentus fruſi none augusti cū ſlo capi
te ſuisse. ꝓcus cū capite humano nat⁹ in
lucais magno publico exuleus cū quīq; pe
uibus sedi oia ⁊ reformia ertiantiliq; mali
enos setus natiē ursa cū oia ab uiati se
mumates ursliq; i mare extemplo reportari
sic, prime osulo claudio. o. lunio osul'
reportat⁹ humul', poigu setus eāt nichilo
ocem uros adue libros repetento eo u
sū. r. cū eulibus res diuinas eisdemq;
prime si no, poigium sie eēnt iparunt cā
men ptēi abter nouenis uirginibus eam
purlem ussiunt romūq; unoni regine
sexti ei uti sierent. cōsul anselmus: consul
ex. xx. uiroz Rulo aiunt. Carm sic patri
memoiā linus ita tū condidit. p. lianus
tegula expiatis oib⁹ religioibus nā ⁊ latus
sacrilegium puestigatū nunutio erat pecuia
que ex lonis noviou. ita ressuros repsita ei
consules i puncaas, p ficasi uellent puati fre
quentes q̄bus ex pecunia q̄. mācius maleio
. o. claudio osules mutuam rexerunt tra
pensio celebatur eo anno adiecerunt senatusq;
cōsule cū ad nouum bellum q̄ mang̃ classe
mangnusq; ex actib⁹ gēnou eēt uix extrū su
ffiēt negauerūt ee bñ bus insentia sol
uēt. Senatus q̄entes eos nō sub stimunt si
i puncū bellū pecūa data i macedonicū q̄
bellum uti res publica uellet alius ex alius
orientibus bellis qd aliud q̄. publicatum
, p bñficio tang̃. ob noxam suam pecūa; re
sore. cum et primati. equū postulatent. nec
tam soluendo ere alieno res publica eēt q
med ū mit⁹ equū. ⁊ utile erat reuenerūt. ut
q̄. mang̃ ps eoz agros uulgo uenales ee
dicēt. ⁊ sibi met emptis opus ee agri pl
quē quinq̄gesimū lap. eēt copia bus fiēt
osules agrum estimatiōs et in ingera as
ses uectigales estauri cū publicā; agrum
ee i posituros. ut siqs cū solue posſi ips re
cuniam hre q̄. agrum mallet resti uēt agri
ips leti eam oōnem p uati acepe trie. ſ.
tabulūq; bus ager. q, p tertia pte pecunie

dat⁹ erat appellat⁹. tum. p. sulpitius fi no
ta in capitolio nūcupata p. aludatis lictorib⁹
, p fectus aburbe bimo uslū; uenit. ⁊ uete
ribus uulnibus uolūtarius ex africano ex
ciu legiones discptis nauibus q; ex cla
sse cōsul' corneli electis altū ue quam abū
uulio soluit i macedoniā; trnecat ibi. ⁊ p sto
fue athenensiuz legati orantes: ut se obſi
dione eximēt/ missus extemplo athenas ē o
sul claudius centū. cū. xx. longis nauib⁹
⁊ militum. neq; enim ipe rex athenas obſi
debat. eo marie tempe ab romanis obpugna
bat iam cum tadus ⁊ attalo nauali b⁹ etiam
nibus neutro feliciter pho uires exp⁹ fi cū
mos ei faciebat pt⁹ fecialem ritum fedus
ictum cū antiocho syrie rege uiuiseq; cū eo
eo egypti opes cui morte uidua ptolomey
regis ambo i minebant. Contrectant inter;
sibi cum philippo bellū athenienses aut q̄
qua uicina cū romanis ex uetē fortuna mel
pter. animus fuant. dcarnanes duo uicos
pmitōz uies ū uiolati templu; ceteis ipru
dentes religiois cū cetū turbu mg̃ssi sūt fa
cile eos simo, potuit absimile queraz; pricta
tis uoluctiq; ad antiochū tēpli cum palam
eēt p exorem ig̃nosos tamq̄. ob uisum ū scel'
interfici iuit. ⁊ tam fede atq; ⁊ stulte gens
acarnanum trim ad philippū ōtulit i petiuitq;
ideo ut datis macedonū auxilis bellu; se i
ferre athenienſibus patēret. ⁊ ex actus primo
etiam attica ferro inguq; ce populat⁹ cum
eis gnis poa i archāniam redit. ⁊ in itatio
finem aior ea pma fuit postea multu; bellu;
dederis ciuitatis ultio iocend' trim. Attalū;
eni rex elusiq; p secati cerente i macedoniā;
philippū cū eginam uenissent rex pacē re
nouante firmanteq; cum athenēnsib⁹ sere
tatis cā: triuerat cuitas eis obuia; effusa
cū cōiugibus. ac liberis sacdotes i singulis sius
i trantes urbem cum ips ipi exuuiis eoibus
sius accepunt. ⁊ inconsom ex templo ips uesta
tus ut rex quē uellet coram agēt de ū ero
gnitate magis usum sclē cum requibus uide
tur quā psentes aut referendis sius mandata
te bñficiis erubescē aut singlis cationib⁹ ad cla
matonib⁹ q; mlitudinis ad sentōne i macica
putorem honestissimis i lictis aut que misse
i contōnes recitateq; sunt memoratō erat
bñficioz pmū i ciuitatē suam: De ū rex eis
ad ūsus philippum gessiſſ; ad postremū ad solatō

2/10

capescendi belli dū se rhodios tum quitem
dum romanos hērent: ne qcq̄ postea si tum
cessāēnt p̄termissa actiones quesituros rhodu
dunc legati auctu sunt quor recēsat bīti
cum q̄ naues longas .uii. athenensiū capta
nup ad macetū recuperatasq; remisāt itaq;
igenti consensu bellum ad ulcus phylippum
recretum honores regi p̄ mū attolo i machicd
und rhodus hīti tum p̄mū mūio illata re ebu
q̄ actulida ad bellarent ad recem uetēs ebus
adtempa rodior p̄s cōna aurea ūtutis gra
tuat cunctaq; rodus dati quem adm rodu
pus athenensibus retemunt: cōm h̄ rex attā
lus egina ad classem se recepit rodu reiq; ab
egina ūp insulas rodum naugāēnt oib
p̄ter auctu parūq; cymū q̄ p̄sidus macetu
num tenebant unsocietatez aceptis attali
egine nussi metoliam nūcu expectatiq; ūle
gati alig̃ diu mch agentem tenuere neq;
illos exire ad arma patuit gaudentes ut cū
q; cōposita cū phylippo libertate egg̃uq; p̄se
g̃ce titulum hīc p̄tulissent patientq; turbū
in helespōtum timcē occupantēq; g̃ce oppōsa
loca uires colligē bellum aluē g̃ramq; ei gesta
p̄ stūq; romanis concessūt. phylippus mag̃
regio aio ē ulcus q̄ cum attalum rhodiosq; hostē
non sustinuissi ne romano quem q; īminebat
bello territus phylacē quedam ex p̄ssis
suis cū duob̄ milibus pedituum. egbus. co.
ad populandos athenensiū agros misso cla
sse rhodii eduxit. ut maroneam petēs ipe
terra eadem cū expeditis duob̄ milib̄ pedituq;
eq̄tibus .c. p̄git. Et maroneam quem p̄mo
impetu expugnauit enū inde cum magno
labore p̄strepto p̄uōnem gallimedis pre
fecti ptolomey cepit d̄ maeps alia castella cep
sella rodiscon serrheū occupat. ūi p̄g̃ssus
ad chersonessum eluntia et alope cōmessum.
terrentibus ipis recepit gallipolis quaq; et
macedonū redita castella quedam ingnobi
lia habytery ne legatis quidem ad missi regi
pōtus clausunt. ea oppugnātō diu phylippū
tenuit erupiq; ex obsidione incessatū ab atta
lo rodiq; fuer potuerunt. attalus .cc. tm
milites ip̄sidium rhodu qui aduremē una
ex classe tū ad venemū stabat misit ecle
postea cum iam uix sustinēt obsidionez
ipe attalus cum tumultuosi spem tm auxilii
ex p̄pinquo ostendit. neq; terra neq; mari
ad mitis locis: ab hīc p̄ tormentis p̄ multos dis
positis ū terra modo ad eunctis aditu arcebant: si nauium quoq; stationē libertam hostis
faciebant: postea cum rhodi p̄s structa tur
ris ad uitandum tapti oppositum murū ar
maulis iam p̄uentum esset legatos ad te
rem te gr̄ōnib̄ tractum ubis mubit pasa
sabant. ait rhodiam q̄ntemem cū sacris
nauallibus attaliq; p̄sidui emmicti licēt
atq; ipis urbe exirent cū singul uestimētis
q̄ ubus cum phylippus mch patati ū per
mictentibus renouli aero tenūtata p̄ lega
tio ab indignōne simil ac despatōne utiq;
accendit ut ad sagūtinam tūbiem dsi ma
trones ois in templo diane puerq; igenu
os uirgineslq; cū etiam infantes suis nut
ribus ungimnasiū iclusi uident auri et
argenti unsor referri: uestē p̄tōsam in na
uis rhodiam cyzi cenaq; que ipatu erant ad
uci sacdotes auctumasq; ad duca altaria in
medio p̄m. ubi electi p̄mum qui ubi cesa
caem suor pro uirtute multo pugnantem
uidissent extemplo ouges libertosq; inter
ficēnt aurum argentuq; uestemq; i manu
bus esset i mare deiecerent. tectis publicis
p̄uatisq; q̄ p̄limis locis possent ingnes sup
iacent. si faciunt p̄petraturos p̄euntibus
execrabile crimen sacerdotib̄ uite utranto
avacti: Cū militaris etas tumte nemez
unuq; ū victorie acie exaesturum: ubi me
motes tōr aero p̄tinacit pugnauerūt ut
cū p̄limum nox diremta esset rex p̄ territ
rabie eor pugn̄ obstitit. p̄ncipes quibus
attalus p̄s fuanois delegatu erant cū pau
cos. confectos multis ūlibus ac lassitudine
sū ee plio cernēt luce p̄ma sacdotes cum
i fulis ad urbem deferuam phylippo mict
unt: p̄ inde deditionem ex hīs legatis rho
nus q̄ alexandriam missi erant. mātus e
mustius tum cōsensu minimū natu auxi
ta obsidione ab hostem adphylippū ueit
q̄ q̄tus attalo rhodusq; āma illata. q. tum
maxime ab hostium oppugnātet cum rex ab
attalo rodius ultro se bello lasessitū cri
cēt nū ab hostem q̄ inquid ultro t̄ intule
runt arma insueto uctu audite feroci.
oratio uisa ē quam que hēnda apd regem
eēt etas inqo. firma. sup omīa roma
nū nomī re ferocionem finat. ego aūt p̄mū
uelum uos fetetum memores p̄ uate me
tum p̄acem si bello lacesatis ū quoq; aio

ē tuc̄ ⁊ regnū ⁊ macedonū nouū: aut nu
nus q̄ rōanum nobile bello sentiret? ita
dimisso legato philippus aud̄ agentiq̄
co acerbata erant acceptо hoium p̄oam
omēi āmisit/ tanta enim rabies militu di
inualit ut repente p̄uitos tuti q̄ p̄ugnātes
mortem ceteris minarentur p̄ uerumq̄ alios
alios exprobantes ⁊ lacessentibus maxime
quos ad mortem d̄ noluissent eor̄ reductо
nem uiuor̄ hosti fecissent repente oēs ad
arma quicquid lignī lateru q̄ uis cāperent: seque
ipi p omīs uias leti interficēt: Ob stupe
factis eo furore rex suppressit ipetum mili
tū ⁊ reduū se ad monendum ab ytemo
rare uirtute p quo spatio plura facinora in
se uicti ediderunt q̄ unquā edidissent
uictores· ñ nisi quis/ uincula aut alia ne
cessitas moī prohibuit q̄squam uiuus ipole
statem uenit philippus impositо ab remo
p̄sidio iuuentutis redit· Cum ueluti su
gunti/ extrahium hannibali sic philippo ab
ytinor̄ clades ad romanū bellum animo
fecisti nihil attulerunt oīsulem iam iepy
ro eē ⁊ appolloniam ⁊ epirum copias nauāl
ergy tum uiolenta tenuisse: Int̄ legā
tos q̄ africam missi erant d̄ hannibale ga
llia exactus uxe rēnsium cōtagine sibi est
nichil ultr̄ se tuc̄ posse q̄ ut exilio eū mul
tent unaq̄ eius publicaret p fugas ⁊ ui
gitiuos quos i quitento uestigare potue
runt tradidisse· ⁊ d̄ ea re missos legatos
romā q̄ senatui satisfacēnt· cc· milia mo
dium tritici· romā ducēta ad exercitū in acae
diam misunt· Ipi in numidiā ad regem
p̄ncipē legati cum data massinisse manda
taq̄ equita/ equites· ccc· numidice cū data
accepti ipe in naues iponentes curauit ⁊ cū
ducentis militibus macedonum ētia ducētos or
dei in macedoniam misit· tertia legatio ad ū
mina erat/ ibi ad p̄mos finis regni legatis
obuiam p̄gressus ut scribēt ipi quas nec
esset pacis ordines p militē/ omēi pace bona
utilitāq̄ fore sibi cum p̄lo romano· date
legis pacis uisusq̄ ad eam cōfirmandā
mittē legatos romam/ p̄ idem tpr̄· l· cor
nelius lentulus/ p consule ex yspania rediit
q̄ cū in senatu reo absē p multos annos
fortit felicitерq̄ gestas exposuisset postula
uitq̄ ut triumphanti sibi in urbē licēt in urbē
reo triumpho uingna cēlebat senatus· set

exemplū maiorībus ñ accepisse/ ñ qui neq̄
uictor/ neq̄ cōsul p̄ romanis gessisset
triumphare/ p consule illum uspiam/ pum
quam nō consul aut p̄n obtinuisse/ recurreba
tur tamē ut ouans urbē iniret/ intercedente
· T· sempronio longo· p̄n· re· p̄l· q nichilo
magis eo more maiore aut illo exemplo
futurū diceret postremo uictus consensu
patrum tribunus cessit· rer· g· p· l· len
tulus ouās ilem ē ingressus argenti tulit
expōa· xl· tā milia· p· auri· cō· cō· cccc·
·l· militibus expōa· c· xx· asses uicesimi
Jam exercitus consularis abarcessio animi
nū transq̄ uictus erat· ⁊ quinq̄ milia sexcē
latini nois exigua iteritura transierūt
Itaq̄· l· furius manguis trinūibus ab animi
no ad ūsinos gallos cremonā tum obsiden
tes· p̄cūs castra eadem passium it̄ hallo
ab hoste posuit: Crassio egregie rei gēnte
fuit si p̄tinus re nia ad castra oppugnādā
uenisset/ paulatim passum uagabant̄ p agros
nullo sat̄ firmo relicto p̄sidio/ lassitudini mi
litū timuit q̄ captum uictum agnū erat ba
silli clamore sinor exagtis reuocatio missa p̄
ua q̄ i manibus erat/ cassi reptinē· ⁊ postō die
iaciam p̄gressi nec romanus motus p̄gnā
di fecit· si uir spatium instruendi fuit eo cū
su hostes i p̄lium uenerūt· rex ala q̄ ialas
uinisium socialem exercitum rēbat· i p̄ma
acie locata est i sinistro cornu ad legio
nes· o· furius rectē ale legionibus· o·
equitibus eqtibus· l· ual· flaccus legati omi
erant p̄positi p̄tor̄ secum duos legatos con
sul retinuit· ⁊ p· tribunū· rēbat cum quib̄
circumspicē· ⁊ obitu/ ad eis hostium subitos
conatus possit: primo galli omi multitudie
in unū locum cōiuncti obtinere/ atq̄ obtenere se
se dextram alam que p̄ma erat supārunt
posse ubi re pax/ precebat cōmunire/ aduersus
et amplecti hostium aciem q̄ multitudine
ad paucos facile uidebat conati sint rē uin
cit p̄n· ⁊ ut ipe dilatarent aciem duas legi
ones ex subsidio dext̄ sinaq̄ ale q̄ i p̄ma
acie pugnabat circumdat eaq̄ rem rō inue
nit si eo die hostes fundisset· l· ualerio i
pat ut p̄te duarum legionum equites al
tera sexor̄ equitatum i cornua hostiū em
ittat nec cōmunire eos aciem patiat similī
· ⁊ ipe ut extenuatam mediam reducta cō
nubus aciem gallor̄ uidit signū ferre ofen

Aretium

241

tos milites ⁊ ptumpe omnes uiros ⁊ cõmixta
ab eqtibus ⁊ metu apdite pulsi ac repen
te cam iomi pte / cede ingenti tenẽt gallitez
gabantur. fugatos effusa repetũt castra. fugiẽ
tes psecutus eques mox ⁊ legiones iseqnte
i castra impetum fecerũt multa sex milia hoim
ũ effugerũt / cesa aut capta sup quinq ⁊ xxx.
ei singulis militaribus. lxx. argenteis gallicis
milia pdabantur. plus uncẽtus almicar
dux penus eo prelio cepit ⁊ ipatore nobi
les gallorum placentini captum. ad duo mil
lia hominũ. capitum. deoin colonis mangũ nicto
mala teraque tome fiunt. uictis allatis supplica
tio in diuum decreta est. Romanoz sciorumq;
ad duo milia eo plio ceciderunt. plimi cedẽ
tale inq; pmo impetu mus hostium igens i
lata est. q̃ q̃. p. R̃ p̃R. ꝑ delellatũ erat / cõ
sul quoq; c. aurelius pfectus que tome a
genda fuerant, pfectus i galliam auctorez
exitum aptore accepit. consul alt cũ autu
mno ferme exacto i pulciaz uenisse / cca appo
lloniam yhernabit ab classe que concrte sb
ducta erat / cõsul claudius tremesq; tomã
sic ãnũ est athenas / misse cũ pyrris eoz
puenissent ꝺpuentibus nam animos sociis
spem igentem attulerũt. nã ⁊ triremis ab co
rintho q̃ p megara icãsiones i agros fieri solit
e / erant nõ sinebant ⁊ p mutuum accolarum na
ues q̃ non mare / solum ifestum si ⁊ ois ma
ritimos agros athenensibus fecerant nõ
modo sumus supare / si ne ex fretum / empto
rio certe apto in anse aurebant supuenerũt
bus tres rhodie quadriremes ⁊ erant arti
ce / tres aptę naues ad tuendos maritimos
agros compate. hac classe si urbs agrique
athenẽsium defenderent satis impsentia ex
timandum claudio ee maioris ⁊ rei fortuna ob
lata est. Exules ab chalcide regioz iussus pl
si attulerunt accipari calcidem sine ꝺtamẽ
ullo posse. nam ⁊ macedonas q̃ nullus i pz
pinquo sit hostiũ metus uagari passim ⁊ op
pidanos p fidem macedonũ fretos custodiaz
urbis negligẽ. hus auctoribus pfectus quã
quam summum ita mature puenerat ut nõ
p uehi ad pmas angustias euitare posset ne su
pato, p mutuo conspicẽtur. classem instato
nem usq; ad noctẽ tenuit. p mus tenebris
mouit ⁊ tranquillo puectus calcidem. paulo
ãn lucẽ q̃ infrequentissima urbis sẽ paucis
militibus tuitum, primam murumq; ecclie scalis
cepit. alibi sopitis custodib' alibi nullo cu
stodiente, p gressi inde ad frequentia edi
ficiis loca custodibus interfectis refractisq;
portis cetũ multitudinem ãmatoz accepunt
inde intoti urbem discursum est. auctis etiã
tumultu q̃ ecclie fores ingressus rectus
erat cõflagrabant ⁊ horrea regia. ⁊ ãmamẽ
tariũm cum igenti apparatu machinaz to
rumq; cetes ũ passim fugientiũ pit
ac repugnantiũ fieri cepta est. nec ullo na
q militaris etatis cet ũ aut celo aut fuga
to sopatro ⁊ ac cãme pfecto pfidii in loco pre
ter omis pmo ifoz conlata de inde inanes
ipsita cãcer ⁊ ab hoc duo refractus emmissi
q captiui quos philippus tamq; in triumphũ
auditoriam conuicerat. statuis inde regis de
tectis truncatisq; singulo receptui dato con
scendunt naues ⁊ pretoi inde, pfecti erant
deorerunt: Ꝺ si tm militum romanoz fuisset
ut et chalcis teneri ⁊ nõ deleri pfidii athena
rum potuisset. magnes res pncipio statum belli
chalcis ⁊ euripus ad empta regi fuerunt. nam
ut terra thermopylaz angustie gressum ita
mari fretum euripi claudit. De metatetus
philippus erat quo cum cet munitata claues
esse urbis quamq; serium auxilium potius e
rat. tam q̃, prima auxilio ẽ. ultionem petẽs
ai expeditis quinq; milibus. c. c. c. eqtib' ex
templo cursu ipe chalcidem pretendit. aut ip qui
dubius oppm romanos posse aq̃ restitutus
spe ñ quicquam aliud quam ad deforme spectã
culum semimite ac firmanus esse urbẽ cum
uenisset paucas uix q̃ sepelliret bello absumptos
rebusq; eq̃ inptum ac nequã. finis gallus ponte
euripum p luxuriam athenas ducat parti cep
to aut dispatem euentu tatus regressus ⁊ ñ
disi inspectator. Demetrodorinas nacti. greci
igens die uno cursu emittentis spatium. item
platus regium agrum ex specula quadam pgre
ssus nocte media athenas puenissi: Item ibi
sõpnus eadem q̃ negligentia erat q̃ chalcez
dies ante paucos, pditerat / excitati nuncio ⁊
pin ⁊ pir. athenientium ⁊ philippus p fines
solitis incedẽ militantium auxiliorz / paucitas
ioz militibus tuba singuli exire dari uidẽt
ut hostibus ad ee omis fierent ita undiq; ad pau
tas ⁊ muros discurrunt paucas p horas phy
lippus aliquanto tamen ãn lucem appinquãs ur
bi ospectis lumnibus crebis ⁊ tremulis hoim
trepidantium ac itali timoris exanimato subsi

mut sing⁹ ⁊ sine acongesce/ agm̃ misit ut
apta, p palam ulturus/ qñ parum tolus, p fue
tit ab vrpilo accessit porta ai uelud moze ur
bis posita maioz potentoz: quequā ette ē· ⁊ ī
tra/ eam erutiq; late ire ut ⁊ optuam vinge
acem afforo ad portam possent ⁊ ex⁹ mures
mille ferme passus i achatemie gymnasi
um fere pedū equitiq; lostium ū lex spa
tium/ p̄ieret eo limite/ adhenienses ai atta
li p̄sidio ⁊ colozte dionysii acie ut⁹ portam
istructa sing⁹ extulāt q; ubi phylippus u
dit hīe se lostes ipotāte mitus ⁊ diu optata
fecte neq; enim ulli gentium ciuitatū ifesti
oz erat· expletuzum colozatus milites ut
se ituentes pungerent saluentiq; i singula
l.acem ee velete· ū rex eet conatat i lost
tes equm nō ita tñ si ⁊ gl'a elatus q; igen
tāba opletis ⁊ ad spectaculum muris ospia
se pungnātem eggium duebat· Alu quan
tuz ante/ acie cum eqtibus pauas euect⁹
i medios lostes i gentem cum suis ardoze
tū payoze; lostibus iecat pl'imos manu sua
cōmū eminusq; uulnātos opulsosq; i pōtā;
o secutus ⁊ ipe cum maiozem i angustus tre
pidantiū ediuisset ozdem itemeratio i cepit
turū tñ ceptum hūt q; qui in tumilū prte
erant· sustinebant· tela ne in p̄mutos lost
bus suos cōicerent: sutta muros cetū tenē
tibus milites athenienslibus phylippus sing⁹
ceptu dato castra ad syncos angeq; tēplum
hercules gymnasiūq; ⁊ lucus erat cōiectus
posiut· si ⁊ synoslarges ⁊ lucaiq; ⁊ qd quid sā
amem ne ea ūlem erat i censum ē· diuitaq;
nō tecta solum si ⁊ sepulē nec diuinu humane
uris qāq; p̄ impetu ui ē f natum: postō die
cum p̄mo clause fuissent prte ceteze subito
apte· q; p̄sidū attali ab egina romanique
ab pyreo i tranuerant urbem/ cast⁹ ab urbe re
tulit· rex ta ferme milia passuum ū eleusina
, p̄fectus spe i promulo templi castelliq; qd ⁊ i
minet·· ⁊ arcium datum est· templū capiendi
cum aut quamq; neglectas custodias aiadū
tisū· ⁊ classem ex pyreo subsidio uenire ōmisso
incepto megara ac primus corinthū ducat ai
atgis ac leon consiliuum ee audiū; i oppida
tibus aclens contōni ipi supuenit· Consulta
bant de bello ad uersus nabu tyrannū lace
demoniou q; translato impio ac phylopeme
ne ad ea clarem ne q̄quam patem illi duce
vilapisa cernens aclen auxilia re integ⁹ ab

tellū agzosq; finitimoz nastabat· etiam urbi
bus quaq; erat tributis: ad ūsus hic hostem
cū quantum ex· p̄· cuitate militum scribere
tur consulturent· phylippus remtuz se eis ai
tum q; ad nauium ⁊ lacedemoniog attinet p
liatus ñ tñ agnos sacoz populatōnibus pro
hybituruz si; tenuiez omem belli mpa; licen
cam dueto extemplo ecitu ttinslaturum· ve
ōo cum ingenti ad sensu hostium accipet· ita
tñ equū est· inquid me nra meis ac mis tuta
ri ne mea interim nitent⁹ p̄sidio: actaq; si
nobis uicet⁹ tñ parte militum quantū ad hō
tium etohalcidem ⁊ corynthū tuenda satis
sint· ut meis abtego tutis securus bellum
nauui inferam et lacedemonios· nō fefellit
acheos quo spectasse tam benigne pollicitatio
auxilium q; oblatum ad ūsus lacedmoniog ie
quem ut obsidem achaoz iuuentutez ev ucet
ex pelopponneso ad mligandaz romano bello
gentem ⁊ io quidem coarguere/ eludavas p̄
toz aldeoz nich attinē nitus io m̃ cum dississe
nō licere legibus achaoz de alus rebus referre
q̄ pp quas conuocati eent· decreto d ecitu pi
to ad uersus nauium fō conalium fortiter de
lubere hostium dimisit· int⁹ ad senatozes regios
ante eam diem hūtus phylippus mang⁹ spe re
pulsus nolūtatis pauas militibus conscriptis
corinthū atq; lacticam tertium redit· Pros ipō
dies quibus phylippus in achaya fuit phylo
ques p̄fect⁹ regius ex calcidia p̄fectus cum duo
bus milibus thessalum macedonumq; ad depopu
landos athenienslium fines eleusinē saltū extre
mos transcendit· sunt diuidia pte militum
ad p̄dandum passim· p agros dimissa cum pte
spe occultus lucu ad insidias oportuno obsedit
ñ si ex castello ab eleusine i predantis suos i
petus fiet· repente hostis effusos ex ip̄sulso
aggredet· non fefellere insidie itaq; trucidatis
qui visa fuerant ad p̄dandum militibus i struc
tisq; ad oppugnandum castellum eleusinē pro
fectus cū multis mox milibus recessit phyli
ppus p se uemens ex acaia cōmeat· Tempta
ta ⁊ ab ipō rege oppugnato ē locum castelli est·
si naues romane a pyreo uementes i tromissū
p̄sidium absistē mepto egerunt: Tumulo tñ
ex ecitu rex cum parte phylacem athenas mittit
cum pte pyreum ppit ut dum phylocles sub
eunco muros cōminanda oppugnatōne contē
re urbe athenienses ipis pyreum leui cum pte
sidio relictum expugnandi facultas eet· acq;

nichilo ei pyrrei quā eleusinas/ finalior ister
fere defendentibus oppugnatio fuit. apud
athenas repente diuisit inde/ eruptione subi
ta petitum/ equumq; inde angustias se minu
ti muri quibus brachus duobus pyreum athe
nis iungit repulsus o missa oppugnatione/ ur
bis diuiso cum phylotaq; ciuibus exercitu ad ag
ros uastandos, p fectus cum potentem populatio
nem sepelaris cetera urbem diruendis exercuit
neq; inuiolatum telinq; templa deumque
pagatum sacra iebant ornatu atq; ornandi in
sit. Et ornata eo genere operum egregia atti
ca. q copia domestica marmoris q ingenuis
artificum pbuit. huc furoni mātiam mi eni
diruē modo ipa templa/ ac simulacra auferre
satis huit. si lapides quoq; ne integri cum
latent. ruinas fingi uisit. Et postq; non
tam/ uti sacrata quā ire extrema materia re
erat agro hostium ibretiam exercitu nec aliud
quicq; dignum memoria ingressa egit:

Consul sulpitius eo
tpe inter apollonia
ad epirachiu ad tha
sium flum iebat ci
uitas quo acer situm
atti apulium legā
tum cū pte copiaꝝ
ad depopulandū ho
stium fines mittit
Spurius extrema
macedonie populat. oz hago. q gemmine. q o
gesso castellis pmo impetu captis adante pa
triam infaucibus angustis sitam urbem ue
nit ac pmo euocatos principes ad colloquium
ut sibi romanoꝝ se dmictent. pliē è cōna
tus dimte ubi magnitudine ac uicinibꝰ
situq; urbis fiden dicta aspnabat. ui atq; ar
mis ad ostia expugnat. pterritisq; inter
fectis pdā omnibus militibus cum cetta dir
ruit. multos atq; urbem incendit. hic metus
cū dānem satis malorum q munitis opidum
sine ceremonie ut dederet romanis efficit p
sidio ibi relicto nō nom pfectam iasia urbei
q optimus portus ui capitur. deinde legā
tum ad consulem cum satis magna preda a
thenagoras quam regius p fectus in finitis
fluminis amnissimo agmine atq; postre
mos turbant. ad quoꝝ clamorem. q trepidatō
nem ei relectus equo ipe legat sing gnis
set cum hostis inmedium saltum aciem di

rexisset; nō tulē impetum romanoꝝ milites
regii multis ersis cesis plures capti le
gatus icolumi exercitu reducto ad consulem
remittit inde extemplo ad classem: nec
satis fecta expeditione bello omisso regiis
ac principes attole macedonum iclē roma
na ueiunt pleumatus seruile ui filius. et
aminanter athamanū rex. q rex dardanus
batolongaꝰ filius. bellum suo noīe langa
tis cum remoto phylippi parte gessat pa
licentibus auxilia respondit consul dar
danoꝝ. q pleumati opa cum exercitu i macedo
niam iducēt usurium animandro etolos
conciatinctos ad bellum attribuit attali le
gatis nauium quicq; p id tpe uenant anan
dat ut egine rex ā classem roma
nam; operet qua ad iuncta bello mariti
mo sic ante phylippum utgueret. ad athe
nas quoq; missi legati ut capescent pacem bel
li nec phylippus sengnuus iam enim i macē
donia pueneruit appebat bellum filium
persea puerum ad medii datis exercitu
numero quietatem ei regent cum pte copi
arum ad obsidendas angustias que ad pe
lagoniaꝰ sita mittit. sevathii q peperetiꝰ
aut ignobiles urbes ne classi hostiuꝰ pte
ac pmio eēnt uitant ad etolos mittit le
gatos ne gens iqeta ad uentu romanoꝝ
fidem mutaret. gilium etoloꝝ statuta die
qd panetolium uocant futurum erat. q regis
legati ibi ad celebrandū. q a consule missus
lelius tribus pūpurio legatus: uenit athe
nensium quoq; legati ad id concilium acti
tetant. pmi macedones cum quibus recentis
simum fedus erat auditi sunt. Qui nulla
noua re: nichil se nouū hīē qd afferrent. dixe
runt quibus ei re cautis, expta inutili face
tate romana pacem cum phylippo fecissent
cōpertam semel pacem suaderē eos debē. an
imitari inquid unus ex legatis romanoꝝ
inscientia an lenitatem dicam manubrio q
legatio urbis Rome tenere ita nescirent
quid ad nos uenitis etoli. sine quoꝝ auc
toritate pacem cū phylippo fecistis rem nē
ut bellum cum ad uersus phylippum gerātis
postulant. q antea p nos et pro uobis ānua
sumpta ad ludos eum simulabant nē nos
ipace ēe cum phylippo phybent. o; essane.
ut auxilio ēent pmo inscitiam obscenerit
inter ut si inculpas ob pressas ab cartagine

sibus inlibatem eximẽt ⁊ messanã ⁊ sy
racusas et totam siciliam ipi hũt uectigale
que, punicam securibus ⁊ falcibus subie
cerunt · silicet sic ut uos naupacti legis uti
p magistratus anobis creatos consiliũ hẽre
ditariũ hostesq; libere quem uelitis lectiũ · pa
cem ac bellum habeãtis habitetis utq; · sic sicilos
ciuitatibus syracusas aut messanam · aut
hyblẽum indicatur concilium pp romanũ:
Romanus cõuentus agg · eo impio eruenti
cõueniunt excelso i subiectos superba uim te
rentem stipatum uictoribus uirent uirge ter
go secures cruucibus imminent ⁊ quot an
nis alii atq; alium uĩ sortiunt ẽ io mu
ti uelent aut possunt cum ytalie urbes re
gium tarentum capuam ue finitimas q̃u
rimis ceruit urbs romana eiusdem subiec
tas uireant impio: Capua quem sepulcri
ac monumẽtum campani pp elato ⁊ extorti
electo ipo pplo sup est urbs truncta sine se
natu · sine plebe sine magistratibus populus
relicta crudelius habitanda / quam si eiecta
foret fuit enim si alienigene hoies plus li
gua ⁊ moribus ⁊ legibus q̃ mans theatri
que spatio diuideti hic teneãt spatiq; qc
quam eodem statu mansurum phylippi regi
num office aliqd uideãt libẽti uestre qui me
rito uro uob infestus eẽt nichil anob ultra q̃
pacem petit fitemq; hodie pacis pacte relite
mur · absue fucate hus terris legiones extra
nas ⁊ iugum accipite · sero ac ne qaqua ci
uniũ romanũ habebitis socium phylippum
q̃rtus etolos acarnanas macetonas eiusdem
lingue hoies leues ad tpr orte cause diui
gium diungunt; cũ alienigenis cũ bãba
ris etenim omibus g̃cis bellum est · erit q;
natiõi enim q; q̃etna est nõ mutabilibus
iniem caulis hostes sunt · si unde cepit oio
mea ibi desinet: hic eodem loco item hoies
ẽ eiusdem pacis phylippi triennio ante deo
uastos istem impio bantibus eam pacem ro
manus qui nunc capitam ⁊ cõpitam tuba
re uolunt iqua consultatõne nichil fortu
na mutauit · cur uos nõ utreo f̃m macedo
nas tpiõ romanis ita concertentibus · u
entibusq; athenienses qui fera passi su
stinus incredulitatem seuitiamq; regis in
hi ptãnt · introducti sunt deplorauerunt
uastatõnem populatõnemq; miserabilem agro
rum: neq; id se queri q̃ hostilia ab hoste pa

ti forent ee enĩ quedam belli iuriq; ut facile
ita pati sit fas: sata etiam diuini tecta pdas
hoium peccatiq; agri mulcta magis q̃ iniuriã
patia ee uerum enim uero id se queri q; hil
q romanos alienigenas ⁊ bãbaros uocet ad
eo omia simul diuina humanaq; iura polluit
ut pter pplatõne cum ifemis duis sceleri su
pis bellum nepharium gesserit oia sepulcra
monumẽtaq; diruta ee infimis suis oium
nudatos manes nullius ossa tecta tegi re
liquiis ibi fuisse que quondam pagatim hitan
tes impius illis castellis uicisq; consecrata
ẽ munimẽta ilem quidem cum tributi manci
pii nos testa reliquerint · Cuncta ea oia templa
philippum infestos ceum tulisse ingnes se
mulsa ⁊ truncata simulacra deum inter p
stratos iacere postes temploꝝ q̃lem terrarum
arcticam fecit exornatã quondam opulẽtaq;
talem eam si liceat attolicam g̃ciamq; omẽm
trahe · urbes quoq; suas simulem deformitate
futuras fuisse nisi romani subuenissent
eodem enim scelẽ urbem colentem hos deos
p̃sitemq; cõtis munimentum petitum eodem ele
gisse crudelis templi · eodem furiarum iouem
municumq; · si ab eoꝝ ẽ templis ẽ si mei
bus ui atq; armis repulsum meminerit lubrica q;
sola religione tuta fuerint seuisse · itaq; se
orare atq; obsecrare deos · ut in mitiores athe
nienses mutentur · nam ⁊ macedones cui
ad requirendas phylippi iniurias uitor sacras
uob urbes remisserint ultro accusanto roma
nos referentes ut accusatione potiores hẽrem
effecerint ⁊ athenienses uicos i feros su
persq; nefanda atq; inhumana sceleri refe
rento quo ni aut cuiquam reliquerint q; obi
cẽ ulli possim eadem echios · abydenos · eneos
maronitas · thasios · parios · samios · larsen
ses · messenios · hic ⁊ ex achaia · existimate
queri grauiora ⁊ acerbiora eos quibus no
cendi maiorem facultatem hũt · flamq; ad
ea attinet q̃ uob obiecit · in gl̃ia dingna fl̃.
fateor ea referendi non posse · regũ ⁊ capuam
et syracusas nob obiecit regum pyrri bello
legio anobis · regulus ipis · ut inuideãmus oci
tibus i pelopponneso missa urbem / ad quã refen
dendam missa erat p scelus possedit · Cum

2h3

Bellū 2 Samnitū
annis. Annos .10

,pbauim' ergo id facim' an bello psecuti. scelatā
legionem i ptātem nrām redactam ergo ⁊ cē
uicibus penas sceis pentē cum cohegissemus
ulces agros suaq; oīa cum libertate legibus
reginis redidimus syracusanis oppīis ab
exterris tyrannis quo indigniss eēt cum
tulissemus opem ⁊ fatigati ipe p triennium
terra mariq; urbe munitissima oppugnāda
cēnimus cum iam ipi syracusani p nre tyran
nis quam capi a nob' mallent captam istem
armis ⁊ libertatem urbem redidimus neq; in
ficiati sumus siciliam puincaam nrām cē ⁊ ci
uitates quas ipte cātaginensium fuerūt et
uno aīo cum illis aduersus nos bellum gesse
runt stipendiarias nob' ac uectigales cē qn
contra hr ⁊ nos et omīs gentes scīte uolum'
p merito cuiq; ergā nos fortunam cē an cam
panor pene te qua neq; ipi quidem queri pos
sunt nos penitet hoīes cum hus bellū aduer
sus samnites p annos .lxx. cum mangnis no
stris clasibus gessissemus ipos frē p mul
te in cōtubio atq; inter cōgressionibus posse
mo ciuitate nobis oiunctissemus tpe nro
ad ūlo p'mu oīum ytalie ipl'or plidio nro
fere interfecto ad hannibalem defecerunt. De
in indigni se obstiterit. a nob' hannibale ad
oppugnandas missunt. hor sine que urbs
ipa neq; lo quisquam stip eēt. qui id dubius
q; pro merito ipor statuitis dimicari possit. plu
res sibi metipi. sciā scelere mortem consciue
runt. quas a nob' supplicio ad fecti sunt cēte
ris ita oppidum ita agros ad eminus ut agrū
locumq; ad hitandum uastemus urbem inno
xiam stare i colum' patēmur. ut qui lecti
ssit eam nullū oppugte capte ue i nesti
gium inuenat. si quid ego capuā uico cū car
thagini uicte pacem ac libertatez retinim' ma
gis illud est. peculiaz ne numis facile uictis i
gnoscendo plures ob id ipm ad experiendaz
ad ūlius nos fortuna belli incitemus: si p nob'
cā sunt si ad ūlius philippum cui' tot mes stra
patricidia ⁊ cognitor amicorq; cedes ⁊ libi
dinem i humaniorez ipe quam crudelitatem
nos quo ppiores macedone estis. melius no
stis q ad nos attinet. etoli nos pro nob' bellū
suscepim' ad ūlius philippū. nos sine nob' cū
eo pacē fecistis ⁊ foedissimā dicatis bello puni
co occupatis nob' coactos metu nos leges pa
cis alteo quidem plus petīt accepisse ⁊ nos ci
alia maiora urgent repetitum a nob' bellū ⁊ ipi
ob nullam. nec ⁊ nos rerum dignitate punico
pcō bello totis uīibus nris i macedoniam ci
bum' ⁊ nob' restituendi uos i amicitiaz sede
tateq; nrām fortuna oblata ē n pte cum
philippo quā unde cum romanis multis. hec
dē ab romano cum ēent iclinatis oīus aīs
ad romanos demotus. pr. etolor pecunia
ut fama est ab rege ab cepta aut huic aut
illi parti ad sensus tem mang' uidemus con
silius nullam ee tam inimicam q. celitatem
virt. celem enī priam si tamen sera atque
inutilem sequi. cum precipitata tiptim consilia
ni reuocati ni integrum restitui possint rel
lentatoīus aut eius cuius ipe matrimonio er
pectanoā putauerit tps ita tam nūc statui posse
cum legibus cautum eēt ne te pace bello ne
ū impanetolico ⁊ pricā concilio agēdi decre
uerit er templo ut pri. sine fraude cum re le
llo ⁊ pace agē uelit ad uocet xiuī ⁊ q tū re
ferātur decernatq; ut p unde uis tutumque
ac sine penetolico aut pylaico concilio actum
eēt. omissis ita suspensa plegatis eggie con
siluum genti agebat. nā utriusq; partis melior
fortuna belli eēt ad eius sanctitatem inclinatu
ros: nec in concilio etolor acta philippus in
pigre terra mariq; pabat. bellū naual' copias
demetrium in thessaliam contrahebat. attā
lum romanāq; classez p napio uenis ab egi
na uentis moturos maritimeq; ore p fecat le
uentem que ⁊ an p fecerat. ipe terrestres copi
as compabat. magna se uno auxilia romanis
defuisse cernens extima pte etolos et altera
barbaros faucibus ad pelagoniam a filio p
seo inter clusis ab consilio non pabat. si ge
rebat iam bellum p barbariem fines euagatus
uastabat. fruentum q. er hiemis extuleat in
tegrum uel ens q. multis militi satis eēt p
lentibus agris oppida uicaq; prim uolump
tate partim metu se tuebant. quam ui er
pugnata quedam deserta. in montis ppinquos
refugientibus barbaris inuenichant. ad lo
cum statiua ponit. ipe flum bacchum in fru
ctuatum ceu hostica uastatione mutabat. phy
lippus consternata quem oīa cā panore inge
te hominum cernebat si partum gnarus q.
ptem petisset aliud alam equum ad explorandū
quo nam hostes iter intendissēt misit item
eror ad oīs eant mouisse exhylerm regez
sciebat qm regionem petisset ingnorang. hinc
quaq; speculatum missat equites si une ale er

uulso conuiu incertis itineribus uagante per
uarsetios erant tantem unum ut eueniret
unt neutros fefellit ut fremitu pulueium
equoꝝq; exuditus est hostis appropinquare utrq;
pulquam in conspectum equos armaq; expe
dierant ñ mora ut primum hostem uiderent
uendi tã est · forte ⁊ mirõ et uirtute ut pote
lecti utrinq; aut impares equis uiris pugnã
bus pugnauerunt fatigato uter equoruq;
mœrtia uictoria uertit primum · macedoniꝰ · rl ·
equites romanos · v · ⁊ xxx · ceciderunt · ut eo
magis explorati quicquam in regione cast
hostium essent aut illi ad regem aut hi ad cõ
sulem retulerunt p transfugas cognitum est
quos leuitas ingenio ad cognoscendas
hostium res inimicis bellis plet philippꝰ
aliquot ⁊ ad caritatem suoꝝ ⁊ ut promptius
p eo ut periculum adirent tutus profecturus
se si equitum qui cecidissent in expeditione
sepelientes cum his multi affuerunt eos in cast
ris ut conspicerentur ab omnibus nihil
tam mœstum nec tam mirti mabile e quasi
animi militaris uirtus q; promptiores ad subeun
dam omnem dimicationes uidebat fuisse tum
pigritiamq; incussit nam qui hostis sa
gittisq; ⁊ cum lanceis tota uita manu uidissent
cum gladio hyspaniensi detruncatis cõpa
gibus ab scapis aut tota cruce resecta di
uisa corpore patentia capitaq; uulnera ⁊ fœ
ditatem aliam uulnerum mirarentur ad hostis
quela quosq; uiros pugnando foret pauci
uulgo cernebant ipsum quoq; regem uictor ca
pit non dum iusto pilo cum romanis cõgres
sum utroq; reuocato filio pudicoq; ꝙ in tuba b
pelagonie erat ut his copias suas augeret
pleniuto barbaricisq; uiri in macedoniam pa
tefecit ipse cum · xv · milibus peditum · et ·
cccc · equitum diuersis transfugis ad ho
stem profectus paulo plus · cc · passus acti
stris romanis tumulum propinquum arripa eo fo
sta ac uallo communit ac subiecta cernes ro
mana cast ad mirabilis ee di ⁊ minuisse spem
castrorum ⁊ descripta suis quasi pedibus tu ten
torium ordine tum uirorum inter uallis ⁊
negasse barbaros ea castra ullis uiris posse · bi
duum consul ⁊ per alteri altius conabundꝰ exp
tantes omnes suos intra uallum · Tertio die ro
manus omnis in easdem copias eduxit ter no
tam celem aleam omnis certaminis timens
disiungentis turmis primoꝝ ut sic alio uictimi
lao e genus ⁊ cretenses · ccc · aduersus hos pedi
tibus primum milo equitum cum duce athena
gora uno expurpurato ad lasciuiantes hosti
um equites misit ab romanis aut ab eorum acies
eoꝝ paulo plus · d · passus uelites ⁊ equitum
due ferme ale emisse ut milo quasi equestre
sque hostem eqrent cretes regii genus pun
gne cum ad fugiendum fore ut equites inuicem ise
quentes refugientesq; nec telis uterentur nec tegu
mento armorum uelocitas ad excursiones ⁊ ipse
subitos usui esset cretenses inuolucrem se effu
se hostem sagittas coniecerunt tubarum hunc
ordinem pugnandi no acriorꝝ q; pertinaciorꝝ
ipsis romanorum nam aut secus quam si tota
acie dimicarent ⁊ uelites emissi in hostis quo
minus gladius tem gerebant ⁊ equites ut se
mel in hostem erecti sunt stantibus equis pau
cis ex ipsis equis prius desilientes inisceresq;
se peditibus pugnabant ita ñ eques regis eq
ti par erat insuetus ad stabilem pugnam ·
nec pedes concursatorem ⁊ magis et pedestrium
uus generi armorum uelitibus romano parmam gla
diumq; leuibus paratusq; ⁊ ad se tuendum ⁊ ad
hostem petendum armato non tulerit itaq; di
micationem ñ alia re q; uelocitate tutantes se
in castra refugerunt · Quo die inter intermisso die
cum omnibus copiis equum leuisq; armaturæ pu
gnatum est nocte certatos quos peditis no
cuit loco opportuno inter duo castra in insulis
ab diuerso preparatq; adrenagore ⁊ equitibus ut si
apto prelio pugnaret ter uicerent fortuna si mi
nus certo sensum ad insidiarum locum
hostem pertraherent ⁊ equitatus quidem esset du
ces certe eo hostis non satis expectato signo
ante tpe ecclatis suis ambitionem bñ gerendi
rei amisere · Romanus ⁊ apto pilo · uictor et
tutus affluente insidiarum in castra se receptu
se recepit postero die consul omnibus copiis in
aciem descendit ad prima signa lacertis elepha
tis quo auxilio tum primum romani ꝙ captos
aliquos bello punico habebant usi sunt ñ later
tem nitri nullum explorans metum suaderet
postq; ne tum quem potestas pugnandi dabi
tur q; extra propinquis stativis parium tuba tuta
nuntio erat visus hostes pedites equitibus
extemplo in aciem · acto fere inter milia inter
uallo tumore frumentatores hiturus castra ad
attalobium · id lac nomen mons · Cum in propinquo
agro frumentarentur romani primo ter nihil nulli

2H4

suos tenuit ñ cesset simul ⁊ negligentia ei
audacia hosti ubi effusos uidit cum omi equi
tatu ⁊ ceteris auxiliaribus quantus eq
tem uelocissimi pedites cursu equare possunt
ciato p̄fectus agmine uno castra romana ⁊ fru
mentatores obtinuit singl̄ ñ copus duplis par
tem ad consectandos uagos frumentatores e
misit dato singno ne quem euadere relinq
rent cum ipe ipe subsistit utrinq; quibus
ad castra recursum utrebantur hostes obsedit
iam passim cedes ac fugedat· nec unus qui
quam in castra romana nuntius clades pue
nerat q; refugientes integram stationem in
citabant ⁊ plures ab obsistentibus uias qua
ab emissis ad cedem interficiebant tandem
inter medias hostium stationes elapsi quidā
trepidi tumultum magis q; certum nuntiū
intulerunt castris eos equitibus ussis q; qb
posset opem ferre laborantibus: ipe legiones·
castris educit ⁊ agmine quanto ad hostē du
cat uisus equites pagus quidam ab errat
unt decepti clamoribus alios exalio existen
tibus laeo pars obuios habuerunt hostis plu
ribus locis simul pugn̄ cepit regia statio attoni
situm plurimum ciebat· nam ⁊ ipa multitudine e
quitum pedituq; ipe hastati aces erat· et
romanor q; medium obsidebat trepl̄imum i
eam inferebantur· eo quoq; superiores mace
dones erant q; inter ipe hostes ad erat ⁊ ne
cessium auxiliares multos ex pulso uulnabāt
confecti p̄ patiq; undiq; sos ⁊ effusos pugnā
tes q; si modum i insequendo habuissent no ipse
sentis modo ceterum gliam si ⁊ in sum; etiā
belli p̄fectum foret nūc auiditate cedis item
pantius secuti impgressas obtinuis militum
colortes romanas macē ⁊ fugiens equos ut
p̄mos singl̄ fuor uidet cum uertit i effusu
hostes equos uersaq; mobilitate fortuna
pungne est· terga dantibus q; modo secuti
erant multi quomiñ congl̄i multi fugiētes
interfecti· nec ferro tñ· si impaludes quidā
conuecti p̄fundo limo cum ipis equis hausti
sunt· rex quoq; i proclio fuit· nam mente saucio
equo sospes ad tertiam uacuis aiē militum affert
quin uacuus oppidē salutis fuit· eques qui tp
tim ipe desiluit pauidumq; regem nequem
subiecto ipe cum opteres equare cursu fugien
tes non possit eqtes ab hostibus ad castra regis
dantatis confossus perit· Per dum uenit p pa
ludes p uias unusquisq; trepida fuga in castra

tandem iam respantibus pleisq; incolumi exa
situm puenit· ducenti macedonum eqtes
eo plio perierē· c· ferme capti· lxxx· ad mo
dum ornati equis spolus simul armorum
uelocis ab uicti fuere qui hoc die regē de
mentis olilem sengmine accusarent· na
et philippo quescendum uelle cū paucis
diebus hostes exausto cū omi sagitto adulti
mum inopia euentuos sciret ⁊ olilez cū
equitatum hostiū leuemq; āmatum fugi
isset· ccc· p̄e regem ipm capisse protinus
ad castra hostium ducē debuisse· nec enī
manifestos ita periculosos hostis fuisse debi
litatiq; monito tpis debuisse iudicii q;
te ut plenaq; facilius· nam si omibus pe
ditum quoq; copis cong̃lus rex fuisset
fortitan inter tumultum cum omib; uicti me
tuq; pauisse explio inf̄ uallum ptinus ni
sup uadentem munimenta uictorem hostē
que fugient extra castris potuit rex· cum
nō integre copie peditum in castris man
sissent stationes ante portas p̄sidiaq; disp
sum eēnt· q; n ut temere regis effuse pau
lo ante secuti prossos equites i mutuetur
p̄fecisse neque enim ne regis quidem p̄mi
ōsilium quo impetum infrumentatores pa
latos p agros fecat tēp̄ hentendum foret
si modum p̄sciate pungne imposuisse eo q;
minus est mirum temptasse eum fortuna
q; fama erat pleraq; patrianos sq; i gē
tibus copis p̄fectos romo iam in macedo
niam transcendisse quibus si undiq; circū
uentus copus foret sedentem romanum
uexillatorum cedi potuit· Itaq; p̄ñ duas
aduersas equestris pugnas multo minus
tutam mortem in hostem statuis fore philo
lippus datus cum abiret inde ⁊ fallere abi
ens hostem uellet· caduceatore sub cenſii
solis misso ad consulem qui induciās ad
sepelienos equites peteret· frustratus hos
tem seda uigilia multis ingnibus p tota
castra relictis· silenti agmine abit· corpus
iam extabat consul· Cum uenisset caduce
atorem ⁊ quid ueisset nūciatum est· Re nso·
tñ dato mane postea uie fore copiam con
ueniendi id q; quesitum erat· nox diei q;
insequentis pars ad capiendū iter philippo
data est montes quam uiam non ingl̄lus
gen agmine romanū sciebat petit consul
prima luce caduceatore datis iniuriis di

missō aut ita missō post abisse hostem cum se
fisset ignarus qua sequerētur iidem statim
frūstrantur dies aliquot cōsūpsit stuberrante
ūi petit atq; expelagonia frūmentum q; i agro
erat querit inde ad philippi ē p gr̄ssus non
mum compto q; regionem hostes petissent
philippus cum pmo ad bruaniam statiua
hūīl; pfectus ui transuectus lumitibus ter
rorem pbuit subitum hosti monē ita expli
ma romani · q; ad hoshagnum flum pūert
cast̄ rer aut; trui inde q; ipē uallo sup ripam
amnis ducto erginum incole uocant ose
dit inde saltus compto erdua eam pentuō
romanos ad occupandas angustias ne su
pare hostes artis faucibus in clusum ad
tum possent · pcessit ubi alia uallo alia fossa
alia lapidum ogerie ut; p muros eēnt alia
arboribus obiectis ita ut locus pstitutabat
aut materia suppositabat opē p minuit · atq;
ibi ipē rebat̄ uiam suapte naturam difficu
lem obiectis p omīs transitus opibus i exp
ugnabilem faciat · erant pleriq; silua
rea incomoda phalangi maxime macedonū
q; ñ ubi p longis hastis uelut nallum an
clypeos obiecit · q; ne fiat liberō campo opus
est nullius ad modum usus est thessalos q;
trumpie ingentis q; pā elongitudinis int̄
obiectos undiq; ramos impediebant · ete
tensium una cū ros non inutil̄ erat si ea q;
ipā ut siquis impetum facēt i patentes uul
neri equum equitēq; sagittis cōicere pos
sit · ita aduersus scuta romana ne ad tuti
orem locum facis mangnam uim habebat ā apti
quicquam erat q; peteret · stragi ut nanum
teli genus sentiunt ee · saxis passim tota
valle iacentibus macerabant hostem · ea ma
iore cum sonitu q; ullinē ullo pulsato scutor
parump fuccedentis romanos tenuit re
more hos quoq; ptus ptim testudine fac p
aduersos nauiunt hostis ptim breui ar
cuitu tum in iugum collis euasissent ite
ritos ex pstibus stationibusq; macedonas
terrebant q; ut inermes impeditos difficili fu
ga plerosq; etiam obtruncauit · sta angus
tie minore certamine quam q; animis pos
erant superare q; uerebantur · ubi
pua stratis inpassim agris melimnam se re
cepit · inde impetum molestiorem facit · no
pmium celetrum est ad gr̄ssus · inpene in
sula situm · lacus meuia cingit angustias
faucibus unum excipientes ut est primo
situ ipō fere claudis portis abimē impium
Deīn postquam singula ferri ac testudine su
cedi ad portam obsessaq; fauces agmine
hostili uidere pulsquam experientur certa
men: metu intercionem uenerūt · ibi ac
lecto inualidiores, pcessit uberiq; plum
inde pugna inde cum ceda pcedi auderet
q; libertate capta fine pelio uenisse oppidumq;
hus tenuit · pdio ualido impetu · nam q;
sita opportune urbs erat · ad impetus imace
romam facendos ita pagratis hostium a
gris in loca tam pacata ad apollonia ui
ortus bellum erat copias reduxit · philip
pum auferant etoli q; athamanes et dar
dani q; tot bella repente alia ex alijs locis
exorta ad uersus dardanos cum recipien
tes ex macedonia se se athenagoram cum
expeditis peditibus ac maiore parte eq̄tat̄
misit · missum in statē ab rege ex eruntibus
q; aperto postremum · agmen sequitur
eos ad monendū romo exercitus effice etolos
damotretus · pē · qui more ad tuendum
bellum, ad naupactum, auctor fuerat item
, primo consilio ad arma concitauerat post fama
equitis ad aetolobium pugne dardanorū
q; et pleurati cum illyrijs transitum i mace
romam, ad hoc classis romane aduentu mo
tum q; sup cum fusas. tot macedone gen
tes maritimam quaq; instantes, ob sinonem
he causse damotretus etolosq; destituerunt ro
manos et amynandro rege athamanum ad
iuncto, pfecti ceteminum obsedere clausetant
portas macetum ui an uolumptate q; regiū
nebant · pdium ceterum int̄ paucos dies
captum est ceteminum atq; macedum · q; sup
fuerunt emagna clade lixe, fuiq; inter ce
terum pdam ab ducti · sp timor omis qui
cum uolunt bellen plaute relictis urbibus
montis coegit petere, etoli inopia pdē inde
aduersi in pthaebiam ire pgunt cyteniae i
ua capiunt ferroq; uastant q; malo ei in
colunt uolumptate intercionem faciendi
q; accepti ex phalera · gomphos peteni
manter auctor erat · q; immet achama
nia huic uerbi utebatq; expugnari sine
magno certamine posse · etoli campos
thessaliae opimos ad pdam petē sequente
quid q; non probante amynandro nec effu
sas plationes etolos nec cuiquā quo loco tu

ussi lcv sine ullo vise̅mine aut cura munieti
pita. tra teneitus eor negligentiaq; sibi ac
sius. ⁊ clatis alicui ca eet. tu ampestribus locis
subiacetis eos cast̄ plecatu urbi imet̄ se pan
lo plus. d. passuu ui tumul' situs q̄ uis leui
muniuito tutum cepit cum etoli nisi q; ipsa
bant̄ uis memusse uiet̄ se i hostium agro
ee alu palati ee semens nagaret̄ alu i castis
sine statombus p sopmi unniq; dies noctuq;
eq̄rent. Phylippus ioppinatibus adueit quē
cum ad ee refugientes exagnis quidam pauo
ui mutiasset tep̄tare vamotrius cetiq; duces
⁊ eat forte meidianum tp̄e quo pligi gtimes
calo sopiti iacebant extinc̄ igit̄ alu alios u
te̅ arma capt̄. alios vinciet̄ ad tenctantes. q
palati p agros spoabant̄ tantaq; trepidatō fuit
ut sine gladus quedam equitum exirent. lo
ticas pleriq; non induēt ita captum evuchi ai
sercentor egre simul equites peditesq; nūm
explessent incedunt i regnum equitatu; nūo
armisq; pstantem utiq; primo impetu fusi ut
tep̄tato certamie tūpi fuga repetunt casu esi
captiq; quidam quos equites ab agmine fu
gientiu; intercluserc. phylippus sius uallo, p
pinq̄tibus receptu amsam duxit fatigatos
equos utrosq; non tam prelio quam itineris
simul longitudine simul pe, ppetua celeitate
lebat utraque turmatim equites inuice ma
nipulos leuis armature aqua tum ut ⁊ pau
te̅ ulset alios instatone armatos retinet ope
riens agm̄ peditū tardius ductum p grauita
tem armor q; ubi adueit ⁊ ipis impatiu; ui sta
tuis singuli armisq; ante se pitis capti cibu;
capent binis fmis ne sinuum; ermanipul'. aqn
di ca missis interim eques cum leui armatura
patus istructiq; stetit siquio hostis monet. eto
li nam enim ⁊ que p agros ipsa milticudo fue
rat receptant se in castra ut defensui munimē
ti ea portas uallumq; armatos dispouit. tum
quietos hostes ipi feroces extuto spectabant
posq̄ mota signa macedonu; sunt ⁊ sucedere
ad uallum pati atq; instructi cepere repente os
tendis stationibus p adusam ptem castror. ad
tumulum. ad castra athamanum p fugiunt.
multa ibi hac quaq; tum trepida fuga capti cesq;
sunt etolor. phylippus si satis dia sup eet nō
dubius quin athamanes quaq; extra castra
ptinissent. die p plum. demte p deceptōem
castr. assumpto sub tumulo i prima plamie
consedit. p̄ma luce i sequentis diei hostes. ad

gressurus si etoli eadem pauore quo sua castra
relinquerant nacte, prima dispsi fugerūt mario
usiu fiunt amiantes quo duce athamanis ui
netum peritis sumus montibus p calles igno
tas sequentibus eos hostibus metuam ponere
tunt. nō ita multos undispsa fuga extra tulit
macedonū equites quos luce p̄ma phylippus
ut refrum tumultu uiter ad capendū hostiu
agmū misit. eos vies ⁊ athenagoras regius
p̄fugus barbaros recipientes se infimis ad ep
tus postremi agmis p̄mo tubant. de ui postq̄
barbari quibus singulis uicerent acie eq̄ pug̃
nisto plio erat ubi rursus procedē barbari cepi
sent equite ⁊ leui armaturi regu nullu tale
antehac genus hostes barbaros ornatos i mobi
libus armis uidebant ⁊ loca ipa admirabit ar
si p pauca fuit plures multitudi capt̄ neq; qz non
exercuit te ne ordinibus suis. si offerrent ⁊ pu
gnant ⁊ cecidit ita damna nūo accepta le
llo duabus p opportunas expeditiones colercitis
gentibus restituerat phylippus i cepto fortu
pspero solum euentu minuit se mte ei forte ab
lata res hostium etolor nūm sapias p̄ncepsq; ge
tis ab alexandria magno cum ponte auri ab
rege ptolomeo missus sed nulla pditi ⁊ eqtes
mercede reductos egyptum auerit. n̄ extinc̄
tute etolor quemquam reliquisse in tamo
tremis nec belli q; instauret nec future solitudi
ne monens incertum cum gentis an ut aduer
sarios semp̄ exper. uno cultus partem minor
castigatio non continuisse. hec ea estate ab
romanis phylippiq; gesta erant. classis autem
eiusdem principio estis cum lucio apustio
legato, pfecta malea supata certa scylleum
agri hermionica attalo regi iuncta est. Tu
nexo athenensium animus an hello in phyli p
pum per metum iam tum moderata erat ad
omem in auribi presentis spe effudit. nec
umquam ibi resumpte ingnie prompte ad ple
bem conciandam q; genus tum nouis hu
ius cuitatibus tum precipue athenis ubi
oio p̄mum pollet fauore mutatum nis alitur
Pgationem extemplo tulerunt plebesq; iussit
ut phylippi statue ymagines omes noiaque
earum item maior eius utrius ac muliebris
sexus omium tolleretur. dieq; festi facta
sacerdotes ip̄ius maior ue eius honoris cau
sa instituta eent omiaq; ip̄hanarentur. loca q;
inquibus uitum aliquid in sepulcrum ue hono
rus eius cui fuisset detestabilia ee neq; i hus

Eubœa eodem

quicq; postea pmi accidcatiq; fas eet sacdotes
publicos quotiens caumq; ppulo athenensi
sacrisq; ecatombis ⁊ classibus eorum precare
tur totiens te testari atque execrari philippi
lixeos eius regnũq; terrestres nauales que
copias macedonum gentis omẽ nomenq; ad
utrum tecteto· si quid quis postea qđ ad notam
ingnominiaq; philippi ptinẽt ferret· te omẽs
athenienses inmissurum sigs eet ingnominiaz
,pue honore eĩ diuisz· fecisz ue· qui accusz
eum inue censuerint· postremo iclusum ut oia
que aduersus pisa strationas tecreta quondam
erat eantes i philippo fuarent· sthenienses q
tem licitũ ubisq; quibus solis ualent bellum
aduersus philippum gẽbant· sttalus romaiq;
cum pyreum p̃mo ab terminone petissent pa
cem i dies honestatiq; eque i macicas ad hono
res sectos ac qua intra aduersus hostem fuerit
athenienses tecretis naugarit· apyreo ad
tum ⁊ cum imperium quez gaurelon uocant
ostendissent· missis qui temptarent· oppidanos
si uolũtate tantere urbem quam uim ex
piri mallent· pp̃· p̃ sidio regio artem teneĩ nec
se potãtis fine ee· Renebant· exercitus copias
appatuq; omnium urbiũ oppugnandaz uinerfis
ptibus tex ⁊ legatus Romanus ad urbez fuit
unt· plus aliquanto grecos tõma ãma singz
qi nõ ante usa ãmiq; militum tam pp̃te fue
cẽtium muros tẽnẽ· fugaq; fugã ⁊ extẽplo
i ãtem fũi est· urbe hostes potiti· ⁊ mane ci
borum loci se magis q̃· armoz fiducia tenu
issent· tecto die pacti ipi p̃sidiumq; ut ei sin
gulis uestimentis uelum lucrem transue
herent· ⁊ ab romanis regi attalo uetta preda
ornamẽtaq; urbis ipi anteram· sttalus ne ꝺ
ptam hẽt insulam ⁊ macedoni fere omiby
et qbusdam amicoz ĩ manent p̃ fuasit p̃
stea ⁊ ab telio qui expacto transuecti eo fiant
,p̃missis regis cum tessitum quaq; pate fac
tus ad cetendum: inclinaet alios reuocantis·
ab anxio animum traxerunt· i dies aliquot
oppugnãda urbe ne quitq̃· ab ciptis ⁊ qz mu
roz p̃tium erat ab scissete continentis can
tus lacus est ũsaeoz xx· lenibi classe mã
noz· adiuncti fuit· n· ad populandos can
thoz agros cetũ classis genestium nobile;
emporee portum uũ acarnano usei reuocent te
nuit mre omis uelis i altum undatis ma
ris medio p̃ scarum insulam ioi p̃uenere
ibi paucos dies seuente borea recenti ubi
p̃ma tranquillitas data ẽ scaturi trauecẽ uastia
tam urbem direptamq; nup̃ a philippo pe
agros palati milites frumentum ⁊ siqua alia
missu ee ad uescendum potãnt ad naues re
tulere p̃te nec erat qcquam nec meruerunt
greci aut distipẽt· sin cassandrei petentes pri
mo ad mentesi maritimũ amicitias eĩ unicz
tenuẽ· inde cum supato promuntuo ad ipa
meia urbi carum agere classem uellent· seua
coborta tẽpestate ,p̃ obruti fluctib̃ dispsi ma
gna exple amissis armamẽtis uterumq; effu
gerunt· omen quap ea maritima· tempestas
ad rem terra gerendam fuit· Nam collectis u
num nauibus exposits qz copus ad gresi ci
tem cum multis millibus repulsi ⁊ erat na
tiuum i regum p̃siorum animo inceptu egre
si amastreum pallenes trucẽ· inde supato co
ne promuntuo naugantes achaiam petẽ
ibi primo agri nastatus re in ipã urbs incep
ta ac uitepta nec ultra progressi· iam enim et
graues preda naues habebant· dein unde ue
nerunt scaturum ⁊ ab scato euboeam repetunt
ibi relicta classe· x· nauibus expeditis si nu
maliacum· intrauere ad colloquẽdum ei etho
lis creatõne gẽndi belli si pyrrhias etolus p̃
ceps legatõnis eius fuit· qui ad ouerenda
osilia benedeat cum rege ⁊ cum romano lega
to uenit· petitum ex fecere ab attalo est· ut
mille milites· in enim nũm bellum gẽntibus
aduersus philippum deberit· id negatum etho
lis· q̃ illi quaq; grauati prius eent· ad popula
dam macedoniam erire quo tp̃e philippo ar
ci pagarum mente sac· ,p̃hanaq; ab similitu
eum mre respectu dere finarum potuissent· ita
etoli spe magis romanis omia pollicentibus
q̃· cum auxilio dimissi· Aprustius cum attalo
ad classem redit· inde erectari re oze oppu
gnandi· cceptum ualida ea ciuitas ⁊ menibi
et qua ante fuerat· temptata firmo erat p̃
sidio· omnium retinent· se bus post expugna
tio nemini anoz· cum prefecto agesimbro
·xx· rhodie naues recte omis eam classem e
i thatonem adzelasium miserunt· ipsimet re si
temetatem pnunciaturi e· poperune· ob
tectum ut siqo inde mouerent· macedoniz
naues in̄ p̃sidio· essent· Demetrio prefect·
regius classem ibi tenebat· mag̃ p actõne·
si quam negligẽtiam hostium tecissz quam
apta ni quit· ausimus oreum uinerfi romã
et rex attalus oppugnabant· romani amari

Vrbs Samos

Sypundas

216

tima/ ante regni auſus uallem inter duas
iacentem arces qua ⁊ nunc interceptam urbs
et ut loca diuersa ſic diſpari modo etiaz op
pugnabant romam teſtudinibus ⁊ cum
eis ⁊ aiete ad mouendo muris regni baliſ
tis catapultiſq; ⁊ alio omi gne tormentoꝝ
tela ingerentes ⁊ pone ingerenti ſaxa face
bant ⁊ cuniculos ⁊ quo quo alius pacto
oppugnone/ eptum pficeret/ ceteri ne p
mites/ tantuz maceries quam ante tuebā
tur urbes regesq; ſet etiam preſentioribus
animis et ſtigationibus regis in ad miſſa
culpa ⁊ ſimul initiarum ſimul promiſſionū
in futurum memores natione celeri ſpei
cet interim et aliud agi poſſe ratus legatiꝫ
velocis quod ſatis utebatur ad opa perfi
enda tranſeat imprima continentis larſam q
non illam in theſalia nobilem urbem ſet al
teram quam etenaſſen uocant ſubito ad uē
ti preter arcem cepit · ſtratus quaque/ ege
leon nichil minus quam tale quicquaz mal
terius oppugnatione urbis tumentibus
oppreſſit ⁊ cum opa meffectu erat ⁊ ea tem
tum pſidium q; inuis erat/ labore aſſiduo ui
gilus uulnus parcer nactus q; et uilneri
bus confectum muri quaq; pte aiete in
cuſſo ſub cuta multis iam locis pcutiebant
pque aptum truma uez nocte romani q; ſup
petium eſt maiorem pte cum petunt · ſtratꝰ
luce prima ſigno erecte dato ab romanis
⁊ ipe urbem inuaſit ſtratus magna exparte
muris pſidium oppugnanti matrez altera
perfugere unde breuo poſt reuicto facta urb
regi captiua corpta romanis ceſſere · ſa au
tumnale equinoctium inſtabat et eſt ſinus
euboicus quem ceti uocant ſuſpectus nau
tis utique ante vemales motus euadē ma
turantes pyreum unde profecti ad bellū
erant repetunt · apuſtinus · xxx · nauibus
ibi relictis ſuper maleum nauigat apud
corcyram regem ſpatium mitior ceteris ut fa
cilis inter eſſet tenuit ſecundum uitia et
ipe maſiam ſe recepit ageſimbroto rhodius
romanum remiſſis · hec ea eſtate terra ma
rique ad neſſus phylippum ſcioſq; eius
ab oſul et legato romanis aduuantibus
rege attallo et rhodiis geſta conſul alt
cesar aurelius ad confectum bellum cum
improuiſam uenisſet aut clam tulit uti
ad neſſus pretorem q; abſente se rem geſſi
ſſet/ miſſo igitur eo metruriam ipe magni
poſtium legiones uidit populantesq; eaz
preda maiore quam gloia bellum geſſit
lucius furius ſimul qui metruria nichil
erat rei q; geretet ſimul gallico triumpho
immunis quem abſente conſule uicto atq;
iuuente facilius impetrari poſſe tur romā
mopmato queiſſi · ſenatum intelellatone
buit erpitiſq; rebus geſtis ut triumphāti
ſibi urbem inuehy licē petit · apud man
gnam ptem ſenatus et maugnitudine re
rum geſtarum ualebat et gratia maio
rus natu negabant triumphum et quidez
aheno exercitu rem geſſiſſi et qui prouincia
reliquiſſi utilitate rapiendi p occaſionez
triumphy in uō eum nullo exemplo feciſſe
cōſulares papue expectandum fuiſſe con
ſulem ceuſebant potuiſſe enim caſtris
ipe urbem poſtis tutanda colonia · uti ut
acie non decerneret inauentum eius rei
exitum. q; ptor non feciſſet ſenatui fac
endum ee conſulem expectare · ubi cotam
uiſceptantis conſulis et pretorem audi
ſſent uerius de cauſa exiſtimatiōs ee ·
ouang ps senat nichil ptez res geſtas ⁊ in
magiſtratibus ſuis qs auſpitius geſſiſſet ce
lebant ſpectate ſenatum rebe ex duabus co
lonus que uelut clauſtra ad cohibendos ga
llicos tumultus oppoſite fuiſſent ci una di
repti ⁊ incenſa eet tumultuq; in mcenti
um uelut ex continentib tectis maiorem
tuam tum ppinquam coloniaz eet quo ti
orem ptor faciendum fuiſſe · ſiam ſi ſine o
ſule geri nichil oportuiſſet aut ſenatui pecta
ſſe qui exercitum ptor retinuit potuiſſe enim
ſi cum non ptoris ſet conſulis exercitu rem
geri uoluiſſet uti finire ſenatum cōſultum
ne p ptorem ſi pcōſulem geretur aut o ſulis
qui non cum exercitu ex etruria transiſſe i gal
liaz uiſſi · ipe arimini occineret a bello it
eet · qō ſine eo geri fas nō eet · nō exportare
belli tempa · motus ⁊ uolationes i patoꝝ et
pungnoꝝ eē interdum nō q; uelis ſi q;
uoluis agat pungnā ipaz enetumq; pungne
ſpectaū rebe · ſuſos oſosq; uſus aſſe capta
ac uirepta coloniam liberauit obſidione a
tius coloe captiuos recuperatos reſtituitosq;
ſuis rebellatū uno plio ee ſō uicos tū ea nuc
toa letatos ſi dus imortalibus quaq; pter
uū ſupplicatones bitus q; bn ac feliciat nō

q̄ male ac temẽ res publica aduersa fuit
pretore gesta erãt bastarnis q̄ quedã finit
genti gallica bella huĩ gñõ oĩonibus ipi
amicoq̄ uicta est p̄sentis grã p̄tor̃ abse
tis consul' maiestas ẽp triumphumq̄ fre
quentes lucio furio decreuerunt triumpha
uit ẽ gallis i magñtu luc⁹ furius p̄tor
q̄ ei exercitum tulit · ccc · xx · milia eror ãgẽ
ti · c · lxx · milia eor̃ neq̄ captiui ulli ante
curtum ducti neq̄ spolia prelata · ni militer
secuti · oĩa preter uictor̃ iam penes consules
ee apparebat · luci te iñ apõ cornelio sapiẽ
quos consul mastrica nouerat mangno
appatu facti q̄ de agris militum ei decre
tum ut q̄ quisq; quisq; eor̃ annos i uspa
nia aut mastrica militasset singulos an
nos bina iugera acciper eum agrum · r · ui
ri ad singnarẽt · Trium uiri item creati ad
supplend̄ uetustos colonor̃ nũm qui bello
annibalis attenuate uires erãt colonie erãt
consul terentius varro tit⁹ quintius fla
minius, p̄consul cornelius consul fuluius sa
pio hi colones uetustiam q̄ scripserunt · eo
dem anno consul cornelius cethegus q̄ pro
consul uspaniã optinebat mangnũ hosti
um exercitum magno secletano fudit · xv ·
milia uspanor̃ eo p̄lio uir̃ cesa sing̃ mul
taria capta · acto et lvx ⸌cesar aurelius cõ
sul ei expulsa romã comitor̃ cã uenissẽ
nouit non id q̄ aimus precepit questus
est non expectatum se ab senatu ni uisset
tamen ei im prestore consul' potestatem fact̃
si ita triumphum decreuisse senatui ut nu
llius ĩ eius q̄ triumphaturus eet q̄ eor̃ q̄
bello interfuissent uerba audiret maiores
ita instituisse · ut legati titus romulens
centuones milites uenisq̄ triumpho adessent
uirtutes ter gestar̃ ei cui tantus honor ha
beret publice uideret · ꝟ que exercitu q̄ cũ
gallis pugnauerit · sin minute una saltẽ fu
isse q̄ delectari possit senat⁹ qo uero p̄tor nam
ue referret · Comitus te inter pretor̃ edixit q
bus diri sint · o sulles lucius cornelius lentu
lus · aulli⁹ titus · apalus p̄tores inter fra
lucius · quintus · famiñ libus · valerius ·
flacc⁹ · lelius mallius · tappulus cũ belius tã
phylus · annona · quoq; eo ãno pessi⁹ fuit
frumenti uim mangnã ex africa aduectã
ediles curules · o · cl · o · acellus q̄ sext⁹ eli
petus · binis edib⁹ in medios ludos fuit

q̄ lucos deos mangno apparatu fecerunt
die unã instauratit sing̃ enea quq; er mil
tatico ãgento iemario p̄fecerũt plebei ludi
ab edilibus libio terentio mallio luoti et
eam libio tãphylo q̄ p̄tore relingnauer
ant · ter toti instaurati q̄ ludi funebres eo
anno p quadruuium ipso mortis cã valeri
uuma · p̃ · q o · filius ei fũ q̄ munũ gladi
atoũm datũ ab his patris · v · q xv · pug
nauerunt mãcius aurelius cotta · r · uir
mortuus i ei locum mãcius acilius gla
brio suffectus · comitus ediles curules
dati sunt forte annuo q̄ stati accp magñ
tum nõ posset · nã cornelius cethegus ab
sẽs datus erat ei uspaniã ob timẽt, p̄uinciã
valerius flaccus · quẽ p̄sente dauerũt q̄
flaminial' erat uirate inlegeo ñ potãt ma
gñtus aut plus q̄q; dies ũ qui uim esset
inlegeo nõ licebat gerere · petente flacco
ut legibus soluẽtur senatus decreuit · ut
sibi edilis qui p̄o se uiraret, arbitratu cõ
sul' vocetur consul si eo uocetur cum tuo to
muleo p̄lio agent uti ad plebem ferẽt · da
tus quiritet, p̄ fidẽ libius libius valerius fla
ccus p̄tor̃ celing̃tus tribum ad plebẽ tu
lerunt plebesq̄ scaut ut p̄ uim eet · ac si ipse edi
lis uitasset · q̄ de alto edile plebi latum e scin
digrantibus ĩmus quos duos i uspaniã cau
ipso ad exercitum ne uiderent ut cornelius e
dilis curil' ad magñtatum gẽnoum uenret
· q̄ lelius manlius acidinus decreuẽt ne pui
ca multos post ãnos plebes cornelio lentu
lo · q̄ libio ẽtimo, p̄consul ipsum ee in uspania
missit ·

Consules p̄tores q̄
cum tribus militis
magñtui missent
, primaas sortiti q̄
· p · lentulo vtalia
· p · mallio macedo
nia p̄toribus lucio
quintio urbana · c ·
lebio arriminii leti
no valerio · sicilia · libio mallio sardinia euen
lentulus consul nouas legiones scribẽ mil
militis apud lucr̃ sulpitio exercitui accipere
in supplementu eius quantũ militu⁹ uide
tur ut scribẽt ipi p̄missum p̄tor̃ libio le
giones quas · c · aurelius consul hui⁹ q̄ ci
cete ut detinẽt eas roget consul nouo ei

C°
B. 101. C. 07.

150